[illegible]

١٠٦٢

حسبي الله وحده
من الكتب التي وقفها الفقير
إلى آلاء ربه ذي المواهب
محمد المدعو بين الصدور براغب
وكفى عبده ١١٧٥

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
RAGIP [illegible] LİĞİ
MÜDÜRLÜĞÜ
SAYI: 908

١٠٥٤

Salih

سببِ کتاب مستطاب اولدرکه چون دوام قیام قوانین دین ودولت وضوابط قوام نظام ملت وضبط و ربط تواریخ واخبار وحفظ وحراست معارف وآثار ثبت وتحریر کتب ووقف وقید وتحریر دواوین لطایف ایله میسر واشاعت انواع علوم واطارِ آثار فنون نک کتب ایله مقدر ایدوکی مسلم ومقرر اولمغله طلوع آفتاب عالمتاب دین مبین محمدی وظهور تباشیر صبح صادق ملت احمدی صلی الله تعالی علیه وسلمدن برو علماء دین مبین وفضلاء متقین کثرهم الله الی یوم الدین ضبط وحمایت علوم شریفه وحفظ وصیانت معارف نقیه ایچون تدوین صحایف وتسطیر کتب علوم ومعارف اهم مهمات اولمغله بذل مقدور قلدیلر وکذلك علوم محاضره ده لغات عربیه وفارسیه ومعارف آلیه وحکمیه وسایر فنون جزئیه وقواعد کلیه نك ضبط وافاده وتعلم واستفاده سی دخی کتب وتحریر وتدوین وتسطیر ایله حصول پذیر اولمغله نیل اجور دنیویه واخرویه واحراز سعادت ابدیه ایچون تألیف کتب علمیه وتدوین صحف معارف جزئیه دن خالی اولمیوب جمهور مسلمین وزمرهٔ موحدین مؤلفات کثیره ومصنفات عدیده ابداع وتصنیف برله بالجمله ملل وادیان سائره اصحابنه تفوق ایتمشلر ایکن مرور اعصار وایام وکرور ادوار واعوام ایله جنکیز فتنه انکیز وهلاکوی بی تمیز خروجلرنده ومملکت اندلسه کفرهٔ افرنج استیلاسنده وسائر دول اسلامیه میاننده پی در پی وقوع بولان حروب وقتال وحریق نار امثالی مصائب ورزایا ظهورنده اکثر مصنفات عرصهٔ ضیاع وتلف اولمغله الیوم ممالك فسیحة المسالك اسلامیه ده علوم آلیه وسائره ده کبیر الحجم عظیم القیم اولان نسخ لازمهٔ نادر وقلیل وکتاب ومستنسخینك دخی زمانمزده همتلرینه قصور وسعی واهتماملرینه فتور طاری اولوب بوحال ایله یازیلان نسخ دخی خبط وخطادن خالی اولمیوب کتبك ندرت قیمتنده وفرت عبارتنده سقامت طلبهٔ علوم ورغبهٔ معارف وفنونك تحصیل کتبده عسرت ومشقتلرینه باعث وبادی واصحاب استعدادن نجه لرینك فضائل وکمالاته عدم وصوللرینه مؤدی اولدیغی ظاهر وبدیدار اولمشدر اعمال صناعیه میاننده ایسه طباعت کتب صنعتی وفرت نسخی بهای رخیصی صحت عباراتی ضامن وکافل برفن مفید وکار پررواج وکثیر النفع والنتاج اولوب وجوه ایله نفع عام تحتنده مندرج ایدوکی ظاهر

وبدیعی اولدوغندن غیری صناعت مرقومه وجوه دنانیره سکهٔ حسنه ضربی وروی صحیفه یه نقش نکین طبعی کبی برنوع کتابتدن عبارت وخطك تعریفی تحتنده داخل برحرفت کثیرة البرکت اولوب دولت علیهٔ ابد پیوند بویله برصنعت غریبه نك ورای خفادن منصهٔ ظهورده جلوه کر اولمسنه اهتمام ایله عامه اهل اسلامك الی یوم القیام استجلاب دعوات خیریه لرینه توسل ایدوب کتب لغات ومنطق وتواریخ وطب وفنون حکمت وهیئت واکا تابع جغرافیا وممالك ومسالك کتابلری بصمه فنیله توفیر وتکثیر بابنده بوندن اقدم اذن ورخصت پادشاهانه رجا اولندقده بوامر باهر المنافعك اساس ومبناسی قاعدهٔ شرع مبین مصون الاندراس اوزره تأسیس اولنمق خصوصی ایچون شرفیافتهٔ صدور بولان فرمان واجب الاذعان اولی الامره امتثالا علماء کرام وصدور دولت علیهٔ ابد قیام واعیان وارکان سلطنت سنیهٔ دائم الاستمرار میاننده بو امر بدیع مذاکره ومحاوره وکماینبغی تتبع وملاحظه اولندقده اعلم العلماء المتبحرین افضل الفضلاء المتورعین بحر زخار علوم شتی وینبوع انهار مسائل وفتوی سابقا شیخ الاسلام ومفتی الانام مولانا عبد الله افندی حضرتلرندن استفتا اولنوب جوازی بابنده صادر اولان فتوای شریفه مضمونی جمهور فحول علماء عظام جانبلرندن دخی تقاریض وامضا برله تأکید وتأیید اولنوب موجبجه عمل اولنمق بابنده خط همایون میمنت مقرون دخی شرفیافتهٔ صدور بولمغله اشرف مساعی واحسن صنایع اولان صناعت طباعت ایله توفیر وتصحیح کتبه مباشرت وعون جناب حق ایله زمان قلیلده لغات وتواریخدن حجمی صغیر وکبیر برقاچ بیك جلد کتاب حصول پذیر اولوب ایدیٔ راغبینه واصل وتناول کتب متید اوله ایله منفعت عامه حاصل اولدیغی اثناده اعلم علماء المتبحرین افضل الفضلاء المتورعین بحر زخار علوم شتی ینبوع انهار مسائل وفتوی لابس لباس ورع وتقوی حالا مسندنشین صدر والای فتوی شیخ مشایخ الاسلام سلمه السلام کاشف مشکلات انام ابو الخیر والحسنة الشهیر بدامادزاده مولانا شیخ احمد افندی حضرتلرینك ایام خالیه لرنده برکون شرف زیارتلریله شرفیاب ودستبوس سعادت تمأنوسلریله کامیاب اولدوغمزده بو عبد عاجز وبندهٔ ناچیزه چشم التفات ایله نکران ومعاملهٔ جمیله برله توجیه خطاب مستطاب بیوروب بوکونه تمهید کلام بیوردیلرکه اکرچه بوقدرجه کتب لغات وتواریخ حصولیله عامه یه برسماط پرنعمت بسط وتمهید اولنوب علوم ومعارف طالبلرینه وآثار امم سالفه راغبلرینه برعالی ضیافت ترتیب اولندی انجق فروع هیئتدن فن جغرافیا برعلم جلیل القدر اولمغله ارکان واعیان دولته علم ومعرفتی الزم وعلی الخصوص حالا دیهیم افروز خلافت وسریرآرای ملك ودولت سلطان البرین والبحرین خادم الحرمین الشریفین شوکتلو مهابتلو کرامتلو پادشاه عالمپناه افندمز حضرتلرینك علوم ومعارفه رغبت ومحبتلری واصحابنه میل وعنایتلری عظیم وبوعلمك نفع وفائده سی عمیم اولدوغی ظاهر وبدید درزیرا دائرهٔ دولتده واقع بلاد وثغور وحدود وسنور واحوال سرحد وقرب وبعد ممالك اعدا وسهولت وصعوبت طریق سفر وبالجمله احوال

بحر و برّ فنّ مرقومه مبیّن ومبرهن اولمغله مصالح ممالك وانامه وجه صواب اوزره فتق ورتقه
ومهمات سلطنته حل وعقده مرشد ودلیل و پیشوا اصحاب غزا وجهاد قوی الاجتهادی
برا و بحرا دار ودیار اعدایه دلالته رهبر و رهنما اولوب صور واشکال ممالك جهان سطحنده
عیان واحوال اقوام زمین وزمان یوزنده نمایان بر جام جهان نمادرکه شرذمهٔ مشرکین فنّ مرقومه
اطلاع واهتمام ایله شرقدن غربه سفر وصحیفهٔ ارض ومایی کشت وکذار ایدوب چوق
فائده کوردیلر اهل اسلام ایسه نهادلرنده مرکوز اولان شجاعته قصر همت و بوفن جلیلی
تحصیلده تکاسل ورخاوت ایدوب بو بابده فتور وقصورلری جلوه کر منصهٔ ظهور اولمغله
اواسط قرن حادی عشرده فضلای کتاب معارف اکتسابدن حاجی خلیفه لقب کاتب چلبی
مرحوم کمال غیرت وحمیتندن ناشی اهل اسلامه مثلی نامسبوق خدمت نیتیله شد نطاق
همت ایدوب دولت علیه ده فن مرقومی احیا وسیله تألیفنه مباشرت ایتدیکی جهان نما نام کتاب
مستطابك بو اثناده طبع ورسم ایله تکثیر وتوفیری لزومنی مشار الیه مفتی الانام افندی حضرتلری
بو عبد عاجزه ایما واشارت بیوروب وکتاب مرقومك تبییض اولنان نسخهٔ اصلیه سی نابود
ونایاب اولوب لکن مشار الیه حضرتلری بعض نسخهٔ اصلیه نك مسوده سنه ظفریاب اولملریله
بالجمله مسوداتی ید حقیره تسلیم بیوروب کتاب مزبورك تکمیلنه اشارت وتعریف وتوصیه لری
اوزره اوامرلرینه امتثاله مبادرت اولنوب کاه مأخذ ومبادئ اصل کتاب اولان کتبه مراجعت
وتذییل الطابع نامیله مناسب حال بعض صور واشکال ضمیله ایضاح مآل وتوسیع دائرهٔ مقال
وکاه کتاب مزبورك قصور ونقصانی ابو بکر بن بهرام الدمشقی نك جغرافیاسندن نقل ایله
تکمیل و کاتب چلبی مرحومك حواشی مسوده ده مرقوم اولان منهیاتی دخی صحیفهٔ مسطره
درج وبسط اولنمق اوزره کتاب جهان نمانك تکمیلنه وطبع وتمثیلنه حسب الطاقه عزیمت
ومباشرت اولنمشیدی بحمد الله ثم حمدا المحصی عون جناب حق وفضل فیاض مطلق برله شاهد
مرام زیور آغوش ختام اولوب لکن بو مقوله جوهر نفیسك عیار اعتباری وسوق عرفانده رواج
واشتهاری مطالع عز واقبالده غیرت مهر وماه اولان اهلهٔ آسمان ملك ودین واجلهٔ سلاطین
نصفت آیین انار الله براهین اسلافهم وطول اعمار اخلافهم حضراتنك انظار عاطفت آثار
اعتبارلرینه منوط وادراء الحاظ عنایتلرینه مربوط اولمغله مأمولدرکه اول جام کیتی نما
آیینهٔ اسکندر آسا سلطان سلیمان نظیر رونق افزای افسر وسریر پادشاه بلند بارکاه
شهنشاه مکارم دستکاه حامئ حوزهٔ مراحم وانصاف ماحئ آثار جور واعتساف شهسوار
عرصهٔ شهریاری بالانشین مسند تاجداری خاقان کشورستان حرز حریز امن وامان
زیور سریر سلطنت کوهر وهاج تاج خلافت مهر منیر اوج سعادت واقبال درة التاج جاه
وجلال سلطان البرین والبحرین خادم الحرمین الشریفین سلطان ابن السلطان ابن السلطان
السلطان محمود خان اعز الله تعالی انصاره واعوانه وافاض علی العالمین بره واحسانه
حضرتلرینك جلوه کر مرآت نظر انورلری اولوب نکاه چشم التفات وقبولده مظهر وطابع

فقیر

فقیر خلعت کرم پادشاهی ایله موقر اولمغله غبذ الك چون بو کتاب مستطاب نادر العصرك
ختام واتمامی آصف کریم الشیم وزیر جلیل الهمم صدر عالی جناب دستور معالی نصاب
ناظم امور جمهور حافظ بلاد وثغور تشریف ساز مقام صدارت عظمی ورونق افزای مسند
وکالت کبری صدر اعظم وزیر افخم علی پاشا یسر الله ما یرید ومایشاء حضرتلرینك هنکام
صدارت وایام دولتلرینه مصادفت ایله وایه دار شرف عز واعتبار اولوب وتحفهٔ مور عاجزی
بارکاه سلیمان زمانه عرض وتعریف حسن همت بیهمتالرینه توقیف اولنمغله کتاب مزبورك
صحیفهٔ عنوانی اول ذات باهر الشرفك دخی نام نامیلریله موشح ومزین اولمق عنوان اعتبار
ودستمایهٔ افتخار اولمق مقرر اولمغله جناب مکارم نصابلرندن نیاز اولنورکه رقزدهٔ
قلم پریشان ادای عبد فقیر اولان تحفهٔ حقیرانه مزك قصور وکسوری نظر
خطا پوش عنایتلریله مستور بیوریلوب ع هر عیب که سلطان بپسند د هنرست
مؤداسی اوزره بو نسخهٔ کمقدری حضور همایونه عرض ایله قدرنی اعلا
وطغرای حسن قبولی عنوانه املا بیوروب بو عبد کمینه وبنده
کمترینلری دلشاد واحیا بیوریله کذلك مزایا شناسان اسرار
وبیان ورمز آشنایان دقایق عرفان اولان ارباب الباب رجا
ونیاز اولنورکه رسم واملا وطبع واداده واقع اولان
هفوات وعثراتمز صفح جمیل ایله عفو وقصور
وکسوریمزی کمال کرملریله ستر بیورهلر

وما توفیقی الا بالله

دخل فی سلك الحقیر محمد بن خلیل الجرکسی
ثم القریمی القاضی بقضاء الاجه
حصار غفر الله لنا ولمن نظر
فیه ولیقول آمین یا معین
ویا اله العالمین
اه من الموت
واه من عمر الفوت
الغیاث
یا الله
[illegible]

فهرس اجمالی

ارقام هندیه صحیفه لره اشارتدر

جهان نمانك سبب تألیفی ١ تاریخ تألیفی ٢ كتابك توصیفی ٢ مرحوم ومغفور له سلطان
محمد خانك عهدنده حصوله كلوب خزینهٔ عامره لرینه تقدیمی ٢ بیاض اولان نسخه
بو عصرده نایاب اولوب مصنفك اصل مسوده سی تنقیه وتذییل طریقیله نقصانی
تكمیل وخلیفهٔ زمانك نام نامیلرینه تتمیم وخزینهٔ عامره لرینه اتحاف وتقدیم اولنمق تصمیمی
٢ و ٣ بعض هندسیات وطبیعیات تعریفلری ٤ و ٥ و ٦ و ٧ و ٨ بو فنك
موقوف علیهی اولان امور ٨ جهان نمانك مأخذی اولان كتب اسلامیه وبعض كتب
لاتینیه وفرنكی جغرافیارده متأخر ومعتبر اطلس ماجور وانك مختصری اطلس مینور
احوالی ومأخذلری واطلس مینورك ترجمه سی وجهان نمایه درجی ومصنفك فن جغرافیاده
وترجمه ده دلیلی اولان اخلاصی نام كمسنه نك هدایتی اسبابی ٨ و ٩ و ١٠ و ١١ و ١٢
و ١٣ و ١٤ موضوع فن اولان جغرافیا معناسی ١٤ جغرافیانك حقیقتی اوزره تعریفی
واقسامی ١٥ و ١٦ فن جغرافیانك غایتی وفائده سی ١٦ عالم اجسامك استداره سی
وارضك كری الشكل اولمسی ١٧ بو رأی فلسفی شرعه مخالف ظن اولنوب دفع خاطر
ایچون امام غزالینك تهافت فلاسفه نام كتابنك عبارتی وترجمه سی ١٧ و ١٨ و ١٩
فن اربابنك استداره تحقیقی وادله سوقی ١٩ خسوف كسوف وظل اجسام احوالی
ادلهٔ استداره دن ایدوكی ٢٠ قاعدهٔ استداره یه مبنی فنك مسائل غریبه سی ٢١
مصنف برقاچ مسئله ده استفتا ایدوب ینه كندوسی حل والهام المقدس نام رساله یی
تحریر ایتدوكی ٢١ و ٢٢ اجمال حال افلاك وعناصر ٢٢ تذییل الطابع ضمننده احوال
اجرام افلاك واجسام عناصر تفصیلی ٢٢ كرهٔ عالمك تفصیل وتحریر وتصویری
بابنده حكمانك مذاهب مختلفه لری ٢٣ امر مرقوم امور دینیه ولوازم اعتقادیه دن
اولمدوغنه تنبیه ٢٤ مذهب اول ارسطو وبطلمیوس وانلره تابع اولانلرك مذهبی ٢٤
بو مذهب حالیقنده افلاك وعناصرك تعدادی وترتیبی ٢٤ عدد سماواتنده واوضاع
وترتیبنده وخلا وملا امرنده اختلافلری ٢٤ و ٢٥ سبعهٔ سیاره نك اقامت واستقامت
سرعت وبطو ورجعت امثالی امور مختلفه سنی تنظیم وتقویم ایچون افلاك كلیه درونلرنده
افلاك ثانیه تقدیر ایلدكلری ٢٥ فلك الافلاكك كیفیت احوالی ٢٦ منطقة البروج
واشكال البروج ووجه تسمیه وبالجمله رصد قدیم ورصد جدیده كوره فلك ثوابتده خیال
ایلدكلری صور كواكبك عددی واسامیسی وكواكب مرصوده نك عددی ٢٦ و ٢٧
افلاك كواكب هفتگانهٔ سیاره نك هیئاتی وكیفیت احواللری ٢٨ فلك زحلك كیفیت
احوالی ٢٨ و ٢٩ افلاك مرقومه تخیلنی تسهیل ایچون بعض قوانین هیئتك تقدیمی ٢٨

فلك مشتری فلك مريخ وفلك زهره نك فلك زحله مشابهتلری ٣٠ فلك شمسك هيئتی
وكيفيت احوالی ٣٠ فلك زهره نك هيئتی وكيفيت احوالی ٣١ فلك عطاردك
هيئتی وكيفيتی ٣١ فلك قمرك هيئتی وكيفيت احوالی ٣٢ مجسمه عندنده افلاكك عددی
٣٣ صاحب مجسطی وجمهور مهندسين عندنده افلاكك عددی ٣٣ و ٣٤ مذهب
ثانی شمس مركز جميع اولمق اوزره حاق وسط عالمی قرارگاه وارض ايچون حول شمسده حركت
وسماواتده سكونت وقوعنه ذاهب اولان فيثاغورس وافلاطون ومتأخريندن قوپرنقوش
وبونلره تابع فرقهٔ حكما مذهبی ٣٤ امر مزبور امور اعتقاديه ولوازم دينيه دن اولدوغنه
تنبيه ٣٤ رأی مرقومی ردو تزييف بابنده فضلاء عصری ايقاظ وترغيب ٣٤ رأی
مرقومی تلخيص وبيان ايچون پورقوچيوس نام حكيم ومصنف كتابنده بو رأيه دائر يازدوغی
عبارتك ترجمه سی ٣٤ حكيم مرقومك تقريری اوزره حكمای پيشين وپسين دن
بو رأيه تابع اولانلر ٣٥ رأی مرقوم رجالی ميانده بعض صورت اختلافده كورينن اقاويلك
تأويل وتوفيقی ٣٥ بو هيئت جديده دن منافرت اوزره اولنلرك احوالی ٣٦ متأخريندن
صاحب رصد قوپرنقوش وتارتيوش نامان فلسفيلرك ارصاديله وبعض قواعد جديده
بسط ايله بو رأی جديده استحكام ويردكلری ٣٦ هيئت جديده نك نمونه سی اولاجق
مرتبه ده تحرير وتنقيحی ٣٦ صورة ترتيب افلاك وعناصر علی رأی قوپرنقوش ٣٧
و ٣٨ ارضك حركت سنويه سی ٣٧ ارضك حركت يوميه سی ٣٧ ارضك حركت
سنويه و يوميه سنه مثال ٣٧ ارضك بروج جنوبيه ده زياده جه مكث ايلدوكی ٣٨
رأی مرقومده فصول اربعه نك تبدل وتعاقب وتعاكسی ٣٨ قوپرنقوشك رسم وتسطيح
ايلدوكی شكل مسطحده بو جمله نك تخيلی نه طريقيله اولدوغی ٣٨ رأی مرقومی استبعاد
ايدنلره بطلميوس رأينده واقع امور مستبعده ايراديله مقابله واعتراض ٣٩ رأی مرقومده
محور ارض موازاتی حفظ وبركونه حركت بطيه ايله متصف اولدوغی ٤٠ و بو حركت
ثالثه نك مقداری ووجه تسميه سی ٤٠ ارضك قطبلرنده تشويش واختلال تعيينی ٤٠
ثوابتك تشويش ولامساواتی وتقدم مساوات ليل ونهار ودائرهٔ بروجده ميل كلينك
تشويش واختلالی ٤٠ بو جمله يی تخيل طريقی ٤١ كواكب سياره ده واقع اقامت
واستقامت ورجعتك رأی مرقومده تخيلی ٤١ عطارد ايله زهره نك اقامت واستقامت
ورجعتلری احوالی و بو مذهبه توجه ايدن اسوله واجوبه نك تحرير وتقريری ٤٢ و ٤٣
و ٤٤ و ٤٥ و ٤٦ مذهب ثالث تيقهوبراهه اوش واكا تابع اولنلر مذهبی ٤٦ حكيم
مرقومك هيئت عالم كيفيتنه دائر رأيی وترتيب افلاك وعناصر تخيلی ايچون بسط
ايلدوكی طريق ٤٧ و ٤٨ طبايع فلكيانده جمهور حكمانك اختلافی ٤٨ دوائر
واقطاب بيانی ٤٨ و ٤٩ محور قطر قطب دائره مركز دوائر عظيمه دوائر صغيره دوائر
متوازيه دوائر منحرفه تعريفلری ٤٨ دائرهٔ افق دائرهٔ استوا دائرهٔ بروج مدار كلی

دائرهٔ

دائرهٔ نصف نهار مدار قطب بروج دائرهٔ انقلاب صيفی دائرهٔ انقلاب شتوی دائرهٔ مدار
قطب بروج شمالی دائرهٔ مدار قطب بروج جنوبی تعريفلری ٥٠ دوائر مرقومه ايله كرهٔ
ارض ومانك انقسامی ٥٠ كرهٔ ارض ومانك مناطق خمسه يه انقسامی ٥١ مناطق
خمسه سكانك ظل جهتيله امتيازی ٥١ مناطق مرقومه سكاننك وضع حسبيله امتيازی
٥١ عرض دائره لری واقاليم عرفيه واختلاف ليل ونهار اعتباريله اقاليم حقيقيه تعريفلری
واقاليم حقيقيه عددی ٥١ و ٥٢ اقاليم حقيقيه نك جداول ايله رسم وبيانی ٥٣
و ٥٤ طول وعرض دائره لريله كرهٔ ارضك انقسامی طول بلد وعرض بلد تعريفلری
مبدأ طول وعرض وقبة الارض احوالی ٥٣ رسمسز طول وعرض كتابلری تركيبنده
ايكی شهرك ماييننده واقع اولان بعد نه مقدار مسافه ايدوكن بلمك طريقی ٥٣ اطلس
وسائر كتب جغرافيا وسائر بر و بحر خريطه لرنده ايكی محلك ماييننده واقع بعد نه مقدار
مسافه ايدوكی بلمك طريقی ٥٣ كتابك صور واشكالی يرلو يرنده وضعده مصنفك
تنبيه اكيدی ٥٣ طول وعرض احوالنه تنبيه ٥٥ بر و بحر مقياسلرينك تفصيلی
وكرهٔ ارض ومامساحه سنك مقداری ٥٨ مسافه وآلات مساحه ومقياس احوالی
٥٦ و ٥٧ مقياس بر و بحر ومقدار كرهٔ ارض وما تفصيلنده طابع كتابك تذييلی ٥٨
و ٥٩ جهات اربعه وروزكارلر ٥٩ اقوام متنوعه نك السنهٔ مختلفه سی اوزره رياحك اصول
وفروعی وجهات واساميسی ٦٠ جهات اربعه و روزكارلر دائره لری ٦٠ محيط شرقيده
سفر ايدن اهل هند وسند وچين وفارسك روزكارلری تقسيمی واساميسی ٦٠ هنود
طائفه سی اصطلاحنده دائره نك تقسيمی واساميسی ٦١ قارتی رسم ايتمك قواعدی ٦٢
پوسله وابره و بيت ابره بيانی ٦٢ و ٦٣ پوسله وابره وسنك مقناطيس تفصيلی ٦٤
ارباب معارفك تجربه وامتحانيله شهر قسطنطنيه ابره سنك تاريخ كتابده ضبطی ٦٥
بو فنك صعوبتی واصطلاح واعانت اهل وقوفه احتياجی ٦٦ بو فنده فی الجمله بعض تواريخ
خلطی ٦٦ بو كتابده ذكر و بيانی مقصود اولان ممالك واقاليم و بلاد فصللرينك فهرسی
٦٧ و ٦٨ و ٦٩ كتابك باب اولی مقاصد فننده ايدوكی ٧٠ كرهٔ ارض ومانك رسمی
٧٠ بر ايله بحرك بری برندن امتيازی سببی ٧٠ كرهٔ ارضك خاصهٔ طبيعيه سی وخاصهٔ
مركزيه سی وكريتی ٧١ نصير طوسی وغير اهل هيئتك ربع معمور ربعين شماليك
پربدرصاند قلری قوللری وجوابی ٧٢ متأخرينه كوره كرهٔ ارض ومانك رسم وتصويری
وسد يأجوج ومأجوجه اشارتلری ٧٢ قياس بطلميوس اوزره مسافهٔ كره نك ذكری ٧٣
احوال بحارك ذكری ٧٣ بحرك تكونی ٧٣ دريانك وضعی خصوصی ٧٤ بحارك
كوناكون تقسيمی ٧٤ اوقيانوس معناسی ووجه تسميه سی وجهات اربعه واماكن مختلفه يه
كوره مختلف دريالره انقسامی واساميسی ٧٤ قريب العهد اولان متأخرينك اوقيانوسی
كشف واسماء جديده وضعی ٧٤ متقدمينك ربع مسكون قديم خلالنده تعيين ايلدكلری

بش قطعه ٧٥ دریانك على الانفراد ذکری ٧٦ بحر الامان ٧٦ بحر روم ومسافه سی
وسواحلنه اضافتیله اقسامی واسامیٔ مختلفه سی ٧٧ قره دکز ٧٧ ازاق دکزی وبحر قلزم
٧٧ بحر فارس ٧٨ بحر خزر ٧٨ دریانك حرکات مختلفه سی ٧٨ دریانك مد
وجزری مختلف اولدوغی ٧٩ مد وجزرك علت فاعلیه سی ٨٠ سبب مد وجزرده تأثیر
قمره مستند دینلرك رأیی ٨٠ و ٨١ ذکر اولنان رأیه واقع اولان شبهه لر و وارد اولان
سؤاللره جواب ٨٢ و ٨٣ سؤال سادس ذیلنده کردابه اشارت ٨٣ مد وجزر
حرکتنك علت غائیه سی ٨٤ بر ایله بحرك تبادلی ٨٤ تبادله دائر لاحقه ٨٥ و ٨٦
جزئی وکلی طوفانلر ٨٦ طوفان خصوصنده بعض مشکل سؤاللره جواب ٨٦ و ٨٧
دریالرك باقی اوصاف واخباری ٨٧ طعم ماء بحر ٨٧ خاصهٔ بحر شیرین ٨٨ عمق
بحار ٨٨ مساحات اوقیانوس ٨٨ اوقیانوس سفرلری ٨٨ هند شرقی سفرلری ٨٩
و ٩٠ و ٩١ مواسم اسفار بحار ومحذورات ٩٢ بحرده مسافاتك انواعی ومحیط شرقیده کزن
اهل هندك بعض اصطلاحی ٩٢ عرب عندنده ریاحك اصولی ٩٢ مواسم انواعی واقسامی
٩٣ و ٩٤ تنبیه فی علم البحر ٩٤ محذورات عشره ٩٤ دائرهٔ نجم الزوج ٩٤
طوفانات مجربه ٩٥ بحریون قتنده مجربات مشهوره ٩٥ دریانك مدحی ٩٥ و ٩٦
اقسام اجمالیهٔ ارض ٩٦ قسم اول اوروپا ٩٦ وجه تسمیه ٩٦ حدود ٩٧ مسافه
٩٨ تقسیم ٩٨ تشبیه ٩٨ توصیف ومدح ٩٨ اوروپا خلقنده بعض عیوبك ذکری
٩٩ انهار وجبال ١٠٠ قسم ثانی قطعهٔ افریقا ١٠٠ وجه تسمیه ١٠٠ حدود ١٠٠
مساحه ١٠٠ تقسیم ١٠١ توصیف ١٠١ بحیرات وانهار وجبال ١٠٢ جبل قمر ١٠٢
جزایر افریقا ١٠٢ قسم ثالث که آسیا قطعه سیدر ١٠٢ وجه تسمیه ١٠٢ حدود ١٠٢
مسافه ١٠٣ تقسیم ١٠٣ توصیف ١٠٣ جبال وانهار ١٠٤ آثار قدیمه ١٠٤
قسم رابع که قطعهٔ امریقادر ١٠٤ بو اقلیم عند السلف معلوم ویا مجهول اولمق بحثی ١٠٤
اسماء مختلفه ایله وجه تسمیه سی ١٠٥ حدودی ١٠٦ مسافه سی وتقسیمی ١٠٦
امریقانك فتح اولنان ولایتلری ١٠٦ امریقایه تابع جزایر ١٠٧ بعض آثار واخباری
١٠٧ حیوانات وجبال وانهاری ١٠٧ امریقا جانبنه متأخرینك کیتدوکی وقولون ومو غیلان
وغیری ایتدوکی سفرلر ١٠٨ و ١٠٩ و ١١٠ هدایای قولون ١١٠ سفر ثانی قولون
١١٠ سفر ثالث قولون ١١١ قولون رصد ایله کرهٔ ارض ومایی تمام الاستدارة
بولدوغنه مصنفك اعتراضی ١١١ سفر رابع قولون ١١٢ سفر مغیلان قپودان
بجانب غرب وآمد نش ازشرق ١١٣ ذکر سفر کشتیٔ اسکندر ١١٤ بیان عرض
تسعین شمالی ١١٥ جزیرهٔ غرونلاندیا ١١٥ جزیرهٔ فرسلاندیا ١١٦ جزیرهٔ
نووازنبلا ١١٦ وینغاس بوغازی ١١٦ فوربس بوغازی ١١٧ داویس بوغازی ١١٧
قطب شمالی جانبندن چینه کیدلمك امکانی بحثی واول جانبه سفر ایدنلرك اخباری ١١٧ و ١١٨
ذکر

ذکر قطب جنوبی ١١٩ ذکر نسبت ممالك جهان بمثلثات بروج وسیارات ١١٩
مثلثات تعریفی ودورت قسمه انقسامی ١٢٠ ربع مسکونی بروجه مشاکل دورت قسم
اعتبار ایتدکلری وهر بر قسمنی بر مثلثه منسوب قلدقلری ١٢٠ بروجه منسوب اولان
بلادك مفرداتی ١٢١ و ١٢٢ بیان سکان جهان باعتبار ادیان ١٢٢ بو کتابده مصنف
ممالك جهان بیانی ترتیبنه شرقدن ابتدا ایلدوکنه تنبیه ١٢٣ فصل در بیان جزیرهٔ یاپونیا
١٢٤ حدود ١٢٤ اطرافنده واقع اقسیمن واقسیقوقم وسائر توابع جزایر ١٢٤ بو مجموعك
حکوماته انقسامی ١٢٤ احوال سلطنت ١٢٤ مراتب حکام ومراتب ناس ١٢٥
احوال سیاست ١٢٥ احوال دیانت ١٢٦ احوال علم ومعرفت ١٢٦ احوال صنعت
وتجارت ١٢٦ احوال حرب وشجاعت ١٢٦ باقی اخلاق وعادت ١٢٧ احوال بلاد
وتعداد بلاد ١٢٨ اوصاف دار ملك میافو وبلاد سائره ١٢٨ احوال ابنیه ١٢٩ انهار
وجبال آب وهوا ونباتات ومحصولات وحیوانات ومیوه ده غرابت ملوك سالفه سنده غفلت
١٢٩ احوال کشف جزایر مرقومه ١٣٠ رسم وبیان اراضیٔ کنه یا ١٣٠ اوصاف کنه یا
واحوال کشف ١٣٠ ذکر کشف ارض تره غالیقا واوصاف تره غالیقا ١٣٠ محیط شرقیده
جزایر چیندن اون ایکی متعین جزیره نك ترتیب اوزره بیان وتحریری ١٣٠ جزایر مرقومه دن
جزیرهٔ منسس ١٣١ جزیرهٔ لوقونیا وبلادی وکاشفی ١٣١ و ١٣٢ جزیرهٔ قالامیناس
وبلادی ١٣٢ جزیرهٔ سیرام ١٣٢ جزیرهٔ جلولو وجزایر ملوکه ١٣٢ تفصیل احوال
جزایر ملوکه ١٣٣ آب وهوا نباتات ومحصولات شجر دارچین شجر قرنفل ١٣٣ درخت
عود وجوز بوا حیوانات واحوال دیانت ١٣٤ اخلاق وعادت ١٣٤ ذکر کاشف جزایر
ملوکه ١٣٥ ذکر جزیرهٔ وندناو وغیرها من جزایر شرقیات وجنوبیات ١٣٦ تفصیل
جزیرهٔ وندناو وبلادها واحوال کشفها ١٣٦ ذکر جزیرهٔ سبوت ١٣٦ نبات حیوان
وکشف مغیلان قپودان وقتل شدنش ١٣٦ جزیرهٔ بوقانور وغیری على الترتیب ١٣٦
و ١٣٧ و ١٣٨ و ١٣٩ انبون جزیره لری ١٣٩ جزیرهٔ سله بش ١٣٩ جزیرهٔ
باندن ١٣٩ نباتات شجر جوز بوا شجر بقم ١٤٠ جزیرهٔ تیمور شجر صندل ١٤٠
جزیرهٔ جاوهٔ کبیر حدود احوال ریاست ودیانت احوال معرفت وحرب ١٤٠ اخلاق
وعادت ١٤١ اوصاف بلاد نبات ومحصولات ١٤١ جزیرهٔ جاوهٔ صغیر ١٤٢ بلاد
١٤٢ جزیرهٔ مالایوت جزیرهٔ نبان جزیرهٔ سوندود وغیری ١٤٢ و ١٤٣ اوصاف
جزیرهٔ سوماترا وباقی جزایر صغار هند ١٤٤ احوال سماترا تقسیم سماترا بنادر سماتره
انهار وجبال ١٤٤ نبات وحیوان ومحصولات وصف شجر کافور احوال دیانت وحرب
١٤٥ سماتره اطرافنده اولان جزایر سائره بیانی ١٤٥ و ١٤٦ ذکر جزیرهٔ بورنوی
وپولوهون وغیری ١٤٦ اوصاف بورنوی تقسیم بلاد بورنوی احوال سلطنت ودیانت
١٤٦ اخلاق وعادات ونباتات حیوانات تتمه در اوصاف سائرهٔ بورنوی ١٤٧

بورنوی اطرافنده واقع خرده جزیره لر ۱۴۸ جزیرهٔ سیلان اوصاف حدود تقسیم احوال
سلطنت ۱۴۸ احوال دیانت وحروب وصنعت واخلاق وعادت آب وهوا نبات وحیوان
ومحصول ۱۴۹ وصف زرافه ۱۵۰ بلاد سیلان ۱۵۰ جبال ۱۵۱ جزایر فال ۱۵۱
بعض کتب اسلامیه ده مسطور اولان جزایردن جزیرهٔ صنف جزیرهٔ قمار جزیرهٔ صندابولات
جزیرهٔ واقواق وغیریلر ۱۰۲ و ۱۰۳ و ۱۰۴ اقلیم چین وماچین وجه تسمیه حدود
مسافه تقسیم ۱۰۴ احوال سلطنت ۱۰۰ احوال سیاست واحوال دیانت واحوال علم
ومعرفت واحوال صنعت وتجارت ۱۰۶ عمل فغفوری ۱۰۷ احوال حرب وشجاعت
واخلاق وعادت ۱۰۸ ذکر ممالك وبلاد چین علی الانفراد ۱۰۹ و ۱۶۰ و ۱۶۱ و ۱۶۲
و ۱۶۳ احوال ابنیه وانهار وغدیر ۱۶۳ جبال وآب وهوا ونبات وحیوان ومحصولات
۱۶۴ احوال ملوك اقلیم چین وبعض امور مرغوبه ۱۶۰ اقلیم خطای تعریف حدود
۱۶۰ مسافه وتقسیم واحوال سلطنت وقوانین وقانون خاقان ۱۶۶ وصف سرای
ودیوانخانه ۱۶۷ سریر خاقانی ۱۶۹ ضیافت ایلچیان وقانون سرسال جدید وعید
ویکی اوردو وشچراغ ۱۷۰ قانون حکم عام وقانون شکار ۱۷۱ قانون عبادت قانون
سفر قانون پای ۱۷۲ قانون مراتب امرا وخواص واسماء رجال علی مراتبهم وقوانین
عسکر ۱۷۳ قانون حرب وقانون وظایف ۱۷۴ قانون سکه قانون ذخایر وارزاق
وقانون خدام سرای وطبقات مراتب خدام اندرونی ۱۷۵ قانون پاسبان قانون طبل
وکوس قانون شهزاده کان ۱۷۶ قانون مهر ممالك قانون دیوان امرا قانون وزرا قانون قضا
وفتوا قانون حبس وزندان مجرمان ۱۷۷ قانون سیاست وجریمه قانون قتل وقصاص
۱۷۸ قانون سرقه قانون خراباتیان ۱۷۹ قانون اولاق ویامخانه قانون آینده ورونده وتجار
جریمهٔ مسافران ۱۸۰ قانون ایلچیان بیان یورت ۱۸۱ احوال دیانت ۱۸۲ احوال
علم ومعرفت احوال صنعت ۱۸۳ احوال حرب اخلاق وعادت ۱۸۴ ذکر بلاد خطای
۱۸۰ خان بالغ دارملك خطای ۱۸۰ قارغو وقووکی لفظلرینك معناسی وکوه چلکاء
ایلدوز وبلاد سائره ۱۸۶ تمجو نام شهرك چرخ فلکی ۱۸۷ تاینفو اولکه‌سی وقالماق
اولکه‌سی وقراقریم وقرازان ۱۸۹ تندوق تانغوت آینان اولکه‌لری ولیمانقو اطه‌سی
واحوال ابنیه احوال انهار وجبال ۱۹۰ احوال آب وهوا احوال حیوانات وصف قوتاس
احوال نباتات ومحصولات ۱۹۱ وصف عناب وخشخاس ونیلوفر خطایی ونبات
یورانس ومسالك خطای واحوال ملوك خطای ۱۹۲ ذکر اقلیم هند حدود ومسافه وتقسیم
۱۹۳ صاحب تألیف ممالك هند اقسامی بحثنده اوچ مصنفك کلامنی طقوز اقسامده
تلخیص وسائر کتب اسلامیه فوایدنی الحاق ایله اقسامی تسعه یه تخصیص ایتدوکی ۱۹۴
ذکر قسم اول قامپایا که گجرات سلطنتیدر دارملك قامپایا وبلاد سائره ۱۹۴ و ۱۹۰
و ۱۹۶ و ۱۹۷ مملکت دکن تابع قامپایا ۱۹۸ بلاد دکن ۱۹۸ و ۱۹۹ و ۲۰۰

قسم

قسم ثانی نارسینغا بلاد نارسینغا ۲۰۰ و ۲۰۱ قسم ثالث مالابار بلاد مالابار ۲۰۱ و ۲۰۲
قسم رابع اورقشا بلاد اورقشا ۲۰۳ قسم خامس بنکاله بلاد بنکاله ۲۰۳ و ۲۰۴ و ۲۰۵ وصف
سمندر وبنکاله کورفزی ۲۰۵ اراقان اولکه‌سی ۲۰۵ قسم سادس پیغو مملکتی وبلادی
۲۰۵ و ۲۰۶ قسم سابع سیام مملکتی بلاد مشهوره‌سی ۲۰۶ و ۲۰۷ قسم ثامن قامبویا
۲۰۷ دارملکی وکورفزی وبلاد مشهوره‌سی ۲۰۷ قسم تاسع که هندك قسم شمالیسیدر
بلاد مشهوره‌سی ۲۰۷ و ۲۰۸ مملکت دهلی ۲۰۸ بلادی ۲۰۸ و ۲۰۹ ذکر
ممالك وبلاد متفرقهٔ هند ۲۱۰ بلاد متفرقهٔ هند ولایت داناصانکا بلاد ولایت قنوج
وولایت کوج ۲۱۰ ولایت تلنکانه قلاع وبلاد وولایت پوتوال بلاد وقلاع ۲۱۱ احوال
سلطنت وریاست ۲۱۲ احوال ملوك ۲۱۵ دولت ایلتمیشیه دولت اولوغ خان دولت
خلجیه ۲۱۶ دولت تغلقشاه ۲۱۷ دولت حضرخانیه دولت آل تیمور ۲۱۸ دولت
شیرخانیه ۲۱۹ سلاطین گجرات ملوك دکن وکلبرجه ۲۲۰ دولت نظامیه ۲۲۱ ملوك
تلنکانه ودولت قطبیه وملوك خلج وراوده ۲۲۲ احوال دیانت ۲۲۲ احوال علم ومعرفت
۲۲۳ احوال سیاست واحوال صنعت وتجارت واحوال حرب وشجاعت واخلاق وعادت
۲۲۳ احوال ابنیه وآب وهوا واحوال انهار واحوال نهر هند ۲۲۵ باقی انهار هند ۲۲۶
غدیر وجبال واحوال نباتات ومحصولات ۲۲۸ احوال حیوانات ۲۲۹ مسالك ممالك
هند ۲۲۹ هند ایله چینك فرقی ۲۳۰ اقلیم سند وجه تسمیه حدود بلاد ۲۳۱ ولایت
طوران ولایت ندمه ۲۳۳ بلاد ندهه بعض اوصاف واحوال سند مسالك ممالك سند
۲۳۴ مملکت مکران حدود بلاد ۲۳۵ انهار ومسالك مکران ۲۳۶ اقلیم زابلستان
حدود وبلاد اوصاف کابل وتومنات کابل توابع بلاد وقلاع ۲۳۷ مملکت خواست وغزنه
حدود اوصاف غزنه توابع بلاد ۲۳۸ ولایت خوست مملکت اشناغر حدود وبلاد
۲۳۹ انهار ومسالك کابل وغزنه ۲۴۰ مملکت کشمیر حدود بلاد نهر کشمیر جبال کشمیر
۲۴۱ مسالك کشمیر ۲۴۲ ملوك کشمیر ۲۴۷ مملکت تبت حدود ۲۴۷ بلاد تبت
وصف اهوی مسك ۲۴۸ مملکت سجستان سیستان حدود بلاد ۲۴۸ اوصاف
واحوال سیستان ۲۵۰ انهار وبحیرهٔ زره مسالك وملوك سیستان ۲۵۱ مملکت بدخشان
وغور احوال ملوك وشاهان بدخشان ملوك غور طبقهٔ اولی غوریه ۲۵۴ طبقهٔ
ثانیهٔ غوریان طبقهٔ ثالثه ملوك کرت الغوریه ۲۵۵ اقلیم کرمان وهرمز حدود ومسافه
بلاد ۲۵۶ مملکت لار حدود ۲۵۸ جزیرهٔ اندراوی جبال اوصاف قوم بلوج
نهر دربای ۲۵۹ مسالك کرمان ولار احوال ملوك دولت سلجوقیه ۲۶۰ حکام متفرقه
دولت آل براق سلاطین هرمز سلاطین لار ۲۶۱ اقلیم فارس حدود توصیف تقسیم
قبائل فارس کورهٔ اردشیرخوره وبلادی ۲۶۲ کورهٔ اصطخر بلاد اصطخر ۲۶۵
کورهٔ دارابجرد المسمی بشبانکاره حدود وبلاد ۲۶۷ کورهٔ شابور خوره بلاد ۲۶۹

کورهٔ قباد خوره بلاد ۲۷۱ اقلیم فارس مشهور مرغزارلری ۲۷۲ باقی اوصاف
واحوال فارس واصناف خلق ومتاع وانهار ۲۷۳ جبال و بحیرات ۲۷۴ اوصاف بحر
فارس جزایر ۲۷۵ مسالك ممالك فارس آتشکدهای فارس احوال ملوك طبقهٔ اولی
پیش دادیان ۲۷۶ طبقهٔ ثانیه کیانیان طبقهٔ ثالثه طوایف ملوك واشکانیان ۲۷۷
طبقهٔ رابعه ساسانیان فتح ممالك فارس وعراق فی ایام خلافت عمر الفارق رضی الله
عنه حکومت آل عمارہ ۲۷۸ دولت آل بویه دولت شبانکاره ۲۷۹ دولت آل مظفر
دولت انجویان دولت کاکویه ۲۸۰ دولت اتابکان یزد دولت سلغریه ۲۸۱ مملکت
خوزستان حدود بلاد ۲۸۲ اوصاف لور وانهار ۲۸۵ کوه زرده مسافات
ومسالك خوزستان احوال ملوك ۲۸۶ دولت لور بزرك دولت لور کوچك ۲۸۷
دولت مشعشع دولت رعناشیه ۲۸۸ اقلیم جبل یعنی عراق عجم حدود اوصاف اصفهان
۲۸۹ مرغزار بلاسان نواحیٔ اصفهان ۲۹۰ و ۲۹۱ اصفهانه منسوب فضلا باقی
بلاد معتبره ۲۹۱ ولایت قصران اوصاف طهران ورامین ۲۹۲ اوصاف سلطانیه
وقزوین ۲۹۳ اوصاف همدان ۲۹۹ نواحیٔ همدان ۳۰۰ باقی بلاد عراق عجم ۳۰۱
خصایص ومنسوبات ۳۰۲ احوال جبال وانهار ۳۰۳ مسالك الممالك ومسافات عراق
عجم ۳۰۵ احوال ملوك وحکام عراق عجم وحکام قزوین ۳۰۶ دولت دیلمیان ۳۰۷
دولت کاکویه دولت ملاحده ۳۰۸ اقلیم خراسان وقهستان حدود اوصاف هراة ۳۰۹
اوصاف قلعهٔ اختیار الدین ۳۱۰ زیارتکاه هراة واقسام توابع شهر وسیرکاه شهر ۳۱۱
مضافات هراة ۳۱۲ باقی بلاد خراسان ۳۱۳ سرکارهای ناحیهٔ قلعهٔ نرتو ۳۱۴
ییلاق باباخاکی وتخت ملك وهزارمیش وناحیهٔ کرخ ۳۱۵ اوصاف قبة الاسلام بلخ
۳۱۵ نواحیٔ بلخ ۳۱۶ اوصاف مروشاهجان ۳۱۶ توابع شهر ۳۱۷ ناحیهٔ طوس
واوصاف مشهد معلی ۳۱۸ باقی بلاد ومرغزار رابکان وقصبهٔ جام ۳۱۹ اوصاف
نیسابور ۳۲۰ اوصاف شهر شادیاخ ۳۲۱ اوصاف سبزوار وبیهق ۳۲۲ باقی بلاد
معتبرهٔ خراسان ۳۲۳ مملکت قهستان حدود بلاد مشهوره ۳۲۵ ولایت دشت
بیاض ذکر مفازهٔ خراسان ۳۲۶ مسالك بیابان ۳۲۷ ذکر انهار وجبال خراسان ۳۲۸
مسالك ممالك خراسان ۳۲۹ احوال ملوك خراسان ۳۳۰ ظهور ذو ذوابه ۳۳۱
دولت سامانیان وغیری ۳۳۲ استیلای سلجوقیان برخراسان سلاطین غور ۳۳۳
استیلای ملوك کرت ۳۳۵ استیلای تیمور برخراسان ۳۳۷ اوصاف رجال
خراسان ۳۳۸ مملکت قومس حدود وبلاد قومس ۳۳۸ مملکت طبرستان
وجه تسمیه حدود اوصاف مملکت مازندران تومنات مازندران بلاد مشهوره ۳۳۹
اوصاف نهر جرجان احوال ملوك ۳۴۱ طبقهٔ اولی سلسلهٔ باوندیه طبقهٔ ثانیه
طبقهٔ ثالثه دولت جلاویه دولت علویه دولت زیادیه ملوك دابویه بادوسیان آل کیومرث
دولت

دولت قوامیه ۳۴۲ مملکت دیلم وکیلان وجه تسمیه حدود دیلم وکیلان بلاد کیلان ۳۴۳
بعض اوصاف کیلان ۳۴۴ مملکت خوارزم حدود وبلاد ۳۴۵ بعض اوصاف وانهار
وبحیرهٔ خوارزم ۳۴۶ وصف طلسم ومسالك خوارزم واحوال ملوك دولت آل بویه ۳۴۷
سلاطین کیلان دولت کارکیا دولت امیره دولت خوارزمشاهان ۳۴۸ اقلیم ماوراء نهر
حدود ۳۴۸ اوصاف سمرقند ۳۴۹ نواحی ومرغزارهای سمرقند دمشق سمرقند مسیرهٔ
سغد ۳۵۰ بلدهٔ فاخرهٔ بخارا بقیهٔ بلاد ماوراء نهر ۳۵۱ معدن نشادر ۳۵۵ ولایت
فرغانه بلاد فرغانه ۳۵۶ باقی بلاد ونواحی ماوراء نهر ۳۵۷ اوصاف نهر جیحون ۳۵۹
نهر وخشاب نهر سیحون ۳۶۰ نهر بوی تنبیه فی احوال نهر جیحون وسیحون ونیل وفرات
جبال ومعادن نباتات ومحصولات ۳۶۱ اخلاق رجال مسالك ماوراء نهر ومسافات بلاد
۳۶۲ احوال ملوك ماوراء نهر دولت آل سامان ۳۶۳ ظهور جنکیزخان حکام جغتای
دولت تیمور ۳۶۴ دولت شیبکیه ۳۶۵ اقلیم ترکستان ودشت حدود مملکت کاشغر
حدود مسافه اوصاف شهر یارکند ۳۶۶ اوصاف ختن ویسی وتند وبعض بلاد
ترکستان اوصاف خرز وقصبهٔ اتل ۳۶۷ شهر اسمید ناحیهٔ برطاس ناحیهٔ فاراب
بلدهٔ اطراف وطراز وقره قوم واخسو وسنجو وغیری ۳۶۸ ییلاق اورطاغ وکرطاغ
وشهر قاری صیرم ۳۶۹ محصولات وخواص ومسالك ترکستان ذکر سکان مفازهٔ ترکستان
اوصاف ترك بن یافث اوصاف تاتار ومغول ابنا ایلنجه خان من اولاد ترك احوال قبائل تاتار
ومغول سلطنت طبقهٔ تاتار انتقال سلطنت بطبقهٔ مغول ۳۶۹ ذکر اولاد مغول خروج
اوغوزخان ومدت سلطنت واختراع قوانین دولت اتراك ووضع القاب لاقوام وقبائل تاتار ذکر
اولاد اوغوزخان ووضع القاب وظهور شعب وقبائل وحکومت ایشان در ماوراء نهر وخراسان
وظهور جنکیزیان وسلجوقیان ومدت سلطنت اولاد اوغوز در ترکستان مقتولی ایلخان خان
بن تنکر بن اوغوز در جنك تور بن فریدون تحصن قیان خان بن ایلخان خان بصحرای ارکنه قون
۳۷۰ پادشاهی بوزنجر خان بن الانقوخان من انساب اوغوز در مغولستان فی ایام طلوع
دولت عباسیان غلبه شدنش برعسکر خطای وضع قوانین سلطنت مغول سلطنت اولاد
بوزنجر علی الترتیب ظهور جنکیزخان ابن ییسوکا خان بن بوزنجر خان قهر کردنش بخان مغول
واستیلا کردن بایران وتخریب کردن ماوراء نهر وخراسان وضع قوانین یاساق وتقسیم کردن
ممالك باولاد چهارش پادشاهی جغتای بن جنکیز بتوران وحکومت اولادش باطراف
ممالك ظهور تیمور وانقراض ایشان وانقراض دولت اولاد اوکتای بن جنکیز ظهور تیمور حکومت
اولاد تولی خان بن جنکیز خان بایران بعد استیلای هلاکو خان حکومت اولاد برکه خان
بن جوجی بن جنکیزخان بدشت قبچاق ودیار قریم ذکر مساکن مغول ومساکن قبائل اتراك
فی بعض التواریخ ۳۷۱ ذکر تاتارستان فی کتب افرنج حدود تقسیم ایشان بسارماسیا
وچاغاتای وسرقا ۳۷۲ اوصاف سارماسیا یعنی دشت قبچاق حدود اوردوی قازان

احوال استراقان وصف جانور صولاق شهر سوانج ٣٧٣ اوصاف بولغار مملكت سبريا
شهر وهه اوصاف تاتار قازان وقتای کولی ٣٧٤ شهر قو رستینا تاتار باشغرد تاتار تومن
اوصاف نهر اتل ونهر تن قصهٔ وصل نهرین ٣٧٥ ذکر قسم ثانی وذکر اخلاق واوصاف
تاتار ٣٧٦ احوال يأجوج ومأجوج وسد ذو القرنين ٣٧٧ موضع سد ٣٧٨ اقاليم
آذربیجان حدود واقسام ٣٧٩ اوصاف تبریز ٣٨٠ وصف شام قزان وجامع سلطان
حسن وجامع جهانشاه ٣٨١ نواحی وقرای تبریز ذکر فضلا وکبار ٣٨٢ اوصاف اردبیل
واحوال خاندان صفویهٔ اردبیل ٣٨٣ باقی بلاد ونواحی آذربیجان ٣٨٤ و٣٨٥
اوصاف مراغه ذکر رصد نصیر باقی بلاد ونواحی ٣٨٦ جبال وانهار ومیاه وبحیرهٔ ارمیه
٣٨٧ و٣٨٨ مسالك مسافات آذربیجان واردبیل وملوك آذربیجان ٣٨٩ دولت
جنکیزیه استیلای قره قیونلی دولت آق قیونلی دولت صفویه ٣٩٠ اقالیم آران وموقان
وشروان حدود ممالك مرقومه اوصاف آران وجه تسمیه حدود اوصاف قلعهٔ روان
٣٩١ وصف کوه ارغی اوصاف کنجه ونخجوان وولایت موقان ٣٩٢ باقی نواحیٔ وبلاد
معروفه مملکت شروان اوصاف شماخی ٣٩٣ اوصاف تفلیس وباب الابواب وغیری
٣٩٤ ارس قزل اغاج نوشهر لنکرکان باکو کوری لوری وغیری ٣٩٥ احوال روغن
نفط ونیاز آباد بو اقلیمه منسوب مشاهیر رجال ذکر انهار اوصاف نهر کور ٣٩٦ اوصاف
نهر ارس ونهر سمور ونهر کوسفند ونهر صولج ٣٩٧ جبال اوصاف کوه البرز اوصاف
بحر شروان ٣٩٨ جزایر بحر شروان مسالك ممالك شروان واران وسواحل بحر خزر
احوال ملوك شروان واران ٣٩٩ ظهور سلاطین شروان ٤٠٠ اتابکان ایلدکز مملکت
طاغستان حدود اوصاف جبل قیتق وقصبهٔ قویموق وبمخور واندرای وغیری ٤٠١
و٤٠٢ لاحقه اوصاف طباسران مملکت چرکس ولایت ابازه ٤٠٣ ذکر منازل تذییل الطابع
درامور حادثه ٤٠٤ احوال کشف قلعهٔ سخوم احوال کشف قلعهٔ صوجق ٤٠٥ ممالك
کرجستان حدود اقسام اجناس وبعض بلاد وقری ٤٠٦ مملکت کورل جبل الکزی ایالت
قارص حدود قلعهٔ ارذرهان وقاغزمان واوچ کلیسا ٤٠٧ قارصدن روانه یکدیرلری
ایالت اخسقه حدود اوصاف اخسقه ٤٠٨ ذکر ازغور ویدن واخل کلك وارد نوج تتمه
در بقیهٔ احوال سکان دشت شمالی اوصاف بقراج وکیماك وخزلج وخیرخیر وصقلاب اقالیم
ارمنیه اقسام حدود ٤١٠ ایالت وان حدودی وسنجاقلری اوصاف نفس وان ٤١١
بارکیری حیدرباغی ارجیس بحیرهٔ ارجیس اوصاف اخلاط باقی بلاد ونواحی ٤١٢ کوه
سیبان تاتوان اوصاف بدلیس ٤١٤ بدلیس اطرافنده واقع قصبات ونواحی ٤١٥
موش حنوس بیك كول موشهری جبل شرف الدین بولانق کول ٤١٦ نازك کول
جبل نمرود ناحیهٔ قتور قلعهٔ بایزید صحرای چالدران اوصاف وسطان وداموك وغیری ٤١٧
میان خرادین سلم دبیل سکبان آبان ونواحیٔ اکراد اوصاف عشیرهٔ دنبلی وغیری ٤١٨

خوشاب

خوشاب که محمود بلر اوجاقلغی حکومت حکاری ناحیهٔ کوز ٤١٩ قصبهٔ جولامرك قلعهٔ
امیر داود بردوست قصبهٔ الباق قلعهٔ شقاق قلعهٔ زربل قلعهٔ بی ستون قلعهٔ چل قلعه
دیزی واستون وهلوز وبایان ٤٢٠ امارت اغاکیس وآسیابر لواء کیسان ومکس وخیزان
٤٢١ ملحقات من کتاب ابی بکر بن بهرام الدمشقی ایالت ارض روم حدودی سنجاقلری
ارض روم سنجاغی وقضالری ٤٢٢ اوصاف نفس ارض روم تنبیه بمعنای قالیقلا نواحی
ارض روم قضای کلکید قصبهٔ کاخ وناحیه لری قضای اورله نام دیکر کمشخانه ٤٢٣ ترجان
اوصاف ارزنجان قولو رمنار لی کوی اوصاف بایبورد وتکمان وکوانس یغمور درسی
لواء قره حصار شرقی وقضالری اوصاف نفس قره حصار وقیونلو حصار ونیکسار وصف
شب خانه ٤٢٤ لواء پاسین اوصاف حسن قلعه نواحیٔ مجنکرد لواء اسپر اوصاف اسپر لواء
حنوس نواحیٔ خنوس اوصاف خنوس لواء مامروان ٤٢٥ لواء کیغی وناحیه سی لواء
قیزاوجان لواء ملاذکرد نواحی لواء الشکرد قلعهٔ بایزید قلعهٔ دیادین قلعهٔ خمربلدهٔ تورتوم
معدن کهرچله ناحیهٔ اقچه قلعه الجبال الاطاغ بوزجه طاغ جبل کوس اکرلو انهار اوصاف
نهر فرات ٤٢٦ عین الفرات بحیرهٔ دشت ارزن نباتات ومحصولات مسالك ومنازل
٤٢٧ احوال ملوك وحکام ٤٢٨ ایالت طرابزون الویه وقضا اوصاف طرابزون ٤٢٩
جوامع نباتات ومحصولات ٤٣٠ اوصاف بلدهٔ کرهسین وریزه لواء کونیه وقضالری
لواء باطوم الجبال جبل ایلا مسجدی جبل خوش اوغلان الانهار نهر خوش اوغلان نهر
سورمنه نهر اوف نهر ریزه نهر آتنه احوال ملوك وحکام ٤٣١ اقلیم جزیرهٔ بین الفرات
والدجله اقلیم جزیره نك مشتمل اولدوغی ایالتلر حدود ٤٣٢ ایالت موصل حدود تقسیم
اوصاف موصل مشهد جرجیس وقصهٔ جرجیس علیه السلام درمدینهٔ موصل مدینه
اثور اوصاف مدینهٔ نینوی وقصهٔ یونس علیه السلام ٤٣٣ محصولات چشمهٔ نفط
السمنهٔ خلق کرمایه اوصاف رأس ناعور ئل التویه عقر الحمدیه قلعهٔ شوش ناحیهٔ
حکار وحدیثه لواء تکریت نهر اسحق ٤٣٤ مدینهٔ سن وبلد وبرقعید وتل اعفر وکفر توثا
وقرلجه خان بوازیج قلعهٔ عجور لواء یاجوانلو قلعهٔ هرور منازل ومسالك واحوال ملوك
وحکام جزیره ٤٣٥ ایالت دیاربکر حدود تقسیم عدد عساکر لواء آمد وقضالری ٤٣١
اوصاف آمد وماردین قصبهٔ صاذر قلعهٔ خیزان اوصاف مفارقین شهر حصن کیفا ٤٣٧
نواحیٔ حصن کیفا لواء نصیبین شهر نصیبین جبل جودی قریهٔ دار الواء سنجار اوصاف
سنجار بحیرهٔ خاتونیه ٤٣٨ لواء سعرد قلعهٔ زرق لواء خربوت لواء ارغنی لواء سیورك
لواء چمشکزك پرتك جرمیك جبلقجور ترجیل اتاق مفارقین اوصاف جزیرهٔ ابن عمر ٤٣٩
نواحیٔ جزیره وسکانها من عشایر اکراد حکومت کنج حکومت اکیل لواء جزرو ٤٤٠
قلعهٔ فلك وصاصون وکفندرا الجبال جبل کار اوصاف جبل جودی الانهار نهر قره جه
طاغ السنه ومسالك ٤٤١ احوال ملوك وحکام ٤٤٢ ایالت رقه حدود تقسیم عساکر

ايالت اوصاف رها ٤٤٣ قوچ حصار جماسه دير لواء خابور ماكسين سنر وج حران رحبه
رقه رأس عين قرقيسيا قلعهٔ جعبر اوصاف الزور ٤٤٤ ايالت شهرزول حدود تقسيم
اوصاف بلدهٔ شهرزور ٤٤٥ اوصاف مدينهٔ اربيل وآثار ابوسعيد ملك معظم مظفر الدين
٤٤٦ قلعهٔ كشاب اوصاف كركوك لواء دوالجوران وقره جه طاغ ٤٤٧ هزار مرد
شهر و بازار غازى قران قزلجه قلعه شهمران سروجك مركوه قلعهٔ بلبان لواء اوشنى
سماقلو لواء اوركاني كلديم اورمان قلعه اوصاف حرير دوين وبين ناحيهٔ اونك قلعهٔ هريل
اوصاف بابان ٤٤٨ اوصاف ولايت كردستان واحوال طوايف اكراد ٤٤٩ نواحىٔ
كردستان الانى البستر بهار حقشيان دربند تاج دربند زنكى دربيل دينو رسلطان جمجال
آباد كرمان شاهان كرند وخوشان ٤٥٠ ولايت ماندشت مرسين اوصاف وسطام
وكوركور بابا اقليم عراق عرب حدود ومسافه مشتمل اولدوغى ايالتلر ايالت بصره ٤٥١
تقسيم حدود ٤٥١ توابع قلاع اوصاف نفس بصره جبل سنام وادى النسا ٤٥٢
احوال مدوجزر مراقد متبركه نباتات ومحصولات ضبط انساب خيل واغنام وحمامه
مدينهٔ مختار مسيرهٔ مشان مدينهٔ ابله نهر ابله نهر معقل شط عثمان ٤٥٣ اوصاف
عبادان قلعهٔ رزينى قلعهٔ نخرى قلعهٔ جديده قلعهٔ كليد البحر قلعهٔ سله قلعهٔ قبان
وحمانيه جزاير الشط قلعهٔ عثمان محمد اوصاف شط العرب ٤٥٤ قلعهٔ قورنه قلعهٔ فتحه
ناحيهٔ صدر بحرين قلعه زرنوك قلاع عقار قلعهٔ زكيه بطايح بصره مسالك ومنازل ٤٥٥
احوال ملوك وحكام ٤٥٦ ايالت بغداد حدود ومسافه فتح سلطان مرادخان رابع شروط
مصالحهٔ باشاه صفى تقسيم نواحى ٤٥٧ والويه وطوايف لواء بغداد اوصاف نفس
بغداد ٤٥٨ بناء بغداد مزارات ومشاهد ٤٥٩ قصبهٔ امام اعظم قصبهٔ امام موسى كاظم
مرقد امام ابى يوسف قصبهٔ دجيل قوشلر قلعه سى بلدهٔ عكبرا قطربل يزدان اوصاف بابل
تبدل السنه ٤٦٠ قصر ابن هبيره كربلا صرصر سكره مدينهٔ نهر الملك تل عقرقوف قريهٔ
كوثى نار نمرود شهر قوسان ومحول ٤٦١ ناحيهٔ تيل ديرعاقول مدينهٔ ساباط جلولا
خانقين حلوان اوصاف مداين روميه زاوان ناحيهٔ خالص قوناباد اوصاف قصر شيرين
٤٦٢ واسط جرجرايا جبل نعمانيه فم الصلح شهربان كوفه قصبهٔ تنور نوح عليه السلام
قصبهٔ امام على رضى الله عنه ٤٦٣ اوصاف قريهٔ ذى الكفل وسر ملاحه اوصاف نجر القمر
قصر خورنق جيرهٔ بيضا مشهد امام حسين رضى الله عنه اوصاف حله اسكلهٔ فلوجه
٤٦٤ انبار حديثه جزيرهٔ عانه هيت قادسيه سموات لواء روماهيه اوصاف جواز رجسان
درتنك زنك آباد درنه لواء چل لواء قزل رباط ٤٦٥ لواء كشاب قلعهٔ جنكوله لواء بيات
لواء ده بالا قلعهٔ كيلان وكرند لواء قره طاغ اسكى بغداد عاشق ومعشوق اوصاف سامره
طوز خرما داقوق صدرين بطايح واسط وبصره وكوفه حكومت عماديه اوصاف عماديه ٤٦٦
عشاير وقلاع عماديه قلعهٔ عقر وغير اوصاف ناحيهٔ زاخو عشاير زاخو قلاع زاخو انهار
اوصاف

اوصاف نهر دجله نهر زاب اكبر و زاب اصغر وغيرى آب بدليس بعض اوصاف نهر دجله
٤٦٨ نهر دياله جبال نباتات حيوانات اقسام رعايا اصناف خلق ٤٦٩ مسالك ومنازل
٤٧٠ احوال ملوك وحكام ٤٧١ و ٤٧٢ ظهور دولت عباسيه ٤٧٣ خلافت
ابو العباس عبد الله سفاح رسالت ابا مسلم ٤٧٣ خلافت ابوجعفر عبد الله منصور خلافت
محمد المهدى ٤٧٤ خلافت هارون الرشيد ٤٧٥ خلافت محمد امين خلافت عبد الله
مأمون خلافت معتصم بن هارون الرشيد ٤٧٦ خلافت هارون الواثق خلافت جعفر
المتوكل على الله ظهور عجيبه خلافت محمد المنتصر بالله خلافت ابى العباس احمد المستعين
بالله خلافت محمد المعتز خلافت محمد المهتدى خلافت احمد المعتمد على الله ٤٧٧ خلافت
الموفق بالله خلافت احمد المعتضد خلافت المكتفى بالله خلافت المقتدر بالله خلافت ابى
منصور القاهر بالله ٤٧٨ خلافت محمد الراضى خلافت ابراهيم المتقى خلافت عبد الله
المستكفى خلافت ابى القاسم فضل الله خلافت عبد الكريم الطايع بالله خلافت احمد القادر
خلافت عبد القائم بامر الله خلافت عبد الله المقتدى بالله خلافت المستظهر بالله خلافت
مسترشد بالله خلافت الراشد بالله خلافت محمد مقتفى بالله خلافت يوسف المستنجد بالله
خلافت حسن المستضى خلافت احمد الناصر لدين الله ٤٧٩ خلافت الظاهر بامر الله
خلافت المستنصر بالله ٤٨٠ خلافت عبد الله المستعصم بالله آخر خلفاى عباسيه
در بغداد واحوال وزير علقى وهجوم هلاكوى ٤٨١ قتل عام هلاكوى در بغداد
فرارشدن ابو العباس احمد بن طاهر الى بيبرس ملك مصر احوال مستمسك بالله در مصر
ظهور دولت جلايريه دولت قره قيونلو دولت آق قيونلو استيلاى شاه اسمعيل فتح غازى
سلطان سليمان خان ٤٨٢ اقليم جزيرة العرب سبب تسميه فضائل حدود ومسافه ٤٨٣
تقسيم اوصاف يمن حدود اقسام ايالت زبيد ايالت صنعا الويه وقضا ذكر مملكت تهامه
حدود اوصاف مدينهٔ زبيد قصبهٔ غلافقه اوصاف بندر مخا ٤٨٤ لواء حيس باب المندب
موزع رقع بيت الفقيه الكبير قصبهٔ زيديه ولايت لحيه راعى قصبهٔ لحيه راعى بيت فقيه
صغير قصبهٔ صلبه وابوعريش وسلامه وبيش اوصاف شهر عدن ٤٨٥ قلعهٔ نوبخره
رباط مينا سليمان بلاد حور ناحيهٔ ريمه اوصاف نفس يمن نواحى و بلاد اوصاف شهر
صنعا قصر غمدان ٤٨٦ احوال كنيسهٔ ابرهه قصد ابرهه بهدم كعبهٔ مكرمه احوال طير
ابابيل وهلاك عسكر ابرهه اوصاف شهر تعز مسيرهٔ صهله جنت اواسى دربند عماق
٤٨٧ قلعهٔ اذن حصين دوران ناحيهٔ شهارا و ناحيهٔ دور اوصاف شهر شهارا وجند وزمار
وعريش بلقيس شهر صعده ناحيهٔ خيوان قلعهٔ ثله وكوكبان شهر طويله مسيرهٔ جراق
قلعهٔ نفحق وشيام من بلاد ثلاثه قلعهٔ مسار وقلعهٔ مسوار ٤٨٨ شهر ظفير قلعهٔ
محويت ومسمات شهر برع قراى ريمه بلدهٔ ثقيل بلاد عباس بلاد محمد سرجى و بنى الحارث
اوصاف سطيح كاهن وشق كاهن درسمان قلعهٔ حرب شهر شلاله قلعهٔ آب و بعدان

وبلاد الشوافى ٤٨٩ قصبهٔ شبم جبال غزوات باقى اوصاف نفس يمن وغربيه ٤٩٠
اوصاف حضرموت شهرشبام وبريم قصهٔ قوم صالح وبئر معطله وقصر مشيد قبر هود
عليه السلام ٤٩١ بئر برهوت ناحيهٔ مارب اصاف شهر سبا احوال سيل العرم خواص
سبا ٤٩٢ مملكت بخت اليمن بلاد جوف بلاد نهم بلاد دحولان بلاد ردع و بلاد رقيم شهر
نجران قصهٔ نجران راهب قصهٔ اصحاب اخدود قصهٔ يوسف ذونواس پادشاه يهود و وزير
يلنياس كاهن ٤٩٣ وادى الدواسير اوصاف احقاف ديار عاد اولى قصهٔ هود عليه السلام
وريح صرصر اوصاف ولايت شحر ٤٩٤ اوصاف ناحيهٔ مهره ولايت حيرى اوصاف
ظفار دار ملك ملوك حمير عدد ملوك ومدت دولت قصبهٔ مرباط اوصاف ولايت عمان
ظهور مذهب خوارج اباضيه غريبه ٤٩٥ اوصاف نفس عمان بندر صحار و بندر مسكت
منزل قريات قصبهٔ قلهات رأس الحد اوصاف ولايت هجر حدود ٤٩٦ اوصاف
جزيرهٔ خارك خروج قرامطه اوصاف لحسا وقطيف و يبرين وكاظمه ٤٩٧ اوصاف
بحرين جزيرهٔ قيس مملكت حجاز حدود بلاد حجاز اوصاف مكهٔ مكرمه ٤٩٨ و ٤٩٩
فضائل مكهٔ مكرمه ٥٠٠ احوال حرم شريف سبب بناء بيت شريف سبب مجئ حضرت
ابراهيم عليه السلام ٥٠١ قصهٔ سارهٔ وهاجر واسحق واسماعيل عليهم السلام ٥٠٢ اوصاف
مقام ابراهيم تكميل بناء بيت شريف الدعوة الى الحج اولاد اسمعيل من بنت مغاص من قبيلهٔ
جرهم وفات اسمعيل عليه السلام مغاصك امارتى و بيت شريفه والى اولوب عماليقه
قومنى ديار مكه دن اخراج ايتدوكى مغاص جرهم طائفه سنك قباحتلرين كوروب اولاد
اسمعيلى الوب مكه دن چقوب جرهمدن مفارقتى خداعه قبيله سى غلبه ايدوب جرهم
قبيله سنى مكه دن اخراج ايتدوكى وخداعه طائفه سنك مكه ده والى اولدوغى تكرار اولاد
اسمعيل مكه يه كلوب انلردن قصى بن كلابك والئ مكه اولدوغى ومفتاح كعبه يى الدوغى
وكعبه اطرافنده اولر ودار الندوه ياپدوغى ٥٠٤ اوصاف ندوه و حجابت وسقايه و رفاده
وقياده ولواء عبد الله بن عبد المطلب ذبحى قصه سى ٥٠٥ حريق وسيل ايله بناء كعبه يه
ضعف طارى اولوب قريش طائفه سنك كعبهٔ مكرمه بناسنه مباشرتى حجر اسودى
رأى رزين رسول اكرم ايله محلنه وضع ايتدكلرى ٥٠٦ اوصاف بناء كعبهٔ مكرمه
در وقت قريش اوصاف حطيم عبد الله بن الزبير حضرتلرى بناء قريشى بوزوب حديث
نبوى يه موافق بيت شريفى توسيع قلدوغى حجاج ظالمك اعتراضى وتكرار عبد الله
بن الزبيرك بناسى ٥٠٧ دولت اسلاميه ده مكهٔ مشرفه ومدينهٔ منوره ده تعمير وتجديد
واجراء مياه وتعليق وتزيين وصدقات وعمارات وسائر خيرات وحسنات ابدا وابداع برله
مآثر محموده لرى مذكور وسعى جميللرى مشكور اولان اصحاب خيرات اساميسى وآثارلرينك
ذكرى آثار عبد الله بن الزبير آثار وليد بن عبد الملك آثار متوكل خليفه آثار والدهٔ مقتدر بالله
آثار جمال الدين آثار اشرف ابن ملك ناصر آثار پادشاه فردوس مكان سلطان سليمان

خان

خان ٥٠٨ آثار سلطان احمد خان احوال سيل عظيم آثار غازى سلطان مراد رابع احوال معاليق
وكسوهٔ كعبهٔ معظمه در ايام ملوك قديمهٔ عجم آثار مأمون خليفه ٥٠٩ آثار متوكل خليفه
آثار معتصم خليفه آثار سلطان مراد خان احوال كسوهٔ كعبهٔ معظمه در زمان جاهليه احوال
كسوه در زمان خلفاء عباسيه وملوك مصر احوال كسوه در زمان سلطان سليم خان فاتح مصر
احوال كسوه در زمان سلطان سليمان خان احوال كسوه كهنه احوال سيل نهشل ٥١٠
احوال سيلى جبار احوال سيل عظيم سنه ١٠٩٣ آثار غازى ابو الفتح سلطان محمد خان
تفصيل مآثر سائره وتعداد اصحاب خيرات آثار مهدى خليفه آثار مقتدر بالله آثار
امير شرف الدين وقوع حريق در مسجد حرام ٥١١ سيل عظيم آثار امين بيق طاهرى
آثار شريف مكه حسن بن عجلان آثار سلطان غياث الدين معظم شاه پادشاه بنكاله
قصهٔ غريبه ٥١٢ آثار برسباى ملك مصر آثار عبد الباسط ناظر جيش آثار مرحوم
خانم سلطان بنت سلطان سليمان خان آثار بيرام خواجه آثار قيتباى ملك مصر وقوع حريق
در مسجد نبوى آثار ملك غورى ٥١٣ آثار وصدقات سلطان سليم خان صورت دفتر
صدقات روميه ٥١٤ تتمه در زمان والئ مصر وزير ابراهيم پاشا صورت دفتر صدقات
اصلاح عين بدر حنين وعين عرفات بافرمان سلطان سليمان خان آثار مهرماه سلطان
بنت سلطان سليمان خان واجراى عين عرفات آثار سائرهٔ سلطان سليمان خان وبناء
مدارس اربعه آثار وزير اعظم محمد پاشا واجراى عين زرقه در مدينهٔ منوره آثار سلطان
سليم خان ٥١٦ آثار سلطان مراد خان سيل عظيم ٥١٧ اوصاف بيت حرام بعد التجديد
٥١٧ و ٥١٨ جبال متبركهٔ مكهٔ مشرفه اوصاف مواضع و بلاد مشهوره بطن نخل
اوصاف طائف وادئ نعمان الاراك بئر معونه ناحيهٔ بربای بطن مر اوصاف بندر جده ٥١٩
وادئ فاطمه قصبهٔ جده قرن ذات قرن طاس ذات عرق نباله ناحيهٔ كامد حديبه زهران
قبا الفرع وادى العقيق قبور شهدا ابار على جديده جبل احد حمر الاسد بطن عونه رأى الفضه
الطرف اوصاف مدينة الرسول صلى الله تعالى عليه وسلم ٥٢٠ ابيار حمزه وادى القرى
ماء حمى بحر مسجد صالح قصهٔ ناقهٔ صالح عليه السلام مفارش الزير ٥٢١ مزحم قصبهٔ
علا وخيبر حصون خيبر عين الجمه طهو رنار در وادى نطاة اخيضر ٥٢٢ اوصاف
تبوك قصهٔ اصحاب ايكه بيان تهامهٔ حجاز حدود اوصاف مواضع و بلاد تماوه دهيان حلى
قنفده مرسى ابراهيم سرين بلملم سعديه ايدام جحفه ميل ٥٢٣ غدير خم الابوا ناحيهٔ
صفوان خرابه غليب اوصاف بدر وكثيبهٔ بدر محطه مستوره حرب بهجار ينبع ٥٢٤ ناحيهٔ
بواط العشره العديه اوصاف جبل الزينه اوصاف واسط ازلد اوصاف مداين حسنا اوصاف
ايله وعقبه ودار حمرا ٥٢٩ اقاليم نجد حجاز نواحئ نجد حجاز ذكر مواضع و بلاد شعر احصن
ضريه وهيلك رس نيرابن مرتد كرموسه تمن بشهر ربطه اوصاف نجد عارض مواضع بلاد
شرين قصبهٔ عينيه وملهم قصبهٔ مقرن ٥٢٧ قصبهٔ ضبع حوضيه جزعه بلاد الوشم

مراه وقف عرمه شقرا وشقير ناحيهٔ الرياض قصبهٔ منفوجه قصر معكال بلاد النخلين
عوده سدير قارتار روضه تويم جلاجل بلاد القصيم عنيزه مذهب وثال حمديه تنومه
ناحيهٔ مزج اوصاف يمامه ٥٢٨ قصبهٔ قوم طسم وجديس وعمليق وحسان ملك تبع وزرقا
٥٢٩ قصهٔ مسيلمه كذاب حضرمه بيرين ضبيعه حوطه اوصاف هجر بلاد شمر اوصاف
بلاد الجوف سبكه اوصاف دومة الجندل ٥٣٠ قراقر عمرى شقارقان سكاله شقيقه
قلته ام برقع رويشدات صريات عذيب بانات سبيع وحريق قين نبك حائل موقف
اوصاف تيما ناحيهٔ ساعه جبل سلمى ثعلبيه غمر مرزوق ٥٣١ اوصاف جزاير بحر
سويس جزيرهٔ نعمان جزيرهٔ شيخ مزيق جزيرهٔ قويعه جزيرهٔ قنفده جزيرهٔ سرجه
جزيرهٔ حرده جزيرهٔ محامله جزيرهٔ فرسان جزيرهٔ حدبه جزيرهٔ ضلغه جزيرهٔ نكران
جزيرهٔ حرتان جزيرهٔ مرتان اوصاف جزيرهٔ بحر فارس جزيرهٔ مسندم جزيرهٔ بحرين
جزيرهٔ آوال جزيرهٔ خارك جزيرهٔ كيش اوصاف جزيرة العرب احوال مذهب ٥٣٢
جزيرة العرب خلقنك قبل ظهور الاسلام شريعت محمديه ايله بعض اموردە اتفاقلرى سبب
عبادت اصنام اسماء اصنام احوال لغات احوال سكه ٥٣٣ احوال تجارات خصايص
يمن قهوهٔ يمن اوصاف قهوه ٥٣٤ وقت ظهور قهوه وسبب ظهور قهوه ٥٣٥ خصايص
سائره مواسم عرب ٥٣٦ عادات ٥٣٧ المياه الحيوانات محصول منازل مسالك جزيرة العرب
منازل حجاج من جوانب جزيرة العرب ذكر منازل طريق حجاج شام ٥٣٨ و ٥٣٩
و ٥٤٠ ذكر منازل طريق حجاج مصر ٥٤١ منـــازل طريق حجاج عدن ٥٤٢
منازل طريق حجاج عمان منازل طريق حجاج لحسا منازل حجاج بصره منازل حجاج بغداد
٥٤٣ احوال ملوك جزيرة العرب اوصاف اولاد نوح عليه السلام فضائل عرب بعلوم
شتى ٥٤٤ طبقات علم انساب ابتداء ظهور لسان عرب اوصاف يعرب احوال شداد ٥٤٥
اوصاف تبابعه اوصاف ذوالقرنين بانئ سد تعداد ملوك ٥٤٦ بيان اقليم شام بو اقليمك
جليل شانى ٥٥٢ حدودى وقديمده بش جنده دورت صقعه‌يه واعمال كثيره‌يه انقسامى
وهرجند بركوره اولوب مدن وقصبات وقرايه مشتمل اولدوغى خلفا زمـــاننده خلقى
وعسكرى دورت صنف ايدوكى ارباب سيوفدن اهل وظايف صنفى و بو صنفك اعيانى
٥٥٣ ارباب شريعت صنفى و بونلرك اصنافى ارباب وظايف ديوانيه صنفى وكاتم السر
ناظر الجيش ووزير تسميه ايلدكلرى اعيانى توابع ونواب وكاشف وولاتى عربان بلاد شاميه
صنفى وانلرك اصنافى وصناديد ومنازلى ٥٥٤ بو اقليمك غاباتى يعنى اورمانى غـــاب
عسقلان غاب ارسوف غاب قنيطره غاب يوك بحيرات بحيرهٔ بقاع بحيرهٔ دمشق بحيرهٔ
قدس ٥٥٥ بحيرهٔ افاميه بحيرهٔ انطاكيه انهار نهر عرجه نهر اردن ٥٥٦ نهر يرموك
نهر نعمان نهر ليطانى نهر بيروت نهر عضبان نهر البارد نهر اعوج نهر بردا نهر ثورا نهر دارانى
نهر قنواه نهر بانياس نهر عقربا نهر داعلى نهر جرمانى اوصاف نهر عاصى ٥٥٧ نهر كبير

نهر اسود

نهر اسود نهر عفرين نهر قويق نهر جيحان نهر سيحان نهر سماط الجبال جبل طور سينا
طور هارون جبل كلبودى جبل عوق جبل الشراه جبل طور ٥٥٨ طور سينا جبل
عيسى جبل تابور جبل صديقا جبل عـــامله جبل الشوف جبل قاسيون جبل الثلج
جبل الربوه جبل الجولان جبل لبنان ٥٥٩ جبل عكار جبل شحشبو جبل اللكام جبل
خوشن جبل البستان توصيف ومدح اقليم شام ٥٦٠ وانواع نباتات ومحصولات واجناس
طيور وحيوانات وانواع طوايف ولغات وادیان واحوال قبله بيان اقسام شام ايالت دمشق
على اعتبار الدولة العثمانيه الويه اوصاف فلسطين حدود بلاد اوصاف غزه وبلدهٔ عسقلان
٥٦٢ خان سدود رمله لديا فا ارسوف قيساريه بيت جبريل بيت حبرون ٥٦٣
اريحا اوصاف بيت مقدس ٥٦٤ اوصاف صخره اوصاف مسجد اقصى واثر قدم رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم ٥٦٥ احوال قمامه ٥٦٦ بيت لحم جبل زيتا احوال موسم
٥٦٧ اوصاف مملكت اردن لواء نابلس شهر نابلس ٥٦٨ اوصاف جنين قصبهٔ
بيسان اوصاف لواء لجون مدينهٔ لجون وقاقون وجلجوليه اوصاف لواء صفد قلعهٔ
شقيق بيروت عكه حيفا صغوريه ناصره الصرفن وصور ٥٦٩ لواء عجلون نواحى وبلاد
عجلون حصن عجلون قلعهٔ صلت ناحيهٔ بلقا اوصاف مدينهٔ عمان مدينهٔ حسبـــان
لواء كرك وشوبك حصن كرك وحصن شوبك وموته ومأب ورابيه ناحيهٔ شراح قلعهٔ
شراه ٥٧٠ قصبهٔ ربه وخميه قصبهٔ رقيم قصبهٔ اصحاب الرقيم مدينهٔ معان ذكر فضائل
ومحاسن دمشق شام ٥٧١ احوال سنجاق شريف ومحمل شريف واحوال حجاج
واوصاف دار العدل واوصاف جامع شريف اموى ٥٧٢ احوال تعمير و بنا در ايام وليد
بن عبد الملك ٥٧٣ و ٥٧٤ و ٥٧٥ و ٥٧٦ و ٥٧٧ باقى جوامع دمشق وابنيهٔ
خيرات وخانات وعمارات وسائر آثار جميله ٥٧٩ مسيرهٔ جبهه وغيرى واوصـــاف
ابنيه ٥٧٩ اوصاف اسواق وازهار واثمار ونباتات وفواكه وغيره ٥٨٠ اوصاف قصبهٔ
صالحيه ٥٨١ اوصاف جوامع ومدارس وحمامات قديمه وحادثه وتربهٔ شيخ اكبر
وجامع وعمارت من آثار سلطان سليم خان جامع حنبليه و بيمارستان وغيرى اوصاف بيت
لهيا والعنايه وارض سطرا ومقرى وقينيه ٥٨١ مسيرهٔ بلبلى ارض فره ولوان قريهٔ
مينين تل حورته ناحيهٔ جبه عسال ناحيهٔ ربوه وحاميه بيزهاويه ناحيهٔ بقاع ٥٨٢
وادى التيم حصن شقيق احوال طائفهٔ تيمانى ودرزى احوال ومنازل معن اوغلى توابع
قلاع اوصاف قنيطره نواحى وبلاد قلعهٔ حوله اوصاف بانياس قلعهٔ صيدا ٥٨٣ ناحيهٔ
تبنى كنعان جسر يعقوب ناحيهٔ بنى اربد ناحيهٔ جولان ووادى العجم ناحيهٔ حوران مدينهٔ
بصره قلعهٔ صرخد ناحيهٔ جيدور شهر نوى ناحيهٔ ازرعات شهر بثينه قلعهٔ مزيرب
٥٨٤ كثيبه قريهٔ صنين وتامر ارض لجا وقنواة ناحيهٔ صفا و ناحيهٔ سماوه وقراقر
ناحيهٔ مرج راهط ومرج غوطه قراى مرج راهط اوصاف ناحيهٔ غوطه ٥٨٥ ناحيهٔ

وثنیهٔ العقاب قریهٔ داریه وغیر مزارات متبرکه مشهورهٔ غیضهٔ السلطان مسیرهٔ
ست الشام عین الاولیا العیون المشهوره ناحیهٔ غدرا ضمیر قطیفه ناحیهٔ حمصیه ٥٨٦
ناحیهٔ بعلبك عین الجرد لواء صیدا نواحی سولا قلعه سی اقلیم تفاح وشومار وحروب
جبال شوف بلاد بشان قلعهٔ نیحه وغیر جبال کسروان ناحیهٔ مشغر شهر کامد ٥٨٧
حصن ابو قلمون برج البحصاص وجه الحجر برج الهوا ابیرٔ العبد قلعهٔ جبیل جبهٔ الکور اعمل
قنیطر بیروت مقیشه مدینهٔ عرجموش حصن ماحور جبیل حصن بترونه جند حمص
وقنسرین اوصاف طرابلوس اعمال طرابلوس فی القدیم ذکر ایالت طرابلوس الویه
مقاطعات بلاد اوصاف نفس طرابلوس ٥٨٨ نواحی قلعهٔ عرفه جبل عکار غاب شعرا
حصار قریعات حصن الحمام حصن بانیه خرابهٔ طرطوس حصن الحوانی قلعهٔ حیور
قلعهٔ حیصمه حصن المرتب اوصاف شهر بلیناس عورت اطه سی ٥٨٩ غاب میشة الابرش
قلعهٔ قدموس وقلعهٔ کاف اوصاف لواء جبله قلعهٔ صیهون طائفهٔ فداویه احوالی وتوابع
قلاعلری اوصاف حمص ونواحی اوصاف نفس حمص ٥٩٠ اوصاف حصن الاکراد لواء تدمر
لواء سلمیه لواء حما واعمالی ٥٩١ مدینهٔ حما شهر مدیق قلعهٔ شیراز قصبهٔ کفر تاب قلعهٔ
بارین بلدهٔ مصیات لواء معرة النعمان جند قنسرین اعمال قدیمه ٥٩٢ عواصم قدیمه
طوایف ترکمان واکراد وعربان حلب ایالت حلب الویه اوصاف حلب ٥٩٣ بزاغا رصافه
جبول اتارب ناحیهٔ جومه سرمین قلعهٔ درباك حصن برزه قلعهٔ شغر وبکاس ٥٩٤
جسر کسفهان اوصاف انطاکیه ٥٩٥ و ٥٩٦ قلعهٔ بغراس ناحیهٔ قصره جسر الحدید
کوپی قلعهٔ حارم قصبهٔ سلقین شقیقه حصن کغربین مدینهٔ اسکندرون اریحا ناحیهٔ
دوچین ناحیهٔ ادلب ناحیهٔ بلیس وغیری ٥٩٧ لواء بیره قلعهٔ بیره جك قلعهٔ الروم
ناحیهٔ مرزبان لواء کلیس وعزاز ومنبج ولواء عزیر ایالت مرعش وادنه حدود الویه اوصاف
مرعش نواحی ٥٩٨ بازارجق قصبهٔ البستان نواحی مدینهٔ زمانتی قصبهٔ بهسنی لواء
قارص قصبهٔ ذولقدریه ونواحیسی لواء عینتاب اوصاف نفس عینتاب ٥٩٩ لواء
ملاطیه اوصاف بلدهٔ ملاطیه قریهٔ اسبوزی نواحی ملاطیه قصبهٔ حسن بطریق
وکاخته ٦٠٠ قلعهٔ کرك حصن منصور حصن ارقلو دیا اکراد مرعش ایالت ادنه
الویه وناحیه حدود اوصاف نفس ادنه رمضان اوغلی ییلاقی کوللك بلی کوللك قلعه ٦٠١
لواء سیس قلعهٔ سیس نواحیسی بلاد مصیصه مرج الدیباج باج النور وجبل النور بیلان
قلعه سی عین زربه ثل حمدون حصن حموص برس برت ٦٠٢ قلعهٔ ایاس ویایاس ومرکز
وسرفند کار لواء طرسوس وقضالری اوصاف شهر طرسوس منازل ومسافات شام
٦٠٣ احوال ملوك وحکام اقلیم شام حکام شام قبل ظهور الاسلام ٦٠٤ دول اسلام
اوصافی که اقلیم شامه مالك اولمشلر خلافت حضرت عمرده شامك فتحی احوالی ٦٠٥
دولت امویه ٦٠٦ دولت عباسیه مصردن بنی طولون دولت اخشیدیه دولت فاطمیون
دولت

دولت مرداسیه دولت سلجوقیه ٦٠٧ طغتکین وایلغازی وعماد بن زنکی ونور الدین
محمود شهید اوصاف نور الدین صلاح الدین والافضل علی ایوبیه دولت ترکیه دولت
ایوبیه ٦٠٨ وینه دولت ترکیه وذوالقدریه دولت چراکسه دولت علیهٔ عثمانیه ٦٠٩
اوصاف ایالت عساکر شام مملکت ایچ ایل حدودی قبریس جزیره سنه الحاق ومعا
سنجاقاره تقسیمی سنجاقلرینك عسکری ٦١٠ اوصاف نفس ایچ ایل حدودی قلاع
وبلاد ونواحیسی ناحیهٔ معموریه ناحیهٔ کلنار قصبهٔ ارمناك ناحیهٔ سلنتی ناحیهٔ سنانلو
قصبهٔ مود ناحیهٔ صاری قواق قضا ونواحیسی اوصاف نفس علائیه وانطالیه نواحیسی
قصبهٔ بردانیه انهار نهر قرغی نهر منوغات نهر کوپری نهر الاداصو وصام بلی جزیرهٔ قبریس
قره دن بعدی طول وعرض ودوری حدودی اقسامی قضالری بلادی اوصاف شهر
لفقوشه وقلعهٔ ماغوصه وشهر چتریا وغیری اوصاف جزیره نباتات ومحصولات حیوانات
انهار وجبال احوال ملوك ٦١٣ مسافات ایالت قرمان ٦١٤ اقسام ایالت مملکت قونیا
سنجاقلری میرلوا خاصلری ایالت عسکری وقلاعی حدودی لواء قونیه قضالری اوصاف
نفس قونیه زیارتگاه ٦١٥ اوصاف لارنده قصبهٔ زنکی جای اسمیل قودول با باطاغی
الاطاغ قره بیکار اوصاف قصبهٔ ارکلی ٦١٦ قریهٔ آب ریز اوصاف نهر ارکلی ناحیهٔ
بل ویران لواء نیکده وقضالری اوصاف نفس نیکده قصبهٔ بور ٦١٧ اوچ قپولو ییلاقی
قضاء سجاع الدین لواء بکشهری قضالری اوصاف نفس بکشهری ناحیهٔ یاغان اناماس
طاغی قیرایلی رمضان بلی سیدی شهری ٦١٨ بوزقیر بحیرهٔ بکشهری بحیرهٔ قیرایلی
لواء آق شهر وقضالری اوصاف نفس آق شهر ومسیرهٔ باش تکیه زیارتگاه اوصاف قصبهٔ
ایلغون اسحاقلی وبحیرهٔ آق شهر ٦١٩ لواء اقسرای قضالری اوصاف اقسرای لواء
قیصریه نهر قوزه مان جبل ارجیش لواء قیرشهری قضالری اوصاف قیرشهری ملوك
وحکام قیرشهری ٦٢٠ و ٦٢١ ایالت سیواس حدودی سنجاقلری قلاعی وعسکری
ولواء سیواس قضالری نفس سیواس اوصافی ارتق آباد ٦٢٢ اوصاف شهر توقات قلعهٔ
توحال وزیله قلعهٔ نیکسار صونیسا قصبهٔ مجید آباد وحسیرآباد لواء جانیك حدودی
قضالری اوصاف ولایت جانیك قصبهٔ باقره ٦٢٣ قصبهٔ صامصون قضای آلاجام لواء
عربکیر وقضالری اوصاف عربکیر قریهٔ زیله معبر فرات قصبهٔ اکین لواء دیوریکی
قضالری اوصاف دیوریکی ٦٢٤ قصبهٔ درنده لواء چورم قضالری اوصاف چورم قصبهٔ
اسکلب وعثمانجق قریهٔ حاجی حمزه لواء اماسیه قضالری اوصاف اماسیه ٦٢٥ قصبهٔ
مرزفون وکومش وحمام اوزی قضای بولاق اوصاف کوپری وتکیه لر وکاکراس وحاجی کوی
لواء بوزاوق قضالری انهار قزل ارمق ٦٢٦ نهر اماسیه نهر چوکرك یلدز طاغی مسالك
ومنازل ایالت سیواس ٦٢٧ و ٦٢٨ احوال ملوك وحکام ٦٢٩ ایالت اناطولی کوچك
آسیا تعبیری وحدودی ٦٣٠ اوصاف ایالت اناطولی حدودی سنجاقلری ایالت عسکری

میرمیران ومیرلواء خاصلری وقلاع اناطولی بیان لواء کرمیان حدودی ۶۳۱ قضالری
حدودی اوصاف کوتاهیه ۶۳۲ توابع نواحی قصبهٔ عشاق قصبهٔ سلندی قصبهٔ
کدوس قصبهٔ قوله قصبهٔ کوره وباناز واشقلو وبافلاك ۶۳۳ اوصاف قصبهٔ لازقیه
قصبهٔ حوناز انهار نهر کدوس نهر مندرز لواء صاروخان حدودی قضالری ۶۳۴
اوصاف مغنیسا مدینهٔ طورغود ۶۳۵ قصبهٔ مرمرا قلعهٔ قوچه کرمابهٔ صارت
لواء ایدین حدودی قضالری و بلادی اوصاف تیره بلدهٔ بایندر قصبهٔ نازلی قصبهٔ کستل
سلطان حصاری قصبهٔ کوشك ۶۳۶ شهر کوزل حصار قصبهٔ اورتاقچی ویکیشهر
آیدین وشهر برکی الاشهر آیدین اینه کول آیدین قصبهٔ کلس خرابهٔ ایاثلوغ ۶۳۷
صرت اینه کول حاو دارلق کولی بحیرهٔ جبل برکی جبل کستانه لواء منتشا حدود قضالری
و بلادی اوصاف مغله لواء تکه حدودی قضالری بلادی نواحیسی اوصاف انطالیه قلعهٔ
فنکه آق صو جبل تخت علی لواء حمید حدودی قضالری نواحی و بلادی اوصاف اسپارته
۶۳۹ قصبهٔ یلواج واغراش و بارله وقصبهٔ قزل اغاج واوشار اوصاف قصبهٔ اکردر ۶۴۰
قصبهٔ اغلاسین ویکی بورلی حصار حوران بحیرهٔ اکردر بحیرهٔ بوردور لواء قره
حصار صاحب حدودی قضالری نواحی وبلادی اوصاف نفس قره حصار صاحب
لواء سلطان اوکی حدودی ۶۴۱ قضالری بلادی اوصاف اسکی شهر وقصبهٔ سیدی
غازی کرمابه قصبهٔ سکود لفکه این اوکی ۶۴۲ قصبهٔ مرتضی آباد وقصبهٔ ایاش وبرکوبی
وکورل ویابان آباد چبوق آباد الماطاغی یورکان انقره ناحیهٔ هایمانه وطورغود ابلی ۶۴۴
انهار چبوق صو یی اینجه صو لواء کانقری حدودی سنجاقلری نواحی و بلادی اوصاف
کانقری اوصاف قصبهٔ طوسیه ۶۴۵ قصبهٔ قوچ حصار وقلعه جك ۶۴۶ قصبهٔ
چرکش وقورشونلو وتوخت قصبهٔ اسلامیه قصبهٔ قارغو وقرجه ویران ۶۴۷ ذکر
بعض اشیا جبال کوس طاغی القاس طاغی نهر دورس لواء قسطمونی حدودی قضالری
نواحی و بلادی اوصاف قسطمونی قصبهٔ کوپری ویوی آباد ۶۴۸ اوصاف سینوب
کوره قسطمونی اینه بولی بویالو ۶۴۹ قصبهٔ طورعان وحصار ایماقریهٔ ایا اندون
اوصاف معدن نحاس ۶۵۰ جبل سینوب لواء بولی حدودی قضالری نواحی و بلادی
اوصاف بولی ۶۵۱ قصبهٔ کرده ویران شهر اوصاف مدرنی قلعهٔ اماصره قریهٔ قیرسجق
و پالو ۶۵۲ دورت دیوان قصبهٔ چنه وزعفران بورلو قلعهٔ بندرکلی ۶۵۳ و ۶۵۴
ذکر بعض اشجار وانهار وجبال نهر میلان نهر ویران شهر نهر کرده نهر فلیاس
نهر دوبندنهر مودرنی ۶۵۵ بحیرهٔ چغا بحیرهٔ افتانلو الاطاغ لواء خداوندکار حدودی
قضالری نواحی وبلادی اوصاف بروسه تفرجکاه اوصاف کرمابه ۶۵۷ ناحیهٔ آق صو
ناحیهٔ اوه قصبهٔ مدانیه ناحیهٔ ترلیا قصبهٔ کملیك حدود کورفز ۶۵۸ قصبهٔ
بازار کویی وتاترلی ویارحصار ویکیشهر بروسه قصبهٔ خندق ومیخالیج واولوباد ترحاله
صومه
صومه اوصاف برغمه ۶۵۹ کرماسنی اوصاف بحیرهٔ اولوباد لوند طاغی قازطاغی اوصاف
کشیش طاغی ۶۶۰ طومانیج طاغی نیلوفر نهری لواء قره سی حدودی قضالری نواحی
وبلادی اوصاف بالیکسری قصبهٔ ایازمند وکمرادرمید قریهٔ مندهور یا قصبهٔ بیغادیچ
وایورندی لواء قوجه ایلی ۶۶۱ حدودی قضالری ونواحی و بلادی اوصاف ازنکمید ودیل
اوصاف کورفز ازنکمید قصبهٔ ککبوزه اوصاف ازنیق ۶۶۲ قصبهٔ صبانجه وقره مرسل
وصمانلو قصبهٔ شیله جبل ایدوس اوصاف قاضی کویی اوصاف اسکدار ۶۶۳ اسکدار
باغچه سی قوزغونجق استاورز نارلی باغچه قوله باغچه سی قندللو باغچه حصار اناطولی
قصبهٔ قانلیجه چبوقلی وسلطانیه باغچه سی قریهٔ انجیرلو یوروس قصبهٔ بك قوز ۶۶۴
قواق قصبهٔ واق باباسر و بورنی اناطولی حصاری قریهٔ اروه الجبال مسیرهٔ اسکی
چاملوجه یکی چاملوجه بولغورلی قریه سی مال تپه علم طاغی ۶۶۵ اغج دکزی بحیرهٔ
ازنیق نهر قرق پکید بحیرهٔ صبانجه نهر سقاریه صبانجه کولنه وصبانجه کولی ازنکمید
دریاسنه اقدلمق تدبیری وکشف وعرض اولندوغی صورت ۶۶۶ لواء بیغا حدودی
اوصاف قصبهٔ شهرتر ویا یعنی تماشالق ۶۶۷ و ۶۶۸ لواء صغله قضالری ونواحی
وبلادی اوصاف شهر ازمیر ۶۶۹ قصبهٔ برون آباد مسیرهٔ بیکارباشی بلدهٔ اورله منمن
۶۷۰ بیان مسالك ومنازل ومسافات اناطولی وقرمان ۶۷۱ و ۶۷۲ و ۶۷۳ لغات
ادیان اوصاف خلق احوال ملوك وحکام دولت علیهٔ عثمانیه نك اناطولیده ظهوری وسبب
ظهور وثبوتی سلیمان شاهك قوم وقبیله سی نواحی بلخدن ماهان شهرندن دیار رومه
توجهی اسبابی فرات صوینی عبورنده فوتی وجعبر قلعه سنده دفن اولنمه سی سنقر تکین
کون طوغدی وطن اصلیه لرینه رجوع ارطغرل پاسین اوه سنده اقامت بعده دیار رومه
توجهی ۶۷۴ اوغلی صاری بالی یی قونیا پادشاهی سلطان علاء الدینه ارسال وممالك
محروسه سنه دخولی استیذان وتعیین مکان اولندوغی ارطغرلك علاء الدینه امدادی
وغزالری علاء الدینك وفاتی اوغلی غیاث الدینك جلوسی وارطغرل ایله مناسبت
تامه سی ارطغرلك عثمان کوندز صاری بالی اوچ اولادی عثمان غازینك علاء الدینه رسالتیله
مناسبتی والفتی مناقب عثمان غازی ۶۷۵ غزالری کوسه میخالك اسلامه کلمه سی
وتوابعی برله عثمانه اتباعی ارطغرلك وفاتی وعلاء الدینك عثمان غازی یه طبل وعلم وقایج
وآت وخلعت ایله اکرامی عثمان غازینك رؤیاسی وشیخ اده بالینك قزینی تزوجی ۶۷۶ جمعه
وعید قلنوب عثمان غازی نامنه خطبه اوقندوغی طورسون فقیهك قضا وخطابتی ۶۷۷
عثمان غازینك باقی غزواتی ۶۷۸ علاء الدینك انتقالی ۶۷۹ بروسه شهرینك فتحی
عثمان غازینك وفاتی اورخان غازینك پادشاه اولمسی قرنداشی علاء الدینك عزلت
اختیاری ازنکمید وایدوسك فتحی قوانین دولت وضع ایدوب سلجوقیه سکه لرینی کندی
نامنه ضرب ولباس جند ووظایف جند ومراتب تعیینی وعسکری رعایادن تمیزی ۶۸۰

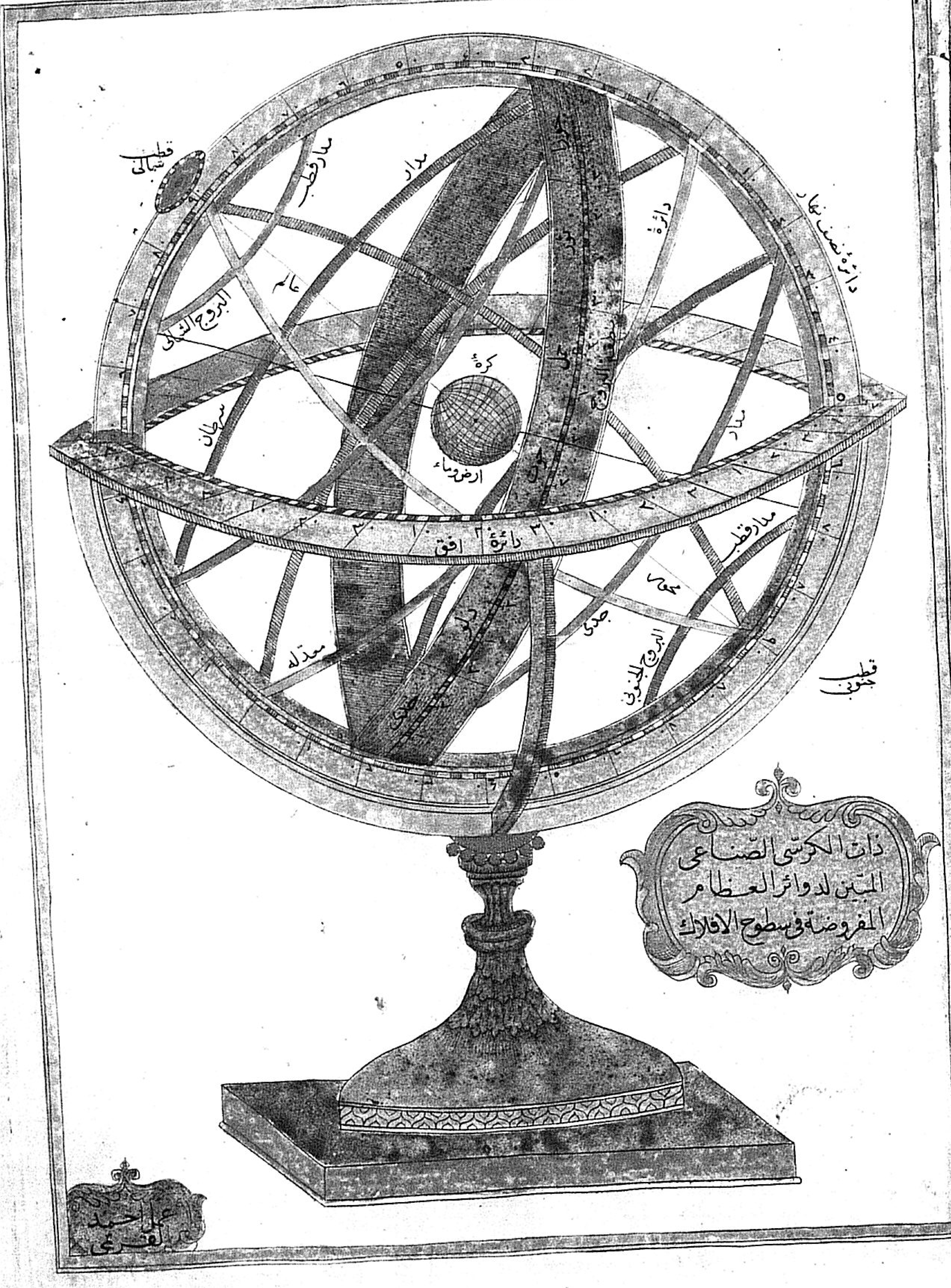

احداث يكيچرى بكرامت علاء الدين پاشا برادر اورخان غازى حكايت كيكلو بابا ٦٨١
غزوات سائره عثمان غازى سليمان پاشا بن اورخان غازينك روم ايلى يقه لرينه گچمه لرى
فتوحاتلرى وفوتى وآثارى واورخان غازينك وفاتى وآثارى ٦٨٢ سلطان مراد غازى
بن اورخان غازينك جلوسى خير الدينك قاضيعسكر نصب اولنمه سى قره رستم احوالى
اموال غنايمدن خمسك اخراجى اولادنصارادن يكيچرى تحريرى خير الدينك وزارتى
لالا شاهين پاشانك فتوحاتى كرميان اوغلى قزينى مراد غازى اوغلى يلدرمه تزويجى
واحوال جهازى ودوكن واطراف ملوكك دعوتلرى ٦٨٣ غزاى اكبر سلطان مراد خان
در صحراى قوسوه سلطان مرادك شهادتى واوغلى يلدرم بايزيد خانك جلوسى سلطان
مرادك آثارى ٦٨٤ يلدرم بايزيد خانك غزواتى تيمور وقعه سى يلدرم سلطان بايزيد
خانك وفاتى اوغلى سلطان محمد خانك جلوسى سلطان بايزيد خانك آثارى سلطان محمد
خانك غزالرى ووفاتى ويرينه بيوك اوغلى سلطان مراد ثانينك جلوسى ٦٨٥ سلطان
محمدك آثارى سلطان مراد ثانينك غزواتى اوغلى سلطان محمد خانه تختى فراغت وينه اقتضا
حسبيله كندوسى تخت جلوس وانكروس قراليله وارنه ده جنك وقرالى قتل وينه قوسوه ده
يكى قرال انكروس ايله جنك وچه قرالنى اسير ايتدوكى ٦٨٦ وفاتى وآثارلرى سابق الذكر
ابو الفتح غازى سلطان محمد خانك استقلال اوزره جلوسى استانبولى فتحى وسائر غزوات
كثيره سى ٦٨٧ آثارى واخلاق حسنه ايله اتصافى وفاتى واوغلى سلطان بايزيد خانك فتوحاتى
وآثارى ٦٨٨ وفاتى واوغلى سلطان سليم خانك جلوسى وفتوحاتى يكيچرى اغاسنى احداثلرى
٦٨٩ شاه اسمعيله غلبه سى ديار شام ومصرى فتحى ٦٩٠ و ٦٩١ وفاتى واوغلى سلطان
سليمان خانك جلوسى فتوحات عديده سى شاه عجمى تأديبى وبغدادك فتحى ٦٩٢ آثارى
اوغلى سلطان سليم ثانينك جلوسى فتوحاتلرى ويمنى فتحى ووفاتى آثارى واوغلى سلطان مراد
ثالثك جلوسى فتوحاتى ووفاتى واوغلى سلطان محمد ثالثك جلوسى فتوحاتى ووفاتى اوغلى سلطان
احمد خانك جلوسى ٦٩٣ شاه عباسك استيلاسى وبعض اشقيانك ظهورى ودفعى سلطان
احمد خانك وفاتى وآثارى وقرنداشى سلطان مصطفى خانك جلوسى وتختى فراغتى وسلطان
عثمان خانك جلوسى وفتوحاتلرى شهادتلرى وتكرار سلطان مصطفى خانك جلوسى وعزلى
وسلطان احمدك اوغلى سلطان مراد رابع جلوسى وبغداد فتح وتسخيرى وكعبهٔ مكرمه بناسنى
تجديدى ووفاتى وقرنداشى سلطان ابراهيم خانك جلوسى ٦٩٥ كريد سفرى وقلعهٔ خانيه فتحى
فرزند ارجمندى سلطان محمد خان رابعه تختى فراغت انلرك جلوسى وجزيرهٔ كريدك قلعهٔ
قنديانك فتحى له سفرينه توجهلرى ٦٩٦ قمنيچه قلعه سنك توابع ولواحقيله فتحى سليم كراى
خان توسط ايدوب قمنيچه قلعه سى توابع ايله دولته قالوب وسنه ده يكرمى بيك التون ويرملك
شرطيله وسائر شروط وقيوديله مصالحه عقد اولندوغى چهرين سفرى
وفتحى ونيمچه سفرى تذييل ضمننده كتاب جهان نمانك اتمامه
رسيده اولدوغى ٦٩٧ و ٦٩٨

كتاب جهاننما الكاتب چلبی

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

فاتحهٔ خرايد عالم آرا وسرلوحهٔ جرايد جهان نما زيور افروز حمد وثنا ذات اقدس
واعلى ايله مزين ومجلى ورونق بخش صلات وسلام سلطان انبيا ايله موشح ومحلى
قلنمقدن صكره ضماير ارباب عرفانه خفى ونهان دكلدركه فروع علم هيئتدن فن جغرافيا
يعنى خريطه لرده تصوير اولنان صورت بسيط غبرا برفن خوب وهنر مرغوبدركه اندن
ذوقى اولان دقيقه شناس كاشانهٔ امن واستينا سنده مسند نشين چار بالش حضور ايكن
دور ودراز سياحتده كزن سياحان جهان كبى برآنده عالمى سير ودور ايدر واول سير وسلوك
معنوى بر مرتبه علم اجمالى حصولنه سبب اولوركه مدت العمر سياحت ايدنلر اول قدر
استحضار وحافظه يه قادر اولمازلر زيرا نيجه درپى كتابلره رجوع وممارسه ايله اقطار ارض كوشه
بكوشه لوح درونده بالجمله منتقش اولوب برطرفى استحضار وقتنده مرآت ذهنه
توجه اولنسه فى الحال اول طرفك اجمال حالى صور حس وخيالده مشاهد ومحسوس
كبى اولور ومعلوم دركه فنوندن برفن ذاتنده علم اولدوغى جهتدن مذموم اولميوب المرء
عدو لما جهله مقتضاسندن قطع نظر كاهى بحسب العوارض ذم اولنورسه ده دائما
وراء ظهرا استغناده مهجور اولوب قالمازبلكه احتياج زماننده الزم لوازم اولور بناء على
ذلك بو واديده دخى براز تكاپو اولنوب مسالك الممالك وجغرافيا كتابلرى كوريلوب شكل
بحر وبر دفعاتله مرسوم ومصور قلنمقده عزيمت تدقيقه نوعا فتور كلمش ايدى سابقا بعض
جزاير دريايه سفر تحريك اوتار قانون هنر ايتمكله ميل سابقه شوق جديد لاحق اولوب داعيه
ظهور ايتمشدى كه اول رسملر صفحهٔ بيانه كشيده اوله لكن اوروپا ممالكنده كتب اسلاميه نك
كلى قصورى ظاهر وزبان اقلام اسلاميان اكثر اقاليم وبلدان بياننده قاصر اولمغله لاتن
دلنده يازيلن جغرافيالردن متأخر كتاب اطلس مختصرنى ترجمه وساير كتب اسلاميه

فوائدی

فوايدينى اكا ضميمه قلوب مجموعندن بو كتابى انتزاع وفن طالبلرينه بسط موائد انتفاع
ايلدم ومجموعى ايكى قسم اوزره مرتب قسم اولى نيجه فصوللى مشتمل وقسم ثانيسى اسماء بلاد
فهرسنده مرقوم حروف اوزره مبوبدر لكن مقاصده شروعدن اول برمقدمه تقديم اولنوب
كتاب مذكور جهاننما اسميله مسمى قلندى مستفيد اولنلردن ذكر بالخير ملتمسدر وبو كتاب
جليل القدر ونوادر دهركه ايام اسلامده هنوز قرين وجود اولميوب دول سالفه اعصارنده
برجهاندارك خزينه سنه كرمش وبونك نظيرينى كمسه كورممشدر حالا ولى نعمتمز پادشاه
عالم پناه السلطان ابن السلطان سلطان محمد خان ابن السلطان ابراهيم خان ابن السلطان
احمد خان خلد الله ملكه وسلطانه وافاض على العالمين بره واحسانه حضرتلرينك عهد
همايونلرنده ترجمه اولنوب وجوده كلمكله خزينهٔ عامره لرينه تقديم وممالك ملوك دنيا
عامه يه تفهيم قلنوب ابتداء تأليفنه مرآت دنيا ومافيها اولدى بو جهاننما تاريخ
دينلدى ١٠٥٨ تذييل الطابع خفى اولميه كه صاحب تأليف دلپذير كاتب چلبى مرحوم بو محلده
كشيدهٔ سلك سطور قلدیغى تركيبدن يعنى مجموع كتاب ايكى قسم اوزره مرتب قسم اولى نيجه
فصوللى مشتمل وقسم ثانيسى اسماء بلاد فهرسنده مرقوم حروف اوزره مبوبدر ونه باب اولاغ
اون برنجى فصلنده تنبيه اخرنده پس بو كتابده ممالك روى زمين بيانى فلك اعظم حركتنه تابع
اولوب حركت كل حركت اولى يه تبعيت ايله نقل وحركت ايدهرك ابتداى جزاير شرقيه دن
انتهاء سواحل غربيهٔ آمريقايه منتهى اولور ديدوكى عبارتدن ذهنه تبادر ايدن كتابه
مزبور نيجه فصول وابوابى جامع حجمى كبير نادر العصر ايكى جلده محتمل بر كتاب عظيم القدر
اولمقدر لكن بو زمانده ايادىٔ ناسده متداول نسخ كوريلوب وكند وخطيله ظفرياب اولدوغمز
نسخه دخى مسوده بوللواولوب مقدمهٔ كتابده امر رابع عشرده فهرس اجماليده تعيين
واشارت وذكر وبيانى متعهد اولوب اسماسى ثبت سلك سطور فهرس قلنان ممالك واقاليم
وبلاد فصللرى نسخ مرقومه ده هنوز رسيدهٔ ختام اولميوب نقصان اوزره قلمشدر مع هذا كه
بو اثر بى نظير مرحوم ومغفور له سلطان محمد خان عليه الرحمة والغفران حضرتلرينك عهد
همايونلرنده حصوله كلوب خزينهٔ عامره لرينه تقديم اولندوغى مصنف مرحوم كندو
خطيله تحشيه قلدیغى نسخه نك منه سنده كورلمكله عبارتى آنفا مسطره نقل اولندى
حيفا كه بويله بر نسخهٔ جليله ومجموعهٔ لطيفه نشر وشيوع بولمدن رفتار ناهموار فلك غدار ايله
عرضهٔ ضياع وتلفده نابود ونا پيد اوله الخاتمة هذه بو حاليله دست رس حقير اولان نسخهٔ
عديمة السبق والمثل شايستهٔ التفات نصفت اشنايان وسزاوار رغبات قدرشناسان
اولمغله دار الطباعهٔ عامره ده تكثير وتوفيريله نشر وشيوعنه عاجزانه غيرت وكتابك وضعى
تبديل وتغييردن وزياده ونقصاندن كمال مرتبه ده تحاشى اولنوب مجرد ظفرياب اولدوغمز
مأخذه مراجعت ايله كتاب مرقومه محل بمحل تذييل الطابع ناميله الحاق فوائده وبعض
هندسيات وطبيعيات تعريفلرى تقديمه سزا كوريلوب اجرام علويه وسفليه نك كميت

وكيفيتلرى بحثنه دا ئر جمهور حكماى متقدمين ومتأخرينك اقوالى جمع واجمالا اشارت وتعيين وهرفرقه نك رأيى فهمه اسان اولمق ايچون اشكال كونا كون ايراديله احوال فلكيات بيان وايضاح اولندقده ذكر ممالك وبلاد خلالنده دخى جابجا فن جغرافيانك كتب جديده لرندن بعض منافع واشكال ممالك الحاقيله توسيع ساحهٔ ابواب وفصول كتاب وتوضيح احوال ملوك وملل وانساب قلنوب كتاب مرقوم جانب شرقدن ذكر ممالك وملوك عالمه بدء وجانب غربه توجه ايله اقاليم ارمنيادن ممالك فسيحة المسالك عثمانيه عداندن معدود ايالت وانده نهايت بولمغله فن اربابنك رأينه مطابق وغالبا مصنفك مافى الضميرينه موافق جلد اول آسيا قطعه سنى تماما حاوى اولمق ايچون اقصاى معمورهٔ شرقده جزاير هند وچيندن مشروع برله بلدهٔ طيبهٔ قسطنطنيه يه كلنجه ممالك اناطولى بقاياسى وجزيرة العرب اقاليمى ضم والحاق ايله جلد اولك تكميلنه صرف مكنت حقيرانه قلنوب بوله بر كتاب جليل القدر نادر العصر ايام اسلامده هنوز قرين وجود اولميوب برجهاندارك خزينه سنه كرمش وعين دوران مثلنى كورمش سياق وسباق مقيم زاويهٔ خاكسارى ومحاط دائرهٔ بى اعتبارى الحقير والفقير ابراهيم الجغرافى من متفرقكان دركاه عالى المأمور بعمل طباعت الكتب بدار الطباعة العامرة العثمانى عبد عاجز بندهٔ ناچيزه دخى وسيلهٔ فخر ومباهات اولمق اميديله حالا سبب امن وامان خليفهٔ زمين وزمان پناه اهل ايمان زبدهٔ خاندان آل عثمان السلطان ابن السلطان سلطان محمود خان بن سلطان مصطفى خان ابد الله دولته وايد سلطانه رأفتلو عنايتلو ولى نعممز مروتلو وكرامتلو افنديمز حضرتلرينك خزينهٔ عامره لرينه تقديمه اجتسار تصميمله دستمايهٔ شوق عاجزانه يه تازيانهٔ آرزوى دلفريبى سوق وبروب صوب مرامه عطف عنان عزيمت اولندى حضرت واهب مطلق وفياض على الاطلاق جناب حقدن متضرع ومتوقعدركه بوطريقده توفيقن رفيق ايدوب مجرد منافع عباده مخصوص ومحصور اولان مطلوب ومرامى سرمنزل اتمامه ايرشدره وكذلك حضرت مكارم انكا المشار اليه پادشاه عالم آرا جنابلرندن مستمندانه نيازونيازمندانه التماس اولنوركه بوعملى پرخلل عين عنايت پادشاهانه وديدهٔ التفات كيميا آثار ملوكانه لريله شايستهٔ نظر ميمنت مأثرلرى بيوريله الحق بوفن جليل القدرك شاننه رواج وعلوم عاليه ومعارف آليه نك عالمده نشر وشيوعيله جمهور اهل اسلامه عون وعنايت وزمرهٔ اصحاب ايمانه امداد واعانت موقوف كرم قهرمان زمان ومخصوص همت بى همتاى پادشاه سليمان نشان شهنشاه جليل الجنابكدر مزايا شناسان اسرار بيان ورمز آشنايان فهم واذعان اولان ارباب البابدن دخى تمنى اولنوركه تعبير واداده وطبع واملاده واقع هفوات وعثراتمزى صفح جميل ايله عفو وقصوريمزى فضل وكرم ايله ستر بيورهلر زيرا بوفن عجيب الطورك شهرت ورواجى نظر استحسان ارباب كماله منوط ومحل اعتذارده بسط معاذير كرام ناس قتنده مقبول اولمغله بونسخهٔ معموله نظر ورغبته شايان بيوريلوب صحيفهٔ عالمده اعتبار وانتشارينه وسيله اوله لر

امابعد

امابعد اولو الابصار ذوى الاعتبار قتنده پوشيده دكلدركه جناب واجب الوجود تقدس وتعالى دن ماسوى اولان موجوداته اسم عالم اطلاق اولنوب ماهيت وكيفيت اشيا امعان فكريله تتبع وملاحظه واحوال موجودات ديدهٔ بصيرت ايله نظر ومطالعه اولنسه عالمك جميع اجزاسيله محدث ايدوكنه بداهت عقل سليم دلالت وشهادت ايلمك امر محققدر وبو عالم اعيان واعراضدر اعيان ذاتيله قائمدر اعراض ايسه بونك خلافيدر وينه بو عالم يا مركبدر جسم كبى ويا غير مركبدر جوهر كبى واشبو كتاب موجودات احوالندن بحث ايدوب علم حكمت وهيئت فروعاتندن اولان فن جغرافيا اساسى اوزره تأسيس اولنمغله مقاصده شروعدن اول علم عالمه مقدمه اولور مبادئ يقينيه ومهرهٔ فن جغرافيا فن مرقومى تعريف وتعليم وتقرير وتحريرده استعماليله رطب اللسان اولدقلرى وضعيات هندسيه وطبيعيه اجمالا ايراد اولنوب مقدمهٔ كتابده بوغنه موقوف عليها اولان امور عداندن تعداد اولنسه سزادر بناء على ذلك فن جغرافياده تأليف اولنان كتبك دأب اكثر مصنفين اوزره ديباجه لرى عوارض ذاتيهٔ مقادير ثلاثه احوالندن اجمالا بحث ايله معنون اولوب بوبابده دخى طلبهٔ معارفه جهت حصول بصيرت وسهولت تحصيل علم ومعرفت بلكه مبتديلرك همان مبادئ شروعده علوم رياضيه يه فى الحال انتسابلرينه باعث وبادى اولمق مأموليله وحقايق دقايقنى درحال احاطه ايلمك ملكه سنه مالك اولملرى اعتقاديله تعريف وتفهيم حدودده تمثيل طريقيله بوكونه بسط كلام ايتمشلردر بو عالمده موجود اجسام واجرام مصمته وغير مصمته لا يعد ولا يحصى در وباتقدير خداى لم يزل صور واشكالده دخى مقتضاى طينت وطبيعتلرينه موافق مباينت واختلاف ايله برى برلرينه مغايرت اوزره وجود پذير اولمشلردر بر اجسام مصمته دن بر شكل ايله مشكل بر جسمى تتبع وملاحظه ايدهرز مثلا بر جسم متساوى الاضلاعده شش سطح احاطه سندن حاصل اولان هيئت كه مكعب شكليدر وبين الناس معروف اولان طاوله نك زاريدر اكا نظر ايدوب اولا مقادير اجسامدن طول وعرض وعمقى انده مشاهده ايلديكمزده بوزاره جسم اطلاق ايدهرز ثانيا بوزارده شش جهاته نظر ايدوب بوجهاته سطح اطلاق ايدهرز يعنى شعاع بصرى يه مقابل اولان زارك مجرد ظاهرينه نظر ايله انده طول وعرض مشاهده ايدوب عمقه تجاوز ايتمزز زيرا نظريمزه عمقى ضم ايلديكمز كبى جسم اولمش اولور ثالثا زارك حدودينه يعنى زارى محيط اولان سطوحك نهايتلرينه خطوط اطلاق ايدهرز وبونده مجرد طول اعتبار ايدوب خطوطه سطحدن حصه ويرمزز زيرا خطوطه ادنى عرض ضم اولندوغى برله سطح اولمش اولور رابعا منتهاى خطوطك برينه نظر ايدوب ايكى جانبدن منتهى اولدوغى غايت معينه يه نقطه اطلاق ايدهرز واول نقطه يه خطدن بر دورلو حصه ويرميوب مجرد نهايته نقطه تسميه ايدهرز فعلى هذا اعراض اقسامندن هر نسنه كه قابل اشارت حسيه اولوب هيچ بر جهتله قسمت پذير اولميه ارباب هندسه اكا نقطه ديرلركه فى الحقيقه

وضع صاحبی اولوب جزئی اولمیان شیدر و بوشیء خطك ایکی جانبنده منتهی اولدوغی غایتدر و اعراض قسمندن بر نسنه که قابل اشارت حسیه اولوب انجق بر جهتله قسمت پذیر اوله اما خط دیرلرکه نقطه یه منتهی اولان طول بلا عرض و بلا عمقدر و اعراض قسمندن هر نسنه که قابل اشارت حسیه اولوب ایکی جهتله قسمت پذیر اوله یعنی طولا و عرضا قسمت قبول ایدوب عمقا قسمت قبول ایلمیه اما سطح دیرلرکه بو نسنه فقط طول ایله عرض اولوب خطه منتهی اولان شیدر و اعراض قسمندن هر نسنه که جهات ثلثه یه نظر ایله قسمت پذیر اولوب یعنی طولا و عرضا و عمقا قابل قسمت اولا اما جسم دیرلر و بونده جسمدن مراد علوم ریاضیه ده مبحوث عنه اولان جسم تعلیمیدر و خط دخی مستقیم ایله منحنی یه تقسیم اولنوب خط مستقیم اولدرکه مسافهء امتدادی اوزره فرض اولنان جمیع نقاط بری برینه متحاذی اولا یعنی خطك ایکی جانبنده اولان غایاتیله ما بیننده ممتد اولان اجزا استقامت اوزره اولوب بعضیسی بلند و بعضیسی پست اولمیوب بر طرفی شعاع بصری یه مقابل ایلدیکمزده طرف اخریله وسطنك رؤیتنه مانع اولمیه خط منحنی ایسه بونك خلافی اولوب مسافهء امتدادی اجزاسی اعوجاج اوزره موضوع یعنی بعض جزئی ارفع و بعضیسی اخفض اولوب بر طرفی شعاع بصری یه مقابل اولدقده طرف اخریله وسطنك رؤیتنه اعوجاج اجزا مانعدر و خطوط مستقیمه دخی یا متوازیه در و یا غیر متوازیه در خطوط متوازیه سطح مستویده واقع ایکی و یا زیاده خطلردرکه بری برلرندن بعدلری بالجمله اجزارنده مساوی اولوب ایکی جانبلرندن استقامت اوزره الی غیر النهایه اخراج اولنسه لرده بری برلرینه تلاقیلری میسر اولمازو سطح دخی یا مستویدر و یا غیر مستویدر سطح مستوی اولدرکه غایاتیله ما بیننده اولان مسافهء امتدادی اجزاسی بالجمله متحاذی اولا یعنی عرضا و طولا بر غایتندن او بر غایتنه کلنجه سطح اوزرنده فرض اولنان خطوط اجزاسی بری برینه مقابل و متحاذی اوله یاخود سطحك هر برنده فرض اولنان ایکی نقطه نك ما بینی بر خط مستقیم ایله وصل اولنسه اول خط واصل سطح مذکوردن هیچ بر وجهله ایرلمیوب نفسنده واقع اوله الحاصل سطحك مسافهء امتدادی اجزاسنده ادنی ارتفاع و انخفاض بولنمیوب جملهء اجزا برلرینه متحاذی و مقابل و هموار اوله سطح غیر مستوی ایسه بونك خلافیدر و سطوح غیر مستویه نك بعضیسنه مستدیر دیرلر کرهء مصمته نك سطح محدبی و کرهء مجوفه نك سطح محدبی و مقعری کبی و نصفلرینه نصف مستدیر محدب و نصف مقعر دیرلر و سطوح مستویه نك متوازیه و غیر متوازیه لری خطوط مستقیمه نك متوازیه و غیر متوازیه لرینه قیاس ایله معلوم اولور و هر سطح که انی خط واحد و یا زیاده احاطه ایلیه اما شکل مسطح تعبیر اولنور ایمدی اکر انی خطوط ثلاثه محیط اولورسه مثلث اولور و بو دخی اوچ قسم اولوب برینه متساوی الاضلاع دیرلرکه اوچ بیله ضلعی برابردر و برینه متساوی الساقین تسمیه ایدرلرکه همان انجق ایکی ضلعی برابردر و برینه دخی مختلفة الاضلاع اطلاق اولنورکه ضلعلرینك

اوچی

اوچی دخی بر برینه مخالفدر و اکر دورت خط محیط اولورسه ذوالاربعه دیرلر و اکر بش خط محیط اولورسه ذوخمسة اضلاع دینلور و باقیسی دخی بوکا قیاس اولنه حد نهایتدر و شکل بر امردر و یاخود بر امتداددرکه کندوسنی حد واحد و یاخود حدود احاطه ایلیه دایره خط منحنی سطح مستوی یی شول وجهله محیط اولورسه که درون سطحده بر نقطه فرض اولنوب اول نقطه دن محیطه چکلن خطوطك جمله سی برابر اوله محاط اولان سطحه دایره و محیط اولان خط منحنی یه محیط دایره و خط مستدیر و نقطهء مفروضه یه مرکز دایره تسمیه اولنوب اول خطوط مستقیمه نك هر برینه نصف قطر دیرلر و مرکزه مرور ایلیوب ایکی جهتدن محیطه منتهی اولان خط مستقیم که ذکر اولنان انصافدن هر ایکیسنك تمامیدر قطر دایره اولور و بو قطر دایره دیدیکمز خط دایره یی ایکی برابر قطعه یه تنصیف ایدوب قطریله محیطك بر نصفی دایره نك بر نصفنی محیط اولور و دایره یی ایکی پاره ایدوب مرکزه مرور ایلمین خط مستقیمه وتر اطلاق اولنورکه دایره یی ایکی برابره تنصیف اتمیوب بلکه بری اکبر و بری اصغر اولمق اوزره ایکی قسمه تقسیم ایلر و بو ایکی قسمك هر برینه که وتر ایله محیطك بر پاره سنه محاط اولمشدر قطعه دیرلر و محیطك هر پاره سنه قوس تعبیر اولنوب نصف وتره جیب مستوی دینور و نصف وتردن چیقوب نصف قوسه واصل اولان عموده سهم دیرلر و بوکا جیب معکوس دخی تسمیه اولنور و دایره نك نصف قطرینه جیب مطلق دیرلر زاویه ایکی خطیله محاط بر سطحدر و لکن ایکی خطك ملتقی سی بر نقطه یاننده اولورکه ایکی خط خط واحده متحد اولمیه و زاویه دخی ایکی قسم اولوب برینه مسطحه دیرلرکه بلا اتحاد بر نقطه ده اتصال ایدن ایکی خطك بیننده واقع اولان منحدبی در و برینه مجسمه تعبیر اولنورکه بر سطحك و یا زیاده نك احاطه سندن بر جسمده ظهور ایدر مثلا زاویهء رأس مخروطی و زوایاء خانه کبی و زاویهء مسطحه دخی اوچ قسم اولوب برینه قائمه دیرلرکه بر خط مستقیمك ینه کندی مثلی اوزرینه قائم اولوب جنبتیننده حادث اولان ایکی برابر زاویه لرك بری در و قائم اولان خطه عمود اطلاق اولنور و برینه حاده تعبیر ایدرلرکه قائمه دن اصغردر و بر قسمنه دخی منفرجه تسمیه اولنورکه قائمه دن اکبردر و بو ایکی بیله قسمك خطلری مستقیم اولمق شرط دکلدر و سالف الذکر مثلثی بر دخی بو طرزه تقسیم ایدرزکه کندوسنده یعنی مثلثده زاویهء قائمه بولندقده قائم الزاویه در و منفرجه بولندوغی تقدیرده منفرج الزاویه اولور و قائمه و منفرجه دن برشیء بولنمدوغی حینده حاد الزوایا تعبیر اولنور و کذلك اضلاع اربعه سی اولانك دورت بیله ضلعی برابر اولوب دورت بیله زاویه سی قائمه اولدقده کندوسنه مربع تسمیه اولنور و زاویه لری قائمه اولوب اضلاعی برابر اولمیانه مستطیل دیرلر و بونك عکسینه که اضلاعی متساویه اولوب زاویه لری قائمه اولمیاندر معین دیرلر و ضلعلری متساوی و زاویه لری قائمه اولمیوب ولکن اضلاع و زوایاسندن هر ایکی مقابلی برابر اولانه شبیه معین تعبیر اولنور و بونلرك ماعداسنه منحرف اطلاق اولنور و خفی اولمیه که دورت ضلعدن

زیاده سی اولنلره کثیر الاضلاع دخی تسمیه اولنور وهر جسم که انی بر سطح وزیاده احاطه ایده
آکا شکل مجسم دیرلر وبر شکل مجسم شول وجهله اولورسه که انك میاننده بر نقطه فرض
اولنوب اول نقطه دن جسمك سطحنه چکلن خطلرك جمله سی برابر اوله اول شکله کره واول
سطحه محیط کره وسطح مستدیر واول نقطه یه مرکز کره واول خطوطه انصاف اقطار کره
دیرلر وبر سطح مستوی کره یی ایکی پاره ایتدکده دائره ظهور ایلر ایمدی اکر اول سطح مرکز
کره یه مرور ایدرسه اول دائره یه عظیمه وماعداسنه صغیره تسمیه اولنور وکره نك محیطنده
هر نقطه که فرض اولنه دورینی تمام ایتدکده بر دائره رسم ایدر الا ایکی نقطهٔ متقابله که انلره
قطب کره وقطب حرکت دیرلر ساکن درلر وبر قطر که ایکی قطبك ما بینی وصل ایدر آکا
محور تعبیر اولنور ودوائر مذکوره دن شول دائره که قطبی بعینه کره نك قطبی ومرکزی بعینه
کره نك مرکزیدر آکا منطقهٔ کره تسمیه اولنور وبو دائره جمله سنك اعظمی در وسائرلری بوکا
موازات ایدوب بر برلرندن اصغر درلر ومدارات نقاط مفروضه تعبیر اولنورلر وطرفینده
واقع اولوب منطقه یه نسبت ایله بعدلری برابر اولان هر ایکی دائره برابردر وکره نك ایکی
قطبی مدارات مذکوره نك دخی قطبلریدر وکره یی ایکی سطح متوازی قطع ایدر اولدقلرنده
ما بینلرنده واقع اولان قطعه قطع دفیه اطلاق اولنور فاما طبیعیات جسم طبیعی
بر جوهردر که انك ذاتنده مقادیر اجسام یعنی طول وعرض وعمق زوایای قائمه اوزره تقاطع
ایلمك شرطیله فرض اولنمق ممکن اوله وجسم یا بسیطدر ویا مرکبدر جسم بسیط اولدر که
انك اجزاسیله طبیعتی متشابه اوله یعنی صور وطبایعی مختلف اولان اجسامه منقسم
اولمیوب انك طبیعتی بر اوله که اول طبیعتدن صادر اولان شیٔ نهج واحد اوزره صادر اوله
جسم مرکب ایسه بونك خلافی اولوب اجسام مختلفة الطباع وصوره منقسم اولور معدنیات
ونباتات وحیوانات کبی که بونلره اباؤها الاثیریات وامهاتها العنصریات موالید ثلثه تسمیه
ایدرلر وحکمت طبیعیه ده مثبتدر که کل جسم بسیط اذا خلی وطبعه فهو کری الشکل در
واجسام بسیطه فلکی یه وعنصریه منقسم اولوب فلکی افلاك وانك متعلقاتیدر که انلره
اجرام اثیریه وعالم علوی دیرلر وعنصری عناصر اربعه در که انلر ارض وما وهوا ونار در وبونلره
وبونلرك ضمننده اولانلره عالم سفلی وعالم کون وفساد دیرلر ومرکب دخی ایکی قسمدر بری تام
وبری غیر تامدر مرکب تام اولدر که بر زمان معتدبه ده کند وترکیبی صورتنی حفظ ایلیه
معدنیات ونباتات وحیوانات کبی ومرکب غیر تام بونك خلافی اولوب زمان معتدبه ده
کند وترکیبی صورتنی حافظ اولماز بر ومیغ ودخان وقوس قزح وهاله وشهب وسائر کائنات
جوکبی وحرکت فلك دخی منقسمدر بسیطه یه ومختلفه یه فلکك حرکت بسیطه سی که آکا
متشابه دخی دیرلر اولدر که اول فلکك سطحنده ویا خود ثخننده هر نقطهٔ مفروضه که اول حرکت
ایله حرکت ایلسه اول فلکك محیطندن ازمنهٔ متساویه ده قسی متساویه قطع ایلیه واول
فلکك مرکزینك دائره سنده ازمنهٔ متساویه ده زوایای متساویه احداث ایلیه

مثلا فلك تاسع كه فلك اعظمدر مركز عالم حولنده شرقدن غربه حركت ايله بر كون وبر
كيجه يه قريب مدتده دورنى تمام ايدوب فلك مرقومك سطحنده فرض اولنان نقطه اول
حركت ايله ازمنهٔ متساويه ده قسى متساويه قطع ايدر ومركز عالم حولنده ازمنهٔ متساويه ده
زواياء متساويه احداث ايدر يعنى فلك مرقومك محيطنده منطقه مثللو فرض اولنان دائره
اوچيوز التمش درجهٔ متساويه يه تقسيم اولنوب منطقهٔ مرقومه اوزرنده فرض اولنان نقطه
فلك مرقوم حركت مرقومه ايله حركت ايتدكچه هر بر ساعت نجوميه ده اون بش درجه مسافه
قطع ايدوب اولكى ساعتده قطع ايلدوكى اون بش درجه قوسنه ايكنجى ساعتده قطع
ايلدوكى اون بش درجه قوسى مساويدر وبوكونه حركت ايله مركز عالم حولنده اولكى
ساعتده احداث ايلدوكى زاويه يه ايكنجى ساعتده احداث ايلدوكى زاويه مساويدر
باقيسى دخى بوكا قياس اولنه واول حركتنه مركزك حولنده متشابه ديرلر واكر بويله اولمسه
متشابه ديمزلر وحركت مختلفه اولدركه انك غيرى اوله وبونه منقسم اولور مفرده يه ومركبه يه
مفرده اولدركه بر فلكدن صدور ايده ومركبه اولدركه بر فلكك زياده سندن صدور ايده وهر
حركت مفرده بسيطه درو مختلفه مركبه در اما هر مفرده وهر مركبه مختلفه دكلدر وضعيات
مزبوره فهمه اسان اولمق ايچون صور واشكالى صحيفهٔ ماضيه ده رسم وتصوير اولنوب
اسماسى دخى تعيين اولنمشدر تم تذييل الطابع المقدمه مقدمه بوفنك موقوف عليهى
اولان امور ذكرنده در امر اول بوفنده كوريلوب بوكتابه مأخذ اولان كتابلرى متضمندر
انلردن غيرى اطلسك مأخذى اولان فرنكى كتابلر دخى بعض مرتبه ايراد اولنور اثار البلاد
واخبار العباد عجايب المخلوقات صاحبى زكريا بن محمد قزوينى نك اقاليم سبعه اوزره مرتب بر
كتابى در التى يوز يتمش دورنده تأليف ايلمشدر مألى يازلدى احسن التقاسيم فى معرفة الاقاليم
شيخ محمد بن احمد مقدسى دورتيوز حدودنده اقاليم عرفيه اوزره بلادى ذكر وعربانه
تصوير ايلمشدر مألى اخذ اولندى اشارات الى معرفة الزيارات اكثر ربع معمورى كزوب
ممالك اسلاميه ده كوردوكى يرلرى وزيارتلرى يازوب التى يوز اون برده حلبده وفات ايدن
سياح عالم شيخ ابو الحسن على ابن ابى بكر هروينكدر بالتمام كوريلوب حاصلى يازلدى
اطلس ماجور فرنكى جغرافيا كتابلرندن متأخر ومعتبر كتاب كبير دركه فلمنكدن جراردوس
مرقاتور تأليفنه شروع ايدوب صكره كير واول يرليدن لودوويكوس هونديوس اتمام وبر نوع
دخى اختصار ايتمش ونامنه اطلس مينور ديمشدر ماجور كبير مينور صغير معناسنه لفظ
لاتنى در ذكر اولنان اطلس مينورى حقير توركيه ترجمه ايدوب اول ترجمه يى بوكتابه درج
التزام وانكله بوفنك تركى وعربى كتابلرى قصورنى اتمام قصدن اتدم ديباجهٔ ترجمه بودر
ديباچه قوافل حمد وثنا ورواحل شكر خلوص انتماكه كرهٔ معمورهٔ دل وشهرستان
قلب بى غلدن نمايان ومسالك ممالك ملاء اعلايه روان اوله اول مبدع زمين وآسمان موجد
مواليد واركان واجب الوجود ومفيض الخير والجود حضرتلرينك دركاه قدس وسر منزل

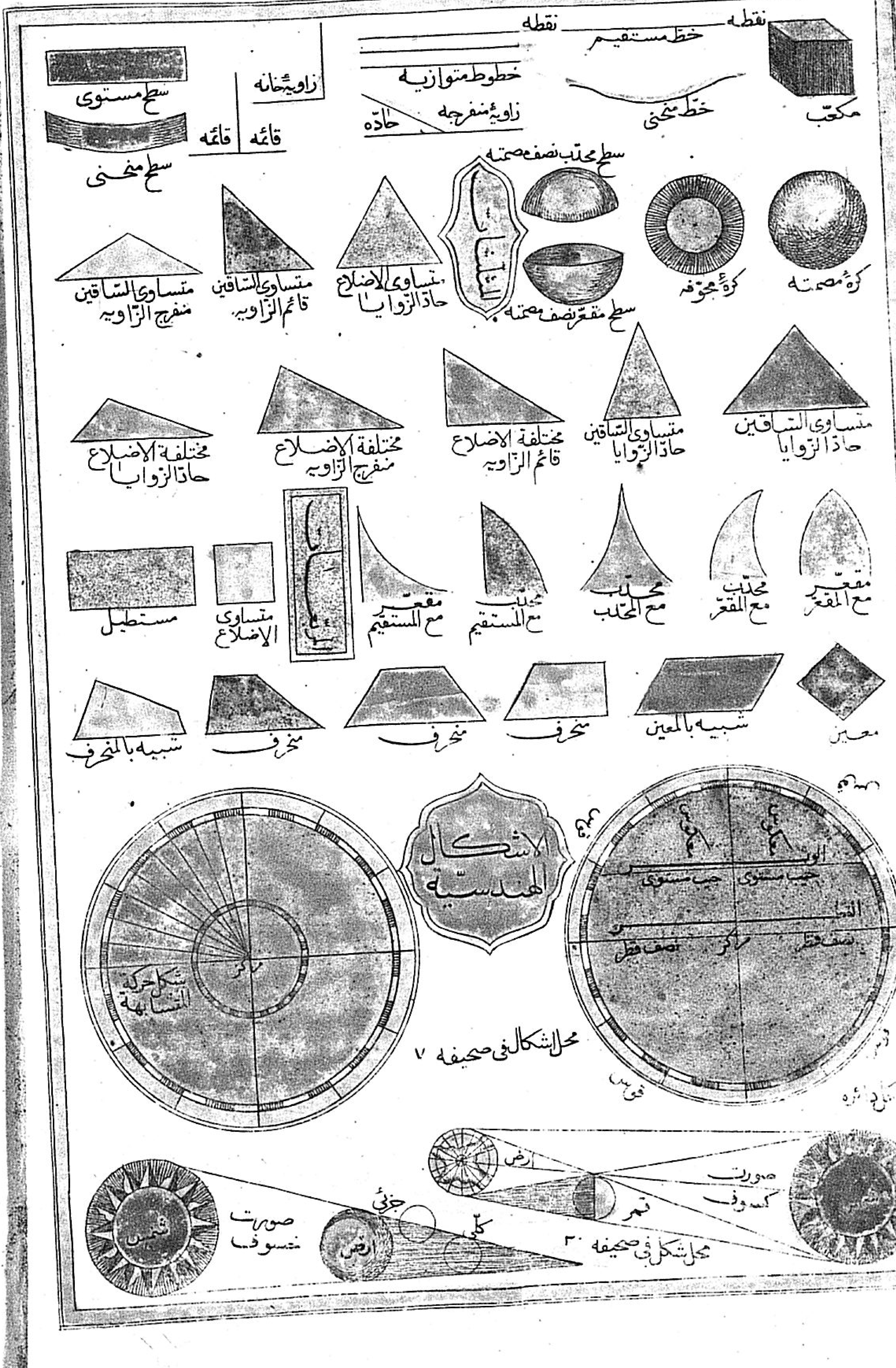

انسنه نزول ایدرسه روادر وطوایف لطایف صلوات زاکیات وتسلیمات طیبات که بلدهٔ طیبهٔ جناندن صدور وزوراه زبانه مرور ایده اول زات شریفی مدینهٔ علم اولان فخر عالمك روضهٔ رضیهٔ منوره وحظیرهٔ خطیرهٔ مطهره لرینه دخول ایدرسه سزادر وآل واصحاب کراملرینه تحیت وسلام هموارهٔ تحفهٔ انام اوله الی یوم القیام وبعد بوکتابك مسودی اقل خلیقه مصطفی خلیفه مبدأ فطرت وعالم طفولیتدن بری تعلیم خانهٔ اطلبوا العلم من المهد ده چراغ فکر وحواسی روغن زکا وفطنت ایله قضایا وقیاس نتیجه لری صباحنه چقاروب افاده واستفاده اثناسنده جناب حق وفیاض مطلقدن فایض اولان نعم کوناکون ایله معاینهٔ اطوار شئون ایدوب سفر وحضرده تقلب احوال وتکرر ایام وسال حسبی ایله تجربه دن حاصل اولان کماله قناعت ایتمیوب مزید فضل ونوال عزیز المنال تحصیلی ایچون کتب تواریخ وسیره تتبع ایدردی وبو عالم اجسامه بهیمه کبی بقر اشخاص حقنده وارد اولان اولم ینظروا فی ملکوت السموات والارض فحواسی فن هیئت کتابلری مذاکره سنه ونظم کریم سیروا فی الارض فانظروا الی آثار قدرة الله رمزی فن جغرافیا کتابلری مطالعه سنه باعث وبادی اولور ایدی وهر بار نصرانیانك یونانیاندن انتحال ایله فن مذکوری تحقیق وتصویرده کمال دقت ومهارتی واسلامیانك انکار واهمالی وبو بابده عدم معرفت وبطالتی کوریلوب تأسف واسترجاع اولنوردی زیرا عربی وفارسی وترکی تدوین اولنان اقالیم وبلدانیات ومسالك الممالك کتابلری جمله مختل ومشوش کوریلوب ضروری مجموعندن جهان نما اسمی ایله مسمی بر کتاب انتزاعنه عزیمت اولنمش ایدی مقدمه وقسم اول غایتنه ایردکده محیط غربی جزایرنده انکلتره وهیبرنیا واسلاندیا نام جزایر عظیمه نیجه ممالك وملوکی مشتمل ایکن اخبار واوصافنك بیکده بری یازلمغه مجال اولمیوب عدم ظفردن ناشی قصور کتاب مذکورك اتمامی عزمنه فتور ویرمش ومأخذه نائل اولمقدن کلی کسل کلمشیدی زیرا مقدما اوراهام اورتولیوس یازدغی جغرافیای کبیر کوریلوب اطلس ماجور نام فرنکی کتابك جابجا رسملری پرتوی مزبور جهان نمایه نقل ایچون اخذ اولنوب جزایر مذکوره وسائر معموره ده تفصیل تام کورلمکله کتاب مزبورا تمامنه ذهن اقبال ایلمیوب ذکر اولنان کتابلر ترجمه سنه ظفره موقوف قالمش ایدی ناکاه بواثناده اوراهام اورتولیوس جغرافیاسنه مالك اولان قره چلبی زاده محمود افندی وفات ایدوب مخلفاتندن کتاب مزبوری تحصیله منتظر ایکن اطلس ماجورك مختصری اولان اطلس مینور نام کتابه ظفر میسر اولوب لاتین دلندن تورکی ترجمه سنه شوق کلی ایله سمند همت سوق اولندی اذا اراد الله شیئا هیئا اسبابه سابقا فرانسا دیارندن شهرمزه کلن شیخ محمد افندی فن جغرافیا قواعدنه واقف ولسان لاتین دقایقنه عارف بر قابل وجود اولوب بحسب القابلیت زمان یسیرده تورکی تعبیره دخی قدرت کلمکله کتاب مزبوری اوقودوب تقریر ایتدردکدنصکره معناده تأمل ایله مصنفك مرادنی ادا ایدر عبارت تحریر اولنمق اوزره هجرهٔ نبویه نك بیك التمش دورت محرمی اواسطنده ترجمه یه شروع اولندی

اولندی واطلس مینورون وضعی تغییر اولنمیوب زیاده ونقصان دخی روا کورلمدی بلکه اقتضا حسبی ایله اسماء مشکله یی شرح ومواضع مبهمه یی بیان ایچون کناره حاشیه لر یازلدی وشکللری دخی صحیفه صحیفه عینی ایله نقل اولنوب اسمنه لوامع النور فی ظلمة اطلس مینور دینلدی تاکه معناسی حسب حال کتابه موافق دوشه وبو جمله ده اهل اسلامه نصرت مقصود اولمغله مأمولدرکه باعث مغفرت اوله ان الله لا یضیع اجر من احسن عملا زیرا کفار بو فنلر وسیله سیله اقطار ارضه مستولی اولوب اهل اسلامی تعجیزده اظهار تجلد وبو خصوصده دعوای تفرد ایتدکلرینی انکاره مجال بوقدر بوندنصکره ترجمه یه شروع اولنوب مقاصد کتاب فصل فصل یازیلور والتوفیق من الله العزیز العلیم دیباجه بومقامده تمام اولدی

تذییل الطابع مرقوم اخلاصی مخلص شیخ محمد افندی که فن جغرافیاده کاتب چلبینك خواجه سی واطلس وسائر کتب لاتینیه ترجمه لرنده مرحومك استادی ومعلمیدر فرنکستانده ملل نصارا میانده مشهور ومعتبر وغایت ایله متمول بر کمسنه نك فرزندی اولوب ایام صباوتنده رهابین ریاضت آیین طریقتنی اختیار وانلرك قافله سنه لاحق اولوب کمالاته قابلیت بالجبله طبعنده مضمر اولمغله علوم ومعارف تحصیلنده صرف مکنت ایدوب پدرینك امداد واعانتی ورشد وزکای طبیعی واستعداد مادرزادی آز زمانده فنون شتی تحصیلنه وسیله اولوب ممتاز الاقران ومشار الیه بالبنان اولدقده مقتضای طریقتی سوقیله کالشمس المضی فی وسط النهار وبدر المنیر فی الآفاق والاقطار ظاهر وباهر اولان دین مبین محمدیه یه تعریض واساس مصون الاندراس عقاید اسلامیانی زعمجه تنقیص سوداسیله تحصیل شهرت سویدای سوادنده جایگیر اولوب بوداعیه ایله عهد سلطان محمدیده آستانه یه کلوب حصول مرامنه مدار اولمق امیدیله صرف ونحو ومنطق ومعانی نسخه لرینی عادت اوزره کوروب لسان تورکی وعربی یه انتسابی وقابلیت واستعدادی مساعده سیله هر فنیله آشنا اولوب تزییف دین هواسیله وادیٔ ضلالده بر مدت تکاپوی بو سودای خام ایله جست وجو ایدوب کتب تفاسیر مطالعه سنده ایکن بر کون اتفاقا یا ارض ابلعی ماءك ویا سماء اقلعی آیت کریمه باهرة الاعجازی صرف ذهن ایله مطالعه ایدر ایکن بو کلام حکمت احتوانك لفظا ومعنا جامع اولدوغی فصاحت وبلاغت معجزبیاننه توفیق حق ایله اطلاع حاصل ایدوب بو حالت درحال مظهر هدایت وشرفیت اسلامیله فخریاب اولمسنه باعث اولمشدر دیو ثقه دن منقولدر تم تذییل الطابع اما سبب تألیفی یازدوغی مقاله ترجمه سی بودرکه اولا بو ترجمه اولنان نسخه میلادك بیك التیوز یکرمی بر تاریخنده فلمنکده آزنه همبوم شهرنده باصلوب جراردوس مرقاتور بو کتابك تألیفنه شروع ایدوب قبل التکمیل مرد اولمغله همشهریسی لودوویکوس هوندیوس تکمیل ایلیوب اشکالنی باقر صحیفه لرده قازدردی دیدکدنصکره بر از فنی مدح وبو فنك مصنفلرینی یاد ایدوب اول زمره دن اوراهام اورتولیوس ودانیال سلاریوس وانتونی ماجن وپالوس مرولا وپتروس پرسیوس خصوصا جمله دن

فايق وماهر اولان مهندس فاضل همشهرم جراردوس مرقاتورکه کتاب اطلسك مؤلفی در
اتمامی میسر اولمیوب بزبو کتابی تکمیل مراد ایلدك مهم اولان اشکالی تدارك وشرحلرینی
اقربامزدن اولان پتروس منتانوس ایله تکمیل ایدوب بیاضه چقاردقده بوفن ماهرلری
وطالبلری تلقی بالقبول ایلدیلر ونسخه لری باصدریلوب عالمه منتشر اولدی اماکتاب
مزبور مفصل ومبسوط اولمغله حجمی کبیر وبهاسی کثیردر دیو طالبلری شکوا وبرنوع
مختصر اولمسنی توقع ورجا ایلدیلر لاجرم مسئوللری رد اولنمیوب ذکر اولنان مرقاتور
اطلاسنی اختصاره عزیمت اتدك لکن بو مختصرده اطلس کبیرك صورتلرندن وشروحندن
برنسنه اهمال ومعناسنده اخلال اولنمیوب تمام مرتبه ایجاز اوزره اول مفصلك معناسنی
افاده یه اهتمام ایلدك وتتمیماللفواید بعض شکللر عقبنده اسکی صورتلر دخی الحاق اولندی
وبزبو عملی فلمنك دیارنده امستردام نام شهرده واقع مدرسه مزده تاریخ میلادك بیك
التیوزیدی سنه سی مارتنك اون یدنجی کونی تمام ایلدك دیمشدر فقیر ایدر بو ترجمه
اولنان اطلس مینور التیوز سکسن اوج صحیفه درکه عدد مذکورك یوزاللی اوج صحیفه سی
کرهٔ ارضك اقسامی صحیفه لری اولوب هر برنده بر مملکت نقش وتصویر واوزرلرنده اسماسی
تحریر اولنمشدر باقی صحایف بو اشکال احوالنی شرح وبیان ایدر ذکر اولنان کتابی ترجمه دن
غرض اصلی بو کتابك اتمامی ایدی چون سنه خمس وستین والف صفرینك اوائلی که کانون
اول اوائلیدر کتاب مزبورك دورتیوز اوتوز سکزنجی صحیفه سنده جرمانیا مملکتنده باواریا مملکتی
ترجمه سنه کلوب ثلث مقداری قالمغله بو جهان نما کتابی ابتدادن تحریر وبیاضه شروع ایلدم
امیددرکه اتمامی خیرله میسر اوله وبوندن صکره لوامع النور فصولنده اولان امور محلی کلدکجه
جمیعا نقل وایراد اولنوب نقله صالح اولمیان بلاد کفار احوالی برنده قالمغله طعن وتشنیع
سفهایه بر مقدار رخفت کلور زیرا اطلس ترجمه سنده بالتمام ترجمه التزام اولنمغله دیار کفر
آثاری واوجاق بکلرینك ومصنفلرینك اسملری وخمر وخنزیر وکلیسالر ذکری تکرار اقتضا
ایلمشدر ولکن بونده ذکری مستهجن اولنلر طی اولندی بو مقامده کتاب اطلس بیانی انجامه
ایردی بوندن صکره سائر بو فنك کتابلری ذکرنه رجوع ایده لم تاکه مأخذ احوالی معلوم اوله
اوضح المسالك الی معرفة البلدان والممالك استانبول قضاسندن معزول ایکن طقوزیوز
طقسان یدی ده وفات ایدن سپاهی زاده محمد افندی ملك المؤیدك تقویم البلدانی حروف
تهجی اوزره ترتیب اتدکدن صکره مرتبی نوعا اختصار اوزره تورکی ترجمه ایدوب قوجه محمد
پاشایه اهدا اتدی کتاب مزبور کاری نیجه بللر ظفر بولنان فواید ایله تحشیه اولنور ایدی
جمله سی ایراد اولندی بحریه اق دکزك نامدار رئیسلرندن کمال رئیس برادری پیری رئیس که
نقد عمرینی دریا فننه صرف ایدوب طقوزیوز التمش سنه سی خلالنده سویسدن دوتما ایله
هرمزه واروب پورتقاله غالب کلوب بصره والیسی قباد پاشا ظلم وتعدی ایلمشدر دیو
دردولتنه عرض ایلمکله مصرده اخذ وقتل اولنمش ایدی بحر رومك سواحلنی ولیمانلری

وکشتیلر مجراسنی شکللری ایله مفصل ومشروح یازوب طقوزیوز حدودنده سلطان
سلیمان خانه ویردوکی کتابدر بری مفصل بری اندن اقل ایکی نسخه کوریلوب نقله
صالح اولانی یازلدی کبیر اولنده کشتیبانلغه متعلق برقاچ یوزبیت وجا بجا تفصیللر واردرکه
صغیرنده انلر مطوی درکرك نظمی وکرك نثری قبا صباکیجی لسانی اوزره در تاریخ هند غربی
اطلسه آمریقا ولسان خلقده یکی دنیا دیدکلری ممالك تاریخی در اول قطرك ظهوری
وعجایب اموری بیاننده بر مختصر کتابدر مروج الذهب وخریده وشرح تذکره دن الحاقاتله
بعضی فرنکی اوراقدن ترجمه وطقوزیوز طقسان حدودنده سلطان مرادخان نامنه تألیف
اولنمشدر قطر مزبور اخبارنه سائر کتبده تعرض اولنمغله کتاب مزبور اطلس ترجمه سی
الحاقاتیله مذکوردر تحفة الزمان وخریدة الاوان سلطان سلیم جامعی موقتی مصطفی بن
علینك اقالیم سبعه اوزره مرتب کتابیدر بوندن دخی بعض فوائد یازلدی تقویم البلدان
اکراد ایوبیه شعبه لرندن حماملوکنك افضلی بلکه بعد المأمون اعلم خلفا وملوك ملك المؤید
عماد الدین اسمعیل ابن الملك الافضل علی نام پادشاهك تألیفیدر اولنده تقریری اوزره بو بابده
غرضه وفا ایدر بر کتاب کورمیوب ابن حوقل کتابنده اوصاف بلادی تفصیل وضبط اسما
وطول وعرض ذکرنی اهمال ایلیوب شریف ادریسی نزهة المشتاقده وابن خردادوغیری ابن
حوقل مسلکنه سالك اولوب زیجلر واطوال وعروض کتابلری تحقیق اسما وذکر اوصاف
واحوال بلاددن مجرد اولمغله وضبط اسمایه اعتنا ایدن کتابلردن انساب سمعانی ومشترك
یاقوت حموی وفیصل ومزیل الارتیاب نام ابو المجد موصلینك ایکی کتابنده وغیریده طول
وعرض بلد ذکرنه تعرض اولنمامق ایله بونلرك بری دخی افاده ده مستقل اولمق مقرر
اولدقده طول وعرضی متعین التیوز یکرمی اوج شهری یکرمی طقوز اقالیم عرفیه اوزره ابن
جزله نك تقویم الابدانی طرزنده جدوللو یدی یوز اوتوز تاریخی حدودنده جمع وتألیف ایلیوب
بو مقداره اقتصاردن اعتذار صددنده دیمشدرکه جمله بلادی ذکر واحاطه دعوی ایلمزز
بلکه اکثری بله مذکور اولمغه مجال یوقدر زیرا اقالیم چینکه عرض ساحه ووسعت اکنافده ربع
مسکون ربعنه قریب ایکن انك بلادی اخبارندن بزه واصل اولان غایت قلیل ونادر وانده
دخی نیجه خبط وخلل ظاهردر کذلك ممالك هند بر اقالیم بعید الاطراف وواسع الاکناف
ایکن اکثری معلوم دکلدر وجانب شمالده بلاد ترك وتاتار وروس وبلغار وافرنج وافلاق وله
وقزاق حدود قسطنطنیه دن بحر محیط غربی یه منتهی اولنجه وجانب جنوبده بلاد نوبه
ونکرور وحبش وزنکبار که قره لردر وغیری نیجه امم عظیمه وطوایف کثیره یه دار ودیار ایکن
بز اول یرلر اخبارندن عشر معشاره مطلع دکلز زیرا اکثر مسالك الممالك کتابلری بلاد اسلامیه
بیاننه مقصور اولوب انلری بله تمام ذکر اتمشلردر لکن بالکلیه مجهول قالمدن بو مقداری معلوم
اولمق اولی واهم وجمله یی ترکدن مقدمدر انتهی کلامه فقیر ایدر کتاب مزبور بو فنده تألیف
اولنان کتب اسلامیانك اشبهی در بونك کنهی وماهیتی تقریر اولنان منوال اوزره اولیجق

سائر تأليفلرك حالى بوكا قياسيله بيلنور وبو جهان نما واطلس مينور ترجمه سى زياده لرى
نه مرتبه ايدوكى معلوم اولور وبو معناى اشعار ايچون ملك المؤيد كلامى ترجمه اولندى
جغرافيا بولفظك تحقيقى كرهٔ ارض فصلنده بيان اولنور اسكندريه حكماسندن تاريخ
بخت النصرى نك طقوزيوزنده كندى رصدى مقتضاسنجه يازيلان مجسطى نام كتاب
عظيمى كه ميشنى معربيدر تأليف ايدن بتولمؤس كه بطلميوس تعريب اولنمشدر بيان
ارضده بو كتابى دخى يازوب حدود ممالكى ودورت بيك بش يوزاوتوز بلدى وجبال وانهار وبحر
ديارك وسكاننك احوال واوصافنى بيان ايتمشدر صكره مأمون خليفه عصرنده بو كتاب دخى
سائر تعريب وترجمه اولنان كتب حكما ايله عربى لسانه نقل وفاضل كندى تحريرى ايله
تعريب اولنمشدر حالا اصلى موجود وترجمه سى غالبا مفقوددر لكن مرور ادوار ايله انده يازيلن
دار وديارك كيمى خراب اولوب كيمنك اسمى تغيير اولنمغله محللرى نايابدر واذا اطلعت
على البقاع وجدتها تشقى كما تشقى الرجال وتسعد حالا اطلسده وغيريده بطلميوسك ذكر
اتدوكى بلادى بعض قراين ودلائل ايله تعيين ايدرلر پس تبدل اوصاف والقابله اول كتابدن
باب استفاده مسدود اولوب معربندن نقل اولنانك اصولى نقلده عمدهدر خريدة العجايب
يدى يوزالى سكزده وفات ايدن شيخ زين الدين عمر بن مظفر ابن وردى تأليفيدر بو فنله آشنا
دكل ايكن اربابنه تقليد ايله كرهٔ ارضى عربانه بى معنى تصوير وصكره بعض اقاليم وبلاد احوالنى
تحرير ايدوب اهلى قتنده اظهار جهل ايلمشدر صكره غفلت اصحابى انك نقشنه الدانوب
يازدوغى اكاذيبى كتابلرنده ايراد ايلمكله خبط وخللى جرمنه شريك اولديلر روض المعطار
فى اخبار الاقطار مغاربه دن شيخ ابو عبدالله محمد بن عبد النور حميرى تأليفيدر مجرد بلاد
اسلاميه دن برشهرك ويا برموضعك اشتهارى حسبى ايله اوصاف واخبارنى يازوب حروف
اوزره ترتيب ايلمشدر نقله صالح اولان يازلدى عمدة المهره محيط شرقيده سفاين اجراسى
احوالنى بيانده سليمان بن احمد مهرينك يدى باب اوزره عربى تأليفيدر بوندن غيرى
تحفة الفحول نام كتابى واكا شرحى وبو كتابك تركى ترجمه سى اولان غلطه لى سيدى على
زاده نك محيط نام كتابى كوريلوب انتخاب اولندى كتاب لورنسوا تاليادهٔ قالابريا اولكه سنده
اناتيا شهرندن لورنسو نام مصنف تأليفيدر رسمسز مسالك الممالك طرزنده اقاليم وبلدانى
يازوب ابنيهٔ عالم معناسنه فابرقاموندى تسميه ايلدى وميلادك بيك بشيوز سكسن ايكى
سالنده تمام اولوب باصلدى اطلس مينور نصفى قدرواردر سائر كتابلرده بولنميان يرلر بوندن
نقل وترجمه ونيجه فوائد ذكر اولندى كشف الممالك اقاليم مصر مسالكى واحوالى بيانده
خليل بن شاهين ظاهرينك قرق باب اوزره مرتب بر تأليفيدر زبده سى ايله كوريلوب مناسبى
ايله يازلدى مسالك الممالك عربى وفارسى متعدد تأليفلردر صاعد بن على جرجانى نك
فارسى كتابى واحمد بن سهل بلخى نك تأليفى كه علماء رومدن شريف افندى مرحوم مدرس
ايكن غضنفر اغا سوقى ايله فاتح اكره سلطان محمد خانه تركى ترجمه ايليوب فن ايله علاقه سى

اولمدوغنى بلدرمشدر وابو عبيد بكرى ومسعود وابن حوقل وابن سعيد مغربى كتابلرى
وحسين بن احمد مهلبى نك عزيز بالله فاطمى يه يازدوغى عزيزى واحمد عذرى وعبد الرحيم
مشهدى تأليفلرى اقاليم ومسالك الممالك كتابلرندندر معجم البلدان التيوزيكرمى التى ده
وفات ايدن ياقوت حموى تأليفيدر صكره اختصار ايدوب اسمنه مراصد الاطلاع ديمشدر
اصل معجمى عبد المؤمن بن عبد الحق دخى اختصار ايدوب ديباجه سنده ديمشدركه
بو كتابك وضعندن غرض امكنه اسماسنى تعريف ايكن حموى انلرذكرى ايله اكتفا ايتميوب
كتب لغات متكفل اولدوغى اشتقاق ومشتبه ومشكوك طول وعرض بلدى وانسابده
مذكور اولان رجالى ايراد اتمكله تطويله مؤدى اولوب اخبار وآثارده وارد اولان مواضع
اسملرينه اقتصار اولندى وجلال سيوطى دخى كتاب مزبورى مختصر قلمشدر مراصدك
مختارى درج اولندى مقدمه فرانسز فلپوس قلو وريوس نام مصنفك قديم وجديد
كتابلرندن انتخاب ايدوب فن جغرافيايه مدخل قلدغى مختصردركه التى كتاب اوزره ترتيب
ايدوب ميلادك بيك التيوز اوتوزبش سالنده پارس شهرنده باصدرمشدر اول دخى ترجمه
وبو كتابده درج اولندى مناظر العوالم قضاتدن عاشق لقب محمد بن عمر تقويم البلدانه
حيات الحيوان ومرآت الزمان وغيريدن الحاقله بيك بشده تركى ترجمه وروم ايلى
واناطولى ده كوردكى بلاد اخبارنى اكا ضميمه ايلمشدر واقعه مطابق فائدهٔ زائده سى
اخذ ونقل اولندى كتاب مزبور بياض اولنميوب مسوده ده قالمشدر منهاج الفاخر
فى علم البحر الزاخر سليمان بن احمد مهرينك يدى باب اوزره تأليفيدر محيط شرقى سفرى
كتابلرندندر نزهة المشتاق فى اختراق الآفاق مسينه دن شريف محمد بن محمد ادريسى
تأليفيدر يدى اقليمى اونر قسم اوزره يازوب مسالك ممالك وبلادى تعيين ايلمشدر صكره بعض
مغاربه بو كتابى انتخابله منافعنى طى ايليوب باصمه مخبط نسخه لر منتشر اولمشدر بوندن
دخى بعض فوائد اخذ اولندى هفت اقليم امين محمد رازينك اقاليم سبعه اوزره مرتب
فارسى كتابيدر بيك اون حدودنده تأليف ايدوب هر بلدك شعراسنى واكابرنى دخى
يازمشدر بلاد شرق احوالندن وقوفى اولدوغى محللر نقل اولندى وحمد الله مستوفى نك
نزهه سى دخى اقاليم ذكرنى متضمن اولمغله بلاد شرق احوالى انلردن تصحيح اولندى امر ثانى
موضوع فن اولان جغرافيا معناسى بياننده در فلپوس مقدمه سنده ايدر جغرافيا جمله
كرهٔ ارضك رسوم ونقوشندن بحث ايدر برعلمدر بزه معلوم اولدوغى جهتدن يعنى علمنز
احاطه ايتدوكى قدر فقير ايدر بو تعريف دورى مشتملدر كرهٔ ارض وما احوالندن بحث ايدر
اول احوال عارضه كره اوزرنده نقوش ورسوم وحدود ومسافات اولدوغى جهتدن
ديمك كرك ايدى وبو لفظ لغت يونانى ده ايكى لفظدن مركبدر برى جيا يعنى ارض
وبرى غرافودن مشتق اولان غرافيادر كتابت ويازمق معناسنه اول لسان قاعده سنجه
تركيبده جه اوغرافيا اولور ولكن غلط مشهور اولى اولمغله تلفظده دخى نوعا خفت

كورنمکله بزبوکتابده لفظ مزبورك وسائر اسماء معربه نك املاسنده معربنه تابع اولدق وجزء کلدن منفصل وانك تحتنده داخل اولدوغی کبی جغرافیادخی قوسموغرافیادن منفصل در لسان یونانده قوسموس عالمه دیرلرغرافو ایله ترکیب اولنوب عالم اجسام رسمنه علم قلنمشدر وبونك علمی افلاك وعناصرك مجموعی رسوملرندن وحرکاتندن بحث ایدرعلم هیئتدر پس بوعلم جغرافیا علم هیئت تحتنده داخل وانك فرعی اولور وکذلك دریا رسمی معناسنه اولان هیدوغرافیادخی انك تحتنده در وجغرافیا تحتنده برفرع دخی خوروغرافیاواردر برمخصوص ولایت واولکه معناسنه اولان خوروس ایله غرافودن ترکیب اولنوب بر ولایت رسمنه علم اولمشدر جغرافیا کلدن برجزء واندن منفصل درکذلك بوکلدن برجزء دخی منفصل اولورکه اکا طوپوغرافیا دیرلر بر مخصوص شهر ویاقصبه ویاقریه رسمی معناسنه طوپوس مکان مخصوصدر ترکیبنده طوپوغرافیا اولور بودورت قسمك اوچی قوسموغرافیا تحتنده وبری برینك تحتنده مندرج وداخل درلکن تفصیل جهتی ایله بری برندن منفصل اولوروبونلرك هر برنده نیچه کتب تدوین اولنمشدر مجموعنی برکتابه درج دخی قابل لکن تطویله مؤدی اولدوغندن افراد بالتدوین ایلدیلر بوجهان نماده طوپوغرافیا وخوروغرفیا بعض مرتبه جغرافیاضمننده بولنمق قابلدر تذییل الطابع مرقوم فلپوس جغرافیایی تعریفدن صکره مقدمه سی ذیلنده بوکونه بسط کلام ایدرکه بزم تعریفمز تعریف لفظیدر تعریف حقیقی دکلدر پس بادیٔ نظرده طالب فن اولان مبتدیلره شبهه ویا تردد طاری اولمدن تحاشی ایچون بومحلده برمقدار تفصیل لازمدر بناء علی هذا فن جغرافیایی مطالعه وتتبع ایدن متقدمین ومتأخرینك تدقیق وتحقیقلری مقتضاسنجه غایتنه نظر ایله فن جغرافیا ایکی قسمه منقسم اولور قسم اول ماتماتقایعنی جغرافیای ریاضیه وقسم ثانی هشتورقایعنی جغرافیای تاریخیه در جغرافیای ریاضیه کرهٔ ارضك عظمی ووضعی ودوایرینی وسائر اقسام واجزاسنی قوانین هندسیه اوزره تعداد وتعیین وبیان ایدر برعلم نظریدر انجق غفلت اولنمیه که بومحلده کرهٔ ارض تعبیری عناصر چهارکانه دن یکانه اولان عنصر خاکه تخصیص اولنماززیرا بوفنده کرهٔ ارض علی الاطلاق یاد اولندقده عنصر تراب وعنصر ما وعنصر هوادن عبارت اولان کره مراد اولنورزیرا بوقسمك موضوع تامی ارض وما وارض ومایی محیط اولوب بونلره مجاور اولان طبقهٔ هوادرکه حکمای یونان فن اصطلاحاتنده بوکا آتموشفرا تسمیه ایدرلر وعناصر مرقومه قسم مزبورك موضوع مادیسی در موضوع صوریسی ایسه کرهٔ ارضك عظمی وضعی دوایری منطقه لری اقالیمی وسائر تقدر وتعداد اولنور اقسام واجزاسیدر وبوکونه تعیین وتقدر ومعرفت اقسام واجزادن حاصل اولان منافع بوقسمك موضوع صوریسی متعلقاتندندر پس جغرافیا نیجه اجزایی حاوی معنای کل اولوب بو وجه ایله اولان تقسیم وتعریفدن تحتنده داخل اولان اجزا ظاهر وباهراولور اولا هیدوغرافیاکه دریای محیط ومیاه سائره نك رسومی معرفتیدر ثانیا اتموشفراکه

هوانك رسومی معرفتیدروبونك تحتنده انه موغرافیاواردرکه اصطلاحات فننده عالمده تکون ایدن روزکارلرك عددی ومواسم وحسوم وطوفانات وفورطنه واعتدال هوانك علم ومعرفتی رسوملرندن عبارتدر ثالثا خروغرافیاکه مخصوص براولکه ویابرمملکتی رسم وتصویر ایلمکدر اسپانیه وفرانچه وسائرلرکبی رابعا طوپوغرافیا مخصوص بریرك رسمیدر بلده قریه قلعه ناحیه وبونلرده موجود باغ وباغچه تارلا مرعی منابع انهار معادن اسواق اورمان نیستان عمارت بحیره کبی که قوانین هندسیه وحسابیه ایله رسم وتعیین اولنور پس جغرافیا بوجمله برله هیئت ارضی رسم وبیان ایتمك علمی اولور قوسموغرافیا ایسه بوندن اعمدر علم جغرافیا وعلم هیئت افلاك ونجوم دخی بونك تحتنده داخلدر جغرافیانك قسم ثانیسی که جغرافیای تاریخیه نامیله مصطلح قلنمشلردر منافع متنوعه یی احتوا برله بقاء نوع بشره باعث اولوب کرهٔ ارضده واقع مواضعی علی الانفراد رسم وتعیین وبیان ایدر برعلم حقیقیدر یعنی وجه ارضده واقع براری وبحار وجزایر وانهار وجبال وتلال وخلیج وبوغاز ووادی وصحرا وبلاد ومنابع وسائر کونا کون منافعی متضمن محللرك فردا فردا رسم ومعرفتی که اصطلاحات فنده مواضع منفرده علمی رسومیله تعبیر اولنوب قسم ثانینك موضوع مادیسی بونلردر وبوعلمك غایتی که مسافرت تجارت مکاتبه مجاهده مصالحه محادده بابنده سهولت ونوع بشرك تمدن واجتماع وسائر امور وخصوصلرنده منافع عظیمه لری حصولیدر بوقسمك موضوع صوریسی متعلقاتندندر تتمه کم بوندن صکره متن کتابده بومعنا نوعا تفصیل اولنور وبعض کتب جدیده لرده جغرافیا اوچ قسمه تقسیم اولنوب قسم ثالثی پولتقا لفظیله تعبیر ایتشلر سیاسیه معناسنه که بو قسم روی ارضی دولتلره وسلطنت وحکومتلره یعنی پادشاهلره وملوك وسلاطین وسائر حکامه توزیع وتقسیم ایدوب بووجه ایله رسم وتصویر وتعیین وتعریفدن عبارت اولمش اولور تم تذییل الطابع امر ثالث بوفنك غایتی وفائده سی ذکرنده در خصوص مذکور دیباجه کتابده اجمالا اشارت اولندوغندن غیری اطلسده ایدر تمدن واجتماع ناسده غایت نافع ومفید اولان علوملك بری علم جوغرافیادرکه اعیان دولت وارکان سلطنته بونك علمی جمله دن اهم والزم در بعض حکما بوعلمی سائر علوم عقلیه دن ترجیح وتفصیل ایلدی زیرا بوندن بی خبر اولان مؤلفات مطالعه ایدرکن بوخصوصلرده اعمی واصم مثابه سنده اولور وحدود ممالکده نزاع واقع اولسه بوفن اول مشکلی حل ایدر ومعاملهٔ جزئیه ده دخی بوعلمك نفعی ومدخلی مقرردر وبو برفن عجیبدرکه خاطره خطور ایلمین امور غریبه بونده مسطور اولمغله آدمی مجرب روزکار وواقف احوال دار ودیار ایدر زیرا جمله اقالیم وبلدانی وانلرده اولان نوادری تفصیل اوزره بیلدرر خصوصا فی زماننا که اطراف واکناف جهان کمیلرله کشف وبیان اولنوب روی زمینده بلاد وانهار وجزایر وصحرا وکوهسار وعذایر ومیشه زار یرلو یرنده رسم اولنوب اطوال وعروض بلاد دقایق ودرجات ایله صحتی اوزره اثبات واحاطه اولندوغندن ماعدا اهر اقالیم خلقنك سفر وحضرده وقایع غریبه سی وقوعی اوزره بیان اولنمشدر پس

بوفن سیاست بابنده جمله دن انفع اولور و بوفنی بلوب احاطه ایدن کمسه غایت عزیز و ممدوحدر
دیدکدن صکره برقاچ مصنف ذکر ایدوب بعده کره ارض احوالنی بیان فصلنده دیمشدر
بوفن غایت لازم اولدوغی اول جهتدندر که کواکبك شرق و غرب و سائر جهاتی و لیل و نهارك
اختلافی و صیف و شتانك سببی و عالم کون و فسادده وقوعه کلن حوادثك موقعی احسن
وجهله بونده معلوم اولور و بوفن لزومنك خارجده مثالی بودر که بر واسع داره مالك اولان کمسه
اول سرایك ایچنده جمله بیوت و حجرات و اخور و مطبخ و مخزن و روزن و سائر حالاته واقف
اولسه اما سرای شهرك نه سمتنده درونه محله ده در بلمزسه شهرده بعض فتنه و حریق واقع
اولدقده اول خانه صاحبی کندی دارنه قرب و بعدنی بلمیوب امورنی تدارکده تقصیر
ایدر پس اکا دارك طشره سنی و محله سنی و همجوارنی بلکه اباعد و اجانبی بلمك دخی مهم اولور
و بالجمله قوسموغرافیا و جغرافیا علمی تمدن و اجتماع بشری نظامی لوازمندن اولوب
هر کمسه که انك رسوم و قواعدن بیلوب استحضاره قادر اوله هزار تعب و مشقت التزامی ایله
نیچه بیك بیل سفر و سیاحت ایدنلر تحصیل اتدوکی وقوفدن زیاده علم تحصیل ایتمش
اولور و بونك طریقی فکر صائب و ذهن ثاقب ایله بوفن کتابلرنه مطالعه و اهل ایله مذاکره در
شو شرطله که اولا صحایف عامه یی کورب حفظ اتدکدن صکره صحایف آتیه ده
رسوم جزئیه یی کوره و هر صحیفه جزئیاتنی کلیاتنه الحاق ایلیه یعنی بو تفصیل فلان اجمال
سابقك تفصیلی دردیو تعیین ایده تمام مقاصد فنه واصل اولمش اولور و صحایف عامه دن
مراد اولکان بش رسمدر بری کره ارض و ماء ایکنجی اوروپا اوچنجی آسیا دردنجی افریقا بشنجی
آمریقا صحیفه لریدر   امر رابع عالم اجسامك استداره سنده و ارضك کری اولمسنده در
تمهید   اثبات کریت عناصر و افلاك ایچون سوق اولنان ادله دن قطع نظر بو مقامده
واجبدر که امر مزبور مسلم اوله زیرا بوفن قواعدی جمله اول اصل اوزره بنا اولنور بر غیری حاله
سبیل و مجال یوقدر و بو رأی فلسفی شرعه مخالف ظن اولنورسه دفع خلجان و حصول
اطمینان ایچون مظهر فیض لایزالی امام غزالی تهافت فلاسفه ده یازدوغی بعبارته بو محلده
ایراد و ترجمه اولنور که دیمشدر   لیعلم ان الخلاف بینهم و بین غیرهم من الفرق ثلثة اقسام
معلوم اولسونکه حکما ایله فرق انام بیننده اولان خلاف اوچ قسمدر   قسم یرجع النزاع فیه
الی لفظ مجرد کتسمیتهم صانع العالم جوهرا مع تفسیرهم الجوهر بانه الموجود لا فی موضوع
ای القائم بنفسه الذی لا یحتاج الی مقوم بر قسمده نزاع مجرد لفظه راجع اولور مثلا انلر صانع
عالمه جوهر دیوب جوهری موضوعده دکل یعنی مکاندن منزه موجود قائم بالذات ایله تفسیر
اتدکلری کبی   القسم الثانی ما لا یصدم مذهبهم فیه اصلا من اصول الدین و لیس من
ضرورة تصدیق الانبیاء منازعتهم فیه   قسم ثانی مذهبلری اصول دیندن بر اصله معارضه
ایلمین اموردر پس انلرله انده نزاع انبیا تصدیقی ضرورتندن دکلدر یعنی تصدیق انلری
تکذیب و عکس اقتضا ایلمز   کقولهم ان خسوف القمر عبارة عن انمحاء ضوء القمر

بتوسط

بتوسط الارض بینه و بین الشمس من حیث انه یقتبس نوره من الشمس والارض کرة والسماء
محیط بها من الجوانب فاذا وقع القمر فی ظل الارض انقطع عنه نور الشمس   مثلا خسوف قمر
کره ارض جرم شمس ایله جرم قمر میاننه توسط اتمکله قمرك نوری زوالندن عبارتدر زیرا قمر
نوری کونشدن اخذ ایدر ارض ایسه کره در و سما جمله جانبدن زمینی احاطه اتمشدر قچان قمر
ظل ارضده واقع اولسه نور شمس اندن منقطع اولور دیدکلری کبی و کقولهم ان کسوف الشمس
معناه وقوف جرم القمر بین الناظر و بین الشمس وذلك عند اجتماعهما فی العقدتین علی
دقیقة واحدة ودخی معنای کسوف شمس زمیندن افتابه نظر ایدن شخص ایله شمس
میاننده جرم قمرك وقوعی و حیلولتی در و بو حال شمس ایله قمرك رأس و ذنب عقده لرنده دقیقه
واحده اوزره اجتماعی وقتنده اولور دیدکلری کبی   وهذا المعنی ایضا لسنا نخوض فی ابطاله اذ لا
یتعلق به غرض ومن ظن ان المناظرة فی ابطال هذا من الدین فقد جنی علی الدین وضعف
امره ذکر اولنان کلاملری دخی نزاع لفظی کبی ابطاله مقید اولمازز زیرا ابطال ممکن ولازم دکلدر
شول کمسنه که بو مقوله یی ابطالده مناظره لوازم دینیه دن ظن ایلیه امر دینی تضعیف
و توهین و جنایت علی الدین ایتمش اولور   فان هذه الامور تقوم علیها براهین هندسیة
حسابیة لا تبقی معها ریبة فمن یطلع علیها و یحقق ادلتها و یخبر بسببها عن وقت الکونین
وقدرهما ومدة بقائهما الی الانجلاء اذا قیل له ان هذا علی خلاف الشرع لم یسترب فیه وانما
یسترب فی الشرع زیرا امور مذکوره وقوعنه براهین هندسیه و حسابیه دلالت ایدر بر کمسه که
اکا مطلع اولوب تحقیقنه قادر اوله سببندن و وقتندن و قدرندن و مدت بقاسندن خبر
ویره اکا دینلسه که بو شرعه مخالفدر اول یقین اوزره استدلال اتدیکی امرده شبهه ایلمز بلکه
شرعده استشکال ایدر که یقیننه مخالف شرع نیچه اولور دیو توجیهه باشلر وضرر الشرع ممن
ینصره لا بطریقه اکثر من ضرره ممن یطعن فیه بطریقته وهو کما قیل عدو عاقل خیر من صدیق
جاهل شرعه یولیله طعن ایدنلر ضررندن یولسز نصرت ایدنلرك ضرری اکثردر نتکه عدو
عاقل صدیق جاهلدن اولی دردیمشلر بوندن صکره امام خسوف و کسوف حدیثنی نقل
ایدوب اخرنده دیرکه   فان قیل روی انه قال فی اخر الحدیث ولکن الله اذا تجلی بشیء خضع له
فیدل علی ان الخسوف خضوع بسبب التجلی قلنا هذه الزیادة لم یصح نقلها فیجب تکذیب
ناقلها وانما المراد ما ذکرناه کیف ولو کان صحیحا لکان تأویله اهون من مکابرة فی امور قطعیة فکم
من ظواهر اولت بالادلة القطعیة لا تنتهی الی هذا الحد اکر دینلورسه که اخر حدیثده بیورلدوغی
اوزره خسوف تجلی الهی سببی ایله خضوعدر بز دیرزکه بو زیاده نك نقلی صحیح دکلدر صحیح
اولدوغی تقدیرده دخی امور قطعیه ده مکابره دن تأویلی اهوندر چوق ظواهر ادله وضوحده
بو حده منتهی اولمیان امور قطعیه مقابلنده تأویل اولنمشدر فکیف که نقلی صحیح اولمیه   واعظم
ما یفرح به الملحدة ان یصرح ناصر الشرع بان هذا وامثاله علی خلاف الشرع فیسهل
علیه طریق ابطال الشرع ملاحده یی اشبو بحثده مسرور ایدن امورك اعظمی ناصر شرع

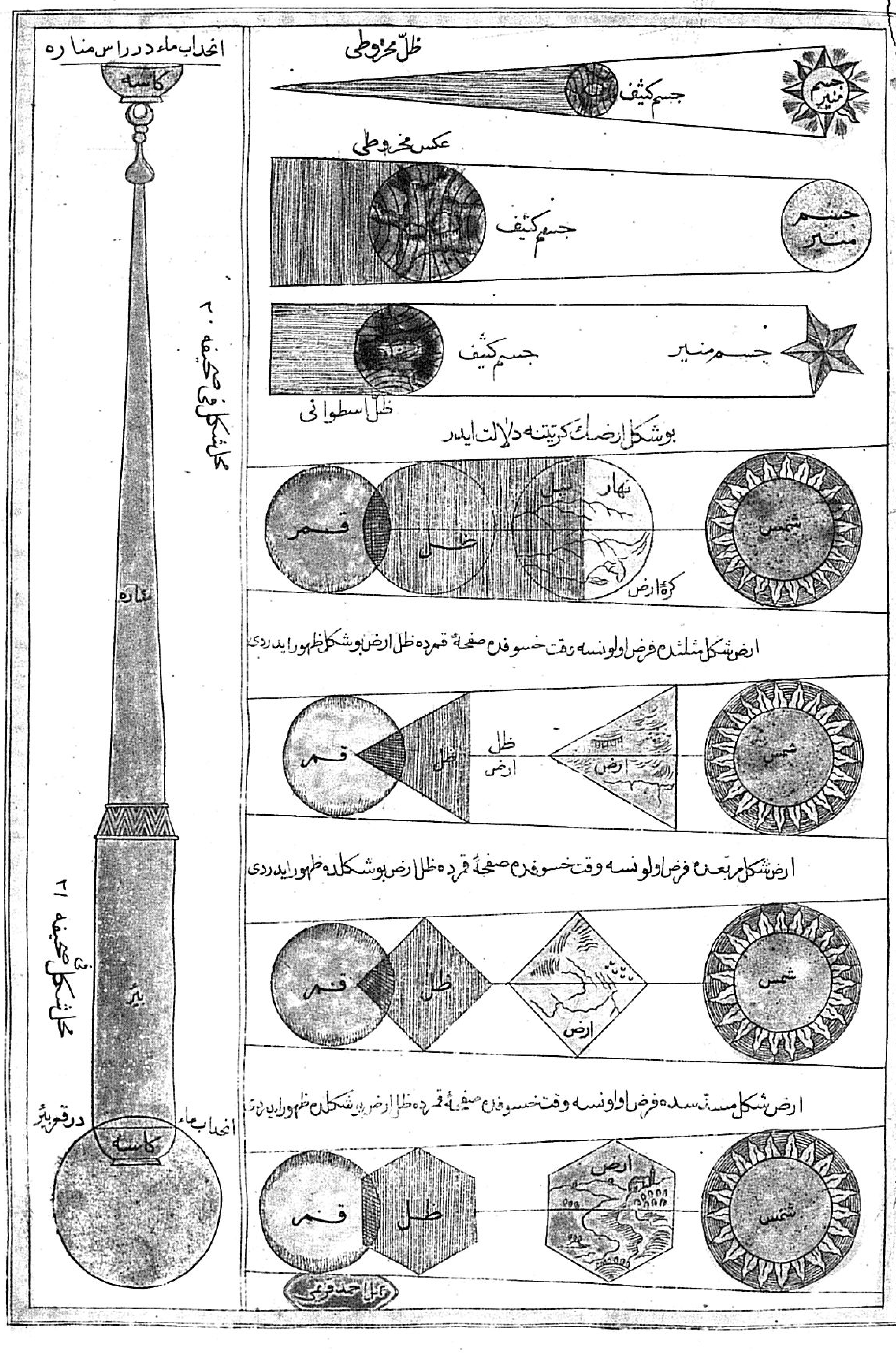

بونك امثالنی شرعه مخالفدر دیو تصریح ایتمسی دز زیرا من بعد شرعی ابطال طریقی امر سهل اولور وهذا الان البحث فی العالم عن کونه حادثا اوقدیما ثم اذا ثبت حدوثه فسواء کان کرة او بسیطا وسواء کانت السموات وما تحتها ثلثة عشر طبقة کما قالوه او اقل او اکثر فالمقصود کونه من فعل الله فقط کیف ما کان امور مذکوره یه تسلیم لازم اولمق انکیچوندرکه بحث عالمك حدوث وقدمندر حدوث ثابت اولدقدن صکره کری اولسون بسیط اولسون طبقات افلاك وعناصر اقل اولسون اکثر اولسون ضرری یوقدر بزم مقصود نیچه اولورسه فعل باری ایله وجوده کلدوکیدر بوندن صکره اوچنجی قسم اولدرکه انده نزاع اصول دیندن براصله متعلق اوله. حدوث عالم وصفات صانع وحشر اجساد کبی انارله بو ماده لرده بحث الزامی ایله بحث وکلاملرین ابطال لازمدر دیو تهافت اولانده بسط مقدمه ایلمشدر بو مقامده امامك کلامنی نقل وترجمه ایلدك تاکه ورع بارد اصحابی امور آتیه یی شرعه مخالفدر دیو ردا تمکله مردود اولور اقناعیات قبیلندن صانمیه لر تحقیق تمهیددن صکره فن اربابنك استدلال تحقیقنه شروع ایدلم اطلسك یدنجی فصلنده مسطور اولان اموری ذکر ایدوب بعده سوق ادله مسلکنه کیدهلم صاحب اطلس ایدر لاتین دلنده عالمه موندش دیرلر زیرا کمال لطافت وحسن ترتیب اوزره خلق اولنمشدر پلینیوس کتاب طبیعی نك ایکنجی مقاله سنده دیمشدر امور عالم بری برینه مربوط ونفس عالم بری برنی محیط کرات در وعالمك هیئت طبیعی سی شکل مستدیر اوزره اولمقدر کرهٔ عالم دینلوب وکری الشکل تصور ایدن عقلا آثاردن قطع نظر اقتضاء طبیعته راجع نیچه دلایل ایله بو دعوا اثبات اولنمشدر جمله دن نه طرفنه نظر اولنسه شکل محدب کورینور وهر قطعه برقوس ایدوکی قانون فکر ونظر وتجربهٔ بشر ایله بیلنوب شکل مستدیر اوسع اشکال اولدوغندن غیری ارض وسماده مشاهده اولنان احوال شکل مستدیردن غیریده اولمق محالدر دینلدی کرهٔ ارضی مسطح ظن ایدوب بسیط اولمق فکرن ایدنلر اضحوکهٔ عقلا وسردفتر اغبیادر پس ارض وبحار وجبال وانهار اختلاف اشکالی ایله مجموعی برکره اولوب مقام استدلالده ارسطو اجسام ثقیله نك مرکز ارضه هر جانبدن میلینی بو خصوصه دلیل قطعی طوتدی وغیری اهل فن دیدیلر ظل ارض ایله قمر منخسف اولمق ووجه ارضده سیاحلرك حرکتی ایله مواضع طول وارض متغیر اولدوغی دلایل استدلالدن اولوب آنتهسی وپریهسی وآنتی پودس وجودی بوندن لازم کلمشدرکذلك پریهسی وانفسی وآتروسی دخی مقرردر وبو الفاظك معناسی دوایر بحثنده بیان اولنور بو مقامده اطلس سیاقی تمام اولدی بزم هیئت کتابلرنده مذکور اولان ادله دندر کواکب ثابته قطب حولنده دوایر متوازیه اوزره دونوب قطبه قریب موضعده مدار اصغر اوزره ابدی الظهور اولمسی ودایرهٔ افقه مماس کورینن ثابته دن منطقه یه وارنجه بحسب البعد زمان خفانك تزایدی تابر خطه وارنجه که زمان ظهور وخفا برابر اولا بعده خفا ارتوب زمان ظهور تدریجله اکسله حتی اوبر قطب قربنده ابدی الخفا حاصل اوله وطلوع ایدن کوکبك افقدن نصف نهاره وارنجه تدریجله

كوكبك اجزاسی شيئا فشيئا طلوع ايدوب كيرو اول منوال اوزره طولونمه سی ودون سنده
كوكبك مقداری مساوی اولوب افقدن طلوع ايدركن عظيم كورنمه سی زيرا ارضدن مرتفع
ومتراكم اولان ابخره اقتضا ايدركه وراسنده شیء كندی قدرندن زائد كورينه مثلا بر اوزم
دانه سی صو ايچنده بيوك كورينور وداٸما روی زمين دن سمانك نصفی ياخود نصفنه قريبی
كورنمه سی وكوكبك اهل مشرق اوزرينه اهل مغربدن مقدم طلوعی وغروبده عكسی وشمال
طرفنه كيدنه قطب وكواكب شماليه نك ازدياد ارتفاعی وكواكب جنوبيه نك ازدياد انحطاطی
وجنوبه سير ايدنه بو امورك عكسی وانحداب مياه بحار ستر اتديكی اسافل جبالك توجه
ايدنه اولا اعاليسی كورينوب قريب اولدقجه اسفلی كورنمك ومدت ظهور كوكبده زمان
ارتفاع وانحطاط مساوی اولمق وشمسك معدل اوزرنده ايكن زمان ظهور وخفاسی مساوی
اولدقده طلوع وغروب ايدجك ظلی خط مستقيم اوزره بری برينه مطابق ومقابل اولمق
وبونك امثالی استداره ارض وسمايه نيجه دلايل واردر تذييل الطابع خسوف قمر كره
ارض جرم شمس ايله جرم قمرك ماببننه توسط ايتمكله قمرك نوری زوالندن عبارت ايدوكی
آنفا متن كتابده بيان اولنوب وقت انخسافده صفحه قمرده داٸره شكلنده ظاهر ونمايان اولان
ظلمت كره ارضك ظليدر وداٸره شكلنده نمايان اولدوغی ارضك كريتنه يقينا دليلدر
ديمشلر واكر ارض كری اولميوب هيئت اخرادة واقع مثلا مثلث ويا مربع ويا مسدس الشكل
اولمق فرض اولنسه صفحه قمرده وقت بدرده انخساف تقريبيله ظاهر اولان ظل ارض دخی
داٸره شكلنده ظهور ايتميوب اول دخی مثلث ويا مربع ويا مسدس الشكل كورنمك اقتضا
ايدردی كه بو جمله تجربه ومشاهده نك خلافيدر وبو دخی بديهيدركه جسم مضیء مستديره
حاٸل اولان جسم كثيف مستدير حجمده جسم مضیء يه مساوی اولسه حاٸلدن حاصل اولان
ظل اسطوانی اولوب ظلك غلظتی طاٸلا ما طال مساوی اولور وجسم مضیدن جسم كثيف
حجمده زياده اولورسه انك ظلی مخروطی ناقص اولوب ممتد اولدقجه اتساع اوزره اولور واكر
جسم مضی جسم كثيفدن حجمده اعظم اولورسه جرم شمس ايله جرم ارض كبی انك ظلی
مخروطی الشكل اولوب ممتد اولدقجه تضايق اوزره متناهی اولوركه بو جمله نك اشكالی
بالاده صحيفه اشكال هندسيه ده رسم وتصوير اولنمشدر وكذلك حوادث فلكيله امكنه
متعدده ده ارصاد اولنوب وقت سحرده جانب شرقده واقع اولان خسوف وكسوف اهالی غربيه
كورنمز ووقت عشاده غربده واقع اولان خسوف وكسوف اهالی شرقيه كورنمز وسط سماده
واقع اولان خسوف وكسوف تحت الارض مقابله ده ساكن اولنلره كورنمز وتحت الارض وسط
سماده واقع اولان خسوف وكسوف فوق الارض مقابله ده ساكن اولانلره كورنمز فعلی هذا
فوق الارض وسط سماده واقع اولان خسوف غرب اهاليسنه شرق اهاليسندن مقدم
كورينور وشرقيلرك طلوع وغروبی غربيلرك طلوع وغروبندن مقدم اولوركه
بو احوال كره نك غيريده اولمق احتمالی يوقدر وبو جمله دن قطع نظر هند شرقی وغربی يه

بحر محیط ایله سفر وشرقا وغربا دریای مرقوم ایله کشت وگذار امکانی ظاهر اولوب غربدن
کیدوب شرقدن طولا شوب کلن سفینه لر احوالی استداره ارض دعواسنی اثبات
واستحکامنه دائر سوق اولنان بالجمله براهین وادله نك خاتمه سی اولوب باب منازعه یی سد
ایتمشدر تم تذییل الطابع قاعده استداره یه مبنی فنك مسائل غریبه سی واردر هم
سؤال وهم استغراب اولنور اولی یوم واحد اوج شخصه نسبت مغایر اولمق مثلا بر موضعدن
اوچ شخصك بری شرقه وبری غربه کیدوب بری برنده اوتورسه اول کیدنلر خط مستقیم
اوزره حرکت متساویه ایله یوریوب شرقی غربدن وغربی شرقدن کلوب برکونده اول شخص
یاننده جمع اولسه لر اول کون واقفه نسبت جمعه اولسه غربی یه نسبت خمیس وشرقی یه
نسبت سبت اولور سری بودرکه غربینك ایام سیری یدی کون اولسه مسیر شمسه موافق
کتمکله شرقینك وقت غروبندن بونك وقت غروبی صکره اولور مثلا سبع دور قدر مؤخر
اوله وبو تفاوتدن یدی کونده برکون وبرکیجه نقصانی حاصل اولوب اکا نسبت اول کون خمیس
دوشر کذلك شرقینك سیری مسیر شمسه مخالف اولمغله غربینك عکسی سبع دور مقدم
غروب ایدوب یدی کونده اجزاء تقدم اجتماعندن برکون برکیجه حاصل اولور ویوم مزبور اکا
نسبت سبت دوشر ایکنجی بودرکه وجه ارضده بر بیر عمیق واوزرنده بر مناره اولسه قویی دبنده
برکاسه یی طولدرب اول صویی رأس مناره ده کیر واول کاسه یه قوسه لر الیوب زیاده کلور زیرا
دائره مرکزدن بعید اولدقجه قوسنك انحدابی قلیل اولور عناصر اجزاسی نه حیزده
اولورسه کره دن برقطعه در کاسه اغزنده واقع دائره قوسی اشاغده منحنی ورأس مناره ده اکا
نسبت مستقیم اولمغه قریبدر اول اجلدن برفضله لازم کلور اوچنجی بودرکه بر مناره
شرفه سنده ایکی یردن بر حجر القا اولنسه مابین مسقط حجر مسافه ده کمتردر مثلا شرفه نك
برکنارندن برکناری ایکی ذراع اولسه مابین المسقط ایکیدن اقل کلور کذلك ایکی دیوارك
سقف واساس محللرندن بعدی مساوی دکلدر زیرا ایکی شاقولك مبدأ ومنتهاسی بر اولماز
کتدکجه تقارب مرکز ارضده تلاقی یه منتهی اولسه کرکدر تنبیه بو مسائل مستغربه
تصحیحنه برقید لازمدر ذکر اولنان مناره ودیوار غایت یوکسك وبیر زیاده عمیق کرکدرکه
قدر محسوس تفاوت ظاهر اوله لاحقه بوندن اقدم بو مسائله مشاکل اوچ مسئله خاطره
خطور ایدوب مسائل فقهیه یه ارجاع ایله شیخ الاسلام بهائی افندی دن استفتا ایتمشیدم
جواب صادر اولمغله فیض اقدس جانبنه توجه وشرحنه متعلق عالم معنادن وارد اولان
مزایا ایله تفکه اولنوب اسمنه الالهام المقدس من الفیض الاقدس دیمشیدم مسئله اولی
زید انکلیس کمیلری ایله عرض تسعینه واردقده التی آی کوندز والتی آی کیجه اولمغله مدت
مذکوره ده اوقات خمسه صلاتنی وصوم رمضانی نه وجهله ادا ایدر مسئله ثانیه زید عمرو
ایله اشتراطدن اولان طلوع الشمس من المغرب مسئله سنده مباحثه ایدوب زید بو مسئله یی
قواعد هیئته تطبیق ممکندر دیسه عمرو انکار ایلسه زید تقی الدین راصد قونجه منطقة البروج

هيئت عالمك شكل مسطحيدركه رأى بطليموسده
افلاك وعناصر بو سياق اوزره تعداد وترتيب اولنمشدر

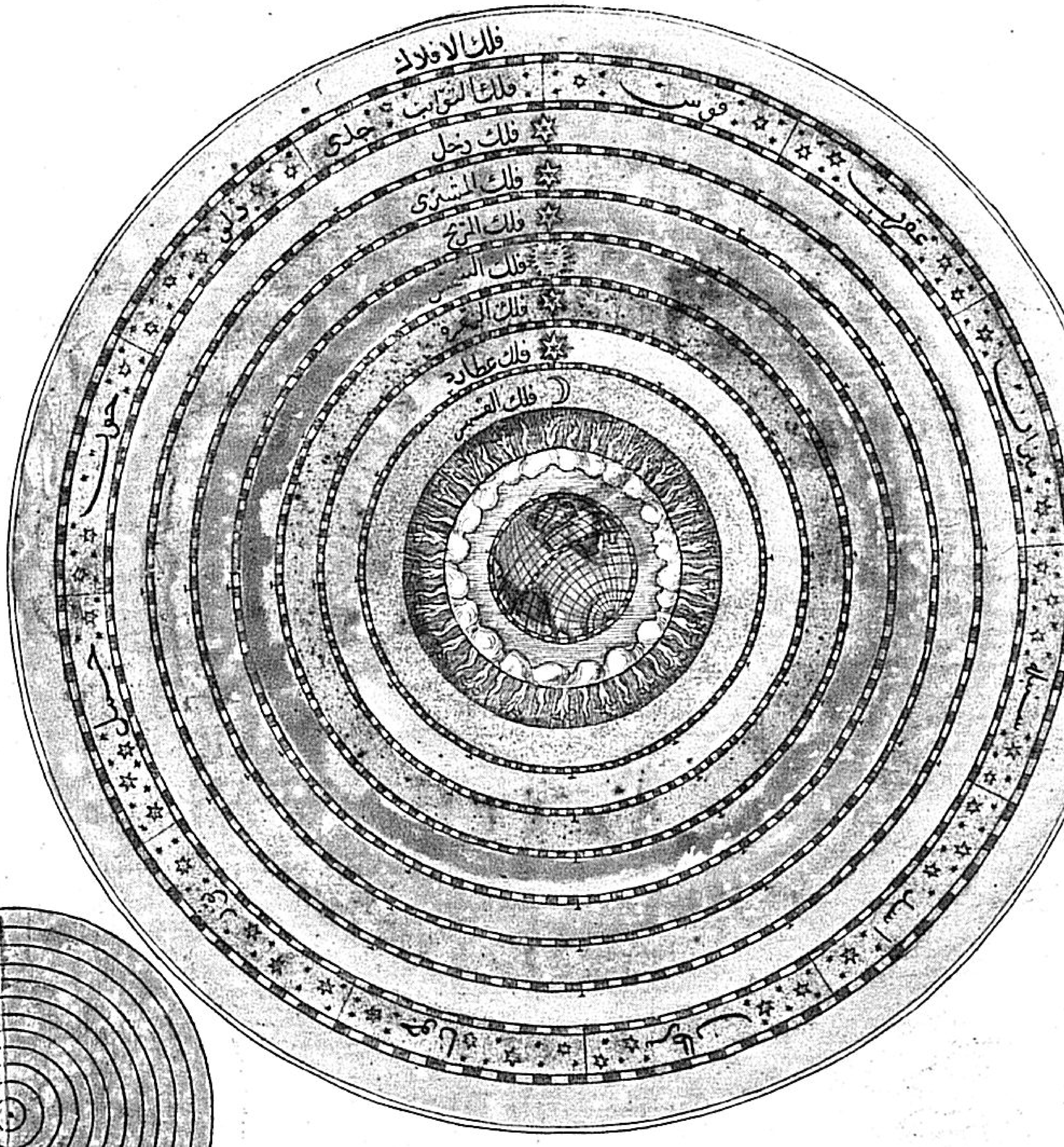

هيئت عالمك شكل مسطحيدركه فلك البروج
ومدارات كوسترلمك ايچون رسم وتحرير اولنمشدر

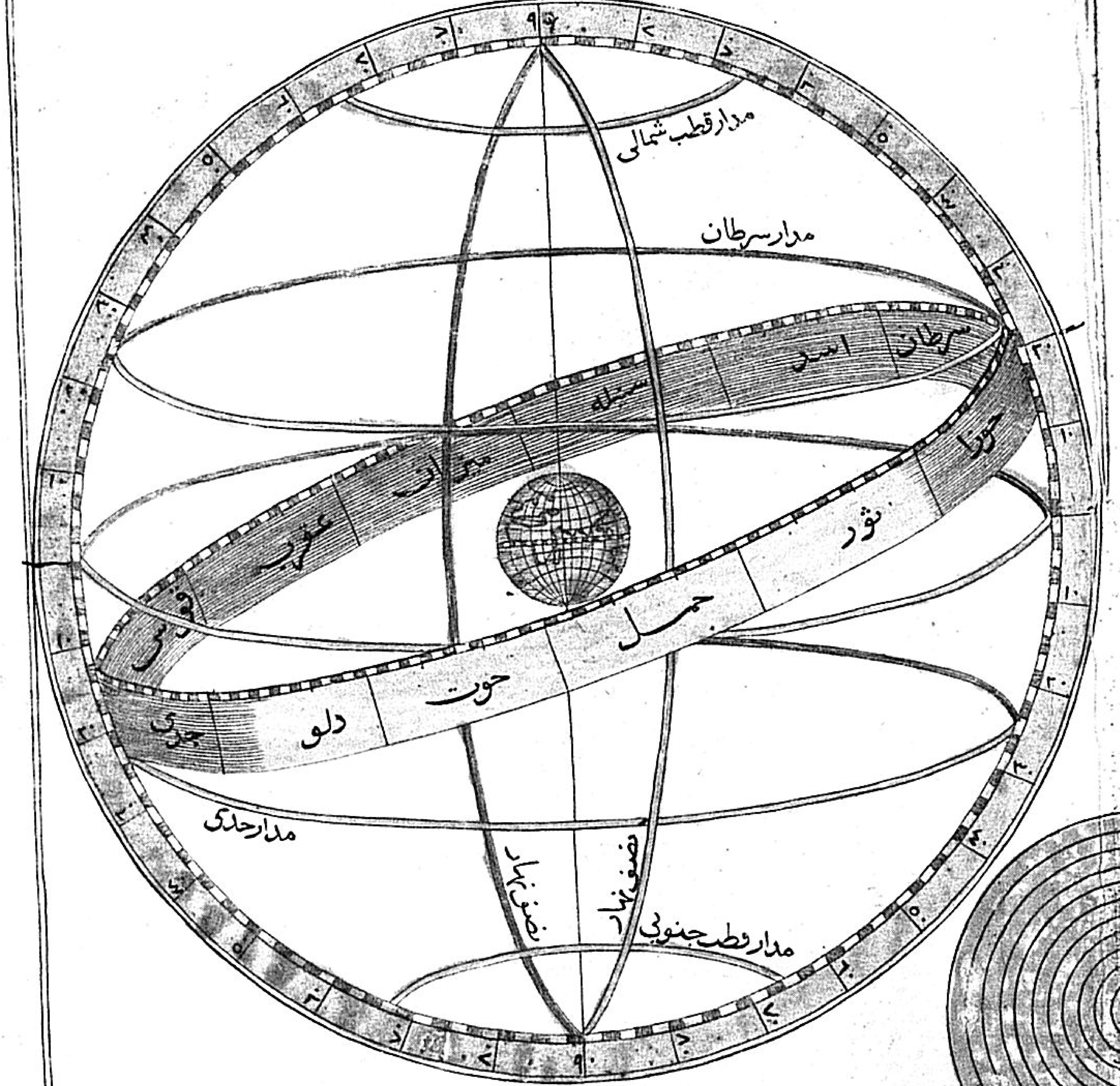

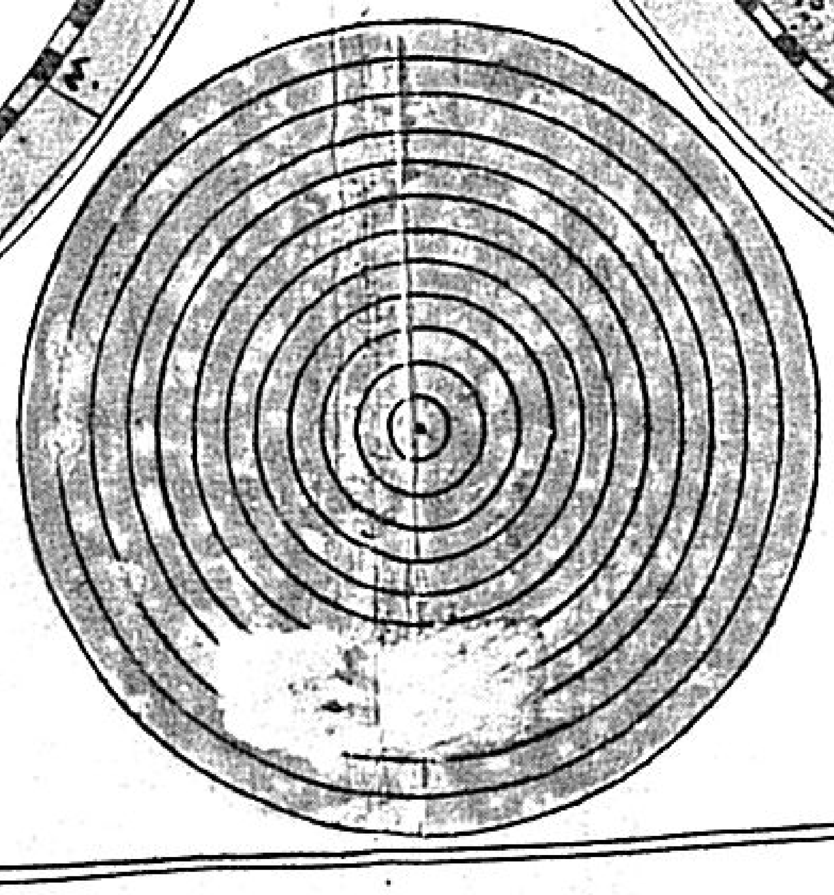

میلی کلی دن چوب تدریجله زمان مدیده افق استوایه منطبق اولور سائر سیارات
منطقه لری دخی انك کبی منطبق اولمغله محل غروبدن طلوع اتمش اولور دیو وجه توفیق
بویله بیان ایلسه عمرو انکارنده مصر اولوب بروجهله توفیق ممکن دکلدر اکر ممکن اولور سه
طلاق ثلاثه ایله عورتم مطلقه اولسون دیسه طلاق واقع اولورمی مسئلهٔ ثالثه زید
مکه شهرندن غیری یرده بر مکان واردرکه اول مکانده جهات اربعه قبله دردیسه عمرو انکار
ایدوب نفی واثباته عتق رقبه تعلیق ایلسه لر تنقیسنك واقع اولور بواوج سؤالك جوابنه
تعرض اولنمیوب شرحی ایله اکتفا اولنمشدر مراد ایدن شرحن کوره بونده ادنی ملابسه ایله
ذکر اولندی امر خامس اجمال حال افلاك وعناصرده درچون سابقا اشارت اولنمشیدی
عالم اجسام بری برینی محیط کرات وعناصر اوزرنده افلاك بصل مثال طبقات اولوب مجموعی
برطوب شکلنه کرمشدر وسطنده برنقطه که مرکز ارض ومرکز عالمدر جمیع جهتدن تحت
حقیقی اولدر وفلك اعظم جمله یی محیط اولمغله فوق حقیقی ومحدد جهاتدر نجومدن معرا
اولمغله فلك اطلس دخی دیرلر بر کون بر کیجه ده شرقدن غربه دورنی تمام ایدر واچنده
اولان افلاکی دوندررطلوع وغروب یومی انك حرکتی ایله در قطبلری قطب عالم ومنطقه سی
معدل النهار تسمیه اولنور اندن اشاغی فلك البروج وفلك ثوابتدر اون ایکی برج انك
منطقه سنده تقسیم اولنوب ثوابت یلدزلری جمله انده اثبات اولنمشدر غربدن شرقه حرکت
ایدوب التمش التی سنهٔ شمسیه ده بردرجه قطع ایدر ویدی سیارهدن غیری جمله کوربنن
کواکب بو فلکده در بعده فلك زحل غربدن شرقه دونوب یکرمی طقوز ییل بش ای التی
کونده دورنی تمام ایدر بعده فلك مشتری غربدن شرقه اون ایکی سنه ده بر دور تمام ایدر
بعده فلك مریخ دخی انك کبی دونوب بر ییل اون آی یکرمی ایکی کونده بر دور قطع ایدر بعده
فلك شمس غربدن شرقه تقریبا اوچیوز التمش بش وربع کونده دورنی تمام ایدر ودوردنجی
اولمق قطعی دکلدر بعده فلك زهره سنهٔ شمسیه ده بر دفعه بعده فلك عطارد دخی
انك کبی برسنه ده وفلك قمر یکرمی سکز کونده جمله غربدن شرقه حرکت ایدرلر بونلرك
تفصیل احوالی هیئت کتابلرنده مذکوردر پس فلك قمر بر مجوف کره درکه عناصر اربعه انك
اچنده واقع اولوب ارض ایله مائی کرهٔ هوا احاطه ایدوب هوایی دخی کرهٔ نار محیط اولمشدر
عنصر تراب ثقیل مطلق اولمغله تحت حقیقی ده مرکز عالمه منطبق دوشمشدر بو ترتیب اوزره
تذییل الطابع اول مبدئ بدایع الصنایع جناب حکیم خلاقك اذن وارادت علیه سیله
جمیع اجرام افلاك واجسام عناصر اوراق کلم مثال بر برینك درونده حال کرات عدیده
اولوب علی الترتیب کبراسی صغراسنی محیط ومحدق وجمیع جهاتدن مماس ومنطبق
جمله سی کرهٔ واحده شکلنه کیروب عالم جسمانی قوت وقدرت قادر مطلق ایله بو نظام
بدیع الانتظام حکمت ارتسام اوزره طرح وتأسیس اولندوغنده ارباب فن هیئت واصحاب علم
حکمت باجمعهم متفقلردر لکن بویله بر هیکل غریب الترکیب وعجیب الشکلك اجزاسنی

تشریحنده یعنی هیئت عالمی تفصیل وبیاننده بسط کلام وتمهید مرام ایلدکلرنده کاه اجرام
مرقومه نك عددلرنده وکاه کیفیت اوضاع وترتیبلرنده وکاه حرکات وسکناتلرنده وبونلره
متعلق امور وخصوص سائره یی تحریر وبیاننده اختلافدن خالی اولمیوب منهاج مختلفه یه
سالك اولدیلر پس علم هیئت وحکمت ظهور ایلدوکی زماندن تابو زمانه کلنجه حکماء
فیثاغورسیین وانلره تابع بعض متأخرینك وجمهور حکماء مشائین وانلره تابع اکثر
هیویونك هیئت عالم احوالنه دائر امارات وادله‌لری اوچ نوع شکل وصورتدن نتیجه ویروب
وهر شکل وصورتك زیر نقاب حجابنده مستور ومتواری شاهد معنای دلارام مقصود
شرح وبیانیله ظاهر وبدید اولدقده لاجرم هر نوعدن جلوه کر میدان شرح وبیان اولان
شکل وصورت عالمده قوانین حکمت وهیئت اوزره مشاطهٔ براهین وادلهٔ قویه ایله مزین
اولان دیدار صورت دلربایه ناسدن بربلوك طائفه فریفته اولوب روایات ودرایات مختلفهٔ
جمهور حکمایه کونه اختلاف ایله اوچ مذهب مستقله افراغ وعالم جسمانینك یعنی کرهٔ عالمك
تفصیلی ورسم وتصویر وتسطیحی مذاهب ثلاثه عنوانیله اشتهار بولدی مذهب اول
سردفتر حکما اولان ارسطونك واکا تابع رئیس علم هیئت اولان بطلمیوس مذهبلریدر
مذهب ثانی حکمای متقدمیندن فیثاغورس وافلاطون ومتأخریندن صاحب رصد
قوپرنقوش نام حکیم مذهبلریدر مذهب ثالث بونلردن متأخر وصاحب رصد تیقهو براهه
نام حکیمك مذهبیدر علماء لاتینك رأی اول اوزره اولان هیئته هیئت قدیمه ورأی ثانی وثالث
اوزره اولانه هیئت جدیده دیرلر انجق غفلت اولنمیه که احوال مرقومه‌یه اعتماد واعتقاد
امور دینیه ولوازم اعتقادیه‌دن اولمیوب کرهٔ عالم هر نه شکل وصورتده اولور ایسه اولسون
واجرام واجسام ترکیبی هر نه کیفیتده بولنور ایسه بولنسون وبو چرخ فلك هر نه تقریب
ایله دونر ایسه دونسون عالمك جمیع اجزاسیله حدوثی انکاری محال اولدوغنه وبو هیکل
بدیع الشکل صانع پرکمال جناب متعالك صنعی ایدوکندن غیری‌یه طریق محال اولدوغنه
اعتقاد واعتماد لوازم دینیه‌دن ایدوکی متن کتابده شرح وبیان اولندی واکرچه امر مزبورده
مذهب اول مرجح وجمله‌یه مرغوب ومقبول ومعتبر ومذهب ثانی وثالث مردود ودائرهٔ
رغبت واعتباردن مطرود در مع هذا اینه هر شکل وصورتده صور اجرام عالیات واشکال
اجسام سفلیات الخلاصه وجه تفاصیل کائنات هر حالده که عین اعتبار وچشم تأمل واختبار
ایله نظر اولنسه بو بارکاه الهی وکارکاه صنع نامتناهیده اولقدر دقایق اسرار وحقایق اوضاع
واطوار مشاهده اولنور که بنان بیان عد واحصاسنده قاصر ولسان تقریر استقصاسنده
عاجز ومتحیر در بناء علی هذا مذاهب ثلاثه اربابنك احواللرینی تفصیله وبراهین وادله‌لرینی
نقل وتحریره اکرچه بو محلده وسعت یوق لکن اشبو کتاب مستطاب جهان نما اسمیله مسمی
قالنمغه حسب حالنه موافقتی التزام ایچون بو تماشاکاه فسیحة الفضای جهانده هر کسك
بلدوغن کوردوکن بیلمك واشتمك ارباب استقصانك مقتضای رشد کامل العیار واقتضای

طبع

طبع معارف ارتسام‌لری اولمغله بو بابده فرق ثلاثه نك اجمال حالی ایراد اولندقده هر برینك
وآینه کون احوال جهان تصورینی وکرهٔ عالم تخییلنی تسهیل وتهوین ایچون اقوال وآرالرینه
مطابق اشکال وصور دخی الحاق اولندی مذهب اول معلم اول ارسطوطالیسك واکا تابع
بطلمیوس وانلره تابع اولنلرك مذهبیدرکه حکمای اسلامك دخی اکثری حکیم
مرقومك فلسفیاتنده رأینی اخذ وقبول ایلمشلردر پس حکیم دانای مرقومك رأی رزین اصابت
قرینی اوزره اجرام اثیریه یعنی افلاك کلیه متن کتابده تعداد اولندوغنه مطابق طقوزه منحصر
اولوب بو جمیع اجرام عالیات وعناصر سفلیاتك حاق وسطنده بر جزء متوهم واردرکه اول
جزء متوهم مرکز عالم وزیرپای جمیع ایمدر وبو طقوز عدد سماواتك اکبر واعظمی فلك
اطلسدرکه محدد جهات ومعین ازمان واوقاتدر فلك مرقوم افلاك سائره‌یی قبضهٔ حکومت
وزیردست مکنتنه الوب یکرمی دورت ساعتده برکره جمیع کواکب نیرات وثابتات وسیاراتله
شرقدن غربه دور ایدر پس دائما غروب وطلوع که لیل ونهار وروز روشن وشب تارده واقع
اولورانك حرکتنه منوط ومربوطدر وبو افلاك تسعه نك فلك اخیری فلك قمردرکه کائنات
جوی وعالم کون وفسادی جمیع جهاتدن محیطدر وکرات چهارکانهٔ عناصرانك دروننده
مرتبه سنجه قرار وثبات بولمشدر وعلی کل حال جانب محیط جهت فوق وجانب مرکز جهت
تحت اولوب بسیط ارض وماده یعنی روی کرهٔ ارض وماده سایر وماشی اولان اشخاصك
سرلری فلك قمر سمتنه وپالری مرکز عالم جهتنه واقع اولدوغی مقرردر وبو مذهب اربابی
امور مرقومه‌ده اتحاد واتفاقدن صکره بعض اموردة اختلاف ایدوب اولا بعض افلاکك
اوضاع وترتیبنی تقدیم وتأخیرله بری برلرینه مخـــالفت ایتدیلرکه اختلافلری کتب هیئتده
مسطوردر ثانیا افلاکك عددلرنده اختلاف ایدوب اکثر متقدمین وانلردن ارسطو دخی
افلاکی سکز عددده حصر ایدوب محرك اول فلك البروج یعنی فلك ثوابتدر دیدیلر وبعضیلر
رصدیله فلکیاتده طقوز حرکت حس ایدوب افلاکی طقوزدر دیوب فلك اطلسی
محرك اول تعیین ایتدیلر اکثر اسلامیان رصدلری دخی بوکا مطابق کلوب طقوز فلکدن
نقصانه قائل اولمیوب زیاده‌یه دخی تجاوز ایتمدیلر بعده طول زمان ومرور دوارله جانب بجانب
رصدلر بنا والات تدارك اولنوب امر ارصادده زیاده اهتمام ایتدیلر مع هذا میل کلی‌یی حقیقی
اوزره تعیینده موافقت وبو امرده حقیقت میسر اولمیوب بو مذهبك بعض رجالی بوکا ذاهب
اولدیلرکه فلك البروجك حرکت ثانیه سندن صکره ینه شرقدن غربه وغربدن شرقه کاه
اقبال وکاه ادبار ایده‌رك برغریب الطور حرکتی اولا وینه شمالدن جنوبه وجنوبدن شماله تزلزل
واضطراب ایله رعشه آمیز برعجیب حرکتی دخی اوله‌که بو حرکتلر میل کلیده مجربلری اولان
اختلافك سببی اولمش اوله پس فلك البروجك فوقنده بو ایکی حرکته باعث وبادی اولور ایکی
عدد فلك دخی اقرار ایدوب والات رصدیه‌لری مقتضاسنجه بو فلکلر مضی وشفاف اولوب
کمال صفوتلرندن ناشی بونلری کاه بللوری وکاه جمدی وکاه آبی اسمیله تسمیه ایتدیلر ومحرك

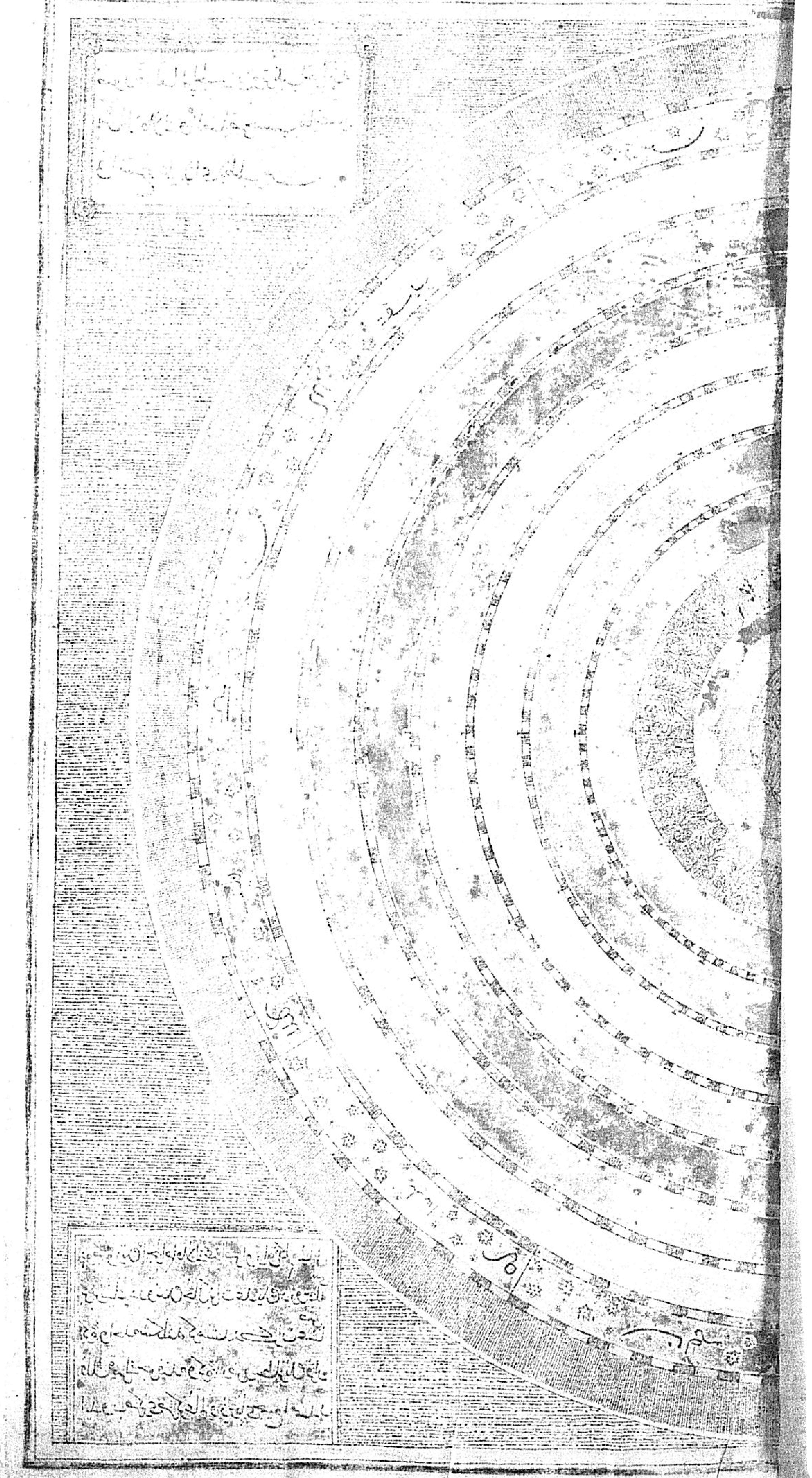

اول اولان فلك اطلسى بونلرك مافوقنده فرض ايدوب عدد سماوات كليه حكماى مرقومون
عندنده احدى عشره يه بالغ اولدقده اصحاب اديان وارباب ايمان اولان سعادتمندان
بو مسافرخانهٔ دارفناى دنياده مدت اقامتلرينى تكميل ايدوب داربقاى آخرته انتقاللرنده
من فضل الله تعالى كندولرينه جاى مجازات ومحل مكافات اولور بر مقام پر نظام جنت احتشام
مهيا ومقرر ومحقق اولمغله متكلمون نصارا مافوق سماء حادى عشرده بويله بر فلك عظيم الشان
فرض ايدوب نامنه فلك اهل ايمان وقرارگاه سعادتمندان تسميه ايدوب طبقات سماوات
بونلرك عندنده عدد اثنى عشره ده قرارداده اولدى ثالثا خلا وملاء امرنده اختلاف ايدوب
اگرچه كليات وجزئيات سماوات خلالنده فضله ويا خود خلا اولمدوغنده اتفاق ايدوب سو
طريقلرى بطلميوسه جملة تابع اولديلر لكن ماوراء سماواتده بحثى متواتر اولان خلا وملاء
امرنده كه آنافساغوراس وبعض حكماء اوائل بو خلايى ماددهدن مجرد بر بعد موجود ديمكله
ومتكلمون اسلاميون بعد موهوم ايله تفسير ايتمشلردر اختلاف ايدوب بعضلرى ملاء
وخلا امتناعنى براهين حكميه ايله اثبات صددنده اولمشلر وبعضلر ماوراء سماوات مرقومه يه
الات رصديه تأثيرى وعقول بشرك حدتى نافذ اولمازبو حال ايله مجهول اولان شيئدن بحث
ومجهولاته وضع نام ونشان قدم وبقانك امتدادى مقدارندن بحث كبى مكابره وجربزهدن
غيرى يه مؤدى اولمازديو بو بابده سكوتى ترجيح ايتمشلردر پس افلاك كليه يى طقوزه
حصر ايدنلرك رأيى مرغوب وبو رأى حكماى اسلام عندنده دخى پسنديده ومقبول وآراى
سائره مردود وعند العقلا متروك ايدوكى محلنده تفصيل اوزره شرح وبيان اولنمشدر انجق
على كل حال مجرد افلاك كليه تعيينى احوال سموات ضبطنه وفا ايتميوب ارباب حكمت وقتاكه
سبعهٔ سياره يه عارض اولان امورى مشاهده يعنى كواكب مرقومهده كاه استقامت وكاه
اقامت كاه سرعت وكاه بطو وكاه رجعت وكاه شمس كبى ميل كليدن عبارت اولان ايكى
انقلاب نقطهلرى بينلرينه سيرى تخصيص وكاه سيارات سائره كبى ايكى انقلاب نقطهلرينى
شمال وجنوبه عظيم مسافه تجاوز ايله دوروسير وضيالرى كاه زياده وكاه نقصان وبوكونه
حالات ايله كاه ارضه قريب وكاه ارضدن بعيد واحوال خسوف وكسوف دخى مطرد اولميوب
كاه كلى وكاه جزئى الحاصل سماواتده بوكونه امور مختلفه يى نظرده معاينه وملاحظه
ايلدكلرنده اسباب وعللنى شرح وبيانده وتقويم وتعديل وتنظيم وتسويهده افلاك كليه
درونلرنده يعنى متحد المركز ايكى سطح متوازيلرى بيننده واقع تخيللرنده ارضى شامل
وغير شامل مركزلرى وقطبلرى متحد ومختلف وغلظت ورقتده متساوى وغير متساوى
نيچه نيچه اجزا فرض ايتمكه محتاج اولديلر وبونلره افلاك جزئيه وافلاك ثانيه ديديلر
بو بابده رأى بطلميوسى حكماى اسلام دخى ترجيح ايلمريله فن هيئت طالبلرينه تخيل اجزاى
افلاك آسان اولمق ايچون حكيم مزبورك رأينه مطابق اجزاء افلاك بو محلده اجمالا تعداد وتعيين
اولندقده بو بابده توارد ايدن معقولات محسوس اولمق وتصورات وتخيلات صفحهٔ بياننده

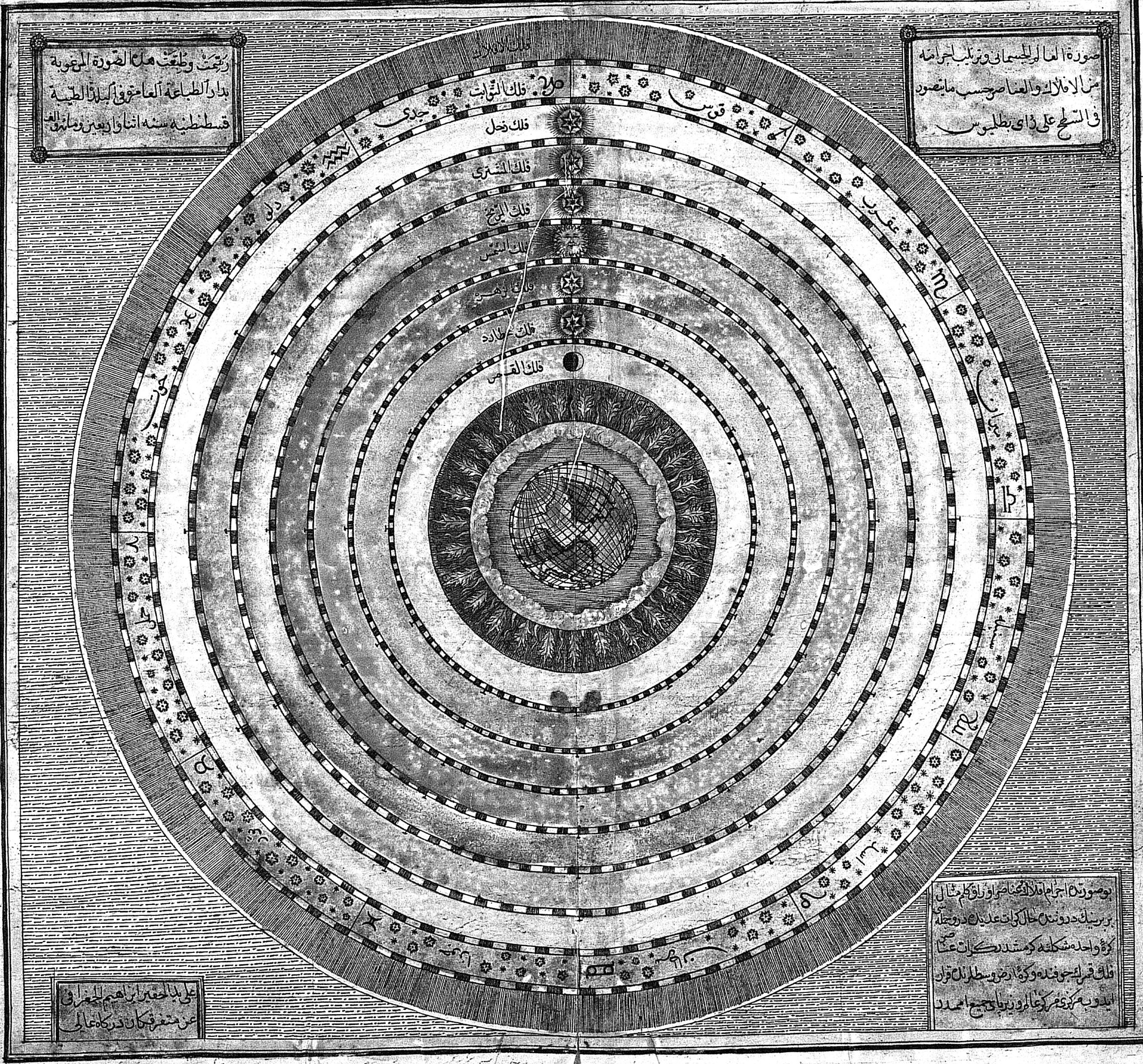
رسمت وطبعت هذه الصورة المرغوبة
بدار الطباعة العامرة في البلدة الطيبة
قسطنطينية سنه اثنا واربعين ومائه والف
صورة العالم الجسماني وترتيب اجرامه
من الافلاك والعناصر حسب ما يتصور
في السطح على رأى بطليوس
فلك الافلاك
فلك الثوابت
فلك زحل
فلك المشترى
فلك المريخ
فلك الشمس
فلك الزهره
فلك عطارد
فلك القمر
قوس
جدى
دلو
حوت
عقرب
سنبله
بو صورتده اجرام افلاك و عناصر اوزره كلم مثالی
بر برينك درونندن حالى كرات عديده در وجمله سی
كرهٔ واحده شكلنده كورنسه در كرات عناصر
فلك قمرك جوفنده وكرهٔ ارض وسطنده قرار
ايدوب مركزی مركز عالم و زير پای جميع اجسامدر
على يد الحقير ابراهيم المتفرقه
عن متفرقكان دركاه عالی

تجسم ایدوب بالمعاینه دیلهٔ غرور بینشه یه تماشاگاه مرام اولمق ایچون افلاك کلیه اجزاسنك
اشکال وصوری رسم وتصویر اولندی وتعداد وترتیب افلاکده متن کتابه موافقت اولنوب
اجزاء افلاك کلیه اجمالی دخی اول ترتیب اوزره ایراد واعلی دن ادنی یه وبالادن سفلی یه تنزل
طریقی مراعات اولندی فعلی هذا فلك اعلی که فلك تاسعدر وفلك الافلاك وفلك اعظم
وفلك اطلس وغیر نام وشان وعنوانیله شهرتیاب اولمشدر کتب هیئتده تفصیل وآنفا
اجمالا اشارت اولندوغی اوزره مرکزی مرکز عالم وقطبی قطب عالم ایکی سطح متوازی برله محاط
برجرم کریدر جمیع اجرام واجسامی احاطه برله عالم جسمانی کندویه نهایت بولمشدر سطح مقعری
جوفنده اولان فلك ثوابتك سطح محدبنه مماس لکن ماورای سماءاتده خلا وملاء امتناعی فرض
اولنمغله سطح محدبی برشیئه مماس دن بری ونقوش کواکب ونجومدن دخی عاری اولدی فلك
مرقوم بو کونه وسعت وعظمت ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت ایله درونده اولان
افلاکی جملة وناری وهوانك برجزئنی دوندروب یکرمی دورت ساعتده دورینی تمام ایدر فلك
مرقوم تحتنده اجزایعنی افلاك جزئیه فرض اولنمغه احتیاج اولمیوب انجق دوائر عظامدن
معدل النهار دائره سی بونك محیطنده ایکی قطب منتصفنده فرض اولنمشدر بعده فلك
ثامن که فلك ثوابت وفلك البروج نامیله مشهور وفلك اعظمك جوفنده قرار وثبات ایله
معروفدر مرکزی مرکز عالم وقطبی قطب عالمدن برجانبه مائل ایکی سطح متوازی ایله محاط
برجرم کریدر سطح محدبی فوقنده اولان فلك اعظمك سطح مقعرینه مماس وسطح مقعری
جوفنده اولان فلك زحلك سطح محدبنه مماسدر کواکب ثابته نامعدوده ونامحصوره ایله
محلی ومزین وتصاویر مخیلهٔ بروج اثنا عشر ایله منقش وملوندر ومحرك کل اولان
فلك الافلاکیله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه حرکت ومرافقت ایله یکرمی دورت ساعت
زمانده دورینی تمام ایلدیکندن غیری حرکت ذاتیه ایله قطب عالمدن غیری قطب اوزره
ومعدلدن مائل منطقه اوزره غربدن شرقه دونر وآهسته آهسته حرکت ایله تحتنده
مرکوز ثوابتی وتحتنده موجود بالجمله افلاکی اول جانبه الوب کیدر بعضیلرك رأی اوزره قرق
بیك وبطلمیوس قولی اوزره اوتوزالتی بیك سنهٔ شمسیه ده دورینی تمام ایدر حتی بعض حکما
بودورك مدتنه بطلمیوس سنه سی دیوب مدت مرقومه تمامنده امور عالم باتقدیر خدای
لم یزل سرتا پا تجدد ایدر دیمشلر فلك مرقومك تحتنده افلاك جزئیه فرضنه حاجت مس
ایتمیوب انجق دوائر عظامدن منطقة البروج دائره سی فلك مرقومك محیطنده فرض
اولنوب اشکال بروج اثنا عشر بو منطقه نك نفسنده تعیین اولنمشدر یعنی بروجدن هر برنده
فلك مزبورك اول مقدار حصه سنده رصد اولنان کواکبك مجموعهٔ هیئتی برشکله مشابه
مشاهده ایدوب اول بروجك اسماسنه وجه تسمیه اولمشدر مثلا برج حمل فلك مزبورك
ساحه سنده برحصه در که اول حصه داخلنده رصد اولنان کواکب برر خط ایله بری برلرینه
وصل اولنسه اندن شکل حمل ظاهر اولور باقیسی دخی بوکا قیاس اولنه وفلك مرقومك تماما

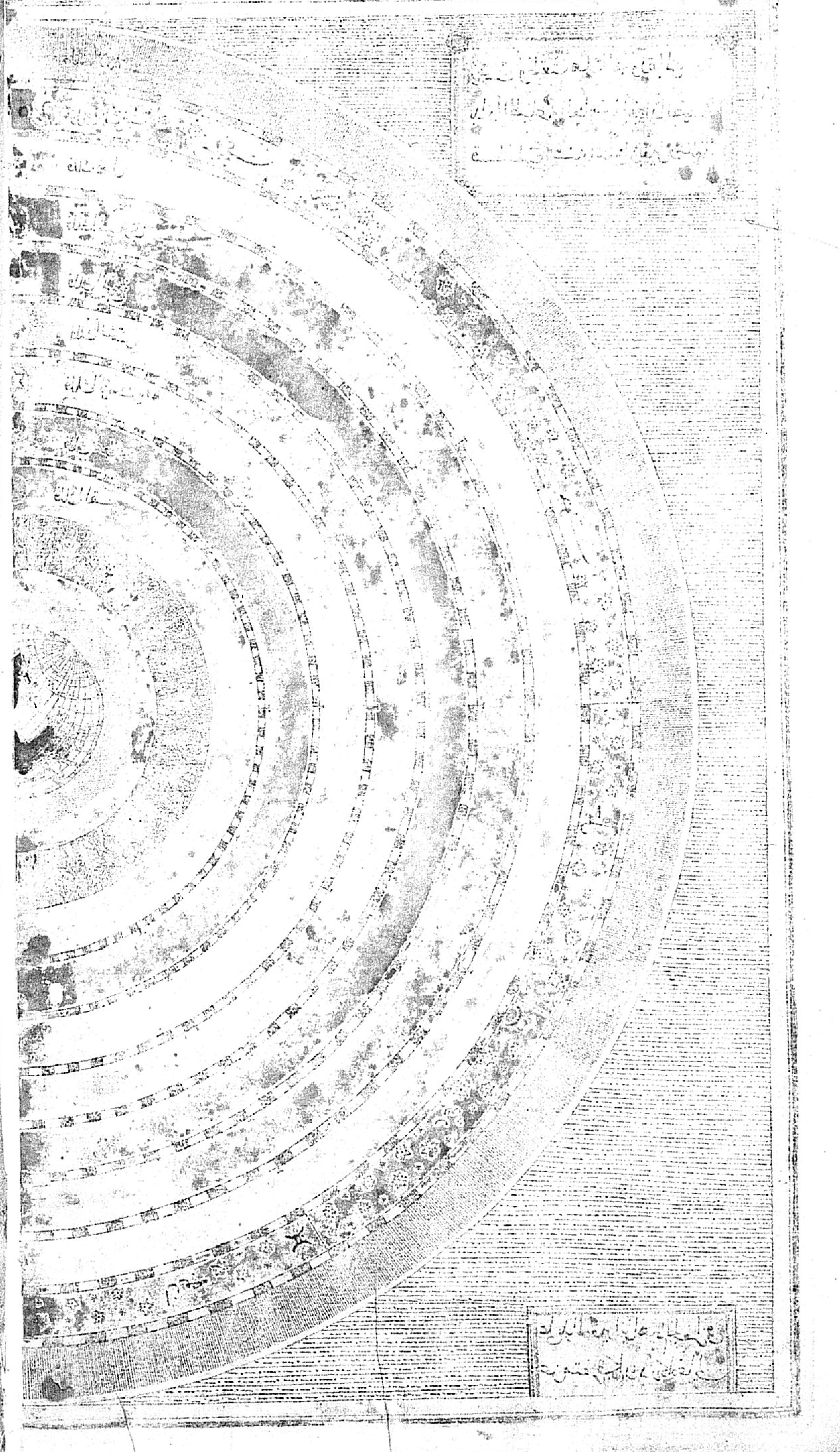

مسافهٔ فسیحة الفضاسنده کتب ازیاج وکتب صورکواکب ناطق اولدوغی اوزره قدمانك
رصدلری مقتضاسنجه بیك یکرمی ایکی کوکبی محتوی ذی الروح وغیری یه مشابه قرق سکزه
صورت تخییل اولنمشدرکه اوچیوز قرق التی مرصوده یی اشتمال برله اون ایکیسنی معلوم
ومشهور اولان بروج اثنا عشر اسمیله تسمیه ایلمشلردر وصور مرقومه نك یکرمی بری منطقه نك
جانب شمالنده واقع اولوب کواکب مرصوده دن اوچیوز التمش کوکب صور مرقومه ده ضبط
اولنمشدر واون بش صورت منطقه نك جانب جنوبنده واقع اولوب کواکب مرصوده دن
اوچیوز اون التی کوکب بونلرك ساحه سنده تعیین اولنمشدر انجق خفی اولمیه که فلك مرقومك
ساحه سنده ارصاد قدما مقتضاسنجه کرك صور وکرك کواکب تعداد اولندیغی اوزره در
لکن یکی دنیا ظهور ایدوب غربدن شرقه وشرقدن غربه مرور وعبور امکانی حصول پذیر
اولدقده بحر محیط جنوبی ایله خط استوا ماوراسیله هند وچینه کشت وگذار ایدن
سفینه لر ایله حکمای غربیه دن علم رصد ماهرلرینك بعضیلری اقطار شرقیه یه سفر
وسیاحت واول آفاقی سیر وتماشا ایلدکلرنده کوردیلرکه قطب سهیل اقطارنده نیجه کواکب
واردرکه قدما رصدلرنده وکتب صورکواکبده نام ونشانلری معدوم دفاترزیاجدن خارج قالمشدر
پس اول قطرده مجددا طقسان کوکب رصد ایدوب ضبط وزیجیرلرینه قید ایدوب
کواکب مرقومه مواقعندن تشاکل ایدن اشکالی اون ایکی صورته تشبیه ایدوب حالا
کواکب مرصوده عددی سحابیدن غیری بیك یوز اون ایکی یه وصور کواکب التمش صورته
بالغ اولوب بو زمانده تصنیع وتسطیح اولنان کراة مجسمهٔ افلاك بو جمله صور کواکبی شمول برله
تصویر اولنه گلمشلردر اسلامیان زیجلرینه مدخل اولمق ایچون صور کواکب مرقومه بو محلده
تمامیله ذکر اولندی منطقة البروجده واقع اولان صور کواکب اسماسی بونلردر حمل ثور جوزاکه
توأمان دخی دیرلر سرطان اسد سنبله که عذرا دخی دیرلر میزان عقرب قوس که
رامی دخی دیرلر جدی دلوکه ساکب الما دخی دیرلر حوت که سمکتان دخی دیرلر منطقة البروجك
شمالنده واقع اولان صور کواکب بونلردر دب اصغر دب اکبر تنین قیقاوس
عواکه صیاح دخی دیرلر جاثی علی رکبته سلباق طائرکه دجاجه در ذات الکرسی
برشاوش که حامل رأس غول در ممسك الاعنه حواکه حیه یه تمسك ایتمشدر
حیة الحوا سهم عقاب که نسر طائر دخی دیرلر دلفین قطعة الفرس فرس ثانی
مرأهٔ مسلسله مثلث منطقه نك جنوبنده واقع اولان صور کواکب بونلردر قیطس
جبار که جوزا دخی دیرلر نهر ارنب کلب اصغر کلب اکبر سفینه شجاع باطیه
غراب قیطورس سبع مجمره اکلیل جنوبی حوت جنوبی رصد جدید ایله
بولنان اون ایکی صورت بونلردر عنقا غرنوق غلام هندی طاوس هندی
نحل هندی مثلث جنوبی کلب بحری ذبابه حوت ذوالجناح اژدها غراب البین
حمامهٔ نوح فلك ثوابتك مشتملاتی بروجه اجمال تعداد وکیفیت احوالی اجمالا ایراد اولندی
وبالمعاینه معلوم

وبالمعاینه معلوم اولمق ایچون فلك مرقوم اشکال بروج وصور کواکبیله بو محلده
رسم وتصویر اولندی بعد هذا افلاك کواکب هفتگانهٔ سیاره نك هیئاتی وکیفیت
احوالی اجمالا ایراد اولنور پس سبعهٔ سیارهٔ مرقومه سماواتی جمله سندن فلك سابع که
فلك زحلدر فلك شمسك فوقنده اولوب افلاك علویین عنوانیله شهرتیاب اولان افلاك
ثلاثه نك اعلاسی واعظمیدر وکوکب زحل کیوان لقبیله ملقب اولوب اهل نجوم بوکا نحس
اکبر برهندو پیکرد دیمشلردر نتکیم مشتری سعادت گستره سعد اکبر ومریخ احمر جلاد
منظره نحس اصغر دیمشلردر ومنظرگاه بانوی سما زهرهٔ زهرا ودبیر سما عطارد خوب سیما
فلك شمسك تحتنده قرار داده اولملریله سفلیین اسمیله تسمیه اولنوب علویین وسفلیین
جمله سنه نام دیگر ایله خمسهٔ متحیره دیمشلردر وکذلك شمس منیره نیر اعظم وقمر خوب
منظره نیر اصغر دینلوب بو جمله نك زمره سی سبعهٔ سیاره نامیله مشهور اولمشدر افلاك
مرقومه هیئاتی تسطیح وتصویره وشرح وبیانه شروعدن مقدم جملهٔ سیارات احوالنه
شامل قوانین هیئتدن بعض قانونك ذکری تقدیم اولنمق لازمدر قانون اول هر کره که
ایکی سطح متوازی ایله محاط اوله یعنی سطحین بیننده واقع اولان بعد فی جمیع الجهات مساوی
اولوب فلکك بعض جزئی اغلظ وبعضیسی ارق اولمغله مختلف اولمیه فلا جرم بو وجه اوزره
متشابه الثخن اولان ایکی سطحك مرکزی کره نك مرکزیدر ومرکز کره مرکز عالمدر قانون ثانی
هر فلك مجسم که ارضه شامل اولوب ارضی محیط اولا ذکراتی فلك ممثل فلك حامل وفلك
مائل کبی فلا جرم اول فلکك ایکی سطحی متوازی اولور پس فلك تدویرکه افلاك سیاره ده
ومذهب مختارده فلك شمسك غیریسنده اثبات اولنمشدر ارضه شامل اولمدوغندن غیری
سطح مقعرینه اعتبار اولنمغله تعریفدن خارجدر وبزمانحن فیهمزه رجوع ایدوب دیرزکه زحل
ایچون ارباب هیئت اوچ عدد فلك اثبات ایدوب اولکی فلك که فلك کلیدر مرکزده منطقه ده
قطبلرنده حرکتنده فلك البروجه مشابه اولدوغی ایچون ممثل دیدیلر ایکنجی فلك خارج
المرکزدرکه ممثلك تحتنده واقع اولوب تدویری متحمل اولدوغی ایچون حامل دیدیلر اوچنجی
فلك تدویردر کوکب زحل بونك جرمنده مرکوز اولوب معاودران ایلدوکی ایچون تدویر
دیدیلر فعلی هذا زحلك فلك ممثلی که فلك کلیدر ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم کریدر
سطح اعلاسی فوقنده اولان فلك ثوابتك سطح مقعرینه وسطح ادنی سی تحتنده اولان فلك
مشتری نك سطح محدبینه مماسدر فلك مرقوم فوقنده وتحتنده معدود افلاك کلیهٔ سائره کبی
اولا فلك اعظمك حرکتنه تابع اولوب حرکت اولی ایله مرکز عالم حولنده شرقدن غربه
حرکت ایدر ثانیا فلك ثامنك حرکت ذاتیه سنه تابع اولوب غربدن شرقه گیدر ثالثا بالاده
مذکور رأی مردود اوزره فلك ثامنك عرضا اضطراب وتزلزل ایله واقع رعشه آمیز حرکتی
تأثیریله متأثر اولوب شمالدن جنوبه وجنوبدن شماله رعشان ولرزان تزلزل ایدر دیرلر کیف
ماکان حرکات مرقومه نك جمله سی طبیعی وذاتی اولمیوب افلاك سائره حرکاتندن

ناشی حرکت بالعرض در لکن هر فلکك حرکت مخصوصه ایله دخی حرکتی مقرر وکندویه مخصوص
محور وقطبلر اوزرنده دوران ایدوب دورینی تمام ایتمك محقق اولمغله فلك زحل دخی حرکت
ذاتیه سیله غربدن شرقه حرکت وعند الحساب مدت معلومة المقدارده دورینی تمام ایدر
فلاجرم فلك مرقومك تحتنده اولان کرات افلاك دخی بالعرض وبالذات حرکت شرقیه
وغربیه ایله متصفلردر لکن کواکب هفت کانهٔ سیاره یه عارض اولان اقامت واستقامت
ورجعت وبطو وسرعت وارضه قربیت وبعدیت وسائر مجرد بحسب الرؤیه رونما اولان
امور مختلفه نك تنظیم وتسویه امری افلاك کلیه نك ثخون ودرونلرنده مختلفة الاطوار والادوار
افلاك ثانیه یعنی افلاك جزئیه اثباتنی اقتضا ایتمکله مرأت هیئتلری صور مختلفه کوستردی
وبو محلده تسطیح وتصویرلری امرنده مهما امکن حسب حاللرینه موافقت اولندی فعلی هذا
زحلك حسن حالی وجودت نظامیچون فلك کلیسنك جرم داخلنده یعنی ایکی سطح متوازی ایله
محاط ثخنی درونده حامل نامیله فلك ثانی تقدیر ایتدیلر لکن غفلت اولنمیه که بو افلاك جزئیه
حقیقتنده حس اولنمیوب نظرده دخی معلوم اولمـــاز مجرد فلکلرده کورینن احوال مختلفه
تسویه سیچون فرض اولنوب کویا که اجزاء مرقومه مقام اعضاده حسن ترکیب بدن کلیٔ فلك
ایچون تقدیر اولنمشدر پس زحل ایچون تعیین اولنان فلك ثانی ارضه شامل ومرکزی مرکز
کره یعنی مرکز عالمدن خارج ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم کریدر واول کره نك سطح محدبی
فلك اولك سطح محدبی ایله بر محلده یعنی قابل اشارت حسیه اولوب تجزی قبول ایتمزینهاده
مشترکه اوج اسمیله مسمی بر نقطه ده تماس ایتمشلردر که مرکز عالمه نسبت ابعد نقاطدر
وکوکب اول نقطه یه موافات ایلدکده مرکز ارضدن غایت بعد وعلوه واصل اولمش اولور
وکذلك فلك مرقومك سطح مقعری فلك اولك سطح مقعرینه مماسدر بر نقطهٔ مشترکه ده که
آکا حضیض دیرلر بنابران که مرکز عالمه نسبت اقرب نقاطدر وکوکب اول نقطه یه موافات
ایلدکده مرکز ارضدن غایت قرب وتسفله اولمش اولور پس وجه محرر اوزره فلك اولدن
اشبو حامل اسمی ایله مسمی فلك ثانی افراز اولنوب بو کونه صورته افراغ اولندقده بالضروره
مختلفة الثخن ایکی کره باقی قالورکه بری فلك ثانی یی حاوی وبری فلك ثانیدن محویدر کرهٔ حاویه
رقتی اوج جانبنه وغلظتی حضیض جانبنه در محویه نك غلظت ورقتی بونك خلافنه در وبو ایکی بله
کره نك فلکی تتمیمده مدخلی اولدوغی ایچون ایکسنه دخی متمم دیرلرینه تنظیم وتسویهٔ
احوال کواکبه بو مقدار کفایت ایتمیوب شمسده خارج مرکز ایله اکتفا ولکن سیارات سائره ده
ارضه غیر شامل افلاك صغار اثبات ایدوب انلره افلاك تداویر تسمیه ایتدیلر پس فلك
تدویر فلك کلیٔ زحلده مثلا ارضه غیر شامل بر فلك صغیردر وخارج مرکز اولوب کندوسنی
حامل اولان فلکك جرمنده مرکوز وبر حیثیت ایله مغرقدر که تدویرك قطری حاملك
ایکی سطحنه مساوی یعنی تدویرك سطحی حاملك ایکی سطحنه طابق النعل بالنعل مماس
اولمشدر وکوکب دخی سطح واحد ایله محاط بر جرم کری ومصمتدر وفلك تدویرینك جرمنده
مرکوزدر

مرکوزدر وبر حیثیتله مغرقدر که کوکبك سطحی تدویرك ایکی قطبی منتصفنده واقع بر نقطهٔ
مشترکه ده تدویرك سطحنه مماس اولمشدر یعنی کوکب تمامه جرم تدویرده واقع اولوب
سطحی سطحنه تماس ایتمشدر چون فلك زحلك اجمال حالی ایراد وترتیب اجزا وکیفیت
شکل وهیئتی اشـــارت اولندی فلك مشتری وفلك مریخ وفلك زهره نك دخی هیئتی
من کل الوجوه فلك زحله مشابه اولوب بونلرك هر بری ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم
کریدر فلاجرم هر برینك سطح محدبی فوقنده اولان فلکك سطح مقعرینه وسطح مقعری
تحتنده اولان سمانك سطح محدبینه مماس اولوب بو وجهله اولان سطحینك مرکزی مرکز
کره در واول دخی مرکز عالمدر وافلاك مرقومه نك ثخون ودرونلرنده فلك زحلده سبقت ایدن
سباق وسیاق اوزره ممثل وحامل وتدویر اثبات اولنوب بالرؤیه صورت اختلافده تشکل
ایدن حاللری بو طریقله نظام پذیر اولمشدر بو جمله افلاك حرکت اولی ایله شرقدن غربه
وحرکت ثانیه ایله غربدن شرقه دوران وعلی قول حرکت عرضیه ایله دخی رعشان ولرزان
اولدقلرندن غیری هر برینك حرکت مخصوصه سی اولوب قدر وجهتی واسباب وعللی کتب هیئتده
بیان ومدت دورانی متن کتابده اجمالا اشارت وعیان اولنمشدر افلاك چهارکانهٔ مرقومه نك
هیئاتی طرز واحد اوزره واقع اولوب بینلرنده مغایرت بولنمدوغی اجلدن جمله نك احوالی
مشاهده اولنمق ایچون برینك هیئتی رسم وتسطیح ایله اکتفا اولندی بعد ذالك فلك رابع که
فلك شمسدر اجمالا بیان اولنوب نیر اعظم اولان افتاب عالمتاب بالجمله کواکبك اشهری
وانوری اولوب لیالی وایام وشهور وسنون واعوام بونك حرکتیله حسن نظامه افراغ اولنوب
هفت کانهٔ سیاره نك سلك سطور پر نظامی خلالنده کویا نوردن بر فانوس زیر وبالایه ضیا پاش
اولمق ایچون مقام وسط کندویه آرامکاه اولمشدر فلکی دخی سیارات سائره افلاکندن
ابسط اولمغله ممثل وخارج المرکز نامنده ایکی فلك اثباتیله بالجمله احوالی منضبط اولمشدر
پس علی الاطلاق فلك شمس مرکزی مرکز عالم یعنی فلك اعظم وارضه شامل ایکی سطح
متوازی ایله محاط بر جرم کریدر سطح محدبی فوقنده اولان فلك مریخك سطح مقعرینه وسطح
مقعری تحتنده اولان فلك زهره نك سطح محدبینه مماسدر فلك مرقوم مرکزده ومنطقه ده
وقطبلرده فلك البروجه مشابه اولدوغیچون ممثل دیدیلر لکن ارباب رصد حرکت شمسده
کاه سرعت وکاه بطو معاینه وجرم شمسی دخی کاه کمتر وکاه بزرکتر مشاهده ایتملریله مرکز
ارضدن کاه دورتر وکاه نزدیکتر بولنمق اقتضاسی سبب اختلاف عدد اولنمغله بو کونه عقدهٔ
مشکلبندی حل ایچون فلك ممثل ثخننده خارج المرکز بر فلك اثبات ایتدیلر وبو فلك ثانی فلك
اولك ثخننده ارضه شاملی مرکزی مرکز عالمدن خارج ایکی سطح متوازی برله محاط بر جرم
کریدر سطح محدبی فلك ممثلك سطح محدبینه مماسدر بر نقطهٔ مشترکه ده که آکا اوج دیرلر مرکز
عالمدن ابعد نقاطدر وشمس اول نقطه یه موافات ایلدکده مرکز ارضدن غایت بعده واصل
اولمش اولور وفلك مرقومك سطح مقعری فلك اولك سطح مقعرینه بر نقطهٔ مشترکه ده تماس

ایتمشدرکه اول نقطه یه حضیض دیرلر مرکز عالمه نسبت اقرب نقاط درو شمس اول نقطه یه
مصادفت ایلدکده مرکز ارضدن غایت قربده وتسفلده بولنمش اولور و وجه محرر اوزره فلاسفه
ممثل جرمندن خارج المرکز افراز اولنوب بو کونه صورته افراغ اولندقده بالضروره ایکی کره
باقی قالورکه ایکیسنک دخی سطحلری متوازی اولمیوب بعض جزئی اغلظ و بعضی ارق اولور
و بو ایکی کره نک فلک ثانی یه انضمامیله فلک اول تمام اولوب فلک واحد حکمنه کیردوکی ایچون
بونلره متمم دیرلر شمس ایسه سطح واحد ایله محاط برجرم کریٔ مصمتدر خارج المرکز جرمنده
ایکی قطبک منتصفنده مرکوزدر بر حیثیت ایله مغرقدرکه جرم شمسک قطری خارج المرکزک
ثخننه مساوی اولوب شمسک محیطی خارج المرکزک محیطلریله ایکی نقطهٔ مشترکه ده
تماس ایتمشلردر بعد هذا افلاک زهره درکه قول اصح اوزره ثالث نه افلاکدر وفلک شمسک تحتنده
ایدوکی ادلهٔ قویه ایله اثبات اولنمشدر فلک مرقومک شکل وهیئتی من کل الوجوه علویین
افلاکنه مشابه اولمغله مشابهتلرینه قیاس ایله بالجمله احوالی اوچ عدد افلاک تقدیریله ضبط
ونظام ماهو المرامه افراغ اولنمشدر پس فلک اولی فلک البروجه مشابه اولان ممثلدرکه
فلک کلیسیدر فلک مرقوم ارضه شامل مرکزی مرکز عالم ایکی سطح متوازی برله محاط برجرم
کریدر سطح محدبی علی قول صحیح فوقنده اولان فلک شمسک سطح مقعرینه وسطح مقعری
تحتنده اولان فلک عطاردک سطح محدبنه مماسدر فلک ثانیسی فلک اولک یعنی ممثلک
ثخننده مرکزی مرکز عالمدن برجانبه میل وخروج ایله تقدیر اولنان فلک حاملدر فلک ثالثی
فلک حاملک جرمنده مرکوز وسطحی سطحلرینه مماس فلک تدویردرکه کوکب زهره فلک
مرقومک ثخننده مرکوزدر فلک مرقومک حسب حالی ووضع وهیئتی امثالی اولان علویین
اشکالندن ظاهر وبدیدار اولمغله تفصیل حالی طی اولنوب دیکران ایچون وضع اولنان شکل
ایله اکتفا اولنمشدر بعد هذا افلاک ثانی که فلک عطارددر فلک مرقومک وضع وهیئتی اجزا
جهتیله افلاک سائره یه نوعا مخالف اولمغله تفصیل حالی وتسطیح جسم وهیئتی افرادبالبیان
قلنوب اهل هیئت وارباب حکمت عطارد ایچون ارضه شامل اوچ عدد فلک کبیر وارضه غیر
شامل بر فلک صغیر اثبات ایدوب بحسب الرؤیه اختلاف آلود احوالی افلاک چهارکانهٔ
مرقومه تعیینیله حسن نظام وصورت انتظام کوستروب مربوط ومضبوط اولدی فلک اولی
فلک ممثلدرکه قطبنده منطقه ده حرکتنده فلک البروجه مماثل واکا مشابه اولدوغی ایچون ممثل
دیمشلردر فلک مرقوم ممثلات سائره کبی ارضه شامل مرکزی مرکز عالم ایکی سطح متوازی
برله محاط برجرم کریدر سطح اعلاسی فوقنده اولان فلک زهره نک سطح اسفلنه وسطح
اسفلی تحتنده اولان فلک قمرک سطح اعلیسنه مماسدر بعده فلک مدیردرکه ذکری آتی ایکی
فلک خارج المرکزک اولی وثانی یی حاوی وافلاک چهارکانهٔ عطاردک ایکنجیسیدر فلک مرقوم
مار الذکر خارج المرکز ثانئ محوینک مرکزینی اداره ایتدوکی ایچون کندوسنه مدیر دیدیلر ورسم
مشروح وطرز وطور معهود اوزره خارجة المراکز اولان افلاک سائره ممثلاتک تحتنده جابکیر

اولدقلری کبی

کبی اشبو فلک مدیر دخی ممثلک ثخنی داخلنده مقام طوتمشدر بر حیثیت ایله که مدیرک سطح
محدبی ممثلک سطح محدبنه اوج ایله مسمی وتجزی قبول ایتمز قابل اشارت حسیه بنهماده
مشترکه بر نقطه ده تماس ایتمشلردر فلک مدیر مرقومک سطح مقعری ممثل سابق البیانک سطح
مقعرینه قابل اشارت حسیه تجزی قبول ایتمز بنهماده مشترکه حضیض نامیله مسمی بر
نقطه ده تماس ایتمشدر فلک مرقومک مرکزی محلنده بیان اولندوغی وجه اوزره مرکز عالمدن
خارجدر بعد هذا ایکی خارج المرکزک ثانیسی یعنی عطاردک فلک ثالثی که خارج اول اولوب حامل
مرکز تدویر اولان فلک مدیری محویدر ومدیر ممثلک ثخننده اولدوغی وجه اوزره بو دخی
مدیرک جرمنده مرکوزدر وحاملک سطح محدبی مدیرک سطح محدبنه اوج ایله مسمی نقطه ده
مماسدر حاملک سطح مقعری مدیرک سطح مقعرینه حضیض تعبیر اولنور نقطه ده
مماسدر وحاملک مرکزی مدیرک مرکزندن خارجدرکه مقدار میل وخروج محلنده بیان
اولنمشدر بعد هذا افلاک تدویردرکه عطاردک فلک رابعیدر وفلک تدویر ارضه غیر شامل
بر فلک صغیردر وحاملک ثخننده یعنی ایکی سطحی میاننده بر طرز ایله مرکوزدرکه تدویرک
قطری حاملک ثخننه مساوی اولوب تدویرک سطحی حاملک سطحنه زیر وبالاده مماس
اولمشدر وکوکب عطاردکه برجرم کریٔ مصمتدر رسم معدود ومرار اشرح واشارت
اولندوغی طرز وطور معهود اوزره تدویرک ثخننده مرکوزدر فعلی هذا افلاک عطارده بو کونه وضع
وترتیب وتجزیه برله برشکل وهیئته افراغ اولنوب صورت تمام اولدقده فلک عطارده
اوج وایکی حضیض ظهور ایدرکه بری ممثلدن جزئیکی اولدوغی ایچون اوج ممثلی وبری
مدیردن جزئی اولدوغی ایچون اوج مدیری دیرلر وحضیض ممثلی ومدیری دخی بوکا قیاس
اوزره در وکذلک ایکی خارج المرکزک دورت متممی اولوب اثنان للمدیر من الممثل واثنان
للحامل من المدیر دیرلر بعد هذا افلاک اول که فلک قمردر فلک مرقومک دخی فلک کلیسی اجزای
مختلفه یه تجزی وتفریقیله شکل وهیئتی امثالی اولان سیار سائره افلاکنه نوعا مغایر شکل
وصورتده رونما اولمغله تحریر وتسطیحی افرادبالبیان قلندی پس فلک قمر دخی دورت عدد
فلکه مشتمل اولوب ایکی اولکیلرک مرکزی مرکز عالمدر واوچنجیسی خارج المرکزدر
وتدویری حاملدر دوردنجی فلک تدویردر پس کرهٔ عالم ایله متحد المرکز اولان ایکی
فلکک اولی که ثانی یی محیطدر محیطنده موجود نقطهٔ جوزهردن وفلک البروجه مشابهتدن
جوزهر وممثل نامریله شهرتیاب اولمشدر فلک مرقومک سطح محدبی فوقنده اولان
فلک عطاردک سطح مقعرینه وسطح مقعری کندو افلاککندن فلک ثانینک محدبنه مماسدر
ایکی اولکیلرک ثانیسی که مائلدر منطقه سی منطقه البروجدن وممثل دائره سندن برجانبه
میل ایتدوکی ایچون فلک مائل اسمیله تسمیه اولنمشدر وبو فلک مائل جوزهرک جوفنده یعنی
سطح ادناسنک داخلنده قرار ایدوب سطح محدبی فلک اولک مقعرینه سطح مقعری عناصر
اربعه دن کرهٔ ناره مماسدر فلک ثالثی فلک حاملدرکه رسم معهود اوزره مائلک ثخننده در

ومركزى مركز عالمدن خارجدر فلك رابعى تدويردركه فلك حاملك جرمنده مركوزدر وكوكب قمر دخى برجرم كرئ مصمت اولوب كواكب سائرۂ سياره كبى رسم سابق اوزره ثخن تدويرده مركوزدر فعلى هذا ممثل ومائل وحامل وتدوير دورت عدد افلاكيله فلك قمر منتهيئ اولدوغى هيئت ظاهر اولوب مجسمات رسم وتسطيح اولنه كلدوكى وجه اوزره بالمعاينه محسوس ومشهود اولمق ايچون هيئت فلك قمر بو محلده رسم وتصوير اولندى پس علماى هيئتدن مذهب اوله تابع اولان اصحاب تجسيم افلاك ذكرنده مسائلى دلائلدن تجريده تحاول برله وجه محرر اوزره افلاكى اجساميله ذكره محتاج اولديلر وبو اعتبار ايله علم مرقومه هيئت مجسمه ديديلر وتقرير اولندوغى اوزره عدد افلاك يكرمى دورت اولمق اوزره تعيين واعتبار ايتديلر كه انلر فلك اعظم فلك ثوابت وشمسك ايكى فلكى علويينك وزهره نك اوچر عطارد وقمرك دوردر فلكلريدركه اشكال وصورى بالاده رسم وتصوير اولندى اما صاحب مجسطى وانك توابعى وجمهور مهندسين افلاك ذكرنده دوائر ايله اكتفا ايدوب احوال فلكياتده اقامت دلائل واجراى براهين ايچون بو مقدار كافيدر ديمشلردر وبو اعتبار ايله علم مرقومه هيئت غير مجسمه دينلوب فلك تاسع ايله فلك ثامن ايچون ايكى دائرۂ متقاطعتين ذكر ايتمشلردركه انلر اول فلكلرك منطقه لريدر وشمس ايچون دخى ايكى دائره ذكر ايتمشلردركه برى ممثل وبرى خارج المركزدن عبارتدر وانلر بر نقطه ده تماس ايتمشلردركه اول اوجدر وبو اول رأيله دركه شمس ايچون تدوير اولميه اما تدويره قائل اولانلر اوچ دائره ذكر ايدرلر برى حامل موافق المركز وبرى دخى حامل خارج المركزدركه بونلر متقاطعلردر وبرى دخى دائرۂ تدويردر اول دخى شول وجهله دركه مركزى محيط حامله منطبق ومحيطى خارج المركزه مماسدر وكواكب علويه وزهره نك هر برى سيچون بشر دائره ذكر ايتمشلردركه انلر دائرۂ ممثل ومائل وحامل ومعدل المسيردر واول حامل ايله متقاطعدر وبرى دخى دائرۂ تدويردركه مركزى حاملك محيطنه منطبقدر وقمر ايچون دورت دائره ذكر ايتمشلردر برى ممثل وبرى مائلدركه انلر متقاطعلردر وبرى دخى حاملدركه نقطۂ اوجده مائله مماسدر وبرى دخى دائرۂ تدويردر واول شول وجهله دركه مركزى حاملك محيطنه منطبقدر وقمر ايچون جمهور حامل مركز حامل ذكر ايتمامشلردر زيرا كه مائل حكمنده در اما بعضيلر ذكر ايتمشلردر وعطارد ايچون التى دائره ذكر ايتمشلردر انلر ممثل ومائل وحامل ومعدل المسير وتدوير وحامل مركز حاملدر مديرى ذكر ايتمامشلردر زيرا كه حامل مركز حامل انك قائم مقاميدر وبعضيلر انى دخى ذكر ايتمشلردر شول وجهله كه مائله مماسدر پس جمهور مهندسين يانندهكه افلاك ذكرنده دوائر اوزرينه اقتصار ايتمشلردر واتوز دورت فلكدر شمس ايچون تدوير اولماديغى تقديرجه والا اوتوزبش اولور اما قمر ايچون حامل مركز حامل وعطارد ايچون مدير ذكر ايدنلر يانندهواوتوزيدى اولور ومجسمه يانندهايكى اصل اوزرينه دخى يعنى شمس ايچون كرك تدوير اولسون ارك اولماسون يكرمى دورتدر ولكن حركات ضبطى ايچون مجسمه دخى ينه بعض افلاكه

محتاج

محتاج اولورلر چون اصحاب تجسيمك رأيلرينه كوره اشكال افلاك ايراد اولندى افلاككك بسط اولنمسى ايچون دوائراوزره اقتصار ايدنلره كوره دخى مهندسلرك رسم ايلدكلرى صور افلاك بو محلده ضم والحاق اولندى مذهب ثانى سابقا تقرير واجمالا اشارت وتحرير اولندوغى اوزره علم حكمت اربابى وفن هيئت اصحابى اولان حكماى پيشين و پسين دقت ايله كرات اجرام اثيريه واجسام عنصريه دن مؤلف وملفف طوب عالمك هيئتنى وكيفيت ترتيب واوضاعنى وحركات وسكنات لرى احوالنى كشف وبيان ايلدكلرنده مذاهب مختلفه يه ذهاب ايله فرق ثلاثه يه متفرق اولمشلردى مذهب اولى اختيار ايدن فرقه نك هيئت عالمه دائر رأى رزين اصابت قرينلرى تنقيح اولنوب ثبت سلك سطور قلندى مذهب ثانيه ميل ورغبت ايدن فرقهٔ حكما شمس منير مركز جميع اولمق اوزره حاق وسط عالمى قرارگاه ايدينوب ارض ايچون حول شمسده دوران وحركت وسماواتده ارام وسكونت وقوعى ظنيله دعوالرينه استحكام ورأيلرينه نظام سوداسيله بو واديده تكاپو وبو طريقده جست وجو برله كرهٔ عالمك حاوى اولدوغى اجرام علويه واجسام سفليه نك كيفيت احوالنه دائر اقوال وآرالرينى افراغ ايلدكلرى صورت بودركه ذكر اولنور ولكن غفلت اولنميه كه امر مزبور امور اعتقاديه دن ولوازم خلقيه دن اولمدوغى مرارا وكرارا اشارت وبو محلده ايراد اولنمق لازمهٔ حالدن اولميوب بلكه مستدرك ومستهجن عد اولنورايكن مجرد فرقهٔ مرقومه نك رأيى اجمالا تنقيح وتقرير وقيد تحرير اولنوب اقوال وارالرينى تفهيم وظاهرده اراءت ومشاهده ملاحظه لريله اجرام واجسامك كيفيتلرينه دائر طرح وتسطيح ايلدكلرى صور واشكال دخى الحاق اولندى تا كم ميدان بى پايان فضل عرفان شجيعلرى وصحراى فسيحت الفضاى علوم ومعارف آشنالرى الحاصل ارباب كمال ودقت واصحاب حميت وغيرت اولان فضلاى عصر بعد الاطلاع بو رأيه اعتراض وحكيمانه وضع وحركت برله سوق براهين واضحه واحضار ادلهٔ قويه برله بناى آراى نافرجاملرينى هدمه همت بيوروب كاركاهده خارج سطورده وسعت اوزره بو مطلوبك حصولنه وسيله اولمق اميديله ترك اولنان بياض يرلره محل بمحل حاشيه لر يازوب مذهب اوله شهرت وتقويت وبو كتاب مستطابه زيب وزينت ويره لر واگرچه بو مذهب عاطله حكماى اسلام جانبلرندن دخى اعتراض بر وقتده خالى اولميوب قول ناشايسته لرى نه وجهله منع ورد وسندلرى نه شكل وصورت ايله ابطال اولنديغى كتب هيئتده مسطور ومصرحدر ولكن هرچند كه عاطل وباطل ايسه ده مذهب قديم ورأى عتيق حكما اولمغله هر عصر وزمانده مائل وراغبى وحارس وحاميسى بولنوب بو رأى تأييد سوداسى وتقويه هواسى غيرتيله كتب ورسائل وافره دخى تأليف وتدوين اولنمشدر انجق اول كتبك فحواسى بو محلده تقرير وتحرير اولنمق تطويل بلا طائله مؤدى اولمغله تفصيلدن كف زبان قلم قلنوب اجمال واقتصار اوزره ايرادى مراد اولنمغله بو مطلوبه وصوله كفايت ايدر ما موليله ملل مسيحيه حكماسى ميانده قريب العهد اولان پورقوچيوش نام حكيم ومصنف علم حكمتده

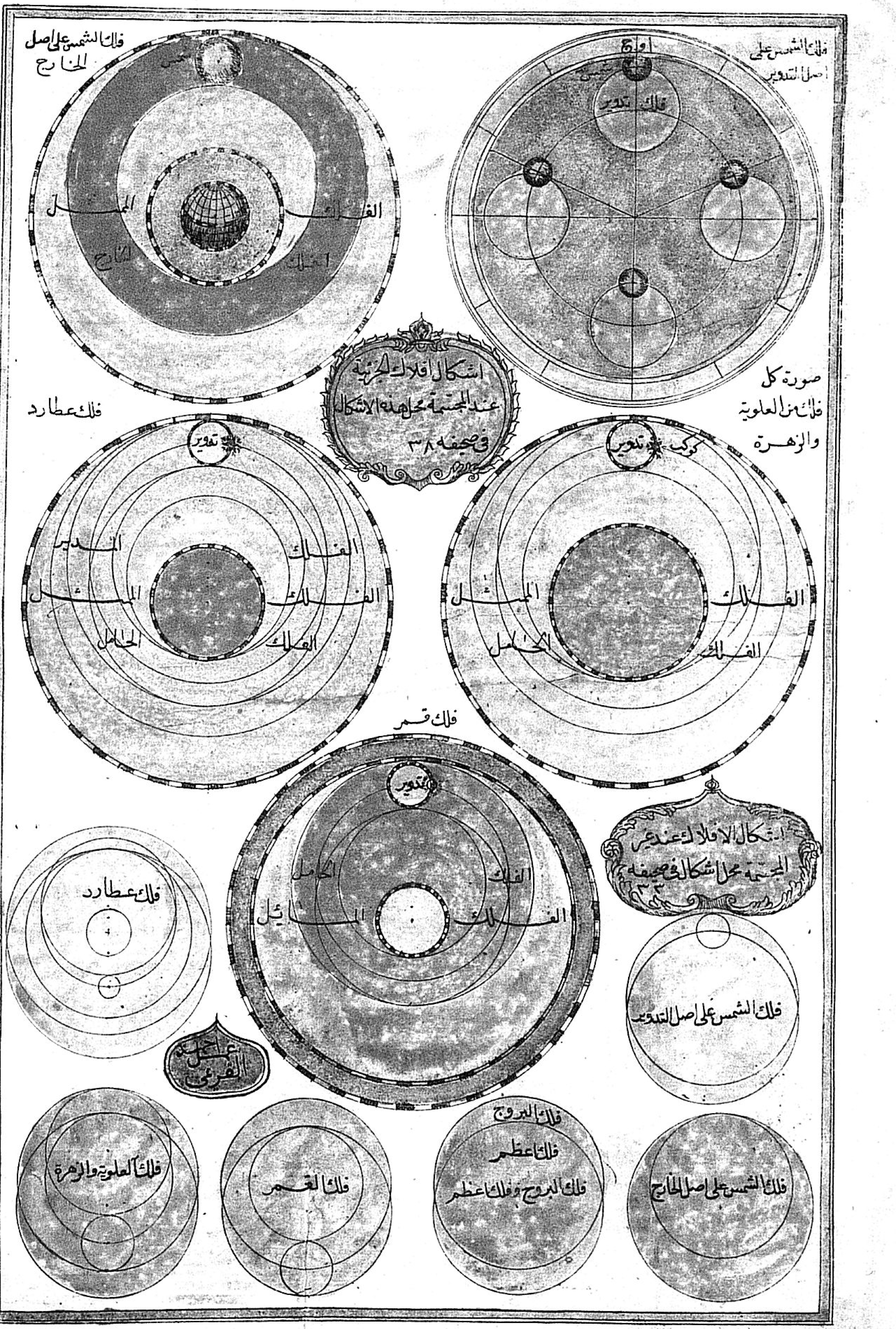

متقدمین ومتأخرینك رأیلرینی حاوی اولمق ایچون جمع وتألیف ایلدوكی كتابك جلد ثالثنك
باب ثالثنده عالم جسمانینك كیفیت احوالنه شامل مذاهب ثلاثه اصحابنك اقوال وآرالرینی
تلخیص ایدوب اولا قدیم الایامدن تا زمانه گلنجه بو مذهب عاطلك مآللری وبو طرز
وطور ناهموارك قائللری كیملر ایدوكنی اشارت وبیان ثانیا مذهب مزبوره كوره هیئت عالم
وترتیب اجرام واجسام وكیفیت حركت وسكونت بحثلرینه دائر رأیلرینی تنقیح وتبیین
وظاهرده تفهیم ایچون هیئت عالمك اشكالنی رأیلرینه مطابق رسم وتصویر ثالثا بو مذهب
اربابنك اقوال وآرالرینی اعطال وابطال ایچون مخالفلری جانبندن وقوع بولان اعتراض وسوق
اولنان ادله واسوله واجوبه یی جمع ایتمكله بو محلده كتاب مزبورك باب ثالثی ترجمه اولنوب
اشكالی دخی نقل اولندیكه عبارتك مآل ومفادی بودر تا زمان قدیمدن بو وقته گلنجه سالف
سنین وازمنه ده منسلك قرونك جمله سنده حركت ارضه قائل اولان رأیك قائلی منقطع
ومعدوم اولمیوب هر آنده روی زمینده میان انامده بو مذهب حمایه ایدیجیدن خالی
اولمامشدر دیو معتبراتده مسطور ومصرحدر حتی سردفتر طائفهٔ مشائین اولان
ارسطوطالس كتب مفصله سنده تحقیقانه روایت ایتمشدركه اولا فیثاغورس واتباعی بو رأیه
ذاهب اولوب رأیلرینه كوره ناردن عبارت اولان آفتاب عالمك جملهٔ عناصرك اكملی
وجمیع اجرام واجسامك مركزی اولمق اوزره تا حاق وسط عالمده محاط وساكن وضع وارضی
انك حولنده كوكب سیاره دن برینی حركت ایتدرمشلردر وخفی اولمیه كه بو قوللرینه
ارسطوطالسك فیثاغورس ایله اتباعندن روایت ایلدوكی اخر قوللرینه كه اجرام اثیریه حركت
ایدرلر وحركتلریله یك زباندن جاری بر نغمهٔ موزونه ودورانده مطرد الاطوار بر منظوم آهنك
احداث ایدرلر سوزیدر منافض ومخالف دكلدر زیرا فیثاغورس ایله اتباعنك عندنده
ارض دخی سیاره دن معدود بر كوكب وامثالی كبی صاحب حركت اولمغله افلاك سائره معیتله
كندویه مخصوص حركتلرده حسن نظام وترتیب بالانتظام محكم حفظ ایدردیك اولور
وبو محلده یك زبان افلاكدن صادر اولان نغمهٔ موزونه ودورانده حاصل مطرد ومنظوم
آهنك مجرد حركتده حسن نظام وترتیبك حفظندن كنایه در ارشمدسك روایتنه كوره
ارستارخوس نام حكیم دخی حركت ارضده فیثاغورسه موافقت ایتمشدر و پولنارخوسك
روایتنه كوره دیگر ارستارخوس نام حكیم قله آنتس شانی نام حكیم حقنده زعم ایلدیكه حكیم
مزبور دخی بو رأیه ذاهب اولوب نظر برله مشاهده قلدوغی اوضاع وعلایم سماویه دن
فلكیاتك سكونته وارضك بر آرقوری دائره اوزره دوراندن غیری كندو محوری اوزره دخی
حركت ایلدوكنه ذاهب اولمش اوله حتی حكیم مرقومك حقنده طائفهٔ یونانیدن بر بولوك ناس
بو كونه سوء ظن ایله دین وآیین مسیحیانه مخالفت ایتدی وخوارج نصارادن اولدی دیو
طعن وتشنیع ایتدیلر وشعرای لاتن بو ماده یه دائر ظریفانه ابیات واشعار انشاد ومضامیننده
ارضی ناسزا ایله همدم وخرامان اولمامش رفاقتلریله سیر وسفره عزیمت وهنوز عشاقك

نیل

نیل دراغوشنه میل ورغبت ایتمامش مقام بكارتده ثابت قدم ومكان عفتده راسخ الدم بو
باكرهٔ مخدره یه تشبیه ایدوب بو كونه مذاق ومزایا برله حكیم مرقومی هجو ایدوب طعن
طاشلرین اوردیلر بو سببدن دركه ساده دل اولان عوام ناسك عقل وادراكنه مخالف
وكوردیكنه مغایر ارضك دائرهٔ مستدیره اوزره شمسك حولنده حركتنه قائل اولنلره اجناس
ناس كمال برودت وبغض وخشونت ایدوب بو مقوله لره معتزلهٔ دین وخوارج آیین نصاری
دیرلردی لكن بو جمله برله متأخرینك ایامنه گلنجه یه دكن تعداد اولنقدن بیرون قدما
بو رأیه تابع اولوب پولنارخوس نام مورخك تصریح ایلدوكی اوزره افلاطون دخی اواخر
عمرنده بو رأیه قائل اولمشدر حتی بعضیلری صوامع وبیوت طرح وتأسیس ایلدكلرنده
رأیلرینه كوره هیئت عالم ترتیبنه تقلید برله ضیاء ناردن ابنیه نی تماما انارة ایتمك ایچون
وسط بیوت وصوامعده وضع برله نار وچراغ ایقاد واشعال ایتمشلردر فعلی هذا تطاول
ادوار وكرور دهور واعصار برله امرار رصد متوالی اولوب احوال فلكیات ضبطنه تقید
بالخصوص زمان متأخرینده قوانین وآلات رصدیه یه زیاده سیله اهتمام وتجاریب ومشاهدات
برله ضبط احوال افلاك نظام بولور اولدقچه بو رأی جدید بر مرتبه ده رواج بولدیكه اكابر
رهابیندن ملل نصارا میاننده غایت ایله معتبر ومشهور وعلمیله معروف قردنال قوزانی نام
راهب بو رأیه میل كوستروب تتبع وكمال تعصب وتصلب ایله متصف ایكن توفیقی اهتمامی
ملتزم اولدی بعده چوق پچمیوب دیارلهده تماما ریاضیاته نظر ایله زمانینك اعلم واكملی اولان
قوپرنقوش نام راهب دامن غیرتی درمیان ایدوب میلادك بیك بشیوز سنه سی تاریخندن
بیك بشیوز اوتوز سنه سنه گلنجه اوتوز سنه مدت زمانده آلات رصدیه وقواعد هیئته تطبیق
ایدرك بو رأیك استحكامنه جد واهتمام ایله صرف مكنت ایتمكله اول زماندن بو آنه گلنجه یه
دكین مذهب مذكور كندوسنه نسبت اولنوب میان انامده قوپرنقوش هیئتی دینمكله شهرت
بولمشدر وبلاد اوروپاده اولان متأخرینك اكثری قبول ایتمشدر بالخصوص كه متأخرین
مذكورینك اشهری واشبهی اولان قارتزیوس نام حكیم فلسفهٔ جدیده سنده اختراع ایلدكی
بعض قواعد جدیده وجهله سیله بو رأیه تقویت ویردوكندن اوتری كندوسنه نسبت
اولنوب خلق اراسنده قارتزیوس هیئتی عنوانیله دخی شایع اولمشدر معلوم اوله كه بو هیئت
جدیده نك نمونه سی اوله جق مرتبه ده تحریر وتنقیحی دخی بو بله در یعنی مقدما ذكر اولندوغی
اوزره شمس منیر كوكب یابر كوكب ثابت تا حاق وسط عالمده مركز اولمق اوزره
محاط وضع اولنور بعده شمسه قریب اولوب جرم شمسی حاوی اولان فلك یا تعبیرلرینه كوره
دائرهٔ عطارد دائره سیدركه كوكب عطارد شمسك حولنده سیر ودور ایدوب دائره سنی
تماما اوج آیده قطع ایدر بعده عطاردك دائره سنی احاطه ایدن زهره دائره سیدركه كوكب
مرقوم دائرهٔ مرقومه یی سكز آی تمامنده قطع ایدر بعده زهره دائره سنی احاطه ایدر
بر دائرهٔ واسعه اثبات اولنوب ارض عنصر ماوهوا ایله محاط اولوب كوكب مثللو اول

دائرهٔ عظیمه یی تمامبر سنه ده طی ایدر و بو محللرینه دائرهٔ عظیمهٔ مرقومه داخلنده ارضك
جرمی حولنده قمر دائره سی تعیین اولنوب قمر دخی ارضی کندوسنه مرکز ایدنوب مثلا فلك
تدویرده کوکبك وضع و حرکتی ماندی قمر دخی ارضك حولنده سیر و دور ایدوب کندو
دائره سنی بر آیده قطع ایدر بعده مریخ دائره سی ارضك دائرهٔ عظیمه سنی محیط اولوب
کوکب مریخ ایکی سنه یه قریب زمانده کندو دائره سنده دورینی تکمیل ایدر بعده دائره
مریخی احاطه ایدن دائرهٔ مشتریدر که کوکب مشتری کندوسنه مخصوص دائره یی
اون ایکی سنه ده قطع ایدر بعده دائرهٔ مشتری یی محیط اولان زحل دائره سیدر
و کوکب زحل کندو دائره سنی اوتوز سنه ده قطع ایدر و بونلردن غیری دائرهٔ عظیمهٔ ارضده
ذکر اولندوغی وجه اوزره قمر ارضی مرکز ایدنوب حولنده دور ایلدوکی کبی دورت کوکب
مشتری یی و بش کوکب زحلی مرکز ایدنوب دوردی مشتری اطرافنده و بشی زحل حولنده
جولان و دوران ایدرلر کواکب مرقومه متأخرین زماننده رصد اولنوب اسماء جدیده ایله
تسمیه و بونلره قمرجکلر لفظی دخی اطلاق ایلمشلردر بو جمله دن صکره دائرهٔ مرقومه نك
جمله سنی احاطه ایلین فلك و یاخود تعبیرلرینه کوره دائرهٔ ثوابتدر دائرهٔ مرقومه نك
تحتی واسع الفضاسی لا یعد و لا یحصی کواکب ثابته ایله مزین اولوب قدرت یوشك رأینه کوره
ثوابت مرقومه دن هر بری عظیم الجرم بر شمس منیر ماندی تصور اولنوب بو رأی جدیده
کوره مرکز عالمده موضوع و محاط آفتاب عالمتاب بیاننده ذکری سبقت ایلدوکی طور
و طرز اوزره ثوابتدن هر برینك جرمی حولنده نیجه نیجه کواکب جولان و دوران اوزره اولدقلری
خیال اولنسه جائزدر رأی مرقومه کوره هیئت عالمك تخیلی ایچون وضع اولنان شکل بو محلده
رسم اولندی خفی اولمیه که بو رأی جدیده کوره اولا ارض کندو دائرهٔ عظیمه سنده
غربدن شرقه حرکت و دائرة البروجی بهر یوم ترتیب اوزره قطع ایدرك سیر و دور ایدر و سنه
تمامنده دورینی تمام ایدر ثانیا ارض غربدن شرقه حرکت سنویه ایله حرکت ایلدیکندن
ماعدا کندو محوری اوزرنده حرکت و دور ایدوب بهر یوم دورینی تمام ایدر و تبدل لیل و نهار
راست ارضك بو حرکتنه لازم کلور فعلی هذا ارض حرکت یومیه ایله غربدن شرقه
حرکت ایدر اولمغله بزه نسبت شمس و بالجمله کواکب حرکت یومیه ایله شرقدن غربه حرکت
ایدر کورینور ارضك بو کونه حرکتلرینه مثال بودر که صحیحة الاستداره بر کرهٔ مجسمه بر صحرای
مستوی السطحده القا اولنوب مدحرجه فرض اولنسه کرهٔ مرقومه سطح مذکورك طولا
میدانی تماما طی ایدنجیه دکن کندو محوری اوزره دولانوب دوردن خالی اولمدوغی کبی ارض
دخی کندو دائرهٔ عظیمه سنده غربدن شرقه حرکت و سیر ایله دائرة البروجك میدانی
تماميله قطع ایدنجه یه دك کندو محوری اوزره و مرکزی حولنده مدام دونوب دور ایتمکده در
ایمدی ارض بروج ایله شمس میاننده واقع اولوب بر وجدن برینه محاذات ایتدکده البته
اول وقتده شمس اول برجك مقابلی اولان برجده کورینور مثلا ارض حمل ایله شمسك بیننده

واقع

واقع اولوب حمله محاذاتده ایکن البته اول حینده شمس حملك مقابلی اولان میزانده کورینور
و کذلك ارض سرطانده اولدقده یعنی سرطانه محاذی اولدقده البته اول وقتده شمس
سرطانك مقابلی اولان جدیده کورینور والحاصل ارض بروج شمالیه نك برینه محاذات
ایدر اولنجه البته اول اثناده شمس دخی بروج شمالیه نك مقابلی اولان بروج جنوبیه نك
برنده کورینور و عکسی دخی بو کا قیاس ایله معلوم اولور و شمسك بروج شمالیه ده زیاده جه
مکث ایلمه سی ارضك بروج جنوبیه ده زیاده جه مکث ایلمه سندندر زیرا ارض بروج
جنوبیه ده حرکت ایدر اولدقده مرکزندن خروج ایلیوب دائره سنی توسیع ایتمکله
بالضروره جنوبده حرکت ایدرکن زیاده جه اکلنمك اقتضا ایدر غفلت اولنمیه که بو رأیه
کوره ارضك محوری کندی نفسنه و دائرهٔ معدل النهارك یعنی عالمك محورینه موازی وضع
اولنور زیرا اکر دائرهٔ بروجك محورینه موازات ایدیدی دائما هر یرده لیل و نهار
مساوی اولوب اصلا هیچ بر وقتده و هیچ بر یرده فصول اربعه نك تبدل و تعاقبی بولنمزدی ولکن
چونکه ارضك محوری محور عالمه موازی اولدیغی حیثیتله دائرهٔ بروجك محورندن یکرمی
اوچ بچق درجه تباعد ایلر و بروجك سطحنه بر وجهله میل ایدر که انکله الشمس التی درجه
اوتوز دقیقه زاویه سنی احداث ایلر و چونکه محور عالمه اولان موازاتنی دائما حفظ ایده رك
هر آنده فلکك بر معین و مخصوص و محسوس اولان طرفنه متوجه اوله رق تحویل ایلر البته
اقتضاسی ارض حرکهٔ سنویه سیله شمسك اطرافنی دور ایدر اولدقجه فصوللك تعاکسی
ازمنهٔ معینه ده رجعت و عودت ایده که بونلر ینه قوپرنیقوسك رأیی اوزره اختراع اولنان
کرهٔ مجسمه ده معاینه اولنور و اشبو شکل مسطحده دخی فی الجمله تخیل اولنه بیلور
فرض ایدرز که کرهٔ ثوابت ب ج د ی دائره سی اولسون و ارضك حرکهٔ سنویه سیله
قطع ایلدوکی دائرهٔ عظیمه سی و ك آ ه دائره سی اولسون و بو دائره نك تا حاق وسطنده
شمس وضع اولنسون ایمدی دیرز که مثلا فصل صیف ایرشدکده یعنی شمس سرطانده
کورینوب و ارض سرطانك مقابلی اولان جدی یه محاذات ایلدکده ارض ك نقطه سنده وضع
اولنوب انك یعنی ارضك محوری اولان س م خطی محور عالمه موازی اولور و یکرمی اوج
درجه واوتوز دقیقه محور بروجدن تباعد ایلیوب ارضك دائرهٔ سنویه سنك سطحنه
یتمش یدی بچق درجه سنده کی ب ك ه زاویه سی عندنده میل ایدر و بو صورتده شعاع شمس
ارضه عمود اولمق اوزره واصل اولور یعنی مرکز شمسدن مرکز ارضه خروج ایلین شعاع سطح
ارضه دائرهٔ معدل النهار ارضی ده واصل اولمیوب بلکه مدار سرطانده یکرمی اوج درجه
واوتوز دقیقه معدل النهاردن قطب شمالی جانبنه طوغری بعید اولمق اوزره واصل اولور
و بو حاله اولنجه قطب شمالی طرفنده واقع اولان نصف کرهٔ ارضی تنویر ایدوب قطب جنوبی
طرفنی تمامه ترك ایدر و بعده ارض فصل خزانك ابتداسنده آ نقطه سنه انتقال ایلر
و بو تقدیرجه دخی س م خطی که محور ارضدر کندی نفسنه و محور عالمه موازات

اوزره قالورو بو وقتده ارض حمله محاذی اولوب شمس میزانده کورنمکله مرکز شمسدن مرکز
ارضه خروج ایلین شعاع که محور عالمه عمود اولور سطح ارضه دائرهٔ معدل النهارك اول میزان
اعتبار اولنان نقطه سنده واصل اولور وایکی بیله قطبك طرفلرنده اولان ایکی بیله نصف
کرهٔ ارضه مساوات اوزره منبسط اولور وبعده اول فصل شتا ایرشوب ارض ه
نقطه سنه واردقده بوحینده دخی س م محورنك موازاتی کما کان علی حاله باقی قالوب شعاع
شمس مدارجدی ارضی ده عموداً سطح ارضه واصل اولمغله قطب جنوبی طرفنده کی نصف
کرهٔ ارضی تنویر ایدوب قطب شمالی جانبنده واقع اولان نصف آخرنی ترك ایلر وبعده اول
فصل بهارده ارض حرکت سنویه سیله و نقطه سنه واردقده یعنی اول میزانه واصل اولدقده
شمس اول وقتده حملده کورینور مرکز شمسدن مرکز ارضه خروج ایدن شعاع سطح ارضه
معدل النهارك ابتداء حملده واقع اولان نقطه سنده واصل اولوب بوصورتده دخی ایکی بیله
قطبك طرفلرینه مساوات اوزره نور پاش اولور ولکن چونکه بو تقدیرجه ارضك منور
اولان طرفی شمسه ناظر اولور البتده بزلره که خارج شکل مرسومده واقع اولمشزدر ظاهر
ونمایان اولمازپس قوپرنقوش هیئتنه کوره تبدل واختلاف امتداد لیل ونهار وتفرق
وتعاقب فصول اربعه اشبو تفصیل اولنان طریق ایله در خفی اولمیه که چونکه ارضك
دائرهٔ سنویه سنه موازی اولان دائرهٔ ثوابتك مثلا ب چ قطعه سی ویاخود د ی
قطعه سی بیزه بغایت بعید اولدوغندن بر نقطه قدر کورینور البتده لازم کلور که محور ارض
کندی دائرهٔ عظیمه سنك هر قنغی نقطه سنده بولنورسه عالمك یعنی دائرهٔ ثوابتك دائما
بعینه بر نقطه سنه متوجه اوله وقطب ارضی نك ارتفاعی ویوکسکلکی دائما بعینه بر جانبه
وفوق رأسمزده اولان بعینه بر کوکبه وبر مقداره نظر ایله ظاهر اوله هر نقدر که ارض فی الحقیقه
دائرهٔ بروجده یعنی کندی دائرهٔ عظیمه سنده کی حرکت سنویه سیله کاه اوکوکبه وکاه بوکوکبه
وکاه جنوبه وکاه شماله زیاده قریب اولورسه ده حال بو که بیزدن پك بعید اولان دائرهٔ ثوابته
قیاس ایله دائرهٔ عظیمهٔ ارض که انی ارض حرکت سنویه سیله رسم ایلر بر نقطه قدر کلور وقوت
وقدرت الهیه ده نهایت تعیین ایلمکه اجتسار ایلین کمسنه لرك عندنده امر مزبور زیاده سیله
بعید وغریب ایسه ده امعان نظر بر له ملاحظه اولنسه فی نفس الامر مستبعد دکلدر وغفلت
اولنمیه که بو رأیك اقتضاسی اولان حرکت ارضی استبعاد ایلیوب قبول ایتمینلره فکر وملاحظه
ایلمك لابد ولازمدر که بطلمیوس رأینه کوره دخی بوندن زیاده نیچه امور مستبعده لازم
کلور که جمله دن بری محرك اولك یعنی فلك اطلسك کمال وسعت وعظمتیله اول عجیب وغریب
سرعتیدر که انکله هر یوم شرقدن غربه اولان دورنی تکمیل ایدر و بری دخی فلك اطلسك
یکرمی دورت ساعت مدتیله دورنده محاط اولان افلاکك حرکتلری وحرکتلرنده اولان
سرعتلریدر که هر بری فلك اطلسه مخالفت ایدرك کندی مقتضای طبیعتلریله غربدن شرقه
حرکت ایلرکن ینه فلك اطلسه متابعتله هر یوم شرقدن غربه حرکت ایدرلر وآتیلان

تفنك قورشننده بولنان سرعتدن بو حرکتلرده کی سرعت اوچ یوز بیك ویاخود دورت
یوز بیك قات زیاده وشدیددر امدی بو رأیه ذهاب ایدنلر دیرلر که شکلی کری اولمغله حرکته
زیاده سیله مستعد اولان جرم صغیر ارضك شمس اطرافنی دوران ایلمه سی قنی چوق مرتبه
آساندر اول جرمی کبیر اولوب سطح محدبنك شکلی هنوز دخی معلوم اولمیان فلك اطلسك
وسائر افلاکك ینه کندولرینه نسبتله بر حبه و بر نقطه قدر اولان ارضك حولنده طیران
ایتملرندن خفی اولمیه که بو رأیه ذهاب ایدنلر که دیرلر ارض کندی دائرهٔ عظیمهٔ سنویه سنده
حرکت ایدر اولدقجه محوری دائما موازات مذکوره سنی حفظ ایلر اویله دیمك دکلدر که محور
ارض اصلا بر وقتده وهیچ بر وجهله وضعنی تبدیل ایلمیه زیرا بو رأی صاحبلری عندنده محور
ارض دخی برکونه بغایت بطی اولان حرکتله متصف اولور که یکرمی بش بیك سکز یوز
اون التی سنهٔ قبطیه ده قطب دائرهٔ بروج حولنده بر دائره رسم ایدر که نصف قطری یکرمی
اوچ درجه وقرق دقیقه اولور وارضك بو حرکتندن بالضروره لازم کلور که دائرهٔ بروج ایله
دائرهٔ معدل النهارك محل تقاطعلری که نقطهٔ مساوات لیل ونهاردر توالئ بروجك خلافنجه
یعنی شرقدن غربه اولورجه سنه انتقال ایلیه وبوندن اوتوری بو حرکتنه تقدم مساوات
لیل ونهار اسمنی ویرمشلردر وارضك بو حرکتندن نشأت ایتمشدر کواکب ثابته نك
توالئ بروجه کوره یعنی غربدن شرقه اولان حرکتلرینك ظهوری ونقطهٔ مساوات لیل ونهاردن
شرقه طوغری اولان اختلافات بعدلرینك اشکاره اولمه سی وبو دخی معلوم اوله که محور ارضك
بو حرکتی نسق واحد اوزره اولمیوب مشوش بولنمشدر زیرا تموقهارده نك کوندن بطلمیوسه
کلنجیه دك کواکب ثابته نك حرکتلری ترتیب بر وجه کوره اولمقاوزره هر یوز سنه ده بر درجه
قدر مشاهده اولنمشدر وبطلمیوسدن البانتنیه کلنجیه دك هر التمش التی سنه ده بر درجه
مقداری معاینه اولنمشدر وشمدی بو وقتده تیقهونك رصدینه کوره هر یتمش سنه ده
بر درجه اولور که بو تقدیرجه یولیانوسك سنه سیله یکرمی بش بیك سکز یوز اون التی سنه ده
دورینی تمامانکمیل ایدرلر وحیولشك رصدینه کوره هر یتمش ایکی سنه ده بر درجه
اولور که بوصورتده کینه یولیانوسك سنه سیله یکرمی بش بیك طقوز یوز یکرمی سنه ده
ادوارینی اتمام ایلر امدی حد ذاتلرنده کواکب ثابته نك ثبات وسکونلری علی حاله طوررکن
دخی ینه بادی رأیه نظر ایله اولان حرکتلرینك مشوش واقع اولمسیچون قوپرنقوش حقیقة
تشویش ولامساواتی اشبو تقدم مساوات لیل ونهار تسمیه اولنان حرکتده تخییل ایتمشدر که
بو تشویش ولامساوات بیك یدی یوز اون یدی سنهٔ قبطیه ده تمام اولورو لکن چونکه
تیچیس والفونیس نام راصدان دائرهٔ بروجده میل کلی نك تشویش واختلالینی دخی
مشاهده ایلدیلر که بو تشویش واختلال تقدم مساوات لیل ونهارك تشویشی زمانك
ضعفنده یعنی اوچ بیك دورت یوز اوتوز دورت سنهٔ قبطیه ده تمام اولور قوپرنقوش بو مشکلی
تسهیل ایچون ارضك قطبلرینك حرکتلرنده تشویش واختلالی تعیین ایلدی و بو بله

تخیل ایدرزکه محورارض شمالدن جنوبه وینه جنوبدن شماله یالکز یکرمی دورت دقیقه
وشرقدن غربه وینه غربدن شرقه ایکیشر درجه ویکرمیشر دقیقه حرکت ایدر واویله که
محور ارضك اوجی بومقوله بو کوك وصارمشق حرکتله بربوکوك وصارمشق
دائره یی احداث ایلر تقدم مساوات لیل ونهارك تشویشی زمانك ضعفنده ودائرهٔ
بروجده واقع اولان میل کلیده کی تشویشك برمدتده اشبو اعدادك ترتیبی اوزره
١ ٢ ٣ ٤ ٥ ٦ ٧ ٨ ٩ که شکلدن معاینه اولنور وبویله اولنجه محور ارض یکرمی
بش بیك سکزیوز اون التی سنه ده ترتیب بروجك خلافی اوزره حرکت ودوراینمکله اشبو یدی
قطعه دن وبلکه دخی زیاده دن مرکب اولان دائرهٔ قطب دائرهٔ بروج حولنده تماما رسم اولنور
وبو دخی معلوم اولهکه کواکب سیارهده واقع اولان اقامت واستقامت ورجعتی بورأیه کوره
بطلمیوسك تعیین ایلدوکی تدویره محتاج اولمقسزن بغایت سهولتله فهم وتخیل ممکندر
زیرا ذکر اولنان اقامت واستقامت ورجعت همان انجق بزم رؤیتمزه کوره اولوب امور
محققهٔ خارجیه دن دکلدر شوکا بناءً که همان انجق یرده بولنوب کواکب مذکوره یه نظر ایدر
اولدوغمزده بیزه کورنورکه کاه اقامتله وکاه استقامتله وکاهیجه دخی رجعتله متصف اوله لر
والا فرضا مرکزا اولان شمسده بولنور اولیدق قطعا کوزمزه بومقوله خیالات کورنمزدی زیرا
مقدما تصویر اولندوغی کبی عطارد ایله زهره شمسك حولنده کی دائره لرینی ارضدن اول قطع
ایدرلر وارض دخی حول شمسده اولان دائرهٔ سنویه سنی کواکب ثلاثهٔ اخردن یعنی مریخ
ومشتری وزحلدن مقدم طی ایلر وبوسببدندرکه عطارد ایله زهره کاهیجه شمس ایله ارض
آره سنده وارض ینه شمس ایله کواکب ثلاثه میاننده واقع اولورلر امدی فرض ایدرزکه
شمس آ نقطه سنده اولسون وارضك دائرهٔ سنویه سی ب ه ع ﭺ ت ل دائره سی
اولسون مثلا دائرهٔ مریخ دخی ط د ق ر ی پ دائره سی اولسون که مریخ
بو دائره نك برقوسنی قطع ایدنجیه دك ارض کندی دائره سنده اولان دورینی تمام ایدر
وبوندن صکره دائرهٔ ثوابت م ف لا ن دائره سی اولسون پس امدی دیرزکه
ارض ل نقطه سنده وکوکب یعنی مریخ ط نقطه سنده اولدقلرنده اول وقتده کوکب یعنی
مریخ دائرهٔ ثوابتدن م نقطه سنده کورینور وبعده ارض ل نقطه سندن ب نقطه سنه
وکوکب دخی ط نقطه سندن د نقطه سنه انتقال ایتسونلر اویله که ارض کوکب ایله
شمس آراسندن قریب اولمق اوزره انتقال ایدر وبو وقتده کوکب فلك ثوابتدن لا نقطه سنده
مرئی اولور امدی چونکه بوصورتده ترتیب بروجه کوره اولان حرکتنك م نقطه سندن
لا نقطه سنه تعجیل ایله سی مشاهده اولنور استقامت دینلور وبعده چونکه ارض ب
نقطه سندن ه وکوکب د نقطه سندن ق نقطه سنه واروب کوکب بوحینده دخی
لا نقطه سنده محسوس اولور اقامت اولی حاصل اولور وبعده ارض ع نقطه سنه
وکوکب ر نقطه سنه وار اولدقلرنده که کوکب بو وقتده ف نقطه سنده معاینه اولنور

وبوسببدن

وبوسببدن ناشی ترتیب بروجك خلافنجه رجعت ایتمش کورنور البته بوصورتده اولان
حرکتنه رجعت تسمیه اولنور وبعده ارض ﭺ نقطه سنه وکوکب ی نقطه سنه واصل
اولدقلرنده که بوحینده دخی کوکب ف نقطه سنده مبصر اولور اقامت ثانیه حاصل اولور
وبعده ارض ت نقطه سنه وکوکب دخی پ نقطه سنه انتقال ایلدکلرنده که بوحالده
کوکب ن نقطه سنده کورینور وترتیب بروجه کوره حرکت ایدر استقامت دینلور
فعلی هذا کواکب ثلثهٔ علویه نك اقامت واستقامت ورجعتلری یعنی سکون واقبال
وادبارلری بومنوال اوزره در شمسدن صکره باقی قالان ایکی کوکب سفلی نك یعنی عطارد ایله
زهره نك دخی اقامت واستقامت ورجعتلرینی بوبابده تصویر ایدرزکه چونکه بو ایکی کوکب
یعنی عطارد ایله زهره شمسه ارضدن زیاده قریبدرلر البته ارضدن اسرع اولمق اوزره کندی
دائره لرینی قطع ایلدکلرندن ارض ایله شمس آره سنه توسط ایدوب کاه اقامت وکاه
استقامت وکاهیجه دخی رجعت ایدرلر کورنور امدی فرض ایده لم که ارض کندی دائره سنده کی
ت ب ﭺ د ی ف قوسنی قطع ایدر اولنجیه دك مثلا عطارد کندی لا ل م ن ط
دائره سنی تمامیله طی ایلر پس امدی دیرزکه ارض ت نقطه سنده وکوکب یعنی عطارد
لا نقطه سنده اولنجه البته کندوسی یعنی عطارد دائرهٔ ثوابتدن ه نقطه سنده کورنور
وبعده ارض ب نقطه سنه وکوکب یعنی عطارد ل نقطه سنه وارد قلرنده بو وقتده کوکب
دائرهٔ ثوابتدن پ نقطه سنده مرئی اولور وچونکه بوصورتده ترتیب بروجه کوره حرکت
ایدر البته بوحرکتنه استقامت دینلور ولکن چونکه کوکب م نقطه سنه وارض ﭺ
نقطه سنه واردقلرنده دخی ینه کوکب پ نقطه سنده مبصر اولور البته بوحالده اقامت
اولی حاصل اولور وبعده ارض د نقطه سنه وکوکب ن نقطه سنه واراولدقلرنده که
کوکب بوحینده ق نقطه سنده مشاهده اولنور البته بو وقتده ترتیب بروجك خلافنجه
رجعت ایدر وبعده ارض ی نقطه سنه وکوکب ط نقطه سنه واصل اولنجه دخی چونکه
کوکب ینه ق نقطه سنده محسوس اولور اقامت ثانیه حاصل اولور وبعده ارض ف
نقطه سنه وکوکب لا نقطه سنه ایرشنجه که بوحالده کوکبك کندوسی ع نقطه سنده
کورنور البته چونکه بواثناده دخی ترتیب بروجه کوره حرکت ایلر استقامت ایدر خفی
اولمیه که بوتفصیلی که عطارد حقنده تصویر ایلدك بعینه زهره حقنده دخی جریان ایدر
شوقدر واردرکه بوتبدلات زهره ده سیره جك یعنی بطیجه واقع اولور چونکه زهره عطاردن
متراید زمانده کندی دائره سنده دورایلر ومعلوم اولهکه بوقدرجه تفصیلکه بو قرودن
بومحله کلنجیه دك تحریر وتقریر ایلدك بورأی جدیده بلکه یك قدیمه نمونه اولمغه کفایت
ایدر اولمغله تقریر وتنقیحندن بومقامده ختم کلام ایلمکی مناسب کوروب شمدن صکره
بومذهبه توجه ایدن اسوله واجوبه یی تحریر وتقریر ایتمکه شروع ایدرزکه اولا بویله اعتراض
اولنمشدرکه بورأی جدید تعبیر اولنان تخیلات کتب سماویه نك قتی چوق منطوقاتنه مخالفدر

وهرشیٔ کمال وشانی بویله اوله اصلا بروجهله کندوسنه رغبت والتفات اولنمغه شایسته
وحقیق دکلدرامدی بورأی جدید تعبیراولنان تخیلاته دخی اصلا بر وجهله رغبت والتفات
اولنمق لایق وسزادکلدر جوابی دخی کبراده تردید ایده رك بویله و یرمشلردرکه نفس الامر
اولمق اوزره رغبت والتفات اولنمغه شایسته وحقیق دکلدر دینلورسه هرنه قدرکه مسلم
اولورسه ده قطعا فائده سی یوقدر و فرضی اولدوغی اعتبار ایله ده اصلا رغبت والتفاته
سزادکلدر دینلورسه ممنوعدر وقارتزیوش صغراده دخی تکلم ایدرك بومنوال اوزره جواب
ایتمشدرکه ارض بومذهب جدیده کوره دخی حد ذاتنده حرکت ایله متصف اولیوب حقیقة
متحرك اولان کندوسنی یعنی ارضی احاطه ایلین اول ماده لینه دن اولان کردابی دروبلکه
بنه قارتزیوشك اثبات ایلدوکی بعضی قواعدك اقتضاسنجه بوقوپرنقوش رأیندن زیاده
بطلیموسك رأیی اوزره دخی ارضه حرکت ایلمك لازم کلور زیرا قارتزیوشك عندنده ارض اول
کردابی اولان ماده لینه نك اجزاء معینه سی میاننده دائما محاط اولوب همان داخل سفینه
اولان کمسنه نك سفینه ایچنده ساکن اولدوغی کبی ارض دخی ذکر اولنان ماده لینه نك اجزاء
معینه سی ایچنده دائما ساکن اولور اما بطلیموسه کوره چونکه ارضی احاطه ایدن
هوانك جزءلری هرآنده انك یعنی ارضك حولنده تجدد وتبدل ایدرك دورایلرلر البته ینه
قارتزیوشك حرکت حقنده سرد ایلدوکی تعریفه کوره ارض دخی حرکت ایلمك لازم کلور
و بوندن غیری بردخی بوطرزه جواب و یرلمشدرکه امور دینیه وخلقیه یه متعلق اولمدقلری
تقدیرده مجرد رؤیتمزه کوره قتی چوق احکام کتب سماویه ده ایراد اولنمشدر ازجمله مقالات
توراتنده قمره بیوك چراغ تسمیه اولندوغی واردرمع هذا که واقعه نظر ایدرا ولدوغمزده قمر کواکب
سائره دن اصغر اولدوغندن غیری نورنی دخی شمسدن اخذ ایلر و بردخی ارض دائما
ساکندر حکمی که مجلدات توراتده تصریح اولنمشدر مقصود اولان معنا ایله حق وکرچکدر
زیرا بوسوزك اول محلده اولی بویله درکه نکونك بری کیدر و بری کلور بویله اولنجه تمام کلام
نکونك بری کیدر و بری کلور وارض دائما ساکندر بوسبکه افراغ اولنوب سباق وسیاق
قرینه سیله ارض دائما ساکندردیمك ارض دائما بعینه باقی قالوب من حیث المجموع تبدل
وانقلابدن مبرادر هرنه قدرکه بعضا کندوسنده فی الجمله کون وفساد واقع اولورسه ده
دیمکدر و بو معنایه ارجاع اولنور حضرت داود علیه السلامك تمللنش یعنی ارض
کندی سکونی اوزرینه یعنی پکلکی وصلابتی اوزرینه تنکم عبرانی لسانجه اولان شرحلرده بیان
اولنمشدر و یاخود محکملکی اوزرینه تنکم اسکی ترجمه ده واقع اولمشدر زیرا ارض مجموع اعتباریله
اصلا نه طاغلور ونه هباء اولور ونه کینه بردورلو فسادی قبول ایلر و بونلره حضرت
ایوب علیه السلامك اول که تحریك ایدر ارضی کندی مکانندن وانك یعنی ارضك دیرکلری
سلکنور وصرصلنور بوسوزینه که جناب باری تعالی حضرتلرینك حقنده سویلمشدر
استناد ایله ارضك مرکز عالمده مخلوب دائما سکونت اوزره اولمسنی انکار ایدنلرده واردر

وبوندن صکره

وبوندن صکره ینه قوانین رصدیه وهیئتیه تشبث اولنرق بوطرزه دخی عتراضلر اولنمشدرکه
اکر ارض مرکز عالمدن بعید اولوب کندی دائرهٔ عظیمهٔ سنویه سنده حرکت ایدیدی مثلا
قطب شمالینك یوکسکلکی هر زمان بر اسلوب اوزره اولمزدی وثبه مزده کی کوکبلر دائما ظاهر
اولمزلردی وهر وقتده فلکك بر معین نصفی منظورمز اولمزدی و بوندن غیری اوج ایله حضیض
دخی متعین اولمزلردی که بو اسوله ده واقع اولان ملازمه لرك بیان واثبات اولنملری
قواعد مناظر وهندسه دن نبذه دار اولنلره مختفی دکلدر جوابلری دخی بوقالبه افراغ
اولنمشدرکه ارض منوال محرر اوزره حرکت ایدر اولدوغی تقدیرده ینه قطب شمالی نك
یوکسکلکی هر زمان بر اسلوب اوزره اولور وثبه مزدکی کوکبلر دائما ظاهر اولورلر وکرهٔ
فلکك بر معین نصفی یعنی بروج ستهٔ معینه سی تمامیله هر وقتده منظورمز اولورشوقدر
واردرکه دائما ارضك بر معین قطعه سنده ثبات واقامتده اولمز شرطدر چونکه مقدما
دیدوکمز کبی فلك ثوابت بیزدن اوقدر بعید درکه انك یاننده ارضك دائرهٔ عظیمهٔ سنویه سی
بر نقطه قدر کورنور و چونکه محور ارض محور عالم ایله دائما موازاتده در وخفی اولمیه که ذکر
اولنان احکام ثلثه یه دائما ارضك بر معین قطعه سنده ثبات واقامتده اولمزی شرط ایلدك
شوکا بناء که قطب شمالی نك یوکسکلکی که دائما بر نهج اوزره در بیزم رؤیتمزه کوره درو ارضك
دائما بر معین یرنده اولدوغمز زمانده در یعنی بر معین افقی وفوق رأسمزده اولان نقطهٔ معینه یی
غایب وتبدیل ایلمدوکمز وقتده در زیرا مثلا شمالدن جنوبه طوغری و یاخود بالعکس کرهٔ
ارض اوزرنده حرکت ایلیوب مکان معینمزی وافق معینمزی وفوق رأسمزده اولان نقطهٔ
معینه یی تبدیل ایدر اولدوغمزده البته اول وقتده بیزه فلکك برباشقه قطعه سی ظاهر
اولورکه مقدما انی اصلا کورمزدك ومقدما کورر اولدوغمز قطعه سی شمدی بیزه
بالکلیه مختفی اولور وقطب مذکورك یوکسکلکی وثبه مزده کی کوکبلر دخی متبدل اولورلر
و بوندن صکره اوج ایله حضیضك متعین اولمملرینك لزومیله اولان سؤاله دخی بو یلجه
مقابله اولنمشدرکه ارض دائرهٔ عظیمهٔ سنویه سنده حرکتده ایکن دخی شمسدن بعید اولمق
وضعنی بولنجه اوج حاصل اولور و ینه شمسه قریب اولمق وضعنه ایردکده حضیض پیدا اولور
و بوبعینه بطلیموسك رأیی کبی درشوقدر واردرکه بطلیموسه کوره بعید وقریب اولمق
وضعنه ایرمك حرکت شمسدن اولور بو رأیه کوره ایسه حرکت ارضدندر و بوندن صکره
ینه دونوب بو اجوبه نك مبنی سی اولان مقدمه یه اعتراض ایدر ایسك که فلك ثوابتك
بزدن تا اوقدر دك بعید اولمه سی که یاننده دائرهٔ عظیمهٔ سنویهٔ ارض بر نقطه قدر کورنه
اینانلمیه جق مرتبه ده مستبعددر بن دخی جواب ایدرمکه چونکه ذکر اولنان استبعاد ایله
اینانلمق بر سند قوی یه مستند دکلدر ومع هذا که ذکر اولنان صغرا ایله مقصود اصلیمز
اولان نظام احوال فلك حاصل اولیور بو مقوله فنلرده او مقوله استبعاد و اینانلمق یك چوقده
ضرر ایتمز و بعده قواعد طبیعیاته دخی استناد اولنه رق بوسیاق اوزره اعتراضلر اولنمشدرکه

اسفل امکنه مرکز عالمدر واسفل امکنه ده ینه اثقل اجسام که ارضدر ساکن طورملودر
و بوندن غیری اکر ارض متحرك اولیدی البته حس اولنوردی والبته ابنیه واشجار دخی
ییقلوب باش اشغه اولورلردی واجسام ثقیله یوقرودن اشغه عمود انزول ایتمزاولورلردی
چونکه استقامتله کندوسنه وارهجق اولدقلری نقطه سطح ارض ایله معا حرکتده اولور
وقوشلر هوایه زنده طیران ایتکن چونکه ارض لانه لرنی الوب بیله سنجه کوتورارتق بردخی
لانه لرنی نه وجهله بوله بیلورلردی و بوندن غیری مثلا غرب جانبنه طوغری اتیلوپ مدحرج
اولان برخمپاره نك حرکتی شرق طرفنه طوغری اتیلوب مدحرج اولدوغی وقتده اولان
حرکتندن پك چوق زیاده سریع اولوردی چونکه غربه کیدرکن غربدن شرقه کلن ارضك
سطحی اکا یعنی غربه کیدن خمپاره یه قرشو کلمکله خمپاره نك سطح ارضدن طی ایلدوکی قتی
چوق اولورکه بو حال ذکر اولنان خمپاره نك شرقه طوغری کیتمه سنده یوقدر وبو اسوله نك
فردا فردا جوابلری دخی بویله درکه ارض اسفل امکنه می دردکلیدر هنوز دخی مثبت ومبین
دکلدر وارسطونك فلکیات طبیعیه ده بو مطلبی اثبات ایتمك ایچون کتوردوکی دلیلنی غالیلس
نام هیوی زیاده ذم وقدح ایلمشدرکه اول مذموم ومقدوح اولان دلیلك تحریر وتنقیحی
بویله درلاجرم ثقیللر مرکز عالمه کوتوریلوب خفیفلر اندن یعنی مرکز عالمدن تبعید اولنورلر
اما ثقیللر ایسه مرکز ارضه قصد ایدوب خفیفلر اندن یعنی مرکز ارضدن فرار واجتناب
ایدرلر امدی مرکز ارض مرکز عالمدر وبو دلیلك ردی وقدحی دخی بو طرزه درکه بو دلیلده کی
کبرا که مقدم ذکر اولنان مقدمه در یا ابطال اولنور ویاخود هیچ اولمزسه کندوسنده شك
وتردد اولنور زیرا اکرچه کوریورز که بعضی ثقیللر مرکز ارضه حرکت ایده یورلر لکن مرکز عالمه
کوتورولملری هنوز دخی نه بداهتله معلومدر ونه کینه ارسطودن مبین ومثبت اولمشدر
وبلکه جزویجه تأمل اولنجه بو دلیلده یعنی بو کبراده مصادره اولدوغی آشکاره اولور و بوندن
غیری ارضك طبیعتنه نظر اولندقده سائر کواکبدن اثقل اولمه سی هنوز دخی بیان ایتمامشدر
وکیف که نه مثلا قمر ارضه مستند اولورونه کینه ارض قمره نه بو اجسامك بعضیسنه کندی
ذات وطبیعتی اعتباریله اعلی دینلورونه کینه اسفل بلکه اعلی واسفل اولملری بیزه قیاس
ایله در واکرچه احجار عظیمه وانلره ماننداولان بعضی اجسام ثقیله ارضدن مفارقت
ایتدکلری وقتده ینه اکا یعنی ارضه عودت و رجوع ایدرلر سه ده ولکن بتون کرهٔ ارض همانا
برجسم ثقیل کبی کندی محلندن قلدامز اولمق لازم کلمز و بوندن صکره ینه دیرز که بزارض ایله
بیله اول ذکری سبقت ایدن مادهٔ لینه نك ایچنده محاط اولوب صوکوتوردوسی کبی ارض ایله
معا حرکت ایدراو غمزدن اوتوری حرکت ارضی حس ایده مزز وابنیه واشجارك منهدم
ولمدقلرینك سببی دخی بوندن معلوم اولوربلکه بو دلیلدن بونلرك قیام وثباتی لازم کلور
وبعده دیرزکه ارض ساکن اولسون ویاخود مادهٔ لینه ایله متحرك اولسون قطعا بر مانع ومزاحم
یوقدر برجسم ثقیلك یوقرودن اشغه طوغری عمود انزول ایلمه سنه چونکه اومقوله جسم

ثقیل

ثقیل نازلك نزول دینلن حرکتندن غیری اول مادهٔ لینهٔ مذکوره نك حرکتندن دخی
حصه دار اولمه سی محقق ومقرردر وبو بعینه اول طاش کبی درکه سفینه نك سرنك
تپه سندن دیبنه طوغری آتلمشدرکه بو مقوله طاشك یوقرودن اشغه آتلدوغی حالده
سره نك دیبنه دوشمه سی تجربه ایله بلنمشدر سفینه یورراولسون ساکن اولسون و بوکا دخی
بعینه سبب طاشك نزول دینلن حرکتندن غیری سفینه نك حرکتندن دخی حصه دار
اولمه سیدر وبلکه بو خصوصده طوغروسی بودرکه نه جسم ثقیلك ونه کینه طاشك نزول
دینلن حرکتی قطعا مستقیم دکلدر بلکه براکری خطی رسم ایده رك حاصل اولور هرنه قدرکه
بیزم رؤیتمزه کوره که سفینه ایچنده یوز عمودا تخیل اولنور سه ده وبو بعینه یه کا بکزرکه برکمسنه
بر سفینه نك کورته سندن سره نك دیبنه برکره جکی اتدقده طوغری حرکتله نزل ایتدوکنی
مشاهده ایدر ولکن خارج سفینه دن یعنی کنار دریادن نظر ایدنلره انده یعنی او کره جکده
ایکی حرکت محسوس اولورکه بریسیله عمودا نزول ایدر و بریسیله دخی سفینه نك حرکتنه
مشایعت ایلراو یله که اول کره جکك ذکر اولنان ایکی حرکتله براکری خطی رسم ایلدوکنی
تخیل ایدرلر وبویله اولنجه همان دریاده صونك حرکتندن بالقلرك حصه دار اولدقلری کبی
قوشلر دخی هوانك حرکتندن حصه دار اولملریله لانه لرندن آیرلوب مباعدت ایتملری لازم
کلمز وغربه طوغری آتیلان خمپاره نك حرکتی اسرع اولماز جونکه اوصورتده خمپاره دخی
ارضه مشایعتله غربدن شرقه حرکت ایدر مذهب ثالث تیقهو براهئوش نام حکیم واکا
تابع اولنلرك مذهبیدر حکیم مرقومك هیئت عالم کیفیتنه دائر رأی سقامت آلودی کتاب
مرقومك باب رابعنده تلخیص اولندوغی اوزره بو محلده ثبت سلك سطور قلنمق ایچون عبارت
کتاب ترجمه ومآل ومفادی اجمالا نقل وتحریر اولندی فحوای عبارت بودر بطلمیوس هیئتی
دلائل ومشاهداته مخالف قوپرنقوش هیئتی ایسه نظر جلی یه ونفس الامره مغایر اولمق
زعمیله حکیم مرقوم ثالث مذاهب الثلاثه اولمق اوزره ایکی اولکی سقیمدن مصنع برمذهب
مستقیم انشا و پیدا ایتمك سوداسیله هیئت عالمی یانی برکونه شکل وصورته افراغ
ایدوب رأی مرقوم کندوسنه نسبت اولنغله تیقهو براهئوش هیئتی نامیله شیوع بولدی
حکیم مرقوم اولا بطلمیوسه موافقت ایدوب ارضی مرکز عالمده ثابت قلدی ثانیا قوپرنقوشه
موافقت برله شمسی جملهٔ سیارات حرکتلرینك مرکزی اولمق اوزره تعیین ایتدی انجق قمری
استثنا ایدوب ارضك حولنده حرکت ایدر دیدی پس رأی مرقومه کوره حول ارضده
متحرك اولوب ارضی کندولرینه مرکز ایدینلر اولا قمردرکه جمله دن ارضه قریب اولوب برآیده
دورینی تمام ایدر ثانیا شمسدرکه قمردن ابعد وکویا بعد اوسطده اولوب سنه تمامنده دورینی
تمام ایدر ثالثا فلك ثوابتدرکه غایت بعد ایله ابعد وآهسته سیر ایله یکرمی بش بیك یلده
دورینی تمام ایدر شمس حولنده ایسه سیاره دن بش کوکب کندولرینه مخصوص حرکت ایله
سیر ودور ایدوب عطارد اوچ سنه ده زهره سکز سنه ده مریخ ایکی سنه ده فعلی هذا مشتری

وزحل مدت معلومة المقدارده دورلرینی تمام ایدرلر بونظام اوزره که شمس حرکت
سنویه ایله دائرة البروجی طی ایتدکجه کواکب مرقومه‌یی بیله الوب کیدر وعطارد وزهره
شمسك حولنده واقع حرکتلرینه نسبت ارضه شامل اولمزلر ولکن مریخ ومشتری وزحل
کندی دورلریله ارضه شامل اولورلر حتی مریخ ب نقطه‌سنده بولندوغی زمانده شمسدن
زیاده ارضه قریب حاصل ایدرتته کم بو محلده الحاق اولنان شکلدن بو جمله‌نك تخییلی ممکندر
خفی اولمیه‌که حکیم مرقوم حرکت یومیه اسبابنی بردرلو ذکر ویاد ایتمامکله رأینه تابع اولنلر
لاجرم فلك ثوابت مافوقنده حرکت یومیه ایله بو هیکل عالمی شرقدن غربه ادار ایدیجی
بر محرك اثباتنه محتاج اولورلر یاخود رأیلرینه کوره محرکات ثلاثهٔ مرقومه یعنی قمر وشمس
وفلك ثوابت حرکت بطیه ایله توالیٔ بروج اوزره غربدن شرقه حرکت ایلدکلریندن غیری
هر یوم دائرهٔ معدل النهاره موازات ایده‌رك شرقدن غربه حرکت ایدرلردیه‌لربوندن غیری
خیال ایده‌لرکه سیاره‌دن بش کوکب کندولرینه مخصوص حرکتلرندن غیری که شمسه
مرافقت ایله ترتیب بر وجه موافق غربدن شرقه حرکت ایدرلردی بینه حرکت یومیه ایله
دائرهٔ معدله متوازی سطح مستوی اوزره رأیلرنده قائم مقام محرك اول اولان شمسك تحریکیله
شرقدن غربه کیدرلر و بو جمله برله‌ینه دائرهٔ عظیمه‌لرینك محوری کندونفسنه موازاتی دائما
حفظ ایلیه امر مزبور اکرچه من کل الوجوه محالاتدن عد اولنماز ولکن دشوار الحصول
ایدوکی دخی ذهن مستقیمه پوشیده اولماز وغفلت اولنمیه‌که طبایع فلکیاتده یعنی مادهٔ
افلاکده جمهور حکما اختلاف ایدوب رأی بطلیموسه یعنی مذهب اوله راغب اولنلر اجرام
اثیریه ماده‌سی اجسام مصمته یعنی حجم وصلابت وصفوت وشفت اوزره اولوب فلکلرده
نمو وتذبل وتخلخل وتکاثف وخرق والتیام اولمیوب و حرکتلرنده تشدد وتضعف ورجوع
ووقوف وحیزلرندن خروجی قبول ایتمزلر مذهب ثانی وثالث اربابی سماوات موادندن حجم
وصلابتی سلب ایدوب طبایع افلاك مایعه ولینه وخرق والتیام قبول ایدر اجرام دیدیلر
حتی صاحب رأی ثالث تیقهو براهیوش ممالك شمالیه‌دن معدود دانیا اولکه‌سنده بحر بالطقده
هوءنا نام جزیره‌ده صوند قوس تعبیر اولنور بوغازده متصرف اولدوغی اورانبورك نام قلعهٔ
وقیع البنیانده تاریخ میلادك بیك التی یوز سنه‌لری اوائلی اثناسنده رصد بنا ایدوب مادهٔ
سماوات لینه ومایعه اولمق اوزره تخییل حتی ذوات اذناب سطوح افلاکده سیر ایدرلردیو دلیل
اقامت ایتمش وعطارد ایله زهره شمسك کاه فوقنده وکاه تحتنده بولندقلرینه ذاهب اولمش
وغفلت اولنمیه‌که بو رأیه کوره عدد سماوات اوچه منحصردر اولیکه جمله‌یی محیطدر
امپیره یوم دیدکلری یدرکه اعتقادلرنده اهل سعادت اولنلرك مکانیدر ایکنجی فلك ثوابتدر
اوچنجی فلك سیاراتدرکه بو فلکی کواکبك حرکات مختلفه‌سنه کوره و بینلرنده تفاوت اوزره
واقع ابعاده نسبت دوائره تقسیم ایدرلر و بعضیلری فلك ثوابت مافوقنده محرك کل بر فلك
اثبات ایدوب بونلره کوره افلاك کلیه عددی دورت اولور وکذلك صاحب رأی ثانی

قوپرنقوش هيئتنده دخی عدد افلاك اوچه منحصر اولوب راولی جملهٔ سیارات وعنا صردن عبارت اولان هیئت مذکوره‌در ایكنجی بزه كوریلوب مشاهده قلدیغمز فلك ثوابتدر اوچنجی فلك ثوابتك تحتی مسافه سی هرنه دكلو بی حد و بی پایان وسعت اوزره فرض اولنوراپسه ده ماوراسنده فلك مرقومی محیط برفلك عظیم الشان خیال اولنوب اهل سعادته آرامكاه تعیین اولنور بوندن صكره باب مرقومده رأی مرقومه كوره تعاقب وتعاكس فصول سنه عللی وكواكبه عارض اولان اقامت واستقامت ورجعت وسائر بونك امثالی كیفیت اسبابی بیان اولنمش ایكن اقتصار ایچون ترك اولنوب تخییلی اشكاله حواله ونچه نچه اسوله واجوبه ایراد اولنوب نقل وتحریری تطویله مؤدی اولماملق ایچون بومقدار ایله اكتفا وترجمه‌ده تعامل ناسده جریان ایدن القاب واملا اختیار اولندی وبومحلده شاعر بلیغ فصیح اللسانك بیت حدیث ازمطرب ومی كووراز دهر كمتر جو كه كس نكشود ونكشاید بحكمت این معمارا بیت كمسه حل ایلمدی مشكل راز فلكی وارایسه عقد ثریا یی قودی نقطهٔ شك قولیله هیئت عالم بحثنده ختم كلام ودقایق وحقایق اسرار نامتناهی یی حاوی مجرد صنع جناب حضرت باری اشبو عالم جسمانینك كیفیتی علمنده دریای بی پایان حكمته بوندن زیاده توغلدن كف عنان عزیمت اولندی

تم تذییل الطابع امر سادس دوائر واقطاب بیاننده‌در جغرافیلر كره اوزرنده دوائر مختلفه واقطاب اثبات ایدرلر ارض وافلاك اموری بونلرله ضبط اولنور اولا كره‌ده محور فرض اولنور اول برخطدن عبارتدر كه مركزه اوغرایه وكره یاخود دائره‌نك برطرفندن برطرفنه منتهی اوله بوكا قطر دخی دیرلر یونانده دیامتر بومعنایه‌در واول خطك ایكی طرفی قطبدر كره انك اوزرنده دونر یونانیلر اكا پولوس دیرلر دونمك معناسنه پولیودن مشتقدر افلاك وارضده بو ایكی قطبك بری شمالیدر یونانده اكا اركتكوس دیرلر آیو معناسنه آركتكودن مشتقدر زیرا انده دب اصغر شكلی واردر بوقطبه مقابل اولان جنوبیدر یونانیلر اكا آنتاركتكوس دیرلر آنتی ضد ومقابل معناسنه‌در بونلرك لاتنده غیری اسملری دخی واردر كه اطلسده بووجهله مذكوردر قطب شمالیه بوریالیش وآكولوناریس دخی دیرلر بوریاش وآكولونام روزكار اول سمتدن اسد وكیچون وشبتمتریونالیش دخی دیرلر زیرا دبك یدی یلدزی اولان تریونیش انك حولنده دوراپدر وقطب جنوبیه اوشتر یالیس ونوسیوس دیرلر زیرا آوشتر یاخود نونوس نام روزكار اول سمتدن اسر ومریدیونالیش دخی دیرلر اصطلاحا جنوبی معناسنه مریدیشدن اخذ ایدرلر دائره برخط ویا سطحدر كه وسطنده نقطه‌دن محیطه اخراج اولنان خطوط متساویه اوله واول نقطه‌یه مركز محیط ومركز دائره ومركز كره دیرلر بودخی ایكی قسمدر اوزرنده واقع اولدوغی كره‌یی تنصیف ایدرسه عظیمه تنصیف ایتمزسه صغیره دیرلر پس كرهٔ ارض اوزرنده سكز دائره تعیین اولنمشدر دوردی عظیمه دوردی صغیره‌در اول دورت عظیمه دائرهٔ استوا ودائرهٔ نصف‌النهار ودائرهٔ بروج ودائرهٔ افقدر دورت دوائر صغرا ایكی انقلاب مداری وایكی قطب مداریدر بوسكز دوائرك بشی متوازیه یعنی ارالرنده بعد مساوی اوچی منحرفه‌در

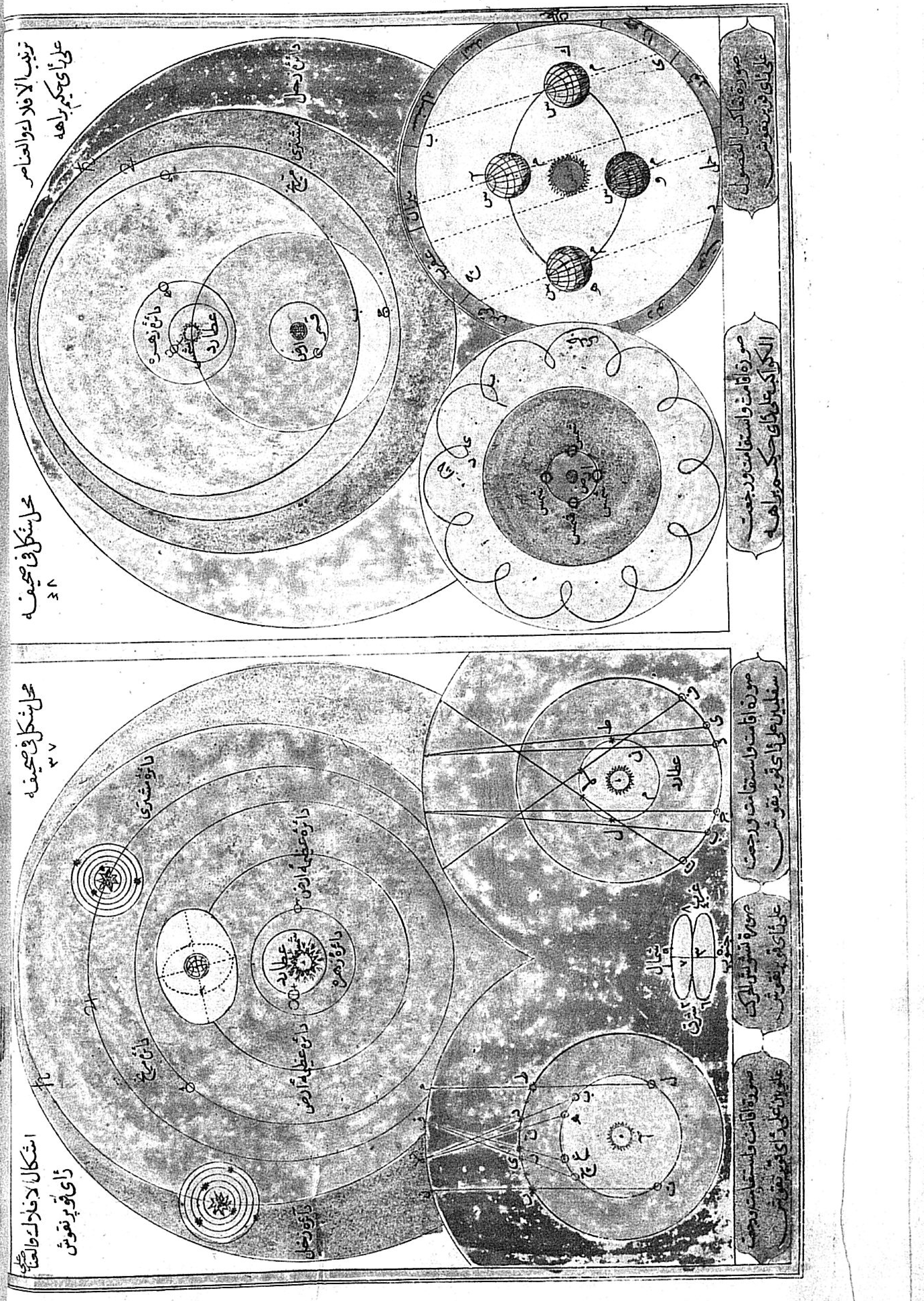

وبونلردن ایکیسی یعنی دائرهٔ نصف نهار ایله دائرهٔ افق کره اوزرنده رسم اولنمیوب منفصل
ومتحرك وضع اولنور باقیسی کره اوزرنده مرسوم وثابتدر پس بونلری برر بر بیان لازمدر
دائرهٔ افق بوبردائرهٔ عظیمه درکه عالمك کورینور قسمنی کورنمز قسمندن فصل وتحدید ایدر
اول اجلدن حد ایدیجی معناسنه یونانده اکاهوریزون ولاتنده ترمینا تورونینیش دیرلر
کره نك تحتانیسی وفوقانیسی انکله بیلنور بودخی برقاچ قسمدر بری افق حقیقی که کره یی تنصیف
ایدر بری افق حسی که امکنه سکانك رؤیتنه کوره مختلف اولور بری دخی افق مستقیمدر
خط استوا افقی که انده طلوع وغروب استقامت اوزره در بری دخی افق مائل که مستقیمدن
غیریسی جمله آفاق مائله در یعنی قطبلردن برجانبه میل ایدر وطلوع وغروب انلرك اکثرنده
استقامت اوزره دکلدر افق حسی قطرنك ارضده مسافه سی یوزسکسن استادیوم یعنی
یکرمی ایکی بیك بشیوز ادم درکه جرمانیا میلی ایله بش میل وخمسهٔ اثمان میلدن زیاده
دکلدر دیو تخمین اولنور دائرهٔ افقك ایکی قطبی واردر بری سمت رأسدرکه فرنك مهندسلری
بونی تحریفله زنت دیرلر وبری سمت قدمدر اکا انلرنادیر دیرلر بونلرك هر بری آنتی پوداسه
نسبت علی العکسدر یعنی بزم سمت قدممز طبان طبانه مقابلمزك سمت رأسی دوشر
دائرهٔ استوا کرهٔ ارضده برعظیمه درکه فلك اعظم منطقه سی اولان معدل نهار دائره سی
سطحنده واقع اولوب شمس سنه ده ایکی دفعه کندی حرکتی ایله اوزرینه کلدکده اکثر
معموره ده لیل ونهار مساوی اولمغله استوایه منسوبدر یونان اکا ایسی مرنوس ولاتنده
اکواتوردیرلر معدل معناسنه اول وقت شمسك فلکده ایکی اعتدال نقطه لرینه کلدیکی
زماندرکه بری اول حمل وبری اول میزاندر واول ایکی نقطهٔ اعتداله اکونوقسیالیس دیرلر پس
متوازی دوایرك عظیمه سیدر ایکی قطبدن بعدی برابر اولوب کرهٔ ارضی جنوبی وشمالی
ایکی قسم متساویه تقسیم ایدر دائرة البروج ایله ایکی محلدن تقاطع اوزره رسم اولنور
اول تقاطع محلی ایکی نقطهٔ اعتدال مقامنده در انلره اکونوقسیالیس دیرلر وکمیجار بو دائره یه
مطلق لینیا یعنی خط دیرلر دائرهٔ بروج کرهٔ ارضده رسم اولنان عظیمه نك بری دخی بودر
بوکا منطقة البروج دخی دیرلر یونانده اسمی زودیاکوس در معدلله تقاطع ایدوب ایکی انقلاب
نقطه لرینه اچیلوب برجانبه میل ایلمشدر اول میله میل کلی دیرلر یکرمی اوچ بوچق درجه
قدر جنوبه وشماله مائلدر قطبلری دخی قطب عالمدن بوقدر برجانبه دوشر بو دائره یی اون ایکی
قسمه تقسیم ایدوب هر برینه برج دیدیلر التیسی شمالده حمل ثور جوزا سرطان اسد
سنبله التیسی جنوبده میزان عقرب قوس جدی دلو حوت زیرا فلك البروجده اشکال
کواکبدن بو دائره اوزرنده ذکر اولنان حیوانات اشکالی واقع اولمشدر انکیچون یونان حیوان
معناسنه اولان زودیادن اسمی مشتق قلدی ولاتنده شیغنی فردیرلر علامت کتوریجی
معناسنه زیرا بروجك هر بری شیغنم یعنی علامتدر واسماء بروجی بر بیته درج ایدرلر اول
بیت بودر سئونت آریش تاروش چمینی قانسر لیو ویرغو لیبرا کوه اسقور پیوش

آرسی تنتش قاپرآنقورن پسچش بو بیتك مصراع اولی بروج شمالیه اسماسی مصراع ثانی بروج جنوبیه اسماسیدر کوه واومعناسنه عطف ایچوندر ولاتنده آریش حمل تاوروش ثور جمینی جوزا قانسر سرطان لیواسد ویرغو سنبله لیبرا میزان اسقور پیوش عقرب آرسی تنتش قوس که ساجیتاریوش دخی دیرلر قاپرجدی آنقورن دلوکه قواریوس دخی دیرلر پسچش حوت اسملریدر وهر برج اوتوز درجه یه وهر درجه التمش دقیقه یه وهر دقیقه التمش ثانیه یه قسمت اولنوب دائره اوچیوز التمش درجه قلنمشدر جمله احوال کره بونکله حساب اولنور دائرهٔ نصف نهار بر عظیمهٔ متحرکه درکه ایکی قطب عالمدن ومتعین سمت رأسدن مرور ایدوب دائرهٔ استوا ایله تقاطع وکرهٔ ارضی تنصیف ایدر بری شرقی بری غربی دوشر نصف لیل ونصف نهار بونکله بیلنور ودائرهٔ استوا اجزاسندن هر برجزئه بر نصف نهار اعتباری ممکندر بوکا یونانده مریم ومرینوس ولاتنده تنصیف ایدیجی معناسنه مریدیانوش دیرلر امادورت دائرهٔ صغیره که دائرهٔ استوایه متوازیه درانلرك ایکیسی مدار قطب بروجدر بری دائرهٔ انقلاب صیفی که مدار رأس سرطاندر وبری دائرهٔ انقلاب شتوی که مدار رأس جدیدر لاتن بونلره ستولستسیالیس دیرلر کونش طورمق معناسنه سولستیسیومدن مشتق قلارلر زیرا شمس انده کلدکجه لیل ونهار بر زبر قرار اولمغله کانه طورر وبو دائره یی تجاوز ایتمیوب برنه واصل اولدقجه رجوع ایتمکله یونان بو دائره لره تروپیکوس دیرلر رجوع معناسنه اولان تروپوسدن اخذ ایدرلر دائرهٔ مدار قطب بروج شمالیه یه یونان ارکتکوس تسمیه ایدرلر زیرا دب اصغرك ایغلری کویاکه انی رسم ایدر ارتقوس آیو معناسنه در لاتنده شبتمتریونالیش تسمیه اولنور زیرا دب اصغریدی یلدزدن عبارتدر لفظ مزبور قطبی یدی باصیجیلر معناسندر کذلك اول سمتك اسمی ایله بوریالیش وآکولوناریش دخی تسمیه ایدرلر دائرهٔ قطب بروج جنوبی به انتارتکوس دیرلر ارتیکوسك مقابلی معناسنه وبو دائره تحت الافق بزه ابدی الخفا اولمغله اوشترینوش یاخود اوشتریالیس ومریدی یونالیش دخی دیرلر امر سابع بو دائره لر ایله ارضك انقسامیدر ذکر اولنان دورت دوائر صغارکه ایکی قطب وایکی انقلاب مدارلریدر جمله ارضی بش قسم ایدر جغرافیلر بونلره منطقه معناسنه زونه دیرلر هر بری ایکی کوچك دائره اراسنده یاخود بر دائره وسطنده واقع اولان مسافه دن عبارتدر بو بش قسمك بری مدار شمس التنده اولمغله منطقهٔ محترقه درکه بو معنایه اکاتوریدا دیرلر متقدمین شدت حرارتدن مسکون دکل ظن ایدرلردی وبو ایکی انقلاب اراسی اولان قرق یدی درجه مسافه در خط استوا اورته سندن یکر وایکیسنه منطقهٔ بارده دیرلر زیرا مسیر شمسدن بعید اولمغله شدت برددن متقدمین ظنی اوزره غیر مسکوندر وبونلر مدار قطبین اورته سنده اولان یکرمی اوچ درجه مدور مسافه در بو مسافه لر دخی کندی قطبلری ودائره لری اسمیله تسمیه اولنور وایکیسنه دخی منطقهٔ معتدله دیرلر حرارت وبرودتده معتدل اولمغله بونلر مسکونه در شمالیسنی سرطان

محل شکلی فی صحیفه ٥٠

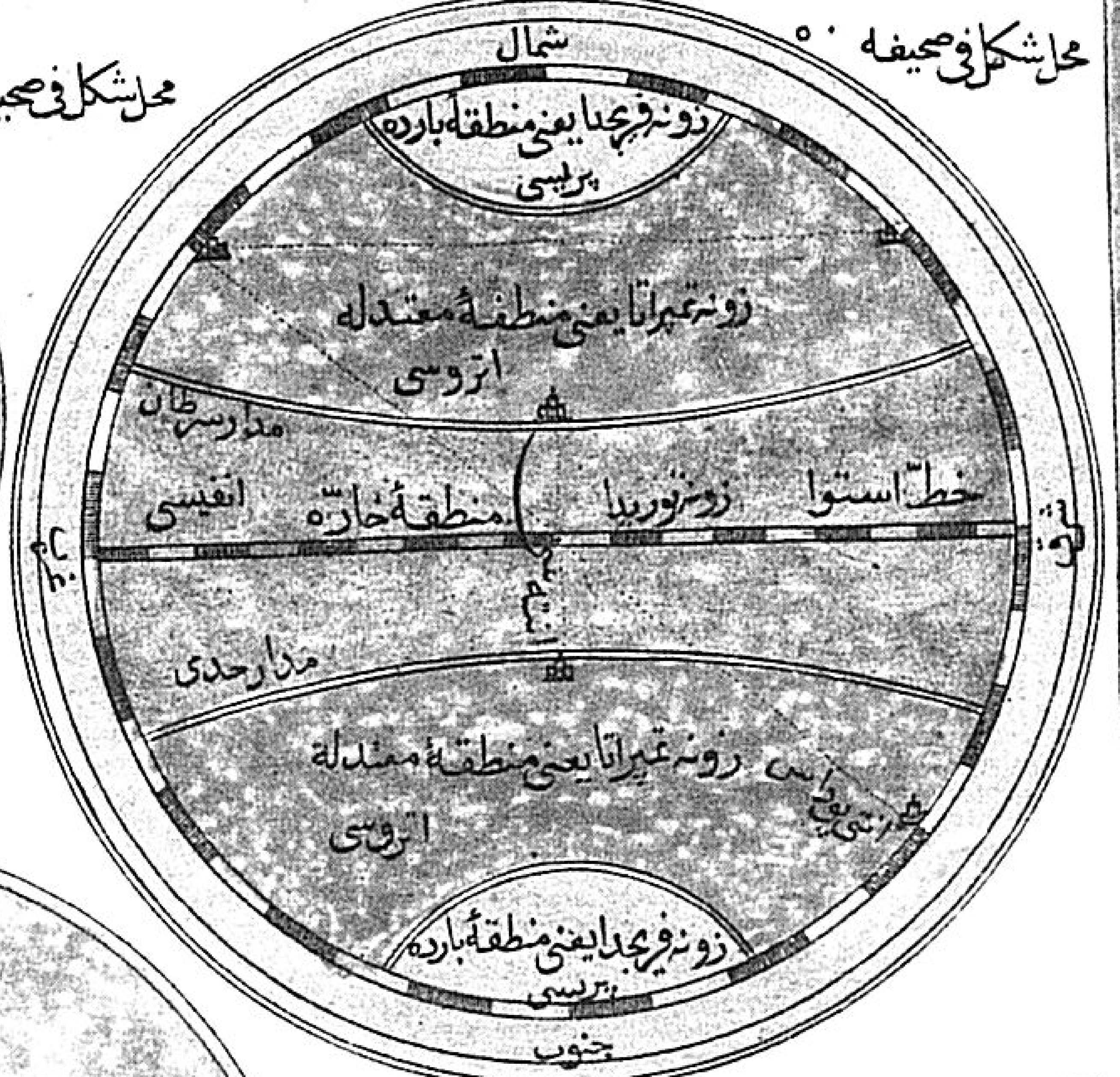

محل شکلی فی صحیفه ١٢

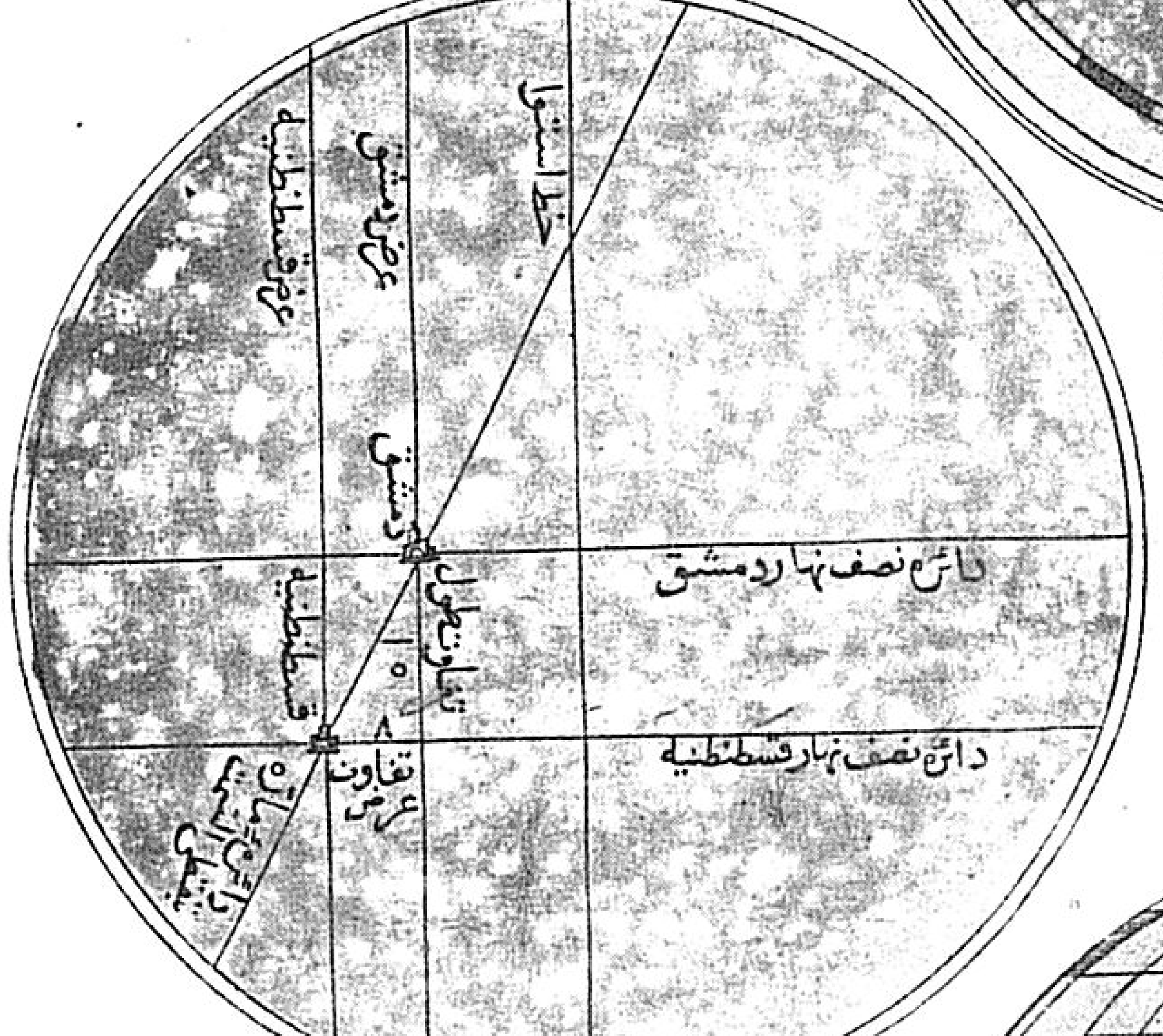

شکل انقسام الکرة الی المناطق ومنسوبات ممالك بمثلثات بروج وسیارات ومعرفة جهات ومواضع بلاد . دوائر عروض واطوال دیرکره قاصیه المساحه . قرب وبعد شمس الی الارض حسب الاوج والحضیض . جدول اقالیم . جدول مسافات ومقادیر مقیاسات

محل شکلی فی صحیفه ٥٤

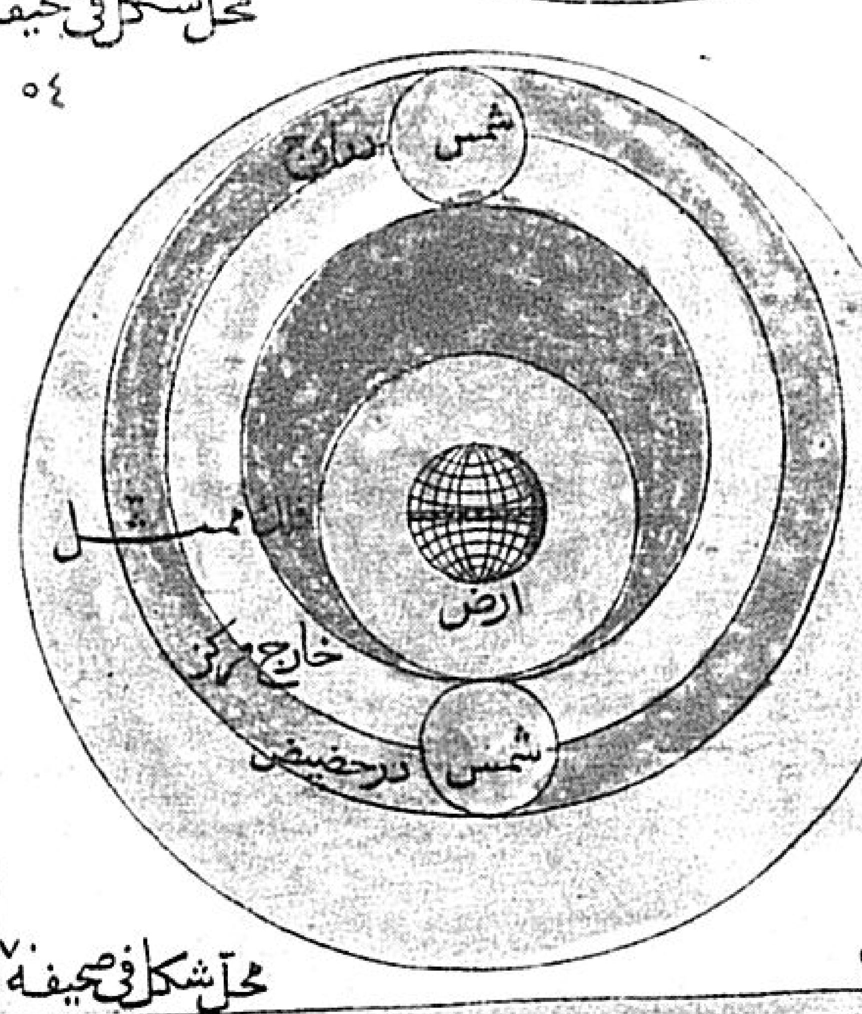

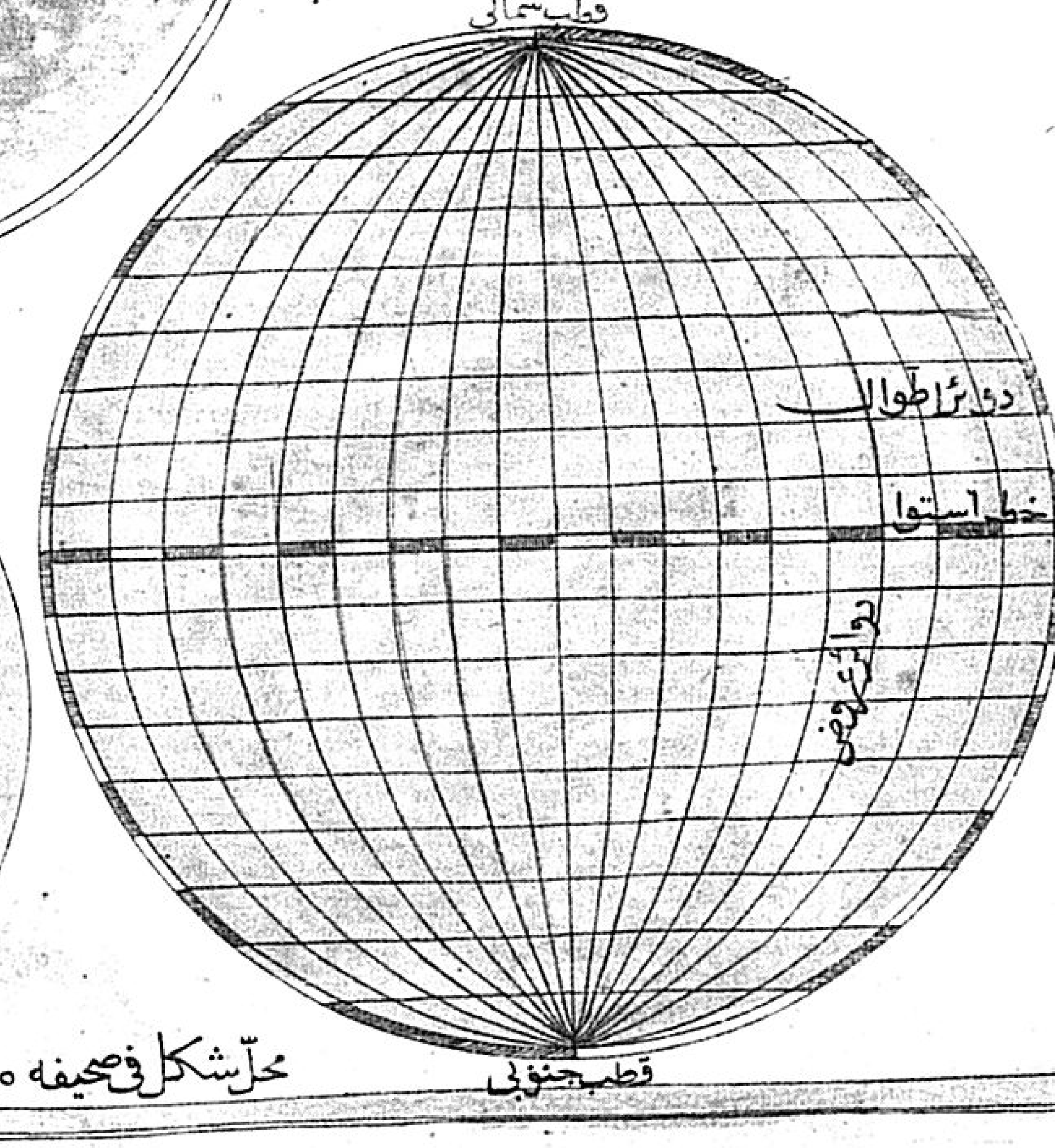

محل شکلی فی صحیفه ٧

محل شکلی فی صحیفه ٥٥

انقلابی ایله ارکنکوس تحدید ایدر جنوبیسنی جدی انقلابی ایله انتارکتکوس تحدید ایدر وهر برینك
عرض مسافه سی قرق اوچ درجه در وبو مناطق سکانی ظل ووضع جهتی ایله بری برندن
ممتازلردر ظله نسبت منطقهٔ بارده سکاننه پریسی دیرلر زیرا انلرك ظلی دکرمن کبی سطح افقده
دونر منطقهٔ معتدله سکاننك اسمی اتروسی در زیرا انلرك نصف نهارده ظلی بر جانبه دوشر
منطقهٔ حاره سکاننه انفیسی دیرلر زیرا بونلرك نصف نهارده ظلی کاه جنوبه وکاه شماله دوشر
ووضع جهتندن دخی اوچ قسمه تقسیم اولنورلر برقسمی پریه سی در بونلر برمدارده وبرعرضده
دیزلنلردر ابتداء طولدن آخره وارنجه ایکنجی انتیسیدر بونلر خط استوادن ایکی طرفه
علی السویه بعید اولان عرضلرده وبرطولده دیزلنلردر اوچنجی انتی بوداسدر بونلر خط
استوایه ایکی طرفده برابر عرضلرده بری سمت رأس بری سمت قدمده اولنلردر بو التی قسم
دائره دن ملاحظه اولنه امر ثامن عرض دائره لرنده واقالیمده در جغرافیلر کرهٔ ارضی
اختلاف لیل ونهار اعتباری ایله برنیچه قسم ایدوب هر برینه اقلیم دیدیلر اسلامیان اقالیمی
ایکی قسم قلوب برقسمنه اقالیم عرفی دیدیلر روم وشام کبی نتکم تقویم البلدان صاحبی
یکرمی سکز اقالیم عرفی ذکر ایدر لکن سائر جغرافیلر انجق اقالیم حقیقی یازوب انلری اقسام
ثلثهٔ کلیه جزئیاتندن قلدیلر زیرا ادنی اعتبار ایله هر قسم نیچه اقسامه منقسم اولور
وهر برنده ولایت واقالیم دیمکه صالح نیچه اقسام واردر بو تقدیرجه مضبوط ومطرد اولماز
واول اقلیم اعتبار اتدیکی بعض محلده نیچه تفصیللر واردر که بعد الوقوف نیچه اقالیم اولمق مقرردر
مزبور رمالك المؤیدك عدم وقوف اعتذاری سبق ایتمشیدی پس بو کتابده انکیچون اقالیم
عرفی اعتبار ایتمدك زیرا برحد حقیقی ایله محدود دکلدر کیمی مدور وکیمی مقوس وکیمی
مستطیل واقع اولدوغندن غیری نیچه یوز اقلیم ذکری لازم کلور انجق انلری ولایتلر
بیانی محللرینه حواله ایلدك بو محلده اقالیم حقیقی تقسیمنی ذکر ایدرز اهل فن انلری بو وجهله تقسیم
ایلدیلر که خط استوا التنده ساکن اولنلره نسبت لیل ونهار مدام اون ایکیشر ساعتدر
بعده بلده قطب شمالی وقطب جنوبی سمتنه بعید اولدقجه اختلاف لیل ونهار اکا کوره زیاده
اولور پس بو دائرهٔ استوایه موازی عرض دائره لری فرض اولنوب هر ایکیسی اراسنه
بر اقلیم دیدیلر بو تقدیرجه اقلیم ایکی دائره اراسنده واقع اولان مسافه در شول شرطله که
انده اطول نهار خط استوا طرفنده اولاندن نصف ساعت زیاده اوله پس اقلیم لفظی اول
مسافه یه دلالت ایدرلدن کاه دائره یه دخی اطلاق ایدرلر وبو تقسیم ایله بلادك مواضعی
وطبایعی واختلاف لیل ونهاری اجمالا معلوم اولور زیرا برابر عرضده اولان بلاد امور مذکوره ده
مشارکدر وهر اقلیمده اوچ دائره فرض اولنور بری ابتدا بری وسط بری اخر
وبو دائره لره یونانده پاراللی دیرلر بطلمیوس واتباعی یکرمی بر دوائر شمالیه ویدی اقلیم تعیین
ایلدیلر جمله متقدمین اقالمی یدی یه حصر ایدوب باقیسنك مسکونی آز اولمق ظنی ایله
اللی عرضندن اوته اقلیم اعتبار ایتمدیلر اسلامیان دخی انلره تابع اولوب مبلغ علملری

قدمایه

جدول اقاليم على رأى المتأخرين

	مسافات اقاليم		عرض اقاليم		طول نهار اقاليم		عدد دوائر	عدد اقاليم
	دقيقه	درجه	دقيقه	درجه	دقيقه	ساعت		
حط استوا	٠		٠	٠	٠	١٢		
مبدا وسط	٣٤	٨	١٨ / ٣٤	٤ / ١٢	١٥ / ٤٥	١٢ / ١٢	١ / ٢	١
نهايت	٥٠	٧	٤٣ / ٣٣	١٦ / ٢٠	١٥	١٣ / ١٣	٤ / ٥	٢
	٣	٧	١٠ / ٣٦	٢٤ / ٢٧	٣٠ / ٤٥	١٣ / ١٤	٦ / ٧	٣
	٩	٦	٤٧ / ٤٥	٣٠ / ٣٣	١٥	١٤ / ١٤	٨ / ٩	٤
	١٧	٥	٣٠ / ٢٠	٣٦ / ٣٩	٣٠ / ٤٥	١٥ / ١٥	١٠ / ١١	٥
	٣٠	٤	٢٤ / ٣٤	٤١ / ٤٣	١٥	١٥ / ١٥	١٢ / ١٣	٦
	٤٨	٣	٢٩ / ٢٠	٤٥ / ٤٧	٣٠ / ٤٥	١٦ / ١٦	١٤ / ١٥	٧
	١٣	٣	١ / ٣٣	٤٩ / ٥٠	١٥	١٦ / ١٦	١٦ / ١٧	٨
	٣٤	٢	٤٨ / ١٧	٥٢ / ٥٣	٣٠ / ٤٥	١٧ / ١٧	١٨ / ١٩	٩
	١٧	٢	٢٩ / ٣٤	٥٤ / ٥٥	١٥	١٧ / ١٧	٢٠ / ٢١	١٠
	٠	٢	٣٧ / ٣٤	٥٦ / ٥٧	٣٠ / ٤٥	١٨ / ١٨	٢٢ / ٢٣	١١
	٤	١	٢٩ / ١٤	٥٨ / ٥٩	١٥	١٨ / ١٨	٢٤ / ٢٥	١٢
	٢٩	١	٥٩ / ٤٠	٥٩ / ٦٠	٣٠ / ٤٥	١٩ / ١٩	٢٦ / ٢٧	١٣
	١٣	١	١٨ / ٥٣	٦١ / ٦٢	١٥	١٩ / ١٩	٢٨ / ٢٩	١٤
	١	١	٢٥ / ٥٤	٦٢ / ٦٢	٣٠ / ٤٥	٢٠ / ٢٠	٣٠ / ٣١	١٥
	٥٢	٠	٢٢ / ٤٦	٦٣ / ٦٣	١٥	٢٠ / ٢٠	٣٢ / ٣٣	١٦
	٤٤	٠	٣٠	٦٤ / ٦٤	٣٠ / ٤٥	٢١ / ٢١	٣٤ / ٣٥	١٧
	٣٦	٠	٤٩ / ٦	٦٥ / ٦٥	١٥	٢١ / ٢١	٣٦ / ٣٧	١٨
	٢٩	٠	١٦ / ٢٥	٦٥ / ٦٥	٣٠ / ٤٥	٢٢ / ٢٢	٣٨ / ٣٩	١٩
	٢٢	٠	٤٧ / ٥٧	٦٦ / ٦٦	١٥	٢٢ / ٢٢	٤٠ / ٤١	٢٠
	١٧	٠	١٦ / ١٤	٦٦ / ٦٦	٣٠ / ٤٥	٢٣ / ٢٣	٤٢ / ٤٣	٢١
	١١	٠	٢٠ / ٤٥	٦٦ / ٦٦	١٥	٢٣ / ٢٣	٤٤ / ٤٥	٢٢
	٥	٠	٢٨ / ٣٠	٦٦ / ٦٦	٣٠ / ٤٥	٢٣ / ٢٣	٤٦ / ٤٧	٢٣
	٠	٠	٣١	٦٦ / ٦٦	٠	٢٤	٤٨ / ٤٩	٢٤

دقيقه	درجه	عدد ماه
١٥	٦٧	١
٣٠	٢٩	٢
٢٠	٣٧	٣
٢٠	٧٨	٤
١٠	٨٤	٥
٠٠	٩٠	٦

منقدمينك زعمنجه كوره ربع معمورك شكليدر

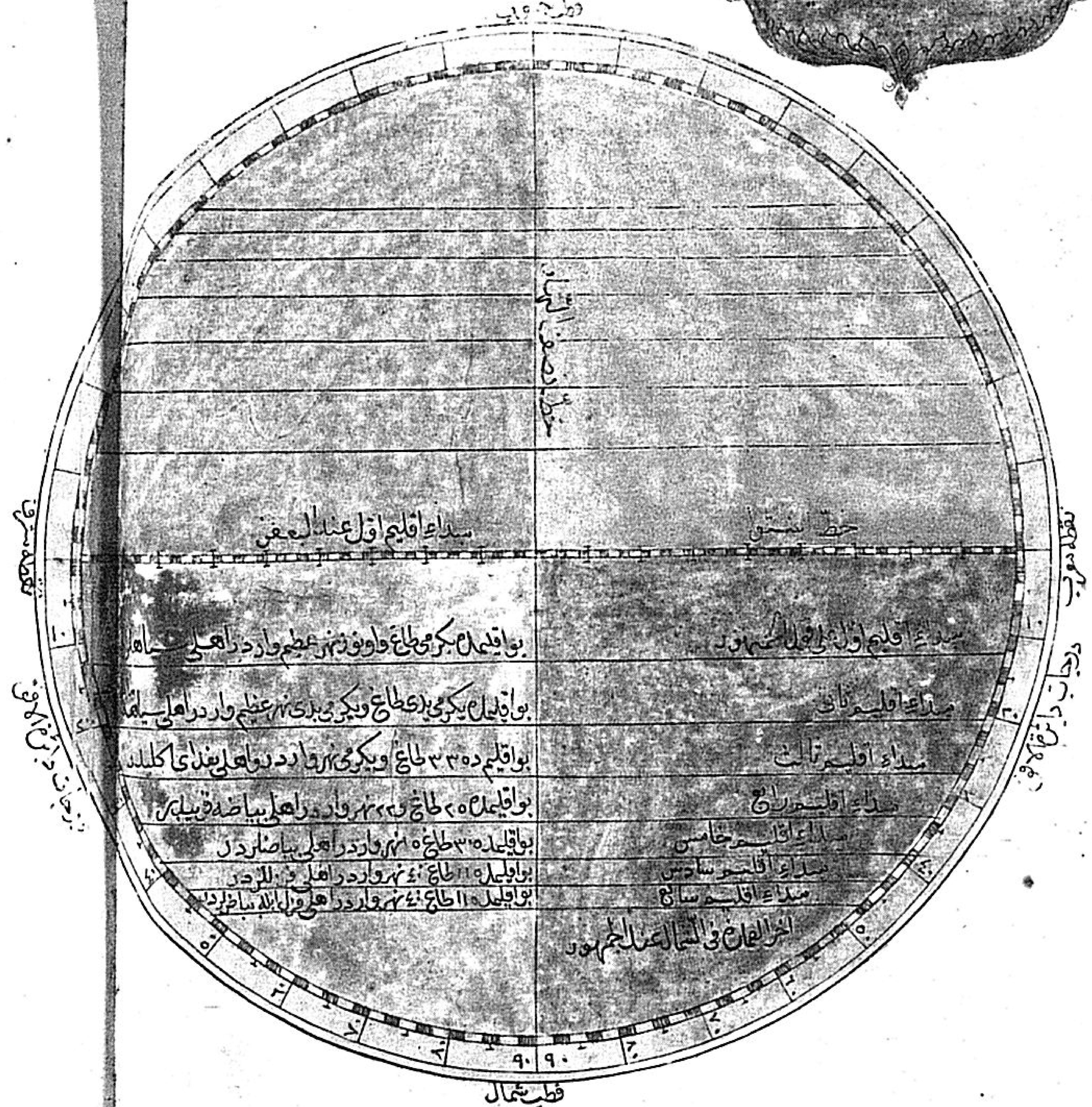

علی احمد القريمی

قدمایه تقلیددن تجاوز ایتمدی لکن متأخر جغرافیلر یدنجی اقلیمدن اوته یرلر مسکون
اولدوغن بیلوب التمش یدی عرضه وارنجه تقسیم و یکرمی دورت اقلیم تعیین ایتدیلر
بز بو کتابده انلرک رأیني قبول ایتدک اقلیم اول ابتداسی عند البعض خط استوادن فرض
اولنوب لکن اول سمتلرک اکثری دریا اولمغله جمهور رقتنده اقلیم اولک مبدئی اون ایکی درجه
وقرق دقیقه عرضدن فرض اولنمشدر اول محلک اطول نهاری اون ایکی ساعت وقرق بش
دقیقه اولور وسطی بالاتفاق اون التی درجه واتوز یدی دقیقه عرضدر که اطول نهاری اون اوچ
ساعتده وارر دیو کتب اسلامیه ده تصریح اتدیلر لکن هر اقلیمده بچوق ساعت تفاوت شرطنه
مخالفدر اول اجلدن سائر ذکر اتدکلری امور مضحکه دخی طرح اولندی زیرا خط مفروض ایله
تحدید اولنان حدودده تعداد انهار وجبال وممالک صحیح اولور امور دن دکلدر و بو بابده طول
وعرض قاعده سنه اعتماد احساب اولنور ظن ایلمک فن ایله اشنا اولمقدن ناشیدر بو کتابده
حدود اقالیم جدولله بیانه حواله اولنوب هر برنده ذکر ایله تطویل التزام اولنمدی پس بو اقالیم
بعض جزایر محیط شرقی یه ونیل ایچنده مروا نام شهره اوغرار ایکنجی اقلیم بعض سواحل
بلاد هند وجزیرة العرب وافریقیا جنوبندن بحر غربه وارر اوچنجی اقلیم بعض بلاد چین
وهند وسند وافریقیا سواحل شمالیسندن بحر دوردنجی اقلیم بعض چین وهند وختا
وتبت وخراسان وجبل وفارس و روم و بعض غالیایه واسپانیایه اوغرار بشنجی اقلیم
اکثر ماوراءالنهر وترکستان وروم وغالیا واتالیا واسپانیایه اوغرار دو ردنجی . بشنجی اقلیم
اعدل اقالیم در آب وهواسنک لطافتندن اکثر خلق قوای ظاهریه وباطنیه ده حسن وجمالده
اعتدال اوزره اولور التنجی اقلیم بعض اسپانیا وغالیایه وجرمانیایه ورومه وقره دکزه
وترکستانه اوغرار بحر بودخی اعتدالدن خارج دکلدر یدنجی اقلیم بلاد له وروس وترکستان
شمالندن بحر بونک نهایتی عرض اللی درجه ویکرمی دقیقه واطول نهار اون التی ساعت وربع
اولدوغی محلدر دیو متقدمین تعیین ایتدیلر و بعضلر دخی یدنجی اقلیمک اخری اول محلدر که
عمارت آنده نهایت بوله واول جانب شمالده جزیرهٔ تولی در دیدیلر جزیرهٔ مزبوره التمش اوچ
عرضده اولوب اطول نهاری یکرمی ساعت اولمق اوزره قرار ویردیلر لکن مجسطی ده
صقالبه دن بر قوم التمش دورت عرضنده ساکن اولدقلری مذکوردر و بطلمیوس جغرافیاسنده
التمش التی عرض دخی فی الجمله معمور اولمق مسطوردر متأخرین کما بلرنده یتمش عرض
بیله مسکون یازیلوب ترجمه اولنان اطلس وغیریده دخی زیاده معمور یرلر رسم اولنمشدر
تنکه تفصیلی کلجکدر متأخرین رأیی اوزره سکزنجی اقلیم وتان برغادن طقوزنجی اقلیم
روستوقیومدن اوننجی اقلیم هیبرنیادن اون برنجی اقلیم نوروجیا قلعه سی اولان
بوهوسدن اون ایکنجی اقلیم غوسیادن اون اوچنجی اقلیم نوروجیاده برج شهرندن
اون دوردنجی اقلیم قبتا شهری اولان ویبورجیومدن اون بشنجی اقلیم سودیا شهری اولان
آروسیادن بچوب آخر اقلیملر نوروجیا وسودیا وروسیا شهرلرندن وآخر اطه لرک اوزرندن

مساوی بعد ایله مرور ایدرلر پس خط استوادن اطول نهاری یکرمی دورت ساعت
اولدوغی یره دك یکرمی دورت اقالیم اولمق متعین دراندن اوته قطبه وارنجه اقالیم تقسیم
اولندوغی معلوم اولمدی زیرا اول حددن اوته نصف ساعت تفاوت قاعده سی رعایت
اولنمق ممکن دکل زیرا اطول نهار هفته وشهر تفاوتی ایله التی آیه منتهی اولور زیرا قطبده
نصف کره تحت الافق ونصفی فوق الافق واقع اولمغله حرکت کواکب رحویه در پس
بر اقلیمده اطول نهار استعلامی لازم کلسه قاچنجی اقلیم ایسه نصف عددنی خط استوا نهاری
اوزرینه ضم ایله حاصل اولور مثلا بشنجی اقلیمده ایکی بچوغی اون ایکی اوزرینه زیاده ایلدك
اون دورت بچق اولدی وبونکله اطول نهاردن بلد قاچنجی اقلیمه دوشدوغی دخی معلوم
اولور مثلا بر بلدك اطول نهاری اون بش ساعت اولسه اون ایکی ساعتی کیدردك
واوچی تضعیف ایندك التنجی اقلیم حاصل اولدی اکر اوچی تربیع ایتسلك دوائر متوازیه
عددی ظهور ایدر مثلا التی اقلیمك اون ایکی دائره سی اولور خط استوادن شمال طرفنه
اقالیمده حال نیجه ایسه متأخرین قتنده جنوب طرفنده دخی اول منوال اوزره در یعنی انده دخی
یکرمی دورت اقالیم تقسیم اولنمشدر زیرا ایکی دنیانك نصفی جنوبی واقع اولمشدر لکن مصنفلر
اقالیم جنوبی یه مخصوص اسامی تعیین ایتمدیلر بلکه شمالده انلره مقابل اولان اقلیملر
اسملریله ذکر ایدرلر آتی مروه کبی یعنی یونانده مقابل معنا سنه انتی لفظنی مروه یه اضافتله
مروه نك مقابلی دیرلر نهایت بونلری دخی اوغرادوغی یرلر اسمیله تسمیه ایلمك ممکندر مثلا اقلیم
اول جبل قمره مرور ایدر ونیل منبعندن کچر ایکنجی اقلیم انقلاب شتوی التندن کچر
وقوزنیش بورننه اوغرار آخرلر دخی کذلك اما متقدمین جنوب جانبنده قلت عمران
وتفریق بلدان سببیله آنده اقالیم اعتبار ایتمدیلر بطلمیوس جغرافیاسنده اون عرضنه دك
بعض بلدان اولدوغی یازلوب باقیسی ذکر اولنمدی صکره کشف اولنوب اوتوز عرضنده
نیجه ممالك بولندی خصوصا امارغانك جنوبیسی صکره ظهور ایلمکله اول سمتده دخی
تقسیم اقالیم متعین اولدی پس هر اقلیمك عرضی واطول نهاری ومسافه سی بیانی ایچون
بر جدول وضع اولندی تا که سهولتله وقت حاجتده معلوم اوله جدول اول عدد اقلیمدر
جدول ثانی ده دوائر متوازیه عددی ثالثده اطول نهار رابعده عرض خامسده
مسافه عددی یازلمشدر درجه ودقایقه دخی اشارت اولنمشدر وجدولده اقلیم اولك
مبدئی اولان اولکی دائره دورت درجه اون سکز دقیقه عرضدن فرض اولنمشدر که انده
اطول نهار اون بش دقیقه تفاوت ایدر امر تاسع طول وعرض ایله کرهٔ ارضك انقسامنده در
جغرافیا اربابی کرهٔ ارضده اون سکز دائرهٔ نصف النهار وایکی طرفه سکز دائرهٔ عرض
رسم وفرض ایلدیلر سابقا ذکر اولندوغی اوزره هر دائره اوچیوز درجه یه تقسیم اولنمشدر
پس نصف النهار دائره لری طول درجه سنی وخط استوایه موازی ایکی جانبندن طقوزر
دائره عرض درجه سنی تعیین ایدر هر ایکی دائره اراسنی حساب شطرنجی وضرب ایله اونر

درجه مسافه در وابتداء عرض بالاتفاق خط استوادن ایکی طرفه فرض اولنور بری عرض
شمالی وبری عرض جنوبی در اما ابتداء طولده اختلاف اولندی بطلمیوس وغیری یونانیلر
بزم کتابلرده جزایر خالدات وکندی کتابلرنده قناریا دیمکله معروف اولان فورتوناتا اطه لرینك
نصف نهاری دائره سنی ابتداء طول تعیین ایلدیلر زیرا کندی سمتلرنده غربدن شرقه
عمارتك مبدئی اول زمان محل مزبور ایدی صکره بعض متأخرین واسپانیا رئیسلری ابتداء
طولی قلمنك اطه لرندن ازورس نام جزایردن طوتوب دیدیلر که یوسله ده اولان ابره اول
اطه لرده بر جانبه میلسز طوغری نقطهٔ شماله توجه ایدر اسپانیا اورته سنده طلیطله سمتلرنده
دخی رقاص طوغری نقطهٔ شماله توجه ایدوب غیری یرلرده بر مقدار منحرف طورر وبو کیجه
آلات رصدیه ایله تجربه اولنمشدر وبعضیلر ابتداء طولی سواحل غربیه دن اعتبار ایتدیلر
ایکی حدك مابینی اون درجه در اطوال بلادده اولان تفاوتلر اکثر بو اعتبارلره مبنیدر
وحکماء شرق کندی سمتلرنده انتهاء سواحل شرقیه ده لنکدز نام محلدن مبداء طول
اثبات ایتدیلر بو رأی جمهور استعمالنه مطابق دکلدر وایکی مبداء میانی تقریبا یوز یتمش
درجه اولور که ربع معمورك مسافهٔ امتدادی در ومیانده خط استوا اوزره بر مقام فرض
اولنوب اکا قبة الارض دیدیلر واول محل ارین اسمیله کتب اسلامیه ده مذکور واطلس
وغیریده غیر مسطوردر بعضیلر بو قبة الارض طقسان طول اوتوز اوچ عرضده فرض اولنور
دیدیلر بونك اثباتی بر امر لازم اولمامغله جغرافیا اربابی بوکا التفات وذکرینه دخی تنزل
ایتمدیلر پس اصطلاح فن جغرافیاده طول بلد جزایر خالدات نصف نهاری دائره سیله
معدل نهار تقاطعی نقطه سندن بلد مفروض نصف نهاری تقاطعینك نقطه سی بیننده
معدلدن واقع اولان قوسدر وعرض بلد نقطهٔ سمت رأس بلد ایله معدل نهار
بیننده بلد مذکورك نصف نهاری دائره سندن بر قوسدر وبو عرض بلد کرك
جنوبی وکرك شمالی سمتنده اولان قطبك ارتفاعنه وخلاف سمتی قطبنك خفاسنه
مساوی اولور وبو طول وعرض تعیینی ایله روی زمینده واقع اولان بلاد ومواضعك
امکنه سی وجهتی وبری برینه نسبتی وبعدی وقربی تقریبا معلوم اولور مثلا
استانبولك طولی اللی بش وعرضی قرق بر درجه ودمشقك طولی یتمش وعرضی
اوتوز اوچ درجه در دینلدکده دمشق استانبولك شرق وجنوب طرفنده اولمق
لازم کلور زیرا طولی اندن زیاده وعرضی اندن کمتر در اما ایکیسی اراسنده بعد
مقدار مسافه در استعلام قاعده سی بودر که اولا نظر اولنور ایکیسنك عرضی بر
وطولی مغایر ایسه تفاوت مابین الطولین بعد مابین در استانبول ایله ازنکمید کبی
واکر طولده متفق وعرضده مختلف ایسه بو صورتده تفاوت مابین العرضین بعد مابین اولور
استانبول ایله بروسه کبی واکر ایکیسی دخی مختلف ایسه بو صورتده بعد مابین
بر مثلث قائم الزاویه وتری اولور اول زاویه نك بر ضلعی دائرهٔ نصف نهاردن بر قوس وبر ضلعی

دائرهٔ عرض بلد مطلوبدن بر قوسدر و وتر اولان ضلع ایکی بلدك نقطهٔ سمت رأسنه
مرور ایدن دائره دن بر قوس واقع اولور بو اوچ ضلعدن ایکی ضلعك مقداری بزه معلومدر که
اول طول وعرض تفاوتلریدر بو معلوم ایله اول وتر اولان ضلع مجهول مقدارنی استعلامك
بر طریقی بودرکه ایکی ضلع معلومك مربعی جمع ومجموعك جذری اخذ اولنه حاصل عدد
مطلوب اولور مثلا دمشق ایله قسطنطنیه ده تفاوت ما بین الطولین اون بش و تفاوت
ما بین العرضین سکزدر ایکیسنك مجموع مربعی ایکیوز سکسن طقوز اولور عدد مزبورك جذر
تقریبیسی اون التیدر پس ایکی شهرك میاننده بعد مسافه اون التی درجه اولور باقیسی
دخی بوکا قیاس اولنه معنای مذکور دائره ده محسوس وظاهردر تتمه خصوص مذکور
کتب اسلامیه ده مسطور اولان رسمسز طول وعرض ترکیبلرینه کوره در اما اطلس وغیری
فرنکی جغرافیا کتابلرنده صحایف کلیه وجزئیه ده رسم وتقسیم اولنوب درجات طول وعرض
صحایف اشکال بلادکه آکا قارتی وتابولا دیرلر کنارلرنده رقم ایله عدد اقسام تعیین اولنمشدر اکثر
درجات عرض یمین ایله یساره ودرجات طول زیر وبالایه دوشر وهر بری اجمال وتفصیل
حسبی ایله کاه التیشر وکاه اونر دقیقه یه تقسیم قلنمشدر بر بلدك طول وعرضی و یری بوندن
بعدی پرکال ایله انلردن معلوم اولور بوندن غیری هر صحیفه مسافه سنه کوره میل حسابیله
تقسیم اولنمش مقیاس واردر آکا اسقاله دیرلر اکثریا بعد ما بین پرکال ایله اول مقیاسه کوره
اولچلوب قیاس اولنور بو جمله کتاب اطلس ترجمه سنده تفصیل اوزره یازیلوب بو کتابده
جمله اشکالی نقل التزام اولنمغله بعض تطویل ترکوطی اولندی زیرا نقل اشکال التزام
ایلسك بر نسخه دن بر نسخه یه نقل عمل کثیر وبو دیارلرده باصمه استعمال اولنمغله بر صحیفه سنی
بله رسم امر عسیردر لابد یازلدقده یرلری آچق قالوب کتاب ناقص اولمق لازم کلور آکا بناء
بعض اشکال عامه نقلی ایله اکتفا اولنوب انلرده دخی مسطور اولان مشهور ومعظم
شهرلرك طول وعرضی ترکیبه النوب اشکاله حواله ورسمه موقوف قلنمدی تا که لازم کلوب
شکلدن تجرید اولنورسه کتاب افاده ده مستقل اولوب ناقص قالمیه زیرا رسوم واشکالی
یرلو یرنده صحیح اوزره نقل وتحریره قادر نساخ نادر بلکه بو دیارلرده معدوم واولنلرك دخی حالی
معلومدر لکن بو کتاب جلیل القدری یازان و یزدران اخواندن مأمولدرکه مشتمل اولدوغی
صور واشکالی یرلو یرنده نقل وتحریره همت ایده لر تا که لباسدن عاری قلنمش وحوشه
وقویروغی وقنادی یولنمش قوشه دونمیه زیرا بو فنك اشکال محسنات لازمه سندندر وهر بار
معقول محسوس ایله تفهیم اولنه کلمشدر لکن بو صور واشکالی بیهوده نقش صانن جهلا کتابی
یازوب شکلنی قصد اطلی ایدرسه نه چاره حق بلاویره عمری کونی طی اولنه تنبیه محال طول
وعرض چون هر موضعك محلنی استعلامده طول وعرض قاعده سنی فرض اقتضا اتدی فن
اربابی الات رصدیه ایله وکاه ظن وتخمین ایله اطوال وعروض بلادی تتبع واستقرا ایتدیلر
عرض بلد وطول بلد ربع واسطرلاب وخسوف کسوف وقتلری ایله معلوم اولورکه طریقی
اول

اول آلتلر رساله لرنده وزیجلرده مبیندر وبو بابده تقریب فائده سی تحقیق فائده سی مقامنه
قائمدر دیو عقلا رمز واشارت ایتمشلردر جغرافیاده بطلمیوس یازدوغی بلادك طول
وعرضنی مهما امکن تعیین ایتدی اسلامیان دخی بعض مرتبه زیجلرده واقالیم کتابلرنده نقل
ایلدیلر وبو ماده ده مستقل کتاب دخی تدوین اولندی لکن ابو الریحان بیرونی قانون مسعودی ده
یازدوغی اوزره اکثری مختل ومشوش اولوب کیمی اصلاح اولندقدن صکره اکثری تقریب
افاده سندن خالی دکلدر بو حالی اوزره نقل اولنه کلوب اطلس وغیری متأخر جغرافیالرده
وما یاموند الرده مهما امکن تصحیح اولنمق دعواسن اتدیلر لکن حقیر تقویم البلدانده ذکر اولنان
اطوال وعروض بلاده کوره بر خریطه رسم ایلیوب بلادی نقل محلنده اکثرینك بعد
مشرقین کبی فسادی ظاهر اولمغله ابو الریحانك اصلاح دعواسنی تسلیم ایتمك لازم کلدی
واطلس وغیری فرنکی جغرافیالرده دخی اطوال وعروض بری برینه مطابق بولنمدوغندن
غیری نیجه متعین یرلر ترجمه اولندقده مخالف ظهور ایتمکله انلرك دخی ماهیتی بیلندی جمله دن
بری اکثر کره وجغرافیاده شهرمز اولان قسطنطنیه یی قرق اوچ قرق بش عرضنده یازارلر
لکن تقریبا قرق بر درجه اولدوغی آلات رصدیه دلالتی ایله ثابتدر پس طول وعرض امورنده
تحقیق دعواسی صحیح اولمیوب انجق تقریب افاده سی تسلیم اولنورسا بقا ذکر اولنان سکز
طول وعرض دائره لرینك رسمی بودر امر عاشر احوال مسافه وآلات مساحه ده در
مقدمه ده مذکوردرکه رومانیلر ارضك مسافه سنی خطوه ایله که خطوه ذراع خیاط مقداری
تقدیر اولنور مساحه ایدوب بیك آدم [illegible] دیرلر وبو سر ملیرده بر طاش دیکوب
ولایتلری مسافه سنی اول طاشلرله معلوم ایدنیلر صکره کلنلر ملیر اسمنی طاشه نقل ایدوب
اونجی ملیرده یرینه اونجی طاشده دیرلردی پس میل لفظی بوندن قالدی چون هر
دائره اوچیوز التمش درجه یه وهر درجه التمش دقیقه یه قسمت اولنمشدر کرهٔ ارضده بر درجه
مسافه سی قاچ میل بر اولور تعیین ایچون قدمادن بطلمیوس تدمر صحراسنده قیاس
ومساحه ایدوب بر درجه یری التمش التی میل وثلثان میل بولدی بو قیاس بو طریقله
اولدیکه مزبور صحراده بر یره نصب علامت ایدوب ایکی طائفه خط مستقیم اوزره نقطهٔ
شمال وجنوبه کیدوب کیجه قطب شمالی اول علامت محلنده اولدقلری ارتفاعدن بر درجه
تفاوت ایتدیکی یرده طوروب آنده دخی نصب علامت ایتدیلر وایکی علامت ما بیننی ایکی
طرفدن اولچوب بر بینی بر مقدار زیاده بولوب احتیاطا اقلی اخذ ایتدیلر زیرا اقل اکثرده
داخلدر بو مقدار کلدی وعدد مذکوری اوچیوز التمشه ضرب ایله بتون دوره واندن قطره
ونصف قطره وشکسز کره مسافه سنه علم حاصل ایتدیلر وبو قیاس صحیح میدر دیو آل
عباسدن مأمون خلیفه امتحان مراد ایلدی عصرنده بولنان اهل وقوفدن علی بن عیسی
وغیری بر طائفه ایله مأمور اولوب سنجار صحراسنده وجه مشروح اوزره قیاس ومساحه
ایلدیلر بونلرك قیاسنده بر درجه اللی التی میل وثلثان میل کلدی وتفاوتی عملده مساحه یه

حمل ايلديلر حالا عمل كير وقدما رأيى اوزره دركير ومقدمه‌ده ايدريونان كندى مسافه‌سنى
استاديوم ايله قياس ايدرلردى وبوزيكرمى بش آدمه براستاديوم ديرلردى بوتقديرجه
سكز استاديوم برروماني ملير اولور وفرس قومى فرسنك ايله قياس اتديلر وهربر
فرسنك اوتوز استاديوم دروم‌مصر سكانى اسكنى استعمال اتديلر وبونك مقدارنده اختلاف
اولندى بعضيلر التمش استاديوم وبعضلر قرق وبعضيلر يكرمى استاديوم طوتديلر حالا نمچه
ودانيا ونوروجيا واسوچ وانكليز واسقوشيا ولهوچه وايتاليا خلقى ملير لفظنى استعمال
ايدرلر لكن اسپانيا وفرانسا لوقه استعمال ايدرلر اسپانيا قومى آكالغاس وفرانسا ليوس
ديرلر روس ومسقو كندى مسافه‌لرنده وورست نام مقياس استعمال ايدرلر بودخى معلوم
اولا كه ذكر اولنان اقوامدن برقوم بوقدر كه كندى مسافه‌لرينك مقياسى براولوب ارالرنده
اختلاف اوزان اولميه مثلا جرمانيا يعنى نمچه‌نك مختلف اولكه‌لرنده مختلف ميللر استعمال
ايدرلر كيمى بيوك وكيمى كوچك وكيمى وسط كذلك اسپانيا وفرانسا وآخرطوايفده كرك
لوقه كرك ميل مختلف اولور پس بوبابده اتفاق طمع اولنميه واختلاف صورتنده ذكر اولنان
قياسات ايله مقدمه واطلسده مذكور اولدوغى اوزره برغرادوش يعنى بردرجه مسافه‌سى
التمش بيك آدم وهرآدم دورد رقدم وهرقدم اون التيشر برمقدر كه بردرجه دوزتيوز
سكسن استاديوم وجرمانيانك بيوك ميلى ايله اون ميل واورته ميلى ايله اون ايكى ميل
وكوچك ميلى ايله كه استعمال اتدكلرى عادت ميلى دراون بش ميل درفلمنك واسوچ
مهندسلرى دخى بوجرمانيا ميلنى استعمال ايدرلر وغاليا يعنى فرانسانك مطلق لوقه‌سى ايله
يكرمى بش ميل وبيوك ميلى ايله يكرمى ميل درو ايتاليا ميلى ايله التمش ميل درو انكليز ميلى ايله
دخى التمش ميل درديدى وانكليز لوقه‌سى ايله يكرمى لوقه درواسپانيا لوقه‌سى ايله اون يدى
بوچق لوقه درويكرمى ساعتلك يول درپس جرمانيانك كوچك ميلى ايله كرهٔ ارضك دورى
بش بيك دورتيوز ميل اولوب قطرى بيك يديبيوز اون سكز ميل واون برجزؤك ايكيسى
مقدارى درديو تعيين اتديلر اما اسلام مهندسلرى قتنده بردرجه مسافه‌سى سابقا ذكر
اولندوغى اوزره التمش التى وثلثان ميل ومتأخرين رأيى اوزره اون ميل اكسك ويكرمى
ايكى فرسخ وتسع فرسخ وهرفرسخ بالاتفاق اوچ ميل درميل دخى قدماء مهندسين ذراعى
ايله اوچ بيك ذراع ومتأخرين ذراع ايله دورت بيك ذراعدر ذراع دخى قدما ذراعى اوتوز
ايكى پرمق ومتأخرين ذراعى يكرمى دورت پرمق اولوب متأخرين ذراعى قدما ذراعنك
ثلاثه ارباعى وبرميل بالاتفاق طقسان التى بيك پرمق اولور وهرپرمق التيشر
معتدل ارپه‌نك بطنى ظهرينه ملاصق اولوب طوردوغى برمقدار ايدر متأخرين رأيى اوزره
عدد دور يكرمى ايكى وتسع فرسخه ضرب اولنسه سكز بيك فرسخ اولور وميل حسابى
ايله يكرمى دورت بيك ميل وقطرى يدى بيك التيوز اوتوز التى ميل درو برمنزل مسافه ايام
بهارده سير وسط ايله تقريبا يكرمى دورت ميل دركه سكز فرسخ اولور ومسافهٔ فرسخ

حركت

جدول اقاليم

عدد اقاليم	عدد درجات	اطول نهار اقاليم ساعت	اطول نهار اقاليم دقيقه	عرض اقاليم درجه	عرض اقاليم دقيقه	مسافات اقاليم درجه	مسافات اقاليم دقيقه	
٠	٠	١٢	٠	٠	٠	٠	٠	درخط استوا
١	٢ ٣	١٢ ١٣ ١٣	١٥ ٤٥	٤ ٨ ١٢	١٨ ٣٤ ٤٣	٨	٣٤	مبدا وسط نهايت
٢	٤ ٥	١٣ ١٣	١٥	١٦ ٢٠	٤٣ ٣٣	٧	٥٠	وسط نهايت
٣	٦ ٧	١٤ ١٤	٣٠ ٤٥	٢٣ ٢٧	١٠ ٣٦	٧	٣	وسط نهايت
٤	٨ ٩	١٤ ١٤	١٥	٣٠ ٣٣	٤٧ ٤٥	٦	٩	
٥	١٠ ١١	١٥ ١٥	٣٠ ٤٥	٣٦ ٣٩	٣٠ ٢	٥	١٧	
٦	١٢ ١٣	١٥ ١٥	١٥	٤١ ٤٣	٢ ٣٢	٤	٣٠	
٧	١٤ ١٥	١٦ ١٦	٣٠ ٤٥	٤٥ ٤٧	٢٩ ٢	٣	٤٨	
٨	١٦ ١٧	١٦ ١٦	١٥	٤٩ ٥٠	١ ٣٣	٣	١٣	
٩	١٨ ١٩	١٧ ١٧	٣٠ ٤٥	٥٢ ٥٣	٤٨ ١٧	٢	٣٤	
١٠	٢٠ ٢١	١٧ ١٧	١٥	٥٤ ٥٥	٢٩ ٣٤	٢	١٧	
١١	٢٢ ٢٣	١٨ ١٨	٣٠ ٤٥	٥٦ ٥٧	٣٧ ٣٤	٢	٠	
١٢	٢٤ ٢٥	١٨ ١٨	١٥	٥٨ ٥٩	٢٩ ١٤	١	٤٠	
١٣	٢٦ ٢٧	١٩ ١٩	٣٠ ٤٥	٥٩ ٦٠	٥٩ ٤٠	١	٢٩	
١٤	٢٨ ٢٩	١٩ ١٩	١٥	٦١ ٦٢	١٨ ٥٣	١	١٣	وسط نهايت
١٥	٣٠ ٣١	٢٠ ٢٠	٣٠ ٤٥	٦٢ ٦٢	٢٥ ٥٤	١	١	
١٦	٣٢ ٣٣	٢٠ ٢٠	١٥	٦٣ ٦٣	٢٢ ٤٦	٠	٥٢	
١٧	٣٤ ٣٥	٢١ ٢١	٣٠ ٤٥	٦٤ ٦٤	٦ ٣٠	٠	٤٤	
١٨	٣٦ ٣٧	٢١ ٢١	١٥	٦٥ ٦٥	٤٩ ٦	٠	٣٦	
١٩	٣٨ ٣٩	٢٢ ٢٢	٣٠ ٤٥	٦٥ ٦٥	٢١ ٣٥	٠	٢٩	
٢٠	٤٠ ٤١	٢٢ ٢٢	١٥	٦٦ ٦٦	٤٧ ٥٧	٠	٢٢	
٢١	٤٢ ٤٢	٢٣ ٢٣	٣٠ ٤٥	٦٦ ٦٦	٦ ١٤	٠	١٧	
٢٢	٤٤ ٤٥	٢٣ ٢٣	١٥	٦٦ ٦٦	٢٠ ٢٥	٠	١١	
٢٣	٤٦ ٤٧	٢٣ ٢٣	٣٠ ٤٥	٦٦ ٦٦	٢٨ ٣٠	٠	٥	
٢٤	٤٨ ٤٩	٢٤	٠	٦٦ ٦٦	٣١	٠	٠	

عدد ماه	درجه	دقيقه
١	٦٧	١٥
٢	٦٩	٣٠
٣	٧٣	٢٠
٤	٧٨	٢٠
٥	٨٤	١٠
٦	٩٠	٠٠

محل شكل في صحيفه ٥٣

محل شكل في صحيفه ٥٨

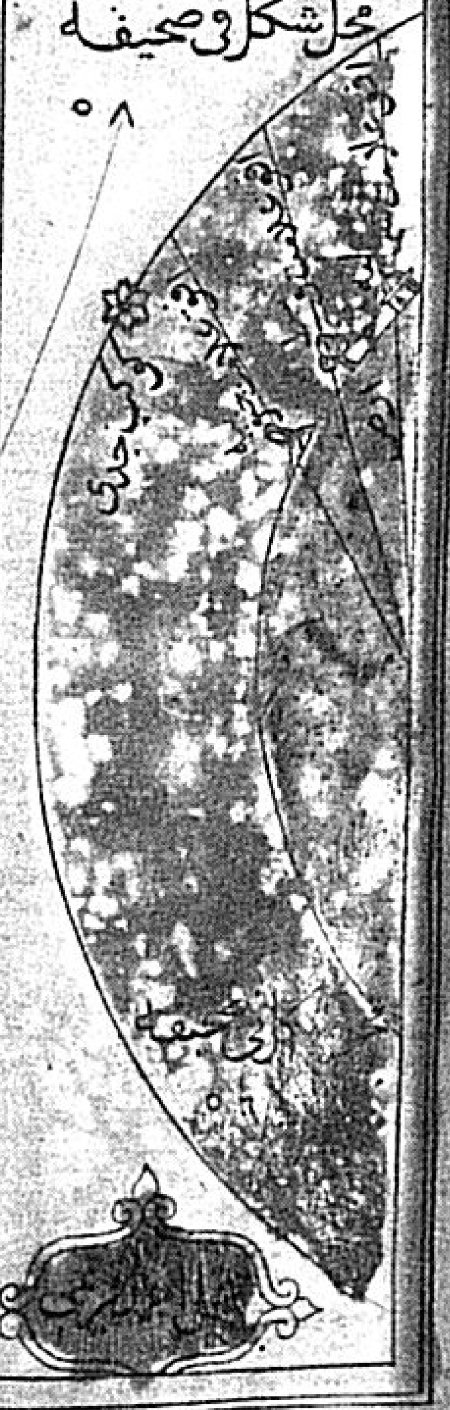

جدول مسافات درجه ومقادير مقياسات

اسماء مقياس	فرسخ	ميل اسلامى	ميل كبير جرمانى	ميل وسط جرمانى	ميل صغير جرمانى	ميل غاليا يعنى فرانسا	ميل ايتاليا وروماني	ميل انكليز	ميل روس	ميل اسقوت
مسافهٔ بك درجه	٢٢ و ١/٩	٦٦ و ٢/٣ ٥١	١٠	١٢	١٥	٢٠	٦٠	٥٠ ٦٠	٨٠	٥٠
عدد ذراع مقياس	١٢٠٠٠	٤٠٠٠	٢٦٦٦٦	٢٢٢٢٢	١٧٧٧٧	١٠٦٦٦				
اسماء مقياس	لوقهٔ غاليا	لوقهٔ اسپانيا	لوقهٔ انكليز	لوقهٔ ساعت	استاديوم	آدم	قدم	بريد	منزل	ذراع
مسافهٔ بك درجه	٢٥	١٧ و ١/٢	٢٠	٢٠	٤٨٠	٦٠٠٠٠	٢٤٠٠٠٠	٥ و ١/٢	٣	٢٦٦٦٦٦
عدد ذراع مقياس			٦٠٦٦٦	١٠٦٦٦	٤٠٠	٣ و ١/٥				
نسبت	استاديوم ١	آدم ١	قدم ١	اصبع ١	ميل ايتاليا ١	فرسخ ١	بريد ١	منزل ١	ذراع قدما ١	ذراع متأخرين ١
درميان مقياسات	آدم ١٢٥ ميل رومى ١/١٠	قدم ٤	اصبع ١٦	شعيره ٦	استاديوم ٨	ميل ٣ استاديوم ٣	ميل ١٢	فرسخ ٨	اصبع ٣٢	اصبع ٢٤

حركت بطيئه ايله برساعت قدر زمانده قطع اولنور اكثر ملوك اسلاميه سلفده يوللر
اوزره هر دورت فرسخ محله بريد تسميه ايدوب آنلر قومشلر ايدى استعجال ايله كوندردكلرى
اولاقلر نوبت نوبت كيدرلر وكونده بو قدر بريد قطع ايدرلردى حالا اندن اولاق تعبير اولنور اكثر
مسافه تعييني اعتبارى قالمشدر ودرياده التمش ميل بر مجرا تسميه اولنوب اعتدال هواده
سير وسط ايله انجق قطع اولنور زياده موافق روزكار منزللرينه حد يوقدر وبوجمله
جدول مقياسده درج اولندى تذييل الطابع در تفصيل مقياس بر وبحر ومقدار مسافه
كرهٔ ارض وما خفى اوليه كه متن كتابده اشارت اولندوغى اوزره هر عصرك خلقى
وهر بلدك اهلى مسافهٔ بر و بحرى بلمك ايچون مختلف مقياس استعمال ايده كلمشلردر
وعنصر تراب ومامن حيث المجموع كره يعنى برمدور رطوب شكلنده اولوب طولا وعرضا يعنى
كرك غربدن شرقه وكرك شمالدن جنوبه اعتبار ايله وسطنده قوشاق مثللو فرض اولنان
دائره اوچيوز التمش درجهٔ متساويه يه تقسيم اولنمق اصحاب هيئت عندنده متفق عليه در
ولكن بر درجه مسافه فرسخ وميل ومرحله وساعت وساير مقياسك اختلافى سببيله
منازع فيه اولمشدر مهندسين متقدميندن بطلميوس وا كا تابع اولنلرك مساحتى اوزره
بر درجه ارض يكرمى ايكى فرسخ وتسع فرسخدر وفرسخ اوچ ميلدر وميل اوچ بيك ذراعدر
وذراع اوتوز ايكى برمقدر وبرمق بطن بطنينه ملاصق التيشر معتدل اربه مقداريدر
بو تقديرجه بر درجه ارض التمش التى ميل وثلثان ميل اولور وفرسخ حساب ذراع ايله
طقوز بيك ذراع اولوب حركت بطيه ايله بر درجه ارض تقريبا اوج مرحله اولور ومرحله
سكز فرسخدر وفرسخ حركت بطيه ايله برساعتده قطع اولنوب بركونده قطع اولنان مسافه
تقريبا يكرمى دورت ميل اولور وبحرده اكرچه زياده موافق روزكاره حد وقرار يوقدر
ولكن اعتدال سير ايله بركونده انجق التمش ميل مقدارى مسافه قطع اولنوب بحريون
عندنده بر مجرى تعبير اولنور واكثرى عمل اكرچه متقدمين اعتبارى اوزره در ولكن
سهو وغفلت اولمامق ايچون متأخرينك دخى اعتبارى بو محلده ذكر وبيان اولنمق مناسب
كورلدى پس متأخرين مساحتى اوزره بر درجه ارض اون طقوز فرسخدن تسع فرسخ
نقصاندر وبو تقديرجه درجه اللى التى ميل وثلثان ميلدر وميل دورت بيك ذراع وذراع
يكرمى دورت اصبعدر واصبع بطن بطنينه منضم اولمش التى دانه معتدل اربه مقداريدر
ومتقدمين ايله متأخرين بيننده فراسخده واقع تفاوت اختلاف اوچ فرسخدر واميالده
واقع اختلاف مابين اون ميلدر وبو اختلاف حقيقى اولميوب لفظيدر زيرا مقدار ميل ايكى
اعتبارده دخى شئ واحد اولوب انجق ذراع متقدمينه كوره اوتوز ايكى اصبع ومتأخرينه كوره
يكرمى دورت اصبع اولوب تفاوت مابين سكز اصبع اولور وفرسخ رأى اوله كوره طقوز بيك
ذراع ورأى ثانيه كوره اون ايكى بيك ذراع اولوب مقدار ميل ايكى قولده دخى ثلث فرسخدر
واصبع دخى التيشر دانه معتدل اربه مقداريدر كذلك منازل ومراحلده دخى اختلاف جارى

جاری اولوب اکرمشی بطو اوزره اولورسه کاربان وعسکر سیری کبی معتدل تعبیر اولنوب
بردرجه ارض اوچ مرحله اعتبار اولنور مثلا برکونده استانبولدن بیوك چکمجه یه وارمق
کبی واکر سیر بوندن سریع اولورسه سیر متوسط تعبیر اولنوب بردرجه ایکی مرحله اولور
سوار مجردك استانبولدن برکونده سلوریه وارمسی کبی و بوندن دخی اسرع اولوب
بردرجه ارض برکونده قطع اولنوب استانبولدن برکونده چورلیه وارمق کبی اولور قسم اولده
ثلث درجه وقسم ثانیده نصف درجه وقسم ثالثده بردرجه قطع اولنمش اولور وهر عصرك
وبلدك اهلی بردورلو مقیاس استعمال ایده کلدکلرینه بناءً زمانه خلقینك بعضیلری اق
دکز وقره دکزده اکرچه درجات حسابندن غافل ولکن اول مقدار مسافه یی کاه یوز وکاه
التمش میل عد ایدرلر ومنجمون وجغرافیون بردرجه یی یکرمی ساعت وقوم فارس قدیم
یکرمی فرسنك واهل مغرب یکرمی فرسخ واهل هرمز یوز میل واهالی هند شرقیدن کجرات
ودکن خلقی اوتوز میل وکنبایت شرقی اهالیسی یوز میل اعتبار وجملۀ ملل نصارانك مقیاسنده
اعتبارلری اختلاف اوزره اولوب بالجمله صحایف جغرافیالرنده اختلاف بیان وعملده سهولت
وغفلت وخطادن تحاشی ایچون مختلف مقیاس وضع ایده کلمشلردر پس ضابطۀ
مرقومه یه صرف ذهن ایدن ارباب الباب تراب ومادن عبارت اولان اشبو طوپ زمینی دائرا
مادارسیر ودورنه مقدار زمانه محتاج ایدوکی ظاهر ونمایان اولور مثلا استانبول شهری
بومرادك تمشیتنه مبدأ فرض اولنوب برکمسنه طوب زمینی طولا سیر ودور ایلمك نیتیله
استانبولدن حرکت وغربه عزیمت ایله فرنکستاندن وینکی دنیادن مرور ایدوب سیر شمسه
تابع اولارق هنده واصل اولور فعلی هذا هنددن وعجمدن مرور ایله استانبوله کلوب
واصل اولور و بوکمسنه یه نسبت غربدن کیدوب شرقدن کلمش اولور وکذلك طوب
زمینی عرضا سیر ودور ایتمك مراد ایدن کمسنه استانبولدن چقوب شماله عزیمت ایله مسقو
دیارندن واول جانبده اقصای معموره وکشف جدید اولان نوه زمله یرلرندن چقوب قطب
شمالیدن مرور و بزه نسبت طبان طبانه وتحت الارض سیر ایدرك قطب جنوبی یه واصل
واندن اقالیم افریقا وحبش واق دکز ایله استانبوله واصل اولور و بوکمسنه شمالدن کیدوب
جنوبدن کلمش اولور وطوپ زمینی طولا وعرضا بوکونه سیر ودور مقتضای ضابطه اوزره
مشی معتدل ایله اولورسه تماما دورت بیك سکسن قوناق اولور ومشی سوار مجردك سیری
کبی سریع اولورسه یدی یوز یکرمی قوناق اولور ومنزل ایله سیر اولنسه اوچیوز التمش کونده
تماما طوپ زمینی برمقتضای فن جغرافیا خط مستقیم اوزره دائرا مادار سیر ودور اولنمق
امکانی درکاردر امر حادی عشر جهات اربعه وروزکارلر ذکرنده درکون طوغدوغی
سمته مشرق ولاتنده اوریئنس دیرلر باتدوغی یره مغرب ولاتنده اوکسی دنش دیرلر وآفاق
مائله سکاننه کون کونش اوته طرفه سیرنده میل ادوکی یره جنوب ولاتنده مری دیش
دیرلر اول طرفك مقابلنه شمال ولاتنده شبتمتریو دیرلر بودورت سمت اراسنده دورت

سمت دخی وضع اولنور شمال ایله شرق اراسنه اوریتش اشتی وش دیرلر مشرق صیفی
معناسنه جنوب ایله شرق اراسنه اوریتش هیبرنوش دیرلر مشرق شتوی معناسنه وشمال
ایله غرب اراسنه اوکسی دنش اشتی وش دیرلر مغرب صیفی معناسنه وجنوب ایله
غرب اراسنه اوکسی دنش هیبرنوش دیرلر مغرب شتوی معناسنه پس دنیانك دورت
سمتنه دورت باش روزکار تعیین وارالرین تقسیم ایدرلر اما قدیم وحادث مصنفلر بو تقسیم
وتعیینده اختلاف ایدوب هر سمتك خلقی بردرلو تقسیم واخر اصطلاح وضع ایلدی
بز بو مقامده واصل اولدوغمز مرتبه اقوامك اصطلاح وتقسیملرینی بر دائرهده رسم ایلدك
اولا جهات دائرهسی رسم اولنوب تقسیم اولنمشدر ایکنجی دائره ایچ دکزده سفر ایدن
قدماء روم ویونان ولاتین تقسیمیدرلا تنده مطلق روزکاره ونتوش دیرلر شمالدن اسنه آکولو
جنوبدن اسنه آوشتر شرقدن اسنه شوبشولانوش غربدن اسنه فاوونیوش دیرلر جهات
اربعهده اصول ریاح بونلردر بونلرك اراسنده ایکیشر واوچر ویدیشر فروع واردر هر قومك
اصطلاحنه واستعمالنه کوره دائرهلرده بیان اولنمشدر پس بو ایکنجی دائرهیی ذکر اولنان
طوائف اون ایکییه تقسیم ایدوب ایچ دکزده وطشره اوقیانوسده سفر اتسهلر استعمال
ایدوب لکن اوقیانوسه کیدن اوروپا خلقی جرمانیا لغتنه واخر طوائف کندی
لغتلرینه دوندروب تقسیمی دخی اکا اویدررلر ایکنجی دائره لاتینیلرك اوچنجی دائره رومانیلرك
وایتالیا خلقینك استعمالیدر بونلر دائرهیی اون التی قسم ایدرلر دوردنجی دائره بحر اوقیانوسده
سفر ایدن جرمانیلر وسائر اوروپا خلقینك تقسیمی اوزره اوتوز ایکی قسم ومجموعی
اضافت وترکیب ایله دورت اسمدر دائرهده اولدوغی اسلوب اوزره بشنجی دائره بحر محیط
شرقیده سفر ایدن هندیلرك وسائر اسلامیانك تقسیمیدر بونلرك اقسامی بریعنی اوتوز
ایکی قسم واسماسی مغایر در ترتیب اوزره اما اهل اسلامدن داخل دکزده سفر ایدنلر
اوتوز ایکی قسمی اون اسم ایله تسمیه ایدوب شماله یلدز جنوبه قبله شرقه کون طوغوسی
غربه طی شرق ایله شمال اراسنه پویراز شرق ایله جنوب اراسنه کشیشلمه جنوب ایله
غرب اراسنه لودوس غرب ایله شمال اراسنه قرهیل وبونلرك هر ایکیسی اراسنه اورته
وهر بری ایله اورته اراسنه کرته دیرلر وکرتهلری هر برینه اضافتله اوتوز ایکی قسمی
استعمال ایدرلر مثلا کون طوغوسنك پویرازدن یکا کرتهسی دیرلر باقیسی دخی بو اسلوب
اوزره وکرتهنك اصلی یاننده ربع معناسنه اولان قارته لفظیدر اکثری مربع رسم اولنان
صحیفهلره انکیچون قارتی دیرلر خارتی انك تحریفیدر ونصف کرتهیه لازم کلدکده بونلق
مزهکرته دیرلر اما محیط شرقیده سفر ایدن اهل هند وسند وچین وفارس بو اوتوز ایکی
قسمی اون بش مطلع وایکی قطب جمله اون یدی اسم ایله ومطالعك مقابلنی مغیب ایله
تسمیه ایدوب قطبلره قطب جاه وقطب سهیل وبو اوتوز ایکی قسمه هر برینه خن دیرلر ذکر
اولنان اون یدی اسم کواکب ثابته اسماسندن اون یدی کوکبك اسملریدر نقطه

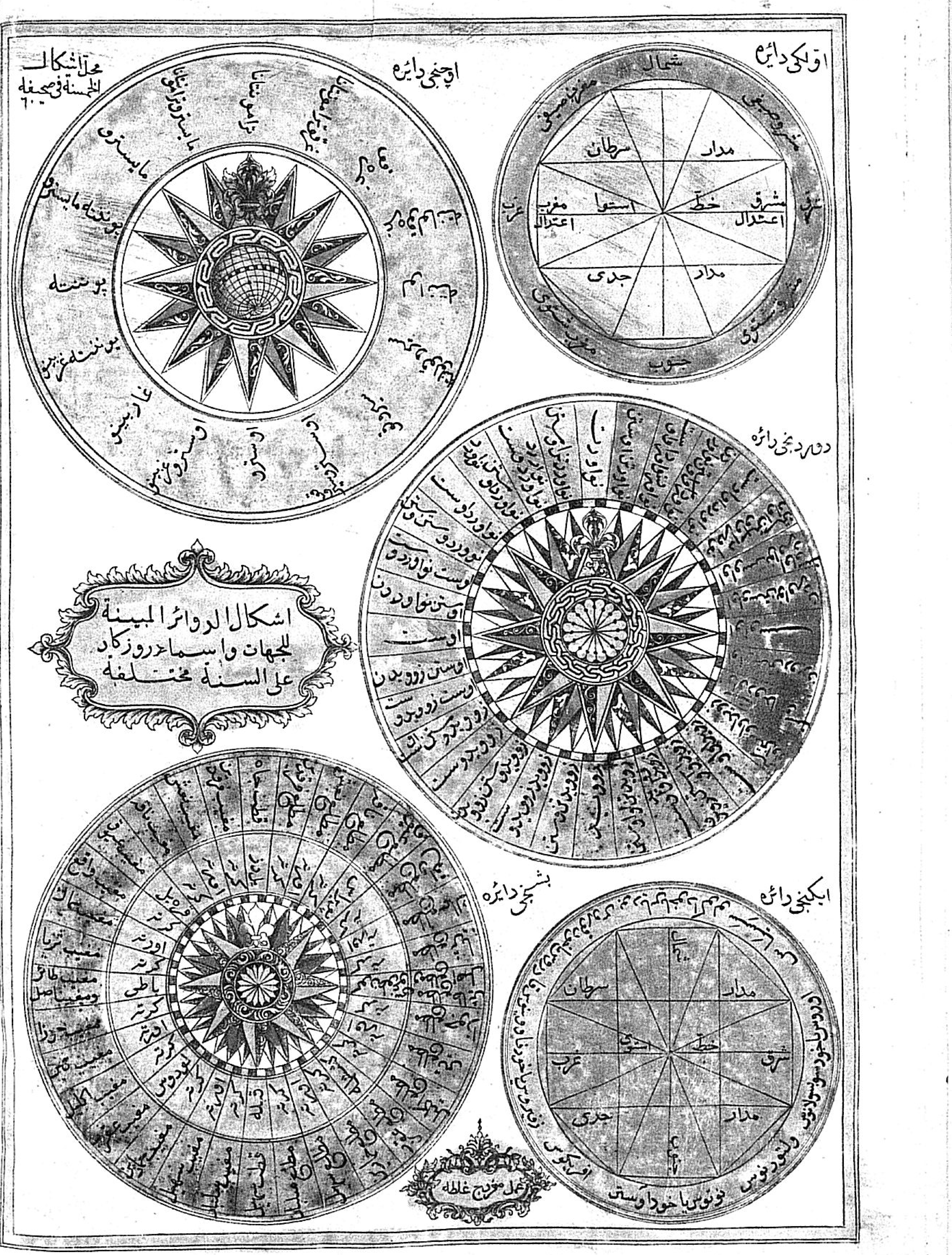

شمالدن شرقه بو ترتیب اوزره اعتبار اولنمشدر قطب جاه معرب کاه در قطب شمالی قربنده
اولان یلدزه اعجام کاه واهل مغرب سمیا واهل هیئت جدی دیرلر بعده مطلع فرقدین
مطلع نعش مطلع ناقه که بوکا سنام وذات الکرسی وکف الخضیب دیرلر مطلع عیوق مطلع
واقع که نسر واقعدر مطلع سماك که سماك رامح در مطلع ثریا مطلع طائر که نسر طایردر بوکا
مطلع اصلی دخی دیرلر کون طوغوسی اولدوغیچون مطلع جوزا مطلع نیر که شعرای یمانیدر
مطلع عقرب بعض نسخه ده قلب واقع اولمشدر مراد قلب عقربدر مطلع حمارین که اولنه
معقل ایکنجی یه ظلیم دیرلر فارسیش دخی تسمیه ایدرلر مطلع سهیل مطلع سلبار که اکا محنث
دخی دیرلر زیرا بر قبیله انك طلوعنی سهیل درظنی ایله بحث اتدکده خلافی ظاهر اولیجق حنث
لازم کلوب بو تقریبله محنث تسمیه اتدیلر قطب سهیل که قطب جنوبیدر قربنده سهیل نام
مشهور کوکب اولمغله قطب اکا مضاف اولدی نصف غربی دخی ذکر اولنان کواکب
مغیبی ایله تسمیه اولندی قطب سهیلدن صکره مغیب حمارین مغیب عقرب مغیب
اکلیل مغیب نیر مغیب جوزا مغیب طایر بوکا مغیب اصلی دخی دیرلر مغیب ثریا
مغیب سماك مغیب واقع مغیب عیوق مغیب ناقه مغیب نعش مغیب فرقدین
بوا اوتوز ایکی خنك اراسنه نصف خن ونصف خن مابیننه ربع خن دیرلر وبو اقسامی بوکواکبه
اضافت مجردادنی تقریبله تسمیه قبیلندن اولوب حقیقتده مطالع ومغارب اول سمتلر اولمق
لازم دکلدر زیرا استعمال وقتنده طلوع وغروب کواکب اعتبار اولنمز که محله موافقت
رعایت اولنه وبو اصطلاح اول سمته مخصوص اولدوغی انکیچوندر که بریده فرقدین
ونعش ابدی الظهور وسهیل وسلبار وحمارین ابدی الخفادر پس روم اسلوبی ضبطه اقرب
وهند اصطلاحی تعبیر وتلفظه انسبدر زیرا انلرك اون اسمی وار وبونلرك اون یدی لکن
کر[illegible] تلفظده صعوبت واردر مثلا کون طوغوسنك پویرازدن یکا کرته سنه دیدن
مطلع ثریا اوزرینه دیمك اسهلدر تتمه بو طائفه مسافه ده دائره یی ایکیوز اوزره تقسیم ایدوب
هر برینه اصبع وترفه دخی دیرلر واصبعی دخی سکز قسم قلوب هر برینه زام دیرلر زام دخی ایکی در
بری عرفی بری اصطلاحی زام عرفی اول دیارده ربع لیل ویا ربع نهاره دیرلر که اوچ ساعت
زمانیه درو قره ده برکون بر کیجه لك مسافه نك سکز جزءنده برینی مشی ایله قطعه دخی دیرلر
وزام اصطلاحی اصبعك سکز بلوکنده بر بلوکیدر که کوکبك بر اصبع ارتفاعی ویا انحطاطی
مسافه سنك سکز جزءنده برینك زمانی اولور مثلا شمال اوزره یوروینسه کوکب جدی سکز
زامده بر اصبع مرتفع اولور واول قدر زمانده قوی وضعیف روزکار ایله سفینه سیرنه دخی
اطلاق ایدرلر معتدل روزکار ایله بر زام عرفیده بر زام اصطلاحی قدر حرکت ایدرکه اول اون
بش میل قدردر تقریبا هر ساعتده بش میل دوشر بو تقدیرده اصبع بر درجه وخمسه
اسباع درجه اولور که درجه اصبعك اون ایکی قسمندن یدی قسمیدر ودورت زام وثلثان
زام بر درجه اولور وبر زام اون دورت وربع میلدر تمام دورت بیك التیوز سکسن زام اولور

وبومتأخرین

وبومتأخرین حسابیدر اما قدما دائره یی ایکیوز یکرمی دورت اصبع طوتوب اکا کوره
اخنانی تقسیم ایلمشلردر انلر رأینه کوره هر خنك مابینی یدی اصبع اولور متأخرین رأیی اوزره التی
بوچق ونصف ثمن اصبعدر بو رأی جدی ارتفاعی ایله امتحان اولنوب قیاسه موافق کلمکله
رأی قدما ترك اولنمشدر امر ثانی عشر رسم قارتی قواعدنده در خفی اولمیه که سابقا ذکر
اولندوغی اوزره فن جغرافیانك ایکی قسمی خوروغرافیا وطوپوغرافیا رسملرندن غیری
بر قسم دخی واردر که انده رسمدن مقصود احوال دریادر واکا هیدروغرافیا دیرلر پس اقسام
دورده منحصر اولوب انلرك هر برنده ایکیشر اسلوب اختیار اولنمشدر بری اجمال وبری
تفصیل حاله راجع اولور اول اجمالی جغرافیادر که اکثر فرنکی طوپلرده نقش وتصویر اولنوب
اطلس وغیری فرنکی جغرافیا کتابلرنده وترجمه مزده ایکی دائره ده وبعضیلرنده بر مبسوط
دائره ده کوسترلمشدر وبو دائره یی فن اربابی بر مندیل کبی مسطح دری یا کاغده نقش ایدوب
اکا مایاموند ادیرلر که پاپا موندانك غلطیدر ما پا مندیل وموند امنقش ومزین معناسنه لفظ
یونانیدر ایکنجی رسم تفصیلی جغرافیادر چون احوال مباحث جغرافیایه رسم اجمالی وفا
ایتمیوب هر بر دیاری بر صحیفه ده رسم لازم کلدی وکره لر وکتابلر اولنده مرسوم اولان رسم
اجمالینك اقسامی صحیفه صحیفه رسم وتفصیل اولندی اطلسده اولان یوز اللی قدر صحیفه
وبو ترجمه صحیفه لری کبی پس بو صحیفه لره کتاب اطلس مؤلفی کاه قارتی وکاه تابولا تسمیه
ایلدی اکثر بونلر مربع واقع اولدغندن زیرا لفظ مزبور لسان یونانده ربع معناسنه در دورت
قسم دخی خوروغرافیا وطوپوغرافیا رسملرینك مجملی ومفصلی اولوب یدنجی وسکزنجی
اسلوب اجمال وتفصیل اوزره رسم اولنان دریا قارتیلریدر که تحریف ایله انلره خارتی دیرلر
وعامه ماپاموندایه دخی خارتی لفظن اطلاق ایدرلر بو دریایه مخصوص اولان قارتیلرده
طول وعرض تعیینی واعتباری لازم اولمامغله یازلماز انجق اصل اولان سکز روزکار سیاه ایله
وایکیسی اورته لری یشل ایله وکرته لری قزل ایله جزیا وب سرخ نقطه لر صغارله وسیاه
نقطه لر دوکندیلره وشکل صلیب دریاده کورینمین طاشلره وکارده واقع شکافلر اقرصولره
اشارت اولوب کارده مشهور شهرلر اسمی سرخله وسائر مواضع سیاه ایله یازیلوب بحر هندده
اولان خارتیلرده مشرق امامکده وشمال یسارکده اولور بحر مغربده مغرب امامده شمال
یمینکده اولور نه سمتدن خروج ایدرسه اکا کوره وضع اولنور واکثر خارتیلره برمدور اغاج
میخلنر شمال طرفنه کلجك اوجی مغایر اولور ونیچه سنده پوسله شکلی یازیلوب شماله سیاه
علامت ایدرلر سایر جهات انکله متمیز اولور پوسله برمدور مقوا اوزرینه اوتوز ایکی روزکار
چزلمش وحقه ایچنه قونمشدر اول تقسیملرده سیاه ایله نقطهٔ شماله اشارت واردر اول حقه یه
بت ابره دیرلر ابره نك اوجی مقناطیسك شمال کوزی ایله صووارلمشدر میل اوزرینه قونوب اوزری
سرچه ایله قپانر که روزکار کیرمیه مزبور حقه نك شمال نقطه سی خارتی نك شمال نقطه سنه مطابق
قونوروابره شماله مقابل قرار اتدکده جهات اربعه وروزکارلر بونکله معلوم اولور وبودخی معلومدرکه

مقناطيس ايله تربيه اولنان ابره نقطهٔ شمالدن يدى درجه شرقه توجه ايدر طوغرى قطبه
توجه ايدر دينلر غلط سويلر المان وفرنكستاندن كلن قبله نمالر تجربه اولنوب جمله بويله
بولنمشدر اكرچه آق دكزك مسافه سى از اولمغله تفاوتى معلوم اولماز لكن بحر محيط انكنلرنده تفاوت
فاحشدر بلينلر افنديدن صانور وخارتلرده بر جانبدن يا ايكى جانبدن بر مقدار خطى نقطه ايله
تقسيم ايدوب مقدار ميلى كوسترلر هر ايكى نقطه اراسى اون ميل اولوب اللى ميلده بر علامت
قورلر و بر محلدن بر محله نقدر ميلدر بلنمك مراد اولنسه پركار ايله اوچيلوروينه بر محلدن بر محله
نه رو زكار اوزرينه واريلور بلنمك مراد اولنسه پركارك براوجنى ايكى محالك اوزرنده فرض اولنان
خطه موازى رو زكار اوزرينه قويوب يورودرلر نه محله واصل اولورسه اول روزكار ايله كيديلور
دومنى انك اوزرينه قورلر وانكنلرده نيچه كون نيچه كيجه كاروجزيره كورنمسه روزكارينه كورمكى
هر ساعتده نقدر ميل حركت ايدرسه كه اول تجربه ايله معلومدر اكا كوره كونده بر كره ويا ايكى
كره كرتر يعنى حساب ايدوب قياس ايله مسافه يى معلوم ايدينورلر اقندى واختلاف
حركات بله محسوب اولمق شرطدر محيط معلملرينك قدماسى برى بريندن متفاوت اصبعنده
كورمطقوزلوح استعمال ايدرلردى حالا متأخرين تخمينا اوچ دورت قارش برلوح استعمال
ايدرلر وانلر طريقنه ديره ديرلر بونلره لازمدر كه طريقلر مواسمن وسفاين يوكنك مقدارين
ومد وجزر احوالين وطوفانلر زمانن بيله لر وخارتى ده رياح وجزايربرلو برنده اولمق لازمدر
وحتى انكله معلوم اولور كه دائره سنده اولان اون التى يوسله شكلنك مركزلرى مابينى مساوى
اوله و زواياى رياح دخى مساوى اوله بوندن صكره رئيسلرك آلتلرى و برى برينه مخالف
استعماللرى وطريق بحرده شروط وقيودى واردر تفصيلى تطويله مؤدى اولمغله
بو مقداره اقتصار اولندى بعده بر نوع مجمل خارتيلرده اكثر اون ميل يرهغا لبا اوچ نقطه قدر
محل دوشوب كارلرده اون ميلدن اقل مواضع احوالنى ونيچه محذورلرى بيان ممكن اولمغله
بر نوع دخى بسط وتوسيع اقتضا ايدوب سكز قسم اوزره جزاير وكنارلرى سمت سمت بر بر
صحيفه ده رسم ايدرلر وانده قباميل ايله ليمانلر وكنارلر احوالى مفصل بيان اولنوب كوسترلور
بحريهٔ پيرى رئيس وبعض فرنكى طشره دريا كتابلرى بو قبيلدندر آق دكزده سفرار بابى
اكثر بحريه يي مطالعه ايدرلر و بو جمله خارق عاده يه قريب امور غريبه دن ايديكى ظاهردر
قجان ابره يه خلل كلسه بر مكانده ثابت اولماز اول زمان مقناطيسك شمال جانبنده اولان
كوزنى بچق ايله نيچه كره اوردقده چوقه خاوى كبى خاولنور اكنه نك شمال طرفى اوجنى محكم
سوررلر صحت بولور ومقناطيسى قرمزى جوقه ايچنده صرمساق وصوغان رايحه سندن
حفظ ايدرلر اكر عملى باطل اولسه تازه پچى قانى ايله ياسركه ايله محكم اصلدرلر قجن زيت
سورسه لر حديداندن قجاركچى قانى ايله اصلنسه كيرو جذب ايدر مجربدر مقناطيس
بطن زمينده ايكن شمال كوزى ارضك قطب شماليسنه وجنوب كوزى قطب
جنوبيسنه ناظر در اخراج اولندقده قول اصح اوزره ينه بو كونه طورينى حفظ ايدرديرلر

تذييل

تذييل الطابع خفى اولميه كه جناب خداى متعال حضرتلرينك آيات باهرهٔ نامحصوره
والطاف عميمهٔ مالانهايه لرندن مجرد منافع عباد ايچون احسان وعنايت بيورلمش انعم بى
نهايه دن برى سنك مقناطيسدركه اهالئ اسلامه قبله نما ودرياى بى پايانه توغل ايدن
ارباب كشتى يه رهنما اولوب جمهور حكماى پيشين و پسين كمال سعى ودقت برله بو سنك
پاره سنك حقيقتى اوزره كنهنى فهم وادراكنده وكيفيت احوالنى كشف وبياننده الى آلان عاجز
وفرومانده قالمشلردر بعض كتب لاتينيه ده تحرير اولندوغى اوزره بحر مرقوم ابتدا
اناطوليده مغنيسا طاغلرنده ظهور ايدوب مقناطيس لفظى مغنيسا لفظندن تعريب
ويا تحريف وياخود واجدينك اسميله تسميه اولنمش اوله بحر مرقومك حديدى جذب وجر
ايلمك خاصه سى و بو كونه خاصه دن حديد و پولادى حصه دار قلمق عادتى اكرچه قدمايه
معلوم اولمش ايدى لكن خاصهٔ ثالثه سى كه عقول بشر فهم وادراكنده عاجز وقاصر بو سر
خفيدر يعنى بر پاره مقناطيس جوف هواده معلق على حاله ترك اولنسه وياخود بر ظرف
ايچنه وضع اولنوب اول ظرف بر حوضه ويا صوايله مملو طشته قونلوب صو يوزنده على حاله
ترك اولنسه البته مقناطيس كندو طبعنده مكتومه خاصه سيله اول يرك نصف نهار
دائره سنه موازات ايدوب قطب شماليسى يعنى شمال كوزى تعبير اولنور جانبى كرهٔ ارضك
قطب شماليسى جانبنه طوغريلوب توجه ايلمك امر مقرردر نتكم حالا استعمال اولنان پوسله لر
ابره لرنده بو حالت مشاهده اولنور مقناطيسك قطبه توجهى خاصه سندن اهالئ غرب
اوائلده غافل اولوب بعد زمان اطلاع حاصل ايدكلرنده كمال استغراب برله خيال ايدرلر كه
قشر بيضه ده اولان صار ومانندى مادهٔ مقناطيس دخى جوف ارضده تراب ايله مستور
ومتوارى بر كره جك اوله واول خيال ايدكلرى مقناطيس كره سنك كرهٔ ارض كبى واكا
منطبق ويا متوازى قطبلرى اولوب كرهٔ مقناطيس اوزرنده دخى نصف نهار ومعدل نهار
وارضه قياس دوائر سائره فرض اولنوب احوال مقناطيس بونكله ضبط اولنمق اقتضا ايدر
اوله پس خاصهٔ مرقومه يه اطلاعدن صكره تاريخ ميلادك بيك دورتيوز ايكنجى سنه سنده
اتاليا اولكه سنده انابولى ناحيه سنه تابع امالفيش شهرنده بر شخص ظهور ايدوب
پوسله يى ايجاد ايلدى ودرياده كشت وكذاره راغب اصحاب كشتى يه اهدا ايدوب بو روزكار
عالمده برباد كار قودى كيتدى منوال محرر اوزره مقناطيس قطبلرينك ارضك قطبلرينه
توجهى معرفتى فعلى هذا پوسله نك ايجادى وابره سنك فيض مقناطيس ايله جانب شماله
مسارعتى علمى اهالئ غربه اكرچه دورتيوز سنه بوندن اقدم مستور ايدى لكن غربدن
شرقه سير وسفر ايدن سياحلرك تحريراتنه كوره ممالك چين اهاليسنه خواص مقناطيس
قديمدن برو معلوم ومقناطيس ايله مصنوع آلات استعمالى مشهور ومتواتردر حتى
سياحلر روايتى اوزره خاقان چينه قوچين چينه ممالكى خاقانى جانبندن ايلچيلر كونديلوب
اداى مراسم رسالتلرندن صكره عودت ايتدرلمك اثناسنده خاقان جانبندن ايلچيلره

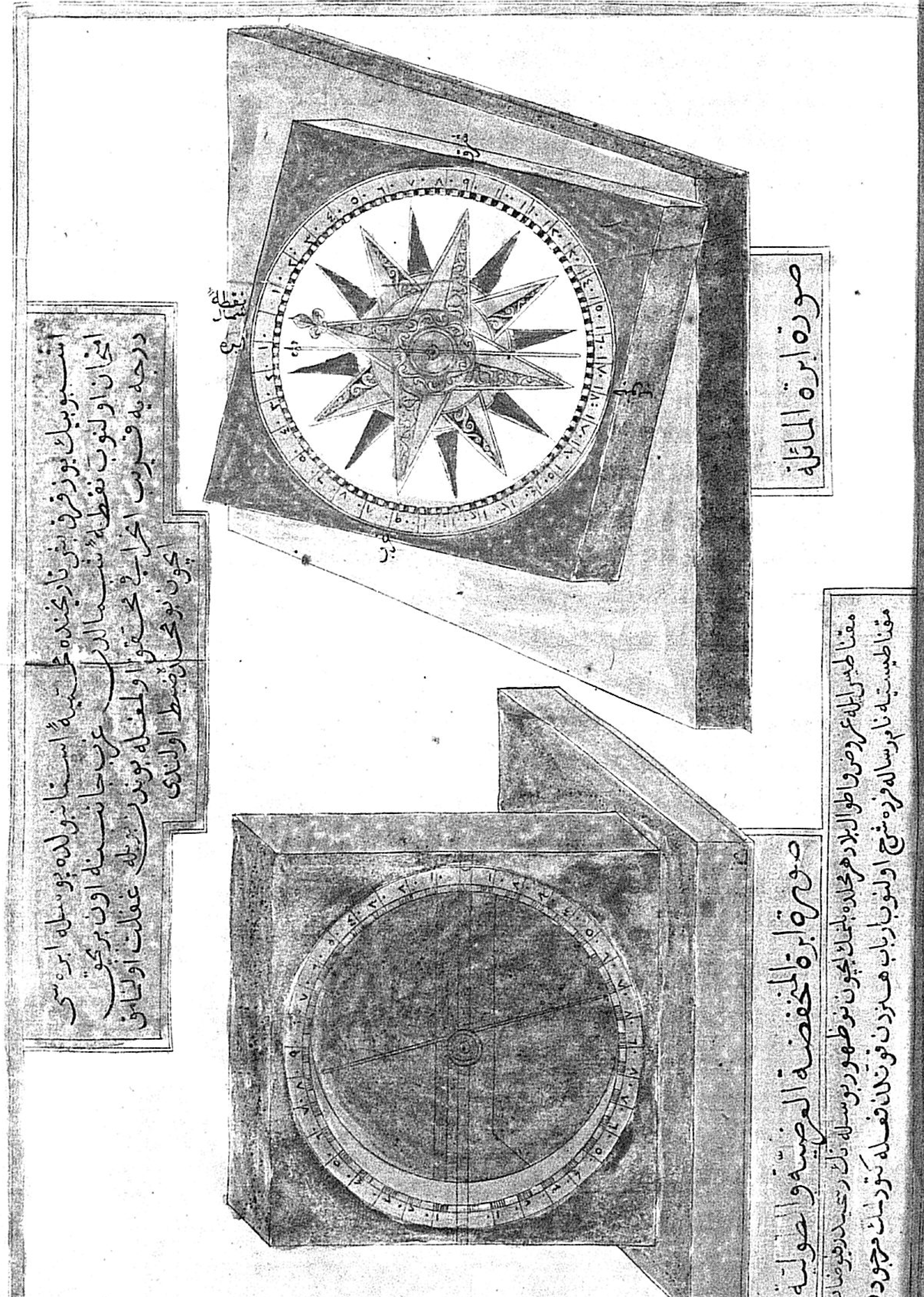

ویریلان هدایای بهیهٔ سائره برله برجوهر خیره تامه وجهات اربعه واسماء و زکار نقش
اولنمش پوسله اهدا اولنوب ایلچیلرك کیده جك ولایتلری چینك جنوبنده واقع اولمغله
اشبو پوسله ولایتکزه طوغری کیتمكده سزه دلیل اولور رهبره حاجت یوقدر دیو خاقان
چین طرفندن ایلچیلره مقامه مناسب ملاطفه وظرافت معامله سی اولنمشدر دیو
نقل اولنور وایکی بیك بش یوز سنه دن بر وخواص مقناطیسه اهالئ چین واقفلر در
دیو تحریر اولنور پس آنفا تقریر اولندوغی اوزره حکمای غربیه خواص مقناطیسه اطلاع
حاصل ایلدکلرنده اسبـــاب توجهی تتبع اندیشه سنه دوشوب مقناطیسی ویاخود
مقناطیس ایله تربیه اولنان ابره یی قطب شمالی جانبنه جذب ایدوب توجه ایتدرن قطب
یلدزی در و بعضلر قطب جوارنده سمانك برقطعه سیدر بعضلر کرهٔ ارضك ایکی بیله قطبی
محض مقناطیسدن عبارتدر و بعضی صوفیلر ایسه برحکمت خدادرکه ارادتء علیه انی
اظهار ایدوب کمال قدرتن بیان وقالرندن استغرب اولنمسنی مراد ایدوب حقیقتنده سرنی
اخفا ایلدی دیدیلر بعض متأخرین ایسه مقتضای طبایع اشیاده واقع اسباب خواصه
نظر ایله بوحالت هوانك اثریدر دیدیلر وبعضیلر مجرد ارضك فیضی واثری وجنوبدن شماله
جداول وعروق ماندی جوف ارضده ممتد وفرض اولنان کرهٔ مقناطیس کبی بعض
اسباب ارضیه دردیدیلر واکثر بوکا ذاهب اولدیلر انجق غفلت اولنمیه که ابره نك راستء
نقطهٔ شماله توجهی بعضی امکنه یه مخصوص اولوب بعض امکنه ده نقطهٔ شمالدن برمقدار
غربه و بعضیلرده شرقه مایل اولوب ومیل وحرکتنده دخی مطرد الحال اولمیوب کاه سرعت
وکاه بطو وکاه اقبال وکاه رجعت وکاه سکونت اوزره اولدوغی امتداد زمانیله تجربه وضبط
اولنمغله ساکن اولدیغمز استانبولده دخی متن کتابده اشارت اولندیغی اوزره نقطهٔ شمالدن
شرقه مائل ایدوکی نمایان اولدقده جوامع ومساجد بنا اولنوب محراب تعیین اولنمق امر
واجب الاهتمامنده ابره یه استناد کفایت ایتمیوب ربع واسطرلاب وسائر آلات رصدیهٔ
مجربه برله عملده دقت اولنمقده غفلت اولنمامق ایچون بوکونه بسط کلام اولندی
غریبه بیك یوز قرق سنه سی اثناسنده روم ایلی حصاری جوارنده بیك باغچه سی نام محلده
مرحوم قپودان مصطفی پاشانك بنا ایلدوکی مسجد شریفك محرابنی تعیینده اختلاف اولنوب
ارباب معارف نجه پوسله لر وربع واسطرلاب وسائر الات رصدیه احضار ایتدکده
الات رصدیه یه پوسله احوالی مطابق کلمیوب بینلرنده تفاوت فاحش ظاهر اولمغله
پوسله یه اعتبار اولنمیوب آلات مرقومه نك اقتضا سنه کوره ارتفاع عملیله مسجد
شریفه محراب تعیین اولندی بعده اصحاب غیرت جنبشه کلوب کمال تحری
واستقرا برله جهاتی ضبط و برطولی عظیم ابره یی حاوی قبله نمـــا یاپلوب امتحان
اولندقده ابره نك نقطهٔ شمـــالدن خلاف مسموع اون بربوچق درجه غربه
میلی مشاهده اولندی والله اعلم بالصواب والیه مرجع والمآب تم تذییل الطابع

امر ثالث عشر بو فنڭ صعوبتنده واصلاح واعانت اهل وقوفه احتیاجنده در معلوم اوله که
ذکر اولنان رسملردن هر بری صحیح اوزره رسم وتصویر اولنمه ده صعوبت مقرر وبری واقعه
مطابق تحریر حدود بحری تصویردن صعبتر در زیرا جمله اوضاع بلادی و قوعی اوزره یرلو
یرنده قوندورب خلاسز نقل ایلمك مقدور بشر دگل مرتبه سنده در تورکی و فارسی
وعربی کتابلرك بعضنده عرب و عجم مقلدلری بو احوالی سائر نقش وتصویره قیاس
ایله تلویث ایتدکلری اوراق طورسون باصمه فرنکی جغرافیالرده رسم اولنان بلاد
وممالك اکثر مختلدر خصوصا ممالك اسلامیه وافریقیا و آسیا صحیفه لرنده غلطات قتی
چوقدر روم وشام وحجاز وعراق وجبل واذربیجان ده بو فقیر کزوب رأی العین مشاهده
ایتدیکم یرلرده ایتدکلری رسمی مخالف کوروب انلره دخی عظیم سوء ظن حاصل اولمشدر
لکن اول قدر غلطات ایله کیرو ترجیح اولنور و بو بابده معذورلردر نتکه اطلس مؤلفی مواضع
متعدده ده اعتذار ایدوب بولدوغمز جغرافیالری جمع ایلدك ونیچه سنك جغرافیاسنه
واصل اولمیوب اسکی کتابلرده بولدوغمزی یازدق اول دیارلر خلقی دخی کندی بلادینك
جغرافیاسنی یازوب الحاق ایدرسه عظیم منتدر دیمشدر اول اجلدن اسلام مؤلفلری
رسوم واشکالی ترك ایدوب اسما واوصاف ذکری ایله اکتفا ایتدیلر لکن انلر دخی خبطدن
سلامت و هر یرده غرضه اصابت میسر اولمیوب اوهامدن ناشی ظن وتخمین ایله نیچه
غلط فاحش ارتکاب ایتدیلر جمله دن تاریخده کعب شامخ وقدم راسخ صاحبی امام مسعودی
مروج الذهبده ازاق دکزینك جانب شمالده بعض اجزاسی قطب شمالی تحتنه واصلدر
وخلیج قسطنطنیه بو بحردن منفجر اولور قربنده تولیه نام بر مدینه وار در دیوغوت
دکزی دیدکلری بحر ورنکی صانمشدر و ابن وردی خریده ده محیط غربیدن بر خلیج منفجر
اولور ارض صقالبه ظهرنه مرور ایدوب مسافه شهرین ممتد اولور و قسطنطنیه او کندن
بحر رومه دوکلور دیو خبط ایتمشلر درونهر جیحون بحر جرجانه اقار کن ابن حوقل خوارزم
کولنه دوکلور دیوب نیلك منبعی خط استوادن اون درجه جنوبده ایکن سیوطی و غیری
اوچ بیلاق یولدر و بحری شق ایدر کلور دیو نیچه مستحیلات یازدیلر مناظر العوالم مؤلفی
دیار رومی کزوب یازمق صددنده ایکن ادرنه صوینی تونجه و مریچ قره دکزه اقر دیوب
چشمه ساقز جزیره سنه مقابل ایکن ردوس قارشیسی اولمق دعوا ایلدی کنه الاخبار
صاحبی عالی شریف ادریسی نك مسالك ممالك ده نزهة المشتاق نام کتابنی ادریس پیغمبره
اسناد ایدوب یکی دنیا کتابنك مصنفی بحر ورنکی یازدوغی یرده صاحب تحفه نك علی ساحله
امة طوال کلماة عبارتنی ساحلنده بر قوم اولور که طویل القد و شجیعلر در معناسنه ایکن ساحلنده
اولان قومك طول قامتلری کلماة یعنی مانتر قدردیو خبط ایلدی پس بو کتابده واقع اولان خلل
وزلله دخی اعتراض غیروارد و سهو و غفلتدن عدم سلامته منزبورلر کلامی شاهد درع
کفی المرء نبلا ان یعد معایبه ذیل بو فنه فی الجمله بعض تواریخ خلطی انکیچوندر که علم تاریخه

نمك علوم دیرلرو محلنده اهل فن احوال سلطنت واخلاقی ایرادایدرلر صاحب اطلس قرق
طقوزنجی فصلده غالیابیانته بر مقدمه بسط ایدوب دیمشدرکه دنیایه یالکز کندی نفعمز
ایچون کلمدك بلکه حق تعالی بزدن کندی قوللارینه ایصال نفع ایلمك امرایدر وهرکس
مقدوری قدر ایصال نفعه سعی ایلمك کرك بزم دخی مقدومز بو جغرافیا فننی خلقه تعلیمدر
وجغرافیانك تواریخ حفظنه امدادی وفائده سی بیانه محتاج اولمدوغندن غیری تواریخدن
فضیلتی اکاوقوف ایله تدبیر سلطنت آسان اولدوغیدر زیرافن جغرافیاده یالکز احوال بلاد
یازلمیوب بلکه سکانك آیین وارکان وتدبیر امور دولت ودیوانی احوالی بیله بیان اولنمق بوفنك
وظیفه سی اولدوغی جهتدن تاریخه تفوقی واردر ترجیح اولنور زیرا بر مصور تصویرده یالکز
تکمیل اعضایه مشغول اولوب سایر تناسب ومحسنات اوضاع واطواره رعایت ایتمسه
کلی تقصیر ایتدیکی کبی جغرافیا صاحبی دخی یالکز مکان بیانته مشغول اولوب سکانی
اموریته وسائر نوادر ذکرنه مقید اولمسه بر عریان میتی تصویر ایدن مصوره دونر اول
اجلدن بزهر ولایتده اولان حکومتلر ترتیبنی وسائر امر غریبی تقدیم ایدوب صحایف اوللرنده
بر مقدمه قلدق تاکه تمدن احوالنه وامور عامه معرفتنه مایل اولانلر کتابمزدن منتفع اوله لر
کرچه بزم تألیفمزك قصور ونقصانی وبعض سهو وغلطی اولورسه عجب اولماز زیرا جمله ممالك
احوالی وتدبیر سلطنت ودیوانی کتابلرده یازلمامشدر انجق تواریخده بولدوغمز مرتبه یازوب
بوشکله قودق اکر بر کمسه ولایتی امورنده سهو وغلط کوررسه آکاه ایلسون وقصوری
بلدرسن اول محلی اصلاح واکا تعظیم ایله دعا وثنا ایدهلم وهرکس کندی دیاری احوالنی
تصحیح ایله مقید اولوب یازسه جغرافیا طالبلرینه اندن زیاده نفع حاصل اولوردی دیمشدر
فقیر ایدر مصنف مزبورك ممالك عثمانیه وآیین دیوانیه ده واقع اولان خللری اصل ترجمه ده
کندی تحریری اوزره یازیلوب بو کتابده ممکن اولدوغی مرتبه اصلاح وتفصیل اوزره نقل اولندی
سائر افریقا واسیا ممالکنده دخی اول دیار خلقنك آثارندن نیچه مواضع غلطلری مهما امکن
تصحیح اولنمق مأمولدر امرابع عشر بو کتابده ذکر اولنان ممالك واقالیم وبلادك فصللری
فهرستنده درکه حروف اوزره ترتیب اولنوب فصللر عددی رقم ایله اشارت وتعیین اولندی
وبو فهرس اجمالی دیر اولکه ومملکت کتابك قنغی فصلنده در لازم کلسه بوندن معلوم اولور
لکن برشهر وبلدنه مملکتده در لازم کلسه کتاب آخرنده اولان فهرس مفصله مراجعت اولنه
انده اولکه لر واسماء بلاد حروف اوزره مرتبدر حرف الالف ابروزو آفریقیا البیون البانیا
الساسیا اماریقا امایقاجنوبی اماریقاشمالی انقونا اندلس انکلیا اقسامی ایله
اژکاونچو آکوتانیا آربلائنا آرتزیا ارغوینا آوستوریا آسیا آسیامینور ابوراقوم
امدن اپیروس جزیره در اوروپا ایسلاندیا ایستریا ایتالیا اینسولا آنوس
اینسولاصانتی اینسولامارغریتا اینسولا پرنسیپس اینسولاصانتی توما اولدمبورج
اوربیس تره اووه ریسل اوکسونیوم اسقرپانتو اسقلاوونیا اغریبوز اسکوب

انتاکیه

انطاکیه اینه بختی آمد اولونه اثنه البصان استانبول اسکندریه اوخری انطالیه
ازورنیق اصفهان الاجه حصار اصطخر اوسترغون اکره ازاق اناطولی
اوستونی بلغراد آیدین اسپارتا انقره اخسیکث اقشهر ادرنه اقسرای انابولی
ایچ ایل ارزبیجان ادانه اخسخه ارغنی اربل اقچه قلعه اران اتاق ارمینیا
اکل اردبیلی اردهان ازنکمید اولثی ازنیق ارض روم اسروشنه اسپر اسفراین
اماسیه اشبومه ارجیش اوزی اقکرمان اذربیجان اسپانیا اسوچ اشبلیه
اردل ایران افلاق حرف البا بارباریا بازیلیا باواریا بلجیقا بری بسقایا
بوهمیا بوروسیا بوسنا پولونیا برابانسیا براندبورك براسیلیا برمن برزغویا
برتانیا برتانیا برونسویك بلغاریا بورغوندیا کبیر بورغوندیا صغیر باتاویا
پالاتینا توش رن پارما پدمونسیوم پلوپونزوس پرسیقوم یعنی فرس پروویا
پیقاردیا پکنو بلنسیا پولونیا باسلیسیا پومرانیا بیهق پورتوغالیا بیکند
پروونسیا بیضا پولیا بصره بروسا بسطام پرزرین بعلبك پوژغه برغمه
بودین برشلونه بچوی بچ بولی باب الابواب بکشهری بطلیوس بیره جك
بالس پرنك بلخ پالو بابل پاسین باجه باتوم بیروت بوزاوق بامیان
بایزید بانیاس بتلیس پراغ بغداد بادیس بحرین بجایه بدخشان
بخارا بغدان حرف التاء تاتاریا تاورقا تره جنوبی تره دیباری تره دلاورده
تره دییوترانتا تره سنکتا توسیا توران ترول تونس ترانسلوانیا تراوبلا
ثبت توربنجیا توقات تونوس تفلیس ترحاله تلمسان تکه تهامه
تبریز تدمر تاهرت ترجیل تعز تورتوم تستر تکریت ترمد
ترکستان حرف الجیم چریغو چین جلدریا جنویز جیان جرمانیا جنوه
جرمانیا تحتانی جرمانیا فوقانی جزایر جبله جاوه چمشکزك جام چپاقچور
جنابه چرمك جفار جزیره جده چلدر جربه چورم جرجان جوازر
جند جزیره العرب جیل جزایر بحر روم جزایر محیط شرقی جزیر محیط غربی
حرف الحا حبش حمید حمص حما حجاز حلب حسن منصور خابور حلوان
حزو حوران حصن کیفا حله حران حرف الخاء خان بالق خربرت حنص
خوزستان خجند خراسان خوی خوارزم ختلان ختاوختن خلاط
حرف الدال دانیا دالماسیا دلونیه دوقه کین دیاربکر دوربکی دونه
درتنك دکن دیلم دارابجرد دامغان دبیل دللی دمشق دمیاط دنقله
دهستان دهلك دینور دیو حرف الراء رومانیا رودوس روماندیولا روسیا
روم ایلی راهو بچه رقه روها رحبه رماهیه روان رشید رمله رودبار
روما ری حرف الزاء زاستینوس زلاندیا زودفانیا زوربخغو زبید زابل

زیتون زیلع حرف السین سالزبورج سموجیسیا سانتورین سردینیا
ساقسونیا فوقانی ساقسونیا تحتانی سقوسیا سغرپانتو سقلاونیا
سجیلیا سلاریا سیولقانوز سونت غویا سوتسیا سیویلا سراغوسا
سلستره سلانیك سمندره سرم سکسار سکتوار سکدین سلطان اوکی
سیس سلیه سورك سعرد سنجار سروج سیواس سماوات سمیساط
سند سجستان سامرا سامسون سبارسبته سجلماسه سد یأجوج
سرخس سرندیب سغد سفاله سقطرة سلا سلماس سمرقند سمنان
ساقز سواکن سوس سویس سیراف سیرجان سیدی شهری
سیروز حرف الشین شمونطرنه شام شوبك شروان شاش شاطبه
شبام شبورقان شجر شماخی شریش شعب بوان شنترین شنبیاقو
شهرزور شهرستان شیراز شیزر حرف الصاد صاروحان صعده صعید
صغانیان صفاقس صفد صقلیه صنعا صوفیا صور صیدا صین
صولنق صغمان حرف الطاء طابران طالقان طامان طائف طبرستان
طبریه طبس طخارستان طرابزون طرابلوس طرطوشه طرکونه
طلیطله طمشوار طنجه طور طوس طیبه حرف الظاء ظفار حرف العین
عدن عراق عرفات عسقلان عکا علایا عمادیه عموریه عجلون
عادالجواز عینتاب عراق عجم عراق عرب حرف الغین غالیا غارینسی
غره سیا غروآنلاندیا غانه غرب غرناتا غزنه غزه غزنین غلاتا غور
حرف الفاء فس فیونیا فلاندریا فرانسیا فوروم جولی فرانقونیا
فره اتوم ماجلانقوم فریزیا فریسلاندیا فرییولی فلوریده فاراب فارس
فراوه فرغان فسطاط فرنتن قلبه فلسطین فیروزاباد فیوم فلمنك
حرف القاف قامپانیا قامپانیا روما قاندیا قارنیولا قاستلیا قتالونیا
قلاوا قوبا قولونی قونجیزکنوم قورفو قورسقا قرتیا قرواسیا
قبرس قادس قادسیه قاشان قاشغر قامرون قاهره قراقوم
قرسی قرامان قیرشهری قرطاجنه قرطبه قرق کلیسا قره حصار
قره حصار شرقی قریم قرون قزوین قسطمونی قسطنطنیه قسطنطنیه
قرب قشمیر قطیف قلابریا قلوژیا قم قمار قناریا قنوج
قندهار قوص قونیا قوهستان قروان قیساریه حرف الکاف
کوبینا کوبنانسیس کوبیس قوا کابل کات کازرون کاشان کاشغر
کجرات کالاکوت کانقری کرش کرك کرکان کرمان کلوار کرمیان
کش کفه کلیس کلبولی کنبایت کنجه کوادر کوتاهیه کوستندیل
کوکبان

کوکبان کوفه کیغی کیهان کیلان حرف اللام لاسیوم لجیو لمانوس
لاور لیوناس لیتوونیا لیوونیا لوتارنجیا لونیاردیا لونی ئنبورج لار
لارجان لارنده لاهجان لوهور لاهور حرف المیم مانتوا ماقدونیا
ماروقی رکنوم مارقتارو مایزینا مارسیا مدیولانوم مکه مکرمه ملبورك میلوبا
میسا میتلنه مولوکه مومونیا مونفرات موراویا موریا موسقوویا
مورس المریا مرسیا مراکش مغرب اوسط مغرب اقصی مورا مهاج
منتشا معره مفارقین ملاذکرد ماچین مارسلیه ماردین مازندران
مالتا مالقا مایورقا مینورقا ماوراءالنهر متون مداین مدین محله
مدینه مراغه مرعش مرمرا مزید مروالرود مروالشاهجان مزستره
مانیه مصر مصیصه مصطکی مغنیسا مکران مکناسه مکه
ملطیه مناستر منصوره منیبار منیه موصل . مولتان موقان مهدیه
مهراج میمند میافارقین حرف النون نامور ناتولیا نیاپولی نغروپونتی
نورماندیا نوروجیا نوازملا نابلس نخجوان نخشب نسا نصیبین
نوبه نوقان نهاوند نهلواره نیسابور نیقیا نیل نیکبولی نوغراد نیکده
نهروان حرف الواو والنسیا والزبا ورونا وینسن سیا ویرجینیا
وونهینیا وقونیا والدك ولاقیا وستالیا ویجت ویقلیس ویندروم
ویتامبرج واراد واسط وان ودین والجزبن ولوالج وهران ویزه
حرف الهاء هاتونیا هاسیا هلوسیا هبرنیا هیشپانیا نووا هشپانیولا
هولاندیا هولساسیا هونغاریا هجر هراة هرسك هرقله هرمان هرمز
هراراسب هکار همدان هیت هند داخل هند غربی حرف الیا
یامایقا یاپونیا یارس یولیا یوریا یثرب یزد یمامه یانیا الباب الاول
جهان نمانك باب اولی مقاصد فنده در وبونده نیجه فصول ایراد ورقم ایله تعداد اولنور
فصل آ در رسم کرهٔ ارض وکرهٔ ما مقدمه برایله بحرك بری برندن امتیازی سببنده در
خفی دکلدرکه عناصر اربعه دن عنصر ما برجوهر بسیط وبارد ورطب وثقیله مضاف اولمغله
حیز طبیعیسی تحت الهوا فوق التراب اولوب کرهٔ ارضی جمله ستر ایدوب جوفنه المق
مقتضای طبیعتی ایکن ستر اتمیوب ارضك بعض یرلری مکشوف قالدوغنك حکمتنده بعض
اهل هیئت عنایت الهیه یه نسبت ایدوب حیوانات بریه نك خلقتنه و روی زمینده بقاء
نسل وتعیشنه ارادت علیهٔ الهیه تعلق ایلدی ظاهرده سببی معلوم دکل دیدیلر
وبعضیلر دخی تسلیم ایدوب لکن عالم اسبابده هرشیئك سببی اولوب سبب بولندن وجوده
کلمك عادت الهیه در پس بحر زمینی کلیتله ستر ایتمدوکنك سببی بودرکه شمسك فلك
خارج المرکزی حسبی ایله اوجی وحضیضی حالا بروج جنوبیه دن اواخر قوسده در

شمس سیرنده حضیضده وارد قده مرکز عالمه قریب اولوب حرارتی زیاده تأثیر ایدر ودائما
بروج جنوبیه ده اولدقجه ارضه قریب وشمالیه ده اوجده اولدقجه ارضدن بعیددر پس
شدت حرارت عنصر مائی تسخین ایدوب حرکته کتورر زیرا آب قچان برعظیم تابه نك بر
کنارنده قاینسه حرکته کلوب سائر یردن صولر اول محله کیدر دریادخی جنوب سمتنده
شدت تأثیر افتابدن حرکت واضطرابه کلوب بحار سائر اقطاردن اول جانبه چکلوب
ارضك شمال سمتلری اچق قالدی دیرلر لکن عند التحقیق سبب حرارت وبرودت
بعد وقرب شمس اولمیوب بلکه مقابلهٔ شعاع شمس شدت حرارته وانحراف شعاع
حرارت خفتنه سبب اولمق کورینور زیرا مقابله ده انعکاس مضاعف اولور مرایای محرقه ده
ثابت اولدوغی اوزره وبرایله بحرایکیسیده کرهٔ واحده اولدقدن صکره مرور ایام ایله هبوب ریاح
وجری سیول ارضك مکشوف یرلرینه تأثیر ایدوب وهاد واغوار حادث اولدی بحر حرکت
اتدکجه مواضع هاویه یه نزول وخلال جبال وتلاله حلول ایلیوب ارض مکشوفه جابجا دریا
حادث اولدی لکن بوخصوص انکشافه سبب اولمسنده نظر واردر زیرا یکی دنیانك نصف
مکشوفی حضیض شمس التنده در غایتی جذب کلی دکل ایسه اکثری دردیك اولور
مقصد فصل کرهٔ ارض برجسم بسیط بارد یابس درکه حیز طبیعیسی تحت العناصردر
برودت ویبوسی علت غلظ وتماسك اولمغله ظهری حیواناته مقر وبطنی نبات ومعدنه
منشأدر جمهور عقلا نیچه دلایل ایله کری اولمه سن اثبات ایدوب دیدیلرکه روی زمینده
ایکی بچق فرسخدن زیاده مرتفع جبل اولدوغی بلنمشدر پس ارتفاع اعظم جباللك قطر ارضه
نسبتی سبع عرض شعیره نك ذراعه نسبتی کبیدر ظاهر ارضك کری اولمسنه مانع اولماز
غایت عظمندن مسطح کورینور علوم حکمیه دن بی بهره اولانلرك عقلی کوزی کوردوکی یردن
تجاوز ایتمیوب اولدوغی مکانی دوز کورمکله مجموعنی دوز صانرلرظنی واقعه مطابق دکلدر
وکرهٔ ارضك وسطنده برنقطهٔ موهومه واردرکه مرکز عالم وتحت حقیقی اول نقطه در جمله
جهاتدن جسم ثقیل اکا میل وتوجه ایدوب مانع مرتفع اولدقجه واروب انی بولور وجمیع
جهاتدن ارضك سمایه بعدی مساوی اولدوغی حالده اجرام ثقیله بری برینی یا تدافع ویا
مرکزك جذبی طریقیله وسط عناصرده طورر اصل عنصر تراب مرکز جانبنده اولان
عنصر خالص درکه ملون دکلدر بعده طبقهٔ طینیه بعده طبقهٔ مخالطه درکیم معدن ونبات
بو طبقه ده تکون ایدر وبونلر بری برینی محیط در بعضیلر بو جمله طبقه لری یدی اعتبار
ایدوب ومن الارض مثلهن نظم کریمنك فحواسنه موافق قلمشلر وبعضیلر اقالیم سبعه یه حمل
ایلمشلر وابن عباسدن منقول اولان اوکوز وبالق قصه سی ثبوت تقدیرنده برج ثور وبرج
حوت ایله توجیه اولنور زیرا اصحاب کرامك امور مذکوره دن بو مقوله تعبیرلری غالبا
صدر اسلامده امر دین هنوز رسوخ واستحکام بولمدن اراء فلاسفه یه خلق دوشوب
دین اسلام قواعدنی ضبط وروایتدن قالمسنلر دیو امور دینیه دن اولمین سئواله کلموا الناس

علی قدر

نصف كرهٔ ارضدن عبارت اولوب هند غربی و امریقا تعبیر اولنور یکی دنیانك شکل وهیئتی
و برّاری و بحارندن مشتمل اولدوغی مسافه‌لری معلوم اولمق ایچون اشبو دائره‌ده رسم و تسطیح اولنمشدر

نصف كرهٔ ارضدن عبارت اولوب اوروپا و آسیا و افریقا اقلیملرینی محیط اولان اسکی دنیانك شکل
وهیئتی و برّاری و بحارندن مشتمل اولدوغی مسافه‌لری معلوم اولمق ایچون اشبو دائره‌ده رسم و تسطیح اولنمشدر

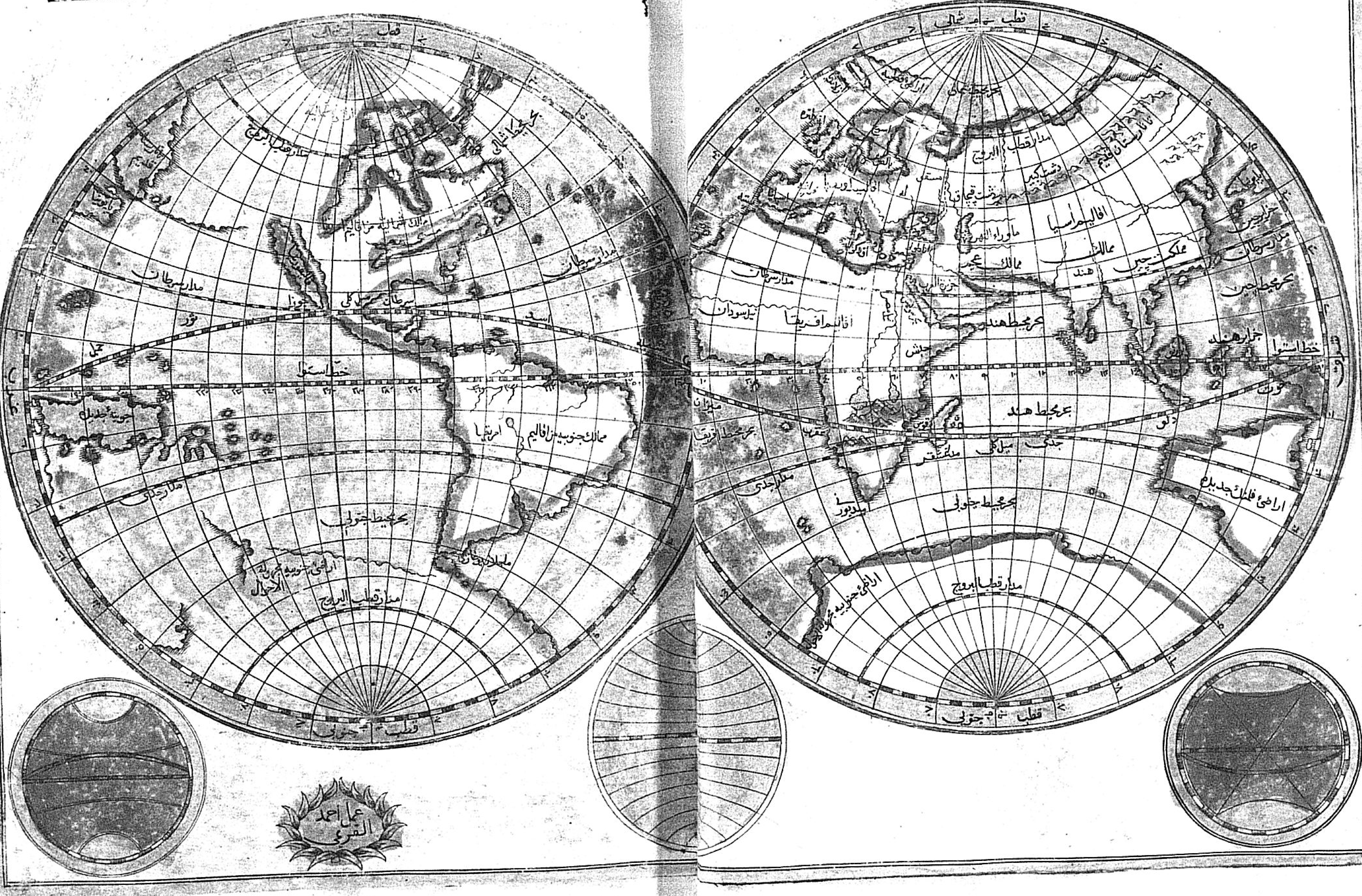

هل قدر عقولهم فحواسنجه اسلوب حکیم اوزره جواب ویررلردی انبیا واصحاب کرام مصلحتی
خلقه امور دینیه تعلیمی اولوب حقایق اشیابیانی انلرك وظیفه سی اولمامغله اختلاف
تشکلات قمردن سئوال اولند قلرنده قل هی مواقیت للناس والحج بیورلدی تاکه خلق
انلردن سئوال ایده جکلری ندر بیله لر وامور دینیه دن اولمین احوالی انلردن سوأل ایلمیه لر
زیرا القاح وتأبیر قصه سنده حضرت رسول علیه السلام انتم اعلم بامور دنیاکم بیوردیلر
بعده نصیر طوسی وغیری اهل هیئت دیدیلر معدل ایله دائرهٔ افق تقاطعندن کرهٔ
ارضده دورت قسم حاصل اولورر بع معمور ربعین شمالینك لاعلی التعیین بری در
وارباع باقیه نك حالی مجهول ومستور یاماء بحر ایله بالکلیه مغمور در فقیرا یدر متأخرین
اوقیانوسه سفر ایدوب ارباع باقیه حالنی کشف واثبات ایلدیلر وقدمایه معلوم اولمین یرلر
بولنوب بیلندی وحالا ارضك یار یزلری وقوعی اوزره رسم اولنوب معموری ربعه حصر
اتمکه مجال قالمدی پس مرکز دوائر عناصر وافلاکده جذب ویا دفع طریقیله واقف
اولان کرهٔ خاکك عنصر مادن جا بجا بارز وظاهر یرلری متأخرین اهل جغرافیا رسم
وامضا اتدکلری اوزره ایکی دائره ده سرخ وزرد ایله ملون اولان مواضعدر رنك اصفر
قره وخرده احمر قطعه لری جزایر وسائر بیاض یرلری دریا اولمق اقتضا ایدر وایکی دائره یی
تنصیف ایدن خط دائرهٔ استوادر وایکی جانبده ایکیشر سرخ دائره مدار رأس سرطان
ورأس جدی درکه غایت میل ومیل کلیه علامت وشمسك جنوب وشمالده مداری
غایتنه اشارتدر خط استوادن ایکی طرفه یکرمی اوچ بچوق درجه عرضه واررالتی آی
شمالده دوراید ربو طرف صیف اوته طرفی شتا اولور التی آی دخی بروج جنوبیه ده
سیر ایدر اول زمان شتا بری طرفده عکس اقتضا ایدر وقطبه قریب سرخ دائرهٔ صغیره
مدار قطب بروجه اشارتدر باقی دوائر سطرنجی مقدما ذکر اولندوغی اوزره طول
وعرض دائره لریدر قطبه قریب موضعك مسافه سی منطقه قرینه نسبت اقل اولور
ذاتی بو رسمده خط استوایه قریب یرلرك قصر مسافه سی تسطیح کره دن لازم کلمشدر
زیرا بو ایکی دائره کره نك سطح ظاهری رسمیدر کویا که منطقه محلندن کسیلوب باصدرلمش
یومری ایکن دوزاولمشدر اطرافی برزا چیلوب یایلمق شرطیله بو تقدیرجه اول نصف
کره اوزرنده مسطور اولان حدود ورسوم عینی ایله مسطحده کوسترلمك مهما امکن بو مرتبه
اولور کاهو حقه ممکن دکلدر اول اجلدن اهل فن تدقیق لازم کلدکده ذات الکرسی یه
مراجعت ایدرلر وبر رسم دخی اوتوزالتی قوسی ایکی جانبه بسط اتمکدر کویا طوپی
نصفنه دك یاروب بعده باصدرمق کبی لکن اول قسمده اختلال وفرق فاحش اولدوغی
جهتدن متأخرین ایکی دائره رسمنی ترجیح اتدیلر پس کرهٔ ارضك ایکی قطبلری
عرض تسعین درکه انلرده التی آی کوندز والتی آی کیجه اولمغله ظلمات اسکندر دیدکلری
شمال طرفنده اولان التی آی کیجه دن عبارتدر والا دائما ظلمات محلی اهل فن قتنده

ثابت دکلدر وسد یأجوج دخی عرض تسعینه قریب محللرده اولمق لازمدر لکن اهل فن هنوز
محلنی کشف وتعیین ایلمدیلر و بو سدك احوالنی بز ختا و ترکستان فصللرنده تفصیل اوزره
بیان ایده رز انشاءالله تعالی ذکر مسافهٔ کره قیاس بطلمیوس مقتضاسنجه منطقهٔ
کره یکرمی دورت بیك میل وقطری یدی بیك التیوز اوتوز التی میل ومساحهٔ جمیع سطح
ایکیوز اوج کره یوز بیك والتمش اوچ بیك التیوز اوتوز التی فرسخ تقریبیدر جمشید کاشی
سلم السماده بو قیاس اوزره ابعاد اجرامی حساب ایدوب نصف قطر ارضی مقیاس و ذراع
اولمق اوزره فلك قمر مقعرینك مرکز عالمدن بعدی اوتوز ایکی نصف قطر ارض واللی
التی دقیقه سی واللی طقوز ثانیه سی قدر اولدوغن وسائر ابعاد مقادیری براهین هندسیه ایله
اثبات ایلمشدر نصف قطر ارض بوندن طرح اولندقده قرق بر بیك التیوز التمش دورت
فرسخ باقی قلور که بین السماء والارض در کرچه امور مذکوره علوم ریاضیه دن بی بهره اولانه
کوزه بعید کورینور لکن نفسنده محقق و ثابت علوم یقینیه قواعدینه مبنی مسئله در غایتی
قیاس قدما ایله قیاس مأمون اختلافی کاهی حسابه خلل ویرر و بو قیاس مأمون
امتحاندن صکره کبیر و امتحان اولندی یکی دنیا فتحندن صکره اوچ سفینه غربه کیدوب
اوچ سنه قدر زمانده شرقدن کلدی حساب واقعه مطابق بولندی بعض کتب قدیمه ده
مسافهٔ ارض بشیوز ییللق یول و یر ایله کوکك اراسی بشیوز ییللق یول یازیلوب سما اوتده
بو مفهومی مشتمل حدیث دخی روایت اولنمشدر لکن مراد معنای کثرتدر تعیین عدد دکلدر
زیرا خمسین سبعین وخمسمایه وسبعمایه مقام کثرتده استعمال اولنور ان تستغفرلهم
سبعین مرة نظم کریمنده تعیین عدد مراد اولنمدوغی کبی بونده دخی مراد دکلدر والا حساب
قطعی یه مخالف اولوردی بو کرهٔ زمین رسمنده دایرهٔ ثانیه ده مرسومه اولان یرلر که وسعت اکافیه
ربع مسکونه معادل و کثرت عمارتده قطر معموره غالب کلمسه باری مماثل بر عالم جدیددرکه
امور غریبه واحوال عجیبه سی حضرت حکیم خلاقك کمال قدرتنی تحقیق و آثار حکمت
آیاتنی تصدیق ایدوب ساحهٔ سماحتنك کمال وسعتی افاده و مستمعان عبرت بینك یقیننی
زیاده ایدر مع ذلك کتب اقدمین وزبر اولینك خبرندن تهی اولوب دور آدمدن بری کورلمش
واشیدلمش دکل وابتداء عالمدن اول آنه کلنجه اول سمتلره کیدلمش دکل ایکن بتقدیر حی مجید
ظاهر و بدید اولوب یکی دنیا دیمکله شهرت بولدی و هند غربی و هند جدید اسمیله تسمیه
اولندی نتکه امریقا فصللرنده بیان اولنور فصل ۲ در احوال بحار چون کرهٔ ارض ایله کرهٔ ما
اجمالا ذکر اولندی بو فصلده کرهٔ ما احوالنی اجمال اوزره بیاندن صکره مقاصد فن
اولان اقسام ارض بیانه شروع ایده رز و بو فصلده بز سابقا اسپانیا ممالکندن اولان قوئین بربا
آقادمیاسنك حکمت ارسطو شرحندن متهیور یعنی کائنات جو و عناصر کتابنك
سکزنجی مقاله سنی ترجمه اتمش ایدك انك مآلنی ذکر و ایراد و نیچه ابحاث ضمننده اهل فن کلامنی
نقل و بیانی مراد ایدرز بحث اول تکون بحر ده در حکماء متقدمین دریالرك اصلنده وتکوننده

چوق

چوق اختلاف اتدیلر ارسطاطالیس بو کتابك اولنده انلرك اقوالنی نقل ایلمشدر دیوجنس
وغیری ظن ایلدیلر که ترابی صو احاطهٔ تامه ایله احاطه ایدردی بر زماندن صکره کنشك
شعاعی حرارتی تأثیر ایدوب اکثری تحلیل اولندی و باقی قلانی قابل تحلیل اولمامغله
بحر کثیف قالدی وارضك بعض یرلری آچلدی انکساغورس وغیری ظن ایلدیلر که دریا
ترابك بر نوع دری اوله ارض حرارت شمسله قزدقجه چقه زیرا دریا طوزلو در درکبی
لکن بو رأی مردوددر حق بودرکه سائر عناصر ایله بله خلق اولنه و بونك طوزلی اولمسی
تأثیر شمس ایله محرق اولان چوراق یرلرو کوکورد و کبریت معدنلری اجزاسی
اختلاطندن ولطیفی متحلل اولوب کندی کثافتندندر اکر حلاوتی تصور اولنسه طول
مکثدن قوقوب بد رایحه سنی روزکار اطراف ارضه سوروب جوهر هوایی افساد ایدر
وحیوانات بریه هلاکنه سبب اولوردی بحث ثانی دریانك وضعی خصوصنده در
قدماء رومانیان و یونان مصنفلری ظن ایلدیلر که بحر ترابدن مرتفع اوله لکن نفس الامرده
تراب دریادن بر مقدار مرتفعدر نتکه اول عصر مصنفلری بو دعوایی دلیل ایله اثبات
ایلدکلری کتاب مذکورده مسطوردر بحث ثالث تقسیم بحارده در هیدروغرافیا اربابی
یعنی دریالر رسمنك اهلی جمله بحاری بش قسم قلدیلر ۱ اوقیانوس که مطلق بحر محیط در ۲
بحر روم ۳ بحر احمر ۴ بحر فارس ۵ بحر جرجان و بعض متأخرین یدی قسم قلوب ۶
بحر المان ۷ بحر نبطش که اسلامیانك بعضلری انلره تابع اولدیلر بز بو مقامده تسلیم طریقی
ایله یدی قسمی بر بر اجمالا ذکر ایدرز قسم اول اوقیانوس در لفظ مزبور لاتنده الفاظ
مختلفه ایله تعبیر اولنور اوقیانوز و اوسیانوز و اوقیتانوس جمله سی مطلق بحر معناسنه در
و بو لفظ زمان قدیمده معبود اعتقاد اولنور بر شخصك اسمی اولوب عموم اوزره بحری
غایت شهرتندن انك اسمیله تسمیه ایلدیلر و بونك یونان کتابلرنده مفصل حکایه سی
واردر مقدمه صاحبی ایدر اراضی اراسنده نقدر بحار وار ایسه جمله سنه اوقیانوس دیرلر
وصکره اماکن مختلفه یه کوره مختلف دریالره تقسیم اولنور اولا جهاتك دورت جهاتنه نسبت
دورت قسمدر محیط شرقی محیط غربی محیط جنوبی محیط شمالی و بونلرك هر بری کنارلرنده
اولان ولایتلر اسمنه نسبت واضافتله تسمیه اولنور اولا محیط شمالی سالماسیا کنارلرنده
سالماتیکوس و سیتیا کنارلرنده سیتیکوس یعنی تاتار دکزی و شمالك آخر سواحلنده ساکن
اولان طائفه یه نسبتله هیپربوریوس دیرلر و اول سمتلره مستولی اولان کوکب بارد زحله
نسبتله قیرونیوم دکزی و اما القیوم دخی دیرلر طوکمش دکز معناسنه و اول سمتده التی
آی کیجه اولوب برودت وظلماتدن و اولو دکزی معناسنه موری ماروسا دخی دیرلر محیط شرقی
اولا قتایا کنارلرنده سرقه اولکه سنه نسبتله سریکوس دیرلر بعده چین دکزی که آکا ستیس
اوقیانوس دیرلر بعده جزایر محیط شرقی دکزی که هباریس پلاکوس دیرلر ولازار نام
شخص کشف اتمکله آکا نسبت ایدرلر محیط جنوبی هند اوکنده بحر هندده اوقیانوس هندیکوس

دیرلر وغنجس تسمیه اتدکلری هند ارماغی دوکلدوکی یره غنجتیکوس دیرلر که بنکاله
کورفزی در وبحر هند لانتخید ال دخی تسمیه اولنور وبحر فارس اوکلرینه که ارض کرمان
وفرس کنارلریدر فرس دکزی معناسنه مار پرسیقوم دیرلر وجزیرة العرب کنارلرینه
متصل دکزه ارابیقوم دیرلر بعده جزیرهٔ قمر کنارلرینه وافرد وکند یلر اولمغله اسپروم
دیدکلرندن غیری مادغاشقار دخی تسمیه ایدرلر ومحیط جنوبی نك بو نصفی که جمله هند
دکزیدر غانجتکوس و پرسیکوس وارابیکوس وآسپاروم اسملری ایله متمیز اولور یونا
اسپرانسسادیمکله معروف ومشهور بورندن اوقیانوس جنوبی نك بر قسمی ابتدا ایدر
غرب جانبنه طوغری اول قسمه اوقیانوس اتیوپیکوس یعنی حبش دکزی دیرلر ونجر
ارماغنك اغزینه دك بو اسمله تسمیه اولنور وکاه بعض متأخرین جنوب سمتلرینه مار
دلسورد دیرلر سلامت بحری معناسنه وبو اطلاق طرف شرقدن مغالیان بوغازینه
وارنجه ممتد اولان محیطده استعمال اولنور محیط غربی اولا افریقیا غربیسنده سواحلده
واقع طاغلر که اطلس اسمی ایله مسمی درو انلره موریتانیا طاغلری دیرلر نجر ارماغندن
اسپانیانك روقایه بورننه وارنجه اوقیانوس اتلانتکوس دیرلر اطلس دکزی معناسنه
واول بروندن غالیا سلطنتنك سلتیقا اولکه سندن لغورنام برونه دك اوقیانوس
غالیکوس دیرلر غالیا دکزی معناسنه وبو اراده اسپانیانك اولکه لرندن قانتابریایه
اوغرادوغیچون اوقیانوس قانتابریکوس دخی دیرلر بعده غالیا اولکه سی اکوتانیایه
واروب آنده اوقیانوس اکوتانیکوس دیرلر وبو ارالقده برتانیا ایله غالیا ما بیننده اولدوغندن
برتانیکوس وهیبرنیا ایله سقوسیا که سلفده اکاقله دونیا دیرلردی کنارنه نسبتله
قله دونیوس دیدیلر بعده برتانیادن دانیا اولکه سی اولان جوسیایه وارنجه اوقیانوس
جرمانیکوس تسمیه اتدیلر متقدمین جمله اوقیانوسی بو اسماء ایله تمییز وتقسیم اتدیلر که حالا
اکثری باقی ومستعملدر تقسیم دیکر صکره متأخرین بعید یرلره کیدوب یکیدن کشف
اتدکلری اوقیانوسه اسامیٔ جدیده وضع اتدیلر انلرك رأیی اوزره جمله اوقیانوس اوچ قسمدر
اولی آسیا وآمه ریقا وماجلانیقا ارasnده اولان دریادر آسیا نیاقومی اکامار دل زور دیرلر
جنوب دکزی معناسنه وغایت سکون اوزره اولدوغندن مار پاسفیقوم دخی دیرلر
ثانی امریقا واوروپا وافریقا ارasnده خط استوایه وارنجه ممتد اولان دریادر اکامار دل
نورت دیرلر شمال دکزی معناسنه ثالث خط استوادن جنوبه امریقا وافریقیا وماجلانیقا
ما بیننده اولان بحردر اکامارده اتیوپیا دیرلر حبش دکزی معناسنه وافریقیا وآسیا وارض
جنوبی ارasnده شرقه دوکلن دریایه مارده اپندیا دیرلر هند دکزی معناسنه تقسیم
بحار متقدمین ربع مسکون قدیم خلالنده بش بیوك قطعه تعیین ایلدیلر کمی خلیجده
داخل اولور کیمی سینوس دریعنی بوغازسز قطعه در اولی پلینوس کتابنده قودانوس
کورفزی نامیله مسطور اولان سوه ویادکزی در ثانی مدترانیوم دیدکلری اپچ دکزدر

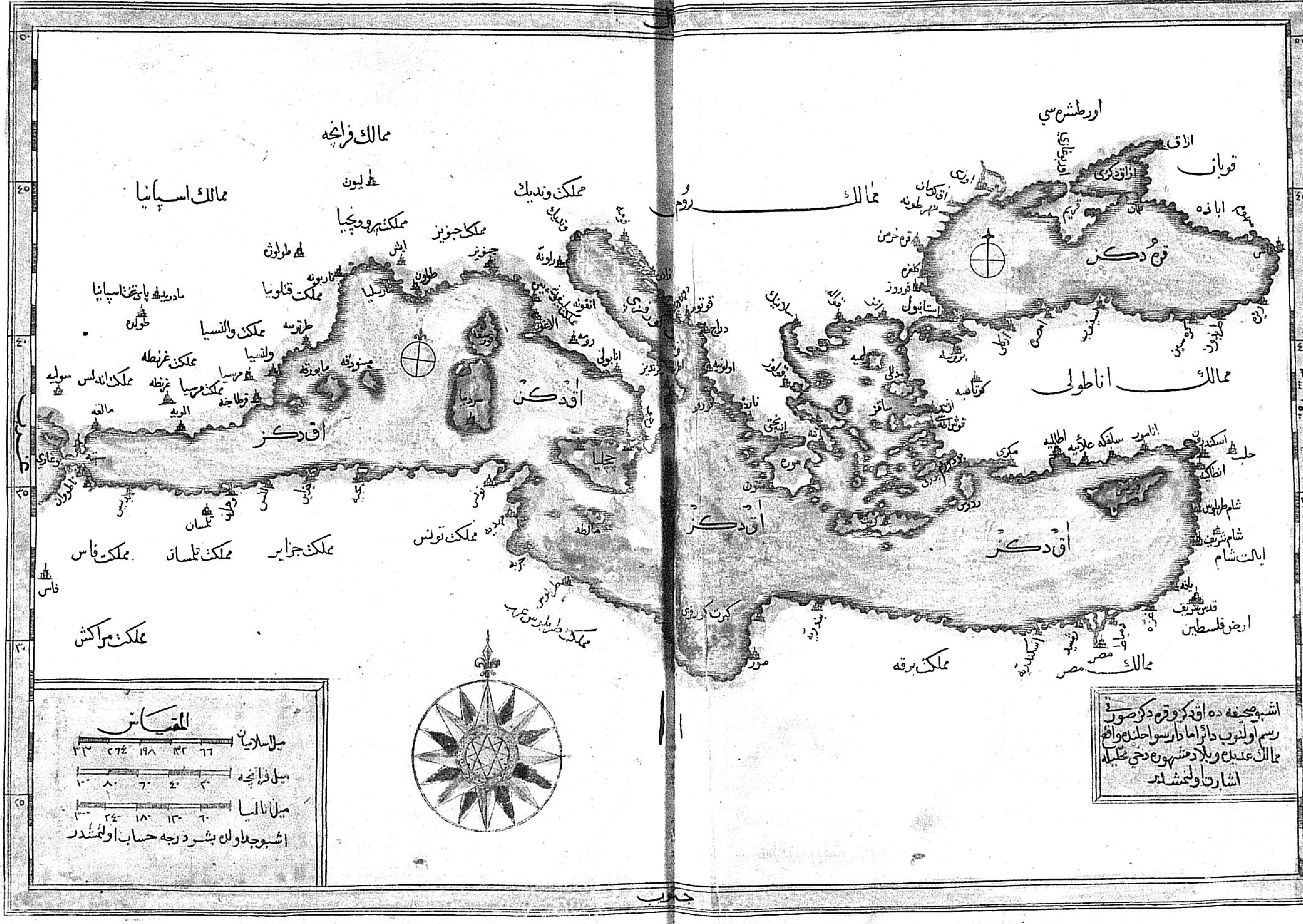
ممالك فرانچه
ممالك اسپانيا
مملكت ونديك
ممالك روم
اورطشرسي
قوبان
ازاق
قره دكز
استانبول
ممالك اناطولى
اق دكز
حلب
انطاكيه
شام طرابلس
شام شريف
ايالت شام
قدس شريف
ارض فلسطين
ممالك مصر
مملكت برقه
مملكت تونس
مملكت جزاير
مملكت تلمسان
مملكت فاس
فاس
مملكت مراكش
مملكت غرناطه
مملكت اندلس
سرديا
مالطه
جنوب
اشبو صحيفه ده اقدكز و قره دكز صورتى
رسم اولنوب دائرا ما دار سواحلنده واقع
ممالك عديده و بلاد مشهوره دخى محلنده
اشارت اولنمشدر
المقياس
ميل اسلاميان
٣٣٠ ٢٦٤ ١٩٨ ١٣٢ ٦٦
ميل فرانچه
١٠٠ ٨٠ ٦٠ ٤٠ ٢٠
ميل ايتاليا
٣٠٠ ٢٤٠ ١٨٠ ١٢٠ ٦٠
اشبو جدولك بشر درجه حساب اولنمشدر

ثالث سینوس پرسیکوس دیدکلری بحر فارسدر رابع ماره روبروم دیدکلری بحر قلزمدر
خامس قاسپیوم دیدکلری طبرستان و جرجان دکزیدر وبز بونلری منفرداً ذکر و بیان
ایدرز بو ترتیب اوزره بحر الامان بزم هیئت و اقالیم کتابلرنده بحر ورنك یازیلور علامهٔ
شیرازی تحفه ده علی ساحله امة طوال الکماة دیمشدر و ورنك ایله اسوج قومنی مراد
ایلمشدر یکی دنیا تاریخنی یازان بو کلامی بو بحرك کنارنده بر قوم اولورکه طول قامتلری
کماة یعنی مانتر قدر دیمکله ترجمه ایلدی طویل القد و شجیع و بهادر معناسنی قیوب خلاف
سویلدی حالا اهالی لساننده بالتقوم دکزی دیمکله معروفدر و بو بحری پومرانیا و دانیا
واستوه و یاولیوونیا و پروسیا اولکه لری احاطه ایدر جرمانیادن المانیا اولکه سی دخی
بوکا قریب اولمغله بزم دیارلرده آکا اضافتله مشهوردر و بونك شکلی و مسافه سی رسمدن
معلوم اولور بحر روم سبته بوغازندن شام سواحلنه وارنجه ممتد اولوب اوروپا و افریقیا
اراسنه کیردیکی ایچون داخل دکز معناسنه مدیترانیوم دیرلر بزم دیارده اق دکز دیمکله
مشهوردر بونك دخی اوغرادوغی ولایتلره کوره اقسام مختلفه سی واردر هر بری
سواحلنه اضافتله تسمیه اولنور پس بحر مزبور اوقیانوسدن ایریلوب سبته
بوغازندن داخل اولور متقدمین ظنی اوزره اسپانیا بورنی اولان قالیس و افریقیادن موریتانیا
طاغی آبیلا اراسنی یاروب دوکلمش اولمه مزبور بوغاز خارجنده غادس نام اطه یه نسبتله
بوغازده اولان دریایه غادیتانوم دیرلر و بو بوغازه هرکولس بوغازی و ایکی طرفنده
طاغلره هرکولس عمودلری تسمیه ایدرلر مزبور رسلفده بر عظیم الشان پادشاه اولوب
یونان کتابلرنده آکا منسوب نیچه حکایه لر یازلمشدر و بو دکزك سواحل جنوبیه سی افریقیا
کنارلری و سواحل شمالیه سی اوروپا کنارلری و سواحل شرقیه سی آسیا کنارلریدر
بز بوغازدن داخل اولوب اوروپا کنارلرینی ترتیب اوزره قطعه قطعه اسملری ایله بیان ایده لم
اسپانیا دکزی اسپانیانك سواحل جنوبیه سنده اولان قطعه دربوکا ایبریقوم یا خود
اسپانیقوم ماره دیرلر و اول سمتلرده بالیارس دیدکلری یابسه منورقه اطه لری اطرافنه
بالیاریقوم دکزی تسمیه ایدرلر فرانسا دکزی ناربونا اولکه سنه قرشو غالیکوس
سینوس و لیغونا اولکه سنده جنویزه قرشو لیغوستیکوس تسمیه اولنور روما دکزی
جنویزدن سیچلیایه یعنی مسینه اطه سنه کلنجه ایتالیا کنارلرینه قرشو توسکوس تسمیه
اولنور یونان آکا تیره نوم لاتن انفروم دیرلردی و بو اورتالقده قورسیقا اطرافنه
قورسیقوم ماره و سردینیا اطرافنه سردوروم ماره تسمیه ایدرلر بعده مسینه دکزی سیچلیادن
کریده وارنجه دکزه سیکولوم اندن قبرسه وارنجه کرید دکزینه قره تیقوم و قبرسدن
آسیا طپراغنه وارنجه سیپریوم دیرلر سیچلیا و ایتالیا و غرسیا اراسنده واقع دریایه
یونان دکزی معناسنه یونیوم ماره دیرلر ونه دیك کورفزی بو یونان دکزینك بر قسمیدر
ایتالیا ایله ایلیریقوم یعنی ارنود و بوسنه کنارلری اراسنده واقع اولمشدر یدی یوز میل قدر غربه

و شماله ممتد اولورآكا آدر یاتیقوم دیرلر سلفه آدریانام شهره نسبتله مشهور اولوب حالا
اول اسمله قالمشدر وایتالیانك غربیسنده اولانه اینفروم یعنی اشاغی دكز و شرقیسنده
اولان وندیك كورفزی دكزینه یوقاری دریا معناسنه سوپروم دخی دیرلر بو كورفز
دكزینك دخی اقسامی واردر ارنودو بوسنه كنارلرینه ایلوریقوم ماره دیرلر و بونی دخی ایكی
قسم ایدرلر ارنوداولكه سی اولان دالماسیا دكزینه دالماتیقوم و اشاغیسنه لیبورنیا یه
نسبتله لیبورنیقوم دیرلر وندیك كورفزی ایله سچلیا اراسنه او زونیوم دكزی دیرلر زیرا
سلفده ایتالیانك بو كنارلری او زونیا دیمكله معروف ایدی صكره ادریاتیقوم بوكا غلبه
ایلیوب اول اسم قلدی بعده مورهدكزی قورونه نسبتله قورنتیاكوس تسمیه اولنور و
اطه لر اراسی كه روم ایلی و اناطولی و كرید اورته سنده اولان دكزدر آكا اجه یوم ماره دیرلردی
صكره آركی پلغوس و ایچنده اولان اطه لره آركی پل اطه لری دیدیلر بونك هر اطه یه
نسبتله قطعه لرینك اسماء مختلفه سی واردر بوغاز آسیا ایله او روپا اراسنده بو دریا بو غازدن
چقوب كیر واچیلو رو بو بوغازه هلس پونس دیرلر فرس پادشاهی اردشیر بونك اوزرینه
كمی ایله كوپری یاپوب یونانه لشكر چكرمش ایدی اورادن اچلدوغی یره پروپونتس
دیرلر كه بحر قسطنطنیه در بعده بوندن بر بوغاز دخی آیریلوب شماله كیدر آكا بوسفوروس
ترااسیوس دیرلر كه استانبول بوغازی در اردشیرك باباسی داریوس اول محلدن كوپری
یاپوب عسكر چكرمش ایدی قره دكز مذكور بوغازدن دریا نكرا آچلوب پونتوس
اوكسینوس تسمیه اولنور بحر ازاق كه آكا میوتیس كولی دیرلر بر بوغازدن بو دریا یه
متصلدر آكا حالا كرش و تامان بوغازی دیرلر اسم قدیمی بوسفوروس سیمریوس در
و مزبور دكزه تن صویی دیدكلری تانایس ارماغی دوكلوب اسیا ایله اوروپایی فصل ایدر
بعده آسیا كنارلرنده اجه اوس دكزندن صكره قارپایه متصل اولان دریا یه قارپوم ورودس
دكزینه اوریوم و پانفلیا اوكنده پانفلیوم و كلیكیا یعنی سلفكه اوكنده كلیكیوم سوریا یعنی
شام سواحلنده سوریوم و قبرس اطه سی اوكنده قبریوم و پالستینا یعنی فلسطین اوكنده
پالستینوم و ازیتوس یعنی مصر سواحلنده ازیپسیاقوم و لیبیا یعنی افریقیا اوكلرنده
لیبی قوم یاخود افریقوم نومیدیا اوكنده نومیدیقوم موریتانیا یعنی جزایر وغربی اوكلرنده
موریتانیقوم اسملری ایله تسمیه اولنور بحر مذكورك یعنی خاصة اق دكزك مسافات سواحلی
اسلام كشتیبانلری قیاسی اوزره اون اوچ بیك اللی یدی میلدر و مرجان بو بحره
مخصوصدر دیرلر اما بحر قلزم كه مكه دكزی در شرقیسی جزیرة العرب او لمغله اكاسینوس
ارابیكوس دیرلر و كتب قدیمه ده بحر احمر اولمغله ماره روبروم و ماره روسو تسمیه ایدرلر
قزل دكز معناسنه و مار دیمقاد دخی دیرلر مكه دكزی معناسنه بحر مذكورك حمرتنده
اقوال واردر بعضلر كونشك شعاعی عكسندن قزل كورینور و بعضلر طپراغنك
قزللغندن احمر كورینور دیدیلر و یونانیلر آكا اریتریوم ماره دیرلردی احمر معناسنه

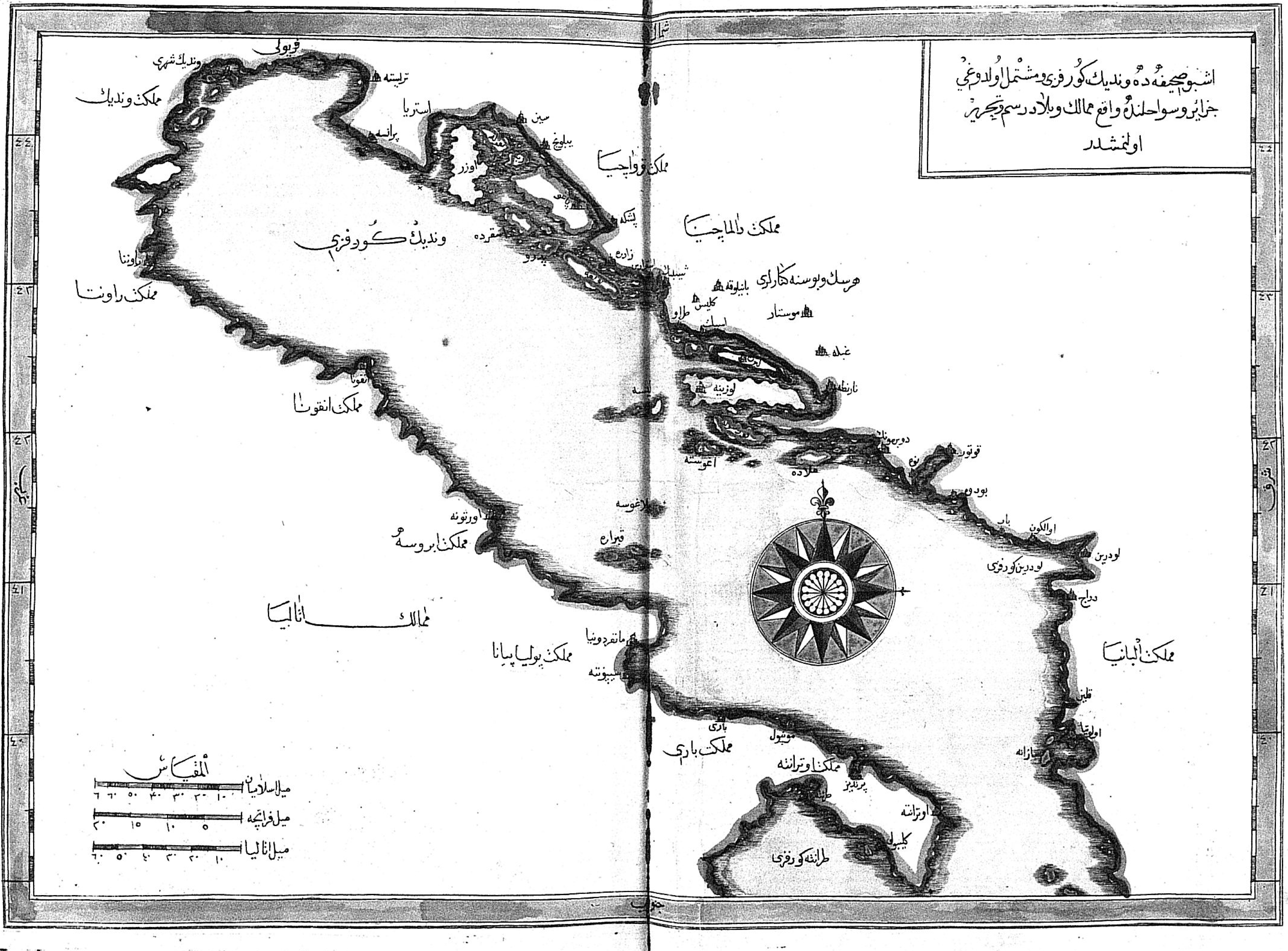
اشبو صحیفه‌ده وندیك کورفزی و مشتمل اولدوغی
جزایر و سواحلنده واقع ممالك و بلاد رسم و تحریر
اولنمشدر
شمال
جنوب
مملکت وندیك
وندیك کورفزی
مملکت دالماچیا
هرسك و بوسنه کناری
مملکت البانیا
مملکت راونتا
مملکت انقونا
مملکت ابروسه
ممالك ایتالیا
مملکت پولیا پیانا
مملکت باری
مملکت اوترانته
طرانته کورفزی
المقیاس
میل اسلامیان
میل فرانچه
میل ایتالیا

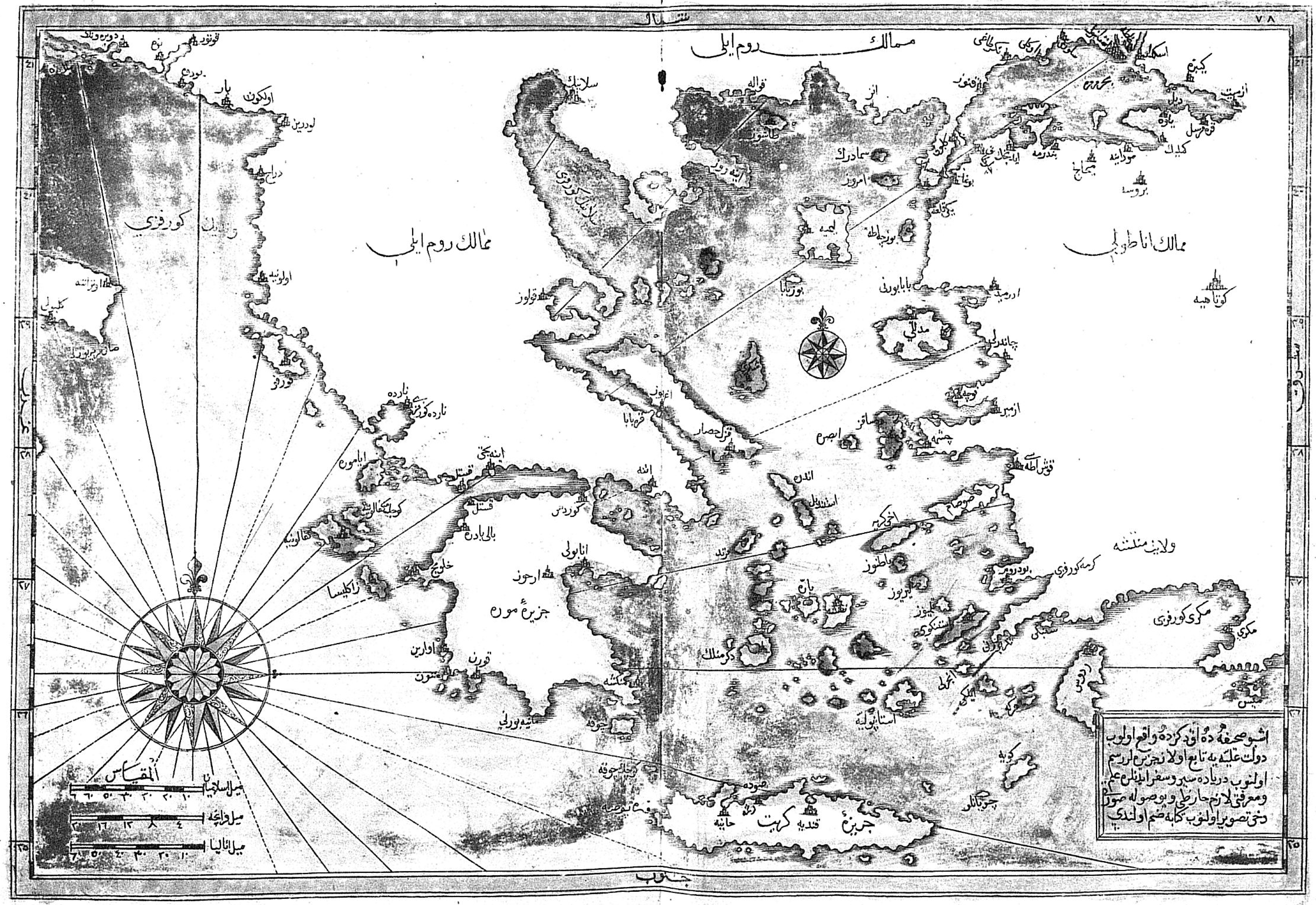
٧٨
شمال
ممالك روم ايلی
ممالك روم ايلی
ممالك اناطولی
ولايت منتشه
جزيرۀ موره
جزيرۀ كريت
مكری كورفزی
كرمه كورفزی
سلانيك
ازمير
چشمه
كوتاهيه
بروسه
مدللی
المقياس
ميل اسلامبول
ميل فرانچه
ميل ايتاليا
جنوب
اشبو صحيفه ده آق دكزده واقع اولوب
دولت عليه يه تابع اولان جزيره لر رسم
اولنوب درياده سير و سفر ايدنلره علم
و معرفتی لازم جارطه و بو صوله صورتی
دخی تصوير اولنوب كتابه ضم اولندی

اریترانام پادشاه اسمنه نسبتنی ظن ایدرلردی نتکه سولینوس عجایب مخلوقات کتابنك
قرق بشنجی بابنده ایدر بو دریا اول دیار پادشاهلرندن پرسه اوس واندرومادس
اوغلی اریترانام پادشاه اسمیله آروتره اوس تسمیه اولندی و دخی دیمشدر بو دریا کنارنده
بر بیکار وار ایدی که صوبندن ایچن قیونلرك یوسنی قزار ردی لکن بو دریاده سفر ایدن
پورتقال طائفه سی بو دریانك لونی قزل کوروب صوینی چکدیلر سایر صولرکبی بولوب
بلدیلر که بونك لونی کنشدن ودیبنده اولان قزل قومدندر بحر مذکور سقطره اوکندن
ابتدا ایدوب سویسده منتهی اولور اوزونلغی تقریبـا اوچیوزاللی فرسخدر
بحر فارس بوکاسینوس پرسیقوس دیرلر فرس کورفزی معنـاسنه شرقیسی بلاد
فارس اولمغله اکا نسبت ایدرلر و ماره پرسیقوم دخی دیرلر بونك امتدادی جنوبدن شمال
وغربه تقریبا ایکیوز سکسن فرسخدر بحر خزر که بحر شروان و جرجان در اکا قاسپیوس
یاخود هرقانوس دیرلر اطرافنده ساکن ایکی طـائفه اسمیله تسمیه ایدرلر متقدمین
بو دکزی شمال جانبنده اوقیانوسه متصل ظن ایدرلردی نهایت ارسطـالیس وغیری
بو رأیه قائل اولمیوب اصلا اتصـالی یوقدر دیدی بطلمیوس دخی اکا ذاهب اولوب
قاسپیوم دکزی هر طرفدن ترابله احاطه اولنوب صودن برجزیره شکلنه کیرمشدر
اول اجلدن اکا کول دیمك اولیدر دیدی متأخرین دخی اکا تابع اولدیلر حالا ماره سالا
دیرلر و کنارنده اولان بر شهره نسبت ایدرلر و بعضلر تحت التراب اوقیـانوسه بوندن
منفذ اولمق تجویز ایلدی لکن ثابت دکلدر و بعضلر قاسپی وایرقانی بو بحرك کنارنده طاغلردر
دیدی و بونك اطرافی اون ایکی کونده طولاشیلور دیو تحریر اتدیلر بو مقـامده
دریالر ذکری انجامه ایردی بوندن صکره کلجك صحیفه لرده باقی امور جزئیه مناسبتله
بیـان اولنور حالا بحرك اخر بحثلرینه شروع ایده لم بحث رابع دریانك حرکات
مختلفه سنده در چون عنصر ثقیله مضاف اولدوغی جهتدن مقتضای طبیعتی تراب کبی
مرکز جانبنه حرکت در اول حرکت طبیعیه دن غیری بر قاچ حرکت ایله دخی متحرکدر اولا
حرکت اولی حرکت طبیعیهٔ سفلیه در حرکت ثانیه روزکار تحریکی ایله اولان حرکتدر
حرکت ثالثه شرقدن غربه حرکتی در بحریلر قتنده مجرب و ثابتدر که مد و جزردن غیری بحر
اوقیـانوسك شرقدن غربه اقندیسی واردر اسپانیادن غربه یکی دنیایه برابده واررلر
واوچ دورت آیده انجق کلورلر و پورتقال طائفه سی افریقیا سواحلندن هند شرقیه
کیدرکن و کلورکن بو حرکتی مشاهده ایدرلر زیرا بو نااسپرانسه بورنی کچدکدن صکره
نقدر موافق روزکار اولورسه کمینك شرقه کتمسی بطی اولور غربه کتمسندن و بو حرکت
آق دکزده دخی مشاهده اولنمشدر اسپانیـادن شام سواحلنه کیدنلر کیدرکن کیچ واروب
دوندکده تیز کلورلر و بو حرکتك سببی فلك اعظمك حرکت یومیه سی ظن اولنور زیرا
اوقیانوسه فلك اعظم مخفی جه تأثیر ایدوب سائر افلاکی دوندوردیکی کبی دریایی دخی دوندورر

وبونلر انك حركتنه تابع اولالر حركت اربعه شمالدن جنوبه حركتيدر بو حركت دخى بحربلر
تجربه سى ايله ثابت اولمشدر ارسطو سماعيا تك ايكنجى كتابنك اولكى بابنده ايدر بو حركتك
سببى شمالده ترابك برزا تفاعيدركه دريا اول سمتلردن ايچق يرلره اقار واول طرفده نيجه انهار واردر
انلر دخى دريالرك اقماسنه امداد ايدرنتكه تن صويى ازاق دكزينه وطونه صويى وسائر انهار قره
دكزه دوكلور شارح كتاب مزبور البرتوس ايدر اول سمتلر كنشدن بعيد وبرودت اوزره اولمغله انده
وافر صولر تكون ايدر وجنوبه اقار بعضلر بو علته اعتراض ايدوب ديديلركه جنوب سمتى
شمالدن ابرددر وبو خصوصى اول سمته سفر ايدنلر مشاهده ايله نقل ايدرلركه اورالرك بردنه تحمل
اولنماز زيرا اول سمتك كواكبى آز وخرده در شعاعى شدت بردى دفع وتسخين ده تأثير ايلمز
بو تقديرده انده دخى وافر صولر تكون ايليوب شماله اقمق كرك ايدى لكن نيفوس شارح
البرتوس شارحه تصرت ايدوب ديديكه بو اقندينك سببى يالكز صولرك تكونى دكلدر
بلكه جنوب طرفى انكبه در بعضيلر ديديلر ارسطو بو حركتى اوقيانوسه نسبت ايتميوب
ايچ دكزه تخصيص ايلدى زيرا انده قتى اظهردر ازاق دكزى قره دكزه وقره دكز استانبول
بوغازندن اق دكزه اقار لكن سائر دريالرده اوقدر ظاهر دكلدر اكر جملهده اشتراك دعوا
اولنورسه نيچه مشكللر كورينور اول اجلدن شارحلر ارسطو بو كلامى نقل ايلدى كندى
رأيى دكلدر ديو توجيه ايدرلر حركت خامسه حركت رحويهدر وبو حركت ايچ دكزده
خصوصا دريا تيقوم ده يعنى وندك دكزنده تجربه واثبات اولنمشدر ديو نقل ايدرلر لكن
بو حركتك سببى كيرو شرقدن غربه اولان حركت سببيدر زيرا آق دكز كنارلرى طسار
اولدوغندن غيرى نيچه بورونلر وكورفزلردن خالى دكلدر پس شرقدن غربه
حركت ايدركن اول اكرى كنارلره اوغرايوب ضرورى كير ودونر وسواحلده حركت
رحويه اولور حركت سادسه مد وجزر حركتيدر وبونك عموم اوزره اسمى استوسدر
بو حركت ايله دريا صولرى تردد اوزره سواحله كلور وكيدر وبونك سببنك كشفى وتحقيقى
فلاسفهيه مشكل اولوب چوق زحمت ويردى بز دخى بو مقامده يازدقلرينى اجمالا ذكر ايدهلم
بحث خامس دريانك مد وجزرى مختلف اولدوغنده در وبو مد وجزر زمان ومكان حسبى ايله
مختلف اولور اولا دريانك بعض سمتنده مد وجزر ياهيچ يوقدر ياخود قتى از حس اولنور
مثلا جنوه وايتاليا اوكلرنده وفرانسا كنارلرنده وبارشلونه اوكنده ويكى دنيادن مكشيقو
كنارنده وقويه قرينده اولان اطهلرده بر مرتبه از مشاهده اولنوركه يوق مثابهسندهدر وآخر
سمتلرده عظيمه اولور مثلا هند دريالرنده هند ارماغى اغزنده وغوت دكزنده وفلاندريا
وبرتانيا وپورتقال دكزنده وبحر احمرده زياده مد وجزر واردر وقياس اوزره اوقيانوس مد
وجزرى سائردن ارتقدر ومد وجزر حركتى سواحل بحرده زياده مشاهده اولنور كناردن
بعيد اورتهلرده اولدوغندن دريايه دوكلن ارماقلره نسبت دخى اختلاف اوزرهدر مثلا
پورتقال ديارى ارماقلرى مد زماننده يوقارى دونرلر افريقادن اطلس ولايتلرينك ارماقلرى

دونمزلر انكلترا اطهسنده تاميزش نام نهر كبير اللى ميل قدر كير ودونر كيدر واسپانياده
بتيس نهرى دخى اوقدر دونر امازمان حسبى ايله اختلاف مد وجزر هر يرده بر وقتده
اولميوب پرتقال اوقيانوسنده وآخر يرلرده اكثرا التى ساعت مد والتى ساعت جزر ايدر لكن
اكوتانيا سواحلنده اوقيانوس يدى ساعت قدر غارونا ارماغى اغزينه كيروب بش ساعت
قدر دونر جزر ايدر وحبش كينه ياسى قربنده دورت ساعت مد وسكز ساعت جزر ايدر
وبو كينه ياسو احلنده مدك هجومى بر مرتبهدركه هر بركمى اوچ لنكر ايله انجق ضبط اولنور
والا قرايه اوور هلاك ايدر وهند ارماغى اغزنده اولان قامپايا سواحلنده دريا ايكى ساعتده اوتوز
فرسخ يرى اورتوب ايكى ساعتده كير واچار وبر مرتبه سرعتله هجوم ايدركه انده بولنان حيوانات
بريه قاچمغله قورتلامز وكميلر اول محلده طورامز انجق بر يرچقورلره قازيلوب جزر زماننده انده
ياتورلر پس معلوم اولديكه بو مد وجزر بعض يرلرده بطى وبعض يرلرده سريعدر وسائر يرلرك
مد وجزرى دخى بر ساعتده باشليوب كيرو بر ساعتده تمام اولور دكلدر زيرا هر كون بر ساعت
قدر تأخير ايدر مثلا بر يرده بر كون اويله زمانى ابتدا ايتسه ايرتهسى بر ساعت صكره باشلر
بحث سادس مد وجزرك علت فاعليهسنده در بو خصوصده حكما اختلاف ايدوب علت
واحده اوزرينه اتفاقلرى ميسر اولمدى وفرقه فرقه اولديلر بر كروه ظن ايلديلركه بو عالم
شهادتك كليتى عناصردن مركب عقل وروح ايله قائم بر حيوان اولوب متأخرين اوقيانوس
قعرنده اولا وتنفس ايتدكچه مد وجزر وجوده كله وبعضلر اوقيانوس ايچنده واطرافنده اولان
ارواح تنفسندن اولور ديدى افلاطون ظن ايلديكه دريا دبنده مغارهلر واردر ارواح
انلرى ايچاره قيارا چلدقچه صو كيروب جزر اولور وقپاندقچه مد ايدر وبعض حكما ظن ايلديكه
تراب حركت سنويه ايله حركت ايده وقمرك حركتى تراب حركتنه مصادف اولمغله دريا ايله سما
اراسنده مصادمهدن بر روزكار ظهور ايده ونوبتله دريا اندن حركتنه كله شارح ايدر بو خصوصده
ارسطونك رأيى نه ايدوكى صريحا معلوم دكلدر نهايت ارسطودن حركت مد وجزرى كونشه
اسناد منقولدر يعنى كونش حركت ايتدكچه رياحى نيچه تحريك ايدرسه دريايى دخى تحريك ايدر
زيرا رياح شديد اولدقچه دز ياقبارر وضعيف اولدقچه اشاغى قور وبعضلر سبب مد
وجزر بعض كنارلرك ايچاقلغى درلتيشر ساعتده دريا براچق ساحله دوكلور وانده صو
چوغالوب اوته مقابلى اولان كنار اچق واچق قلدقده كير واول طرفه دونر بو اسلوب اوزره
دورداتمده درديلر وبعضلر بونك سببى صولردن چقان بخاردر ديو دريايى بر حمايه مبتلا
حيوانه تشبيه ايلديلر قچان بخار مجتمع اولوب خروج ايتسه مد واقع اولور فارغ اولدقده
جزر ايدر نتكه محمومده بعض متعين اوقاتده اخلاط رديه جمع اولوب غلبه ايتدكده متحرك
اولور وتدريجله منحل اولدقده سكون بولور بو طريقله ابحره نوبتلرى دائما دريايى تحريكده در
ديديلر بحث سابع سبب مد وجزر تأثير قمره مستنددر ديينلرك رأيى بياننده در كرچه حكما
اراسنده ذكر اولندوغى اوزره بو خصوصده اختلاف واقع اولدى لكن انلرك اكثرى مد وجزر

سببنی قمره اسناد ایدرلر و بو مذهب مشهور و رأی جمهور شکلنده در و جملهدن قبوله احری
اولور شول شرطله که خصوص مزبوره لکن قمره مسند اولمیوب شمسك تأثیری دخی بیله
اوله نور قمر شمسدن مستفاد اولدوغی جهتدن و بو حرکت مد و جزری فلکیات تأثیرندن
غیره اسناد ایدنلرك رأیی ضعیف و عامیانه و دلایل واهیه و سوزلری افسانه در زیرا هر کون
تجربه و امتحان ایله مشاهده ایدرزکه بو حرکت مد و جزر غالبا قمرك حرکت یومیه سنه تابعدر
بر قاچ وجهله اولا قمرك حرکت یومیه سی افلاکك دورت نقطهلرینه کوره نیجه دورده منقسم
ایسه دریا دخی هر نهار طبیعی ده دورت کره متحرك اولور ایکی کره مد و ایکی کره جزر ایدر
یعنی قمر هر بلدك افقنه و نصف نهارینه کوره شرقدن افقه چقدوغی کبی مده باشلر نصف
نهار دائرهسنه کلنجه بعده نصف نهار دائرهسنی کچدیکی کبی مد تمام اولور جزره باشلر تکرار
افق غربیدن سمت قدمده نصف لیل دائرهسنه وارنجه مد ایدر اندن افق شرقی یه وارنجه
کیرو جزر اولور و بو قاعده کلیتله برقرار اولمیوب بر اختلاف اوزره اولورسه مانع دکلدر
زیرا سابقا مد و جزرلرك اختلاف احوالنه تنبیه اولنمش ایدی و قمر دخی هر بار اون ایکی ساعت
تحت الافق سیر ایلرکه التی ساعت مد و التی ساعت جزر هر زمان و هر یرده مطرد اولمق لازم
کله وجه ثانی بودرکه قمرك کونشه انظار مختلفه سنه کوره مد کاه آز و کاه چوق اولور مثلا
مقابله و بدرده عظیم مد اولور و اجتماع و هلالده غایت ضعیف اولور بعده قمرك نوری زیاده
اولدقجه مد دخی تزاید بولور اول اجلدن بعض مصنفلر اوقیانوس قمرك یولداشیدر زیرا
قمر ایله همحال اولوب انك قوتی ایله قوی و ضعفی ایله ضعیف اولمسی شاهددر دیو تحریر
ایدر و دخی هر کون دریا بر ساعت مدنی تأخیر ایدر مثلا بو کون اول ساعتده اولسه
یارین ایکنجی ساعتده باشلر زیرا قمرك ایکی طلوعنك ما بینی یکرمی بش ساعت اولمغه قریبدر
و قمرك بعض منازلنده ایام شتاده اتدیکی مد ایام صیفده اتدیکندن زایددر سببی بودرکه
شمس شتاده بروج مائیه یه اوغرامغله قمری تقویت ایدر و تأثیرنی آرتررو قمرك اجسام
رطبه ده تأثیری زیاده در اول اجلدن قمره مؤنث بالطبع دیرلر و اطبا امراض بلغمیهیی
قمره اسناد ایدرلر و رطوبتی غالب اولان دماغ و امزجه قمرك تغیرینه تابع اولوب رطب
علتلرك بحرانی اوقاتی قمر احوالنه قیاس ایله تجربه و اثبات اولنمشدر و قمرك سائر کواکبه
انظاری ایله دخی دریا متأثر اولور مثلا قمر زهره یه بر مناسب نظر ایله ناظر اولوب رطب
منزله اوغراسه مد حددن تجاوز ایدر و اکر مریخه ناظر اولوب یابس منزلده بولنسه مد
ضعیف اولور و قمرك اولدوغی بروجه دخی بو بابده اعتبار واردر زیرا قمر بروج مستقیم الطلوعده
اولدوغی زمان دریا مدی ممتد اولور و بروج معوجة الطلوعده بر ناقص اولور اما قمرك عرضی
اولمدوغی ایامده ازمنهٔ مد و جزر متساویهدر بعده مد و جزرك سببی قمردر دینلر تأثیری
جهتنده اختلاف اتدیلر ابن رشد قمرك حرکتی و شعاعی تأثیره علت اولدوغی تعیین اتدی
و دیدیکه بو ایکی امر ایله دریاده ابخره پیدا اولوب قبارر و مد اولور رجحان بونلر اولمسه

تأثیر

تأثیر اشاغی قورلکن قواتنارنوس و غیری قمرك بو ایکی حالنه قوت ثالثه اثبات ایلدی
و دیدیکه اکر بو تأثیر ایکی امره منحصر اولسه قمرك اقترانی زماننده و تحت الافق اولدوغی
زمانده مد اولمامق لازم کلوردی زیرا شعاعی بحره واصل دکلدر امدی بر تأثیر خفی دخی
کرکدرکه اول زمانلرده قمردن اجساد رطبه متأثر اولوب مد و جزر واقع اوله و بو مقوله
تأثیر خفی ارسطونك سماعیاتنده تفصیل اولنمشدر و بو مد و جزر حقیقتده ماء بحرك
تخلخل و ذبولی میدر دکل میدر اختلاف اولندی قوتنارنوس تخلخل و ذبوله ذاهب اولوب
دیدیکه صولر قابارب متخلخل اولمسه در حال ندن حاصل اولور و جزر زماننده زه یه اقار
کیدر لکن جمهور تخلخل و ذبول مذهبی قبول اتمیوب دیدیلر مقناطیس دمری تحریك
اتدیکی کبی قمر دخی بر مخفی کیفیت ایله دریا یه تأثیر ایدر و چکر و انظار مختلفه سنه و قربنه
و شعاعنك منفرجه و حاده و قایمه زوایاسنه کوره صولری قالدروب کاه سواحله چکر و کاه
ترك ایدر صولر کندی ثقلتی ایله الحاق یرلره دونوب کیدر و مدده کورینن صونك کثرتی
دریانك بی پایان مسافه سندن کلوب جزر اولدوغی زمان کیرو اورایه کیدر تخلخل
و ذبول لازم کلمز پس بو رأی صوابه اقربدر و بو دخی ثابتدرکه دریانك بعض سمتلری قمرك
نورندن زیاده متأثر اولوب آخر یرلردن زیاده مد ایدر بونك سببی مقابلهٔ انعکاس
شعاعدر یاخود اخر مخفی تأثیردر مثلا قمر شمالی ایکن سواحل شمالیه نك مدی زیاده
اولور جنوبی ایکن سواحل جنوبیه نك مدی زیاده اولور لکن هر یرده مطرد دکلدر
بحث ثامن ذکر اولنان رأیده واقع اولان شبههلر و وارد اولان سؤاللر و جوابده وسؤال اول
مد و جزر چونکه تأثیر قمردندر انهارده و کوللرده نیچون اولمز الجواب اسباب طبیعیه
هر موضعه تأثیر ایلمز بلکه تأثیره مستعد موضعه تأثیر ایدر مثلا مقناطیس هر جسمی
کندویه جلب ایلمز پس هر صونك تأثیر قمری قبوله استعدادی یوقدر بلکه دریانك
هر صویی دخی مستعد دکلدر نیجه دلائل ایله که بعض مرتبه ذکر اولناجقدر سؤال ثانی
دریایه اقان انهارك بعضلری مد اولدقده چکلوب بعضلری چکلمدیکی ندندر الجواب
بعض ارماقلر انکیچون کیرو دونمزکه انده دریانك مدی قوی دکلدر یاخود نهرك جریانی
قوی و سریعدر مده غلبه ایدر سؤال ثالث زمان مد و جزر هر یرده نیچون مساوی اولماز
الجواب بعض یرده مد و جزرك زمانی انکیچون قلیل و بعض یرده کثیر و بعض یرده
مد سریع و جزر بطی اولورکه یرلرك وضعی مختلفدر و بعض سواحل دوزو بعضیسی
مرتفع و منخفضدر و نیجه سنده بوغازلر و کورفزلر واردر بو جمله صونك حرکتنی یا تعویق
ایدر یا تعجیلنه سبب اولور و روزکارلرك هبوبی و اجرام علویه نك تأثیری بو بابده
مشترکدر سؤال رابع بعض دریالرك مد و جزری قلیل و بعضك هیچ اولمدوغی نیچوندر
الجواب متأخرین فلاسفه دن بعضلری بو سؤالك جوابنده دیدیلرکه ایچ دکزك بعض
سمتلری مثلا ازاق دکزی و قره دکز مد و جزر ایلمز یاخود حس اولنماز زیرا شمالدن جنوبه

آقان صولرك هجومنی انی منع ایدر واوقیانوسك بعض سمتلرنده شرقدن غربه دوكلن صولرك
كثرت شدت وسرعتندن مد وجزر واقع اولمیوب انجق دریا شرقدن غربه حركت ایدر
لكن بوجواب مقنع دكلدر زیرا ایچ دكزك شمال طرفنه مدی اولمدوغی تقدیرده شرقه
ویاغربه اولمق كرك ایدی وچونكه اوقیانوس قمرك حركتنه تابعدر هر یرده شرقدن غربه
حركت اتمك كرك ایدی بونك جوابنده دیمك معقول كورینوركه اول یرلرك قمرك تأثیرنی
قبولده طبیعتی اختلاف اوزره اولمغله اثر دخی مختلف ظهور ایدر نیچه یرلرده مد حاصل
اولاجق قدر متأثر اولمـاز ونیچه یرلر زیاده متأثر اولور نتكه شمسك شعاعی كرچه
هر یرده یغمور ماده سی اولان ابخره یی تحریكده مؤثردر لكن بعض یرلرده تأثیر زیاده
وابخره چوق اولور اكا كوره یغمور وافر یغار بعض یرده از اولور وبعض یرده ابخره دن هیچ
یغمور یغماز پس عناصرك ومركباتك طبایعی واستعدادی واجرام اثیریه تأثیرنه انقیادی
نسق واحد اوزره اولمدوغندن غیری سایر كواكب دخی بعض امورده تأثیر ایدوب شمس
وقمر تأثیرنی یا تقویت ایدر ویا تضعیف قلار واوقیانوس اختلاف جهاته حركت
اتدوكنك سببی قمرك عرضه كوره اختلاف حركاتیدر نتكه سابقـا ذكر اولندی
سؤال خامس بعض یرلرده قویولر واردركه تحت الارض بحره منفذی اولمغله صویی
طاشار وچكلور لكن بعضیسنك زمانی مد وجزر زماننه مطابق دكلدر مد زماننده چكلور
جزر زماننده ارتار نتكه اسپـانیاده واردر الجواب دریا مدی ایله طولان قویولرك
دریادن منفذی وامدادی اولدوغی حالده منفذ دخی واسع وبولنده مـانع مرتفعدر
اما جزر زماننده طولان قویولرك دخی منفذی وار لكن تنك وناهموار اولمغله مدك امدادی
قویویه واصل اولنجه جزر زمانی كلوب امر برعكس اولور سؤال سادس اغریبوز اطه سی
بوغازنده كوپری آلتنده بركون بركیجه یدی كره مد وجزر واقع اولدوغی ندندر الجواب
ارسطو بو مشكلی حله عظیم تقید اتمش ایدی حتی یونانلیلرنده بر خبر غیر واقع دخی
یازرلركه بالاخره بونك حقیقتنه واقف اولامیوب المندن كندویی اول محلده دریایه القا
ایلیه ودیه كه بن سنی ادراك ایده مدم سن بنی ادراك ایله لكن بعض متأخرین تحریری اوزره
بو بوغاز متعین اوتانده یدی كره واروب كلمز بلكه اسن روزكارلره تابع اولوب مختلف
یللر اوكنجه یلر وكیرو دونر ویدی كره مد وجزر ایلدیكی تقدیرده سببی بو اوله كه اجه یوم
دكزینك ایچریسندن حركت ایدن امواج اطه لر اراسنده مضطرب اولوب دونر كاه
بر جانبه وكاه بر جانبه اقار یا خود اول بوغازك وضعی وموقعی بو حركتی اقتضا ایدر جائزكه
بعض قعرنده مغاره لر اولوب دریا حركتنده هجوم ایله طولوب اوته طرفنده یول
بولمامغله كیرو دونر جائزكه اختلاف حركات اندن صدور ایدر اوله نتكه كرداب محلنده
حركت دوریه یه سبب بودر دیرلر پس بو جمله مد وجزر احوالنك اكثرنده طبیعتك علل
مخفیه واسباب مجهوله سنه التجا اتمك اولی اولوب عقل بشر احاطه اتدیكی قدر یازدقلری

بودركه

بودركه نقل اولندی بحث تاسع مد وجزر حركتنك علت غائیه سنده در چون طبیعت
ادنی شیئده بیهوده وعبث بر اثر قومدوغی ارسطونك فلكیات كتابنده سكزنجی بابنك
اللنجی جمله سنده تعلیم اولنمشدر بو عنصرك مدام حركتی دخی بی معنی اولمیوب تحتنده نیچه
فوایدوار در اولا دریا حركتله متعفن اولماز زیرا حركت عفونتی دفع ایدر اول جهتدن كه
عفونت حرارت غریبه دن اولور وحركتدن صادر اولان تبدیل هوا بو حرارتك تأثیرنی
منع ایدر مثلا كونشه قارشی بركیمسه یورویوب كتسه بو امری تجربه وامتحان ایله
تصدیق ایدر زیرا كونشه قارشی اوتوران قدر شمس حرارتندن متأثر اولماز مكر كه غایت
سرعتله یورویوب حرارت بدن حرارت شمسه منضم اوله وسرعت حركتدن زیاده
حرارت لازم كلوب بدنی احاطه ایدن هوانك تبدیلی تبریدده تأثیردن قله ثانیـا فائده سی
بو حركتله میاه بحر تنقیه اولندوغیدر زیرا ماء راكد اكثر ملوث وفاسد در ومتحرك دریاده
قاذورات طورمیوب اكثر كناره چقار ودریا كندویه القا اولنان جیفه لری بو حركتله دفع
ایدوب طشره اتار وكندویی تنقیه وتطهیر ایدر وتازه لشلر اولا دریادنبه چوكوب صكره
یوزه چقدوغی ارسطونك سماع كتابنده بیان اولنمشدر ثالثا بو مد وجزرك دریاده سفر
ایدنلره كلی امدادی واردر زیرا بعض اسكله لر اولوركه مد سزانده دخول ممكن دكلدر وجزر
زماننده سهولتله چقار بحث عاشر بر ایله بحرك تبادلنده در ارسطو بو تألیفك كتاب اولنك
اون دوردنجی بابنده ایدر ترابده مرور زمان ایله صولردن عظیم تغیر حاصل اولور برقاج وجهله
اولا ترابك بعض یرلری شوره ویابس ایكن دریادن اعتدال كلور وبالعكس بو جهتدن تراب
حیواناته یكزر انلر كبی كاه تازه لنر كاه قوجار وثانیا بعض یرلر اچیق ایكن دریا ایله اورتولور وكاه
دریا آلتنده مستور اولان یرلر اچیلور زیرا دریانك حركتی اجرام فلكیه قوتندن وتأثیرندن
صادر اولمغله كاه فورتنه وطوفان تحریك ایدن انظار كواكب بونك حركتنه موافق بولنمغله
دریا حددن زیاده طغیان ایدر وسواحلی یقوب كاه براولكه یی باصار واورتر وكندویه
مخصوص ایدر وكاه برآخر كناردن چكلوب یری اچار كویا كه بنی آدمه اول یرلری باغشلر نتكه
دلوس ورودوس نام اطه لر دریا آلتندن اچیق قالدقلرینی نقل ایدرلر وجزیرهٔ انافیـا
وآق دكز بوغازی ایله لموس یعنی لیمنی اطه سی اراسنده بیانام جزیره والونه وسقلاوس
اطه لرندن اولان تراوترازیا ویرا بحردن اچلمشلردر وثالثا قره یه متصل اولان بعض یرلر
مرور ایام ایله جزیره اولدی مثلا سجلیا ایتالیادن وقبرس سوریادن واوبه یا نام جزیره
یعنی اغریبوز بئوسیادن ولزی بیقوم نام جزیره بثینیادن منقطع اولوب طوفانیله قره دن
ایرلدیلر وبالعكس نیچه اخر اطه لری بیوك قره یه متصل قلدی وقربنده اولان اولكه لره
الحاق ایلدی انتس سا اطه سنی لسبوسه وزفیریوم اطه سنی قارناسوسه واتوزاطه سنی
مین دوسه ودرومیسقوم ویرنس اطه لرینی میله نوسه ونارته كوز اطه سنی پارتینوم
بورنه الحاق ایلدوكی كبی ورابعا دریا كویا كه بو ویردیكی یرلره مكافات قصدا ایدوب بعض

شهرلری وجزیره لری اورتدی ازاق دکزی اطرافنده اولان بیر اشهری وانت سیسا
شهری کبی وقورون کورقزنده اولان الیسس شهری وبور شهری کبی بو جمله باصلوب
دریا التنده قالمشدر وبعضلر ظن ایدرلرکه سبته بوغازندن بری اولان اچ دکزك یری
سابقا قره ایدی اوقیانوس طغیان ایدوب هرکولس سبته بوغازنده اولان یولی اچوب
لااولدوغی یری باصدی ودخی اتلاس دکزی کنارلرنده سلفده بر اطه وار ایدی که
افریقیادن بیوك ایدی بر تاریخده اوقیانوس طغیان ایدوب جمله سنی باصدی اول اجلدن
امریقایی کشف ایدن قرستوفولوش دریالری یوقلرکن اورانك دریاسنی باچقلی واوتلی
بولدی وبو دلالت ایدرکه صکره باصمش اوله نهایت اتلاس دکزی باصدوغی اطه نك
وایچ دکزی صکره داخل اولدوغنك اصلی یوق افسانه در لاحقه بحث عاشر تاریخ هند
غربی دن منقولدر امام رازی مباحث مشرقیه ده دیمشدر اشبه بودرکه ربع معمور
سوالف دهورده ماء بحر ایله مغمور ومستور اوله وظن مذکوری محققدر که اکثر احجاری
کسر ایلسك اجزاء حیوانات مائیه ظهور ایدر زیرا تحت مادن بارز اولان طین لزج تاب افتاب
ایله متحجر اولمشدر فقیر ایدر اجزاء حیوانات مائیه ظهوری ارضك بحر ایله مستور اولمسنه
دلالت اتمز زیرا ارضده واجزاسنده اول مقوله حیوانات تکونی جائز وواقعدر ومسعودی
مروجده نقل ایدرکه بحار مرور دوار ایله حرکت وانتقالده در لکن کثرت میاه وکمال
سعتندن نقل وحرکتی معلوم اولمیوب مساکن قدیمه سنده ساکن ظن اولنور حضرت
ابوبکر صدیق خلافتنده خالد بن ولید حیره فتحنه عزم ایدوب نجفه واردی اهل خیردن
عبد المسیح نام بر پیر کوروب اندن اخبار عجیبه استماع ایلدی جمله دن بری بن بنشد مکه
بحر فارس محل نزولکه حلول ایدوب امواج بحر تحت اقدامکی ضرب ایدردی وسفاین بحر
متاع سند وهند ایله بو موضعه کلوب کیدردی مسعودی ایدر حالا بحر ایله حیره نك
ما بینی نیچه مرحله درو حالا نجفه واران کلام مزبورك صدقنی بیلور وکبیر واخر محلده دیمشدر
احمد بن طولون بر پیر ایله بولوشوب اول پیر خبر ویردی که زمان سابقده بحیرهٔ دمیاطك
یری ماء بحردن بری ایدی اندن بحیره برکونده واربلوردی وعریش مصر ایله جزیرهٔ
قبرس میاننده بر یول وار ایدی که اهل عریش قره دن قبرسه کیدرلردی وسبته بوغازنده
احجاردن مبنی اون ایکی میل بر متین کوپری وار ایدی که اهل اندلس جانب غربه واهل
غرب جانب اندلسه چکرلردی وماء بحر اول جسرك التندن اقاردی مرور ایام ایله بحر
اورتوب کنارلرینی بیله باصدی حالا بحرك صفاسی زماننده جسر مزبور کورینوردی بو
قلبسیانوس قیصر جلوسندن ایکیوز اللی بر ییل مرور اتدکده دمیاط سمتنده اولان بحر
حالا بحیرهٔ تنیس ودمیاط اسمیله معروف یره یوریوب الحاقده بولنان قریه لری
ومزارعی باصدی بعده بوما فیه مامتز ایدا اولوب محل مزبورك مرتفع یرنده انجق بر ایکی
قریه قالدی وکبیر ومسعودی مروج الذهب اوائلنده دیمشدر اول ملوك هند برهمن

اکبر درگه علم حکمتی اول اظهار ایلمش وحرکات افلاك وکواکبی سو یلمشدر وکواکبك عالم
سفلیده تأثیرنی یازوب مبدأ اولی اثبات ایلمشدر وسندوهند نام بر کتابده بو جمله یی تحریر
ایدوب دیمشدرکه اوج شمس هر برجده اوچ بیك ییل سیر ایدوب اوتوز التی بیك ییلده
دوره سنی تمام ایدر فچن که اوج شمس بروج جنوبیه یه انتقال ایده عمارت دخی اول طرفه
انتقال ایدوب عامر غامر وغامر عامر اولور وزعم ایلمشدرکه هردو رده بر کره عالمه فنا طاری
اولوب بر عالم آخر ظهور ایدر فقیر ایدر حضیض شمس بحری جذب ایلمك بو قاعده یه بناء دور
چونکه انتقال اوج وحضیض تدریجی در عامر غامر اولمق وعالم آخر ظهور ایلمك دخی تدریجی
اولور دفعی دکلدر سابقا ذکر اولنان تبادل بر وبحر که تفصیل اوزره بیان اولندی یا لکز حرکت
اوج وحضیضه بنا اولنمق اولمز غایتی بو حرکتك دخی بعض انتقالده مدخلی اوله نصیر طوسی
تذکره ده دیمشدر بعض ناس دیمشلر مادامکه حضیض شمس بروج جنوبیه ده در ناحیهٔ
جنوب شمالدن احر اولوب حرارت رطوباتی جذب ایدر وبالضروره عنصر آب نصفه
جنوبی یه منجذب اولور ودائما عمارت ارض انتقال اوج شمس ایله فرض اولنوب بروج
جنوبیه یه حلول اتدکده عمارت دخی اول طرفه واقع اولور امابو کلام ایچون دلیل صریح وبرهان
صحیح یوقدر وشمالده واقع اولان بحار حکم مزبورك خلافنی اظهار ایدر شارح تذکره مولانا
نظام حرکت اوج وحضیض ایله انتقال بحره قایل اولمیوب حضیض شدت حرارت اقتضا
اتدیکی تقدیرده بروج شمالیه یه کلسه علی کل حال ربع مسکون معمور اولمدن قالور
وجنوبده حالا منکشوف اولان مواضع مسکون اولور دیمشدر لکن بو جمله یه نیچه سوءاللر
وارد اولور ونیچه اعتراضلر کورینور جمله یی ذکر تطویله مؤدی اولمق خوفندن ترك اولندی
بحث عادی عشر جزئی وکلی طوفانلر ذکرنده در انبیاء سالفه کتابلرنده نعم الهیه تعدادی صددنده
قره لردن دریایه واقع اولان سدلر ایله دریالرك هجومی وطغیانی دفع اولنمق نعمتی مذکوردر
صحف ایوبك اوتوزسکزنجی بابنده حق تعالی ایوبه خطاب ایدوب دیرکه بزدریایی سدلر ایله قپادق
وحدود تعیین ایلدك واکادیدك که بوندن اوته چکزسن وبونده قبارمش طلازلریکی قرارسن
وبو زارسن ودخی بو زدوردنجی زبورده مسطوردرکه یاربسن دریایه حد قودك اندن تعدی
اتمز وچوب قرایی اورتمز لکن عصیان بنی آدم واخر علل کون وفساد عالمدن کاه اولورکه
دریا قرایه یاییلوب بعض ولایتلری غرق ایدر نتکه زمان سابقده دفعاتله واقع اولدی اولاجنه
بردوس نام مورخ تاریخنده مسطوردر طوفان نوحدن اول انوش بن شیث عصرنده بر طوفان
اولدی که ارضك ثلثی اول طوفانده هلاکه واردی ونیچه قدیم مصنفلر بوندن غیری نیچه طوفانلر
یازارلر اما طوفان عام که حضرت نوح علیه السلام زماننده واقع اولمشدر کتب منزله دن
توراتك خلیقه کتابنك یدنجی بابنده وقرآن عظیمك نیچه محلنده مذکور وقدماء مورخین
اثرلرنده مسطوردر وبو طوفانك عمومی قوم فرسدن غیری ملل وادیان اصحابی قتنده ثابتدر
بعده بو طوفان خصوصنده بعض مشکل سوءاللر کورینور که حله محتاجدر اولا قوت طبیعت

واسباب طبيعيه تأثیری ایله دریایه قدر طوفان اتمك ممكنمیدر ابن سینا وبعض منجمین بعض
متقدمینه تبعیتله امكانینه ذاهب اولدیلر انلردن اول سنقه بو بحثی یازوب دیدی كه كاه
عالمده بر طوفان عام واقع اولور وامور طبیعیه مقتضاسیله قانون اوزره ظهور ایدر لكن
بوخصوص مشكوكدركه مجرد دریاقوتی بوكا كفایت ایدرمی یاخود علی التوالی یغمورلرز ولی
وانهار جاریه نك طغیانی اكا امداد ایلمك لازممیدر بعده كندی دیمشدر خصوص مذكور قوة
واحده دن صدور ایلمك لازمدكل اسباب متعدده اجتماعی ایله وامور مذكوره نك امدادیله
ظهور ایلسون ثالثا ذكر اولنان طوفان عام امور طبیعیه تأثیری ایله ظهوراتمسی جائز
میدر دكلمیدر بر طائفه اثبات فریق اخر انكار ایلدی وارسطو دخی بو تألیفك اولكی كتابنك
اون دوردنجی بابنده اكا ذاهب اولدی ودیدی كه مبدأ اول عز وجل اسباب طبیعیه یه اول
قدر رخصت ویرمزكه اقتضاسی زماننده عالمك نظامنی بوزوب مسكن انسانی تخریب ایلیه
اول اجلدن نظام عالمك دوامنه ارادت علیه سی تعلق ایدوب عناصری اضداد ایله
تعدیل ایتدی پس هر عنصر حرارت و رطوبت و برودت ویبوست كیفیتلری ایله
كندویه ضد اولان عنصرك هجوم وطغیاننی یا دفع ایدر یا ضعیف قلار مثلا اتش حرارتله
صویی وصو برودتله اتشی كندیدن منع ایدر واندن ماعدا عالم افلاكك تأثیری شدتنی
تعدیل ایچون اجسام عنصریه یه خواص طبیعیه ویردی كه انلر ایله لابس سلاح كبی قوی
اولوب تأثیر افلاكی بر دفع ایلیه اكثریا انلره تابع ایسه ده فی الجمله مخالفت بولنه وافلاكده دخی
كواكبی كواكبه ضد ایلدی تاكه بر كوكبك شدت تأثیرنی ضدی یا بالكلیه منع ایلیه یاخود
اعتداله كتوره بوكا كوره طوفان كلی مجرد قوت طبیعتدن صادر اولمیوب واجب قدیمك اراداتی
وامریله صادر اولور ثالثا كتاب خلیقه نك بر محلنده سمانك قپولری وسدلری اچلدی وقره یه
یغمورلر یاغدی كلامنك توجیهنده قدمادن مفسرلر ظن ایتدیلر كه فلك ثوابت اوزرنده میاه
حقیقی اوله وسماوات قپولری اچلوب نازل اوله ومتأخرین رأی صحیح اوزره بو محلی تفسیر
ایدوب دیدیلر كه انده لفظ سما هوا معناسنه در كل ما علاك فهو سماء وقپولری اچلمق
بولتلرك انفتاح وانقباضندن عبارتدر رابعا طوفان عامدن صكره بو قدر صولر نیجه اولدی
زیرا مرتفع طاغلردن نیجه مرتبه یوقاری چقمشیدی بونك جوابنده دیرلركه صولرك بعضیسی
ترابك متخلخل یرلرینه ومجوف غارلره كیروب نیجه سی دخی خارق عاده انجره یه دونوب هوایه
مبدل اولدی و بو دریالراندن قالدی دیدكلری ثابت ومتحقق دكلدر بحث ثانی عشر
دریالرك باقی اوصاف واخبارنده در طعم ماء بحر جمله دریالرك صویی اجی در لكن جرمانیانك
سواحل شمالیه سنده اوقیانوس طتلی ایچلمك مرتبه سنده در اطلس مؤلفی ایدر بونك سببی
بودركه سارماسیا طاغلرندن وافر طتلو صولر كلوب بو دكزه اقار واول سمتلردن كونش بعید
اولمغله تأثیری ضعیفدر صونك اجزاء لطیفه سنی جذب ایلمز بو كلام شمس صونك اجزاء
لطیفه سنی جذب ایدر دینلر رأیی اوزره در لكن سمت شمالده اماالقیوم وقرونیوم دكزلرینك

صوبی

صوبی اجی اولدوغی بو علتی منع ایدر پس سبب انجق سارماسیا طاغلرندن اقان انهار
وارمش قار صولاریدر خاصه بحر شیرین و بو دخی ثابتدر بحر مذكورده سفینه لر
كتوردوكی یوك سائر دریالرده تحملندن اقل اولور زیرا اجی صوپك جوهری كثیف
اولدوغندن قوی در كمیلر انده زیاده یوك كتورر اما طتلو صوده اول قدر یوك كتورمز
باتاروده بو طتلو دریاده سیاحت اتمك آساندر اجی صودن زیرا اجزاء لطیفه یی خرق ایله
حركت سهلدر اجزاء كثیفه یی یارمه ده تعب واردر و بو دریاده سفر ایدنلره زیاده
استفراغ وقیء عارض اولور سائر دریالردن زیرا بونك امواجی سائر دكزلر امواجندن .
عظیمدر بعض زمانلرده قباروب اسمانه چقاروكاه چكلوب قعر زمینه اینر عمق بحار اسپانیا
واتلاس اوقیانوسنك عمقنی تفتیش وامتحان حد امكاندن چمك مرتبه سنده در اوچیوز
دورتیوز قولاج بولس یعنی اسقاندیل ایله دبنه ایرمك اولمز وجرمانیا دكزینك عمقی
اكثر یرلرده التمش ذراع انجق اولور غایت درین یری یوز ذراعدن زیاده دكلدر لكن
نوروجیانك بعض سواحلنده دریا بر مرتبه درین اولور كه دیبی معلوم اولماز مسافات اوقیانوس
هند غربی تاریخنده مسطوردر كه اسپانیادن یوقاتان ناحیه سی بش بیك التیوز میلدر
واسپانیادن سانلوقه لماندن سكز كونده یا اون كونده قناریا اطه لرینه واریلور كه بیك
میلدر ویكرمی درجه عرضده در قناریادن اسپانیوله جزیره سنه اوچ بیك سكزیوز میلدر
یگرمی كیدلسه اوتوز كونده واریلور اندن یكی اسپانیا ایكی بیك دورتیوز میل و یوقاتان
ناحیه سی بیك دورتیوز میلدر واسپانیادن مغلیان بوغازی اون التی بیك میلدر یشل
بوروندن قناریادن ایكی بیك میلدر و یشل بوروندن صانتاغوستین بورنی ایكی بیك میلدر
قناریادن صالوب ذكر اولنان ایكی بوروندن برینه دوشرلر اسپانیوله دن یوقاتان سكزیوز
میلدر باقی مسافه لر لازم كلدكده طول وعرض حسابی اوزره پرگالله محللرندن اخذ اولنه
بحث ثالث عشر اوقیانوس سفرلری ذكرنده در مقدمه صاحبی ایدر اوقیانوسده
متقدمین نه زماننده سفر اتمكه باشلدقلرین بیان آسان دكلدر امار یقا ارضی قوم یونانه و
اربسیلره معلوم اولدوغی وتونس اهالیسی اول سمته سفر ایلدكلری محللرنده ذكر اولنور
بو عصره قریب زمانلرده كره ارضك جمله سی كمی ایله بر قاج كره دولاشلمشدر سابقا اقسام
اولیه ارضدن قسم امار یقا یونان وروم خلقنك قدماسنه معلوم دكل ایدی بعده بعض مرتبه
معلوم ایدنلر پلنیوس ایكنجی كتابنك التمش یدنجی بابنده كره ارضك دولاشلدوغنی یازوب
دیر كه سمته بورننده واقع غادس دن باشلیوب اسپانیا و غالیا كنارلرینی تفتیش ایدرك
جمله غربی یوقلدیلر واوقیانوس شمالینك اكثری واغوستوس قیصر زماننده كشف
اولوب دونماسی جرمانیا دكزنده سیر ایدرینه وارمش ایدی وطوكش تاتاد كزی حدودنه
واصل اولمش ایدی وكیرو پلنیوس اول محلده ایدر بیوك الكسندر یعنی اسكندر یونانی
فتوحاتی اوقیانوس جنوبی وشرقی كنارلرینه واصل اولوب عرب دكزینه ایردی وانده

جولیوس قیصر زماننده غرق و هلاك اولان اسپانیول كمیلرینك آثاری و علایمی بولندی
و بوندن معلوم اولدی كه متقدمین اوقیانوس غربی دن محیط شرقی یه سفر اتمش اوله لر
و تونس خلقی اشتهارده وقوننده ایكن هانو نام كمسه سبته بوغازنده غادس دن قالقوب افریقیا
سواحلنی طولاشوب عرب دكزی حدودنه واصل اولدی و بو سفرك احوالنی تحریر ایلدی
واول عصرده هملقو نام كمسه اوروپا دریالرینك كشفنه تعیین اولنمش ایدی و مزبور
پلنیوس تحریر ایدر كه اودوكیسوس نام بر كمسه مصر پادشاهی لاتروس دن قچوب عرب
دكزی بوغازندن غادسه كلدی و بوندن نیچه زمان اول سلیوس نام مصنف اسپانیادن
محیط شرقی ایله حبش سمتنه كتمش ادملری كوردم دیو نقل ایدر قورنلیوس نام مصنف
شمال سمتندن سفر خصوصنده یازار كه سوه ویا پادشاهی بر عصرده غالیا قونسولنه برقاچ
نفر اسیر هندیلر هبه ایلدی و بونلر هندن تجارت ایچون دریایه كیروب فورتنه انلری
جرمانیا دكزینه كتورمشیدی لكن بو عصرده هولاندیا و انكلیا خلقی بو سمتلردن نیچه كره
یول ارادیلر نتیجه پذیر اولمدی مقدمه سیاقی بو محله كلنجه در بوندن صكره پورتقالك هند شرقی
سفرینی نقل ایده لم سفر هند شرقی اسلامیاندن نصیر و غیری اوقیانوس غربی نك
اوقیانوس شرقی یه اتصالنده تردد ایدوب بعضلری جانب شمالدن اتصال حالی مشتبه
لكن سمت جنوبدن متعین در دیدیلر مسعودی تنبیه ده بطلمیوس و غیریدن اول طرفك
اتصالنی نقل ایلدی پیری رئیس بحریه اولنده ایدر پورتقال قرالی مقدما اقطار ارضه علم
حاصل ایدوب بحریلری كتوردی و هند احوالنی سؤال ایلدی هر بری كوردكلری یردن خبر
ویردیلر و انلره كمیلر ویروب بر سمته كوندردی بعضیسی قره لره و لایتنه واروب كیرو كلنجه
مزبور قرال انتقال ایلدی صكره كلنلر مقید اولمیوب امر مزبور مبهم قالمشیدی قرق سنه
مروردن صكره اول سمته كیدن رئیسلرك بری ملك پورتقاله كلوب سر كذشتنی
سویلدی و هند یولندن خبر ویروب حالا كتمك بابنده استمداد ایلدی قرال دخی
مرادی اوزره امداد ایدوب اول جانبه كوندردی رئیس مزبور بر موافق روزكار ایله
صالوب خط استوایی كچدی و امید بورنی معنا سنه قاو بونا اسپرانسه یه واروب واصل
اولدی مزبور بورنی سابقا میل بمیل ارایوب طقوز ییلده بولمشلر ایدی كنارجه
هر سنه بیك میل یر كیدوب بر علامت نصب ایدرلر و كناردن ایرلمزلردی بورون
اوزرینه بر عمود ایله صلیب قیوب بو دفعه اول علامتی واروب بولدیلر محل مزبورك دریایه
اقار صولری چوق و قره سنده منبع نیله و ارنجه شنلك یوق ارسلان یتاغی
خالی یرلردر كنارلرده جابجا زنكیلر اولور ملكنه مانی قونقود یرلر دیو یازمشدر
لكن اطلسده اول یرلرك معمور اولمدوغی مسطوردر و خصوص مزبوری تحقیق كیجی
وظیفه سی اولمامغله پیری رئیس معذوردر اندن چوب جزیرهٔ قمر اوكنه واروب
یوللری تجربه و تحقیق اتدكدن صكره كیرو پورتقاله كلدیلر بوندن اقدم

یدی پاره سفینه كیدوب هنده یول بولمایوب فورتنه ده التیسی غرق اولوب بری كلمشیدی
صكره بو بابده دقت و اهتمام ایله یوللری ضبط و تعیین ایتدیلر و غربدن كیدوب
شرقدن كلدیلر ملاقایه و مقدشویه و انتلیایه مستولی اولوب من بعد سفری مقرر قلدیلر
اولبهارده اسپانیادن چیقوب یدییوز میل باطی ولودوسه كیدوب مادره نام جزیره یه واررلر
اندن صولانوب بیك ایكیوز میل دخی قبله اوزرینه كیدوب یشل بورون سچلدوكی محلدن
دورتیوز میل باطی یه سكز جزیره واردر اكا واروب صولانورلر و ایكیوز میل دخی لودوسه
كیدوب بقاملق معناسنه تره برازیل نام كنارلره واررلر اندن انكنه صالوب كاه لودوسه
كاه قبله یه یوروب خط استوادن جنوبه اللی بش درجه عرضه وارنجه كیدرلر اندن اوته
روزكار و فورتنه قوی در كیدلمز بعده دونوب ایكی میل شرقه طوغری كیدرلر حبش
یقاسی صوله كلدكده ارتفاع الوب شماله دونورلر التی بیك میل دخی كیدوب هنده وارلر خط
استوا التی یچمنجه دریا خوفندن امن. بوقدر و مقدشو یه اوغرایوب باب مندب اوكندن
یچرلر بو مرتبه طولاشمغه سبب زیرا مقدما بادغربی ایله پورتقالدن هنده كیدنلر كاه
قره لر كنارینه دوشوب حرارتدن روزكار منقطع اولمغله انده قالوب چوق زحمت چكدیلر
و شدت حردن اكثر كمی خلقی قرلدی زیرا بوزكون اصلا روزكار اسمیوب كیجه كیرو چه
یغاردی و كردباد چوق اولوب یلكنلری پاره لردی و كاه باد شرقی قارشیلیوب جانب غربه
دوندرردی اول اجلدن انكیتی یولنی بولوب سلامتله كیدر اولدیلر و دونشده شرقی ایله
كلوب متصل خبس كنارنده یورلردی بو منوال اوزره پورتقالدن هنده طوغری یول ایله
اون دورت بیك میلدر و كاهی جانب جنوبه كیدوب ارض ذهب كنارلرینه دوشرلر حتی
مر پورتقال كمیسی مخالف روزكار ایله بحر چینك جنوبنه كیدوب یكرمی بش كونده
بر كناره واردی و كوردوكی عجایباتی نقل ایلدی شكه محلنده بیان اولنور پیری كلامنك مآلی
تمام اولدی تذییل هند غربی مورخی ایدر اوایل قرن عاشردن بری پورتقال كمیلری
غربدن محیط شرقی یه سفر ایدوب اكثر سواحل سند و هنده واردیلر حسن اتفاق
و لطف تدبیر ایله اول ولایتلرك بندرلرینی الوب مستولی اولدیلر اكر بر زمان دخی بونلره
ارخاء عنان اولنورسه بحر قلزمه یول بولوب سواحل حجازه و یمنی الورلر فقیر ایدر پورتقال
و فلمنك كمیلری نیچه زماندر بحر قلزمه داخل و سواحل یمن و حجازه واصل اولوب
اول سمتلرده كزرلر و فرصت بولدقجه تجار كمیلرینی الوب اول یوللری كسرلر لكن
بندرجده ده قلعه بنا و محافظلر قونمغله طشره چقوب فساده اقدام ایتمزلر و كمیلرینی قیوب
برایكی میل قره جانبنه كیده مزلر اما دریاده فساد و خسارتلری مقرر و قره ده
اولان اعدادن انلرك ضرری اكثردر بیك اوتوز التی تاریخنده فلاندرا بورتونلری
هنددن كلن تجار كمیلرینی الوب التی كره یوز بیك غروش ضرر ایلدكلرینی یمن
والیسی حیدر پاشا عرض و اهالی یمن محضر ایلدیلر صكره یدی بورتی هنددن

يمن سمتنه كلن باز ركانلرك اون دورت پاره كميلرينى باصوب الديلرمالنى غارت واصحابنى
اسير اتدكدن صكره مخا اسكله سنه كلوب انكليز كميلرى ايله لنكرانداز اولديلر ونيچه
بونك امثالى هرسال وقوعه كلمه دن خالى دكلدر لكن دفعنه مجال يوقدر وبنه مورخ
مزبور ايدرامرغريبدركه بربولك طائفهٔ پرتكيت بو وجهله قوى همت اولوب غربدن
شرقه كيمه لروشد ايدروزكار وبليات بحاره تحمل ايده لرديارروم انلره نسبت نصف طريقده
واقع ايكن اول ديارك فتحنه قصد اولنميه ونواحىٔ مزبوره نك تسخيرينه سلاطين
عثمانيه دن طالب بولنميه مع ذلك اول طرفه سيروكذار منافع بيشمارى مشتمل اولوب
اسباب رغبت حد و عددن بيروندر اكرديارمصريه ده سويسدن دونمه ترتيب
اولنوب عسكركوندرلسه برامير صاحب تدبيرازمدتده اول بلادى ضبط وتسخير ايدردى
وكفار اول اقطاردن مطرود اولوردى فقير ايدرمقدما ملوك بحر اتدن بهادرشاه مرحوم
سلطان سليمان خانه شكايتنامه كوندروب استمداد اتمكله سويسده دونمه ترتيب اولنوب
مصر بكلربكيسى سليمان پاشا طقوز يوز قرق حدودنده اول سمته كوندرلمش ايدى اتوزدن
زياده قدرغه ايله واروب بيهوده تعبدن غيرى سفرى نتيجه پذير اولميوب كيروكلدى
وطقوز يوز اللى طقوزده بحريه صاحبى پيرى رئيس قپودان نصب اولنوب يكرمى بش
قطعه قدرغه ايله اول سمتلره تكرار كوندرلمش ايدى هرمز بوغازنده يتمش قدر كفار كميسنه
مصادف اولوب جنك اتدى وغالب كلوب كفارى حصارلرينه قاچردى برمدت محاصره دن
صكره بصره يه واروب واليسى اولان قباد پاشادن استمداد ايلدى دونمه خلقينك
تعديسى پاشا ايله برودته سبب اولوب سوء قصد مقرر اولدقده رئيس مزبور اوچ قدرغه ايله
سويسه فرار ايلدى كفاردن مال الوب خيانت و بصره يى غارت اتمشدر ديو قباد پاشا
عرض اتمكله قتلنه حكم وارد اولوب ديوان مصرده بونى اورلدى طقوز يوز التمش بر تاريخنده
مرحوم سلطان سليمان خان نخجوان سفرينه كيدركن بصره ده قلان قدرغه لرى سويسه
ايصال ايچون سيدى على زاده يى قپودان نصب ايدوب قره دن كوندرمش ايدى
مزبوردخى واروب اول كميلرى قالدروب كيدركن هرمز بوغازنده كفار كميلرينه راست
كلوب محكم جنك اتدى وايريلوب يولنه كندى ناكاه برمخالف روزكار چقوب كميلرى
پراكنده ايلدى اوچ پاره سنى كفار الوب التيسى ايله بندر صورت ليمانه دوشدى
كفار ليمان اغزنى الوب دورت آى محاصره ايلدى بالاخره دريادن كتمكه مجال اولميوب
قپودان مزبور كميلرى بوزدى طوپلرى قلعه يه قويوب كندى قره دن كلدى
كندى واول سفرده كوردوكى شدايد ومحنتى يازوب بر كتاب اتدى وباشه سيدى
على حاللرى كلمك ضرب مثلى اندن قالدى پس مورخ مزبورك ترغيب اتديكى امور
بودولت عليه نك قوتى زماننده تجربه اولنوب كورلدى تكرار تجربه ندامته مؤدى اولمق
مقرردر عصرمزده ظهور ايدن كريد سفرلرى بوماده ده شاهد بتر كتاب مزبور بين الناس

مرغوب ومشهور اولمغله جا بجا انده مذكور اولان جوابله تعرض اولنمق لابأس وبوبابده
لسان قلم معذوردر ذكر اولنان سفرلردن غيرى هند غربى يه قولونك سفرى ودنيايى دوز
ايدن مغليانك سفرى وقطب شمالى التنه كيدنلرك سفرى صحيفه لرى ذيلنده ايراد
اولنور بومقامده بوقدر ايله اكتفا اولنه بحث رابع عشر مواسم اسفار بحار ومحذورات
بياننده دركرچه بو بحثلرك جغرافيايه مساسى قليل وهيدروغرافيا يعنى فن دريا
مباحثندن اولمغله بوفن ده داخلدرلكن بوفصل بتمامه دريايه مخصوص اولمغله تتميم فوائد
ايچون دريا احوالنك اكثرى اجمال اوزره نقل اختيار اولندى اولا محيط شرقى ده كزن
اهل هندك اصطلاحنده بهار رومده مد ومصرده اردب ديدكلريدر هنددن بهار كميلرى
كلدى ديمك يوكلى كميلرديمكدر ادويهٔ حاره معناسنه دكلدر پس دريا ده سفر ايدن كتدوكى
يولى وطريقلرمواسمن وكميلرك بهارين وهركمينك يوكينه كوره يوريمه سن والات واسبابنى
علمن ومد وجزر احوالين واوقاتن بيله مثلا هرآيك اولندن نصفنه دك جزر يومافيومازياده
اولورنصفندن اخرينه دك مد زياده اولورحتى هندده كوجرات توابعندن شط سرت
وبروج وكنبايه ده اولان موسم كميلرينه آيك اخرى اولمينجه اول بوغازلردن چيقوب سفر
ايتمك ال ويرمز وبونده مد برمرتبه قوى اولوركه محكم روزكاره مقابل كمى دمراوزرنده ايكن
سوررك تورر وبحرده مسافه ايكى نوعدر برى حسابى وبرى مجرب يعنى تجربهٔ مشى ايله
معلوم اولور ثانى وقوع اختلاف مقرردر نيچه اموردن مثلا قوت وضعف ريح وتفاوت سير
سفينه يا يوكك ثقلى وخفتندن ويا كمينك سريع وبطى حركتندن يا مد وجزردن يا دريا
غايت شوراولمدن زيرا شوره دريا ده سفينه بطئ الحركه در مثلا قره دكزده سفينه نك سيرى
اق دكزدن زياده اولور زيرا اق دكز قره دكزدن نيچه مرتبه شوره در وبحر هند واوقيانوس
غربى ده اق دكزدن نقصان اوزره اولور بونك تحقيقى وعلتى بيان اولندى بوسببلردن تجربه
ضعيف حساب قوى درواصول رياح دخى معلوم اوله ريح ايسه هواى متحركدر زيرا مروحه
ايله هوايى تحريكدن ريح حادث اولور هرباره تموج وحركت شديد اولدقچه ريح قوى اولور
وبونك تولدى اسبابنك برى بردر زيرا كناردن اسن روزكارلر جميعا كيجه دن ابتدا ايدر
ودريادن اولان اكثركوندز اسر كيجه ساكن اولور زيرا كنارلر كيجه بارد ودريا حاردر بهارده
امر برعكس اولور اول اجلدن كه انعكاس شعاع ايله تراب كوندز حار اولور خصوصا
قومسال يرلرك كيجه برودتى ارض جبليه دن اقوى در و يغمورلى يرك برودتى يغمورسز
يردن زياده اولور وتولد رياح دخى اكا كوره در وهواده سحاب اولسه اكثر انده ريح موجوددر
خصوصا كه حركت اوزره اوله اصول رياح عرب قتنده دوردر شمال جنوب دبور قبول
بونلرك مابيننه نكباديرلر اما هند درياسنده سفر ايدنلر بونلرى كواكب اسميله تسميه
ايدرلر نتكه سابقا ذكر اولندى واول رياح ايچون بحر مسلوكده حدلر تعيين اولنمشدر اول
وسط ونهايت كه انلره مواسم ديرلر سفر اولنجق وقتلر معناسنه جمهور اول وقتلرك ابتدا

وانتهاسنی نوروز یزدجردی ایله تعیین ایدرلردی لکن انك کبیسه سی اولمغله صکره نوروز
جلالی حسابی ایله عمل ایدر اولدیلر وهر عدده کفی اولسه مثلا فی اون نوروز دینلسه
بردن اونه وارنجه در ابتداسی انك ایچنده دیمکدر اما مجرد اون بش نوروز دینلسه انجق
اول کون مراد اولنور وموسم دخی ایکی نوعدر زیرا اق دکزده واسع یرلرده سکز روزکار
اسراون التی دخی استعمال اولنور اما بحر محیط واسع اولمغله انجق ایکی روزکار اسر التی ای
شرقی التی ای غربی غربی یه بحریلر ریح کوس وشرقی یه ریح ازیب وصبا دخی دیرلر
نوع اول ایکی قسمدر نوع اولدن قسم اول که اکا رأس الریح وموسم زیتونی دیرلر بونلردر اولا
کوجرات وکنکن ومنیبار موسم عدن نوروزك اوچیوز التمشنده یعنی کلجك نوروزدن بش
کون مقدم اولور اکر ریح ازیب ساکن اولورسه زیرا عدن منبع ریح ازیبدر حتی بعض
اوقاتده نوروزك اوتوز بشنه قریب انجق ساکن اولور نوروزك اون بشنده چیقوب قرق
بشی اولنجه شحره وارلسه کوجراته وکنکنه سفر اولنور اما منیباره اولماز زیرا انده مطر وخطر
زیاده در وموسم شحر اعلاسی اون بش نوروز وکنکنه بش نوروز ومنیباره اوچیوز التمش
نوروزدر وموسم ظفار اوچیوز اوتوز نوروزدر و ظفار منبع ریح غربی اولمغله اول وقتده جمیع
هنده سفر جائزدر وموسم سواحلی بجراته یکرمی بش نوروزده ومشقاصه وشحره وعدنه
اوتوز بش نوروزده در مواسم اسفار تحت الریحدن مراد هند وچینك شرقیلری
طرفیدر که ریح صبا اول جانبدن اسمکله انك تحتی دیمکدر مثلا ملاقه وسمطره وتناصره
وبنکاله ومرطبانه وجمیع بنادر هند وچینه موسم بجرات اوچیوز التمش نوروزدر وموسم
اعلاسی اون بش نوروزدر وموسم کنکن نوروزك بشی یاخود اولیدر قرق بشنه دك
وموسم اعلاسی یکرمی بش یا اون بشیدر موسم منیبار نوروزك یکرمی بشیدر واول یرلره
موسم شحر نوروزك اوچیوز قرقنجی کونیدر فرنکه وارنجه آولامه روزکارله کیدرلر انده ریح
غربی موجوددر وموسم فرتك وظفار دخی بومنوال اوزره در موسم مسکت اوچیوز التمش
نوروزده در وشحر ومشقاصه موسم زیلع وعدن وبربرینك اعلاسی نوروزك سکسن
بشنده اولور صکره خیر یوقدر وهرمزه موسم عدن نوروزك اللی بش والتمش بشنده جائزدر
صکره خیر یوقدر قسم ثانی که اخر کوسدر اولا منیبار وکنکن وبجرات وهرمزه موسم بندر
جده وسواکن نوروزك یوز قرق بشنده اولور وموسم زیلع وبربری نوروزك یوز اللی بشنده در
موسم عدنی دخی اوله در بش کون قدر صکره دخی اولور وموسم شحر نوروزك یوز التمش
بشنده در وموسم مشقاص وظفار یوز التمش التیسنده در وهرمزه موسم فرتك وعدن
نوروزك یوز اللی بشنده در ذکر اولنان یرلره موسم قلهات ومسکت یوز التمش التی نوروزده
اولور ونوروزك قرق بشنده واللی بشنده دك جمیع بنادر هنده سفر جائزدر مواسم اسفار
تحت الریح اول وقتده برعربدن وبنادر هنددن چینه وجزایرینه سفر اولنور اولا ملاقا
وسمطره وتناصره ومرتبان وبنکاله وسائر بنادر چینه موسم عدن وشحر ومشقاص یوز قرق

بش نوروزده در وموسم کنکن یوز تمشنده در وموسم منیبار یوز سکسن بش نوروزده در
وهرمزه موسم سواحلی یوز التمش بش نوروزده در وذنب جزیره لرینه موسم مقدشی
وسواحلی یوز سکسن بش نوروزده در وبرعربه یوز طقسان نوروزده در مواسم نوع ثانی که ریح
شرقیدر اولا جمله جزایر وبنادر برعربه مواسم بجرات نوروزك ایکیوز بشندن بشنه یا اوننه در
ومسکت وقلهات وهرمزه یکرمی بش نوروزه دك جائز صکره خیر یوقدر موسم هندك
احسنی نوروزك اوچیوز اوتوزندن اوچیوز قرقنه دك اولور زیرا اول زمانده طوفان یوقدر موسم
کنکن نوروزك ایکیوز اون بشندن کلجك نوروزك بشنه دکدر صکره خیر یوقدر اما
هرمزه اون بش نوروزه دك جائزدر موسم هرمز نوروزك ایکیوز بشندن اوچیوز اوتوزینه دکدر
کناردن کیدیلورسه اما دریادن اوچیوز اوتوزدن اوچیوز التمش بشه دك جائزدر وسواحله
موسم بجرات اول ریح ازیبدن که نوروزك ایکیوز بشیدر اوچیوز یکرمیسنه دکدر صکره خیر
یوقدر مواسم تحت الریح عدنه ومکه یه وهرمزه وبرعرب وقرینه موسم بنکاله نوروزك ایکیوز
سکسندن اوچیوز اونه وارنجه در اما جزیرهٔ سیلانه اوچیوز اوتوز نوروزه دکدر موسم
ملاقه ومرطبان بوذکر اولنان یرلره نوروزك ایکیوز سکسندن اوچیوز اوتوزینه دکدر
موسم سمطره ایکیوز التمش نوروزدن اوچیوز یکرمیسنه وبنکاله یه نوروزك اوچیوز اوتوزندن
کلجك نوروزك اون بشینه دکدر صکره خیر یوقدر موسم جزر ذنب نوروزك ایکیوز قرقندن
اوچیوز اللیسنه دکدر اما بجراته وکنکنه التمشه وارور موسم دبول سند نوروزك ایکیوز
قرقندن اوچیوز اوتوزینه دکدر صکره خیر یوقدر جزیرة القمره دخی اوله در موسم کنیوا
سفاله یه نوروزك ایکیوز قرقندن ایکیوز طقساننه دکدر اما سفاله دن کلوایه نوروزك
یکرمی بشندن اللی بشنه دك کیدیلور تنبیه بو علم بحرك اصلی مجربات ومعقولاتدر
اما طریق ومواسم محض تجربه دن حاصل اولمشدر تصور احوال کواکب وقواعد حسابیه
صرف عقلی اولوب قیاسات ومسافات ایکیسندن مرکبدر وهر مکانك علمی اول یر
خلقندن معلوم ایدنمك اخردن اخذ کبی دکلدر اما آخر که اهل تجربه اوله اول اولیدر اکر
صاحب مکانك معرفتی آز اولورسه محققدن اخذ متعین اولور محذورات وبو دریاده سفر
ایدنلر یانده اون محذور ثابتدر انی دخی ضبط ایدرلر مثلا ازمنه وامکنهٔ مخصوصه ده مخصوص
سمتلر کورنمك کبی وبحر احمرده کیدرکن نومده غفلت وقرب کناردن غفلت کبی وجمیع
سفرده خصوصا روزکار قوی اولدقده الات سفینه یوقلمدن غفلت کبی وکیچه وبولتلی
ویغمورلی زمانده یلکنی کوچك ایلمه دن ولطفله طوتمه دن غفلت کبی ودائرهٔ نجم الزوجدن
غفلت کبی دائرهٔ نجم الزوج که هندیلر اکا کوکب جوکی ومنجمان شرق شکر یلدزی دیرلر بر
کوکب موهوم ومتخیلدر ایام شهور تورك که شمسله قمرك اجتماعی وقتندر غربیدن کاه بر
کون کاه ایکی کون مقدم اولور برنده اون برنده یکرمی برنده جانب مشرقده واوچ ایکیسنده
شرق وجنوب میانده اوچ اوچنده جنوبده اوچ دورتنده لدوشده اوچ بشنده مغربده اوچ

التی ده قره یلده اوچ یدیده شمالده اوچ سکزده پویرازده اوچ طقوزده تحت الافق اوچ اونده فوق الافق اولور اول کون بحریلر اول اولدوغی طرفه سفر ایتمزلر ما بینلرنده غایت مشهور ومعتبردر رجال الغیب دائره سی کبی اندن غیری ایام سنه نحسلرنده وقمر عقربده ایکن وطریقهٔ محترقه ده ایکن یعنی قمر میزانك اون طقوزندن عقربك دوردینه وارنجه سفری بردن وبعضلر بحردن دخی منع ایدرلر اما سفر بحر مبارکدر دیو منجمان عرب تقویملرنده مسطوردر وساعات ایامی دخی کوزدوب ساعت شمس وزحل ومریخده سفر ایتمزلر ساعت مشتری وزهره وعطارد وقمرده سفر ایدرلر بعده محیط شرقی ده طوفانات تجربه بشدر طوفان داماتی هند ده یوز یتمش بش نوروزده اولور که اول اول مطر فیل در طوفان احیمر ارض احقافده نواحی مدرکه دن شحره دك وکاه عدنه دك کلور اولی ایکیوز اون بش نوروزدن ابتدا ایدر مقدم وموخر دخی اولور ومطلع عقربدن کلور طوفان اربعین بحر هرمزده ایکیوز سکسن نوروزده اولور طوفان بنات که ریح شتادیمکله معروفدر وبلدزایله قره یل اورته سندن کلور که مغیب بنات در مصیره دن عدن قربنه دك یعنی جمیع بر عربه دك اولور ابتدسی نوروزك ایکیوز سکسنندن در اوچیوزنده تمام اولور طوفان تسعینی ارض هند ده ودریاده ابتداسی نوروزك اوچیوز اون ویکرمیسنده در وکاردن کلور بو طوفان ارض احقافده دخی اولور ونوروزك اللی بشنده تحت الریحده یعنی چینده دخی اولور بو جمله دن اقوی در تمه بحریلر میاننده مشهوردر که فجر ثانی ده طلوع ایدن کواکبدن هر یلدزکه عظیم اوله طلوعی زماننده اول ارض ده واقع اولان روزکار قوی اولور وروم بحریلری قتننده مشهور فورتنه لرك اولی که عربی ای باشنه مصادف اوله اول شدت اوزره اولور واکثر فورتنه لرك شدتی تجربه ایله ثابتدر که یکرمی دورت ساعتدن زیاده اولمیوب کاه ساکن وکاه متبدل اولور ودخی تجربه اولنمشدر که قمر بروج برجنده اولسه اول کون عظیم فورتنه ایدر مائی برجه واردقده یغمور یغار ترابی برجده هوا معتدل وساکن اولور ناری ده لطیف هوا ایدر وکون طوغوسی و پویراز وشمال وقره یل ایله اولان فورتنه لرك اولندن وباطی ولدوس وجنوب ایله اولنلرك صوکندن احتراز ایدرلر زیرا شدت اوزره درو یلدز طلوعنده دریایه سفر ایتمیوب غروبنه توقف ایدرلر وروزکار دورایتسه لدوسدن قبله یه ترتیب اوزره کیدر و پویرازدن شماله وقره یله دور ایدر وقیش کیجه لرینك اچقلغنه اعتماد ویازکوننك بولوطندن خوف ایتمزلر و پوروتسه یعنی ماتم زماننده غروبده افق غربی حمرت اوزره اولسه ایرته سی روزکار قوی اولور وکورفز روزکارلری ماتم ایامنده نصف نهاردن صکره انبات ایدر یعنی ایچری آلور وبعض زمانده بولت روزکارك خلافنه حرکت ایدر وشدتندن کیر وکیدر وروزکاره خلل کلمز اول اجلدن بولت یلکنه کیرمز دیرلر محیط ومحریه نك مألی بو مقامده تمام اولدی دخی تفصیل مراد ایدن اصلنه مراجعت ایلیه بحث خامس عشر عشر دریانك مد حنده اخر مباحثده صاحب اطلس ایدر منافع بحر بیشماردر خصوصا بو عنصرك طبیعتی باقی عناصر طبایعدن

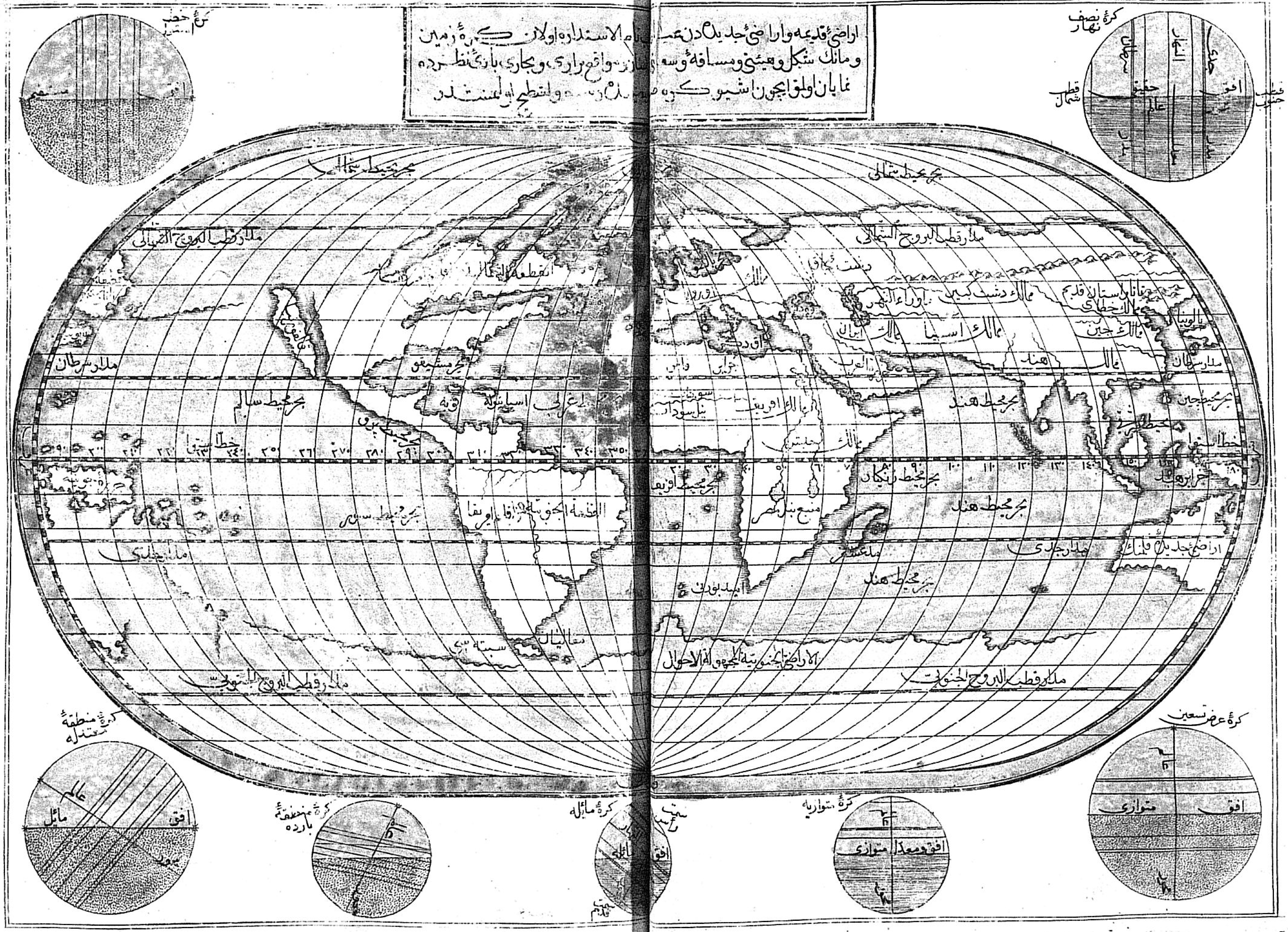
اراضئ قديمه واراضئ جديده
کرۀ زمين
ومانك شكل وهيئتى ومسافه وسعتى
وبحارى بارزئ نظرده
نمايان اولمق ايچون
بحر محيط شمالى
مدار قطب البروج الشمالى
مدار سرطان
بحر محيط هند
بحر محيط سالم
مدار جدى
مدار قطب البروج الجنوبى
الاراضى الجنوبية المجهولة الاحوال
كرۀ نصف نهار
كرۀ عرض تسعين
كرۀ منطقۀ معتدله
كرۀ منطقۀ بارده
كرۀ مائله
كرۀ مستويه
افق
عالم
مائل
متوازى

صنعتده زیاده مهارت صاحبی در زیر ارض و هواده اولان حیوانات امثالن جمله تولید و تربیه
اتدکلادن صکره انده نیجه حیوانات عجیبه و غریبه اصنافی دخی تکون ایدرکه باقی عنصرلرده
اول انواعک امثـــالی تکون اتمز انواع مفردات حیوانات بریه دن غیری هئت ترکیبیه یه دخی
تقلید ایدوب انلو شخصه سوار بحری ایله وصنف بشره بنات بحر و راهب بحری ایله تنظیر
اتمشدر و بو جمله اختلاف اشخاص واصنافی سمک انواعنده کسترمشدر و نباتاته دخی
تمثیل قصد ایدوب مرجان کبی نبات جوهری انبات وعنبر ولؤلؤ وسایر جواهر تربیه سی
ایله مهارتن انبات ایدر بو جمله کمال قدرت صـــانع حکیمه دلیل واسباب عادیه اعتبارنه
سبیلدر دریا خصوصنده کلام انجامه ایردی من بعد موضع فن اولان مباحث ارضه شروع
اولنه فصل ٣ در اقسام اجمالیهٔ ارض اطلسده ایدر قدما کرهٔ ارضی کاه ایکی قسمه وکاه اوچ
قسمه تقسیم ایدوب یکی دنیا ظهور ندن اول بو اوچ قسم اعتباری اشتهارده ایدی یکی دنیا
ظهورندن صکره متأخرین اول اقلیمی قسم رابع قلدیلر میرقاتور کرهٔ ارضی اولا اوچ قسمه
تقسیم اتدی بری ربع مسکون بری امار یقا یعنی هند غربی بری ماجلا نیقا یعنی ارض
جنوبیه امابر کرهٔ ارضی بش قسم قلدق اول اوروپا ثانی آسیا ثالث افریقا رابع امار یقا
خامس ماجلانیقا اما بو کتابده ذکر اولنان بش قسمه پولوس ارتیقوس دیدکلری قطب
شمالی تحتنده عرض تسعین ارضنی دخی الحاق ایدوب التی قسم قلدق و بونلری بر فصلده
بیان ایدرز بعده صاحب مقدمه ایدر کرهٔ ارضک جمله سی اوقیانوس تقسیم اتدیکی اوچ
قسمه منقسم اولو روانلر میرقاتور ذکر اتدیکی اقسامدر اولا ربع مسکون که بزم مسکنمز واکثری
قدیمدن معلوممزدر اوقیانوسک نه مقوله اقسامیله محدود اولدوغی فصل بحرده بیان
اولنمش ایدی اعادیه حاجت یوقدر و بو قسم دخی هر عصرده اوچ قسمه تقسیم اولنه کلمشدر
انلر اوروپا آسیا افریقا قسملریدر و بو تقسیم نوح اولادی زماندن بری معتبردر ظن اولنور
ودیرلرکه سام آسیاده حام افریقاده یافث اوروپاده ساکن ایدی نهایت بو اقسام ثلثه حدودی
مرور دهور ایله ظهور ایدن طوایفه نسبت تبدیل و تغییر اولنوب جغرافیا اصحابی کندیلرک
مرادی اوزره حدود مختلفه ایله تحدید و تقسیم ایلدیلر دنیـــانک اورته عصرلرنده کلن
مصنفلرک بعضی ربع مسکونی ایکی قسم قلوب آسیا و اوروپایه حصر ایلدیلر افریقایی
اوروپادن طوتدیلر و ظن اتدیلرکه اوقیانوس سبته بوغازندن طاغلری یاروب شامه
طوغری هجوم اتمکله افریقیا اوروپادن آیریله و بعضلری افریقیایی آسیادن عد اتدیلر
واخر مصنفلر دورت قسم ایدوب اوروپا واسیا وازبتوس وافریقـــایه منقسم قلدیلر
بو تقسیملر حدودی ایله اسکی مصنفلرک کتابلرنده تفصیل اوزره تحریر اولنمشدر بونلره دخی
هر برینک حدودی واقع اولان اختلافات ایله اجمالا بیان اولنور ان شاالله تعالی فصل ٤ در
قسم اروپا اولا بو قسمک اسمی بعده حدودنی بعده اقسامنی بیان ایده لم وجه تسمیه قسم مزبور
اوروپا اسمی ایله تسمیه وجهنده اختلاف اولندی هرودوتوس نام مورخ قدیم وجه تسمیه

معلوم دكلدر ديدى بعضلر زيد ورش نام مورخدن نقل ايلدى كه سلفده سواحل شام
و مغربه مالك اولوب صور شهرنى دارملك ايدن آجنور نام پادشاهك آوروپا نام
بر جميله دخترى وار ايدى زعملرنجه چوپيتر نام معبودى اكا تعشق ايدوب اوكوز صورتنه
كيروب قزى صيد ادن قبرسه ياخود كريده كتورمكله بو قسم اول قزاسميله تسميه اولندى
وآخر روايتلرده بر كيمسه قزى سرقه ايدوب اوكوز هيئتنده بر كمى يه قويه كتوره ياخود اوكوز
صورتى اول كمينك قچنده تصوير اولنمش اوله ياخود تاوروس يعنى اوكوز نام كريدلى بر شخص
صوره مستولى اولوب خلقى ايله اول قزى اسير ايدوب اوروپايه كتوردوكى باعث تسميه اوله
ياخود بر زمان سنجاغنده اوكوز صورتى نقش اولنمش اوروپا نام بر عسكر كلوب بو اقليمه
مستولى اولمغله انلردن تسميه اولنه ياخود بو اقليمك لطافت وطراوتنى اول قزك جمالنه تشبيه
ايدوب اوروپا ديه لر ياخود اوروپا بو ديارلره مالك اولان عظيم الشان پادشاه اسمى اوله اقليم
انك اسميله اشتهار بوله زيرا اوروب نام كمسنه بو يرلره حكم ايلديكى تواريخ قديمه ده مسطوردر
ولفظ مزبور يونانى دردينلرى بكان نام مورخ ردايدوب يوناندن اول بو يرلرده ساكن اولان سمير
نام قوم لقبى ايله تسميه اولندى لغتلرنده اوراپه وروب كثرت ناس معناسنه اولوب معناى
تركيب خلقى چوق ايو يراولور ديدى بو عصرده اكا روم وفرنكستان ديرلر حدود اوروپا
بطلميوس وقدماء مورخين بو اقليمى دوردنجى اقليمده اون برنجى مداردن يدنجى اقليم اخرنده
يكرمى برنجى مداره وارنجه اوتوز التى عرضدن اللى دورت عرضنه دك واون يدى طولدن
التمش دورده منتهى اولنجه تحديد ايلدى لكن صكره يتمش ايكى عرضنه ارنجه معمورلر
كشف اولنمغله عرض مزبور اول جانبده حد اولمق لازم كلدى وطولى اكر اسپانيانك تسا
ونسا بورنندن تن صوينه وارنجه اعتبار اولنورسه اون يدى درجه طولدن يتمش بر درجه
طوله منتهى اولور اما جهات اربعه ده حدودى تفصيل اوزره بيان اولندقده ديرلر كه حد
جنوبيسى سبته بوغازندن سچليا اطه سنك اودى سيا نام جنوبى بورنندن وموره اطه سنك
مانيا بورنى در حد شماليسى يتمش برچوق درجه ده اخر عمارت اولان واردبوس بورنى در
حد غربيسى بحر اوقيانوس ايله محدود اولوب شمال جانبنى دخى مزبور بحر احاطه ايدر حد
شرقيسنده اختلاف اولنوب جمهور اهل فن قتنده تن صوينى ديدكلرى تانايس ارماغنك
منبعندن بحر شماله چكلن خط مفروض در لكن بعضلر بو حد مفروض در متعين دكلدر ديديلر
افلاطون وارسطو و بونلرك اتباعى نهر ائل ديدكلرى فازيس ارماغى ايله قره دكز وشروان
دكزى اراسنده اولان يرلرى حد فاصل طوتديلر اورا هام اورتليوآق دكز وقره دكز وازاق دكزى
وتن صوينى ومنبعندن شماله چكلن خطى تعيين اتدى صاحب اطلس ايدر بطليموس تعيين
اتديكى منبعدن شماله چقان خطى بز معتبر طوتوب دير زكه ازاق دكزندن تامان
بوغازندن وقره دكزدن استانبول بوغازندن واق دكز بوغازندن واطه لر اراسندن
افريقايه منتهى اولان مواضع حد فاصل در اما مقدمه صاحبى ايدر تن ارماغى حد در

دينلر بونك باشنى اوقيانوس شمالى قربنده ريغه طاغلرنده تعيين ايلديلر بونده خطا واردر
وايكى دكز اراسنده اولان قره يى حد طوطنلر زعم ايلديكه قاسپيوم دكزى يعنى بحر شروان
اوقيانوس شماليه متصل اوله بو غير واقعدر بهر حال جانب شمالده اوبيوس ارماغى اغزنه
ممتد اولان سواحل اوروپانك بر قسمى اولان سارماسيايه منسوب ايكن حددن خارج
قلور پس افرادى جامع بر حد حقيقى تعيين ايدوب ديملك كركدركه آق دكز وقره دكز وازق
دكزى بوغازلرندن تن ارماغنه بر خط چكله وصويك اقنديسنه يوقارى ايكى نهرك برى برينه
قريب اولدوغى يرده اوبيوس ارماغى اوزرندن اوقيانوسه وارنجه چكلن خط حد فاصل اولور
مسافه اوروپانك شرقدن غربه امتدادى اسپانيانك وينسن بورنندن اوبيوس ارماغى
اغزنه دك جرمانيا ميلى ايله تقريبا طقوز يوز ميلدر واعرض مواضعى موره ده مانيا بورنندن
نورتكنت ديمكله معروف اسقنديايه بورننه وارنجه ميل مزبور ايله بشيوز اللى ميلدر
تقسيم بو اقليم سلفده ولايات مختلفه يه تقسيم اولنمش ايديكه انلرك اساميسى حالا مشهوردر
وبونلردر اسپانيا غاليا جرمانيا وينديليسيا رسيا ايتاليا نوريقوم پانونيا
ايلليريقوم اپيروس غرسيا ماسه دونيا تراسيا مزيا داسيا سارماسيا
واوقيانوسك بيوك اطه لرندن برتانيا كه انكليادر هيبرنيا توله كه اسلانديادر فرسلانديا
وبچ اق دكز اطه لرندن ايكى باليارس كه ميورقا مينورقادر سجليا ساردينيا قورسقا
مالتا كرتا اوبه يا يعنى اغريبوز وآخر خرده جزيره لر وحالا وافر سلطنت
وحكومته تقسيم اولنور انلرك معتبرلرى بونلردر اسپانيا غاليا يعنى فرانسا انكليا
انكليسدر سقوسنيا انكليسده بر سلطنتدر هيبرنيا نوروجيا سوديا دانيا
جرمانيا كه حالا روما سلطنتيدر پولونيا يعنى له بوهميا يعنى چه هونغاريا يعنى ماجر
واسقلاونيا يعنى ارنود قورواسيا يعنى خروات دالماسيا يعنى بوسنه سرويا يعنى سرف
بلغاريا يعنى روم ايلى ترانسلوانيا يعنى اردل كوچك تاتاريا يعنى قريم ياخود پره قوب
وناپولى وسچليا وبونده بر باش دوقالق واردر اوستوريا واوچ بيوك دوقالق موسقوو ياوليتوانيا
وتوسيا بو ذكر اولنان اقسام اطلسده ومقدمه ده مذكور وارباب فن بيننده مشهور اولاندر
اما زومانيادن هونغاريايه وارنجه فتوحات اسلاميه دن صكره اعتبار اولنان مملكتلر
وحكومتلر محلى كلدكده ذكر وبيان اولنور انشاالله تعالى تشبيه استرابو نام مورخ
اوروپا شكلنى بر آورته تشبيه ايدوب ديديكه باشى اسپانيا بوينى فرانسا كوده سى
جرمانيا صاغ الى ايتاليا صول الى دانيا وسوديا وقويروغى رومانيادر بعض اسلاميان
كتابلرنده ربع مسكون بر طيره تشبيه اولنوب متقدمين قويروغى اسپانيادر
ديديلر وصكره كثرت عمارتنه نظر ايدوب طيرى طاوس دردينكله توجيه اتديلر
لكن ربع مسكونى طيره تشبيه غايت بعيد وغير وجيه بى معنى تشبيهدر توصيف ومدح
اطلس صاحبى ايدر اوروپا ديارلرينك هواسى خوب ولطيف اولمغله اكثر خلقى زنده وتندرست

درست اولور کرچه بوقسم سائر اقسامك اصغری در لکن کثرت عمارت وآب وهواسنڭ
اعتدال ولطافت ومحصولنڭ وفرت ومأکولنڭ لذت ومسکنلرنده زینت وبهجت وخلقنڭ
حسن وصنعتنڭ مهارت جهتندن سائر اقسامك احسنی واکبری دردیو پلینوس تحقیق
ایلمشدر فی الحقیقه باقی اقسام وسعتی ایله بو دکلو معمور وابادان دکلدر کرچه بونڭ دخی
التمش عرضندن اوته شدت برددن خرابه یرلر واردر لکن اکثر یری صق عمارت ومحل
حرائث وزراعتدر اول سلقنڭ خرابه ظن اولنان مواضع ده دخی یر یر شهرلر وقلعه لر اولوب
بالکلیه خالی قالمامشدر و بونك اشجار ونباتاتی وانواع متاع ومحصولاتی قیاسه کلمز مصنف
بو مقامنڭ بزبو اقامیك مجبور امداحی یوزدیو مبالغه یه باشلیوب دیمشدر ماقدونیا اسکندر
کبی بر اظهار ایلدی ایتالیا اول افرینش دن بری اشرف رومیانی تربیه اتمشدر و حالا
رومك سلطنت عظمی سی محلی وقوة قاهره اصحابی حارث ممالك مهیب وشجیع دلاورلر
مأواسیدر فقیر ایدر بو وصف دولت علیهٔ عثمانیه یه صادق وانلرك ملك روم مقر
سلطنتی اولمغله اوروپا مدحه لایقدر ودامیانوس نام مصنف اسپانیاده عد اتدیکی
اون دوت پادشاهلق یری وسائر ممالك ایله جمله بکرمی طقوز پادشاهلق یری احاطه
اتمکله اوروپانك سائر اقسامه تفوقی واردر وانڭ فخرایده جك نیجه حاللری مقرردر جمله دن
قسطنطنیه نك عظمت وشوکتی و روما خلقنك کثرتی ونددك مالنك وفرتی واناپولینك
مالدار بکلری وندرجهان اولان جنویزك کثرت تجاری وزینت اسواق وبازاری میلان
هواسنك لطافتی وصحرالرینك طراوتی وسائر اولکه لرك امور عجیبه واحوال غریبه سی
حیرت افزای سیاحان جهاندر انجق نمونه ایچون مقدارشمه ذکر اولندی محسود اقالیم اولمغه
بودکلو کفایت ایدر و باقی اقسام بوکا نظیر اولمق دکل بوندن صکره ذکره بیله لیاقتلری یوقدر
انجق انلر حقنڭ سکوت اولنور وکیر و دیمشدر بو افامیك اثار قدیمه وابنیهٔ عظیمه سی
وفرتندن غیری حظوظ انسانیه ولذائذ روحانیه ونفسانیه سی وقوت حرب وضربی
وحسن تدبیر اصحابی عقلاسی وذوفنون حکما وعلماسی قیاسه کلمز و بو اوروپا صنایع
وعلومی برمرتبه تربیه وحفظ ایدرکه نیجه علوم غریبه وصنایع عجیبه اصحابنی کوستر مکله
کویا که علم وصنعت مادری اولمشدر و بالجمله بو افامیك ذکر جمیلنی احاطه ممکن دکلدر
برمقدار خلقنك عیوبنی دخی ذکر ایده لم ذم فرنقونیا خلقی اکثر احمق وشدید و بی حیا
اولور رباوار یا قومی مسرف واکول ولجوج ودل ازاردر سودیا اهالیسی خفیف و پرکوی
واوکونکن اولور توربنجیا لو سوء ظن اصحابی ناپاك قومدر دائما چکشوب دوکشورلر ساقسونیا
خلقی ایکی یوزلو منافق حیله باز معاندلردر فلمنك طائفه سی ضعیف وجبان ونازك واتلودر
دیو مصنف کندی قومنی مدح ایدر لکن فلمنك اتلوسی کبی مردار کاوشك کافر اتلوسی
اولمازدیرلر ایتالیا خلقی متکبر کبیجی وامور غریبه اختراع ایدیجیدر اسپانیا قومی متعظم
ومدبر وغاصب وسارق طائفه در فرانسا نازك وصبرسز وزیاده متهور سیبری خلقی

قباشر برقبیح الوجه فتان طائفه درلر و روس و تاتارا کول وسارق ومتکبر قوم درچه قومی
انسانیتسز وغارتکر اولورلر ارنود بوسنه شریر ومتلون وغوغاجی طائفه در ماجار
مذهب باطله طاپجی اکثی قومدر رومیلر منحوس مسکین طائفه در وهر قومك برنسبتی
واردر مثلا لهکو پروسی چه راهبی جنوب عسکری سوید یاراهبه سی ایتالیا تقواسی روس
دینی المان اوروجی فرانسز عهدی جمله بی فائده در یعنی فائده سز بیهوده دیجك یرلرده
بونلرك منسوباتی ایله ضرب مثل ایدرلر و بو طوائف اخلاقنك غالبی ذکر اتدوکی اوزره
اولمق سببی مثلثات فصلنده بیان اولنور صاحب اطلس باقی اقسامی بر بر درلو شرح
ایلشدر لکن بز بو کتابده ترتیبنی تغییر ایلدك انهار وجبال اطلسده ایدر اوروپاده
خاصه لوصولر و نیجه کوللر وانهار عظیمه واردر که هر بری نیجه دیارده حصار مثابه سنده اولوب
ایچنده لطیف و لذیذ بالقلر صید اولنور و بو اقلیمك عظیم طاغلرندن بری پره نه
طاغلری درکه فرانسه ایله اسپانیا اراسنی فصل ایدر و بری دخی الپس تسمیه اولنور بو طاغلر
فرانسا ایله ایتالیا اراسنده در اوزرندن قار اکسك اولماز و بونلرده یریر اورمانلقلر واردرکه
ایچی کونا کون وحوش ایله مالامالدر انجق ارسلان وقپلان قسمی یرتجی جانور اولماز و بو یرلرك
اکثری صیدکاه در فصل ده دربیان آفریقا صاحب اطلس بو اقلیمك وجه تسمیه سنده ایدر
نقیاس نام مورخ قدیم قولنجه هرکولس ایله بو اقلیمه سفر ایدن سردار نامدار آفروس
نامیله آفر تسمیه اولندی مورخ یهودی یوسف قولنجه حضرت ابراهیم ذریتندن آفر نام
شخص اسمی ایله مسمی در مورخ لاتن قسوس قولنجه لسان یونانده شدت برد معناسنه
اولان فریقی لفظی اولنه الف نافیه کتوریلوب اقالیم انقلابین اراسنده اولمغله انده شدت
برد یوق معناسنی مشعر اسمیله تسمیه اولندی اما عربلر بو اقلیم کندی یرلرندن ایرلمغله فرقدن
مشتق قلدیلر و آفریق نام بر پادشاه اسمیله دخی تسمیه اولندوغن روایت اتدیلر و یونان
قومی بو اقلیمه لیبیا دیرلر وایاقوس نام بر پادشاهك لیبیا نام دختری اسمیله تسمیه اولندوغن
روایت ایدرلر یاخود لیبس نام روزکار اول سمتدن اسمکله لیبیا تسمیه اولندی دیرلر انبیاء
سالفه کتابلرنده قزیا نامیله مسطوردر وهندلر بوکا بزقت دیرلر حدود بو اقلیمك حد
شمالیسی سبته بوغازندن شرقه ایچ دکز یعنی بحر روم وشام در اول اجلدن بو بحره افریقوم
ولیبی قوم دیرلر حد شرقیسی ارض عرب که جزیرة العرب در یاخود بحر احمر که
بحر قلزم دیرلر متقدمیندن بعضیلر بونك حد شرقیسنی نیل ارماغندن طوتوب مصر
اولکه سنك بر قسمنی اسیایه ادخال ایلدیلر لکن جمهور مذهبی اوزره عرب دکزی
حد شرقی در حد جنوبیسی بحر حبش دیدکلری ایتوپیا دکزی وحد غربیسی محیط غربی
دیدکلری اوقیانوس اتلانتقوسدر مسافه بونك طولی سبته بوغازندن بونه اسپرانسه بورننه
وارنجه یدی بیوز جرمانیا میلیدر وعرضی قاپو ورده دیمکله معروف بروندن عرب دکزی اغزنه
قریب زیلع بورننه دك ذکر اولنان میل ایله بشیوز اللی میل وچوره سی تقریبا اوچ بیك اوتوز

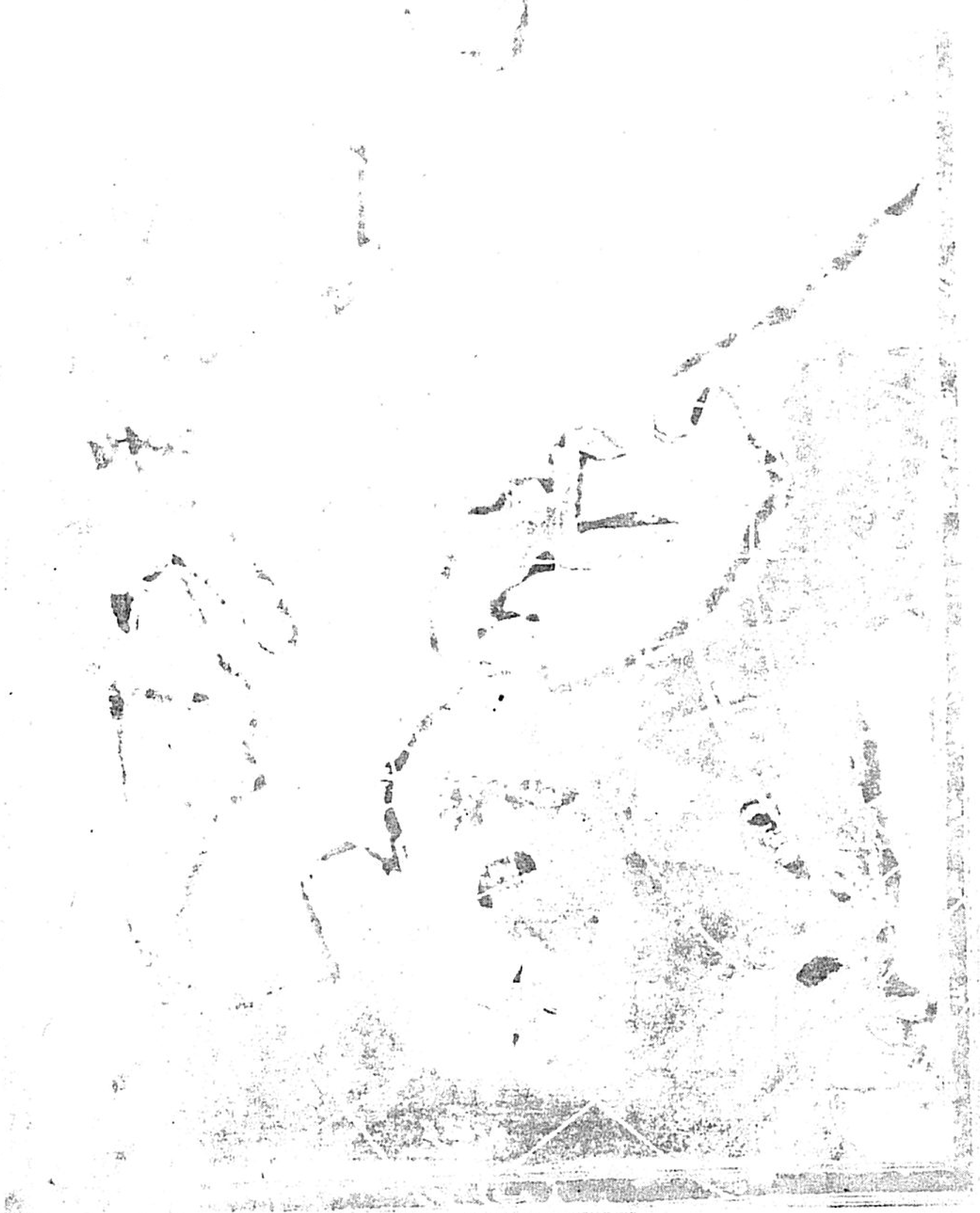

میلدر اقلیم مزبور سوویس ایله عریش اراسنده یکرمی بش میل جرمانی قره دن بر بوغاز ایله
آسیا اقلیمنه متصلدر اول اجلدن بو کابیوك پنینسوله دیرلر قره یه متصل جزیره معناسنه
باقی اطرفی جمله دریا احاطه ایدر وخط استوا بو اقلیمی تنصیفه قریب اولوب ایکی انقلاب
مداری اوزرندن مرور ایدر وایکی طرفی اول مدارلردن چوق اوتوز درجه دن زیاده جنوبه
وشماله ممتد اولور کرچه بونك شرقدن غربه امتدادی اوروپادن آزدر اما جنوبدن شماله
عرضی انك ضعفی قدر اولور و بونك ایچنه دریالر کیروب بعض مسافه سنی ستر اتمشدر
لکن اوروپانك جمله یری معموردکلدر تقسیم مقدمه ده ایدر متقدمین بو اقلیمك ایچ
دکزه یقین سمتلرینی یازوب ایچریسنی صریحا بلمدیلر ونیل صوینك اوته سنی وقرطاغلرینی
کشفه قادر اولمدیلر صاحب اطلس تحریری اوزره رومانیلر بو اقلیمی التی قسم قلدیلر
١ نومیدیا ٢ قرطاغو یعنی تونس ٣ پراشیو ٤ تری پولیش یعنی طرابلوس ٥ مورتانیاکه
قیصره منسوبدر ٦ موری تانیا دیکر و بطلمیوس دوردنجی مقاله اولنده اون ایکی
اولکه سنی ذکر ایلدی ١ موریتانیا تانجی تانا ٢ موریتانیا قیصری ٣ نومیدیا ٤ نفس آفریقا
٥ سیرانایقا ٦ دماریقا ٧ نفس لیبیا ٨ یوقاری ازیتوس ٩ اشاغی اجیتوس یعنی مصر
١٠ داخل لیبیا ١١ اتیوپیا یعنی حبش ١٢ ایچ ایتوپیا اما آفریقا مورخی لیوکه بو اقلیمك
حد شرقیسنی نیلدن اعتبار ایدنلردندر دورت قسم طوتوب ١ بربریا ٢ نومیدیا ٣ لیبیا
٤ نغریتا یعنی بلاد سودان اقسامنه تقسیم ایلمشدر لکن مصر بوندن خارج قالمغله معتبر
دکلدر مقدمه صاحبی ایدر سلفده بو اقالیم بو ولایتلره تقسیم اولنمش ایدی ١ ازیتوس ٢
سیرینایقا ٣ کوچك آفریقا ٤ تروقلودینا ٥ غارامانتس ٦ نومیدیا ٧ ماوری تانیا
٨ تولیا ٩ ایچ لیبیا ١٠ ارابیا تروقلودینا ١١ اتیوپیا وحالا یدی ولایته تقسیم اولنور ١
ازیتوس ٢ بارباریا ٣ بلاد الجرید ٤ بریه سارا ٥ نیغریتا یعنی قره لر ٦ ایچ ایتوپیاکه
حبشیلر سلطنتیدر ٧ دیش ایتوپیا توصیف افریقانك اکثری بریه وترابی قومسال
وشوره یرلر اولوب متعدد انهاردن غیری صولری ازدر لکن معمور اولان یرلری غایت
محصولداردر بر بنه بو زویر رخصوصا موریتانیا محصولی عجایبدندر خوشه لری بر زراع
اوزنم اصمه لری اولور و بو اقلیمده موزی حیوانات ویرتیجی جانورلر چوق اولوب بعض انظار
فلکیه تأثیرندن بونده عظیم الجثه فیللر ومهیب اژدرلر تکون ایدرکه کاه سایر حیواناتی اکل ایدر
شیر و بیان جاموسی وهردوس نقلی اوزره بوینوزلی حمار وچقال ایله قوردن متولد تورس
دیرلر بر نوع حیوان واورن و یبان قوچی وقنفذ کبیر وقپلان ودوه قوشی وانواع حیات
خصوصا بوینوزلی ییلان اولور و بو جمله یه فارقدر بر نوع حیوان صغیر بامر الله مسلطدر
جمله سی اندن حذر ایدرلر انجق بو دیارلرده خوك وکیك اولمز دیو مورخ مزبوردن نقل ایدر
وصل دیدکلری حیوانکه کوزی انسان کوزینه راست کلمه سی مهلکدر دیرلر بعضیلر بونی
افسانه دردیدی لکن لیو پاپا عصرنده رومانده لوقینا کلیساسی سمتنده برکرك التی بر صل

یتاق ایدنمکله نفسنك عفونتندن رومادهٔ عظیم وباظهور اتدیکنی یازارلر و بوکا بکزر دکوناکون
حیوانات بو اقلیمده دورمه سنه سبب بونك قلت میاهی وشدت حری دردیرلر زیرا حرارت
ویبوست حیواناتك کثرت ازدواجنی اقتضا ایدوب انواع حیوانات وجوده کلور انهار وجبال
افریقاده عظیم کوللر واردر مشهوری زنبره نام غدیردرکه اطرافنی اللی میل احاطه ایدر
نهر نیل ونهر زایره ونهر قواما جمله بو کولدن اقارانلردن غیری نهر آسود ونهر سناغا
ونهر قامبر اوسیپی ریتوس بو جمله نیل کبی طاشوب اوغرادوغی یرلری سقی ایدرلر وبونده عظیم
طاغلر واردر جمله دن بیوکی اطلس طاغی در جبل مزبورك یرپرقله لری ریکستانده افلاکه
چکلوب کتمشدر اول اجلدن آکا عمود سماوات دیدیلر ابتداسی غربده اوقیانوس کنارندن
شرقه انحراف واعوجاج ایله ممتد اولوب مصر حدنه وار روانده دونر بو طاغك اکثر یری
صعب سنکستان اولمغله دکمه یردن آشلماز وغایت ارتفاعندن نصف اعلاسی دائما قارلی
وصوغوق واشاغیسی اورمانلی کثیر الینابیعدر کاهی شمال یلی بو طاغلرده زیاده اسوب بیقاردن
عظیم الجثه قارلری قوپاردوکرالتنده نیجه اشجار عظیمه وحیوانات باصدروب هلاك ایدر
وبحره قریب برنده ارسلان طاغی معناسنه سی مارآ لیوناد یرلر بر طاغ واردر او زری هربار
سحاب ایله مستور اولوب دریادن کچن کشتیلر اندن عظیم هولناك اصوات اشیدرلر
اماجبل قمرکه متقدمین بیننده دخی معلوم ایدی انقلاب شتوی التنده واقع اولوب
غایت صعب ومرتفعدر انده انسان بری ساکن اولور وانکلر نده عریض وعمیق
وادیلر واردر ووان قوله مملکنده برقاج طاغلر دخی اولوب انلرده وافر معدن سیم
بولنور واول طاغلرده قنتابرس دیرلر جزایر افریقا اطرافنده اولان مشهور
اطه لردن اطلس اوقیانوسنده مبارك لیمان اطه سی ومادرا وقناریا وپریدایعنی
یشل برون وغیری در باقی اوقیانوس ده اولان جزایر بونلردر صانته انتون
وصانته ونیسیسی وصانته لوسیا وصانته نیقوله وطوزله اطه سی وبولاویستا
وصانته جاقوبی وماجو واتش اطه سی وبحر حبشده سلطان اطه سی وصانته
توما وصانته لورنسی وغیری فصل ٩ در قسم اسیا بو اقلیمك وجه تسمیه سنده
صاحب اطلس ایدر واروقولنجه یافث بن نوح زوجه سی آسیا اسمیله تسمیه اولندی
وبعضلر دیرلرکه لیدوس اوغلی آسیوس اسمندن مشتق قلندی وبر روایتده
مزبور آسیوس حالا اسکی استانبوللق دیدکلری ترویا شهرنده عبدهٔ اصنام زمانده
پلادیوم نام مشهور صنمك واضعی ایدی اولا شهر مزبورانك اسمیله تسمیه اولوب صکره
جمله اقلیمه آسیا دیدیلر واصلده آسیا اناطولی ولایتلرینه مخصوص ایدی کیده رك تعمیم اولوب
جزء اسمی کله اطلاق اولندی واناطولی یه آسیا مینور یعنی کوچك آسیا دیدیلر وبو اقلیم
انبیاء سالفه کتابلرنده سمیانا میله مذکوردر حدود بو اقلیمك حد شرقیسی بحر شرقی
وحد شمالیسی اوقیانوس شمالی که آکا اوقیانوس سیتکوس درلر تاتار دکزی معناسنه وحد

جنوبیسی هند دکزی وحد غربیسی عرب دکزی که بحر قلزم دروایح دکز ایله انك ماینده اولان سویس بوغازی و بحر روم واستانبول بوغازی و قره دکز وازاق دکزی وتن صویی واوبیوس دیدکلری نهر درمسافه بونك طولی بعضلر قولنده اللی ایکی درجه طولدن یوز طقسان التی طولنه واررلکن مرقاتور رسمنده اللی یدی درجه طولده آسیامینور کنارلرندن یوز یتمش سکز درجه‌یه منتهی اولور مقدمه‌ده ایدر بونك طولی هلس پونتوسدن یعنی آق دکز بوغازندن هندك آخر حدی اولان ملاقا بورننه وارنجه‌یه‌دك اوچیوز جرمانیامیلی در و عرضی عرب دکزی اغزندن اینان دیمکله معروف بوغازده اولان تابن بورننه وارنجه‌یه‌دك ایکیوز جرمانیامیلی دروبو غرب جانبندن اوروپایه متصل بلکه متداخلدر زیرا آسیا طوایفندن اولان تاتارلر اوروپا کنارلرنده اولوب اوروپا طوایفندن اولان سارماته‌لر دخی آسیا کنارلرنده ساکن اولورلر وقدمادن پلنیوس واسترابو تحدیدی اوزره جمله ولایات شرقیهٔ مصر آسیاده داخل اولور زیرا انلر واتباعی حد غربیی نیلدن طوتدیلر لکن جمهور رأیی بونك خلافیدر تقسیم مقدمه‌ده ایدر آسیایی سلف ایکی قسم قلدیلر بیوك آسیا کوچك آسیا بیوك اسیانك ولایتلری بونلردر سارماسیا آسیاتیقا سریقا چینا هندیا وهند اطه‌لری وجدروزیا قارمانیا درانجیانا اراقوسیا سوغدیانا پاروتا رمیسس باقتریانا هیرقانیا مارجیانا پارتیا سوزیانا مدیا البانیا ابیریا قولخیس ارمینیا مزوپوتامیا آسوریا بابلونیا ارابیا سوریا پالستینا فنیکه کلیکیا قاپادوسیا غالاسیا پونتوس بینیا پانفلیا لیکیا قبرس اطه‌سی کوچك آسیا ولایتلری بونلردر فریجیا میزیا لیدیا قاریا یوایس یونیا دوریس ردوس اطه‌سی لکن شمدی جمله آسیا مخصوص بش قسمه تقسیم اولور تاتار یا چینا هندیا واطه‌لری سرفر سلطنتی تورك سلطنتی اطلسده ایدر آسیانك قسم اولنده محمدیلر حکم ایدر ایکنجی قسمی ماسقوبکی حکمنده در اوچنجی قسمی خاقان کبیر مملکتی دردونجی قسمی صوفی شاه عجم حکمنده در بشنجی قسمی هند داخل وهند خارج در بو قسمه نیجه بکلر حکم ایدرلر التنجی قسمی مملکت چین در یدنجی قسمی هند دکزنده ومحیط شرقیده منتشر اطه‌لرکه مشهورلری بونلردر سیلان تابروبانا ایکی جاوه که پورتقال بونلری یقینده کشف ایلدی بورینو سلیباس پلوهان میندناو جیلولو یاپونیا یکی کینیا که یقینده کشف اولندی و بونك جزیره اولدیغنده شبهه واردر زیرا جنوب طرفی هنوز معلوم دکلدر قدمادن استرابو وآریانوس امثالی مصنفلر بو اسیایی وجوه مختلفه اوزره تقسیم اتدیلر بطلمیوس دخی قرق یدی قسم قلوب ولایتلرینی جغرافیا کتابنك بشنجی التنجی یدنجی کتابنده رسم ایلدی فقیر ایدر آسیا بو کتابده حالا اسلامیان بیننده وکتابلرنده مشهور اولان اقسامه نیجه تقسیم اولندوغی تفصیل اوزره فصللرنده ذکر اولنوب آکا کوره شرحلری یازیلور توصیف اطلسده ایدر اسیانك بعض یرلری معتدل وهواسی خوب ولطیفدر اما جنوب وشمال طرفلری ماربوس قولنجه

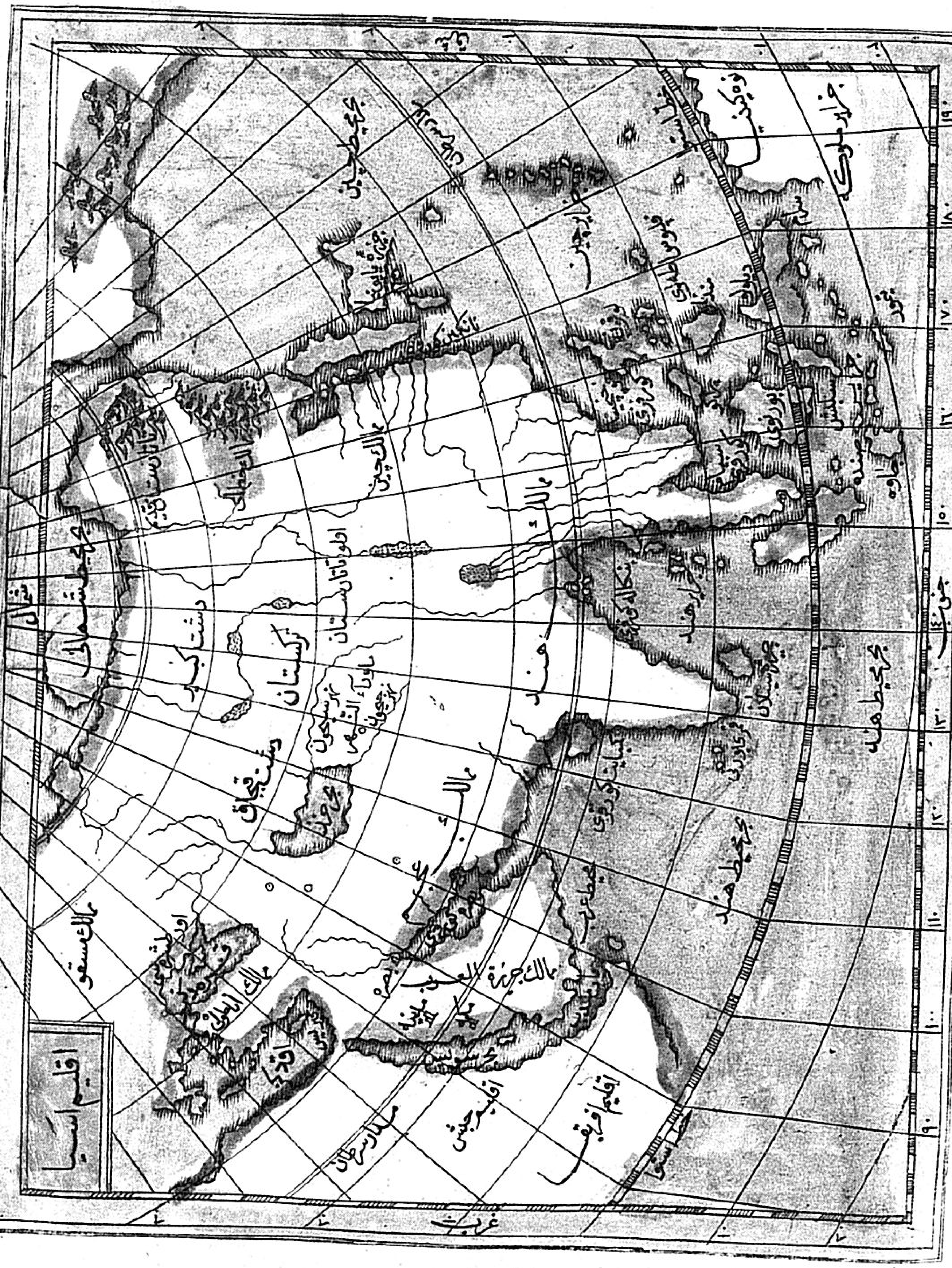

برودتن وحرارتدن اعتدال اوزره اولمیوب خلقنك امزجه سنی مختلف واخلاقی بددر
وبودیارلرك كثرت نعم ورفاهیتی برمرتبه دركه سكانی ایله بو بابده ضرب مثل اولنور زیرا
آسیا ترابی غایت منبت ومحصولدار اولمغله مأكولاتی چوق معادن ومتاع وروایح طیبه
قسمنه نهایت یوق مرعالری واسع ادویه وعقاقیر انواعی وافر ولایتلر درخلقنك عقلی ومالی
وقوت وقدرتی كمالده اولوب انسان اول بونده خلق اولندی واولادندن كلن انبیا بو اقلیمده
نشأت اتدی صنایع وعلوم اختراعی وشریعت وضعی بونده اولوب بنی آدمك كباری
صغارینه ابتدا بونده حكم ایلدی وبونده انواع حیوانات بریه واردر خصوصا دوه وفیل
چوق اولور جبال وانهار اسیانك عظیم طاغلری واردر جمله دن بری تاوروس نام جبلدر كه
مشرقدن غربه اسیایی ایكی شق ایدر وانده طوایف مختلفه ساكن اولور جبل مزبور
هندسر قیسندن مرور ایدوب بربلوكی شماله وبربلوكی غرب وجنوب سمتنه كیدر
قره دكز واق دكز كنارلرندن اعوجاج ایله یچوب ربغه طاغلرنه وارر وجبل مذكورك موضع
مدیده حسبی ایله اسماء مختلفه سی واردر دیو ابتدا اسندن انتهاسنه وارنجه صاحب اطلس
ذكر ایدر لكن غیر معروف اولمغله طی اولندی جمله سی اون دورت اسمدر وبونلرك اراسنه
باب دیرلر پورته آرمینیا پورته قاسپیا یعنی دمرقپو وپورته سلیسیا وغیری دیو
تعییندن صكره دیمشدر كه اكثر مواضعده بو جبلك عرضی اوچ بیك استادیوم وطولی
آسیا طولی قدر قرق بش بیك استادیوم دردوس كنارندن چینه منتهی اولور وبو اقلیمده
عظیم كوللر وكول كبی بر بحر واردر كه محیطه اتصالی یوقدر انهارینك اشهری توراتده
مذكور اولان نكریز یعنی دجله وفرات ونهر اردن وجیحون وهند ارماغی وغنجا س كه
چین حدودنده اولان نهر كبیردر وغیر ذلك آثار قدیمه بو اقلیمده قدما آثارندن ابنیهٔ
عجیبه وهیاكل غریبه واردر وعجایب دنیادن اولان یدی بنانك اوچی بونده در انلرك بری
صور وبابل ایكنجیسی هیكل دیانا اوچنجیسی قبر مورولوس كه ایاثلوغده دردونجیسی
منارهٔ اسكندریه بشنجی رودوسك قلوسوسوزی التنجی اهرام مصر یدنجی هیكل چوپیتر كه
ارناودلقده در بونلر جمله خراب اولوب انجق اهرام مصر قالدی وبونلر محلنده مذكوردر
صاحب اطلس ایدر قدس ده حضرت سلیمان بنا اتدیكی هیكل عظیم دخی بو یدی یه
الحاق اولنمغه مستحقدر فقیر ایدر كتب اسلامیه ده طاق كسری وقصر خورنق امثالی دخی
نیجه ابنیه واردر كه رومیان میاننده اشتهار بولمامشدر انلر دخی محللرنده ذكر اولنور
آسیا احوالنده اجمالا بوقدر بیان وافیدر فصل ٧ در بیان آمار یقا یعنی یكی دنیا
بو فصلده برقاچ تعلیم ذكر اولنور تعلیم اول بو اقلیم عند السلف معلوم ویا مجهول
اولمسنده در مقدمه صاحبی ایدر قدیم الایامده بو اقلیم اوروپا اهالیسنه معلوم
اولدوغنی افلاطون وتیودوروس كلامندن نقل طریق ایله اثبات ایدر افلاطون
تیمه اوس نام كتابنده مصر كاهنلری میلاد عیسی علیه السلام دن التیوز سنه مقدم

حیاتده اولان اتنه لوسولونه حکایت ایتدکلری مسطوردر دیمشلرکه سبته بوغازینک
قارشوسنده افریقا ایله آسیادن بیوک براطه وارایدی اسمی اتلانتیس ایدی لکن
صکره برعظیم زلزله سببی ایله برکون وبرکیجه‌ده جمله صو باصوب اورتدی و سبته
بوغازندن اول زمانده کیملر یچمز اولدی زیرا چامور ایله طولمش ایدی صکره اچلدی
دیودورس بشنجی کتابنده یازارکه فینقیا اهالیسی قدیم ایامده سبته خارجنده افریقا سواحلنی
کزرکن عظیم روزکار چقوب بونلری اوقیانوسک بعید سمتلرینه کتوردی نیچه ایام
شدید فورتنه ایله دریاده مضطرب اولدقدن صکره افریقا غربنده برعظیم اطه‌یه
یناشدیلرکه منظری مفرح وچمنزار و پر اشجار میوه‌دار وکمی کتورر انهاری وارایدی
ومکلف بنالر ایله معمور برلرکوردیلر امدی حقیقتده بواطه اماریقادن غیری دکلدر
زیرا بوتعریف وتوصیف جمله انده موجوددر وعقل تجویز ایتمزکه مصر کاهنلری واسترابو
نقلی اوزره بونک حقنده برکتاب تألیف ایدن سولون تیودوروس بونی بی معنی سویلیوب
کذب اختراع ایلیه‌لر وبعضلر قولی اوزره تألیفی ارسطویه واخرلر قولنجه تیوفراستوسه
اسناد اولنان کوچک جغرافیاده اوروپا وآفریقیا وآسیادن غیری بیوک اطه‌لر
وارایدی دیمکله امارقایه اشارت ایدرلر ودیودوروس بشنجی کتابده ایدر تونس اهالیسی
اوروپا خلقنی بواطه‌یه دخولدن منع ایدرلردی صکره رومانیلر تونس سلطنتنی
بوزوب اول سمته دخی تونسلی وارمدن قالدی رومانیلرک ابتدا سلطنتندن بری
اول سمتلر مجهول قالدی اما صاحب اطلس ایدر بودیارلرک عمارتی نه زماندن ایدوکی معلوم
اولمیوب حقیقت حالی بلنمدی بعضیلر رومانیلرک برزمان اول دیاره واردقلرینی ذکر
ایدرلر اما قسیبروس نام مصنف بوقولی محکم رد ایلیوب اثباتی قابل دکل بردعوادر
دیدی وشعراء سلفدن سنقه شاعر مدیه نام برساحره مدحنده دیدیکی قصیده‌ده
بویرلری اشعار ایدر ابیات ایله استشهاد اولنماز زیرا شعرک مبناسی تخیلات
وتوهماتدر تعلیم ثانی بواقلیمک برقاج اسمیله تسمیه‌سی سببنده‌در اولا جنویزدن
قرستوقولیس قولونیوس کندی سعی وقستلا پادشاهنک امدادی ایله
میلادک بیک دورت یوزطقسان ایکی سالنده کشفنه کیدوب بونک کبی برامر
عظیمه اقدام ایتدی واسپانیوله جزیره‌سنی وبونک بعض کنارلرینی کشف ایدوب
اسمنی هند غربی دیدی زیرا بعض احوالده هند شرقیه مشابه ومشارکدر ایکیسنک دخی
اکثر خلقی عریان کزرلر وآیینلری بری برینه بکزر وهند شرقی آسیاده کشف اولندوغی
زمان بودخی کشف اولندی غیرپلر اکا نوویس اوربیس یعنی یکی دنیا دیدیلر زیرا وسعتده
اقسام مجموعنه قریب ایدی قولندن بش ییل صکره ایتالیا اولکه‌سنده فلورنسیا نام شهرده
ساکن وسپوسیوس قومندن امارکوس نام قپودان پورتقال قرالی امانول امدادی ایله بو
ایشه تکرار مباشرت ایدوب غادسدن یلکن اچدی وخط استوایی کچوب یکی دنیانک سواحل

شرقیه سندن پاریا و براصیلیا اولکه‌لرینی کشف ایلدی اول اجلدن بواقلیمک جمله‌سی انک
اسمیله امارقا تسمیه اولندی بونلردن صکره اسپانیول وفرانسز وانکلیسدن نیچه کسه‌لر
واروب هربری برولایت کشف ایلدی وکندی لسانلری واسملری ایله اول کشف ایتدکلری
ولایتی تسمیه ایلدیلر لکن امارکوس قپودان عملنک اثری جمله اقلیم انک اسمیله تسمیه اولنمق اولدی
تعلیم ثالث بواقلیمک حدودنده‌در بوارضی هرطرفدن بحر اوقیانوس احاطه ایدر الا برجانبی
معلوم دکلدر حد شرقیسی ماردل نورت دیمکله معروف اولان اوقیانوس اتلانتکوس یعنی
شمال دکزی وبحر اطلس حد جنوبیسی اللی درجه عرض جنوبی‌ده ماجلان بوغازی که
امارقا ایله ارض جنوبی اراسنی بوبوغاز فصل ایدر حد غربیسی ماردل زور دیمکله معروف
اولان اوقیانوس پاسفیکوس یعنی بحر سلیم ایله محدود اولوب حد شمالیسی التمش یدی
درجه عرضدن اوته اراضیء مجهوله‌در هنوز کشف اولنمامشدر مقدمه‌ده ایدرطو کمش
دکز ایله محدود اولمق ظن اولنور زیرا تحت القطب. بونک مقابلی اولان آسیا واوروپا بودریا ایله
محدوددر تعلیم رابع بوارضک مسافه سنده‌در اطلسده ایدر امارقا شمالدن جنوبه ممتد ایکی
جزیره عظیمه شکلنده اولوب اورته سندن بری برینه برانجه بوغاز ایله متصلدر شمالیسنه
امارقا سبتمتریونالیس جنوبیسنه امارقا مریدیونالیس دیرلر سواحلنک دوری قیاس
صحیح ایله تقریبا اوتوز ایکی بیک میلدر وجمله کنارلری کشتی ایله کزیلوب یوقلنمش ومساحه
اولنمشدر الا شمال طرفی قالمشدر مقدمه‌ده ایدر آفریقاده نیجر ارماغنک اغزندن غرب
وشمال سمتنه اوچیوز اوتوزجرمانیا میلی قطع اولندقده بوارضک کنارلری کورینور وسعتده
ربع مسکوندن زیاده دکل ایسه باری اکا مساوی‌در اکر اطه‌لره نسبت بعدنه اعتبار
اولنورسه آفریقادن اوروپایه یقیندر زیرا ایبرنیا ایله قانادا مابینی ایکیوز میلدر بونک زیاده
اوزنلغی آنیان بوغازندن ماجلان بورنینه دک ایکی بیک دورتیوز جرمانیا میلی‌در وزیاده عرضی
اینان بوغازی قربنده اولان فورتونا بورندن یکی فرانساده برتون بورنینه دک بیک اوچیوز
میلدر تعلیم خامس بواقلیمک تقسیمنده‌در مقدمه‌ده ایدر جمله امارقا ایکی قسمه تقسیم
اولنور بری شمالی که مکسیقانا بری جنوبی که پرویانا در بونک اکثری خط استوادن
جنوبه واقع اولمشدر شمالی که باش شهری مکسیقا اسمیله مسمی‌در اقسامی بونلردر نووا
اسپانیا نیقراغا جوقطان فلوریدا ایالکی نورومیغا نووا فرانسا تره لابورا توربیس
یعنی املک چکیجی یری زنجیر یری استوت لاندیا وطرف غربیسنده ایتان
بوغازی یاننده ایکی مملکت واردر کووی ویرا وانیان که بوغاز انکله تسمیه اولنمشدر
وامارقا جنوبی که براولکه‌سی اسمیله پرویانا تسمیه اولنمشدر بونک ممالکی چوق
اولوب لکن هنوز جمله‌سی النمامشدر فتح اولنان ولایتلر بونلردر قستلا آروپا بوغوتا
اپرو یا پلو یا یانا شیله چیقا برازیلیا قارپبانا بویانا بو جمله اوقیانوس سواحلنده‌در
ایچری قره‌ده اماروس اولکه‌سی پاغوان پیقولا موقسوس اورام قارقاس

ویوولایتلك ایکی معظم شهری واردرکه تواردرهردندر شمالی ده مکسقو وجنوبی ده قوسقو بوجمله اشاغی بسط محلنده تفصیل اولنور ان شاالله تعالی وبو اقلیمه تابع برقاچ پاره جزیره لر واردر اسپانیوله قوباشمایقا انلردندر تعلیم سادس بو اقلیمك جبال وانهار وبعض اثار واخبارنده در صاحب اطلس ایدر بوندن اقدم بو یرلرده بغدای تمیز واوزم حاصل اولمازدی میس دیرلر برجنس میوه صوینی شراب یرینه استعمال ایدرلردی وعادت اوزره زراعت اولنوب برچقوره اوچ دورت دانه تخم براغوب اوزترلر واندن برقاچ ساق هرساقده اوچ دورت خوشه وهر برنده یوز قدر دانه اولوراتی یرلردی وقضابی نام برنوع اتمك که چوقه دیرلر شلغم قدر برکوکدن دوکوب ایدرلر وقامش مثالی ایچی طولی برنوع نبات اولوراکن زماننده بتر قطعه قطعه کسرلر ویره کومرلز لازم اولدقجه چقاروب دوکوب صقارلر صوبی زهردرکندینی اتمك ایدرلر ایکی کون کجسه طاش کبی اولور حاجت مقداری اخراج ایدرلر زیاده سی طشره ده بوزولور وبونده کراس مثالی ایکی دورلو میوه واردر برینه بطاطاس وبرینه هاپاس دیرلر ایری وطتلودر دیکوب التی آی دن صکره میوه سن یرلر طعمنده بر مقدار حلاوت واردر لکن چوق تمیز خوش خوردکلدر وبو دیار خلقنك غداسی قنی آزاولوب طعاملری یاوان ومولد زیاح در وبو اقلیمده بیان اوزومی اغجلری وافر اولور دانه سی سیاه بیان اریکنه بکزر لکن قبوغی قالن وجکردکلی دروزیتون اغاجلری دخی اولور لکن رایحه سی وطعمی بددر تمیز جنساره بکزر وهووی دیرلر برنوع شجر که عربیسی دلب در وصنوبر رومامی وغواتاوانی نام اشجار چوقدر ودخی نباتات قسمندن قصب سکر وپنبه وکتان وافر اولور وسایر نباتات وانواع عطریات وجواهر قسمندن الماس ولؤلؤ ومعادن سیم وزر بی نهایه در حیوانات سابقالنده بقر واسب وخرو قاتروچی وکلب یوغیدی صکره کتوردیلر اهالی مملکت اول امردن انلری کوردکلرنده عظیم قورقوب فرار ایلدیلر زیرا اتکوردکلری یوغیدی وصاحب اطلس نقلی اوزره بوندن اقدم اولرنده ویرده فاره دبلنزلردی فلمنکدن آنورس نام شهردن برکمی واروب مغالیان بوغازنی کچوب برکاره ینماشد قلعه مزبور کمیدن قاره یه فاره چقوب اوره دی وبرمرتبه چوغالدیکه اول اراضی یه مستولی اولدی فقیر ایدرهریرده که عفونت اوله فاره تولدی مقرردر عفونتسز برابسمه جمعیتنده متصور دکلدر مکرکه خاصه اوله وبو دیارده نیچه مختلف حیوانلر واردرکه کیمی معلوم مدر جمله دن برنوع بورنی وکوده سی تلکی یه مشابه میمون ایاقلی براسه قولاقلی حیوان اولورکه قارننده تور به کبی ظرفی واردر بر یره کتنسه یاوریسنی ایچنه قورکتوررو برنوع حیوان دخی اولورکه اهالی مملکت آکا قاشتعوی دیرلر سیاه خنزیر شکلنده تویلی دردریسی غایت برك کوزلری کوچك اشك قولاقلی یارق درنقلی فیل خورطومی کبی کوچك خورطومی واراوازی برمرتبه مهیب وشدیددرکه اکسزدن چاغرسه ادمی صاغر ایدرلر لکن اتی غایت لذیذدر وبونلردن غیری خنازیر بریه وکوهی قیلانلر چوق اولور وغایت یرتجی در اسد دخی وفرت اوزره لکن اول یرك ارسلانی غایت قورقاقدر انسان کورسه فرار ایدر طاوس وکلك وبیان طاوغی

وبودیارقوشلرینه بکزمز انواع طیور چوقدرکلچك امار یقانك مبسوط رسملرنده بعض مرتبه ذکراولنور جبال بو اقلیمده عظیم طاغلر واردر بری غایت مرتفع اولوب قله سندن هر بار آتش چقار وعلوی اطرافده کیجه یوز میل قدر یردن کورینور براهب ایچنده التون معدنی اولمق زعمی ایله زنجیرلی بردمور بقراج الوب دورت کیمسه کتدیلر ومنفذدن بقراجی صارقتدقده فی الحال اریبوب تکرار قالن زنجیر ایله تجربه اتیدی مجال اولمیوب انی دخی اریتدی انهار بو دیارك انهاری چوقدر لکن جمله دن معتبری ایکی نهردر برینه مارانیوم واوردلیانا دیرلر وبرینه دخی ارجنته اوس یعنی کمش ارماغی دیرلر واسپانیوللر یووپلاتا تسمیه ایدرلر اثار بواولکه ده معظم شهرلر ومکلف یاپلمش یوللر ومزین ومنقش ومقرنس سرایلر وقصورلر وملوکی بستانلر واردر وبرملوکی خزینه که بونلرك کیفیتی اشاغیده وصف اولنجقدر بومقام محل اجمال ورسم کلی اولمغله بو مقدار کفایت ایدر بوندن صکره دیار مزبوره مسیحیانك اتدکلری اسفاری ذکر ایدهلم تاکه بو کتاب اول بابده دخی وافی اوله تعلیم سابع امار یقا جانبنه متأخرینك کتدیکی قولون ومغلیان وغیری اتدیکی سفرلر بیاننده درکه یکی دنیا تاریخندن تلخیص طریقیله نقل اولنور سفر اول قولون شخص مزبور بحرده بحد سفر ایدوب اطراف واکنافه وقوف حاصل اتمش تصویر خرایط وتحریر جرایدایله شهرت بولمش ایدی دیارهنده سفر قصدیله خارج سبتهیه چقوب مادره نام جزیره ده توطن اتدی ناکاه اول جزیره یه برسفینه دوشدی که شدایدبحردن خلقی قرلمش انجق رئیس ایله برایکی شخص قالمش قولونك رئیسی خانه سنه الوب ضیافت ور رئیس دخی سرکذشتنی حکایت ایلدی واینده که تجارت ایچون سواحل مغربه سفر اتمش ایدك ناکاه روزکار مخالف اولوب بزی اوقیانوس انکنینه غربه طوغری کتوردی قضایه رضاویروب روزکار اوکنه دوشوب کتدك ونیچه جزایر وسواحله کذرایندك آخر روزکار بینه مساعد اولوب سفینه مزی بو طرفلره دوندردی اما بحر هولناك شدایدی اکثر ارباب کشتی یی کرداب هلاکه کوندردی حالا کوررسنکه بنم دخی حالم مکدر رئیس مزبور دخی برایکی کون صاغ اولوب کتدی اما بو قصه کتدکجه قولونك دروننده یراتدی اول سمتلری کشف سوداسنه دوشدی لکن سفینه ترتیبنه قادر اولمیوب پورتقال قرالنه عرضحال ایندی وامدادا استدی قرال اول سمتده جای معمور یوقدر بو کلام فکر بی انجام وسوداي خامدن ناشیدر دیو التفات اتمدی اما صاحب اطلس بورأیه قایل اولمیوب دیمشدرکه بعض حسودلر قولونك کندی رأیی ایله بو ایشه اقدام اتمدی مقدما اول سمتلره سفر اتمش براسپانیول کیجیسندن خبردار اولوب کتمشدی پس مورخ مزبورك نقل اتدیکی کلام حسادندر دیدیکندن قولون اول سمته مستقل کندی رأیی ایله کتدیکنی اشعار ایدر بعده انکلیا بکنه واروب قصد مزبورده معاونت طلب ایلدی اول دخی رد ایله جواب ویروب لکن قولونه هرکز یأس کلمدی وقصد مزبوردن دونمدی بالآخره اسپانیلطا کمنه واروب اراغوناده دیه نه کیردی وبرنیچه دفعه عرضحال ویروب غرضنی سویلدی مزبور غرناطه قلعه سنه سفر اوزره

ایدی فتح میسر اولدقده امداده وعده ایتدی وحصار مزبوری اسلامیاندن الوب اندلسده اهل
اسلام حکامنك علاقه سی قالمادقدن صکره شهره قریب صانتقه نام محله کلدکده قولون
ایله جمع اولدی ووعد سابقنه وفا واون التی بیك آلتون عطا ایلدی وبر امر ویردیکه واردیغی یرده
معاونت ایده لر شول شرطله که نقدر مال ومتاع تحصیل ایدرسه عشرینی قولون الوب
باقیسنی کتوره قولون التونی الوب پالوس شهرینه کلدی واوچ سفینه ترتیب ایدوب
هر برینه قرق نفر ادم قودی حتی کندی اختیاریله قنی آزادم بو سفره رضا ویروب
اکثریا مجرملری خواه وناخواه کمیلره قویوب لوازم وبر مقدار متاع تجارت الدی
ومیلادك بیك درتیوز طقسان ایکی سالنده که هجرتك طقوزیوز اوچ سنه سیدر خارج
سبته ده غادس لیماندن صالدی بر موافق روزکار ایله قناریا جزیره لرینه واروب مهماتنی
الدقدن صکره بادبان اچوب راست جانب غربه صالدی ودائما مدار سرطاندن یکرمی
درجه شماله یعنی قرق اوچ عرضی مدارنده کیدردی زیرا ایکی جانبده حرارت وبرودت
التنه دوشمدن حذر ایدوب متصل ربع واسطرلاب ایله مسقط شمسی کوزدردی بو اسلوب
اوزره اوتوز اوچ کون سیر ایدوب تمام اوچ بیك سکز یوز میل قناریادن بعید اولدیلر ونیچه دفعه
ندامت کلوب رجوعه قصد اتدیلر وسفینه لر خلقی بزی کرداب بلایه اوغراتدك جمله مز بو
بحر بی پایانده کم نام اولورز دیو قولونی قتله هجوم اتدکلرنده جواب ویردی که سزك خلاصکز بحر
علمنی بیلور والت فلکیه قوللنور ادم ایله اولور امانی قتل ایدرسکز جمله کز دریاده قالوب
هلاك اولورسز دیو گاه وعد وگاه وعید ایله تسکین ایدردی ناگاه بر جزیره خالیه کوردیلر که
اشجار عالیه وانهار جاریه سی وار ایدی بر مقدار جانلری راحت بولدی والتی کون دخی کیدوب
التی جزیره دخی کوردیلر که جمله دن ایکیسی بیوك ایدی اول ایکی جزیره نك ینوکنه اسپانیولا
وصغیرینه جنووه تسمیه ایلدیلر اندن یکرمی سکز یوز میل دخی قاره ییل اوزرینه کیدوب
بر ساحله ایردیلر ونیچه کون اول طرفلرده سیر ایدوب بلدیلر که جزیره دکلدر ینه
اسپانیوله جزیره سنه کلدیلر وچقارکن کمینك برینی طاشه چالوب دلدیلر زورقلر ایله
یوکن آلوب قاره یه ادم چقاردیلر وکوردیلر که بر قوم بونلری کوروب فرار ایدر یتشوب
برزن طوتدیلر قولون اکا رعایت ایدوب بعض هدایا ویردی لکن لسانی فهم ایده میوب
اشارتله تفهیم اتدی که قومنی کتوره پس زن قومنه واروب تحف وهدایاسنی
عرض ایلدی وانلردن سزه ضرر یوقدر دیو سویلدی ایچلرندن بر قوم کشتی یاننه
کلوب سیم وزر ومیوه ونان وانواع طیور واصناف حیوان کتوروب مرادلری اوزره بیع
وشرایه باشلدیلر خرده اسبابه قتی میل ایدوب سوزن ومنکوش مقوله سنه رغبت
کوستردیلر وهر برینی نیچه اغری التونه الوب شاد اولورلردی برقاچ کون بو اسلوب اوزره
کلوب کتدیلر وخیلی معامله اتدیلر بعده حاکملری که قاسیق نامیله مدعودر بر طائفه ایله کلدی
وقولونه بولشدی ومتاع جزیره دن چوق هدیه کتوردی اکرچه ایکی طائفه بری برینك

کلامنی

کلامنی فهم ایتمزلردی اما اشارت ایله مقصودلرینی ادا ایدرلردی پس قولون قاسیقدن
رجا ایلدیکه اول جزیره ده بر قلعه بنا ایدوب قومندن بر زادم قویه انلرك لسانی اوکرنه لر
قاسیق رضا ویروب معاونت ایلدی تمام اولدقده قولون کندی قومندن اوتوز سکز کمسنه
قودی وایکی کشتی یه جزیره متاعندن تحصیل ایدوب اهل جزیره دن اون نفر آدم الدی
وینه اسپانیایه دونوب اللی کونده پالوس شهرینه کلدی که ابتداء سفردن کامل بر سنه
کچمش ایدی وبرسالونا ده اسپانیا پادشاهنه واروب پیشکشلرینی چکدی واول جزیره نك
اوصاف واخبارنی بیان ایدوب متاعنی عرض ایلدی هدایای قولون اوتوز عدد طوطی که
بعضیسی سراپا سرخ وبعضیسی صاری وبعضیسی الوان مختلفه ایله منقش وملون وبر قاچ
خرده طوشان که قولاغی قویروغی فاره مثال ورنکلری سنجابی وغالیپاوس نام بر نوع مرغکه
طاوسه بکزر واصول نباتدن بر کوکه سکر کبی لذیذ وبهار قسمندن طعمی دارچینی یه مشابه
بر نوع اوت ایدی اسپانیا پادشاهی بو قصه دن مسرور اولوب قولونه چوق رعایت ایلدی
واول ولایتك حکومتنی اکا ویروب من بعد تحصیل اتدوکی مالك ایکی عشرین المق ویك
بشیوز ادم اون یدی پاره کشتی ایله تکرار کتمك ایچون امر ویردی سفر ثانی قولون قپودان
مزبور اسپانیاده هند غربی بندری اولان سویلیا نام شهره کلوب مهمات کوردی
وتاریخ میلادك بیك درتیوز طقسان دورت سالنده غادس لیماندن چقوب قناریا
جزیره لرینه کلدی وبر موافق روزکار ایله غرب وجنوب سمتنه بش بیك ایکیوز سکسن
میل کیدوب یکرمی اوچنجی کونده دومنیقه جزیره سنه کلدی که قنابیله جزیره لرندندر
سکانی مردم خوارلردر اندن دونوب بر جزیره یه دخی کلدی که سرتاسر دوزیرلر وسایه دار
درختلر ولطیف اقرصونلر اولوب لکن کمسه کورمیوب ادنی غالیته قودیلر وبراز کیدوب
قنابیله جزیره سنه کلدیلر که جمله دن عظیم ایدی بر نهر جاری اوزرنده بر قریه سی وار سکانی
مردم خوار ایدی خوف ایدوب اطرافه طاغلدیلر ارباب کشتی هجوم ایدوب اون شخص
طوتدیلر واوتوز عدد محبوس عورت واوغلان الدیلر که تسمین ایچون بسلرلردی
ووافر طوطی صید ایدوب ینه اسپانیوله جزیره سنه توجه اتدیلر ویولده بیجه
جزیره لر کوروب کچدیلر واسپانیوله جزیره سنه کلوب سابقا بنا اتدکلری قلعه یی خراب
اولمش بولدیلر وقودقلری اشخاصدن کمسه کورمدیلر اهل جزیره دن سؤال اتدیلر
انلر دیدیکه بو جزیره ده بر قاسیق واردر که جمله دن اولودر بر طائفه ایله کلوب قلعه یی
تخریب واصحابنی قتل اتدی قولون انلرله مدارا ایدوب بدسوز سویلمدی وجزیره ده بر ایولیمان
بولوب چقدی وبر قلعه بنا ایدوب اسپانیا ملکی عورتنك ادی ایله ایزابلا تسمیه اتدی زیرا
اول عورت قولونه چوق معاونت اتمشیدی واول ناحیه قومی ایله حسن معامله ایدوب
بی نهایه مال تحصیل اتدی واون یدی پاره سفینه دن اون ایکیسنی مال واسباب ایله
طولدوروب ینه اسپانیایه کوندردی بیك دورت یوز طقسان دورت ده ینه غالیس

ینه غالس لیمانه کلدیلر وقولون جزیره اورته سنده برقله دخی بنا ایدوب آدینی صانتا توما قودی اول نواحی ده اون درهم چکر التون قطعه لری چوق بولنوردی قرنداشی برمقدار ادم ایله انده قویوب ینه ساحله اندی وبش پاره سفینه طونادوب اطرافی کشفه کتدی اسپانیوله جزیره سنك اطرافنی کزوب جانب غربه صالدی سکسن میل یر دخی کیدوب برجزیرهٔ عظیمه کوروب ادنی قوبه قودی واندن جنوبه سفر ایدوب برجزیرهٔ عظیمه دخی کوروب ادنی شمایقه قودی وانده چقوب خلقی ایله جنك ایلدی بعدا لصلح جانب غربه کیدوب یتمش کونده سکزیوز سکسن میل یر کزوب بعض نواحیده محکم اقندی یه راست کلدیلر که برکونده انجق برمیل یر کتدیلر وبعده جزیره چقوب برساحله ایردیلر انده برقوم کوروب حسن معامله اتدیلر وخبر ویردیلر که ساحل مزبور بربر عظیمه متصلدر که غایتی معلوم دکلدر اندن ینه اسپانیوله یه کلدیلر وقولون نیچه مدت انده ساکن اولوب اهل جزیره نك بعضیله مدارات وبعضنی ضرب دستله تسخیر ایدوب بی نهایه التون دوشردی وقرنداشی جزیره ده قویوب کندیسی بیك دورتیوز طقسان بشده ینه اسپانیایه کلوب قراله هدایاسنی عرض ایندی یوز اللیشر درهم وایکیشریوز درهم التون قطعه لری وعنبرخام وبقم ولوك وپنبه دن اشلنمش کبه لر وکچه لر کتوردی وسیر اتدیکی جزایر وسواحلدن خبر ویردی سفر ثالث قولون ینه بیك دورتیوز طقسان سکز تاریخ میلادده قولون سکز پاره کشتی ایله سانلوقه دن چقوب هند جدید سمتنه توجه ایندی سابقا برادری اسپانیوله ده برایکی حصار یاپوب برایکی قالیته ایله قسم غربیسنه واروب قاسیقنی خراجه کسدی قولون دخی مادره جزیره سنه کلوب بش پاره سفینه یی اسپانیوله جزیره سنه کوندردی واوچ پاره کشتی ایله کندی خط استوا اوستنه صالوب اسپریه جزیره لرینه کلدیکه هند جدیدك پشل یورن معناسنه قپووردده دیدکلری کوشه سی قربنده اون اوچ خرابه جزیره دراندن چقوب خط استوا سمتنه یوز سکسن میل دخی کیدوب خط استوایه بش درجه قالدقده لیمانلغه دوشوب عظیم اسی چکدیلر قوچیلرینك چنبرلری طاغلوب صولری دوکلدی وانبارده بغدای یانمغه باشلدی دریایه دوکدیلر واز قالدی که شدت حرارتدن جمله سی هلاك اوله لر اونیجی کون برمقدار شرقی روزکار بولوب مغربه توجه اتدیلر برزمان کیدوب ساحل دریاده عظیم طاغلر کوروب برلیمانه کیردیلر انده چوق بلا چکمکله ادنی اژدراغزی قودیلر قره یه چقوب لطیف مقاملر موزون درختلر صفابخش صولر خوشبو چچکلر وخوش الحان قوشلر کوردیلر واول محله پاریا دیدیلر برایکی کون انده اقامت ایدوب مقام مزبورده ایکی قطبی دخی غایب بولوب آلات رصدیه ایله امتحان اتدیلر وکرهٔ ارض ومایی تام الاستداره بولمیوب امرود شکلنده تصور اتدیلر که صاپی پاریا اوله وحکایت اتدیلر که مقام مزبورك کیجه لری قتی روشن ایدی فقیر ایدر بوکلامده نظر واردر زیرا کرهٔ ارض ومامخروطی الشکل اولدوغی تقدیرده رأس مخروطی که امرودك صاپی مقامنده در خط استواقربنده پاریا اولیجق اول محلدن

ایکی قطب غایب اولمازبلکه ایکیسی دخی کورنمك لازم کلور زیرا افق حسی افق حقیقی تحتنده واقع اولور اما پاریا امرودك چچکی محلی کبی برچقور یر اولمغله ایکی قطب دخی غایب بولنوب کورنمدی دیسه صحیح اولوردی لکن بوندن کرهٔ ارض ومانك مخروطی الشکل اولمه سی لازم کلمز اکا حکم ندندر خط استوا التنده اولان چقورلردن جمله باقلسه ایکی قطب غایب کورینور وبالجمله بوکلام قواعد فن هیئتدن بیخبر جاهل سوزیدر کرهٔ ارضك تام الاستداره اولمه سی کری اولمسنه خلل ویرمز زیرا اعظم جبالك ارتفاعی قطر ارضه نسبت لاشئ در انکیچون که براپه عرضنك یدی بلوکده بربلوکنك برذراعه نسبتی کبی اولمغله قدر محسوسی اولمدوغی برهانیله بیان اولنمشدر وکیجه لرقتی روشن اولمق بعض عوارض حسیبله کاهی اکثر یرلرده اولور قولون اندن دخی چقوب برنهر عظیم کوردی که یوز اون ایکی میل عرضی واوتوز قولاج عمقی واردی ودریایله جمع اولدوغی محلده عظیم موجلر ومهیب صدالر پیدا اولوردی انده دخی چوق الم چکوب غرب ایله جنوب اراسنده برمقامه واردیلر که دریا یوزی جمله چایرچمن ایدی بیك بلا ایله چقوب شمال طرفنه توجه اتدیلر وسنهٔ مزبوره ده کیرو اسپانیوله یه کلدیلر وکوردیلر که اسپانیا قومندن چوق کمسه هلاك اولمش بوسببدن که انلر اول دیار خلقنی اسیر کبی متصل استخدام ایدرلر ومعادن قازدررلردی انلر دخی ذراعتدن فراغت ایدوب نیچه سی آخر یره کتمکله کلی قحط اولدوغندن ماعدا اطرافندن هندیلر کلوب محاربه ایدوب طرفیندن چوق کمسه دوشمش ایدی قولون واردقدن صکره دخی اون بش قاسیق جمع اولوب اتفاقله عسکر چکدیلر واسپانیوللرله محکم جنك ایدوب اخر منهزم اولدیلر اول اجلدن که انلر جمله عریان ایدی وجزیره ده معدن حدید اولمامغله سلاحلری یوغیدی اسپانیوللك اکثری زره پوش وتوفنك انداز وتیغ زن اولمغله اول طائفه نك اکثرینی قاچدن چوروب قاسقلرینی اسیر اتدیلر بعده قولون قرنداشی ایله برخصوصده نزاع ایدوب قومی ایکی فرقه اولدی بر برینی اسپانیا حاکمنه عرض اتدیلر اولدخی ایکیسنی بله عزل ایلدی اوچ ییل قدر کلوب اسپانیاده معزول اوتوردی بعض بکلر شفاعتی ایله ینه نصب وارسال اولندی سفر رابع قولون میلادك بیك بشیوز ایکیسنده قولون دورت پاره کشتی ایله ینه هند جدیده سفر اتدی اسپانیوله جزیره سنه واصل اولدقده جزیرهٔ مزبوره حاکمی قولونی جزیره یه قومدی وهرنه قدر که سویلدی ایشتمدی قولونده انلر له مقاتله یه قدرت یوغیدی حیله سمتنه سالك اولوب اهل جزیره یه ایتدی سز بزه جفا اتدیکلر ایچون ربکز سزه غضب اتمشدر علامتی بودر که یارین کنش قرارسه کرکدر مکر ایرته کسوف مقرر اولوب قولون انی تقویمدن بلمش ایدی اهل جزیره وهمه دوشوب صباحه منتظر اولدیلر اول زمانده کسوف واقع اولمغله اهل جزیره کلی خوفه دوشوب قولونه کلدیلر نیچه هدایا کتوروب صلح ایلدیلر پس قولون جزیرهٔ مزبوره نك برناحیه سنده برعظیم لیمان پیدا ایدوب ادینی صانته لوریا قودی وبرییل انده اکلنوب ینه اسپانیایه کلدی ومن بعد سفر نصیب اولمیوب بیك بشیوز التی سنه سنده شراب

مرکی نوش ایلدی اسپانیولا خلقی اشکال شیاطینه اصنامه عبادت ایدرلردی وانلرله
مخالطه ایدن ارواح خبیثه خبر ویرمشلر ایدی که یقینده بو دیاره برقوم کله واکثریکزی هلاك
ایدوب بودیاری سزك الکزدن اله اول قوم بو خبری متضمن ترانه لر یغلیوب جمعیتلرنده اوقورلر
واغلرلردی سکسن ییل قدر زمان مرور ایدیجك زنبور بلا باشلرینه اوشدی قوم اسپانیول
یکرمی ییلده اول یرلرك اکثرینی ضبط ایدوب قرق بیکدن زیاده سنی اسیر ونیچه یوز بیکنی
طعمهٔ شمشیر اتدیلر سفر مغلیان قپودان بجانب غرب وآمدنش ازشرق ممالك پورتقالدن
برشخص قورسان که نامنه فردناندوس موغلیــــان دیرلردی بعض فلاسفه دن خبردار
اولمشدی که محیط غربی دن مالوقا جزیره لرینه وصول ممکندر بو سببدن دائما اندیشه ده
ایدی و پورتقال قرالنه عرضحال ایدوب بوفکرنی سویلدی وامدادرجا ایلدی قرال مزبوراکا
التفات اتمیوب اسپانیاما کمنه واردقده بش پاره سفینه وایکیوز صولتاد وسائرلوازم ایله
امداد ایدوب تاریخ میلادك بیك بشیوزاون طقوز زنده سویلیـــادن چقدی وبرموافق
روزکار ایله انکنه صالدی نیچه کون مسقط شمشه کیدوب صانتاغوستین بورننه واصل
اولدی اندن جنوب وغرب ماییننه کیدوب محکم شتایه طوتلدی برغیر معروف مقامده
یکرمی کون ارام ایدوب اول ناحیه قومی ایله مدارا اوزره اولدی زیرا انلر اون اوچر شبر دراز
قدزنکیلر ایدی تیروکمان وحربه قوللنورلر ایدی برینی تنهابولوب سکز کیمسه بندا یتمکه قادر
اولمدیلر وبرینی حیله ایله کشتی یه دعوت ایدب دمره اوردیلر من بعد طعام یمیوب هلاك
اولدی اندن کوچوب قرق میل قدر کتدکلرنده برعظیم صقرقه پیدا اولوب کمیلرك برینی
اشخاص واثقالی ایله جذب ایدوب برکوهك قله سنه براقدی کشتی خرداولوب اکثر اصحابی
قورتلدی اندن یوزیکرمی میل دخی کیدوب عورت بورنی دیمکله معروف موضعه واردیلر اندن
سبته بوغازی کبی برمضیقه ایردیلرحالا اکا مغلیان بوغازی دیرلر طولی دورتیوز قرق میل
وعرضنك اقلی طقوز میلدر پس اول بوغازدن چقوب ینه جانب غربه کتدیلر که برا عتبار ایله
بشرقدر تاکه انبغنه نام جزیره یه کلوب برقایچ زورق کوردیلر چقوب سبوت جزیره سنه کلدیلر
قربنده اولان جزایر خلقی کلوب مغلیان ایله دوستلق اتدیلر الا که جزیرهٔ ماغوتان خلقی کلوب
انقیاد اتمدی بوسببدن مغلیان برمقدار عسکرله واروب جنك ایلدی واثناء جنکده برقایچ
یوله اشی ایله مقتول اولدی باقی قلان یوزاون بش کمسنه ایکی پاره کشتی یه سبوتدن برمقدار
سکرو قرنفل ودارچینی یه کلدوب جزایر مالوقه خبرین الوب کندیلر و نیچه مدت سیرایدوب
نیچه جزایره اوغرادیلر تاکه بورنای نام برجزیرهٔ عظیمه یه واردیلر اهلی جمله سودان ایدی ملکنه
بولوشوب هدیه ویردیلر ومالوقه اردلرنده قالمغله دونوب کتدیلر وزمبوبون جزیره سنه کلوب
انده چوق لؤلؤ بولدیلر که اکثری بیضه قدر ایدی اندن چقوب میلادك بیك بشیوزیکرمی برنده
جزایر کثیرهٔ مالوقه دن تیدوری نام جزیره یه کلدیلر حاکمی عربدن منصور نام برشخص ایدی
کلوب برسفینه یه چقدی اوکنه هدایا قودیلر واسپانیاما کمندن عرض محبت اتدیلر منصور

انلره التفات ايدوب تجارته اذن وردى اسپانيوللر بش آى اول جزيره ده تجارت اتديلر برتوربه
قرنفله اوتوز ذراع بز يا اون ذراع قرمزى چوقه يا دورت ذراع صارى چوقه نرخ اتمشلر ايدى
سائر جزايردن دخى برق طائفه كلوب معامله ايلمديلر و بعده قرنفل ودار چين وطوطى و بو
نوع عسليه كه لذتى سكره بكزر تحميل ايدوب كتديلر سفينه لرك برى يوللده قالوب برى باستيان
نام رئيس ايله بيك بشيوز يكرمى ايكى سنه سنده سانلوقه ليمانه كلدى جمله مدت سفرلرى
اوچ ييلدن اون دورت كون ناقص اولدى و بو مدتده اللى بيك ميل مسافه قطع ايتديلر بو قصه دن
اسپانيا قرالى قتى حظ ايلدى بعض مدجالردن منقولدر كه مغليان كيسنه بر ترسانه يا پوب
قرمزى چوقه ايله اورتدى وكرۀ ارضى تمام سير وسفر ايله دور ايدوب دور آدمدن برى اولمامش
برايش اشلدى ديو زيارت ايدرلردى ملك پورتقال بو قصه دن پرملال اولوب سابقا مغليان
كلامنه اعتماد اتمدوكنه كلى ندامت كلدى و يولده قلان كشتى يه ادم كوندروب باصدردى
ورئيسنى سر سرنه آصدردى بو سببدن ايكى فرقه ارا سنه خلاف وشقاق دوشوب
صلح اولنجه نيچه جنكلر اتديلر ذكر سفر كشتىء اسكندر بعض كتب اسلاميه ده مسطوردر كه
اسكندر بو بحرك سواحلنه وقوف ايچون بر سفينه ترتيب ايدوب امر ايلديكه بحر مز بورده
بر ييل قدر سفر ايده لر سواحلنده اولان طوايف وامم احوالنى بيلوب كله لر پس ارباب كشتى
بو هوا ايله نيچه روزكار سير وسفر ايتديلر سطح ماو قبۀ سمادن غيرى نسنه كورميوب طرف آخره
وصولدن مأيوس اولديلر و صدد رجوعده بر كشتى كوروب يا ننه وارديلر اولدخى آلات ورجال ايله
مشحون ايدى لكن ايكى طائفه برى برينك كلامنى فهمه قادر اولميوب قوم اسكندر انلره برزن
و يروب اندن بدل برار الديلر و رجوع ايدوب كلديلر ماجرايى اسكندره بلديردیلر مردمز بورى
بو زنه تزويج ايدوب ايكيسندن بر غلام حاصل اولدقده پدر و مادر لساننى فهم ايدردى ترجمانه
اولوب پدرندن ديدى كه سواحل بحردن برجهتده حاكم اولان ملك اسكندردن اعظمدر آيا
وجه ارضده تسخيره قابل ديار و بندن غيرى بر شهريار وارميدر ديو استخبار ايچون
بر سفينه ترتيب ايدوب بزى كوندردى نيچه مدت كزوب كشتىء اسكندره ملاقى
اولدق خريدة العجايبده بو قصه سمرقنديدن نقل وحكايت و بحر شرواننده اولمق اوزره
روايت اولنوب مورخ هند جديد خبر مز بور بحر مذكورده اولمق صحيح دكلدر
زيرا اول بحرك حدود و مسافاتى جمله معلومدر لايق بودر كه قصۀ مز بوره بحر اوقيانوسه
نسبت اولنه وكشتىء مز بوره هند جديددن كله ديو اعتراض ايدوب بعض اهل وقوف دخى
هند جديددن كلمك بله صحيح اولماز زيرا اسپانيا طائفه سى اول ديارە وارمزدن اول كمى
يوغيدى انجق يالى لرده بعض قريب يرلره وارمق ايچون صال استعمال ايدرلردى
اسپانيوللر بيوك كمى ايله واردقده يكى دنيا خلقى كوروب بادىء نظرده بالق ظن
ايلديلر ديو اعتراض اتدى فقير ايدر شارح هيئت قاضى زاده تحريرى اوزره ظاهر
بودر كه بو براصلى يوق حكايات موضوعه قبيلندن اوله و بو خصوصى مؤيد و مصدق

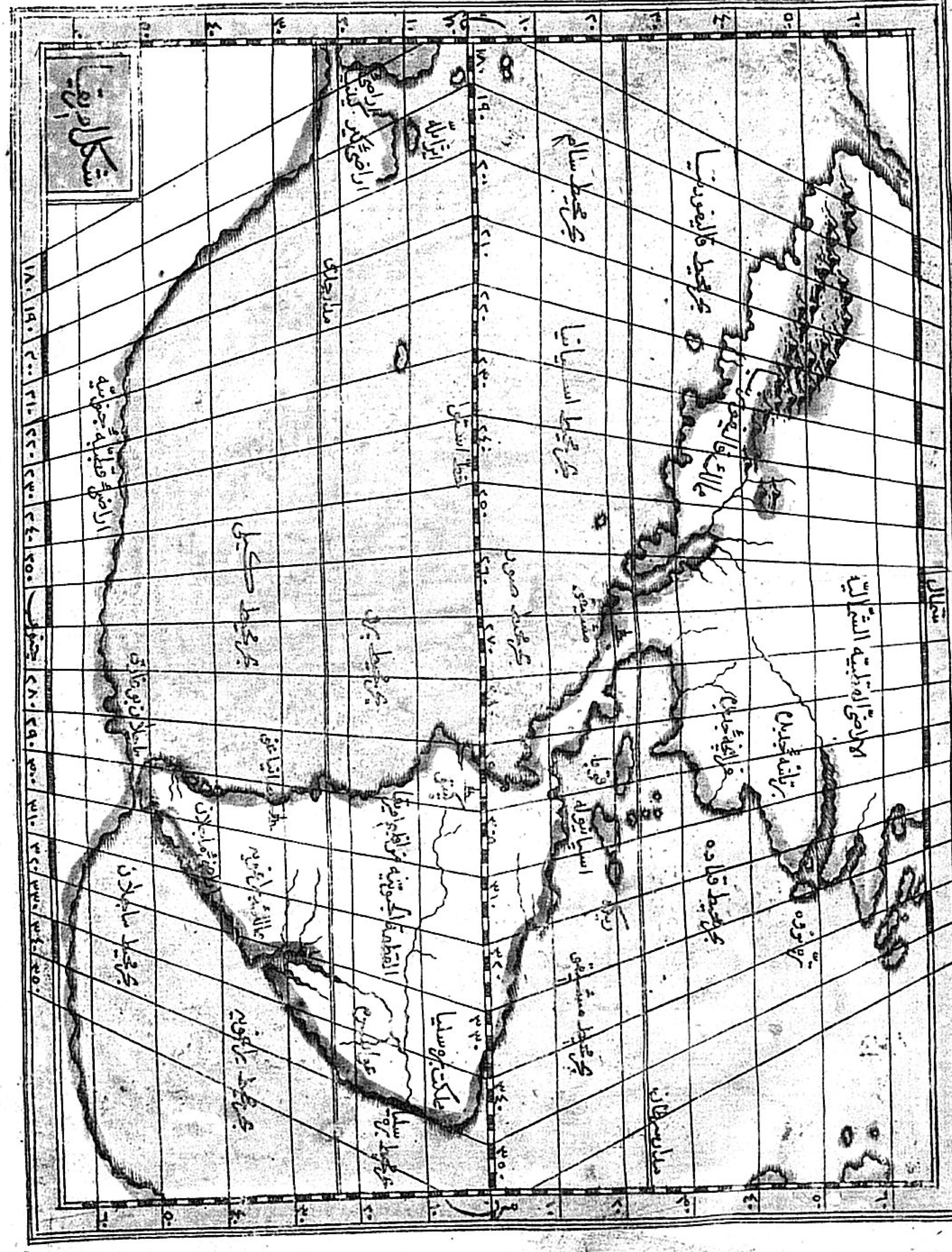

اول قصه ده نیچه حالات واردرکه ارباب بصیرت نظرندن دور دکلدر زیرا اسکندردن مراد
اکر بانئ سد اولان ذوالقرنین ایسه که اسکندر نامی خلط وتغلیط طریقیله اکا طاقلمشدر
لنك عصری عصر حضرت ابراهیم اولمغله امد مدید وعهد بعید مرور ایدوب اول زماندن
خبر ویرر کتب منزله دن غیری تاریخ وسیر قالمامشدرکه ترجمه اولنه واسلام کتابلرینه
اندن نقل طریقیله یازیله واکر اسکندردن مراد ماقادونیا پادشاهی وارسطونك شاکردی
بیوك الکسندر ایسه انك جانب غربه سیر وسفری بوقدر سفر وسیرت ونقل
وحرکتنی وقوعی اوزره یونانی تاریخندن ترجمه ایلدك آق دکزدن کمی
کوندردوکی دخی تواریخ وجغرافیا کتابلرنده یازلمیوب انجق بو قصه اکاذیب جهالدن
بر خبر کاذب ایدوکنی اعلام ایچون تحریر اولندی باقی اوقیانوس سفرلری
تفصیل محللرنده کشف اولنان ممالك احوالی ایله بیان اولنور فصل ٨ دربیان
عرض تسعین کتاب اطلس ترتیبی اوزره دورت رسم کلیدن صکره قطب شمالیدن
عبارت اولان عرض تسعین واطرافنده اولان نواحی ذکرینه شروع ایده لم زیرا ایکی
قطب احوالی دخی اول دورت رسملره ارداف اولنمق مناسبدر تاکه کرهٔ ارضك جمله
اجمالاً حالی اعلام اولنمش اوله پس بو قطب شمالی یه لاتنده پولوس ارتیکوس دیرلر
صاحب اطلس ایدر اقسام اربعهٔ کلیه رسملرندن صکره سلطان مهندسین
اولان بطلمیوس جغرافیاسنه اویوب قطب شمالی تحتندن ونواحیسندن باشلدق
تاکه اعلادن اسفله تدریجله تنزل ایدوب شرق وغربی جنوب وشمالی دور واحاطه
ایلیه وزو بو عمل بزه وکافه یه مفید اولمق بابنده تکریدن توفیق وعنایت اومارز بو مقامده سابقا
بیان اولنان قطب ومحور وجنوب وشمال تعریفلرین ایدوب قطب شمالی بزه دائما کورینور
وقطب جنوبی کورینمز قطب شمالی اطرافنده اولان ولایتلر بونلردر دیو تفصیله شروع ایدر
غروانلاند یا فریسلاند یا نووازنبلا غروانلاند یا کسر عین معجمه وضم راء مهمله وفتح الف
وسکون نون وفتح لام وسکون نون وکسر دال مهمله ایله فلمنك خلقی لغتنده بهجت وطراوت
اشجار ونبات معناسنه انده اولان اشجار ونبات لطافتندن بو اسمله تسمیه اولندی وبو اول
ناحیه ده بر جزیره درکه هنوز هر یری کشف ومعلوم اولمامشدر مدار قطب بروج ایله قطب
شمالی اراسنه دوشوب جنوب طرفنده آخر حدی التمش بش عرض در شمالده کاری تمش
یدی درجه عرضه منتهی اولور میلادك بیك درتیوز سکسن تاریخنده بو اطه اطرافنه واروب
عظیم فورتنه لره طوتلوب بحرده نیچه زمان یوارلنان نیقولا قپودان قولنجه بو محلك قیشی
طقوز آی ممتد اولوب جمله بو مدتده دائما قار یغار اصلا یغمور یغمازو قیش ابتداسنده یاغان
اخرینه قالوب منحل اولماز لکن بوقدر کثرتله نازل اولان برف اونلوق وعلف قسمنه ضرر ویرمز
اول اجلدن چایر محصولی بیحد اولوب صاغلور حیوانات دخی وفرت اوزره سوری سوری
کزوب قاری اشرلر و چایری یرلر اهالئ مملکت انلرك سودندن بر مرتبه محصول الورلرکه
اسکله

اسکله ودریا کنارلرنده باغ وبنا یریغنلری یریردپه لر کبی کورینور اطراف اکنافدن کلوب
اوجوزبها ایله کتوررلر وبو جزیره ده بزه معلوم اولان ایکی مسکن درکه جزیره خلقی انلرده
ساکن اولورلر برینه البادیرلر قربنده سانتوما راهب خانه سی واردر وبری دخی بر مناستر درکه
قربنده اولان طاغدن پچلیه طاغی کبی دائما آتش چقاردوبنده اولان بیکاردن لاینقطع
اسی صو اقار بو صونك حرارتندن مناسترك اوطه لری حمام کبیدر غیری آتش استعمال
ایتمیوب طعاملرین اول صوده طبخ ایدرلر وبو مناسترك بناسی طوقوس دیرلر بر نوع
حجردندرکه سحق اولنسه قوم اولور وحجر مزبور آتش منفذندن طشره آتلان طاشدر
وبو کرمایه نك صویی اطرافنده ومجراسنده اولان یرلری وباغچه لری اسیدوب چچکلر
ونباتات بتورر هر بار انواع ازهار ایله اول یر مزین اولوب تبسم ایدروبوکا قریب اولان دکزك
اوزری اصلا طوکمیوب بوزنده کمیلر کزرو بالقلر بو زرویو جزیره ده صو حیواناتی بارد یرلردن
قاچوب بو محله شولقدر چوق کلوب اوشرلرکه اطرافدن خلق کلوب صید ایدرلر
وانکله ذخیره لنورلر بو غروانلاند یابی ماری پیروم یعنی تنبل دکز یا الاری یعنی اکثر اطرافنی
احاطه ایدروبو دکزه قلا سیالی وقون کرینوم یعنی بوزلی وطوکمش دکز دیرلر فرسلاند یا
کسر فا وراء مهمله وسکون سین مهمله ایله بر جزیرهٔ عظیمه درکه قدمانك معلومی دکل ایدی
بونك هواسی غایت بد وخامت اوزره در نباتات بتمز ویری زراعت قبول ایتمز ارضی یابسدر
خلقی سرجمله بالق ایله تعیش ایدرلر بونك باش قصبه سی جزیره اسمیله مسمی اولوب
نوروجیا ملکنك حکمنده محکومدر خلقی دکزدن کوناکون سمك صید ایدوب کنارله یغارلر
اطرافدن کمیلر کلوب یوك کتوروب کیدرلر بو جزیره بحرینه ایتاربوم دیرلر زیرا غرب طرفی
بر مرتبه دوکندیاودرکه سفینه حرکتی ممکن دکلدر اول اجلدن بو اطه یه سکانی ایقاریا تسمیه
ایدرلر جزیرهٔ مزبوره بو عصرلره قریب زمانده انکلیس سعیی ایله کشف اولندی اما نووازنبلا
ضم نون وفتح واو وزاء معجمه ایله یتمش التی درجه عرضده بر جزیره در هبوب عواصفدن
هواسی غایت شدید البرد اولمغله مسکون دکلدر برودتنه تحمل اولنماز وانده اشجار ونبات
بتمز قورد وآیو دلکو کبی ات ییجی حیواندن غیری تعیش ایتمز وسمت شمالده بو مقوله حیوانات
قتی چوقدر وبونده بحری جانورلردن بر نوع جانور اولورکه اکا وال روسحن دیرلر اوکوزدن بیوك اغزی
ارسلان اغزینه بکزر دریسی توکلی خنزیر توکی کبی ودورت ایاقلی اوست چکه سنده
ایکی بیوك بیاض دیشلری طشره چقمشدر فیل دیشی کبی وانکله قیمتده بردر وبو جزیره ده
اوچ فرپتوم یعنی بوغاز واردر بری ویغاس بوغازی که غربدن شرقه صلیب زاویه سی دیمکله
معروف زاویه یه وارنجه ممتد اولور بو بوغازك جنوب طرفی سواحلنه انکلیسدن کوللم
بارنت نام قپودان واروب سمیوتا دیمکله معروف بیان ادملری بولوب حکایت ایلدی که بونلرك
لباسی حیوانات پوستندن وکهنه اورمانلقده ساکن ادملر ثیابنه بکزر لکن بونلر اولقدر
وحشی اولمیوب فی الجمله ادراکدن حصه دار قصیر القامه عریض الوجه صغار العیون

ایقلری اکری وقصه سریع الحرکه یوکرك وقوی اشخاصدر بره کبی قالغرلر وزنجیفیروس
دیرلر بر نوع حیوان پوستنی کیوب اور تنورلر و بونلرك عربه لری اولوب بر ویا ایکی زنجیفیروس
قوشارلر برایکی ادمی غایت سرعتله بر مرتبه چکوب کتورر که بودیارلرك اتی قوشمغله اکا یتشه مز
ایکنجی قور بیسر بوغازی درکه مارتن قور بیسر نام قپودان اسمیله تسمیه اولنمشدر مزبور
قپودان میلادك بیك بش یوز یتمش یدی تاریخنده اول سمتلردن چین وختا سمتلرینه کچمك
ایچون یول اراركن مزبور بوغازه واروب انده وافر جزایر کوردی واول جزیره لرك سکانی
بنی ادم ایدی لکن اخلاق بهایمه ووحوش مثال بر قوم اولوب بالق وسائر جانورلر اتنی چیك یرلر
وصید ایندکلری وحوشك پوستنی کیرلر وبهایم کبی اوت اوتلایوب قونارلر کوچرلر واوبالرینی بالنه
دیرلر بر نوع بالق دریسی ایله اورترلر مزبور بالق دریاده اغزندن بر کوندر بویی یوقاری صوور بیوك
حیواندر واول محللرده هوا دائما قره بولوط وشدید البرد اولوب اچقلق میسر دکلدر وبو دیار
قوردینه بکزر کوپکلری یوبندرغه قوشوب یوکلرینی بوز اوزرنده چکدررلر سلاحلری
اوق ویای وصپان طاشی در اول یرلرده شجر بتمز وبونلر یری سوروب اکین اکمزلر خدایی نه
بترسه انی یرلر واکثر تعیشلری صید ایله درکیك وفرت اوزره اولمغله صید ایدرلر وسائر
بهایمك اسی قانن ایچرلر بولمدقلری تقدیرده اغزلرینه بوز الوب بلارلر وشدت برددن صولو
طوکوب یرلری متحجر اولمغله اقر صولری یوقدر قار وبوزی اکا بدل استعمال ایدرلر وبوطائفه
شدید وطاش دوکن وشجیع اولوب وحوش ایله جنك ایدرلر خصوصا صید طیورده
مهارتلری واردر اغاج قبوغندن یاپلمش بر نوع زورق ایدرلر که انجق بر ادم اوتوروب بر کورك
ایله کزروبر النده طوزاق ایله قوش اولارو بونوع زورقك برینی نمونه ایچون انکلیسه کتوردیلر
اوچنجی داویس بوغازی درانکلیسدن جوان داویس نام قپودان اسمیله تسمیه اولندی
قپودان مزبور بیك بشیوز سکسن بش تاریخنده امریقا سواحلنی وغرونلاندیا سواحلنی
طولاشوب چینه کتمکه یول اراركن بو بوغازی بولدی اللی اوچ درجه طولدن حرکت
ایدوب یتمش بش درجه یه دك واردی صحیفه ده رسم اولنان دورت بوغازکه واردر بوسقود
شهرندن یعقوب نام مصنفك سیاحت نامه سندن اخذ اولندی مزبوردن منقولدرکه
انکلیس رهبانلرندن اولوب اوکسونیا شهرندن بر مهندس کمسه قطبه یقین یرلری کشف
ایلیوب عرض تسعینه کندی اسطرلابله ارتفاع الوب قطب سمت رأسه کلدیکی یری
قیاس وبو وجهله اثبات ایلدی ومیرقاتور مزبور یعقوبدن روایت ایدرکه بودورت بوغاز
ایچنده بر عظیم کرداب واردر صو دورت طرفدن ایچری کردابه بر مرتبه جریان ایدرکه انده
کیرن کمیلر شدید روزکار قوتی ایله کیرو دونمکه امکان یوقدر مع ذلك اول محللرده یل دکرمنی
دونمرمکه کفایت ایدر روزکار اسمز لکن بو روایت لوقیانوس نام قپودانك روایتنه مخالفدر
وسائر اول محله سفر ایدنلر بو مقوله بوغاز کورمدك دیرلر وفلمنك قومی سکسن بر درجه
عرضه وارنجه اول اطرافی کشف ایدوب جمله دریا کوردیلر اما تحت القطب اولان

عرض

عرض تسعینی جولیوس قالیجر نام مصنف کتابنك اوتوزیدنجی بابنده بویله تحقیق ایدرکه
شمال دکزندن چینه وارنجه سفر ممکن میدر دکلمیدر ایکی طرفك دلیللری موجبنجه اختلاف
اولنمق اقتضا ایندی بعضیلر ممکندر وسفر مراد اولندقده دوینه نام نهرك بوغازندن چقلوب
وتاتارولاینك زاویهٔ شرقیه سنه واریله زاویه انحرافنده شمالی روزکار غرب روزکارینه
تبدیل اولنوب شرق یولینه کیدیله دیدیلر لکن بو کلام اصحابی اول دکزك وسواحلنك
روزکارلری کیفیتن بلمدیلر زیرا انده شرق وغرب روزکاری شولقدر خفیف اسرکه بری برندن
فرق اولنماز وشمال روزکاری بر مرتبه شدیددرکه انده همان حکم ایدر وبو براز اوزری اولان
یرلرده اون ایه دك ممتد اولان برد شدیدن دریا یوزی طاش دوشمش قالدرم مثالدر
ودکزك دوکندوسی غایت چوقدر اطول نهار یکرمی دورت ساعت اولدوغی کارلرك
ایام صیفنده صباح طومان وپوس در اویله یه کلدکدن صکره ایکی ساعت انجق اچیلوب
کیرو اول حالت عود ایدر اوته سی قطبه وارنجه بو حال اوزره در پس بو سمتلرك یولی اول اجلدن
مسدود وخطرناکدر کاهی بوزلر منحل اولدقده جزیره مثال پارچه لر تصادم ایدرك کیدر
فلمنکدن بر قوم بیك بشیوز طقسان دورت تاریخنده اول سمته سفر ایدوب شمال دکزندن
یکی دنیانك سواحل شرقیه سنه کچمك ایچون کیتدیلر لکن بوزدن وکیجه شدت برددن
عظیم زحمت چکدیلر بو سببلردن کولیلم نام قپودان ناصو بوغازندن چین دیارینه سفر ممکن
دکلدر دیدی وبونی بیهوده سویلمدی بلکه بعد الکشف قیاس صحیح ایله یوقلیوب بلدی که
بودکزك اوته سی محیط شرقی یه متصل اولمیوب قطب اطرافنده سواحل دور ایدر دونوب
کیرو غربه کیدروبکی دنیا سواحلنه چیقار وبونکله استدلال ایتدی که اکر اوته سی
بحره متصل اولسه انده دخی مد وجزر اولوردی لکن یوقدر انجق غدیر مثال دکز قولاغیدر
دیو قطع ایلدی لکن بعضلر بوکا تسلیم ایتمیوب نووازنبلانك طرف شمالنده بو سفرك یولی
بولنمغه عظیم امید واردر چونکه هر بار چین سفری ایچون یکی دونمالر تدارك اولنمدن خالی
دکلدر بالآخره نتیجه پذیر اولوردیو خلقی عزیمته ترغیب ایدرلر اما هنوز بر طرفه جزم حاصل
اولمامشدر میرقاتور ایدر بزم کمیلریمز طولده سکسن بر درجه یه واروب عظیم بوز پاره لرندن
وکیجه یه قالدقلرندن چقامیوب کچمك ممکن اولمدی کیرو دونوب یتمش التی درجه یه کلدیلر
بیك بشیوز طقسان یدی تاریخنده تشرین ثانینك دوردنجی کوننده شمس غروب ایدوب
کیجه اولدی کانون ثانینك یکرمی دوردنجی کوننده کیرو طلوع ایلدی ایکی آیه قریب کیجه ده
نووازنبلا کنارنه چیقوب اوبا یپدیلر حزیرانك اون دوردنجی کوننه وارنجه ایچنده اولوب
شدت برددن حرکت ایده مدیلر اون اوچ ای قدر شنلکدن ایریلوب امور معیشتدن دور
ولوازم بشریه دن مهجور دکلو خطرناك یرلرده کزوب قطب شمالی یتمش التی درجه مرتفع
اولنجه کیتدیلر وطشره چقدقلرنده اطرافی قار الوب اون آیه قریب زمان قار ایچنده محبوس
طوردیلر اول اثناده عظیم ومهیب برنجی ایولر ووحشی دریا جانورلری هجوم ایدیجه بونلر

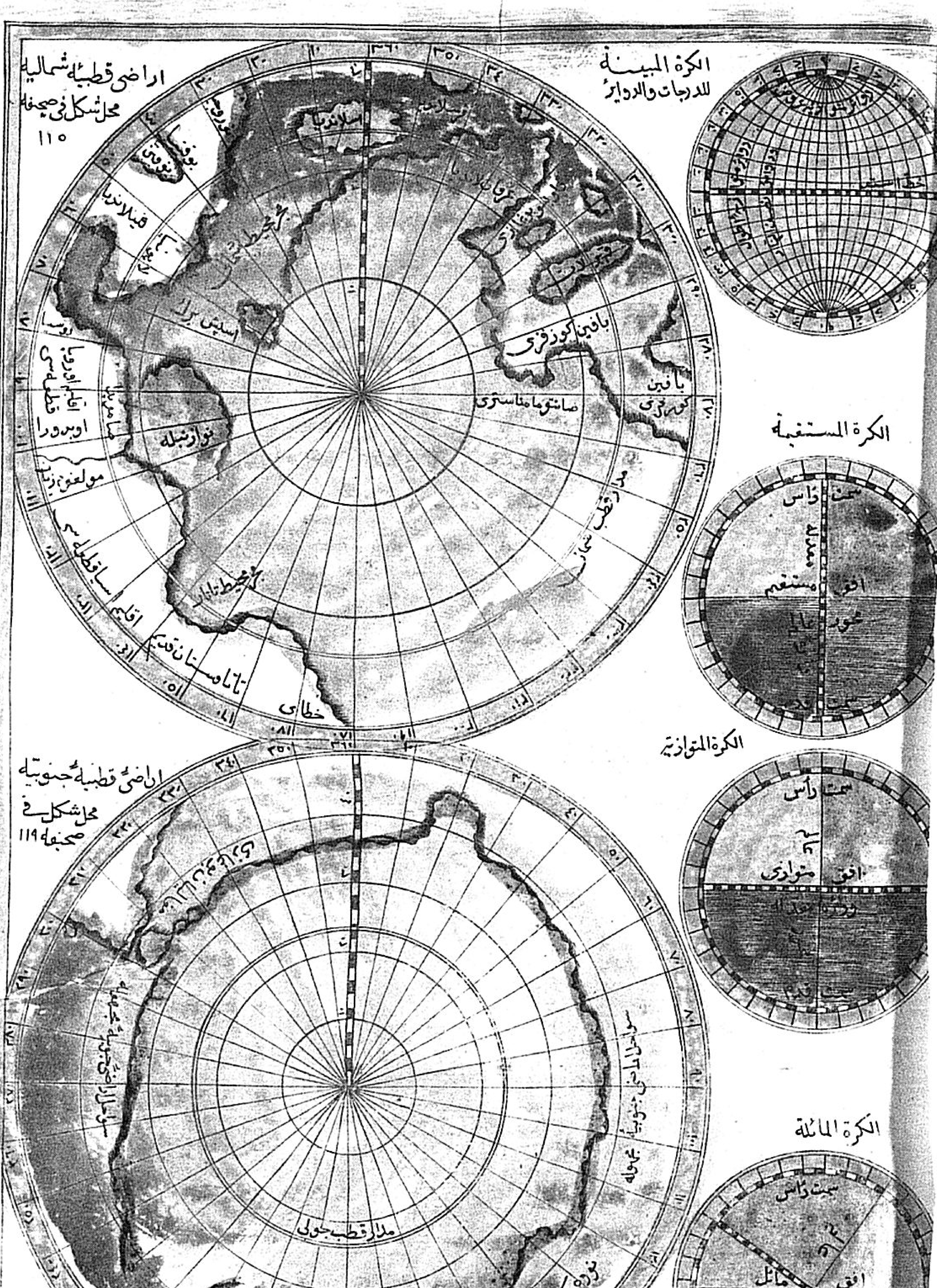

مدافعه وجنك ايله قورونورلر ايدى بالآخره كميلرينى براغوب اوسنى اچق صندال ايله كلوب چقديلر بونلردن اول اول سمته كسه وارمش دكل ايدى وبونلرك سفرى ضرب مثل اولان ارغنوتا سفرينى اونتدردى اولشه جيا ارغنوته ديكه بونلر لايق اولدى ديو تمدح ايدرلر فصل ٩ در ذكر قطب جنوبى طقوزنجى فصل كرهٔ ارضك قطب جنوبى ضمنى ذكرنده در بعض كتب اسلاميه ده بو سمتده اولان قرهيه ارض ذهب تسميه ايدرلر مقدمه صاحبى ايدربو ارضى ماجلانيقا وارض جنوبيهٔ غير معلومه ديكله جغرافيا اربابى وصف وتسميه ايدرلر لكن بونك سواحلندن غيرى بو آنه دك بريرى كشف اولنوب بلنمدى وبونك وسعتى سائر ايكى قسمه قريبدر ماجلانيقا انكيچون ديرلركه يكى دنيا طرفنده اولان كارلرينى ابتدا ماجلانوس قپودان كشف وبيان ايلدى لورونسو ايدربونك كنارلرندن يوز قرق درجه طول واون بش درجه عرض جنوبيده واقع بر بورونده لافاق اولكه سى كشف اولندى بونك خلقى بياضدرلر لكن شولقدر وحشى درلركه بيكانه ايله الفت وتجارته مجاللرى يوقدر جاوه دن كامى آكا كيلر واررلكن انلرى يناشدرمزلر ميكائيل لوپس نام قپودان ميلادك بيك بشيوز التمش بش سالنده يكى اسپانياده اولان ناتى ويتانام اسكله دن چيقوب بو اولكه يى كشف ايلدى واتده اولان مال والتونى پرومالنه غالبدرديدى پيرى رئيس بحريه اولنده بر پورتقال كميسى مخالف روزكار ايله بحر چينك جنوبنه كيدوب يكرمى بش كونده بركناره واردى وتيجه عريان ادم كوروب بونلر سلاح استعمال ايدر اوقلر اتارلردى اوقلرى تمشدن ويكانى بالق كموكندن ايدى صور عجيبه وهيئت غريبه ده كمى بو ينوزلى وكمى نيمتن قوش كبى اوتر وبعضيسى النده بركوزلى وكمى فيل كوشلر وبعضيسنك باشى كوكسنده كلب كبى قويروغى وارديو حكايت ايتدوكنى نقل ايدرلر لكن وقوعنده نظر وارد رفى الحقيقه دريايى ايق التنه الوب اكثر مواضع دنيايى كزنلر بو بيوك جزيرهنك كيفيت حالنى بله ميوب مسكونه ميدر دكلميدر هنوز تحقيق ايتمديلر وسواحلنده بحره دوكلور برنهر تصوير اولنميوب يبوست زمين بونك عدم عمارتنه علت اولمق بعيد دكلدر لكن بردى شديد اولوب برى طرفدن زياده انده شتا وسرما اولدوغنى بعض مرتبه تحرير ايدرلر مغليان بوغازنده بو خصوصه تنبيه اولنمشدر وصورتى بودر فصل ١٠ در ذكر نسبت ممالك وجهات بمثلثات بروج وسيارات حكماء اسلام عالم كون وفساده جارى اولان احوال وآثار فى الحقيقه اثر فاعل مختار اولدوغنى اثبات ايدوب ديديلركه اجرام اثيريه واوضاع فلكيه عالم عناصرده بامر الله تأثير ايدر ومؤثر حقيقى انجق جناب بارى وانلر سبب ومواليد وعناصرك خصوصا كرهٔ خاكك نجوم وافلاكه ارتباط وانتسابى وارد را قاليم سبعه ترتيبى اوزره سياراته منسوب اولدوغندن غيرى ممالك وبلداندن هر برى ايله اون ايكى برج اراسنده علاقه وارتباط ثابتدر وبو علاقه بلادك مثلثات بروجه نسبتيدر ومثلثات بروج اولدركه سكزنجى فلك منطقه سى كه دائرة البروج در اون ايكى قسم قلنوب هر برينه بر برج ديلمشدر نتكه سابقا مقدمه ده بيان اولندى مثلثات

اخذنده توالیٔ بروجدن هر اوج برجك دوردنجیسی اعتبار اولنور مثلا حمل اسد قوس
ثور سنبله جدی جوزا میزان دلو سرطان عقرب حوت بونلردن متساوی الاضلاع دورت
مثلث حاصل اولور مثلث اول بروج مذکره وناری وشمالی درجهاتدن شمال ایله دبور مابینی بوکا
منسوبدر بروج مذکوره بیوت شمس ومشتری ومریخ اولمغله بو مثلثه مدبری کوندز شمس
وکیجه مشتریدر مثلث ثانی بروج مؤنثه وترابی وجنوبی در جنوب ایله صبا اراسی بوکا منسوبدر
مثلث ثالث بروج مذکره وهوائی در بیت زحل وعطارد اولمغله مدبری کوندز زحل کیجه
عطارددر شمال ایله صبا اراسی بوکا منسوب اولور مثلث رابع بروج مؤنثه ومائی وبیت زهره
وقمردر جنوب ایله دبور مابینی بوکا منسوب اولور مدبری کوندز زهره وکیجه قمردر کذلك ربع
مسکونی دخی مثلثات بروجه مشاکل دورت قسم اعتبار ایدوب هر برینی برینه منسوب
قلدیلر قسم اول اوروپا غرب وشمال مابینی اولمغله مثلث اوله منسوبدر بونده ساکن اولان
طوائف وامم مثلث اوله اولان ریاست سببی ایله اکثر امرده جری وسرکشلردر غالبا
استعمال سلاح وسیاسته مائل وتعب ومشقته متحمل نظیف وظریف اولورلر چون کیجه
ومریخ تدبیرده مشترکدر ومثلثك اجزاء متقدمه سی مذکر واجزاء متأخره سی مؤنثدر
بو قوم اکثریا عورتلری امرنده تغافل اوزره اولوب غیوردکللردر وذکوره نسواندن ارتق رغبت
ایدرلر خصوصا انکلیز وجرمانیا یعنی نمچه برج حمل ومریخه مشاکلدر اول اجلدن سکانی وحشی
ومتهور اولوب اخلاقی سباع اخلاقنه بکزر وبلاد ایتالیا یعنی روما اولکه لری وبلاد غالیا یعنی
فرانسا ولایتلری سجلیا اطه سی اسد برجنه وشمسه منسوبدر اول اجلدن اکثر سکانی اصحاب
سیاست واهل ریاست اولمق اوزره در وبلاد اسپانیا وپورتقال قوس ایله مشتری یه منسوبدر
اول اجلدن اکثر سکانی صفدل نظیف وخلوق اولور بونلردن صکره وسط مسکونه
قریب اولان بلاد ماقادونیا یعنی روم ایلی وبلاد تراسیا یعنی استانبول اطرافی وکرید وقبرس
وآسیای صغری سواحلی یعنی اناطولی وقره دکز واق دکز نهایتلری اراسی کرچه مثلث
اول بلادی حدودنده داخلدر لکن مثلث ثانی یه مشاکل طوتلوب بونلر تدبیرنده زهره
وعطارد مشترك اولمغله سکانی اکثر صورت وسیرتده معتدل وبری برینه قریب صحیح المزاج
اصحاب سیاست واهل ریاست شدت وحربته مائل اولورلر صاحب مثلثه مریخ ومشتری
اولمغله تعلم علم ایدرلر جهاد وموسیقی یی سورلر ونظیف اولورلر مدبری زهره اولمغله غریب
دوستلردر خاصه ماقادونیا وقسطنطنیه جدی ایله زحله مشاکلدر اول اجلدن کباری
ملك وریاست اصحابی اولور قسم ثانی اسیادر بونك بلادی مثلث ثانی یه نسبت اولنور چون
بو مثلثه نك مدبری کوندز زهره وزحلدر سکانی بو ایکی کوکبه عظیم اعتبار ایدرلر زهره یه
مشاکله مقتضاسنجه بونلرده رقص وحرکت وجماع نسوانه حرص عظیم وعدم ستر ووقاحت
وذکوره عدم رغبت ولباس وبساطلرنده نقش وزینته میل ومحبت وبدنلری تدبیرنده
رفاهیت واکثر احواللرده نسوانه مشابهت اوزره اولوب مزاج وطبیعتلرنده غلبهٔ حرارت

مقرردر لكن زحل تدبيرده مشترك اولمق اقتضا ايدركه نفسلرى مؤثر وقوى حربلو
شديد علو همم اصحابى اوله لر بو اقليمك مثلثه مشاكله كليه سى حكمى بودر لكن اجزاسنك
دخى على الانفراد نسبتلرى حكمى بو وجه اوزره دركه بلاد عجم ثور و زهره يه منسوب
اولديغيچون خلقى اكثر منقش لباس كير حتى قيصلرى بله ساده دكلدر بابل وجزيره
يعنى فرات ايله دجله اراسى وبغداداولكه سى سنبله وعطارده منسوب اولمغله خلقنده
اصحاب رصد واهل علم چوقدر هند وسند جدى وزحله مشاكل اولمغله اكثر خلقى بد اخلاق
وكريه المنظر وسنخ آلودكنودوعنود اولورلر ووسط مسكون اولان بلاد ايدوميا يعنى قدس
سواحلى وبلاد سوريا يعنى شام مملكتى وجزيرة العرب حجاز ويمن مثلث اوله مشاكلدر
بونلرك مدبرى مشترى ومريخ وعطارد اولمغله سكانى اكثر ارباب تغلب واهل تجارت اولورلر
مكر وخدعه و جبن وامورده تهاون انلرك شانندندر وعربستانك معمور يرلرى قوس ايله
مشترى يه منسوب اولمغله اول ديارلر اكثر خصب ورخا اوزره در قسم ثالث سقمونيا
تسميه اولنان شرق وشمال طرفيدر بوقسم مثلث ثالثه نسبت اولنور اكثر بلاد تركستان
وكرجستان وديلم وماوراءالنهر وختا وختن بو حصه يه دوشر بونك مدبرى زحل ومشترى
اولمغله اكثر خلقى حكيم مشرب واهل عفت وطهارة اولوب خاصة بلاد آذربيجان جوزا
وعطارده منسوب اولمغله خلقى اكثر حركت وشرت وخبائت اوزره در ماوراءالنهر سمتلرى دلو
وزحله منسوب اولمغله اكثر خلقى وحشى وغدار اولور سايرى دخى انلك كبيدر قسم رابع افريقادر
بونك غرب وجنوب جانبى اولان ليبيا واراضى مصريه اولان اتيوپيا ومغرب ديدكلرى
موريتانيا مثلث رابعه منسوبدر چون بو مثلثك تدبيرنده كيچه مريخ و زهره مشتركدر
خلقنك ملوكى امورينه عورتلرى مداخله دن خالى دكلدر رجال و نسا اكثر امورده اختلاط
اوزره اولوب بر عورتى بر قاچ كمسنه تزوج ايدر روارلرى زى نساده مزين كزرلر اكثرى كاهن اولور
خاصة بحر روم سواحلى افريقيا سرطان وقمره منسوب اولمغله اكثر اهلى اصحاب تجارتدر رودتارلرى
خصب ورخا اوزره در ومغرب اقصى سمتلرى عقرب ومريخه منسوب اولمغله خلقنك
خلقلرى سباع اخلاقنه بكزر و حشيلردر اكثريا مشاجره وخصومتدن خالى اولمزلر وبرى
برلرينى قتلدن تحاشى اتمزلر صعيد وحبش ممالكى تدبيرنده زحل ومشترى وعطارد مشترك
اولمغله اول ديار خلقى آيين مختلفه اوزره اولوب موتالرينى تعظيم ايدرلر وخارجدن كلن حكامه
متابعت ايدوب جماعه منهمك اولورلر و بونلر نفوس ضعيفه اصحابى جبان وذليل قوم در بلاد
اسكندريه ومصر جوزا وعطارده منسوب اولمغله اكثر خلقى فهم وادراك اصحابى اولوب
اسرار مكتومه استخراجنه وتعلم علومه ميل ايدرلر حبش ديارلرى وسطى دلو وزحله منسوب
اولمغله خلقى اكل لحم وسمكه مائلدر عيش وعشرتلرى بهايم مثال اولور بو محله كلنجه
مقالات اربعه ده بطلميوس كلامنك خلاصه سيدر بروجه منسوب اولان بلاد مفرداتى
دخى كتاب مزبوردن وبعض معتبرات كتب نجومدن نقل وانتخاب اولندى حمل بلادى

فارس آذربيجان فلسطين وقره دكز كنارنده اولان شهرلر وسمرقند وجرجان وكابل وانطاكيه
وطوس وانكليزاطه سى وغاليا وجرمانيا واسوچ ولايتلريدر ثور بلادى قبرس
وبحر رومده اولان جزاير صغار وكردستان وكرجستان وهمدان وحلوان ودياربكر
وغزه وقيساريه وطرسوس ومسينه اطه سى وروس وله ولايتلريدر جوزا بلادى
مصر وطرابلس غرب وبرقه وحمص وحران وكيلان ومازندران وقزوين
وكرمان وتستر ومرو وسردينيا وفلاندرا وقرطبه وارمينيۀ كبرى ولايتلريدر
سرطان بلادى افريقا وفس وجزاير وتونس وقدس وچين وتركستان
وغرناطه وقسطنطنيه ووندبك وجنوه ولايتلريدر اسد بلادى شام وملطيه
ورها ونصيبين وسند ودمورقپو وپوليا وروما وقسطنطنيۀ غرب وپراغا
ولايتلريدر سنبله بلادى موصل وجزيره وفرات صويى ايله اق دكز اراسنده
اناطولى ولايتى وبغداد اطرافى بابل ودارملك حبش وصنعا وسوس اقصى
وطنجه وجزيرة الخضرا وكريت ولايتلريدر ميزان بلادى مكه ومدينه وبلخ
وبعلبك ولايتلريدر عقرب بلادى حجاز وقيروان وبصره ونهروان وتبريز
وحلب ورى وزنكستان وجزاير غرب وطربزون وفاس واماسيه در قوس
بلادى اسپانيا واصفهان وقهستان وصور ورقه وسنجار وبغداد وبوسنه
وبودين وموره ولايتلريدر جدى بلادى حبش وهند وسند وقومس
وغور وكابل وعمان واهواز ومكران وماقادونيا وبلغار ومسقو ولايتلريدر
دلو بلادى چركس وروس وزنكبار وكردستان وحبش اورته لرى وفرغانه
ورأس العين وسلطانيه وغزنين وتاتار ونوغاى وباديۀ عرب ولايتلريدر حوت
بلادى طبرستان وسمنان وپورتقال ويمن وصعيد ومصر واسكندريه اطرافى
وجزيره لريدر فصل ١١ در بيان سكان جهان باعتبار اديان فصل مزبور كتاب
اطلس ترجمه سى اولان لوامع النورك يوزاللى التنجى فصلى در مناسبتله بو محله يازلدى
نهايت ميرقاتور اطلس ده كندى دياتنى مقتضاسنجه طرح وتقسيم اتمشدر بز بو كتابده
مقتضاى اسلام اوزره تحرير اتدك مزبور ديمشدر دنيانك قره ودريا سفر ايلدنلره
معلوم اولديكه نوع بشردن هر صنف كندى زعمنجه بر معبوده عبادت ايدر و هيچ بر يبانى
و وحشى قوم يوقدركه انك بر معبودى اوليه سلفده يازيلنلر طورسون بز سيا حتمزده
نره يه واردق ايسه خلقنى بر ردو رلو معبوده طپاركوردك سلفده قدماء اجپسيان
يعنى مصر قومى اوكوزه واته ويلانه وتمساحه واتمجه يه وكوپكه وقورده وكدى يه
وبوق بوجكنه طاپوب بوكا بكزر رجا نورلرى معبود يرينه قورلردى قدماء سوريان
يعنى شام اهاليسى بر بالغه عبادت ايدرلردى اول بالق كتب قدسيه ده داغون اسميله
مذكوردر صور وصيدا خلقى بعل نام پوته طاپدبلر دمياط اهاليسى ضوغان وصر مسمى

معبود اتخاذ اتدیلر فرس قومی کونشه وآتشه عبادت ایدوب یونانیلر وروما نیلر بو بابده
جنوب وادیلرینك قنغی سمتنه سالك اولدیلر جنس بشره نافع ومصدر خیر وشر ملاحظه
اتدکلرینی صنایع وطبایع آثارندن کوردکلرینی فی الحال معبود ایدینورلردی بوندنصکره معبود
جنسندن بری عباد تمزده مبادا ترك واهمال اولنمش اوله دیو اهتماما عموم اوزره جمله مجهول
معبودلره بر معبد بنا ایدوب قپوسی اوزرینه بو معبد آسیا واوروپا وافریقانك معبودلری نیتنه
وسائر نامعلوم یرلرك مجهول معبودلری نیتنه یاپلدی دیو یازوب انده دخی عبادت اتدیلر لکن بو جمله
باطللر رونکری براولدوغی کبی عبادتنك دخی طریقی بردر و بو طریق عقلله بلنمز تکرینك اراد تنه
کوره اولور زیرا کندی ذاتنی ونه کیفیتله عبادت اولنا جغنی کندی بیلوب پیغمبرلر واسطه سیله
تعلیم ایدر اول طریق ایله عبادت ایدن معبود حقه عبادت اتمش اولور پس احتمالات
عقلیه ایله جنس بشر عابدلری تقسیمنده دینلور که معبودی یا حقیقی یا غیر حقیقی اوله معبود غیر
حقیقی ماسوی الله در معبود حقیقی دخی یا شرعله عبادت اولنه یا عقلله عبادت اولنه پس
اقسام اوچه منحصر اولدی بو اوچ قسمك اولی معبود بالحقه شرعله عبادت ایدنلر در انلر
مسکننه شکل هلالی ور أس علم ایله علامت وضع اولندی عقلله عبادت ایدنلر نصارادر انلرك
مسکننه شکل صلیب ایله اشارت قلندی معبود غیر حقیقی یه طپان عبدهٔ اصنام وکواکب
وعبدهٔ ارواحدر انلرك مکانلرینه اوق دمرنی شکلی علامت وضع اولندی بو علامتلردن سکان
ارضك ادیانی حسبی ایله مکانلری بلنمش اولور بو دخی امور کلیهٔ فندن اولمغله سائر فصول
اوزرینه تقدیم اولندی بوندنصکره باقی جزئیاتی شرحه شروع اولنور تنبیه معلوم اوله که
اطلس وغیری کتب جغرافیا اصحابی اکثر اوروپادیارندن اولمغله کتابلرنده کلیاتدنصکره اوروپا
اقسامنی بیانه باشلیوب اول بابده کمال تفصیل وآسیا وافریقایی کتاب آخرنده اجمال وتقلیل
ایدوب کویاکه همان کندی دیارلری احوالنی تحریر التزام ایلیوب باقیسنی ترکمشلر نفسنده
اول دیارلر مسافهٔ بعیده اولمغله تفصیل احوالنه واقف اولامیوب یازدقلری دخی خبط
وخللدن خالی اولمامشدر او راهام اورتولیو اقسام کلیه دنصکره امار یقا تفصیلنی
اجمالندن فصل اتمیوب اولا انك اقسامی شرحنی اوروپا اقسامندن مقدم کتوردی
اماریقابیانی تمامندنصکره اوروپایی بعده آسیا وآفریقایی یازوب ثلث اخیر کتابی قدیم
جغرافیالر رسمنه مخصوص قلدی وانلردن چوق فواید درج ایلدی میرقاتور اطلسنده رسوم
کلیه دنصکره اوروپا تفصیلنه باشلیوب افریقیا وآسیا بیاندنصکره برقاچ صحیفه ده
آماریقایی تفصیل وشرح ایلیوب قدیم جغرافیا رسملرندن یدی رسم نقلی ایله کتابی تمام اتدی
ترجمه سنده لوامع النوری بزا نك ترتیبی اوزره یازدق لکن بو کتابده انلره تقلید ترك اولنوب
ترتیبده طرز آخر اختیاری رواکورلدی اولا آسیا شرقیسندن باشلنوب بعده افریقیا
واوروپا وآماریقا صحیفه لری بو ترتیب اوزره تفصیل اولنمق تصمیم اولنوب آسیا ممالکی رسملرینه
کتب مشارقه دن چوق فواید یازلدی پس بو کتابده ممالك روی زمین بیانی فلك اعظم

حرکتنه تابع اولوب حرکت کل حرکت اولی یه تبعیتله نقل وحرکت ایدرك ابتداء جزایر
شرقیه دن انتهاء سواحل غربیهٔ اماریقایه منتهی اولور ان شاالله تعالی کمال کرم الهی دن
متوقعدر که بو طریقده توفیقی رفیق ایلیوب اتمامنه ایرشدره فصل ١٢ در جزیرهٔ یاپونیا
جزیرهٔ مزبوره چین دریاسنده ابتداء جزایر شرقیه در اسمنده هاپون و چاپون و یاپان ویاپن
لفظلری استعمال اولنور سلفده اکا خریسه درلردی میرقاتور اکا النوئلی اوروپا معناسنه
اوروپا خرسونتو اسمنی اطلاق ایدر بو جزیره بحر شرقی ده حد غربیسی یوز التمش اوچ
درجه طولدن بحر چین وحد شرقیسی یوز یتمش التی درجه طولده براق دریا معناسنه نادره
ورمیلوکارلری وحد جنوبیسی اوتوز بر درجه عرضده سیام اوقیانوسی وحد شمالیسی اوتوز یدی
درجه عرضده لونزا کورول وآنیا اولکه سی کنارلری اولوب کندیسی شرقدن غربه جرمانیا
میلی ایله یوز اللی میل ممتد والتمش میل قدر عریض بر جزیرهٔ کبیره اولوب لورنسو بونك
طولنی بیك التیوز میل عرضی طولنك ثلثی قدر دردی بو بحر ایلدی طرف غربیسنه ملاصق
شکلنده بو حدود ایحره جنوبدن شماله ممتد طولانی اقسین نام جزیره دخی واردر بو جزیره نك
طولی التمش میل وعرضی اوتوز میل اولوب ایکیسی اورته سنده طولی اوتوز میل وعرضی بش
میل اقسیقوقم نام بر جزیره دخی واقع اولمشدر بو اوچ اطه دن غیری اطرافنده اون بش
قدر وسط جزیره که کیمی معمور کیمی خرابه درانلردن بعض بو جزیره لردر جزیرهٔ فراندو وسط
بر جزیره در باش شهری بو اسمله تسمیه اولنور جزیرهٔ یاقاسوما جزیرهٔ آس یاس جزیرهٔ سیزی
جزیرهٔ آیرا جزیرهٔ تکودی جزیرهٔ یانوس سوما جزیرهٔ قانسونغا جزیرهٔ قانفا جزیرهٔ
غوتو بعض راهبلر نقل ایدر بو جزیره ده کوپکه بکزر بر جانور واردر سنلری برحله واردقده
میل طبیعی ایله دریایه آتلوب قلج بالغی کبی بر بالق اولورلر جزیرهٔ هیو خزیرهٔ میاجیما جزیرهٔ
لونزا جاپانك شمالنده در خلقی مالا قایه کلورلر بونلرك مجموعی چین کنارلرندن اوچیوز میل قدر
بعیددر پس بو یاپون اطه سی توابعی ایله التمش دورت حکومته تقسیم اولنور کیمی سلطنتدر
باش مملکتی میاقو در ایکنجی اطه طقوز حکومتدر معتبرلری ووسوکن وفنایوره که بو جن سلطنتنه
تابعدر اوچنجی اطه نك دورت حکومتی واردر احوال سلطنت بو جزیره سلطنتی اوچ کیمسه یه
موقوف اولوب انلر دار الملك جزیره اولان میاقو نام شهرده اوتوررلر تدبیر امور جمهور جمله
انلرك النده در انلرك بیوکنه زازو دیرلر پاپا کبی احوال دنیه مسلطدر عزل ونصب
ایدروکندینك براهل ودانا خلیفه سی واردر بو زازونك آیینی بودرکه طپراقدن یاپلمش
اوانی استعمال ایدر هر آیده هلالدن بدره دك اورج طوترا اورجی عظیم پرهیزدر اول زمانده
اقلرکیر وعورتنه وارمز بونك عورتی برو حسیب نسیب اولمق کرکدر بدردن صکره
افطار ایدوب قرمز بلرکیر عیش وعشرت ایدر شکارده دخی کیدر چپلاق ایاغی ایله ترابه
طوقنمق بوکا جرم عظیمدر بوندن اوتری معزول ایدرلر بونك خاصی یوق توابع وخرجی
چوقدر لکن جاپان بکلری انك جمله لوازمنی وسعت اوزره کورورلر کیچه کندی وجودی

محافظه سنی بر مخصوص صنمه اصمرلمنجه یاتمز اول اجلدن بونك هر سنه کون باشنه بر صنمی
واردر دورایدرایکنجیسنه و واودبرلر خلقك مناصب ومراتبی پایه لرینی کورر عزل ونصب بوکا
مفوضدر چاپان مملکتی قدر دنیاده بر پایه یه اعتبار ایدر قوم یوقدر رئیس مزبور هر کسك
پایه سنی استحقاقنه کوره تعیین ایدوب بر علامت ویرانی مهر یرینه استعمال ایدرلر جمله
اطه بکلرینك ایلچیلری بونك یاننده اوتوروب التفاتنه مظهر اولمق ایچون وافر هدیه لر کتورورلر
بو هدیه لردن اکا مال فراوان حاصل اولور لکن خاص وظیفه سی آزدر بو اولدکدن
صکره برینه اوغلی یاخود بر آخر قریبی چکر بو منصب موروثدر اوچنجیسنه کوبه تاماد یرلر سفر
وحضر وجنك وصلح تدبیرینه موکلدر جمله جاپان بکلری بوکا اطاعت ایدرلر بکلر اون دورت
مستقل ومکلف بیوك سکه صاحبی بکلردر بونلره تابع بعض خرده بکلر وحاکملر دخی واردر
بری اطاعتدن خروج ایتسه سایرلری جمع اولوب حقندن کلورلر بو اون دورتك دخی اوچی
باش وعموم بکاری در سلطنت تدبیری مدبردن خالی اولدقده بونلر امور جمهوری کورولر
بوکوبه تاماك طفره سی واحتشامی بر مرتبه درکه اوروپا قراللرینه بکزر ایچ اوغلانلری
اکثر بکزاده در وسراینده کندی خدمتنه معین بر کروه عسکر متعین در سابقا بر کوبه تاما تنصر
ایدوب سائر بکلرانی اولدردیلر ویرینه چکن نصارایی قتل ایلدی سائر خلق بش
مرتبه یه منقسمدر اولی مرتبهٔ حکامدرکه بکلربکی ولك مقامنده انلرك باشنده مطلق
توتوسر واشاغیلرینه فلان تونس دیرلر ایکنجی مرتبهٔ اصحاب امور دینیه در بونلر باشلرینی
وصقاللرینی جمله تراش ایدوب رهبانیت اوزره کچرلر تزوج اتمزلر ومالته بکاری کبی جنك
ایله رهبانیتی جمع ایدرلر وبونلرك جمله سنه بونزی دیرلر وافر مختلف مذهبلر ومکلف
اتقادمیاری واردر بونلر اکثر قیانو ماشهرنده رئیسلری ایله ساکن اولوب تعلیم وتعلم ایدرلر
اکثری برهمن رأیی اوزرینه در ومعبدلرنده اولان تصویرلر دخی برهمن تصویرلرینه مشابهدر
بانس مدرسه لری بانده ونام شهرده در جاپان خلقی اکثر تحصیل ایچون انده جمع اولوب
تدریجله بونزیلر درجه سنه وارولر وبو رتبه ارالرنده غایت مرغوب ومعتبردر وبونلرك
عظیم اوقافی اولمغله مالدارلردر بونلر حقنده نقل ایدرلرکه بعض بونزیلر اولدکده بر روزکار
چقوب جنازه سنی هوایه کتورر کیدرکورنمز اولور ظاهرا بو دخی اکاذیبدندر لکن شیخ
شفا آخرنده دیدیکی کبی سن اشتدیکك خوارق فسحهٔ امکانده ترك ایله ضرور
کورمزسن اوچنجی مرتبه شهرك اعیانی واکابری مرتبه سیدر بونلرك ایکی مرتبه سی
واربری عابدلربری اعیان بلاد ایکیسی دخی مرتبه لرنده اولنجه برقرار در نقدر فقیر
اولورسه پایه سندن انمز ونقدر غنی اولورسه یوقاری پایه یه واصل اولمز اکابری
حرب زماننده جنك امورینه امداد ایدرلر دوردنجی مرتبه تجار واهل صنایع مرتبه سی
بشنجی مرتبه رعایا واکنجیلر مرتبه سیدر بو مراتب اصحابنی محافظه ده عظیم
اهتمام ایدرلر احوال سیاست بودیارده مجرمی نفی ویا قتل ایدرلر نفیدن خفیف

مطلب مراتب

جزا یوقدر سارقی عربه ایله کزدروب تشهیر اتدکدن صکره خارج شهرده صلب ایدرلر
سائر مجرملك خبری یوق غافل ایکن بوینی اوررلر وقاتلی کندی الیله اولدررلر
دعوالری اوزاتمیوب ذیز فصل ایدرلر و بونلر تاتارعادتی اوزره باشقه شهرلر طشره سنده
محافظه عسکرین اسکان ایدوب شهرایچنه قومزلر احوال دیانت بونلر اکثر
عبدهٔ اصنامدر امور اخرویه ده فوتوقی نام بونلره تضرع ایدرلر صحت واولاد وارزاق
طلبی امورنده قامیس نام خرده صنملره مراجعت ایدرلر وجمله صنملرینك باشی ایکی
بیوك پوتدر برینه آمید اوبرینه زاقا دیرلر بونزلرك لاف وکذافی بودرکه مزبور
زاقابر کیمسه ایدی طوغدوغی زمان واقربلانلر هواده اوچوب ایاغنه کلدیلر سجده
اتدیلر بیودکده بونلره برکتاب ویردی که ایچنده نیچه وصایا یازلمش ایدی آمیدا دخی
ارالرنده صاحب شرع اولمق زعم ایدرلر وخلق بونلره اعتقادده بر مرتبه افراط اوزره درکه
جنته کیرمك ایچون بونلره لینه کندیلرینی اولدوررلر کاه دریایه اتارلر کاه برقیادن
اوچارلر مغاره یه کیروب اچلقدن اولنجه چقمزلر احوال علم ومعرفت بو دیار
خلقنده قوابل وازکیا واردر جمله صنایع ادبیه وحرفیه بونلرده موجوددر نیچه یرلرده
مدرسه‌لر و یانواوم شهرنده بر مشهور اقادمیا واردرکه انده طلبه‌نك باش معلمی که
بونزیلردندر عظیم دارات وشانله اوتوروب مناصب علمیه توجیه ایدر و بونعوم نام
شهرده جزوینا دیمکله معروف رهبانلرك براقدمیاسی واردر انده بوجزیره اهالیسی
پورتقال دیلنی اوکرنورلر او ر و پادن وارنلر دخی جزیره خلقنك لسانی تعلم
ایدرلر بونلرك لساننده غایت اختلاف واردر جمله‌نك دیلی بر لکن لغات والفاظ
وحروفی مغایردر بر معناده نیچه الفاظ استعمال ایدرلر اکابر وفقیر وارو عورت وصبیان
لغتلری واستعماللری مخصوص وممتازدر کتابتده دخی نظم ونثر وکتاب ومکتوب
قلملری وحروفی باشقه مخصوصدر و برنوع لغت وقلم واردرکه برحرف برجمله‌یه دلالت
ایدر وبالجمله بوجزیره لغتنی بیلنلر سائر السنه‌دن ترجیح ایدرلر لکن تعلمی کوچدر
عظیم مشقتله زمان مدیدده تحصیل اولنور و بونلر حروفی یوقارودن اشاغی یازوب یمین
ویسار سطرلرینه تعجب ایدرلر فرنکی کتابلری باعصار کندی کتابلرنده دخی باصمه استعمال ایدرلر
لکن بونلر انجق چین وهند خلقنی کورمکله دنیایی چاپن وچین وهنده تقسیم ایدوب اندن
غیری ولایت یوق صاندیلر و بونلر اسکی مصریلر کبی رموز حروفن استعمال ایدرلر
بوحروف لغته دلالت اتمز انجق معنایه دلالت ایدر بش بیك قدر حرف قدر چاپان وچین علماسی
ارالرنده معهوددر عامه فهم اتمزلر زیرا ضبطی مشکلدر انلر ایچون حروف تهجی واردر وهیچ
برقوم حرفنه بکزمز احوال صنعت وتجارت بونلرك هر صنعتده مهارتلری عجایبدندر پورتقال
طائفه‌سنك تجارتله واسطه‌یه عظیم سفری بردی واردر افرانجو آخرذی تجواهر والتون
متاعلرینی تبدیل ایله وافر مال تحصیل ایدرلر احوال حرب وشجاعت بوجزیره خلقی اکثر

شجیع وجنکه مائل اولوب انواع سلاح استعمال ایدرلر اول اجلدن ارالرنده دراز قد وجسیم
اولمق عظیم معتبردر عسکریسی اکثر بو نوعدن اولوب التمش یاشنه وارنجه جنك بعده تقاعد
ایدرلر و بونلر صقاللرینی بر زقرقوب تراش اتمزلر باقی اخلاق وعادات بو جزیره خلقنك
بیوکلری واکابرلری اکسه لرنده بر زیرچم قور اواسطی باشنك یاریسنی یولار او غلانجقلر باشنك
اوکنی یولار وجمله سی یاننده بری برینك پرچمنه ال ایله طوقنمق عظیم عیب وعاردر جمله سی
قیللرینی جنبستره ایله یولارلر و بونلر اق ومشکل وجمیل اولور دوشك کبی قبا و پاك
حصیرلر ایله اوارینی دوشیوب انك اوزرنده اوتورلر و یاترلر باشلری التنی طاش و یا
اودون ایله قباردرلر و بونلر اچلغه وصوسزلغه واسی یه واو یقوسزلغه عظیم صبر وتحمل
ایدرلر طوغان اوغلانجقلری شدت بر دده بیله ارماقلره صوقوب ییقارلر ممه دن
کسدکدن صکره انالرندن ایروب صعب یرلرده مشقتله بیودرلر وشکارده الشدررلر لکن
فقردن زیاده منفور وکریه نسنه کورمزلر اول اجلدن اکثر قاریلر اوغللری فقیر اولوب
اکابر خدمتنه وارمسن دیو قتل ایدرلر عورتلر ایکدن قماشلر کیرو باشدن ایاغه دك
اورتونوریاپوجلری بغدای صاپندن مصنع اورلمش در ارلری عظیم طفره ایله ملبس
ومتسلح کزرلر و بونلر چین خلقی کبی نظافت وطهارت ایله عظیم مقیدلردر قاز تاوق
وسائر انسی حیوانلری بله اولرنده تلوث ایدرد یو قومزلر جمله صحراده کزدررلر
وطعاملرنده دیز اوزنه اوتوروب ایکی چتال چبوق ایله الوب یرلر اللرینی بولاشدرمزلر
و بساطلری کرلنمك ایچون پاپوجلرینی طشره ده چقاروب زیاده اهتمام ایدرلردریا
کنارلرنده وشهرلرده الحق حاللو اولانلر سبزوات و پرنج وبالق ایله چکنورلر اکابری اکثر
مشکاراتی یرلر بالغه دخی مائللردر مکلف ضیافتلر ایدرلر هر بردرلو طعامده سفره یی بوزوب
دکشدررلر و هر کسك اوکنه بر ارادج و یاصنوبر اغاجندن یاپلمش طباق قویوب هر طعامده
انی دخی تبدیل ایدرلر و طعاملری اوزرنده التون برادهسی صاچرلر و طباقلر اوزرنده
طعامی یغوب یرو زینت ایچون سرو دالغلری دیکرلر و بشمش قوشلرك برونلرینی و ایاقلرینی
التون ورق یاپشدرمغله تزیین ایدوب غایت ذی قیمت طباقلره قورلر و بونلر اوزوم تربیه سنی
وشراب استخراجنی بلمیوب پرنجدن بوزه کبی برنوع عرق وشراب استعمال ایدوب بری بری
عشقنه ایچوب اوضاع غریبه کوستررلر و مسافره رعایت ایدرلر و بونلر برجنس اسی شربتله
غایت مشغوللردر اول شربت انلرك صحتیدن زمان مدید حفظ ایدر بوندن غیری شراب
بلمزلر صوبی قیناندوب ایچنه قیا یاخود خیام دیرلر برنوع اوتك غبارنی قورلر و کمال رعایت کندی
اللری ایله بشررلر و اول مصاحبت ایچون هراوده برکوچك اوطه واردر بر مسافر کلسه البته
اکا فنجان ایله ویررلر اول اجلدن مکلف آلات واسباب ابریقلر وفنجانلر و تسیلر
اتمشلردر جمله سی حاللو انجه بشر بتخانه آلتی ایله افتخار ایدرلر و بونلرك فقراسی ساده یاغ یرینه
قدرغه بالغی یاغی استعمال ایدوب موم یرینه چره و بعض یولرده صمان صاپی یقارلر

احوال بلاد بو جزیره نك بیوك مکلف شهرلری ومنتظم شهرلری واردر اکثر وسطنه واقع
اولمشدر دار ملکی میاقو نام شهردر برکولك کنار شمالی سنده اوتوز درجه عرض و یوز التمش
طقوز درجه طولده واقع اولمشدر سلفده چوره سی یکرمی بر میل غایت بیوك شهر ایدی
اهالی بلاد فتنه لرندن وجنکلرندن اکثری خراب اولوب ثلثدن ازی قالدی لکن بو باقی
غایت معموردر حالا پادشاهی انده اوتورر و باش محکمه سی انده اولوب اوچ کمسه محکمه یه
مؤکلدر اوشاقایا بر معتبر ومعاف شهر اولوب خلقی اغنیاو مالدار ومجمع تجار درانده اولان
بازرکانلرك فقیری بیك غروش سرمایه صاحبی وسط الحالی اوتوز بیك التون سرمایه صاحبی
اولوب بیوکلری مالی بی حسابدر اوچ بیك قدر عسکر بو شهرك طشره سنده اوتوروب دائما
شهری محافظه ایدرلر لازم کلدکجه شهره بر ایکیشر کیروب کزوب طشره کیدرلر بونغوم
براولکه نك دار ملکی و باش شهری بیوك شهر اولوب برمناسب یره دوشمشدر نصارا بونده
چوقدر مدرسه سنده جاپان دلنی وجاپان خلقی لاتن و پورتقال لسانلرینی تعلم ایدرلرودریا کنارنده
برایواسکله سی واردر قویا اهالی بیننده قونبوداسی دیمکله معروف صنمه مخصوص برشهر
اولمغله جمله بکلر واعیان انده دفن اولنورلر اکر دفن میسر اولمزسه باری بردیشنی چقاروب
بعید یردن دفن ایچون انده کتوررلر اکابناء که برکمسه برجزوی انده دفن اولنسه آخرتده حسن
حال ایله حشر اولنه و اول قونبوداسی استعمال اتدکلری حروفك واضعی اولمق زعم ایدرلر
و دیرلرکه مهدی منتظر کبی هنوز اولمدی برقبرقازدروب ایچنه کیردی وغایب اولدی کیرو
چقار و اول قبر اوزرینه بر عظیم معبد بنا اولنوب بونزیلر کروهی ازدحام ایله خدمتنه رغبت
واعتکاف وعبادت ایدرلر فیونغو میاقودن اون سکز فرسخ یرده بر شهردر بیك بشیوز
طقسان التی تاریخ میلادده زلزله دن برقسمی یره کچوب باقیسی دخی فتنه لرده احراق وتخریب
اولنوب از قالدی امانغوزاکی بر بیوك معتبر شهردر اطه اورتاسنده واقع اولمشدر رودوسیکن
وقونالوم وتوسا مشهور ومعتبر شهرلردر باقیلری لورنسو کتابنده بونلردر قونغوشیما
دریا کنارینه قریب برشهردر ابتدا بونك خلقی تنصر اتمکه باشلدی قاقاتا بر عظیم
بندردر دوقوسودا و بونغو اطرافنده زواو ومانفناتی و بوبجن وچیقون
و یوامی وتاینغو ودوخی وریما وفیانو یاما اکثر بو ولایتلرك بونزیلری بونده
ساکن اولورلر اول اجلدن مشهور شهردر نارا بو شهر اوچ نسنه ایله مشهوردر
بری توجدن یاپلمش بر پاغو دیعنی صنم که بیوکلکده رودوس قولوسوزنه غالب در
بری دخی مونس کیکلری چوقدر خلقی انلره طپارلر بری دخی شهرکنارنده بر بیوك کولدرکه
ایچنده اولان بی حد بالقلری پوتلره وقف ایلیوب هرکون پرنج ایله بسلرلر صیدی ممنوعدر
نغزو وتونوقاتو واو ویاد ومینی و قاوابجی توسون طائفه سنك باش شهریدرلر و بونزیلرك
باش مدرسه سی انده در آکوتیا تجار مجمعی بر مشهور شهردر لکن جزیره شمالنده اولمغله بردی
زیاده شدت اوزره اولور بو جزیره نك وافر اسکله لری واردر جمله دن اوخینو فامانوس نام

اسكله سى مشهور ليمان اولوب هر زمان انده وافر كميلر جمع اولور احوال ابنيه بوجزيره نك
مكلف معبدلرى اركك وديشى رهبانلر ايچون باشقه مناسترلرى ومعظم ومزين سرايلرى
چوقدر پاولوس نقلى اوزره پادشاه سرايينك سقفى قورشون يرينه التون تختهلر ايله
اورتلمشدر كذلك طيش اولرينك توانلرى التون صفحهلر قبلو مرصع ومقرنس ذر
بو عصرلرده اول ديار پادشاهى اولان تايقو برغريب ومكلف سراى بنا ايدوب تاتاميس
معروف برنوع مزين ذى قيمت بيك حصيرايله اورتمشدر اول حصيرلرك سچاقلرى حرير
والتون ايله اشلنمش وهر حصيرك طولى سكز قارش وعرضى دورت قارش ايدى
وكراسته سى غايت ذى قيمت اغاجدن صنايع عجيبه ايله ياپلمش ايدى وايچريسنده اولان
تكلف وزينت تعبير اولنور دكل ايدى وبو سرايك قصرى اوكنده انواع لعب ايچون ميدان
وتماشاگاه ايكى طرفى بر بريندن منفصل يوكسك قلهلركه هر برى اوچر دوردر طبقه بنا
اولنمش ايدى وبوكا بكزرانده نيچه مكلف بنالر چوقدر لكن بوجزيره ده زلزله اكسك اولمغله
اكثر بناسى اغاجدندر وجا بجا مكلف طاش بنالر دخى واردر انهار وجبال بونك برقاچ نهر
صغيرى بعض يرلرده نافع ايجهلرى واردر وميافوشهرى كنارنده بربيوك بالقلى كول واقع اولمشدر
اكثر اطرافى يوزيلر باغچه سيدرو يرير مرتفع طاغلرى وافردر جملهدن ايكيسى مشهوردر وغايت
مرتفع اولوب برينك ديه سندن مدام آتشلر چقاروانده شيطان برمنور بولت ايچنده بعض
رياضتكش عبدهٔ اصنامه كورينور روار روب اوكنده تضرع ونيازايدرلر وبرينه قجيه نوياماد يرلر
برقاچ فرسخ بولنلردن يوكسكدر آب وهوا ونباتات ومحصولات وحيوانات بوجزيره نك
آب وهواسى خوب وصحيحدر لكن بردى شديد اولور يرى اوقدر منبت ومحصولدار
دكلدر ايلولده پرنج بچرلر واكثر اكابرى ارپه وپرنج اوندن طوزسز اتمك يرلر
وبعض يرده ايارده بغداى بچرلروانى برجنس بوچحا ايدرلر لكن يرنده انواع معادن چوقدر
خصوصا التون وكومش معدنلرى وفرت اوزره اولمغله دنيانك متاعى كندويه چكر ميوه دار
اشجارى سائرديار كبيدر نهايت يربر عظيم اردج اغجلرى غايت اوزون ويوغون اولور
كمى سرنلرينى وبيوك بنالردر كاربنى اندن ايدرلر غريبه ميوهلرنده برجنس يمش اولوركه
خرمايه بكزر واغاجنك برغريب طبيعتى واردر رطوبت سومز صويه طوقنسه فى الحال
بوروشور صولار كوياكه سمدر انى بوطريقله اصلاح ايدرلركه قوپاروب كونشده قورودرلر وبرى
چقوب ايدوب قورى قوم ودوكلمش دمر بوقى دوكرلر وانى ديكرلر فورى تازه لنور وپيراق
وير ر اولكى لطافتنى بولور وبوداقلرى قرلسه دمور چويلر ايله ميخلرلر كالاول طوتار
وبوجزيره نك حيواناتى كرك انسى كرك وحشى جمله صحرالرده سورى سورى كزرلر قيون
خنزير طاوق وقازوقوردوطوشان وكيك وانواع طيور خصوصا دراج وكوكرجن وبلدرجن
وسائرى حددر تمه سلفده بوجزيره نك دايرنامبر پادشاهى وار ايدى امن وفراغ
امتدادى ايله عيش وعشرته دوشوب انسانيتدن چقدى بكلرى اكاسر فرو اتميوب هركس

كندى

كندى اولكه سنى ضبط اتدى بعده كوبى ديمكله معروف ايكى باش حاكم بونى اورته دن قالدروب
برينى ذخى قتل اتمكله بريسى تغلب وتفرد طريقيله سلطنتى ضبط ايلدى حالا اكا تيقوساما
ديرلر بوجزيره يى بعض پورتقال بزكشف اتدك ديرلر لكن انتونيوس يكى دنيايى كشف
ايدنلرك بياننده يازاركه آنتونيوس موراوفرانسس كوس وغيرى قپودانلر ميلادك بيك
بشيوزقرق ايكى سنه سنده دودراشهرندن چينه سفر ايدركن برشديد روزكار بونلرى
ياپون اطه سنه اتدى بوسببدن انى كشف اتدبلر ومافهاوس نام مصنف بونك احوالنى
تفصيل اوزره يازوب اورتليوس ومير قاتور اندن نقل اتدبلر و بومحله ايكيسنك نقلندن
ترجمه اولندى فصل ١٣ دررسم كنه ياخط استوادن اون درجه عرض جنوبى يه وارنجه
ويوزالتمش طولندن ايكيوز اون طولنه منتهى اولنجه بعض كنارلر واطه لر كشف اولنوب
اسمنه يكى كينه يادينلدى زيرا افريقياده اولان كينه يايه سواحلده وآب وهواده تمام مرتبه
مشابه بولدبلر و بوكنارلرك جنوب طرفى ارض جنوبى يه متصلميدر يا خود بشقه
اطه ميدر هنوز معلوم اولميوب انجق بوقدر كشف اتدبلر اطلسده بونك احوالنه تعرض
اولنميوب كتاب اطلسى تكميل ايدن بودوكوس تجديد اتديكى بيوك كرهٔ ارض كه ميلادك
بيك التيوز اون اوچ سنه سنده قلمنكده رسم اولنمشدر كتابخانهٔ حقيرده موجود اولمغله اندن
اخذ ونقل اولندى كتاب اطلس وبعض قديم كره لر رسمنده ظن وتخمينه بناء طرف جنوبيسى
ارض جنوبى يه متصل رسم اولنمشدر لكن عند التحقيق معلوم دكلدر لورنسو ايدر بو يكى
كينه يايه بعضلر طوطى ولايتى ديرلر اهاليسى جمله سياه وزنكى در پوته طپارلر ولايتلرنده
وافر التون اولور دمره تبديل ايدرلر بواولكه قارشى ساحلدن ايكى بيك ميل قدر بعيددر
ويله لو پس اسپانيول ميلادك بيك بشيوزقرق بشنده يكى اسپانيادن ملوكه اطه لرينى
كشفه ارسال اولنوب بواولكه يى كشف ايلدى سكز بيل بوندن مقدم فراندوس غاله كوس
پرواولكه سندن قالقوب بواولكه دن بشرقه تره غالقايى كشف ايلدى ارض غاليقا
معناسنه خلقى بوكا بيوك قى معناسنه قايله قودبرلر غايت واسع اولكه در اون بش درجه
عرض جنوبى ده واقع اولوب هواسى معتدل و يرى محصولدار درانده وافر التون وجواهر
وطيب بولنور اول اجلدن اسپانيوللر حضرت سليمان التون كتوردبكى اطه بودر ديرلر
وبواولكه جنوبده آتش طپراغنه متصل اولدوغن تحقيق ايدرلر خلقى غايت وحشى ومردم
خواردر كيمسه ايله الفت اتمزلر و بدنلرينى الاجه نقش ايدرلر ودريلرى قالين درعريان كزرلر
بواولكه صان جاقو ويد صان پتروونولوتيا نام اطه لر وقاندلاره دوكندبلرى واردر پورتقال
بواسملر ايله تسميه ايلدى اهالى قتنده اخر اسملر ايله مشهوردر فصل ١٤ درجزائر چين وهند
اون دوردنجى فصل محيط شرقى جزيره لرى بياننده در سواحل چين ده كناره قريب طولانى
الشكل قوريا نام جزيره دن غيرى وسابقا ذكر اولنان ياپون وكينه يا اطه لرندن غيرى
كتاب اطلسده اون ايكى متعين جزيره واردركه اطرافنده خرده جزائر ايله رسم

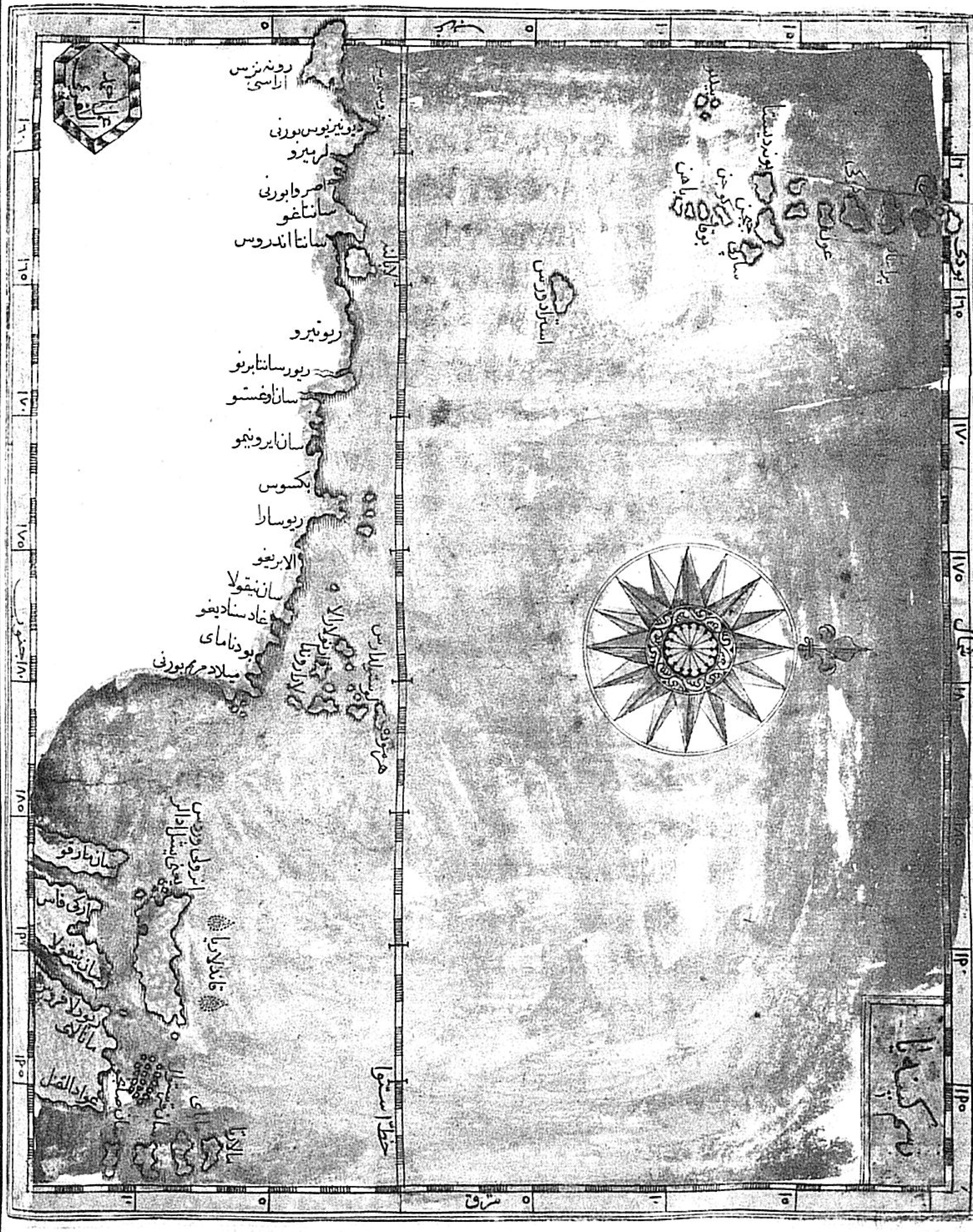

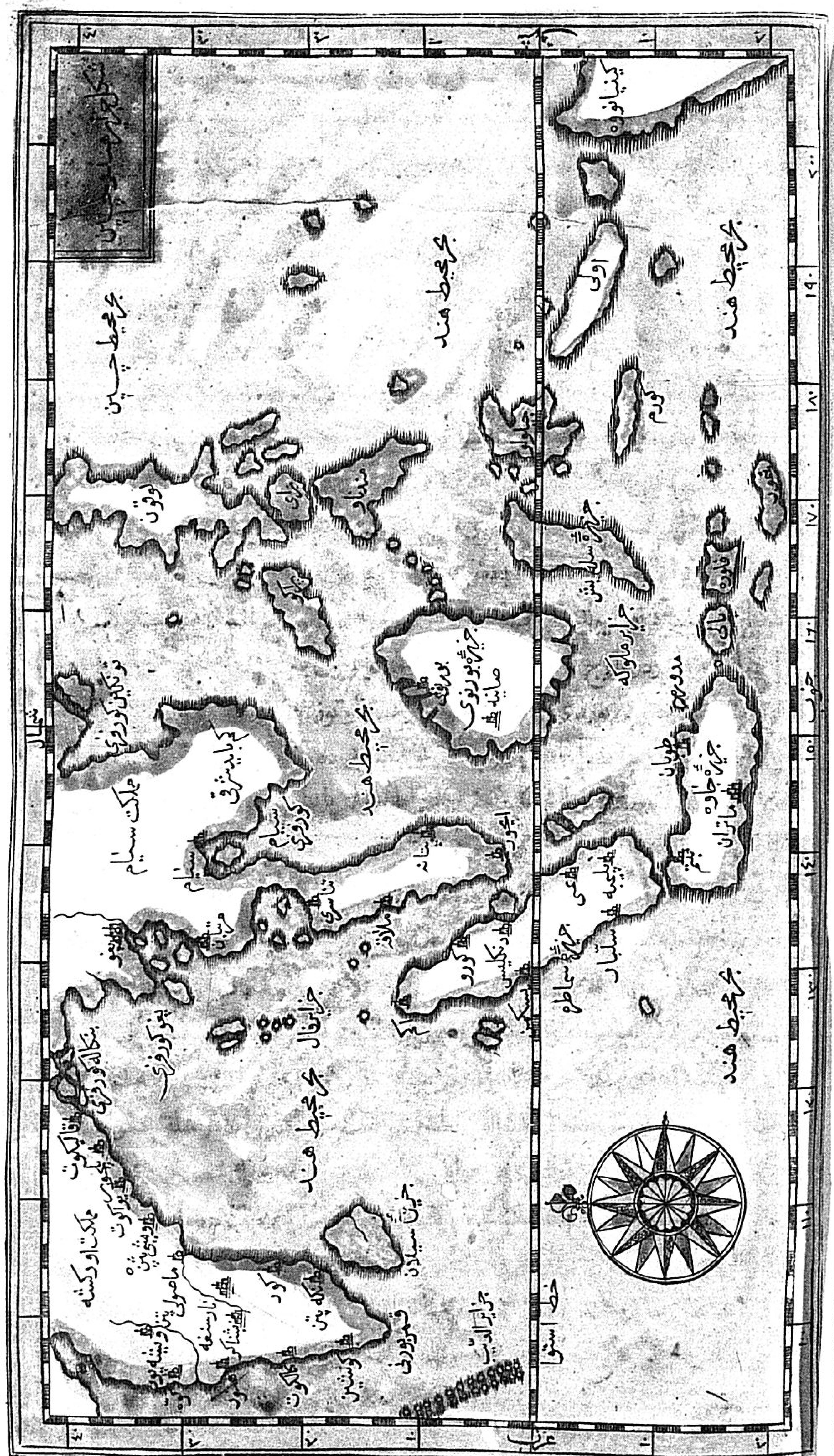

كليسى ايكى صحيفه دن اخذ وبر صحيفه ده درج اولنوب صكره كلان تفصيله مدخل قلندى مرقاتور واور توليو جغرافيارنده بو بابده اول مرتبه شرح وبيان اولمغله وشملرى دخى بو رسمه مقصور اولمغله قاستيليادن جاقو نام مصنفك بيك بشيوز التمش ايكى ميلادده رسم اتديكى آسيانك اوچنجى قسمى رسمندن بر مرتبه بسط وتفصيل وسائر كتب اسلاميه دن بو جزيره لر اخبارنك قصورينى تكميل اتدك بو اثناده رسملرك برى برينه نوعا مغايرتى واقع اولورسه بعيد دكلدر زيرا مفصل هر برده مجمله موافق وبرى برينه كليتله مطابق دوشمك امر عسير ونادردر خصوصا رساملرى مغاير اولهرحال كرك تفصيل وكرك اجمال وجود خارجيه مطابقتدن قطع نظر تقريبدن خالى دكلدرلو رنسوايدر بو جزاير شرقيه سينغا پوار بورننك اوته سنده آسيانك شرق وجنوب طرفنده خط استوانك ايكى جانبنده وافر دربريره كاسه اوروپادن واسع اولوردى بو جمله ده كرچه التون اولور لكن اول سمته سفرايدن تجار التونه تنزل اتميوب كميلرينى ذى قيمت طيب وبهار ايله يوكلدرلر و بونلرى جانب شرقدن اولا انتونيوس دبريو نام پورتقال قپودانى كشف ايلدى صكره جانب غربدن فردينانادوس ماغليان كندى جزاير مزبوره خط استوا ومدار شمس التنده اولمغله خلقى اكثر ضعيف المزاج وقصير القامه وعقل وادراكلرى مغشوش ومتلون اولوب زحمته تحمل اتمزلر بعض جزيره خلقى سياه چرده وبعضى اق وبعضيسى مؤدب اولور لباس كير وبعض جزيره خلقى وحشى درعريان كزر بعضلرى مسلم وكيمى نصرانى وچوغى آيين قديملرى اوزره پوت پرستدر بو جمله نك رعاياسى بكلرينه غايت مطيع اولوب كوردكلرنده كوزلرينى يوموب سجده يه واررلر شمس وقمر وسائر كواكب اسميله تسميه ايدوب الوهيتى اعتقادنده اولورلر قليل العقل طائفه در مرقاتور رسمندن اخذ اولنان اون ايكى جزيره لر بونلردر ١ منسس ٢ لوقونيا ٣ قالاميانس ٤ مندناوه سيرام ٦ جيلولو ٧ سله بس ٨ بورنوى ٩ تيمور جاوه ١٠ سومطرا ١١ سيلان ١٢ جزيرهٔ منسس يوز يتمش درجه طول وايكى بچوق درجه عرض جنوبى ده دورى يوز جرمانيا ميلنه قريب چاركوشه بر جزيره در يكى كينه يابوزنه اون ميل قدر قريب اولوب اسپانيادن منسس بكى كشف ايتمكله اكا منسوبدر جزيرهٔ لوقونيا ضم لام وقاف ايله يوز اللى بش درجه طوله واون درجه عرضدن يكرمى درجه عرض آخرينه وارنجه ممتد بر جزيرهٔ طويله در چين شرقيسنه واقع اولوب مابينى التمش جرمانيا ميلى قدردر بو جزيره ده اوچ شهر وقلعه واردرلو رنسوايدر بوكا الكينه اطه لرى ديرلر وافر جزايردر لكن ايكيسى باش جزيره در برينه بيوك لكونيا وبرينه كوچك لكونيا ديرلر بيوك لكونياده وافر التون وكثريله قماشلر وحريراولور نيچه ذى قيمت متاعلرى خلقى هند سواحلنه كتوررلر وبونلر غايت منتظم طائفه وچين خلقندن انسانيتلو درلو نلرى بياض اولوب كندى ولايتلرينى محافظه ايدرلر بيكانه قومازلر بواسطه لرك سينك شهرندن غيرى شهرى معلوم دكلدر بو شهر دريا كنارنده بربندر وشهردر مقدما بو جزيره خلقى بهار

المغه هرسنه مالاقایه گاور لردی لکن پورتقال مستولی اولالی گلمز اولدبلر چینه
واروب قانتاشهرندن الورلر پورتقال دخی اورایه کتوررجاقور سمنده بوجزیره فلیپینا اسمیله
مسطوراولوب کارشرقیسنده اولان خرده جزایره دخی فلیپینا اطه لری دیرلردیو یازلمشدر
تاریخ هجرتدن بیك اون حدودنده پروده مشیقوحا کمی اسپانیول بحر سوردن سواحل
چینه واروب بوجزیره یه مستولی اولدی لورونسواید ربوجزیره لر اسپانیا پادشاهی ایکنجی
فلیوس زماننده کشف اولنوب اکا نسبتله فلیپینا دینلدی حالا اسپانیوللر الننده در وبوکا خلقی
جزیره ٔ تندای دیرلر شهرلری سید ای که طرف شمالنده درجاقوموا کا قانغودیمشدر پاغانس
وسطنده واقع اولوب جافوا کاسیا بو تسمیه ایلمشدر رمـــان وسطنده جنوبه دوشوب جاقو
رسمنده پولو یازلمشدر جزیره ٔ قالامیانس یوز اللی اوج درجه طول اون بردرجه عرضده بر
طولانی جزیره درچین ده قامیپادن شرقه اللی میل دن زیاده واقع اولمشدر بونکله ساحل
اراسنده مثلث الشکل بر وافر دوکنذی واردر طقسان جرمانیا میلی اوزونلغی واوتوز میل
قاعده سی بوقدر مسافه اراسنده بعض یوللر واردر چیندن بوجزیره یه واطرافنده اولان
جزایره سفینه اول یوللردن کچر وبوجزیره چاقور سمنده مربع الشکله قریب وپالوهن
اسمیله مسطوردر واوج شهری یازلمشدر بری پولو وبری وسطنده پالاهن وبری قرازان
وبوجزیره نك جنوبی بورنوی اطه سی اولوب اراسی اوتوز جرمانیا میلی درجزیره ٔ سیرام
یوز التمش بش درجه طول وبش درجه عرض جنوبی ده بکی کینه یه قریب شرقدن
غربه انحرافله ممتد طولانی الشکل برجزیره در اطلسده پاپواس سیرام اطه سی یازیلوب
کاشفی اسمیله تسمیه اولنمشدر لکن جاقور سمنده اول محلده جزیره رسم اولنمیوب فلیپینا
اطه سنك غربنده پاپواس نامیله مثلث الشکل برجزیره یازلمشدر غالبا اول دخی بو کاشف
اسمیله تسمیه اولنوب بونی صکره کشف ایتمشدر فصل ١٠ درجزیره ٔ جیلولو وملوکه اون
بشنجی فصل جزایر محیط شرقی دن ژیلولو ومالوقا جزیره لری بیاننده در اما جیلولو کسر جیم
صغیره وضم لام ایله جیلولو وژیلولو دخی دیرلر یوز التمش درجه طولده خط استوا تنصیف
ایدر مساحه ٔ دوری ایکیوز جرمانیا میلنه قریب بر جزیره ٔ عظیمه در شرقیسی سیرام شمالی
مندناو غربی سله بس جنوبی سنا اون اطه لر ایدر اطلسده ایدر اول دیار خلقی دلمور دیرلر
برقاج اطه واردر بوجزیره اتلرك بری در هواسی غایت کرم وسردو بیوك محصولی پرنجدر زیاده
وافر اولور ساغو دیرلر بر نوع اغاجك اوزیني اتمك ایدرلر واول اغاجك عصاره سنی شراب
وینه ایچرلر وبونده برنوع یبانی تاوق وفرت اوزن اولور که بودیار تاوقلرینه بکزه مزودریـــا
کنارلرینه قبلی بغایی حد درانلرك اتی بوزاغی اتنك طعمنه بکزر بوجزیره خلقی ادم اتی یرلر
مرحمتسز ناتراش طائفه در لکن لورونسواید راهالیسی محمدیلردر هند جدید تاریخنده ایدر
کشتی ٔ مغلیان جلولر جزیره سنه واروب انده اسپانیادن بر طائفه بولدیلر مقدما کلوب
بوجزیره ده بر محکم قلعه بنا ایتمشلر پس ارباب جزیره اصحاب سفینه یه لازم اولاندن ماعدا

یکرمی قنطار قرنفل ویردیلر تقویم البلدانده بو جزیره یوز تمش طولده سیلی اسمیله یازیلوب
بعض کتبده سیلا نامیله مسطور اولمشدر نهایة الاربده ایدر بو سیلا التی جزیره در علویوندن
بر قوم بنی امیه دن فرار وانده قرار ایلدیلر وشهرلری پونتکال وسوبا وغونتو ومالیقی وباکوز
وسیام مثا کارس جمله التی بلد دردیو مخالف طول وعرض ایله ذکر ایدرلر اما جزایر مالوقاکه
آکا جزایر ملوك ومولوقا وملوکه ومالوکه دخی دیرلر خط استوا التنده یوزاللی بش درجه
طولده بر قاچ خرده جزیره لردر جیلولونك کار غربیسی قربنده انکله سله پس اطه سی اراسنه
واقع اولمشدر اطلسده ایدر بو اسم خاصة بش جزیره یه اطلاق اولنور بری ترناته در تارانتا
وترنیاتی دخی دیرلر بو جمله نك بیوکی وباشیدر وبری تیودور نام جزیره در تیدوری وتیدوره
دخی دیرلر وبری مونیر در موتیل وموتل وماتیل دخی دیرلر وبری ماخیان در ماکیان وماکره
دخی دیرلر وبری باخیان در باخیون وبوقیان دخی دیرلر جمله سی یکرمی بش میل مسافه
ایچنده اولوب بیوکی التی میل کوجله چویرر بونلردن معتبر تیدورا وترناته در ترناته نك
ایکی ایو اسکله سی وار در کشتئ مغلیان تیدوری یه وارد قده حاکمی عربدن منصور نام بر
شخص ایدی بر زورق ایله کیلره کلوب اکننه بر پیرهن کیوب میانه کمر قوشانمش وباشنه
بر مندیلی اسکوف کبی بوکوب صارنمش یالن ایاق کزر بر سفینه یه چیقوب اوتوردی بر صاری
قدیفه قبا کیدردیلر واوکنه بر قاچ ذراع چوقه واطلس واینجه بز وبر قاچ مینا قدح
وسبحه وآیینه وسکین ومقراص قودیلر اسپانیاعا کمندن سلام دکروب تجارته اذن طلب
ایندیلر منصور دخی انلره ملاطفت کوستروب بیع وشرایه اذن ویردی قوم مغلیان بش
آی انده طوروب تجارت ایندیلر بر طوبره قرنفله اوتوز ذراع کتان بزی یا اون ذراع قرمزی
چوقه یا دورت ذراع صاری چوقه نرخ ایتمشلر ایدی واطرافدن دخی چوق طائفه کلوب
معامله ایدرلردی آب وهوا بونلرك هواسی غایت بد وناخوشدر لکن تجار کثرت ربحی اجلندن
کلوب کیدوب اوتوررلر صباحلرده هوا یوس واویلیه دك حرارت مشتد اولور اوبله دنصکره
بر زروزکار چیقوب غروب اولنجه اسر نباتات ومحصولات بو جزیره لرك ترابی غایت
یبوست اوزره اولمغله نازل اولان امطاری پایانی سونکر کبی یودوب دریایه اقیماز لکن انواع
طیب وبهار قسمی اولان ادویهٔ حارهٔ یی وفرت اوزره انبات ایدر بو جزیره لر اول جهتدن مشهور
آفاقدر بونلرده جوز بوا ومصطکی وعود وصندال وزعفران وبوبرو قرنفل ودارچینی تربیه سز
بی حد بتر وجمله سنده اولور اما دارچینی ماتیل ده چوقدر شجر مزبورك شکلی درخت انار
کبیدر لکن یپراغی دفنه یپراغنه ومیوه سی دفنه میوه سنه بکزر قشری حرارت شمس ایله
متفرق اولوب صویلور جمع ایدوب کونشه قورلر یابس اولور ودرخت مزبورك اوراقندن
بر صو ودهن چیقررلرکه لطف رایحه وکثرت نفعده کلابدن ذی قیمت راجحدر شجر قرنفل
ترناته ومونیرده چوق بتر اکثر قیالرده اولور اشجاری عظیمه در ورقی دفنه ورقنه بکزر
وقشری شجر زیتون قشری کبیدر دورد یجی سنه ده میوه ویرر اولا تورنج چچکی کبی ازهاری

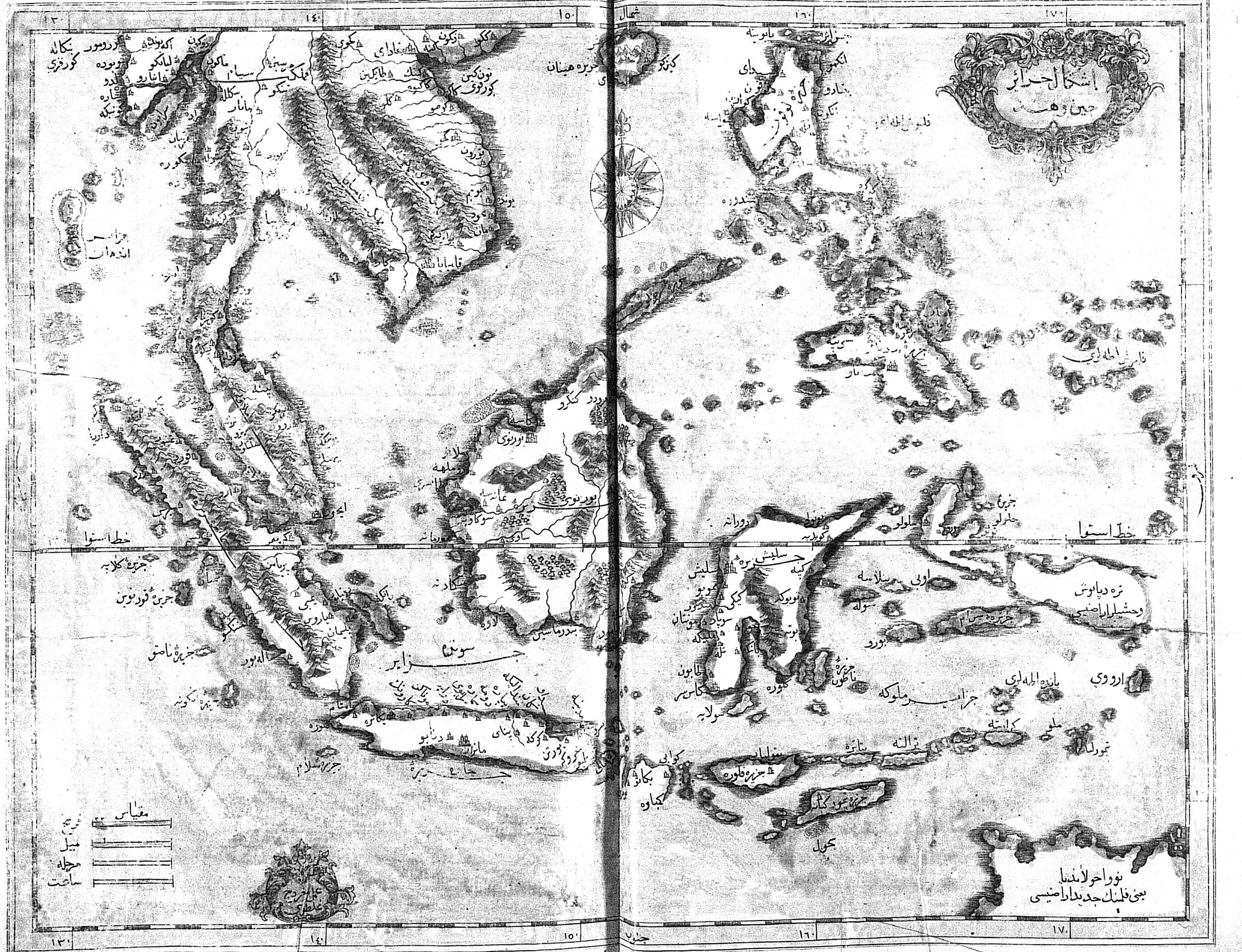

اشكال جزائر
چين وهند
شمال
جنوب
١٣٠
١٤٠
١٥٠
١٦٠
١٧٠
خط استوا
جزائر اندمان
جزائر سوندا
جزائر ملوكه
تره دیاپوش
وحشیلر اراضیسی
نووا حولاندیا
یعنی فلمنك جدید اراضیسی
مقیاس
میل
مرحله
ساعت

اولوردوكلدكد نصكره میوه سی تدریجله اكثر باشی شكاننده بتر وعنب آسا خوشه خوشه
صالنور واولا یشل بعده بیاض اولور وتمام رسیده اولیجق سرخ وقورودقده سیاه اولور جمع
ایدرلر تقویت ایچون اب دریا ایله صولارلر بعده جاهلرده در مخزن ایدرلر ویلده ایكی محصول
الورلر وبو قرنفل اغجلری شولقدر صیق بتر كه یرینه كونش طوقونمز اعلاسی مرتفع یرلرده
پیدا اولاندر دوز یرلرده بتنك اولقدر ثمره سی ظهور ایتمز وبعض صعب سنكستانده رسیده
اولوب دوكلدكدنصكره باران زماننده سیل اندروب جمع ایدرلر زیرا صعود ممكن دكلدر
وبو اشجاری اهالی جزایر ارالرنده حصه لشمشلردر انكله كچنورلر زیرا سائر لوازم معاش غیری
دیارلردن كلوب بونكله استبدال ایدرلر عودك درختی درخت انار قدر وورقی ورق ریحان
كبی در و سنكستانده بتن عود جمله دن ارطب وسائر یرلرده اولاندن اطیب در و درخت
مزبوردن بعضنك ورقی ورق شفتالو وبعضنك ورق امرود كبی اولور جوز بوا اشجاری دخی
بیوك اولور ثمری تازه ورطب ایكن قشرندن اخراج اولنسه مصطكی كبیدر وبو جزیره لرده
برنوع عسل اولور كه لذتی سكره قریبدر حیوانات بو اطه لرده طوطی وافر در خصوصا مرغ
هما كه اكا انكری قوشی معناسنه ماناقودیاتی ومانقودیانا دخی دیرلر كاهی كوكدن دوشر
وجثه سی حقیر ولحمی جحمی صغیر وكردن ومنقاری دراز صقصغان قدر باشی پرستو باشنه
بكزر ریاسی وقویروغی ایكی چتال واوزون ایقلری یوق بر مرغ خفیفدر دائما جو هواده اوچار
تعیش ایدر باشی اوزرنده توكاری شولقدر اینجه قیل كبیدر كه كوجله فرق اولنور و بیان اوردكی
كبی سبزه لوندر لكن بونك یشلوكی اچق وزمرد آسا لامع در و بوغازی التنده اولان یشل
اچق كیتدكچه قارنی التی اچق یشل صاری یه مائلدر و بوینك اوستی صوق خفیف توكلر
ورنكی سیاه فام در قویروغنه وارنجه توكاری تدریجله بیوك ولونی كیتدكچه اچق اولوب
قنادلری اچلدقده برقارشدن ارتق اوزار قنادلری التی چمشیر رنكدر واوزری سیاه واق قاریشق
رنكدر ایكلری بری برینه ملاصق اولمیوب اچلدقده ایرو طورر بو قوش بین الناس مرغوب
ومعتبردر اطلسده مرغ مزبور وجه مشروح اوزره مسطور اولوب هند غربی تاریخنده ایاغی
برقارش واردر وجناحی یرایله یوقدر اما هر زمان هوا اوزره طوروب مادام كه حی در زمینه اینمز
وكاهی قرنفل ودارچین اشجارینه قونب انلرك اوراقنی اكل ایلر وروزكار ساكن اولدقچه قونب
او توررو ینه بادوزان اولدقده قالقوب كیدر ریشلری لطیفدر زیبا سورغوجلری اولوب
ولحمی بعض امراضه نافعدر دیو یازار لكن قنادی یوغیكن اوچمق وهر زمان هواده طورمق
جائز دكلدر وایقلری واردر دیدوكی غلطدر رفقیم مرغ مزبوری كورمك واقع اولدی كتاب
اطلسده توصیف اولندوغی اوزره در احوال دیانت بو جزیره لرك خلقی اكثر بت پرستدر
وشمس پرستدر كمی ثمره طپار و بونار سلطنتی كوندز شمسه وكیجه قمره تخصیص ایدرلر وماه
ماده وافتاب نردر دیرلر سائر كواكب ایكیسندن وجوده كلوب انلر ابوین مقامنده اولدوغنی
ظن واعتقاد ایدرلر وجمله كواكبی معبود بیلوب نیرینك غیریسی خرده معبودلردر دیرلر

كون طوغركن مخصوص ابيات واشعار ايله اني سلاملرلر ايكجه قمره دخي تكريم محبت ايدرلر اولاد وارزاق وسائر حاجاتني انلره عرض ايدوب تضرع ونياز ايله تيسر ايله ديو يالواررلر كشف اولندقدنصكره ترناته ده پورتقال قرالي برحاكم نصب ايليوب برمكلف مناستر ياپدردي واوقف تعيين ايتدي انده رهبانلر اوتوروب خلقي اضلال وتنصره دعوت اوزره اولديلر كمي تنصر ايدوب كمي اسكي ديني اوزره قالدي اخلاق وعادات بونلر مرحمته وعد له مائللردر جنك سومزلر وصناعته رغبت ايدرلر بوجزيره لرده امر معاش لوازمني اكثر بازركانلردن تحصيل ايدوب محصول ايله كچنورلر دارچين قرنفل امثالي اشيايي تجاره ويروب كنديلرينه مهم اولاني الورلر بوجزيره لرنهاركاني اولمغله اقطار ارضدن كميلر واروب اكا انواع متاع كتوررلر خصوصا سفاين اسپانيا وپورتقال هر سال كيدوب كلمه دربوجزاير ملوكه خلقي عقول قاصره اصحابي متلون جنك جوي طايفه در بلا سبب بري برلريله جنك ايدرلر وفاله غايت اعتبارلري واردر تجارت بلمزلر وايمزلر كميلري جمله كوركلي وخرده درواكن بلمزلر غايت قلت ومضايقه اوزره كچنورلر يولري منبند درلكن اكين زحمتندن قچارلر ذكر كاشف ملوقاسابقا بحر اوقيانوسه سفر ايدن قپودانلر ذكر اولنوب غربدن كيدوب شرقدن كلن مغليان قپودان سفري هند جديد تاريخندن اجمالا ذكر وبيان اولنمش ايدي بومحلده اطلس صاحبي مبرقاتوراني بركونه دخي تفصيل ايدوب فائده دن خالي اولمامغله كير ونقل واعاده اولندي لوامع النورك يوز قرق يدنجي فصلنده مسطور دركه پورتقال واسبانيول طوايفي نوبت بنوبت يكي دنيايي كشف ايتدكجه هر طايفه كشف ايتدوكي مملكتي كندي پادشاهي ممالكنه ضم والحاق ايتمكه وبويوزدن خدمتنده بولنمغه سعي ايدردي اول اجلدن ارالرنده نزاع واقع اولوب التنجي الكسندر پاپا بونلر بري برينه مانع اولوب مصالحتدن قالمسونلر ديو يكي دنيايي مابينلرنده تقسيم ايلدي وبعض شروط ايله قوانين قوروب حكم ايتدي كه اسپريدس ديمكله معروف اولان اطه لردن شرق سمتنه نه بولنورسه پورتقال طائفه سنك اوله واورادن اشاغي غرب سمتنه نه كشف اولنورسه اسپانيا خلقنك اوله بوكا بناء اسپانيوللر مزبور اطه لردن سفره باشليوب امريقايي كشف ايلديلر وپورتقال دخي اورادن شرق سمتنه كيدوب نيجه اولكه لري بولوب الديلر ومرور ايامله كار وكسبه طمع ايدرك اسپانيوللره تعيين اولنان قسمه كاهي ال اوراتمغه باشلديلر صكره كرو برمعركه خصوصنده نزاع واقع اولدي پورتقال قپودانلرندن فردينالدوس ماجلانوس اسپانيا طرفني طوتوب حكم وفصل ايلدي وديدي كه پاپا تقسيمي اوزره ملوكه اطه لري اسپانيانكدر وبونك حكمنه باعث بو اولدي كه پورتقال قرالي انانول بوكا خدمتي مقابله سنده وعد ايتدكي وظيفه يي مرادي اوزره ويرمز ايدي پس ميلادك بيك بشيوز اون طقوزنده اسپانيا پادشاهي بشنجي قارولوس ايمپراتورم كلوب انك امري ايله غرب يولندن مزبور اطه لري كشفه كيتدي اولا اسپانيادن جنوب سمتنه صالوب عرض جنوبي اللي ايكي درجه اولنجه كيتدي اندن غربه

دونوب افق تحتانی ده بحر بی پایانی یکوب شرقه قصد ایتدیکی ملوکه اطه لرینه بالآخره
کشتیلر واصل اولدیکندی انده جنکه دوشوب بولد استلری فوق الافق آسیا وافریقا
سواحلنی یکوب اسپانیلیه کلدیلر غریب جرأت واقدام ایله بر سفرده جمله دنیایی طولاشدیلر که
اول زمانه دک نوع بشردن برکمسه بوجرأتی اتمامش ایدی لکن کیلرک کیمی غرق وکیمی کرفتار
اولوب انجق برکمی قالمش ایدی سلامتله اسپانیایه واصل اولوب وافر طیب ولؤلؤ کتوردیکه
بعضلری کوکرجن یمرطه سی قدر کیمی تاوق یمرطه سی قدر وقاز یمرطه سی قدر وار ایدی پس
بو کمیجیلر ایدی ذکر ومدحه ارغنوته کمیجیلرندن زیاده سزاوار اولدی زیرا انلر یونانندن قالقوب
قره دکزی طولاشوب کلمکله سفر بعید ایچون ضرب مثل اولدیلر بونلر ایسه بتون دنیایی
طولاشدیلر وبونلرک کیسی صورکوا کبله اولان شکل سفینه ایله مناظره ایدرسه روادر اول
اجلدن بو سفینه معزز ومکرم اولوب زیارتکاه قالمشدر پس مزبور قپودان غرب سمتندن
کیدوب مغلیان بوغازندن بحر سوردن بو اطه لره واصل اولمغله پورتقال اندن ال چکمش ایدی
لکن کروکشتیلری واروب کلمه دن خالی دکلدر زیرا شرق یولی انلره بر زقریبدر فصل ١٦
در بیان وندناو وغیری اون التنجی فصل جزایر محیط شرقیدن وندناو ومات وسبوت
وسناون وباندن وسجنس وغیری اول اطرافده اولان جزایر شرقیات وجنوبیات بیاننده در

اماوندناو فتح واوایله اطلسده مرسوم اولدوغی اوزره یوز اللی بر درجه طول اون درجه عرضده
مثلث الشکل بر جزیرۀ عظیمه اولوب جرمانیا میلی ایله دوری ایکیوز میله قریبدر بوکا
میندانااو دخی دیرلر اوزرنده دورت شهری واردر بری مندناو بری بوران که بوزیر دخی دیرلر
بری مالاقابری قانولا باکه قاتالو دخی دیرلر بونک خلقی سیه چرده لر وبوزلری وصاچلری اوزون
ورق خرمادن زیبا حصیرلر نسیج ایدرلر که ایراقدن کورن التون صنور واول حصیرلردن
دورتلرینه ستره ایدرلر عریان ویالک ایاق کزرلر نسالری حسنالردر وبونلرک بیوک کشتیلری
وتیغ اهنلری وطوپلری وبارونلری واردر واغز توفنکی ایله مسموم فندقلر اتارلر که نره یه
طوقنسه هلاک ایدر پنبه دن جبه لر کیوب بکلری باشنه التون مجوهر استفان طاقنورلر
وبو جزیره لرده التون معدنلری چوقدر ونان وارز بی نهایه درلو نسوا ایدر بونده اسپانیوللرک
بعض قلعه لری واردر اهالیسی طوب وتفنک استعمال ایدرلر وبو جزیره ده دارچین حاصل اولور
لکن بونده اولان سیلان دارچیننده غیری بر نوعدر که بونک طعمی طتلو اولور وساقزلودر
میلاددک بیک بشیوز یکرمی یدیسنده قورتوز نام قپودان سوقی ایله اسپانیاکمی سایه پترو
نام شخصه اوچ پاره کشتی وبروب بحر سوره کوندردی تاکه تمام کشف ایلیه مزبور دخی بیک
دورتیوز میل کیدوب مزبور جزیره یه واردی ونیجه جزیره لر کوردی که جمله دن ایکیسی
بیوک ایدی بری مندناو بری بسایه ایدی اندن کیدوب نانی نام جزیره یه کلدی که انده
پورتقالک بر محکم قلعه سی وار ایدی جزیرۀ مزبوره یوز قرق بش درجه طول بش درجه
عرضده در جاقور سمتنده تمامی یازلمشدر سبوت یوز اللی طقوز درجه طول طقوز

درجه عرضده برجزیره درجاقو زبوت یازار هند غربی تاریخنده مسطور اولدوغی اوزره مغلیان
قپودان بوغازدن چخوب محیط شرقی جزیره لرینی کشفه کتدکده اولا انبغنه جزیره سنه کلوب
چوق بیاض مرجانلر بولدیلر وبرقاچ زورق کوردیلرکه اصحابنك مولری درازودندانلری سیاه وسرخ
ولباسلری ورق خرمادن ایدی شرقدن کلورزدیدیلراندن چخوب سبوت جزیره سنه کلدیلر
امیرنه امان دیرلردی وبوکا قریب جزایر کثیره وارایدی سبوت جزیره سی بربیوك اطه دراندە
التون معدنلری وسکروزنجبیل اولور خلقی اعلا بیاض چینی لردوزرلرکه ایچنه مسموم طعام
قونسه کمال لطافتندن فی الحال شکست اولورمز بو رچینی نك ترابنی اللی سنه دن زیاده تربیه
ایدرلر بومقوله یه ملوك رغبت اتمکله سائر ناس اراسنده دخی بو سببدن مرغوب وذی قیمتدر
حتی رغبتك سببی خصوص مذکر اولدوغی بلمیوب مجرد خطایی فنجان وکاسه وطبق انواعنی
ذاتنده ذی قیمت صانوب تقلید ایله اضعاف مضاعف بهالره بیع وشرا ایدرلر بونلری تغلیط ایدن
اول لطیف اوانیلرك سمومه عدم تحملی دراول نوع ایسه بودیارلره کلمك ممنوعدر دیرلر و بو چینی
احوالی چین دیارلری فصلنده تفصیل اولنور رقوم مزبورعریان کزوب حاکملری بلنه تنور
طوتار وباشنه منقش عرقیه کیرو قیمتی طاشلردن خاتملر طاقنور وجمله سی زیت ایله ادهان ایدب
ارقه نام شکل امروده برمیوه ایله دهانلرینی ودندانلرینی سرخ ایدرلر ومجلسلرنده برکاسه یه
صوطولدوروب اوزون قمشلرله ایچرلر نبات وبوجزیره ده پرنج وطاری چوقدر اما یمزلر
خورمادن اتمك ایدوب قورودرلر انی یرلر وبرنجدن شراب ایدرلر ودرخت خرمایی دلوب هر
صباح انك صونی ایچرلر وبونده قوقوس نام بطیخ مثال طویل وعریض برمیوه اولورکه پیاز
آساورقلری قات قات در قشری یابس قبق کبی دراحراق ایدوب رمادی ایله امراضه علاج
ایدرلر وچاق وسطنده لیف کبی برنسنه واردراندن لطیف رسنلر اولور ومیوهٔ مزبورەنك درختی
خرما کبیدر خوشهٔ انکور کبی بارویرور وسحرمزبورك کوکنی حرق ایدوب شیشه یه چکرلر
وقرع انبیق ایله آبنی الورلر انواع امراضه دوادر حیوان وبوجزیره اطرافنده ماهیلر واردرکه
کاهی مرغ مثال طیران ایدوب بره دوشرونه بحرهٔ کیرر بوجزیره قربنده اولان اطه لر اصحابی
کلوب مغالیله بولشدیلر الا که ماغوتان سیلاپو نام جزیره اون التی میل سبوتدن بعیددر
ماتنان وماتان دخی دیرلر خلقی کلوب انقیاد اتمدی مغلیان برمقدار آدمله واروب انلرله جنك
ایلدی واثناء جنکده مقتول اولدی باقی قلان یوزاون بش کمسه ایکی پاره کشتی یه سبوتدن
برمقدار بهار تحمیل ایدوب ینه جانب غربه کتدیلر وبوناء نام جزیره یه واردیلر جزیرهٔ بوقانور
بونك خلقی علم سحره غایت مشغوللردر پورتقال تحقیق اوزره بونلرك بعضیسی اختفا ایدر
ودشمنلری انلردن غایت قورقرزیرا بونلری کورمیوب استدکلرینی قتل ایدرلر وکمسه انلره ظفر
بولامز اولا جلدن اهالئ جزایر انلره شیاطین انس معناسنه اورانی سنکوی دیرلر وجزیره ده
پالودیمالو قودیرلر برنوع ذی قیمت شجر اولورانواع امراضه دوادر بونك قربنده جزیرهٔ فانغی وجزیرهٔ
جوکی وجزیرهٔ جوغاماوجزیرهٔ بورو وجزیرهٔ لوماتولا نام اطه لر واردر سلفده بونلرك مخصوص

بکی

بکی بوغیدی هر برنده سان بداری دیمکله معروف بررئیس واراید ی انجق کندی قبیله سنه
حکم ایدردی صکره پورتقال مستولی اولوب بونلری کندیلرینه محکوم قلدیلر بواطه لرده
واقرجوز بو اولور جزیرهٔ اوده که ایوندن دخی دیرلر یوزاللی اوچ درجه طول بش درجه
عرض جنوبی ده برجزیرهٔ مستطیله در بونده وافردارچینی اولور جزیرهٔ زولوناقی بوکا سولاتقا
دخی دیرلر یوزاللی دورت درجه طول والتی درجه عرض جنوبی ده واقع اولمشدر جزیرهٔ
مالوه بوکا مالوا دخی دیرلر تیمور اطه سنك کارشما لیسنه قریب بوایکی جزیره اهالیسی
غایت وحشی طائفه در میلادك بیك بشیوز سکسن برسالنده پرودن صالوب بوجزیره لره
کشف ایچون کلدیلر کرچه مال ومتاعی چوغیدی لکن خلقی وحشی وبد اخلاق اولمغله
طورمدیلر جزیرهٔ آنتوکتو جزیرهٔ موداپونلر دخی مالواقربنده در بونده صاغودیرلر برجنس
نباتدن سوماتر اخلقی عادتی اوزره اتمك ایدرلر وانده ایری ولطیف تاوقلر اولور لکن روم
وهند تاوقلرینه بکزمز بیضه لری ایری واتی دراج کبی لذیذ اولور بوجزیره لرك خلقی
یوزلرینی الاجه نقش ایدرلردللری مختلف ووحشیلردر معتبر شهرلری رااووسکوتیاوتولون در
بونلرده اکثر نصارا اولور جزیرهٔ سنا اون اطلسده یوزالتمش درجه طول وبش درجه
عرض جنوبی ده برجزیرهٔ مستطیله درلورنسو اکاسینیاغو تسمیه ایدر بونك قربنده جزیرهٔ
موبندی که جوبندید دخی دیرلر وجزیرهٔ جواغانا یوزالتمش طولنه وارنجه بش التی عرض
جنوبی ده وجزیره جلاقیو وجزیرهٔ بوتاهورا که بوتابور دخی دیرلر وجزیرهٔ آنبونه یوزاللی
بش درجه طولده ایکی ایله بش درجه عرض جنوبی اراسنده اولوب بونلرك اهالیسی
جمله قورساندروجیلولونك کارجنوبیسینه قریب تیورو جزیرهٔ قاراو جزیرهٔ قاسابون
که قازابون دخی دیرلر وجزیرهٔ انبالا او دبنونه وجزیرهٔ قالاریری وجزیرهٔ بادیا یوزاللی
دورت درجه طولدن اللی سکز طولنه وارنجه وایکی درجه ایله بش درجه عرض جنوبی
اراسنده واقع اولمش خرده جزیره لردر بعده وندناوجنو بنده جزیرهٔ چی پنیا جزیرهٔ مونوربیا
جزیرهٔ قایاغان جزیرهٔ باتاچینا جزیرهٔ غارغوس که قاریوس دخی دیرلر جزیرهٔ داغار اله داغو
ادا دخی دیرلر جزیرهٔ بانکیرا که سانکیر دخی دیرلر جزیرهٔ اداپواس که اقلاپواس دخی دیرلر بعده
جلولو شمالنده اولان خرده جزیره لر بونلردر جزیرهٔ سلبه لورنسو بوکا جزیرهٔ چلبی تسمیه
ایدوب دیمشدرکه بونك خلقی قورسانلق ایدروحشی طائفه ومردم خوارلردر عادتلری
بودرکه ارکن اولانلر النه برچبوق الوب ارعورتنك برینی تصرف ایدرالنده چبوق
بوغیسه اری شکایت ایلمك جائزدر چبوق بولندوغی تقدیرده شکایت ایدرسه قتل اولنور
جزیرهٔ سیاغو یناجزیرهٔ زبون که زولو دخی دیرلر بونلرك خلقی تنصر ایلدی جزیرهٔ
سلانو جزیرهٔ سارانفانی که سارانفام دخی دیرلر جزیرهٔ زولو جزیرهٔ پاویلوغان که پانی لوغون
دخی دیرلر جزیرهٔ بوهال که بوسول دخی دیرلر جزیرهٔ قاندیفارا جزیرهٔ چیبوقوکه پیوقوا
دخی دیرلر جزیرهٔ بوتوان بوندن ماعدا اندودیمکله معروف برمشهور شهر واردر خلقنك

برزی تنصر ایلدی جزیرهٔ قالاغان که قالوغان دخی دیرلر جزیرهٔ چیم بو بون که همبو بوك دخی
دیرلر یوزاللی التی درجه طول اون بش درجه عرضده بر جزیره در بونده بر عجب اغاج اولورکه
یپراغی قیدقدن صکره ذی روح کبی حرکت ایدرلورنسوایدر بو عجب دکلدر زیرا بعض طاشلرکه
استرودینه و تروقیته طاشلری کبی که آردج عصاره سیله اصلنمش مرمر اوزرینه قونسه بری
طوغری یورر بری اکری حرکت ایدر جزیرهٔ زانبو تا جزیرهٔ چیانا که زیانا دخی دیرلر جزیره
قبایو جزیرهٔ قفا قا جزیرهٔ کوبالو جزیرهٔ قبای جزیرهٔ لیانا جزیرهٔ قاوی جزیرهٔ نوازا جزیرهٔ
تیقواو جزیره پولو جزیرهٔ تراجزیرهٔ جلا جزیرهٔ مسارا که مسانا دخی دیرلر جزیرهٔ
قاتیغان جزیرهٔ هیپوس سونا که خیپت دخی دیرلر جزیرهٔ هو موکه هومانو دخی دیرلر جزیرهٔ
لوسون جزیرهٔ ایرا یعنی سلطان اطه سی بونك خلقی بغدای صاپندن برجنس لباس
ایدرلرکه ایراقدن التونلی لباس کبی کورینور جزیرهٔ لباسه که اچاق دوکندیلر در جزیرهٔ
ایریلو کودوکندیلری لورساچ کوزوکی معناسنه جزیره ایجاردینی که لاردینی دخی دیرلر بستانلر
معناسنه جزیرهٔ لدواسورل لا ایکی قرقرنداش معناسنه جزیرهٔ قوراللی یعنی مرجان
دوکندیلری جزیرهٔ زامال جزیرهٔ لااوروتی خرسز اطه لری معناسنه بونلرك خلقی
چیلاق کزر قور صانلق ایدرلر ارلری چرکین عورتلری کوزلدر بارقه دیرلر برنوع شایقه لری اولور
غایت سرعتله دریاده کزرلر آردینه واوکنه چکرلر جزیرهٔ سان لازرو بونده عجایبدن بیوك قدرغه
بالقلری اولور کمیلره چوق زیان ایدر برجنس کوچك قوش بونك عدوسیدر اکا لانس دیرلر
چقدیغی کبی بورندن کیرر یورکنی پرهلاك ایدر بو جانور بونك خوفندن چوقلق باش کوسترمز
جزیرهٔ لوزون التون کثرتیله مشهور برجزیره در بونك مانلا نام برشهری واردر اسپانیوللر
واردلر جزیرهٔ ارازیقا کدارازریقس دخی دیرلر جزیرهٔ مثلثه انك یانینده ونداوشر قنده بری برینه
قریب جزیره لردر بو جزیره لر جمله لورنسو کاپندن نقل اولنوب چوغی رسمه مطابق بولندی
اما انبون جزیره لری یوزاللی بش درجه طول و بش درجه عرض جنوبی ده یازلمشدر
اطلسده ایدرچون سی بشیوز میل بر جزیره در و بونك اسمی اطرافنده قریب اولان اطه لره
دخی اطلاق اولنور آب و هواسی غایتله سردوستوندر و بونك خلقی مردم خوار قور صانلردر
جزیرهٔ سله بس اطلس رسمی اوزره یوزاللی درجه طولده خط استوادن التی درجه عرض
جنوبیه وارنجه ممتد و برطرفی ایکی درجه شماله بر اوزون جزیره اولوب دورت شهری متعین در
تتوللی و کوین ری و قیان و توبان جاقور سمتنده بونك التی شهری یازلمشدر و اسملری مغایردر بونك
اطرافنده اولان خرده اطه لره دخی بونك اسمی اطلاق اولنور جزیرهٔ باندن اطلسده مسطور
اولدوغی اوزره یدی جزیرهٔ صغیره در ملوکه اطه لرینك جنوبنده عرض جنوبی تقریبا
یدی درجه اولدوغی یرده یاخود دورت درجه ایله بش اراسنده اثبات اولنمشدر باندن
جزیره سایرندن بیوجك اولمغله بونك اسمی سایره دخی اطلاق اولنور انلر میرا وسولارجیوم
وآی وروم ونیرا وکونیات نام اطه لردر وبوکونیات جمله دن کوچك اولوب مدام

یرندن آتش چقمغله خرابه در و بوکا ولکان دخی دیرلر جاقور سمتنده یوزاللی التی درجه طولده
واون بش درجه عرضده بر ولکان دخی رسم اولنمشدر بو جزیره لرده کوندز دخان وکیجه
نار اکسك دکلدر نباتات باندن جزیره لرنده سراپا بقام بتر و صندل و عود اغاجی و ساقز اغاجی
چوقدر جوز بوا اغاجلری وافر اولور شجر مزبور بیوك قوبی کولکه لی اغاجدر صنوبر
و بلوط اغاجنه بکزر یپراغی شفتالو یپراغنه چچکی بیان کولنه بکزر بو جوزك اوچ قات
قبوغی واردر اوستی قالین اورته سی مشبك که اکا بسباسه و اسپانیوللر ماسیس
دیرلر اوچنجی انجه زار کبی در شجر بقم غرس اولنوب خرنوب مثال میوه ویرر لکن اکل اولنمز
و بو اطه لرده ایکی نوع زنجبیل اولور بری بری و بری بستانی بستانیسی ایودر بونك زعفران کبی
اوتی اولور و بو جزیره لرده دارچینی دخی اولور خصوصا قوقنوس یوالرنده وافر بولنور
زیرا مرغ مزبور حار المزاج اولمغله بوکا مائلدر جمع ایدرو بو قوش آتشی دراسی جزیره لرده
تعیش ایدر و آتشدن المز چکمز جزیرهٔ تیمور یوزاللی بش درجه طول واون درجه عرض
جنوبی ده بر جزیرهٔ متوسطه در بونده آق و صاری صندل وافر اولور خلقی دمره دکشرلر
محیط ده ایدر جاوه جنوبنده جزایر کثیره واردر انلره تیمور اطه لری دیرلر لورنسو ایدر
جزیرهٔ باسایره و جزیره موتیقاو تیمور اطه لرینه چین و عرب و پورتقال تجاری کلوب بیاض
صندل الورلر زیرا بونلرده صندل اورمانلری واردر شجر صندل برجنس اغاجدرکه چچکلری
لاژوردی اولور و میوه سی کراسه بکزر لکن طاتسزدر دیرلرکه بو جزیره خلقی بعض معهود
دعالر اوقیوب بو اغاجلری یارارلر و بعض ارواح بونلره کورینوب آتیه دن خبر ویرر تیمور
اطه سنك شهرلری بونلردر منابو تومیا و مرواجیو و قامن بوندن وافر صندل یوکلدرلر
و بو شهرلر اسمی ایله صندل لك ایو سی بلینور کمیلر کلدکده اربابی قنغی اسکله دن قالقدقلرین
خبر الوب اکا کوره رغبت ایدرلر جزیرهٔ جاوهٔ کبیر بر جزیرهٔ عظیمه در حد غربیسی یوز اوتوز
سکز درجه طولده و کنار شرقیسی یوز قرق یدی درجه طولده شرقدن غربه ممتد اولوب
حد شمالیسی بش درجه عرض جنوبی ده در بو طرفدن غربه انحرافله سوماتره یه اراده قرق
بش میل بوغاز واردر حد جنوبیسی رسم اطلسده مبهم اولدوغی عدم کشفه دلالت ایدر لکن
جاقور سمتنده اون ایکی درجه عرض جنوبی ده معین در و اوزنلوغی بشیوز میلدر احوال ریاست
و دیانت بو جزیره نك بکلری متعدد و دینلری مختلفدر جمله نك باشی جزیره اورته سنده
دار الملك اولان منا پغا شهرنده او توررباشنه مجوهر و مرصع تاج واکننه دیباج کیوبت
پرستدر سلفده سایری دخی عبدهٔ اصنام و بوکا تابع ایدی صکره سواحلده ایکی بیك
و برقاچ پاره شهر خلقی اسلامه کلوب بوندن آیرلدیلر بو جزیره خلقی اعتبار باطله یه مائللردر
احوال معرفت و حرب بونلر غایت زکی و هر صنعته قابل اولورلر کو یاکه هر بری نظام عالم
ایچون خلق اولنمشدر ینوب اتمه و شهرلر تحصین ایدوب سلاح قوللنمه و طوب توفنك
استعمالنده دیار شرقك خلقنه غالبلردر اوق و یای ترکیب ایدرکن استادلری انظارکوا کبی

كوزدرلر واول وقتده یاپدقلری اوقك جرحی علاج پذیر اولماز البته مهلكدر وبونلر شیش
كبی طوغری اوزون خنجرلر طاقنورلر وانلره قاریزی دیرلر اخلاق وعادات جاوه لولر عرض
احتشام وداراته مائل اولوب حریردن منقش ومكلف لباسلر كیورلر صقاللرینی وباشلرینك
اوكنی تراش ایدوب اكسه ده برز صاچ قورلر اكثر متكبر ومتعظم اولوب كمسه یه سرفرو اتمزلر
اسیر الدقده اول مالكن صكره كندوبی قتل ایدرلر غایت وهام ومعاند قومدر وبونلرك
اكابری شكاره مشغول اولوردر قوجیلوزه بنرلر طیورو كلابله صید ایدرلر پیاده وسوار كزرلر
وعورتلری سائر جزایر قاریلرندن كوزل ومزین اولور بونلرك یالی خلقی اكثر قورساندر كمیلری
چین طرزنده اولوب هندیلر قاعده سی اوزره سفر ایدرلر وفرنكلرك بالیستره آلتی كبی ایكی
تختهدن مركب برآلت قوللنورلر وخارتی استعمال ایدرلر لكن دوایروروزكارلر تقسیمن اول
مرتبه دقت اوزره ایده مزلر رسملری قبادر احوال بلاد جاوه نك جمله بندرلری شرق وشماله در
جنوب طرفنده اسكله ولیمان یوقدر قطبدن كلن شدید روزكار وفورتنه دن اول طرفده كمی
یاتمغه مجال اولمز وبوجزیره یی مرتفع طاغلر اورته سندن ایكی شق ایدوب ایكی طرفك
خلقی بری برندن امینلردر شمال طرفنه دوشن طاغه جبل سنده دیرلر سنده باری ولایتی
انك شمالنده در مغاپغا جزیره وسطنده دار ملك برغایت خرم ولطیف شهردر پالیپان برمشهور
بندروشهردر هند وچین كمیلری كلوب بونده یاترو بوكا بندرجاوه دیرلر سینغاپورانك
مخصوص بندری ایدی صكره مالاقا بندری آچلوب بو برمقدار اشاغی قودی لكن مسلمانلر
كروراج ویردیلر ودیما وكیند ابوفچاپارا تجار مجمعی مشهور شهرلردر و تمر نام شهر محمدیلر
شهری وتختكاهدر وسیرللاو پاروت واغا چین وورو بالهوبندن مشهور شهرلردندر
ومخصوص حاكملری واردر جزیره نك جنوب طرفنه شاندی دیرلر شمال طرفنده اولان بندرلرك
بری بندرجرشیك وبندرسرباي وبندرلاشم در وبعض نسخه ده بونك بلادندن بالمه وبامتم
وسوند قلابه واماپه واوداواقود وساجه ولیابووبنوم وسداو وجیسه وبركوان
وپراتقه نام شهرلر یدی درجه عرض جنوبی دن طقوزدرجه یه وارنجه بو ترتیب اوزره
یازلمشدر اسمنده تعدد واختلاف وقوعی تحقیقه مانعدر نبات وحیوان ومحصولات
جاوه اطه سی سائر جزایردن محصولداردر اكثر هندیلر وسائر جزایر خلقی برنج وات مقوله
سنی بوندن كوتوررلر التون وجواهر وانواع طیب كانی در حصالبان بوكانسبت اولنور لبان
جاوی دیرلر سنك زیزه مشهوردر وبه دندروقابال دیرلر برنوع حیوان صید ایدرلركه كمكلرینك
خاصه سی امساك دم اولدوغی جهتدن ذی قیمتدر وغانداد یرلر برنوع حیوان دخی اولوركه
بوینوزی معتبردر وپاسادیرلر برنوع جانورك قارندن خرزه كبی برمعتبر طاش
چیقر صید ایدرلر ومتاعلری اكثر دارچین والتون وحریردن وپنبه دن انواع اقمشه
خصوصا زربفتی عجایبدر سلفده مشهور اولان فرنجیا زربفتنك عتیقندن ایورك
اولور سابقا جاوه پادشاهی پورتقال سرعسكری اولان الفونسزه بربیوك چارشب

كوندرمش

كوندرمش ایدیكه اوزرنده بوجزیره نك معتبر شهرلری ونادر حیواناتی واشجاری وانهاری
وكندی ایلدیكی جنكلر برمرتبه تدقیق اوزره نقش وتصویر اولنمش ایدیكه فلاندر اخلقی
تصویرده ماهر ایكن اكا تقلیده قادر اولمدیلر الفونس چارشبی پورتقال قرالنه كوندروب غایتله
مقبوله كچدی اما جاوه صغیره كه اكا انبابا دخی دیرلر اطلسده ذكر اولنمیوب جاقور رسمنده یوزقرق
ش درجه طولدن یوزاللی بش درجه طوله وارنجه شرقدن غربه ممتد واون اوچ درجه
عرض جنوبیدن اون یدی درجه یه منتهی اولنجه برجزیره عظیمه طویله در جاوه كبیرك
نصفی قدروار ندن شرق وجنوبه اراسی برمسافه در بلاد بوجزیره نك شهرلری بونلردر لانیری
وسامارا وقانفور ودراغویان وفلك وباضمه نام شهرلردر بوجزیره ده وافر كافور بولنور اهل
جزیره كافور اسمنی شجره اطلاق ایدرلر بونك سایه سی چنار اغاجی سایه سندن نافعدر
اورنسو ایدر جاوه نك جنوبنده برقاچ جزیره لر واردر صكره كشف اولندی اول اطه لر بونلردر
جزیره انقمن پورتقال بونك جمله سنی هنوز كشف ایده مدی آویادات روایتی اوزره
بوجزیره خلقی عریان كزرلر غایت وحشی ومردم خوار طائفه در جاقور رسمنده بوجزیره یوزقرق
درجه طول اون بش درجه عرض جنوبیده انقامان اسمیله مسطوردر محیط ده اندمان
اسمی ایله یازلوب ایكی جزیره در دینلمش بری اندمان كبیر بری اندمان صغیر كبیرك
طرف جنوبیسی ایله صغیرك طرف شمالیسی مابیننده بوغازه بیرون شیرو دیرلر طرف
شرقنده كاكل تسمیه اولنور برپوفقه بر واردر ما بین بش میلدر جزیره مالایوت غایت
مشهوربندردر جاویلر جنوبیه كیدركن بوكا اوغرارلر جزیره مزبوره یوز اللی ایكی درجه
طول واون التی درجه عرض جنوبی ده مالاویر اسمیله یازیلوب جاوه صغیر كارینه قریب
رسم اولنمشدر جزیره بتان یوزقرق طقوزدرجه طول اون یدی درجه عرض جنوبی ده
بتانا اسمیله مسطوربرجزیره صغیره طویله در بودخی جاوه صغیر جنوبنده كاره قریب
دوشر جزیره سوندو یوزقرق یدی درجه طول واون یدی درجه عرض جنوبی ده
شندرو اسمیله مسطوراولوب بونك اوكی صیغ اولمغله كمیجیلر چكركن دومنی قالدررلر بواوچ
جزیره كوچك جاوه كنارجنوبیسنده غربدن شرقه دیزلمشدر جزیره نوقوپزیوزقرق
دورت درجه طول واون درجه عرض جنوبی ده بیوك جاوه نك كنار شرقیسنه قریب
برجزیره صغیره در جاقور رسمنده نیقوپورا اسمیله مسطوردر جزیره نوسرپانا یوزقرق دورت
درجه طول واون اوچ درجه عرض جنوبی ده نوقوران اسمیله مسطور برجزیره صغیره در
ایكی جاوه اراسنه دوشر بعده لورنسو بوجاوه اطه لرینك شمال وشرقنده نیچه جزایر ذكر
ایدركه كیمی سابقا بیان اولندی باقیسی دخی بونلردر جزیره سابا اوجاقور رسمنده یوزقرق
طقوزدرجه طول واون ایكی درجه عرض جنوبی ده سوبا او اسمیله مسطور برجزیره
صغیره در جزیره باتولیار یوزاللی بردرجه طول واون درجه عرض جنوبیده مثلث الشكل
برجزیره متوسطه درجاقور رسمنده بونك ایكی شهری واردر بری باكولیار وبری مونوا جزیره

سی بابا یوزقرق طقوزدرجه طول ویدی درجه عرض جنوبیده ارام اسمیله مسطوربیوك جزیره در
بونك ایکی شهری واردر بری ارایان و بری سبابا ایکیسی کنارشمالیسنده واقع اولمشدر جزیرهٔ
مزبوره یه زمبویون دخی دیرلر بورنوی ایله مالوقا اراسنده در کشتیٔ مغلیان بونده کلوب چوق
لؤلؤ بولدیلر اکثری کوکرجن یمرطه سی قدر و بعض طاوق یمرطه سی قدر ایدی و بعض
اصداف دن اون بروقیه برندن بکرمی وقیه لحم چقدی اما صدف مزبورلر لؤلؤ دن خالی ایدی جزیره
کوتیاپا یوزقرق دورت درجه طول ویدی درجه عرض جنوبیده بیوك جاوه ایله ارام اراسنده
بانقانامیله مسطور در جزیرهٔ مدانا بانقا ایله ارام اراسنده مدان نامیله مسطور برجزیرهٔ
صغیره در جزیرهٔ نوقا پوقا یوزقرق دورت درجه طول التی درجه عرض جنوبیده برجزیرهٔ
صغیره در جزیرهٔ داریاهاما یوزقرق التی درجه طول والتی درجه عرض جنوبیده ارام
اطه سنك کنار شمالیسنه قریب داراهان اسمیله مسطوردر جزیرهٔ سالاپارا یوزقرق اوچ
درجه طول والتی درجه عرض جنوبیده بیوك جاوه نك شرق وشمال کنارینه قریب
مثلث الشکل برجزیره در سلاپارا دخی دیرلر جزیرهٔ امادورا یوزقرق دورت درجه طول
ودورت درجه عرض جنوبیده اوچ کوچك جزیره در بیوك جاوه شمالنه دوشر جزیرهٔ
قوریمانو یوز اوتوز طقوز درجه طول والتی درجه عرض جنوبیده اون بش قدر خرده
جزیره لردر جزیرهٔ قولیتابارو یوز اوتوز بش درجه طول وبش درجه عرض جنوبیده
قوریمانو اطه لری غربنده مربع الشکل برجزیره در کولیابارو دخی دیرلر جزیرهٔ پلیتونا یوز
اوتوز التی درجه طول ودورت درجه عرض جنوبیده برجزیرهٔ صغیره در جزیرهٔ کوریماتا
یوز اوتوز یدی درجه طول وایکی بچوق درجه عرض جنوبیده برجزیرهٔ صغیره اولوب
بونکله بورنوی اطه سنك کنار جنوبیسی بر بوغازدر جزیرهٔ ماقادار یوز اوتوز بش درجه طول
وایکی بچوق عرض جنوبیده برجزیرهٔ متوسطه در بوکا مقاصر دخی دیرلر سوماتره ایله
بورنوی اراسنه دوشر لورنسوا یدر بونك خلقی بت پرستدر بعا نجیلری جزیره ده قومزلو
مؤدب ومالدار قوم در معتبر شهرلری پورینالو ومالاقادو وسی دروم بر بیوك کول کنارنده
بنا اولنمش معمور شهر در مشهور متاعی التون ولاتا دیرلر بر نوع منوش ذی قیمت بوبادر جزیره نك
باش حاکمی اندن اوتوررسائر بکلر اکا اطاعت ایدرلر اندن صکره سوپانا دخی معمور شهردر
بونك دخی باشقه حاکمی واردر جزیرهٔ ماریزونت یوز اللی بردرجه طول واوچ درجه عرض
جنوبیده سله بس اطه سنك کنار شرقیسنه قریب ایکی کوچك اطه درمارزیتاس اسمیله
مسطوردر جزیرهٔ پولالاور یوز اللی درجه طول وبش درجه عرضده سله بسك کنار
جنوبیسنه قریب برجزیرهٔ صغیره در پولولاو دخی دیرلر جزیرهٔ پاپولاس یوز قرق بش
درجه طول والتی بچوق درجه عرضده برجزیرهٔ صغیره در جزیرهٔ تنه توم بو دخی انلك
قربنده بر کوچك اطه در یوز قرق بش درجه طولده عد اولنور جزیرهٔ سلاقو
یوز قرق بش درجه طول وبر بچق درجه عرض جنوبیده برجزیرهٔ صغیره در سولاقو

دخی دیرلر

دیرلر بو ایکی جزیره ماوکه اطه لرینه فریبدر باقیسی انده ذکر اولندی فصل ١٧ دربیان
سوماترا اون یدنجی فصل محیط شرقی جزایرندن سوماترا و باقی جزایر صغار هندبیانندهدر
اما جزیرهٔ سوماترا ضم سین مهمله ایله یوز او توزدورت درجه طولدن یوز قرق دورت درجه
طوله وارنجه و بش درجه عرضدن بش عرض جنوبی یه منتهی اولنجه برجزیرهٔ عظیمهٔ
طویله در خط استوا بونی تنصیفه قریبدر لو رنسو ایدر بعض متأخر جغرفیلرمز بو راطه
تاپروبانا دیدکاری اطه در دیو غلطه دوشدیلر لکن بطلمیوس انی غیری یرده تعیین اتمشدر
و متقدمین بو اطه یی تجارك غلط نقلی ایله بیوك قیی یه متصلدر دیو آوریاکورسه نزوس تسمیه
ایلدیلر و بونك التونی وافر اولدوغندن آوریا یعنی التونلی دیدیلر لکن مز بور بربوغاز ایله
سیام مملکتندن منفصلدر و بو بوغاز تنك اولدوغندن متصل ظن ایلدیلر و اول بوغاز
خطرناك اولوب اندن کچمکه کیمسه اقدام ایلمز هندده ساکن اولان عربلر کاهی اول بوغازه
اوغرایوب نیجه کره کمیلر اغاج بودقلری و کوکلری اراسنده قالوب چوق زحمت چکدیلر بو جزیره
شکل بیضه یه قریب اولوب طولا و عرضا چوق مسافه طوتر طولی التیوز میل و اورته سنك
عرضی دورتیوز میلدن زیاده در اولی جانب شمالده جبل لامری در و اخری جنوبده
نیکو ترمن تسمیه اولنور تقسیم بو جزیره التی سلطنته تقسیم اولنور ١ قامپار ٢ پازن ٣ داکن که
په ده دخی دیرلر ٤ اوروه ٥ سوند ٦ مانتقا او جاقور سمنده بیر یا اسمیله بر مملکت دخی واردر
بلاد بو جزیره نك شهرلری بو ئلردر غومو سپیلا وداکن که آچن و آکام دخی دیرلر و پازن
بر مشهور بندر و مجمع تجاردر چین و عربستاندن انده وافر کمیلر کلور و تمیان که تانیام دخی
دیرلر و قامپاکه کو نیار دخی دیرلر پولو درنام کوچك اطه بونك قارشی سنده در . و منو قبو که
ماکونا دخی دیرلر قاپاسیا قارکه بونك اوکنده قانادوس نام برجزیرهٔ صغیره واردر اوکی
دوکندیلر در وسیانا سابا که جاقور سمنده لاوس یازلمشدر قالاتیغان ودلینغا که
رسمنده پالیان نامیله در وسوندا که اسیدا دخی دیرلر بو جزیره بر بورننده در جمله بو شهرلر
کنار شرقیده دیزلمشدر کنار غربیسنده اندراپارا و مانقاو بوکامانی قانو دخی دیرلر و تیقوس
و اورو و برالان و دانا و اخیس و داوهن و پدیر که پادر دخی دیرلر پاس . یا پار کنار شرقی یه
متصل اولور و دراغید ا نام بر شهر دخی وسطنده واقع اولمشدر بو جزیره نك بندرلری
محیط ده مسطور اولدوغی اوزره بندر لامری که طرف شمالنده در بندر سوماتره که
پازان در بندر مندرن بو دخی لامری یه قریب جانب شرقده بندر جدید و معموردر و حاکمی
عدلله مشهوردر بندر قیصوره که قامپار در کافور قیصوری بوکا منسوبدر بندر
منقابو که جانب غربده در بندر فلوبخ جانب شرقده در و بو سوماترا ظهرنده مردم
خوارلر واردر انلره بطنخ دیرلر اهالی انلردن کلی حذر ایدرلر و بالجمله طول و عرضی
متعین یکرمی ایکی پاره شهری واردر انهار و جبال بو جزیره نك وافر انهاری واردر
بری دارا که اغزی دوکندیلو دربری دخی نهر پرینار در غرب و جنوبه اقار بونلردن

غیری اون طقوز خرده جدوللردخی واردروط اغلری یریروافر اولوب مشهوزی
شمال طرفنده جبل لامری در نبات وحیوان ومحصولات محیط ده ایدر بوجزیره منبت
هودوفلفل ودارفلفل وکافوردر حریردخی حاصل اولور التون معدنلری وجابجا عنبر
بولنور زباد یعنی غالیه مشك انده وافر در شجر کافور عظیم اولورکه هر شجرك ظلی
نیچه یی مسافه یی ستر ایدر قچنکه درخت مزبورك اعلاسنی تقرایدرلرماء کافوراقوب
واسلفنی خدش اتسه لر صمغ مثال کافور چقار وکافور الندقدن صکره بواغاج
قورورلورنسوایدر بو جزیره محصولدار ولایندر انده وافر النون ولوك ابنجوین دیرلر
برغایت معتبر طیب اولور بادم اغاجنه بکزر برجنس اغاجدن دوشرلر وکوکوبه
دیرلر برجنس دارو وبیر وعود اغاجی وافر بولنور لکن قامپاده اولن عود بوندن ایودر
و بو جزیره خلقی حریری بعض اغجلردن دوشررلر لکن بو دیار ایپکی او قدر ایو دکلدر
وسانغو دیرلر برجنس نبات واردرکه غایت چوق اولور اغاجنك اوزنی برنوع اتمك ایدرلرکه
اریه اتمکنه بکزر وقوقو دیرلر برنوع شجرك بوداغنی یاررلر برغایت لذیذ صویی آقار
شراب یرینه استعمال ایدر وبازن شهرنه دللی دن وافر افیون کلور بنکاله اهالیسی
کنوررلر مسلمانلره صاتوب انکله تجارت ایدرلرعدندن غرب کمیلری کلوب بوندن
وافر بهار وافیون یوکلدوب کتوررلر و بوشهر اطرافنده برجنس قوش اولورکه آکا نوری
دیرلر طوطی قدردر الوان مختلفه ایله منقش ولطیف منظر وحوش اوازدر سو یلر اول
اجلدن ذی قیمتدر هر بری یوزغروشه صاتلور وانده خالص صندل دن الواح اولورکه
چینیلر وفرس قومی هر برتخته سنی یوز غروشه الوب ولایتلرینه کتوررلر وچین
خلقی ببوی سوندا شهرندن یوکلدوب واسیرلری دخی انده دوشرب چینه کتوررلر
وماما نما شهری التون کانی در کتب سماویه ده حضرت سلیمان علیه السلام هر سنه
دریای قلزمدن هند جزیره سنه دونما سنی کوندورب وافر التون وطیب وبهار کتوردیکی
مسطوردر بحسب القراین بزه معلوم اولدی که اول جزیره بو دردیولورنسوجزم ایلدی
احوال دیانت وحرب بوجزیره خلقنك دینلری مختلف در سواحل بحر سکانی اهل اسلام در
اورته لرنده عبده اصنام اولورو بونلرك جمله سی جنکجی اولوب محمد یلر مسموم اوق ویای قوللنورلر
وغیره استعمال ایدرلر لکن اهالیسی وغیری تورکدن جنك صنعتنی اوکرندیلر زیرا اول
سمته پورتقال مستولی اولمغله انلردن استمداد ایدوب کتوردیلر ونیجه کره مغلوب
اولدیلر پورتقال جنکلری اراسنده بو غلبه مشهوردرکه میلادك بیك بشیوز تمش
طقوز سنه سنده منلو یس بام پورتقال اون ایکی کمی ایله بو جزیره خلقنك یوز قدر قدرغه سنی
یوزدی تتمه بو سوماترا اطه سنك اطرافنده وافر جزایر واردر جزیرهٔ دون خط استوالتنده
یوزاوتوز درجه طولده برایکی خرده جزیره در جزیرهٔ دانا یوزاوتوزایکی بوجق طولده خط
استوا النده برجزیرهٔ صغیره در جزیرهٔ آسسی یوز اتوز دورت درجه طول واوچ بوجق

هرضه‌ده برجزیرهٔ صغیره در جزیرهٔ ناواقارا یوز اوتوز اوچ درجه طول واوچ بچق عرضده بوجزیرهٔ متوسطه در بونك كنارلری الحاق واوزته سی كتدبجه مرتفع طاغدر بوجزیره‌نك بارو نام برمعتبر شهری واردر التون ایله غایت محصولدار در جزیرهٔ اءرو جزیرهٔ حم جزیرهٔ اندراجید ا بونك اهالیسنك اكثری مردم خوارلردر بوجزیره‌لرلو رنسو كابندن یازلدی اما محیطده مسطوردركه ظهر جزیرهٔ سوماترانك مغیب جانبنده واقع جزیره‌لر واردر انلره میقاماروس دیرلر خلقی مردم خوارلردر وانده سباع كبی ادملر اولوراند نصكره ایكی جزیره دخی عظیم طاغلردر انلره اندرسا بوردیرلر ظهر سماتره ایله ارالری یوز اون دورت میلدر اندن صكره جانب جنوبده متهاری نام برجزیره واردر بونلردن اوته جنوبده وافر اطه‌لر دخی واردركه انلره دخی میقاماروس دیرلر ایكیسی عظیم طاغلردر وطرف شمالیسنده اوقاف جزیره‌لر وطرف شرقیسنده اولان دوكندی اطه‌لره فلو بانیق دیرلر كوجراتده اولان تلاجیایه مشابه اولمغله هندیلر اكا دخی تلاجیا دیرلر واول موضعدن كلی حذر ایله گچرلر جامس فله‌دن قنصوره یولی اوزره در سوماتره كناری جانبنه میل ایله كیدرلر

فصل ١٨ در بیان بورنوی اون سكزنجی فصل چین جزیره‌لرندن بورنوی وپولوهون وغیری اطه‌لر بیاننده در اما جزیرهٔ بورنوی كه بانك ضمی وفتحیله بورینو دخی دیرلر یوز قرق بش درجه طولدن یوز اللی بر درجه طوله وارنجه وایكی درجه عرض جنوبیدن یدی درجه عرض شمالیه منتهی اولنجه برجزیرهٔ عظیمه در میرقاتو رایدر بوجزیره بطلمیوس جغرافیاسنده بنه فورتونه اسمیله مسطور اولوب جنوب طرفی خط استوایی گچوب شمال جانبی چین اوكنه كلمشدر بعضلر بونك دوری اوچ آیلق مسافه وبعضلر ایكی بیك ایكیوز میلدر دیرلر بلاد بوجزیره برقاچ حكومته تقسیم اولنور دار ملكی بورینو نام شهركه یوز اللی درجه طول وبش درجه عرضده جزیره‌نك كنار غربی وشمالیسنده ونديك شهری كبی دریا ساز لغنده اولری اخشابدن مكلف بنا اولنمش بربیوك شهردر سكانی یكرمی بش بیك قدر اولور اكثری مسلم در باقی شهری بونلردر قابورا كه تیاپورا دخی دیرلر كنار غربی سنده در تامیاو وتماراتوس ومالانوكه لااودخی دیرلر تامنكركه تانكامیر ادخی دیرلر بوكاورد ویكاسیركه بزایا دخی دیرلر بازاعان تانكام براهه دخی دیرلر قانسراكه سلا ودخی دیرلر اطلس وغیریده مسطوردر احوال سلطنت ودیانت بوجزیره‌نك برقاچ بكلری واردر كیمی مسلم كیمی پوت پرستدر جمله‌نك باشی بورینه شهرنده اوتورر عظیم دارات واحتشام صاحبیدر اتباعی اكثر قماش وزربفت ومجوهر كسوه كیرلر ییج خدامی محبوبه قزلر درسیم وفغفوری اوانی ایله مكلف سماطلری چكلور وعسكری دائما شهری محافظه ایدرلر جنك اولسه ابتدا پادشاهلری مباشرت ایدر وكیمسه انكله قولوشوب سو یالشمك ممنوعدر لازم كلدكده ترجمان برقامش ایله كلن ایلچیلرك مرادینی اعلام ایدر وبونك منشوری برنوع بیراق اوزرینه یازیلوب مالانو شهرینك دخی مخصوص حاكمی واردر وبوجزیره خلقنك چوغی متدین دكللر در جنان وجحیم عذاب و تنعیم

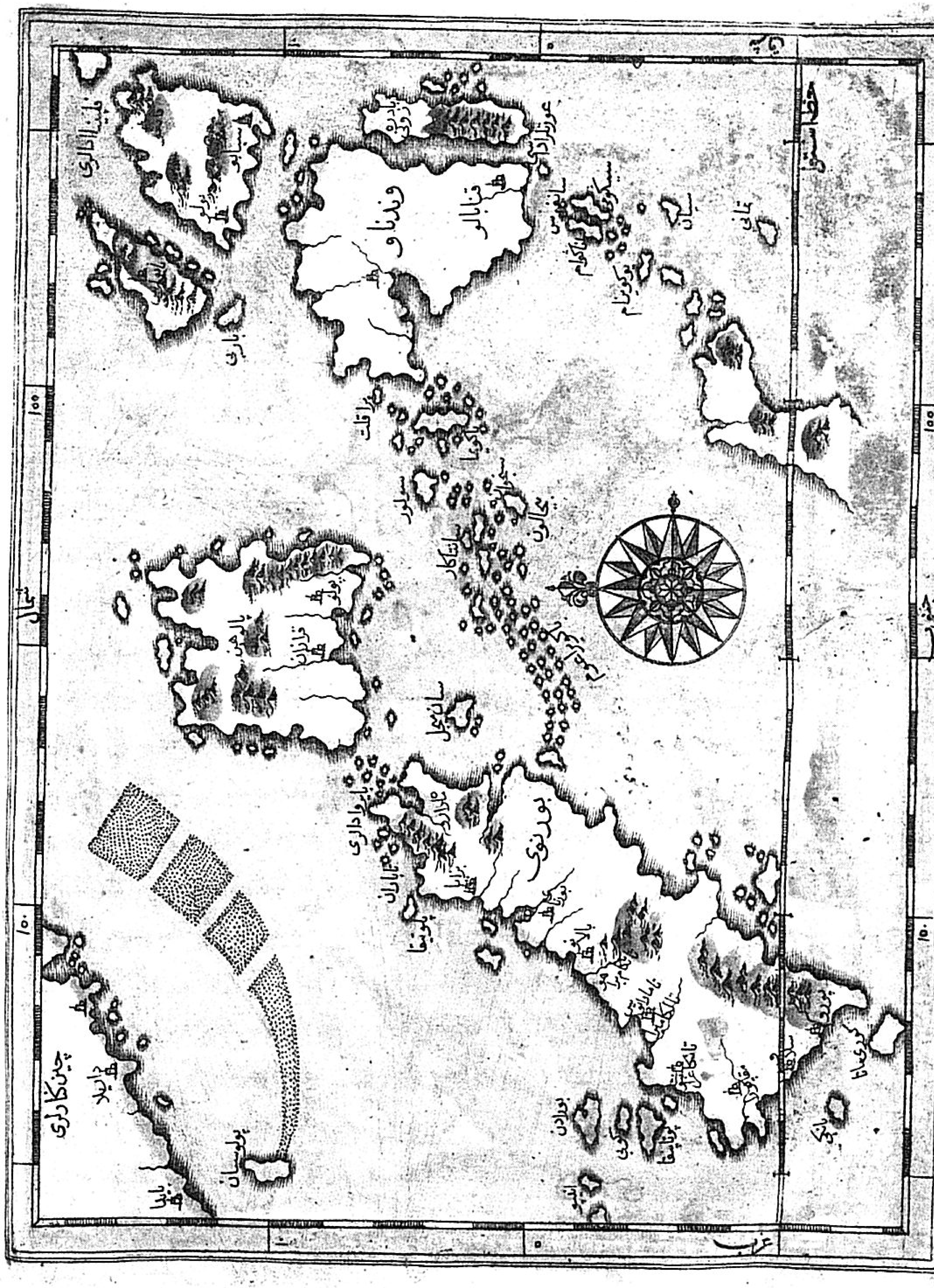

بلمزلر اخلاق وعادات بونلرك بعضی ملبس وکیمی عریان کزرلر وباشلرینه عرقیه کیرلر بونلرك
عربدن چوق کمسنه وارد رسنتلنورلر وکابدن خبیرلردرلکن کاغده یازمزلر بری بریله الفت اوزره
اولوب جنك وجدالی سومزلر بکلری شکاره چقار وقطعا کمسه یه سو بلمزلر ونسوایدر
بونلرك بیع وشراسی دخی فعلله درقول ایله دکلدر متاعلرینی بر یره قورلر تحملی قدر الوب
رضا یله قالدررلر وبونلرك معامله سی بغایت صداقت اوزره اولور حیله بلمزلر وخیانت اتمزلر
فقیر ایدرغالبا پورتقال وغیری تجار وارد قده معامله لازم کلوب بری برینك لسانتی فهم اتمکله
وجه مشروح اوزره معامله لازم کلور والا کندی جنسلری ایله سویلشمك وترجمان بولنیوب
دائما بویله قالمق بعید در اسلامیانك اقالیم کتابلرنده اکثر جزایر محیط شرقیه ده قرنفل بویله بیع
اولنور دیو مسطوردر لکن منشاء غلط بو اولمق کرك وبو جزیره خلقی آینه وکتان بزی
وحدید وزیوه یه زیاده رغبت ایدرلر نباتات وحیوانات بونده دوه وفیل وجاموس وکوچك
اتلر وکچی اولور لکن حمار جدا یوقدر اولور نسو قولنجه هماقوشی دخی بولنور ودفنه مثال
بر شجر بتر که هر قچان ورقی زمینه دوشسه فی الحال حی اولوب حیه مثال سعی وحرکت ایدر
پرنج ودارچین وقرنفیل وزنجبیل وکافور واغاریقون بی حد در جواهر قسمندن الماس دخی
اولور سائر مال ومتاعی وافردر تتمه تاریخ هند غربی ده ایدر کشتی مغلیان سبوتدن
قالقوب بو جزیره یه کلدیلر که خلقی جمله سودان ایدی برقاچ شخص کمیدن چقوب بر زجوقه
وسوزن وآیینه الوب اهل جزیره دن بچه کمسنه انلری قارشولیوب شهره ایلتدیلر وکیجه
ضیافت ایدوب صباح هر برینی برفیله بندردیلر وپادشاهلرینك سراینه ایلتدیلر اولا مسلح
طائفه وثانیا منقش قطیفه لر ومجوهر خنجرلو وقیمتی خاتملو اشخاص کوردیلر بعده بر بیوك
سرایه کلدیلر که دورت دیواری سراسر قماشلر ایله اوزنلمش وبرطرفده مشبك پنجره لر
وار ایدی مقابله سنده واروب تا پوقلدیلر واسپانیا حاکمنك سلامنی دکروب عرض محبت
وسزکله حسن معامله طلب ایدردیدیلر ترجمان بو خبری بردراز قرغو ایله ایچری وزیره
اول دخی ایچری بکنه سویلدی وکیرو قرغو ایله ترجمانه وبونلره خبر کلدیکه مسافه بعیده دن
کلمش سز مراد بکزنه ایسه کورك وبو ولایتدن نه استرسکز آلك اسپانیوللرهدایاسنی قبول
ایدوب هر برینك اوموزینه برمذهب دستمال آصوب وهر برینه برمقدار سکر نخود وقرنفل
ودارچینی ویردیلر وسرایدن چقاروب براته بندردیلر وخانه کتخدایه ایلتدیلر واون
ایکی فغفوری بیوك طبقلر له انواع اطعمه کتوردیلر انواع حیواناتدن چورمه لر وسرکه
ولیمونله مربا قاورمه لر ومسمن ابلقلر کبابی وبورکلر وماهیچه لر ونامعلوم میوه لر
کتوردیلر کیجه سیم شمدانلر ایله بال مومی یاقوب قنادیل ایله سقف خانه یی زین ایتدیلر
وچوق ملبس خدمتکارلر ایاغی طورردی صباح ینه فیللره بندروب شهری کزدردیلر
وایکی فیل یوکی اطعمه واشربه وزنجبیل وقرنفل ویروب ساحل دریایه اندردیلر ومالوقه
جزیره لرینك یولنی کوستروب اردکزده قالمشدر دیو ینه جانب شرقه کوندردیلر جزیره بورنوی

اطرافنده خرده جزیره لر واردر اسملری ایله معلوم اولان بونلردر جزیره جوبی که کوبی دخی دیرلر
جزیره بورا اون جزیره نوپالاسی مو پولاسی دخی دیرلر جزیره پولوتیقا جزیره تاباران
جزیره بایروکار شمالی ده خرده جزیره لردر جزیره سان میچل سان میکائیل دخی دیرلر جزیره
سانتا کارابورنوی شرقیسنده در جزیره سان جوان جزیره تاریوما که تاکوما دخی دیرلر جزیره
پراچل که پراقلت دخی دیرلر جزیره سولور بونلر وندناو قربنده در بوسولورده وافرکبریت اولور
چین ومالاقایه کتوروب تجارت ایدرلر جزیره تبجای که بانکی دخی دیرلر جزیره تابوغود مر
معدنی ایله محصولدار در اول اجلدن انده وافر تجار جمع اولورلر ونسو بویله دیمشدر وبعض
اقالیم کتابلرنده چیندن جنوب طرفنه غوراسمیله بر بیوك اطه یازارلر حدید غوری معدنی
انده در حاکمی اهل چین ایله دائما قتال اوزره در وبونده اوزون بویلو زلی صغرلر اولور دیرلر لکن
بونك رسمده مکانی معلوم اولمدی جزیره دونه جاقو رسمنده عربلر اطه سی معناسنه پادرم
دونی نامیله مرسوم حزیره طویله در بونکله وندناو اراسی بر طار بوغاز اولوب بعض کتب
اقالیمده جزیرة النساء یازیلن غالبا بوندن غلطدر دیرلر که منزبور اطه بحر چینده بر جزیره در
سکانی سر جمله زندر اول اطه ده حاصل اولور بر نوع یمشدن حامل اولوب قزطوغررلر
ایچلرنده ذکوردن کمسه قوما یوب وارانی اولدوررلر دیو مسطوردر لکن بو دخی عقلا مستحیل
کبیدر فصل ۹ ا درجزیره سیلاندن وغیری اون طقوزنجی فصل آخر جزایر هنددن
سیلان وباقی جزیره لر بیاننده در اما سیلان سین وزا ایله زیلان دخی دیرلر فرس وترك وعرب
آکا سرندیب وسرندیل دیرلر هند پلوسنکادیب وهیرنادیرلر اطلسده مسطور اولدوغی اوزره
بطلمیوس جغرافیاسنده تاپروبانا یاخود پانی جریس اسمیله مذکور اولان اطه لرك
قنقیسیدر اختلاف اولندی اورتولیو اولی ومیرقاتو ثانی یی ترجیح اتدی حدود
بو جزیره یوزیکرمی بر درجه طولدن یکرمی اوج طولنه وارنجه والتی عرضدن اونه
منتهی اولنجه شکل مربعه قریب بر جزیره اولوب هند جنوبنده قوموری بورنندن آز
مسافه ایله منفصلدر لورنسو ایدر بونك طولی ایکی یوز اللی میل وچوره سی
بیك میلدر میرقاتو رایدر دوری ایکیوز قرق فرسخ وبعضلر قولنجه طقوز یوز
یدییوز میلدر وطولی ایکیوز قرق میل یاخود ایکیوز اللی میل وعرضی یوز قرق میلدر
تقسیم واحوال سلطنت میرقاتو ایدر سلفده بو اطه نك جمله سنه بر مستقل پادشاه
حکم ایدردی صکره حیله ایله قتل اولنوب بکلری ما بیننده مملکتی اولشدیلر حالا
طقوز حاکمی واردر باش حاکمی قولموخی نام شهرده اوتورر سائر بکلری اکا
سال بسال هدیه وخراج ارسال ایدرلر اول طقوز بکلر القابیله بونلردر ۱ قولموخی
پادشاهی ۲ پاناساپنیان ۳ تریکینامال ۴ پاتی قولون ۵ وپلاس ۶
تناناتا ۷ لاولا ۸ خاله ۹ قانده باش بکلری جلوس اتدکده برفیله بنوب
شهری طولاشر وباشنه یاقوت ایله مرصع بر تاج کیرکه انك نظیری نادردر جوانس

مسالك الممالك ده نقل ايدركه راپو نام برجراح بيوك بكى قتل ايليوب رأى وتدبيرى صاحبى اولمغله ولايتى ضبط اتدى سينغاليلر خوفندن مطيع اولديلر پورتقال النه اولان قولونبو نام قلعه يى محاصره اتدى امداد كلمكله الامدى احوال ديانت وحروب وصنعت بوجزيره سواحلنده ساكن اولنلر اكثر مسلم دراپچرده اولنلر مجوس و بت پرستدر يقين زمانلرده پورتقال دخى واروب مستولى اولدى ودارملكى قربنده برقلعه بنا اتدى وخلقنك برازى تنصر اتديلر بت پرستاره سين غالى ديرلر اكثر انلر درازقدو بياض وكبس واكول اولورلر اول اجلدن جبان وضعيفلردر طوب وتوفنك وقلج يرينه قامش ايله قنى نادردوكوشرلر وحيا كتده بونلر احذق ناسدر وهرصنعتده مهارتلرى واردر التون وكومش ودمروعاجدن غايت پاك اينجه ايشلرلردمودن توفنك قونداغنى غرايبدن ايدرلر تصويرده دخى مهارتلرى واردر اطلسده مسطوردركه بوجزيره ده براپحاق مصور برمصلوب تصويراتديكه اوزولغى برقولاچ وارايدى وباش راهبه هبه ايلدى پاپاس دخى برصندوقه قويوب اسپانيا قرالنه كوندردى انده اچوب كورديلر بومصلوبك حالنى حكايتده برمرتبه يه وارمشدركه اوروپا مصورلرى بوقدر تشبيه بليغه قادردكلدر ديو اتفاق اتديلر وغايت مقبوله چوب خزينه يه كيردى وبوجزيره خلقى لهوولعب صنعتى ايله مشهورلردر هند وچينى كزوب غريب اويونلر اويناردلر اخلاق وعادات بونلرك لباسلرى انجق كوبكندن اشاغيدر بوقاريسنى اورتمزلر وباشلرينه براينجه بزاورترلر واستعمال اتدكلرى اكثرى ايپك وپنبه قماشلردر قولقلرينى التون وجواهر ايله تزيين ايدرلر ومرصع قوشقلر قوشانرلر آب وهوا بوجزيره كرچه خط استوايه قريبدر لكن هواسى ديارشرق هواسندن ايودر اول اجلدن نيچه طوايف بوكا آدم جنتى درديلر زيرا انده يازحرارتى وقيش برودتى كمال اعتدال اوزره اولوب ارضى مدام چچكلر ايله مزين وارماقلر اطرافى چايروچمندر نبات وحيوان ومحصول بونك ترابى غايت منبت ومحصولداردر اشجارى هر زمان ميوه ويرر تورنج ليمون انار اغاچ قاونى وخرما وسائر فواكه اولور اوزم اولماز خرمادن شراب ايدرلر بوخرمانك ميوه سنه قوكون ديرلر اغاجى كمى يا پوب يپراغندن حصير مثال يلكن وليفن بوكوب هالات ايدرلر وكمى تختهلرينى خرما ايپى ايله بغليوب دمرچوى قاقمزلر نهايت بونده پرنج از اولور انى مالابار مملكتندن كتورلر نهار قسمندن دارچينى وقرنفل وبورونار جيل وعود وانواع عطر ودابة المسك اولور بوجزيره نك دارچينى ايو وچو قدراورمانلرى انك اغاجى ايله مالامالدر التون وكومش وسائر معدنلر واردر لكن ملوككى افتخار ايچون انلرى قوريوب قازدرمزلر جواهر قسمندن ياقوت وپيروزه وسيلانى ديدكلرى سنبلى رنك جوهر والتون رنكنده كهربا كبى برجنس جوهر والماس كانى دردرياسنده لؤلؤ وافردركان وكبريت وسائر متاعى بى حددر حيوانات قسمندن كيك وارنب وخوك وآخر شكار جانورلرى چوقدر خصوصا فيل بونده وافر اولور بونك فيلى سائر ديارفيللرندن ايو

و بيوك

و بيوك ومعتبردر بوجانوزقره جانورلرينك اعظمى اولوب اياقلرى مستدير طوكوز كوزلى قلقان قولاقلى دربورنده اوزون مجوف خرطومى واردركه اكل وشربى خصوصنده انسان اكلى كبى دردريسى غايت قالين اولمغله حيوانات نيشندن المچكمز ولونى اكثركو بجل وبوزدر بياضى ذى قيمت ونادراولور وبوجانور بالطبع وحشى در بوجزيره وسائر اولدوغى يرلرده يبانيسى سورى يله كزوب برى برندن ايرلمزلر صيد اولندقدن صكره اچلق ايله اززمانده مونس اولور وشولقدر تعليم قبول ايدركه بعض مرتبه ده كوياكه عاقلدر خدامنك اشارتنى فهم ايدر ومطيع اولور بونك ديشى سى ايكى سنه كبه كزر وعمرنده بركره طوغرر وايكيوز سنه ياشارجنكه ايودر لكن آتشدن قورقار بوجزيره ده فيللرى اوچلرلر هربرقارش ايچون متعين بهاواردر بيوكنك اكاكوره قيمتى زياده اولور وبودخى تجربه اولنمشدركه آخر ديار فيللرى بوجزيره فيلنه بركونه تعظيم وتكريم ايدر وبو اركك فيللرك اغزنده ايكى ديش بتر عظيم بيوك اولوراكاعاج ديرلر ديشيلرينك اولقدر بيوك اولمز وزنله بيع اولنوروبوحيوان بطى الحركه كورينورلكن يورودكده پياده بونك اردنجه سكرتسه يتشه مزوغيوراولوب كاه غيرتندن اكلى ونومى ترك ايدراطلسده قرستوفوروس نام كيمسه دن برحكايه نقل اولنوررمزبورديركه قوسنين شهرنده كوردم كه برفيله صاحبى معتاد اوزره يم ويرميوب فيل اظهارشكوا اتدكده صاحبى يم يدوكى لكنى كوستردى كه دلنمش يم استرسك بونى قزانجى يه كوتوريماسن ديو اشارت ايلدى فيل لكنى الوب قزانجى يه كلدى قزانجى لطيفه قصديله برايكى چكيج اوروب ويردى خرطوميله اوه كتوردكده صاحبى بكنميوب ازاراتدى وكروكوندردى بوكره دخى الدادوب ويردكده صويه باتردى كوردى كه دلكدرلسان حاليله خلقه شكايت وقزانجى يه هجوم ايدوب اولدورميازدى خلق اوشوب قورتاردبلر ويمايوب ويردى كتوروب صويله امتحان اتدكدن صكره اوه كتدى نفسنده واقع ايسه بوحيوانك زكاسنه دلالت ايدروبونده زرافه اولور بودخى برغريب حيواندراوك ايقلرى يوكسك ارد ايقلرى الچق بويني اوزون الاجه بنك بنك دروبونده كوپل ديرلر برجنس جانوردخى اولوركه سكسره بكزر حيه نك غايت عدوسيدردوكشوريلانى صوقسه پورتقال دلنجه پرواسربنته راديدكلرى اوتى بولوب يمكله دفع ايدروبوجزيره قوشلرينك توكى الاجه كوناكون رنكلر ايله منقش ولطيف المنظردربونك سببى حرارتدر ديرلر لكن خاصه اولدوغى ظاهردر بلاد بوجزيره نك باش شهرى قول موخى درسيلان دخى ديرلر شمال سمتنده هنده قارشى بوغازده واقع اولوب قربنده مغاص لؤلؤ واردر بويقينلرده پورتقال انك قربنده برقلعه ياپدى لور نسوقولونبو ناميله برشهر يازوب برمعتبر شهردر ايواسكله سى واردر اهاليسى برپاغود ك يعنى صنمك ديشنه طپارلردى پورتقال انى الوب خلقى استرداد ايچون وافر التون عرض اتديلر ويرميوب سحق اتدردى وپادشاهلرك بيوكى انده اوتوروب سائرلتى بكلردن خراج الورديكندن بوقولونو اطلسده مذكور اولان قول موخى اولمق

كورينور باقى شهرلرى بونلردر بلى تورەو ببابليغان وغاناقو رابونك يانندە نوقورا اطه لرى
واردر كوچك جزيره لردر وجنوما قوتان و ناپاتانا و تريقالا مات وماخى اطلسنده
اولان قول باخى جائزدركه بواوله و بونك قارشى سنده چينه پاتان اطه سى اولور سكانى
مسيحيلردر پورتقال انلرى هندده نارسينغا پادشاهى خوفندن دوشرب بوجزيره ده
اسكان ايلدى بوجزيره نك رأس اولى شمالده در آكامراشى ديرلر ورأس جنوبنه دنورديرلر
اطرافى طوطاجام وبندرغالى وبالى جام ودنوردن صكره مكاتم ورأس كادى وتركاملى
ومراشى وشلم ومنادر وكدرملى ومندم وپرولى در بنادر مشهوره سندن بندر كلنبو
طرف غربنده برعظيم بندر در بندر برولى دخى غربنده مشهور بندردر بندر غالى كميلره
جمله دن موافق اولوب غرب وجنوبنده رأس جزيره ده در بندر بلى جام جزيره نك جنوب
جانبنده بر بندر در بنادر صغارى ايسه وافردر انلره سفاين داخل اولماز بعض نسخه ده
بوجزيره نك شهرلرى بواسمله مسطوردر قالپتور وغرماليه وپسقاريه وحانا التى عرضندن
سكز عرصنه وارنجه جبال بوجزيره نك اكثر طاغلرى جنوب طرفنده اولوب وسطنه قريب
يرده برمرتفع طاغ واردر انده برقيا اوزرنده آدم قدمنك اثرى اولمغله ديرلركه حضرت ادم بوجبل
اوزرينه اينديكه آكا جبل راهون ديرلر واثرانك قدمى اثردر اول اثرك طولى ايكى قارشدن
زياده در لكن بت پرستلر كندىلرك زعمنجه پيغمبرلرى اولان سورغومويان نام كيمسه نك قدمى
اثريدر ديرلر واصنامه عبادت آيينى چاپان و چين خلقنه اول تعليم اتمش اوله و بو موضع
قدم برعظيم زيارتكاهدر هرطائفه دن بى حد خلق هند و چين و آخر ديار دن كلوب جمع
اولورلر وطاغ دبيننده اولان كولده يقانورلر بوزعم ايله هركيم بوندن يونوب قدمى زيارت ايدرسه
جمله كناهلرى عفو اولنه و بوطاغك قله سنده ايكى مكلف تربه واردر آدم و حوا تربه سيدر
ديو اعتقاد ايدرلر واهل جزيره انده اولان غاره اعتكافه كيررلر بونلره بعض درجه لو
وزنجيرلر ايله چيقيلور و بوجبل نيجه كونلك مسافه دن كورينور هندىلر اعتقادنده
جنت آدم بوجزيره درواننده خلق اولندى جبل مزبورك اطرافى اشجار عظيمه اورمانلرى چوق
وسازلق وبتاقلقلر در اراسنده ايرى يلانلر اولور لور نسوا ايدر بوجزيره ده اولان
عجايباتك برى آروتان ديمكله معروف نهرده برجنس بالقدركه آكا ال ايله ياپشن
محموم اولوب صاليورردكده فى الحال قورتيلور جزاير فال سيلان غربيسنده يوز
اون بش درجه طول خط استوادن يدى درجه عرضه وارنجه شرق جنوبدن غرب شماله
ممتد اوچ سطر جزيره لردر هر سطرنده جزاير معلومه واردر غرب طرفنده انكنه اولان
جانبك اولى كه جانب شماله درفال كبير معناسنه آكا بلى فنين ديرلر اندن جنوبه
شريافنين يعنى فال صغير بعده بنز بعده اكنى وكل فنر وبنجارم وكل فنى وبقرا
فنى وبلى فنى نام جزيره لر وسطر وسطانى ده شتلاكم وكنج منجلم وامينى وفنى وكورنام
جزيره لر وسطر برى ده كانى واندرو اوكفينى وملكى نام جزيره لرواردر بونلرك اكثرى

دوكندىر

دوكندىر باقى جزاير بومحله كلنجه كشف اولنوب تعيين محل قلنان جزيره لر فرنكى
جغرافيالر وكره لر رسمنه تطبيق ومحلنى تحقيق ايله يازلدى كتب اسلاميه ده مذكور اولان
جزيره لرك بعضيسى موافق بولنمغله ضمنا كلاملرى درج ونقل اولندى چوغى جزاير غير
معلومه اولمغله بومحلده اجمالا انلرك دخى اسماسى يازلدى تاكه غفلت ايله كچلدى صنلميه
جزيره صنف تقويمده جزاير چيندن طولى ايكوز ميل شرقدن غربه ممتد برجزيره درعودك
ايوسى بوندن كلور قماربونك غربنده دردر بويازر قماردن مراد سوماتره در قمپار اولكه سى اسميله
تسميه ايدرلر بوصنفه صنجى دخى يازارلر جاوه اولمق جائزدر جزيره صند ابولات سرنديبدن
شرقده طولى ايكيوز ميل برجزيره در انده ساج ومثلث الشكل عنب اولور ديرلر جزيره كله
تقويمده هند ايله چين اورته سنده برجزيره در طولى سكزيوز ميل ديو يازار وقيصور بونك
شهرلرندندر ديمكله سوماتره ايدوكى متعين اولور جزيره لنجالوس بحر هندده خط استوايه
قريبدر ديرلر كافله لنكالوس دخى يازارلر جزيره مهراج تقويمده يوز قرق يدى درجه طولده
بربيوك جزيره در جزيره سريره دخى ديرلر ديو يازار ابن سعيد جزاير كثيره درومهراج ملوكنك
لقبى اولمق دعوا ايدر تاريخ هند جديدده ملك مزبورك ملكنه نهايت وجنودينه حد وغايت
يوقدر و بركشتى تيز رو برله نيجه ييل سير اولنسه انك جزايرنى طواف ممكن دكلدر ديو لاف
وكذاف نقل اولنمشدر بومقوله سوزلر كذب صريح اولدوغنده شبهه يوقدر جزاير ذنب
محيط ده ايدر برى برينه قريب جزيره لردر هر برى كورينور الاهدمتى دن سويدوبه دك
مابين واسعدر محل وفونيغار وكميل وادوانلردن اما بونلرك جنوب جانبنده اخرى تحقيق
اولنميوب بعضيلر كثرتندن كنايه اون بيك واردر ديرلر جزاير وبحى اندراوى اون بش جزيره در
مابينلرنده بوغازوصونك اقلى اوچ قولاچدر جزيره كرى ناك يارى جزيره كشفلا اندراوى
سابقى ايله ايكيسنك اراسى دورت ميل قدردر جزيره منجل فون جزيره سرجل جزيره
جامس قله جزيره اندرمندا جزيره زانج تقويمده راء مهمله ايله بحر هند ايله چين اراسنده
برعظيم جزيره در ديو يازر تاريخ هند جديدده جزاير هندك جمله سنه زانجات ديرلر زيرا اكثر
نارجيل ديدكلرى كه زانج در بوجزيره لردن جلب اولنور ديو نقل ايدر جزيره رامنى ابن سعيد
بونك دورى سكز يوز فرسخدر ديدوكندن جاوه سوماتره بورنوى اطه لرينك برى اولمق
فهم اولنور ومسعودى ايدر سرنديبه قريب بيك قدر جزيره واردر جمله سنه رامين ديرلر
جزيره انقوجه بحر چينده دورتيوز ميل احاطه ايدر براوزون جزيره در ديو عنقوجه
والموجه اسملرى ايله يازارلر غالبا لوقونيا جزيره سيدر جزيره واقواق جزاير چيندن جبل
اصطيفون وراسنده ساحله قريب در ديو يازارلر وديرلركه بونده برنوع درخت واردر آكا شجر
وقواق ديرلر يپراغى انجير يپراغنه بكزر آذر آيينده خرما چچكى كبى چچك وروب اندن ايكى انسان
اياغى چيقرتدريجله نيسان آخرينه وارنجه تمام بدن انسان ظاهر اولوب خوشه مثال
حسنا جاريه لر صاچندن اصلور طورر حزيران يكدكده نصكره دوشمكه باشليوب نصف

شهره دك تمام دوشر ودوشدكجه واق واق ديوابكى اوچ دفعه چاغرر واولور كيدر بونلرك
يدنده كمك يوقدر تاريخ هند غربى ده بو جزيره راميني جزيره سنه متصل بر جزيره در وبونده
نيجه معادن واشجار اولورلكن مسكون دكلدر احيانا شدت روزكارله بعض كمى واصل اولور
وبو جاريه لرك نسوان كبى سودى وفرجى محققدر كاه بعض ناس انلر ايله مجامعت ايدوب
رايحهٔ طيبه ولذت عظيمه بولورلر فقير ايدر بو جزيره هنوز كشف اولنميوب وقوعى بلنمشدر
امابعض اوصافى ايله اصلى يوق وقواق نامه حكايه لرى قبيلندن اولدوغى ترجيح اولنور
كرچه افاعيل طبيعت وتلاعب امزجه وكيفيتدن بو مقوله نسنه لر صدورى بعيد
دكلدر زيرا شكل انسانده نبات واردر ونباتدن حيوان تولدى واقع ومقرردر مواليد ثلاثه
بعض امتزاجات ايله برى برندن صدور ايده كلمشدر فن اكثيرو علم فلاحت وقاعدهٔ حكمتدن
بهره دار اولنلر بو امورى انكار ايلمز جائزدركه بو شجرك اصلى مادهٔ انسان ونباتدن مركب
برشى اوله بوندن قطع نظر اسرار خواص طبيعت ورموز قواعد حكمته واقف بر حكيم يو
معارف ايكى نوعك مادهٔ اصليه سنى تأليف وتركيب ايله ايكيسندن مركب بر نوع اخر
وجودينه باعث اولمق حد امكاندن خارج دكلدر جزيرهٔ القرود دورى التيوز ميل بر
جزيره در سكانى سرا پا ميمونلر اولوب ايچلرنده بنى ادم يوقدر ديو ابن اثر وابن وردى نقل ايدرلر
جزيرهٔ البنيمان خلقى نصارى وبهادر اولوب قاچ باش كسرسه اوقدر عورت الور جزيرهٔ الرخ
فارسى لغتلرنده ختو ديدكلرى اون بيك قولاچ قنادلى معدوم الجسم قوش بونده در ديرلر
جزيرهٔ برطاييل قلقان يوزلى ادملرى اولوب كيجه قرنفل يغنلرينى متاع يغنلرينه تبديل
ايدرلر وبونده بر طاغدن دائما طبل اوازى كلمكله دجال انده اوله جزيرهٔ محترقه اوتوز بيلده
بركوكب بونك سمت رأسنه كلدكده جمله نبات وجزيره يانه جزيرهٔ عود برذراع بويلى غرانيق
طائفه سى بونده اوله بيلده بر باشلرينه قمشلر اوشه جزيرهٔ سكسر خلقى كلب باشلى قايش
بالدر اوله ادملك اموزينه بنه لر جزيرهٔ صيدون بو صيدون بر ساحر ملك اوله مرمردرك
اوزرنده جزيره ده بر قصر ياپوب حضرت سليمان اكا غزا ايده وجنكده دوشره لر جزيرهٔ
سلاهط انده بر نوع ميوه اولا كه يينك عقلى كيده جزيرهٔ مسكونه خلقى اوچ اى غائب التى اى
اشكاره اوله جزيرة القصر بونده بلوردن بر قصر اوله اكا توجه ايدنه سستلك عارض اولوب
دوشه وجزيره اوتندن يسه ايو اوله وجزيرهٔ الطوران خلقى بهايم باشلو اوله جزيرهٔ تمساح
خلقى كلب كبى قويروقلى اوله جزيرهٔ سحاب اوزرنده دائما براق بولوط طوره جزيرهٔ ملاتى
پادشاهنك اق فيللرى اوله جزيرهٔ خالوس خلقى عريان مردم خوار اوله وطيراغى كومش
بر جبل اوله جزيرة القطريه خلقى نصارى اوله جزيرهٔ السلاسى انده طوغان وشاهين
چوق اوله جزيرهٔ يسفهان جزيرهٔ حيران خلقى قصير القامه طويل اللحيه اوله جزيرهٔ
سعالى ارى عورتى بلورسزاز وديشلرى طشره بر طائفه اوله جزيرهٔ تنين انده بر اژدر
ظهور ايدوب اسكندر باقر اوكوز ايله هلاك ايليه جزيرهٔ صوصاق طاشدن بر شهرى اوله

خلقنك

خلقنك اوازی اشيديلوب كندی كورنميه جزيرهٔ قلهات خلقی سكسراوله جزيرهٔ توريه
اطرافنده طاغ كبی درياجانورلری كزه جزيرهٔ لاقه كثرت ماردن خراب اوله عودينك رائحه سی
طشره كتور مبنجه چقميه بونلرك اكثری اكاذيب اقليميان قبيلندن اولوب عجايب المخلوقات
يازنلر مجرد استغراب اولنسون ديو امور مستحيله ذكر ايدوب بی بصيرت مؤلفلر
دخی واقع ظن ايله كتابلرنده نقل ايلديلر بو مقامده حقيقت حالی اعلام ايچون ذكر اولندی
محيط شرقی جزيره لرينك كشف اولنانی مقدما تفصيل اوزره يازيلوب نامعلوم ومبهم
اولنلر دخی اجمالا ايراد اولنمغله بو بابده استيعاب حاصل اولدی كناره قريب بعض خرده
جزيره لر دخی قالدی انلر سائر ممالك بيانی ضمننده ايراد اولنور من بعد آسيا قسمنك بيوك
قره سنه چين اقليمندن بدا ايده لم فصل ٢٠ دربيان اقليم چين وماچين يكرمنجی فصل
اقليم چين بياننده در محيط شرقی سواحلنده چين اول اقليم عرفيه در تعريب ايدوب صين
دخی ديرلر و چين بن يافث اسميله تسميه اولندوغنی روايت ايدرلر قدماء يونان اكا سينا
ويرلوسی تامن وبعض متأخرين ماچی ديرلر بو اقليم آسيا اقليملرينك اشبهی در حدود چينی
شرقده ايكی بيك ميل قدر اوقيانوس احاطه ايدر غربده داماذی طاغلری كه اردی
تبت وبعض ممالك هند در قرب محيطه وارنجه جنوبده اوقيانوس ايله هندك سيام اولكه سی
شمالده ختای وتاتارستاندن عظيم طاغلر ايله منفصل ومحدود در جهت شمالده اوچيوز
ميل جرمانی ديوار كه بو او تورو قوران طاغلرينك كدكلرنده تاتار هجومنی دفع ايچون بنا
اولنمشدر مسافه لوروننسو ايدر چين وسطنده عرض اوتوز ايكی درجه واخرنده قرق التی
درجه در و يوز التمش درجه طولدن التمش التی درجه يه منتهی اولور لكن اطلسده وكره ده
رسم بو قوله مغاير در انلرده دخی اختلاف اوزره تقريبا يوز اوتوز بش درجه طولدن يوز اللی بش
درجه طوله وارنجه ويكرمی درجه عرضدن اللی دورت درجه عرضه منتهی اولنجه رسم
اولنمشدر پس جنوبدن شماله امتدادی دورتيوز اللی ميل جرمانی وشرقدن غربه عرضی
ايكيوز تيمش ميلی جرمانی اولور رفليوس قولنجه طولی التيوز ميل جرمانی وعرضی
اوچيوز ميل جرمانی اولور وبو جمله تقريبی در و اقليم چينك شكلی مثلث دكل مربعه
اقربدر تقسيم چين اقليمی اون اوچ حكومته بعضلر قولنجه اون بش حكومته تقسيم
اولنور سلفده بونلرك بر مخصوص حاكمی وار ايدی حالا جمله سی بر سلطنت اولوب بر پادشاه
حكمنده در ديه لوروننسو تحرير ايدر لكن اقسامنی بيان ايتمز وفارسی قانون نامه كه غالبا
تجاردن بری يازوب سلطان سليم ثانی يه ويرمشدر چين ايله ختای ايكيسی بر مملكت اولمق
اوزره مجموعنی اون ايكی قسمدر ديو تحرير ايدر لكن چين وختای هر بری حدود معينه ايله
مستقل بر سلطنت ومملكت اولدوغی كره لرده مرسوم وجغرافيا كتابلرنده مسطور در اول
اجلدن بو مقامده اول شخص مجهولك اكثری لاف وكذاف اولان كلامنه التفات واعتبار
اولنميوب اقليم ختايه مناسب بعض حكايه لری انده يازلدی و چين اقليمی تقسيمنز

مطلب چين

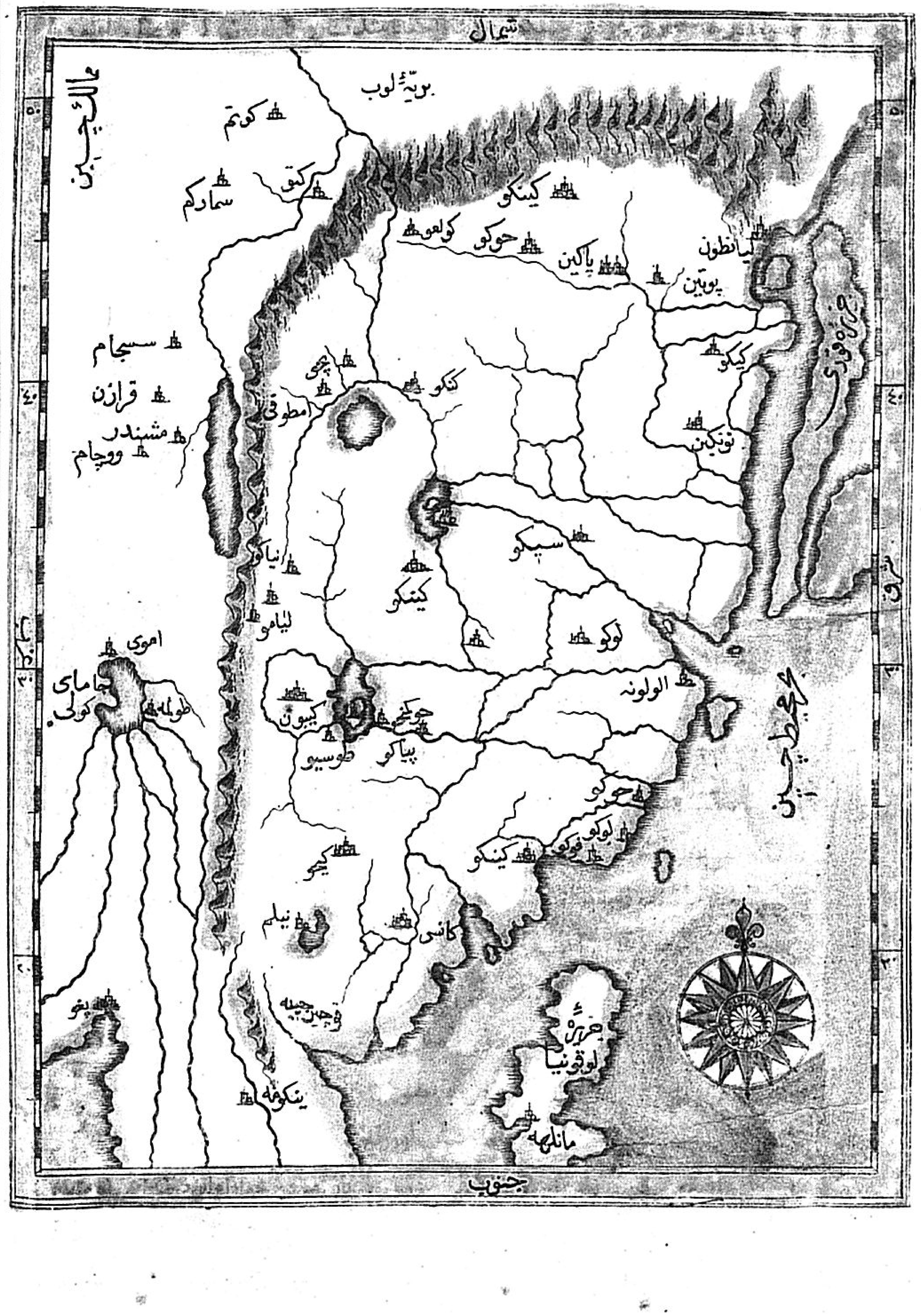

تحریر اولندی احوال سلطنت لورونسوایدر چین پادشاهی شرق پادشاهلرینك
بیوکیدر اکثر زمانده کونیای نام شهرده اوتورر چوق عسکره وخزینه یه مالکدر قره ده
خطای خانی ایله ودریاده چاپان پادشــاهی ایله اکثر جنك ایدر وسائر پادشاهلردن
مالدار در یالکز قانتا مملکتندن التیوز بیك وقیه کومش محصول سنوی کتوررلر اییك
عشرندن وطوزلرکی محصولندن النان مــال عسکر مواجبنه کفایت ایدر منقولدرکه
قچن بو پادشاهك موین وتیبور اوبار مابکاری ایله دورت ای قدر محاربه سی اولدی اول
مدتده ایکیوز کره یوزبیك التون خرج ایتمشدی رومانك اسکی پادشاهلری هیئتنده تاج
کیروجلوس ایدر زینت واینی انلر طرزنده ایدی حالا عظمت ودارانده انلردن چوق مرتبه
زیاده در لکن بو پادشاه خلقه کورنمز سرای خدامی بله کورمزلر انجق مصحبتی زوجه سی ایله در
حرمنده نیچه یوز جواری اوزرلرنده ضابط خادملر ایله خدمت ایدوب طعامنی دولابدن
زوجه سنه ویررلر اول دخی کندی چاشنکیرلك ایدوب اری اوکنه قور مع هذا بونك مملکتنده
بر معلومی اولمدوغی ایش اشلنمز هر یرده جاسوسلری واردر وزیری دورتدر چین خلقی انلره
قولاووی دیرلر وبونلر عثمانیان وزراسنه بکزرلر لکن بونلر عارف وامورده واختیار اولمق
شرطدر طغراده بو کلماتی یازرلر کوك تکریسی استینه صلح ویرر هر کیمکه صاحبی آرارآنی
بولور و پادشاه مهرینك نقشی بر ییلان صورتی در سرای غایت مکلف اولوب اوطه‌لری
التون وکومش وجواهرله مزیندر وکندی محافظه سنه مخصوص مهیب درازقد طاغستان
عسکری واردر الاجه لباس کیرلر اوزون عریض قالجلر کتوررلرکه تخته پاره سنه بکزرر
چین خلقی بونلره آلیمنی دیرلر انلرك ایچنده اوچیوزی عفریت مثال عجیبه قیــافت
اشخاصدر و بو پادشاه چین مغول جنسی در خلقنه غایت مسلط اولوب برکیمسه امرینه
مخالفته قادر دکلدر خلقك دینی ادا ایدر ومحبوسلری چیقارر عسکرینه عظیم ویرکولر
ویروب احسانلر ایدر قرق قرنداشنی تزوج اسکیدن عادتدر وکندی قرینی شجاعتله مشهور
اولنلره ویررو تاتار خوفندن سرحدلری مضبوطدر خارجدن کیمسه داخل اولامز
الا که النده پادشاه مهری ایله اذن کاغدی اوله بریردن ایلچی کلسه سرحدده اوتوروب
حاکمی پادشاهه عرض ایدر خبر کلنجه بونك خرجنی کوررلر اذن اولدقده یاننه وافر
ادم قوشوب تختروان ایله تختکاهه کوندررلر نیچه معتبر کیمسه پیشکش ایله استقبــال
ایدرلر وتکریمله کتوررلر پادشاهه بولشمق ایچون اکا برکون تعیین اولنور اول کون دیوانه
واروب تشریفاتچی بونك اوکنه دوشر پادشاه اوتوردوغی جام اوکنه ایله‌در واول
محل مقام فغفوردر دیو کوسترر دخی دیزچوکوب دورت کره اللرین کوکه قالدررسو
کاتبی کلوب بونك کــلامنی وتقریرینی تحریر ایدوب تبلیغ مرام تمام اولدقدن صکره
قالقوب آردین کیدر بو چین پادشاهی عظمته واعتبارات باطله یه غــایت
مائلدر کندویه ابن الله دیدوررو مملکتنده کندودن غیری مستقل حاکم

اولدوغنه

اولدوغنه رضاویرمز انجق بر قایم مقامی واردر اکا توتان دیرلر خلقك جمله دعوالرینی دکلیوب
فصل ایدر وسائر مهماتی کوررایلده برکون مجلس عام ودیوان ایدر اوورته یره برچوب براغرلر
کلوب سلام ویرنلر فرمانله اول چوبه بر رنیشه اوررلر بعده اول چوب برغریب هیئته
کیررکه قصد انسه‌لر اولماز احوال سیاست چینی لرك سیاسی وجزاسی شدت
اوزره در یانلرنده سرقه‌دن بیوك جرم یوقدر اکثر قاتل وسارقی حبس مدید وجوع ایله
اولدوررلر وقتلنه حکم اولنان مجرمی درحال قتل اتمیوب سورونددررلر اکثری حبس
وزنجیرده اولور وکیمی دوکمك ایله اولدررلر قایشدن انی بش برمق بر جنس قرباجلری واردر
اصلدرلر ایکی جلادالی باغلی مجرمی انکله دوکر هر ضربنده قان چقراللی النمش ضربده
جانی دخی چقر کیدر هر سنه برایکی بیك مجرمی بوضربله اولدوررلر وهر شهرده اون
بیك قدر محبوس مجرم بولنور احوال دیانت بو چین مملکتی رسوم وقانون کافری ایله ضبط
اولندوغندن پادشاهلری انك اوزرینه در اما طلسمده مسطوردرکه اهل چین اعتقادنده
مخلوقات سفلیه نك خلقی وتدبیری علویاته خصوصا افلاکه منوطدر بونلر کوکلری
معبود دیلورلر و تهجی نك اول حرفی ایله اکا اشارت ایدوب شمس وقمر وسائر کواکبه طپارلر
وشیطانی شکل قبیحده تصویر ایدوب اکا دخی عبادت وسجده ایدرلر وضرری طوقنمسن
دیه مدارا ایدرز دیرلر ونسو ایدربونلرك اکثری بت پرستدر ارالرنده کوکه ویلدزه وآتشه
طپار وار در کیمی کندیلرك مشهوردلاورلرینه عبادت ایدر مختلف ادیان اصحابی در اکثر ایینلری
آیین مجوسدر حیضده عورته وارررلر وغسل اتمزلر احوال علم ومعرفت چینی لر شریعت
علمنه زیاده مشغوللردر وحاکملری اکثر شریعت علماسندن اولور انلره لوتهئی دیرلر علم
نجومه وحکمت وهندسه‌یه مائللردر بونلر ممالك مسافه سنی وبعدنی درجات افلاك ایله
وسائر خلقك مقیــاسلری ایله مساحه وقیاس اتمزلر بلکه برآدم صوتی ایشیدلدیکی
یره‌لی دیرلر میل وفرسخ برینه بونی استعمال ایدرلر وحرف یرینه معانی ایچون موضوع بش
بیکدن زیاده رموز اشکالی واردر علماسی انی استعمال ایدر بونك مفهومی قوشین چین
اولکه سی وچاپان علماسی اراسنده معلوم ومعهوددر بری برلرینك لساننی بلمزلرسه ده
بورموز ایله مکتوبلشرلر زیرا الفاظه دلالت اتمز معنایه دلالت ایدر لغت علمنه موقوف
دکلدر بونلر ســاعت استعمال ایدر وباصمه قوللنرلر لکن بر صحیفه اوزرینه قازوب باصارلر
حروفی یرلشدروب بصمق بلمزلر اوروپا بصمه سی کبی قوللای دکلدر احوال صنعت وتجارت
چین خلقی اکثر پیشه کروهنرور اولوب یا نلرنده بطالتدن نامعقول نسنه اولمز اول
اجلدن دیارلری برمرتبه معموردرکه طاغده وصحراده عمارت وذراعتدن خالی یر بولنماز
وانواع الات یاپمغه غایت قابل ومستعدلردر و بونلرك عملی برمرتبه محکم ومتین درکه
هر ایشلرینی کورن پسند ایدر وخلقی صنور بونلر صنعت خصوصنده ســائر دیارلر خلقنی
اعمی طوتوب رومیلری یکچشم عد ایدرلر کاب باصمق وطوب دوکمك صنعتی بونلر اراسنده

قدیمدندر اولنی بلنزلر و بو دیارده تجارت غایت معتبر ومشهور کاردر طیب وحریر وبوبر
وزعفران وسائر بهار تاجرلری اقطاردن کلوب کیدرلر و بونلر اکثر صنعتی ایو تتبع
ایدرلر خصوصا نقش وتصویرده خرده کیرلك مهارتی بونلر کدر و بو صنعت ارالرنده
عباداتدن عد اولنور نقل ایدرلر که نقاش مانی چینه واروب آب وهواسنی لطیف کوردی
خلقنك شکل وشمایلنی بکنوب صنعت نقشه میللرینی کوردی و بو صنعت ایله کندویه
رام ایلیوب انلره برکتاب دزودی جمله مانوی اولدیلر واندن بر حکایه نقل ایدرلر که اوائل
حالنده نقش وتصویر له اشتهار بولوب چین استادلری بونی امتحان ایچون برچشمه تصویر
اتدیلر والنه بردستی ویروب صویه کوندوردیلر مانی واروب کوردی قضیه یه واقف
اولدقده قلمنی چقاروب بر مرده کلب تصویر اتدی وکلوب چشمه نك آبی لطیف لکن برسك
مرده بر افشلر صو الدمدیدی واروب کوردیلر قلملرین براغوب سن مانی اولمیه سن
دیو ایاغنه دوشدیلر تبسم اتدی وندن بلدیکز دیدی بونلر هر بزمز صنعت نقش وتصویرده
بی نظیرایز لکن بوسك مرده یی چشمه دن قالدرمغه قادردکلز مانی ایندی اول صورتی
انکشت ایله چکرم و بونلره طریقنی کوستروب اظهار مهارت ایتدی بوندن صکره جمله سی
قبول وتسلیم اتدیلر صکره کاری بر مرتبه رواج بولدی که اهالی چین نبوتنه ذاهب
اولدیلر حالا اول قوم میاننده وضع اتدیکی ایین معتبر ومعمول به در ذکر عمل فغفوری اطلسده
مذکوردرکه فغفوری ماده سی صدف ومرطه قبوغی وبعض اجزاء ترابیه در محکم سحق
وخمیر ایدوب طپراغه کومرلر سکسن یوزییل یاتدقدن صکره چقاروب اشلرلر و بو طین
اولاده میراث قالور اکثر عمله کلن مایه اجداد درکه احفاد نوبتنده اشلنوب قونلری
اوزره نقدر طین عتیق چقارسه یرینه اوقدر طین جدید قونور قانون نامه ده ایدر اصل
فغفوری بر غایت لطیف آق طاشدر که لطافتنه نظیر یوقدر اول طاشی سحق ایدرلر والکدن
کچوررلر بکپاره طاشدن بری برینه متصل اوچ حوض و بری برینه منفذی واردر حوض اوله
اوتی دوکوب صو یله حل ایدرلر وصوینی ایکنجی حوضه اقیدرلر انده دخی برزمان حل
اتدکدن صکره صوینی اوچنجی حوضه اقیدرلر وصولری چکلوب طین قالور دفن ایدرلر
وزمان مدیدن صکره قوللنورلر حوض اولك ایشی اچاق وسطك وسط اوچنجینك
اعلا اولور قیش فصلنده اتدکاری فغفوریلرك اوزرینه اول فصلده اولان چچکلری تصویر ایدرلر
سائر فصولده دخی نه کونه ازهار وار ایسه مناسب اشکال ایله نقش ایدرلر ذکر اولنان اوانیلرك
اعلاسنی اوزدانه اوزدانه ایدوب آهن خطایدن حلقه لره قورلر سر بمهر یوزبیك درهمه
صاتارلر شکسته وصحیح نه چقرسه مشتری طالعنه راضی اولور ودستکه پادشاهی
اعلاسی در بونوعك اشاغی دبنده علامتی واردر وبعض فغفوری اوارکه یرنده بیك درهمه
صاتلور انك کبیلری سائر دیاره چقرمزلر وبعض جنسی التونله برابر وزن ایدرلر و فغفوریده
اوچ خاصیت واردرکه یشمدن غیری هیچ برجوهرده یوقدر بری بودرکه ایچنده هرنه قونسه

دردی

دردی اشاغه چوکوب صاف ایلر ایکنجی بوکه اسکیمز اوچنجی الماسدن غیری هیچ نسنه تأثیر
ایدوب خراشیده اتمز الماسی انکله تجربه ایدرلر اندن طعام یمك وشراب ایچمك عقلی زیاده
ایدر مفرحدر وهر نقدر قالك اولوب اتدکلری نقش کورنمسه اتشه یا چراغه یاکونشه
طوتسه لر نقشی ظاهر اولور لورنسو ایدر چین خلقی غایت ازکیادر بونلرك صنعتی فعلنه
مشابه اولوب جرمانیاده وفلاندراده غریب کورینور احوال حرب وشجاعت چین خلقی
اولقدر شجیع دکللردر صنعت وتجارتی شجاعتدن وصلحی جنکدن ترجیح ایدرلر لکن ارالرنده
سلاح وطوب وتفنك استعمال اولنور وعسکریسی تاتار ایله و بعض جزایر شرقیه خلقی ایله
دائما قتال اوزره دردریاده دخی کمیلری واردر هندستانه وملاقه اطه لرینه سفر ایدرلر اخلاق
وعادات اهل چین اکثر فلمنك کبیدر دراز قد وخفیف اللحیه وکوزلری کوچك اولوردللری
تمجه دلنه بکزر اکثر صحیح المزاج اولمغله چوق یشارلر و تیز قوجامزلر اطلسده ایدر چینیلرك اکثر
یوزی عریض و بورنی افطس اولور صقاللرینی تراش ایدرلر ارالرنده حسنداولری دخی واردر
خط استوایه قریب اولانلری قره یغز و بعید اولانلری کندم کون اولور کندی آیینلری اوزره
غایت مؤدب کچنورلر وسائر خلق جهان انلره ادبسز ووحشی کورینور و بونلرك عورتلری حسنا
اولور و یوزلرین اورترلر باشلرین اچوب صاچلرینه طراقلر طاقرلر بر عورتنك
باشنده کاه یکرمی طراق اولور ارلری غایت غیوردر طشره یالکز عورت چقارمزلر و هر کس
نقدر دلرسه اولنور هر عورتی براوده اسکان ایدر اولی اولوب زنا ایدرسه قتل اولنور فاحشه
قسمنی شهرده قومیوب طشره ده اسکان ایدرلر بونلر یاننده لواطه عیب دکلدر غلمان
ارالرنده هندی ارك زانیه عورتلری کبی مبذولدر ارلری کلاه کبی باشلرینه برکسوه کیرلر و میته اکل
ایدرلر استنجا اتمزلر طعاملری اکثر پرنجدر شرابلرینی دخی پرنجدن ایدرلر دوکونلری یکی
آیده اکثر یا مارت آیینك غره سنده اولور ابتداء سال لری دخی اولدر و بیراملری مکلفدر
نیجه کون پیاپی ضیافتلر ایدوب چنکیلری وسازنده لری وقصه خونلری مجلسه کتورلر
و بونلری بیله ایچمه ده منهمکلردر وکندی اولکه سندن چقمق نادر واقع اولور
بیکانه دخی اذنسیز ولایتلرینه کیرمز چین اکابرلری عظیم معتبر طائفه در بونلرك پایه لری
ومرتبه لری یازلمق لازم کلسه فرق اولنور کبارلری التونله وسطی کومش ایله ادناسی
لاژوردوسائر الوان ایله رتبه سنه کوره یازارلر ومتقدمین طرزنده نیجه لعبتلری
واردر میتلرینی بر تخت اوزره اوتوردرلر و بر قاچ کون اوکنده ضیافتلر ایدرلر وانواع
حیوانات ایله مصور پنجه ثوبلری اوکنده یاقرلر بو زعمله که اول یانان حیوانات بونکله بله
حشر اولوب خدمت ایده لر بعده اقرباسی ودوستلری جمع اولوب انکله وداعلشورلر
کافور وصبر و بعض خوش بوی اشجار ایله انی یقارلر و بونلر بحر علمی بیلوب
ییوك کمیلر ایله کزرلر لکن اوقیانوس فورتنه سی شدتندن وقدرغه بالغی کثرتندن کمیلرینی
غایت قالن تخته لردن ایدرلر دورت بش قارش قالن اولور التون وکومش کندی اولکه لرینده

ازدر لكن چاپان اطه سندن وافر كلور ووزن ايله خرجنورلرو بعض كتبده مسطوردركه اهل
چين قبايل عرب كبي شعوب وقبايلدر نسبلريني ضبط ايدرلر حتى برشخص اللى اتايه چقنجه
جدني تعداد ايدر وهر فخذ فخذندن غيري فخذدن تزوج اتمز تاكه نسل امورينه خلل
كليه وبونلرك رجال ونساسي ديباج وحرير كيورلر فقرا وعبيدي الخاق حرير كيوب كزرلر
اولري واسع ومجلسلري تمثاللر واوانيلر ايله مزيندر نظافت ثياب ولطافت مكان ايله
مباهات ايدرلر ظريف طائفه در ممالك وبلاد چين اطلسده مسطور اولدوغي اوزره
چينك ايكيوز اللى مشهور شهرلري واردر انلرك هر بري اسمنك آخرنده شهر معناسنه فو
لفظي يازيلور قانتون فوكين قريه لري ايسه بي حسابدر انلرك اسمي آخرنده كوي معناسنه
جو لفظي يازيلور وشهرلرك اكثري كمي كوتورر انهار كنارنده در هر برينك واسع وعميق
خندكلر ايله متين حصاري واردر و بو اقليم خصوصا دريا كنارلري شول قدر معموردركه هر ايكي
شهر ميانده ايكي اوچ ميل قدر مسافه انجق بولنور فلبوس ايدر چين نيجه حكوماته تقسيم
اولنور سواحل بحرده قانتان وقوكويم وخيكويام ونانكوي وقسانتوم وپاكين واپحروده
اولنلر قسياس وقانسي وسانقي وسوختام وهوانوم وجوانا وفوقام وسوينام
وكوبخن وكويانقي وقوچين چيناوقوانسي دردر ملكي خصوصنده اختلاف واردر بعضلر اكا
پاكين وبعضلر قسانتوم وكيمي بوكا كنسه ديرلر مملكت قانتا چينك جنوبنده تغو مملكتي ايله
همسنوردر ولايتندر دار ملكي قندانام شهر قانتاصويي اغزنده يوز قرق بش درجه طول
يكرمي ايكي درجه عرضده واقع اولمشدر فغفور چين سلفده بونده اولوردي پاي تخت قديمدر
بوكا نمطاي دخي ديرلر فلبوس ايدر بونك دائره سي اوچ ميل جرماني در نانتو تانتا قربنده
برشهر عظيم در بو اسمله تسميه اولنور برنهر اوزرنده بنا اولنمش بندر مشهور اولمغله اطرافدن
يونده بشيوز كاه بيك قدر كميلر كلوب جمع اولور نحاس وشب ودارچين وايپك ومسك وراوند
متاعلرين الورلر و بوشهرده فاخر قاپچلر اشلنور اكا قريب سواحلده نانتو و براكي وماتان
نام شهرلر واقع اولمشدر وا پحرده معتبر شهرلردن سينكوماتو بيوك بندر وتجارت يريدر
چاپان وهنددن بوكا چوق تجار كلور لكن شهره كيرميوب طشره ده اوتوررلر قانون چين
بويله در وشهر مزبور جاقو رسمنده نهر برقلان كنارينه قريبدر بو اولكه اوكنده كارده
ايمان نام جزيره انجق شكارگاهي در وجزيرهٔ بيغاما وجزيرهٔ سانقوان كه بعضلر اكا دماغسا
ديرلر تجارتله مشهور اطه در انده پورتقال طائفه سي مسكن ايدينوب چينه كيرمكه
فرصت كوزدرلر لكن چيني لر بيكانه خلقي ولايتلرينه قومزلر مملكت فوكين سواحل چينده
قانتايه متصل مملكتدر دار ملكي فوكينيا كه فوكيان دخي ديرلر بو زاللى بردرجه طول
يكرمي بش درجه عرضده كمي كوتورر برنهر كبير اوزرنده واقع اولمشدر بوشهرك يوللري
ومحلاتي قاعدهٔ هندسيه ايله طرح اولنوب اسواق وخانه لرنده كمال تناسب وتساوي
رعايت اولنمشدر نهر مزبور شهرك اكثريني احاطه ايدر اوزرنده اقندي يه قرشي

طوز وبهار يوكي ايله وافر كميلر كلور قانون نامه در قوكنسي يازيلن قسم بودر اطلس و كمخاو كتاندن
نازك قوماشلر وسائر ملبوساتدن چينه نسبت اولنان متاعلر انده اولور بوكا قريب دريا
كنارنده چين شبو نام شهر برجزيره كبي يرده در پورتقال هرسنه هنددن اكاوارر
چيندن بهار يوكلدرلر فغفور چين دخي متاع صاتلمق ايچون انلره مسامحه ايليوب برمسكن
تعيين ايتدي انك قربنده چينقو نام شهركه اطلسده شيشو يازلمشدر يوز اللى اوچ طول
يكرمي بش عرضده دوشر قانا لاكه فونا لا دخي ديرلر ماتان ارماغي اوزرنده دريادن ايچري در
مهاري كه جاقو رسمنده مسو رويا زلمشدر فوكيان نهري اوزرنده ايچرده در نيزاروكه
ناغاري دخي ديرلر قانتوايه واران نهر اوزرنده در بو اولكه اوكنده جزيرهٔ آغو داو جزيرهٔ بوغاتره
كناره قريب كوچك اطه لردر مملكت ككيان كه قوقيان دخي ديرلر اطلسده شكويام يازلمشدر
چين سواحلنده جنوبدن شماله اوچنجي مملكتدر دار ملكي قوقيان يوز اللى اوچ درجه
طول اوتوز بر درجه عرضده دريا كنارنده قرامان نام ارماغك اغزنده واقع اولمشدر بونك قربنده
اولان شهرلر بونلردر نيپو نهر مزبور بحره دوكلدوكي يرده اطلس رسمي اوزره آشيونام
جزيره ده بربندر شهردر لياميو دخي ديرلر ايپك و فغفوري متاعي بوندن يوكلدرلر اطلسده
جوانس باريوسدن نقل ايدركه بوشهرده اوچ آي قدر زمانده كميلره يوكلنمش التي
بيك تمان ايپك يوكلتديلر شهر مزبوردن شماله سواحلده آغونا راوتار تاهو نام شهرلر
واپحرده طاغلر اراسنده سيكو پاودو ينون وساجانفو نام شهرلر واردر بوكا سيجانفو
دخي ديرلر كويان كولنه قريب طاغلر ايچنده برشهر درسبارسا كه سابارزا دخي ديرلر قومراين
نهرنه اقار برنهر اوزرنده در اسقا بانا حقيانه اقار بر نهر اوزرنده در كليم اطلسده
كولانسيم يازلمش بر معظم ومعتبر شهر در كنارده جزيره پيلغو بر كوچك اطه در آغونارا
اوكنه دوشر بونلردن شماله مملكت نانقي كه اطلسده نام كويي ناميله يوز اللى اوچ درجه
طول او توز سكز عرضده مسطور در دار ملكي محل مزبورده نانقي اسميله مشهور برنهر
اوزرنده بنا اولنمش بلده در اكا نانقين دخي ديرلر ايچرده اولان شهرلرك بيوكي ومكاني در
فغفور چينك برسرايي دخي انده اولور وكنارده ارحس ساراكه جاقو رسمنده آسيسرا
يازلمشدر نانقين ارماغي كورفزنده بونكله آس پيسيا نام شهر كار بحرده واقع اولمشدر
بونلرده پتوري ديرلر برطائفه اولور كه انلرك اكثري جوجه وشرير وحيله كار
قومدر نانقي دن جنوبه آغو تارا ارماغي اوزرنده پاغرقاكه پراغرافا دخي ديرلر وقرا قارن كه
قوراقانو دخي ديرلر ايكي شهردر وبونلر جنوبنده واني نام شهر طاغ دبنده واقع اولمشدر
بو اولكه كنارنده جزيره اسبيلو بر كوچك اطه در مملكت زيتون كه اطلسده قسامتون
اسميله وجاقو رسمنده كسانتون ناميله مسطور ونانقين شمالنده كار بحرده بر ديار مشهوردر
بونك طاغلرنده وارضنده اشجار زيتون بي حد اولمغله زيتون اولكه سي تسميه اولنور
دار ملكي زيتون نام شهركه اطلسده سامتون اسميله مسطور ويوز اللى دورت درجه طول

وقرق ایکی درجه عرضده موضوع ومزکوردر شهر مزبور اسکندریه دن زیاده بندر
مشهور اولوب هند وخطای دن وافر کمیلر کلور ایپك وشکر یوکلدرلر بودیارده سابقا
شکری عسل کبی طوملر ایله صتارلر تنقیه وعقد ایتمزلردی صکره اوکرندیلر بو زیتون
شهری بحردن نصف مرحله ایچرودر اوکنده طتلو صودن لیمانی واردر کمیلر اکا داخل اولور
خلقی اول صودن وقیولردن ایچرلر بوندن خان بالغ اوتوز مرحله در وبونك نهری بعض
اقالیم کتابلرنده نهر حمدان یازیلور زیتون خلقی میتنی صندل یاقم اغاجی ایله قدرتلرینه
کوره یاقوب کولنی برکیسه ایچنه قیوب نهر حمدانه اتارلر یلده برکره بو خصوص ایچون
نهر مزبورك کنارینه وافر خلق جمع اولور وبو دیارده بر نوع شجر واردر که میوه سنك
طعمی مختلفدر مبالغه دن کنایه یوزدرلو طعمی واردر دیرلر غریبه برخراسانی تجارتله
زیتون شهرینه واروب نواحیسنده کوردی که خلق چفت سوررلر شمس اسد برجنده ایکن
زمانی دکل ایدی بو زمانده نه اکرسز دیدی آهن اکرزدیو جواب ویردیلر لطیفه صاندی
دهقان اصلنی بیان ایدوب دیدیکه آفتاب کندی خانه سنده ایکن هوا کرم اولور بوز مین
معدن آهندر شکافلر ایدر حرارت شمس تأثیری ایله اجزاء آهن شکافلر اشاغیسنه دوکلوب
جمع اولور وکیجه طوکوب بکشر آفتاب برج عقربه وارنجه طوروب هر شکافده وافر
آهن یغیلور اول زمان هرکس کندی تارله سنه واروب دوشرر زیتون اطرافنده اولان
شهرلر بونلردر برمالو رنسو کتابنده برمن یازلمشدر سینادیا زیتون کورفزندن جنوبه
کنارده ایکی شهردر وایجده تانجیو نهر زیتون اوزرنده دروزنجیو که اطلسده سیشو یازلمشدر
زیتون شمالنده دریا کنارندن برمرحله ایچری بر نهر اوزرنده واقع اولمشدر تنزو زیتون
جنوبنده بحردن ایکی مرحله ایچری بر نهر اوزرنده واقع برشهردر نهر مزبور اوزرنده تنزودن
یوقاری اوتر نام شهر طاغلر دبنده درآبراغا نا زیتون غربنده طاغلر اراسنده برشهردر بونك
نهری نهر زیتونه دوکلور زیتون اوکنده کناره قریب جزیرهٔ زانجیا واردر جاقور سمتنده جزیره مزبوره
برکوچك اطه رسم اولنمشدر لکن متأخر کره لرده واطلسده قوریا نامیله شکل هلالی ده
برجزیرهٔ طویله رسم اولنمشدر که جنوبیدن شماله ممتد طرف شمالیسی کنسه اوکنده قره یه
متصل اولمغه قریبدر وطرف جنوبیسی نانقین اوکنی چکر بونك امتدادی اون بش درجه دن
ارتجقدر جزیرهٔ مزبوره اطلس رسمنده یوز اللی یدی درجه طولده اوتوز دورت درجه
عرضدن اللی درجه عرضه وارر بعض کره ویاپامونته ده بونك برایکی شهری یازلمشدر
قوری وتوقسام وشنشو انلردندر وبو جزیره مشرق چین ده تنزو نامیله مشهور اولوب
زوی خطایی دیدکلری طیب بونده اولور دینلمشدر لکن تنزو بیوك قره ده ایدوکی ذکر
اولندی فلبوس ایدر قوریاچین اوکنده برمعتبر جزیره در اهالیسی توکاقاولی دیرلر
طولی ایکی یوز اوتوز جرمانیا میلی وعرضی اللی میلدر بونده نیچه حکومت واردر مملکت
کونیسای که خنسای دخی دیرلر چین شمالنده برمشهور وعظیم ولایتدر دار ملکی
کونسه

کونسه نام شهر اطلس رسمی اوزره یوز اللی بش درجه طول واللی درجه عرضده
برشهر عظیم وپای تخت اقلیمدر بونك چوره سی یوز میل قدر اولوب خطایدن کلور پولیسا قوم
نام نهر کبیر دریایه دوکلدیکی یرده وندیك شهری کبی صو ایچنده واقع اولمشدر وبونده شو قدر
کوپریلر واردر که حسابه کلمز لطیف ومکلف شهردر اول اجلدن چین خلقی اکا کوك شهری
معناسنه کونیسا دیرلر لوازم بشریه دن اولان جمیع اشیا انده موجوددر مکلف باغچه لری
ولطیف بیکارلری وکولنده بی حد مرغ آبی وبالق شکارلری وصفه کلمز بو شهر خلقی
بونلری اوتره دیرلر قرغه کبی برجنس مونس قوش ایله صید ایدرلر بو قوشلری الوب
قایغه کیررلر بالق ویا مرغ کوردکلری کبی بونلری صالارلر صو ایچنه طالوب
فی الحال چیقاررو بو شهر دار الملك اولمغله اکثر چین پادشاهی بونده اوتورر اقطار ارضدن
بوکا تجار کمیلری کلوب تجارت ایدرلر فلبوس ایدر شهر مزبور تاتار وخطای سنورنده
شمال جانبنده اولدیغنه جمله مصنفلر متفقلردر چین پادشاهی تختی وخاقان ختای تختی
اولمق روایت اولنور بونك چوره سی یوز التیان میلدر وطاشدن یاپلمش برقاچ یوز
کوپروسی واردر برمرتبه که بیوك یلکن اچوب التندن بحر وشهرك ایچیسنده
بربیوك کول واردر چوره سی یدی میل احاطه ایدر ایچنده ایکی اطه اوزرنده پادشاه
ایچون برمعظم سرای بنا اولنمشدر وشهرك محافظه سی ایچون مدام اوتوز بیك
عسکر انده طوررر دیو مارکوس دن نقل اولندی لکن بو اوصافه عقل سلیم تسلیم ایلمز
وبعضلر دیرلر که مارکوس دن صکره بو شهر تخریب اولنوب بو حال اوزره قالمامشدر
تقویمده خنسانك براسمی دخی خانقو اولمق اوزره یازیلوب بحردن نصف مرحله
ایچری مسافهٔ طول وعرضی برر مرحله قدر اولندن آخرینه دك سوقی ممتد
ویوللری طاش ایله دوشنمش اولرینك بناسی احشابدن طبقه طبقه عالی سرایلردر
مسعودی مروج الذهبده دیمشدر بلدهٔ مزبوره دجله دن اعظم برنهر اوزنده واقع
اولوب خلقی اهل اسلام ویهود ونصاری ومجوس وسائر اصناف مخلوطدر وبحر ایله
بو شهرك اراسی التی یدی منزل اولمغله کمیلر نهره کیروب شهر اوکنه وارلر بو کلام کرچه
ابو الریحانك قانوننده یوز التمش درجه طول واون دورت درجه عرضده یازمسیله
مؤکددر لکن ابن سعید برنهر منصبنده بندر اعظمدر انده فواکه کثیره اولور
وقصب السکر بتر دیدیکی کلام مؤیدی تأیید ایدر شهر مزبورده برنج وبقول وحبوبات
انواعی چوق قدر نقش وتصویر اکثر خلقنك صنعتیدر وبالجمله کتب اقالیمده خانجو
وخانکو وخانقو اسملری ایله شهر یازیلوب ظن وهمدن ناشی چوق تفصیللر اولنمشدر
اعتماد جائز اولمامغله نقل روا کورلمدی خنسا اطرافنده اولان بلاددن بری اوندوین
شهریدر بربیوك کولك اغزنده واقع اولمشدر که اول غدیر دریایه متصلدر
بری دخی آوتك نام شهردر بو دخی دریا کنارنده کنسه جنوبنده در اطرافنده

بعده شکر قامشی بتر خوان که جوان دخی دیرلر جاقور نمنه خینام یازلمشدر اللی درجه عرضنده
اوته واقع کورفز بونك اسمیله تسمیه اولنور واهل چین تاتار خوفندن انی عظیم محافظه ایدرلر
جنجیو ایچرده کنسه نهری اوزرنده برشهردر جانز ودخی دیرلر انده علم طبك اشتهاری
ورواجی واردر اهل چین عظیم تقید ایله انده اول فنه شغل ایدرلر نیجه کوی ایچری نهر
زیلو زاو زرنده‌در سنکیفو نهر حمدان اوزرنده‌در قانجیو بودخی نهر مزبور اوزرنده‌در
قانیز ودخی دیرلر بونلرده بریندن برینه صو اوزرنده کمی ایله کزمك ممکندر زیرا چنکیز خانلرندن
قوبلای قاآن بو اولکه‌یه مستولی اولدقده بر نهر عظیم کتورمشدر دیو لورنسو تحریر ایدر
تاپنز وکنسه نهری اغزنده دریا کنارنده برشهردر سینز وکنسه شمالنده کنارده بودخی
برشهردر پاینجی شمالده سرحد چینده برشهردر بونلردن اوته خطای ممالکندن آینا
اولکه‌سی چین حدودندن خارجده‌در سواحل چین وقربنده اولان بلاد بو محله کلنجه یازیلوب
بوندن صکره ایچری ممالك خصوصنده تفصیله مجال یوقدر انجق اسملری رسمده اطلسدن
نقل ایله اکتفا اولندی لورنسو انلردن قونغو وکوین چین واوزنان وسیخیما وقاداسلی
وشیانسو وکویانس وسانسی نام شهرلر یازار و بونلرك هر برنده بر مخصوص توتان واردر توتان
دیو چین خلقی لساننده حاکمه دیرلر وسانسی‌ده سابقا بر عظیم طوفان اولوب کوکدن
آتش یاغدی واول طوفانك بقیه‌سی اول شهر قربنده بر غدیر عظیم اولمشدر حالا باقیدر دیو
اهل چیندن لورنسو نقل ایلدی اطلس رسمنده ایچرده اولان ممالك بونلردر هونا او
وسانسی وجونا وقوقام وقوانسی وکوشو وسو ینام وقوشین شینا بونلرك شهرلری
اسماسی رسمده مسطوردر احوال ابنیه اهل چین هر شهر وحصارلرینی متین سورلر
وخندقلر ایله تحصین ایدرلر واطرافنه صولر اقیدرلر خصوصا شمال طرفنده اولان عظیم
طاغلر اراسنی بشیوز میل قدر یرده ختای تاتارلرینی منع ایچون قله‌لر وسورلر ایله سد
ایلمشلردر اطلسده مسطور وچین مورخلرندن نقلیله مذکوردر که اهل چین تاریخ کتابه
کلنجه طقسان اوچ ییل قدر زمان تاتاردن رنج بی پایان کوروب بالاخره ترینزو نام چین
پادشاهی عظیم رأی وتدبیر ایله تاتارلندن خلاص بولدقدن صکره بو دیواری بنا
ایتدردی واقلیم چینی جمله محکم مسور قلدی و بر عسکر قویوب محافظه اربابی تعیین ایلدی
چین شهرلرینك حصارقپولری غایت مکلف و یوللری پرسه وهندسه ایله طرح اولنمش
طوغری وواسعدر هر یولنده اون بش اتلو همرکاب کیدرلر و بو یوللرده بر بر صولر اوزره
کوپریلر واردر پورتقالدن منقولدر که فوکش نام شهرده مرمردن بنا اولنمش بر متین
ومصنع ومکلف قله کورمشلر که قرق درك اوزرنده طورر هر درکك ارتفاعی قرق
قارش وانلکی اون ایکیشر قارشدر اثر مزبور اوزره یا آثارینه غالبدر دیرلر وچینك
شهرلرنده وقریه‌لرنده مکلف معبدلر چوقدر لکن اولرینك بناسی اکثر اخشابدندر ذکر انهار
وغدیر چینك کمی کوتورر صولری وکوللری وافردر اول اجلدن بو دیارده صفاین بی حددر کشتی

خلقی

خلقی جمله بلاد چین خلقی قدر تخمین اولنور قره‌ده ساکن اولانلره کیده ساکن اولانلر غالب
دکل ایسه باری متساویدر و بو صولر شهرلری ونواحیسنی سقی ایدوب خلقه عظیم فائده ایدر
مشهورلری بونلردر نهر قانتا نهر عظیمدر چین جنوبنده کولدن چقوب قانتا شهری قربنده
دریایه دوکلور ایچنده نیجه اطه‌لر واوزرنده شهرلر واردر نهر نانتو بیوك صودر قانتا صوینه قریب
یردن چقار ایچنده وافر چمنزار اطه‌لر واردر اطرافنده اولان خلقك قازلری واوردکلری انده اوتلر
نهر برقلان بر واسع نهردر موین کولندن چقوب قانتا نهرینه دوکلور سینکوما تو نهری دخی
بوکا قریبدر نهر قرامار خطای ولایتندن کلوب خیا اونام بیوك کولدن چقوب کچکیانده
اوقیانوسه دوکلور نهر عظیمدر پیمپو قربنده بو صو غایت واسع اولور بر کوله دونر و بوکا
قورومران دخی دیرلر نهر زیتون زیاون دخی دیرلر کتب اسلامیه‌ده نهر حمدان یازیلور
ختایدن کلوب تاجه شهرنده ایکی بولنور فرع اعظمی شرقه کیدوب بر عظیم کوله
دوکلورکه بر طرفندن چقوب کتدکچه واسع اولور روزیتونده دریایه دوکلور اعظم انهار
چیندر اوزرنده چوق شهرلر واردر نهر پولیسا نقو ختایدن کلوب بر کوله اوغرار اندن
چقوب کنسه شهرنده دریایه دوکلور اغزی غایت واسع سازلقدر کوله بکزر وکنسه شهری
بونك اغزنده‌در چینده التی بحیره یعنی کول واردر بری غدیر هیلام که قوشین چینا قربنده‌در
غدیر چین بونك دریایه اتصالی واردر و بر نهر داخل اولوب ایکی ایاغی دریایه اقر موین
مملکتی بونك اطرافنده‌در غدیر کویانشی وسط اقلیمه قریب بر غدیر کبیردر اورته‌سنده
بر بیوك جزیره وکویانشی نام بلده واردر بوکا اوچ نهر داخل اولوب دورت یردن ایاغی
دریایه اقار هر بری انهار عظیمه‌در غدیر قوقوام کویانشی غربنده‌در بونك ایکی یردن
ایاغی کویانشی کولنه متصل اولور بونك دخی اورته‌سنده بر اطه واردر غدیر شین قو
وسط اقلیمده‌در بوکا دخی وافر خرده انهار اقوب ایکی اوچ یردن نهرلر چقار غدیر سانسی
چینك غرب وشمالنده بر بیوك کولدر میلادك بیك بشیوز اللی یدی سنه‌سنده واقع اولان
طوفاندن حاصل اولدی نیجه قصبه‌لر وقریه‌لردن غیری یدی بیوك شهری باصوب جمله
خلقنی غرق وهلاك ایلدی حالا بر عظیم کولدر جبال چینك اطرافنی احاطه ایدن عظیم
طاغلردن غیری سواحل شمالیه‌سی عظیم طاغستانلردر اورته‌ده دخی بر بعض خرده
طاغلر واردر اکثری اورمانلیدر آب وهوا چینك اکثر صولری لطیف ولذیذ وهواسی
خوب ومعتدل وترابی منبت ومحصولداردر هواسی صحیح اولدوغندن انده اعمی وعلیل
نادر کورینور نبات وحیوان ومحصولات بو دیارلرك صولی یرنده پرنج اکیلوب سنه‌ده
دورت کره بچیلور وقوری یرلری سائر حبوبات تارلهلریدر وادیلری وطاغلری اکثر
صنوبر اشجاری و بستانلری انواع اشجار میوه‌دار ایله مالامال اولوب انجق چین
وهندده اوزم واجیر نادر اولور واکثر طاغلری وصحرالری توت اشجاریدرکه
ایپك محصولی ایچون انلری قورودرلر کتان دخی وافر اولور ارضنده التون

كومش ونحاس وحديد معدنلرى واردر جواهر ولؤلؤ ومسك وسكر خصوصا راوند
بو ديارده متعارفدندر وبونده بر نوع اغاج اولور كه چينيلر اكا لام بالام و بو يرده چوب چيني ديرلر
انواع اورام واسقامه نافع ادويه دندر بو اغاجك كوكى بياض وثقيل و پكدر وچينك معتبر
متاعى حرير وقماش وراوند ومسك وانجودر حريرى غايت وفرت اوزره اولور
يالكز ليامپو شهرندن اوچ آى قدر زمانده يوز اللمش الى بيك بطمان ابريك چقدوغى
تواتر ايله منقولدر وباقرى دخى كميلر ايله هند وسندهكيدر قرنفلى دخى واردر لكن ملوكه
اطه لرى قرنفلى كبى ايو دكلدر ودواب ومواشى وشكار جانورلرى سمور وقاقم وانواع طيور
وافر اولور صو ليرا اولمغله اوردكك انده وفرتى واردر سائر صو قوشلرى دخى بيحد دريالكن
قانتا شهرنده اون ايكى بيك قدرى بركونده صيد اولنور وچين خلقى مصرلو كبى
ايكى اوچ بيك يمرطه يى يازن كبره يه كومرلر بر زمانده ياوريارى چقار وقيش
فصلنده قامشدن سپده قويوب اللنه معتدل آتش يقارلر بو طريقله دخى
ياورى چقارلر وبونك صولرنده كوللرنده دريا سنده بالقى بيحددر احوال ملوك
اقليم چين ملوكنك احوالنه كتب اسلاميه ده ظفر ميسر اولميوب انجق
اخبار الدول نام تاريخده نوشروان زماننه دك اللى نفر كيمسه يازلمشدر اول دخى
اصلى يوق اخبار كاذبه قبيلندن اولدوغى سياقندن ظاهر اولمغله نقل جائز
كورلمدى بوندن صكره ظفر ميسر اولورسه كتاب الخاق اولنه ترجمه اتديكمز فرنكى
تاريخلرده دخى مذكور دكلدر بو اقليمك اكثر احوال رومه خواب وخيال مثابه
سنده اولوب خلط طريقيله قانون نامه ده مسطور اولانك خلاصه سنى بوندن صكره كان
فصلده نقل ايدرز مراد ايدن واقف اوله تتمه بعض كتبده چينك امور غريبه سندن بر ايكى
نادره ذكر اولنمش جمله دن بر چرخ كه متحركسز مراد اولنديغى قدر دونر وطورر وچين قريه لرندن
بر قريه ده بر غدير واردر كه ييلده بركره اهلى كلوب براتى غديره قورلر وطشره چقمدن منع ايدرلر
اتصوده اولدقجه يغمور يغار كفايت مقدارى اولدقده اتى چقاررلر بوغزليوب اتنى طاغده
براغرلر قوشلر يركيدر وچينده بر اسياب واردر كه اشاغى طاشى دونر يقارى طاشى طورر وكپكسز
اون اوكودر فصل ٢١ در بيان اقليم ختاى يكرمى برنجى فصل آسيا اقسامندن قسم ختاى
بياننده در تعريف ختاى قتاى وخطاى وخنادخى ديرلر اورنسو قولنجه بو اقليم كوك اسميله تسميه
اولنمشدر اسم قديمى سرقه ايدى بعضيلر كوتاى لفظندن تحريف اولندى ديديلر
ولفظ مذبور مهبط انوار الهيه معناسنه درسبى دن صكره بنى اسرائيلك اون سبطى انده
كلوب تمكن اتدكلرندن بو اسمله تسميه اولنه حدودى شرقده اوقيانوس مشرقى وچين جنوبنده
هند وغانجس ارماغى وچين طاغلرى وحصارلرى شمالده جور زاوطوكش دكز
وغربنده غالاسيا كه كشمير وختن ولايتلرى در صاحب اطلس بونك حد غربيسنى آسيا
غربيسى ايله تحديد ايليوب جمله تركستان وماوراء النهرى بو رسمده درج وغايت اجمال

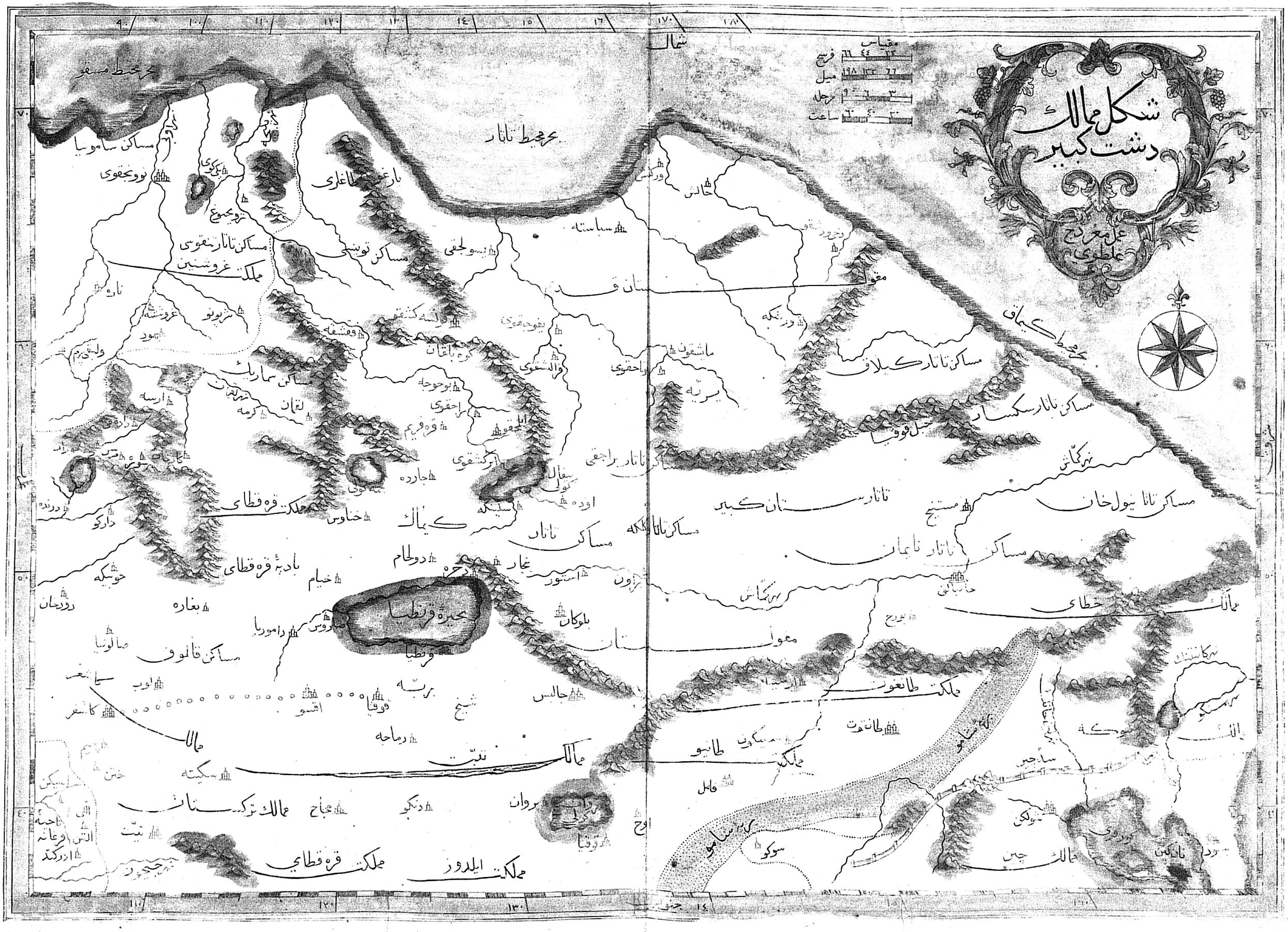
شکل ممالك
دشت کبیر
شمال
جنوب
مقیاس
فرسخ
میل
مرحله
ساعت
بحر محیط تاتار
مساکن ساموییا
مملکت غروسنین
مساکن تاتار
مساکن تاتار کلاق
مساکن تاتار سکساد
مساکن تاتار نیول خان
تاتارستان کبیر
ممالك خطای
ممالك تبت
مملکت قره قطای
بادیهٔ قره قطای
بحیرهٔ قرنطیا
قرنطیا
بخار
بغاره
خیام
مساکن قالموق
کاشغر
ممالك ترکستان
مملکت طانغوت
طانغوت
ممالك چین
مملکت ایلدوز
مغولستان

اوزره ذکر ایلدی لکن بز بو فصلده ختایی یازوب ترکستان وماوراء نهری مستقل فصللرده
کتور دك مسافه اطلس رسمنده یوز یکرمی درجه طولدن یوز التمش طوله وارنجه واللی
درجه عرضدن یتمشه منتهی اولنجه رسم اولنمشدر قلبوس ایدر بو ختای اولکه سنك
ابتداسی خالی تاتار سنورلرنده نوروسی طاغلرندن آنیان بوزنه دك ممتد اولور طولی
تقریبا التیوز جرمانیا میلی در تقسیم قلبوس ایدر بو ختای سرقه دیدیکلری اسکی تاتارستان
اولوب تاتار قومی اراسنده بیوك سلطنتدر و بو تاتارستان عتیق اقسامی بونلردر خطای
و تانقوت و تاینغو و تندوك و قامول و قیار و قیام و قاراختای و بتر بونلر اسکی سرقه یی
وایماوس طاغی واراسنده اولان تاتارستانك اکثرینی وایماوس غربیسنده اولان
تاتارستانك برقسمنی مشتملدر احوال سلطنت ختای بو مقامده بر قانون نامه وروزنامهٔ ختای
ترجمه سنك خلاصه سنی نقل ایدرز قانون نامه بر فارسی کتابدر که یکرمی باب اوزره سلطان
سلیم قدیم عصرنده یازوب صکره ترجمه اولنمشدر وروزنامه بر رساله در که تیمور اوغلی
شاهرخ میرزا خراسانده پادشاه ایکن سکز یوز یکرمی ایکی سنه سنده اعیان دولتندن
شادی خواجه یی ختای خانه ایلچی کوندروب ارباب معارفدن خواجه غیاث الدین
نقاشی بیله قوشدی و فرمان ایتدی که هراتدن چقوب کلنجه کوردوکی اموری
ووقایعی یازه مز بور دخی مأمور اولدوغی اوزره یازوب اوچ سنه دن صکره کلدکده عرض
ایلدی اول امور معروضه حبیب السیرده مطلع السعدیندن نقل طریقیله مسطور
و بو خلالده ترجمه طریقیله مذکوردر قوانین ختای قانون نامه نك اون اوچنجی بابنده یازارکه
ختای قانونلرینی وضعه سبب سلفده ضرورت حسبی ایله خاندان خاقاندن لوزی نام
بر عورت ختای خانی اولوب ضبط ممالك ایچون وضع قوانین لازم کلمکله عصرنده برچین
کزین نام بر حکیم ذوفنون عورتك عجزینی کوروب کندویی عرض ایلدی عورت دخی اکا
وزارت ویروب حکیم مز بور تدبیر امورده قواعد حکمت وعقل وفراست ایله مشغول
اولوب قانونلر وضع اتدی وبر دفتر یازوب وصیت اتدی که ملك خطایی ضبط مراد ایدن
اول دفترده مسطور اولان قوانین ایله عمل ایلیه بعده اول قانونلر دستور عمل اولوب نیجه
بیك ییلدر اجرا اولنور تغییر و تبدیل اتمزلر مخالفت ارالرنده عظیم جرم وتهمتدر اکر خاقان
دخی اوا اورسه قانون اوزره معزول ایدرلر وکاه اتلر یانده ترك قانوندر شویله که اوچ کناه صادر
اوله پادشاهلقدن دوشوب اولادی دخی مجرم اولور و سلطنت نسلندن کیدر رفقیر
ایدر صکره جنکزخان وضع اتدیکی قوانین که یاسا تعبیر اولنور عموم اوزره تاتارستان وختایده
ساکن عبدهٔ اصنام اراسنده مقبول ومعتبردر اکثر انکله عمل ایدرلر قانون خاقان اولا
خاقان اولان ایچلرنده اعلم خاندن اولمق کرك بری وفات اتسه یاخود قانونه مخالفت ایله
معزول اولنسه اولاددن مستحق برینه یچروم عزوللك اولاد انسابنده شآمت وارد روارکان
دولته انتقامدن وعرضدن خالی اولماز دیو جمله توابع ولواحقی ایله بر حصاره

قورلرلوازمنی مستوفاتعیین ایدر کیمسه انارله بولشمق ممنوعدر خاقان ختای دارملکی خان
بالیق نام شهر عظیمدر سرایی ودیوانی انده طورر وسائر ممالك ختای جمله اون ایکی دیوان در
دارملك دیوانخانه سی کبی هر برنده دیوانخانه لر واردر طقوز وزیر صاحب تدبیر اوتوروب
نه اولورسه خاقانه عرض ایدرلر وخاقانك امرا ووزرایه ظاهر امکالمه سی یوقدر مکرکه
بر امر مهم اوله عرضلر ومکتوبلری خادملر تلخیص ایدرلر علامت قبول سرخ خط در
وخاقانك اوقاتی اوچ قسمه منقسمدر بری عیش ونوشه بری خواب وراحته بری امور
مملکت ضبطی ایچون خط ونشانه بونك وقتی کلدکده تأخیره مجال یوقدر اوچ آیده اوچ
کره ترکله معزول اولورلر لو رنسو ایدر ختای خانی جمله تاتار خانلرینك بیوکیدر اکا
اولوغ خان دیرلر مسقولر قرازقا تایسکی اطلاق ایدرلر ختای قیصری معناسنه بونك رعایاسی
اکا شول مرتبه اعتبار ایدرلرکه انی یودوغی صویی الوب ارالرنده تبرکا یوزلرینی یومغله کناهری
مغفرت اولنور اعتقادنده درور بو خاقانك مخصوص لسانی وار در ترجمانله سویلشور
ارثله باباسی یرینه جلوس ایدر خاقان وفات اتدکده یدی معتبر قپاپلك اکابری وزیر
اور دوسنده جمع اولوب ماتم ایچون جمله سی بیاض قفتانلر کیرلر دعا وثنادن صکره سرای
اورته سنه برسیاه کیچه دوشیوب یکی خاقانی کتورررلر اوتورر جنکیز آیینی اوزره نصب
وبیعت ایدرلر ودیرلرکه یوقاری کونشه باق ولایزال تکری یه اعتراف ایله سن انك ظلی سن
کندی تدبیرکی انك مرادینه اویدر تاکه جنتده سنك نصیبك بوندن زیاده اوله خلافنی
ایدرسك دنیاده دخی سائرلری کبی جزاکی بولورسن بوسیاه کیچه دن غیری سکانسنه
قالمز صکره هرکس قرمزی لباس کیوب باشلرینه بر صورغوچ صوقربعده شهرك
قاضیسی اکا تاج کیدررو قاریسنه دخی تاج کیدوروب خاقانه اتدکاری قدر اکا دخی تعظیم
واعتبار ایدرلر بعده جمله بکلر خاقان حضورینه کلوب اوچ کره دیزچوکرلر وبیعت ایدوب
ایاغنی اوپرلر وهر بر عظیم پیشکشلر وهدیه لر کتورر جمله سی عادتلری طقوز عدد اولور
زیرا تاتارلر بو عددله تیمن اتمشلر در جنکیز تکری یه کوکده طقوز دیزچوکردی وجمله
کلیسالرده زنجفره ایله بویانمش تحته لر اوزرنده التون حروفله بونك اسمنی یازارلر واکا ابن الله
دیرلر وسوزنی شریعت مقامنه قیوب عظیم اعتبار ایدرلر وخاقان رعایاسنه وبکلرینه نادر
کورینور وصف سرای ودیوانخانه بو سرای اطلسده وصف اولندوغی اوزره مربع الشکل
هر ضلعی بر میل ودیوارینك ارتفاعی اون ایکی ذراعدر طشره سنی اغاردب قرمزی
لونله منقش اتمشلر ودورت کوشه سنده بر عظیم مرتفع قصره مشابه قله لر واورته لرنده
دخی انلره کبی بر قله جمله سکز قصری مشتمل اولوب بونلرك هر بری طوب وتوفنك
وتیغ وکمان وسائر ادوات جنکك انواعندن بر نوعه مخزن در بو مربع دیوارك اورته سنده
ایچ قلعه کبی بر سرای دخی بنا اولنمشدر حرم سرای خاص خاقانی اولدر بونك فوقانیسی
یوق لکن فرشی اون قدمه زمیندن مرتفعدر وبو سرایك سقفی غایت مرتفع

وانواع

وانواع صنایع بدایع ایله مفروش ومنقش ومذهبدر ودیوارلری التون کومش صحیفه لرله مزین
وسلفه کچن جنکلر ووقایع غریبه بر صنعت عجیبه ایله مصور اولوب کورنلر حیران قالور
قانون نامه ده مسطور اولدوغی اوزره سرای خاقان بری بری ایچره یدی حصاردر هر برنده
باغ وبستان وبتخانه ودیوانخانه وشکارستانلر بنا اولنمشدر تخت خاقان قزل التوندن اولوب
بر صورت اژدرانی احاطه اتمشدر اون ایکی دیوانخانه برطرفنده خادملر وبرطرفنده قزلر
طوررباشلرینه مرصع تاجلر قویوب زربفت لباسلر ویشمدن مرصع کمرلر قوشانرلر
هر وزیرك حضورنده بر دختر وایکی خادم اوتوروب قفالرنده اغالر وقزلر صف صف اولوب
طوررلر وبویدی سرایك خدامی هر بری بر خصوصه موکلدر اولنده باغلر وبستانلر اموری
کوریلور ایکنجیده کلن شکوی قصه لری وعرضلر ومکتوبلر ایصال اولنور اوچنجیده اول
مکتوبلر خاقانه تلخیص اولنور دوردنجیده دیوانخانه لر خدامی اموری کوریلور بشنجیده
خزاین ودفاتر ملك ختای کورینور وانده جمع وصرف اولنور ارسلان خانه لر دخی انده در
التنجیده اون ایکی بیك مکانلری واردر یدنجیده خاقانك عیالی وخاصکیلری اولورور بو سرایده
خاقاندن غیری رجالدن کیمسه یوقدر بو سرایك دورت جانبنده قپولری واردر وهر قپوسنده
یدی موقف بنا اولوب هر بری بر امر ایچون تعیین قلنمشدر برنده اون ایکی قسم ممالك محصولی
کلوب تسلیم اولنور وبر قپودن کلن قصه لرك جوابی چقار وبونده کوس عدل قونمشدر
وبر قپودن خاقان ییلده بر یا ایکی کره انواع تجمل ایله چقار ودیوانخانه لری کوروب کرو اندن
ایچری رجوع ایدر وبونك قپولری پولاد ختاییدن دوکلمشدر ایچ سرایك عجیب قپولری واوزرنده
رنکارنك فانوسلر وسنجقلر واردر اول فانوسلر ینار ونصف اللیلده جمله اهل دیوان حاضر
اولورلر زیرا اکاهی خاقان صبح کاذبدن اول چقار بر متعین کمسه حاضر اولمزسه بعد العزل
بند وحبسه مستحق اولور چون خاقان هیبت ایله تخت اژدرها پیکر اوزرنده اوتورر قپولردن
امرا واعیان ولشکر وایلچیلره اجازت اولوب کروه کروه متعین مکانلرینه واروب طوررلر
تبت وقلماق وهند وچین خلقی جنس جنس غریب لباسلر وطرزلر ایله طوررلر وخاقانك صاغ
طرفنده وزرا وامرا واهل علم وسائر صاحب لشکری وصول جانبنده اعیان اهل
قلم وصاحب رقم اوتورر وخاقانك تختی اردنده سرای خادملری وقزلر طوررر وکیمسه نك
زهره سی یوقدرکه خاقانه ودائره سنده اولنه نظر ایده بیله وامراء ختایدن منصب طالبی
اولان واطرافدن کلن ایلچیلر خاقان اوکنده طوروب کندیلرینی عرض ایدرلر وکاه اولورکه
خاقان اوچنجی دربندده تخت قوروب ذکر اولنان وزرا وامرا وایلچیلر انده طوررلر اکر
خاقان بر آیده ایکی کره دیوانه چقمسه معافدر اکر اوچ کره ترك ایلسه کناهکار اولور
اوچ کناهده خاقانلقدن دوشر کناه یانلرنده قانونه مخالفتدر خان بالقده جزئی کلی جمله
امور خاقانه عرض اولنور غیری شهرلرده حکومت ایدن خادملر امر جزوی اولسه حکم یدرلر
کلی اولسه خاقانه عرض لازمدر خاقان طشره کتمك مراد اتسه شهر خلقی جمله دکانلرك

قپانوب پنهان اولودرلو رنسو ایدرلر بیو سلطنت ایچون ایکی دیوان واردر هر برنده عاقل
وامورديده اون ایکی وزیراو توررلر جنك احوالنی كوررلر اكا تاى ديرلر برى سياست امورنى
كوررلر اكا سپنك ديرلر وبونلره نیچه بیوك مجوهر ومرصع تاجلو ملبس بكلر ملازمت ایدرلر
غیاث الدین نقلی اوزره بودرگاهك قپوسی اوکی یدییوز قدم طولی سنك تراشیده دوشنوب
ایکی طرفنده بشر فیل بغلودر قپودن قصر داخلی ده اولان سریر خاقانی کورینور بو سریرك
ارتفاعی اوچ ذراعدر اوزرنده سکزر ذراع مرتفع درکلر ایله التمش ذراع طولی وقرق ذراع
عرضی صاری اطلسدن منقش ومصنع بر سایه بان قوریلوب بودرکلر اوکنده اوچ
قپو قونمشدر اورته قپو یمین ویسار قپولردن بیوك ومخصوص ممر خاقاندر سائر خلق
طرفیندن کلورکیدر قصر سلطانی بو در وازه لره وسایه بانه مشرفدر وبوقپولر اوزرنده
برناقوس کبیر آصلوب دیوان عام کونی برقاج کیمسه چقوب منتظر طوررلر دیوانه مأمور
نیچه بیك آدم صباح نمازی وقتنده کلوب یرلو یرنده اراستهٔ صفوف ایدرلر ایکی بیك قدر
مغنی ومطرب سازنده وکوینده زمره سی دخی بر طرفده اياغ اوزره طوررلر وعسکریدن ایکی
بیك قدر نفر تیغ عریان وتبر ایله دیزیلوب اظهار شوکت ایدرلر وبودیوان واسع الفضادر
اطرافنده ایوانلو وصفه لر وبریر عظیم ستونلر اوزره طاقلر ایله احاطه اولنوب یوللری جمله
یونمه طاشدن دوشنمشدر دیوان عامده برمثلث سریر کتوروب قورارلر اوزرنده التوندن
برتخت قورلر آفتاب طلوع اتدکده حرم سرایك قپوسی پرده سنی ایکی خواجهٔ سرای ایکی
طرفدن رفع ایدوب خاقان چقار بالای قصرده طوران اشخاص طبل وناقوس چالمغه اغاز
ایدوب اوچ در وازه کشاده اولور اولا امراء تومان بعده هزاره وصده کروه کروه سکردوب ترتیب
اوزره صاغ وصول صف بغلیوب طوررلر بونلرك هر برى النده طولی ذراع وعرضی ربع ذراع
تخته لر واردر اکا نظر ایدرلر غیری یره نکاه اتمزلر ترك ادبدر قانون نامه ده اول تخته لر فیل دیشندن
مرکب منقش امرا اردنده جبه پوشان ونیزه داران خاموش اولوب طوررلر خاقان بش پایه
سیم نردباندن تخته چقوب اوتورر ایکی دختر قمر پیکر که صاچنی باشنه طولامش یوزی
وکردنی اچق ایری انجوکوپه لر ایله اراسته ایکی طرفده طوروب کاغد وقلم طوترلر خاقان
امر ایدرسه قلمه کتوروب ایچرده عرض ایدرلر اگر بر حکم تغییری مناسب ایسه خط کوندررر
امرا اکا کوره عمل ایدرلر خاقان تخته اوتوردقدن صکره عرض اولناجق احوالنه ایسه عرض
اولنور ایلچی وارایسه اوکنه کتوروب اون بش ذراع قدر یرده طورغوررلر امرانك بری دیز
چوکوب ایلچیلر احوالنی متضمن صحیفه یی خاقانه اوقور بعده ایلچیلره تعلیم ایدرلر اوچ
کره طپوقلوب یراوپرلر وکتوردکلری نامه لری صاری اطلس کیسه لرله ایکی اللرینه
الوب یوقاری قالدوررلر اهل ختای قانونی بودرکه هرشیٔ که خاقانه متعلق صاری رنکلو
شی ایچینه قونور بعض امرا الوب سرای خواجه سنه تسلیم ایدر اول دخی خاقان النه ویرر
آچوب ملاحظه اتدکدن صکره کروخواجه یه ویروب تختدن اینر برصندالی اوزرینه اوتوروب

اوچ بیك قدر جامه وایکی بیك قدر قبا کتوررلر اعیان وارکان وفرزندانه کیدردکدن صکره
ایلچیلرك باشنی اوکنه کتوررو بر زسؤال جواب دن صکره وارك طعاملنك دیو کوندررو
دیوانخانه قضاسنده هرکشی ایچون برصندلی وپیشخون قویوب ضیافت ایدرلر بعده
یامخانه یه کوندررلر ضیافت ایلچیان خواجه غیاثدن منقولدرکه ضیافت ایچون سرایه
واردقلرنده ازدحام خلایق اولکیدن زیاده ایدی سرایك فضای اولی وثانیسنی یکدیلرکه
تختگاه خاقان ثانیده ایدی برسیم قپودان ایچری کیروب برصحنه ایردیلرکه واسع ولطیف ایدی
سنك تراشیده فرشلر اورته سنده طولی التمش ذراع قدر برعالی سایه بان التنده برمکلف
تخت قورلمش ادم بویندن مرتفع اوچ طرفندن سیم نردبانلری وار ایکی خواجهٔ سرا تخته
یقین طوررو برکوچك تخت دخی اول بیوك تختك پایه سنده صندلی کبی قونمش کوشه لری
وپایه لری غایت مصنع صاغ وصول متعین بکلر مسلح طوررلر وبرکوشه ده بربیوك خیمه
التنده سازنده کروهی صف بغلمشلر سرسنا زنده صندلیده اوتورروتخت اوکنده یدی
چتر هفت رنك قورلمش اطرافنده ایکی بیك قدر سلحدار وحرم سرای قپوسی اوکنده
بر مکلف حریردن ایپلرینی ایکی طرفدن اکی خواجه سرا طوتوب طوررلر خاقان کلدیکی کبی
پرده یی قالدروب سازنده لر یکباره تحریك اوتار ایدوب خاقان تخته قرار ایدیجك جمله خاموش
اولدیلر خاقان اول زمان دایمنك خان ایدی صقالی اورته سنده بربلوك قل غایت دراز اوجنده
اوچ دورت حلقه بغلنمش ایدی باشی اوزره اون ذراع قدر مرتفع صاری اطلس پرده که دورت
اژدر برینه حمله ایدر تصویر اولنمش ایدی اوکنه واروب بش کره یراوپدیلر وفضای اولده
واروب طعام کلدی بیلرخاقانك مطبخی هفت چتر ملون قربنده صاری اطلس حولی ایچنده
ترتیب اولنمش ایدی تعظیم اتدکلری کیمسه لر اوکنه اوچر طبق قیوب خوان سالاران مدام
اطعمه واشربه چکمکده اولدقچه مطرب وسازنده لر نغماتده ایدی بعده پسران ودختران
حسند اررقص ولعبه اغاز ایدوب صحن فضاده نیچه بیك یرنده طعام ریزه یی اوشوب یدیلر
کمسه انلره تعرض اتمزدی بوصحبت وضیافت صباحدن اخشامه دك ممتد اولدی بعده دست
آخرکردهٔ مجلس پرده سی چالنوب خلق کروه کروه طاغلدی قانون سرسال جدید وعید
محرمك یکرمی یدنجی کونی خاقان عسکری طوتانوب ایرته سی که یکی ییل باشیدر کیجه
خلایق بیوت واسواقی ودکاکینی فانوسلر ومشعللرله تزیین ایدوب کیجه یی کوندوزه دوندردیلر
وخاقان سرایندن چقوب شوکت ودارا تله کندی اوردوسنه کلور وهیچ فرد بیاض جامه
کیمز زیرا ختاییلر اراسنده بیاض جامه ماتم لباسیدر یکی اوردو برعالی عمارت
ایدیکه اون طقوز سنه ده تمام اولمش ایدی قپوسندن عمارت انتهاسنه وارنجه بیك
طقوز یوز یکرمی بش قدم اولوب جمله یونمه طاشدن وچینی طوغله دن یاپلمشدر ختای
وچین وقلماق وتبتدن یوز بیك قدر کیمسه کلوب انده جمع اولورلر وخاقان طرفندن امرایه
واعیانه عظیم ضیافتلر اولور وکیجه انده شبچراغ یاقرلر شبچراغ صحن سرایده اغاجدن یاپلمش

کوه مثال برقله درطشره سی سراپا سر و بوداقلری ایله قبلو اولوب نیجه یوزبیك قندیلی
دیزلمش وفتیللر برندن برینه وصل اولنمشدر اشاغیدن بری یاندقده فی الحال جمله یه واصل
اولور خواجه غیاث ایدر اول سال ختای منجملری حکم ایلمش ایدیکه خاقان بو سالده آتشدن
ضرر کوره لاجرم شیچراغی یاقمدیلر لکن صکره سرایه یلدرم اینوب جمله سنی برباد ایتدی
پیش خاقان یدی کون براردوده طوروب عیش وعشرت ایدر بخششلرو یروب قوللر آزاد
ایدر و بر مجرم اول کونلرده مؤاخذه اولنماز وعیدلری دخی ییل باشیدر تحصیل اموال حسابی
اول زمانده تمام اولور برآی مقداری روز وشب سوز وسازله متصل عیش ونوشه مشغول
اولورلر قانون حکم عام قجان برخصوص ایچون اطرافه احکام خاقانیه ارسالی لازم کلسه
دیوان اولور تخت قورولوب خاقان اوتوردقده خلایق باش یره قورلار و برصندلی کتوروب
تخت اوکنده اوچ کشی اوزرینه چقار خاقان حکمنی ایکیسی طتوب بری بلند آواز ایله اوقور
جمله خلق ایشیدرلر بعده برصاری اغاج باشنه بند اولمش حریر ایله چکوب یوقاری بغلرلر
خلق وسازنده لر کیروکالاول طورروحکمی صورتنی باخانه دن اطراف واکنافه کوندررلر
خواجه غیاث ایدر اول سالده اوقودقلری صفرآینه ایدی بو آیك اوننده شیچراغ خاقانیدن
اوچ ییل نجوب برشیچراغ آخر موسمی کلدی قوللرو کناهکارلرو باقی داران دیوان آزاد اولهقانه
جرمندن غیری یسنی خاقان باغشلدی دیو یازلمش ایدی قانون شکار خاقان شکاره کتدکچه
ختا ییلر بر بشیوز قدم طول وعرضده پلانقه لر یاپشلرانده قونارلر اول محوطه اورته سنده
ایکی مربع چتر که هر بری یکرمی بشر ذراعدر دوردرکی قورولور اطرافنده صاری زرفشان
اطلسدن خیمه لر وسایه بانلرده خواص خاقان نزول ایدر خواجه غیاث ایدر خاقان
شکارده کتوردیکمز آتدن دوشمکله بزه غضب ایلمش اوکنه کتوردیلر الوغ بك کوندردیکی
سکلی سیاه اته نمش وصقالنی سیاه اطلس غلافه قویوب قرمزی زربفت کیمش وزربفت
عبایی اورتمش صولنده صاغنده امراء شکار اردنده یدی کوچك اوستی اورتلمش محفه ده
قزلرکه نوکرلر اوموزلرنده کتوررلرو بر بیوك محفه دخی یتمش کیسه اوموزنه المش چکرلر
وجمله خلق براوق آتمی یین ویساورایرافدن کیدرلر مولانا یوسف قاضی که اون ایکی دیوان
خاقانی نك بری بونك ضبطنده ایدی بری خاقاندن شفاعت ایدوب یانمزه کلدی وحق تعالی سنز
قربیلره رحم ایلدی خاقان کناه ناکرده کزی عفو ایتدی دیدی خاقان یقین کلدکده باش یره
قودق سوار اولك دیدی وشادی خواجه یی یانینه کتوروب پادشاهلره کوندریلن تحفه
وهدیه ایو کرکدرتاکه باعث ازدیاد محبت اوله بوسزك کتوردکلرآت غایت یاشلی وسرکشدر
دیدکده شادی خواجه جواب ویردی که بو آت حضرت صاحبقران امیر تیمور
یادکاریدر سلطان شاهرخ سزی تعظیم ملاحظه سیله کوندردی خاقان
بو عذری مقبول طتوب طورنه آونه مشغول اولدی واول دیارلرده ایو اتلر مقبول ونادر
اولمغله قره یوسفدن بزه ایو آت کتورسز دیو آدملر تعیین ایتدی و خان بالغه دوندی

قانون

قانون عبادت خاقانك خان بالغده برمخصوص معبدی واردر ییلده برکره زندانیلردن قتله
مستحق اولانی کورمك ایچون اول معبده واررواننده برصورت یوقدر انجق بعض خطوط
ونقوش ایله دیوارلری منقشدر کون اول صائم اولوب تخت روانه اوتورر نیجه بیك لشکر
آهن پوش تیغ بردوش تخت روانی کتوررلر وارد قده خاقان سروپا برهنه تختدن اینوب
قپوده سجده ایدرو سلام ایله داخل اولوب برایاغ اوزره طوررد الهی سن دانا وبیناسن بکا
پادشاهلق ویردك وبو خلقك قتلنی نم امرمه حواله ایلدك بن کندی عقلم قدر احتیاط ایله
اجرا ایتدم یاقیسنی سن بیلورسن دیونالهونیاز ایدوب اخشام اولدقده باشنی سجده یه قور
وچیقار افطار ایدر سراینه کیدر اوکنجه فیل قطارلری والتونلی عربه لر وسازنده لر تخت
روان اطرافنده چالاراق کیدرلر وخادمان مسلماندن انجق ایکی کمسه اته بنوب باقی امرا جمله
پیاده یوررلر قانون سفر خاقان بریره سفروحرکت اتسه یا اته بنر یاخود تخت روانده
اوتوروب خاصکیلری کتوررلر اطرافنده سازنده کروهی نواخت ایدرك بله کیدرلر دورت
بیك قدر درازقد عادیلرکه پیاده یوررکن باشلری سواره برابردر جمله زرانداو جوشن ایله مرصع
خودلری کیوب بیك نفری تخته پاره کبی تیغ عریان وبیك نفری برکرزکرانی اوموزلرنده کتوررلر
قلج کتورن اوکجه کیدر طپوز کتورن کیروده یورریکی صاغده بیکی صولده مسلح ومنقش سنجاقلر
اوموزلرنده پلانلرینه رنکارنك فانوسلر اصوب انواع هیبت ایله وشوکت ایله الای قورارلر وامراء
ختای که بریره سفر ایدرلرنه قدر عالیمقدار میر معظم وسردار اولورسه هرمرحله ده جمله نعم
وتجملی خاقان طرفندن مهیادر وهرکز امراء ختا اته بنمزلرو یوکلرینی عربه یه یوکلتمزلر آت
وقاطر قلتندن دکل لکن قانونلری بودرکه کندیلری محفه یه کیروب اللی قدر قوی هیکل
وتوانا کمسه لر نوبتله کتوررلر قوشیلن عسکرك بعضی التون یالدزلی وکومش قابلی کورزلر ایله
اوکنجه آهسته یوررلرو کمی سیم وزرلند ودعظیم قابجلری عریان اوموزلرنده کتوررلر
وبرکروه دخی رنکارنك سنجقلرده ملون فانوسلر اصوب کیجه ایریشورسه فانوسلری یاقرلر
بوحشمت ایله محفه یی منزل بمنزل کتوروب سائر رخت وبختی صندوقلر ایله ایکیشر کمسه
چوب اوزرینه اصوب اوکنجه کتوررلر وهر منزلده امیرك رتبه سنه کوره خوابکاه لوازمی ملون
اطلس پرده لر واسباب عیش وعشرت ولوازم خدم وحشم جمله اماده در اول شهرك اعیانی
آنا کلوب اکرام ایله سلام ویررلر وهر منزله کلدکده اهلنه منصب ونه مصلحت ایچون
کلدیکنی اوکنده اولانه اعلام ایدرلر انلر دخی حدینه کوره احترام ایدرلر بو اسلوب اوزره خانبالغه
برفرسنغ قریب کلدکده اول شوکتی کیدوب جمله اسباب ورختنی کرایله عربه لره یوکلدوب
کندی اجرتله آت یا قاتره بنوب شهره کلورو قانون اوزره یکه سوار اولوب شهره کیرر قانون
پای پای انواع نقوش ایله مزین برلوحدر بعض مصالح کلیه ایچون سرایدن چیقان خدامك
اول لوح اوزرینه احکام واوامردن یازارلر کون اولنك پایی چیقار واول کون شهر خلقی
سك ومرغ وخوك امثالی حیواناتی باغلیوب سوقاقلری پاك ایدرلر ودکانلر تزیین اولنور

وبو پای صاحبلری مملکت ضبطنه قادر ومحتشم خادملردر انلره تعیین اولنان خدام برکون
اول سرایدن چیقوب زربفت وملون اطلسلر کیوب اسلوب سابق اوزره انواع سلاح
ایله الای دوزوب سرای قپوسنده خادم تخت روانه بتر عسکری داراتله اوکنجه کیدوب تخت
روانی کتوررلر برکمسه نک سک ومرغی طشره ده بولنورسه صاحبینه تمش چوب اورولوب
حبس ایدرلر وبو خادم هر قصبه وشهره که وارر اعیانی چیقوب احترام ایله قوندررلر اول
خادملرک امر ونهیلری جاری ریابلری کندودن ایکی اوچ منزل مقدم وارر
شهرلر خلقی حاضر اولورلر نرخ اموری دوزلدوب مفسدلری قرار ایدر بر شهره وارد قده
مظلوملر کلسون دیو ندا اولنور کلین قانون اوزره کاهکار اولور بعده شهری تفتیش ایدوب
کندودن اول کلن مفتشدن بو زمانه کلنجه وقایعی کورر ظلم اولمش ایسه عدل ایدر ومخفی
جاسوسلری واردر احوالی تجسس واعلام ایدرلر اول دخی خاقانه جمله اموری یازوب
بلدرر بو جهتدن ممالک ختا معمور وابادانلر اول خادملرک اکثری مسلمان وخاقان یاننده
مقربلردر بو مقوله حکومتدن عظیم تجمل ایله کلوب کیر وسرایه کیروب مالنه متصرف
اولور وجر یشمدن بر مرصع کمر قوشاق قوشانوب خاقانک اوغلی مثابه سنده خاص
خادملردن اولور قانون مراتب امرا وخواص امرادن اون نفر کمسه یه بر باش واردر اکا
شیجن دیرلر واون بیک لشکر سردارینه حوجو وبکرمی بیک عسکر سردارینه بان سمزن
واوتوزبیک عسکر اولورسه سمزن وقرق بیک لشکر باشنه بان دنین واللی بیک
سپاه سردارینه دنین دیرلر جنک کوننده اللی بیک عسکرک اوچ امیر معظمی اولور
اولکیسنه طی کن ایکنجی سنه دوتانک اوچنجی سنه دنین دیرلر طی کن خاقان سرایندن چقمه
بر خادمدر اوغلی مثابه سنده خاقانک وکیل مطلقی در جمله شهر ضبطی اکا مفوضدر
سائر اون ایکی دیوانک دخی بر رطی کنی اولور دوتانک دیوانده بر میر محتشم درکه جمله امراء اهل
قلمک مقدمیدر خزاین ضبطی ایراد ومصرف حسابی اکا مفوضدر بو ایکی رتبه صاحبی
خادملردن اولور زیرا بونلر اختیاری ایله الت تناسلنی کسوب سرای خاقانده استقامتله
خدمت ایتدکلری ایچون بو رتبه یه نائل اولورلر وفوت اولدقده اولادی اولمامغله ماللری
کیرو خزینه یه قالور بو دوتانک علم حسابده ماهر اولمق لازمدر اوزرینه کیر وطواشی دن بر
ناظر واردر لکن حاکم دکلدر دنین اللی بیک عسکرک ضابطی در او لادوانسابی واردر فوت
اولدقده اوغللرینه مراتب ویریلور ریس اون ایکی دیوان ممالک خطاده بو ترتیب مقرردر
قوانین عسکر علامات ومراتب لشکر ختای بودرکه هر اون نفرک بر توغی و بر خیمه سی اولور
وهر اوتوز نفرک اوچ توغ بر سنجاغی اولور وهر بیک کمسه سردارینه بر قزل توغ وایکی کوس
ایکی سورنا ایکی نفیر وایکی سنج تعیین اولنور اللی بیک عسکره بش بیک توغ وایکی بیک
سنجاق وبیک طوب واللی بیک توفنک ویریلور وهر دیوانده بو اللیشر بیک عسکر بو ترتیب
اوزره مقرردرلر خدمه دن غیری بونلر خاقان خزینه سندن علوفه وتمار الورلر شهرلرده

حفظ

حفظ وحراست ایچون قونیلن عسکر جبه وجوشن طوب وتوفنک وسائر اسباب حربله
ارآسته طوروب هر نفره آیده بر مد پرنج وبر مد بغدای ویکرمی درهم کومش ویررلر واتلرینی
بازار ومحله لرده آشکاره طویله ایله باغلیوب میریدن علفلنور برینک اتی تلف اولسه یوز چوب
اوریاورور بری دخی ویریلور خان بالغدن غیری شهرلرده نقدر علوفه الور لشکر وار ایسه
هر صباح ایله اهنه مستغرق اسباب حربله مزین اولوب شهرک دیوان میدانه
کلوب ایکی صف اولوب طورررلر ایکی دشمن بر بریله نیجه مقابله ومقاتله ایدرسه بونلر دخی
قارشی قارشی یه حمله لر ایدوب اتدن یقرلر وباغلرلر همان قتله قصد ایتمزلر چابک سوار ودلاور
اولانه ترقیلر ومرتبه لر ویررلر حرب تمام اولدقدنصکره اسیرلرک بندین کیده روب
بو ما بینده شکسته وزخمدار اولمدن قاچمزلر بو اسلوب اوزره اولان حرب وقتالی اویون عد
ایدرلر زخمدار اولنلرا یواولنجه کلیوب بعده کیررلر وضابطلرینک ضبط وربطی بر مرتبه درکه بر
ساعتده اللی بیک عسکری مکمل ومسلح چیقارمغه قادر اولورلر وبونلر دیواندن کلدکده
سلاحلرینی چیقاروب ساده لباس ایله بکلری قپوسنده روز وشب تعیین اولندقلری
خدمتی کوررلر وخان بالغده هر سحر دیوان خاقانه حاضر اولورلر وبلا عذر برکون ترکه قادر
دکللردر وممالک ختایده هیچ بر شهر یوقدرکه کیمنده بش بیک کیمنده اون بیک یکرمی بیک
اللی بیک قدره وارنجه عسکر اولمیه بونلره سیر وشکاره کتمک مطلقا قانونلرنده یوقدر ولشکر
ختای اعدا ایله جنک ایتملک نادر واقع اولور اما عسکر وسردارلرینی بیکار قومازلر البته بر ایشه
قوشارلر یا شهر یا میل یا حصار یاپدررلر هیچ اولمزسه شهرلرک وحصارلرک اطرافنه خندق
قازدررلر عسکر بی قید وبیکار اولیجق چوق فتنه اشکار اولور دیرلر اورونسو ایدر خاقانک
محافظه سنده دائما اون ایکی بیک تاتار موجوددر انلره کویستیان دیرلر وسائر اولکه لرک باش
شهرلری طشره سنده خیمه لرده محافظه عسکری قونوب اوتوررلر قانون حرب جنکده
قاعده لری بودرکه اعدایه بر منزل قریب اولدقده عربه لرینی اطرافه دیزوب اوکنه بر ساعتده
خندق قازرلر وجنکلری غایت کراندر وعساکر اوکنه طویله چکوب اللرنده تفنکلر حاضر
طوررلر اولا طوپلرینی اتارلر بعده التی یدی یوزبیک تفنکه اتش ایدرلر وبونلرک انهزامی قوند قلری
وکوچدکلری زمانده اولور خصم اول زمان هجوم ایدوب عربه لرینی اوکلرینه ویانلرینه چکمکه
قالمزسه ظفر بولورلر نتکه امراء قالماقدن اسن تیشی نام دلیر التمش بیک قدر عسکرله هجرتک
سکز یوز اللی دورده خاقان ختای چین خوارک اوزرینه کلوب بو طریقله بوزدی اسیر ایتدی
بو حربدنصکره خاقان کندی حربه حاضر اولمیوب لازم اولان یرلره عسکر کوندررر وختاییلر
یاننده قاچمق ایله اولمک بر واکر یوزبیک نفر حربده قاچسه جمله سنک قانون اوزره بوینی اورلمق
لازم کلور وولایتلرندن بر حصه یرقدر یری دشمنه ویرمزلر مکر تمام عسکر هلاک اوله وبالطبع
ختاییلر جنکه مائل دکللردر ضروری دشمن ظاهر اولسه مال ویروب صلح ایدرلر اول اجلدن
ولایتلری معموردر قانون وظایف مملکت ختایده اولان جمله خلق اکر عسکری

واكر شهری دراسم ورسمی ایله دفترلرنده قید اولنوب خارج ازدفتر كمسنه یوقدر وهر بربنك
حالنه كوره تعیینلری واردر ماه بماه یاساليانه ويريلور امرا وسائر ارباب مناصبك مرتبه سنه
كوره خدمتلرینه ادملر تعيين اولنور بربيوك شهرك بكی وبكرمی اوتوزبيك عسكرك سرداری
معزول اولسه یانلرنده انجق كندويه متعلق دورت بش كمسنه قالور جمله خلق خاقانی
اولمغله بكلر وسردارلره مخصوص ادم از بولنور اول اجلدن كمسه عصيان وخروج ايده مز
قانون سكه ختاییلر اقچه و پول برینه اول مقدارده مربع كاغدلر كسوب اوزرینه سكه مثال
مهر اوروب خرج ایدرلر وبوكا چاوجنكيزی ديرلر وبوكا رغبت واعتبار اتمیه نك حقندن كلورلر
خالص التون وكومشه سكه اورميوب مقراصله پاره پاره كسرلر وزنله مبادله ومعامله ايدرلر
واون درهم كومشه بر سير ديرلر بر درهم كومشه يتمش پول ديرلر وبر پوله بر كاسه طعام التور
اوجوز لقدر اول ديارك اری وعورتی جمله صراف ومبصرلردر ما بينلرنده صرف اولنان اقچه
انواعنك قدر ومراتبن بيلورلر قانون ذخاير وارزاق هر شهر طرفنده صمان واودونی پشته
پشته ييغارلر اوزرنده قوش مثال بر شكل علامت قورلر بعيد يردن كورينور حاجتی اولان
كلوب الور اودون وصمان يغنی النی ايده بر تمام اولور عسكری اتارینه ويريلوب يرينه
جديدی يغيلور وسائر اينده ورونده يه هفته ده بر ويريلور پرنج وبغدای وارپه وسائر حبوبات
وفواكه تر وخشك هر شهرده انبار خاقانی ده جمع اولنمشدر لشكريانه هر ايده بر ذخيره وايكی
كونده بر فواكه ويريلور وايلچی ناميله كلن تجار اوچ يللق ذخيره وفواكه خشك انواعندن
ويريلور در انبار ايتدكلری ذخاير التی ايده بر تمام اولور ويرينه جديدنی قورلر وهيچ شهر وحصار
يوقدر كه بو مخزنلر اولميه وبو جمع اولنان مال وذخاير مجرملر جريمه سندن حاصل اولور قانون
خدام سرای سرای خاقانی ده ساكن اولان خدامل وقزلر طبقه طبقه ترقی ايدرلر جمله
خادمان يدی بيك وبكر قزلر اون ايكی بيك درانلردن اوچ بيك دختر نوبت ايله خاقانه خدمت
ايدرلر دورت بش بيلده بر خادملر ولاتی كزوب كوزل قزلر جمع ايدرلر وكتوردكلرينی خاقانك
والده سنه ياقربينه عرض ايدرلر مقبوله كچمينی انعام واحسان ايله مكانلرينه كوندررلر
كذلك سرايده يسير اولان خاتونلری دخی حالنه كوره انعام ايله يوللرلر وبو سرايده خادملره
جمله دن ارتق رعايت واردر بو جهتدن مملكتده صاحب جمال اولادی اولان طفل ايكن خادم
ايدر اولا وار وب بكلرينه يالدروب اجازت نامه الدقدنصكره الت رجليتنی كسوب
بكلری حضورنده بره براغر تيمار ايدوب صحت بولدقده اجازت نامه ايله سرايه وازوب باش
خادمه عرض ايدر وخدمته اجازت الور نيچه زمان بيرون سرايده اولنلره خدمت ايدوب
استحقاقله ايچری كيرر ونيچه مدت قطع مراتب ايدرك استعدادی وار ايسه طبقهٔ اولی
وغيری ده اولانك بری محلول اولدقده يرينه كچر اول طبقه خادملری خاقانی باغلر وبوستانلر
امورينه مؤكلدر ايكنجی طبقه خادملری شكوا قصه لرينی واطرافدن كلن مكتوبلری
وعرضلری ايچری كتوروب جوابنی چيقاررلر اوچنجی طبقه خادملری ايچرده ديوانخانه

قزلری ايله اوتوروب كلن قصه لری ومكتوبلری ترجمه وتلخيص ايدوب قزل ايله خاقانه
كوندرروب كلدكده نشان ايلكدروخاقان اول خطلره باقوب مفهومی معلوم اولدقده مقبولی
اولان اوزرينه سرخ خط چكر كه علامت قبولدر مقبولی اولميسا نه خط چكمز وچقدقده
كيسه ليوب ومهرليوب تقی ديوانخانه دن كلديسه ايصال ايدر بو طبقه اصحابی ايكنجيدن
معتبردر دوردنجی طبقه خادملری سرای قزلرينك وخادملر بيك دفتری وعددی امورينی
كوررلر اون ايكی ديوانخانه نك بر طرفنده خادمان معتبر وبر طرفنده دختران سعد اختر طورمق
مقرردر بشنجی طبقه خادملری خاقان خزينه سنده اولان جواهر وسيم وزر واقمشهٔ متنوعه
وامتعه دفترينی حفظ وبونلری حراست ايچون مؤكلردر التنجی طبقه خادملری اون ايكی
بكلر امورينه مؤكلدر يدنجی طبقه ده خاقانك خاصكيلری وعيالی واردر قانون پاسپان يدی
قات حصار سرای بيرونده بيك پاسپانخانه واردر هر برنده اون نفر اوتوروب كيجه كوندز
حفظ وحراست ايدرلر سلاحلر ومشعللر ايله كيجه كزرلر وبيرو ضع اتدكلری چاكلره چوب
اوروب تحريك ايدرلر حصار اوزرنده دخی معين طبللر واردر چالنور يول باشلرنده عسس
خانه لر ترتيب اولنمشدر هر بری چاكلرينك معين صدالری واردر نوبت بنوبت چوبلر ايله
اوروب چالالر قانون طبل وكوس دوردنجی قپو بالاسنده اللی نفر آدمله بر رئيس معتبر
واردر كه كوسلر چالار وكنبد مانند سقفدن زنجير ايله معلق بر چاك واردر انی چالمق ايچون
دورتيوز خادم تعيين اولنمشدر بربيوك سرن كبی دركی قرق آدم مقداری بر چكوب كوس
چلانلر نوبتلرينی تمام اتدكده اول چوبی بردن بوشاندوروب زوريله چاكه طوقندقده بر صيدا
پيدا اولور كه خانبالغ خلقی جمله ايشيدوب بيلورلر كه خاقان چقمشدر خاقان اول
اژدها پيكر تختنه اوتوردقده بردخی چالنوب اول قپولر يكباره آچلور وخاقان اطرافنده انواع
نايلر وسازلر چالنور واول اوازه لر اثناسنده كريه آوازی كبی بر كريه طبل چالنور كه استماع ايدن
سائر سازلر ذوقنی اونودر وبونكله دفع غرور وتنبيه قصد ايدرلر وبو سازلر سرای خاقانه
مخصوص واول قپولرك هر برنده كوس عدل وضع اولنمشدر هر برينك مؤكلی واردر
بر كمسنه يه ظلم اولسه دير چكوب اول بابده اولان كوسه بر ضرب اوررايكنجی دربندده اولان
پاسپان اشيدوب يانده اولان كوسه اورر يدنجی كوس كه خاقان حضورنده در چالندقده
اول مظلومی كتوروب حالن تفحص ايدرلر وخادملر يازوب خاقانه بلدررلر شكوا
هر كيمدن ايسه قانون اوزره جزاسی ويريلور كيمسه يه اصلا ميل ومحابا يوقدر بو كوس
عدل اورلدقده امرانك عقلی كيدر وكيمی خوفندن هلاك اولور زيرا امرادن ظلم
كوردكلری زمانده اورياور بنم حقم عدل اوزره كورمدی ديمك اولور قانون شهزاده كان
خطانك اكثر شهرلرنده پادشاه زاده لر ايچون مزين سرايلر ترتيب اولنوب ديوارلرينك
يوزلرينی رنكارنك سرخ وسفيد وزرد وسبز فغفوری چينی دن وجاملرينی زبرجددن
ايدرلر واول شهرك خراباتی حاصلنی اول شهزاده يه تعيين ايدرلر وبعض شهزاده لر واردر كه

فقرندن رنجبرلك ايدريدى بركاه ايله خاقانلقدن دوشوب اولادندن سلطنت منقطع
اولمشدر لازم كلسه سرايلرده محصول خراباتله پخنن شهزاده لرك اعلى كتوروب خاقان
ايدرلرخاقانك ولى عهدى اولان اوغلى سرايك اوچنجى قپوسنده اولورباشقه ديوانخاسى واردر
بيلده اوچكره امراواركان انك ديوانه حاضراولوب باباسى ديوانى كبى ديوان ايدرلر قانون
مهر ممالك اون ايكى ديوانك هربرنده يشب سفيددن ال اياسى قدر برمهراولوراوزرنده
آژدهاصورتى نقش اولنمشدر سرخ رنكله باصلور كاغدلرى انيچه حريراولمغين اون عدد
براتى برمهردن نشان ايدرلرلورنسوايدرخاقانك منشورينه سيم وزردن صفحه لرى
واردركه ارسلان ياطوغان ياكونش قازلمشدر ويريلن كيمسه بت پرست ايسه ناغاى
تام صنمك اسمى يازيلوراكرمحمدى يايهودى ايسه تكرى اسمى يازيلورنصرانى ايسه مسيح اسمى
يازيلوب بوندن صاحبنك نحالى ومرادى معلوم اولور قانون ديوان امرا هرشهرك امراسنك
مرتبه سنه كوره خاقان طرفندن ديوانخانه بنا اولنمشدر على الصباح اول شهرده
اولان اعيان جمع اولوب اموركورلر وهرديوانخانه ده اوچ مدبر واردر برى حاكم شهرو برى
امين وبرى جميع اموال ديوانيه نك قبض وصرفنه مؤكلدر وهر برى اول برينه ناظراولوب
خوف ايدرلرواون ايكى قسم ديوانك هر برينك مهروحطى بركونه دربيرون سراى خاقانده
هرقسم ايچون بر مكان واردركه هر برنده بردختر حاكمه وايكى جانبنده ايكى خادم اوتوروب
صاغ طرفنده اوتوران خادم امين صولده كى دفترلرناظرى ديوانلردن كلن عرضلرى
مكتوبلرى وسائر امورى كوررلر قانون وزرا بيرون سرايده اولان ديوانخانه لرك ضبط
وربطى التى وزيرالنده دربرى ضابط قانون ممالك ختاى دربرى ضابط سيم وزروقماشهاى
ممالكدر وبرى برنج وبغداى واربه وسائر فواكه يابسه واودون وصمان امورنى كورر
وبرى ضابط عساكردر وبرى ولايتلرده بنا اولنان حصار وغيرى ابنيه امورنى كوررو برى
حبسده اولان خلق احوالنه مؤكلدر بيلده بر يولر كندولره متعلق امورى دفترايدوب
ايچرى ديوانخانه لرحكامنه كوندررلرانلردخى اجمال اوزره يازوب خاقانه عرض ايدرلر
قانون قضاوفتواختاى مفتيلرى پيروقانون شناس واعلم ناس اولمق شرطدر جمله مناصبى
دوراتدكدن صكره فتوامقامنه كلورزندان قربنده عظيم مكلف باغلوباغچه لوديوانخانه سى
واردرعظيم احتشامله اوتوروب مجبوسلر امورنى ودعوالرينى كوروب قانون اوزره
فتواويرروفصل ايدر قانونلرده حبس وقتلدن عظيم امريوقدربوبابده كلى دقت
واهتمام ايدرلرقتل وسائرجرايمى يازوب سرايه كوندررخاقانه معلومى اولدقده موجب
قانون اجرا اولنور قانون حبس وزندان مجرمان خان بالغده ايكى زندان واردر
برينه شينبو ورينه مكبو ديرلر ايكنجى زندانك محنت وعقوبتى آغردراندن زنده خلاص
نادر اولور اولكى خفيف العقوبه دراكثراندن سلامتله چيقرلر وهر برنده عورتلر
ايچون باشقه مكان واردر سائرشهرلرده دخى زندانلر وهر برى اوكنده ديوانخانه لراولوب

مجرم كلدكده كناهى اثبات اولنوب يازيلور وخاقانه عرض اولور بعده امريله قيد وبنده
چكوب حبس ايدرلر خان بالغ زندانلرينك اون ايكى ديوان زندانى ايچون مخصوص
مكانلرى واردراوكنده برديوانخانه بنا اولنمشدراوچ مير محتشم اوتوروب كلن كناهكارلرك اسم
ورسمنى وجرمنى وحدنى وقنغى ديواندن كلديكنى وعمرنى تاريخيله يازارلروجرمنه كوره
معين طبقه لرنده حبس ايدرلر اول اوچ كمسه نك برى صدرده اوتوروب دكلر ايكيسى ياننده
اوتوروب يازارامراءزندان هركون صباح ديوان خاقانده مصلحتلرين كوردكدن صكره
ديوانخانه لرينه واروب احوال مجرمانى كوررلرجرمنه كوره جزا ايدرلرقانونده اهل زندان
خصوصى سائرامور مملكتدن مقدمدرخاقان متصل بوطرفه نكرانده در وبونلرك اكل
وشربنى ميريدن ويريلوركونده بركره طعام ايكى كره قضاء حاجته رخصت ويريلور
قانون سياست وجريمه لورنسوايدرختا بيلرك سياست وحكومتى مشدددر استويسى
حكمانك رأيى اوزره بونلريانده جمله جرايم برابردر لكن قانون نامه ده مسطوردركه مجرملرك
كيمنى شكنجه ايدوب كيمنه چوب اوررلر وسائرولايتلرده اولان سياستلر خلافى كيمنك
كردانه قورشوندن طوق ثقيل چكوروب بعضنك بوغازينه جنازه مثال تخته لر
چكوروب ايقلرينه قورشوندن آغر بوقاغيلر اوررلر وكيمنى صاچندن آصوب اللرينى
آتشه وقرمش كوبلره قورلروبعضيلرى تخته لره زنجيرلرله محكم بند ايدرلر وكيمنى چارميخه
چكرلركمنى صيق صندوقه يه قورلرانلرپدرومادرينى قتل ايدنلردر بعده بندوعقوبتدن
خلاص بولانلرى بازار باشلرينه وسائركذركاهه ايلدوب بونلرنده آغر بندوتخته
وكيمنك النده اياغنده بوقاغى سياستلرينى خلقه اظهار ايدوب آخرنده هر برينك
كوتنه يوزعصا اوررلرعورت ايسه طونى اوزرينه اوررلروجريمه ايچون كناهلرينه
كوره برنچه مدبرنج يابغداى ياطارى تحميل ايدرلرفقيرايسه اجرتسز نيچه ييل فيلبانلق
ياپاسبانلق وياغيرى خدمت اتدررلرمدتى تمام اولدقده عرض حالنى حاكم اولانلره كوستروب
سياسته يوزعصادخى اوروب آزادخطى ويررواسلوب اوزره جزادن صكره چارشولرده اولان
عسس خانه لراوكنده اول مجرملرى كروه كروه چقاروب جرمنه كوره تشهير ايدرلر
وبوعلامت خلاص اولمغله مسروراولورلر قانون قتل وقصاص واجب القتل مجرملر
تفتيشى ايچون خاقان بيلده بركره ديوان ايدوب اول خونيلرى اونرجلادالليرنى طوتوب
ادى ايله حضورينه كتوروب كناهلرينه اعتراف ايدرلروخاقان بيلوراعتقادنده اولمغله
انكارايلمزلرخاقان دخى بواعتقادسياست بابنده انفعدر دييوسكوت ايدر خصوصا اون
ايكى محكمه ده اوچ سنه يه دك هرآى اقرارلرى خاقانه عرض اولنمشدر بعده قتللرينه حكم
ايدرونيچه بيك قاتللرك باشلرينه قزل علملرايله علامت ايدرلركروه كروه سراى نخقاندن چقوب
قتلكاهده قتل ايدرلرومقتوللرباشنى اسم ورسمى وجنتيله برر صندوقه قويوب اوتوز
ييله دك ضبط ايدرلرجائزكه متعلقاتندن برى كلوب ناحق يره قتل اولندى

دیو دعوی ایلیه اول زمان خاقان امریله بولنوب مدعیلر بخت ایله الزام اولنورلر بعده چقاروب
صویه دوکرلر ورجال ونسادن بری بریله جنك ایدوب بری اولسه دوکوشنك قوم وقبیله سندن
اون نفر کمسه بو بویلر ینه زنجیرا ورولوب بله حبس اولنورو قاتللر قصاصندن صکره خاقان
معبد ینه کیدر نتکه سابقا بیان اولندی قانون سرقه اطلسه مذکوردر سارق آز نسنه
سرقه ایلسه یدی دن یوزه وارنجه تحملنه کوره ضرب ایدرلر آت یا بر ذی قیمت نسنه
اوغورلسه قارننه قلج یا تروب قتل ایدرلر اکر اینده اسرقه اتدیکنك طقور ضعفنی ویرسه
خلاص اولورقادر لولمزسه اولدورلر لکن ایکنجی دفعه قتلدن قورتلمز وبراوغل باباسنه
مخالفت ایلسه بونك ایچون مخصوص برحاکم واردر زمان مدید حبسدن صکره بوزینه
برطمغه اوروب اطلاق ایدرلر قانون خراباتیان خطاشهر لرینك هر برنده فاحشه عورتلر
غریبه خراباتیان
ایچون بشقه محله لر واردر اقلی بشیوزاودر بیك دخی اولور اکثری مجرم بکلر واعیان
قزلری درکه با بالری قانونه مخالفتله مجرم ومحبوس ومقتول اولوب اوغللری ادنی پایه ده
عسکری اولور وعورتلری وقزلری خراباته سوریلور من بعد بری برینی کورمزلر واناك
اولادو انسابی کم نام اولورکیدر اول جرملك بری بو خرابات فواحشی ایله علاقه ایلمکدر
ویغمور یاغمیوب استسقا لازم کلسه بو فاحشه لر ایدر هر ولایتده یغان یغمورو قار مقداری
وزراعت امری خاقانه عرض اولنور بر یرده که یغمور یاغمدی دیو عرض اولنه استسقا
ایدك دیو خط کلور استسقا یری اولان ولایت کلیساسنه بو عورتلر توابع ولواحقه
وداع ایدوب کیدرلر استسقادن صکره باران نازل اولمسه اول دخی واجب القتلدر دیو
بو عورتلرك مقدارینی استرسه ولایت حاکمی قتل ایدر یراخر اباته سوردکلرنده
استسقالری قبول اولمزسه قتل شرط قلنمشدر وانلره بر زمان کلیساده وقفدن انسز
طعام ویروب پرهیز اتدررلر وبونکله تصفیه حاصل اولور صنورلر بعده سازنده وخوننده لری
اوتوروب انواع سوز وسازله اصوله اغاز ایدرلر رقاصلری دخی قات قات لنجه اوینایوب
بعده کروه کروه قالقوب صنم اوکنده ناله وزاریلر ایدرلر بر مرتبه که تا وهاب بی علت اول
دردمندلرك حالنه مرحمت ودعوتلرینه اجابت قلوب کاه بر مرتبه باران نازل اولورکه
نیچه یرلری سیل الور حکمت شناسان ختای خراباتلری بو یوزدن قتلله قورقودوب
بیم جان ایله درونی ناله ودعا واستسقا اتدکارنده حی مستعان انلرك نادانلق ایله اتدکلری
کناهه باقمیوب باران احسان ایدر وسعت رحمت الهیه یه بناء فقهاء اسلام دخی کفارك
استسقاسنی تجویز ایلدی دیو اسلوب مشروح اوزره وضع ایدیلر وکاه یغمور
یاغمیوب قحطلق اولورسه انلرك بعضیسنی اولدوروب افنا ایدرلر وخراباتده اولان عورتلر
اولادی ایچون معلم خانه لر بنا اولنمشدر قزلرینه سازنده لك وخواننده لك
واوغللرینه رقص وانواع لهو ولعب تعلیم ایدرلر وبو عورتلر ساز وسوز صراخیلر ایله رقص
کنان بازارلرده کزرلر خاقاندن علوفه ینلر انلر له صحبت وعشرت ایدنمزلر اکر طوتلورسه

اولدورلر انلره وارانك اکثری اهل حرف وتجاردر نیچه لر مالنی اول خراباتده چوروردورلر
اکر فقیر اولوب جر ایدرسه زجرا کیمسه انلره برحبه ویرمز اچلقدن هلاك اولورکیدر
واول مقوله یی اولدکده دریایه آترلر وبو خراباتیلرك عجایب وغریب لعبلری واردر دیشلری
رسنباز در صور عجیبه کیوب اوضاع غریبه کوسترلر قانون اولاق ویامخانه یام اولاقدر
استعجال ایله بریره خبر ونامه ایلتمك ایچون بعض منازلده اتلو وقاترلو بسلرلر اول منازله
یامخانه دیرلر مملکت ختای ده آینده ورونده ایچون مکلف یامخانه لر واردر اول دیارده واران
تاجرلری ایلچی نامیله اول منازله قوندوررلر اسباب ومتاعلری عربه سی ایچون باشقه
محللر واردر اندررلر یامخانه نك هر خانه سنده مکلف اطلس وکمخادوشکلر یصدقلر وسائر
مهمات مهیادر اطرافنده خرده نوکر حجره لری یاپلمشدر هر کون اون کشی یه برقیون
وبرقاز وایکی مرغ وایکی بطمان بغدای وبرکاسه برنج وایکی طبق حلوا وبر ظرف عسل
وسائر بقول متنوعه وبرقاج خذمتکار تعیین اولنمشدر قانون آینده ورونده وتجار
ختای ملکنه قره طرفندن وارلن ایلچی رسمنده وارر والا تاجر وغیری کیمسه یی کرمکه
قومزلر تجار سرحده یقین کلدکده اون نفر یازیلوب بو طرفدن ایلتدکلری متاعك بعضنی
خاقانه پیشکش ایدرلر انلری خود مطلقا خاقان الور متاعلری دفتر اولنوب هر اون
کیمسه یه بر مکان تعیین اولنور اون یا یکرمی نفری خان بالغه کوندررلر باقیسی اون مرحله
بری ده کنجو نام شهر یامخانه سنه قونوب اوتورر اسباب معاشلری خاقان طرفندن
ویریلور بش کشی یه کونده برقیون وبرشنك برنج وسائر لوازم تعیین اولنور متاعلرنده خاقانه
مناسب اولان النوب پیشکشلرینك بهاسی دخی با لتمام ویریلور ونقدر طوررسه رعایت
اولنوب کتدکلری زمانده خاقان طرفندن نیچه احسانلر اولور وجمیع اسبابلری ویریلوب
انجق آدم باشنه قرقردرهم کمش خراج النور بر قافله یوز ایکیوز آدمله ایلچی نامنه تجار کلسه
عربه لر وخدام وسائر لوازم تعیین اولنور بو جهتدن نقل ایدرلرکه سائر امتعه دن غیری خان
بالغه چیندن هر کون یالکز بیك عربه حریر کلور اکثر الماس وصوف واسکرلت چوقه ویشب
ومرجان وارسلان وپارس وفیل وبارکیر کتوررلر وتازی اتلرك یاننه یوز منزل قدر
یردن تعظیم ایچون ادملر قوشوب صاحبلری ایله خاقانه کوندررلر وهراته اون ایکی
خذمتکار تعیین ایدرلر التیسی منقش فنرلری نیزه لره بغلیوب یانجه کیدر اوچی اوکنجه
اوچی اردنجه یوررلر وارسلانه اون ات قدر اعتبار اولنور قره قولق نصف ارسلان
قدردر هدیه سی ارسلان اولانه اوتوز صندق مال ویریلور اطلس کمخا وسائر لباس
سائری ایچون دخی بو قیاس اوزره احسان اولنور وآدملرك هر برینه پیشکش بهاسندن
غیری بربیوك قماش وبری بری اوزرینه اوچ خلعت کیدررلر حتی خف وموزه
بله درجریمه مسافران مسافرلره حبسدن غیری سیاست یوقدر بر مسافر قتل
ویا غیری جرم اتسه متاع دنیادن نسنه یه مالك دکلدر ودفترلرینه یازارلر وحبس

ايدرلر ومسـافرلر انلر ياننده صحرايى وروستايى عد اولنوب كندولرك قومى كبى
ادب وحرمت وقانونلرينه رعايت طمع اتمزلر قانون ايلچيان ختاى ده هرطائفه نك
ترجمـانلرى وار در مسلمانلرك مصالحى ايچون مخصوص يدى مير معتبر تعيين
اولنمشدر ايلچيلره اجازت وقتى كلدكده هر قومك ترجمانى خاقان حضورينه كلوب عرض
ايدر خواجه غياث ايدر سرحد ختاى اولان دربند سكجويه اون قوناق قالدقده
ختاييلردن بربلوك استقبـال ايدوب ايلچيلرى وعددنى يازديلر وبرمرغزارده كه
عالى صفه وار ايدى سايه بان قوروب ضيافت اتديلر چينى طبقلرله خشك وترميوه‌لر
كتورديلر وبيله كيدن بازركانلرى ايلچينك نوكرى يازديلر بعده حاكم سرحد بونلرى
كندى يوردينه ايلتدى يورت ختاييلرده بربلوك خيام دركه مربع طناب طنابه قونارلر
ودورت طرفه بر يول قورلر اورته واسع فضادر وسطنده برعـالى صفه اوزرنده
ايكى دركلى چركه قورلمش انكلرى قالقوب صاغ صول صندليلر قونمش ايلچيلرى صولده
اوتورتديلر زيرا امراء ختاى صوله ارتق تعظيم ايدرلر وهركس اوكنه طعام كتورديلر بعده
سازنده لر ورقاصلر كلوب صـاحب جمال غلمان كوشلرنده انجولرله دختر مثال
طورديلر ودور دروازه ده جبه پوش عسكر صف بغليوب اللرنده نيزه ديزلديلر
بعده شربه اغاز اولندى حاكم ديوان النده كاسه وبرصندوقه ايچنده نخل بند بيله كزدروب
هركسه كه كاسه ويره اندن برشاخچه يى باشنه قوردى واو بونجيلر مقوى كاغددن
اشكال غريبه دوزوب اصول ختاى اوزره رقص ايلديلر وبعض غلمان طبقلرده فندق
وعناب وشاه بلوط مقشر وصوغان وصرمسـاق پرورده لرى طوغرنمش
خربزه وهندوانه يى كزدروب برينه كاسه ويرلسه اردنجه بوطبقى صوناردى اول
كون صباحدن اخشامه دك مجلس عشرت ممتد اولوب ايرته سى كوچلدى بيابانده
قطع منـازل ايدرك قراول نام قلعه يه اندن سكجويه واردى وشهر قپوسنده
يامخانه يه نزول اتديلر ختايى لر بونلرك عددى دكلو لوازمن كورديلر هر برى
ايچون بر رحر برجامه خواب وخدمتكار كتورديلر وبوندن دار الملكه وارنجه بو اسلوب
اوزره كتديلر هريامده يوز اللى ات وخرو عربه ايلچيلر ايچون مهيادر انلر خدمتنده
اولان خدامه قوديرلر دراز كوشلرى ضبط ايدنه الوفود يرلر عربه جيلره جينفو
ديرلر هرعربه ده اون ايكى كيمسه خدمت ايدرايپلر ايله اوموزلرنده چكرلر انجيكوپه‌لو پسرلر
پرچملرينى باشلرينه طولايوب ايلچيلرى بريامدن بريامه كتورزلر هرشهرده عـالى
ضيـافتلر اولور ايلچيلر ضيافت خانه لرى مخصوصدر اكاروسون ديرلر هرروسونك
اوكى دار الملك سمتنه درو برتخت قونوب پرده آصلمشدر برشخص اول تخت ياننده
طورر ايلچيلر اوكنده دوشنمش كيجه اوزره اوتوررلر تخت ياننده طوران ختاى
دلنجه اوچ نوبت چاغرر وايلچيلركه سرحد حاكميد رباشلرينى يره قورلر وايلچيلره دخى

سجده

سجده تكليف ايدرلر وايلچيلر كتوردوكى هديه يى قمچو نام شهره ايلتديلر سابقـا
ذكر اولندوغى اوزره خان بالغه واروب خاقان تختى اوكنه ايرديلر اول زمـان
يديوز قدر قاچقن قول ومجرملر كتورلمش ايدى بعضيلرى بوينلرنده ايكى چتال اغاج
وكيمى اوزون دلكلى تخته يه باشلرى چوب ديزلمش ايدى خاقان بونلرك كيمنى زندانه
كوندروب بربلوكنى قتله فرمان ايتدى بعده امرانك برى ديز چوكوب ايلچيلر
احوالنى متضمن صحيفه يى اوقودى ترجمانلر كلوب ديديلر كه پادشاه اوكنده طاپو
قيلك اوچ كره باشكزى يره قوك ايلچيلر ايكى قات اولديلر لكن اللرينى يره
قومديلر بعده مكتوبلرى صارى اطلس كيسه لرله اللرينه الوب يوقارى قالدرديلر النوب
خاقانه ويرلدى بعده ايلچيلرى فضاى اوله كتوروب هركس اوكنه خوان وصندلى
قودى لر بعد الطعام يامخانه يه وارديلر بعده كيده جكلرى زماننده شقاول كلوب
بوكون خاقان سزه انعام ويره جكدر ديو دعوت ايتدى پاى تخته وارديلر كورديلركه
خاقان اوتورمش اوكنده شيولر يعنى خوانچه سنيلرى طورر اشارت ايتدى بونلرى
ايلچيلر اوكنه قوديلركه هر برنده برنقره و يكرمى اوتوز اطلس ختايى وقلاى وجاوكندولرينه
وعورتلرينه دخى باشقه تعيين اولنمش الوب كتديلر خاقان جانبندن انعام اولنـان
التون وكومش وسائر اشيا هرجنسك غايت اعلاسندن ويريلور احوال ديانت ختاييلر
ديرلركه شاكمونى پيغمبر ايدى كلوب خلقى حقه دعوت اتدى ديو نيچه خارق عادات حكايات
نقل ايدرلر وزمانى هجرتدن اوچ بيك سنه مقدم ايدى ديرلر خاقان سلفنده اكثر خدا پرست
وحكيم مذهب اولوب بت پرستلك كارجاهلاندر ديو كتابلرنده يازلدوغى اوزره اعتقاد ايدرلر
وحضرت محمد عليه السلامه شين چين يعنى افضل خلق ديرلر واسلامه واهلنه محبت
ايدرلر ديارلرنده اوقات خمسه اذانلرى اوقنور مسلمانلر عمامه كيوب جماعتله نماز قيلارلر بركون
امراسى جمع اولوب ديديلركه اهل اسلامدن نيچه بيك خانه بزمله مخلوطدر بونلرى كيده رم مال
ويرمزلركه نفعى اوله خاقان ديدى بزم اجدادمز بوامرده هيچ تصرف اتمديلر بز نيچه ايدرز و بزم
حكممز بونلرك ظاهرلرينه درحالا بونلردن برمنكر ظاهر دكل باطنلرنده نه مصلحتمز واردر
واهل ختانك دين باينده مشربلرى وسعت اوزره اولمغين اصلا تعصب وخصومت بلمزلر
هركس نه مذهبده اولورسه اولسون همان امور دنيويه ده اجتهادلرى قانون
ضبطى در اول اجلدن خلقنك كيمى بت پرست وآفتاب وماه پرست وكاوپرست ونصارى
ويهوددن دخى زمان سابقده اول دياره واروب نيچه طوايف توطن اتمشلر در وهر طائفه
ايچون خاقان طرفندن معبدلر بنا اولنمشدر يالكز خان بالغده مسلمـانلر ايچون
دورت جامع وار درلور نسو ايدر ختاى خانى مبتدع نصرانيدر نهايت محمدى لر
اكا بت پرستدر ديو انكار ايدرلر وخلقنك اكثرى مسيحى ونسطورى وبرصنفى بت پرستدر
ايكى مبدأ اعتقاد ايدرلر برينه خالق الارواح ديرلر اكا كونلك ياقوب عبـادت ايدرلر

واندن عقل وفهم طلب ایدرلر و برینه ناغای وخالق الاجسام دیرلر سیم و زردن بوکا هیکل یاپوب طپارلر واندن ماله متعلق امور طلب ایدرلر ونه استرلرسه اول جنسدن قربان ایدرلر الطلسه ایدرختاییلرك اکثری میلادك بیك ایکیوز قرق التی سنه سنده محمد شریعتنی قبول اتدیلر قانون نامه روایتی اوزره طقوز یوزحدودنده دین طای خان اسلامه کلوب سرای خلقی دخی مسلمـــان اولدیلر وجمله جهلهٔ ختا خاقان پرستدر چونکه اول مسلم اولدوغی شایع اولدی اکثری دخی اسلامه کلدی وختانك جهلاسی خاقانه الوهیت اعتقاد ایدرلر وکندیلرینه کورنمز اوچیوز معبود واردر زعم ایدرلر بری کورینور اول خاقاندر وبو اوچیوزی بر معبود حقیقی خلق اتمشدر دیرلر و بونلر جمله جرایم خاقانك معلومی اعتقاد ایدوب انکار ایلمزلر خاقان دخی بو اعتقاد سیاست ملکه انفعدر دیو سکوت ایدر وشاکمونی زمانندن بری بر عظیم کلیسا بنا اولنمش ختای خلقی اطرافدن عظیم ریاضتلر ایله کلوب انی زیارت وطواف ایدرلر کلیسا قربنده بر بلند طاغ واردر اورته سنده بر بیوك میخ قاقلوب ایپ بغلنمشدر بر کیمسه که ریاضتی کماله یره بلنی اول ایپه بغلیوب یا پشوب میخه چقـــار اوتورر وایپی چوزوب براغور اکر قرق کون وکیجه اویومیوب وخوف ایتمیوب اوتورر بیلورسه کثرت ریاضتدن اوچمغه قدرت کلوب طاغ اوزرینه چقاراندن نره یه دلرسه کیدر اکر اویویوب یا کوزی قرارر دوشرسه هلاك اولور اول مقوله مرتاضلر دری کمك قالوب اکل وشربلری بعض ادویه در صویله قینادوب ایچرلر و بونلر حبس نفسه اوکرنورلر کیمی اوچ کون اوچ کیجه ده بر کره نفس ویرر احوال علم ومعرفت اهل ختاده لطف طبع اصحابی چوقدر وعلم نجوم یانلرنده غایت معتبردر اول علمك ماهرلرندن دورت کیمسه خاقان سراینك اولکی طبقه لرنده اهل وعیالی ایله باشقه مکانلرده انواع عزت وحرمت ایله ساکن اولوب طشره چقمزلر جمله مهماتلری خاقان طرفندن کوریلور تورو زده هر بری بر تقویم چقاروب خاقانه عرض ایدرلر خاقان سائر علمایه ویروب امر ایدرکه اول دورت تقویم احکامنده متفق علیه اولانلردن بر نسخه اختیار ایده لر وکاتبلر صورتن یازارلر هر کاتب اون ورقی بری بری اوزرینه قویوب بر جنس کتابت ایدرلر که کاغد حریردن غایت دقیق اولمغله بر دفعه ده اون ورقه بیله یاز یلوب اون صورت حـــاصل اولور لکن انجق بر ریو زیدریوزنا سخدن بیك تقویم حاصل اولوب اون کشی یه حاکم اولانلره بر تقویم ویرلمك معتاددر اقالیمه منتشر اولور وختاییلر وقت وساعتلرین غـــایت حفظ ایدرلر نصیحت وسیاست عام ایچون عبرتلر ایدوب شعر ومعما ولغزه مشغول اولورلر و بونلرك مخصوص کتابتی وقرق دورت حرفی واردر چاپان وچین خلقی ایله بعضیسنده مشترکدر وعبادتلرنده مخصوص لسان استعمال ایدرلر احوال صنعت ختاییلر اکثر هر صنعتده قابل وماهردر خصوصـــا نقش وتصویرده اهل چیندن قالمزلر اکابر اولرینك سقف وجداری سراپا مصور و منقشدر و بونلر کرمن طاشلری ایله

نقاش

نقاش دوزرلر وطب صنعتنده دخی مهارتلری واردر کندیلردن غیری خلقی اعمی منابه سنده طوترلر احوال حرب ختاییلر اکثر امر حربده چاپکلردر سرحدلرندن دار ملکه وارنجه هر منزلده میللر ودیده بانلر واردر دشمن ظهور اتسه کوندز دخان وکیجه آتش ایله برآیلق یوله بر کونده اعلام ایدرلر دشمن شرق طرفندن ایسه بر آتش شمالدن ایسه ایکی جنوبدن اوچ غربدن دورت آتش ایله بلدرب میللری دائما نوبتله حراست ایدرلر وجرسلر آصلمشدر متصل چالارلر و اول میللرك نردبانلری ایپدن اولوب دشمن کلسه یوقاری چکرلر صولری وازقلری والات حربی مهیادر بندق یرینه اوق آترلر دمرلری زهر آلوددر وختاییلرك بیوکی کوچکی باروت ترکیبنده ماهر آتش بازلق عامدر جمله سی طوب توفنك اتمق بیلورلر اخلاق وعـــادات اهل ختای کیمسه یه تعصب ایله ضرر قصدین اتمیوب همان حکمت اوزره مملکتلرین حفظ وضبط اتمکه سعی ایدرلر واکثری کندی مملکتلرندن غیری ولایته کتمکله سائر عالمی خالی وصحرا عد ایدرلر زیرا صلح طریقی ایله خاقانه کلن خلقك اکثری صحرانشیندر وهر طائفه که توطن ایچون ولایتلرینه کله انلردن مال المزلر قانونلرنده مست لایعقل اولنجه ایچمك کناه عظیمدر طعام اثناسنده بر ایکی پیاله تجرع ایدرلر وهر کس مرتبه سنه کوره سمور وآخر کورکلر واوزون لباسلر کیرلر چونکه ختای تاتارستان اقلیمندندر خلقی اکثرا اورته بویلو عریض وملحم یوزلو چقور کوزلو صقالدن غیری بدنلرنده قل نادر اولور چوغی انی دخی تراش ایدرلر بدنلری قوی عقللری وافردر عورتلری سروقد سرخ وسفید ونرکس چشم اولور اصلا انلرده قره یاغز وصاری وکوك کوزلی کیمسه یوقدر ارلری آچلغه وتعبه تحمل ایدرلر صوسزلقده بندکلری آتلرك طمارلرندن قان اقیدوب ایچرلر اکثر عوامی مدنس وناساز طائفه در حق شریعت بلمزلر سلاحلرینه وقوتلرینه طیانورلر چوغی صحرانشین اولوب اوبالر ایله قونار کوچر ونیچه سی عربه لر اوزرنده ساکن اولوب دوزیرلرده عربلره یلکن قوروب کمی کبی یورودرلر وغایت سرعت اوزره حرکت ایدر وقطب شمال یلدزی ایله سفر ایدرلر وبونلر اراسنده نقد نادر اولوب متاعی متاعه تبدیل ایدرلر غلیظ ایچکلر خصوصا یاری پشمش ات و بینیریوب قسراق سودی ایچرلر و قمزدیرلر سوددن بر نوع مسکر ایدرلر بیاض شرابه بکزر نهایت غایت طـــاتسزدر وطاریدن بوزه پشررلر و بونلر ال یومق واسباب یومغی بلمزلر غایت ناپاك قومدر وختای شهرلرنده طوب اوینامق وصورت بازلقلر ایلمك معتبر هنردر وخراباتی قرلرینك اکثری جانبازلق لعبنی اوکرنورلر موتی لرینی تجهیزده آیینلری بودرکه اکابرلر ایچون بر طاغ واردر انده ایلدوب معین مغاره یه قورلر وعورتلرك دخی مخصوص مغاره سی واردر و آنی اول طاغه ضالیویررلر کندی باشنه اوتلارکنز من بعد کیمسه تعرض اتمز اول سرد ابه غایت واسعدر چوق دخترلر وخواجه سرایلر بشر ییللق قوت ایله انده ساکن اولورلر قونلری تمام اولدقده انلر دخی اولورو بو ختای مملکتی صوغوق اولمغله نیچه طرزنده

صوبالری واردر ایچنده طاش یقارلر واکثر پرنج وطاری یرلر قحان قحط واقع اولسه فرمانله
هرکس ذخیره سندن کندو یه کفایت قدرینی الیقو یوب باقیسنی خلقه بیع ایدر بونکله
اولمزسه فقرایه میری انباردن جرایه تعیین اولنور بعده ولایته امر لکیدر هر کیمکه یوزمد
غله کتون اکا اون نفر سردارلغی ویریلور بو اسلوب اوزره اطرافدن بیحد غله کلور وشهره
آتش دوشسه اوچ وجهله دفع ایدرلر بری بودر که پاسبانلر روز وشب بکلمه ده در آتش کوردکده
سویندررلر وهر کیجه هرا وده وافر صو حاضردر اهمال ایده نک واوی یا نانك اولاد
وانسابیله کندوینی آتشه یقارلر وبری آتش خوفندن هر محله و بازاری بری برندن منفصل
یاپمشلردر اولاشمز ودکرمنلرینك التنه طاش قویوب اوزرینه قومزلر بر کیمسه اوزرینه
قوسه قانونه مخالفت اتدی دیو قتل ایدرلر احوال بلاد ختای قانون نامه ده
وخواجه غیاث روزنامه سنده بلاد ختای اون ایکی قسم یازیلوب قانونده ذکر اولنان
اقسام چین بلادینی دخی مشتملدر بو تقسیم قاعده فنه مخالف اولمغله ذکری مناسب
کورلمدی سابقا میرقاتور وفلبوس تقسیملرنده عموم اوزره تاتارستان ختایه وغیره
شاملدر بز بو مقامده حدودی بیان اولنان ختای اولکه سنك شهرلرینی یازوب بعده
سائر اولکه لری اکا ضمیمه قلارز زیرا اطلس رسمنده اولان صحیفه انلره دخی مشتملدر
امدی ختای مملکتك اکثری دوز اوالر اولوب طاغلری از در جابجا کوللر وصولر
واردر دارملکی خان بالغ نام شهر عظیمدر لفظ مزبور غوری لغتی اولوب اهل ختای
اکا پای تخت معناسنه دیو دیرلر سلفده قدما اکا ایسدوم شرقه دیرلردی یوز
اللی دورت درجه بش دقیقه طول واللی التی بوچق عرضده واقع اولمشدر دیرلرکه
شهر مزبور ایکیدر بری قدیم وبری حادث جدیدینی آل جنکیزدن قوبلای قاآن بن
تولی قاان بنا ایلمشدر حبیب السیرده مسطور اولدوغی اوزره چون مزبور قوبلای هجرتك
النیوز اللی سکزنده قراقرمده برادری منکوقاآن یرینه چقوب خاقان اولدی بر قاچ
نوبت چینه لشکر کوندوروب غارت اتدکدن صکره ختای خانلرینك مقرملکی
اولان جنکدو نام شهر قورنده پولیس نام نهر اوزرنده خان بالغ شهری بناسنی امر اتدی
هر رکنی دور در فرسنخ مربع طرح اتدیلر وقرق منزل بندر چین وهند اولان زیتون
شهرینه اقان نهره بو شهردن بر نهر حفرینی فرمان اتدی تاکه میان شهردن آقوب بحر
هند وچیندن کمیلر کله بو منوال اوزره آز زمانده خان بالغ عمارتی غایته ایروب دار ملك ختای
اولدی والتیوز طقسان اوجده قوبلای دنیادن کتدی حالا خاقان کبیر تختی در وکیرو کتاب
مزبور آخرنده دیمشدر خان بالغده نهر مزبورك عرضی اوتوز ذراعدر کناریله کیدن یول دار
ملك ماچینه منتهی اولور وقرق منزل تمام سنك ایله دوشنمشدر وایکی طرفنه درخت بید و
وغیری اشجار سایه دار دیکلوب یوجیلر کولکه سنده کیدر وایکی طرفنده قریه لر وخانلر
بتخانه لر بری برینه متصلدر بو اسلوب اوزره راه مزبور اقصای چینه واصل اولور و سرای

خاقان

خاقان شهرك اور تهسنده در وکوك طاق دیرلر قاآنك انده برقصری واردر شتاده بونك
صولری منجمد اولور و بونده جمله فواکه بولنور الا عنب قلت اوزره در قانون نامه ده مسطوردرکه
طرف شمالده بر نهر شهرا یچنه اوغرار اهل ختای اول ارماغی قعرندن قازوب اوتوز دکرمن
یوریدر بو حرق اتمشلردر خاقان سرایی اولان یدی حصاری واطرافنی دوروسیرا یدوب
خانه لرینه اوغرار بعده شهردن چیقوب جوانبده اولان باغ و بستانلری سقی ایدر واقار
کیدر بو شهرده اودون یرینه بر نوع سیاه طاش یاقرلر اطلسده ایدر شهر مزبور
پولیس سانکوس نام نهر کنارنده چون سی اتالیان میلی ایله یکرمی دورت میلدر اون ایکی
قپوسی وهر برینك اوکنده بر رواوشی واردر جواهر والتون وکومش یری بندر شهر در
محل مزبور قلماق طائفه سنك کذرکاهی اولمغله اهل ختای بناسنی سوق اتدیلر سکز
یوز قرقده بر دفعه دخی بنا اولندی هر طائفه ایچون مخصوص محله لر وهر برینك علامتلری
واردر یا لکز مسلمانلر ایچون دورت جامع بنا اولنمشدر نقل ایدرلرکه بو شهره اطرافدن انواع
متاع کلور یا لکز چیندن هر کون بیك یوك قدر ایپك کلور جنکیزیلر غارت اتدکلری
اکثر آسیا مالنی بو شهره کتوروب یغماغله عظیم مالدار اولمشدر نفسنده شهر مزبور وسعت
فضا ولطافت آب وهوا ایله روح افزادر و بر معظم کوپروسی واردرکه دنیاده نظیری
یوقدر خواجه غیاث ایدر سرحد ختای اولان سکچودن خان بالغ طقسان
طقوز یام درکه یونلرك هر بری بر شهره قریبدر وهر ایکی یام اراسی بر قاچ قرغو
وکی وفودر قرغو بر قله خانه دن عبارتدرکه التمش ذراع مرتفع بنا اولنوب اوزرنده دائما
ایکی دیده بان اوتورر بو نلر بری برندن کوروبجك قدر یرده در لشکر بیکانه ظهوری
کبی برحال اولسه فی الحال قرغوده کیجه آتش کوندز دخان ایدرلر بری برینه اولاشر بر کون
و بر کیجه ده خبر دار الملکه واصل اولور که اوچ آیلق یولدر اجمال حال معلوم اولدقدنصکره
کیوفو خلقندن مکتوبلرله تفصیل واعلام اولنور فو بر قاچ خانه دن عبارتدرکه بر جماعت
انده ساکن اولوب بر مکتوب یا خبر که کندولره کلسه آخره اولاشدرمغه مأمورلردر کی دخی
انلك کبیدرکی وفودن هر بری اون مرهدرکه هر اون التی مره بر فرسخ شرعیدر کی وفو
اصحابی مسکنلرنده اوتوروب اکرلر بحرلرهر بری بر قریه کبیدر خواجه غیاث
روایتنده مذکور اولان بلاد بونلردرکه دیمشدر صفرك اوننده سمرقنددن چیقوب
جمادی الاولی التیسنده چلکاء یلدوزه کلندی کونش سرطانده ایکن بیابانده صوایکی
پرمق بوز طوکمش ایدی اکثر اوقاتده باران وچه یاغاردی اواخر جمادی الاخره ده طرقان
نام شهره کلندی بونك خلقی اکثر بت پرستدر بیوك بتخانه لری واردر برینك
صفه سنده بر عظیم صنم قومشلر صورت شاکمونی در دیدیلر رجبك بشنده
قراخواجه یه واریلوب یکرمی برنده قامل نام شهره قونلدی بو شهرده
سید فخر الدینك بر عالی مکلف مسجدی وار ایدی قرشنده بر بیوك بتخانه بنا اولنمش

ایچنده واطرافنده خرده و بزرك و افر اصنام وار قپو سنده ایکی دیو صورتی قومشلر که بری
برینه حمله ایدرلر منکلی تیمور نام بو شهرك بر حاکمی وار ایدی اندن کوچلوب یکرمی بش
مرحله دخی بیابانده کیدلدی و بو صحرا لرده کاو قطاس بولردی قطع منازل ایدرك
قراول نام قلعه یه کلندی که طاغلر ارا سنده برغایت متین حصاردر انجق بر یولی واردر
اندن سرحد ختای ده سکجو نام شهر عظیمه وارلدی بو شهرك مربع متساوی الاضلاع
بر محکم و متین سوری واردر ایچنده عریض بازارلری واللیشر ذراع عریض یوللری
صولانمش سپورلمش ایدی اکثر خانه لرنده خوك اهلی کزوب قصاب دکانلرنده
قیون اتی ایله طوکوز اتی آصلمش صاتلور ایدی دورت مکلف چارشو باشنده بر
اغاجدن طاق و مزین منقش دروازه لر که اوزری مقرنس سقفلر ایله تزیین اولنمش و بو شهر
سورینك خندقنده هر یکرمی قدم یرده اوستی اورتولی برج بنا اولنوب دورت
کنده بر قپو بری برینه مقابل قونمشدر میان شهردن هر دروازه چوق مسافه در
لکن یول طوغر ولغندن کر و قپولر کورینور و هر قپو اوزرنده ایکی طبقه کوشك
واردر و بونده متعدد بتخانه لر که هر بری اون جریب قدر واسعدر جمله صنملری اغاجدن
یونولوب فرشی تخته دوشه لیدر اول بتخانه لرده صاحب جمال پسرلر عشرت
صلا ایدرلر تفویعده سوکجو بر دوز یرده یوزیدی درجه طول قرق درجه عرضده حمص
قدر بر شهر در اطرافنده طاغلردن کلور انهار صغاری و بستانلری واردر بو نکله
خانجو اراسی دورت مرحله در دیو یازر سکجودن اون یامده قمجو نام شهره وارلدی که
سکجودن بیوکدر و سرحد حاکملرینك بیوکی بونده اوتورر انلره دانکیجی دیرلر بونده بر
بتخانه وار ایچنده قامتی اللی ذراع بر صنم واردر ایاغی طقوز ذراع و باشنك دوری
یکرمی بر ذراعدر باشی اوزرنده خرده صنملر ترتیب اتمشلر بتخانه نك صورتخشلری
صنعتله انی چکرلر حرکتده کلور کو یا که زنده در و بتخانه دیوارلرنده آخر صورتلر یازلمش
و زربفت پرده لر آصلوب مطلا کرسیلر و شمعدانلر و صندلیلر و چینیلر ایله تزیین
اولنمش ایدی بو شهرده غرایبدن چرخ فلك دیرلر دوری یکرمی ذراع وارتفاعی
اون ایکی ذراع اغاجدن یونمه مقرنس و مصنع بر قصر مثمن وار در که دونرالتی
بر متین سردابه در زمیندن بالایه وارنجه آهنین کرسی اوزرنده بر میل نصب
اولنمشدر تحریك اولندقده قصر مزبور اول میل اوزرنده سهولتله دونر و بو کوشك
برقاج طبقه اولوب هر برنده نیچه منظره لر واردر هر طرفه مقرنس ختایی ایوانلردر
و دیوار سقفنده انواع صور غریبه نقش و تصویر اولنمشدر اشاغی طبقه ده
صورت دیوان اعیان وارکان و پادشاه تخت اوزرنده اوتورر صاغ وصول خدام
و عسکر طورر یازلمشدر و ماده قصر کرچه اغاجدر لکن بر مرتبه تذهیب اولنمشدرکه
کورن طلای مجسم صنور اندن کوچوب شوالك دوردنده نهر قرامو ران کارینه وارلدی که

جیحون قدر بر نهردر یکرمی اوج کمی دن اوزرنده بر جسر بغلنمش ایکی طرفدن ایکی میل
آهنین اوزره قالین زنجیرلر ایله بند اولمش ایدی اوته طرفنده نام شهر عظیم که کثرت عمارت ایله
مزین و معمور ایدی و بونده بر عظیم بتخانه بنا اولنمش که سرحد ختای ده انك مثلی کورلمدی
واوچ خرابات محله سی وار ایدی که هر برنده نیچه دختران صاحب جمال اوتورراندن دخی
کوچوب برقاج نهر عبور اولندی و ذی القعده یکرمیسنده صدینفو نام شهره وارلدی شهر
مزبور غایت معظم ایدی بیوك بتخانه سنده بت هزاردست دیرلر برنجدن دوکلمش التون
یالدزلو بر عظیم صنم کورلدی که قدی اللی ذراع و هر عضونده بر دست هر دستك کفنده
بر کوزه یا پلمش اهل ختانك مشهور صنملرندن ایدی بر عالی و بدیع عمارتده طاشدن
ایکی کرسی اوزرنده نصب اولنمش اطرافنده عالی رواقلر و منظره لر طبقه طبقه بنا اولنمش
بر طبقه بونك طپوغنه بری دیزینه انجق اریشوب بری دخی زانوسنی تجاوز ایدر باشنك
اوستی بر طاق مقرنس و مصنع اولوب بو طبقه لرك داخلندن و خارجندن طولاشیلور
ایدی صنم مزبورك هر بر ایاغی اون ذراع مرتفع و جمله سنه یوز بیك خروار برنج صرف اولدوغی
مشهوردر اول بتخانه ده بوندن غیری خرده اصنام دخی وافر اولوب رنك آمیز الوانله هر بری
ملون دیزلمشدر دیوارلرنده طاغلر و انواع اشجار و حیوانات نقش اولنوب صور تکرلکنه
کماله ایرکورنلرك هر بری براثر قومشلوکه کورنلر حیران قالور و بو شهرده دخی بو چرخ فلك
وار ایدی که قمجو شهرنده اولان قصردن بو معظم و مکلف ایدی خواجه غیاث روایتی بو مقامده
تمام اولدی قانوننامه ده یازیلن ختای شهرلری بونلردر دیدی تنك خان بالغه قریب بر شهردر
کومش معدنی چوق قماش و سائر متاع کانی دربونده اودون یرینه سیاه طاش یا قرلر خان بالغده
دخی اوبله در سالار فو ختانك دوردنجی قسمی اولان هیرادن عدالنوربر شهردر انده قرنفل
و فلفل و بلیله اولور لکن طوز نادر و ذی قیمتدر وانسی وواندون نهایت انقطاع ارضده اون
ایکنجی قسمده دریای مشرق کنارنده ایکی شهر معظمدر بیوکلکی خان بالغ قدر اکثر محصولی
شکردر اوچ درهمه بر رطل عراقی شکر ویررلر کنجان فو بر شهر عظیمدر اوتوز بیك قدر
مسلمان انده ساکن اولور ریش بالق ختای شهرلرندن بر شهردر المالق تنکی دن یکرمی
مرحله یرده بو شهردر کنجك تنکی دن بر فرسخ یرده بو شهر در قایند و بر مشهور شهردر بونده
اغاج قبوغندن غایت انیجه یچه دوزرلر ختای اولکه سی سلفده بو متاعله مشهور ایدی دیو
فلیوس تحریر ایدر لکن لورنسو حر یردن انیجه والادر دیو یازار و ختای اولکه سنده بیقوندل
و پازار نفو و سیند نفو و اخیلو فو و قاچانفو نام شهرلری ذکر ایدوب بونلرده وافر طیب اولور
بعده روسین و تاقان و یانقو تیا نام شهرلر یازار و بو یانقو تیا اشکار یری اولمغله اکثر خاقان انده کلوب
اوتورر بعده کوداغای و پاین فو و جنید و و تایفو و کوتزا افو و اوغونت که بو اولکه نك باش
شهریدر آب و هواسی ایو اولمغله عورتلری حسنا اولور خاتانه هر سنه بو اولکه دن
کوزل قزلر دوشررلر و سند یچین نام شهرده سلاحك اعلاسی اشلنور جبه خانه

خاقان کارخانه سی بونده در تانیغو ختای اولکه لرندن براولکه وواسع محصولدار ولایتدر
فلبوس ایدر تاتارلر ارا سنده سلاح کارخانه سی اولمق ایله مشهوردر بلکه سلفده
پلبنیوس بو ولایتک دمرنی سائر یرلر دمرندن ترجیح ایدردی وسیانغا نور ایوشکار یری
اولمغله خاقان هر سنه ایکی آی قدر انده اوتورراندن قره ییل سمتنه سایندو نام
شهر دخی ایوشکار یریدر لکن قیشی و بردی شدید اولور وپالیسانغو ولورین ویونس
وقلمغو وقالقان وپایدا وارقانارا وبارات برکول کارنده در ودانغو وغو نزاکه حالا انده
باغ دیکرلر ختانک غیری یرنده باغ یوقدر خانبالقدن پکیلوب اوقیانوس اوز رنده
قازار دین نام شهرد زیا کارنده در وافرکیلر نهره داخل اولوب اوکنه کاورلر وخاقان اکثر
بونده شکار ایدر قارادین دن شماله ستین کوی و چانقو وقارلی وباسقول وقاید و وچیور زاهر
یری براولکه نک باش شهریدر ختای بلادی خصوصنده جمله یازدقلری بومقدار درکه
نقل اولندی بوندن صکره اطرافنده بعض تاتارستان اولکه لری بیاننه شروع
اولنور قلماق ختای شمالنده براولکه در خلقی کفار تاتاردن برطائفه اولوب اکثر سمور
کیرلر قیشده کورکی ایچینه دندوروب یازین طشره سنی کیرلر پستر وبالینلری قیون
دریسیدر قیصیلرینی دخی قیون یوکندن اکررلر واکنه یاتلرنده غایت معتبردر وقیمتلودر
براکنه یی برقیونه بیع ایدرلر اوقلرینک بیکانی اغاجدندر واتلرینک نعل ومیخی ویمک
پشردکلری قابی بله اغاجدن ایدرلر زیرا ولایتلرنده دمرمعدنی یوقدر واغاجدن چوملکه
ات قیوب اوزرینه صودوکرلر وطاشلری قزدروب ایچنه براغورلر حرارتدن ات پشر
اول طعامه ترکی چوش دیرلر بونلرده ات ودوه وقیون وسائر بهایمک حسابی یوقدر
اکثرپدکلری آهو وصحرایی آت ودوه در وبونلرک ارضی غایت دوزولطیف صحرالر اولمغله
بیشنک اکندن یوزقرق ستنک غله حاصل اولور ختاییلر بونلرک انجق یرلرینه طمع
ایدرلر وایکی اوج ییلده برقلماق خلقی ایله جنک ایدوب برمقدار یرلرینی الوب بعد زمان
شهر وحصار یاپارلر ملک ختایک اون اوچنجی قسمی قلماق دیارندن الدقلری یرلردر
قراقریم صحرای قلماقده بربیوک بلده در خاقان ختای حکمنده اولوب اکثر عسکری
بونده اوتورر خلقی صنایع عجیبه اصحابی در ایو تماشالر طقورلر محبوب ومحبوبه سی
چوقدر لکن بونلر ستاره پرستدر قلای ونقره ومس وسائر معادن بونک قربنده وافر اولور
راوند طاغلرنده قیمتسزدر آب وهواسی لطیف ختایه قریب برشهر قدیمدر بونده دیوارلری
سنک مقناطیسدن بربتخانه واردر برصنم حدید وسطنده طورردیو بعض کتبده مسطوردر
فلبوس ایدر ختایدن اوقیانوس شمالی یه وارنجه وآنیان بوغازینه دک بواولکه ممتد اولوب
اسکی تاتارستان دیدکلری یرلردر تاتار اسمی ابتدا انده ظهور ایلدی انک صحراسنده
وافر اولکه لر واوردولر واردر لکن اسماسی یقین اوزره معلوم دکلدرلور نسو ایدر
تاتاستان اولکه لرینک بری قرازان دربونک خلقی طاغلر اراسنده اولوب خاقانه مطیع دکللردر

غایت

غایت سر دووحشی طائفه در دشمن النه کیروب صاغ کیرممک ایچون یانلرنده مدام زهر کتوررلر
وصلحه راضی دکللردر قرابان بربیوک توزلی کوللک اورتاسنده در قاریلری دیشلرینی التون ایله
یالدزلرلر وطوغردقده زجرا ارلرینی دوشکده بیله یاتردرلر و بواولکه ده التون چوقدر
خلقی احمق ووحشی طائفه در تندوق ختای شمالنده براولکه در تاتارلرا کامستولی اولمزدن
مقدم مخصوص پادشاهی وارایدی خلقنده نسطوری نصاری وافردر فلبوس ایدر تاندوق
اولکه سی سلفده پرتی جن سلطنتی دیمکله مشهور ایدی صکره غلط ایدوب بواسمی حبش
پادشاهنه طاقدیلر تانغوت فلبوس بونی دخی براولکه اولمق اوزره یازار وبیک ییل مقدم باصمه
صنعتی بونده اختراع اولندوغنی ذکر ایدر آنیا اولکه سی لورنسو قولنجه ختای شرق وشمالنده
بربیوک اولکه واراسی بوغازدر باش شهری آنیان تسمیه اولنور لکن متأخر صاحب اطلس
وغیری بواولکه یی یازمدیلر واول سمتده لیمانقو نام براطه دخی ذکر ایدر خلقی شجیع ووحشی
مردم خوارلردر مخصوص لسانلری اولوب یرلری التون ایله محصولدار در باش شهری
دون تسمیه اولنور تاتارلر بوکا چوق قصد ایلیوب قادر اولمدیلر بونده غاروف دیرلر برجنس
طاش اولور قان اقماسنی کسرد یولورنسو تحریر ایلدی لکن بوجزیره نک جدید رسملرده
اثری یوقدر بونلردن صکره صحرالرده تاتارلرک وافر اوردولری اولوب خالی تاتارستانده نیچه
اولورلرسه دشت قبچاغه وارنجه التی ایلق مسافه که بیابان تبت وختایدر طولا وعرضا
جنکیزیان وغیری قبایل تاتار مسکنلری اولوب خیمه لر ایله قونر کوچر طوایفدر یربرصولو
وکوللر وسازلقلر اولمغله یازین اکثر برمقامده آرام ایدرلر وقیش صولرک جمله سی طوکوب
استدکلری یره کیدرلر وبیوک کلبلره بوز اوزرنده عربه لر چکدررلر ویوللرده
قوناق بقوناق کاربان سرایلر واردر طوغان وسمور وکون تجارتی ایچون بازرکانلر سفر
ایدرلر احوال ابنیه اقلیم ختایده وافر معتبر بنالر واردر خصوصا خاقانک خان بالقده بیوک
ومکلف سرایی وقیانددشهرنده قوبلای خان مرمر وسنک تراشیده ایله بنا اتدیکی
التونلی ومزین ومکلف سرایکه بونلرک دیوارلری اوزرندن پرتاواوقی اشماز وقپولری
پولاددن ختاییدنه رقانون نامه ده مسطوردرکه ختاییلر دیار قلمقدن چون بریره قصد
ایده لر بی حد عربه لره قازمه کورک وسائر بنا الاتی یوکلدوب عسکر ایله کیدرلر ومراد
اتدکلری یره واروب برشهر ویا برحصاری ایکی اوچ کونده بالچقدن بنا ایدوب اطرافنه خندق قازوب
کسوب قپولر قورلر ایچنده چارسو و بازار ودیوانخانه وپتخانه ویامخانه یاپوب خلقله
طولدوررلر وعسکرک قاعده سی برمنزله کلسه لر اطرافنی حصار یاخود خندق کسمکدر هیچ
اولمازسه طاشلر یغوب دیوار مثال ایدرلر اول منزلی بی نشان قومزلر هولناک وادیلرده
شهرلر یاپمق و برایکی آیلق یرده خندقلر کسمک انلرک کاریدر دریا طرفنده التی ایلق مسافه
هرمنزلده شهر وحصار یاپمشلردر احوال انهار وجبال ختای مملکتی اکثر دوزصولی
یرلردر غرب طرفنده ایما اوس طاغلری جنوبدن شماله ممتد اولور غیری طاغلری

واو رمانلری آزدر معتبر انهاری لو رنسو قو لنجه بونلردر نهر قار و موران کول کبی بر نهر عمیق
وواسعدر غایت وسعتندن او زرنده کوپری یوقدر اوقیانوسه دوکلور قرایان کولی بر بیوك
وطوزلی کولدر یونده وافر استر دیه و بالق اولور بوکا قرایم کولی دخی دیرلر قارایم اولکه سنده در
چورسی یوز میلدر نهر قویانتو عریض و عمیق نهردر عرضی التی سکز واون میل قدر اولور
طولی یوز مرحله یه قریبدر وافر بالغی چقار یولی سانغیس نهر عظیمدر خان بالقدن یکوب
اوقیانوسه دوکلور اوزرنده یوکلو کمیلر یورر قانپلو کولی قانپلو اولکه سنده بر بیوك کولدر
بونده انجو غایت چوق اولور لکن صیدی ممنوعدر انجق خاقان طرفندن اذن ایله صید
اولنور احوال آب و هوا بو اقلیمك هواسی اعتدالدن خارج عجایبدندر یاز کونلرنده مهیب رعدلر
اولور که نیچه لر خوفندن اولورلر گاه بر عظیم حرارت بصردر عقب برودت ظهور ایدوب
قار یغار واکثر روزگار بر مرتبه شدیداسر که اتلو یی طورغورر ییقار واغجلری کوکندن
دو یرر صیفده صیق صیق یغمورلر یاغوب بری کوجله اصلدر قیشنده هیچ یاغمز لکن
اصلا طاعون اولماز واوجوزلقدر احوال حیوانات ختای اقلیمنده حیوانات قسمندن
صغر وکچی وخنزیر و یارکیر چوقدر خاقانك یالکز اون بیك قدر صاغلور قیسراغی واردر
سودینی ایچرلر اون بیك قدر شکار طوغانلری بسلیوب طیوردن دراج وطورنه صید
ایدرلر خاقان سراینده ارسلان و ببر و پلنك و پارس وسیاه کوش وفیل وسائر درنده
جانورلر بسلنور خصوصا تبت کوپکلری که هر بری هیئت وصلابتده ارسلانه برابر گلوب
جنك ایدر وسرخ پای سرخ منقار زاغ بلخیلر واوردکلر وطوطی وقمری وعندلیب
وسائر غریب الوان مرغان قفسلری سراسر ایله پوشیده طورر لر وختای بریه سنده
قوطاس اوکوزلری وافر اولور بو اوکوز بر مرتبه جسیم وقویدر که گاه اتلو یی اکر اوزرندن
قاپوب بوینوزی اوزرنده بر زمان طوتر و بونك قویروغی معتبردر آت بوینینه طاقرلر بیاض
ولطیف اولور ولو رنسو ایدر یانقوینیاده مارین کوزاخ دیرلر بر نوع جانور اولور یوزی قز یوزینه
بکزر کوده سی ارسلان کوده سی وقویروغی ایکی چتال عقرب قویروغی کبیدر اکا
ایر شمبنجه کمسه یی انجمز واطلسده مسطوردر که کوه لینفو دیمکله معروف شهرده بر نوع طاوق
اولور که توکلری سیاه کدی توکی کبیدر لکن غایت چوق یمرطه ویرر احوال نباتات و محصولات
بو دیارده التون کومش معدنلری واردر و بر نوع سیاه طاش معدنی واردر که اودون یرینه
یقارلر و بری منبتدر انواع غلات وحبوبات خصوصا پرنج چوق اولور حریر و زنجبیل
ودارچین و بوبروقرنفل وراوند وسکر ومسك وچام ساقزی محصولی وافردر و بونده
خیاقباد یرلر بر نوع کوك اولور که انواع امراضه دوادر ختای اکابری بر یره کتدکده بیله
کوتوررلر وطشره دیار خلقنه بیع اتمزلر راوند وآخر ادویه رواجنه کساد
گلسون دیو ممنوعدر و بو دیارلرده انجق اوزوم نادر اولور سائر فواکه وافردر قانون
نامه ده ایدر مسافرلردن منقولدر که یوز کون قدر ولایت ختانك ایچنه کتدك

طاغ

طاغ و صحراسی بالتمام مزرعه لر کوردك حتی طاشلق قومسال یرلره بله عربه لر ایله طپراق
کتوروب اکمشلر اول اجلدن بونلرك حیواناتی اوده بسلنور و یوللرك ایکی جانبنده متصل
اغاجلر دیکلمش ایدی واول ولایتده اوج نسنه واردر که دنیاده اکا نظیر اولماز بری عنابدر که
تفاح قدر اولور ولذیذدر وایکنجی درلو چچك واردر بری خشخاش بری نیلوفر هر بری
صورتده کوچك صحن قدر هر برینك یوز یپراغی وار رنکلری عجایبدندر و بر امر غریبی
دخی صاحب اطلس تحریری اوزره زاول هند تاتارلری اولکه سنده بر جنس تخم اولور که
قاون چکردکنه بکزر لکن اندن کوچك واوزنجه در اکرلر قوزی معناسنه بوراتس
دیرلر بر نوع نباتی بتر شکل وهیئتده عینی ایله قوزی یه مشابه در اوج قدم قدر مرتفع
اولور ایاقلری باشی وقوللری وطرنقلری جمله قوزیدر انجق بوینوز یرنده مخصوص توکلر
بترو دریسی غایت نازك ولطیف اولور اول دیار اکابری آنی باشلرینه کلاه ایدرلر و بری
برلرینه هدیه کوندررلر معتبردر و دیرلر که بونك ایچی ینکچ اتی کبیدر بو بری کسدکلرنده
غایت لذیذ قانی آقار وکوکی یردن چقارلسه قوزی کوبکنه دك قالقار و بو قوزی
اطرافنده بتن اوتلاری اوتلایوب سمرکوزللنور اوتلاق تمام دوکندکده کندی دخی صولوب
دوشر اولور وقصدا اوتلاری یولسه لر کیرو اویله درمن بعد یشامز و بوکا قورد و سائر
جانورلر هجوم ایدرلر و بالجمله بو نوع افاعیل غریبه یی عالم طبیعتدن اولمغله استغراب
اولنور لکن نفسنده نباتدن حیوان صدوری جائز وواقعدر مسالك ختای بو اقلیمك مسالك
جانب غربیدن اوچ یولی واردر بری کشمیر یولی وبری ختن یولی بری مغولستان یولیدر
ختن وکشمیر یولی آبادان اولوب صویی وعلفی وافردر انجق آخرنده اون بش کونلك یولده
صو وعلف نادردر اما هر منزلده ادم بویی قدر حفر اولنسه صو چقار و بعض محلده بر ذراع
حفر بله کفایت ایدر اما مغول وچغتای یولی واسع ولطیف یولدر تیمور اول یولدن کتمك
قصد ایدوب هر منزلده بر قلعه و هر برنده نیچه بیك عسکر مهیا اولمق امر اتدی تاکه
بونلر زراعت ایله غله جمع ایده لر لکن کتمك میسر اولمیوب یولده وفات اتدی سرحد ختایدن
کنار جیحونه کلنجه اوچ آیلق یولدر دربند سکجویه وارنجه هر کون بر منزل متعیندر آندن
اوچ آیه دخی ختانك انتهاء شرقیسنه وارلیور هر منزلده متعدد دیده بانلر و بر یامخانه
بنا اولنمشدر نتکه ذکر اولندی و مملکت داخلنده مسافر کیجه صحراده قالمق اولماز هر منزل
بر شهر و یاخود بر حصار اولوب خاقان طرفندن کاربان سرایلر بنا اولنمشدر قونانلره وافر
نعمت چکلور دارالملك اولان خان بالقدن خنسایه بر و بحر یولی قرق کونلك مسافه و تیجو
دخی قرق منزلدر احوال ملوك ختای اقلیمنده سلفده ترك بن یافث اولادندن وتاتار قبایلندن
نیچه خانلر حکم ایلیوب جنکیزخان ظهور ایدنجه سوردیلر بعده جنکیز اولادی مغولستاندن
ختایه مستولی اولوب اسکی خاقان خاندانی سوروب ضبط اتدیلر و بر زمان قالماق خانلری
مسلط اولوب ختاییلر انلره سرفرو ایلدیکیز وسلفده خاقان اولانلر اولادینه رجوع ایدوب

خانیت وحکومت انارده قرار ایلدی جنکیزدن صکره التی نفر اولادی قراقریم والوغ یورت
دیدکلری اولکه ده خانلق ایلدیلر انلرك احوالی فذلکه ده مسطور وباقی خانلر غیر مذکوردر
فصل ٢ در اقالیم هندیکرمی ایکنجی فصل هند اقلیمی بیاننده در اطلسده بوکا هند شرقی
معناسنه ایندیا اوریننالیس دیو یازر آسیانك بیوك قسمی ومعتبر ولایتی اولوب نهر عظیمك
اسمی ایله تسمیه اولندوغنی ذکر ایدر جمله اول ارماغه واقلیمه هند دیرلر حدود اقالیم
مزبوره غربده هند ارماغی وشمالده تاوروس طاغلری وشرقده اوقیانوس شرقی ودامازی
طاغلری وجنوبده هند اوقیانوسی ایله محدود اولوب بودریابی قوجا قلیوب ایکی
بورنو زکبی بورنلری طشره چقمشدر مسافه بوبرواسع اقلیمدر اهل فن ثقاتدن روایتله
دیرلرکه حد غربیدن شرقیسنه الغار ایله التمش کونده انجق واریلور وسواحلی دخی
موافق روزکار ایله اولقدر زمانده کوجله طولاشیلور فلبوس ایدر بو اقلیمك طولی
هند ارماغی منبعندن مالاقه بورننه دك تقریبا التیوز جرمانیا میلی اولوب اعرض
مواضعی داماری طاغلرندن قومور بورننه دك دورتیوز اللی جرمانیا میلیدر اطلس رسمی
اوزره یوز اون درجه طولدن یوزقرق بش درجه طوله وارر وخط استوادن اوتوزبش
درجه عرضه منتهی اولور پس بلاد هند چیندن اوسعدر لکن چین هنددن معموردر
دیرلر تقسیم بطلمیوس واتباعی بو اقلیمی غانج ارماغی ایله ایکی قسم قلدیلر بری غربی
بری شرقی غربیه هند داخل معناسنه هند اینترا غانجن وشرقیه طشه هند
معناسنه هند اکسترا غانجن دیرلردی یعنی بری یاننده کی اوته یاننده کی وفرس
وسائر طوایفك هندستان دیدکلری هند داخلدر بعض کتب انبیاده بو قسم هولا
یاخود هولات واولات یازیلوب اوبر قسمی قدماء اراسنده سریا دیمکله معروف ایدی
هندیلر اکا ماکن یاخود ماجن دیدکلرینی ماریوس یازوب میرقاتور واتباعی چینه
دخی ماچین دیدکلرینی روایت ایلدی بو قسم غربی هند ارماغی ایله غانج ارماغی اورتاسنده
اولمغله یونان فرات ایله دجله اراسنده اولان بلاده ایکی ارماق اراسنده اولان اولکه
معناسنه مزوپوتامیا دیدکلری کبی بوکا دخی مقلدلر بیوك مزوپوتامیا دیدیلر نفسنده
بو اولکه ایکی ارماق ایله اوقیانوس اراسنده شکل معینه قریبدر لور نسو تحریری اوزره
زاویهٔ شمالیه سی ایکی ارماغك منبعندن قاموری بورننه وارنجه طولی طقوز
یوز میل قدر وایکی نهر اغزلری اراسی ایکیوز میل قدردر متأخرین قوقازوز دیدکلری
طاغلرك برشعبه سی اولان غانس طاغی شمالدن جنوبه چکلوب بو قسمی اورتاسندن
ایکی بولك ایدر وقوموری بورننده منتهی اولور قامبایا ودکن مملکتی وقانارا
وملاوار اولکه لری بو طاغلرك غربنده دوشر ونارسینغا و وریسان مملکتی
شرقنه دوشر مولتان ودیللی وقوسبتیر وخیتور مملکتی وسطنده واقع اولور
فلبوس ایدر هندك تقسیم جدیدی وار در سلفده بونك رسم اجمالیسی معلوم اولمدی بزمله

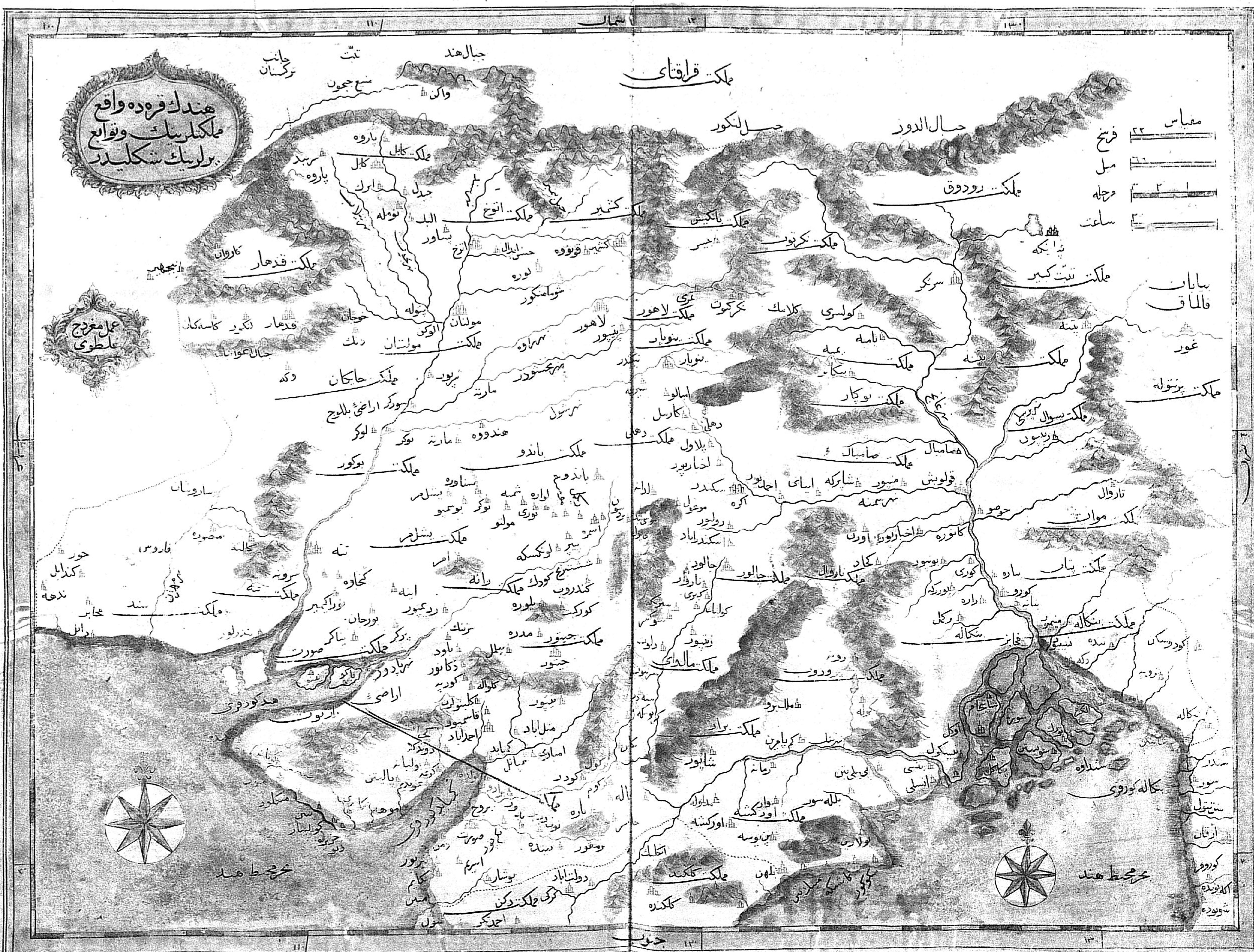
هندك قره ده واقع
مملكتلرينك ونواحي
برلرينك شكليدر
شمال
جنوب
مقياس
فرسخ
ميل
مرحله
ساعت
مملكت قراقتاى
مملكت كابل
مملكت كشمير
مملكت لاهور
مملكت مولتان
مملكت قندهار
مملكت دهلى
مملكت بنكاله
بنكاله كورفزى
مملكت دكن
بحر محيط هند
بحر محيط هند

هند اراسنده اولان طوایفك وحشیتندن اورایه سفر ممكن اولمیوب دریا یولی دخی اچلمیوب
اوروپا خلقی بو اقالیمی بلمشلر ایدی انجق اسكی مصنفلر آثارندن بونك خبرینی اشیدرلردی
آخر غاسقوغاما دیمكله معروف پورتقال میلادك بیك دورتیوز طقسان یدی تاریخنده
اسپانیادن یلكن آچوب بونه اسپرانسابورنی كچوب جمله افریقیایی طولاشدقدنصكره
سواحل هنده واصل اولدی و پورتقال قرالنه خبر كتوروب صكره پورتقال
كمیلر كوندردی وهند سواحلنی زور ایله الدی محافظه ایچون نیچه قلعه لر بنا اتدردی واندن
بر قائم مقام نصب ایدوب پورتقال واسپانیولدن غیری كیمسه یی چوق زمان هنده
قومادیلر بو یقینلرده فلمنك طائفه سی دخی اول سمتلرده كزمكه باشلدی اول زمان هندی
كشف ایلدیلر وحالا حدود واقسامی اولكی كبی دكلدر سلفده ایكی قسم قلوب بكرمی یدی
سلطنته بولندوكن نقل ایدرلردی اندرك كیمی كوچك حكومتلر ایدی لكن متأخرین
جمله هندی طقوز مملكته تقسیم ایلدیلر اول اقسام بونلردر ١ قامپایا ٢ نارسینغا
٣ مالابار ٤ اوریقا ٥ بنكاله ٦ سیان ٧ پغو ٨ قامبویا ٩ هند شمالی كه جمله
هندك اوچنجی قسمی در فلبوس بو تقسیمی وجه مشروح اوزره یازوب هر برینك شهرلرینی
فی الجمله مجمل ذكر ایلدی میرقاتور راطلسنده انجق ایكی قسمی یازوب ایكی اوچ شهر
ذكری ایله تقصیر اتدی لورنسو دخی ایكی قسمده طقوز سلطنت تحریر ایدوب برمقدار
تفصیله ذاهب اولدی غانج شرقیسنده بنكاله واراقان وپغو وسیام وقانبویا اولكه لرینی
یازوب شمال قره جانبنده قیانتای وبارما وماچین وموین وقایم مملكتلرینی ذكر ایلدی
تقویم البلدانده بعض مسافریندن نقل ایدركه هند اوچ قسمدر غربیسی كجرات كه جزرات
دخی دیرلر شرقیسی منیبار شمالیسی معبر لكن بو تقسیم اهل فن بیننده معمول به دكلدر
فقیر بو اوچ مصنف كلامنی طقوز اقسامده تلخیص وسائر كتب اسلامیه فوایدنی
الحاق ایله اقسامی تسعه یه تخصیص اتدم قسم اول قامپایا كه كجرات سلطنتی در لورنسو
قامپایایی كجرات سلطنتنده درج ایدر فلبوس كوجراتی قامپایا سلنتندن براولكه
یازارمز بو رایدر قامپایا مملكتی هندك صاغ قولنده یعنی غربی بورننده هند ارماغنك
اغزی اوزرنده در طولی تقریبا یوز اللمش جرمانیا میلی وانلكی دخی اكا قریبدر
باش شهری قامپایا كه مملكت انك اسمیله تسمیه اولنمشدر هندیلر اكا كنبایت دیرلر
بیوك كلكده وزینتده جمله شهرلرینك كزیده سیدر اول اجلدن اكا هند قامره سی
دیرلر تجار مجمعی بندر شهردر بونك بر كورفزی واردر قامپایا كورفزی دیرلر
دریانك انده مدی زیاده اولمغله محل خطردر كاه اوچ میل قدر دریا جزر ایدر بیوك
قیالر صودن ظاهر اولور وچوق كمیلر هلاك ایدر اول اجلدن كشتیبانلر دیو شهرندن ماهر
دومنجیلر الوب كلورلر قامپایا اوچ میل قدر ایچری قره ده برارماق اوزرنده لطیف
شهردر انده اولان مالدار تجار بر شهرده یوقدر ویو شهره اطرافدن وافر بهار ومتاع كلور

خصوصا رونالانشمندن شولقدر عاج کلورکه وصف اولنماز مع ذلك جمله سن بوشهرده خرج
ایدرلر زیرا بو شهر خلقی اکثر مکلف وطفره لو دراوطه لرینی عاج ایله تزیین ایدرلر فقیرایدر
شهر مز بور یوزاون بش طول یکرمی دورت عرضده در بوندن اوچ منزل احمد اباد شماله
وبروج جنوبه دوشر بناسی طوغله و بیاض مرمر در قلت او زره بستانلری واردر و بونك
قاترلری مشهوردر و به ولایتلرده اوچ دل سویلنور عربی ومخصوص ولایتلی لسانی
خلقی دخی قارشقدر احمد آباد دار ملك کجراتدر کنبایتدن اوچ مرحله شرق وشماله دوشر
سوادی چوق معمور ولطیف شهردر اسواقی سائر هند شهرلری بازارکاهی کبی ضیق
وملوث اولمیوب غایت واسع و پاك ودکانلری ایکیشر اوچر طبقه مزین وفرحناکدر
خلقی اکثر خوب واوضاع واطواری مرغوب اولوب بت پرست ومسلم مخلوطدر هفت
اقالیم صاحبی طبقات اکبریدن نقل ایدرکه ملوك کجراتدن احمد شاه بن سلطان محمد بن
مظفر اساول نام قصبه نك آب وهواسنی بکنوب اکابر شیوخدن شیخ احمد کهتو بله
محل مزبورده برشهر بناسنی مشاوره اتدکده معقول کوروب سکز یوز اون اوچ ذی القعده سنده
باشلیوب هندارماغی کنارنده مساجد واسواق ومحلاتی مشتمل برسور عظیم طرح ایلدی
بعده بو دولتك طقوزنجی پادشاهی سلطان محمود ثانی نو بتنده احمد آباده اون کروه
قریب یرده محمد آباد نام شهر بنا اولنوب احمد آباددن اکا کلنجه ایکی طرف بازار ودکاکین
یاپلدی صکره کند یکچه شنلکی ارتوب ایکیسی برشهر کبی اولدی بوشهرلرك عورتلری اکثر
کوزل و بیاض وعاشق پرست اولورلر. صورت احمد آباددن بش مرحله جنوبه دریا
کنارنده کجرات بندری برحصن حصین وشهر متین در طبقات اکبریده مسطور
اولدوغی اوزره سلطان محمود کجراتی اعیان دولتندن سفر اغا نام کیمسه که خداوند خان
عنوانیله مشهور ایدی هجرتك طقوز یوز قرق یدی سالنده پورتقال استیلاسنی دفع
ایچون بو حصاری بنا ایلدی کفار کمیلر ایله کلوب طوپلر حواله ایلدیلر چوق جنکلر اولوب
مغلوب ومنکسر کتدیلر وبالاخره اطاعت ایدندن وافر مال عرض اتدیلرکه حصار بناسندن
فراغت اولنه ممکن اولمدی اون بش ذراع عرض و یکرمی ذراع ارتفاع ایله محکم ومتین بنا
اولندی برمرتبه که هر برسنکی قلاب آهنین ایله بری برینه بند ایدوب کندلدیلر سراپا
یکپاره حجردن یونلمش حصاره دوندی سور مزبور حالا بندر هند در تجار کمیلری بحر قلزم
وفارسدن اکا واروب لنکر اندازاولورلر ومتاع هندی اندن الورلر بروج فتح با وسکون
را ایله کنبایت کورفزی شرقسنده برمشهور اسکله وبندر شهردر کنبایت ایله صورت
میانه دوشر بوندن صورت ایکی مرحله جنوبه وکنبایت اوچ مرحله شماله دردیو کنبایت
کورفزی اغزنده برجزیره ده اطلس رسمی اوزره یوز اون بر درجه طول یکرمی بر درجه
عرضده بربندر وحصاردر کنبایت بونك شرقنده اولوب برجنوبی و برشرقی یه بونك
وبندری وار برشرقینده نوه نکرکه کنبایتدن ایکی مرحله دربرجنوبیسنده کوکلی بندری دوشمشدر

پورتقال

پورتقال هنده واردوغی اثنالرك اوائلنده حیله ایله بو حصاری بنا اتدی وعسکر قودی اهالیء
بلاد غفلت ایدوب بعد التمام بلدیلر وچوق جنکلر اتدیلر مفید اولمدی حالا پورتقال
دارملکی درکمیلری وارر کلور بندر شهردر تقویمده ایدر بونك صویی امطاردندر سومنات
کنار بحرده دیو ایله منکلور ارالسنده مابین بر مرحله برشهر مشهوردر هفت اقلیمده مسطور
اولدوغی اوزره بونك برعظیم بتخانه سی وارایدی ایچنده زرین صنملر ومنات دیدکلری بیوك صنم که
حضرت ختم انبیا علیه السلام ظهورنده کعبه دن قالدروب هنده کوتوردیلر وانکیچون بو بتخانه یی
یاپدیلر شهره دخی بو جهتدن سومنات تسمیه اتدیلر و بو صنم حقنده براهمه نك چوق لاف
وکذافی واردر سلطان محمود غزنوی دورتیوز اون التی سنه سنده عسکری ایله هند وسند
بیاباتنی کچوب بوشهره غزا ایلدی حین محاصره ده عظیم جنکلر اولوب نیچه بیك هندی قلیجدن
کچدی بالاخره فتح میسر اولدقده غزاة مسلمین بتخانه یه توجه اتدیلر هندیلر صنمی قالدروب
فریاد وفغان ایله چیقوب اللی بیك قدر کافر صنم اوکنده نفسلرینی فدا ایلدیلر سلطان محمود
بتخانه یه کیروب طویل وعریض اللی التی درك اوزرنده برعظیم بنا کوردیکه اول ستونلرك هربری
جواهر ایله مرصع ومزین ایدی وصنم مزبور حجردن اولوب مجوهر ومرصع بش ذراع قدی
وارایدی سلطان محمود کرز ایله انی کسر ایلیوب برپاره سنی غزنه یه کتوروب جامعنده فرش ایلدی
حالا موجوددر بو بتخانه ده اوچیوز سازنده و بشیوز رقاص جاریه اکثری اکابر قزلری اولوب
نفسلرینی منات خدمتنه وقف ایلمشلر ایدی اطرافده اولان قریه لر اکثر بونك وقفی اولوب
نیچه بیك براهمه اطرافنده معتکف وعبادته مشغول ایدیلر بونلرك احوالی وآیین باطللری
بعض تواریخده مسطوردر براهل وقوفدن مرویدر که بوندن غیری برسومنات دخی واردر
مولتان ولایتندن عد اولنور انکله کشمیر مابیننه دوشر کوه کاف صغیر ایله یاخود غین ایله غوا
واطلس رسمنده غوغا هندارماغی اطه سمنده دیوه قریب پورتقالك برعظیم بندر
شهریدر مکلف ومعظم بنالری ومتین حصاری واردر دمن فتح دال ومیم ایله در
داما اون دخی دیرلر دیو قارشیسنده بیوك قراده پورتقالك برقلعه سیدر اسپانیول
عسکری بو قلعه لری محافظه ایدر بروجدن بر مرحله جنوبه دوشر کنار بحرده دو
پتن فتح با وصغیره ایله پچن دخی دیرلر احمد نکره اوچ مرحله یرده برشهر مشهور وقلعه در
بونك خلقی اکثر استاد نشاجلردر کنبایتدن لاهور یولی اوزره در شیخ فرید شکر
کنج بوشهردن ایدی دبالپور پتندن برمرحله شرق وشماله بربلده در دپالپور ودیبالپور
دخی دیرلر لاهوردن غرب وجنوبه کنبایت یولی اوزره در مابین قرق اوچ میلدر
چوهیر بوکا چهنی دخی دیرلر لاهوردن یکرمی بش میل غرب وجنوبه
بربلده در بخاریلردن برجماعت انده ساکن اولورلر دبالپوردن اون سکز
میلدر منکلور کنار بحرده دیودن غربه ایکی مرحله یرده بربندر شهردر بوندن
سومنات برمرحله شرقه دوشر حبیب السیرده منکلور بیجانکر سرحدنده

بوبندر اولمق اوزره بازار و بو شهره ایکی فرسخ قریب مربع بر بتخانه وار در که هر ضلعی
اون ذراع وارتفاعی بش ذراع جمله دیواری توج صفحه‌لرله قبلو در ایچنده دورت
صفه‌سی واردر قپو اوکنده اولان صفه‌ده صورت آدمی ده التوندن بر صنم که
کوزلری یاقوتدن ترکیب اولنمشدر استادی غایت دقتله اظهار مهارت ایلمشدر
جامهر متکلوردن ایکی مرحله غربنده برشهر و اسکله در بحر هند کنارنده بجرات
اولکه‌سنك غربدن اولیدر بوندن اشاغی غربه دورت مرحله‌ده سند بندری اولان
لاهری یه واریلور حالا جامهر بلم مهرورکد دخی دیرلر ولایتی بلاددر از بوت ذکر
اولنور و جامهر قربنده رکدبر اسکله‌در بونلر جمله یوز بش درجه طول و یکرمی
درجه عرض محللرینه دوشر ترار کسرتا ایله احمد آباددن دورت مرحله شرقه
لاهور یولی اوزره شهردر ناحیه‌سی دخی واردر سرخیچ فتح سین و کسر خا ایله
احمد آباددن شرق وشماله اون مرحله یرده برشهردر لورنسو ایدر شهرمز بور
یا کوس نام سردار مرون طاغی اوزرنده بنا ایلدیکی نیرا شهری در نهلواره
سلفده بجرات دارملکی ایدی کناربحردن اوج مرحله بعید دوزیرده برشهر مشهوردر
نهروان دخی دیرلر کنبایت بونك اسکله‌سیدر بلدهٔ مزبورە محلاتی صولرو بستانلر
ایچنده متفرقدر تانه سرکه چانا وتها نیسیر دخی دیرلر احمد آباددن شرقه
ایکی مرحله یرده برشهر و بندردر تجار جمع اولور و اکثر خلقی کفاردر هفت
اقلیمده مسطوردر بو شهر کرچه برمختصر شهردر لکن غایت معموراولوب
مدقق نساجلری مفاریق اقسامنی ایو تتبع ایدرلر واندە سابقا بر بتخانه
وار ایدی هندیلرانده جکرسوم دیرلر بر صنم عظیم اعتقاد اتمشلر ایدی سلطان محمود غزنوی
دورتیوز ایکی تاریخنده آکاغزا ایدوب بتخانه یی ییقدی و صنمی غزنینده جامع اشکی
قلدی عنصری بو قصه‌یی بر قصیده‌سنده ذکر ایدر و بوشهرده کرجهیت دیرلر بر حوض
واردر معبد براهمه در هندیلر و زخسوف کسوفده غسل اتمکه اطراف واکنافدن اول
حوضه کلورلر وایچنه سیم و زر و جواهر نثار ایدرلر بو زعمله که بری برنه یتمش عوض میسر اوله
طباشیر بونك صحراسنده اولور و درخت آبنوس و بقم چوق در طباشیری بو طریقله
اخذ ایدرلر که بو شهر واد یسنك سازلغنده اوزقارش طولی قامش بتر و بیلده
برکره باد سموم وحرارت شمسدن یانوب بیخی طباشیر اولور دوشرلر و کاه
اول قصبستانه حیوانات‌دن نه واقع اولسه یانوب کمکلری بله قالمزانی دخی
طباشیره یوصتارلر سکوان تانه سردن بر مرحله شرقده برشهردر جالور احمد
آباددن سکز مرحله لاهور یولی اوزرنده ناکور ایله نهلوان ارا سنده بربلدهٔ متوسطه در قامپائل
فلبوس ولورنسو قولنجه بو دخی بجرات اولکه‌سنك معظم شهرلرندن دارملك اولمق اوزره در
یدی حصار ایله محصور بر مرتفع یرده بنا اولنمشدر لکن غیری کتابلرده بو اسمله شهر کورلمدی

سنده قانبائل وار در محلنده ذکر اولنور بونلردن غیری کوجرات بلادندن چاپانر
و پروده ورادهانر وکرای ودهونکا ودهندوکا وقپرورنج و نوساری والی لاتی و لال پرولا پهوری
نام شهرلر بعض اهل وقوف تحریرنده مسطوردر لورنسو کتابنده کوسیانا و خرورا
وقورینار وموردافاواوموها و تالایا وغوندین و ماکیغان وغاندر و یاروق که باربانه نام
نهر اغزنده در و تاپه تن وربنر و نوسقاری وغاندوین و ماین و کلماین و بازاین بودخی پورتقال
ضبطنده در بربوغازده واقع اولوب هرسنه وافر مال تحصیل ایدرلر ودوندن وآسیر
نام شهرلر ذکر اولنمشدر سبندا پور تانه سردن اوج مرحله دریادن برکو رفزکارنده
آخر بجرات برشهردر سندان دخی دیرلر بونکله منصوره اراسی اون بش فرسخ اولوب
قط وقنا و حیرزان یری در سفالة الهند که سوفارە دخی دیرلر سندا بوردن بش
مرحله یرده براسکله در بونلردن صکره ماهوده و مندری و کولم ومغبر نام
شهرلر وار در وایچری طاغلر ارا سنده رجبوت طائفه‌سی اولور انلرك شهرلری
قردی و وامستا وآرا وآرجنتو در دیو یازر مملکت دکن بو مملکتی فلبوس قامبایا
اولکه‌سندن یازوب سلفده جمله سلطنت دکن اسمیله تسمیه اولنوردی دیدی لورنسو
باشقه سلطنت عد ایلیوب سلف تحریری اوزره اوج قسم قلدی لکن بعض شهرلری
ذکر اولنمشدر و دیمشدر که دکن لفظنك معناسی ولد زنادر زیرا بو ولایتلری فتح کلن دیلم
طوایفی ایله خلقی قاریشوب مخلوط اولدیلر و بو مملکتك مسافه‌سی بات ارماغی اغزندن
الیغا ارماغنه دك ایکیوز اللی میلدر وغات طاغی بونك اورته‌سنده اولمغله برقسمی
طاغده وایکیسی ایکی طرفنده واقع اولمشدر جمله‌سی بجرات جنوبنه دوشر هفت اقلیم
صاحبی ایدر دکن مملکتی اوچیوز التمش قدر قلعه‌یی مشتملدر احمد نکر دارملك دکن در
آمد نکر دخی دیرلر یوز اون بش درجه طول یکرمی درجه عرضده واقع اولمشدر آب و هوا
کوه و صحرا حسبی ایله دکن شهرلری ارا سنده مستثنی در شهرك کنارنده بر متین حصاری
واردر که بو طریقله آکا ظفر میسر دکلدر بر قاچ قنات جاریه بو شهری تمام سقی ایدر
بر طرفنده بر مفرح باغ ارم مانندە مسیره‌سی واردر صحننده بر عظیم برکه و عمارت عالیه بنا
اولنمشدر حبیب السیر روایتی اوزره دارالملك بیجانکر نام شهردر نتکه ذکر اولنور دولت آباد
احمد نکردن غربه بر مرحله یرده برشهر معظم و مشهوردر بروجدن اوج مرحله شرقه
دوشر لطیف کاغدی و قماشی اولور سلفده بو شهره دیوکیر دیرلردی قبل الاسلام همیشه
دارملك ایدی خلقی اکثر نساج اولوب بو صنعتی کال ایله کورمشلردر و بو شهرك قلعه‌سی
امهات قلاع دنیادندر دیو هفت اقلیمده مسطوردر چیول کناربحرده دکن بندری و اسکله‌سی
مشهور شهردر آمدنکردن یدی مرحله‌ده واریلور جوزیر آب خوشکوار و اثمار حلاوت آثاری
مشتمل برشهردر متین قلعه‌سی دخی واردر قدرآباد چیولدن ایکی مرحله شرقده برشهردر پرنده
احمدنکردن شرق و شماله دوشر برشهردر بوندن لاهوره اوچ مرحله در سولاپور پرنده‌دن بر مرحله

شرقنده بوشهردن حرج قدرآباددن برمرحله شرقده برشهردر رسول بر پرنده دن برمرحله
شرقده برشهردر ورانس سنولاپوردن برمرحله شماله دوشر برشهردر بدرنیدر دخی دیرلر
احمدنكردن طقسان فرسخ غربه برشهر قدیمدر پتن بوندن ایكی مرحله غربه دوشر
مصر قدر برشهر اولوب باغی باغچه سی واردر صویی قیولر دندر لورنسو ایدر بوشهر
دكن سلطنتنك تختی در سلفده پادشاهلر انده اوتوردی ماهور طاغنده برقلعه در كولی
كنده بدردن اوج مرحله شرقده دارملك برشهردر قطب الملك تختی ایدی آمدنكردن كوچكدر
مابین یوز سكزفرسخدر ران تمور طاغنده برمعظم ومتین قلعه در احمدآباددن اكره یولی
اوزره اكره دن سكزمرحله غربه دوشر دانا صانكا ولایتی سرحدی اولان هندون
نام شهربونك اوج مرحله شرقنده در نیسا احمدنكرایله دولت ابادارا سنده برمرحله
یرده برشهردر پیجابور دكن شهرلرندن اولوب عادل خانك تختی ایدی بیجانكركوه دن
بش مرحله شرقه دكن بلادندن برشهردر بونكله كوه اراسی طاغلردر حبیب السیرده
مسطور اولدوغی اوزره بوشهرك بری برینی محیط یدی قات حصاری واردر حصار اول
خارجنده التی ذراع قدر یردن طولانی طاشلرك نصفی زمینده ونصفی آدم بوینجه طشره ده
یری برینه متصل نصب اولنوب محكم دیكلمشدر تا كه پیاده وسوار حصار جانبنه یكمیه لر
وبو قلعه لرك محكم واستوار قپولری وار درحصار میانی سرای پادشاهدر كه اكا كریاس
دیرلر حصار اول ایله ثانی وثالث میانی مزرعه لر وباغات ونیجه عماراتدر حصار
ثالثدن سابعه وارنجه بیحد دكاكین واسواق اولوب قصر سلطانی یه دورت بازاركاه متصلدر
هربرینك رفیع طاقلری وزواقلری وكشاده یرلری بنا اولنمشدر وبوشهرك لطیف
وخوشبوی كلی اولور سوقنده جوهر فروشلر چوقدر یاقوت والماس وانجو وزمرد
بیع ایدرلر قصرك صاغ طرفنده برغایت عالی وواسع دیوانخانه قرق درك اوزرنده
بنا اولنمشدر وبوشهرك خلقی حتی اهل سوق بله قولقلرینه جواهر كوپه لر طاقوب
بویونلرینی مرصع قلاده لر ایله تزیین ایدرلر وپارمقلرینه ذی قیمت یوزكلر طقارلر مزبور
دیوانخانه نك یمینی ضربخانه وانك برابری شحنه كاه وضربخانه اردی خرابات در
بوخرابات طولی یوزذراع وعرضی اون بش ذراع بربازاركاه كبی یردر حجره لر وصفه لر اوكی
اچق سقف مكلف ستونلر ایله بنا اولنمشدر هرصباح سپوروب صولارلر وهر حجره
اوكنده صندلیلر قونب كچیكان خرده سال صاحب جمال زروزیوره مستغرق یكچوب
اوتورر اوكنده برقاج جاریه لر طورر عیش وعشرته صلا ایدرلر استین واروب مرادی
اوزره عالم ایدر بلكام اسدخان تختی ایدی برمستقل مملكت بونكله معرو فدر ایلچ پور
عماد الملك مملكتندندر بونلردن غیری دكنه تابع سنكهیل وبرار واین واوناو
پونا وچكنو سوپوه وسرول وكحل وسند هوری وبالا پرنام شهرلر وعادل خان مملكتندن ستاره
وچیندن ومندن وكیهج واوزپرنام شهرلر واردر لورنسو كتابنده اولان بعض شهرلری

بونلردر قااول دریا كنارنده برمعتبر شهردر حالا پورتقال ضبط ایدر قاتاپورا وقاراپاتن بودخی
كناربحرده دركوا اطلس رسمنده یوزاون بش طول اون التی عرضده دریا كنارنده براولكه دن
بربندردر لورنسو ایدر پورتقال قپودانی آلفونسز الوب ضبط ایلدی بركوچك اطه
اورته سنده واقع اولمشدر هواسی لطیف تجارتكاه اولمغله پورتقال قائم مقامی انده اوتورر و
ملوكا اطه لرندن وسائر بندرلردن متاعك انواعی كلوب اطرافه كیدر وهندستان بكلرینك
انده بر آدمیسی اوتوروب دریا سفری ایچون حاكمنه مراجعت ایدرلر مطلق هند دریاسنده
سفر مراد ایدن بوندن اذن كاغدی وپورتقال بیراغی الوردیو لورنسو تحریر ایدر لكن
حالا مسموعدر كه فلمنك وانكلیز اول سمتلره واروب پورتقالك اول مرتبه استقلالی قالمدی
وسابقا اسپانیا پورتقاله مستولی اولوب الدقده بوقائم مقام كیروحالی اوزره قالمشدر
اندن غیری بوشهرده برباش پیسقوپوس واردر شرقده اولان سائر پیسقوپوسلر اكا
تابعلردر وبونده برقاچ مدرسه لر واردر السنهء مختلفه وعلوم حكمیه ونصرانیه تعلیم
اولنور وپورتقال دونماسی انده قشلار كاهی قلیون وقدرغه وآخر كمیلر ایكیوزدن
متجاوز اولور وبوغایت متین ومحكم بنالری كوزل ومكلف شهردر بوندن جنوبه كنارده
سنیتاقورا الیغا ارماغی اغزنده در بونك اوكنده بش پاره خرده اطه اولمغله انلره هند
لساننده بش اطه معناسنه آركن دیوادیرلر دا ناجر بواولكه نك كزیده شهریدر مفرج
باغچه لری اولمغله حاكمی انده اوتورر لیسپو ربونك قربنده بعض معدنلر واردر بش سنه ده
برقازارلر الماس چیقر بونلردن غیری دخی نیچه شهرلر ذكر ایدر لكن مشهورلر كلدر
قسم ثانی نارسینغا اولكه سیدر فلیوس ایدر بو اولكه هندك غربی بوغوزنده اولوب
مشرق وغرب دریاسی بونك ایكی جانبنی احاطه ایدر اوزنلوغی قامبایا واورقشا
صنورلرندن قوموری بورننه دك تقریبا یوزاللی میل جرمانی در وزیاده اتلی یری
ایكی دریا اراسنده طقسان میلدر وبو اولكه نك ایكی دارملكی واردر بری نارسینغا كه
اولكه بونك اسمیله تسمیه اولندی یوزیكرمی درجه طول اون بش درجه عرضده واقع
اولمشدر بری دخی بیسناغا را ایكی دریا اورته سنده قره ده در بو اولكه نك دارملكی
اطرافی دورت میل برشهر معظم اولوب ناغوندی ارماغی اوزرنده واقع اولمشدر
بیجانكر دخی دیرلر مكلف سرایلری ومعبدلری واردر طاغلرندن وافر جواهر
چیقوب طرف میریدن صاتلور وبیحد تجار كلوب جوهر فرشلر متاع ایله
تبدیل ایدرلر بوشهرده آت معتبر اولمغله آت كتورندن كمرك المازلر وبوشهرك
مالدار فاحشه لری واردر برمرتبه كه كاه كندی مالندن برفاحشه برقاچ بیك
عسكرینك علوفه سن ویروب جنكه كوندرر وجنكلرده زانیه لر بله بولنوب
عشاقنی جنكه ترغیب ایدرلردیو لورنسو تحریر ایلمشدر بونلردن غیری فلیوس بو اولكه ده
اونور وباته قالا ومانغالوركه پورتقال ضبطنده در وقولماندل وماليا پورنام

نام شهرلری بازار بومالیاپورده نصارای هند ساکن اولور وطوماس حواریننك تربه سی
اندهدر بوتحریر ایدرلورنسو ایدر اول اجلدن بوشهره سانتومیو دخی دیرلر پورتقال
بوشهری سابقا تجدید ایلیوب طرزلری اوزره مکلف سرایلر یاپدیلر مخصوص عسکر قودیلر
اوچ سنه ده برقاچ لدرب غیری عسکر کتوررلر هرنفره آیده اوچ غروش و برمقدار بوبر
وظیفه ویررلر که لر بونه ده اول بوبر یکرمی غروشدن زیاده ایدر اسکی مصنفلرك بوشهر
حقنده چوق حکایه لری واردر جمله دن سانتوما کلیساسنده بر آیینه که تروپا آیینه سی
کبی دنیاده اولان اشیا انده کورونوردی لکن پورتقال وارد قده بوآیینه یی بولمدیلر
انجق برصلیب اوزره یازلمش که توماس مسیح طرفندن بوسمته ارسال اولنوب انجیلی
تبلیغ ایلدی و برکون نمازده ایکن بر برهمن انی قتل اتدی مزبور لورنسو کتابنده بوشهرلر
نارسینغایه تابع قنارا اولکه سنك اولمق اوزره دریا کنارنده در اونوردخی پورتقال ضبطنده
اولوب هرسنه وافر پرنج کیملری کلور وباتاقالا تجارتله مشهور برشهردر پورتقاله
خراج ویرراندن برنج وآخر متاع هند اولکه لرینه توزیع اولنور بعده باندوروو پراشقه لوروو
باتانور دریا کنارنده در وقارنات وماتحنا وقره ده غارزوپان اولکه سی مخصوص حاکمی
واردر لکن نارسینغا یکنه تابعدر وبغاپور نام شهرلر یازلمشدر بعض اهل وقوف تحریرنده
یازلمش که سانتومیو یالی ده نکه بتن دن ایکی مرحله شماله در لیمانی اولمامغله کمی
بعید یرده طوروب کوچك صندللر ایله متاعلرینی طاشرلر پالیقات یوزیکرمی
دورت بوچق طولده سانتومیودن یدی فرسنح شماله بر ایوشهردر ماهر نقاشلری واردر
پالیون کار بحردن ایکی مرحله ایچری یوزیکرمی اوچ بوچق طول اون بش عرضده برشهر
معظم واسکله سی پالیاتادر بونده عجیب اسباب وآلات بولنور نقاشلری سر
مدربیرامی قماشلر والاجه لر وقوشقلر طلقورلر وبونده برانجه کوك ایلاك کبی اوت اولور
چایه دیرلر قرمزی زبت ایله بونی قارشدروب بویارلر لطیف قرمزی رنك اولور زهرکز بوزلنز
اما آزوذی قیمتدر غیری یره کتمز پنته پولی پالیه بیوك شهردر پالیاقاتدن ایکی مرحله
شماله دوشر خوب یردر انواع متاعی چقار وچایه بویاسی بونده دخی اولور غواندی
تاغوندی صوینك اغزنده پنته پولی دن ایکی مرحله شرق وشماله دوشر برشهردر بناکت
نهرمز بورك براغزنده دریا کنارنده واقع اولمشدر اندن لحیحك کارده قالیغانه واریلور
قسم ثالث مالابار مملکتیدر منیباردخی دیرلر قوموزی بورننك زاویه سنده ونهایتنده در
اوزونلغی یتمش میل جرمانی وعرضی قرق بش میل جرمانیدر بو اولکه هندك غایت
معموریری اولوب آب وهواسی لطیف صولری بول نخلستانی وافردر خلقی اکثر
خرمایرلر وسائر میوه سی دخی ایو اولور بومملکتك دارملکی قالیکوت نام شهرعظیمدر
اطلس رسمی اوزره یوزاون التی درجه طول واون اوچ درجه عرضده دریا کنارنده واقع
اولمشدر فلبوس تحریری اوزره بونك ملکنه ساموری دیرلر بیوکلك معناسنه

وبوشهر واسعدر لکن بنالری اولقدر مرتفع دکلدر سلفده پورتقال ایله بونده چوق
جنکلر اولوب اول جهتدن براز خرابه یوزطوتدی و بونده بت پرستلر چوقدر شکل قبیحده
شیطانی تصویر وضررندن امین اولمق ایچون عبادت ایدرلر تقویمده کله اسمیله یازیلوب
خلقی هندیلر ومسلم وفرس مخلوطدر بونده قلای معدنی وکافور وخیزران اولور دیو
مسطوردر تیاتروم کتابنده ایدر سلفده بوشهر سمیلا دیمکله معروف ایدی هندك
معتبر شهرلرندندر حصاری یوق وایچریسننك نیچه یرلری خالیدر اولری سیرك وبری
برندن بعید طاشدن بنادر درونی صورغریبه ایله منقش ومصور اولور اوزرینی خرما
یپراغیله اورترلر قپولری غایت بیوك ومصنعدر اوکنی برده یوار ایله چویررلر وافر کوللر
وصولر واردر خلقی اکثر صویه کیررلر پادشاهلری بت پرستدر رعایاسی عظیم انقیاد
ایدرلر سرایدن چقدقده مجوهر مرصع تخت روان ایچنه کیروب آدملر اوموزنده
کتوررلر سازنده لر وایوبخیلر اطرافن احاطه ایدر اعیان دولتی اردنجه کیدرلر برالنده
قلج وبرالنده قالقان ایله یورمك عادتلریدر وتخت روان اوزرنده برچتر کتوررلر بوشهرده
غایت مالدار بازرکانلر چوقدر انواع طیب وحریر وزربفت قماشلر ونحاس وقلایدن
دوکمه وانیلر انده چوقدر قانولوز برمعتبر شهردر قالیکوتدن چوق بعید دکلدر
ایو متاعی وتفارقی چوقدر پورتقالك انده برمتین قلعه سی اولوب خلقی بوته وکنشته
وایروصغرلره عبادت ایدرلر بهاروزنجبیل ایله محصولداردر مخصوص حاکمی وارلکن پورتقاله
محکومدر وسواحلده قاله که فلبوس قولت یازار بونده پورتقالك برقلعه سی واردر ناوود
مخصوص بکی واردر مسیحیدر وبالیانقو وغرانغانور که غرانغانوردخی دیرلر قوچین هندك
مشهور شهرلرندندر قالکوت شهرنی صکره بوکا نقل ایلدی مالاوارك بهار محصولنی
کیملر بونده یوکلدرلر اکثرنی پورتقال الور بوشهرك قارشوسنده وایپین نام برجزیره
واردر حاکمی عبده اصنام رئیسی اولمغله هندیلر واروب قربان الی کیدرلر وبوجزیره یه
عظیم اعتبار ایدرلر پورقا مخصوص حاکمی وپورتقالك انده دخی برمتین قلعه سی واردر
ترانغانور وقوموری بورنی که مقدما قوری دیمکله معروف ایدی انده نصرانی هندیلر
چوقدر لکن نسطوریلردر طاغلرده ساکن اولورلر بغداد پاتریارقاسی بونلره هرسنه
پاپاسلر کوندرر وایچری قره ده وسپوروقور قوران وقوتو غانو وپه لینو وترانکالور
وپاراپوران وپالودت لورنسو ایدر بومملکت قارشسنده مالدیو اطه لری واردر بی نهایه خرده
جزیره لر اولوب برقاچ بیك جزیره درلر لکن جمله سی کوچك واچاقدر ایچلرنده
مالدیو اوقاندالوس نام ایکی بیوجك جزیره پورتقال ضبطنده در اتلرده وافر بالق
چقوب اطرافه کیدر بونجق وصدف دوشرب نیچه یرلرده سکه یرینه استعمال
ایدرلر وبوسواحلده وافر عنبر بولنور وبواطه لر خلقنك کیملری اغاجدن چوبلر ایله یاپلمشدر
زیرا دمر انده نادر اولور فقیر ایدر بوجزیره لره فال جزیره لری دیرلر ذکری سبق ایلمشدر

قسم رابع اوریقسا مملکتی در نارسینغا واکره دیاری ایله بنکاله مملکتی اراسنده غانج کورفزی
کنارنده ممتد بر ولایت اولوب باش شهری اوریکسادر اوریشا دخی دیرلر لکن دار ملکی راما با
تسمیه اولنور غانغا ارماغی کنارنده در انده وافر تجار کلوب عاج وجوا هر الورلر اوریقسا
اطلسنده یوز یکرمی بش درجه طول یکرمی درجه عرضده یازلمشدر و بر قاج شهرلر دخی
مسطور در لورنسو کابنده بو اولکه یه اوریستان تسمیه ایدوب دیمشدر که بونك
کنارلری عظیم فورتنه لودر واسکله لری ازاولمغله چوقلق معمور اولمیوب لکن ایچریسی
غایت معمور در سواحلنده پناقوت وقالیغان و باسانا پتن وقالینه پتن و ناشنجه پتن
و پولورو و پناجیات وسقوغورابورنی انده وافر خرما اولمغله خرما بورنی دخی دیرلر اوریسان
دیمکله معروف کوچك کورفزاندن باشلو وغانغا نام بیوك نهر اغزینه واصل اولور
هفت اقلیم ده بو اولکه اوریسه اسمیله مسطور اولوب اوچ دورت لك روسه محصولدار در
ایکی حکومته منقسم اولور و بو ولایتده فیل شکاری چوقدر خلقی آهن قلم ایله اغاج
یپراغی اوزرینه یازارلر و بو دیارله حالا اوغانیان مستولی اولمشدر واودیسه یه کجپتی
دخی دیرلر بونك اعمالندن پرسوتم نام موضعده بر بتخانه واردر که دریا کنارنده بنا اولنمشدر
انده جکنات دیرلر بر بیوك صنم واردر هندیلر اراسنده بو صنمك مناقبی چوقدر مانیغاپتن
اوریسادن سکز مرحله شرقه دکز کنارنده بر بندر شهردر جوز هندی ودار فلفل
وسکرولك وبریخ یری درسائر یرلره بوندن کتورورلر بوندن بنکاله یه وارنجه شرق وشماله
کیدیلور یوز قرق ایکی طول یکرمی عرضده در پیپلی اوریشا مملکتندن یالی ده بر بندر شهردر
مانیقاپتن دن ایکی مرحله شرق وشماله دوشر انده بولنان بونده دخی بولنور پولاری
اوریسادن یکرمی بر عرضده بر بندردر پیپلی دن ایکی مرحله شرق وشماله دوشر
ماسولی پتن کنار بحرده یوز یکرمی بچق درجه طول اون التی بوچق عرضده دار الملك
قطب الملك بر بویك شهردر اقمشه ومتاع ومنقش اسبابی چوق اولور مانیغاپتن
بوندن سکز مرحله شرق وشماله دوشر بوندن غیری سائر اوریسا شهرلری سکانی
اکثر کفاردر قسم خامس بنکاله مملکتی در بو اولکه بنکاله شهری اسمیله تسمیه اولندی
غانج وآخرار ماقلرك اغزنده واطرافنده طولی یوز اللی میل جرمانی وعرضی یتمش
میل جرمانی در بنکاله شهری ایسه یوز اوتوز بش درجه طول یکرمی اوچ درجه
عرضده قوسین ارماغنك براطه سنده بنا اولنمشدر بر مشهور بندر شهردر بنغالا دخی
دیرلر خلقی مالدار و تجارتله مشهور در وبزلرك انواعی طوقنور وایومربا لر بو اولکه ده اولور
بو شهرك هندیلر اراسنده اسمی چاتیکون اولوب اکا صاتیغان دخی دیرلر بعضلر چاتیکون
بیوك بنکاله وصاتیغان کوچك بندری در ایکیسنك اراسی یوز فرسنخ یردر دیدی لورنسو ایدر
صاتیغان غانج ارماغی اغزنده تجارتله مشهور بر شهردر دریا کنارله یولی صعب ودوکندیدر کیدنلر
دریایه صالارلر وقره دن دخی زحمتلودر پولاری صاتیغاندن اوج مرحله یرده دریا کنارنده

بو شهردر هفت اقلیم صاحبی ایدر بنکاله هواسی غایت معتدل اولوب برنج وشکر و حریر وفلفل
وسائر میوه سی چوقدر کوله دیرلر بر جنس میوه اولور که نارنجه بکزر اندن لذیذ در ولنکن
دیرلر بر جنس میوه دخی اناره بکزر واکثر بو یرلر یغمورلودر کثرت امطاردن قره سی دخی
دریا کبی اولوب خلقنك مدار نقل وحرکتی جمله کشتی در و صنعت نسجی بونلر غایت
ایو تتبع ایدوب اینجه بزلر ودلبند لر طقورلر که یکرمی یدی ذراعی آوجه صغار و کبیر و
مزبور دیمشدر مجموع ولایت بنکاله نك طولی اوچیوز کروه وعرضی ایکیوز اللمش
کروه در که هر کروه بر رمیلدر و بو جمله یکرمی ایکی تومانه تقسیم اولنور تومان ادینز بونك
محصولی بش لك وطقسان یدی بنك بشیوز یتمش اوچ دینار در بونك بعض برکاتنده
ابریشم حاصل اولور تومان شریف آباد تومان مدان بونك منسوباتنده هیربور نام
الماس کانی واردر و بو تومان مضافاتنده عملی ملح اولور بو برك کیاهی سبز ایکن یاقوب
کولنی قاینادرلر طوز اولور ساتیکانون که هندك بنادر مشهوره سندندر بو تومندن
عد اولنور انده خاصه وصحن وسائر اقمشه انواعی اولور صحن چوتار قسمندن بر جنس
معتبر قماشدر بو شره چاتکام دخی دیرلر لکن بعض اهل وقوف انی دهلی اعمالندن
عد ایلدی تومان سلیمان اباد صحن سلیمان بادی بونده اولور مشهوردر محمود آباد بونك
مضافاتندندر فلفل درازو محمودی فیللر بونده وافر اولور سنارکانون بو تومنك اوچ لك
واوچ بیك اوچ دینار محصولی واردر ارضنده پرنجدن غیری نسنه اولماز لکن متاع
قسمندن خاصه وململ وتنك وکنکه جل قماشلری ایله مشهوردر تومان سری هست
بونك خلقی اکثر تجاردر تومان جنت آباد چوتار اموتی بو تومنده اولور وکور که
سلفده دار الملك بنکاله ایدی بو تومن داخلنده در بو کورك حصاری هند قلاعنده بر معتبر
حصاردر غربیسی نهر غانج شرق وشمال وجنوب طرفلری یدی قات خندق کسلمش
صو ایله طلودر هر برینك اراسی نیم کروه یعنی بوچق میل مسافه وهر خندقك عرضی
تخمینا اوچ طناب وعمقی بر مرتبه در که فیل کچه مز شهر مزبور بیوك بنکاله دیدکاری
چاتیکوندن شماله کانك صوبی کناریله سکز مرحله یرده در بنکاله حاکمی انده اوتورر
جلال الدین اکبر اولادنه تابعدر کوده کات سرحد ولایت کوچ در بونده پرنج و حریر
وفوفل اولور تومان باریك آباد بونده شکر وفوفل وفلفل در ازا بو اولور متاعندن
خاصه وموءمنی وصحن مشهوردر خصوصا خاصه شهبار پوری بو تومن خاصه سیدر
لورنسو ایدر بنکالا مملکتنك دریا طرفی بر مقدار تنك لکن ایچریسی واسعدر شکر
وبرنج ولحم خصوصنده سائر بلاد هند دن ایودر انده التی قارلین ایله بر اوکوز النور
و بر چوال برنج بر قارلینه در قاتیغان شهری سواحل بحرده غانج ارماغی اغزلرندن
بر اغزده بنا اولنمشدر انده پورتقالك برفاتوریاسی یعنی تجارت ایچون بر مسکناسی واردر
دخی ایچرو ده اوروبر معظم شهر اولوب غانج ارماغندن بر بیوك کول کنارنده بنا اولنمشدر

مكلف سرايلرى واردر خلقى مسلم وبت پرستدر حاكمى سراينده التون كمش لاژوردلى
مصورلر ايله مزين دربعده سرنوون ومارازيانام شهر ايكيسى دخى غانج كارنده تجارتله
مشهوردر سيم وزر وعود اغاجى كتورلر چيندن بونلره چوق تجار كلور ولاپتلى دخى اكثر
تجاردر بونده سمندر قوشى اولور هنديلر اكا قوقنوس ديرلر وبونك حقنده چوق حكايتلر
ايدرلر ونه برقوشدر ديو متقدمين يازديلر لكن امور طبيعيه فانيه اولمغله تناسل لازم
اولوب حيواناتده نوع شخصده منحصر اولمق يوقدر بنكاله كورفزى لورنسو ايدر
متقدمين بوكورفزك احوالنه اول قدر مطلع اولميوب بنا ايلمديلر بز برمقدار تفصيل
ايدرز بوكورفز هنديلر اراسنده ديبا ناكون ديمكله معروفدر غانج كورفزى دخى
ديرلر اوقيانوسدن ايكى قره اراسنه داخل اولور وهندى ايكى بولك ايدر ايكى بورون
اراسنده مسافه سكز يوز ميلدن زياده در صكره شماله كتدكجه طارالر غانج ارماغى
اغزنده نهايت بولور اول اغز يكرمى ايكى درجه عرضنده در بحر مزبور شكل مثلثده
واوك زاويه سى كبى اولور سفاين تجار بوكورفزده چوق سفر ايدرلر بنكاله وپغو وسيام
خلقندن ماعدا فرس وعرب وچين وجاوه خلقى وپورتقال انده اكسك دكلدر
بونده وافر انجو چقار وكميلر انده كاهى بنات البحر ديدكلرى بالغى كوررلر يوزى عورت
اشاغيسى بالقدر بوكورفزك كار شرقيسنده اسكله لرى ازدر اكثر معمورى سواحل
غربيه در قمورى بورنندن صكره كولين اولكه سنده مايبور وتريقانبور ومانا تقورت
وقانا مربا وتريمنى پاتام وقالاپات وسانتو مريا وساندرا پاتان كه اكا مادرس پاتان
دخى ديرلر ومليا پور كه انده حواريوندن سانتو ماياتر پورتقالك اكا عظيم اعتبارى
واردر نتكه ذكر اولندى وبننه پولى وغواندى وارى كه ناغوندى ارماغى اغزنده در
وپالياقوت واوريسا مملكتندن بناكوت وقاليغان وباسانا پاتام واوسا پاتام وقالينه پاتن
وباسنكه وپونور نام شهرلر بعده بنكاله اولكه سى واراقان وپغو وسيام وملاقا
اولكه لرى بوكورفزك كار شرقيسنى احاطه ايدر بنكاله دن اوته كارده لورنسو اراقان
اولكه سنى يازار بونك ايچريسى واسع وتركه سى وافر خلقى نازك ومحتلودر شهرلرى
اراقان كه دار ملكدر اراخان دخى ديرلر برمتين قلعه سى واردر وباتقالا وكوبودا وسروا
وقوستار اوايچرده آواكه انده وافر جواهر ومسك اولور برنوع جانورى صيد ايدوب اتنى
دريسى ايچنده دوكرلر برمرتبه كه كميكلرى بله خرد اولور ومتعفن اولدقده تربيه ايدرلر
لحمى كيدوب اعلا مسك اولور بوجا پور طوشان كبى دروبوديارده چوقدر اوغلانجقلرى
خاوبه لرينه كمش زبللر آصوب عريان كزرلر يورودكده غريب صدا الربيد اولور وبونك آتلرى
وفيللرى چوقدر فلبوس آوا اولكه سى پغويه تابع يازار قسم سادس پغو مملكتى مستقل
سلطنتدر دار ملكى پغونام شهر اسميله تسميه اولندى شهر مزبور اطلس رسمنده يوز اوتوز التى
درجه طول اون يدى درجه عرضده براطه ده بنا اولنمش برمكلف وواسع حصار ايله محصور

شهردر لطيف بنالرى ومكلف سرايلرى واردر اولرى غريب صنعتله قامشدن ياپلمشدر يارماپا
پادشاهى سابقا اكا مستولى اولدقده برسراى بنا اتدرمش ايديكه دنياده نظيرى يوغيدى
مشرق پادشاهلرينك عظيم وقعه لرى نيجه حيوانات واشجار انده تصوير اولنمش ايدى برمرتبه كه
كورنلر مخلوق صانورديدى بومملكت نفراس بورنندن اوچيوز ميل جنوبه ممتد اولوب شرقى
منان ارماغيله محدوددر تركه وبرنج ايله هندك آخر اقسامنه غلبه ايدر وانده ياقوت معدنى
واردر اول اجلدن پغو كورفزى كه برقاچ انهار فتانتاى كولندن اكا دوكلور برى نهر پغو وبرى نهر
مارتبان در مارتبان نهر مزبور اغزنده بارماولاپنندن بربيوك شهر مشهور وبندردر انده
ذى قيمت ومكلف طبقلر واوانيلر اشلنوب اطرافه كافه كيدر لكن بونك كارى چين
وختاى فغفوريسى كبى خالص ومصور دكلدر انجق متين ومحكم اولور شهر مزبور بنكاله دن
جنوبه دوشر دريا كنارنده در اوكنده بحرك مدوجزرى شديد اولوب كميلرى هلاك ايدر
مرتباندن پغو اوچ مرحله شرق وجنوبه دوشر نهر مزبور مرتبان جنوبنده دريايه دوكلور
برما مرتبان ايله بنكاله اراسنده برشهردر بونك دخى قربنده برصو كلوب دكزه دوكلور
بواولكه ده اولان باقى شهرلر لورنسو تحريرى اوزره بونلردر واغارون وتراغان وتاواس
وقوسمين وسيريان وكون بوكا طوغون دخى ديرلر برمشهور واربلاسى يعنى معبدى
واردر برمرتبه مرتفعدر كه مصر اهراملرندن جمله ولايت نيجه كوزولور رسمه بوندن دخى اكثر
پغو اولكه سى كورينور وپغو خلقى بوكا عظيم اعتبار ايدوب بعيد يرلردن زيارته كلورلر
ساولاس پغو كورفزنده برشهردر سلفده سابار يقود يرلردى قسم سابع سيام مملكتيدر آخرى
ميم ونونله استعمال اولنور فلبوس قولنجه بوبرواسع سلطنتدر طولى اوچيوز ميل وعرضى
يوز اللمش ميل جرمانى اولوب جنوبنده مالاقا بورننه وارركه هندك شرقى بوننوزيدر لورنسو
ايدر سيام ديمكله معروف نهر اسميله تسميه اولندى غانج اغزى يانلرندن سينغاپور رايه واريجه
حصه لرى ممتد اولور دار ملكى سيام نام شهر يوز قرق درجه طول اون بش درجه عرضده مزبور
كولدن سيان كورفزنه دوكلن منان نام نهرك مصبنده برشهر واسع ومعظمدر سواحل بحرده
اولان شهرلرى تناصرى تجارتله مشهور برشهر كبيردر نيل كبى برصو شهرك اورته سندن بحره
يغمورى چوق ير اولمغله اكثر بوشهرلر قحط در واونغورو توران وپدان وپرامالا قابورونه يا پننده بر
شهردر سابقا الفونسز پورتقال بو شهرى المشيدى بربيوك اولكه باش شهرى اولوب سواحلنده
ايكيوز اللمش ميل قدر يرى واردر واطرافنده اطه لر چوقدر شهر مزبور مشرقك مركزى كبى
كذركاهده اولمغله اطرافدن تجار كميلرى اوغرايوب انواع متاع كتورلر بوشهرك سكه سى ونقدى
مقدما قلاى ايدى صكره التون وكومش سكه لنور اولدى بوشهر برقريه يه متصل اطه
اكا التون اطه سى ديرلر طيب ايله مشهور بندر وچونه سى دورت جرمانيا ميلى يردر لورنسو
مزبور برونده سينغاپورا نام شهر يازار قسم ثامن قامبويا مملكتيدركه بوكا كنبايت شرقى ديرلر
باش شهرى اسميله تسميه اولندى شهر مزبور اطلس رسمنده يوز قرق اوج درجه طول

اون اوچ درجه عرضده برشهر معظمدر تجار کلوب سیم و زر وصبر اغاجی ایله عظیم تجارت
ایدرلر بونك دارملکی فلبوس قولنجه دیام بعضیلر قتننده اودیادیمکله معروفدر اما قامبو یا
کورفزی که ملاقا بوزندن شرقه چین ایله هند اراسنده زاویه درمسافه ده بنکاله کورفزی
قدر یوق لکن بونك فورتنه ومخالف روزکاری چوقدر وانده بر روزکار برمرتبه شدید
اسرکه کمیلر اکا تحمل ایلمز بعضیسنی هوایه قالدرر بونك سواحلنده اولان شهرلر بونلردر
یان پورتفال سلفده بونی تخریب اتمش ایدی وپونتی قان وقالانتا وپاقان ولوغور
وکوی ویه پرین وبامبلا قوت سیام نهری اغزنده در وسیری وزاقوبدرا وتاورنا
وپولاقاندو رقامبو یابورنی قربنده براطه درکه مذکور روزکارانده شدید اسر وباددان وبایدا
بر بیوك ومعمور شهردر واریلا کارده برشهردر بوقامبا یاولایتی شرقنده قوشین چینا
اولکه سی اطلس رسمنده چین سرحدنده رسم اولنوب لورنسو بومحلده قامبایاده یازاروانده
برقاچ شهرلر ذکر ایدوب دیرکه بونك کارلری غایت خطرناکدر انده چوق کمیلر هلاك اولورلکن
بازرکانلر کروطور میوب کلورلر زیرا انده برسفر چینك التی سفرندن فائده لودر وبو اولکه اوکنده
برقاچ اطه لر یازارکه اکثری چین اقلیمندن کنسه اولکه سی اوکنه واقع اولمشدر قسم تاسع
هندك قسم شمالیسیدر فلبوس ایدر بو قسمك سلطنتنه سلفده بیوك مغول دیرلردی
بو اولکه هندك اوچنجی قسمی اولوب دارملکی دللیدر قامبایا ونارسینغا مملکتلری سنورلرنده
واقع اولمشدر معتبر شهرلری ماندو وسانغا وملتان وکتیوردر فقیر ایدر ترجمه
اولنان فرنکی کتابلر نقلی بومحلده تمام اولوب بوندن صکره الحاقات ذکر اولنور پس بوطقوزنجی
قسم هندك واسع اولکه سی وحالا هند پادشاهی اولان تیمور سلسله سنك محل سلطنتی
ومملکتدر سایر ملوك هند اکا اطاعت ایدرلر دارملکی برقاچ شهر معظمدر بری لاهوردر
یوزیکرمی اوچ درجه طول اوتوز بربچق درجه عرضده برشهر عظیم وپای تخت قدیمدر
دوزیرده نهر هند کنارنده اون ایکی قپولی ایکی قات قلعه سی واردر اکثر سواد شهر
خارج سورده واقع سرای سلطانی داخلده بنا اولنمشدر جامعلری حماملری چوق لکن
قورشون اورتولی سقفی یوقدر اکثر اولرینك سقفی ترابدر وبنالرنده جام نادر اولور
سرای بناسی مکلف ومزین اولوب دیواری سراپا آیینه لر برمصنع اوطه سی واردرکه
هر برنده برآدم نیچه دورلو شکلده کورینور وبوشهرك روزکاری شدید وامطاری
کثیردر تقویمده بونك اسمی لوهور یازیلوب لهاور دخی دیرلر هفت اقلیمده ایدرحالا شهر
مزبور برمرتبه شن ومعموردرکه کثرت امتعه وسائر لوازم ضروریه ایله ربع مسکون
شهرلرینه غالبدر وبونك خلقی هرصنعتده مهارت اصحابی اولوب هرکاری
ایوتتبع ایدرلر میوه فصلنده اوزوم وخربزه اولقدر اولورکه کمسه باقمز وسنه ده ایکی کره
هندوانه یتشر وبوشهرك ایام صیفده قاروبوزی وافردر بوندن صکره لاهوردن مضافاتندن
نکرکوث نام کوهستاندرکه برصعب ومرتفع قلعه سی واردر کوه مزبور دامننده کنبد

ایچنده برساده سنك پاره واردر هندیلر اول طاشه عظیم اعتقاد ایدرلر سنه ده ایکی دفعه نیچه
بیك آدم سر وپا برهنه زیارت وطواف ایدرلر طوافدن فارغ اولدقدن صکره حاجتی اولان
کندی دلندن برقطعه کسوب اول مکان اشکنده دفن ایدر وحاجتنی عرض ونیاز اتدکدن صکره
بونك توجه تام وخلوصندن حاجتی روا اولوب لسانی اوکولور بونکر کوتدن اقصای
ولایت بنکاله اولان کوچ اولکه سنه وارنجه زمین دارلر وار ایدرکه هر برینك اوچر دوردر منزل
مسافه تصرفلرنده اولوب دین ولسانده اهل هند کبیدر سیهرندکه سرهند وچهند دخی
دیرلر لاهوردن یوزیکرمی میل شرقه برشهردر جالنتردن دهلی یولی اوزره دوشر بوندن
دهلی دخی یوزیکرمی میلدر سابقا سامانه اولکه سندن ایدی سلطان فیروزشاه یدی یوز
اللی اوچ سنه سنده آیروب سرکار قلدی وانده برحصار استوار بنا ایدوب اسمنه
فیروزآباد دیدی حالا نزهت وصفا وباغات دلکشا ایله مشهور اولوب سکاننده اوقوریازار
ارباب معارف وماهر مصور چوقدر سماناسیهرندن اوچ مرحله غربه برشهردر پانی پت اول
حوالیده معروف شهردر خلقی اکثر استاد بچاقچی اولورلر مصنع بچاقلر اشلرلر سلطانپور
لاهوردن اوتوز میل شرق وجنوبه برشهردر جالنترلاهوردن دهلی یولی اوزره قرق ایکی
میل یرده برشهردر یولك شمالنه دوشر سلطانپور بونکله لاهور اراسنده در سیالکوت
لاهوردن دورت مرحله شماله برمعظم شهر وقلعه در نهرچنهاوك کنار شرقیسنه دوشر
سودره کوپره سیالکوتدن برمرحله غربده نهر مزبور کنارنده ایکی شهر ایدی صکره
کوپره خراب اولوب برقریه قدر قالدی لکن سودره حالا معمور شهردر هزاره نهر مزبور
غربیسنده سودره دن برمرحله غربه برشهردر هزاره وخراران دخی دیرلر لاهوردن دورت بش
مرحله غرب وشماله کابل یولی اوزره واقع اولمشدر باباحسن نهری شرق وشمالدن کلوب
بونك کنارندن یکر وهزاره فرحاله ولایتنده اولان هزاره نك غیریدر جندنوت لاهورك غرب
وشمالنده چنهاو کنارنده برشهردر چینوت دیرلر بوطاغك دیبنده قندهار یولی اوزره در
هزاره دن ایکی مرحله غربه دوشر چندالیوت دخی دیرلر سیور چندنوتدن اوچ مرحله
غربه نهر چنها وکنارنده اولوب اصل اسمی شوردر غلط ایدوب سیور دیرلر وبونك
شرقیسنده ایکی مرحله یرده وبهت صویی چنهاوه قاریشر وغربنده نصف مرحله
یرده نهر راوی دخی چنهاوه قاریشر وبوشور مولتانه تابع برقصبه در قلعه سی دخی
واردر باغچه لرنده خرما انار تورنج اولور قشاو خشاب دخی دیرلر لاهوردن غرب وشماله
جهینکوت یولی اوزره اون مرحله یرده برشهردر بوندن جهینکوته اوچ کونده وارلور
لاهوردن کابل یولی اوزره غرب وشماله نهر وبهت کنارنده خشاب ایله لاهور اراسنده
بربلده در قصور لاهوردن ایکی مرحله جنوبه سلطانپور قربنده بربلده در مملکت دهلی
کجرات شرقیسنده برواسع مملکتدر دارملکی دللی اطلس رسمنده یوزیکرمی درجه طول
ویکرمی درجه عرضده بر دوزیرده شهر عظیم ودارملکدر تقویم البلدانده کسر دال

وسکون لام مشدده ایله دلی ضبط اولنمشدر اوچی دخی لغتدر ودیمشدرکه بونك یری
طاشلی قومسال یراولوب برفرسخ قرنندن فرات قدربرنهرکبیر اقار وبونکله بحراراسی
مسافهٔ بعیده درلاهوردن شرق وجنوبه اون بش مرحله یردر وبوشهرجامعنك منارهٔ
اسکندریه کبی بحراحمردن بنااولنمش برمنارهٔ غریبه سی واردراشاغیسی واسع کثیرالاضلاع
اولوب اوچیوز التمش درجه ایله چیقلور بوشهرك طوغله دن بنااولنمش سوری واردر
اطرافنده قلت اوزره بستانلری واوزم باغلری اولوراکثراهلی مسلماندرهفت اقلیمده ایدر
دهلی لطافت آب وهواونزاهت باغ وصحرا ایله جمله هند شهرلرندن مستثنی در تواریخ
هندده مسطوردرکه سلفده بوشهرغایت معمورایدی صکره نوعاخراب اولدی اوچیوز
دورت سنه سنده کیرومعموراولوب اوچیوزسنه‌یه قریب زمان کفارهند ضبطنده قالدی
بشیوزسکسن سکزده سلطـــان قطب الدین ایبك انی فتح ایتدی اول زماندن بری
اهل اسلام النده دردهلیٔ قدیم حالاخرابه درانجق عمارتندن ذکراولنان مسجدومناره
قالمشدرکه جامع بیلك درك اوزرنده ومناره‌نك دوری سکسن قدم وارتفاعی یوزاوتوز
ذراعدر امادهلیٔ نوذکراولنان شهرقدیمدن برفرسخ یرده آب جون کنارنده هجرتك
التیوزسکسن سکزسالنده سلطان جلال الدین خلجی فرمانیله بنااولنوب لطافت آب
وهواده غـــایتدر بونك اطرافنده جنت آسا مسیره لروباغچه لروعالی بنالرواردرکه
وصف اولنمز جمله‌دن همایون پادشاه مرقدی برلطیف عمارت وعالی بنادر بیرون شهرده
فیروزشاه شکارگاهی دیمکله معروف برعمارت واردرمیاننده اوتوزذراع مرتفع برعظیم
عمودکه اوچ ذراع قطری واربکپاره طاشدردیرلرکه اوتوزذراع دخی یره کومولیدر بوقدر
عظیم الجرم طاشك نصب ورفعی محالاتدن کورینوربوشهرده آنك کبی عجایبات
چوقدر وبونك خلقنده ارباب معارفدن چوق کیمسه کلمشدرنظام اولیاومیرخسروکبی
اکره دهلی دن شرق وجنوبه سکسن میل یرده بربلدهٔ عظیمه ودار ملك درطبقات
اکبری دن منقولدرکه سلفده اکره بیانه مضافاتندن ایدی سلطان اسکندر بونك
معموراولمسنه سعی ایدوب صکره شیرخان وسلیم خان دخی بذل مقدورایلدیلر تمام مرتبه
معمورومعظم شهراولدی جلال الدین اکبرزماننده عمارت ارم آسا وباغات روح افراسی
کماله ایروب رونق ورواجی بولدی زیرا آب جون بوشهرك میانندن چکوب ایکی طرفی عالی
قصرلروسرایلرو باغچه لرکه هربری روضهٔ رضوان کبی دلکشا اولوب عرصهٔ فردوسه
دوندی وبوشهرك برحصاری واردرکه مثلی بنااولنمش وکورلمش دکلدراول عمارت رفیع منزلت
غایته ایرنجه دورت ییل چکوب مال قارون خرج اولنمشدرایکی طرفی نهره اولاشوب
سنك تراشیده آهن بندرلروکندلرایله وصل وترکیب اولنوب یکپاره حجردن کسلمشه
دونمشدربواستحکامله زینت ولطافتی برمرتبه درکه سیرنه قناعت کلمزبوشهرده دخی
نیجه ارباب معارف وفضلا کلمشدرجمله‌دن تاریخ اکبرنامه صاحبی ابوالفضل بن شیخ مبارك

وشیخ

وشیخ ابوالفیض که فیضی هندی مخلصی ایله مشهوردر بی نقط تفسیری وموارد الکلمی
ودیوانی واردر ووحشی صاحب دیواندر لکنهوا کره دن شرقه برشهرمختصردرلکلودخی
دیرلر هواسی لطیف یردرخلقی اکثرکمانکر اولوب ایو یایلر ییارلرحصارا کره دن شرق
وشماله برشهرعظیمدرهانسی حصارجوارنده برقلعه استواردرسلفده نامدارشهرایدی
پروزه حصار قربنده بودخی بربلده درتیره مل دهلی دن غرب وشماله اوچ مرحله یرده
برشهردرپت پرستلرك بوکا عظیم اعتباری واردرقدس کبی وافراوقاف تعیین اولنمشدر
کالپی اول حوالی ده برسرکاریعنی حکومتدرشهری آب جون کنارنده اولوب اول محالك
نباتی مشهوردربونلردن غیری دهلی اطرافنده شهرلردن چانه پر وجاجاموسرمندل
والیر وکدارا وشقریز ویورب وچیلندهز وچزورلا وویروال ونریات ومالنیر نام
شهرلرواردرذکرممالك وبلاد متفرقهٔ هند اقلیم هندك شمال طرفلرنده وابحریسنده
بعض ممالك وشهرلرکه برقسمنه دخولی معلوم اولمیه بوندن صکره بیان ایدرزولایت رانا
صانکا بوممالکت کجرات ودولت آباد ولاهورارا سنده اولان کافرولایتی درپادشاهنه
راناصانکا دیرلردارالملکی چوتپور نام شهردرچودپوروادیپوروده دخی دیرلراکره دن غربه
دوشریقین درشهرمزبوربرپابس طاغده اولوب قلعه سی واردربوندن احمدآباداون
مرحله‌درلورنسوکنارنده بوشهرخیتوروممالکت سائغااسمیله مسطوردردنتاپوربرپابس
یرده صویی عمیق قیولردن چقاربربلده دریاغموری دخی نادریغارسائرولایت راناصانکا
دخی بویله درچیتوراودیپوردن دورت مرحله یرده برشهروناحیه دروبوندن احمدابادده
اوچ کونده واریلوردانه پوردخی بواولکه ده‌در سیدپورپتن دن اون مرحله شرقده
برشهردرکولی سیدپوردن اون مرحله شمالده برشهردرتاکورچوتپوردن اون مرحله
شماله ولاهوردن دورت منزل غربه دوشربرشهردرخلقی ایوچوقه طوقورلربونده اولان
سقرلاط سائرهند شهرلرنده اولاندن راجح درجالور تاکوردن ایکی مرحله غرب
وجنوبده برشهردرسروهی چوتپوردن اون مرحله جنوبده برشهردرولایت قنوج
نونك فتحی وضمی ایله مخفف ومشدد تقویمده مسطوراولدوغی اوزره جهت شرقده اقصای
هنددن برولایت وبلده درمصرهند اعتباراولنورجوهرفروشلرك انده اوچیوزقدر
دکانی واردرالتون معدنی چقارنهرکنكك بونك شرقیسنده قرق فرسخ یردن آقاریوزقرق
درجه طول یکرمی سکز درجه عرضده یازیلوب بحردن بعید اکثربلادی جبالده
وخلقی عموم اوزره عبدهٔ اصنام درپادشـــاهنه نوده دیرلرسلطان محمودك غزاسی بوکا
منتهی اولمشدرهفت اقلیمده بوشهری کوچ اسمیله یازوب بنکاله دن شرق وشماله
واقع اولمشدرحد شمالیسی سرحد ختایه منتهی اولور دائما بوکا تجارواروب کلمه‌در
وبرحدی دخی کوره‌کات درکه سرحد ختایده اکا شام دیرلرسرحد ختادن کوچ ولایتنه‌دك
یکرمی مرحله درکوچ ولایتنك محصولی حریروفلفل واسب درهندده بوولایته تانکهن

دیرلر وبو ولایتده برغار واردرکه آنی نام دیو منزلی دردی بو هندیلر اکا عظیم اعتقاد ایدرلر سنه ده
برکون انده جمعیت وعید اولور اول کونده بولنان حیواناتك هرسیندن قربانلر ایدرلر
وبهوکیان دخی کندی نفسلرینی فدا وقربان ایدرلر انلر برجماعتدر که کندیلرینی آنی
بولنه فدا یه نذر ایدوب بزی آنی طلب ایلدی دیرلر واول کوندن صکره سال آینده ده کیرو
اول کون قتل اولنجه نه استرسه اشلمك اکا مباح اولور زعم ایدوب زن ودختردن
هرکیمکله استرسه صحبت ایدر منع یوقدر ولایت تلنکانه دکن اولکه سنه ملا صق قرا
ونواحی مشتمل برمعمور ولایتدر دیو هفت اقالیم صاحبی ذکر ایدر سلفده دائما رای هند
معتبرلرندن بری بو مملکتده فرمان فرما اوله کلمش ایدی دارملکی کلکنده در باغلری
چوق اسواق وعمارتی خوب ولطیف شهردر بهمنی لرك تختی ایدی سلطان محمود غالبا
قنوج غزاسنده فتح اتدیکی کانجر قلعه سی که مهره دخی تسمیه اولنور بو اولکه دن اولمق
واردر بوکا کانجر دخی دیرلر طاغده برشهر در وولایتدر شیر شاه انده اولوردی اکره دن
شماله وشرقه اون بش مرحله یرده در جلال الدین اکبر اکا غزا ایدوب الدی وتخریب اتدی
وشیر شاه طوب اتارکن تلف اولوب جلال الدین صکره شهری کبیر ومعمور قلدی
روی تازا کره سمتنده طاغده برشهر در پرنه سلطان محمود قنوج غزاسنده اوزرینه اوغرایوب
بکی اسلامه کلدی برشهر درمنح اول حوالی ده براهمه قلعه سیدر سلطان محمود فتح
اتمش ایدی متهوره برعظیم بتخانه یی مشتمل شهر در سلطان محمود الوب بتخانه یی تخریب
اتدی کوالیار ولایت نندا ده برقلعه در سلطان مزبوره انی فتح اتمشدر لکنهوت بنکاله
سمتنده برشهر در ولایت پوتوال پوتوهال دخی دیرلر حاکمنك اسم جنسی ککرانه دخی
مضاف اولور لاهوردن غرب وشماله هند وسند وکشمیر اراسنه دوشر اراسی الثی یدی
مرحله برولایتدر حکامی مغول طائفه سندن ککران تسمیه اولنور دار ملکی فرحاله یوز
یکرمی ایکی درجه طول اتوز اوچ بوچق درجه عرضده برشهر در فرهاله دخی دیرلر وبهت
صوینك غربیسنده واقع اولمشدر بوندن لاهوره یدی کونده واریلور رهتاس فرهاله دن
بربوچق منزل جنوبه صوان صوینك کارنده برشهر وحصار در سوکره فرحاله دن
اوچ بوچق مرحله غرب وجنوبه برشهر در نیلاب ایله فرحاله اراسنه دوشر واول پندی
فرحاله دن دورت مرحله غرب وجنوبه نهر وبهت غربنده برشهر در نیلاب بوندن اوچ
مرحله شرقه دوشر دمتور فرحاله دن دورت مرحله شماله برکوجك شهر در سکانی
اکثر ترکمان اولوب طاغستان پرنجی وحنطه سی وعسلی چوق یر در نیلاب ایله
پکلی اراسنه دوشر پکلی فرحاله دن غرب وشماله یوز اون بچق درجه طول اوتوز دورت
بوچق درجه عرضده طاغده برشهر مشهور در دمتور ایله کشمیر اراسنه دوشر ایو برنجی
وانارى اولور سکانی ترکماندر بو بونلرینه التون حلقه لر طاقرلر هزاره صوبی بونك قربندن
پکروب نهر سند شرقیسنده در دمتور بوندن بش مرحله شرقه دوشر هزاره بابا حسن

صوبى

صوبى سند صوینه قارشدوغی یرك شمالنده پکلی دن دورت مرحله غرب وجنوبه
دوشر برشهر در مارکلی هزاره دن ایکی مرحله شرقه سند صوینه نصف مرحله قریب
یرده برشهر در نیلاب راول پندی دن اوچ مرحله غربه برعظیم طاغ دبنده یوز اون درجه طول
اوتوز ایکی بوچق عرضده بربلده متوسطه در نهر مهران دیدکلری سند صوبی بو طاغدن
چقار وجنوبه اقار بوندن لاهور وکابل وکشمیر اوتز مرحله مسافه در بونلردن ماعدا
هندك غرب وشمال طرفنده مولتان وقندهار وکابل واشناغر وخواست وتبت وکشمیر
ولایتلری هند وسند وکرمان وخراسان اراسنده اولوب هند حدندن خارج اولمغله
برر فصلده انلر دخی بیان اولنمشدر بوندن صکره هندك باقی اوصاف احوالنی ذکر ایدرز
احوال سلطنت ورياست سلفده ملوك هند دولتلرنده خلقی یدی مرتبه قلمشلر ایدی
فلاسفه اکنجیلر چوبانلر اهل حرف عسکر قضاة مدبر امور دولت وبونلرك قانونلری
مقدما یازلمش دکل ایدی صکره تدوین اتدیلر فلبوس ایدر هندده اوچ بیوك
سلطنت واردر قامبایانار سینغا بنکالا لورنسو ایدر دنیاده موجود اولان دورت طائفه
هندده جمع اولمشدر یهود ونصارا عبده اصنام ومحمدیلر سلفده بونلر ازایدی تجارت ایله
تردد ایدرك اکثر بت پرستلری کندولره دوندوردیلر وبونلرك پادشاهی بیوك دولتدر
قامبایا ودکن ومولتان وقوسبتیر ودهلی یه حکم ایدر بنکاله پادشاهلری سلفده
حبشیلر ایدی مصرده چراکسه اولدوغی کبی بونلرك دخی خدامی جمله زیلعدن
کلوب کیدرك حاکم اولور اهل اسلامدر بونك اولکه سنده ات نادر اولمغله تجارات
کتورمنجه تجارت ایده مز وبونك احتشامی برمرتبه درکه آوانیسی وسائر الاتی التون
کومش ومجوهر مرصع اولوب اتباعنك آغر وظیفه لری واردر یالکز امامنه اون ایکی
بیك غرش سالیانه ویرر وخدمتنده بیوك بکلر چوقدر انلره لاسقاری دیرلر نیپورا
پادشاهی بوکا خراج ویرر قالو رواو ربقان وارا قان حاکملرینك پالیوسلری شهرنده
اوتورر وبو پادشاه موسقی یه زیاده مائلدر مجلسنده قامبایانار سینغاو کندی سلطنتی
موسیقیلرینی استعمال ایدر بوندن غیری اکثر ملوك هند عسکره وظیفه ویرمزلر
سفر اولدقچه دعوت ایدرلر کندی نفقه لری ایله کلورلر بجرات پادشاهی برتوانکر
پادشاهدر اوتوز بیك قدر عسکره وفیللره مالکدر دریا طرفنده پورتقال ایله جنك
وجدال اوزره در لکن قره دن برجبوت طائفه سی هجوم ایدوب مضطر اولمغله اکثر
سواحلی پورتقال الدی وصلح اولدی وافر خدامی واسیرلری وار در سائر پادشاهلر
آیینی اوزره عسکرینك چوغی قول جنسی در دکن اولکه سی برقاچ قسم اولوب هر برینك
عظیم محتشم بکلری وار در وظیفه لری ولایتی محافظه وسنه ده بردفعه دکن پادشاهنه
کلمکدر بیدر شهرنده برر سرایلری وار در اوغللری رهن شکلنده انده اوتورر بونلر پادشاه
حضورنه کلدکده اللرینی دیزینه قیوب باشن اکرلر رکوع ایدر کبی سلا ملیوب

كيروچكيلورابكى دفعه بويله ايدر بو پادشاهك حكومتنده چوقلق مدخلى يوق جمله
بكلر النده در لكن كيرواندن خوف ايدرلر بونك قپوسى انلردن مكلف وذيشان اولوب
خدامى مجوهر ومرصع لباسلر كيرلر وكندى ولايتى عورتلرينك كوزللرينى انتخاب
ايدوب سراينه الور اول مملكتده تاتاركبى برقوم واردر اكاونه زارى ديرلر ولايتى غارت
ايدوب الدقلرى غنايمك برحصه سنى پادشاهه ويررلر حبيب السير ده بيجا نكر
دارملك دكن اولمق اوزره نقل اولنوب بونك سرايى يدى قات حصارك ميانه سيدر
قصر سلطانى يميننده قرق درك اوزرنده برعالى وواسع ديوانخانه بنا اولنمشدر اوتوز
ذراع طولى الى ذراع عرضنده ادم بوينجه برصفه واردركه اوزرنده كتاب اوتورر دفترخانه در
وقرق ستون ميانده خواجهٔ سراى مسند حكومتده استقلال اوزره اوتورر اكاوهانك
ديرلر يساوللر عصا يله اوكنده ديزيلوب طوررلر حاجتى اولان برمحقر تحفه ايله كلوب
يوزى يره قورعرضحال ايدر اول دخى قانون عدل اوزره حكم ايدرونافذ اولوروناهك ديواندن
قالقيجق برقاج چترملوندن ايچرى كيدر ايكى طرفده مدلحان دعا ايدرلر ديوانخانه دن
پادشاه اوكنه وارنجه يدى قپوجى اوتورر هر برنده بربلوك ملازم واردر حاجتلرين
عرض ايدرلر يدنجى قپودن تنها كيروب ملك ومال مهياتنى پادشاهه عرض ايدروفى الحال
چقار سرايك صول جانبى ضربخانه درانده اوچ نوع التون كسيلوربرى مغشوش كه
اكادرهه ديرلر برمثقاله قريبدر برى لنك نصفى دراكا پرتاب ديرلر وبرى درههنك عشريدر
اكافنم ديرلر اكثر رايج اولان بودر وسدس فنمى پاك كمشدن ايدرلر واكا تارديرلر بودخى
رايج دروثلث تارى باقردن ايدرلر اكا چتل ديرلر جمله ممالكدن برزمان معين ده التون
قسمنى ضربخانه يه كتوررلروعسكرى هردورت آيده برضربخانه دن علوفه الور بركمسه نك
علوفه سى ولايتدن حواله اولنماززمينده خزنه لر حفر اولنمشدر طلا ونقره ايله مالامالدر
وضربخانه برابرنده شحنه كاه واردركه اون ايكى بيك عسس انده اولوب هركون
انلرك وظيفه سى اون ايكى بيك فنم دركه خرابات محصولندن الورلر خرابات ضربخانه
اردنده برمحلدر كمال الدين عبدالرزاق مطلع السعدينده ايدرچون سكز يوز قرق سكز
محرمنده خاقان سعيد طرفندن رسالتله بيجانكره واردق پادشاه چهل ستونده
عظمتله اوتوروب يمين ويسار ملبس ومجوهر كسوه لو عسكر طوررر رأى درشاهواردن
قلاده بوينده زيتونى اطلس كيمش اوزون بويلى لاغر اندام مطبوع صورت ايدى
صول طرفنده طوردق خوش وقتزكه بيوك پادشاه بزه ايلچى كوندردى ديدى برطبق
ايچى طولى نقره وطلا كتوردېلر اول زمان بو پادشاهك يديوز عورتى وارايدى ايكى
عورت برخانه ده اوليوب اون ياشنده اوغلان حرمه كيرمزدى مملكتنده بردختر جميله
خبرى مسموع اولسه باباسى اناسى ايله كتوررلردى قزى سرايه الوب والدينى
وافررعايتله كوندرردى سلاطين بيجانكر بيلده بركره پادشاهانه سور ترتيب ايدرلر

واكا

واكا مساوى ديرلرجمله تحت حكمنده اولان سردارلر وحاكملر كاوب بيك قدر مسلح
فيللرى تختلر وصندوقه لرايله آراسته ايدرلر بازيكران اوزرلرنده اوتورب واون كون
متواليا رجب آينك ايام بيضنده برواسع فضاده كه غايت بديع مقامدر قونارلر اول
فضاده چارطاقلر بغلنمشدر اوچر دوردر طبقه صور مجسم ايله مصور وحوش وطيور
ونباتات ايله مزين ومنقش دراوزرلرنده صاحب جمال جاريه لر اوتوروب قرق ستون
اوزره سراى نه طاق پادشاه ايچون بنا اولنمشدر اورته سى واسع ميداندرانده مطربان
كلعذار ودختران خرشيدرخسار رقص وتغنى ايدوب بازيكرلر انواع صنعتلر ولعبده
مها رتلر كوسترلر ومعلم فيللر سازنده ومطربانك اصولنى كوزدوب خرطومى ايله مناسب
حركتلر ايدر وانواع شيوه لر كوسترر ومنيبار حاكمى دخى مستقل اولكه سنك پادشاهيدر
الى التنده بكلر واردر بونك حضورنده برشمعدان اوزرنده شبچراغ كبى بر ياقوت
احمر دائما طورروا طرافه ضيابخش اولور بونكله حكومت اربابنك عقلى بونك كبى شعله دار
كرك ديمكله تنبيه مراد ايدرنارسينغا ملكى دخى بيوك پادشاهدروپت پرستلر اكاراخو
ديرلر الى التنده نيچه بيوك بكلر واردركه سنوى يوز بيك ايكيوز بيك التون محصول الوب
بونك قپوسنده طوررلر بو پادشاه اولكه سنده اولان اكابر قزلرينك كوزلنى سرايه الوب
ولايت حكامندن شكايت اولنسه برمخصوص اوطه يه كتوروب كندى اليله دوكر بعده
برزربفت خلعت كيدررو بونك يانده وافر برهمن عسكرى واردر انلر بوقپوده معتبردر
ونايرى ديرلر برجنس عسكرى واردركه اولا ماتراق او ينارلر اول بابده مهارتدن صكره
بونلرك بلنه برقرمزى قنلى قايچ قوشادوب ضغرلرى وبرهمنلرى رعايته وجنكده نفسى
فدا اتمكه پادشاه اوكنده نذرويمين ايدوب بوزمره يه الحاق اولنورلر وبونلرك عورتلرى
كنديلر ايله براهمه اراسنده مشتركدر اولادى بونلردن وارث اولماز اولادعامه درانجق
انالرى معلوم اولوب پادشاه بونلره نصف غروش مشاهره ويرر بوطائفه ميدان جنكنده
وقايچ اوينده ماهرلردر قرق بيك قدراولورلر وعورتلردن اوتورى بربرلرينى ميدانه اوقيوب
دوكشورلر بو پادشاه تجاردن آغر كمرك الوب بكلرى ادنى جرمله اولدورر ومالارينى الور
ومالى چوغالسه كرفت ايدر ومغول پادشاهى هندده بيوك سلطنتدرانده اولان
سائر محمدى پادشاهلر اكا اطاعت ايدرلر دكن وقامبايا ومارد ووسانغا پادشاهلرى سلفده
بونك طرفندن نصب اولنوردى اكثر يشل باش تاتارلر يعنى اوزبك وصوفيلر يعنى
قزلباش ايله جنك ايدر وافراتلر وفيللر وهجنلر بسلر چوق عسكره وخزينه يه مالكدر
كاهى بنكاله وبدخشان ملوكى ايله دخى دوكشور بونك علمى يشل زمين اوزره بياض
خطلردر عسكرى فارسى سوبلر وجنكجى اولوب انواع سلاح قوللنورلر وبونلر اوغانيان در
هرطائفه دن جمع اولمشلردر طوب وتفنك استعمال ايدرلر لورنسه وكندى زماننده
بونلرك اول مرتبه استقلالى يوقدر ديمشدر لكن بو عصر لرده سائر ملوك اطرافه تغلب

ایدوب اولکه لرینی هندك طقوز نجی قسمنه ضم ایلدی بنکاله ومنیبارودکن وکجرات وکشمیر
و برهان پراولکه لرینی کندویه تابع قلدی انجق چین حدودنده بعض ممالك کفارهند
وسواحلنده پورتقال اطاعت اوزره دکللر درکیرولورنسو ایدر سیام پادشاهی سائر هند
ملوکنك مالداری درقره ده اوچ بیك فیلی ودریاده کندی دللرنجه برآی دیمکله معروف
وافر دونما کمیلری وار در روم قدر غه لرینه بکزر مزبور پادشاه پورتقال قرالی ایله صلح
اوزره اولوب هر سنه هدیه لشرلر محمدیلر ما لاقایی المازدن اول بونك حکمنده ایدی
صکره انلر الندن دخی پورتقال الوب بونکله بارشدی احوال ملوك ذکر اولنان اولکه لرده
اسلامدن اول کچن ملوك وحکامك احوالی مطلقا معلوم اولمیوب انجق اول طرفه
سفر ایدن اسکندر یونانی عصرنده رای هند یازیلوب انك دخی احوالی تحقیق اولنمامشدر
پلنیوس ایدر هندیلر قوم قدیم اولوب بر تاریخده کندی اولکه لرندن چقمدیلر دیرلرکه
پادشاهلرینك اولی لیبر بابادر صکره فرس قومی مستولی اولوب هند ارمـــاغی
ایله غانج اورتاسنده اولان ممالکی الدیلر فرسدن صکره اسکندر هند پادشاهی پوری
بوزدی وغانقاریده قومنك پادشاهنه تعرض اتمدی صکره هر مملکته بر پادشاه
اولوب نیجه زمان سوردیلر لیبردن اسکندره کلنجه یوز اللی اوچ پادشاه وایکی بیك دورتیوز
اوچ سنه کچوب استرا بوقولنجه هرکولس واسکندر ومزبورلیبردن غیری هندیلره
کیمسه غالب اولمدی سیروس وسمیرامیس کرچه بونلرله جنك ایلدی لکن ظفربولمدیلر
مسعودی مروج الذهبده اول ملوك هند البهر اکبردر دیو یازارکه مزبورلیبردر صکره
تماهود ودامان وفورکه اسکندر ایله محاربه ایلدی ودابشلیم که کتاب کلیله ودمنه
واضعیدر وکورش نام پادشاهلری ذکر ایدر لکن علی سبیل التحقیق دکلدر وبعض
تواریخده حجاج فارس مملکتنده ایکن طقسان دورت سنه سنده محمد بن قاسم ثقفی یی
سردار ایدوب هنده کوندردیکی و بعض بلادی فتح وغارت اتدیکی مسطوردر فتح
اسلامیدن صکره بعض ملوك اسلامیه کتب تواریخده ذکر اولنوب اکثر حکامی سائر
عبده اصنام ملوکی یازلمامغله انلردن دم اورمغه مجال یوقدر پس هنده ملوك اسلامیه دن
اول غزا ایدن ناصرالدین سبکتکین اولوب صکره اوغلی سلطان محمود غزنوی اوچ
یوز طقسان ایکی تاریخ هجری ده هنده یورویوب نیجه فتوحات اتدی وسکز دفعه لشکر
چکوب هند داخلنه کیردی قنوج وسومناتی الدی صکره اولادندن سلطـــان
مسعود واوغلی سلطان ابراهیم واوغلی بهرامشاه سفرلر ایدوب طرفلرندن هندك قسم
شمالیسنه نواب نصب ایدرلردی صکره بونك اوغلی خسروشاه سکز سنه لاهورده
مستقل سلطنت سوردی بشیوز اللی بشده وفات اتدکدن صکره اوغلی خسرو
ملکشاه یرینه کچوب عیش وعشرته مایل اولمغله غزنه یه مستولی اولان غوریلردن
شهاب الدین محمد یورییوب هندی مزبورلردن الدی بشیوز تمش طقوزده غزنویلر

منقرض اولوب هند تصرفی غوریلره دکدی مزبور شهاب الدینه هندده نیجه فتوحات
میسر اولوب بشیوز طقسان حدودنده کندی خواص خدامندن قطب الدین ایبك
نام غلامی لاهورده والی نصب ایلیوب کندی غزنه یه کتدی التیوز یدیده قطب انتقال
ایدنجه هندده مستقل حکومت سوروب نیجه غزالر ایلدی کندودن صکره آرام
شاه نام کوچك اوغلی حکومتدن عاجز اولمغله دولت ایلتمیشیه ظهور ایلدی اعیان
دولت قطب امراسندن ایلتمش لقبی ایله ملقب شمس الدین محمدی والی قلدیلر
یکرمی التی سنه دهلی ده سلطنت سوروب نیجه غزالر ایلدی التیوز اوتوز اوچده
دنیادن کیدوب اوغلی فیروزشاه یرینه کچدی لهوولعبه مشغول اولمغله امرا بونك
همشیره سی سلطان رضیه یی تخته کچوردیلر مردانه لباسله اوتوروب حکومت اتدی
صکره امرا ایلتمش اوغلی بهرامشاهی اجلاس اتدیلر ایکی ییل سوروب قتل اولندی
بعده فیروزشاه اوغلی مسعودی تخته کچوردیلر مسالك عدله سلوك اتدی ودورت سنه
سلطنتدن صکره خلع اولنوب شمس الدین اوغلی ناصرالدین محمود یرینه کچدی
عادل عاقل پادشاه طبقات ناصری انك نامنه تألیف اولنوب یکرمی سنه یه قریب
دهلی ده سلطنت سوردی صکره ایلتمشیه فرعی اولان دولت اولوغ خان ظهور ایلدی قچانکه
ناصرالدین دهلی ده تمکن اتدی بنده ودامـــادی اولان غیاث الدین بلبانی وزیر ایدوب
الوغ خان لقبی ایله ملقب قلدی وامور سلطنتی اکا صمرلیوب کندی سنه ده ایکی
مصحف یازار وکندی قوتنه صرف ایدردی التیوز اللی حدنده انتقال ایدوب وارث
سلطنت قالمدی الوغ خان مستقل پادشاه اولدی عاقل وعادل ایدی بیوك اوغلی
سلطان محمد قاآن ولی عهدی اولوب ملتانی ضبط ایلدی دیکر اوغلی ناصرالدین
بقراخانی لکنهوت والیسی قلدی مغل امراسندن ایتمور عظیم لشکر ایله محمد قاآنه
اوزرینه کلوب لاهور ایله دیبال پاراسنده بوزدی محمد جنکده شهید اولمغله باباسی
غمندن مریض اولوب یکرمی سال حکومتدن صکره وفات اتدی بقراخان اوغلی
معزالدین کیقباد جدی یرینه کچوب عیش وعشرته مشغول اولدی باباسی ایشیدوب
لکهنوتدن قالقدی آب سرو کنارنده ملاقات اتدی که قران السعدین نام کتاب منظومی
میرخسرو نودآستانه ده یازلمشدر بعده اکا وافر نصح وپند اتدی لکن سودمند اولمیوب
کثرت شرب لقوه وفالجه مؤدی اولدی امرا اوغلی شمس الدین صبی ایکن یرینه
کچوردیلر اوچ ییل باباسی وایکی آی کندی حکومت اتدکدن صکره ملك فیروز خلجی
یدنده مقتول اولوب دولت خلجیه ظهور اتدی بعض امرا شمس الدین حالنی کوروب
نواب اطرافدن جلال الدین فیروز خلجی ایله خبرلشوب دعوت اتدیلر التیوز سکسن
طقوز سنه سنده امراء خلج ایله کلوب مملکتی ضبط اتدی ودهلی نوی یاپدی یدی
ییل سلطنت سوروب عظیم فتحلر اتدی صکره برادرزاده سی وداما دی علاء الدین

اكره واليسى ايدى كندويه عصيان ايدوب فيروز دفعنه كتدى التيوز طقسان
يشنده نهركنك كارينه واروب علاء الدين استعفا اتدى كورشديلر اول اثناده اجلاف
سامانه دن محمود سالم جلال الدين فيروزى قتل ايلدى علاء الدين يرينه كچوب دهلى يه
واردى فيروز اوغلى ابراهيم كوچك ايدى كوزينه ميل چكوب يكرمى سنه سلطنت
سوردى عظيم غزالر ايدوب چوق مملكت الدى نائب مملكتى كافور هزار دينارى يه امورى
تسليم ايدوب اوغلى حضرخانى ولى عهدى قلدى ويدييوز يكرمى بشده وفات اتدى
حضرخان معزول ومحبوس بولنمغله ديكر اوغلى شهاب الدين يرينه كچدى هنوز
طفل ايدى اتباعى حضر كوزينه ميل چكديلر مير خسرو بونك حقنده بركتاب ديمشدر
ايكى آيدن صكره برادرى قطب الدين مباركشاه تخته چقرلدى دورت ييل دورت آى
پادشاه اولوب زن لباسن كيرو امرايى استهزا ايدردى خواص غلماندن خسروخانى
التفاتله والى قلمش ايدى استقلال بولوب هوادارلرينه قطبى قتل اتدردى خسرو يرينه
كچوب سلطان ناصر الدين ايله ملقب اولدى علاء الدين اوغلى فريد خان ومنكوخانى بو
اولدردى امرادن غازى ملك انتقام ايچون دهلى يه واروب بوزدى خسروى كرفتار
ايدوب پاره پاره قلدى دولت خلجيه بونده آخر اولوب دولت تغلقشاه ظهور اتدى
بو تغلقشاه مزبور ملك غازى مباركشاه در تركلر اكا قتلقشاه ديرلردى كثرت استعمال ايله
تغلق اولدى يدييوز يكرميده چون خسروى برطرف ايدوب علاء الدين اولادندن
كيمسه قالمدى دهلى ده جلوس اتدى عاقل وعادل پادشاه اولدى لكنهوته غزا ايدوب
بنكاله حاكمى منقاد قلدى اوغلى غياث الدين محمدى ولى عهد ايدوب تغلق آباد قربنده
برقصر بنا اتمشدى ضيافته ايكن ديوارى يقلوب التنده قالدى دورت ييل حكومتدن
صكره اوغلى كچوب سلطان محمد تغلق شاه ايله ملقب اولدى اوضاع عجيبه واحوال
غريبه سى وافراط سخاسى خلقى تنفير وتعجيز ايدوب يكرمى يدى ييل حكومتدن
صكره يدييوز اللى ايكيده وفات اتدى پدرينك قرقرنداشى اوغلى فيروزشاه بونك وصيتى ايله
يرينه كچوب فيروز آبادى بنا اتدى ونيچه نهرلر قازدروب شهرلر تجديد وتعمير اتدكدن
صكره يدييوز سكسن يدى ده پير اولوب اوغلى محمد خانى وكيل مطلق قلدى اوتوز
سكز ييل سلطنت ايدوب وفات اتدى كثير الآثار سلاطين كبارندن معدوددر اوغلى محمد خان
مفسدلر اغواسيله پدرينه قرشو قيوب فرار اتمشدى يرينه غياث الدين تغلق
شاه بن فتح خان بن فيروزشاه جلوس ايدوب عيشه مستغرق اولدى برادرى ظفر
خان اوغلى ابوبكر خروج ايدوب امرا اكا تابع اولديلر غياث قتل اولنوب مدتى
اللى اوچ كون اولدى سلطان ابوبكر يرينه كچدى عمى سلطان محمد بن فيروز نكركوتدن
عسكر ايله دهلى يه كلوب بوزلدى كيرو عسكر جمع ايدوب تكرار بوزلمش ايكن بعض
امرانى مخفى طلب اتديلر ابوبكر برچوق ييل حكومتدن صكره فرار ايدب يدييوز طقسان
ايكيده

ايكيده محمد شاه دهلى ده جلوس اتدى ابوبكرى حبسه قويوب انده وفات اندى التى بچوق
ييل سلطنت سوروب محمد شاه دخى وفات اتدى امرا اوغلى علاء الدين اسكندرشاهى
يرينه كچوروب برآيدن صكره اول دخى مرحوم اولوب محمد شاهك كوچك اوغلى محمودشاهى
پادشاه اتديلر امرانك هربرينى برتازه القابله ملقب قلدى خواجه جهان ملك الشرق
لقبى ايله ملقب اولوب قنوجدن بهار ولايتنه وارنجه اكا ويرلدى جونبورى دار ملك
ايدوب ولايتى قبضهٔ تصرفنه الدى انك سلسله سندن برقاج نفر سلطنت سورديلر
كندودن صكره مقرب خان ولى عهدى اولدى امراهر ولايتده استقلال اوزره اولوب
اوچ سنه مرور اتدكده تيمور ظهور ايلدى فيروزآباده كلدى سلطان محمود منهزم بجراته
فرار ايدوب ايكى آى دهلى خراب قالدى تيمور حضرخانى ملتانه نصب ايلمشدى
سلطان محمود قنوجه كيدوب سكزيوز دورتده انده وفات اتدى مدتى يكرمى سنه
اولدى وبو سلسله انده منقرض اولوب دولت حضرخانيه ظهور ايلدى ملتانده
حضرخان خطبه وسكه يى تيمور واوغلى شاهراخ نامنه ايدوب يدى ييل والى اولدى
سكزيوز يكرمى دورتده انتقال ايلدى صكره اوغلى سلطان مباركشاه يرينه كچدى
زماننده امرا وملوك حركته كلوب چوق جنكلر اولدى وزيرى كمال الدين غدريله آب
چون كنارنده بنا اتديكى شهرده سكزيوز اوتوزيدى ده مقتول اولدى اون اوچ ييل
سلطنت سوردى اوغلى سلطان محمد يرينه كچوب زماننده ملوك اطراف اطاعتدن
قالوب استقلال علمن قالدرديلر امراسندن ملك بهلوله لاهور وديبالپور حكومتنى
ويرمشيدى ايكى ييل سلطنتدن صكره سكزيوز قرق يدى ده وفات ايدوب اوغلى
علاء الدين يرينه كچوب عشرته مشغول اولدى يدى ييل سلطنت سوروب وفات اتدى
ملك بهلول يرينه پادشاه اولوب عدل مسلكنه سلوك اتدى شرق ملوكندن محمود
شاه ومحمد شاه وسلطان حسين ايله جنكلر ايدوب غالب كلدى اوتوز سكز ييل
سلطنت سوروب سكزيوز طقسان دورتده وفات اتدى اوغلى نظام خان يرينه كچوب
دهلى ده جلوس ايلدى سلطان اسكندر لقبى ايله ملقب اولدى لكنهوت پادشاهى
سلطان حسين بنكاله پادشاهى علاء الدين ايله دوكشوب غالب كلدى يكرمى سكز ييل
پادشاه اولوب طقوزيوز يكرمى دورتده وفات اتدى بيوك اوغلى سلطان ابراهيم يرينه
كچوب برادرى جلال خانه جونبور حكومتنى ويردى عصيان اتمكله يانندهٔ اولان بش
برادرينى حبسه قودى جلال خان اوتوز بيك سوار ايله اكره يه كلوب كرفتارى ومقتول
اولدى يدى سنه سلطنت سوردكدن صكره امرابوندن اعراض ايدوب لاهور حاكمى
دولت خان كابله واروب تيمور احفادندن بابر ميرزايى هنده تحريك اتدى بولنه كندى وفات
ايدوب بابر پادشاهى بانى پت حواليسنده سلطان ابراهيم ايله دوكشوب بوزدى امرادن
برجمع ايله سلطان ابراهيم دوشوب اوغانيان طبقه سى انده تمام اولدى دولت تيمور ظهور

ایلدی ظهیر الدین محمد بابر بن میرزا عمر شیخ ماوراء نهرده اوزبك دولتی غلبه ایدوب مزبور
کابله کلمش قندهاری المش ایدی طقوز یوزاوتوزده هنده ظفر بولوب نیجه خزاین ودفاین
الدی اوغلی محمد همایون میرزایی اکره یه والی قلدی مزبور اناسانکا ایله دوکشوب غالب
کلدی مردانه لك ایله مشهور اولوب طقوز یوزاتوزیدی ده بابر میرزا وفات اتدکده یرینه
کچوب پادشاه اولدی خیر الملوك تاریخ جلوسیدر و برادرلری میرزا کامران ومیرزا عسکری
ومیرزا هندال بر ر مملکته والی اولدیلر بجرات پادشاهی بهادر مخالفت کوستر مکله اوزرینه
واروب بوزدی مملکتی امرایه توزیع اتدی وبنکاله ملکی شیرخان اظهار عصیان اتمکله
طقوز یوزقرق یدی سنه سنده اوزرینه واروب منهزم رجوع اتدی قندهاردن هراته واروب
شاه طهماسب ایله ملاقات اتدی شاه لوازم تعظیمی یرینه کتوروب عسکرله امداد اتدی
قندهاره کوندردی مزبور دار ملکنی متغلبه الندن الوب شیرخان ایله مصالحه ایلدی
وبرادرلرینی دفع ایدوب طقوز یوزالتمش ایکی ده وفات ایدنجه سوردی اهل معرفت
عالم پادشاه ایدی بیوك اوغلی جلال الدین اکبر محمد یرینه کچوب شیرخان اولادنی قهر ایلدی
وکجراته مستولی اولدی کشمیری الوب بیك اون ایکی ده وفات ایدنجه سوردی اوغلی
سلطان سلیم جلوس ایدوب یکرمی ییل پادشاه اولدی آصف خان نام بر عاقل وزیری
وارایدی بیك اوتوز ایکیده سلیم شاه وفات ایدوب اوغلی حرم شاه یرینه کچدی شاه
جهان ایله ملقب اولوب عاقل وعادل قوبدی اکثر ممالك هندی واوزبکی تسخیر ایلدی
حالا اقلیم هندده فرمان فرمادر دولت شیرخانیه بو شیرخان که نامی فرید در سور
طائفه سندن اولوب جدی ابراهیم هنده کلوب امرا خدمتنده اولدی باباسی حسن دخی
جونبور اقطاعنی طوتاردی اون ایکی اوغلی ایچلرنده فرید پدرینه اینجنوب جونبورده
عربیت وتواریخ کوروب دولت خان یانه واردی باباسی اولدکده اقطاعنی الوب بهادر خان
یانه واردی که سلفده سلطان محمد ایله ملقب دربر کون شکارده بونك اوکنه بر ارسلان
کلوب فرید قلیج ایله ارسلانی هلاك اتدی وشیر لقبی ایله ملقب اولدی صکره سلطان محمد
اندن اعراض ایدوب بعض اقطاعنی برادرلرینه ویردی اولدخی بابر امرا سندن سلطان
جنیده واروب مغل عسکری ایله محمد خان اوزرینه کلدی مزبور دخی رهناس طاغلرینه
کیروب شیر بونك مملکتنی ضبط ایلدی وبرقاچ ایام بابره قپوسنه واروب امتزاج ایده میوب
کیرو سلطان محمد خدمتنه کلوب اوغلی جلال خانه اتالق اولدی اول اثناده محمد وفات
ایدوب جلال یرینه کچدی شیر بونك والده سنی الوب استقلال اوزره حاکم اولدی بنکاله
پادشاهی ابراهیم خان اوزرینه کلمشیدی شیر غالب اولوب فیللرینی وطوپلرینی الوب بنکاله یه
مستولی اولدی وچوق قلعه لر فتح اتدی بالاخره کالنجر قلعه سنی محاصره اوزره ایکن
باروت طوتشوب قلعه فتحی ایله موتی بر کونده واقع اولدی اون بش ییل امارت وبش
ییل سلطنت سوردی طقوز یوزاللی بشده امرا جلال خانی پادشاه اتدیلر واسلام شاه

لقبی

لقبی ایله ملقب قلدیلر صکره سلیم خان دیمکله مشهور اولدی طقوز ییل سلطنت
سوروب وفات اتدکده اوغلی فیروز خان یرینه کچدی صبی اولمغله شیرخانك برادری نظام
خان اوغلی مبارز خان اوچنجی کونی فیروزی قتل ایدوب سریر ایالتده متمکن اولدی سلطان
محمد عادل دیمکله ملقب قلدیلر اوچ سنه سوروب ارباب خلاف ایله جنك وجدال
ایدرك بالاخره نواحی جنارده بهادرخان دفعنه واروب مقتول اولدی وبو سلسله بونده
نهایت بولدی سلاطین بجرات چون فیروز شاهدن صکره امراء اطراف استقلال
سمتنه سالك اولدیلر بجراتده مظفرشاه والی ایدی یدیوز تمش اوچده مستقل
ضبط ایلدی صکره اوغلی محمد شاه یرینه کچوب برروایتده بونك اوغلی سلطان احمد پادشاه
اولدی وسکز یوزاون اوچده احمد آبادی بنا اتدی وفاتندن صکره اوغلی سلطان محمود
یرینه کچدی بودخی انتقال ایدوب اوغلی مظفر بعده بونك اوغلی اسکندر پادشاه اولدیلر
یدی آیدن صکره وزیری خروج ایدوب اولدردی اوغلی محمود شاه یرینه کچوب صغیر اولمغله
عماد الملك امور کوردی امرا دهلی حاکمی ابراهیم خان وزیری بهادرخانی دعوت اتدیلر
کلوب محمود شاهی اولدوروب پادشاه اولدی پورتقال بوکا مدارا ایدردی بالاخره کوه
قپودانی حیله ایله بهادری قتل ایلدی صکره اوغلی شاه لطیف پادشاه اولمشیدی
وزیری دریاخان سلطان محمودی حبسدن چقاروب بیعت اتدی طقوز یوزالتمش برده
مقتول اولنجه سوروب بعده اهل بیتندن احمد شاه یرینه کچدی لکن چوق کچمیوب
وفات اتدی بوندن صکره جنابی شیرخانی مزبور سلطان محمود اولادندن اولمق اوزره یازار
لکن صحیح سابقا ذکر اولنان بدر ملوك دکن وکلبرجه سلاطین دهلی دن دکن مملکتنه
مستولی اولان حسن کاکور درکه سلطان علاء الدین خلجی ایله ملقب ایدی دولت آباد
دیمکله معروف اولان دیو کیری مضافاتی ایله سلطان محمد متعلقاتندن مزبور حسن
دورتیوز قرق سکزده الوب مستقل پادشاه اولدی سلسله سی کلبرکه وبیدر واحمد
نکر شهرلرنده اوتوروب سلطنت سوردیلر مزبور حسن نسبی بهمن بن اسفندیاره چقمغله
بونلره سلاطین بهمنیه دخی دیرلر یکرمی بر ییل حکومتدن صکره انتقال ایدوب اوغلی
سلطان محمد یرینه کچوب اون سکز ییل پادشاه اولدی وفات ایدوب اوغلی مجاهد شاهه
بیعت اتدیلر بر ییلدن صکره عمیسی اوغلی داودخان بونی قتل ایدوب یرینه کچدی بر آیدن
صکره امرا ایدنده مقتول اولوب سلطنت محمود بن حسن شاهه دکدی اون طقوز ییل
سوروب اوغلی سلطان غیاث الدین بونك وفاتندن صکره پادشاه اولدی یدیبوز
طقسانده بر غلامی غدری ایله کوزینه میل چکلوب سلطان شمس الدین یرینه کچدی برادرلری
فیروزخان واحمد خان بونك اوزرینه کلوب بوزدیلر فیروزخان تخته کچوب شمس الدینی اله
کتوردی وقتل اتدی مدتی اللی یدی کون اولدی فیروزشاه عاقل وعادل قپوب
بیجانکری الدی یکرمی بش ییل حکومتدن صکره وفات ایدوب اوغلی حسین کوچك

اولمغله خانلر خانی احمد خان يرينه كچدی كهرك حاكمی سلطان هوشنكی بوزوب اون ايكی
سال سلطنتدن صكره وفات اتدی بيوك اوغلی سلطان علاء الدين احمد شاه يرينه
كچوب عدل وداد مسلكنه سالك اولدی برهانپور حاكمی نصيرخان دكنه عسكر چكمشيدی
بوزدی وعصرنده بعض مظالم واقع اولوب بر قاچ بيك ادم قتل اولندی دورت ييله قريب
پادشاه اولوب سكز يوز التمش ايكی ده وفات اتدكده يرينه اوغلی همايون پادشاه كچدی
اوچ ييل حكومتدن صكره اول دخی دنيادن كيديجك سكز ياشنده نظام شاه نام
بر اوغلنی پادشاه اتديلر اوديسه كفاری فرصت بولوب يوروديلر اهل دكن دفع ايدوب
چون سلطان محمود خلجی بو طفلك سلطنتندن آكاه اولدی عسكر ايله دكنه كلوب
دوكشدكده غالب كلدی سكز يوز التمش يدی ده نظام وفات ايدوب برادری محمد شاه
يرينه كچدی وسلطان احمد شكری ديمكله ملقب اولدی وزارتی محمود كيلانی يه ويروب
وزير مزبور خواجهٔ جهان ديمكله اشتهار بولدی كيدرك محسود مقربان اولوب اوديسه
حاكمنه مزبور طرفندن مكتوب دوزمكله متهم قلوب اول پير عاقل وفاضلی قتل اتدرديلر
بعده هر بری رايت خلافی قالدروب اوج آيدن صكره سلطان محمد وفات اتدی مدتی
اون طقوز ييل اولوب اوغلی سلطان محمود يرينه كچدی عيش ونوشه دوشوب امراهر
قطرده استقلال دعواسنده اولديلر ودكن مملكتنی ارالرنده قسمت اتديلر اوتوز يدی
سلطنت سلطان محمود نامنه ايدی طقوز يوز يكرمی دورتده وفات اتدی عصرنده اسمعيل
عادل خان وقطب الملك وعماد الملك بن عماد الدين كه دريا خاندر وملك احمد نظام الملك
ممالكه مستولی اولمشلر ايدی بوندن صكره دولت بهمنيه انقراضه يوز طوتوب دكن
ملكی آخره نقل ايلدی بر قاچ نفر دخی اسم سلطنت ايله موسوم اولمق مراد اتديلر لكن
ميسر اولمدی دولت نظاميه ذكر اولنان متغلبه دن ملك احمد نظام الملك دولت آباد
وغيری ده اون ايكی ييل بر روايتده اون طقوز ييل مستقل پادشاه اولوب وفات اتدكدن
صكره اوغلی نظام الملك برهان شاه يدی ياشنده يرينه كچدی عزيز الملك نام كمسنه امورن
مستولی اولوب امور جمهوری قبضهٔ تصرفنه الدی امرا عماد الملكی اوزرينه تحريك اتديلر
عماد بوزلدی صكره عزيز كوزينه ميل چكديلر صكره شاه طاهر وزير اولوب برهانی
اماميه مذهبنه دوندردی آخر برهانپور قربنده كجرات پادشاهی بهادر ايله ملاقی اولدی
نظام بوزولوب مريض اولدی اللی بش ييل سلطنتدن صكره وفات ايديجك ايكی
اوغلی عبد القادر وميران شاه حسين بری برينه كيروب خلق ايكی فرقه اولدی بالاخره
شاه حسين غالب كلوب دكن سلطنتی انده قرار اتدی اون ايكی ييل سوروب افراط
شربدن عليل اولوب وفات اتدی اوغلی مرتضی نظام شاه يرينه كچوب يدی سنه والده سی
همايون شاه اموری كوردی وملوك اطراف ايله نيچه جنكلر ايلدی آخر مرتضی بونی حبس
ايليوب خواجه ميركی جنكيزخان ايله ملقب قلدی واموری آكا تفويض ايلدی جنكيز

آكا

آكا چوق خدمتلر ايدوب دولتنی منتظم قلدی مرتضی نظام يكرمی دورت ييل سوروب
طقوز يوز طقسان التی ده اوغلی شاه حسين تغلبا يرينه كچوب پدرينی قتل اتدی باباسنك
وزيری ميرزا خان بوكا بيعت كوستروب قلعه يه كيردی وشاه حسينی حبس ايلدی
وعمی زاده سی اسمعيل بن برهانی پادشاه اتمك استدی اهل دكن غلوا يدوب قلعه يی
قوشاتديلر ميرزا خان شاه حسينك باشنی كسوب قلعه دن اشاغی اتدی دكنيلر حصاری
آتشه اوروب ايچنده اولان مفسدلری قتل عام ايلديلر شاه حسينك حكومتی اون سكز
آی اولدی بو فتنه ده فضلادن چوق كيمسه دوشدی سلطنت اسمعيل شاه قرار ايدوب
بر بچوق ييل پادشاه اولدی وبو وقعه طقوز يوز طقسان طقوزده ظهور اتدی ملوك
تلنكانه ودولت قطبيه سلاطين بهمنيه پريشانلغنده سلطان علی قطب الملك بو مملكتی
ضبط ايدوب پادشاه اولمشيدی بدخوی اولمغله برهمدانی يدنده مقتول اولدی بيوك
اوغلی جمشيد يرينه كچوب كوچك برادری قطب الملك ابراهيم فرار اتدی يدی سنه جمشيد
حكومت سوردكدن صكره برادری ابراهيم پادشاه اولدی واوتوز دورت ييل سوروب
عجم شاهلری ايله هم مشرب اولدی طقوز يوز التمش طقوزده وفات ايدوب اوغلی محمد قلی قطب
شاه يرينه كچدی ملوك خلج وراوده بونلر غوريلر فروعندندر اخلاج غوردن بر فوج سلطان
شهاب الدين ايله سابقاهنده كلمش ايديلر ايچلرنده محمد بختيار غايت قوی هيكل وزورمند
اولوب هنديلر جنكنده غالب كلدی فيللری بوزوب اوده ولنكوتی يه مستولی اولدی خطبه
وسكه يی كندی نامنه ايلدی صكره تبته واروب بوزلدی التيوز ايكی سنه سنده وفات
ايدوب اتباعندن محمد شيران يرينه كچدی هنديلر جنكنده اول دخی دوشوب سلطان
قطب الدين فرمانيله علاء الدين مهران نصب اولندی احمق وسفاك اولمغله قتل اولنوب
حسام الدين عوض يرينه كچدی التيوز يكرمی دورتده ملك ناصر الدين محمود جنكنده
اول دخی قتل اولنوب دولتلری آخر اولدی تواريخ اسلاميه ده ذكر اولنان ملوك هند
احوالی اجمال اوزره بو مرتبه در احوال ديانت هندده جمله ملل واديان اصحابی واردر يهود
ونصاری ومجوس ومسلم وعبدهٔ اصنام وعبدهٔ كواكب وعبدهٔ نباتات وحيوانات
وعبدهٔ عناصر وعبدهٔ افلاك طقسان قدر اصناف كثيره عد اولنور ومذاهب باطله
اربابی فرق سكزه چقار غرب وشمال سكاننك اكثری مسلم جنوب چوغی تناسخی در
بعضلر مسواكسز وغسلسز طعام يمزلر لكن جنابتدن غسل اتمزلر شرق وجنوب
طرفنك سكانی اكثر عبدهٔ اصنام وبراهمه درو ارالرنده اختلاف چوقدر محمد يوسف هروی كه
هندی كزوب كوردوكی امور غريبه يی بازمشدر ايدر كه چون كالبی حدودنه ايرشدم
بر جماعت كوردم كه باشلری آچق صاچلری طاغنق هم جادهٔ اسلامه كيدرلر كاه صنمه
عبادت ايدرلر زنار بلده تسبيح الله بری برلرينه انجنسه لراولرينی آتشه يقارلر وبابالرين اوغوللری
اولدورلر مسلم ونصاری ويهوددن غيری هنديلر قتنده زنا مباحدر بر عورتك متعددداری

اولوربه اصنامك اموردينيه سى جمله براهمه النده در بونلر حضرت ابراهيم عليه السلام
اولادينه منسوب يحنورلر نيجه فرق ومذاهب اصحابى اولمغله اهل نجوم بونلرى قمره منسوب
طوتر بونلرك اختلافى حكمانك امور طبيعيه ده اختلافندن زياده در بعضلرى كيجه
اوكوزه وفيله عبادت ايدر كيمى شمس پرست وستاره پرستدر فرس قديم كبى جمله اشيا
شمسدن صادر اولدى ديرلر وكيمى قدماء يونان كبى عناصره وكنديلرك كچمش دلاورلرينه
طپارلر بجرات سمتنده اولان مشركارك اشبهى فيثاغورس رأينه تابع اولوب مانويلر
قاعده سنه رعايت ايدر وبونلره بانيــارى ديرلر قتل انلر قتنده جرم عظيمدر قارنجه دخى
اولورسه بونلر انواع طيب ايله بخورلنوب برعورت الورلر وبايى مباح كوررلر اكثرى
صايمدر كيجه برپاره شكر بيوب سودا يجرلر وقارنجه يى شكر بشر تى ايله بسلرلر كندودن
صكره ماللرينى صويه احتياج يرينه وصيت ايدرلر وآبدوتى ديرلر برطائفه واردر برمدت
هرنسنه دن پرهيز ايدرلر صكره جمله فسق فجورى اشلرلر كيمى خالقى اثبات ورسلى نفى
ايدر وكيمى فرقه فرقه معبودلره طپار وكيمى نفسنه تعب ويرميوب جمله سنى سلب وانكار
ايدر عبادت قيدنده اولماز يغو كفارى نصارى كبى برتكرى يه طپوب اوچ مسـاوى
صورتله تصور ايدرلر واكا سان رويى ديرلر اوچده برتكرى معناسنه بونلرك درويشلرينه
دوليسى ديرلر مناسترلرى واردر چاك چالنور مخصوص لسان ايله عبادت ايدرلر اوديسه
اولكه سنده پرسوتم نام موضعده بر بتخانه واردر چكات ديرلر انده بربويك معتبر صنم قونمشدر
هنديلر اولندكه عورتنى اولا اوچ كون اول صنم خدمتنه قيوب بكارتى ازاله اولنمش
بولنورسه مسرور اولورلر والا شوم عد ايدرلر هنديلر اول بتخانه ده سينه لرينى چاك
وبدنلرين زخمناك ايدوب مجروح يرلرى اول صنمه سوررلر اوكولور مؤمن وكافر صنم مزبور
اوكنده ترك ادب ايلسه هلاك اولور هفت اقليمده مسطوردر كه مولانا لطف الله نيسنا بورى
بحر وبر سياحى اولوب برجماعت ايله اول بتخانه يه واردقده براهمه مراعات ادب شرطيله بونلرى
ايچرى قودى برى قصدا صنم طرفنه توكردكده فى الحال روحى قبض اولندى مولانا ايدر
بومعنادن بزغايت منفعل ومتأثر اولدق زيرا برصنم باطلدن بونك كبى تأثير عظيم سرى
ندر ديو افكارله خوابه واروب رؤياده بومشكلك حلنه بشارت واقع اولوب برشخص
ديدى كه صنم مزبورك تأثيرى اول جهتدن اولور كه نيجه بيللر توجه نفوس انسانيه انك
جانبنه اولمغله اراده تعلق پيدا اتمشدر مرنفوس اولدوغندن اول اثر ظهور ايدر احوال علم
ومعرفت هندك علما وحكماسنى اكسك دكلدر انلر يانندە هند مبداء حكمت اولوب اول
حكما اولان برهمن اكبر حكمتى اظهار وآلات حربى اختراع اتدى صور افلاك وبروجى
سند وهند يعنى دهر دهور نام بركتابده يازوب مبدء اولى اثبات اتدى ومدار كردش
روزكار دورتدور اوزره دردى دوراولك مدتى اون يدى لك وبكرمى سكز بيك سال
ايكنجى دور مدتى اون ايكى لك وطقسان التى بيك سال اوچنجى دور سكزلك والتمش دورت
بيك

بيك سال دوردنجى دورده عمر طبيعى آدميان يوز ييل اوچنجى ده بيك ييل ايكنجى ده اون بيك
ييل اولده برلك اولدى ديويازمشدر صكره كلن براهمه وسوفستا علم نجوم وطب وحكمت ايله
مقيد اولوب علم حسـابده تفرد اتديلر روم وعرب انلردن اخذ اتدى علم سحر وافسونى
ونيرنجات وطلسمى بونلر وضع ايلدى كاهنلرى ضمير كويلقده بى نظيردر صولدن صاغه يازارلر
وخطلرى ايكى نوعدر برى دمر قلم ايله جوز هندى يپراغى اوزرينه دركه برك مزبور ايكى
ذراع قدر اوزون اولور لكن قليل البقادر برنوعى سياه كاغد اوزرينه برجنس بياض سنك
نزبى قلم كبى يونوب يازارلر بياض خطى چقار واصلا محو قبول اتمزدكن كاتبلرى انى
استعمال ايدرلر وبونلرك حرفى عربى حرفه بكزردللرى مختلفدر تطير وفاله عظيم اعتبار
ايدوب علم نجوم وسحرى سايردن مقدم طوتارلر وعلم طب دخى بكار بنك قانونى اوزره
واجباتندر لكن بونلر طبده يونانى وعرب متانتنه واصل اولامزلر احوال سياست
هنديلر اراسنده دعوا ونزاع نادر واقع اولور شاهده وحجته محتاج دكللردر مجرد سوزه اعتماد
ايدرلر بركيمسه يلان شهادت اتسه پارمقلرينك اوجندن بربوغومنى كسرو بركيمسه برآخرك
عضونى ازاله ايلسه ضماندن غيرى النى كسرلر وبراهل صنعتك النى وكوزونى مجروح ايدن
قتل اولنور احوال صنعت وتجارت هنديلر اراسنده اهل صنعت غايت معتبردر جمله
ارباب صنايع معاف ومسلم اولدقلرندن غيرى ميريدن انلره ذخيره ويريلور وهندك
نيجه يرلرنده تجارت اشتهارده در خصوصا طيب وبهـار وجواهر وحرير وپنبه وسائر
متاع اطراف واكنافه هندن كيدر احوال حرب وشجاعت هنديلر اكثر شجيع وقليل المرحمه
طائفه در جنكه فيللر كتوروب اوزرنده طوپلر توفنك لر اتارلر اتلولرى نادردر برجنكه
كاه اوتوزبيك فيل سوررلر اخلاق وعادات هنديلر اكثر سياه چرده وسط القامه ونحيف
وطويل اللحيه اولورلر غم وغصه بلمزلر كيمنك صقالى كوبكندن اشاغى صارقار اولدكده
تراش ايدرلر واوزون ساچ قورلر اكابرى جواهر ايله كندويى تزيين ايدوب مختلف لباسلر
كيرو سطى بزوچوقه كيوب ادناسى حيوانات دريسى وقوشلر پوستى كيربعضلر اوديرينى
اورتوب چپلاق كزر عورتلرى انجق طون كيرارلرنده نسبه واصله غايت اعتبار
واردر اسيتدكلرى قدر عورت الورلر هربرينك مهرى ايكى اوكوزدر واكثر عورتلرى
فاحشه كنديلرى حيله كار قوم اولوب برآيده قرار اتمزلر لكن بكلرينه غايت مطيع طائفه در
يدكلرى اكثر برنج در حيوانى باشنه اوزمغله اولدروب يرلر بوغازلمزلر ارى عورتى قولا غنه
كوپه وقولنه بله زك طقار وكفار ارسنده برعورتك متعددارى اولور هربرى اول عورتك
لوازمنى كوروب اوقاتى ارالرنده تقسيم ايدرلر وهربرينك نشانى واردر برى كلدكده قپويه
نشانى ديكوب ايچرى كيرر برى دخى كلسه نشانى كوروب كيجى ويرر وبونلرك اولادى بابالرندن
وارث اولماز لكن قز قرنداش اوغلى وارث اولور زيرا اولاد عامه دروسائر كفار هند اراسنده
زنا مباحدر الا مسلمانلر ايله قاريشن هنديلرده دكل وكندى قز قرنداشنى وكندى قزينى

وحاله سنى وعمه سنى تزوج ايدر وبونلر ياننده صغر اولدرمك ويمكدن بيوك جرم يوقدر
بركيمسه كه صغر اولدورن ياخود بيه قتل ايدرلر وصغر تزكنى يوزلرنه كوزلرنه سوررلر
مسعودى قولنجه بونلر اراسنده ضرطه عيب دكل سعال عيبدر حبس ريحى جائز كورمزلر وهنديلر
غايت تن پروردلر ته منهمك طائفه در فسق وفجورى جمله مباح كوررلر اشربه ومعاجينه
رغبت ايدرلر ومسافرى رعايتده قصور اتمزلر ولايتلرنده مسافر آب وعلف كتورمكه
محتاج دكلدر هر منزلده جمله لوازمى موجود بولور ونه كونه لذت استرسه منع يوقدر
اوديسه اولكه سنده اوغانيان استيلا سندن اول مكنه نام برمالدار وار ايدى دورتيوز
عورتى برراوده اسكان ايدوب لوازمنى كورمش ومسافره وقف ايلمش ايدى اوزرلرينه
بروظيفه دار قيوب برغريب كلدكده غسل اتدررر وكيدررواول منزللرك برينه قورعورتله
خلوت اتدرردى صباح خرج راه ويروب يوللر وبوحالى جمله خيرتدن وآخرته منسوباتدن
عدايدردى وهنديلر كفارى موتاسنى احراق ايدوب قبر بلمزلر سنده ده مجاور اولانلر مخفى
احراق ودفن ايدر سيام مملكتنده عورتك ارى اولدكده ينساركن مزين وملبس آتشه
كروب بله ينارلر وبرهمن بوطريقله يانان عورت طوغرى جنته كيدر ديو ترغيب ايدرلر
كه برآدمك وافر عورتى اولوب جمله سى بله ينار واول كيرمه نزاع ايدرلر احوال ابنيه هندك
اكثر اولرى اغاجدن وطوپراقدن ياپلوب خرماپيراغيله اورتولور لكن اكابر سرايلرى
سلفده معظم بنا اولوب اسكى مصرويونان قومنك بنالرندن مكلف اولدوغنه اثارى
دلالت ايدر آب وهواهندده ملايم وشديد روزكارلر خصوصا شرقى يللر غايت صاغ اسر
نهايت ولايت واسع اولمغله هواسى هر يرده بردكلدر خط استوايه قريب يرلرى اسى وبعض
يرلرى فى الجمله معتدل وشمال سمتى بارددر بعض يرلرنده سنه ده ايكى حصاد وايكى يازاولور
ايكيسى اورتاسنده اتزيا ديمكله معروف روزكارك هبوبى حرارتى تعديل ايدوب برنوع
قيش اولور وجمله اهويه سى ضررسز اولوب ايازده يا تانارده بله كيجه برثقالت عارض اولمز
صولارى لطافتنه غايت يوقدر احوال انهار هندك واسع انهارى واردر بعض اهل فن
بواقليمك التمش قدر نهرنى تعيين ايدر كه بونلرا كثر نيل كبى هنكام صيفده طاشوب سقى
اراضى اتمكله ولايتك محصولدارلغنه باعث اولور مشهورلرى بونلردر نهر هند قدماء اهل
هند بونهره آيندر وساندوس ديرلردى كه غربيسنده اولان مملكت اول اجلدن سند تسميه
اولندى وآيندردن هند مشتق قلندى نهر مزبور طوايف مختلفه قتنده نيجه اسملرله
تسميه اولنور كتب اسلاميه ده نهر مهران يازيلوب بعضلر كتابنده دويل وقارسند دخى
دينلمشدر منبعى نهر غانج منبعنه يقين يرده جبل نوغراقوت اتكندن چقوب طقوزيوز
ميل قدر شمالدن جنوبه جريان ايدر منبعى بعض اهل وقوف تحريرى اوزره كشمير طاغلرى
جنوبنده يوز طقوز بچوق درجه طول اوتوزبش درجه عرضده در آستاغر شرقندن
چقوب روبندى يانده كابل صويى ايله جمع اولور اندن شرق وجنوبه كيدوب هزاره صويى

قاريشر

قاريشر نيلابك غرب شمال طرفندن غرب وجنوبه دونر ايكى مرحلده جهينكوت نام
جبل عظيم دبندن چقوب ايكى مرحله ده چوپاره يه وبعده ايكيشر مرحله ده پيلوپوته
وديره اسمعيل خانه وديره فتحى خانه بعده دورتده سيت پور واروب اندن نهر چنهاو بله
اجتماع محلنى چر ونهر وياه ايله مجتمع اولوب اون مرحله قدر يرده كوفدى وباولايه اندن
برمنزل بعيدده متيله نام قلعه يه اندن بش مرحله ده پكره وبشده سهوانه وبشده نكرپچه
واروب ايكى مرحله ده دخى ايكى بيوك اغزدن دريايه دوكلور بوسياق شيخ علم الدين قمرى
روايتى در بعضلر درلركه نهر مزبور نكرتته دن شمالده اوج بلوك اولوب برى تته غربيسندن
چقر لاهرى بندر ياننده دكزه قاريشور برى لاهرى دن برمرحله شرقه رانى پرنام قصبه اولوب
ياننده دوكلور ونهر مزبور جمله قرق ايكى مرحله مسافه قطع ايدر بونك زياده عرضى اللى
استاد يوم وعمقى اون بش آدم اولوب ايچنده وافر بحرى جانورلر تمساح وكلر اولور بوتمساح
انسان انته مايلدر وسن وقوفى يوقدر آخر عمرينه دك بيور نهر مزبورك صويى آخر
دريادن كلن حيوانات لونى بوزار وبونهره پكرمى قدر نهر قاريشر بعض اهل وقوف ايدر
جبال كشميردن بش نهر چقاربرى وياه ديمكله معروفدر شرق وجنوبه اقوب لاهورك
شرق وجنوبندن چقوب اوچه ياننده نهر هنده دوكلور ايكنجيسى نهر راوى درسمت لاهوره
جنوبه آقوب غربه دونر سيور التنده نهر هنده دوكلور اوچنجى نهر چنهاوكه غرب وجنوبه
آقوب مولتان ياننده نهر سنده دوكلور دوردنجى نهر وبهت دربهرا ياننده نهر مزبوره قاريشور
بشنجى نهر راوى در انلرك بيوكى نهر چنهاو دركه نهر چندر پاك دخى ديرلر لاهورك شرق
وشمالندن كشمير طاغلرندن كلوب سيالكوت شمالنه وسودره يه وكوپره يه اوغرار غربه طوغرى
هزاره يه كيدر وچند پوته واررسپوردن يوقارى ويرته نام نهر بوكا قاريشراندن اوپچه
وسيت پور اراسنده يوزالتى طول ويكرمى طقوز عرضده نهر سنده قاريشر غايت سريع السيردر
نهر مزبور اوزرنده كشميردن لاهوريولى اوزره اورغاندن ايكى كوپرى واردر برى بونك كنارنده
ياهوديرلر عظيم عالى درختلر شاخنه بغلو دورت رسيماندر كه بوغونلغى قول قدر صويوزندن
اوج ذراع يوقارى كريلوب محكم بند اولنمشدر اول ايپلره زينه ديرلر صوچكلدكده اشاغى
قازقلره كررلر طغيان اتسه يوقارى اغاجه قالدررلر اول محلده صونك عرضى يوز ذراع
مسافه در اول دورت ايپدن يوقارى ايكى ايپ دخى بند اولنمشدر يولجيلر پياده اول
ايپلرى طتوب دورت اورغان اوزرنده كه عرضى نصف ذراعدر يورويوب چررلر واتلرى
كيرى قرنده يلدروب چررلر جميع زمانده اياقدن انده چكدن يوقدر جسر مزبورك برى
دخى راه كميرده دركنه فرده اولور برنوع علفدن بوكلمش يتمش سكسن ذراع ايپلرى كنار
نهرده درختنه محكم بند ايدرلر اون بش قارش قدر صويوزندن مرتفع اولور وبرى بچوق
ذراع طولى وربع ذراع عرضى برايپى بر چتال اغاجك باشنه بند ايدوب اول كريان ايپه
چررلر خلقه كبى آصلور طورر چكمك مراد ايدن چتاله كيروب ايپك اوزرنده اوتورر ويراوزون

ایپ دخی اول چتال اغاجه باغلی وبراوجی بری کنارده درچکرلر کنارده وارد
بوشالدقده کروچکرلر اول اوتوراجق ایپك وهر برینك مخصوص اسملری واردر بواسلوب
اوزره برا یپدن چتال کپری دخی کشمیرك برنل یولنده دمکند نام قریه ده درانده بهارده آت چکمکه
امکان یوقدر صیغله اتك بویننه وقویروغنه برایپ بغلیوب ایکی طرفدن چکرك کچرلر بونهر
چنهاوه دوکلن انهاردن نهر وبهت یوزاون ایکی بچوق طول اوتوز بش عرضده کشمیر
طاغلرندن چقوب غربه اقار فرحالهیه و بهرایه اوغراراندن صوان صوی قارشدوغی یره
کلوب بهراوه وارر شورن دن برمرحله شرقده مولتاندن اوچ مرحله یوقارده نهرچنهاوه
قاریشر بردخی نهراوی درلاهورك شرق وشمالندن کلوب لاهوره اوغرار اندن غربه
وشمال اراسنده مولتانك شمالندن کچوب التنده یوزیدی بچوق طول یکرمی طقوز بچوق
عرضده چنهاوصوینه قاریشر نهرویان لاهورك شرق طرفندن کلوب جنوبندن
کچر غرب وشماله میتاله اوچه التنده ومیتاله اوستنده نهرمهرانه قاریشرلورنسوا یدرنهر
مولتانه ایداسیس دیرلر اکا یدی نهر قاریشر واول برینه هپازیس دیرلر اسکندر سفرینك
نهایتی در نهرصوات یوز اون دورت درجه طول اوتوز بش درجه عرضدن کلوب
فرحال ایله راول بندی اراسنده نهرویهته قاریشر نهر غانج که هندك شرقیسنده نهر
هند قدر بونهر عظیمدر کانك وکنك دخی دیرلر کاف صیغرا یله کتب قدسیه ده فیزوم
اسمیله مسطور اولان نهر بودر ظن اولنور مرقاتور ایدر حالا غانجه نهر قانتا اوم دیرلر تبت
وتاتارستان طاغلرندن چقوب جنوبه اقارو بنکاله کورفزنده برایکی اغزدن دکزه دوکلور
تنك یری ایکی میل جرمانی در واسعی بش میله وارر وزیاده عمقی یوز قدمدر پس نهر
هنددن بیوك اولور لکن لورنسو ایدر متقدمین ظن اتدیکی قدر بیوك دکلدر و یکرمی
قدر نهر دخی بوکا قاریشوب اون ایکی میلدن زیاده انلی اولمازو زیاده عمقی سکز قولاجدر
بنکاله اولکه سندن اوروشهرنی بیوك کمیلر کچوب دخی اوته کیدرلر بونك جریانی ملایمدر
کرچه منبعندن عظیم صیت وصدا ایله چقوب اوچرم قیالردن دوکلور او وایه کلدکده
ابتدا برکولده جمع اولور اندن چقوب ملایم اقار صویی غایت لطیف ولذیذ خوش
رایحه لو ونافعدر نیل صوینه بکزر ایکی کنارنده وافر موز اغاجلری اولور ایچنده تمساح وطکوز
بالغی دیدکلری دلفین اولور وپلنیوس نقلی اوزره اوچیوز قدمدن اوزون یلان بالغی اولور
هندیلر اعتبار ایدوب پرنج دوکرلر مبارك بالقدر دیرلر وبونهره دخی عظیم اعتقادلری واردر
بعید یردن غسله کلورلر قدرتی اولمیان صوینی کتوردر نارسینغا پادشاهی هرهفته اندن
صوکتوردوب یونورو بوغسل موجب مغفرتدر زعم ایدرلر وکنارنده امینلر اوتوروب
هندیلردن وافر مال تحصیل ایدرلر وجابجا بتخانه لر ومقاملر واردر هندیلر انده معتکف
اولوب کیمی بونهره طیار وکیمی نفسنی فدا ایدوب کتوررایچنه اتاردیرلرکه بونهره قاذورات دن
برشی القا اولنسه هوا قرار وب ریاح وامطار ظاهر اولور سلطان محمود قنوج غزاسنده بونی

تجربه ایدوب صحیح بولدی دیو عتبی ذکر ایدر قنوج بونهرك ایکی ذراعی اراسنده دروبو نهر
اوزرنده قلاع ومدن براهمه بری برینه متصلدر نهرغانغا بو نهر کبیردن شمالدن جنوبه
اقوب اودیسه کورفزنه دوکلور برهمنلر بوارماغه دخی غانج قدر اعتبار ایدرلر بوکا دخی برقاج
نهر قاریشر پاله وقرو سیارو بنورنام صولر قارشدقدن صکره غانغا اسمیله اکلوب اعتبار
بولورو بوصولر جمله غات طاغندن چیقوب اولکه یی صقی ایدرلر نهرناغوندی نارسینغا
اولکه سنده بر نهر کبیردر غات طاغلرندن چیقوب شرق وجنوبه اقارکتدکجه بیوك اولور
نارسینغا اولکه سنی اکثر سقی ایدر وبیسنا غار شهرلرینه اوغرایوب دکزه دوکلور
بونلردن غیری نهرماندونا نهرخابریس نهر قانپو نهر میقون که منون دخی دیرلر بونلر جمله
برکولدن چیقوب پغو وسیام ده بحره دوکلور هر بری بیوك صولردر غیرهنده برقاج واسع
کوللر واردر بیوکی خیامی کولی در چوره سی دورتیوز میل احاطه ایدر وبحردن بشیوز میل
بعید در ذکر اولنان انهار بونلردن چقار بری دخی کین کوی که وسعتی برمیل قدر اسکندر
تاریخنده مسطور در اطرافی صق اورمان اولوب اسکندر عسکری صوسزلقدن
بوکالمش ایکن بونده حیات بولدیلر احوال جبال هندك شمال طرفی عظیم طاغلردر انلره
فرنك پارو پامیزوس ونوغرو قوت وقاو قاز وژ اسملرینی اطلاق ایدر ایچنده دخی وافر
طاغلر واردر هر بری اشجاردن ونباتاتدن خالی دکلدر انلره غات طاغلری دیرلر سولینوس
تحریری اوزره هند اورمانلرینك اغاجی برمرتبه مرتفعدر اوق آشرمق ممکن دکلدر بوطاغلر
ختای نهایتنه واررهنددن یکدکده کابل وبدخشانه وخراسانه کیدر کشمیر وتبت بوطاغلر
ایچنده در وانهار هند اکثر بوطاغلردن اقار احوال نباتات ومحصولات هندده انواع غلات
وحبوبات خصوصا اریه وپرنج وشکر قامشی وافر اولور میوه انواعی دخی چوقدر بونلردن
غیری بو برکونالك مرقرنفل زنجبیل وجنوب سمتنده دارچینی وسنبل ونیل وهلیله وبلیله
ونارجیل وبلادور وصندل وسائر معتبر ادویه مضرونافع اوتلر وکوکلر واغاجلر بی حددر
سولینوس قولنجه هند بوستانلرنده انجیر اغاجی اولور که التی آدم انجق قوجاقلر وکولکه سی
ایکی استادیوم یری طوتار یپراقلری قلقان کبی عریض ومیوه سی غایت لذیذدر
وسازلقلرنده برمرتبه ایری قامش بترکه ایکی بوغوم اراسنی کسوب برقایق کبی استعمال
ایدرلر آبنوس اغاجی ایسه هنده مخصوصدر واوچرم قیالر اراسنده جوز بوا اشجاری بتر
وبحراتده قسط حقیقی اولور که اکا یوقوردیرلر دهلی ولایتنده برجنس میوه اولور که طبیعت
قوتی ایله ارککلی ودیشیلی در خلق اکا اعتبار ایدرلر ذی قیمتدر وبحراتده تاری دیرلر براغاج
واردر بوداغن کسوب کوزه اصارلر صویی برجنس شراب اولور ایچرلر وطلا بار اولکه سنده
برجنس پنبه اولور که ایپ یرینه انی بوکرلر انده کندر اولماز بپراغندن اولر اورتوب اوانی یپارلر
معدنیات قسمندن سیم وزر معدنلری وافردر لکن التون ونحاس ودمر وقورشون معدنلری
وجودنده اختلاف اولندی دیودوروس وجودینه وپلنیوس عدمنه ذاهبدر جواهر

قسمندن انجو والماس والتون رنكلی قرپز و پرازنام جوهر و یاقوت احمر چوقدر ایپکی غایت واقر
اولور و اصناف عطر و عاج و عنبر بری درخصوصا مالابار سواحلنده عنبر چوق بولنور بونك
ماهیتنده وحقیقتنده چوق سوز وار درلو رنسو برجنس ساقزدرکه دریادبنده بتر دیدکاری
معقولدر بو یازارلکن برنوع اروك شمع عسلی اولمق دخی معقول کورینور و بونك اوچ نوعی
واردر بری بیاض بری سنجابی بری سیاه اقی جمله دن معتبر در احوال حیوانات هندك
جانورلری سائر یرلر حواناتندن بیوك اولور خصوصا فیل غایت چوق اولور سوری سوری
کزر و بیوکی ارتفاعده طقوز ذراعه وارر بعض یرده اون اون بردخی اولور بیوکنه ملوك رغبت
ایدوب الورلر ذی قیمتدر بهاسی بیوکلکنه کوره در و بونلرا کثر انسی اولوب فرمان بردرو بریه ده
فیل قدر اورنلر واردرکه فیللر ایله جنك ایدر وهندك حیاتی چوقدر هندیلر انی کباب
ایدوب ییلان بالغی کبی یرلر و برنوع بیوك قارنجه اولورکه بو یرینکجنه یکزرانی دخی بیر ایله
یرلر بعض کتابده ایدر دهلی بیابانده ربکستان وار درکه قرنجه لری سك مثالدر اول
ربکستانده تبر اولور لکن ذکر اولنان قارنجه لردن یاقلاشلماز انجق شمس دائره نصف
نهار یا نصف لیله وارد قده ایلرینه کیررلر ظرفلر کتوروب عجله ایله واروب تبر طولدورر لر
وهندك کلابی بیوك وشجیع اولور ارسلان ایله دوکشور بونلردن غیری ببر و کرکدن
و بیاض میمونلر و بوقلمون دیدکلری حیوان که غداسی هوادر دیرلر و طیور قسمنك انواعی الاجه
طوطیلر والوان مختلفه ده قوشلر که سائر دیارده نظیری یوقدر و طاوس وغیری طیور بی
نهایه در هندك خواصندن بری بودر که انده خنزیر اولمازو مالا وارا ولکه سنده آت بولنماز اطرافدن
کتورورلر سیام شرقیسنده اورمانلو طاغلرده ببر چوقدر و ماریقی دیرلر برنوع حیوان اولورکه
یوزی قرپوزنه بکزر قو یروغی عقرب قویروغی کوده سی ارسلان کبی درو قیلان دخی وافردر
کجرات صحرالرنده بریه ده کرکدن وافردر صباح صوایچمکه کوللره کلوب انده بیوك بلانلر
چوق اولمغله اننده اولان بو ینوزی ایله صویی قارشدوروب عفونت ومضرتن دفع ایدر
اول بو ینوزك خاصه سیدر و بو جانور فیله عدو و سائر جانورلره محبدر مانده اولکه سنده
وافر بیوك دوه کبی اور بجلو صغرلر اولور دوه کبی چوکر یوك یوکلدرلر و هندیلر خصوصا براهمه
مطلق صغره تعظیم ایدوب ذبح واکلنی حرام بیلورلر مبارك حیوان دریو اولدقده دفن ایدرلر
دهلی ده یاسه دیرلر صاری کچی قدر برنوع حیوان اولورکه قارندن پا تزهر دیرلر معروف حجرچقار
بوطاشك خاصه سی سمومی و عفونتی دفع ایدر و بونك خاصه سی نوعیه اولوب عناصر
کیفیتندن دکلدر سولینوس ایدر هند دریاسنده قدرغه بالقلری اولورکه طولی دورت
دونومدن زیاده در وفیسه تره دیرلر برنوع بالق که حددن افزون جسیم وطویل اولوب
برعمود رفیع کبی کیملر سرنی بو ینجه قالقوب برمرتبه صواوفورر که غالبا کیملری غرق
ایدر و دهلی ده برجنس قیون اولورکه التی قویروغی وار بری موضع معهودده بری کوکسنده
ایکیسی اموزلرنده ایکیسی بوطلرنده و بالجمله هندك عجایبا تنه نهایت یوقدر مسالك ممالك هند

دارملك کجرات اولان احمدآباددن کنبایت جنوب وغربه اوچ مرحله و بروج جنوبه التی
مرحله وسرخیج شرق وشماله اون مرحله بهرو پتن دن لاهور شرق وشماله دوشراولا
دیبال پور برمرحله اندن چوهبر برمرحله اندن لاهور ایکی مرحله در و پتن دن سید پور شرقه
اون مرحله وسرخیج جنوبه اون مرحله در و منکلوردن زکد غربه برمرحله جامهر ایکی
مرحله لاهری دورت مرحله منکلوردن سومنات شرقه برمرحله احمدآباددن جالور
سکز مرحله جالوردن لاهور التی مرحله در ودکن تختی احمدنکردن کولی اون سکز منزل
ودولت آباد غربه اوچ منزل اندن بروج غربه اوچ منزل احمدنکردن بندر جولی یدی
منزل وقدرآباد بش منزل واحمدآباد شرق وشماله یکرمی منزل و بیجانکر شرق وجنوبه
اون منزلدر واکره دن ران تمور غربه سکز منزل اندن هندون شرقه اوچ منزلدر وبدردن
کولی کنده شرقه اوچ منزل سرو هی شماله اون بش منزل وکولی کنددن سید پور جنوبه
اون منزل درصاتیغاندن پولاری اوچ منزل وکور شماله سکز منزلدر ولاهوردن
کابل غرب وشماله اوتوز منزل ودهلی شرق وجنوبه اون بش منزل ونیلاب اون بش
منزل وملتان غربه یکرمی بش منزل وسلطان پر اوچ منزل اندن ماچیوان برمنزل
اندن سهیرند التی منزل اندن پایل ایکی منزل اندن تنیسر ایکی منزل اندن کتیل واندن
پانی پت ایکیشر منزل اندن دهلی اوچ منزل در سلطان پردن چالنتر دهلی یولی اوز
برمنزل در ولاهوردن چهنی غرب وجنوبه ایکی منزل اندن دیبال پور بربوچق منزل اندن
پتن برمنزل دیبال پوردن ملتان سکز منزل ولاهوردن خشاب غرب وشماله اون منزل اندن
چهینکوت اوچ منزل لاهوردن هزاره بش منزل کابل یولیدر هزاره دن خشاب اوچ منزل
ودهلی دن لاهور غرب وشماله اون بش منزل واکره شرق وجنوبه سکز منزل دهلی دن
تاکور غربه اون بش منزل و پانی پت دورت منزل اندن تانیسر اوچ منزل اندن کتیل دورت
منزل اندن مالینر بش منزل اندن سماتا بش منزل اندن ترهاده دورت منزل اندن سلطان
پور برمنزل اندن لاهور ایکی منزل وجونبوردن احمدآباد اون منزل وچیتور دورت منزل
ولاله پور غربه یدی منزل وسید پوردن کولی شماله اون منزل و پتن غربه اون منزل در
وفرحاله دن راول پندی غرب وجنوبه دورت منزل ودمتور غرب وشماله اوچ منزل ونیلاب
بش منزل وسوکره اوچ بوچق منزل اندن نیلاب بربوچق منزل ورهتاسدن راول
پندی شرق وشماله اوچ منزل راول پندی نیلابدن شرقه اوچ منزل و پکلی دمتوردن
شرقه بش منزل وهزاره پکلی دن غرب وجنوبه دورت منزل ومارکلی هزاره دن شرقه
اوچ منزل ونیلابدن غربه بربوچق منزل پکلی دن صوات غرب وشماله یدی منزل واشناغزدن
شرقه دورت منزل ونارسینغاده ماسولی پتن دن کند پولی اوچ فرسخ اندن کولی
اوچ فرسخ اندن پدر اون بش فرسخ اندن احمدنکر بش فرسخ پدردن احمدنکر بش
منزل اندن بروج برمنزل غربه در تمه احسن التقاسیم ده هند ایله چین فرقنی بویله یازارکه

اهل چین لوطی وهندیلر زانی درچینی لر اکثر صقالسز کوسه اولور هندیلر اوزون صقاللی در وهندیلر حیضده عورته وارمازلر چینی لر وارر وهندیلر مسواك وغسل استعمال ایدرلر چینی لر ایتمز بلاد هند چین دن اوسع در لکن چین هند دن معموردر ایکیسنده بیله نخل یعنی خرما یوقدر هند احوالنده بو مقدار کفایت ایدر من بعد غرب وشمال سنورلرنده اولان مملکتلری بیان ایده لم انشاءالله تعالی فصل ۲۳ در اقلیم سند کسر سین ایله سند بن حام اسمندن مأخوذ اولوب نهر هند بو اسمله تسمیه اولندوغی والدن نهر مزبور نواحی سنه سند دینلدیکی بعض کتبده مسطور واهل فن لسانده شایع ومشهوردر حدودی غربده حدود مکران وصحراء سجستان جنوبده بحر محیط شرقی شرقده بلاد گجرات وشمالده ثبت وکشمیر وکابل ولایتلری در تقویمده بلاد مکران وطوران وند هه سنده منضم وحدودنده داخلدر دیو یازار بز بو فصلده کاوه وند هه وسند مملکتلرینی ذکر ایدرز اطلسده وسائر ترجمه اتدیکمز کتابلرده بو اقلیمه تعرض اولنیوب هند ضمننده بر ایکی سوز ایله گچمشلردر زیرا بو سمتلرده وقوفلری یوقدر اولا بلاد سندك اکثری نهر مهران غربیسنده واقع اولمشدر مشهورلری بونلردر دابل دیبل دخی دیرلر یوز بر بوچق درجه طول یکرمی ایکی بوچق عرضده دریا کنارنده سلفده مشهور بندر شهر ایدی نهر سند بونك کنار شرقیسنه دوشر حالا بر کوچك خرابه شهردر صونك اغزنده بردبلك اوزرینه واقع اولوب غایت شدید الحراره یردر بو شهر کیدرك جمله خراب اولوب دیبل اسمی ناحیه سنه اطلاق اولنور اولدی وسند بندری حالا دیبلدن ایکی مرحله شرقده لاهری نام بندردر شهر مزبور یوز ایکی بچوق طول و یکرمی ایکی بچوق درجه عرضده سند صوینك بر بولکی دکزه دوکلدوکی یرك شرقنده برشهر وبندردر تته غربیسندن گچن بلوك بونك جنوب طرفندن بحر و دریانك مد وجزری شهر اوکنه واروب صویی کاه اجی اولور منصوره یوز بش بوچق طول یکرمی بش بوچق عرضده بر بیوك شهردر نهر مهران دن بر خلیج بونی احاطه ایدر شهر اورته سنده جزیره کبی در وبوکا نهوان دخی دیرلر منصوره تسمیه سنه سبب عزیزیده مسطور اولدوغی اوزره خلفاء عباسیه دن ابوجعفر المنصور عصرنده هزار مرد لقبی ایله ملقب عمر بن حفص مهلبی بنا ایلدیکی اوله سلفده بونك باشقه ملکی وار ایدی هند پادشاهلری اسلوبنده کوشوان طنا قنردی ونقد رایجی قاهری ایدی که بری اللی اقچه چکر صدر اسلامده فتح اولندی اکثر خلقی مسلمدر ومنصور نامیله مصر وخوارزم وافریقیه ویمنده شهرلر واردر محللرنده ذکر اولنور مولتان یوزیدی بچوق طول ویکرمی طقوز بوچق عرضده برشهر مشهوردر نهر جنهاو بونك جنوبنده برساعتلك یردن گچوب غربه اوچه یه کیدر وبو شهرك واسع نواحیسی واردر غربده حد مکرانه وجنوبده منصوره یه وارر وبوندن غزنه یوز التمش فرسخ شماله دوشر لور نسوا ایدر بو شهرك عورتلری فارس وجنکجی اولورلر وبو شهری بعضلر هند دن قیونده ابوریحان سنددن عد ایلدی بر حصار استواری واردر اطرافی نصف فرسخ قدر باغ وباغچه

وبی نظیر

وبی نظیر قصرلر وسرایلردر ملوکی انده اولور بارخان یوز اون دورت بچوق طول واوتوز درجه یکرمی دقیقه عرضده سند صویی غربیسنده قندهار یولی اوزره مولتانه تابع قصبه وقلعه در بوندن سیت پوره یدی مرحله مابین بیابانیدر وغرب وشماله ملاك تته نام طائفه یرلرینه طقوز مرحله طاغلر وبیابانیدر اول طاغلرده بارجان طائفه سی اولور بیرون یوزدورت درجه طول و یکرمی بش عرضده سند اسکله لرندن بر بلده در دیبل ایله منصوره اراسنه دوشر بوندن منصوره یکرمی بش فرسخدر چهینکوت جینکوت وچنکوچ دخی دیرلر یوز طقوز بچوق درجه طول واوتوز ایکی درجه عرضده نهر سند کنارنده برشهر عظیمك واول ولایتك اسمیدر شهر مزبور نهرك ایکی طرفنده بیله واقع اولوب اورته سندن بحر ونهرك ایکی طرفی عظیم طاغلردر شهر مزبوردن نیلابه وارنجه بش مرحله ممتد اولور بو ولایت براوجوزلق مملکتدر شهر مزبور بر بندر مشهور اولوب کابل ونیلاب وبو شهر ساج اباغی دوشمشدر جنکوت بونلردن جنوبه واقع اولور بو چهینکوت طاغلرنده اوغانیان ساکن اولورلر انلره اوان دخی دیرلر چوپاره نهر سند کنارنده بر جبل عظیم زیلنده بلاد اوغانیاندن بر بلدهٔ قدیمه در چهینکوتدن ایکی مرحله اشاغی دوشر خانه پرچوپاره دن ایکی مرحله اشاغی نهر سند کنارنده بر شهردر پیلوتوخانه پره دن ایکی مرحله اشاغی بر جبل عظیمده نخلستانی وباغلری چوق شهردر نهر سنده بوکا قریب یردن گچر دیرهٔ اسمعیل خان نهر سند کنارنده دوز یرده بر بلده در پیلوتودن ایکی مرحله اشاغی دوشر دیرهٔ فتحی خان نهر مزبور کنارنده بر دوز یرده اندن ایکی مرحله اشاغی بر بلده در سیت پور یوزیدی درجه طول یکرمی طقوز بچوق عرضده نهر سند کنارنده بر بلده در دیرهٔ فتحی دن اوچ دورت مرحله اشاغی دوشر نهر مزبور شهرك جنوب طرفندن گچر اوچه یوزیدی درجه طول اوتوز درجه عرضده نهر سندك شرق وجنوبنده سیت پوره قارشو بر شهردر بوندن مولتان اوچ مرحله شرقه دوشر وطرف جنوبنده نصف مرحله یرده نهر چنهاو راوه صویی ایله بر اولدقدنصکره نهر سنده قاریشر باولابالاواوبسا ولا دخی دیرلر یوز التی درجه طول یکرمی سکز درجه عرضده اول بلاد مولتان بر بلده در سند صویی ایله مولتان اراسنه دوشر اوچه یه اوچ مرحله یرده در نهر مزبور راکاوغرار متیله یوز التی بچق درجه طول ویکرمی سکز بوچق عرضده نهر سندك کنار غربیسنده باولادن بر مرحله بعید یرده بر بلده در بکر یوز بش بوچق درجه طول یکرمی سکز عرضده بر دیه نك اوزرنده بر شهر وپای تخت ولایتدر سند ملوکی انده اوتورر سند صویی ایکی بولنوب بو طاغی احاطه ایدر بو محلك کنار جنوبیسنده لوهری نام بر شهر وقلعه واقع اولوب کنار شمالیسنده سکر نام بلده وقلعه بنا اولنمشدر بکردن دورت فرسخ یرده بر شهردر سیهوان یوزدورت بوچق طول یکرمی التی بوچق عرضده سند صویی کنارنده بر شهردر نهر بونك جنوبندن گچر بکردن بش مرحله اشاغیدر نهر بونی گچدکدن صکره غربه جریان ایدر دیبول ونکرتته شهرلری بوندن اوتر

مرحله‌ یردر نکرتنانکر پچادخی دیرلر یوزایکی بوچق درجه طول یکرمی دورت بچق
عرضده سند صویی ایکی بولك اولدوغی یرده جزیره کبی برشهردر نهر غربی برمرحله کیدوب
لاهری قربنده دکزه دوکلور شرقی دخی اولقدر کیدر بو شهرك برمتین قلعه سی واردر بعض
اهل وقوف دیرلرکه شهرك آدی تته درولنکر کنار بحرده بر بچوق مرحله یرده شهرك بندریدر
آزور یوز بش بوچق درجه طول یکرمی سکز درجه عرضده نهر مهران کنارنده برشهردر
بوندن منصوره اوتوز فرسخ تخمین اولنور صالح آباد نهر سند کنارنده سیهواندن یدی
مرحله اشاغی برشهردر راهمی سند صویی کنارنده نکرتته دن برمرحله شماله دوشر
برقصبه در سدوسان یوز دورت درجه طول اوتوز سکز عرضده براوجوزلق بلده در نهر
مهران غربیسنه دوشر درببله طول مزبورده و یکرمی التی بوچق عرضده بر بلده در بونا فاد
سند سرحدنده دبول یولی اوزره کیچ دن سکز مرحله یرده برقصبه در مکران جانبنه دوشر
التمش یوز التی بوچق درجه طول یکرمی طقوز عرضده بر بلده در کهندی کندی دخی دیرلر
بالایه برمرحله یرده برقصبه در بوندن یکره دورت کونده واریلور سربل یوز اوچ درجه
طول یکرمی بش عرضده بر بلده در آنری یوز بش بوچق طول یکرمی یدی بوچق عرضده
مهران شرقیسنده منصوره دن ملتانه کیدر یول اوزره دوشر بر بلده در بوندن منصوره
قورق میل ونهر مهران بر مقدار بعیددر قالری یوز بش بوچق طول یکرمی التی عرضده
مهران کنارندن شرقه منصوره وملتان یولی اوزره بر بلده در برمحله سی مهران غربیسنه
دوشر ومهران بونك غربنده چوق کتمیوب ایکی بولنور چوغی غربه منصوره سمتنه کیدر
بری دخی شمال وغربه میلله منصوره دن اون ایکی میل اشاغی کیرو او برقسمه قاریشر
جامراو ربامراوردخی دیرلر کندکوله دن ایکی مرحله شرقه دوشر و بوندن یکلوبی هند
کنارنده اوچ مرحله شرقه در کندکوله بوکا جامهر دخی دیرلر لاهری دن ایکی مرحله شرقه
دوشر بر بندر شهر و بلاد مهر سلطاننك تختیدر چند اورنهر ملتان شرقیسنده بر فرسخ
یرده بر کوچك شهردر بسمند بودخی انك قربنده ایکی قات حصار او برشهر صغیردر
ایکیسی دخی نهردن بر رفرسخ بعید وصویی قویلردندر بونلردن غیری بیبی پور ومبارك پور
وهرو ولفکر ونجسو سند شهرلرندن معدوددر ولایت طوران سند سرحدنده برناحیه
اولوب قصبه سی قزدار یوز بر درجه طول واوتوز بر بوچق عرضده دوز یرده واقع اولمش
بر دیه اوزرنده در بوندن ملتان یکرمی مرحله قدر و بست سکسن فرسخ تخمین
اولنور ونفس طوران بر کوچك شهر کیران و پرنعمتدر ولایتنده طوران ومکران
وملتان ومنصوره اورته سنده واقع دوزاوواده برناحیهٔ منبسطه در نهر مهران غربیسنه
دوشر اکثر خلقی کوچر اولی و بادیه قومیدر دوه وقیون یری اولوب بختی دیدکلری
دوه‌لر بونده یتشر بو ناحیه نك قصبه سی قندابیلدر طقسان بش طول یکرمی
سکز عرضده واقع اولمشدر خلقی دخی اهل بادیه طورنه کیروب تجارت ایدرلر وبو دیار

خلقی چوق طائفه در نهر مهران کنارنه یایلوب سازدن اولر یاپمشلردر فامهل که تامهل
دخی دیرلر وسدوسان وصیمون وکسانه دیرلر دورت پاره شهرلری واردر جمعه سی
قلنور خلقی مسلمدر بونلرده حبوبات دن اکثر پرنج چوق اولور انکبین وجوز هندی وموز
چوق بولنور کسانه یه تا نیه دخی دیرلر فامهل ایله بونك اراسی بیابان در صیمون برمعمور
ناحیه وخلقی مسلم ایله مجوسی قاریشقدر لباس کیزلر انجق ازار طوتارلر ارسابیل وقندابیل
ایسه ایکی بیوك شهرلر اولور اراسی ایکی مرحله ودر یانصف فرسخ قریبدر کیزکاکیان
دخی بر بیوك شهر در بیابان کنارنده راهوق وکلوان قلبل الماء ایکی ناحیه در ناحیهٔ کلوه
سند ومکران اراسنده بر ولایتدر اقرصویی واردر خلقنه بلوج دیرلر بر اهل فساد
طائفه در حاکملری کندیلردن اولور نفس کلوه یوز ایکی بوچق درجه طول یکرمی
طقوز عرضده بر بیوك شهر در اطرافنده قلت اوزره باغی باغچه سی اولور اندن کیچ اون
مرحله وسند صویی اون مرحله وقندهار یکرمی مرحله در بو ناحیه نك بر قصبه سی دخی
پروم یوز بر بچق طول یکرمی سکز بچق عرضده صو کنارنده باغی باغچه سی وار برشهر
اکنی ایواولور بوندن کلوه اون مرحله در بری دخی سیوه یوز بچق درجه طول یکرمی
یدی بچق عرضده بر قصبه در بونك باغچه لری نادرلر اولور کیچ بش مرحله وکلوه دورت کونلك
یولدر کلوه صویی نفره سمتندن کلوب غرب وجنوبه اقار کلوه و پروم وسیوه هاوغرایوب هند
دکزینه دوکلور ذکر بعض اوصاف واحوال سند بودیارلر خلقی دخی هندیلر کبی کیمی
ستاده پرست ومجوس ومسلم مخلوطدر اغنیاسی وتجاری چوق اولوب ارالرنده زنا
ولواطه عیب دکلدر بلکه انکله مشغول اولمیانی تعییب ایدرلر کاهنلری چوقدر انواع
عقاقیر وادویهٔ حاره بولنور وای یومتاع ولطیف لباسی ومحصولات وافردر ابن خردادیه
قولنجه عمران بن موسی البرمکی التزامنده محصول سند اون یوك ایدی صکره نواب
سلاطین وخلفا تصرفلرنده کاه زیاده ونقصان اوزره اولوب حالا هند پادشاهی
طرفندن ضبط اولنور بو سندده بطیحه لر وسازلقلر چوقدر خلقی اکثر اوردك بالق
صیدی ایله تعیش ایدرلر وعربه مشابهلردر نتکه مکرانیلر کرده مشابه قومدر مسالك سند
دیبلدن منصوره التی منزل و بترون دورت منزل و بندر لاهوره شرقه ایکی منزل و بونا فاد
ایکی منزل وسیهوان اون منزل وکیرو منصوره دن مولتان اون ایکی منزل وطوران
اون بش منزل ونهر مهران یکیلوب حدودنده سکز منزل و بیرون اون بش فرسخ
وملتاندن غزنه یوز التمش فرسخ وطوران یکرمی منزل ولاهوراون بر منزل وسیت پور
اوچ منزل ولاهوردن سیالکوت دورت منزل وتته برمنزل وطوراندن بست سکسن
فرسخ وندهه دن نیرا اون بش منزل وسیهواندن دبول اون منزل وتته اون بش منزل ودرببله
غرب وجنوبه ایکی منزل و یکر شرق وشماله اوچ منزل سیالکوتدن سودره برمنزل
راهمیدن چاچه ایکی منزل ودرببله شرق وشماله بش منزل و یکرتته جنوبه اون

منزل جندنوتدن هزاره ایکی منزل جهینکوتدن نیلاب بش منزل وکابل بش منزل
وبالادن کهندی بر منزل ومتیله اوج منزل اتدن اتح ایکی بچق منزل وسیت پراوچ منزل
واتح دن بیتی پرایکی بچق منزل وسیت برایکی منزل ودیودن منکلو رایکی منزل وجامهر ایکی
منزل ولاهری دورت منزل وکیجدن بونا فاد سکز منزلدر بو اقلیمك انهار وجبال واخلاق حالی
وسائر احوالی هند فصلنده مرور ایدن تفصیله قیاس ایله اکتفا اولندی . فصل ۲۴
در مملکت مکران ضم میم وسکون کاف وفتح راء مهمله ایله سند غربیسنده بر مملکتدر حدودی
غربده کرمان شرقده سند جنوبده محیط شرقی کنارلری شمالده اشناغر وخواست
وزابلستان ایله محدوددر ابن حوقل ایدر بو بر ناحیه عریضة الاکناف اولوب اکثری بری
بریه و صحرادر اکنلری آز اولمغله قحط ومضایقه دن خالی اولماز خلقی اکراده مشابهدر
فارسی سویلرلر دراعه کیوب دستار صارنرلر وارالرنده تجار چوقدر بعض اهل وقوفدن
مرویدرکه بونلر حنفی المذهب و پادشاهلری عبد القادر کیلانی نسلندن سید
صحیح النسب اولوب یقینلرده سید حسین قادری انده علم افراز حکومت ایدی بو ولایت
نیجه شهر وقلاعی مشتمل مملکتدر شهرلری ودارملکی کیه نام شهر طقسان التی درجه
طول یکرمی یدی بچق عرضده طاغ ایچنده جنوب وشمال طاغلر بیوك شهردر
سربار دن کلن صونك بری بوکا اغرایوب شرقیسندن کچر بوندن هرمزاون مرحله غربه
وکیچ اون مرحله شرقه دوشر کیچ طقسان سکز بچق درجه طول یکرمی یدی
بچق درجه عرضده حلبدن بیوك برشهر ومتین حصاردر قلعه نك برطرفندن نهرنك
صویی کچر و برجانبی برجبل عسیر المرور در بو شهرك جانب شمالی طاغلر وجنوبی
بحر هنده وارنجه اون قوناق قدر بریه در دیزك طقسان یدی بچق طول و یکرمی
طقوز بچق عرضده برشهردر نهر عاصی قدر بر صو شمالدن کلوب بوکا اوغرار بوندن
کیه اون مرحله غرب وجنوبه وجال اوج مرحله شرقه دوشر جال طقسان سکز
بچق درجه طول یکرمی طقوز بچق عرضده برشهر وقلعه در بر نهر کبیر بونك غرب
وشمالندن کلوب شمال طرفندن کچر و پنج پور شمالنده هند دریاسنه دوکلور قندهار
بوندن سکز مرحله جنوبه دوشر پنپور طقسان التی درجه طول یکرمی یدی بچق
درجه عرضده برشهردر برنهر عظیم بونك شمالندن کچر ماکشید صوینه دوکلور
پنجپور طقسان سکز بچق درجه طول یکرمی التی بچق عرضده برشهردر دیزکدن کلن
صو بونك شمالندن کچوب بش مرحله ده ماکشیده وارر بوندن کیچ بش مرحله در
ناووك طقسان طقوز طول واوتوز عرضده برشهردر جنوبندن برنهر کلوب بوکا اوغرار
وسربار صوینه قاریشر کشك طقسان التی طول ویکرمی سکز بچق عرضده برقلعه در دیزك
وپنپور میانه دوشر وسربار ناحیه سندن معدوددر برنهر بونك شرقندن کلوب جنوبه
کیدر وسورینکو رصوینه قاریشر مند طقسان التی طول ویکرمی التی بچق عرضده

قلعه‌لو برشهردر کیچ ایله کیه اراسنه دوشر ونهرنك صویی بونك یانندن کچر مستقل بکی
واردر پیشین طقسان التی بوچق طول و یکرمی یدی عرضده برشهردر مند غربنه دوشر
وبوندن کیچ بش مرحله در قصرکند طقسان التی طول ویکرمی التی بچق عرضده پیشین وکه
اراسنده برشهردر کورکس نام نهر بونکله کیه اراسندن کچر پیروز آباد طقسان التی
بچق طول یکرمی یدی بچق عرضده برشهردر قصرکند ایله کیه اراسنه دوشر کورکس
صویی بونك شرقندن کچر سربار کیه وکیچ شمالنده طاغده قریه‌لری وقلاعی مشتمل
صولری چوق برناحیه در و بر نهر کبیری واردر ماکشید دیرلر قبله وجنوبه اقار اسپکه
طقسان التی بچق طول یکرمی سکز بچق عرضده سربار ناحیه سنده برشهر وقلعه در
ناحیه بکی بونده اوتورر بر ضعیف اقار صویی واردر شمالدن کلور وکاهی کسیلور بوندن کیه
دورت مرحله جنوبه در پنوس طقسان التی طول ویکرمی سکز عرضده سربار ناحیه سنده
بر قصبه در اسپکه ایله کیه اراسنه دوشر دمشك طقسان بش بچق طول یکرمی سکز
عرضده طاغده برشهر وسرحد قزلباشدر بوندن پنوس یکرمی طقوز بچق مرحله شرقه
دوشر سیاوند طقسان سکز طول اون طقوز بچق عرضده بربلده در مکراندن عد اولنور
نهر سورینکو منابعی اولان جبال بونك شمال سمتنه دوشر تیز هرمزدن سکز منزل قره ده
ودریادن دورت مرحله یرده بربندردر تقویمده مکران قصبه سی ومهران کنارنده دیبازار
لکن یرلولر مهراندن چوق بعید دردیرلر نهر کورکس ونهر کورنك بونك یاننده ایکیسی بر
اولوب بحره دوکلور بونلردن غیری کیجدن دبوله کیدر یول اوزره بلب وملان وشیر آباد وخشك
آباد وسرنکین وللین ارالری بر مرحله قصبه‌لر وجمله سی کیجه تابعدر صولری پکارلو
وقیولردن اولوب مزرعه وباغچه قسمی یوقدر انهار مکران نهرنهنك نیل قدر بر نهر کبیردر
غزنه وارکوب سمتندن وبدخشاندن کلوب کیجك شرق وجنوبندن کچر دارن جنوبندن
منده واروب اندن جنوبه دونرکوادر نام اسکله غربیسنده ایکی منزل یرده دکزه دوکلور اول
محله دستیاری دیرلر نهر کورکنك ناوك سمتندن کلوب پیروز آباد شرقندن کچر پیشین
غربندن مرور ایدوب غرب وجنوبه وارر اول محلده سورینکور تسمیه اولنور وخیلی
کیدوب کورکس صویی ایله براولور ونیزیاننده بحره دوکلور بر روایتده کشك صویی دخی
بوکا قاریشوب خدار و پیشین اراسنده هرمز دکزینه قاریشور نهر کورکس سیاوند
شرقیسندن کلوب دیزك وکشك وپنپور وکیه یانلرندن کچر قصرکند غربنه اوغرایوب
سورنکوره قاریشر ونیز یاننده هرمز دکزینه دوکلور نهر ماکشید غزنه سمتندن کلوب ناوك
وجال وپنجپوره اوغرار شرقندن کچوب کیچ غربیسندن بر مرحله یره مرور ایدر وارثن یاننده نهنك
صوینه قاریشر مسالك مکران کیجدن کیه غربه اون منزل وجال شماله سکز منزل کیه دن
هرمز غربه اون منزل دیزکدن جال شرقه اوچ منزل وکیه غرب وجنوبه اون منزل جالدن
قندهار غرب وشماله اون منزل وپنجپور شرقه دورت منزل وسجستان شماله سکز منزل

پنپوردن دیزك شرق وجنوبه اون منزل وجغال غربه دورت منزل پنجوردن ناووك
دورت منزل اندن جال بش منزل دیزكدن كوشك اوچ منزل اندن پنپوردورت منزل
كیجدن مند بش منزل اندن كیه بش منزل كیجدن پیشین بش منزل پیشیندن مند اوچ
منزل كیه دن قصر كند بر منزل اندن پیشین ایكی منزل قصر كنددن فیروزاباد شماله بش
منزل اندن كیه بش منزل كنددن اسپكه شماله دورت منزل اندن كیج اون ایكی
منزل اسپكه دن پنوس جنوبه ایكی منزل اندن كیه ایكی منزل پنوسدن دمشك غربه
ایكی منزل اندن هرمزاون منزل كیجدن دابول یدی منزل باقی احوال معلوم دكلدر
فصل ٢٥ در اقلیم زابلستان وخواست وآشناغر بوفصلده برقاچ اولكه درج اولندی
امازابلستان كه فرس قومی اكا باختر زمین دیرلر اطرافنی طاغلر احاطه ایتمش برطولانی
ولایتدر حدودی شرقده برشاور وبعض بلاد هند غربده كوهستان وهزاره شمالده
ولایت قندزواندزكه كوه هندوكش بوطرفده فاصل واقع اولمشدر جنوبده افغانستاندن
قزمل وغیری یرلر ایله محدوددر دارملكی كابل یوزبش بچق درجه طول اوتوزاوچ بچق درجه
عرضده برنهرك كنارنده باغلی باغچه لی برشهر لطیفدر بر صعب ومتین حصاری واردر انجق
بریردن صعود اولنور خلقی مسلم وكفار هند ویهود مخلوطدر سلفده هندیلر اراسنده بوشهره
عظیم اعتبار وار ایدی پادشاهلری بونده جلوس ایدوب تاج كیمدكجه پادشاه اولمازدی
اطرافی قارلی طاغلر وهواسی كرم وسرد اولمغله خرما حاصل اولماز لكن برنده پنبه وزعفران
بتر طاغلرنده دمر معدنی وعقاقیر وعود اولور لكن هلیلج كابلی هند دن اولا بونده كلوب
صاتلمغله بوكا منسوبدر والا بوولایتده اولماز سلفده محصول كابل اون بش یوك درهم ایدی
طقسان بیك دخی بهاردن الینوردی اطرافنده ناحیه لری وبری برینه متصل كویلری
وقلاعی چوقدر هفت اقلیمده ایدر كابل اون دورت تومندر بیوكی تومن نیكنار دركه انده پرنج
وكندم ونارنج ولیمون ونیشكر ایو ووافر اولور تومن علی سنك بونك وسطندن برنهر بحر
ناحیه سنده معمور قریه لری واردر ایو پرنجی اولور وبو یر خلقی لسانده كاف یرینه غین
استعمال ایدر اول اجلدن بوولایته لمغان دیرلر شمالی هندوكشده اولاشر هندوكش
كابلدن التی مرحله قارلی طاغ باشنده بر قلعه در اندن خنجانه اوچ كونده وارلیور خنجان
طاغده میوه لو بریره در اندن ایكی كونده غوره آشیلور تومن درنوربونك شرابی مشهوردر
تومن كزنور كل سرحد كافرستانده در بونده سرحد سواد ونجور وارنجه رسم بو یله دركه
برعورت جرمله متهمه اولسه انی برتخته اوزرینه قورلر دورت طرفدن قالدررلر اگر اندن
بركلك صادر اولمش ایسه قیاسلرنده ثقیل كلور والا خفیفه كلور تومن نجراو بونك
طاغلرنده انار چوقدر وچلفوزه دوندكه اول یرلو اكا ضحك دیرلر برنوع اغاچدر موم كبی ضیا
ویرر وبونك طاغلرنده برنوع تلكی اولور ایكی الی وكوكسی اورته سنده براسه قنادی كبی
دریدن قنادلری اولور اوچار شكلنده پرتاب ایدر اكا روباه پران دیرلر تومن غوربند بونك

كدیكندن غوره آشیلور اول اجلدن غوربند دیرلر یرنده نقره ولاجورد معدنی واردر اماعمله
كلمز غوربند ایله آب باران اراسنده ایكی مرغزار واردركه فصل بهارده نضارت ونزاهتده
جنت نشانداردر انده خوشبوی لاله لر اولور اكا لاله كل دیرلر بوندن غیری كابلده استالف
واسترغیخ ایكی موضع لطیفدركه اوچنجیسی یوقدر میرزا اولوغ بك ابوسعید بو ایكی موضعك
برینه سمرقند وبرینه خراسان دیر ایدی اندك بر فرسخ قربنده بردره واردركه خواجه سرباز ان
دیرلر برمفرح مسیره درانده برچشمه اطرافی چنار وبللوط اشجاری وارغوانزاردر صاری
قرمزی ارغوانی اولور لطیف صیدگاه مسیره در كابل صغری كابلدن نصف مرحله
شرقده برقلعه وقریه در بامیان یوزدورت بچق درجه طول اوتوزبش بچق عرضده طاغ
اوزرنده برشهر صغیر ومتین قلعه در واسع نواحیسی واردر خراسان ایله غور اراسنه دوشر
بلخدن اون مرحله در بونك قربندن برنهر چكوب غرجستانه وارر غزنه دن كلور وجیحونه
قاریشور باغی باغچه سی یوقدر میوه سی اطرافدن كلور نزهه ده ایدر بامیانك هواسی سرددر
عهد خروج مغولده بامكان بن جغتای انده قتل اولنمغله جنكیز بالكلیه تخریب وموسی بالق
تسمیه ایتدی وكسه انده منزل بنا اتیمیه دیو حكم ایلدی صكره كیرو معمور اولدی بونك
ناحیه سنده كویلر چوقدر وبرقاچ قصبه لری واردر پنجهیر بامیان ناحیه سنده طاغ
اوزرنده برشهر وسطدر هواسی لطیف وحاصل غله وبراز میوه در طاغلرنده كمش معدنی
اولور بغچو روسكاوند والحرا بامیان ناحیه سنده واقع قصبه لردندر صاحب نزهه بامیانی
بلخ مضافاتندن عد ایلدی لكن براز مسافه بعید وغزنه وكابله قریبدر مملكت خواست
وغزنه كابل جوارنده برواسع ولایتدر حدودی جنوبده ولایت آشناغر وغربده قندهار
وسجستان شرقده كابل شمالده بدخشان وبلخ ایله محدوددر آشناغر ایله بونك اراسنی
طاغلر فصل ایدر دارملكی غزنه یوزدورت بچق درجه طول اوتوزاوچ درجه عرضده برشهر
مشهور وپای تخت معموردر غزنین دخی دیرلر برنهر بونك كنارندن چكوب كابل صوینه قاریشور
سلفده بركوچك شهر ایدی امیر سبكتكین واوغلی سلطان محمود تجدید وتوسیع
ایلدیلر بردی شدید اولمغله باغ باغچه یری دكلدر صكره جنكیز فترتلرنده غارت وتخریب
اولندی صحت هوا ولطافت ما ایله مشهور كوهی شهردر خلقی اكثر معمر وصحیح المزاج
اولورلر ضندهب بتر زحیات وعقارب وسائر حشرات تولد ایتمز بونك میوه سی آز اولدوغی
ایلو كنه دلالت ایدر دیدیلر زیرا ایمش كثرتی امراض وفرتنه مقارن اوله كلمشدر غزنویان
دولتی عصرنده بوشهرك عمارتی برمرتبه ایدی كه ایكی بیك قدر مسجد ومدرسه تحریر
اولنمش ایدی وصیادلری روزمره اون بیك قدر سرچه بیع ایدرلردی دیو تاریخ مباركشاهی
صاحبی عجایب عالم كتابندن نقل ایدر واقعات بابری ده اول زمان غزنین وقندهاره
زابلستان دیرلردی دیو فرخی شاعر كلامیله استدلال ایدر بوشهرده نیجه فضلا كلمش
ایدی جمله دن شیخ ابوالمجد محمد بن آدم كه حكیم سنائی دیمكله مشهور وحدیقه صاحبی در

وشیخ رضی الدین علی لالا ویعقوب چرخی که مشایخ کباردندر کلا لکو یوزالتی درجه طول
اوتو اوچ بچق عرضده برقصبه در کابلدن برمرحله شرق وجنوبه دوشر حوشی کابلدن اوچ
مرحله یرده برقصبه در پتن خوشی دن برمرحله یرده بر بیوك شهردر کابلدن غربه دوشر
میرسکانه پتن دن برمرحله غربه دوشرر بی کابلدن سکز مرحله شرقه دوشر برقصبه در
مردحل وپوصوخل وسنخل وشابلکر ارالری یارمشر منزل غربدن شرقه دوشر قصبه لردر
نورەزه شابلکزدن برمرحله شرقه برقصبه درملیزه نورەزه دن برمرحله شرقه بر قصبه در
تادوزه ملیزه دن نصف مرحله شرقه برقصبه درشابلکز ایله نورزه اراسنه دوشر کردیز
کابلدن ایکی مرحله جنوبه آب دلن کنارنده بربیوك شهردر یوز بش بچق طول واوتوز ایکی
بچق عرضده واقع اولمشدر وردك کابلدن بش مرحله غربه بر قصبه در دیکان وردکدن
بر مرحله غربه برقصبه درخوست خاست دخی دیرلر یوزاوچ درجه طول اوتوز التی بوچق
عرضده اندرابه ایله طخارستان اراسنده بلخ اعمالندن برولایتدر قتیبه واردقده ملك ترك آنی
پناه ایدنمشیدی دیو تقویم صاحبی ذکر ایدر نغر یوزالتی بچق طول اوتوز ایکی بوچق
عرضده کابلدن بش مرحله جنوبه دوشر بربیوك شهردر شامل صوبی کنارنده واقع
اولمشدر پالیتر کابلدن اوچ مرحله غربه دلن صوبی اوزرنده بر شهردر اورکون نغرك غرب
وشمال طرفنده اراسی ایکی مرحله یوزدورت بچق طول اوتوزایکی بچق عرضده برشهردر
ناحیه سی وقریه لری وارغزنه یه تابعدر بوندن غزنه یه اوچ کونده واریلور بونك غربی اون
ایکی مرحله قندهاره وارنجه چول وخرابه درمعمور یربوقدر فیروزکوه هراة ایله غزنین
اورته سنده برمحکم قلعه درحکام غزنویانك دار ملکی ایدی هواسی سرده مایل وصوبی
چشمه ومصانع دندر میمند غزنه قربنده برقصبه صغیره درسلطان محمودوزیری ابوالحسن علی
بن احمد المیمندی بوندن ظهورایلدی خرماسی چوق اسی یردر سائر میوه سی
دخی وافر اولور صوبی چاینددر پنتیل طاغلری جنوبنه دوشر مملکت آشناغر خواست
وتفر شمالنده بر ولایتدر حدودی جنوبنده سند شمالنده کشمیر شرقنده هند طاغلری غربنده
کابل ناحیه لری ایله محدوددر قصبه لری وشهرلری بونلردر دواوه میانی دواو
دخی دیرلر غربدن پنجکوره صوبی وشرقده کوبرطاغلرندن کلن صو مجتمع اولدوغی یرده یوز
سکز بچق طول واوتوزدورت عرضده بربیوك شهردر کابل صوبی دخی آنده جمع اولوب
دونبدی یه کیدرلر آشناغر برشهر عظیمدر هزاره صوبی سنده قارشدوغی یرده یوز
طقوز درجه طول اوتوزدورت درجه عرضده واقع اولمشدر نیلابدن یدی منزل غرب
وشماله دوشر وبوولایت بونك اسمیله تسمیه ومشهوراولدی بیجاور پیشه ور دخی دیرلر یوزیدی
بوچق درجه طول اوتوز دورت عرضده برشهر عظیمدر دواوه دن برمرحله غربه دوشر
بونك صوبی غربدن کاوب دواوه صوبنه دوکلور صوات ضم صاد ایله آشناغر ناحیه سنك
اسمی درنهرهزاره سند صوبنه دوکلدیکی یرده درکجوخان اوغلی ابراهیم خان انده یقین

زمانلره

زمانلرده علم افرازامارت ایدی بجو آشناغردن برناحیه در کابل صوبی که نهرهزاره در
سند صوبنه قارشدیغی یرده سواقدن ایکی مرحله جنوبه دوشر وبوندن کابل اون
مرحله غربه درمقام آشناغردن غرب وشماله برمرحله یرده ناحیه وقرادر یوز سکز بوچق
طول اوتوز دورت بوچق عرضده واقع اولور پنج کوره آشناغردن اوچ مرحله یرده
یوزطقوزدرجه طول اوتوزدورت بوچق عرضده بربلده در بونك صوبی باجوره اقار باجور
یوزطقوزدن ارتجق طول اوتوزدورت بوچق عرضده پیشه وردن شرق وشماله اوچ
مرحله ده برشهردر نکرها یوزالتی بوچق درجه طول اوتوز دورت عرضده کابلدن اوچ
مرحله شرقه برجبل رفیعك غربی اتکنده برشهردر اول طاغه کوه سفید دیرلر صولری
هبدی خاص نام کولده جمع اولور مبارك صودر دیو زیارت ایدرلر کنر آشناغردن اون ایکی
مرحله غرب وشماله طاغده برولایتدر نهرسند اندن کلور خلقی مسلم وکافر قاریشقدر
انهاربو اولکه لرده برقاج نهروار در بری نهرکابل که اوزرنده کثرتدن عبارت هزار شهر وقصبه
اولمغله هزاره دخی دیرلر شمالدن جنوبه اقر کابلدن شرق وجنوبه دونوب دورت مرحله ده
نکرهاره ایکی ده پیشه وره ایکی ده دواوه واروب انك جنوبنده پنجکوره صوبی ایله سواط
صوبی جمع اولدقدن صکره کابل صوبنه قاریشر نهرد لن غزنه دن کاوب کابلدن ایکی
مرحله یرده کردیزه اوغرار واندن یوقاری سابل صوبی ایله براولوب نغرنام بلده یه اوغرار
وملیزه دن اون ایکی مرحله ده جنکوج یاننده سند صوبنه دوکلور بوکا نهر سابل دخی دیرلر
مسالك کابل وغزنه کابلدن بلخ قافله سیریله آغرقو ناقلر اون بش منزل ولاهور شرق و
جنوبه اوتوزمنزلکه نیلاب یوزفرسخ اندن لاهور یوزفرسخدر غزنه دن بامیان شماله
قرق بش فرسخ وبست یوزقرق فرسخ وکابل شرقه اوچ منزل غزنه غربنده قندهاریولی
اوزره خوشی و پتن ومیرسه کانه واوردك برمنزل جمله غربه در بوندن صکره چوله کیریلور
اون بش کونده قندهاره واریلور کابلدن بجو شرقه اون منزل وهند وکش التی منزل اندن
خنجان اوچ منزل اندن غوره ایکی منزل غوردن میمندچولدر اوچ منزل اندن بلخ ایکی منزل
اراده قریه لروار در کابلدن غزنه غربه اوچ منزل وکلالکو ایکی منزل اندن خوشی برمنزل
کابلدن ربی شرقه سکز منزل اندن مردحل وپوصوخل وسخل وشابلکز شرقه
بجوغرمنزل جمله شرقه اندن منورزه وملزه وتغزه برمنزل ملیزه دن جنکوج اون ایکی
منزل اندن تادوزه شرقه بچق منزل کابلدن کردیز جنوبه ایکی منزل ووردك غربه بش
منزل اندن غزنه ایکی منزل وردکدن دیکان غربه برمنزل کابلدن نغرجنوبه بش منزل
کردیزدن نغر شرقه اوچ منزل کابلدن پالیتر اوچ منزل نغردن اورکون غرب وشماله ایکی
منزل وغزنه دن اورکون غربه اوچ منزل آشناغردن نیلاب شرق وجنوبه یدی منزل
وسوات ایکی منزل دواوه دن بیجاور برمنزل سواتدن بجو جنوبه ایکی منزل ومقام جنوبه
ایکی منزل آشناغردن مقام غرب وشماله برمنزل بجودن کابل غربه اون منزل آشناغردن

مملکت کابل

پنج کون اوچ منزل مقامدن پنج کون برچق منزل پیشه وردن باجور غرب وشماله اوچ
منزل دواوه دن باجور شرق وشماله برمنزل پنجکوره دن باجور غربه برمنزل اشناغردن
باجور اوچ منزل کابلدن نکرهار شرقه اوچ منزل پیشه وردن غربه ایکی منزل اشناغردن
نکرهار ایکی منزل فصل ٢٦ در مملکت کشمیر وتبت اما کشمیر کسر کاف وقافله اصلنده هند
وسند واتراکدن متولد بر طائفه اسمی ایدی صکره ساکن اولدقلری یره اسم اولدی
اطرافی حصار کبی طاغلر ایله احاطه اولنمش دوردنجی اقلیمدن بر طولانی ولایتدر حدودی
جنوبده هندن دهلی ولاهور شمالده بدخشان وبعض خراسان شرقده اراضیٔ تبت غربده
اوغانیان منازلی اولان اراضی ایله محدوددر مسافهٔ طولی غربدن شرقه قرق فرسخه
قریبدر عرضی جنوبدن شماله یکرمی فرسخ قدر بوجمله دوز صحرا اولوب ایکی بیك قدر
قریه یی اوتوز ایکی پرکنه یی مشتملدر بوصحرا الریاض وحیاض وازهار وانهار واشجار ایله برمرتبه
لطیف ومزیندرکه جمله سی کویا برحدیقهٔ جنت آسا مفرح ودلکشادر لطافت آب وهواسی
سبب اولوب خلقنك خوبلری حسن رخسار ولطف شمایلده ضرب مثل اولملرینه
باعث اولمشدر بوولایتك طاغ وصحراسنده یوزبیك قدر مزروع قریه اولدوغی زبان زدهٔ
خلایقدر جمله انواع فواکه وثمار غایت لطیف وبی شمار اولور کرچه هواسی برمقدار برودت
اوزره اولمغله کرمسیر یرلر میوه سندن نارنج ولیمون وخرما حاصل اولماز لکن یقین یرلردن
وافر کلور بواقلیمك دار ملکی سری نکر نام شهر یوزاون بوچق درجه طول اوتوزیدی عرضده
واقع اولمشدر اول ولایت حکامنك تختکاهی برشهر مشهوردر دجله قدر برنهر بوشهرك
میانندن کچر وبوشهرده یالکز ایکی بیك خانه شال باف خانه لریدرکه روی زمینده اول
صنعت مهارتی انلره مخصوص اولمشدر اهل کشمیر اول جهتدن اکثر شال کیرلر وشال کشمیری
مشهور آفاقدر وبونك خلقی کرچه لطافت آب وهوا وطراوت کوه وصحرا سببیله اکثر نعمات
وغنایه مایللردر لکن لباس وطعام جهتنده غایت بی تکلف کچینورلر اکثر یدکاری برنجدر
انی دخی کیجه ده قالمه یرلر لکن سرتاسر اول دیار موزون موضع باده وچنك وچغانه وچاپکاه
سماع وترانه اولوب لاله لری کل رخاندن نشان ویر محصولی اولقدر اولورکه یالکز هنده
سنده دورتیوز بطمان زعفران کتورر لر لور نسوایدر بوولایت خلقی اکثر بوت پرستدر
سحره زیاده مقید اولورلر وانده سحر تعلیم اولنور یوغی دیرلر بر طائفه اصلی بوولایتندرکه
بونلر عفت وعبادت اوزره اولوب رهبان طرزنده هندستانده کزرلر غارلره کیروب روحانیات
ایله مشغول اولورلر وبونلر پرهیز اوزره اولمغله بعضلری ایکیوز ییل یاشار نهر کشمیر دجله
قدر برنهردر جمله سی طاغ دبنده برمنبعدن چقوب شهرك اورته سندن کچر اوز رنده
اللی قدر کپری واردر دیدیسی یالکز نکر شهرنده درانی کچدکدن صکره اوغرادوغی
یرلر اسمیله تسمیه اولنور آب دندان وآب حمدکبی بونلری کچوب مولتاندن یوقاری آب چنهاوه
قاریشر جبال کشمیر طاغلری ولایت اطرافنده کویا بربنا اولنمش سور کبی اولوب انك سببیله

اهالیسی

اهالیسی جنکیزیان وغیری اهل طغیان تعرضندن دائما سلامت اوزره درزیرا بوطاغلردن
کشمیره انجق اوچ دربند واردر بری دربند خراسان که غایت صعب وتنکدر یوکلی حیوان
کچرمك میسر اولماز لازم کلدکده پیاده اشخاص ممکن اولدوغی مرتبه اثقالی یوکلنوب
کتورر لر ایکنجی هند دربندری دربودخی صعوبت وتنکی ده دربند خراسانه بکزر اوچنجی
دربند تبت دربونك یولی کرچه برمقدار آسانتردر لکن برقاج منزلده زهرناك علفدن
غیری نسنه بولنماز چارپا قسمی اول یولدن سلامتله چقمق نادر واقع اولور مسالك کشمیر
کشمیردن لاهوره اون اوچ یول واردر اول راه کهتوار بویول اوچ شعبه در شعبهٔ اولی ایکیوز کروه
وشعبهٔ ثانیه ایکیوز التمش کروه وشعبهٔ ثالثه ایکیوز اللی سکز کروه در هندیلر میله کروه
دیرلر بزبو کروه هلر عددنه رقم ایله اشارت ایلدك شعبهٔ اولی کشمیردن شرق وجنوبه ده
پنپور که زعفران زاردر ٧ آب دت کنارنده ونت پور ٦ نهر مزبور رهطاس نواحی سنده نیلابه وارر
کرو نهر مزبور کنارنده وجبلا رو نام قریه ٧ ارکامو نام قریه ٦ ده کهن بونك شرقنده برکره ویرده
برغریب حوض واردر یدیشر ذراع مربع وعمقی برکمان قدنجه سنك تراشیده ایله بنا اولنمشدر
هرسنه شمس جوازیه تحویل وقتندن یکرمی کونه دك هرکون طلوع آفتاب وقتنده
حوض دبندن صو چقمغه باشلیوب نصف نهارده تمام طولار وایکی دکرمن یوریدر
صو اطرافه اقار نصف نهاردن صکره چکلمکه باشلر وقت عصرده تمام صودن اثر قالمیوب
نصف ساعتدن صکره کیرو جوشه کلوب نصف اللیلده تمام طولوب طشره اقار کیرو
چکلور صباح کیرو واسلوب سابق اوزره اقوب یکرمی کون کچدکده اصلا صو چقمز اولور
سال آینده یه دك حوض سوسز طورر وبوحوضك دبنده دورت دلك واردرکه صوانلردن
کلورکید رهر برینك مخصوص اسملری واردر صو چکلورکن اوچ دورت دانه طیندن
مختلف الشکل حبه لری برکیسه یه برر براول دلکلر نامیله القا ایلسه صو اول حبه لری اول
تعیین اولنان دلکلره کتوررکیدربراسمه تعیین اولنان حبه اخر دلکه کتمز هفت اقلیمده
برحوض دخی سند براری نام موضعده کشمیرك امور غربیه سندندر دیو بازار حوض
مذکور سنك تراشیده دن اصلا منفذی یوقدر روزنه سی کورنمز چون آفتاب ثوره کله
هرکون طلوعدن مقدم اثر ترشح ظاهر اولوب کیدرك صوا قمغه باشلر بش التی ساعتدن
صکره چکلمکه یوز طوتوب هیچ قالمز بوتقدیرجه حوض سابق اولدوغی متعین در انجق
منفذ اختلافی واردر کهن دن کتل پایی ه سرای ملو ٨ کرناره ١ کهتوار داخلنده دره ده در وبولی
تماما انشدر اندن دره اورتاسنده ده چاترو ١٠ ده چنکلستان ١٢ آروار باغی ملودن
بوکا کلور وسنی ایدراندن کنار نهر جندر باك ٨ هندیلر اکا جنهاو دیرلر انده ایپدن کوپری
واردر کچیلوب نهر کنارنده شهر کهتوار ١٠ بونك باشقه حاکمی واردر بوما بین ده خانلر بنا
اولنمشدر اندن واور یحاجی نام قلعه ٧ طاغ باشنده یای بسنو نام قلعه ٨ بونك حاکمنه
نکر دیرلر کهتوار حاکمنه عدودراندن دمانسند ونام قریه مستقل حاکمی واردر انودیرلر اندن

بدرکاه نام قصبه ٠ ٢ حاکمی بر عورتدر یولنك نصفنده کلنجه بسنو حاکمی حکمنده معموردر
اندن یول ایکی ایریلوب بری باندروانه کیدر کوه بلال اتکنده وارنجه دوز صحرالردر ١٠ کوه بلال
یوقوشی ٧ باندروانه دك انش ١٠ باندروار قصبه در مستقل حاکمی واردر مان کوت
نام قلعه ١٠ مستقل حاکمی وار در سامبو نام کوچك قصبه ١٠ اندن سنکره ١٥ هند
داخلنده بر قریه درکاونی سرای ١٠ دهکن پن ٥ الاهورا شعبهٔ ثانیه بدرکاه دن کلیان ١٠
کوه بلال اتکی که خلقی زلال دیرلر ٤ قلهٔ کوه ١٠ پچل نام قصبهٔ صغیره ٦ طاغ اتکنده در
راجپند حکومتنه تابع ده لالر ٢ کون که باندروار قصبه سیدر ٥ ١ شعبهٔ ثالثه پچلدن
بر یول دخی راجپند حکومتنه تابع ده چندنی ٢٠ یول چنکلستاندر اندن قصبهٔ جانکنو
٨ حاکمی پادشاه هند خدامندندر یولی سراپادره ایچندن کیدیلور بوسرام حکومتنه
تابع ده دنسال ١٠ بن نام قصبهٔ صغیره ٥ سیالکوت ١٠ لاهور ٣٥ ایکنجی یول راه
کمبر دورت شعبه در اولی یوزسکسن دورت کروه ثانی و ثالث ایکی اکسك رابع برارتقدر
وجبلار رودن ده لوکبون ٤ بردپه باشنده قریه درده دورو ٥ چاکبر داخلنده ده کمبر ٤ کوه
تندوك دامننده ده چون ٢ قله سنده راندسنك ٥ بوندن یول ایکی اولور بری صاغنده
ده پیرستان یولی ١٥ بو یول اتلو یولی در و بو کاشالوت دیرلر لکن قیشین قاردن قپانور بری
صولنده کوه مزبورك برجانبنده هو به دیرلر برنیجه مغاره لر ٥ بو یول صعب پیاده یولیدر
نصف راهده طاغ باشنه چیقلور کاهی مخالف روزکار اسوب اولر کبی برف قطعه سنی طاغدن
اوچورر محاطره در قیش یولی دکلدر اندن ککجاده ٣ بردوزیرده در ده پیرستان ٥
کوه سنون کمرنده جانب جنوبه دوشرده هاله ٤ قنج سیه قیونلری یریدرده کنوت ٨
کوه همیردن قله سنك جنوبنده دراسم قدیمی دهسیوایدی مستقل حاکمی واردر
اندن کوه دارا قله سی جنوبنده ده ننده رهت ٥ نهرچندریاك کنارنده ده چوك ٣ یولی جمله
طاغلردر راجنده تابع ده کندفر ٢ بونده ایپدن کوپری ایله نهره کچیلور تنکه سابقا
ذکر اولندی کوه دکو کمرنده کاوکل نام موضع ٥ کاو درخت مخصوص اسمی در کل ایسه
مطلق درخت وجه تسمیه بودر که سابقا حاکم کشمیر سلطان اسکندر اوغلی ادم خان
باباسندن رنجیده اولوب بو محله کلدکلرنده درخت مزبوردن برمیخ وار ایدی یره
دیکوب برمدتدن صکره طوتدی بر درخت عظیم اولدی کوه دکو بالا سنده راجنده
تابع ده بنوت ٤ کوه مزبور کمرنده راجنده تابع ده کلا ٨ قصبهٔ چلی که پچل دخی دیرلر ٤ باقیسی
ذکر اولندی اوچنجی یول راه کتروادر بو کاره پانهال دخی دیرلر لوکبوندن یول ایکی اولور
بری دوروبونك غربیسندن دهکترویه کیدر ٣ کوه کارنار دامننده ده متزمو ١٥ زکات الدقلری
بودر کوه مزبور قله سنده سوکتل ٤ دامن کوه ده ده نوکام ٤ بو قریه طاغ جنوبنه دوشر
اندن براوق اتمی هند جانبنه راسد نام موضعده بر ذراع قدی و بر بچق ذراع قطری کبود رنك
بر مدور طاشی دیکلمشدر اسمنه شتر دیرلر طوغریلق معناسنه طوغریلق طاشی دائما

کشمیرده عادتدر که راست ودروغ امرنده ایکی کیمسه نزاع اتسه بو طاشه واررلر وجنوبی
طرفنده طورب دعواسنده صادق اولان طاشك اوستندن شماله صچرار یخر کاذب
اولان یخمزدیرلر کشمیر حاکمی میرزا حیدر خلقی بوندن منع اتمشیدی ممنوع اولمدیلر ده چرل
٢ ده ارزن کوت ٤ بو ایکی قریه پانهال قریه لرندندر پانهاله تابع ده چتل واس ٢ یول
اورتاسنده دیونارد یرلر بردره وار در کوه ماچیل کمرنده جانب جنوبیه ده لودو ٤ ده پانتال
٤ بو یولده ایکی دره واردر اولکیسنه نیله آردایکنجی یه کوده لار رود یرلرده راك ٤ بو ایکی
قریه زلت تو داخلنده اولوب مستقل حاکمی واردر یولنك اورته سنده اکرو نام بر کوچك
طاغ واوز رنده بتخانه بنا اولنمشدر اندن کنار چنهاو تمام انشدر ایکی کروه دخی کنارده
کوه کنك یوقوشنه چیقلور بو یخددن آت اشك یخمز سرکوه ده ٥ ده کنك ٢ ده کوتر ٢
کمرکوه ده تختمله تابع ده کترو ٣ دامن کوه لودرك ده تختمله تابع ده شدنو که هند جانبنه
دوشر ٥ ده پوچی پوتی دخی دیرلر یولی تمام انشدر ٣ کوه دکو بالاسنده ده چلهن
٣ بونلر جمله تختمله تابعدرده مهر ٢ ده نرورو ٤ کوه کینیکلو دامننده در هند جانبنه
دوشر قصبهٔ کرمز ٣ محل حکومت تختملدر جانکنو داخلنده ده مهال ٣ ولایت جمو
داخلنده ده دانیال ٤ بونك یولی اورتاسنده چبدك نام بر کوچك طاغ واردر قصبهٔ
جمو ٧ یولنده کاجدادیرلر بر جبل واردر توهی صویی یخلوب ده بن ٤ شهر سیالکوت
١٠ بو یول یوزقرق کروه در اوچنجی یول راه بر نل درونت پوردن یول ایکی اولوب بری
وجبلار رویه کیدر بری آب وت کنارنده ده نانیویه ٥ ده کدونی ٣ صو کنارنده وغله مجمعیدر
ده هابلشی ٣ ده جوکام ٤ ده واسنك کند ٣ واسك بو قریه اورته سنده بر چشمه در
بازین صویی غایت بارد اولور وقیشن قورور بو قریه کوه سندر دامننده در بو کویدن یول
ایکی اولور بری شرقی که پیاده یولیدر سندربار طاغنه یوقاری ده مهریه واردر ١٠ قریهٔ
مزبوره اول طاغك جنوبنده در بر یول دخی غربه واندن سپك طاغ سمتنه کیدر بو اتلو یولیدر
اول طاغ قله سنده برسرای ٦ ده مهر ٦ بونلر پرکنهٔ برنل داخلنده در ده ورنکه ٥ دره کتر
دیرلر بردره اورته سنده در کوه سندرنار بو دره شرقنه دوشر و کوه بتر دره غربنده در بونلر
یوکسك طاغلردر دره دن کر صویی اقار و ایکی کره یخیلور آت یخرده چردنو ٤ بو ایکی قریه
جاکیر داخلنده در موضع پنار ٤ دره اورتاسنده منزلکاه قافله دررده دیمندل ٥ قصبهٔ
سمرکوت ٦ اصل برنل بودر قلعه سی واردرده دمکند ٣ چنهاو کنارنده در بونده ایپدن
چتال اغاج ایله یخیلور ده تنکهر ٣ هند جانبنده نهر کنارنده در ایو برنجی واناری اولور ده کرتن
٥ کوه جاه باشنده در بونده شال طوقورلر ده پوتی پوچی دخی دیرلر ٤ بو قریه لر
تختمله متعلقدر بو یول یوزقرق بر کروه اولور دردنجی یول راه داندوار راه منکار دخی دیرلر
بو یولدن آت کیدر وجبلار ودن صکره سابقا ذکر اولنان ایکی یولدن غیری ایکی یول دخی
واردر بری شرقی که ده زندنه کلر ٥ دیوسر ٤ بو دیوسر پرکنه سندن پهال نام قریه ده

جو بیکار واردرکه تمتعی قامت انسان قدر طول وعرضی یوزذراعدر بردکرمن دوندررصوجقوب
اقاربرکسمه نك حاجتی اولسه بریکی چوملکه برمقدار پرنج وصوقویوب اغزنی دری ایله
محکم بند ایدرلر واول کمسه نك نامیله صویه اتارلر بر زماندن صکره چقاراکر برنج اعتدال
اوزره بشدی ایسه تفأل ایدرلر اول شخصك اول سنه حالی خوش اولوردیو لروالا خلافنی
اعتقاد ایدرلر ده داندوار ۴ ده مهو ۷ بر یول دخی مغربیدر وجبکار ودن ده کدونی ۳
ده کلاه کام ٥ دیوسره تابعدر کتل زرمرك دامننده ده تاکوه ده بارنهار ٥ ابویول تمام
طاغلو دراتلو کیدر اندن ده له ٥ بردن ده در ده شاره ده کیل ۷ یولی ناهموار درنصفنده
توش نام برنهر واردر چنهاوه اقار بونهردن دخی یازین ایپ وچتال اغاج ایله چکیلورلر اما
هر یفده پیاده چکرده جان ۴ چنهاو کنارنده ده چابکاری ۴ بوندن یول ایکی اولوربری مشرقی
اول موضعدن کمی ایله چکیلوب ده شلال ۴ بردپه باشنده درده انبار ۳ جمله انشدر وبونك
لال دیوه تابع قریه لردر دامکر ۷ لاله تابع کوچك قصبه در قلعه سی واردر بری دخی غربیکه
چنهاو کناریله غربه کیدر کناده ده کیلو ۷ کشمیر جانبنده دراندن کمی ایله چکیلوب دامکرده
ده چبرار ۷ سیالکوت ۸ بوطریق یوزفرق برکروه در بشنجی یول راه میم اندر کشمیردن
چانپور بونده غرایبدن بربید سرنکون واردرکه اکا کشمیر خلقی برن دیرلر بش ذراع ساقی
واردر ایکی قوجاق بتشمز دوری دورت ذراغه قریبدر واوتوز ذراع ارتفاعی واردر بوداقلری
اکری یره انمکه ایکی ذراع قالمامشدر وباشنده چوق بوداقلری وارمد ودوری اللی ذراعه
قریبدر دیرلرکه برکمسه بونك بر بوداغنی تحریك انسه جمله شعب واعضائی حرکته کلور
شجر مزبور نهروت کنارنده ایکی دپه نك اورتاسنده درو بونك شعبه لری بری برینه متصل
ونازکدر پرکنهٔ دچن پاره ده بونك کبی درخت چوق اولور بوداغی چوق اولانك حرکتی
زیاده در زیرا ارا لرنده اولان هوا حرکته امداد ایدر ده رامو ۷ ده میم اندر ۸ ده منزکامه
هاکواس ٥ ده بادرنده ده دولو ۲ ککرو ٥ ده کبله ایکی طریقك بری یوز یکرمی بر
کروه بری براکسکدر التنجی یول راه سدوردره رامودن یول ایکی اولور بری میم اندره کیدر
بری غربیدر ده وردح ۷ جمالنکر خرابه قریه دره قلهٔ کوه برزل ٥ ادامننده ده بدل ۱۲
ده سرال ٥ اده پونی ٥ ابویولده بعید یرده قریه لرواردردامی نام برطاغ چکیلورده کلت ۷
بوندن یول ایکی اولور بری شرقه کیدر قصبهٔ میناور ۶ موضع سکپتن ٥ چهناو
کمی ایله چکیلوب هنده داخل اولور ۴ ده چك ۱ سیالکوت ۴ بری مغربیدر بهلول پور ۷
کوچك قصبه در سیالکوت ۷ بومیانده چهناو کمی ایله چکیلور ایکیسی دخی آت یولیدر بری
یوز یکرمی التی کروه بری براکسکدر التنجی یول راه هیرپور چانپوردن ده خانپور ۲ ده
زور ۳ ده هیرپور ۴ بدیال طاغنه قریبدر دامن کوه تمرن نام طاشدن خانه
بوندن بر یول مغربیدر صاغ طاغه یوقاری کیدر مجلو یه وارنجه برکروه اندن انشدر طاغ
کمرنده کیدیلور واشاغی انجه اوچ کروه بیساتره طاشدن یاپلمش خانه دراندن ایکی کروه

دخی انشده کیدیلورکه اکا زنار انشی دیرلر اندن برکروه ده کمر کوهه کلنور نار برار نام موضع ۱ یولی
غایت تنکدر آتی ایکی کمسه بری یدر بری سورر دوند نام سرای ۳ پیر پنجال ۲ یوقوش
باشنده درکوچکی ۳ ۱ نش نهایتنده درقیش یولی دکلدر کیدنلر کوتنه پوست بغلیوب
صیریلورایتر لکن خطر درده پشنه ۱ بیرم کله ٥ برقاج پاره قریه در کمرك الورلر بر کوچك
نهری واردر طغیان ایتدکده اون سکز کره چکیلور یازین یکرمی یدی کره چکیلور عرضی اوچ
دورت ذراع وعمقی ایکی ذراعدر ده کنوانی ۴ قصبهٔ تنو ۳ ده بزت ۳ راج ویرل ۴
بری دخی شرقیدر تمرندن کاملنوکوت بریوکسك طاغده خرابه قلعه در کوه هستونز ۳
ده کندپار ۳ منزل کارباندراندن یول ایکی اولوربری شرقه کیدر بکنزپل نام خرابه قلعه ٥ ۱
سیل که ده کلانیدر ۱٠ راجوبری ۸ ده سنك پور ۷ کارنکوت ٥ نوشهر ۶ ده موجوال ٥
ده بدو ۳ بنیر ۷ ده د ترکو ۷ چنهاو کارنده ده کاتهال ۱٠ ده پیرکانی ۷ ککر
جمه نام قلعه ۸ ده سینسر ۶ شیرکر ۷ ده پنیاله ۳ سرای بحر ۶ بری غربه کیدرکند
پاردن پیر پنجال ۳ ستونز یولندن فیل وات ودوه کیدراوبرلرندن کنمزیدنجی یول راه جرهارودر
کشمیردن ده سبك ۷ ده سورش ٥ ده پیهن ۳ کوه چرهاروانکنده در وکمر کوه ده یار
حرك باد ییلاق ٥ طاغ باشنده کنزول نام خرابه قلعه ٥ بوندن اشاغی انیلورهوین نام مغارهٔ
عظیمه که بیك ادم الور ۳ طاغدن ایکی کروه بعید صحراده ده کاترود ۷ ده سهرن
۶ مست پل خانه قدر برطاشدر ۴ کوه بلراورته سنده هستالوت ۷ ده برت ۴ براجوبری
۷ بو یول جمله یوزاللی بش کروه در یازن اتلو کیدرقیشده کثرت برف وشدت روزکاردن
آشلمازسکزنجی یول راه جیل درشهردن ده کله نهامو ۷ ده لولپور ٥ ده پیروزپور ۶
کوه چیل دامننده قریه ۱ کمر کوه برذلل نام برسنکدن خانه ۷ اوچ کروه درن دن کیدیلور
دورنده بالایه چیقیلور اندن طاغ باشنده سریل ۸ کمر کوه ده شادج ۱٠ ده کاترو
٥ بویول یوزالتمش طقوز کروه در طقوزنجی یول راه بدسنکر شهردن ده پتن ۱٠ ده اشکو ۷
ده چهامو ۸ ده کنتمل ۴ برطرفی طاغ برطرفی نهر بهت دراندن ده ماهورو
۷ بو یول غایت طاردر کمر کوه دن چکر دورت کروه اتی ایکی کمسه بری یدر بری
اردندن سورر ده شاهکوت ٥ ده ار ۱ بوندن کوه بدسنکره کیدیلور
جنوبی دامننده هالن ۱٠ ده دیوکار ۸ ده پرونج ۸ بوندن یول ایکی یول
اولوربری صوله کیدر سهرن ۷ بری صاغنده ده کیله برو ۷ قصبهٔ باهورو ۱٠ ده پاهولن
۱٠ قصبهٔ سلطان پر ۱٠ ده جلم ۷ نهر جلم کنارنده درصوکمی ایله چکیلوب ده خواص پر ۸
چنهاو کنارنده ده کاتهال ۷ ده پیرکانی ۷ پرونجه دك آت وفیل ودوه کیدراندن
اوته انجق آت کیدر راه اول یوز طقسان دورت کروه راه ثانی یوز یتمش سکز
کروه در طقوزنجی یول راه بکلی پتندن باریله ۱۲ یولده آب وت چکیلورزکیدن جسری واردر
ده تمل ۸ ده دوارکنتل ۶ صاغ طرفی طاغ برطرفی آب وت دردمدیو ۱٠ یولدن صپادر

ده دنکوت ٥ بو یولده کوه کوارم چکیلور درن بل نام دروازه ٨ بر طرفی طاغ بر طرفی آب دت
اولدوغی یرده اغاچدن درده پولیاس ٣ قصبهٔ نکری ٥ حاکمی کشمیره تابعدر ده نوپور
٤ ده وار ٥ پیدرنك نام بر نهر عظیم کنارنده درکلکرله چکیلور کشمیریلر آکا شراه دیرلر ایکی
طرفدن ایپلر بغلیوب چکرلر آت وآدم بنوب کچرده نیسلك ١٥ بو یول اورته سنده کوه
شنکر واردر اندن صکره کسنه دیرلر بر صو چکیلور قصبهٔ پکلی ١٥ ده مانکل قلعه سی
واردر ٦ قصبهٔ شاخرخ سلطان ٨ ده پکرکام ٥ ده هزاره ٨ سرای مادوسنك ٧
سرای خربزه دیمکله مشهوردر قصبهٔ راولپندی ٦ ده هاتیه ٧ رهطاس ٦ ده جلم
٣ جمله سی ایکیوز دورت کروه در بو یولدن جمله حیوانات کیدر اونبجی راه کرنو دربتن دن
قصبهٔ سپپور ١٠ ده پترو ٨ ده تراهکام ٨ ده تبهندو ٣ کوه زردامننده درده تنکدار
١٥ ده اچربل ١٠ قصبهٔ هبنك ١٢ پکلی بو یولدن انجق پیاده کیدر ایکیوز اون التی
کروه در ملوك کشمیر هفت اقلیمده ایدر سلفده کشمیر هندیلر ضبطنده ایدی التی یوزاللی دورت
تاریخ هجری ده سلطان ناصر الدین بن شمس الدین که پادشاه دهلی ایدی بو دیارده شعایر
اسلامیه یی شایع قلدی وزین حسن نام کمسه والی اولوب اولادندن اون نفر یوزالتمش سال
مستقل ضبط ایلدیلر وسلطنت سوردیلر انلرك بری سلطان زین العابدین ایدی که اللی
ایکی ییل پادشاه اولدی کشمیر هیچ بر عصرده انك زمانی کبی معمور اولمش دکل ایدی
مزبورك کفر واسلامه نظری اولمیوب انجق یاننده مرد عارف وهنرمند معتبر ایدی
اطراف جوانبدن ارباب معارف وهر صنعتك ماهرلرینی طلب ایدرك تور رعایت ایله اول
دیارده اسکان ایدردی نه دینده اولورسه تعرض ایتمزدی اول اجلدن بعضیلر مزبوری دیو
جوکیان اوزره در دیدیلر انك وفاتندن صکره یرلودن بر جماعت حکومتده اولدیلر تا که
طقوزیوز طقسانده شاه نصر فتنه کیردی اما میرزا حیدر هند تاریخنده ایدر شمس الدین زی
قلندریده کشمیره کلوب اول زمان بر زن انده حکومت ایدردی شمس الدین عورتك خدمتنده
اولدی کیدرك کامران اولوب عورتی الدی وخلقی کندویه تابع قلوب جلوس ایتدی صکره
اوغلی علاء الدین بعده سلطان قطب الدین واوغلی سلطان اسکندر ترتیب اوزره پادشاهلق
سوردیلر بو اسکندر دین اسلامه رواج ویروب اکثر بتخانه لری ییقدی اندن صکره زین العابدین
اولوب کشمیری معمور قلدی بعده اول دیار چکیلرندن بر قاج کمسه دخی حکومت سوروب اول
طبقه دن یوسف خان نوبتنده شاه عجم تسخیر ایلدی یوسف خان تابع اولوب نیچه
ییللرلك طرفندن خانلق اتدی شعر وموسیقیده مهارتی وار ایدی بونده نیچه شعرا وفضلا
کلمشدر مملکت تبت تاء مضمومه وفتح باء مشدده ایله تقویمده مذکور اولدوغی اوزره سکر
وزننده درلکن مسعودی ثاء مثلثه ایله یازار خراسان جوارنده بر واسع ولطیف ولایتدر
حدودی شرقده چین طاغلری جنوبنده کشمیر وهند غربده خراسان بلادی شمالده
ختا وختن صحرالری ایله محدوددر مشهور شهری غنج ابن سعید قولنجه یوزاوتوز درجه
طول

طول قرق بوچق درجه عرضده طاغ باشنده بر شهر مشهور ومعمور در حصارینك
بر قپوسی واردر بری دخی قصر ضحك بر طاغده یوزیکرمی بش بوچق طول اوتوز سکز
بوچق عرضده واقع اولمشدر بوجیلك شرقنده جنوبدن شماله التی مرحله قدر ممتد
وعرضی اوچ بوچق منزل بر صحرا واردر که اطرافنی جبل سنبل خلقه کبی احاطه
اتمشدر بو طاغلرده مسك کیکلری سنبل اوتلار صولاری هر طرفدن صحرایه اقار
وسطنده مجتمع اولور لطیف ولذیذ صودر آکا برکهٔ تبت دیرلر اول محل یوز یکرمی التی درجه
طول وقرق بر عرضده واقع اولمشدر تبت خلقی چینیلر کبی اقطس ومدور یوزلو اولور
فضه وحدید وجواهر مسك وقپلان پوستی ایله تجارت ایدرلر مسعودی ایدر تبتك
خواصی غرایبدندر آب وهواسی صحیح ولطیف ترابی محصولدار اولوب انواع ثماری
وازهاری حددن بیروندر ابدی سکانی غمندر بلمزلر وانلره وهم وحزن عارض اولماموق
بو یرك خاصه سیدر جمله سی ضاحك ومسرور رقة طبع صاحبی بشوش اولوب انواع
رقص وملاهی استعمال ایدرلر حتی میتلرینی بیله ساز وسوز ایله قالدوررلر وبالجمله
بو ولایتده حیوان ناطق وصامته طبیعت دم غالب اولوب حکمنی اجرا ایدرلر اورنسی
ایدر بو اولکه ده عظیم قامشلر اولور اورمانلغی چوقدر یرتیجی حیواناتی وافر اولور اول اجلدن
یوللری مخاطره در لکن هر سنه تجار سفر ایدوب مرجانالی کیدرلر زیرا انده اقچه
یرینه مرجان یکر ومسك الوب اندن عظیم فائده ایدرلر آهوی مسك بر حیوان غزال
کبی در باشی طکوز باشنه بکزر اغزنده فیل کبی ایکی دیشی بتر وطشره چقار بونلری
سوری ایله بسلرلر هر سنه قارنلرنده بر ورم پیدا اولوب آی ارتدقجه زیاده اولور نضج
بولدقده غایت کچیشیر بعض قیالره سوروب ورمی دشر اندن اقان قان مسك اولور
ایوسی صارمترقدر دیرلر بونلر سنبل هندی یمکله مسکی غایت فایق اولور انکیچون
بعید یرلردن تجار کلور کیدر وبونده دارچین وقرنفل دخی حاصل اولور لکن ملوکه
بهاری کبی معتبر دکلدر وطشره کتمز وبویر خلقی انی بهار ایله تربیه ایدوب چیك یرلو
وعورتلر بینك قوشاغی کندیلر چزمك جرمدر وصقال قومزلر جمله تراش ایدرلو
ویولارلر حبیب السیرده تبت طاغلرندن بر طاغ یازار که انده آتش یاقسه لر البته صو
چقوب آتشی سویندوررحتی بعض ملوك تجربه ایچون وافر نفط وکوکرت ییغدروب
آتش ویردکده بر وافر صو چقوب سویندردی یاقمق ممکن اولمدی فصل ٢٧ در
مملکت سجستان سیستان معربی درخراستان ایله کرمان وسند اراسنده بر واسع ولایتدر
حدودی شرقده اوغانستان هند ومکران شمالده بعض هند غزنه وغور غربده
کرمان وخراسان جنوبده مفازهٔ کرمان ایله محدوددر سلفده بر مرتبه معمور ایدی که
بر جریب زمینی باوجود قلت آب بیك دینار ضا تالوردی واول زمان غور واسفرار بو اولکه ده
داخل ایدی صکره خراب اولوب انلر ایرلدی بو ولایتك دار ملکی ذرنج نام شهر طقسان

یدی درجه طول اوتوز ایکی بوچق عرضده بربیوك شهردر اسم ولایت بوكا دخی اطلاق
اولنور خراسان ومكران وكرمان وسند اراسنه دوشمسلغله رام شهر تختگاه ایدی
خراب اولوب یرینه ذرنج یاپلدی بونك حصاری وواروشی وار درخندك كندن صو قاینار
سائر صولر دخی انده جمع اولوب طولار واروشنك دخی اطرافی دیوار وخندكدر
بوحصارك بش قپوسی آچیلور دمر قپو بوایكیسندن كیدن پارس یولنه كیدر بری دخی
كركونه قپوسی خراسان یولنه در دوردنجی قپو بوایكیسندن پنبكی بست جانبنه آچلور
بشنجی دروازهٔ طعام بوجمله دمردندر واروشنك دخی اون اوچ دروازه سی وار درپارس
طرفنده دروازهٔ میتادروارهٔ كركان دروازهٔ اشرك دروازهٔ درسارا دروازهٔ شعیب
دروازهٔ خویك دروازهٔ درپنبكی دروازهٔ كركونه دروازهٔ اسپردروازهٔ غنجوه دروازهٔ
رستـــان دروازهٔ زنكبار بونلر جمله طوپراقدندر مساجد وجوامعی وافر اولوب اسواقی
بول ومعموردر یعقوب بن لیثك انده برسوقی وار در مكه یه وجامعنه وقف ایلمشدر
بوشهرده متعدد نهرلر آقار بری دروازهٔ كهندن وبری دروازهٔ نودن كیرر اوچ صو بر مسجد
اوكنده جمع اولوب دكرمن یوریدر و برحوض عظیمه داخل اولور كه اندن شهرك خانه لرینه
توزیع اولنور وباغچه لرینی سقی ایدر واروشده بونلردن غیری بیوك نهرلر آقاركه ایچری
كیرن انلرك شعبه سیدر وبوشهرده دروازهٔ پارسدن دروازهٔ میناییه وارنجه متصل
وممتد برچارسو واردر بر فرسخ قدر ممتد اولور وبوشهرك هواسی خاردر صوغوق وشدید
روزكاری اكسك اولماز وقیشن قاریغماز وبونك بناسی اكثر كرپچدر اغاجی نادر اولور بوكا
منسوب اولانلردن بری صـــاحب مذهب محمد بن كرام در سجستانك باقی شهرلری
بونلردر خج ضم راء مهمله وفتح خاء معجمهٔ مشدده ایله یوز اوچ درجه طول اوتوز ایكی درجه
عرضده بر بیوك شهر و نـــاحیه در نهر هند مند بونك حدودندن چكر بغجوان بونك
قصبه لرندندر بست طقسان سكز بوچق طول اوتوز ایكی بوچق عرضده نهر هند مند
كنارنده برشهر مشهوردر سجستانده ذرنجدن صكره بوندن معمور شهر یوقدر هواسی
لطیف عراق هواسنه وصویی فرات صوینه بكزر خلقی دخی اهل عراق طوری اوزره در
نعمتی فراوان میوه سی چوق خصوصا خرماسی اجامی غـــایت اییو اولور اوزومی
دخی وافردر جوامع ومســـاجدی ونهر مزبور اوزرنده كمیلرله جسری واردر فضلادن
ابو الفتح بوشهره نسبت اولنور قرنین ذرنجدن برمرحله شرق وشماله بركوچك قصبه در
بسته كیدركن صوله دوشر خواش یوز بوچق درجه طول اوتوز ایكی بوچق عرضده
قرنین دن بیوك قصبه در اندن بسته كیدركن برمرحله صوله دوشر اقار صویی وخرمالغی
واردر حصن الطاق خواشه نصف مرحله قریب یرده بربلدهٔ صغیره در اما باغ ومراعی وقراسی
چوقدر سیستانه نعمت ومیوه خصوصا انكوراندن منتشر اولور حصاری برمرتفع طاغده
نهر لماطه متین صعب قلعه در اول دیار ملوكی خزینه سنی انده حفظ ایدرلر بر وجهله تسخیری

قابل دكلدر دیرلر درغش هند مند كنارنده سجستـــان نواحیسندن دوار نام ناحیه ده
بر قصبه در دوار ناحیه سی بستدن ایكی مرحله یرده بلاد رستم ایدی كیكاوس اكا تملیك
اتمشیدی داور دخی دیرلر سلاطین غورجدی اولان سوری نك دار ملكی ایدی قندهار
مضافدر سروان بستدن ایكی مرحله یرده بربلدهٔ صغیره در اوزمی ومیوه سی اولور
قندهـــار یوز درجه طول اوتوز اوچ درجه عرضده ذرنجدن اون مرحله شرقه برشهر
وحصاردر تقویمده اسكندر بنا اتدیكی حصارلردن یاز ربنهر بونك غرب طرفنده اولان
طاغدن كلوب جنوبنه مرور وحصاری دورایدر خلقی چوق واسع شهردر میان قلعه ده
سنك خارادن برچاه عمیق واردر هر بار صوبندن چكسه لر اغاج پاره لری وارئلر چقار بو
دلالت ایدركه خارجدن منفذی اوله حصارمز بور عجم شاهلری ایله هند پادشاهی اراسنده
سرحد اولمغله اكثر محاصره وجنكدن خالی دكلدر فراه قندهاردن غرب وشماله
یدی مرحله یرده طقسان یدی بوچق درجه طول اوتوز دورت درجه عرضده بربیوك
قصبه در التمش پاره قریه سی ومزارع ونخلستانی واردر یانندن برنهر اقار اوزرنده بر عظیم
قنطره بنا اولنمشدر برفرسخ قریب یرده برطاغ واردركه اكا ماروكی دیرلر طاشدن یونلمش
برطاغدن دائما آب ترشح ایدر خلق انده زیارته واروب دعا ایدرلر وحاجتلرین سویلرلر
اكر قطرات زیاده جه اولورسه حاجت روا اولوردیو مسرور كیدرلر والا نا امید اولورلر بوشهره
منسوب اولانلرك بری نصاب صبیان صاحبی ابو نصردر نه بندان فراه دن التی مرحله
غربه طاغده برقلعه در وقصبه در اقار صویی فراه دن كلور قصر والیٔ ولایت اوتورر
برشهر درسفنجای قصردن بیوك برشهر درمابین رخج ناحیه سنده برقصبه در رودان
فرومنده قریب برشهر صغیردر آب روانی ومزارع فراوانی واردر خلج نام محالك خلقی
برقوم دركه قدیم الزماندن بوولایته كلوب هند ایله نواحی سیستان اراسنده آرام ایدیلر
شكل وطورلری تركمان طـــائفه سنه بكزر زبان تركی سویلرلر بته اوغان طائفه سندن
قونركوچر اولی برطائفه در اولولرینه ملك پته دیرلر داغلرده اولوب دوه وقیون وصغر بسلرلر
مكانلرینی سیت یردن غرب وشماله اون بش مرحله وقندهاردن شرق وجنوبه یدی
مرحله در بونلر سیستان حاكمنه تابعلردر سرخ سره ویركوویرلر اوصاف واحوال
سیستان خراج سجستان سلفده التمش یدی یوك ایدی صكره بعض بلا زده اولنوب
طقوز یوكه اندی سرتاسر ودوز قومسال یرلر اولوب انجق نام شهری قربنده برطاغ واردر
ارتفاعی ثلث فرسخ وبرجانبی صافی ریك رواندر اول سمتنده زیارتگاهلر واردر جمعه كیجه سی
خلق واروب عظیم طبل ونقاره سسنی اشیدرز دیرلر بوقصه تاریخ مبارك شاهیدن
منقولدر سجستانده سرد وتند روزكارلر اسر وقاریغماز روزكار قومی بریردن بریره هربار
نقل اتمده دركاهی برمحلی قومه باصدرر بعض حیله لر ایله قومی شهرلرندن دفع ایدرلر
بردیواركبی حولی چكوب دبنده یربركرلر ودلكلر قورلر روزكار اول منفذلردن كیروب قومی

دفع ایدر صحرالرنده اکثریبل دکرمنلری ایله چکنورلر ریاحی شدید مملکتدر وسیستان
ایله کرمان اراسی عظیم بنالری وقدیم اثاری مشتملدر وسیستان اوجوزلق ولایتدر اناری
اوزومی خرماسی چوق اولور خلقی اکثر غنا ویسار اوزره در صحرالرنده حلتیت وافر بولنور
و بونلرکدی کبی قنفذ بسلرلر برالنده حیات چوقدر نهر هندمند انهار سجستانك بیوکی در
غور شرقندن کلوب حدود رخجه وبسته اوغرار جنوبندن چکوب شرقدن غربه
اقار اعوجاج ایله ذرنج جنوبندن چکوب بحیرهٔ زرهیه دوکلور دینلدی لکن بسته کلدکده
طاغلوب متفرق اولور چوق قریه لرسقی ایدر نهر طعام ونهر باسروزونهر رستار وزآبریلور
ذرنجه واران بونهر ستار وزدر بستدن برواول نهر ایله صو طغیاننده صندل ایله کلورلر ونهر
ملا وغیری نهرلر بوندن آیریلورلر نهر مزبور شدید الجریان اولوب اوزرنده چوق شهرلر
وقصبه لر واردر چوق هندبلر بونك کنارنده معتکف ومعذب اولورلر بوندن وافر انهار آیریلور
وچوق نهر دوکلور نه زیاده ونه ناقص اولور نهر فراه فراه طاغلرندن آقوب نه بندان
قلعه سنه وارراندن جنوبه کیدر زره کولنه دوکلور بحیرهٔ زره سجستانده بر بیوك کولدر
طولی اوتوز فرسخ وعرضی بر مرحله قدر اورته سنده بر جزیره واردر مسکون ومزروعدر
بونك صویی لطیف اولمغله بی نظیر بالغی چقار وقامشی وافر اولور اطرافی جمله مزارع
وقرادر الا سجستانه ملاقی اولان طرفی خرابه وبیاباندر نهر هندمند وآب فراه بوکا دوکلور
مسالك سیستان ذرنجدن هراته کرکونه بر منزل بستره دورت فرسخ هندمنددن
بر شعبه بویوله چکیلوراندن جزیر بر منزل رودفراه کوپروسی بر منزل فراه بر منزل کوسان
سرحد سیستاندر خاسان وکاریز سری وسیاه کوه بر ر منزلدر ذرنجدن بسته رسوق
وسرورود ه حروری ورودیشك اوزرنده آجر ایله بنا اولنمش بر کوپروسی واردر
رباط دهك رباط ارسون رباط کرود رباط هستان رباط عبدالله بست بر ر مرحله در
بستدن غزنه یه رباط فیروزمند رباط معون رباط کروزخج وکمین آباد وخراسان ورباط
سرآب واونی ورباط جنکل آباد وده عوم ده خواست ده حوم وخوا بسار بر ر منزلدر
سیستاندن بالینه راه بیابان رنجدن رباط سنکین رباط جنکی رباط یم سنجان
جمله اون دورت منزلدر سیستاندن کرمان وفارسه خاوران رباط واریك رباط قاضی
رباط کراجان منزل سینج نواحیٔ کرماندن جمله سکز مرحله در پس ذرنجدن
هراة التی منزل بستدن غزنه اون ورت منزل فراه دن قندهار بش منزل قندهاردن یکر
اون ایکی منزل وکیج جنوبه اون سکز منزل ومشهد یکرمی منزل وزرنج غربه اون منزل
وهزاران اون ایکی منزل ونهلوان بش منزل وفراه دن نیشابور اون منزل وهراة بشن
منزل وذرنجدن نه بندان شماله دورت منزل اندن خیص غرب وجنوبه التی منزل
مسافه در ملوك سیستان بو اقالیم خلفاء راشدین عصرنده فتح اولنوب بنی امیه
وآل عباس طرفندن والیلر ضبط ایدرلردی درهم بن حسین ولایتی نوبتنده لیث صفار ظهور

ایدوب توج صفارکندر همه انتساب اتدی وسرعسکر اولدی لیث وفاتندن اوغلی یعقوب
یرینه چکدی ایکیوز اوتوز یدیده درهم دخی وفات ایدوب اوغلی صالح حکومته قادر اولمغله
یعقوب اموری قبضهٔ تصرفنه الوب جلوس اتدی ومستقل پادشاه اولدی خراسانی
آل طاهردن الوب کرمان وفارسه دخی مستولی اولدی ایکیوز التمش بشده وفات ایدوب
برادری عمرو یرینه چکدی خلیفه یه اطاعت ایدوب منشور الدی قهستان وغزنه ومازندرانه
مستولی اولدی صکره مخالفت ایدوب بغدادی المق دلدی امیر اسمعیل سامانی خلیفه
طرفندن اوزرینه کلوب بلخ ناحیه سنده بوزدی کرفتار اتدی ایکی سنه حبسدن صکره
ایکیوز سکسن طقوزده قتل اولندی یکرمی ایکی ییل پادشاهلق سوردی صکره اوغلنك
اوغلی طاهر بن محمد سیستانده جلوس ایدوب فارسه مستولی اولدی معتضد اکا امیر
بدری یی کوندروب بوزدی لیث بن علی بن لیث طاهردن صکره پادشاه اولدی فارسه
لشکر چکدی صکره برادری معدل بن علی یرینه چکوب بر زمان سوردی بعده عمرو بن
یعقوب اوچیوزده پادشاه اولدی بعده احمد بن خلف یرینه چکدی هرانده عمر چکردی
خلف بن احمد پدری یرینه چکوب غایت فاضل وعاقل قوپدی یوز جلدده بر تفسیر
تألیف اتدردی طقسان طقوزده وفات ایدوب اوغلی طاهر یرینه چکوب غایت فاضل
وعاقل قوپدی پادشاهلق سوردی سرای طاهر اکا منسوبدر دورتیوز حدودنده منقرض
اولدیلر صکره غزنویلر وسلجوقیلر طرفندن حکام ضبطنه کیروب بالاخره عجم شاهلری
مستولی اولدی حالا قزلباش خانلری ضبطنده در قندهار وارنجه انلر حکم ایدرلر اوته سی
پادشاه هند تصرفنده در قندهارده ایکی طرف نزاع اوزره در کاه هندیلر الور کاه قزلباش
مستولی اولور فصل ۲۸ در مملکت بدخشان وغور وطخارستان اما بدخشان
نهر جیحون ایله نهر مرغاب اراسنده بر مملکتدر اسمی دار ملکی اولان بلده یه دخی اطلاق اولنور
حدودی جنوبده نهر مرغاب شمالده نهر جیحون شرقده ترکستان غربده بلخ وخراسان ایله
محدوددر شهر مزبور یوزاون بر درجه طول اوتوز یدی درجه عرضده اثبات اولنمشدر
معمور رستاقی واردر دیرلرکه بو حصاری جعفر دوانیقی قرق زیبده بنا اتدردی شهر مزبورك
یانندن پکن نهر خرار مرغاب صوینه اقار اطرافی باغ وباغچه در طاغلرنده لعل ایله لاجوردی
مشهوردر مسکی دخی وافر اولور بونده پادزهر کبی بحر فتیله دیرلر بر نوع بحر واردر هفت اقلیم
صاحبی ایدر بدخشان اولکه سی انهار واشجار ومراتعی چوق یرلردر خلقی اکثر اولوس
قومی قونارکوچر اولی طائفه در ارالرنده ایوا تلر قوپار آب وهواسی لطیف دشت
وصحراسی پرسبز ونظیف ولایتدر شاهان بدخشاندن شاه ناصر خسروك سلفنده بر حمامی
وارایدی مربع جامه کننده یکرمی دورت قپو آچیلور وهر برندن بر حمامه کیریلوردی
جمله سنك ضیاسی بر جامدن وهر برنده نیجه مخصوص حالات وارایدی لکن
خراب اولوب انجق اثری قالدی بونك طاغلرنده قویروغی حوتاز حیوان اولور.

بدخشان قصبه لری بونلردر جرم قندسدن یدی مرحله مشرقه بدخشان اعمالندن
برقصبه در شاه ناصرخسرو مزاری بونده ایدی قندس بدخشاندن یدی مرحله یرده
باغلی باغچه لی شهردر اشجار صولری واردر بلخدن کابله کیدرکن برمقدار یولدن شرق
جانبنه دوشر و بوندن بلخ ایکی مرحله مابین صوسز چول ومفازه در خنجان کابل ایله
قندس اراسنده برقصبه در میوه سی بول نعمتی وافر طاغلر اراسنده بردره ایچنده دوشمشدر
اورته سندن بردره اقار کابل ایله بلخ اورته سنده یول اوزره هر بری التیشر منزلدر اندرآب
اندرآبه دخی دیرلر یوز اوچ بوچق درجه طول اوتوز بش بوچق عرضده غزنه ایله بلخ
اراسنه دوشر خنجان شمالنده ایکی ساعتلک یرده برقصبه در پنجهیر طاغی بونک قربنده
اولوب انده معدن فضه واردر حالا نعمتلو باغلو باغچه لو بر بیوک قریه اولمشدر بونک صولری
خنجانه کیدر اشکمش قندسدن برمرحله جنوبه دوز یرده باغلی باغچه لی برقصبه در
چشمه لری اقار صولری لطیف ویار داولوب شرقنده برطاغی دخی واردر غوری خنجان
شمالنده برقصبه وناحیه در بوندن اوچ کونده چول چیلوب میمنه یه واریلور میمنه دن
بلخ ایکی مرحله در مابین قریه لر ومعمور در بونک باقی قصبه لری رستاق وقلعهٔ ظفر
ونغلام در اما طخارستان ضم طاء مهمله وخاء معجمه ایله بدخشاندن غرب سمتنه
دوشر بر بیوک ناحیه در ابن حوقل بونی مضافات بلخدن عد ایلدی ترکستان ایله
سنوردا شدر جیحون ومرغاب صولری بدخشاندن بوکاوغرار برنیچه بلادی مشتملدر
مشهور شهری ولوالج یوز ایکی بوچق درجه طول اوتوز یدی بوچق عرضده برشهردر
ولوالش وولج دخی دیرلر بلخدن یکرمی فرسخ یرده برسیاه طاشلی طاغ اوزرنده واقع
اولمشدر اول طاغی سکز فرسخ احاطه ایدر مملکت هیاطله در بوندن طالقان التی
فرسخ یردر طائقان طایقان وطاپکان دخی دیرلر طقسان سکز درجه طول اوتوز یدی
بوچق عرضده نواحیٔ بلخده طخارستاندن بربلده در طاغلر اراسنده اولوب اوکندن
برنهر اقار باغی و باغچه سی وطاغده قریه لری واردر اکثر خلقی حایکلردر میوه سی وغله سی
چوق معمور ولایتدر راوان وسمنجان که سهبان دخی دیرلر برکوچک شهردر طرف
شرقیسنده اوچ محله سی ومحکم قلعه سی ووافر باغلر واقار صولری وار در بونده اوزم
انجیر شفتالو فستق غایت خوب ووافر اولور دیو صاحب نزهه تحریر ایدر واسکلکند طاغلر
اراسنده برکوچک قصبه در هلبک بودخی طاغده برشهردر جمله مدن طخارستان دوز
یرلر اولوب انجق اسکلکند ایله هلبک طاغده واقع اولمشدر بو طاغلر رود خشاب ایله رود
بدخشان اراسنده دربوندن وافر صولر اقوب مداین اوکنده جمله سی جیحونه دوکلور
منک هلبکدن بیوک برشهردر پنجهیردن برنهر چوب چاربانه اورته سندن فراوه یه
وهنده کیدر ذوالین وذراب بوایکی شهرک آب روانی وافر واشجاری متکاثردر وخش
بودخی طخارستان شهرلرندن یازلمش لکن بزماوراء نهرده ختلان شهرلرندن یازارز مملکت غور

مشرقنده غرجستان واوچ طرفنده خراسان ایله محدود طاغستان بر ولایتدر سلفده عظیم معمور
قلعه لر وشهرلری قرا وضیاعی مشتمل ایدی صکره برازخراب اولدی صعب قلعه لری
چوقدر اطرافی اهل اسلام ونفس غور جمله کافرستاندر خراسان لسانیله تکلم ایدرلر مسلمانی
قتی ازدر بو یرلرک آب وهواسی لطیف میوه لری بی نظیر مزارع ومراتعی وکومش معدنلری
وافردر بو طرفی غرجستانه برطرفی هراته برطرفی رباط کردانه منتهی اولور حدود بامیانه
خراساندن پنجهیره وارنجه طاغلری ممتددر نزهه ده ایدر غور بر ولایتدر شهرنه اهنکران
دیرلر طقسان طقوز درجه طول اوتوز بش درجه عرضده اللی پاره قریه یی مشتملدر
حاصل غله و براز میوه اولوب خلقی بلاهته منسوبلردر و بعض کتبده بو مملکتک شهری غور
بدخشان اعمالندن اولوب هراة ایله غزنه اراسنه دوشر برلطیف بلده در ناحیه سنه غوری
دیرلر دار ملکی فیروزکوه بر صعب ومتین قلعه وغور پادشاهلرینک تختی در پیروزکوه
معربی در بودیارک قلاع منیعه سندن بری دخی قلعهٔ چینارکه دنیاده نظیری نادر برحصاردر
بری دخی کردکوه در ردف طقسان طقوز درجه طول اوتوز ایکی درجه عرضده غور قصبه لرندن
برقصبه در مسالک بدخشان وغور بدخشاندن بلخ اون اوچ منزل وقندس یدی منزل
وطالقان یدی منزل وجرم یدی منزل قندسدن خنجان التی منزل و بلخ ایکی منزل
مابین چوللدر واندراب دورت منزل واسکمش نام قریه برمنزل خنجاندن کابل التی منزل
وبلخ التی منزل واندرآب شماله دورت ساعت طالقاندن ختلان دورت منزل وجرم دورت
منزل وقندس غربه یدی منزل مسافه در احوال ملوک شاهان بدخشان اسکندره
منسوب یخنورلردی نیچه ییللر حکومت اول سلسله ده ممتد اولوب کیمسه مزاحم اولمدی
جزئی خراج و باج ایله اول ولایت مرزبانلغی انلره مسلم ایدی سلطان ابوسعید کورکان
بدخشان اولکه سنه طمع ایدوب شاهلرینی استیصال قصدنده اولدی انلرک آخری
اولان سلطان محمدی اولادی ایله کرفتار وقتل ایلدی آخر کندی دخی اوزون حسن النده
مقتول اولدی بعده بدخشان حکومتی ملوک خراسان نوابنه متعلق اولوب بالاخره عجم
شاهلری پنجه سنه دوشدی ملوک غور اولاد ضحاکدن نام بسطام نام غور طاغلرینی
پناه ایدوب ساکن اولمش ایدی حضرت علی کرم الله وجهه خلافتنده بونک اعقابندن
تنسی نام کمسه اسلامه کلوب اول دیار حکومتنک منشورنی الدی که خط حضرت علی ایله
بهرامشاه زمانه کلنجه اللرنده باقی ایدی بو سلسله دن فولاد ابومسلم خروجنده حاکم ایدی
تختی هارون رشید زماننده وسوری صغاریه زمانئده واوغلی محمد سلطان محمود
عصرنده حکومت سوردی اوغلی ابوعلی و بونک برادرزاده سی محمد حاکم اولوب ابراهیم غزنوی
ایله جنک ایلدی صکره قطب الدین حسن بن محمد یرینه کچدی که جد سلاطین غوریه در
بونک اوغلی عزالدین حسینک یدی اوغلی قالدی ایکی فرقه اولدیلر بری اول طبقهٔ
غوریه ده قطب الدین محمد بن عزالدین حسین که ملک جبال دیمکله مشهور ایدی بهرامشاه

غزنوی دامادی اولوب واردقده تهمتله زهرلدی غوریلر ایله غزنویان بیننده اول عداوت
بو اولدی برادری سوری یرینه کچدی غزنه یه عسکر چکوب مغلوب اولدقده بهرامشاه
بشبوز قرق دورتده الهکه وروب قتل اتدی بهاالدین سام حسین یرینه کچدی برادرلری
انتقامی ایچون حرکت اوزره ایکن وفات اتدی علاالدین حسین جهانسوز پادشاه اولوب
غزنه یه واردی بهرامشاهی بوزوب بلند آوازه اولدی بو سلسله دن اول استقلال بولان
بودر غزنه و بعض خراسانی الدی بشیوز اللی التیده وفات ایدوب اوغلی سیف الدین
محمد یرینه کچدی ایکنجی سنه غزنه طائفه سی جنکته کیدوب کندی قومی بیننده
مقتول اولدی غیاث الدین محمد عم زاده سندن صکره پادشاه اولوب خراسانی الدی
وعظیم الشان جهانداری ایدی چوق غزالر ایلدی بشیوز طقسان طقوزده وفات ایدوب
برادری شهاب الدین محمد یرینه کچدی غزنه وهند وسند والیسی ایدی جلوسدن صکره
غور و خراسانی دخی ضبط ایلدی دفعاتله قطب محمد خوارزمشاه جنکنه کیدوب منصور
اولدی التیوز ایکیده لهاورده فدائیلر غدری ایله مقتول اولدی غیاث الدین محمود بن غیاث
محمد یرینه کچوب یدنجی یلده خوارزمیلر غدری ایله قتل اولندی اوغلی بهاالدین سام یرینه
کچمش ایدی خوارزمیاندن علاالدین اتسز غوره اوچ آیدن صکره لشکر چکوب فیروز
کوهی محاصره ایلدی الوب سامی برادری محمد ایله خوارزمه کوندردی فترت مغولده
جیحونه اتدیلر بو سلسله بونده منقرض اولدی طبقهٔ ثانیهٔ غوریان بامیانده حکومت
علمن قالدردیلر غیاث الدین برادر زاده لرینی پریشان اتمش ایدی انلردن ملك مسعود بن
فخر الدین پدری یرینه حاکم اولدی بعده برادری شمس الدین محمد یرینه کچدی فاضل ایدی
امام فخر رازی رسالهٔ بهائیه یی انك اوغلی اسمنه یازدی التیوز ایکیده وفات ایدوب اوغلی
بهاالدین سام یرینه کچدی غزنه یه واروب ایلدوزایله جنك اتدی منهزم بامیانه کلدی
برادری جلال الدین حکومتی بونك الندن الوب یرینه کچدی آخر خوارزمیلر الندہ کرفتار
ومقتول اولوب منقرض اولدیلر ملوك کرت الغوریه بونلر غور بلرك اوچنجی طبقه سیدر
اولی شمس الدین محمد کهین که رکن الدین مرغنی نك دخترزاده سی ایدی اول ایسه
غیاث الدین محمد بن سام بنی اعمامندندر جنکیز ظهورنده رکن الدین خراسان والیسی
بولنوب انقیاد اتمکله غور حکومتنه قرار اتدی التیوز قرق دورتده مستقل اولدی خوش
طبع وعالی همت قوپوب نیچه فتحلر اتدی یتمش التیده اجلی کلوب یرینه اوغلی محمد کهین
کچدی یدی یوز بشده جیسار غورده وفات ایدوب اوغلی فخر الدین پادشاه اولوب بر سنه دن
زیاده سوردی اختیار الدین قلعه سنی بنا اتدی کرتنامه یی ربیعی شاعر بونك نامنه
نظم ایلمشدر صکره برادری غیاث الدین یرینه کچوب یدی یوز یکرمی طقوزده وفات ایدنجه
سوردی خراسانده نیچه فتحلر ایلدی صکره اوغلی شمس الدین بر سنه ودیکر اوغلی
حافظ الدین ایکی سنه حکومت ایدوب قتل اولندی بونك زماننده غوریلر امور مستولی اولدیلر

برادری

برادری معز الدین حسین یرینه کچوب متغلبه یی قهر ایلدی اوتوز طقوز ییل پادشاه
اولوب چوق اثرلر قودی عاقل وعادل ایدی مولانا سعد الدین پیرعلی یرینه کچوب بونك
عصرنده تیمور ظهور اتدی خراسانه مستولی اولوب الندن الدی یدی یوز سکسن دورتده
مزبوری اولادی ایله ماوراء نهره نقل وحبس اتدی انده مقتول اولدیلر و بو طائفه دولتی
انکله منقرض اولدی صکره غور ملوك خراسان تصرفنه کیروب شاهلرده قرار اتدی

فصل ٢٩ در اقلیم کرمان وهرمز ولار یکرمی طقوزنجی فصل کرمان اقلیمنده وهرمز ولار
مملکتنده در اما کرمان فتح وکسر کافله ابن کلبی قولنجه یافث اولادندن کرمان بن فلوج
اسمیله تسمیه اولنمش بر اقلیم واسع ومعموردر حدودی جنوبده بحر فارس وغربده
بلاد فارس و بحر هرمز شرقده ارض مکران شمالده مفازهٔ خراساندر دیو تقویمده مسطوردر
لکن بعض اهل فن غربده فارس ولار جنوبده هرمز شرقده مفازهٔ مکران وشمالده مفازهٔ
سیستان ایله محدود اولدوغنی اثبات ایدرز بر الار وهرمز مستقل ولایت اعتبار اولنمشدر
مسافه سی طولا وعرضا یوز سکسن فرسخ تخمین اولنور معموریدر لکن شهرلری پراوکنده در
اکثریری ساحل وشدید الحراره اولوب ربع مقداری یایلا درسیر کاندن حدود پارسده
بم شهرنه وارنجه آب وهواسی لطیف انهار واشجاری وافر جمله میوه انواعی متکاثر خرماسی
وانجیری چوق ومزارعی بسیار ومواشیسی وافر اولور توتیای کرمانی ایسه مشهوردر
اکاسره عصرنده کرماندن التیوز بیوك محصول النوردی صکره برازاشاغی قودی کرمانك
دارملکی کواشیر نام شهردر که بردشیر دخی دیرلر طقسان بش درجه طول یکرمی طقوز
بوچق درجه عرضده بر شهردر قلعه سی ارد شیربن بابك آثارندن اولمق اوزره یازارلر
واسمی دخی بوکا منسوبدر کستاسب دخی انده بر آتشکده بنا اتمشیدی سمط العلی ده
مسطوردر که حجاج بونك فتحنه عسکر کوندروب میسر اولمدی صکره عمر بن عبد العزیز
عهدنده فتح اولندی وفرمان عمر ایله انده جامع عتیقی یاپدیلر امیر علی بن الیاس دخی
باغ سیرجانی وقلعهٔ کوهی بنا اتدی تورانشاه سلجوقی جامع تبریزی دیمکله مشهور جامعی
بنا اتدی اکابر صوفیه دن شاه شجاع کرمانی ونعمة الله ولی بو شهرده مدفوندر بم طقسان
بش بوچق طول اوتوز بوچق عرضده کواشیردن ایکی مرحله شرقه دوشر آب وهواسی
ناخوش بر شهردر متین حصاری وار در اوچ یرده جمعه قلنور بازاری قربنده اولان مسجده
مسجد خوارج دیرلر بری دخی مسجد اهل سنتدر بر جامع دخی قلعه ایچنده اولوب صدقات
مسلمین انده محفوظدر جیرفت طول وعرضده بمه یورلره متقارب مجمع تجار بر اوجوزلق
شهردر اسفی دخی دیرلر سیرجاندن شرقه دوشر ثلج وجوز و ترنج بر وقتده جمع اولور جمله
مراتع ومزارعی انهارله سقی اولنور فتح اسلامی ده بونك یری میشه زار ایدی عسکری
اسلام کسوب قریه لر اتدیلر هر بری سکانی اسمیله تسمیه اولندی بونك صویی
دیورود ندر هواسی کرم وخرماسی و ترنجی وافر یردر سیرجان طقسان ایکی بوچق

درجه طول ویکرمی طقوز بوچق عرضده کرمان شهرلرینك اکبری بر بلده در داخلنده صو یوللری وار بنالری قبابدر قلت اخشابدن کارکیر ایدرلر جیرفتدن ایکی مرحله غربه دوشر بونك بر محکم حصاری واردر هارون رشید ایامنده بنا اولنمشدر اسلامده کرمان والیلری انده اوتورردی بو حصارك سکز قپوسی واردر باب بهیا بارکه میدان قپوسیدر باب مرضی باب میمند که غرب قپوسیدر مغرب طرفنه آچیلور بونك طشره سی بر خرابه قصردر قصر حاجب دیرلر بو شهرك دیوانی ومکلف اسواقی واردر خلقی اکثر غنی ومالدار تجاردر عورتلری غایت کوزل اولور هواسی کرمه مایل حاصلی غله وپنبه ومیوه وخرمادر بونك خلقی اکثری محدث ایدی قرا ونواحیسی قیولردن ایچرلر ترماشیر طقسان اوچ درجه طول اوتوز بر درجه عرضده مفازه کارنده بر شهردر بمدن بر مرحله غربه دوشر تاریخ کرمانده اردشیر بن بابك بنا اتدی دیو یازار زرند سیرجاندن یکرمی طقوز فرسخ یرده بر بلده در بافد کرماندن بر منزل جنوبه سلفده بر بلده ٔ خان ایدی حالا خرابه در اقار صولری مزارع ومراتعی وافر صید کاه وچراکاهدر خبیص طقسان اوچ درجه طول اوتوز بر درجه عرضده کرمان ایله سجستان اراسنده مفازه کارنده دوشر باغلی باغچه‌لی خرما ومیوه وغله کانی هواسی کرم بر شهردر طرف غربیسنده کوهدن بر نهر بو شهره کلوب باغلرینی سیراب ایدر سجستان بمدن شرقه اون کونلك مسافه در بونك سوری ایچنه یغمور یاغمز خاصه در دیو نهایت الاوبده روایت اولنور سینج نواحی ٔ کرماندن سجستان سرحدنده بر شهردر عمرو بن لیث بنا ایلدی بوکا قنطره ٔ کرمان دیرلر کیری یوقدر بجر دبوله تسمیه اولنور ده سیف جبصدن بر مرحله شماله باغلی باغچه‌لی بر قریه در هرمز هرموزدخی دیرلر طقسان ایکی درجه طول ویکرمی التی بوچق درجه عرضده کرمان اسکله سیدر خرماسی چوق شدید الحراره یردر سابقا ساحلده ایدی تاتار خراب اتدکده اهلی اوکنده اولان جزیره یه کوچوب انده تمکن اتدیلر اول جزیره یه جرون وذرون دیرلر اسکی هرمز غربیسنده بحر فارس بوغازندن ایچری قره دن اون ایکی میل بعید واقع اولمشدر صویی عزیزدر کومرو نام اسکله دن کتوررلر زیرا جزیره ده اولان صو اجیدر کیش جزیره سی بونك غربنده بحردن اوچ یلکندر بو هرمزك بازاری طورر ومجمع تجار بندر مشهوردر بو جزیره سوقنده عورت بازاری بسندیده واقع اولمشدر وابتداء سوق ترك بازارینك باشیدر انده بالق کمکنك فقراتندن طولی دورت ذراع بر میل واردر اول بالغی قالقان مثللو بر جانور اولدوروب طشره برافمشدر دیرلرکه انك پلانکبی اینجه سوری قویروغی وار ایدی مزبور بالغك بر طرفندن صوقوب بر طرفندن چقمش ایدی ترجمه اتدیکمز کتابلردن تیاتروم کتابنده جوانس ایدر انجو خصوصنده هرمز قدر بر یوقدر طتلی صویی وذخیره سی قلت اوزره در لکن جمله لوازمی طشره دن کتوررلر بونك اطرافنده اوچ منزل قدر بر صدف صید اولنور مغاص لؤلؤ درانده چقان انجو سائر

یرلر انجوسندن بیوك ولطیف ذی قیمتدر میلاد عیسینك بیك بشیوز التی سنه سنده فرانسس کوس وال بوکرك نام پورتقال قپودانی بو شهری الوب اهلنه اغر جریه وضع اتدی صکره عجم شاهلری کرمانه مستولی اولدقده پورتقال ایله اشتراك اوزره ضبط اتدی کتاب مزبورده تصویر اولندوغی اوزره مکلف قلعه سی واردر هفت اقلیم صاحبی ایدر ابتدا اردشیر بن بابك ساحلده اولان شهری یاپوب هرمز تسمیه ایلدی خلقی چون دزدان ومفسدان تعدیسندن امین اولمدیلر اول دیارحاکمی ملك قطب الدین بندر جرونی وطن اتخاذ ایدوب سائر خلقی انده کوچدیلر اما مجمع الانسابده امیر محمود قوللرندن ایاز بندر جرونی دار ملك قلدی دیو یازار صکره سلطان شهاب الدین بن سفرشاه عصرنده فرنك الدی وبو طریقله ظفر بولدی که مزبور شهاب الدین نوبتنده جور وستم مسلکنه سالك اولوب اعیاندن درویش نور الدین نصیحت اتدکجه دکلمدی پس خلقدن بر طائفه کووه یه واروب فرنکی دعوت اتدیلر انلر دخی جانبه منت بیلوب کمیلر ایله کلدیلر وجزیره یه مستولی اولوب اشکان قلعه بنا اتدیلر اهل هرمز جنکلر اتدیلر مفید اولمدی پس اطه دن علاقه‌یی کسدیلر بندر کشمیره کتدیلر اول زمان فرنك مصلحت وقت مقتضاسنجه هرمز پادشاهنه ایلچی کوندروب صلح ایلدی شول شرط ایله النان کمرکك ربعی هرمز حاکمنه ویریله اوچی فرنکه اله بر زمان بونك اوزرینه طوردیلر هرمز وکرمان نواحیسنده طقسان بر وایکی اوچ درجه طول ویکرمی یدی یکرمی سکز عرضده واقع اولان باقی قصبات وبلاد بونلردر هرمزك وکرمو وکورستان وشحنب ودشتبر ومنوکان وکوجرد وروسان وبندر ابراهیمی وقریه ٔ کوه مبارك وکت وجاشك وتنکه وتیس وماسکان وچکینو وماهان روبار طقسان اوچ طول یکرمی طقوز عرضده بر صحرادرکه عرب ساکن اولور حاکم کرمانه کاه اطاعت وکاه عصیان ایدر دریای بر شعب معموردر قریه‌لری وبستانلری ومسیره لری واردر میناب طقسان اوچ درجه طول یکرمی سکز بوچق عرضده بر بیوك شهردر لار ومکران ارسنه دوشر مابین اون مرحله در مملکت لار هرمزدن غرب وشماله وشیرازدن اون مرحله جنوبه دوشر بر مملکتدر مستقل ملکی واردر حدودی غربنده بحر فارس سواحل وبنادری شمالنده فارس شرقنده بعض فارس وکرمان جنوبنده بریه ٔ هرمز وکرمان ایله محدوددر دار ملکی اولان لار طقسان بر درجه طول یکرمی طقوز درجه عرضده هرمزدن شرق وشماله اون مرحله یرده بر شهر معظمدر لارك هواسی غایت کرم اولوب مردانه ایو کلدرلکن عورتلره غایت موافقدر بونده لیمون وترنج وسکر ونارنج اولور خلقی اکثر ضعیف ولاغر اندام وبد مزاج ونیر انداز در اما عورتلری غریب دوست وخوش خلق وخوش صورت اولورو بونده رشته علتی چوقدر آب وهواسنك عفونتندن اولور زیرا آقر صویی آزدر واسع وعمیق صو مخزنلری واردر قرق کون قدر انده یغمور یاغوب اطراف وجوانبدن برکه لر طولر والتی آی قدر زمان شهرلو اول صودن ایچرلر و سبب مرض رشته

اولو دریایه بوندن یدی سکز کونلك وار یلو ر توابعی بونلردر برکوزل معناسنه طقسان
بر طول یکرمی سکز بوچق عرضده برکوزل شهردر بوندن لار ایکی مرحله غرب وجنوبه
و رمایکان برمنزل شرقه دوشر رمایکان در پز وتارم قربنده ایکی ساعتلك یرده برشهردر
مرخ و پوهان دخی بوندن بر رجانبه دوشر پوهان طقسان ایکی یه قریب طول و یکرمی
طقوزه قریب عرضده برشهردر اما تارم و تزرك بونلردن طول وعرضده اوندقیقه زیاده للك
اوزره ایکی شهردر تزرك شرقی و تارم غربی ماببن نصف مرحله ایکیسی دخی درپز شرقنده
وتارم پوهان شمالنده بیوك شهردر طارم دخی دیرلر قلعه سی واردر تزرك یکن بوهان
ایله تزرك تارم اراسنده در پین بینی دخی دیرلر رمایکاندن برمرحله جنوبه وکپهره دن شماله
دوشر برشهردر کپهره بیمنددن غرب وجنوبه برمرحله یرده برشهردر بیمند طقسان
بچوغه قریب طول و یکرمی طقوز عرضده بربلده در نکار طقسان ایکی بچق طول اوتوز
عرضده بر بلده در دستکرد طول وعرضده سابقدن بردرجه نقصان اوزره بربلده در
کلکالاردن ایکی مرحله یرده انج ایله لار اراسنده برشهردر قارصوبی واردر خور لار شرقیسنده
دست پر و بینی اراسنه دوشر طقسان ایکی طول یکرمی سکز بوچق عرضده برشهردر
سیرجاندن هرمزه کیدر یولده در خوش آباد خور طول وعرضنه متقارب سرحد لار
برشهردر تزرك و تارم و بینی اراسنده کرمان طرفنه دوشر روز مفازه کارنده برشهردر
بونلردن غیری بعض اهل وقوف تحریرنده لار اولکه سنك برقاچ پاره حصاری واردر قلعهٔ
مرجان قلعهٔ کرز قلعهٔ نو قلعهٔ میمون شهر بابا بیرام انلردن در جزیرهٔ اندراوی بحر
فارسده لارك ایکی جزیره سی واردر بندرری اوکنه قریب یرده برجزیره که اسکی هرمز سمتنه
دوشر تقویمده دوری اون ایکی فرسخ برجزیره درقریه لری واردر مغاص لولو درقیس ایله
سیراف اراسنده دیو یازار بری دخی برجزیرهٔ صغیره در بونك شمالنه دوشر ایکیسی
دخی کناره قریبدر جبال کرمان وهرمز ولارده نیچه طاغلر واردر جمله دن جبل قفص کرمان
دیارینك مشهور ومعمور طاغیدر جنوبی دریا شمالی حدود جیرفت وروذان وکوهستان
ابوغانم شرقی حواس و بیابان غربی حدود سیرجان ودیار بلوجدر بلوج برقوم وقبیله درکه
بوطاغلرك اتکنده مغون ولاشکرد حدندن هرمز ناحیه سنه کلنجه ساکن اولورلر مزارع
و نخلستانی وافر مردم صحرانشین در روزکار ندکاو خرما دوشر رسه ارالرنده الملق عاردر
فقرا دوشر ر و بونلر کمسه یی انجتمزلر لکن جبل قفص اهلی اکراد واشرار در بونلردن
هرکره وهك رئیسی واردر پیاده یوله اینرلر حد فارس وسیستانه وارنجه کزوب یول کسرلر
بونلرك اصلی عربدر جبال بازر کرمان یایلاقیدر و بونده کومش معدنی اولور جبل قفصده
دخی واردر اول اجلدن بونلره جبال معادن دیرلر ذهب وفضه وحدید کرمانی ونحاس وصفر
معدنلری اولور برقاچ قطعه طاغلر درکه جیرفتدن دریای دیدکلری شعبه طغری ایکی
مرحله ممتد اولور انده پرنعمت کویلر ومسیره لر چوقدر نهر دریای هنجاندن کلوب غایت

تند وتیز اقار تخمینا یکرمی دکرمن یورودور لحد و یرمز کرمانده بوندن غیری بیوك نهر یوقدر
برنده کمی یوریمز مسالك کرمان ولارسیرکاندن کاهویه ایکی منزل اندن حسن آباده
ورستاقه ایکیشر مرحله سیرکاندن دوردانه وهمده دورت فرسخ همددن کردکانه ایکی
فرسخ کردکاندن اماسه برمرحله درسیرجاندن رباط مشر فانه ایکی مرحله اماسدن رودانه
برمرحله سیرجاندن. م یولیله شارستانه بر مرحله منازل بونلردر سیماب رود ١ بهسان ١
حبان ١ عبیرا ١ کرعون ١ راسن شارستان ١ اندن جیرفته صاغه دونرقریهٔ کوز ١
جیرفت ١ سیرکاندن تاخت ٢ جیر ١ کوه نقره ١ سیرکاندن زرند ٢ ویردشیر ٢
خمرود ١ زرند بوندن بیابان برکری قوناقدر سیرکاندن نرماشیر ١ بهرج ١ جیرفت
فارس طرفنه دوشر ١ مغون ٢ ولاشکرد ١ سورقان ١ مورقان ١ جروان برفرسخ
کسینان ١ روبین ١ نارم ١ جیرفتدن هرمزه لاشکرد ١ اندن صوله کومین ١ نهر
ربکان ١ میوه جان ١ هرمز ١ کاربحی ده اسکله سی ١ سیرجاندن شیرازالتمش دورت
فرسخ کوجرودن شیرجانه شمیل ١ دشت بر ١ خور ١ بینی ١ سیرجان ١ کوجرودن
جیرفته جناب چکینوکه هرمز بندر ١ منوکان ١ روبار ١ جیرفت ١ هرمز اسکله سی کمرودن
لارشهری دورت بش منزل خرابه درجابجا خانلر وبرکه لر واردر ولاردن کاردریاء وهیچ نام قریه
١ نیمنده ١ کره ١ کیل ١ بونلر قریه لردر کازرون ١ کاربحی ٢ هرمزدن دبول سنده
بند ابرهیم ١ کوه مبارك ١ جاشك ١ تیز ٢ تنك ٢ پوزم ٢ کوادر ٦ کلمت ٣ بارو ٦ دبول ٦
و روایتده کوادردن دبول بش مرحله در احوال ملوك کرمان حضرت عمر رضی الله عنه
خلافتنده مجاشع بن مسعود السلمی سردار اولوب دارملکی اولان سیرجانی الدی صکره
ربیع بن زیاد اطرافنی فتح ایلدی اهلی صاحدن صکره نقض عهد ایتمکله جیرفت سیفله
النوب اکثر خلقی کیملو ایله فرار ایتدیلر مجاشع اراضیٔ کرمانی عربه کسوب ویردی صکره
قطن بن قبیصه فارس وکرمانه والی اولوب بنی امیه عصرینه کلنجه حکومت ایتدی
انلر وآل عباس دولتنده والیلری ضبط ایدردی کاه ملوك اطراف دخل وتعرض اوزره اولوب
بالاخره سلجوقیلر النه کیردی دولت سلجوقیه قاروت بن جعفر بن میکائیل ابن سلجوق که
اصل اسمی احمد بربهادر کمسنه ایدی آکاقره ارسلان دخی دیرلردی دورتیوز اوتوز اوچ
صفرنده کرمان والیسی اولوب الب ارسلاندن صکره سلطنت علمن رفع ایلدی ومستقل
اولوب شیرازی دیلمیلر الندن الدی دورتیوز التمش بشده همدان اطرافنده سلطان
ملکشاه ایله جنك ایدوب اوغللری ایله کرفتار ومقتول اولدی ملکشاه کرمانی برادری
تکشه ویرمش ایدی قاروت اوغلی سلطان شاه محبسدن فرار ایدوب کرمانه واردی باباسی
یرینه کچوب دورتیوز یتمش یدیده وفات ایدنجه سوزدی مزبور کعبه یی بیاض کسوه ایله
اورتوب میزابی فضه دن ایتمش ایدی صکره برادری توران شاه یرینه کچوب ملکشاه
زوجه سی ترکان خاتون مزبور اوزرینه عسکر کوندرمش ایدی جنکده مجروح اولوب

اوغلی صمصام الدوله دوری ایکی بیك بشیوز آدم برابرو چکدی صکره سعد بن
زنکی تجدید ایدوب التیوز یکرمی حدودنده خرابه مشرف اولمجق شرف الدین محمود
شاه کیرو تجدید ایدوب برچلر اوزرینه طوغله دن دیده بانخانه لر یاپدی شیرازاون بدی
محله دروطقوز قپوسی واردر باب اصطخر باب دراك موسی باب بیضا باب کازرون باب
سلم باب فنا باب نو باب دولت باب سعادت احسن التقاسیمده سکز قپو یازار بوترتیب
اوزره باب اصطخر درب تستر در بند استانه درب غسان درب سلم درب کوادر درب
مندر درب منهدر باب اصطخر مکه نك مناقپوسنه بکزر شهرك احسن مواضعی در
بوشهرك هواسی خوب وصویی لطیفدر اکثر اوقاتده اسواقی ریاحین دن خالی دکلدر
محکم صو یوللرینك بری کاریز رکنا باددر رکن الدوله حسن بن بویه بنا ایلمشدر اندن غیری
برقاج قناه دخی واردر هرکز عمارته محتاج دکل متین بنالردر اکثری جویمدن کاورومیارده کوه
دراکدن سیلاب کلوب ظاهر شهردن مرور ایدرو بحیره یه کیدر بوشهرك غله سی وسطدر
اکثر اوقاتده اسعار مأکولات یوقاری اولور میوه سندن مثقالی اوزومی غایت ایو ونازکدر
وسرواغاجی انده زیاده نمود اروقوی اولور خلقی اکثر اسمرولاغر سنی وشافعی ایدی
حالا اکثری شیعی درومتمول اکثری غربادر سلفده بوشهردن چوق کبار ظهور ایلمشیدی
اکا بناء برج اولیا دیرلردی خصوصا جامع عتیق که عمرو بن لیث بناسیدر هرکز ولی دن
خالی اولمدی دیرلر مسجد سعد بن زنکی ومسجد سنغر وغیری جامعلر وخانقاهلری ومدارس
وعضد الدوله نك دار الشفاسی بونلر جمله بشیوز بقعه دن ارتقدر وبوشهرده مزارات
متبرکه دن قبر سیبویه نحوی ومحمد بن موسی کاظم وقبر شیخ عبد الله خفیف که
اتابك زنکی عمارت اتمشدر شیخ روزجهان مزارلری مشهوردر شیرازك برقاج مسیره سی
واردر بری جعفرآباد ایله حافظ شیرازی مزاری اولان مصلی اراسی بری دخی مسیره
خاجان که شهردن کوه دراکه وارنجه ایکی فرسخده قریب باغ وباغچه در وشیرازدن اون
فرسخ یرده آب جاشت دیرلر برچشمه واردر صویی مسهل ودوادر کوز فصلنده برقاج بیك
ادم اول موضعه تفرجه واروب اوچ کون اوتوررلر وصویندن ایچرلر ایچرکن اسفل یا اعلی دن
استفراغه نیت ایدرلر نیته کوره استفراغ واقع اولور اکر نیتسز ایچرلرسه تحمل ایلمز و یورك
مثیشر رکاه انسانی هلاك ایدر امر غریبدر وبونك حقوق دیوانیه سی نزهه ده مسطور
اولدوغی اوزره دورتیوز اللی بیك دینار دن وجمله فارس بوکا تابعدر بوکونك نزهه ده
مسطور اولان توابعی بونلردر سیف کادریاده کرمسیر برقاج ناحیه در بعضنه سیف
ابی زبیر وبعضنه سیف عمارة دیرلر اکثرنده عرب مقام طوتمشدر حاصلی غله وخرمادن
غیری نسنه دکلدر وبوکا سیف البحر دیرلر وحوز السیف دخی اولور سمتنده سیرافدن
اشاغی برکوچك بلده در سکسن یدی بوچق طول ویکرمی طقوز عرضه دوشر امنی
یودر بوشکامات اول حوالی ده برقاج ناحیه وقریه لردر شدید الحرارة وغله سی وخرماسی

چوق اولور توج بناسی طیندن برخرابه شهردر حالا عربلر اولور سلفده شهر عظیم ایدی
جنابه دن اون ایکی فرسخ یرده در توموتوز دخی دیرلر خرماسی چوقدر ایوکتان بزی اولور
یاندن برنهر اقار حیر هواسی معتدل برشهر وسطدر صویی لطیف زمینی منبت ساحل
ویا بلا میوه سی اولور یردر برمحکم قلعه سی واردر صحراسنده کوهی ودشتی نخجیرلر کثیردر جزیر
برکرمسیر ناحیه در خرماسی وافر اولور وخلقی سلاح دوزدر بونلردن غیری مرزدان
وداذن ودوان نام ناحیه لر کیمی کرمسیر وکیمی کوهستانده هواسی معتدل حاصلی غله
وپنبه ومیوه وچلتوكدر سروستان شیرازدن اوچ مرحله یرده سکسن یدی درجه
طول ویکرمی طقوز بوچق عرضده بر بلدهٔ متوسطه در اقارصویی وبستانلری واردر
کوهجان ولایتنده کرمسیر یرده آب وهواسی مخالف خرماسی چوق وغله سی وافر اولور
صیراف کسرمیندن ایله سکسن طقوز درجه طول ویکرمی یدی درجه عرضده بلاد فارس
اسکله لرینك اعظمی ومشهوری بربندر شهردر شیرازدن التمش اوچ فرسخ جنوبه دوشر
مفازهٔ جنوبیه بوکا منتهی اولور بونك زرعی ونه خرعی واردر یعنی اکنی وبساتین واشجاری
وصاغلو رحیواناتی یوقدر اطرافی ارض قفردر لکن اولری متین محکم ومکلف تجار
اولریدر بعض تاجر اولورکه اوتوز بیك دیناردن زیاده مال خرج ایدوب مکلف زنکباردن
کلمه ساج اغاجلری ایله خانه بنا ایدرلر صولری یغموردن صهریجلردر ایکی اوچ چشمه سی و
اوچ جامعی واردر اول چشمه لرك صویی شهره مشرف جم دیرلر برطاغدن کلور رومزبو
طاغ دبی میوه لو یردر نحاتدن ابوسعید سیرافی بوشهره نسبت اولنور نجیرم کناربحرده
سیرافه تابع بربلده در اراسی اون اوچ فرسخ یازیلور صمکان برلطیف شهر وعجایبدن یردر
زیرا اورته سندن برنهر اقار اوزرنده کوپروسی واردر بوکوپرودن یوقاریسی یایلاد رجوز
وچنار امثالی اشجار اولور واشاغیسی کرمسیردر نارنج وتورنج امثالی اغاجلر بتر شرابنه ایکی
اوچ مرتبه صو قاتلمینجه ایچلمز فیروزآباد شیراز قربنده برمشهور بلده در جور دخی دیرلر اسم
قدیمی جور ایدی که معرب کوردر عضد الدوله اکا صیده نبوب کنسه عضد کوره کتدی دیرلردی
کورایسه قبر معناسنه دربونی کریه کوروب تغییر اتدی مدینهٔ ظفر معناسنه فیروزآباد اسمنی
قودی دیو تقویملده مسطوردر اما بعض نسخه فیروزشاه ثانی تجدید اتمکله اکا منسوب
اولدی وکوندرٔ اردشیره سلفده کورهٔ فیروزآباد دیرلردی برشهر قدیمدر محکم سوری واردر
آب براز دیرلر برصو طاغدن کلوب بونك کنارندن کچر چون اسکندر بوکا کلوب محاصره
ایلدی فتحدن عاجز اولوب صوینك ایاغنی طاغلر طرفنده بند ایلدی دریا کبی اولوب شهری
غرق اتدی صکره اردشیر یولنی اچوب صویی اقتدی وبرشهر مدور بنا اتدی طپراقدن
حصاری ودورت دروازه سی واردر باب مهر شرقی باب بهرام غربی باب هرمز جنوبی
باب اردشیر شمالی دوشر ایچنده اقارصولری چوق وهرقپودن برفرسخ قدر مسافه باغ
وبستان تماشاکاهدر وماءوردی لطیف ومشهور اولوب اطرافه کیدر بونکله شیراز اراسی

بكرمی دورت فرسخ یردر هواسی كرم ومتعفندر كازرین راء مهملهنك تقدیمی وكسر زایله سكسن طقوز بوجق طول وبكرمی سكز بچق عرضده بحره قریب بر بلدهٔ صغیرهدر كهنه حصاری واروشی واردر هواسی كرم آب مكان كازرنده دربونك قربنده فیروزآباد بر كوچك شهردر هوسی اسی خرماسی وافر صویی نهرمن یردندر كوار بر كوچك مفرح شهردر لكن هواسی كرمه مایل قریهلری ومزارعی غلهسی ومیوهسی چوق یردر اكثر حوایج شیرازدن كلور لطیف اناری وبادامی اولور صحراسنده نجبیری فراواندر نهایت خلقی كثیف طبع اكثرا جلافدر خانهستان ساحل دریاده طولی عرضی اوتوز فرسخ بیابان وصوسز یردر برقاچ پاره قریهیی مشتمل ترابی غایت منبت یردر اكر بهار وكوز فصلنده یغمور یاغرسه برمن تخم اكن بیك من محصول ویرر یغمزسه تخم بیله حاصل اولماز میمند بوكورهده بر كوچك شهردر هواسی كرم غله وخرما وانكوری وهر میوهسی وافر یراولوب اكثر خلقی پشمهوردر شیرازدن جنوبیه وجوردن ایكی مرحله مشرقه دوشر قلعهٔ نیو شیرازدن اوچ فرسخ شرق وجنوبه یالكز بر طاغلك بر حصاردر ایچنده بر چشمهسی وپای حصارده دخی بر چشمهسی واردر حوالی قلعه بر كونلك یول معمور وعلفزاردر كورهٔ اصطخر براولكهٔ قدیمهدر نزههده ایدر اقلیم فارسده اصطخردن اول هیچ عمارت یوغیدی طولا یزددن هزار درختهوارنجه وعرضا قهستاندن سردهوارنجه بلاد بو كورهیه تابعدر اصطخر شهری سكسن سكز بوچق درجه طول واوتوز درجه عرضده بردوزاووادهواقع بر بلدهٔ قدیمهدر سلفده دار ملك فارس اولمغله انده قدمانك ابنیهٔ عظیمه اثاری هنوز باقیدر اردشیر دار ملكی بوندن جوره نقل ایلدی دیرلر كه بونی كیومرث اصطخر نام اوغلنه یاپوب هوشنك زماننده قلدی وجمشید اتمامه ایرشدردی اون فرسخ عرضی واون دورت فرسخ طولی وار ایدی ایچنده نیجه عمارت وزراعت وقریهلری واوچ محكم حصاركه هر بری بر طاغ اوزرنده ایدی بری اصطخر وبری شكسته وبری شیكران تسمیه اولنوب بونلره اوچ كنبد دیرلردی فارسنامهدن منقولدر كه فارسده بوندن قدیم بنا یوقدر درهكبی بر زمینی واردر بر طرفی صحرادر یغمور یاغدقده صوار كلردی عضد الدوله اول طرفی بند ایدوب اون یدی پایه بر حوض عظیم یاپدردی اوزرینی ستونلر ایله مسقف اتدردی بو بوركهنك صویی بیك آدمه یرسنه یتردی وبالجمله استحكامده بوشهر ضرب مثل اولوب اشتهار بولمش ایدی لكن حالا نه قلعهسی ونه واروشی واردر حصاركبی متین بنالو اولور ودر وارهلردر جمشید اصطخرده پای كوهده سیاه سنك خارادن بر سرای مربع طرح وبنا ایلدی بر جانبی كوهه متصل واوچ طرفی صحرایه ناظر اولوب اوتوز ذراع مرتفع قلدی وایكی طرفدن نردبانله چیقلور ایدی بو بناده سنك سیاهدن مدور ومربع ستونلر كه هر بری یورر بیك بطمان چكر وبرادهسی امساك دم ایدر بر معتبر حجر ایدی صورت براق وجمشید تصویر اولنمش ایدی وطاغدن بر كرمابه كاوب سنك تراشیده دلكندن اول سرایه اقار ایدی وطاغ باشنده عظیم مغارهلر كه عوام آكا زندان باد دیرلردی ظهور

اسلامده

اسلامده چون اهل اصطخر برقاچ دفعه نقض عهد ایتدیلر مسلمانلر انلری قتل وشهری تخریب اتمشلر ایدی صمصام الدوله عهدنده قتلمش لشكر چكوب بقیهسنی دخی خراب اتدی انجق بر مختصر قصبه قالوب خرابهلر میاننده عمارت جمشیدی توتیای هندی مثابهسنده اولدی حالا درلركه اول عمارتدن قالمشدر قرق منار دیرلر واول ستونلر حقنده سوز چوقدر كیمی همای بنت بهمن خانهسی ایدی كیمی مسجد سلیمان علیه السلام ایدی دیو نقل ایدر اول خانه صكره مسجد اولمق جائزدر غلهسی واوزومی ایواولور لطیف وشیرین الماسی مشهوردر نصفی لذیذ ونصفی میخوش اولور لكن بونك هواسی وخامت اوزرهدر وصویی دخی برنج تارلالرینه اوغرامغله صحیح دكلدر ابرقوه فتح همزه وبایله طاغ اوزرنده بر كوه معربیدر ودركوه دخی دیرلر سكسن طقوز درجه طول اوتوز بر درجه عرضده یزده قریب بر بلدهدر بونده هیچ اشجار اولماز اما نعمتی فراواندر دیرلر كه بونك سوری داخلنه مطر نازل اولماز الا نادرا بنرا اكثر اطرافنه یاغار سلفده طاغ باشنده ایدی صكره اشاغی دوزده بنا اولنوب اسمی آكا اطلاق اولندی اینی كاریزدن وهواسی معتدلدر برنجی وغلهسی وپنبهسی ایواولور انده یهود قومندن كیمسه قرق كوندن زیاده طورامز طاووس الحرمین مزاری انده زیارتكاه اولوب اوزری سقف قبول اتمز اكر برسایه بان دخی قوروسه ییقیلور دیو حمد الله تحریر ایدر بونك توابعندن مراغهده عظیم سرو اغاجلری اولور بر مرتبهكه كشمیر وبلخ سرولرینه غالبدر ویا برقوهك حقوق دیوانیهسی یوز قرق بیك دورت یوز دینار ایدی ناحیهٔ بردكوره اصطرك اكثر نواحیسی درانده جمعه قلنور كته ومیبد نام ایكی قصبه واردر مفازه كنارنده دوشر كتهده میوه اولوردر اصفهانه بوندن میوه كتوررلر وناحیهٔ خوما قانك قصبهسی مسكان تسمیه اولنور اسفندان بر كوچك شهردر حصاری واردر قربنده قسستان بر بیوك قریه ویایلادر طاغنده اولان عظیم ومحكم مغارهیی كاه پناه ایدرلر اقلید بوشهر صغیر ومعرب كلیددر اقار صویی وحصاری واردر هواسی معتدل میوه انواعی وغلهسی وافر اولور سرمق جرمق دخی دیرلر معرب سورمهدر اقلیده قریب لكن اندن مفرح وشیرین بر قصبهدر مفازه كنارنده ضیاع وقرادن چوق توابعی واردر بیضا سكسن سكز درجه طول واوتوز درجه عرضده اصطخر ناحیهسنك اعظم شهریدر شیرازدن سكز فرسخ بردوزاووادهواقع اولمشدر حصارینك بناسی كشتاسب بن لهراسب كیانییه نسبت اولنور بیاض طاشدن یاپلمغله بیضا دیرلر صاحب نزهه قولنجه ترابی بیاض اولدوغندن دیرلر اسم قدیمی شانكدر هواسی معتدل آب روانی وغلهسی ومیوهسی وافر یردر طولا وعرضا اون فرسخ مسافه مرغزاری واردر شهردن اوچ فرسخ یرده لطیف صولری اقر چمنزار یرلردر هفت اقلیمده بونك اوزومنك هردانهسی اون مثقال كلور لكن حالا خرابه یوز طوتمشدر دیو یازار بوشهردن نیجه فضلا ظهور اتدی قاضی ناصر الدین عبد الله بن محمد مفسر وحسین بن منصور

حلاج وغیری خر یر آب روانی وافر غله وانکوری چوق وهواسی معتدل برکوچك شهردر
صو یی رودکرم دن کلور حقوق دیوانیه سی یکرمی بش بیك بشیوز دینار در حرما اول
حوالی ده برخوش هواسی معتدل اقار صولری میوه وغله سی وافر کوچك شهردر محکم قلعه سی
واردر بونك صو یی آب کردن بند ایله آیریلوب ناحیه سنی سقی ایدر حقوق دیوانیه سی
اللی ایکی بیك بشیوز دینار در حصار ینك صو یی صهریجدر صاحة حاصلی غله ومیوه
برکوچك شهردر بونده معدن پولاد واردر کامفیروز صوکارنده برناحیه در عظیم اورمانلغی
وایچنده وافر ارسلانی واردر صوغوغی شدید اولور کمین وفارون ایکی شهردر آب روانی
واردر میوه وغله سی وافر هواسی معتدل یردر توابعی چوق وحدودنده مجیربی حددر
مابین میان کوهستانده کوشك زر یولی اوزره هواسی معتدل یایلا برکوچك شهردر
غله سی ومیوه سی وافر اولور خلقی اکثر دزدان در بونك طاغی دیبنده اسمعیل بن موسی
کاظم یاتر بو شهر مستقل برعمل مجرددر یزدخور که یزدیرلر سکسن طقوز درجه طول
واوتوز ایکی درجه عرضده اصطخر ناحیه سندن مفازه انتها سنده بربلدهٔ صغیره در
نزهه ده قریه یازار و یایلادر جوزدن وغله دن غیری نسنه اولمازدیر و یزد شهرنی ذکر
اولنان طول وعرضده عراق عجمدن برتومن عد ایدوب دیمشدر کتب قدیمه ده شهر
مزبور کرهٔ اصطخردن عد اولندی صولری قنواتدن هواسی معتدل شهر درمیان شهردن
کاریزلر کچر خلق اندن حوضلر وصر دابلره تمشلر در حاصلی غله وپنبه ومیوه وابرشیم
اولوب ناری غایت خوب ومرغوبدر بو شهر خلقی اکثر سست طبع اولوب ایچلرنده
ازکیا آزدر حقوق دیوانیه سی توابعی ایله یکرمی بش تومن و بیك دینار اولور دیو تحریر ایدر
تقویمده یزدخور شهر مزبور اولمق اوزره اصفهان ایله کرمان اراسنده دوشر باشقه
ولایتدر دیو ذکر ایدر هفت اقلیمده یزد عورتلری کوزل وصبیح اولور باغات دلفریب وعمارات
پر زینت وزیبی چوقدر خصوصا بفت که یزد مسیره لرینك ایوسی درقوایلدن چوق کیمسه
کارکاه هرات ایله بقتی عیار ایدرلر اما هر برینك خاصه سی واردرکه آخرده یوقدر یزددن
دورت فرسخ یرده ایکی جبل رفیع میانه سنده واقع اولوب لطیف عمارتلر وخوش آینده باغلری
وباغچه لری مشتملدر اورته سندن برنهر اقار لکن اکثرا اوقاتده قورور اکر بو نهر کسلمه سه
روی زمینده اول یره نظیر اولمازدی ونهر مزبورك ایکی طرفی ایکی محله در برینه کرمسیر و برینه
سردسیر دیرلر آب وهواسنك تفاوتی برمرتبه درکه کرمسیر محله نك مزروعاتی اول برندن
یکرمی کون مقدم ایریشور بو شهرك متاعی اکثرا قمشه واشربه در فضلادن شرف الدین
علی یزدی وقاضی کمال الدین میر حسین میبدی ومولانا عبدالله بو شهره منسوبلردر
کرهٔ دارابجرد داراب بن بهمن بن اسفندیار کیانی یه منسوبدر حالا شبانکاره دیدکلری ولایتك
اکثری بو کوردن معدوددر اما شبانکاره حدودی کرمان وبحر فارسه اولاشر بر واسع
خطه در سلاجقه عهدنده حقوق دیوانیه سی ایکیوز تومن ایدی صکره یکرمی التی تومن

التی

التی تومن والتی یوزبیك دینار زایدی هفت اقلیم صاحبی ایدر فارس سلغلریبش کون ایدی
حالا اون بلوکدر اول بلوکلرك بیوکی شبانکاره بلوکیدر رودار ملکی دارابکرد در دارابجردکه دار
ابکرد معربیدر طقسان بردرجه طول ویکرمی طقوز بچق درجه عرضده بر دوز اووده
بربلده وقلعه در وسط بلدده قبه مثال بردپه واقع اولوب قلعهٔ مدور اول دپه اوزرنده
یاپلمشدر شهر مزبور کویا که پرکار ایله چورلمش مدور ایدی وحصارك یر آب عظیم خندقی
وار ایدی صکره خراب وتکرار بنا اولندی دورت قپوسی واردر دوری برفرسخ تخمین
اولنور بو شهرك ایکی قپولی بدستانی واردر هواسی کرمسیردر غله ومیوه وخرماسی
اولور واطرافی اشجار سایه کستر وانهار روح پرور اولمغله سائر شهرلر اوزرینه راجحدر
قربنده اولان طاغلرده هفت رنك ملح معدنی وموميا وزیبق معدنلری واردر بوندن شیراز
اللی فرسخ یردر فارس فتحنه چوق سعی وکوشش ایدن دحیة الکلبی قبری بو شهرده در
بو موميا ذکر اولنان طاغده برشکافده حاصل اولور قطرات در غایت عزیز ونفیس دوا اولمغله
ملك روم طین مختوم ایله افتخار ایتدکلری کبی ملوك فرس دخی بو موميا ایله افتخار ایدرلر
سنه ده یکرمی مثقال انجق حاصل اولور اول دخی سلاطینه مخصوصدر هفت اقلیمده
مسطور اولدوغی اوزره بو معدن فریدون عهدنده بو طریق ایله بولندی که اول یرلی برصیاد
برکیش کوهی که شکسته ایدی اردنجه سوروب طاغ شکافنه کیردی متواری اولدی
اتفاق اول شکافدن صو طمرلدی کیش اندن ایچوب درست اولدی صباح صیادانی
صید ایدوب فریدونه کتوردی وصودن خبر و یردی فریدون برمرغك ایاغنی قیروب اول
صودن ایچردی ایو اولدقده حین ضبطنه کتوردی بو زمانه کلنجه مضبوطدر برعملی موميا
دخی واردرکه برسرخ موی اوغلانی اوتوز یاشنه وارنجه محافظه ایدوب آدم صغاجق قدر بر
ظرف سنکین ایچنی عسل ایله طولدروب مزبور شخصی عسله قورلر واغزنی محکم بند
ایدرلر بر مدت تنصکره موميا اولور احسن التقاسیمده ایدر بو شهرك وسطنده قبهٔ موميا
وردپه واردرکه مسجد وجامع وبعض اسواق اننده در قبهٔ موميانك قپوسی دمردن اولوب
بکجیلری واردر مهر وماه ده عامل شهر و قاضی وعدول کلوب قپویی اچارلر بر عریان کسنه
کیروب چیقارر مجموعی رطله بالغ اولماز برظرفه قیوب مهرلرلر و ولایت حاکمنه کوندررلر بو قسم
کانیدن بکدر جهرم سکسن طقوز طول ویکرمی سکز عرضده بربلده در بهمن بن اسفندیار
بنا ایلدی کاریزلرده آب روانی واردر غله ومیوه وپنبه سی اولور هواسی کرم یردر بوکا قریب
بش فرسخ یرده خرشه نام برمتین قلعه برکوه بلند اوزرنده واقع اولوب هواسی معتدل وکرمه
مائلدر حجاجك برادری طرفندن جهرم عاملی اولان خرشه بنا ایلمشدر صکره بو حصاره
اعتماد ایله عاصی اولدی قلعهٔ سمیران ابراهستان ولایتندن جریم ابی احمدده برقلعه در
خلقی سلاح دوز و دزد اولوب پیاده یول کسرلر هواسی کرم وصو یی صهریجدر مزبور ولایت
غله وخرمایری در لکن اردشیرخوره کوره سندن عد اولنور جویم ابی احمد واسع

اون فرسخ یردر جمله نخلستان اولوب اطرافنی طاغلر احاطه ایتمشدر دریادن نهر صغیر
یکرجامعی واردر فسا بسا دخی دیرلر فتح فا ایله و با ایله و سین ایله استعمال ایدرلر سکسن طقوز
طول و یکرمی طقوز درجه عرضده دارابجرد ناحیه سنك اك بیوك شهری شیراز قدردر
بلده دربناسنك اکثرا غاچلری سرو اولوب هواسی کرم معتدلدر قار ایله جوز و ترنج جمع
اولور شیرازدن یکرمی یدی فرسخ یرده واقع اولمشدر بونك بناسی اولا طهمورثه صکره
کشتاسب کیانی یه و بهمنه نسبت اولنور اول مثلث ایدی آزادمرد انی حجاج امری ایله
غیری شکله قودی صکره خراب اولمشیدی اتابك جاولی تجدید ایتدی اعمال و نواحیسی
چوق صویی نهردکل قنواتده جاریدر وکا نسبتده فسوی دیرلر اهل فارس بسا سیری
استعمال ایدرلر ایج معرب ایکدر نزهه ده شبانکاره دار الملکی اولمق اوزره مسطوردر طقسان
بر بچق طول یکرمی طقوز بچق درجه عرضده شیرازدن اوچ مرحله شرقه دوشر بر شهردر
بی نظیر باغلری اولور سلفده بو بر قریه ایدی سلجوقیلر عهدنده آل حسنویه انی طاغ باشنه
چیقاروب قلعه مثال ایتدیلر علامه قاضی عضد الدین بو بلده دندر زرکان بو قلعه
اشاغیسنده هواسی معتدل بر قصبه در لکن صویی ایو دکلدر غله و پنبه و خرماسی ایو و وافر
اولور اصطهبانات پردرخت هواسی معتدل بر شهردر شبانکاریلردن اتابك جاولی یه کلنجه
سلاجقه خراب ایتمشلر ایدی صکره معمور اولدی یرك طقسان درجه اللی دقیقه طول
و یکرمی طقوز بچق درجه عرضده بر شهردر نیریز ایله دارابجرد ارا سنه دوشر دارابجرده اوچ
فرسخ قریبدر و محکم قلعه سی واردر غله سی و خرماسی وافر اولور و بو سرحد کرماندر
نیریز کسر نونله طقسان درجه طول و یکرمی طقوز بچق درجه عرضده حلب قدر بر شهر
کبیر و قلعه در شیرازدن بش مرحله شرقه دوشر یزد بوندن بش مرحله شماله در اشبه
متاعی پولاد و انواع سلاح و آلات حدید اولوب هواسی کرمه مائل و کشمشی چوقدر رحمه الله
لاراولکه سنی شبانکاره دن عد ایدوب اجمال اوزره یازمشدر بز مقدما مفصل بیان ایتمکله
اعاده یه حاجت یوقدر کرهٔ شاپور خوره شاپور بن اردشیره منسوبدر سابقا انك
بیوك شهری شاپور ایدی حالا کازرون در سکسن یدی بچق طول یکرمی طقوز بچق درجه
عرضده آب و هواسی صحیح ترابی منبت بر شهر عظیمدر بر دوزاووده اکثر دوری و جامعی
پربو کسلك دیه اوزرنده اسواق و قصور تجار اشاغیده واقع اولوب اندن دریایه ایکی کونده
واریلور بونك ابنیه سی طاش و کرج ایله در ابتدا اوچ قریه ایدی فیروز بن یزدکرد شهر
ایلدی و اوغلی قباد عمارتن ارتردی حالا شنلکی پراکنده و متفرقدر لکن معتبر و محکم
عالی کوشکلری و سرایلری واردر که هر بری بر قلعه یه بکزر هواسی کرم و صویی اوچ قریه یه
منسوب اوچ کاریزدندر ساحلی میوه سنك انواعی نارنج و ترنج و لیمون اولور و بر نوع خرماکی
ختلان دیرلر دنیاده نظیری یوقدر پنبه و قماشی و کتان بزی بوندن اطراف واکنافه کیدر
و چوق اولور اول اجلدن دمیاط اعاجم دیرلر و بونده نیچه اکابر مزارلری واردر نواحیسی و توابعی

وافر

وافر شهردر بشاور اصلنده بنا شاپور ایدی مرور ایامله تخفیف اولنوب بشاور دینلدی
سکسن یدی بچق درجه طول اوتوز درجه عرضده بر شهردر طهمورث بنا ایتمشدی اول
زمان اسمی دین دلا ایدی اسکندر یونانی فارسی الدقده بونی خراب ایدوب شاپور بن
اردشیر تکرار معمور قلدی و بنا شاپور دیمکله مشهور اولدی شمالی مسدود هواسی کرم
اولمغله متعفن یردر یانندن بر نهر اقار حاصلی غله و برنج و نارنج و ترنج و لیمون امثالی در و بولرك
اندن قیمتی یوقدر آینده و رونده اکل ایدر مشموماتدن نیلوفر و بنفشه و یاسمن و نرکس امثالی
چوقدر ابریشمی دخی وافر اولور بونك طشره سنده بر سنك سیاه واردر هیکل آدمی ده
بیوك بعضیلر طلسمدر دیرلر ملوك انی معزز طتوب زیارت ایدرلر شهرستان احسن التقاسیمده
مسطور اولدوغی اوزره قصبهٔ سابور اولوب سلفده بیوك شهر ایدی صکره براز خراب
اولدی لکن کثیر الخیره معدن اضداد و افراد بر شهردر عیون جاریه و بستانلری فراوان انواع
میوه و غلاتی بی پایاندر تورنج و زیتون و خرما و تین جمع اولور بناسی طاش و کرج جامعی
خارج بلده باغچه لر اورتاسنده واقع اولمشدر بو شهرك دورت قپوسی وار ایدی باب هرمز
باب بهرام باب شهرستان قندن بر نهر شهری دور و احاطه ایدر اوزرندن جسر ایله کچیلوردی
و طرف بلده بر قلعه دخی وار ایدی ذنب دیرلر بر طاغك اتکنده واقع اولوب ایکی درسنده
باغچه لری و قریه لری دوشلمش ایدی خارج بلده بر بیوك کبری وار ایدی کازرونیلر بو شهره
مسلط اولوب تخریب ایتدیلر جره که کره دیرلر شیراز قربنده بر کوچك شهردر عمارت
عالیهٔ جهانمدن اولان بندامیر بونکله شیراز ارا سنه دوشر خنجان بو کوره ده بر قلعه در
واروشی یوقدر عبد جان دست باری دخی دیرلر بر کوچك هواسی کرم شهردر بر
چشمه سی و آجی قویلری واردر خلقی اکثر کفشکر و جولاه اولور میان کوهستانده خشت
کمارخ نام ایکی شهر دخی واردر اقار صولری وار خرمادن غیری میوه سی اولماز نوبندجان
نوبندکان دخی دیرلر سکسن یدی بچق درجه طول اوتوز بچق درجه عرضده بر دوزاووده بنا
اولنمش بر شهردر سلفده بیوك ایدی ایام فترتده خراب اولوب اتابك جاولی کیرو
معمور ایلدی هواسی کرمدر انواع میوه و مشمومات اولور صویی قربنده اولان طاغلردن
کلور بونك نیچه ناحیه لری و توابعی واردر سهلی و جبلی و قلعهٔ سپید بو شهرك اشاغیسنده
بر فرسخ یرده در شعب بوان دیدکلری الطف مسیرهٔ جهان نوبندجانه ایکی فرسخ
یرده بر مشهور وادیدر بوان بن ایران بن اسود بن سامه نسبت اولنور
نزهه ده ایدر وادیٔ مزبور ایکی طاغك میاننده اوچ فرسخ ممتد اولور عرضی
نصف فرسخدر بو جمله بری برینه متصل باغچه لر و اقار صولر چمنزارلر اولوب هواسی
خوب و منظری لطیف و مرغوب میوه دار اشجار ایله مزیندر اول وادینك
اورته سندن بر نهر کبیر جاری اولور اوزرنده بیر قریه لر واردر لکن اشجار ملتفه دن
ایچنه وارنجه کورنمز انلرك برینه کرکان دیرلر ایکی طرفده اولان طاغلر اکثر

اوقاتده قاردن خالى دكلدر وبو وادى سراپادر خنستان اولمغله كنش يوزى كورمز حكما
محاسن دنيادورتدر ديمشلر برى بو وادى برى غوطهٔ دمشق برى سغد سمرقند برى نهر
ابله بر رولايتلك مرج سندان بونلر جمله محللرنده ذكر اولنور شاعر مشهور متنبى بو مسيره يه
واروب شعرنده وصف ايتمشدر مغانى الشعب طيبا للمغانى بمنزلة الربيع من الزمان
مطلعى ايله بر قصيده ديمشدر لكن رومك خابج قسطنطنيه يى بونلر كومشدر والا جمله
سندن مقدم ذكر ايدرلردى كوه قباد انوشروان پدرى قباد بن فيرزه منسوبدر شهرلرى
ارجان راء مفتوحهٔ مشدده ياخود مخففه وجيم وكاهى جيم يرينه غينله سكسن بش بوچق
درجه طول واوتوز بردرجه عرضده آخر حد فارس خوزستان طرفنده بر بلدهٔ كبيرهٔ
سهليه وجبليه وبريه وبحريه در يعنى بحره بر مرحله يرده نخلى وزيتونى اولور خرما واشجار
مثمرهٔ ايچنده غايب اولمش بر شهردر وبو شهرك يدى قپوسى وار دردرب اهواز درب
ريشهر درب شيراز درب رصافه درب ميدان درب كيالين وبر لطيف جامع موزون
منارهسى يانده سوقى وبزستانى وار دردورت قپولى وسوق حنطه سى مشهور معدن
تين وزيتون وفارسده خزينهٔ صابوندر بونك قشلغى لطيف لكن يازهواسى بر مقدار كرم
وصويى نهر طاب دنلدركه اول ولايت ميانندن كچر اوزرنده بر كوپرى وار در بو كوپرى
برطاق يوز اللمش ذراع ارتفاعى اللى ذراعدر ميوه انواعنك جمله سى بونده وافر اولور
خصوصا مليسى نارى لطيفدر بونك خلقى اكثر دوه جى در قلعهٔ طنبور ديرلر بونك حدودنده
بر قلعه وبچه ناحيه لر وار درانده طريان نام قريه ده برقويى يازارلركه بر دكرمن دونه ور
صواغزيدن چقوب اقار وهر كز عمقى معلوم اولمامشدر رى شهر سكسن يدى بوچق طول
ويكرمى طقوز بوچق عرضده فارس اسكله لرندن بر شهر وبندردر بناسى لهراسپ كيانى يه
نسبت اولنور صكره شاپور بن اردشير تجديد ايلدى كنار درياده هواسى غايت كرم بو شهر
وسطدر خرماسى وكتانى وافر اولور خلقى اكثر دريا تجارى دروبازده اكثر كوچرلر
مهرويان فارسلر ماه رويان ديرلر كنار بحرده سكسن التى درجه طول اوتوز درجه عرضده
ارجان اسكله سى بر شهردر معمور سوقى وبر نهر صغيرى واردر هواسى كرم ومتعفن در
لكن فارسدن خوزستان يوليله درياية كيدن وبصره دن خوزستانه كيدن بوكا اوغرامغله
ايشلك بندردر خرمادن غيرى ميوه سى اولماز وحاصلى اكثر كميلر دندر كتانى دخى چوق
اولور وبو اسكله بحرده اول حد فارسدر بوندن حصن ابن عماره يه وارنجه يوز يتمش فرسخ كنار
سواحل بلاد فارسدرانده منتهى اولور حصار مزبور طقسان بر بوچق درجه طول ويكرمى
طقوز بوچق عرضده بر حصن متين در كرمان جانبنه دوشر سيرافدن درياكناريله جبال
منقطعه وصحرالر بكچيلوب واريلور بوكا قلعهٔ دانبان وجلندى دخى ديرلر صكره خراب
اولمشدر نزهه ده فارسك سلغرلر النمش قدر قلعه سى قالدى ديو ذكر ايدرانلردن بعض
يازلدى باقيسى بونلردر قلعهٔ اسپيد سعيداباد دخى ديرلر نوبندجاندن بر فرسخ يرده در
حضرت

حضرت على خلافتنده زياد بن اميه والىٔ فارس اوندهٔ بونده اوتوردى قلعهٔ زياد دخى
ديرلردى فارس نامه ده ايدر بو بر قديم حصاردر نيچه ييللر خراب اولوب سلجوقيلر عهدنده
ابو نصر دوانى عمارت ايلدى دورى يكرمى فرسخ بر كوه اوزرنده در وبو طاغ بر طاغه
متصل دكلدر انجق بر يولى واردر طاغك دپه سى دوز وصولى چمنزار وميوه دار يردر
وقيولرنده صويى يقين اولوب بيرامن كوه واسع ميداندر قلعهٔ كاويان كوه طين اوزره
بنا اولنمشدر متين قلعه در قلعهٔ آباده هواسى معتدل صويى صهريجدن بر كوچك قلعه در
وقلعهٔ خواذان فسا ولايتنده انك كبى بر قلعه در قلعهٔ شهادة فيروزاباددن دورت فرسخ
يرده بر عظيم طاغده آب وهواسى خوش غله سى چوق بر قلعه در مسعوديلر بنا ايلدى
حمد الله كلامى بو مقامه كلنجه بعض الحاقاتله در بعض نسخه ده فارسك تمامى بونلردر
جنابه سكسن التى بوچق طول واوتوز عرضده فارس اسكله سى بر اوجوزلق بلده در
نهر سيرين درياية دوكلدوكى يرده دوشر هواسى كرم ووخاما اكثرى خرابه در بوندن كازرون
يكرمى دورت فرسخ وشيرازقرق دورت فرسخدر بونك قربنده شتر نام بر قريه وار در جنابه دن
بر مرحله يرده در نهر طاب بونك قربنده درياية دوكلور شيلان كنار بحرده بر جبالك اوزرنده
قلعه وقريه اولوب بيدهان بوندن ايكى مرحله يردر بيدهان سكسن سكز بوچق طول
ويكرمى طقوز عرضده فارس اسكله لرندن بر قصبه در كازروندن ايكى مرحله غرب
وجنوبه يدن اوچ مرحله شرقه وسرحد فارس وهرمز اولان به ده نام اسكله وقريه دن
ايكى مرحله غربه دوشر كير ونزهه صاحبى ايدر فارسده چوق مرغزار واردر مشهورلرى
بونلردر مرغزار كوشك زرد اون فرسخ طويل وبش فرسخ عريض بر لطيف علفزار
خوبدر بيوك قريه لرى ووافر چشمه لرى وار هواسى سرددر مرغزار دشت رون يدى فرسخ
طويل بش فرسخ عريض بر لطيف علفزاردر صولرى وافر لكن هواسى كوشك زرددن
اشاغى اولوب رباط صلاح الدين وفل شهريارى بو صحرايه دوشمشدر مرغزار دشت
ارزن طولى ايكى فرسخ عرضى بر فرسخ در بر بحيره كنارنده وبر بنى اورمانلق ويرتيجى جانورلى
يربدر مرغزار ارشكان كوار ايله شيرداز ميانده طولى بش فرسخ وعرضى اوچ فرسخ
بر علفزاردر اورته سندن صو اقار بونك دخى قربى اورمانلق وجاى شيراندر مرغزار
مسندان صولرى چوق اطرافى معمور اون فرسخ طويل وعريض بر خوش علفزاردر
انجير وقتنده اورته سنده بر بحيره پيدا اولوب هنكام كرماده كيرو قورر بو دخى
شعب بوادن كبى فارسده مشهور مسيره در مرغزار فالى ايدر آب كنارنده طولى اوچ
فرسخ عرضى بر فرسخ بر چاى خرمدر كياهى زمستانده چارپا قسمنه موافق تابستانده
مخالفدر مرغزار كالان سليمان پيغمبر عليه السلام مادرينك قبرى يانده دورت
فرسخ طويل وعريض بر جاى لطيفدر قبر مزبور بر چاركوشه طاشدن بنا اولنمش بر تربه در
مرغزار كام فيروزرود كنارنده بر لطيف علفزار در لكن اورمانلغى معدن شيرا ولمغله

مخوفدر مرغزار نركس كازرون جوارنده خان آزاد قربنده اوچ فرسخ طویل ایكی فرسخ
عریض كیاهی جمله نركس خدایی بر مشهور یردر نركس رایحه سندن آدم سر خوش
اولور باقی اوصاف واحوال فارس بو اقلیمك بعض یرلری بر مرتبه یایلادر كه شدت
بردن انده اشجار واثمار اولماز اصطخر وبیضا واطرافی كبی وبعض یرلرنده شدت حرارتدن
كوندز اویومق قابل اولماز نوبندجان وكازرون وسیراف وارجان كبی بو حدودك اورته لری
معتدلدر شیراز وشابور ناحیه لری كبی وجمله سنده ثلج موجوددر قریب وبعید یرلردن
كلور اكثر یری مشجره در میوه سی لذیذ ولطیف اولور خلقی نیجه اصنافدر مجوس
انده یهودن چوق ویرنصاری دخی واردر كازرونك اعوری شیرازك مفلوجی وافر اولور
سلفده اكثر اصحاب حدیث وحنفیه ویراز داوودیه فقهاسی معتزلی مذهب اولوب
سواحلده شیعی چوغیدی حالا شاهلر النده اولمغله اكثری امامیه مذهبی اوزره در
بودیار خلقی نیروز ومهرجانده مجوس عادتنه تابع اولورلر كرمسیر یرلرینك آدمی غایت
نحیف وكندم كون واز صقاللو اولور وبونلرك اراسنده اوچ لسان جاری در فارسی
هر شهرده سویلنور و پهلوی كه اكثر مكتوبلری انكله در بونك لغاتنی هر بری بلمز بری
دخی عربی در زی وطورلری بو یله در كه حاكملری اینجه قباواوزرینه بول ذراعه كیركوچك
دستار صارنوب شمشیرین حمایل ایدر موزه لری تنك سا قدر قاضیلری باشلرینه
بر نوع كلاه كیرلر وطیلسان صارقدرلر اینجه كوكلكر كیوب ذراعه وموزه استعمال
اتمزلر فارس قومنك لطیف منزللری وفا خراولری اولور مهمان دوستلر غریب نوازلردر
آدب وحیا صاحبلریدر واكثر خلقی تجار اولوب جمع ماله غایت حریصلردر وخسیسلردر
متاعی ارجانك صابونی وبكمزی وزیت وانجیری وفوطه سی مهرویانك بالغی
وخرماسی وفوطه سی وكتانی دار ابجردك دوشمه لری وپردلری جهرملك بساطی
وكیچه لری شیرازك لباسی وپرده سی ودیباسی وحریر پرده لری ودوشمه لری وفوطه لری
ومندیللری واجامی وسابورك ادهان وازهاری وفواكهی وجورك كلابی اصطخرك
برنجی ومأكولاتی ودار ابجردك مومیاسی وملح ملونی وقلجقسز بالغی نیرین طاغلرینك
هترونی وصوپره سی وبحر مغنیسیاسی وحدید معدنلری واسفنداجی وجمله دوا
ایچون اولان یاغلر بو اقلیمده جمله دن یك اولور مكر روغن خیری وبنفشه كوفه
عتنده بونلر ایواولور وبسا شهرینك جامه لری ودیبالری مشهوردر ویزد وابرقوه ده پنبه
وحریردن اعلا قماشلر اشلنور سیراف اسكله اولمغله عود وعنبر وكافور وجوهر
وخیزران وعاج وآبنوس وفلفل وصندل وانواع طیب وادویه چقوب اندن اطرافه
منتشر اولور فارسك خراجی سلفده اوچیوز اتوز یوك درهم ایدی فضل بن مروان
اوچیوز اللی یه التزام اتدی انهار وجبال فارسده نیجه انهار واردر احسن التقاسیمده ایدر
بحر سیرافده بر موضع واردر بعض ملاحلر قریه ایله طالوب طتلو صو چقر رقعر بحرده

بربیكاردر

بربیكاردر قاینار دیرلر بونك كبی بر نوع دخی بحرین ده یازارلر نهر طاب لورستان طاغلرنده
مرج قربندن چقوب مس نام نهر بوكا قاریشر وارجان قربندن كچوب ریشهر وخوزستان
اورته سنده اولان قبایلك مزارعن صووارر نهر مزبور ایكی ولایت میانینی فاصلدر شتزنام
قریه یاننده بحره دوكلور نهر عظیمدر پچد وبرمز آثار البلاد ده ایدر ارجانده بو نهر اوزرنده
بر قنطرۀ عجیبه واردر بر كوزكر ماینی سكسن خطوه در التندن دوه اوزرنده رمح چكسه
طوقنماز نهر دكان فارسده قریۀ شاد آفرین طاغندن چقوب روستای شاه دیدكلری
ناحیه یی صووارراندن جمركان وكوماروكازرین صحرالرینه اوغرار بعض نواحی سیرافی
صقی ایدر واول اطراف طاغلرینك صویی دخی بوكا قاریشر بخیرم ایله سیراف اراسنده
بحر فارسه دوكلور بو اقلیمده بوندن انفع ومجراسی معمور نهر یوقدر رودكان بونك اوزرنده
بر قریه در بو نهرك مسافۀ جریانی اللی بش فرسخ تخمین اولنمشدر نهر كر بو نهر
فارسده كلار طاغلرندن چقر شعب بوان ومابین صولری وسائر انهار صغار فارس ایله
جمع اولوب كام افروز ناحیه سنه اوغرار سكان طسوجی سیراب ایدوب بحیرۀ بحتكانه
دوكلور بو نهر بجیلدر بند سز بریری سقی ایلمز بونك اوزرنده اولان بندلرك اولی بند رامجرددر
قدیم البنا اولوب اتابك فخر الدوله جاولی سلجوقی تجدید وفخرستان تسمیه اتدی
ایكنجی بند عضدی در كه دنیاده انك مثلی نادر بر بنادر كرمان علیایه بو بند صوویررو بند
قصار كه كرمان سفلی انكله سقی اولنور بو دخی خلل پذیر اولمشیدی جاولی تجدید
آتدی نهر فیروزباد جبال حسناتدن چقوب فیروزآبادی سقی ایدر نهر ستاره كان ایله
جمع اولوب دریایه دوكلور طولی اون ایكی فرسخدر نهر نشاور جبال نشا وردن چقوب
نشاوری سقی ایدر ومابدستان اراسنده دریایه دوكلور طولی طقوز فرسخدر نهر فراوان
كورۀ جویندن فروات دیدكلری محلدن چقراندن اصطخرده خراسان كپروسی
التندن كچر زود نیزه اولاشراول صو ناحیۀ ارجاندن چیقوب جیغان وجوری واردشیر
دره یی سیراب ایدوب دریایه دوكلور نهر دیورود حدود كرماندن چقوب تیزاقاریكرمی
دكر من دوندوره جك قدر اولوب دریایه دوكلور نهر شیرین كوه دینار دن چقوب
جنابه حدودنده دریایه دوكلور نهر عظیمدر كوجله پچیلور بونلردن غیری فارسده انهار
صغار چوقدر جبل سابور ابن حوقل ایدر عجایب فارسدن بری كورۀ سابور ناحیه سنده
اولان جبلدر كه انده ملوك عجم ومرزبانلری وسدنه نیران اولولری صورتی تصویر اولنمشدر
جبل دراك شیرازه ایكی فرسخ یرده در شیرازك قاری اندن كلور جبل دارابجرد رنك
آمیز طوز معدنلری بونده در بحیره بختكان بحیرۀ عمرو دخی دیرلر اصطخر كوره
سنده نیریز كارینه یكرمی فرسخ قدر طولانی بر طوزلی كولدر نهر كر فارس بو بحیره یه
دوكلور وبوندن شیراز ایكی فرسخدر بر جانبی حدود كرمانه واررو صو ینده طوز طوكار
بحیرۀ دشت ارزن كورۀ سابورده دوری اون فرسخ طتلو كولدر كاه قورر شیرازك

بالغی بوکولدن چقار بو بحیره دن غیری کون شابورده بر بحیره دخی وار. درکازرینه قریبدر
اون فرسخ قدر دوری اولوب بونك دخی صویی طوزلو اما صیدی وافردر بونلردن
غیری دخی نیچه خرده کوللر وار دراما بحر فارس حد سندن عمانه وارنجه شرقدن
غربه وعماندن بصره به وارنجه جنوبدن شماله ممتد اولوب ملك فارس بونك شرقیسی در
بصره دن عمان اوچیوز فرسخدر اندن اوته مسقط وراس جمجمه دخی اللی فرسخ
بحر مز بورك جمله مسافه ٔ طولی اولور ساحل غربیسی عماندن بحرین وقطیف وعبادانه
واررکه نهر دجله مصبی در اندن دونب سواحل شرقیه سی مهرویان وسیف بحر وسیراف
وحصن ابن عمار وهرمز بوغازینه اندن شرقه دونوب مکران سواحلنه اولاشر بو بحرده
جزیره ٔ قیس برجزیره ٔ قدیمه در سلفده بونك حکامی نام وکام صاحبی ایدی حتی ملك
فارسی توابعی قیسدن عد ایدرلردی ودواتخانه دیرلردی حقوق دیوانیه سی دورتیوز
طقسان بربیك اوچیوز دینار ایدی وسائر جزایر بحر فارس دخی اکا تابع اولوب
دورت فرسخ کاردن بعید سکسن سکز درجه طول یکرمی بش بوچق عرضده طول
وعرضی دورت فرسخ غله سی وخرماسی وافر هواسی غایت کرم جزیره در صویی
امطاردن صهریجدر وبونك اطرافی مغاص لؤلؤدر جزیره ٔ بحرین کنار غربی یه قریب
اون فرسخ طولی بش فرسخ عرضی اقر صولو باغلی باغچه لی برجزیره در وافر قریه لری وار
کاه بلاد هجره وکاه فارسه تابع اولور اصل بحرین اول سواحلك اسمیدر بو جزیره اکا منسوبدر
سیدی علی زاده مرآت ممالکده ایدر ساحل بحرینده تخمینا سکز قولاج ودخی
زیاده بحر یلر الدرنده طولم ایله دریایه طالوب دبندن طتلو صو چقاررلر ایام صیفده
بحرین تسمیه سنه سبب عد ایدرلر دیمشدر لکن وجه تسمیه جزیرة العربده بحرین فصلنده
بیان اولناجقدر جزیره ٔ خارك جزیره ٔ محرم دخی دیرلر بحرین ساحلنه وعمانه قریب برفرسخ
طولی وعرضی برجزیره ٔ صغیره در اکنی وخرماسی ومیوه سی ایواولور ومغاص
لؤلؤ بونده زیاده در سائر جزایره بونك انجوسی غالبدر سلفده قبادخون کون سنه تابع
ایدی کیش ایله بونك اراسی یکرمی بش فرسخ و بصره اوتوزبش فرسخدر ومحمد بن حنفیه
مزاری بونده زیارتکاهدر بونلردن غیری بعض خرده جزیره لر وهرمز قربنده برایکی جزیره
کیمی ذکر وکیمی ترك اولندی مسالك ممالك فارس شیرازدن اصفهان غرب وشماله
اون مرحله که یتمش ایکی فرسخدر وسیراف التمش فرسخ واصطخر اون ایکی فرسخ
وکازرون یکرمی ایکی فرسخ واول حدود خوزستان غربه التمش فرسخ وفسا یکرمی یدی
فرسخ ودارابجرد اللی فرسخ وتستر التی مرحله اندن دسپل ایکی مرحله اندن بیات
قلعه سی یدی مرحله در ویزددن کرمان شرق وجنوبه اون مرحله وشیراز غرب
وجنوبه اون مرحله قدر وکاشان بش برروایتده طقوز مرحله ودار ابجرد دن لار
جنوبه دورت مرحله سیرجان وشرقه اوچ مرحله ونیریز غربه دورت مرحله در وکازروندن

کنباوه

کنباوه بندری غربه دورت مرحله اندن ری شهر بندری شرقه بر مرحله ودورق نام شهر
غربه اوچ مرحله اندن بصره بر مرحله در وشیرازدن سروستان اوچ مرحله اندن جنابه
ایکی مرحله جمله قرق دورت فرسخ یردر وسیرافدن ناوبند ایکی مرحله اندن کیش
اوکنده اولان شیردون اون مرحله در وشیرازدن فیروزآباد یکرمی دورت فرسخ اندن
کازرون اون التی فرسخدر وشیرازدن غرب وجنوبه وارکان اوتوز دورت فرسخ که اندن
صوله شبانکاره شهری ایج دورت فرسخدر وطغری هرمزه اللی طقوز فرسخ اولور وشیرازدن
کرمان طقسان بر فرسخ وابرقوه اوتوز طقوز فرسخ وابرقوه دن یزد یکرمی سکز فرسخ که
شیرازدن التمش سکز فرسخ اولور وشیرازدن نوبندجان یکرمی بش فرسخ واندن سرحد
خوزستان اوتوز یدی فرسخ که شیرازدن التمش ایکی فرسخ اولور وشیرازدن سرحده
کرمانه اصطخر یولی ایله اولا اصطخر اون ایکی فرسخ اندن زیاده آباده خوزستان اعمالندندر
سکز فرسخ اندن رصدکاه کلور در سکز فرسخ اندن چرماباان نام قریه التی فرسخ اندنده
عبدالرحمن وبودی جان التی فرسخ اندن صاعل الکبری سکز فرسخ اندن رباط سرمقان که
حد کرماندر سکز فرسخ اندل بشت هم رباطنه طقوز فرسخ اندن سیرجان کرمان طقوز
فرسخ و بسادن کازرون اون فرسخ وجهرم اون فرسخ وشیرازدن بیضا سکز فرسخ ویزد
یتمش دورت فرسخ وتوج اوتوز فرسخ وجهرم اوتوز ایکی فرسخ جوردن کازرون اون التی
فرسخ وسیرافدن جهرم اون ایکی فرسخ وماه رویاندن حصن ابن عمار یوز التمش فرسخ که
فارسك اوزنلوغیدر وحد کرماندن حد اصفهانه وارنجه سنور رودان‌دن انار
اون سکز فرسخ اندن مهرج وکثه بش فرسخ اندن میبد اون فرسخ اندن عقد اون
فرسخ اندن نابین اون بش فرسخ اندن اصفهان قرق بش فرسخدر بو خراسان جانبنك
حدی جمله یوز یکرمی فرسخ اولور وخوزستان طرفنك ماه رویاندن حد اصفهانه بلاد
سابوره وارنجه التمش فرسخدر آتشکده های فارس بواقلیمك قومی سابقا جمیعا آتش
پرست مجوسیلر اولمغین بونده برپر آتشکده لر وار در اعتبار ایدرلر مشهورلری بونلردر کاریان
آتشکده ٔ فارس دیمکله مشهور بناء عظیمدر اوزرنده زبان پهلوی ایله بوکا اوتوز بیك دینار
خرج اولنمشدر دیو یازلمشدر کنبد کاوش شابور قربنده در خیفه کازرونده در مسویان
شیرازده در احوال ملوك مملکت فارس قدیم الایامدن برو دار الملك پادشاهان
ایران در اکاسره دولتنك قدرت وشوکتی بر مرتبه یه وارمش ایدی که اکثر ملوك ربع
مسکون انلره سرفرو ایدردی بونلر دورت طبقه اوزره در طبقه ٔ اولی پیشدادیان
فارس قومی قتنده بونلر اقدم ملوك بنی آدمدر عدل وداد ودهش کارلری اولمغله
هر بری پیشداد دیمکله مشهور اولدی کیومرث بو طبقه نك اولیدر کلشاه لقبی ایله
ملقب ایدی فرس مذهبنده انسان اول یعنی آدم بودر اسلام مورخلری سام بن
نوح اولادندن یازارلر زیرا فرس دن غیری ملل وادیان اصحابی عموم طوفان اثبات

ایدوب فرس بابلدن اوته یکمدی دیرلر ودولتلری آدمدن بری ممتد اولمق زعم ایدرلر بوندن
صکره بوطبقه ده هوشنك بن سیامك وطهمورث سبط هوشنك وجمشید برادر
طهمورث وضحاك بن مرداس كه بیوراسب دیرلر وفریدون سبط جمشید كه كاوه
آهنكر ضحاكه خروج وقتل اتدكدن صكره مزبور یرینه كچدی ومنوجهر سبط فریدون كه
افراسیاب بن ترك ایله جنك ایدوب مغلوب اولمغله افراسیاب ایرانه تغلب اتدی
بعده منوجهر اخفادندن زو بن طهماسب انی بلاد تركه طرد ایدوب ایرانی افراسیاب
الندن الدی صكره اوغلی كرشاسب یرینه كچوب بو طبقه بونده آخر اولدی بونلرك
مدتلرنده ووقایعنده چوق اختلاف وار دراكثری لاف وكذاف قبیلندن اولمغله تكثیر
سواد اولنمدی بونلردن صكره طبقهٔ كیانیان ظهور اتدی بونلرك اسملری اولنده كی
لفظی اولمغله كیانیان دیرلر اولی كیقباد بن زاب بن زودر بونك زماننده جیحون ایران
توران اراسنده حد اولدی زو موتندن صكره افراسیاب كیرو ایرانه طمع ایدوب زال فریدون
اولادندن مزبوری تخته كچردی واوغلی رستم بونك پهلوانی ایدی افراسیاب باباسی
پشنك ایله صلح اتدی كیقباد وفاتندن صكره اوغلی كیكاوس یرینه كچدی جبار اولوب اولمز
معناسنه نمرد لقبی ایله ملقب اولدی كثرت استعمال ایله نمرود دیدیلر اوغلی سیاوشی
افراسیاب جنكنه كوندروب انده صلحله قالدی وافراسیاب قزندن كیخسرو نام اوغلی اولوب
صكره افراسیاب غدری ایله قتل اولندی كیخسرو كیكاوسدن صكره پادشاه اولوب
افراسیابی قتل ایلدی برمدتدن صكره فارغ اولوب كیقباد اخفادندن لهراسب یرینه كچدی
بخت نصر بونك طرفندن عراق حاكمی ایدی كشتاسب بن لهراسب بونك زماننده زردشت
حكیم ظهور ایدوب كشتاسبی مجوس دیننه قودی جمله فرس قومی مجوسی اولدیلر اوغلی
اسفندیاری ترك پادشاهی ارجاسب جنكنه كوندروب غالب اولدقده سلطنته راغب اولمش
ایدی سجستان والیسی رستم جنكنه كوندروب زاولستانده رستم انی حیله ایله قتل ایلدی
بهمن نام اوغلی كشتاسبدن صكره پادشاه اولوب كیا اردشیر ودرازدست لقبی ایله ملقب
اولدی یونان دیارینه عسكر چكوب چوق ولایت الدی قزی همای تزوج ایدوب اولدكدن
صكره حامل قالدی فرس قومی اتفاقیله پادشاه اولوب داراب بن بهمن طوغوب بیودكده
تخته كچدی صكره اوغلی دارا نوبتنده اسكندر یونانی ظهور ایدوب نصیبین ده جنك اولدی
دارا بوزولوب كندی اتباعی یدنده مقتول اولدی وكیانیان طبقه سی بونده
غایت بولدی طبقهٔ ثالثه ملوك طوایف واشكانیان اسكندر دارایه ظفر بولدقدن
صكره فرس مملكتنه وسائر دیار شرقه طقسان قدر ملوك طوایف نصب ایلیوب اشك بن
دارا فرس مملكتنه والی قلنمشیدی اول اجلدن بوطبقه اشكانیان تسمیه اولندی بوندن
صكره بشیوز ییل قدر بوسلسله سوردی اشك بن اشك وشابور اوغلی بهرام بهرام اوغلی
بلاش بلاش اوغلی هرمز ونرسی وبلاشان وجودو فیروز وخسرو واردوان اكبر واردوان

اصغر

اصغر ترتیبلرنده واسملرنده وزماننده اختلاف اوزره اسكندر تاریخنك بشیوز اون ایكی سنه كلنجه
حكم ایلدیلر واردوان اصغرده بوطبقه دخی منقرض اولدی طبقهٔ رابعه ساسانیان
بونلره اكاسره دیرلر زیرا هربری كسری لقبی ایله ملقبدر كه خسرو معربی در ساسان بن بهمن
اولادندن اردشیر بن بابك اردوانیلره تغلب ایدوب فارس مملكتنی وسائر ممالكی ضبطنه
الدی وعظیم الشان پادشاه اولدی صكره اوغلی سابور یرینه كچوب قیصر رومدن خراج
الدی ویونان كتابلرینی فارسی یه ترجمه اتدردی بعده اوغلی هرمز وبهرام بن هرمز وبهرام
بن بهرام وبهرام ثالث ونرسی بن بهرام وهرمز بن نرسی واوغلی شابور ذوالاكتاف كه نقاش مانی
ومانویه بونك عصرنده ظهور اتدی قیصر روم ایله جنك ایدوب بوزلدی جولیوس
قیصر مداینه كلوب مقتول اولمغله صلح اتدیلر صكره سابور رومده اسیر اولوب
كیرو خلاص بولدی ایوان كسری بونك بناسیدر بعده برادری هرمز واوغلی سابور بن سابور
ودیگر اوغلی بهرام بن سابور ویزدجرد اثیم ابن سابور بعده اوغلی بهرام كور پادشاه
اولدی پهلوان وعادل وعیاش ایدی یزدجرد بن بهرام وهرمز بن جرد وفیروز بن یزدجرد
وبلاش بن فیروز وقباد بن فیروز وانوشروان بن قباد كه عادل لقبی ایله ملقبدر ظهور
اسلامده پادشاه ایدی قرق سكز ییل سوروب سكز یوز سكسن سكز اسكندری ده انتقال
اتدی صكره اوغلی هرمز یرینه كچدی بهرام چوبین بونك سر عسكری ایدی پرویز بن هرمز كه
شیرینك خسروی در قصر شیرین بنا اتدی حضرتك دعوت نامه سنی یرتوب اوغلی
شیرویه یدنده مقتول اولدی اردشیر بن شیرویه باباسندن صكره پادشاه ایكن امرادن
شهریار دولته مستولی اولوب قتلندن صكره بوران بنت خسرو پرویز وقز قرنداشی
آزرمی دخت تخته كچوب از زمانده قتل اولندقدنصكره اردشیر اولادندن خسرو وانوشروان
اولادندن فیروز وفرخزاد التینشر آیده نصب وقتل اولنوب یزدجرد بن شهریاره كلدكده
دولتلری ضعیف وانقراض علایمی كورنمشیدی عمر فاروق رضی الله عنه خلافتنده مدینه دن
سعد بن ابی وقاص ایله عسكر اسلام كلوب یزدجرد سرعسكری رستم ایله دوكشوب فرس
لشكری منهزم ورستم مقتول اولوب یزدجرد فرار ایلدی و قتل اولندی تاریخ هجرتك اون
دوردنجی سالنده قادسیه جنكندن صكره ساسانیانك دولتی اخر اولوب من بعد ممالك فرس
وعراق حكام اسلام تصرفنه كیردی ال عمان بونلره ال جلندی دخی دیرلر بر دودمان
قدیمدر سواحل بحر فارسده حد كرمانه وارنجه ولایتلری واسع وقلعه لری استوار
برقومدر دیرلركه قرآن عظیمده حضرت ایله موسی پیغمبر علیه السلام قصه سنده
غصب سفینه ایدن ملك بونلردن ایدی وقدرت وعسكر صاحبی پادشاهلر اولوب
مسالكده مذكور اولدوغی اوزره ملوك اطرافه سرفرو اتمزلردی حتی بونلردن عبد الله بن
احمد الجلیدی ایله عمر بن اللیث ایكی ییل قدر جنك ایدوب ظفر بولمدی لكن بونلرك دولتی
واحوالی تاریخلرده كورلمدی فتح اسلامیدنصكره ملك فارس برزمان بنی امیه وآل عباس

طرفندن حکام الننده اولدی وکاه بعض دولتلر ظهور ایدوب تغلب ایله ضبط ایندیلر انلرك
اولی دولت آل بویه در ابو شجاع بویه دیلمی برشخص فقیر ایدی اوچ اوغلی علی وحسن واحمد
خراسان حاکمی ماکان خدمتنده ایدیلر مرداویج دیلمی ماکانی بوزوب غالب اولدقده انك
یاننه واردیلر بیوك برادرلری علی یه کرج حکومتنی ویروب عماد الدوله لقبی ایله ملقب قالدی
صکره مرداویج ایله ارالرنده وحشت پیدا اولوب طقوز یوز قدر عسکر ایله عباسیان
طرفندن اصفهان والیسی ابو بکر مظفر بن یاقوت اوزرینه واروب اون بیك قدر عسکرینه
غالب کلدی وشهرت الوب بلند آوازه اولدی صکره زید بن علی نوبندجانی سوقیله ارجانه
واروب اوچیوز یکرمی سنه سنده شیرازه مستولی اولدی وتدریجله فارس مملکتنی ضبط
ایلدی یکرمی ایکیده برادری رکن الدوله حسنی کازرونه کوندروب تسخیر ایندی یکرمی
التی ده بر برادری معز الدوله احمدی اهوازه کوندروب واسط وبصره یی ضبط ایتدردی
مقدما کرمان وسجستانی دخی المش ایدی معز الدوله صکره بغداده مستولی اولوب
عباسیان امورندن ال چکدیلر اوچیوز اللی التی ده معز وفات ایدوب رکن الدوله حسن
عراق عجمده والی ایدی اوچیوز اوتوز التی ده وفات ایندی اوتوز سکزده عماد الدوله حیاتندن
مأیوس اولدقده برادر زاده سی عضد الدوله فنا خسرو بن رکن الدوله یی ولی عهد قلدی
باباسی وفاتندنصکره مستقل عظیم القدر جهاندار اولدی عراقی دخی ضبط ایلیوب
مدینه منوره سورنی یاپدی وفارسده نیچه آثار خیر قیوب اوچیوز یتمش ایکیده وفات
ایندی اوغلی صمصام الدوله ابو کالنجار مرزبان یرینه کچوب دورت ییل سوردی بعده بونك
برادری بها الدوله ابو نصر شهنشاه وبونك اوغلی سلطان الدوله ابو شجاع خسرو ودیکر اوغلی
قوام الدوله ابو الفوارس وعز الملوك ابو کالنجار مرزبان بن سلطان الدوله فارس وکرمانده علم
افراز سلطنت اولدیلر مزبور عز الملوك شیراز شهرینه اون ایکی قپولی برسور عظیم بنا ایدوب
دورت یوز قرقده مرحوم اولدی یکرمی بش سنه فارس واهوازه حکم ایلدی اوغلی الملك العزیز
ابو منصور فلاستون پولادستون معربی در یرینه کچوب برادری الملك الرحیم ابو علی کیخسرو
بونکله نزاع اوزره اولمغین امیر فضلویه شبانکا فرصت بولوب خروج ایندی دورت یوز قرق
سکزده ملك عزیزی طوتوب قلعه یه قودی وال بویه دولتی بونده آخر اولوب شبانکاریلر
ظهور ایندی دولت شبانکاره بونلرك نسلی اردشیره چقار امیر فضل بن حسن که فضلویه
دیمکله معروفدر پدری واجدادی سپهسالار فارس ایدی تاریخ مزبورده ابو منصوری حبس
ایدوب ملك فارسه مستولی اولدی دورت یوز التمش دورنده الب ارسلان وزیری
نظام الملك اوزرینه کلوب برطرف ایندی بوندنصکره نظام الدین محمود بن
یحیی که قهنویه دیمکله معروفدر شبانکاره حاکمی اولدی ایجده دار الامارہ بنا ایندی
بعده اوغلی امیر مبارز الدین بر ییل انك اوغلی نظام الدین ودیکر اوغلی ملك
مظفر محمد التیوز یکرمی دورنده حاکم اولوب غایت هنرمند وفضیلت پرور ایدی اللی

سکزده هلاکو محاصره ایدوب شهید اولدی مغول دار الاماره یی خراب ایندیلر صکره
اوغلی قطب الدین بر ییل وبرادر زاده سی نظام الدین اوچ سنه وبونك برادری نصرة الدین
ابراهیم ایکی سنه وملك جلال الدین اون یدی سنه وبهاء الدین اسمعیل یدی سنه حاکم
اولوب بونلردنصکره غیاث الدین ونظام الدین واردشیر نزاع اوزره حکومتده ایکن آل
مظفر بونلری برطرف ایدوب مملکتنه مستولی اولدیلر دولت آل مظفر امیر مظفر پدری
غیاث الدین خراسانی ایدی کندی رشید وشجیع اولمغله یزد حاکمی آتابك یوسف شاه
یاننده طوروب ارغون خان اوردوسندن یساول خدمتن الدی وغازان خان هزاره
امارتنی ویروب یدی یوز اون اوچده شبانکارهده وفات ایندی اوغلی امیر مبارز الدین محمد
ابو سعیده انتساب ایندی ویزد حاکمی اولدی یدی یوز اوتوز اوچده کرمانی الوب بعده فارسه
مستولی اولدی یدی یوز التمشده اوغللری شاه شجاع ومحمود کوزینه میل چکدیلر جلال الدین
شاه شجاع یرینه کچدی سکسن التیده وفات ایدوب اوغلی زین العابدین والی اولدی
بونك نوبتنده تیمور فارسه مستولی اولوب شاه یحیی انك طرفندن فارس والیسی قالدی
بعده برادری شاه منصور خروج ایدوب فارسی مزبورلردن المش ایدی تیمور کیرو
شیرازه کلوب مزبور جنکده مقتول اولدی وسائر مظفریلری جمله قیروب قتل عام ایندی
یدی یوز طقسان بشده منقرض اولدیلر دولت اینجویان جنکیزیان عصرنده اینجو لفظی
املاك خاصه پادشاهی دن عبارت اولوب شرف الدین محمود شاه بن محمد شاه که ابناء
فارسدن ایدی سلطان ابو سعید دولتنده اول خدمته موکل اولوب بیحد مال واملاك ایندی
واول دولتده مرجع اولوب بر وبحر فارس وکرمان وشبانکاره یی ضبط ایلدی یدی یوز اوتوز
التی ده ابو سعید وفاتندنصکره ارپاخان مزبوردن طغیان حس ایدوب اولدردی اوغلی
مسعود شاه زومه کتمش ایدی ارپاخان موتندنصکره شیرازه کلوب مستولی اولدی
التی یوز قرق اوچده مقتول اولوب برادری امیر شیخ ابو اسحاق یرینه کچدی برمدت ضبط
ایتدکدنصکره مبارز الدین محمد مظفری فارسه مستولی مزبوری ازعاج وبرقاچ
دفعه جنکله یدی یوز اللی دورتده محاصره وشیرازدن اخراج ایلدی بالاخره اللی سکزده
قتل اولنوب اینجو دولتی زواله ایردی دولت کاکویه دیلمیاندن مجد الدوله رستم مادری
سیده خاتون دایسی ابو جعفر محمد کاکویه اصفهان والیسی اولوب طغرل سلجوقی دورت یوز
قرق اوچده مزبورك اوغلی ابو منصور فرامرزی اصفهاندن چقاروب یزد حکومتنی
ویرمشیدی پس کاکویه دولتی عراق عجمدن فارسه انتقال ایلدی ابو کالنجار کرشاسف
ابن محمد کاکویه همدان حاکمی ایدی دورت یوز اوتوز یدی ده سلجوقیلر الوب مزبور شیرازه
واردی اهوازه حاکمی قرق اوچده وفات ایندی امیر علی بن فرامرز باباسندنصکره یزد حاکمی
اولوب بشیوز اوتوز التی ده قره ختاییلر جنکنده دوشدی سلطان سنجره اختصاصی
وار ایدی یزد حکومتنی قزلرندن نیابت طریقیله اتباعندن سام بن وردانه ویردی مزبور

امیر علی نك نیجه آثاری وار ایدی جمله دن مشهد علی رضایه بشیوز اون بش ده سورچكدی
دولت اتابكان یزد چون سام بن وردان امیر علی قزلرندن نیابت طریقیله یزد حاكمی اولدی
بر عالی مدرسه بنا ایلدی حلیم كمسه اولمغله حكومتی برادری عزالدین لشكره فراغت ایدبه
بشیوز طقسانده دنیادن كتدی لشكر جری و بهادر ایدی كاهی سلجوقیلر طرفندن شیراز
واصفهان والیسی اولدی التیوز دورنده وفات ایدوب اوغلی وردانزور یرینه كچدی اون
ایكی ییل سوروب صكره برادری ابو منصور سپهسالار حاكم اولدی سلطان قطب الدین
خلج دیرلردی تارك دنیا اولوب التیوز اون التی ده وفات اتدی اوغلی محمود شاه یرینه كچوب
اون اوج سنه سوردی وفاتندن صكره اوغلی سلغرشاه والی اولوب سلغراباد یاپدی
بعده اوغلی طغی شاه یرینه كچوب التیوز تمشده انتقال اتدی صكره اوغلی علاء الدوله
جلوس اتدی التیوز تمش اوچده بر سیل عظیم كلوب یزدی خراب ایلدی شهرلی بردیه
باشنه خانه لر یاپدیلر سرجمع محله سی دیمكله مشهور اولدی حالا سرجم دیرلر آیدن صكره
علاء الدوله وفات ایدوب برادری یوسف شاه والی اولدی سیل خرابه لرینی و باروی
شهری تعمیره سعی اتدی لكن عیاش اولمغله حكومت ایده میوب سلطان غازان اوزرینه
عسكر كوندردی یوسف شاه سیستان طرفنه كیدوب حكومت یزد بونده آخر اولدی
ومغول دیوانی تصرفنه كیردی دولت سلغریه بونلره فارسی اتابكلری دیرلر مودود بن
سلغر اولادیدر اتراكدن سلغر قوم وقبیله سی ایله خراسانه كلوب ساكن اولمش ایدی آل
سلجوق دولتی ظهورنده انلره انتساب ایدوب حاجب اولدی قبیله سی فارسه واروب
كوه كیلویه ده یایلار وقشلردی چون بشیوز اللی ایكی ده فارس والیسی یاوزانه
سلطان مسعوده عصیان ایدوب قتل اولندی سنقر بن مودودكه سلطان محمدك ولد
صغیرینی تربیه ایدر اتابكی ایدی فارس والیسی نصب اولندی اوچ سنه ضبط ایدوب
برادری تكله مكری ایله محبوس اولدی شیرازده بو سنقرك جامعی و رباطی واردر تكله دخی
بر خان بنا ایلمشدر سنقردن صكره برادری مظفر زنكی والی اولوب الب ارسلان لشكرینی
بوزدی و بشیوز یتمشده وفات اتدی اوغلی مظفر تكله یرینه كچوب طقسانده وفات اتدی
شیرازده بازركان خانی بونكدر سنقر اوغلی طغرل بونكله نزاع اوزره اولوب ارالرنده نیچه
جنكلر ظهوره كلدی وفارس مملكتی بونلر نزاعنده خراب اولمشیدی بالاخره طغرل كرفتار
اولوب طقسان طقوزده كوزینه میل چكلدی تكله وفاتندن صكره برادری مظفر
ابو شجاع سعد بن زنكی یرینه كچوب عدل وداد ایله فارس مملكتنی آباد ایلدی شیخ سعدی ذكر
ومدح اتدیكی اوزره عاقل وعادل پادشاه ایدی التیوز اون سكزده وفات ایدوب اوغلی
مظفر ابو بكر یرینه كچدی و باباسی مسلكنه سالك اولوب بو طبقه نك كامكاری قویدی
التیوز اللی سكزده وفات ایدوب اوغلی مظفر سعد و بونك اوغلی محمد و عمی زاده سی محمد
شاه برر ایكیشر سنه حكم ایدوب التیوز التمش برده مغول استیلاسیله رفع اولندیلر سعد بن

ابی بكر قزی ابش خاتون بر سنه انلر طرفندن نصب اولنوب اول دخی وفات ایدیجك بو
طبقه سلسله سی اخر اولوب فارس مملكتی مغول جانبندن ضبط اولندی صكره مظفریلر
النه كیروب تیمور ظهور ایدنجه انلر حكمنده قالدی بعده اولاد تیمور نوابی ضبط ایلیوب
صكره شاهلر تصرفنه كیردی حالا عجم شاهلری ضبطنده در فصل ٣١ در مملكت خوزستان
ولورستان اوتوز برنجی فصل خوزستان بیاننده در لفظ خوز ضم خاء معجمه و زاء معجمه ایله
بر قوملك اسمیدركه مسكنلری نه خوزستان واهواز دخی دیرلر زمینی دوز صحرا اقر صولری
وافر ولایتدر حدودی غربنده عراق عربدن واسط جنوبنده عباداندن مهرویانه ودورقه
وارنجه سواحل بحر وحدود فارس كه بو ضلع مقوسدر شمالنده عراقدن صیمره وكرخ
ورود با دوجبال لور حدود جیله وارنجه وشرقنده فارس ایله اصفهان اراسنده اقان نهر تاب كه
بعض خوزستان صولری اكا اقار یشوب مهرویانه قریب یرده دریایه دوكلور بو مملكت
فارس ایله بصره اراسنده دو شراطرفی عراق عرب وكردستان ولرستان وفارسه اولاشور
حدودنده ماه رویاندن عباداندن حذاسنه وارنجه بحر فارسدن كرن دیلدن غیری دكز یوقدر
تستر وجندیسابوردن غیری طاغ وقومسال یری اولمیوب اكثری ارض رخوه ومستویه در
اصلا قار و بوز اولماز الا رامهرمز سوادنده اولور وقویی صویی ایچمز لر دجله یه قریب یرلری
صولی وبعید یرلری خشك تر وهواسی كرمدر اكثر یرنده خرما بتر وامراضی چوق در اما میوه
وغله سی وافر اولور اطرافی جمله نیشكر مزارعیدر خصوصا عسكر مكرم وقومی عرب وعجم
دلن سویلر خاصه خوزی لسانی استعمال ایدرلر طورلری اهل عراق كبیدر اكثر بخیل وبدخو
صاری بكزلو ونحیف وخفیف اللحیه اولورلر اعتزال مذهبنك انده رواجی واردر یهود
ومجوس چوق نصارا ازدر اهواز خلقی اكثر شیعی وحنفی اولوب حمامده ستر عورت اتمزلر
برنج اتمكی یرلر بقره بنزلر بو مملكتك نزهه ده مسطور اولدوغی اوزره اون ایكی پاره شهری واردر
حقوق دیوانیه سی خلفا زماننده اوچیوز تومندن زیاده ایدی صكره بر بوچق تومنه اندی
دار ملكی تستر نام شهر در ضم تاء مثناة وسین مهمله ساكنه وفتح ایله ششتر معربیدر عامه
شوستر دیرلر سكسن التی بوچق درجه طول او توز بر بوچق درجه عرضده هرمز بو راوزرنده
بر بلده قدیمه در قاموسده طوفاندن صكره بونك سوری یریوزنده بنا اولنان سورلرك اولیدر
دیو یازر بلده مزبوره بر مرتفع یرده اولمغله شاپور نهر مزبور اوزرینه بر عظیم سد بنا ایدوب
بر میل قدر صویی شهره قالدردی اول اجلدن اول بنده شادروان دیرلر حمدالله ایدر
بو شهری هوشنك بنا اتمشیدی خراب اولدقده اردشیر تجدید اتدی واسب شكلنده قلدی
شاپور بو شهرك صوینه بر عظیم بند چكوب جوی دشت آبادی اول بنددن اجرا ایلدی
كه ولایت تستر مداری اول دشت اوزرینه در مسالك الممالكده اول بنددن محكم بند اولماز
دیمشدرلكن فارسده عضد الدوله بنا اتدیكی بند امیر بوندن اعظم ومستحكم در بو شهرك
دورت دروازه سی واردر هواسی غایت كرم اولوب اكثر تابستانده باد سموم اسر اما صویی

غایت لطیف وهاضمدر اکابناء خلقی غلیظ یمکلر برلرضررا تمز پنبه ونیشکر وغله سی وافر
اولورو بوندن ایو قماشلر ودیبالر طوقنور و برنوع برنج اولورکه غایت خوشبوی درا کا
پنج انکشت دیرلر بونك محللی شیرازك اوجوزلغندن بکدر خلقی اکثر سیاه چرده ولاغر
اولوب ایچارنده مالداری ازدر بوشهرك مقابری وسط بلدهده وجامع وسطی سوقدهدر
دورت شکارکاهی واردر بری رخش آبادکه اون بش فرسنخ طولی واون ایکی فرسنخ عرضی
ایکنجی ورق که یکرمی فرسنخ طول اون فرسنخ عرضی اوچنجی مشهدکوفی که اون فرسنخ ایله
التی فرسنخدر دوردنجی جویزه که یکرمی فرسنخ ایله اون ایکی فرسنخدر خوب علفزارلردر نهایت
اسنیسی غایتده اولمغله بهارك قرقی یجد کدن صکره غربا اقامته طاقت کترمز وغله سی
شمس ثورده ایکن بچیلور جوزایه وارنجه قالسه تلف اولور اهواز سکسن بش درجه طول
اوتوز ایکی درجه عرضده بربلدهٔ قدیمهدر وناحیهٔ عظیمهدر هرمزشهر وسوق اهوازدخی
دیرلر سلفده خوزستانك عتیق دارملکی ایدی بوشهر ایکی بولك ایدی بری جانب فارسی
وبری جانب عراقی برجزیره کبی ایدی که نهر بونك سنی احاطه ایدر وایکیسی اورته سنده اجرا
ایله مبنی قنطرهٔ هندوان واکا مشرف برمسجد لطیف وارایدی عضد الدوله بنا اتمشیدی
بونهرك اوزرنده دولابلر وساقیه لر قوریلوب شهرك حوضلرینه یوکسك یرلره صو
ایرشدررلردی بوندن اشاغی بربندده صوایرکلوب برکول کبی اولوب اوچ یره کیدرنیچه
مزارعی سقی ایدر اهوازده بوصولر اوزرنده بغدادکبی کمیلر کزوب اشاغیسندن بصره یه
وارنجه کیدر صولر اوزرنده وافر دکرمنلر واردر بوندن اصفهان سکسن فرسنخ وعسکر مکرم
برمنزلدر بودیارخاصه سندن بری بوکه اصناف طیبك جمله سی انده وارسه رایحه سی کیدوب
شوبله قالور هواسی کثیف وطوبانی چوق حماسی دائما یردر خلقنك یوزنده حمرت دن
اثر کورنمز بلاد اهواز بونلردر عسکر مکرم اهوازدن اون فرسنخ غربده خرده عقربی چوق
برشهر اولوب سکر وفا نید عسکری بوکا منسوبدر سلفده برقریه ایدی حجاج کندی
طرفندن مکرم بن الغرری عسکر یله حرداد بن فارس محاربه سنه کوندردکده قریهٔ
مذکوره یه قونوب برمدت انده اقامت اتمکله عسکر انده بنالر احداث اتدیلر صکره برشهر
اولدی اهوازده بوندن غیری احداث اولنمش بلده یوقدر دیو صاحب تقویم تحریر ایدر لکن
نزهه ده بربلدهٔ قدیمهٔ عظیمه درا ولا طهمورث بعده شابور بنا اتدی خوزستانده بوندن
هواسی خوش بلده یوقدر دیو یازار وهفت اقلیمده بوشهر حالا خراب اولندوغی مسطوردر
بوندن تستر سکز فرسخدر طیب سکسن دورت درجه طول اوتوز اوج درجه عرضده
واسط ایله اهواز اراسنده بربلده در بوندن قرقوب نام قریه یدی فرسنخ تخمین اولنور شارح
کشاف طیبی بوشهره منسوبدر سوس قرقوبه اون فرسنخ یرده بربلدهٔ قدیمه در قلعه سی
شابور بنا ایدوب رومدن سوردوکی خلقی بونده ساکن قلدی واسمنه شابور خوره دیدی
بستانلرنده تورنج اولور وقبر دانیال غربیسنده در بخت نصر سبینده انده قالمشیدی دیرلر
حین

حین فتحده انده برتابوت بولنوب دانیال تابوتی اولمق اوزره قوم سوس توقیر ایدوب قحط
غلا زمانلرنده چقاروب انکله استشفاع ایدرلردی ابوموسی الاشعری شهر اوکندن
بکچن نهر کنارنده طاش وکرپچ ایله بر زیر زمین یاپدروب ایچنه قودی ونهر سوسی اوزرینه
اقتدی برپیغمبرك جسدی خلق النده اولمسن دیو تعظیما ناپیدا اتدی بوشهردخی حالا
خرابه در جندیسابور کندشابور معربیدر سکسن بش بوچق درجه طول اوتوزبربوچق
درجه عرضده خوزستان قاعده سی بربلدهٔ حصینهٔ واسعه در شابور بن اردشیر یاپوب
ذوالاکتاف تجدید وزیاده ایلدی هواسی کرمسیرو بدر نیشکری چوق اولور اکنی وخرماسی
دخی وافردر بوندن تستر سکز فرسنخ وسوس التی فرسنخ در جباعسکر مکرمه سکز فرسنخ
یرده خرماسی چوق بربلده در شکری دخی وافر اولور واسع ناحیه سی وانهاری وقریه لری
واردر معتزله کبارندن ابوعلی جبائی بوکا منسوبدر ضم جیم وفتح وباء مخففه ایله درمشددخی
استعمال اولنور رامهرمز سکسن التی درجه طول اوتوز بوچق عرضده هرمز بن شابور
بناسی برشهر ونواحیٔ اهوازدن برناحیه در هواسی کرم غله وپنبه ونیشکری فراوان بر
اولوب بوندن اهوازاون طقوز فرسنخ تخمین اولنور ولطیف قماشلر اشلنور عضد الدوله بونك
سوقی ایچنده برجامع لطیف بنا اتمشدر بوشهر خورما اغجلری باغچه لر اراسنده قالمشدر کورنمز
سلمان فارسی وفضلادن برجماعت بوشهره منسوبلردر رستاق الزط یعنی زوت بازاری
نواحیٔ اهوازدن رامهرمزه یدی فرسنخ یرده برناحیه در هواسی غایت کرم لکن معموردر
حایزان اهواز نواحیسندن برمعمور ناحیه در حومة البط وحایزان ایکیسی برارماق اوزرنده
هواسی لطیف یایلاق ناحیه لردر حوبزه شابور ذو الاکتاف بناسی برشهر وسط وکرمسیردر
لکن هواسی سائر خوزستان شهرلری هواسندن ایو اولوب غله وپنبه ونیشکری وافردر
نزهه ده اهوازدن غیری بوشهری باشقه یازار دزفول سکسن دورت درجه طول اوتوز بر
بوچق درجه عرضده جندیسابور قربنده نهرك ایکی طرفنده بنا ایلدی ونهر اوزرینه قرق
ایکی کوز برعظیم کوپری یاپدی اون بش ذراع عرضی وارایدی پل آبدیسك دیرلردی
شهردخی اول کوپری اسمیله تسمیه اولندی شهرك اشاغیسنده بربیوك اللی ذراع مرتفع
بردولاب بنا اتدی که شهرك صولری اول دولابدن توزیع اولنور بوشهر حدودنده زرین
درخت دیرلر صاری چچکلی درختسان واردر شکوفه سی چوق اولور لکن ثمر ویرمز دستکر
تقویمده دستوا یازار اهواز شهرلرندن هواسی غایت کرم ومتعفن برشهردر هرمز بن شابور
بناسیدر دیرلر طپراقدن محکم برقلعه سی واردر سوق اربعا اهوازده متفرق اولان صولرك
مشعبه سنده ایکی جانبه بنا اولنمش بربلده در اورته سنده اغاجدن برمرتفع کوپروسی
وارایدی التندن کمیلر کچردی بونك جانب عراقیسی جانب فارسیسندن معمور اولوب
جامعی دخی اول بولکه ده در شمشدر مشرقان جوی دشت آباد اوزرنده سکسن بش طول
اوتوزبر عرضده برشهر وسطدر واسع ناحیه سی واردر جمله کرمسیردر طرازك برشهر وسطدر

واقع بشکری اولور سائر یرلرده اولقدر واقع اولماز سنلیل ارجانه دورت فرسخ یرده خوزستان
نواحیسندن بر ناحیه در رجان سوس قربنده بر بلده در قباد بن فیروز همدان خلقنی سوروب
فارس ایله اهواز اراسنده رجان نام شهری یاپوب اسکان ایلدیکی بعض کتبده مسطوردر
حصن مهدی نهر تستر بحر فارسه دوکلدوکی یرده سکسن دورت بچق درجه طول اوتوز
بوچق عرضده بر بلده در بحره قریب ثغر و بندر اولمغله حصارنی مهدی بنا ایدوب اکا
نسبتله مشهور اولدی خانلری و صوکارنده جامعی واردر نخیلی و مزارعی وافردر خوزستان
صولری اهوازدن دورقدن کلوب بونک یاننده مجتمع اولور و بحرک مد و جزری ایله مد و جزر
ایدر بوندن سوق اربعا اون التی فرسخدر دورق فتح دالله سکسن بش درجه طول اوتوز بچق
درجه عرضده اهواز بلادندن بر شهر صغیر و قلعه در نهردن عراق جانبنده دوشر واسع سوقی
واردر فارس و کرمان حجاجنک یولی بوکا اوغرار بوندن عسکر مکرم دورت مرحله تخمین
ولنور بندر ماجور بحر فارس کنارنده سکسن بش بچق درجه طول اوتوز بچق عرضده
دورقدن ایکی مرحله بر شهردر باسیان نهر تستر اوزرنده بر بلدهء متوسطه در باسان
دخی دیرلر بوندن حصن مهدی ایکی مرحله در قره دن و نهر ایله واریلور دورق دخی اویله در
متوث قرقوب ایله اهواز اراسنده دوشر بر بلده در کرخه بر بلدهء صغیره در یوم الاحدده
بازاری طورر حصینی و بستانی واردر بصنی نهر دجیل کنارنده بر شهردر ایکی محکم حصنی
واورته سنده نمازکاهی واردر انده لطیف پرده لر و صوفلر اشلرلر مبارذ کبری و صغری
ایکی معمور خرماسی چوق ناحیه لردر ایدج رامهرمز ناحیه سنده بر بلدهء صغیره در ثلجی
اولور اهوازه کیدرلر شعب سلیمان نهرندن ایچرلر بطیحی چوق و شمالیسی مسدود اولمغله
هواسی بدیردر لور تقویمده رستاق خوزستاندن یازار لکن تستر ایله اصفهان اراسنده
طولا و عرضا التی مرحله بر ناحیه و طاغلردر خلقی اکراد و مستقل حاکملری واردر سلفده
خوزستاندن ایدی حالا افراز اولنمشدر لورستان دیرلر ایکی قسمدر بری کوچک
و بری بیوک لور کوچک بر معتبر ولایتدر حقوق دیوانیه سی اتابکلر زماننده یوز تومن
قدر ایدی لور بزرک دخی اکا قریبدر لورکان انده بر کوچک شهر اولوب هواسی بد صویی
ناکواردر انکوری چوق اولور سوق اسل اهواز ناحیه سندن بر ناحیه در بونک قربنده
بر طاغ واردر اندن دائم آتش چقوب کیجه اطرافنی روشن ایدر و کوندز دخان کورینور
اسمانه پیوسته اولور بعض نسخه ده بونلردن غیری اهوازده کلیوان ارم سلیمانان بازار حایزان
حومة البنان نام شهرلر یازلمشدر تفصیلی معلوم دکلدر انهار خوزستان صولرینک
اکثرنده کمی یورر بیوکی نهر تستردر کوه زرد و جبال لوردن چقوب اوتوز فرسخده تستره
ایریشوب قریب المسافه اولمغله سرد کلور و صویی لطیف و هاضمدر شابور تسترده
بو نهر اوزره بر شادروان یعنی بند یاپوب صویی اوچ بولک قلدی و کرد اکرد تستره
کچوروب دورت بلوکی غربیسندن و ایکی بلوکی شرقیسندن جریان ایدوب حدود

عسکر

عسکر مکرمده ایکیسی متصل اولوب نهر دزفول و نهر کرچه دخی بوکا قارشدقدن
صکره اهوازی کچوب نزهه ده مسطور اولدوغی اوزره شط العربه یعنی دجله یه دوکلور
طولی سکسن فرسخدر تقویمده نهر تستر حصن مهدی یاننده دریای فارسه دوکلور
دیدیکی دخی برنده در زیرا احسن التقاسیمده مسطوردر که نهر اهواز و دجله بحره دوکلور
ایکیسنک اراسی چولدر سلفده اهوازدن نهر ایله بحره واروب دجله یه کیرلر و ابله یه
کیدرلردی بو یول خطرناک اولمغله عضد الدوله نهر اهوازدن نهر دجله یه بر نهر عظیم اجرا اتدی که
طولی دورت فرسخ ایدی حالا کمیلر اندن کیدرلر پس بو نهر ایکی بولک اولوب بری دجله یه
بری دریایه دوکلور نهر دزفول لور بزرک طاغلرندن چقوب جندیسابور و دزفول و مشرقانی
کچوب نهر تستره قارشور طولی التمش فرسخدر نهر کرخه بوکا نهر سوس دخی دیرلر
لوکوه اروندن چقوب دینور و کولکو و سیلاخور و خرم آباد صولری ایله جمع اولور
و حویزه ولایتنی کچوب نهر دزفول و تستره قاریشوب شط العربه دوکلور طولی شط العرب
ایله یوز یکرمی فرسخدر نهر مشرقان نهر تسترک بر قولی کیدر تستردن عسکر مکرمه وارر
انده اوزرنده بر عظیم کوپری واردر بوارماقدن اهوازه کیدرلر التی فرسخ صو یله کیدیلور
بعده نهرک صویی دوکنوب خرقی قالور ایکی فرسخ دخی قره دن کیدرلر بو نهر قصب السکر
مزارعنی سقی ایدرک تمام اولور خوزستانده بو نهر مجراسندن معمور یر یوقدر دیرلر کوه
زرده لورستانده در آب جوی سر دکه سرچشمه زندرود اصفهاندر و نهر تستر باشی
بوندن چقار لور کوچکده هوبن کوه واردر انده مرقشیشا معدنی اولدوغی حمد الله
تحریر ایدر مسافات مسالک خوزستان پارسدن عراقه ایکی یول واردر بری بصره دن
بری واسطدن بصره یولی ارجاندن اسله ایکی مرحله اندن ویران نام قریه بر مرحله اندن
دورق اندن باسان بر مرحله اندن حصن مهدی ایکی مرحله بو ایکی مرحله ده صو ایله
دخی کیدیلور دورقدن باسانه کلنجه نهر ایله کتمک آساندر حصن مهدی دن ایکی منزلده
ساباه واریلور کار دجله ده آخر حد خوزستاندر بونده دجله یی کچیلور اما واسط یولی ارجاندن
بازار سنلیل بر مرحله اندن جندیسابور و قرقوب و طیب بر مرحله در اندن عمل واسطه
واریلور عسکردن اهواز بر مرحله اندن دورق اوچ مرحله و عسکردن واسطه بر یول
دخی واردر تستر اوزرینه کیدیلور عسکردن ایدج دورت مرحله و اهوازدن رامهرمز
اوچ مرحله بو اوچی مثلث دوشمشدر عسکردن سوق اربعا بر مرحله اندن حصن مهدی
بر مرحله سوسدن بصنی و بردون بر مرحله و اندن متوث بر مرحله در تستردن عسکر
بر مرحله اهوازدن دورق دورت مرحله حصن مهدی دن ایله اون فرسخ دورقدن بصره
بر مرحله مسافه در احوال ملوک هفت اقلیمده مسطور اولدوغی اوزره خوزستان حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه زماننده فتح اولندی او زمان حاکمی اولان هرمزان صلح ایله مدینه یه
واروب اسلامه کلدی بر روایتده بو دیارلرک بعضی ابو موسی الاشعری سعیی ایله تسخیر اولندی

صكره بنی امیه وآل عباس عامللری حکم ایلدیلر وفارس وجبل مملکتلرنده ظهور ایدن
دولتلر دخی نوبتلرنده ضبط ایتدی ومخصوص برایکی دولت دخی خوزستانده ولورستانده
ظهور ایدوب مستقل اولدیلر انلرك بری لور بزرك دولتیدر بونلره آل فضلویه واتابكان
بزرك دخی دیرلر زیرا ولایت لورستان ایكی قسم قلنوب ایكی برادره اوچیوز تاریخنده
ویرلمش ایدی برینه لور بزرك وبرینه لور كوچك دیدیلر لور بزركده فتح الدین فضلویه كه
كنجسر ونسلندن ایدی شام غربیسنده ساكن اولوب اوغلی علی وبونك اوغلی ابراهیم
اتباعیله كوچوب منارقینه كلوب التمش سنه انده اكلندیلر بونك اوغلی محمد آذربیجانه كلوب
قرق بش سال بعض اعماله اولدی كندودن صكره اوغلی علی بش سنه سردارلق ایدوب
بشیوز سكسن دورنده مقتول اولدی اوغلی محمد اون ییل حاكم اولوب برادری هزاراسب
دارالخلافه ده ایدی اكثر املاك لورستانی اكا اقطاع ویرلدی كلوب اوتوزدورت ییل حكومت
اتدی صكره عماد الدین ابو طاهر بن محمد یرینه كچدی التیوز یكرمی التیده وفات ایدنجه
صوردی یرندن صكره اوغلی نصرة الدین هزاراسب حاكم اولوب تكله بن زنكی عسكری ایله
جنك ایلدی غالب كلدی التیوز قرق التیده وفات ایدوب اوغلی مظفر الدین تكله یرینه
كچوب سعد بن زنكی یه غالب اولدی ولور كوچك حاكمی حسام الدین خلیل ایله دخی
دوكشوب بوزدی التیوز اللی التیده هلاكو قتل ایلدی برادری ارغون حاكم اولوب مغول
ایله مدارا اتدی بونك زماننده لورستان معمور اولوب اون بش سنه سوردكدن صكره
وفات اتدی اوغلی یوسف شاه حاكم اولوب شجیع وبهادر اولمغله آبقا لكنی ابقا ایلدی التیوز
سكسنده كچوب اوغلی افراسیاب جلوس اتدی مغوله قرشی قویوب اوزرینه كلان
عسكری بوزدی بالاخره التیوز طقسان التیده كرفتار ومقتول اولدی بعده برادری
نصرة الدین احمد حاكم اولوب حسن تدبیر ومدارا اتدی یدییوز اوتوز اوچده وفات ایدنجه
صوردی ملكی اوغلی یوسف شاهه وصیت اتمشیدی یكرمی اوچ ییل حكم متند صكره
محمد مظفر كرفتار وحبس ایدوب اوغلی قالمامغله دولت بونده آخر اولدی اما لور كوچك كه
آل خورشید واتابكان كوچك دخی دیرلر بونلر حقوق دیوانیه یی سلاطین عراقه ویروب
دارالخلافه طرفندن ضبط ایدرلردی جنكیزیاندن شجاع الدین خورشید بشیوز
سكسنده والی اولدی حسن سلوكله لورستانی تسخیر ایدوب التیوز یكرمی برده كچدی
برادرزاده سی سیف الدین رستم والی اولوب برادری ابو بكر بونی قتل اتدكدن صكره
برمدت حكم ایلدی عورتی زهرلیوب دیكر برادری كرشاسف یرینه كچدی بونك ابن عمی
خلیل بن بدر غالب كلوب مملكتی ضبط اتدی سلیمانشاه ایله دوكشوب التیوز قرقده
مقتول اولدی برادری مسعود یرینه كچوب اون سكز سنه حكم ایلدی عالم وفقیه ایدی
وفاتندن صكره برادرزاده سی شاه تاج الدین والی اولوب التیوز یتمش یدیده ابقا قتل
ایلدی صكره ایكی اوغلی عز الدین حسین وفلك الدین حسن شركت اوزره ضبط اتدیلر

التیوز

التیوز طقسان ایكیده متعاقبا وفات ایدوب برادری جمال الدین خضر یرینه والی اولدی
صیدده قتل اتدیلر احفاد بدردن حسام الدین عمر یرینه كچوب آز زمانده فارغ اولدی
صمصام الدین الیاسی قتل اتمشیدی غازان خان قصاص ایچون انی دخی قتل اتدی
عز الدین حسین اوغلی محمد والی اولوب یدییوز اون التیده وفات اتدی ابن عمی بدر الدین
مسعود یرینه كچوب بر زمان سوردی بعده زوجه سی دلت خاتون نصب اولنوب صكره
دورتك برادری حسینه ویرلدی اون دورت ییل سوروب اوغلی عز الدین محمود والی
اولدی یدییوز اللیده قتل اتدیلر اوغلی عز الدین یرینه كچوب عالیجاه اولدی یدییوز
طقسانده تیمور محاصره ایدوب چقاردی سمرقنده كوندردی اوغلی سیدی احمد نصب
اولنوب سكز یوز دورتده باباسی عصیان تهمتی ایله مقتول اولدی دریسی صویلدی صكره
اون دورتده اوغلی دخی قتل اتدیلر عز الدین شاه حسین والی اولوب اطراف اكافه پنجه اورمش
ایدی یتمش اوچده انی دخی قتل اتدیلر اوغلی شاه رستم یرینه كچوب شاه اسمعیله تابع اولدی
صكره اوغلی اوغوز حاكم اولوب طقوز یوز قرقده قتل اولندی برادری جهانكیر یرینه كچوب
قرق طقوزده اول دخی قتل اولندی اوغلی شاه رستم والی اولدی بغداد سفرلرنده حسین
خان حاكم لورستان ایدی دولت مشعشع درخوزستان موسی كاظم اخفادندن سید
محمد بن سید فلاح كه بغدادی ایدی شیخ احمد بن فهد شاكردی اولوب شیخك علوم
غریبه ده بر كتابی وار ایدی مختصر ایكن بوكتابی قرائته القابنده سن دیو بعض خدامه وصیت
اتمشیدی سید محمد كتابه ظفر بولوب امور غریبه یولندن اجلاف اعرابی كندویه مرید
ایلدی كندكچه بونلرك تشعشعی زیاده اولوب باشلرینه خلق اوشدی یالك قلیچی قارینلرینه
طوتارلر ایكی قات اكیلوردی روز بروز اشتهار بولوب ظهور ایلدی تمام خوزستانی
قبضه تصرفنه الدی كندودن صكره اوغلی علی والی اولوب عراق عربی غارت اتدی
روح علی بن ابی طالب كندویه حلول ایلدی زعمنده اولوب اتباعی بو اعتقاد اوزره
قالدیلر آخر كوه كیلویه حوالیسنده قتل اولنوب برادری سید محسن یرینه كچدی بونك
زماننده كاردولت رواج بولوب اتباعی الوهیت اعتقاد اتدیلر اركان اسلامی قالدروب
راه زندقه یی طوتدیلر بوندن صكره اوغللری سید ایوب وسید علی والی اولوب شاه
اسمعیل بغداده واردقده خوزستانی بونلر الندن الوب طقوز یوز اون دورتده ایكیسنی
دخی قتل ایلدی بعده سید فلاح بن محسن نصب اولندی صكره اوغلی سید بدران یرینه
كچوب شاهه انقیاد اتدی سجاد بن بدران والی اولدقده كبر واعراض ایلدی دولت رعناشیه
رعناش دزفول قریه لرندن بر قریه در قوام الدین رعناشی سید محسن اولادینك معلمی
ایدی اوغللری شیخ محمد دزفول حاكمی اولوب اخر حاجی برادرزاده سی خلیل یدنده
مقتول اولدی خلیل اندن صكره یرینه كچوب سید بدران ایله نزاع اوزره اولدی شاه
همتنه دخی تهاون كوستر مكله كوه كیلویه امراسی ایله بدرانی اوزرینه حواله ایلدی

شاه بوانشاده اولمکله خلیل رحمنا بولوب طقوز یوزقرق بشده وفات ایدنجه طوردی
اوغلی علی الدوله حاکم اولوب طرف خلافه دردیو شاه طهماس طقوز یوزقرق طقوزده
دزفوله کلوب علاء الدوله بغداده فرار اتدی غفاری بوطبقه بونده ختم اولدی دیو بازار
بوتقدیرجه جمله خوزستان ولورستان عجم شاهلری تصرفنده اولور فصل ۲ ۳ در اقالیم
جبل یعنی عراق عجم اوتوز ایکنجی فصل اقالیم جبل دیدکاری عراق عجم ممالکی بیاننده در عراق
کسر عینله یا کثیر الشجر معناسنه اوله یا خود ایران شهر معربی اوله مطلق ذکر اولنسه عراق
عرب یعنی بغداد اولکه سی مراد اولنور بو مملکت دخی اکا مجاور ومتصل اولمغله عراق عجم
دیدیلر حدودی غربنده بعض عراق عرب وآذربیجان جنوبنده خوزستان ولورستان
شرقنده مفازهٔ خراسان وفارس شمالنده اذربیجان ودیلم ایله محدود در اطرافنده اقسامی
شمالنده زنجان جنوبنده ابهر واصفهان شرقنده ری وقزوین همدان وسط دوشر سلفده
بونک دارملکی اصفهان ایدی صکره همدان اولدی حالا قزوین در عجم شاهلرینک تختی
اعتبار اولنور رحمه الله ایدر بو اقلیمک قرق یاره شهری واردر اکثرینک هواسی معتدل
وبردی کرم وسرد در طولی سفیدروددن یزده وارنجه یوز التمش فرسخ وعرضی کیلاناتدن
خوزستانه وارنجه یوز فرسخدر سلفده بونک دورت شهری غایت معتبر ایدی اصفهان
همدان قم ری حقوق دیوانیه سی سلجوقیلر عهدنده ایکی بیک بشیوز یکرمی تومن ایدی
دیو جدی امین الدین نصر مستوفی خطندن نقل ایدر اما شمدی اوج معظم شهری واردر
اصفهان قزوین همدان اما اصفهان سکسن بش درجه طول اوتوز اوج بوچق عرضده
الحاق طاغلر اراسنده بر شهر عظیم وقدیمدر اکاسره عسکرینک مجمعی اولمغله سپاهان
دیرلردی صکره اصفهان تعریب اولندی نزهه ده مسطور اولدوغی اوزره اصلنده دورت
قریه ایدی کران وکوسک وجوباره ودشت نام مذرعه لو قریه لرکه طهمورث وجمشیده
منسوب ایدی ابتدا کیقباد اول انی دارملک ایدنمکله اطرافنه خلق کلوب تدریجله بیوک
شهر اولدی بختنصر بنی اسرائیلی سوردکده چوغی بو شهره کلوب آب وهواسنی بکنوب تمکن
اتدیلر بر میل قدر یرده اولر بنا اتدیلر حالا یهودیه دیرلر باشقه شهر کبید رشهر قدیمه رکن
الدوله حسن بن بویه اون ایکی قپولی دوری یکرمی بربیک ذراع بر باروچکدی بو شهرک اون
ایکی محله سی واردر هر بری بر شهره بکزر اولرینک بناسی شام کبی طپراقدندر الکن طاشه بکزر
احسن التقاسیم صاحبی ایدر اسواقنده برنک جامعنک یتمش ذراع مرتفع مناره سی واردر جمله ترابدن
بنا اولنمش اصلا بر یرینه خلل کلمشدر اسواقنک کمی اورتولو وبعضیسی مکشوفه در هواسی یازده
قیشده معتدل اولوب باران زلزله وصاعقه امثالی نسنه لر ومار کزدم کبی کزنده جانورلری از اولور
غله یی دفن اتسه لر برقاچ سنه طورر بو زلمز امراض مزمنه ووباسی کمتر اولوب
حاکی مرده یی حفظ ایدر آب زندرود بونک قبله جانبندن کلوب کنارندن کچر برقاچ نهر شهر
ایچنه آیریلوب جاری اولور اندن غیری قویولری دورت بش ذراع در وجمله قویی

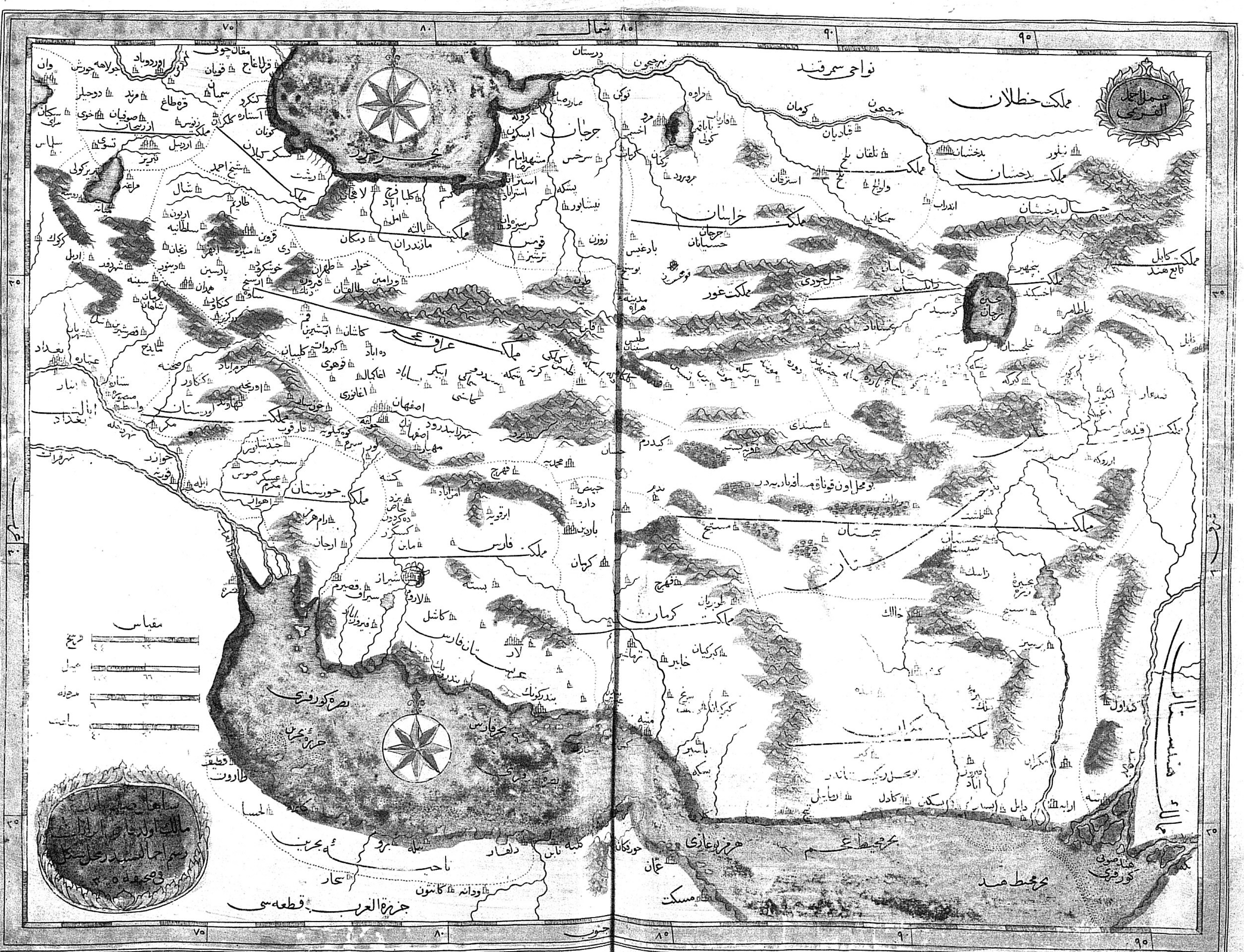

شمال
نواحی سمرقند
مملكت خطلان
مملكت بدخشان
جبال بدخشان
مملكت خراسان
مملكت غور
مملكت كابل تابع هند
بحر خزر
جرجان
عراق عجم
مملكت فارس
مملكت كرمان
مملكت خوزستان
مملكت مكران
ايالت بغداد
اصفهان
شيراز
كرمان
بحر فارس
بحر محيط عجم
بحر محيط هند
عمان
مسكت
ناحيه بحرين
مقياس
جزيرة العرب قطعه سی
جنوب

صولری دخی طتلو چقوب اقار صودن چوق اشاغی دکلدر غله سی وسائر
ارزاقی هر بار وسطدر وهر تخم کی غیری یردن ایلتوب اکه‌لر اولکی یرندن اکسك کلمز الا
انارکه بونده ایو اولماز بو حال دخی اصفهانك آب وهواسی ایلکنه دالدر زیرا انار متعفن هواده
ایو اولور مجربدر وهر بار میوه نرخی بونده غایت ارزانی درو اکثر لطیف ونازك اولور خصوصا
خربزه وسیبی غایت شیرین وخوبدر رومه وهنده کیدر وعلف خوار حیواناتی ایو اولور
واسع اوتلاقلری وشکار کاهلری واردر مرغزار بلاسان بیوك مرغزار در ایو باغلری
وباغچه لری خصوصا باغ نقش جهان که اشهر باغات ایران در شهر مزبورده مدارس
وخانقاه وابنیهٔ خیر جوامع ومساجد وافردر جمله‌دن سلطان محمد سلجوقی مدرسه سی که
بو عظیم صنم انك اشکی درهندیلر انی اغری التونه المق استدیلر سلطان مزبور بو میوب
برای ناموس دین مدرسه یه اسك ایلدی بو شهر خلقنك اکثرلونی بیاض ومردانه در
اکثر اوقاتده مجادله ومحاربه وفتنه دن خالی اولمازلر مغول عصرنده شافعیلر ایله
حنفیلر که قدیم الایامدن تعصب جنکنده ایدیلر حنفیلر مغولی کتوروب شافعیلری
قتل عام اتدکلری روض المعطارده مذکوردر بونك آب وهواسی لطافتنه فتنه سنك
کدری مقابل دوشمشدر اول اجلدن کمال الدین اسمعیل اصفهانی خلقندن شکایت
صددنده بو نظمی سویلدی تادر دشت هست جوباره نیست ازکوششن وکشش چاره
ای خداوند آسمان وزمین پادشاهی فرست خون خواره تادر دشت راجو دشت کند
جوی خون راند اوزجو باره عدد خلقشان بیفزاید هریکی را کند بصد پاره وحدیثده
عبد الله بن عباس روایتی ایله یخرج الدجال من یهود الا اصفهان حتی یأتی الکوفه
وارد اولمشدر بو شهری کورنلر تقریرندن منقولدر که ایکی بولك شهردر بری جهودستان که
همداندن بویکدر برینه چولهالی دیرلر بغدادقدر وار اوله نهایت خانه لری سیرك وهرخانه‌نك
بر ایکیشر دونم باغچه سی واقار صویی ایچنده در وبری شون اولمغله تربیه سز نسنه
تمز لکن بلاد جباله بونك کبی نعمتی فراوان شهر یوقدر وجمله فارس وکوهستان
وخراسان وخوزستان بندری اولوب تجاری اول دیارلردن بونده جمع اولور بی نظیر بزلو
وقماشلر طوقنوب اطرافه کیدر کحل اصفهانی ایسه مشهوردر نهر زنده رود اوزرنده
الله وردی خان اون یدی کوزبر عظیم کوپری بنا اتمشدر هر بری اورته سنده بر قصر ونشمین
ایدوب شهرك تفرجکاهی اولمشدر شاه عباس کوردکده پسند ایدوب خان دخی هبه
ایلدی شاه اسمعیل انده حیوانات باشندن برمناره یاپمشدر اصفهان میداننك طرف
جنوبنده مرقد هارون مشهوراولوب شاه عباس انده بر لطیف حمام بنا اتمشدر که نظیری
نادردر ونیچه عالی عمارتلر احداث ایلدیکی روایت اولنور اصفهانك حقوق دیوانیه سی
سلفده اوتوزبش تومن ایدی نواحیسی ایله اللی تومن اولوب یالکز شهردن یتمش یوك اقچه
خراج النوردی سکز ناحیه سی ودرتیوز اون بر پاره کویی وار ایدی بو ناحیه طولا وعرضا

سکسن فرسنخ یرآولوب اون یدی بازاری طورر بیوک رستاقی واردر ناحیه‌لر بونلردر ناحیهٔ
چی حوالیٔ شهرده یتمش بش پاره قریه درطهران وماز بانان وجاوان وشهرستان انلردندر
بو شهرستانه شهر نو اصفهان دیرلر اسکندر یونانی وضع وفیروز ساسانی تجدید اتدی
ناحیهٔ مارین اللی سکز پاره قریه در بونك اکثر یرنده باغلری بری برینه اولاشمغله جمله‌سی
بر باغ کبی اولدوغنی شاعر بو بیتده اشعار ایدر مارین که نسخهٔ ارمست آفتاب اندرو درم
درم است بو ناحیه‌ده طهمورث برقلعه وبهمن برآتشکده بنا اتمشدر ناحیهٔ کرازج اوتوز
التی پاره قریه در اشکاوند وقیراوان بیوکلری اولوب بو ناحیه‌نك دخی باغلری بری برینه
اولاشقدر ناحیهٔ قهاب قرق پاره قریه در صویی کاریزلردن اچرلر وجه تسمیه دخی
بودر ناحیهٔ پرحوار اوتوز ایکی پاره قریه در بیوککنه ویه حر دیرلر بونك دخی صولری
کاریزدر سائر نواحی جمله زندرودن اچرلر ویه حرده بهمن بن اسفندیارك برآتشکده‌سی
وار ایدی شاه عباس عصرینه دك بو ناحیه خلقی آتش پرست ایدی انك زماننده مجوسیلر
آتشی قالدروب هنده کتدیلر جلال الدین آتشی انلرالندن الوب خزینه‌یه قودی ناحیهٔ
الخان یکرمی پاره قریه درکوپان ودلنجان وکلیشاد وبیوکلری ایدی ناحیهٔ بران سکسن
پاره قریه در اشکشان ودیرستان وفشاران وکوهان بیوکلری ایدی ناحیهٔ رودستو
التمش پاره قریه در قصبهٔ فارفا وقورطان انلرك بیوکی ایدی ذکر اولنان سائر قریه‌لر دخی
قصبه کبی هر بری بیکرخانه‌یی واسواقی ومدارس وخانقاه ومساجد وحماماتی مشتمل
ایدی اصفهانه نیجه فضلا منسوبدر جمله‌دن علامه شمس الدین محمد بن محمود که التیوز
سکسن سکزده وفات اتدی شارح تجرید واصفهانی قدیمدر وعلامهٔ مفسر شمس الدین
ابو الثنا محمود بن عبد الرحمن اصفهانی که یدی یوز قرق طقوزده وفات اتدی شرح طوالع
وتفسیر بونکدر وکمال الدین اسمعیل بن محمد که التیوز اوتوز بشده وفات اتدی شاعر مشهوردر

ری فتح را وتشدید یا ایله سکسن یدی درجه طول اوتوز بش بوچق عرضده بر بلدهٔ قدیمهٔ
عظیمه ایدی حالا خرابه کبی در بوکا ام بلاد ایران وشیخ البلاد دیرلردی شمالیسی بسته هواسی
کرمسیر ومتعفن وصویی ناکوارنده وباسی چوق یردر بونك بناسی ملوك فرس قدماسنه
نسبت اولنور خراب اولمشیکن فریدون تجدید اتدی حضرت عمر خلافتنده قرظه
بن کعب انصاری یاخود نعیم بن مقرن فتح ایلدی عباسیلردن مهدی خلیفه پدری منصور
خلافتنده بر قاچ سنه انده والی اولوب اقامت اتمکله بنا وتجدید اتدی ولدی رشید انده
طوغوب بو شهره اول زمان مهدیه دیدیلر بغداددن صکره مشرقده بوندن معمور شهر
یوغدی بردفعه خلقی عصیان ایدوب یوز بیکدن زیاده آدم قتل اولنمغله کرو خرابه
یوز طوتمش ایدی جنکیزیان فترتنده بالکلیه خراب اولدی شیخ نجم الدین دایه مرصاد
معبادده ایدر شهر ری که مولد مدر اول فتنه‌ده یدی یوز بیك نفر قدر معتبر کیمسه درجهٔ
شهادته ایردی غازان خان زماننده ملك فخر الدین بر زمعمور ایلدی لکن اولکی کبی دکلدر

سلقان بونك سوادی بربوچق فرسنخ قدر اولوب اچندن ایکی نهر اقاردبلم جانبندن کلور
برینه نهر موسی دیرلر وصو یوللری وار ایدی جبل دماونددن غرب وجنوبه مفازه کارنده
واقع اولمشدر صویی چوق اولدوغندن اشجار واثماری وافر یننه محصولی زیاده در بونده
معروف محله‌لردن دهك نو وبصرآباد وساربانان ومشهور دروازهٔ مرسیان که قزوین
سمتنه دردروازهٔ کوهك قسم سمتنه دردروازهٔ ساطر کوهستان عراق طرفنه در دروازهٔ
خراسان ودروازهٔ هشام قرمس سمتنه در معمور کاربان سرایلری وبازارلری چوق ایدی
هفت اقلیم صاحبی که ری شهرندندر دیمشدر که ری حالا دورت بلوك یازیلور سلقان
یازیلان اون بولکك باقیسی رستمدار الحاق اولنمشدر وبودیار اول قدر خیر وبرکت نصیب
اولمشدر که تعبیر اولنماز قرق ییل قدر شاهان عجم قزوینده اقامت اتدیلر قزوینك اکثر
ضروریاتنه کفایت ایلدی وکاشان خلقنك غله واکثر لوازمی ریدندر کذلك رستمدار
وساوه وقم بو شهردن منفعت بخش اولورلر ومیوه انواعی بونده غایت لطیف وفراوان
اولور خصوصا خربزه وانکور وانار ملیسی وشفتالو وانجیر وزردالو وامرودینك نظیری یوقدر
اول اجلدن فضل خریفنده سمته‌سی دخی چوقدر قبر امام محمد بن الحسن فقیه وقبر
کسائیٔ مقری بونده در بونك نسبتنده رازی دیرلر فضلادن نیجه وجود بو شهره منسوبلردر
جمله‌دن فرید دهر امام فخر الدین محمد بن عمر رازی که التیوز التی‌ده وفات اتدی تفسیر کبیر
صاحبیدر وشافعی در ودیگر فخر الدین احمد بن علی حنفی که اوچیوز یتمشده وفات
اتدی احکام قرآن بونکدر وشارح شمسیه ومطالع قطب الدین محمد بن محمد تحتانی که
التیوز یتمش ایکیده وفات اتدی ودیرلرکه لص حاذق بو شهره نسبت اولنور بونك نواحیسنده
قلعهٔ طبرك جانب شمالنده طاغ دبنده برقلعه در وولایت قصران که اول طاغك اوکنده در
وبو ولایت بر قاج پاره قصبه سز قریه‌لر اولوب بیوکی قصران ایله تسمیه اولنمشدر انلرك
بری دخی فیروز رام که فیروز ساسانی بنا اتمشدر حالا فیروزان دیرلر غله‌سی وپنبه‌سی وافر
اولور اکثر اوقاتده اوجوزلق وبوللق در میوه قسمندن نار وامرود وعباسی وانکور
وشفتالو چوقدر نهایت کثرت اکلی حمادن خالی دکلدر بودیار خلقنك اکثری شیعی در
ری ولایتنك حقوق دیوانیه‌سی اون بش تومن وبیك بشیوز دینار ایدی طهران هواسی
خوب بر معتبر قصبه در رامین سلقان برقریه ایدی صکره قصبه اولمشدر رامین احمد
رازی ایدر حالا ری دار الملکنك بری طهران وبری رامین در طهران شاه طهماسب فرمانیله
معمور اولوب اسواقی مزین ومحلی اتدیلر حالا جداول انهار واشجار سایه دار وباغات
جنت آثار ایله سائر شهر ودیاردن مستثنی در بونك شمال طرفی سیمران دیمکله معروف
کوهستان وادیسی که جنان قطعه‌لرندن برقطعه در سلقانه اکا شمع ایران دیرلردی مضافاتنده
میوه اقسامی لطیف اولور اکا قریب ایکی فرسنخ یرده کند سلقان دیمکله معروف کوهستان
دخی انجلین کثرت آب روان ووفرت درختان ومیوهٔ بی پایان ایله رشك ساز بوستان

جناندرفوا كهنه‌ده امرود وشفتالوسی برمرتبه خوب ولطیف اولورکه کورنلر زبان کبی هربار
اغزنده طوتمغه آرزو ایدر سکسن التی بوچق طول اتوزبش بوچق عرضده آب وهواسی
خوش ری دن ایو محصولی پنبه وغله ومیوه خلقی شیعی درسلطانیه سکسن التی طول
اوتوز طقوز عرضده بربلده محدثه درسابقا قزوین اتباعندن ایدی صکره دار الملك ایران
وباشقه برتومان اعتبار اولنوب اون پاره شهر بوکا تابع قلندی تقویمده بو شهر اذربیجاندن
یازیلوب لکن حمد الله نزهه ده بو اولکه دن یازمغله اکا اتباع اولندی که دیمشدر بو شهرك
حصارنی ابتدا ارغون بن ابقا بنا ایلیوب اوغلی اولجایتو سلطان اتمامه ایرشدرمکله انلك
نامیله مشهور اولدی قیوی انده دریدیوزده تمام اولدی بردوزیرده صولری قنا تدن
مربع الشکل برحصاردر هر برکنی بشریوز ذراع سنك تراشیده ایله یاپلمش دیواری عریضدر
اوزرنده دورت اتلو یان یانه کیدر جبال دیلمه برمرحله قریب بساتین واشجاری آزرده
لکن آب وهواسی لطیفدر اوچر دوردر ذراعدن صوچقار میوه‌سی اطرافدن کلور
علفزارلری وافر وشکارکاهی چوقدر بنا اولندقدن صکره اطرافدن خلق کلوب برمرتبه
معمور اولدی که هر صنعت وملت ومذهب اربابی طولدی اکثر فارسی سویلرلر حقوق
دیوانیه‌سی یکرمی اوتوز تومن اولور سلطان مزبورك تربه‌سی برعظیم هرمان مصر کبی
قطری یوز ذراع وارتفاعی یوزیکرمی ذراع بنادر بودکلو زینت وتکلف ایله قرق کونده تمام
اتدیلر وپادشاه ممالك محروسه‌ده اولان اکابر فضلا وسادات ومشایخی دعوت واول کنبد
عالی تحتنده عظیم ضیافت ایلیوب برجانبنده شیخ صفی الدین اردبیلی وبرجانبنده شیخ
علی الدوله سمنانی اوتوردی علی الدوله طعامی ییوب صفی الدین میل ایلمدی بعد الفراغ
پادشاه دیدی ایکی عزیزك اولولغنده شك یوق بری طعاممزی ییوب بری یمدوکنك حکمتی ندر
اکر حلال ایسه بری نیچون یمدی حرام ایسه بری نیچون یدی شیخ صفی ایتدی علی الدوله
حضرتلری بحردر بحرك هرندن کرکسه پاکی یوقدر قبول ایدرشیخ علی الدوله ایتدی صفی
الدین حضرتلری شهبازدر شهباز هر طعمه‌یه قونمز بونلرك بری برینه ستایشی پادشاهه
غایت خوش کلدی کلی رعایتلر ایلدی قزوین سکسن بش درجه طول اوتوز یدی درجه
عرضده حالا دار الملك عراق عجم بر شهر معظمدر بونك فضایلنده چوق حدیث وارد اولمشدر
قزوین علماسندن امام رافعی بو شهر ایچون یازدیغی تدوین نام تاریخنده ایراد اتدوکی
احادیثدن بری اغزوا قزوین فانه من اعلی باب الجنة حدیثیدر بو جهتدن قزوینه باب
جنت دیرلر حمد الله قزوینی اولمغله بو شهری کزیده نام تاریخنده مفصل بیان ایدوب
نزهه‌ده اجمال اوزره ذکر ایدر ایکیسنك خلاصه‌سی بودرکه شابور بن اردشیر چونکه قیصر
روم حبسندن رها بولدی وکلوب بو دیاره ایرشدی عسکرینه بو محلده ینشوب مبارك
عد ایلدی ونهر ایله ابهر میاننده شابور نام شهری یاپدی که اول زمان انده برکوچك
باغ وصومعه وار ایدی تدوینده مسطور اولدوغی اوزره حصار شهرستان قزوین شهر

مزبور

مزبور میاننده بومحله‌دروا اول شهر تاریخ اسکندرینك دورتیوز التمش اوچنده بنا اولمشیدی
باروسنك اطلالی هنوز باقیه‌در واول زمان شابور لشکرندن برجمع دیلمیه لرشرنی دفع ایچون
انده محافظه ایدرلردی شابور عسکر چکوب انلر اوزرینه یوروردی دریا کنارینه وارنجه انلری
قتل عام اتدی اول جهتدن دیلمیلر ایله قزوینیلر اراسنده محکم عداوت پیدا اولدی اما
بعضلر ایدرکه کاسره‌دن بری دیلمیلر ایله انده جنك ایدرکن کندی لشکری صفنده خلل کوردی
واتباعندن برینه ان کش وین دیدی یعنی ان کنج نکر ولشکر راست کن اول بوجانبی کورخللی
دوزلت معناسنه چون اول جانبدن فتح میسر اولدی اول موضعده برشهر یاپوب بو اسمیله
کشوین تسمیه اتدی وتعریب ایدوب قزوین دیدیلر حضرت عثمان خلافتنده ولید بن
عقبه که عراقین والیسی ایدی سعد بن العاص بو ولایته کوندروب اول حصارده اطرافنده
ساکن اولدیلر کیدرك خلق تمکن ایدوب بیودی عباسیاندن هادی بالله موسی انك
اطرافنده برشهر دخی زیاده ایلدی که اکا مدینهٔ موسی دیدیلر اول شهر حالا محلهٔ ذوج
وجوسق دیدکلری یردر وغلامی مبارك ترکانی برشهر دخی الحاق اتدی اکا مبارك آباد دیدیلر
هارون رشید خلافتنده بونك خلقی دیلمیلر تعدیسندن امین اولمق ایچون مداین ثلثه‌یی
ودیکر محلاتی محیط بر بارو بناسنی امر ایلدی وبرجامع بنا اتدی اول زمان بارویه رشید آباد
دیرلردی هارونك وفات اتمکله تمام اولمیوب صکره خلفا اعمال اتدیلر تا که داعی الی الحق
حسین بن زید قزوینه مستولی اولدی معتز خلیفه موسی بن بوقایی مزبوره دفعنه کوندردی
موسی اکا ظفر بولوب ایکیوز دورت سنه سنده تمام اتدی وبر شهر عظیم اولدی صکره
بوزخراب اولمشیدی فخر الدوله وزیری صاحب لقب اسمعیل بن عباد اوچیوز یتمش اوچده
فضایل قزوین حدیثلرینی کوروب تجدید ایدوب کندویه محلهٔ جوسقده صاحب آباد نام
منزلی یاپدردی دورتیوز اون برده سالار ابراهیم بن مرزبان دیلمی ایله اهل قزوین میاننده
اولان نزاع سببیله بارو بر زخراب اولمشیدی امیر ابو علی جعفری مرمات اتدی وبشیوز
یتمش ایکیده وزیر سلطان الب ارسلان صدر الدین محمد مراغی دخی تجدید بارو ایدوب
طوغله قله‌لر ویدنلر یاپدی صکره لشکر مغول بو بنایی دخی تخریب اتدی دوری اون بیك اوچیوز
قلاج ایدی ایکیوز اوتوز ایکی برجی ویدی قپوسی وار ایدی شهر قزوینك طقوز محله اولوب
ایکیسی اورته‌ده ویدیسی بوقپولره منسوبدر بری شهرستان وبری سرخ قپولر ابهر وارداق
وری ودامغان ودستجرد وذوج وجوسق حالا بارونك اثری بله قالمامشدر بو شهرك
هواسی معتدل وصولری قنواتدن باغی باغچه‌سی وافردر اوزمی وبادامی وفستقی چوق
اولور غرایبدندرکه باغلری انجق ییلده برکره صوارلر ورشاهی اوزمی غایت لطیفدر
قاون قاربوز دخی ایو اولور اکثرا اوقاتده غله‌سی ومیوه‌سی اوجوزدر شکارکاهی
وایو علفزارلری وار در شتر قزوین سائر یرلردوه‌سندن معتبر وقیمتلو اولور
وبو شهره اوچ فرسخ یرده برچشمه واردر یازکونی کرم هواده بوز باغلر شهرك

بوزی دوکنسه اندن کتورورلر بوشهرک نهرلری برف و باراندن اولمغله کرماده ازآقارکیمی
شهره بتشمدن کسیلور جمله سی بش نهردر بری درجه منسوب که شهراورته سندن آقار
وکاه شهره اندن خوف واردر زیرا مجراسی اولره مشرفدر اکثر شهرک باغلری بوندن
صو وارلر وانلردن غیری التی ی کاریزی واردر انلردن بری کاریز خمارتاش عمادی که اکثر محلات
قزوینه جریان ایدر بری دخی کاریز حاجی در هفت اقلیمده ایدر قزوینک صولرینک ایوسی آب
خمارتاش در بونامله بر زاهد خمسمائه ده اول کاریزی یاپدی شاه طهماسب اوتوز ییل قدر
بوشهری دارملك قلوب انك عصرنده عمارت غایتده ایردی اسواق وحمامات وسائر تکلفات
جمله یرنده اولوب شاه عباس برکاریز دخی زیاده اتدی وصو کتوردی صویی حالا شهره
وبازارده جریان ایدر قزوینیلر صحبت وهنکامه کیرلدکه ممتاز وعلم موسقی دن اکثری
باخبر وسرفراز اولورلر نتکه بعض شعرا دیمشدر شاه را باید که باشد چار صنف از چار شهر
تا بود ممتاز دائم بر سر بر سروری از خراسان مطرب از قزوین انیس اصفهان عامل از تبریز
مرد لشکری ومقابر قزوین داخل شهرده در زیرا اسابقا خارج شهرستان مقابر ایدی
صکره بار وچکلوب ایچری النلدی مساجدی جامع کبیر مطلبی که شافعیه نك ایدی هر
کوشه سنی بر کیمسه یاپدی جامع حنفیه یی بشیوز قرق سکزده زاهد خمارتاش بنا اتدی
مسجد توت که اول بتخانه ایدی محمد بن حجاج مسجد ایلدی شیعیلر عهد بنی امیه ده انده علی یه
لعن اولنوردی دیو اول مسجدی سومزلر براء بن عازب و زید بن خلیل طائی بوشهری فتح
اتدی حضرت عمر زماننده حصار شهرستان شاپوری ایدی خلقی صلحله اسلام اظهار
ایدوب کیرودوندیلر عبد الرحمن حارثی تکرار لشکر چکوب کلدکده مسخر ایلدی اول
زمان صد قله مسلمان اولدیلر ارباب مذاهب دردیوب برازجهود دخی ساکن اولدی هرون
شهره باروچکدکده بعض همدانی وابهر و قامران ایله قزوینه الحاق ایدوب کونه قندی
موسی بن بوقارامنه و زهرا وخرقانین وطالقان کبی ناحیه لری الحاق اتدی جعفریان
حکومتنده زنجان وطارمین ورودبار دور حمت آباد الحاق اولندی مغول نوبتنده افتخارلری ساوه
چوهری مضاف قلدیلر سکز ناحیه سی واوچیوز پاره قریه سی اولوب بش تومن شهردن
وبش بوچق دخی ناحیه لردن محصول النوردی فضلادن نیچه کبار بوشهره منسوبلردر
جمله دن ابن ماجه محدث وائمه شافعیه دن امام رافعی ونجم الدین علی بن عمر کاتبی و زکریا
بن محمد که عجایب المخلوقات صاحبی در ابهر سکسن دورت بوچق طول واوتوز یدی بوچق
عرضده قزوینه اون ایکی فرسخ برده کیخسرو بناسی برشهردر طپراقدن قلعه سی وار
ایدی اتابك انوشتکین اولادندن بهاء الدین حیدر اکا برقلعه دخی یاپدی وحیدریه تسمیه
اتدی بوشهر باروسنك دوری بش بیك بشیوز قولاج ایدی بونك هواسی سرد وصویی
شهر اسمیله برنهردندر که سلطانیه حدودندن کلور وقزوینك نواحیسنه کیدر وغله سی
ومیوه سی چوق وایواولور لکن اتمکی چندان ایو دکلدر پنبه سی دخی از اولور میوه سندن

امرودی وزردالوسی لطیفدر خلقی اکثر سیاه چرده وشافعی اولورلر ابو حامد ایدر بشیوز
یکرمی دورتده ابهره واردم قاضیسی ابو الیسر عطا حکایت اتدی که بزم یرده اردشان
دیرلر برقلعه وار در قربنده اولان جبلك اوزرنده برغارك اعلا سنده برداق اغزی قدر
بردلکدن اشاغی برطوتام اغاج بودقلری دوشر برکیمسه وارسه اول دلکك مقابلنده
بولور اون بشدن زیاده واکسك دکل ونه جنس اغاجدر بلنمز وباغلری دخی نه ندر معلوم
دکلدر قچان برینی حل اتسه لر تکرار عقبنده کیمسه قادر اولماز و قالدوروب مغارندن طشره
چقارسه لر برینه دخی دوشر اکر بیك کره السه لر بری دخی بولنمق مقرردر واول چبوقلرك
برینی بکا ویردی دیو نقل ایدر بونك یکرمی بش پاره قریه سی وار ایدی حقوق دیوانیه سی
بر تومن ودورت بیك دینار ایدی فضلادن اثیر الدین مفضل بن عمر ابهری بوشهره
منسوبدر زنجان فتح زا وسکون نونله سکسن دورت درجه طول اوتوز یدی بوچق
عرضده شمال طرفنده عراق عجم نهایتی برشهردر ابهر بوندن شرق جنوبه دوشر بونك
باروسنك دوری بش بیك قولاجه قریب اولوب بناسی اردشیره منسوب ایدی مغول
استیلاسنده خراب اولدی حالا برکوچك قصبه در برنهر حدود سلطانیه دن کلوب
یاندن کچر هواسی معتدلدر قیش فصلنده بوزی قویلره قویوب حفظ ایدرلر پنبه سی
چوق وایو اولور میوه لرندن انجیری لطیفدر خلقی بیاض واکثر شیعی اولوب حقوق
دیوانیه سی اون بیك دیناردر یوز پاره قریه سندن دخی یکرمی بیك دینار حاصل اولور ساوه
بلوکنه تابعدر بوشهره منسوب اولانلردن شیخ اخی فرج وعز الدین که صاحب تصریفدر
وصدرجهان وغیری مشهوردر رودبار قزویندن التمش فرسخ شمالده برولایتدر که نهرزند رود
میانندن کچر بو ولایتده اللی پاره قدر محکم قلعه لر واردر انلرك اکبری الموت درکه
یوز یتمش ییل قدر اسمعیلیلرك دار ملکی اولدی سکسن دورت بوچق درجه طول اوتوز
التی بوچق درجه عرضده در داعی الی الحق حسن بن زید باقری ایکیوز قرق التی سنه
سنده بنا ایدوب دورتیوز سکسن اوچده حسن صباح اکا مستولی اولدی اکا سابقا الهالموت
دیرلردی آشیانه عقاب معناسنه التیوز اللی دورتده هلاکو خان فرمانیله تخریب اولندی
بورودبار ولایتی یری یایلا ومحصولدار در غله وپنبه ومیوه سی وافر اولور خلقی اکثر باطنی در
حقوق دیوانیه سی سکز بیك دینار قدر ریاز یلور مشایخدن ابو علی رودباری بوولایته نسبت
اولنور ساوه سکسن بش بوچق طول اوتوز بش عرضده ری دن اوتوز فرسخ غربه دوشر
برشهردر لطیف چارشوسی واولری واردر سلفده بونك یری بحیره ایدی شب ولادت
رسول علیه السلام ده صویی یره کچوب قورودی که مبشر اتدندر پس اول کول یرینه برشهر
یاپدیلر دیو حمد الله تحریر ایدر لکن هفت اقلیمده برشهر قدیمدر طهمورث بنا ایلدی بحیره
کنار شهرده ایدی اول کیجه قورودی حالا علامتی ظاهردر دیو یازار باروسی یقلمشیدی
وزیر خواجه ظهیر الدین علی تجدید ایدوب یوللرینی آجر ایله دوشدی اول بارونك دوری

حسبي الله وحده
من الكتب التي وقفها الفقير
الى الله ربه ذي المواهب

صكز بيك ايكيوز ذراع ايدى صكره اوغلى شمس الدين صاحب نهره وانجه اولان يرى
دخى دورت بيك ذراع بر بارو چكوب ايچنه الدى بونك هواسى كرمه مائل اما صحيحدر صويى
قنواتدن ومردقان نهرندن كلور زمستانده بوزى قويلره قيوب حفظ ايدرلر خلقى اكثر
شيعى وشافعيدر غله وپنبه وميوه سى وافر اولور لكن اوتى ارپه سى حيواناته يرارد كلدر
حقوق ديوانيه سى ايكى بوچق تومندر دورت ناحيه ويوزبش پاره قريه بوكا تابع يازيلور
دورت بوچق تومن دخى كوپلردن النور شعرادن سلمان صاحب ديوان وقاضى
صدر الدين كه عروضى نظم ايلمشدر بوشهره نسبت اولنور آبه ساوه يه بش ميل قريب يرده
بر بلده در آوه دخى ديرلر قزوين بوندن اون التى فرسخدر سجاس وسهرورد سكسن ايكى
بوچق طول اوتوز يدى عرضده سلفده ايكى شهر ايدى فترت مغولده خراب اولوب
هر برى بر قريه قدر قالدى ياپلا ولايتدر حاصلى غله وبرز ميوه اولوب يوز قدر كوى
بوكا تابع يازيلور سلطانيه دن بر مرحله جنوبه دوشر ارغون خان قبرى كوه سجاس ده ايدى
عادت مغول اوزره انده پنهان ايلمشلر ايدى صكره قبرى اظهار ايدوب اوزرينه تربه
وخانقاه ياپدى اول يره انجرود ديرلر انده بر بيوك سراى واردركه صحننده بر بيوك حوض
واقع اولمشدر عمقى بيلنمز ودائما ايكى يردن اياغى اقار بر اسياب اداره ايده جك قدر لكن
بند اتسه لر حوضك صويى برقرار طوروب زياده اولمز وآچلسه كيرو كالاول اقار وبر زمانده
زياده اولوب اكسلديكى يوقدر دائما برقرار اولدوغى نوادردندر بو سرايى ابقاخان
بنا ايلدى اطرافى خوب علفزاردر بو ولايتك حقوق ديوانيه سى بر بوچق تومن يازيلور
مشايخدن ابو النجيب عبد القادر وشهاب الدين عمر بن محمد وشهاب الدين يحيى بن
حبش حكيم مقتول بو شهره منسوب يازيلور سرجهان سلطانيه دن بش فرسخ شرقه
طارمينه برابر طاغ اوزرنده بر قلعه در اللى پاره قريه بوكا تابع و ناحيه اعتبار اولنوردى
بيوكى ده قهود كه مغول آكا صاين قلعه ديرلردى جنكيزيان فترتنده خراب اولوب سلطانيه
بناسنده كيرو بريته كلدى ياپلا ير اولمغله حاصلى غله دريول اوزرى اولمغله حقوق
ديوانيه دن معاف يازيلور طارمين سلطانيه دن بر مرحله شماله سكسن دورت درجه
طول اوتوز التى بوچق عرضده هواسى كرمسير ميوه لو يردر محصولى زياده اولور سلطانيه يه
اكثر ميوه اندن كلور خصوصا زيتونى غايت بى نظيردر سلفده انده فيروزآباد نام بر شهر وار ايدى
طارم سفلى يرى دار الملك ايدى حالا خرابه در انجق طارم علياده بر قصبه واردر يوز پاره
قريه آكا تابع يازيلور بو ولايت بش عمله منقسمدر برى طارم عليا برى طارم سفلى كه قلعهء
شميران توابعى اللى پاره قريه در برى نسازر بيوك قريه در سكز پاره قريه آكا تابع يازيلور
اباد سفلى كه يكرمى بش پاره قريه در حقوق ديوانيه سى التى تومن ودورت بيك ديناردر
طالقان سكون لامله سكسن دورت بوچق طول اوتوز يدى بوچق عرضده بر بلده وناحيه در
ايكى عظيم جبلك اورته سنه دوشر قزوين ايله ابهر اراسنده كوهستانده هواسى سرد يردر

معتبر

معتبر قريه لرى نادر اولور حاصلى غله وبرز جوزدر خلقى اكثر باطنيه يه مائل اولوب
حقوق ديوانيه سى بر تومندر كاغدكنان بر شهر وسط ايدى نامنه خونج ديرلردى انده
ايو كاغد اشلنمكله كاغدكنان ديو مشهور اولدى هواسى سرد غله دن غيرى محصولى
يوق بر يردر صويى طاغلردن كلور وسفيدرود اقار حالا بر قريه قدر انجق قالمشدر سلفده
اوتوز بش پاره قريه بوكا تابع ايدى مغول فترتنده خراب اولدى صكره مغول ساكن
اولوب ذراعت اتمكله مغوليه ديديلر مزوقان ساوه ناحيه سنده بر شهردر باروسنك دورى
اوچ بيك قولاج هواسى سرده مايل وصويى بو شهره منسوب بر نهردندركه سامان
حدودندن كلور غله سى وانكورى ايو اولور حقوق ديوانيه سى بر تومن يازيلور قم سكسن
التى بوچق درجه طول واوتوزبش درجه عرضده بر بلدهء قديمهء حصينه در باروسنك دورى
اون بيك قولاج ايدى ناحيه سى طولا وعرضا يوزر فرسخ اولان دورت شهر معظمك برى
بودر لكن حالا باروسى خراب اولوب كندى دخى از قالمشدر هواسى معتدل صويى
جريادقاندن كلور بر نهردندر وقويلرى بر مقدار شوره چقار زمستانده قويلره بوز قورلر محصولى
غله رميوه در نار وفستق وفندق وانجير وخربزه وافر وپنبه سى چوق اولور وانده درخت
سرو ايو كلور خلقى شيعى وامامى متعصب قومدر دورت تومن حقوق ديوانيه سى واردر
تقويمده ايدر بونك باروسى سكسن اوچ تاريخنده عبد الرحمن بن اشعث عسكرى حجاج
جنكنده بوزلدقدن صكره عبد الله بن سعدان بنا اتدى اول زمان يرى برينه قريب يدى
قريه ايدى رئيسلرنى قتل ايليوب بوزغون عسكر مستولى اولوب يابديلر اول قريه لر ايدى
محله اولدى انلرك برى كميدان ايدى اختصار وتعريب ايدوب قم ديديلر قمده نازك وخفيف
كبودرنك بردا قلر اشلرلر خمسه صاحبى نظامى وخواجه مسعود بو شهردندر قايله
ساوه نك جنوبنده بر غايت بلند طاغ واردر انده جاوشير ونيچه نافع اوتلر اولور كاشان
قافله تعريبنده قاشان ديرلر بايله دخى استعمال ايدرلر سكسن يدى درجه طول
اوتوز دورت بوچق عرضده قمدن كوچك وآكا مضاف بر شهردر هرون رشيد منكوحه سى
زبيده بنا اتدردى مفازه كنارنده در ظاهرنده طپراق قلعه سى وار آكا قين ديرلر هواسى
كرمسير در صويى فيروزدن كلور بر نهردن كاريزلر در زمستانده وافر بوز طوكار قويلرده
حفظ ايدرلر بو شهرك محصولى وسطدر خربزه وانكورى ايو اولور خلقى اكثر شيعى
وحكيم مشربدر جهال وبطال ايچلرنده كمتر اولوب حشراتدن عقربى چوق وقتالدر
اكثر مسافرى انجتمز بونك حقوق ديوانيه سى اون بر تومن ويدى بيك ديناردر فضلادن
عز الدين محمود شارح تائيه وعماد الدين يحيى شارح مفتاح وعبد الرزاق وغيرى
بو شهره منسوبلردر اردستان فتح همزه ودال الله سكسن يدى بوچق طول اوتوز
اوچ بوچق درجه عرضده اصفهاندن اون سكز فرسخ يرده بريه كنارنده بر بلده واللى
پاره قريه در بهمن بن اسفنديار انده بر اتشكده بنا ايلدى بونك زمينى بياض قومسال اولمغله

محصولی آزدر لکن میوه‌سی ایواولور فضلادن مولانا محمد که نجوم ورمل وریاضیاتده مهارت تامه صاحبیدر بو بلده‌یه نسبت اولنور جرباذقان دربایکان یاخود کل پادکان معربی در سکسن بش بوچق طول اوتوز دورت بوچق عرضده کرج ایله همدان آراسنده دوشر بر بلده در همای بنت بهمن کیانی بنا اتدی دیرلر هواسی معتدل صویی بو اسمله مسمی بر نهردندر غله‌سی ایو اولور ناحیه‌سنده اللی پاره قریه واردر حقوق دیوانیه‌سی دورت تومن واون بیك دینار دردلنجان نام قریه که سلفده برشهر وسط ایدی حالا خرابه در بونك ناحیه‌سنده اولان قرادن ایدی فراهان سکسن دورت بوچق درجه طول اوتوز دورت بچوق عرضده سلفده برشهر وسط ایدی حالا خرابه در طهمورث بنا اتمشیدی دیرلر یکرمی پاره قریه‌سی واردر وبونده بر بحیره واردر اطرافی لطیف شکارکاهدر بونك حقوق دیوانیه‌سی یدی بیك دینار اولور کرج فتح کاف ورا ایله کره معربیدر فراهان طول وعرضنده طولی برفرسخ قدر متفرق قریه‌لر ایکن هارون رشید عصرنده ابودلف قاسم بن عیسی بن ادریس عجلی اتباعی ایله نازل اولوب سرای وقصر بنا اتدی اول اجلدن ابودلفه اضافتله اشتهار بولوب بربلدهٔ عظیمه اولدی غله ومواشی بریدر بوندن همدان دورت مرحله واصفهان التمش فرسخدر بردی شدید اولمغله میوه‌سی اطرافدن کلور نزهه‌ده ایدر بونك طرف شمالنده کوه راسمند دیرلر برطاغ واردر انکنده خسرو بیوك چشمه یایدی والتی فرسخ طویل وعریض مرغزاری واردر اکا قریب فرزین دیرلر بر محکم قلعه واقع اولمشدر بونك حقوق دیوانیه‌سی بر تومن وبیك دینار ایدی کرم رود دخی اول حوالیده در اکا آب کرم دخی دیرلر نطنز ایکی نونك فتحی ایله اصفهان نواحیسنده یکرمی فرسخ یرده برشهر وسط واوتوز پاره قریه‌یه قریبدر حقوق دیوانیه‌سی اون تومن وایکی بیك بش یوز دینار ایدی بو ولایتده برقلعه واردر یری عصرده وشق نام کمسه‌نك حاکم اولمغله اکا منسوب اولدی نوبهار ریدن اصفهانه کیدر یول اوزرنده بر بلده در خراسانده بر نوبهار دخی واردر زوارهٔ مفازه کنارنده بر بلده در رستم داستان پدری بنا ایلدی دیرلر اوتوز پاره قریه توابعی وار حقوق دیوانیه‌سی سکز بیك دیناردر بروجرد ضم با وکسر جیم ایله همداندن اون سکز فرسخ یرده بربلدهٔ کثیرة الاشجار والانهاردر زعفرانی چوق ایکی جامعی وار بری جدید بری عتیق هواسی وسطدر صیمره فتح صاد ومیم ایله سلفده بر کوچك بلده ایدی اکنی واشجاری ومیاهی وار کوهستانده واقع اولوب اندن غیری یرده خرما اولمازدی حالا خرابه در همدان فتح ها ومیم ایله سکسن اوچ بوچق درجه طول واوتوز التی درجه عرضده کوه اروند ذیل شرقیسنده برشهر عظیم وسواد قدیمدر اقارصولری چوق باغی وباغچه‌سی بستانلری وافر مزارع ومرعالری فراوان اوجوزلق یردر نزهه‌ده ایدر بونك سلفده بر طپراق قلعه‌سی وار ایدی دوری اون ایکی بیك قولاج ایدی خراب اولدی طبقاتده ذکر اولندوغی اوزره بو شهر سوادی اول زمان ایکی فرسخ طوتاردی بختنصر تخریب ایدوب صکره دارا ابن دارا کیرو تجدید اتدی اسلامده بدیل بن ورقا هجرتك

یکرمی اوج سالنده فتح اتدی اوچیوز یکرمی حدودنده مرداویج دیلمی والتیوز اون سکزده جنکیزیان غارت وتخریب وخلقی قتل عام اتدیلر صکره کیرو تجدید اولندی اول زماندن بری معمور ومحل ملوك ومعدن فضلا اولمغله مشهوردر لکن بردی شدید اولور اول اجلدن حقنده ابن خالویه همدانی دیمشدرم بلادا اذا ما الصیف اقبل جنة ۰ ولکنها عند الشتاء بجحیم بری دخی دیمشدرم همدان متلفة النفس ببردها والزمهریر وحرها أمون قلب الشتاء صیفها وخریفها فکانما تموزها کانون بونك خلقی سلفده اکثر شیعی ومعتزلی ایدی بدیع الزمان همدانی انلر وصفنده بو نظمی دیدی ۰ همدان لی بلد اقول بفضله لکنه من اقبح البلدان صبیانه فی القبح مثل شیوخه وشیوخه فی العقل کالصبیان لکن شهر مزبورك دشت وصحراسی سبزه زار وعیون انهار ایله روضهٔ جناندن نشانه درهر غمکین که بو شهره کلسه البته سرور وحبور حاصل ایدر و یکباره غمی کیدر انکیچون لهو وطرب بو دیار خلقنه غالبدر دیرلر سنه تسع وثلثین والف ده سردار اعظم خسرو پاشا ایله راقم الحروف همدان غارتنده بیله اولوب بو شهری تفرج اتمشیدی ایکی اوچ منزل صحراسنه داخل اولدقدن صکره باغی باغچه‌سی بری برینه متصل قریه‌لری ایچنده کیدیلوب شهر کنارینه نزول اولندی ووصف اولناندن زیاده کورلدی لطافت آب وهوا ونضارت دشت وصحراسنه اقارصولرینه چمنزار مسیره‌لرینه مکلف باغچه‌لرینه سوز یوقدر شهرك سوادی متوسط بش التی بیك خانه قدر ویر مساجد وجوامع وار لکن خرابه مشرف ومکلف دکل زیرا افضیلر النده اولمغله اعتباردن قالمش سوقی دورت طرفدن بر یول کلوب شهر اورته سنده بولشور اوستی اورتولی وبیاض صوالی پاك دکاکین در اولری جمله طپراقدن تحتانی خانه‌لر نهایت ایچریسی مزین ومنقش بر یر عجم طرزی اوزره مصور سرایلر وار جانب جنوبنده چوکان میدانی مرتفع میلر دیکلمش حمامی نادر خارج شهرده بر کوچك کاشیلی حمام بنا اتمشلر قلتین ایله عجمانه لکن تنك سائر اولری وبنالری دخی اکثر کوچك قپولی تنك وتار اکثر تجار خانه‌لرینه بکزر ابنیهٔ عظیمه واثار قدیمه‌دن نسنه کورلمدی شهر خلقی سورلمش خالی ایدی عسکر عثمانیان انده اوچ کون اوتوروب ایچلرینی کسوب شهره آتش ویردیلر سائر قریه‌لری دخی تخریب ایده‌رك درکزینه وبغداده کتدیلر حمدالله ایدر بونك حقوق دیوانیه‌سی اون بوچق تومن وولایتی بش ناحیه ایدی ناحیهٔ کریوار حوالیٔ شهردر ایکی فرسخ یره دك یتمش بش پاره قریه‌یی مشتمل اولور شهرستان وفخرآباد وقاسم آباد وکوشك باغ معظم اول قریه‌لرك اشبهیدر خصوصا نامشا برود که رشك انداز باغ جنان بر وادیدر بو ناحیه‌دن محسوب اولور اون پاره قریه وباغچه‌لری بری برینه متصل ایکی فرسخ ممتد اولمشدر ارضنه کثرت اشجاردن کون طوقنماز ناحیهٔ ازبار دین قرق پاره قریه در واق آباد وسیف آباد وکرد آباد معظم کویلرندن عد اولنور ناحیهٔ شرامین قرق پاره قریه در ناحیهٔ اعلم اوتوز بش پاره قریه در ناحیهٔ سردرود

وبرهنه رود بكرمى بريان قريه در بوناحيه لرك حقوق ديوانيه سى اون اوج تومن والتى بيك
دينار ايدى همدانه منسوب كباردن عين القضاة وخواجه يوسف وسيد على بن شهاب
وشيخ عطار وابو العلا الحافظ وابو الحسين بن جهضم وغيرى كه بعضيسنك قبرلرى زيارتكاهدر
اسد آباد سكسن اوج درجه طول اوتوز بش درجه عرضده كوه الوند غربيسنده همداندن
طقوز فرسخ عراق يولى اوزره بر كوچك شهردر هواسى معتدل صويى كوه اروندن قنواتله
كلور حاصلى پنبه وغله وميوه واوزم خلقى سياه چرده در اوتوز بش پاره قريه بوكا تابع يازيلور
حقوق ديوانيه سى بر تومن وبش بيك بشيوز دينار درهمداندن دونوب بو بلده يا ندن كجدك
دوز صحراده محل مرتفع اوزره طپراق بنالو بر قصبه ايدى اكين يرى در خرقان قرق
پاره قريه يى مشتمل بر ناحيه در قزوينيدن اون ايكى فرسخ شماله دوشر هواسى سرده مايل
صويى طاغدن كلور چشمه لر غله وميوه يرى اولوب آب اروان واليشار وكلنجين وترك والوير
وسيف اباد معظم قريه لريدر حقوق ديوانيه سى اون بيك دينار اولدوغى نزهه ده
مسطوردر ابو الحسن خرقانى بودياره نسبت اولنور بونده بر كرمابه واردر صويى اسى
طبخ بيضه ايدر دفع صداع وجربه مجربدر اوزرنده قبه وحياض ومغسللر بنا اولنمشدر
وبر نهر قربندن اقوب اوزرنده دكرمنلر يوريدر دركزين سكسن بش بوچق طول
اوتوز التى بوچق عرضده همداندن ايكى مرحله شرقه ناحيه اعلمده سابقا بر قريه ايدى
صكره قصبه اولدى اقار صويى ووافر باغى باغچه سى غله وپنبه محصولى ايله غنى يردر
انكورى وميوه سى ايو اولور نزهه ده بونك خلقى سنى شافعى مذهب پاك اعتقاد وشيخ الاسلام
مشرف الدين دركزينى اتباعى اولوب حقوق ديوانيه سى بر تومن ايكى بيك دينار ايدى
زمينى مرتفعدر يوبازار لكن همدان سفرنده قزوينه توجه اتمشيدك اوج مرحله ده
بو قصبه يه واروب جمله دوز صحراده ذكر اولنان وصف ايله موصوف بر لطيف وشيرين
قصبه كوردك اورته سنده بر جامع جديد بنا اولنمش بونك اولرى بناسنده حجر وطوغله
اكسك دكل ايدى باغى باغچه سى اطرافنده اولرى صيق ومجتمع ايدى تخريب اولنوب قزوين
يولنده عسكره وفا ايدرصو اولمامغله بوندن بغداده عود اولندى سرخاب بوندن دورت
مرحله شرقه در سامان خرقان حواليسنده بر بيوك قريه در هواسى سرده مايل
وصويى طاغدن كلوب آب مزدقانه وارر وساويه كيدر حاصلى غله وانكور وبرز
ميوه در حقوق ديوانيه سى بيك ايكيوز دينار ايدى سرخاب سكسن يدى بوچق درجه
طول اوتوز التى بوچق عرضده بر ناحيه در بوندن قزوين بش مرحله وسمنان بر بچق
منزل شرقنه دوشر نهاوند معرب نوح آونددر بر لر سكسن اوج بوچق درجه طول اوتوز
بش بوچق عرضده همداندن اون دورت فرسخ جنوبه بر ديپه اوزرنده هواسى معتدل
صويى لطيف كوه الونددن كلور باغى چوق غله سى وميوه سى فراوان بر شهر وسطدر
پنبه سى آز اولور وسكانى اكراددر ناحيه سنده يوز پاره قدر قريه يازيلور حقوق ديوانيه سى

اوج تومن ويدى بيك دينار اولوب اطرافنده صحرانشين اكراد چوقدر هر سال اون ايكى
بيك قيون انلردن جمع اولنور عمر بن الخطاب زماننده ياسارية الجبل وقعه سى بونده
اولدى ديو روايت ايدرلر شهداء مسلميندن بر جماعتك مقابرى انده موجوددر وملوك
فرسك انده نيچه اثارى واردر نهايت الادب صاحبى نويرى بونده بر حجر يازار كه غايب وآبق
وسارق حالنى بيلمك مراد ايدن واروب الته نده اويور ونيجه ايسه دوشنده كوروب معلوم
ايدينور مختصر معجم صاحبى بونده قصب الزريره اولور طشره چقمدقچه رايحه ويرمز
عقبه سنى كچدككده قوقغه باشلور ديو يازار دماوند ضم دال وسكون ميم وكاهى ميمدن
بدل نونله ويايله رى دن اون ايكى فرسخ شرق وشماله دماوند طاغنك اتكنده بر بلده قديمه
وناحيه در طبرستان جانبنده آخر حد عراق عجم اعتبار اولنور سلفده بو قصبه تخت ضحاك
وجمشيد ايدى ديرلر قرق دورت پاره قريه واوج قلعه يى مشتمل ناحيه سى واردر فيروز
كوه واستوناوند وكل خندان اول قلعه لرك اسميدر بوندن آمل مازندرانه دورت كونده وارلور
جنوبيسى سمنان شرقيسى استرآباددر زرند زرنك معربيدر سكسن اوج بچق طول
اوتوز التى بچق عرضده اصفهان ناحيه سندن بر بلده در كرمانده بر زرند دخى واردر خان لنجان
اصفهان نواحيسنده بر قصبه در خوار رى نواحيسنده بر قصبه در سمنان جانبنه دوشر قريه لرى
واردر صويى جبل دماوندن كلور رودراور نواحئ همدانده مياه وثمارى چوق بر بلدۀ
صغيره در وافر زعفرانى اولور ناحيه سنه دخى بو اسمى اطلاق ايدرلر رودكرد كرجدن
نصف فرسخ يرده بر كوچك قصبه در وزراء بودلفدن برى بنا ايلدى زعفران زاردر
قصر اللصوص اسد آباد قربنده اراسى يدى فرسخ بر بلده در كنكور دخى ديرلر عسكر
اسلام ابتدا نازل اولدقده اتلرى اغرلنوب قصر لصوص تسميه ايتديلر بر متين حصار
ايدى ديو تقويمده مسطوردر دينور سكسن ايكى بچق درجه طول اوتوز التى درجه عرضده
همداندن اوج مرحله غرب وشماله بر بلدۀ كبيره در مياه وثمارى چوق صحرالرى بول
اوجوزلق يرو خلقى اكراددر سلفده بوندن اوتوز سكز بيك درهم خراج النوردى بونكله
همدان اراسى طاغلر درجنوبه وشماله ممتد اولو رار اده عقبه واردر اندن كچرلر ابن قتيبه
وابو حنيفه دينورى بو شهردندر قرمسين معربى كرمانشاه در دينور قربنده همداندن
اوتوز فرسخ يرده طاغلر اراسنده عراق عجمك بر معتبر شهرى دريرنده اكثر زعفران بتر
قصر شيرين سكسن ايكى بوچق درجه طول اوتوز بش بوچق عرضده قرمسينه قريب
بر خرابه شهردر خسروك شيرينه نسبت اولنور ابنيۀ عظيمه وآثار قديمه سى چوق وهنوز
باقيدر همداندن بغداده كيدر يول اوزره اولمغله كيجه ايچندن مرور ايدوب ذكر اولنان اثارى
كوردك ماسيدان سيروان ناحيه سنده صيمره يه ايكى مرحله قريب يرده شعاب جبال
اراسنده بر بلده در اورته سندن صولر اقار سكسن اوج درجه طول اوتوز اوج بوچق درجه
عرضده يازارلر خصايص ومنسوبات قزوينك يايلرى اصفهانك سرمه سى كه معدنى در

واقفالی ونمکسودی والبانی ری قار بوزی وشفتالوسی دینور یوغور دی مشهوردر
احوال جبال وانهار بواقلیمده بر بر طاغلر واردر جمله دن کوه اروند که الوند دخی دیرلر همدان
شهرندن برفرسخ غربه دوری اوتوز فرسخ برجبل عظیمدر هر باراوزرندن قار اکسلک اولماز
وهر جانبه اندن وافر انهار اقار و یکرمی فرسخ قدر یردن بو جبل کورینور واطرافی جمله معمور
مسیره لردر اکا بناء شاعرک بری دیمشدر فصل بهار و دامن الوند و مالوند ساقی بیار باده
و برریش زهد خند بوطاغک براوجی آذربیجانه و برطرفی عراقه کیدر اطرافی بوللغه
بوللک اولور نهایت همدان قربنده اولان قله سنه کوه الوند دیرلر کوه اشکهران اصفهان
دیارنده بر طاغدر عظیم بلانلوی اولور دیو حمد الله تحریر ایدر کوه التز اصلی اعلی تردر
کثرت استعمال الله التز دیرلر دیدکارینی صاحب نزهه بکنمیوب بلکه اصل اسمیدر قزوین
شمالنده بربیوک مرتفع طاغدر سائر طاغلره متصل اولور قله سنک رودبار جانبنده قاری
واردر دیو تحریر ایدر کوه بیستون اسدآباددن اشاغی بغداد یولی اوزرنده جبال
مشهوره دن غایت یوکسک قاره طاشلو بر طاغدر حمد الله اطرافی کردستان یازار جبل
مؤبورروی هاموندن پیدا اولوب یکرمی فرسخ یردن کورینور دوری دخی یکرمی فرسخدر
صاحب نزهه ایدر التیوز اون برده الجاتیو فرمانیله بز بوطاغک ارتفاعنی الدق ذراع خیا طله
دورت بیک سکز ذراع کلدی اکثرا و قاتده اوزرنده سحاب اکسک اولماز بوطاغک شاهراه
دبندن بحر اول محل جانب جنوبی یو قارودن اشاغی دیوار کبی کویا که یونلمشدر اول
اجلدن نظامی خسرو شیرین نظمنده دیمشدر خسرو برکون فرهاده دیدی بزه بوطاغ یول
و یرمز برکذرکاه ایله فرهاد دخی کسوب یول آچدی بو بر روایت مجهوله در دیو حمد الله
رد ایدر و نظامی بوکوهی مشاهده اتمیوب تسامع ایله یازدی حقیقتی اویله دکلدر دیو نفسنده
راقم الحروف دخی کورمک اولدی ردی برنده در و اول طاغک غربیسنده شبدیز خسرو
دیرلر بر قاعه واردر طاشدن اویولمش یدی سکز ذراع طولا وعرضا بر صفه اوستی کمرکمر
طشره سنده بالاده ایکی طرفدن ایکی ملک صورتی طاشدن یونولمش ایچری ایوان
صدرنده دیواردن یونولمش آت اوزرنده جبه و جوشنلو برآدم هیکلی که خسرو صورتی اوله
بعض اعضاسی قریلوب آتنک دخی مرور ایام ایله زینتنه خلل کلمش و بو صفه اوکی بر واسع
صحرای بی پایان اولوب صفه دبندن ایکی اوچ دکرمن یوریدر عظیم سرد صو چقوب صحرایه
اقاروانده اولان مزارعی سقی ایدر لکن اغر صودر چوق ایچلمز و بو صفه قتی مرتفع دکلدر
فقیر آتله صحرادن واروب اوزرینه برقدمه دن چقمق واقع اولدی یبانده خالی یرده در
کوه دماوند دنباوند دخی دیرلر ری شرقیسنده برجبل مشهوردر و غایت مرتفعدر تبه سی
قبه کبی اللی فرسخ یردن کورینور قله سی مرکز برفدن خالی دکلدر و اوزرینه صعود مشکلدر
زیرا ارتفاعی اوچ فرسخدر زیاده صعبدر بونک دپه سنده یوزجریب قدر بر صحرا واردر
قومسال اورته سی غدیر مثالدر بونک یوقاریسنده اشجار اولمغله کوه اقرع دخی دیرلر

دیرلر کل کبی اولدوغیچون بو قله ده یتمش قدر کوکورد قویلری واردر دائما بخاری چقار هواسی
آدمی بیهوش ایدر و بوطاغده بهمن چوق بولنور مجم دروغ کویلری ضحاک بوطاغده
محبوسدر دیرلر اصلی اولمق جائز دکلدر مکرانده قتل اولنمش اوله بلاد جبالک بوطاغ نهایت
شرقیسی در دوماوند بونک ذیلنده بر بلده قدیمه اولمغله جبل اکا نسبت اولنور کوه راسمند
شهر کرج شمالنده بی ستون کبی روی هاموندن سوریلوب چقمشدر دوری اون فرسخ قدر
مرغزار کیتی که عراق مرغزارلرینک مشهورلریدر طولی التی فرسخ و عرضی اوچ فرسخ
بوطاغک شمالنده واقع اولمشدر رودامن کوهده خسروه منسوب چشمه بو مرغزاره اقار
کوه رامند قزویندن غرب جانبنه خرقان شمالنده بر جبل مردم نشیندر اوزرنده قریه لر
و مزرعه لر وافردر او لقدر مرتفع دکلدر کوه کرکس اصفهان ایله کوه دماوند ارا سنه
دوشر اطرافی بیاباندر فیروزکوه ری و بسطام و دامغان و طبرستان ارا سنه دوشر
جبل الفار دخی دیرلر ونهاوند بوطاغدن برشعبه در بونک اطرافی جمله معموریرلردر
کوه ساوه بر مرحله ساوه دن خرقان جانبنده بر یوکسک طاغدر انده ایوان کبی برغار واردر که
انواع نقوش و اشکال ایله منقش و نهایتنده بر حوض بالا سندن صو اینر دوکلور خسته لره
مشفادر دیو نقل ایدر کوه طبرک ری بونده معدن نقره واردر اما حاصلی خرجنه وفا ایلمز
کوه نمکلان آوه ایله قم ارا سنده خاکدن بر مرتفع جبلدر اصلا بر طاغه متصل دکل و ترابی
غایت شوره اولدوغندن اوزرنده برف قرار ایلمز و صو اقماز و یوقاری بسنه چقمق ممکن
دکلدر ایاق باتوری اوج فرسخدر اوچ فرسخ یردن کورینور نهر زندرود لور بزرک
طاغلرندن اولان کوه رزده جوی سرد حدودندن چقوب رودبار لورستانی بحر فیروزانه
واصفهانه کلور وروی دشتین ناحیه سنده زمین کاوخانی یه منتهی اولور طولی التمش
فرسخدر بو صویک بر خاصه سی واردر بر برینی تمام بند اتسه لر یرندن کیرو اولقدر صو چقار که
بونهر اولور اقار اول اجلدن زاینده رود دیرلر و اکین زمانده اصلا معطل قالمیوب اکینلری
سقی ایدر اول اجلدن اکا زرین رود دخی دیرلر نهر سفید رود که ترکان هولان دیرلر بش
پارمق طاغلرندن چقوب کردستانی بحر زنجان رود و بستر ود و میانجرود صولری و طوالس
وطارمین صولری بوکا قاریشر طارمین توابعندن پره ولایتنده شاهرود ایله جمع اولوب
کیلانده بحر خزره دوکلور طولی یوز یتمش فرسخدر سقی مزارعدن عاطل بر نهر اولوب
اداره سی دخی یوقدر نهر شاهرود رودبار قزوینده ایکی شعبه در بری طالقان قزوین
طاغندن چقار بری کوه شیردن چقوب ولایت رودبار الموتی بحر بره طارمین ناحیه سنده
سفید روده قاریشر اول محله کلنجه اوتوز بش فرسخدر اللی فرسخ دخی آذربیجانده کیدر
بونده سفید رود کبی سقی و اداره سی یوقدر خانخو رود کوه دماوندن چقوب ری ولایتنه
دوکلور قوهد حدودنده انی مقاسمه ایدرلر قرق نهره بولنور و بهارده فاضلی مفازه یه منتهی
اولور کرمرود طالقان قزوین طاغلرندن چقوب اوتوز بش فرسخده مفازه یه منتهی اولور فروه

جرباذقانه کوه خانیساردن چقوب جرباذقان وقمی یکر طولی اتوز بش فرسخدر مفازه یه
منتهی اولور کاوماسارود بعضیسی کوه اروندن چقار بو شعبه سی اسدآباد وماشاروه
وفریوار کربوه سندن کلور و بر شعبه سی کوه راسمنددن وکرج ومرغزار کیسو طاغلرندن
کلوب همدان وساوه یی یکر آوه یه قریب یرده خواجه شمس الدین صاحب دیوان برسد
بنا ایلمشدر انکله بر بحیره اولور بهارده فاضلی مفازه یه منتهی اولور تابستانده ساوه وآوه
صوینی بو سد ایله حاصل اولان بحیره دن طولی قرق فرسخ قدر اولور وزنده رود کبی بودخی
زاینده در زنجان رود سلطانیه حدودندن چقوب زنجان طاغلری صولری دخی بوکا قاریشور
ولایت زنجانی یکوب سفید روده دوکلور طولی یکرمی فرسخدر ابهر رود الله اکبر سلطانیه
حدودندن وکوه سراسد یعنی ارسلان باشی طاغندن چقوب ابهر وقزوین سمتنه
کلور بهارده قزوین صولری ایله جمع اولوب مفازه یه کیدر طولی یکرمی فرسخدر بودخی
ابهر وقزوینده زنده رود کبی زاینده در یعنی بند اولنسه ارتار آب طارم طاغلرندن چقوب
سفید روده آقار ومزارع طارمی سقی ایدر آب کاشان قهرطاغلرندن چقوب کاشانه کلور
بهارده اباغی مفازه یه کیدر اول ایامده کاهی سیل عظیم کلوب کاشانه اندن عظیم ضرر
اصابت ایدر اما تابستانده کاشانه ایرشیوب یوقاری قریه لرینی سقی ایدر آب مردقان
خرقان وهمداندن کلوب مردقانی یکر ساوه یه وارر سلفده بحیره سنه دوکلوردی
میلادر سولده بحیره قورویوب بو صو بیه یول یاپدیلر مفازه یه منتهی اولور طولی
یکرمی بش فرسخدر آب قزوین دورت صودر بهارده جاری اولوب باغلرینه کفایت
ایدر قوی کلمزسه بعض باغلری قوری قالور تابستانده قزوینه ایرشمز کردان رود
طالقان طاغلرندن چقوب قزوین ناحیه لرینه اوغرار بهارده مفازه یه کیدر یازده قزوینه
بله وارمز آب خرقان طاغلرندن چقوب بهارده خشك رودی یکر وصولر قاریشوب
مفازه یه منتهی اولور اما تابستانده خرقانی یکمز بو جمله مفازه یه واران انهارانده بیره باتار
کیدر مسالك الممالك ومسافات عراق عجم سلطانیه دن دیه سکر آبادکه راه خراسان
اندن آبی یلور ۲۴ اندن رباط حاجب ۶ اندن رباط واسق ۷ اندن ساوه ۵ کاشاندن
ده مهرود ۸ اندن ده اسطه ۶ اندن رباط مورجه خورد ۶ اندن ده سین ۲۰ اندن
اصفهان ۴ ماپین یولی ایله اسطه دن ماپین ۱۲ اما شنلك یوقدر اندن سیله وار بلور
پس کاشاندن اصفهان ۴۸ ساوه دن ۶۴ سلطانیه دن یوزالتی فرسخ اولور
سلطانیه دن تبریز ۳۲ شرق وشماله در استرآباد ۷۳ طارم ۱۰ ری ۵۰ زنجان ۵
مجاس ۵ قزبن ۱۹ قم ۴۵ کاشان ۶۴ همدان ۳۰ یزد ۱۴ اصفهاندن ده اصفهانك
۳ اندن ده مهیار که فارس حدیده اندن شهر قومسه ۶ اندن روزکان ۵ اندن
یزدخورد ۷ جمله ۲۶ فرسخ اولور رقیش یولی بند عضدیندن صوله یازیولی صاغه کوشك
زرده کیدر همداندن عراقه اسدآباد ۹ اندن قصر دزدان ۷ اندن قنطرة النعمان ۴
اندن

اندن بیستون ۲ اندن کرمانشاه ۸ اندن زبیدیه ۸ اندن قلعه مرج ۹ اندن حلوان ۱۰
همداندن ساوه ۳۰ اندن ری شرقه ۳۰ جمله دوزدر طاغ یوقدر همداندن ده بارسین ۱۰ اندن
اوه ۸ اندن قزوین ۴ ۱قزوینندن ابهر ۱۲ اندن زنجان ۱۵ همداندن مادران قلعه سی
۱۲ اندن صحنه ۴ اندن دینور ۴ اندن شهرزور ۴ اندن حلوان ۴ همداندن رامن
۹ اندن وردکرد ۵ اندن کرج ۱۰ اندن برج ۱۲ اندن خومنجان ۱۰ اندن اصفهان ۴۰ بیاباندر
همداندن رودراورد ۷ اندن نهاوند ۹ اندن لاشتر ۹ اندن خواست ۲ اندن لور ۳۰ بیاباندر
اندن اندامیش بر قصبه در کوپروسی وار ۳۰ اندن جندیسابور ۲ همداندن ساوه ۳۰ زنجان
۳۰ قمدن ساوه ۱۲ قمدن کاشان ۱۸ ریدن قزوین ۲۷ دینوردن صیمره ۳۵ دینوردن
سروان ۴ اندن صیمره ۷ اصفهاندن اردستان ۳۴ ایدج لر بزرك ۴۵ یزدجرد لر کوچك
۶۶ جرباذقان ۳۱ ساوه ۶۴ قزوین ۹۲ قم ۵۲ کاشان ماپین یولی ایله شمال وغربه ۳۲
نطنز ۲۰ ماپین ۲۶ نهاوند ۸۴ شیروان غرب وجنوبه یدی مرحله ۲ ۷ اصفهاندن ری
شهرینه طوغری یول مفازه دن یکر صعبدر معمور یول قاشانه اوغرار اندن قم غربه
وشماله اندن ری شمال وشرقه مایلدر قزوینندن ری ۳۰ سرخاب ۳۲ اردبیل ۵۶ تبریز ۸۰
ساوه ۳۳ ریدن کاشان ۲۴ قومس ۸ اندن دامغان ۴ ۶ساوه دن قم ۱۲ همداندن
زنجان ۳۰ سمنان ۳۲ قم ۴۰ جمله دوزدر ری ۴۰ درکزین ۱۶ قمدن ری ۱۱ همدان ۴۰
قزوین غرب وشماله ۸۰ اسدآباددن دینور ۱۷ اندن موصل ۴۰ اول نهر زاب ۱۰ مراغه
۹ شهربان ۴۸ اندن بغداد ۱۶ کاشاندن یزد ۷۳ قصرشیریندن قصر لصوص ۵۰
خانقین یدی حلوان ۵ شهرزور ۲۰ بغداد ۳ همدان ۵۸ دماونددن ری ۱۲
آمل ۳۲ سمنان جنوبه ۴ ۶ استرآباد شرقه ۹۶ باقیلری بری برندن استخراج اولنه
احوال ملوك وحکام عراق عجم بودیارلر اسلامدن اول ملوك فرس سرهنکاری ضبطنده
اولوب انلرك مرزبانلری وعاملری الندن خلفاء راشدین عصرنده تدریجله النّدی
واکثر حضرت عمر رضی الله عنه خلافتنده فتح اولندی ابوموسی الاشعری ونعمان بن مقرنکه
اصحاب کرامدن شرق سردارلری ایدی انلرك جانبندن عاملر ووالیلر ضبط ایدردی
بنی امیه عصرنده حجاج اتباعی متصرف اولدیلر آل عباس دولتنده برزمان انلرك عاملری
والی اولدی که بعض دولت ظهور ایدوب مستقل ضبط وحکومت ایتدیلر حکام قزوین
تاریخ کزیده ده مسطور اولدوغی اوزره اکاسره عهدنده انلرك بکلری قزوین اولکه سنه
حکم ایدردی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عهدنده ابودجانه انصاری وکثیر حارثی
والی اولدی زمان عثمان ذی النورینده ولید بن عقبه یه ویرلدی حضرت علی زماننده ربیع
بن خثیم کوفی وابوالعریف همدانی وعبیده بن عمرو سلمانی وقرط بن ارطاه والی اولدیلر
بعده حجاج چونکه بنی امیه طرفندن اکثر ممالك ایرانك والیسی ایدی قزوین حکومتنی
اوغلی محمده ویردی حجاجدن صکره یزید بن مهلب وقتیبه ونصر بن سیار حاکم قزوین اولدیلر

آل عباس دورنده عراق عجم برامکه یه ویرلدی انلردن صکره علی بن عیسی بن ماهان بعده
آل طاهر حکم ایلدیلر هرون رشید بودیارلری دیلمیلردن حراست ایچون قزوینی حکام
عراق تصرفندن افراز ایلیوب حمدالله مستوفی نك اون دوردنجی جدی اولان فخرالدوله
منصور کوفی که حر بن یزید ریاحی اعقابندن ایدی ویروب ایکی یوز اوچ سنه سنده لشکر
ایله قزوینه کوندردی مزبور اولادی که فخرالدوله لقبی ایله ملقبلر ایدی یکرمی ایکی ییل
قدر حکم ایلدیلر چونکه حسن بن زید علوی خروج ایدوب ایکیوز اللی برده اکثر
عراق عجمه مسلط اولدی ایکی سنه قدر اکا اطاعت اتدیلر معتز خلیفه حکمی ایله موسی
بن بوقا کلوب مزبوری طرح ایلدی واوتوز سکز ییل والی اولدی بعده الیاس بن احمد سامانی
ایکی سنه ضبط ایلیوب ایکیوز طقسان دورتده حکم خلفا ایله ایالت حمداللهك اون
ایکنجی فخرالدین ابو علی یه ویرلدی چونکه دیلمیلر اوچیوز یکرمی برده اکثر ایرانه
مستولی اولدیلر یوز ییل قدر زمان انلر حکم ایلدیلر ودورتیوز یکرمی برده سلطان محمود
غزنوی عراق عجمه مستولی اولوب حمداللهك طقوزنجی جدی ابو نصر بن فخرالدوله یی
هنوز حد بلوغده ایکن قزوین والیسی قلوب استیفا منصبنی بله ویردی مستوفیلر بوکا
منسوب اولدیلر بعده ایالت حاکم قم حمزه بن یسعه وامیر ابو علی محمد جعفری یه ویریلوب
انك اعقابی جعفریلر التمش ییل قدر حکم ایلدیلر که آخری فخر المعالی شرفشاه
بن احمد بن محمد جعفر یدر دورتیوز سکستن دورتده وفات اتدی بعده ملکشاه
سلجوقی نك غلامزاده سی عمادالدوله توران والیسی اولدی اولادیله کندی اللی بر ییل
حکومت سوروب اکثر اوقاتده کندیلری ملازم عتبهٔ سلطان اولوب قزوینده مهمات
ایالتی مملوکی زاهد خمارتاش کورردی مزبورك قزوین ومکه ده اول جهتدن چوق اثر خیری
واردر زاهد بشیوز اوچده وفات اتدی بعده قزوینیلر مقتفی خلیفه دن والی استدیلر
اولدخی غلامی بزنقش بازداری کوندروب بشیوز اوتوز بشده تمکن اتدی یوز اون التی ییل
مملکت اعقابنده قالوب انلرك آخری ناصر الدین بن مظفر بن البارغون بن بزنقش بازدار
اولدی دولت مغولده منکوقاآن حکمی ایله افتخار الدین محمد التیوز اللی برده حاکم اولوب کندی
وبرادری امام الدین یحیی یکرمی یدی سال حکومت اتدیلر التیوز یتمش یدی ده
حسام الدین امیر عمر شیرازی والی اولوب بعده اباقا حکمی ایله خواجه فخرالدین مستوفی
حکم ایلدی صکره کیرو افتخاریلره ویریلوب الجایتونك آخر عهدینه وارنجه اکثر اوقاتده
افتخاریلر حاکم قزوین اولدیلر حمدالله کزیده ده کندی زمانه دك وجه مشروح اوزره
ذکر ایدوب سائر تاریخلردن مستفاد اولان دخی اجمالا بودر دولت دیلمیان بونلره آل بویه
دخی دیرلر اکثری فارس اقلیمنه حکم اتمکله انده یازلدی اول طبقه دن عراق عجمده مستقل
والی اولان بونلردر رکن الدوله حسن بن بویه اصفهانی دارملك ایدوب سائر عراق عجمی
اقبضهٔ تصرفنه الدی اوتوز ییل قدر حکم ایدوب سنی سکسندن متجاوز ایکن اوچیوز

التمش التی سنه سنده وفات اتدی اوغلی مؤید الدوله ابو نصر بویه یرینه کچوب جرجان
وطبرستانه دخی مستولی اولدی اوچیوز یتمش اوچده وفات ایدوب برادری فخرالدوله
علی خراساندن کلوب عراق عجمی ضبط ایتدی صاحب بن عباد بونك وزیری ایدی اوچیوز
سکسن یدیده مزبور دخی ری ده انتقال ایلدی اوغلی مجدالدوله رستم یرینه کچوب
صغیر اولمغله والده سی سیده خاتون حکومت ایدردی دورتیوز اون طقوزده مزبورده وفات
اتمکله نظام دولت مختل اولوب یکرمیده سلطان محمود غزنوی کلوب مملکتنه مستولی اولدی
اوغلی ابو دلف ایله رستمی طتوب خراسانه کوندردی وبو شعبه بونده منقرض اولدی بونك
برادری شمس الدوله دورتیوز اون حدودنده همدان حاکمی اولوب مستقل ضبط اتدی
ابن سینا مزبور شمس الدولهنك وزیری ایدی دولت کاکویه دیلمیلر لغتنده دایی یه کاکویه
دیرلر حسام الدین علاء الدوله محمد بن دوشمن زیاد که ابو جعفر کاکویه لقبی ایله
ملقب ایدی مجد الدوله رستم مادرینك قرنداشی اولمغله اوچیوز طقسان سکزده
اصفهانی بروجه اقطاع الوب نیجه ییللر والی اولدی فضیلت پرورومدبر ایدی دورتیوز
اوتوز اوچده انتقال ایلدی اوغلی ظهیرالدین ابو منصور فرامرز یرینه کچوب برادرلری
کندویه مخالفت اتدیلر آخر طغرل سلجوقی انلرك تحریکی ایله اصفهانی محاصره ایدوب
قرق اوچده ابو منصوری اخراج ایلدی مقابله سنده یزد ابرقوه حکومتنی ویروب بونلرك
حکومتی یزده انتقال ایلدی نتکه انده ذکر اولنمشدر دولت ملاحده بونلره اسمعیلیه وآل
صباح دخی دیرلر بونلرك اولی حسن بن علی که نسبی ملوك یمندن یوسف بن صباح حمیری یه
منتهی اولور وافر سیاحت ایدوب مصرده مستنصر علویه واروب دیار شرقده داعیسی
اولمق دلدی ادن الوب قزوین نواحیسنده قلعهٔ الموته کلدی بر طریقله قلعه یه کیروب
دورتیوز سکسن اوچده مستولی اولدی وخلقی فاطمیلره دعوت ایدوب کتابلر یازدی
زهد وورع اظهار اتمکله تابع اولدیلر کیده رك اصفهان قربنده درکول وحصار خالنجان
وقلعهٔ طبس وکردکوه دامغان وغیری قلاعی الوب اتباعی ضبط ایلدیلر مزبور حسن
علوم ریاضیه وعلوم غریبه بیلوردی بشیوز اون سکزده وفات ایدوب بزرك امیدی
وصی قلدی اون دورت ییل قدر سوروب بشیوز یکرمی اوچده مزبور دخی کیدوب اوغلی
کیا محمد یرینه کچدی بشیوز اللی یدیده وفات ایدوب اوغلی حسن قائم مقامی اولدی واظهار
فساد ایلیوب خوند لقبی ایله ملقب قلندی بشیوز التمش برده بو دخی کیدوب اوغلی محمد
جلوس اتدی التیوز یدی سنه سنده وفات ایدنجه سوردی بعده اوغلی کیا خداوند حسن که
نومسلم دیمکله معروف در یرینه کچوب اباواجدادینك کتابلرینی یاقدی ظاهر شرعله عمل
ایدوب التیوز اون سکزده آخرته کتدی صکره اوغلی علاء الدین محمد جلوس ایدوب
اجدادی روشنه کتدی اوغلی خاورشاه التیوز اللی اوچده یا ترکنانی قتل ایلیوب یرینه
کچدی چوق کچمیوب هلاکو بونلرك قلعه لرینی الوب التیوز اللی بشده نصیر طوسی که مزبور

خاورشاهك وزيرى توسطى ايله قلعهٔ ميموندن چقوب مغول الندە مقتول اولدى
ونصير بو طريقله هلاكويه تقرب اتدى ودولت صباحيه مزبورده منقرض اولوب كندى
مزبورلرك ظهورنده ملوك اطراف وخلفاء عباسيه نيجه هجوملر ايدوب ظفر بولمشلر
ايدى بالآخره جنكيزيلر استيصال ايدوب قلعه لرينى برباد وتخريب اتديلر فصل ٣٣ در
اقليم خراسان وقهستان اوتوز اوچنجى فصل خراسان اقليمنده ومفازه سنده وقهستانده
بلادى بياننده در اما خراسان مشرق شمس معناسنه اولوب قدماء عجم آفتابه خور
وجانبه سان ديرلر تركيبده خراسان اولور اقليم مزبور وسط اقاليمده واقع اولمغله آب
وهواسى خوب خلقى معتدل المزاج عاقل ودانا وقوى وتوانا اولور پس خراسان
نيجه عظيم شهرلرى و بشيوز قدر قصبه لرى مشتمل بر اقليم معتبر وارلرى و پيرلرى چوق
پر اولمغله حقنده نيجه اخبار وآثار وارد اولمشدر حدودى شرقده نواحىٔ سجستان وبعض
بلاد هند وشمالده بلاد ماوراء النهر وتركستان غربده عراق عجم وبلاد جبل وطبرستان
ايله خراسان اراسنده اولان مفازه وچول وجنوبده دخى فارس وكرمان ايله خراسان
ميانى فاصل اولان مفازه وچول ايله محدود اولوب شكلى تربيعه قريبدر نهايت ايكى
قول كبى برى مفازه وصحرايه ممتد اولمشدر برى هراة ايله غور اراسندن غزنه يه
اوزانور برى قومس ايله فراق قيصر اندن كيدر ابن قرات ايدر خراسانك طولى
دامغاندن آمو صوينه وعرضى زرنجدن جرجانه وارنجه در حمد الله ايدر سلفده قهستان
وقومس ومازندران خراسان حدودنده ايدى دولت مغولده خراسان وقهستان وقومس
ومازندران وطبرستانى بر ر مملكت اعتبار اتديلر لكن قومس ومازندران وطبرستان
باشقه مملكت اعتبار اولنور خراسانك معظم شهرلرى نيسابور وهراة وبلخ دربز بو فصلده
معين زمجى نك خراسان تاريخى انتخاب ونزهه وغيريدن باقى اوصاف واخبار بلادى
الحاق ايدرز بو اقليم عظيمك دار ملكى سلفده نيسابور ايدى صكره هراة دار ملك اولدى هراة
فتح هاء مهمله وآخرى ها ايله طقسان بش بوچق درجه طول واوتوز دورت بوچق عرضده
بر شهر عظيم وبندر قديمدر بر دوز صحراده اطرافى باغ وباغچه اقار صولر اولوب داخلنده
دخى انهار جاريه اجرا اولنمشدر ايكى فرسنخ يرده بر چيلاق طاغ واقع اولوب اوزرنده سرشك
ديرلر بربيت نار واردر شهرك صويى اندن كلوب شهره قريب كلدكده بر قاچ بولك اولور
وهر بولكى بر ناحيه يى صوارر وبو طاغدن سياه دكرمن طاشلرى كسرلر غيرى نفعى يوقدر
بو شهرك حصارى وصويله دولمش خندكى وبش دروازه سى اولوب دروازهٔ باغ دمردن
باقيسى اغجدن ياپلمشدر رود الامان شهردن نصف فرسنخ قدر منفصل خراسان آباده
واقع اولمشدر كه اول بر سلفده لشكرگاه ايدى وجامع كبيرى شهر كنارنده مصنع ومكلف
جامعدر سلطان غياث الدين محمد سام بشيوز طقسان يديده بنا ايلديكى خط كوفى ايله ايوان
مقصوره ده مسطور اولوب وضع غريب وطرح بديع ايله دوزلمش محكم ومبارك مقامدر
مولانا

مولانا سعد الدين كاشغرى دن منقولدر كه كرچه مسجد حرام حقنده نص وارد اولمشدر
والا بو مقام مباركك فيضى اندن كم دكلدر ديرلردى بش قپوسى واطرافنده دورت صفه سى
واردر سلفده شهرك بوندن غيرى بيوك جامعى يوغيدى صكره خارج شهرده كوهرشاد
خاتون شاهرخ سلطان عصرنده بر مكلف جامع دخى بنا اتدى قلعهٔ اختيار الدين هراة
شهرينك شمالنده بر حصار متين ومحكم وقلل وبروجى متانتده علمدر بونك ايكى قپوسى
واردر برى شماله آت بازارينه آچيلور برى جنوبه طرف سور دوشر قهندز هراة كه حالا
مصرخ ديرلر انك بانيسى بختنصر اولمق روايت ايدرلر وهراة بانى سنده چوق سوز واردر
زيمان امراسندن هراة نام كمسنه بنا ايدوب صكره اسكندر تجديد ايليه ياخود هراة
شمالنده اولان قلعهٔ شميرانى شميره بنت جمان بن فريدون كه قومنك حاكمه سى ايدى
بنا ايليه وبو قومك اولادى منوچهر عهدنده چوغالوب قهندزى بنا ايده لر وملكلرى خوشه
اسميله تسميه ايليه لر ودورت طرفنه دورت قصر وجنوب وشماله بر ر دروازه قويه لر حصار
شميران ايچرده قاله ياخود بهمن بن اسفنديار زماننده قهندز توسيع اولنه اون ايكى بيك
يوز التمش اوچ ذراع ايده لر بر روايتده اول قصبهٔ اوبه بنا اولنوب بر زماندن صكره ايكى
برادر كوناشاندن كوچوب خيابانى مسكن ايده لر انلرك اعقابى بهمن بن اسفنديار دخترى وباج
ملكه سى شميره واروب حصار بناسنه اذن الوب انك اسميله تسميه ايليه لر دارا بن دارا
صكره قهندزى بنا ايليه صكره اسكندر كلوب قهندز اهلى تركلردن شكايت اتمكله هراتى
بايه اشك بن دارا توسيع ايليه وبر روايتده ضحاك قزى هراة اولا اوبه يى صكره هراتى بنا
ايده ياخود حوارى بونى ويران ايكن تجديد ايده لر وبو خصوصده بر رباعى ديمشلردر بهراسب
نهاد ست هرى را بنياد كشتاسب در و بناى ديكر بنهاد بهمن پس ازان عمارت ديكر كرد
اسكندر روميش همه داد بباد حالا هراتك معمور اولان شهربندى شميران و قهندزجنوبه
دوشر سلفده معز الدين حسين كرت انلرى دخى بر شهربند ايچنه المش ايدى حالا انك
بناسى اولان شهربند خرابه در وقلعهٔ اختيار الدين شهربند داخلنده شهرك شمالنه
متصلدر واول شهربندك بش دروازه سى واردر دروازهٔ ملك طرف شمالده ودروازهٔ
عراق غربده دروازهٔ فيروزآباد جنوبده درب خوش شرقده دروازهٔ قبچاق
شرق وشمالده اولوب هر دروازه يه اوچر قپو قونمشدر الا درب ملك كه انك ايكى قپوسى
واردر وشهربند ايچنده بر ر بازار قپولره نسبت ايله مشهوردر هر قپو چارسويه وارنجه ايكى
طرف بازاردر الا دروازهٔ قبچاق كه انك بازارى يوق چارسويه وارنجه خالى در وبازار ملك
پاى حصاردن چارسويه واررانلردن غيرى هر برينه موازى بر بازار دخى واردر
قپولرك طشره سى دخى سواد شهر تمام اولنجه بر فرسنخ قدر بازاردر وهر محله ده انواع دكاكينى
مشتمل بر كوچك بازار مقرردر وبو شهربندى ايكى فصلى مشتملدر كه هر برينك اراسى
اون ذراع مسافه در بروجى يوز قرق طقوز ودورى يدى بيك اوچيوز قدم وقطرى درب

ملكدن فیروزآباده ودرب خوشدن عراقه وارنجه بیك طقوزیوز قدم طول وعرضی مساویدر
وبو شهربندك خندقی یكرمی ذراع عریض اولوب مسجد جامعی دروازۀ خوش ایله قپچاق
میانه‌ده دوشمشدر اول محلك آب وهواسی سائر یرلرك هواسندن لطیف ایدوكی امتحان ایله
ثابتدر والا مناسب بو ایدی كه شهرك وسطنده اوله وآب جوبجه جوار مسجددن آقار شهر
ایچنده اندن غیری آقار نهر یوقدر وشهرك باغی باغچه‌سی آزدر لكن اوچ دورت فرسخ قربنده
وافر باغ وباغچه واردر نخری اوزومی وخربزه‌سی ایو اولور بقعه‌لرندن سلطان حسین
مدرسه‌سی وخانقاهی سر انجیلده بی نظیر بنادر وسلطان احمد میرزا بنا اتدیكی بقعه
درب قپچاق ایله دروازۀ خوش آراسنده برج علی اسد اوزرنده رفعت شان وعلو مكان ایله
مشهور بنادر وحسین كرت بنا اتدیكی شهربند غایت وسعت اوزره اولوب انجیل كپروسی
باشندن دربند شیخ حرمه وملا سیان نواحیسندن خیمه دوزان كوپروسنه وارنجه طولی
وعرضی برفرسخ قدر ایدی وسعتندن ضبط ومحافظه‌سی متعذر دردیو امیر تیمور شهری
الدقدن صكره تخریب اتدی صكره شهرك سوادی بر مرتبه واسع اولدی كه اول حدودی
چكوب ایكی برادرده سندن مالان كپروسنه وارنجه عرضی ایكی فرسخ اولدی بلكه اوبه‌دن
كوسویه وارنجه اوتوز فرسخ عمارات وباغات وكویلر بری برینه متصل اولوب مجموعی
بو شهر حكمنه كیردی كویلر دیرلركه مصر شهری ربع هراه قدر انجق واردر نهایت مصرك
صناعی ارتقدر وهراتك صویی رود مالان دیمكله مشهوردر كویلر آراسنده اقوب ایكی
طرفنه مزارع وقرایی سقی ایدر وبو قریه‌لرده بعض بیوك كویلر واردر كه قصبه كبیدر بری
زیارتگاه كه همیشه مجمع علما ومشایخ واولیا اولوب بیك قدر دكانی مشتمل چارشوسی واردر
انواع اشیا بولنور وسلطان حسین انده دخی بر جامع بنا اتمشدر بری دخی سیاوشان دركه
بعض سنه‌لرده اوچ بیك یوك اوزومی چقار سائری دخی بو قیاسله‌در وشهرك توابعی اون
بلوكه منقسمدر ١ توران وتونیان ٢ قوردان وباشتان ٣ كبراق ٤ سقره ٥ خیابان ٦
كذان ٧ انجیل ٨ النجان ٩ ادوان وتیزان ١٠ چون بو شهرك اطرافنده باغ وبستانی
وچمنزارلری بیحد در خصوصا مسیرۀ كازرگاه كه شهر قربنده آب جكان كوپروسی باشندن
نعمت آباد كوپروسنه وارنجه تمام باغ وباغچه مفرح یرلردر بو مسیره‌نك بر طرفی طاغ
واوچ طرفی كشاده صحرا وعرصه‌سی هراتدن مرتفع واقع اولمشدر سلطان حسین انده
وافر ابنیه احداث ایدوب غایت معمور قلدی بو محلك عمارتی نهر انجیلدن كوه زنجیرگاه
پاینه واررو ایكی برادرده سنه متصل اولور وسلطان ابو سعید كمر كوه زنجیرگاهده آقان
رود پاشاندن صو كتوروب نواحی كازرگاه قربنده برفرسخ یرده چشمۀ ماهیانی اجرا ایلدی
بونك اصلی كارزارگاهدر ایكیوز التی ده خوارج خروج ایدوب عبد الرحمن بن عبد الله
نیشابوردن هراته گلوب بونك صحراسنده عظیم جنك اولمغله كارزارگاه دیرلردی صكره
تخفیف اولندی اول معركه‌ده ایكی طرفدن دوشنلری یدی قویی‌یه دفن اتدیلر خلق
كلوب

گلوب خانه‌لر یاپوب مسجد ورباط بنا اتدیلر ونیر كاصكره وفات ایدنلر حتی خواجه عبد الله
انصاری انده مدفون اولمغله اول مقام مبارك عد اولنوب زیارتگاه قلندی خیابان ایسه
بر موضع مباركدر لطافت آب وهوا وغرایب بنا ایله ممتاز اولوب انده نیجه كبار مزاری واردر
وشهرك مصلی‌سی انده در هربار صغار وكبار اول یری شریف ومتین عد ایدرلر وشهر
هراة حقنده بهترین خراسانذر دیو حذیفه بن الیماندن بر حدیث روایت ایدرلر خلقی
رقیق القلب وسلاح دوز وشجیع وسنی وعیار پیشه حسن الاخلاق وممدوح‌لر در دائما
منبع علوم ومنشاء اهل فنون اولوب هر عصرده اندن نیجه كبار ظهور ایده كلمشدر
بو شهرك وصفنده بعض شعرا دیمشدر كر ترا پرسد كسی كز شهرها بهتر كدام در جواب
راست خواهی كفتن اور اكوهری این جهان را همچو دریاوان خراسان چون صدف
درمیانی این صدف شهر هری چون جوهری هراة مضافاتندن بری اوبه‌دركه نواحی
مشهدن روده متصل اولوب صفوت میاه ولطافت فواكه ایله بری برندن یك آب وهواسی
لطیف یرلردر بونده دامن كوه‌ده بر لطیف كرمابه واردر كه صویی غایت حار اولمغله ایچنه
كیرلمك ممكن دكلدر قربنده اولان ماء بارد ایله خلط ایدرلر ومسافۀ بعیده‌دن غسل ایچون
كلورلر بعض امراض واسقامه شفادر سلطان ابو سعید بونك اوزرینه بر مختصر عمارت
انشا اتمشیدی سلطان حسین مكلف بنالر باغلر باغچه‌لر ایله معمور قلدی انك قربنده
طاغدن سنك سفید معدنی واردر مرمره بكزر اندن ستونلر والواح ومعابر صندوقه‌لر
ایدرلر هراتده بو معدندن دوزلمش چوق اثر وار در جمله‌دن خواجه عبد الله انصاری
مرقدنده بر لوحه متصل بر میل كه سر مرقدده عجایبدندر اما رود كه اكثر هراته میوه
اندن كلور خصوصا سیبی غایت لذیذ وفاخر اولور اطرافنده قریه‌لر ومزرعه‌لر وآقار صو
مسیره‌لر جمله‌دن بری روضۀ جشت مزارات متبركه‌دندر مضافات هراتدن بری دخی
كوه پایۀ شافلاندر كه غایت وسعت اوزره اولوب لطیف مزرعه‌لری وقریه‌لری مشتملدر
انده اولان قصباتدن بری كروجه نام كوچك بلده كه بر طاغ باشنده واقع اولمش دكاكین
واسواقی مشتمل قصبه‌در بو ناحیه‌ده آهن واسرب معدنلری اولور هراته آهن بوندن
كیدر وبونده سیب وزردالو وامرود وشفتالو وافر اولور بر كرمابه دخی بونده واردر كه چشمۀ
سفیدكوه دیرلر صویی غایت نافعدر سلطان حسین بیقرا انده بر عالی عمارت بنا ایلدی
اطراف واكنافدن خلق تفرجه كلورلر علیللر صویه كیروب شفا بولورلر اسفزار قدیم
الایامدن باغچۀ هراه دیمكله معروف بر معمور ولایت ایدی حوادث وفترات سببیله اكثری
خرابه‌در تقویمده طقسان یدی بوچق درجه طول واوتوز دورت عرضنده هراتدن شرقه بری
برینه قریب آقار صولی باغلی باغچه‌لی دورت بلدۀ متقاربه‌در دیو یازار نزهه‌ده ایدر بر شهر
وسطدر برقاج پاره قریه‌سی واردر اوزومی اناری وافر اولور هفت اقلیمده حالا شیرز دیمكله
مشهوردر سلفده حصار مظفر دیرلر بر قلعه‌سی وار ایدی بر سنك رفیعك اوزرنده بنا اولنمش

ایدی معین الدین ایدرزود اسفزار اول کوهك دبندن یکرجامعی وحمامی ومکلف بنالری
وارایدی ووسط قلعه ده برعذب وشیرین چشمه اقاردی صکره ناپید اتدیلر صوبی اولمامغله
شنلکی قالمیوب خراب اولدی حالا حصار دیوارلری قالمشدر بوحصاره محازی میان صحراده
کوه اوزره حصار شارستان دیرلر برخرابه حصار دخی واردر ایکیسی اراسندن رود اسفزار یکر
بو قلعه نك آب وهواسی لطیف مرغزار حرم رشك انداز باغ ارم برجای مأمن اولوب
مدورسنك اوزره بنا اولنمشیدی ومیان قلعه زمین نرم اولوب برذراع قازلسه صو چقار
طشره سی دخی اویله اولمغله برمتین حصار ایدی وبعضلر اکا شهرستان بلقیس دیرلردی
فضلاء دیاردن شرف الدین عبد القهار هراتدن بونده کلوب لطافت ظلال وزلالنی کوروب
وصف حالنده بومصراعی دیدی ع دارد نشانی از بهشت آب وهوای اسفزار بو برلو معین الدین
زمجی تاریخ مبارکشاهی صاحبیدر برمصراع دخی ضم ایلیوب ع اکنون زمین مقدمت دارد
بجنت افتخار دیدی وکیرود دیمشدر بونك قصبه سنده اوج بیك قدر دکان وارایدی وزاوله
بلوکی که بو ناحیه بلوکارندندر واوج فرسخ عرصه سنده سکسن قدر کاریز اقار هربری بردکرمن
دوندرور وهر برینك باشنده برمعمور قریه ویاقلعه مقرر ایدی حالا اول قلعه لرك کیمی معمور
وکیمی خرابه در وبونده لطیف امرود اولورکه خسروانی دیرلر بریرده اکا نظیر یوقدر
وغرایب میوه دن برجنس عنابی واردرکه چکرد کسز اوزم کبی چکردکی اولماز وبو عناب
بتون ولایتده همان بردرختده بر زین حکیم اثارندن اولان برزین آباد نام قریه ده در
وانکور صاحبی دیدکلری اوزومی برمرتبه لطیف اولورکه یرکن الدن دوشسه پاره
پاره اولور وقصبهٔ اسفزارك انهار وقنواتی جمله غربدن شرقه اقار عبقله وجبران وفرنکان
نام بلوکلرنده مسجدلر وجامعلر واردر بوشنج وفوسنج وپوشنك دخی دیرلر معرب
هوشنك در طقسان بش درجه طول اوتوزدورت عرضده هراتدن غرب وشماله یدی
فرسخ بردوز یرده اقار صولی باغلی باغچه لی برشهردر نهر هراة بوکا اقوب اندن سرخسه
کیدرکاه اولورکه اکا وارمدن دوکنور بونك حصاری وخندکی واوج دروازه سی واردر
بونده اولان عرعر خراسانده بریرده اولماز بلدهٔ مزبوره اقدم بلاد خراساندر پشنك
بن افراسیاب بنا اتمکله شهر پشنك دیرلردی صکره تعریب ایدوب شهر فشنج دیدیلر
کیده رك فوشنج ایله شهرت بولدی بعضلر انك بانیسی هوشنکدر دیدیلر ناحیه سی
واسع مزروعات ومحصولاتی چوق یردر میوه سی خصوصا اوزومی ایو دردیرلرکه
بونده یوز دورلو اوزوم اولور خرد کردوروج وکوسویه بونك قصبه لرندندر دیرلرکه
کهنه رباطی ومسجدی حضرت ابراهیم بناسیدر هرسال هراتدن زیارتنه
خلق کلورومشهوردرکه براهل منصب بونی زیارته کلسه البته معزول اولور اول
اجلدن شغل وعمل اصحابی کلمزلر اول رباط قربنده برطاغ واردرانده برسنك
اوزرنده اولان اثر قدم حضرت ابراهیم قدمی اثریدر دیرلر اول طاغك دبندن

نهر اقار خصوصا ایام بهارده غایت لطیف منسیره در کوسویه فوشنجدن غرب وشماله ایکی
مرحله یرده برمختصر قصبه درمیان صحراده دورت کهنه دیوار برحصاری وارایدی التیوز
طقسان بشده دوا خان اون بیك قدر مغول لشکری ایله کلدکده اهلی ایکیوز قدر کمسه
اتفاقله قارشو قویوب دوکشدیلر برزمان محاصره ونیچه جنکلر ایله الامیوب مغلوب ومنکوب
کتدیکی غرایب واقعاتدندر دیرلرکه جاماسب حکیم بونده مدفوندر قلبندان هراة
مضافاتندن برصحرای پرمزارع وزمین فراخ وواسعدر لطیف ووافر خربزه سی اولورکه
بتون خراسانه کفایت ایدر اون من برخربزه وبکرمی من برهندوانه سی یتشدیکی ثابتدر
بادغیس مالین قربنده هراته متصل طولی قرق فرسخ عرضی اوتوز فرسخ برناحیه در قصبه سنه
پاسین دیرلر سلفده دار ملك هیاطله ایدی روزکاری چوق یر اولمغله بادخیز دیرلردی
تعریب ایدوب بادغیس دیدیلر طقسان بش بوچق طول اوتوز بش بوچق عرضده واقع
اولمشدر دهستان دخی انك قصبه لرندندر بو ولایتده طولی وعرضی بش فرسخ براورمان
واردر اشجاری اکثر فستق اشجاریدر خلقی دوشرب هراة وغیری شهرلره ایلدوب کار
ایدرلر ومجربدرکه برکمسه آخرك جمع اتدیکی فستقی السه اشکنی طوکوز براکر خیانت
اتمزسه سالم چقار وبو ولایتك صولری چوق ومزارعی فراواندر سلطان حسین بیقرا
زماننده غایت معمور ایدی وبونواحیده عجایب قلاع دنیادن قلعهٔ نرتوکه سنك خارادن
طاغك قله سنده واقع اولمشدر برصعب ومتین حصاردرکه نظیری نادر اولور انجق برانجه
یولی واردر برآدم کیدر نصف فرسخ قدر یولدر باقیسی زمیندن پای حصاره وارنجه
بیك ذراع قدر سنك خارادر هیچ برعصرده ملوك وسلاطیندن کمسه اکا ظفر بولوب جنکله
الماق اولمامشدر وغایت ارتفاعندن بونك کلی تموزده یتشر وهراة بنالرینه کراسته واودن
بو ولایتدن کلور اشجاری بناده نقدر طورسه چوریمز وقوردیمز وآت وقیون ومواشی قسمی
بو ولایتده غایت وفرت اوزره اولوب اطرافه کیدر غله سی ومحصولی دخی اکا کوره درسنوی
قرق بیك یوك غله که هریوکی یوز من در یا اکثر میری یه عاید اولور برنجدن غیری سائر
حبوباتدن برمن تخم اکلسه صوسز وزحمتسز یوز من ویرر بوخصوص زمینك قوتندن وآب
وهواسنك لطافتندن اولدوغنده شبهه یوقدر ناحیه نك اوج سر کاری واردر بری لنکر امیر
غیاثدرکه تیمور عصرنده احداث ایلدی حالا برمعمور قصبه در اوچیوز قدر دکانی وعماراتی وباغلری
واردر لطیف اوزومی وبرنوع خربزه سی اولورکه باباشیخی دیمکله مشهوردر وجه تسمیهٔ بلده
بودرکه میر غیاث هراتده بردلیو شریف زاده وحلوافروش ایدی بازارخوشده دکانی
وارایدی نهر انجیل کنارنده ساکن بابا اخی محمود جامی دیرلر برمجذوب درویش
جذبات روحانیه ایله مزبور میری چکوب کندویه مرید اتدی وتبدیل مکانه رخصت
ویروب نه یرده که اواز جرس اشیدرسن انده لنکر انداز اول دیدی میر دخی محل مزبوره
واروب خالی ایکن نزول ایتدی ودرویشلری اوجاق حفر ایدرکن زمیندن صدای جرس

ایشیدوب اندن لنکر اقامت طرح ایلدیلر حالا اول موضع پر صدا اول آستانه ده موجوددر
دیرلر کیدرك برقصبه اولوب سلاطین بقعه لر بنا ایلدیلر زیارتگاهدر ایکنجی سرکار چهل
دختران نام معمور قصبه در میر علیشیرك انده برمکلف وعالی رباطی واردر وقرق قزلر انده
مشهور مزار وزیارتگاه اولوب انده حاجتلر روادر دیو توسل ایدرلر و بو قصبه یاننده
بردره اقار که بهارده کچد ویرمز سلطان حسین بیقرا انك اوزرینه بر کار کبیر کوپری بنا ایلدی
وبری دخی جرلان نام سرکاردر که بر بیوك مزار وزیارتگاهدر اما کازرگه بادغیس اعمالندندر
بر موضعدر صاحب ماه نخشب اولان حکم بن هشام اول موضعدن ایدی ابومسلمك وزیری
اولوب صکره مهدی زماننده خراسانده خروج اتدی کش ونخشب نام قلعه لری الوب
دعوای الوهیت اتدی نخشبده بر چاهدن ماه اسابر نور چقاردی قصه سی مشهوردر
یایلاق باباخاکی مواضع بادغیسیدن بر مرغزار لطیفدرکه بهار فصلنده اکثر سلاطین واکابر
هرات انده تفرجه کیدرلر بوکا مانند تخت ملك دیرلر نزهتگاه دخی واردر مراتع لطیف ومراتع
نظیف قبیلندن اولوب طاغلرنده برف اکسك دکلدر و برمسیره دخی یایلاق هزارمیش که
فصل بهارده لاله زاری کلزار جناندن نمونه در کرخ هرات قربنده اولان نواحیدن برناحیه
وبلده در طقسان یدی بوچق درجه طول اوتوز بش بوچق عرضده دوشر کروخ دخی دیرلر
طاغلر اراسنده بردره ده یکرمی فرسخ قدر طول وعرضی بر وادی جمله اشجار مشتبکه باغ
وبستاندر آب وهواسی خوش مزروعات ومحصولاتی وافر بردر قبة الاسلام بلخ یوز بر
درجه طول اوتوز التی بوچق درجه عرضده طخارستان وبدخشان وبامیانه متصل اولوب
نواحی واعمالی مشتمل بر شهر قدیم وسواد عظیمدر شهرك سوادی طولا وعرضا نصف فرسخ
قدر اولوب اقرب جبالدن دورت فرسخ بعید یردوز واسع صحراده واقع اولمشدر دهاس
دیرلر بر نهر بونك بعضندن اقوب دکرمنلر دوندورر وشهری باغ وباغچه قوشاتمشدر
ترنجونی شکر ونیلوفر وخرما وغیری ساحل میوه لری وافر وانکوری وخربزه سی
لطیف اولور دورت قاونی بر دوه یه یوکدر سائر میوه انواعی دخی فراواندر نهر جیحون
بونك حد شرقیسندن کچر شهر مزبور قدیم الایامدن منشا ملوك ومورد اهل سلوك
اولوب هر عصرده کباردن خالی قالمش دکلدر ابراهیم بن ادهم وشقیق وآل برمك
بو شهردندر سلفده دخی معظم شهر ایدی بهار نام آتشکده سی که مجوسیلر اراسنده
غایت معتبر ومشهور اولوب اماکن بعیده دن کلورلردی بعض آثاری هنوز باقیدر مزبور
آتشکده برمکیلر اجدادینك وقفی ایدی که مزبورلر اردشیر عصرندن برو اکاسره وزیرلری
ایدی بو سلسله دن جعفر وفضل ویحیی نام وزیرلر بنی امیه وآل عباس دولتنده مسند
وزارته کچوب طنطنهٔ سخا وکرم ایله طنین انداز جهان اولدیلر بلخی حضرت عثمان بن عفان
خلافتنده احنف بن قیس فتح ایلدی طپراقدن بر شهر بند ایله احاطه اولنوب التی دروازه
قونلمشدر دروازهٔ نوبهار دروازهٔ رحبه دروازهٔ هندوان دروازهٔ جهودیان دروازهٔ شصت

دروازهٔ

دروازهٔ یحیی و جامعی وسط شهرده در رود دهاس دروازهٔ نوبهاردن کچوب نواحیسنی سیراب
ایدر وهر دروازه سمتنده باغ وباغچه وافردر وبونده اشتر بختی اولور دیرلر که بونی کیومرث بنا ایدوب
طهمورث اتمامه ایرشدردی ولهراسب تجدید اتدی وبارو چکدی سلطان ملکشاه رحمه الله
سنه ده مشیدر بونك خلقی اکثر غیر تسنن اولورلر هفتاد قاپیدر بونك صوینی کیکاوس
کتوروب عمارتنه سبب اولدی چونکه احنف قلعه سنی خراب اتمشیدی نصر بن سیار
تکرار تجدید اتدی وبونك قوللری اکثر هندی اولمغله نامنه قلعهٔ هندوان دیدیلر جنکیزخان
استیلاسنده شهر وقراده بیك ایکیوز یرده جمعه قلنوردی خلقنك استقبال واطاعتی
فائده ویرمیوب جمله تخریب اولندی ع همه بلخ را چون کف دست کرد عمارات عالیش رابست
کرد صکره تدریجله کبیر ومعمور اولدی حالا متین حصاری واردر خندقی آب ایله مملودر
مضافات بلخدن اوچ فرسخ یرده واقع قریهٔ خوجهٔ خیرانده سکزیوز التمش بش سنه سنده
که میرزا بایسنقر بلخ والیسی ایدی برقبر ظهور ایدوب اوزرنده یازلمش بولندی که هذا قبر
اسد الله علی بن ابی طالب پس اوزرینه برعالی عمارت بنا اتدیلر دکاکین وحمام ایله برقصبه
اولدی ونهر شاهی دیمکله معروف نهری اول مزاره واقف قلوب کیدرك برمرتبه اشتهار
بولدی که مطاف ومجمع اهل بلخ اولدی شبرغان شبورقان دخی دیرلر بلخ نواحیسنده
یوز بوچق درجه طول اوتوز التی درجه عرضده بلخدن اون طقوز فرسخ یرده بر بلده وناحیه در
ایو مزروعی ومحصولی وافردر اقار صویی و بستانلری واردر لطیف خربزه سی اولور قوردرلر بینك
ناحیه سنه جوزجان وجوزجانان دخی دیرلر فاریات ویهوده دخی بو ناحیه شهرلرندندر اندخود
بلخ نواحیسندن برناحیه در امیر تیمورك پیری سید جمال الدین برکه نك مسکنی در تیمورك
مزبوره اعتقادی برمرتبه ایدی که اولدکده ایاغی اوجنه دفن وصیت ایلدی زیرا ابتدا
نواحیٔ جیحونه کلدکده سید اکا نقاره وعلم پیشکش ویرمشیدی تفأل ایدوب روز بروز دولتی
افزون اولدقجه سیده اعتقاد ورعایتی آرتردی وبو ولایتك اکثری حرمین اوقافیدر هراة ایله
بلخ اراسنده واسع ولایتلر وناحیه لر واردر سان وچهاریك وچچکتو ومیمنه وقیصار ومرغاب
ومروچاق کبی بونلرك هربری معمور قریه لری وواسع صحرالری ومرغزارلری واردر اکثر
خلقی قونار کوچر اولی صاحب رمه وقبیله در هراة خلقی بونلردن زیاده منتفع اولورلر
اغنام ومواشی وغله وبرنج محصولی ایله غنیدر مروشاهجان طقسان یدی درجه طول
اوتوز یدی درجه عرضده طاغلردن بعید دوز صحراده بربلدهٔ قدیمه در ذو القرنین بنا ایتدی د
یرلر نزهه ده طهمورث بنا ایلدی واسکندر رومی دار ملك قلدی صکره ابومسلم انده برجامع
وپانده عالی و مکلف دار الاماره یاپدی ارتفاعی اللی ذراع بر قبه ودورت طرفی برر قپو اوزرلری
اوتوز ذراع قطری وطولی التمش ذراع ایوان بنا اتدی مأمون خلیفه خراسان والیسی
ایکن انده اوتوردی بعده بنی لیث وسلجوقیاندن چقربك ونبیره سی سلطان
سنجر وملکشاه انده اولوب شهر اطرافنه دوری اون ایکی بیك اوچیوز قولاج بر بارو چکدی

بونك هواسی متعفن در اول اجلدن خلقی علیل اولور خصوصا علت رشته چوقدر ابی مروروده نهر
که اکا نهر مرغاب دخی دیرلر زمینی شوره اولمغله غله سی وحریری وافر ومحصولداردر
مزروع سال اولمیه برینه یوزه بر میوه سندن اوزومی وخربزه وامرودی ایو اولور قروسی بعید
یرلره کیدر سلفده بوندن چوق کبار ظهور ایلمشیدی عهد اکاسره ده برزویه طبیب وبوزرجمهر
حکیم وبایزید مطرب کبی وابومسلم خراسانی وبریده بن الخطیب که صحابیدر وبشر حافی
وعبدالله بن المبارك وعسجدی کبی معین الدین ایدر مروایکی بلده در بری کهنه که سلطان
ملکشاه بنا ایلدی وحالا ویراندر ومرقدی انده در غایت متین واستوار بنا ایدی بری دخی مرو
جدیددر که میرزا سنجر بنا اتدی مقدما سنجر سلجوقی زماننده نوعا خراب اولمش ایدی صکره
تدریجله عمارتی یرینه کلدی چون جنکیز خان قتل وغارت یاپمقدن فارغ اولدی اوغلی تولی
خانی التمش بیك قدر عسکر ایله مروه کوندروب محاصره ایلدی یکرمی ایکی کون جنکدن
صکره شهرلونك سردارلری اولان سلطان محمد خوارزمشاه امراسندن مجیر الملك بیقیاس
هدایا ایله چقوب اطاعت اتدی دورت کون خلقی صحرایه سوردیلر دورتیوز قدر ینه امان
ویروب بقیه سنی مغول لشکرینه قسمت ایتدی هر برینه دوردر بوزنفر دوشوب قتل ایلدیلر
بر قاچ یوز بیك نفسی قتل ایلیوب انجق دورت کمسه قالدی دیو سید عز الدین نسابه دن
حبیب السیر صاحبی نقل ایدر وشهر سلطان شاهرخ زماننه کلنجه خراب قالوب اول عصرده
فی الجمله خلق جمع اولدی ومیرزا سنجرانی معمور قلمغه سعی ایدوب مروجدیدی طرح اتدی
حالا کهنه وجدید ایکی بلده درنتکه میر علیشیر دیمشدر ملك دل پیر وجوان راهست ابادان
زعشق بانی مرو کهن سنجر زتوهم سنجراست مروك چوق توابعی واردر ماخان وثاختان کبی
مسالکده ایدر شهر قدیمك قهندزی طهمورثك وشهری اسکندرك در اوج جامعی واردر بری
اول اسلامده یاپلمشدر بری دخی اسکی جامع بری دخی جامع هامان در بازاری جامع عتیق اوکنده
ایدی چارشولرنده برقاچ ارماق اقاردی که برینه رود هرمزفره وبرینه رود ماهان که یکی جامع
اوکندن اقوب دار الاماره وزندان بونك اوزرنده ایدی بری رود رزیق که شهرك قپوسی اوکندن
اقوب صویی حوضلره تقسیم اولنوردی اسکی جامع بونهر اوزرنده ایدی واکثری محلات وشهر
بونهر اوزرنده ایدی وشهرك دورد دروازه سی وار ایدی دروازۀ شارستان وجامع دروازۀ
شیجان دروازۀ بر دروازۀ مشکان بو خراسان دروازه سی ایدی وسرای مأمون بونده ایدی
بو جمله انهار مروالرود نام بر نهر کبیردن اولوب اکا نهر مرغاب دخی دیرلر دیه رونق نام قریه دن
هر بقعه یه بر نهر صغیر بخش اولنمشدر ودیرلر که اهل مرو کمال بخل اوزره در دنیاده اولان
خروسلر بر حبه بولسه طاوغی چاغرر مرود یکی چاغرمز دیو بعضلر اهل مرو بخلنه بونکله
استدلال ایلدی سرخس طقسان ایکی درجه طول او توز یدی وربع درجه عرضده نیسابور
ایله مرو اراسنده دوز یرده اطرافی قومسال بر بلده در اقار صویی یوقدر هراة وقوشنج صونك
فضله سی کاه قیش کونلری بوکا کلور نواحیسنده مرعالر چوقدر اکثر خلقنك مالی دوه در

نزهه د

نزهه ایدر بونك باروسنه دوری بش بیك قولاج ایدی طپراقدن محکم بنا ایدی هفت
اقلیمده بونك قلعه سنی خراسانك معتبر قلعه لرندن یازار هواسی کرمسیردر انکوری
وخربزه سی اولور اول زمان که محمد خان شیبانی خرسانی فتح ایلدی سرخسده یوز التمش
بیك خانه قلمه کلمشیدی شاه اسمعیل مقاتله ایچون اول جانبه عزم اتدکده محمد خان بونك
خلقنی ماوراء نهره سوردی اول اجلدن سرخس برزمان خرابه قالدی شاه طهماس
زماننده کیرو معمور اولمغه باشلدی حالا عمارتی یرنده در بو شهرده مراقد کباردن مرقد
سعد الدین تفتازانی ومرقد شیخ ابو الفضل حسن مشهور مزاردر کبار حنفیه دن شمس
الائمه بوکا منسوبدر مهنه میهنه دخی دیرلر هراة ایله مرو اراسنده اولان ناحیه لردن خابران
ناحیه سنده بر قصبه در ابیورد ایله سرخس اراسنه دوشر اسعد میهنی وشیخ ابو سعید
ابو الخیر مرقدی انده در عظیم زیارتکاهدر خابران فتح بایله یاخود واو ایله خاوران دخی دیرلر سرخس
ایله ابیورد اراسنده بر معمور ناحیه در که اندن نیجه کبار ظهور ایلمشدر ابو علی شادان کبی
وشاعر انوری کبی که دیمشدر شاد باش ای اب وخاك خاوران کز روی لطف همجواب بحر
وخاك کان کهر می پروری ابیورد باورد دخی دیرلر طقسان اوج درجه طول او توز سکز درجه
عرضده میهنه قربنده کوفن دن التی فرسخ یرده بر بلده در مرودن اوج مرحله غربه ونسادن
بر مرحله شرقه دوشراب وهواسی بدیردر مشایخدن فضیل عیاض وافاضلدن مولانا
احمد بوشهره منسوبلردر کوفن طقسان اوج درجه طول او توز التی بوچق درجه
عرضده بر بلدۀ اسلامیه در ابیورددن التی فرسخ یرده عبدالله ابن طاهر بنا ایلمشدر
نسا فتح نون وقصر ایله طقسان ایکی درجه وربع طول واوتوز طقوز درجه عرضده
صویی وبستانلری چوق ناحیه سی بیوك بر بلده در چیغول دخی دیرلر ابیورددن بر مرحله
شماله دوشر بونکله مرو اراسی مفازه در ونیسابور بونك غرب وجنوبنده در
هواسی بد یر اولمغله عرق مدینی علتی بونده چوغ اولور دیو تقویمده ذکر ایدر لکن هفت
اقلیم صاحبی ایدر آب وهواحسبی ایله دلکشا یردر اون ایکی بیك چشمه سی اون ایکی
بیك چناری واون ایکی بیك ولیسی مشهور اولوب اول اجلدن نسایه کوچك شام
دیمشلردر ابو علی دقاق خانقاهی برابرنده دورتیوز پیر بزکوار مزاری واردر دیرلر حفاظ
حدیثدن صاحب سنن امام احمد بوشهره منسوبدر طوس طقسان بر درجه طول
او توز التی درجه عرضده بر قاچ یوز قصبه یی مشتمل ناحیه در باش قصبه سنه طابران دیرلر
بر قصبه سی دخی نوقان درکه ایکیسنك اراسی التی فرسخدر اون ایکی امامك بری امام
علی بن موسی رضا ایکیوز اوج سنه سنده طوسده وفات ایدوب توابع طوسده سناباد
نام قریه ده دفن اولنمشیدی صکره مشهد دیمکله معروف اولوب عظیم اشتهار بولدی
وصکره نواحئ مرقدده اصحاب مکنت وارباب ریاست کندولره مراقد ومقابر یاپوب مکلف و
عالی بنا لر ایله اراسته ایلدیلر و بر قصبه اولدی خصوصا عجم شاهلری عصرنده

اول مرقد برمرتبه اولدی که زرین وسیمین قناديل وشمعدانلر ايله طولدی وطوس اسمی
اونوتیلوب جمله ولایت مشهد دیمکله معروف اولدی سمعانی ایدر طوس ناحیه‌سی
بیك پاره قریه یی مشتمل برناحیه در حضرت عثمان بن عفان زمانده یکرمی طقوزسنه‌سنده
فتح اولندی هرون رشید قبری دخی سنابادده در طوسده برنوع بیاض حجر اولور که
اوانی دوزرلر نوقانده برام وفیروزه ودهنج معدنلری واردر امام غزالی قبری طابرانده در
ونصر الدین ونظام الملك وفردوسی بودیاره منسوبدر حمد الله ایدر بودیاری اول جمشید
بنا اتمشیدی خراب اولدقدن صکره طوس بن نوذر تجدید ایدوب کندی اسمیله تسمیه
اتدی میوه‌سندن اوزمی وانجیری چوق وشیرین اولور حوالئ طوسده مرغزار رایکان که
طولی اون ایکی فرسخ وعرضی بش فرسخ مشهور مرغزاردر چل هزار بونك ایله مشهد
اراسنده طقسان بردرجه اللی دقیقه طول اوتوزالتی بوچق عرضده برمنزلدر مشهددن
ایکی کونده واریلور خواف خاء معجمه ایله طقسان اوچ درجه طول اوتوزبش بوچق
درجه عرضده نیسابور نواحیسندن کویلری چوق برناحیه در سلامه وسنجان وزوزن
بونك قصبه‌لریندندر ملك زوزنی انده عالی عمارتلر بنا اتمشدر انکور وخربزه وانار وانجیری
ایو اولور وابریشمی وافردر تقویمده زوزنی هراة ایله نیسابور بیننده طقسان اوچ درجه طول
اوتوزبش درجه عرضده قهستاندن بربیوك بلده یازار فضلادن شارح مفتاح زوزنی
ومشایخدن زین الدین خوافی وشاه سنجان خوافه منسوبلردر جشت فتح جیم وشین
معجمه ایله برقصبه در هری روده منسوب اللی پاره قریه‌سی واردر ومحصولاتی وافر ومیوه‌سی
فراوان یردر خصوصا بیاض الماسی غایت خوب اولور باخرز نیسابور ایله هراة اراسنده
اولان ناحیه‌لردندر مزارعی باغی باغچه‌سی وافر براولوب قصبه‌سنه مالین وپلان دخی
دیرلر سکسن التی درجه طول اوتوزدورت بوچق درجه عرضده قریه‌لری وافر یردر خربزه‌سی
وحلواسی مجموع خراسانده مشهوردر بوناحیه نك اکثر میوه‌سی هراته کیدر مشایخدن
سیف الدین باخرزی وابوسعید مالینی وزین الدین ابوبکر تایبادی که بونك قریه‌لرندن
برقریه‌یه منسوبدر ودمیه صاحبی باخرزی بوناحیه‌دندر زاوه هراته تابع برولایت
قصبه‌سی رطبراقدن محکم قلعه‌سی واللی پاره کویی واردر بعضیسنك صولری قنواتدن
کیمی خرده نهر اولوب محصولی غله وپنبه وابریشمدر میوه‌سی فراوان انکوری بی پایاندر
ربئس حیدریان شیخ قطب الدین انده یاتور زیارتکاهدر جام طقسان اوچ درجه طول
اوتوزالتی درجه عرضده باخرزدن ایکی مرحله شرق وجنوبه نیسابور نواحیسنده برمشهور
قصبه در ایکیوز قریه بوشهره تابع یازیلوب وافر باغی وباغچه‌سی وار میوه‌سی فراوان
یردر جمله صولری یرالتنده قنواتدن جاری اولور مولانا عبد الرحمن جامی بوشهردن اولوب
مشایخ کباردن زنده فیل لقب شیخ الاسلام احمد جامی نك مزاری انده مشهور زیارتکاهدر
جامك باباشیخی خربزه‌سی غایت لطیف اولور وجام قربنده پایۀ کوهده برچشمه واردر

قیش کونی صوبی کرم وتابستانده غایت بارد اولوب طوکار نیسابور شابور ذو الاکتاف
بناسیدر سابقا یری قامشلق ایدی مزبور کسدروب بنا ایتدرمکله نی شابور دینلدی
نزهه ده ایدر طهمورث یاپوب خراب اولدقدن صکره اردشیر کرمان ایله سجستان
اراسنده نه شهرنی بنا اتدی اوغلی شابور خراسان حاکمی ایکن اول شهری پدرندن
استدی ویرمدی شابور دخی غیرته کلوب بوشهری معمور قلدی ونه شابور تسمیه اتدی
لغت فرس قدیمده نه لفظی شهر معناسنه ایدوکی تاریخ خراسانده مسطوردر طقسان
یردرجه طول اوتوزالتی بوچق درجه عرضده برشهر معظم ومشهور وبلد معموردر سوادی
دوز یرده طولا وعرضا برفرسخ مسافه واقع اولمشدر عجم لساننده نشاور دیرلر سلفده
خراسان اقلیمنك قاعده‌سی ایدی اکثر صولری یرالتنده کاریزلر وهواسی صحیح اولوب
اکثر اوتی دیباس وترابی نقل ومحری پیروزه برمعتبر ولایتدر نهایه الارب‌ده مسطور اولدوغی
اوزره بونده برجنس مأکول طین اولورکه وجه ارضده غیری یرده یوقدر کاه رطلی بردیناره
صاتلور پیروزه معدنی دخی نیسابوره مخصوصدر اسمعیل سامانی بوشهره داخل اولدقده
تحسین ایدوب اکر بونك یرالتنده اقان صولری طشره اقسه ویریوزنده اولان مزبله
وجیفه‌لری یرالتنده اولسه بوشهره نظیر اولمازدی دیدی اهلی دخی غریب دوست
اولمغله معیوبلردر تنکه مرادی دیمشدر لا تنزلن بنیسابور مقربا ان الغریب بنیسابور
مخذول بوشهر سلفده اولان اوصافی مسالکده مسطور اولدوغی اوزره بنالری جمیعا
بالجقدر ایکی قسم شهر ربضی ایله جمله معمور اولوب جوامع وزندان محبوسان ودار الامارة
ربضده واقع اولمشدر زندان ایله سرای بینی ربع فرسخ قدر میدان لشکرکاه ایدی سرایی
عمرو بن لیث بنا ایلدی شارستانی دورت دروازه‌لو حصار اولوب انلره دروازۀ وزپول و
دروازۀ کوی معقلی دروازۀ قهندز پول تکین دیرلردی وقهندز شارستان طشره‌سنده
بنا اولنوب واروشنك دوری بری برینه متصل دروازه‌لو دیوار ایدی دروازه‌لری بونلردر
دروازۀ جنك که باغ وماوراء نهر طرفنه آچلور دروازۀ عقاب عراقه آچلور دروازۀ سربس
قهستان وفارسه آچلور وبوشهرك بازارلری ربضنده در معمور وممتد چارشولری واردر
جمله‌دن برینه بازار بزرك دیرلر مشرق سمتنه ممتد در کورستان حسینه نهایت بولور وبونك
صول قولنده دوشن طرفی دخی سرپل حسینه وارنجه ممتد بازاردر وچارشوسی کوچك میدان
حسینه قریبدر سرای واعمارت انده در بوشهرك صولری کاریزلردن اسواق وحمامات وخاناته
اوغراراندن طشره چقوب باغ وبستانلری سقی ایدر وبیوك ارماغی دخی واردرکه کویلرینك
مزارعن سقی ایدروبونده لطیف حریر قماشلر وانجه بزلر طوقنوب اطرافه کیدر لکن سکز
یوز اون حدودنده بوشهرده خسف واقع اولوب اکثر یری کوجدوکی تواتر ایله شایعدر
حمد الله ایدر بونك باروسنك دوری اون بش قولاج مربع ومحلاتی رقعۀ شطرنج کبی
طولی وعرضی سکز قطعه ایدی شابور بونك عمارتنه زیاده سعی ایلوب اکاسره عصرنده

دار ملك خراسان ایدی طاهریانه گلنجه خراسان حاکملری انده اوتوردیلر صکره طاهریلر
بلخ ومروده اولدیلر بنی لیث بو شهری کیرودار ملك قلدی التمیوز بشنده زلزله دن خراب
اولنجق حوالیسنده برشهر دخی بنا ایدوب نامنه شادیاخ دیدیلر بونك باروسنك دوری
التی بیك طقوز یوز قولاج ایدی التمیوز یتمش طقوزده اول دخی زلزله دن خراب اولدی
بر کوشه سنده برشهر دخی یاپدیلر حالا اول شهر باقی در بر طاغك اوکنده قبله جانبنده واقع
اولمشدر باروسنك دوری اون بش بیك قولاجدر صولری قبله طرفندن کاریز ایله کلور وآب
رود نیسابور شرقیسنده طاغدن کلور اول طاغ غایت بلند در شهردن ایکی فرسخ بعید
شرق طرفنده اولوب اول ایکی فرسخ یرده نهر مزبور اوززنده قرق دکرمن دونر وغایت
شدید الجریاندر طاغدن بش فرسخ شمالده انکنده چشمهٔ سبزدیرلر برلطیف صو واردر
آبی سبز رنکدر امیر چوپان اول چشمه کنارنده برکوشك بنا ایلمشدر جمعه کیجه لری اول چشمه دن
هایل آوازاشیدیلور معین الدین اید رسلفده بو کا ایران شهری دیرلردی خراسان شهرلرینك
اعظمی ایدی بشیوز بشنده غزغدری ایله خراب اولدی بو سببدن که ایکی خدام بری
بریله برخربزه ایچون نزاع ایدوب هر بری کندی مخدومنه واردی ایکی امیر غیرت جاهلیه یی
چکوب دوکشدیلر بری ترك طائفه سندن اوغوز قومنی کتوروب بری سلطان سنجر طرفنی
طوتدی ایکی عسکر دوکشوب سنجر بوزلدی واوغوز قومی شهری خراب اتدیلر صکره
بر زمعمور اولمش ایدی جنکیز خان زماننده کیرو تخریب اولندی ایندا جنکیز دامادی طغاجار
کلوب نهب وغارت ایدرکن اوق ایله اورولوب قتل اولندی شرف الدین امیر مجلس
حکم سلطان جلال الدین ایله نیشابور حاکمی ایدی جنکیز خانك هجومنی مقرر بیلوب تدارك
کوردی وقتاکه تولی خان بن جنکیز مرو شهری تخریبندن فارغ اولدی بو شهره توجه
ایدوب آغر عسکر ایله کلدی جنکیز ایسه دامادی قانی ایچون نیسابور خلقنی قتل عام
فرمان اتمشیدی ربیع الاخرك نصفنده محاصره ایلدیلر شرف الدین هر قبویه
اون ایکیشر بیك مسلح عسکر قویوب سکز کون علی التوالی جنك اتدیلر طرفیندن
چوق کیمسه دوشدکدن صکره امیر مجلس ائمه واعیان ایله چقوب تولی خانه
واروب امان دیلدیلر تولی امان ویرمدی وبونلری الیقودی ایرته سی شهر اوکنه
ایلدوب قتل اتدیلر ومغول لشکری سیل کبی حصاره اقوب یکباره حمله ایلدیلر
ایرته سی صباح اولنجه خرب وضرب اوزایوب خندقه کیردیلر وبرقاج یردن دیواری
دلوب اون بیك قدر مغول باروپه چقدیلر مسلمانلر مأیوس اولوب ماللری
وعياللری اوزرنده اولنجه قتاله عزم اتدیلر وجنك ایتمکه طاقتلری قالمنجه
دوکشوب جمعه ایرته سی وقت زوالده آفتاب اعمار مسلمانان زواله ایروب مغول
عسکری دورت کون کیجه کوندز قتل ونهب وغارته قویولدیلر انجق دورت یاجی کیمسه
قالدی کدیلری کوپکلری بله اولدردیلر باروسنی واولرینی جمله بیقوب یرایله برابر ایلدیلر

اون کره یوز بیکدن ارتق آدم شهید اولدوغنی اون ایکی کونك حسابله بلدیلر اهل اسلام
بو واقعهٔ هایله استماعندن ماتم کربلایی تجدید اتدیلر حاصلی بو شهر اوچ کره زلزله دن
خراب اولدی وبشیوز بشنده بردفعه غز استیلاسی ایله بعده مغول تخریبی ایله خراب
اولوب کیرو تدریجله یرینه کلدی مشایخدن ابو حفص حداد وابو عثمان خیری وحمدون
قصار وابو علی دقاق وابو القاسم نصرآبادی وابو محمد مرتعش وابو حمزه وابو بکر فرا
وفرید الدین شیخ عطار ومحدثیندن امام مسلم وحاکم وسائر ائمه دن جوهری وثعلبی
وواحدی وثعالبی وشیخ رضی ونظام اعرج وعمر خیام وکاتبی شاعر ومیر حسین معمایی
ومحمد مؤمن بو شهر فضلاسندن عد اولنورلر سبزوار نیسابورك یکرمی فرسخ یرده برناحیه
وقصبه در سکسن سکز درجه طول اوتوز التی بوچق درجه عرضده واقع اولمشدر بوندن
اقدم ناحیه نك قصبه سی خسروجرد ایدی که قصبهٔ بیهقدر صکره سبزوار اولدی
بیهق مزبور ناحیه ده برقاج پاره قریه در بیوکی خسروجرد ایدی اندن کیجك سبزوار
قصبه سیدر یو تقویمده ذکر ایدر نزهه ده دخی اویله یازار هواسی معتدل بازاری محکم وواسع
شهردر حاصلی غله وبر زمیوه وانکور درقرق پاره قدر قریه بوکا تابع اولور جمله خلقی شیعی
وامامی در تاریخ مبارکشاهی ده مسطوردر که سلطان محمد خوارزمشاه زماننده سبزوار خلقی
رفض ایله معاتب اولوب حضورینه واردیلر وانکار ایلدیلر پادشاه انلره ایتدی سوزکزده
صادق ایسه کز ایچکزدن برابو بکر آدلو کمسه کتورك بونلر خیلی تجسس ایدوب بولامدیلر
آخر ابو بکر آدلو کمسه بولوب کتوردیلر سلطان محمد ایتدی بو نه مرده ونه زنده در بونلر دیدیلر
پادشاهم معذور اولسون بزم ولایتمزده ابو بکر بوندن ایو اولمز مولانا ابو قصبه یی مثنویده
برخوش نظم ایلمشدر بو سبزوارك میدانی برجای لطیفدر که جنت یا التنده یا اوستنده در
دیرلر حالا شهر اورته سنده میدان دیو سفید دیمکله مشهوردر امام بیهقی
ویمین الدین طغرائی وابن یمین وامیر شاهی بو دیاردن کبارندن عد اولنورلر
ترشیز معین الدین خراسان شهرلرندن برشهر لطیف یازار حمد الله قهستاندن
عد ایدر خلقی جلادت وسفا کلکله معروف بر کوچك شهر وکرمسیردر برمتین
حصاری واردر بهمن بن اسفندیار بنا ایلمشدر صولری کاریزدن جاری اولور قریه لری وافردر
غلات ومحصولاتی وافردر میوه سی خصوصا انجیری واوزومی وملیسی ناری ایو اولور
حریر دخی جملهٔ محصولاتندندر بونك ناحیه سنده کشمیر نام بربیوك قریه واردر انده
اصلا زلزله اولمازدیرلر وبو ترشیز توابعنده برقاج محکم قلعه لر واردر قلعهٔ منکال قلعهٔ
پردار قلعهٔ مجاهد آباد قلعهٔ آتشکاه بو ولایتك غله سی ومیوه سی نیسابور وسبزواره
کیدر جوین ضم جیم وفتح واو ایله معرب کوان در نیسابور ناحیه لرندن برناحیه در
قصبه سنه ازادوار دیرلر باغلی باغچه لی یردر بو ناحیه نك طولی اوچ مرحله
وعرضی برمیل قدر اولوب طقسان ایکی بوچق درجه طول اوتوز یدی درجه عرضده

دوشر نیسابور نواحیسندن بر ناحیه در قریه لری بری برینه متصل وصولری قنواتدن
بستانلری وافر بردر ائمۀ شافعیه دن امام قشیری وامام الحرمین وکباردن خواجه شمس الدین
محمد صاحب دیوان وعطاملك ومعین الدین بو ناحیه یه منسوبلردر حمد الله ایدر جوین
بیهقدن اقدم بیهق حدنه داخل ایدی حالا مستقل ولایتدر بحرآباد که اول ناحیه قصبه لرندن
بر لطیف قصبه در انواع ثماری خصوصا انکوری وافر اولور شیخ سعد الدین حموی وشیخ
رضی الدین علی لالا انده مدفونلردر اسفراین طقسان بر بوچق درجه طول واوتوز یدی
بوچق درجه عرضده نیسابور نواحیسندن بر بلده در مهرجان دخی دیرلر کثرت نفعی
ولطافت آب وهواسی وطراوت چمنزاری جهتندن کسری مهرجان تسمیه ایلدی زیرا بونك
هر کونی سائر دیارلر مهرجانی کونی کبیدر دیدی مهرجان ایسه نوروز بهار فصلی الطف اوقات
فصولدر حمد الله ایدر اسفراین بر شهر وسطدر مسجدنك توچدن بر بیوك کاسه واردر که
دوری اون ایکی ذراع خیاطی در اندن بیوك کاسه اشلندیکی معلوم دکلدر و بو قصبه نك
جانب شمالنده بر محکم حصاری واردر بر نهر صغیر قلعه دبندن جاری اولور اللی پاره قدر قریه
بوکا تابع اولوب جوز اشجاری وغله وانکوری محصولی وافر النور ائمه دن ابو اسحق اسفراینی
ومشایخدن نور الدین بن عبد الرحمن اسفراینی ومتأخرین دن عصام الدین وشیخ ازری
بو شهره منسوبلردر امین احمد ایدر اسفراین غایت واسع ولطیف ولایتدر تمام ممالك
خراسانده اسفراین وقاین ایکی سرکاردر که انلره ایر راولمز اما اسفراین آب وهوا لطافتی
جهتندن قاینه غالبدر میوه سی غایت خوب اولور خصوصا امرودی اطرافه ارمغان
کیدر و بونك غایت قدیم چنار اغاجلری واردر بر لرکه چوغی نوشروان زماننده دیکلمشدر
جاجرم اسفراین قرینده طقسان بر درجه طول واوتوز یدی بوچق درجه عرضده بر شهر
وسطدر نیسابور ایله جرجان اراسنه دوشر اطرافی ایکی مرحله بر زهرکیاه اولمغله لشکر
بیکانه دخولندن امین اولوب فترتلرده مصون ومحفوظ قالمشدر و بر حصاری واطرافنده
ناحیه سی واردر غله ومیوه ایله محصولدار در خبوشان نواحی نیسابوردن استوا ناحیه سنده
خراسانك معتبر قصبه لرندندر خوجان دخی دیرلر هلاکوخان تجدید ایدوب ارغون
خان شنلکنی زیاده قلدی آب وهواسی لطیف بر در غله سی ومیوه سی ابو اولور ائمه دن نجم الدین
وابو البرکات بوکا منسوبدر حمد الله نزهه ده کلات نام بر قلعه ودبنده حرم نام بر قصبه ومریتان
نام بر شهر صغیر دخی یازار نیسابوره اعمالندن اولمق او زره بونلرك اقار صولری و باغلری و برقاج
پاره قریه توابعی واردر دیر تمه تقویمده وغیریده خراسانك باقی شهرلری بونلردر
دندانقان طقسان بش بوچق درجه طول واوتوز یدی درجه عرضده مروشاهجاندن ایکی
مرحله سرخس یولی او زره بر قصبه در قطنی وحریری بر مرتبه چوق اولور که انکله مثل
ضرب ایدرلر سرمقان جرمقان دخی دیرلر اسفرار قرینده بر قصبه در ترمددن
التی مرحله جنوبه دوشر شرقه میاله وصفانیان ایله بونك اراسی یکرمی ایکی فرسخدر

قرینین مرورود واد بستنده بر قصبه در برکدین دخی دیرلر طقسان یدی درجه طول واوتوز سکز
درجه عرضده اولوب مرورود بوندن دورت مرحله در مروالرود طقسان دورت درجه
طول واوتوز سکز درجه عرضده مروشاهجاندن قرق فرسخ شماله باغلی باغچه لی آب وهواسی
لطیف بر شهر در یانندن بر نهر اقار اوزرنده شهرك بوستانلری وباغچه لری واردر صقی ایدر
و بونك غرب طرفی اوچ فرسخ بر صحرادن کچیلوب طاغه واربلور قصر احنف بوندن بلخ یولی
او زره بر مرحله یرده بوکا تابع اقار صولی باغلی یردر صاغان بونك قریه لرندن بر بیوك قریه اولوب
چاغان لفظندن تعریب اولنمشدر و بونك غربیسی مفازه در امام صغانی بو قریه یه نسبت
اولنور فراوه طقسان درجه طول واوتوز طقوز درجه عرضده خوارزم جانبنه دوشر بر قصبه در
رباط فراوه دیرلر مأمون خلافتنده عبد الله بن طاهر اوغوز قومنی دفع محافظه سی ایچون
بنا ایلمشدر قریه لردن آیرو یرده انجق بر چشمه سی واز اجق بستانلری واردر محمد ثینیدن امام
فراوی بوکا نسبت اولنور سیرزان طقسان ایکی درجه طول واوتوز التی درجه عرضده
بر بلده در بوزجان طقسان اوچ درجه طول واوتوز التی عرضده نیسابور اعمالندن دورت
مرحله یرده بر بلده در هراة ایله نیسابور اراسنه دوشر بفشور افتح باوغین ایله طقسان التی
بوچق درجه طول واوتوز التی بوچق درجه عرضده مرو ایله هراة اراسنه دوشر بر بلده در ترابی
هواسی صحیح مفازه ده صعبی قویولردن اولوب قصبه سنه کون و بوکا نسبتده بغوی دیرلر
امام بغوی بوندندر کشمیهن طقسان یدی درجه طول واوتوز التی بوچق عرضده مروشاهجان
اعمالندن بر قریۀ کبیره در اندن بش فرسخ بعید مفازه کنارینه دوشر قوری اوزومی
مشهور در اطرافه کیدر قبادیان نواحی بلخدن بستانلری چوق بر ناحیه در قوادیان دخی
دیرلر فاریاب باریاب معربی در سکسن طقوز درجه طول واوتوز یدی بوچوق عرضده بلخ
نواحیسنده جورجان ناحیه سنده بستانلری چوق بر بلده در باخدن یکرمی ایکی فرسخ
مسافه یره دوشر بوکا نسبتده فریابی وفاریابی دیرلر ماوراءالنهر فارابندن فرق ایچون زم
تشدید میم ایله طقسان طقوز درجه طول واوتوز یدی بوچوق عرضده جیحون کنارنده
قریبسنده سرحد خراسان بر بلده در اوجوزاق بر اولوب خلقی وقریه لر اهالیسی مواشی
بسلمکله مقیدلردر دوه وقیون بو یرده وافر اولور آمل شط بوندن غرب وشماله دوشر آمل
طقسان یدی بوچوق درجه طول واوتوز سکز بوچوق درجه عرضده نهر جیحون کنار
قریبسنده ایکی میل یرده بخارا سمتنه دوشر بر بلده در آمو دخی دیرلر حالا نهر جیحون بوکا اضافتله
آمو صویی دیکله مشهوردر آمل شط دخی دیرلر جیحون بوندن یکوب غرب وشماله خوارزمه
کیدر غرجه نزهه ده طقسان طقوز درجه طول واوتوز التی بوچوق درجه عرضده اللی پاره
قریه یی مشتمل بر ولایت اولمق او زره یازارکه غرجستان دیدکلری ولایتدر محکم صعب
طاغلری وچوق عقبه لری ومتین حصارلری واردر الما امرود انجیر اناری ابو اولور خلقی غلیظ
الطبع اشخاصدر کالف کنار جیحونده بر کوچك قصبه در آب وهواسی خوب میوه سی فراوان

يازيلور جيحون بوننده اوج بيك قولاج عريض اولور ديو حمدالله ذكر ايدر ومروشاهجان
بواحيسنده اسفوران وبسازان نام كوچك شهرلرى دخى يازار لكن تقويمده يوقدر مملكت
ن قهستان معرب كوهستاندر تقويمده مسطور اولدوغى اوزره نيسابور وهراة واصفهان
يزد ارسنده بر بيوك ناحيه اولوب قصبه لرى سيرك وبرى برندن بعيد اراليرى مفازه در صولرى
برقاچ كاريز واقنوتدندر خارجده آقار صويى يوقدر نزهه ده ايدر بونك حدودى مفازهٔ خراسان
وماوراء نهر وكابله اولاشر حقوق ديوانيه سى مملكت خراسانده داخلدر ودار ملكى
شهرستاندر تون وقاين وخوسف وجنابد ارمعظم بلادى عد اولنور ديمشدر شهرستان
قتح رايله طقسان بر بوچق درجه طول اوتوز طقوز درجه عرضده خراسان ايله خوارزم
اراسنده نيسابور سرحدى بر بلده در رباط شهرستان ديرلر مأمون خليفه عصرنده عبدالله
بن طاهر بنا ايلدى امام محمد شهرستانى بو بلده يه منسوب اولان فضلادندر قاين طقسان
دورت درجه طول اوتوز اوج درجه عرضده مفازه كنارنده قصبهٔ قهستاندر قريه لرى پريشان
صويى قنواتدن بستانلرى آز شهردر اصفهان ايله نيسابور اراسنده دوشر طبسه قريبدر
حمدالله ايدر بيوك شهر اولوب محكم حصارى واردر اكثر اولرنده سردابلر ايتمشلر در هواسى
معتدل وحاصلى غله وميوه در زعفرانى چوق يردر اكثر خلقى بيجى سپاه طائفه سى
اولوب سلاح قوللنورلر يازدن قرق كون يجد كه زراعت ايدرلر وافر حاصل ويرراوتى
حيواناته غايت يرار تقويمده قهستان بوندن عبارتدر ديو يازار طبس فتح طايله خاور زمينده
قهستان بلادندن برى برينه قريب ايكى بلده در طقسان ايكى بوچوق درجه طول اوتوز
اوج درجه عرضده دوشر برينه طبس مينان ديرلر هواسى كرمسير آبى كاريزلردن بر كوچك
شهردر غله سى يتمش كون صوايچر بونك اطرافنده يدى كونلك يول بر ير واردر كه انك
طيراغندن بورجق قدر بر كيمسه يسه قتالدر فى الحال مرد اولور انك قربنده بر قويى واردر كه
زمستانده آكا وافر صو آقار وتابستانده طاشوب مزارعى سقى ايدر و بر قويى دخى واردر كه
ايچنده ماه شكلى كورلور برى دخى طبس كيلكى در مفازه كنارنده ترمذدن بر مرحله غربده
نيشابور ايله اصفهان اراسى دوشر بر كوچك شهردر ايكيسندن دخى وافر حرير جلب
ايدرلر بوندن يزديدى مرحله يردر بونك هواسى غايت كرم اولوب خرماسى وترنجى
چوق اولور خراسانده اندن غيرى يرده بو ميوه لر اولوردكلدر بونك صويى برچشمه دندر كه
ايكى دكرمن يورودر ومحكم حصارى واردر اطرافى علفزار دكلدر برقاچ پاره
كوى بوكا تابع اولور تون طقسان ايكى درجه طول اوتوز بش بوچق عرضده قاين
قربنده مشهددن ايكى مرحله جنوبه كرمان يولى اوزره بر شهر وقصبه در حمدالله
ايدر سلفده بر بيوك شهر ايدى حالا وسطدر بو شهرى وضع ايدن بويله ايتمش ايدى كه
حصارى اورته ده اطرافنى بازار احاطه ايدر واولرى دخى بازار اطرافنى وباغلرى
خانه لرى وتارله لرى باغلر احاطه ايدوب غله زار اطرافنه خندك وبندلر كسمشلر ايدى

يغموز

يغموردن طولوب قورودقلرى خربزه اكرلر غايت ايو اولوردى بو شهرك هواسى معتدلدر
صولرى كاريزدر غله وميوه وابريشيم محصولى وافر اولور نتيجه بو دخى تون كبى بر قصبه در
جنابد كنابد دخى ديرلر بر كوچك شهردر بر محكم حصارى واردر قومدن برديه باشنده انكى
باغلر وقريه لردر صويى كاريزدندر دورت فرسخ يردن كلور جنوبدن شماله ايكى طرفنده
بر باشنده بر نهايتنده بر قلعه بنا اولنمشدر برينه حواسر برينه درجان ديرلر بو ولايت
حاصلى غله وميوه در حريرى وافر اولور دشت بياض بر ولايتدر قصبه سنه فارس ديرلر
جنابد وتونه نسبت ييلاقدر جوز وبادم كبى ييلايمشلرى اولور بير چند بر قصبه در زعفرانى
وافر وغله سى آز اولور برقاچ پاره قريه سى واردر ميوه دار در خوسف بر كوچك شهردر
ياندن بر نهر آقار برقاچ قريه دخى بوكا تابعدر صويى كاريزدن ايچرلر زيركوه بر ولايتدر اوچ
قصبه سى وار برينه اسعدن برينه را ابر برينه شارحت ديرلر غله سى حريرى پنبه سى
وافر اولور ميوه سى دخى چوقدر صويى كاريزلردندر قلعهٔ درة قاين قربنده بر محكم قلعه در
بالاسندن بر چشمه آقار عنابى وافر اولور غله ايله محصولدار در لكن ميوه سى اوقدر دكلدر
مومنا باد برقاچ پاره قريه يى مشتمل بر ولايتدر محكم قلعه سى واردر ملاحده بنا ايلمش
ايدى غايت متين حصاردر بونلر نزهه ده مسطور اولان قهستان توابعى اون التى
ولايتدر تقويمده زوزن وانك قربنده نيابد نام بلدى قهستاندن يازار بونك صولرى
قناتدندر ديرلر لكن زوزنى خواف اتباعندن يازان معين الدين تابع اولدقى زيرا اول
يرلودر ذكر مفازهٔ خراسان مسالك صاحبى ايدر بيابان خراسانك شرقيسى حدود
مكران وبر مقدارى حدود سيستان جنوبى كرمان و فارس وبر مقدارى اصفهان وشمالى
حدود خراسان وبر مقدارى سيستان وغربى حدود قومس ورى وقم وكاشان ايله
محدوددر پس بو مغازه اطرافنده كرماندن حبض وروذ وترماشير وقهستاندن
طبسين وقاين وقومسدن دامغان وسمنان وفارسدن ماپين ويزد وعراق عجمدن
اصفهان وقم وكاشان ورى نام شهرلر واردر حمدالله ايدر بوچول ومغازه نك ابتداسى
قزوين قريه لرندن سوهقان نام قريه درا ندن هرمزه اولوب حد هرموزه وكنار درياى عمانه
وارر وكند يكه عريض اولور جنوبى ساوه وقم وكاشان وزوارن ومايين ويزد وكرمان
ومكران سنورلرين يحوب دريايه منتهى اولور شمالى رى وقومس وخراسان
وقهستان وزوال وسيستان سنورلرينه اوغرايوب دريايه اولاشر اوچنجى اقليمدندر
طولى دورتيوز فرسخ مسافه اولور عرضى بر ايكى فرسخدن باشليوب نهايتى كناردرياده
ايكيوز فرسخى بحر بو مفازه سكانى كرچه سائر مفازات اسلام سكانندن ازدر لكن قطاع
طريق وحراميسى سائر مفازه لره غالبدر صاحب مسالك ايدر بو قومك بنا ومنزللرى نادر
اولوب باديه سكانى كبى خبايله قونركوچر اولوطائفه در و بو كا سالك اولان دليلسز كتمك
ميسر دكلدر زيرا اطرافى مختلف اقاليمه پيوسته اولمغله مجمع اشراردر قچان بر اقليمك حدنده

اقليم

قسماداپلیوب کاربان اورسه‌لر اقلیم آخر حدودینه تجارلر اوغریش یوللری واردر هر کس
بلمز وکاربان کتملو اولنمه راه معروفدن کیدوب صو اولمیان یوله کیدرمز امادزدانک کزلو
صولری ومخفی مجمع یرلری واردر الدقلری امتعه‌یی انده صقلارلر جمله‌دن بری کوه کرکس دیدکلری
طاغدرکه اطرافی بیابانلردر ایکی فرسخ احاطه ایدر آب بیده دیرلر اول طاغک برصویی واردر
وبو بیابانده هواسی لطیف جابجا قریه‌لر واردر سیستان یولی اوزرنده سپنج نام برکوچک قصبه
دخی انلردن عد اولنور لکن کرمانه تابعدر واصفهاندن نیسابور یولی اوزرنده جرمق دیرلر اوچ پاره
قریه واردر جرمه معبیدر چشمه‌سی وخرما اغاجلری وذروع ومواشیسی واردر حمدالله
قولنجه طبس کیلکی وکهبانان واردر شیربنا اتدیکی شهر بو مغازه شهرلرندن عد
اولنور کنارلرنده اولاندن غیری مسالک بیابان بو بیابانده معروف اولان یوللر برقاچ یولدر
بری اصفهاندن ری شهرنه بری کرماندن سیستانه وبری فارس وکرماندن خراسانه
جمله سکز یولدر راه اول ریدن اصفهانه کیدر اقرب طریق بودر دره ل ۱ ایکی فرسخی
چولدر وبر بکجین نام محل ل ۱ بونده صوقویولری وار صویی شوره‌در ویردن طشره برکه‌ده
یغمور صویی جمع اولوراندن استعمال ایدرلر کاج ل ۱ جمله بیابانده‌در قم خ ۲ قریه
کران ل ۱ قاشان ل ۲ معموردر کار بیابانه کیدیلور رباط بدر ۲ اللی خانه‌یی مشتمل
حصاری واطرافنده مزارع ومراتعی واردر بو یولک بعضیسی چولدر رباط علی بن رستم ل
۱ کار بیاندن کیدیلور بو چولک حدی کرکس کوهنه متصل اولور کوه مزبور
صوللو قالور سیاه کوه صاغ قوله دوشر یول ایکیسی اراسندن چکر مابین طقوز فرسخ
مسافه‌در رباط مزبورده حصار اولری نوبت ایله بکلرلر قربنده برقریه وبر برکه واردر اندن
اصفهان ل ۱ جمله اون منزل اولور راه ثانی مابین خراسانه کیدر مزرعه ل ۱ چول
کنارنده اقار صویی واردر جرمه ل ۴ هر ایکی فرسخده برایکی کنبد وبر برکه واردر نوحانی ل ۴
هر اوچ دورت فرسخده بر کنبد وبر برکه واردر رباط حوران ل ۱ بردسیر ل ۲ نیسابور ل ۵ طبسه
اوچ فرسخ قریب یرده بر بیوک قریه واردر جمله یول اون یدی منزل اولور راه ثالث راه
شوره دیمکله معروفدر کرماندن خراسانه کیدر شور برخصوص صونک و منزلک
اسمیدر چولک کرمان حدنده‌در ل ۱ چشمهٔ معزل ل ۱ بوندن صکره ارتق شنلک یوقدر منزل
عمر بن سرح ل ۱ بونده قزل طپراقلو برعظیم مغاک واردر نذل ل ۱ بونده برقاچ کنبد بنا
اولنمش وبرصو قیوسی قازلمشدر منزل ابو نده برحوض واردر که یغموردن طولار خراسان
یولی بوندن صاغ قوله کیدر درخستان خادیرلرکه بو اغاجلرده آدم صورتنده یتمش
برنوع درخت اولور آب شور ل ۱ برکه خ ۴ بو برکه دخی یغموردن طولار بیوک برکه‌در
راه رابع راه راون‌در کرماندن سجستانه کیدر راون ل ۱ کرمان حدنده‌در
بدجوی ل ۱ برازاجق صویی اقار سوددوار ل ۱ رباط ویرانه ل ۱ بونده
حرامیلر اکسک دکلدر دیر برقان ل بر رباطدر بکرمی خانه‌یی وبردکرمنی مشتمل اولوب

ضعیفجه صویی اقار اپاغنده اکین اکرلر وخرما اغجلری بتر کنبدلر خ ۲ صویی اقار
وخرما اغجلری وار لکن مسکون دکلدر اکثر حرامیلر مجمعی‌در ترشک ل ۱ بوزمینده ایکی
فرسخ یرده بر برکه وکنبد یاپلمشدر تیرشکده برلطیف صونک اسمیدر چور ل ۱ بست ل ۲
جمله یدی منزل اولور راه خامس راه خبیص‌در کرماندن قهستانه کیدر خبیص چول
کنارنده کرمان شهرلرندن برشهردر دوارق ل ۱ خرابه وبی آبدر شور ل ۱ برواسع صحرادر
اکثریا غموردن سیل صولری بولنور که ارسل ل ۱ برکوچک طاغدر چولده واقع اولمش
حوض ل ۱ بو یول مخوفدر رباط چشمه ل ۲ بو منزلده اقار صو واردر ایکیوز قدر نفر بکجیلری
بو مقامی محافظه ایدرلر برمقدار مزرعه‌سی دخی واردر بوندن ایکی فرسخ قدر خراسان
طرفنه کیدلسه خرده وسیاه طاشلی برزمینه وارلیور دورت فرسخ طاشلقده کیدیلور
وبوندن خارج بعض یرلر خرده بیاض وبعض یرلر خرده وبشل طاشلیدر کوکور ل ۱ برمعمور
قریه‌در کوهستان حدنده اندن خوست ل ۲ جمله طقوز منزل اولور راه سادس راه
یزددر خراسانه کیدر جیز ل ۱ اقار صویی وبرکه‌سی واردر لکن مسکون دکلدر حوان ل ۱
چولدر لکن ایکیوز خانه‌یه قریب صحرانشین خرکاهلو قونارلر مواشی ومزرعه‌لری واردر
پل سیاه وسفید ل ۱ شنلکی یوق برکه‌سی یغموردندر سباعید ل ۱ دورتیوز قدر خانه‌لو
اقار صولو برقریه‌در پشت بادام ل ۱ رباط محمد ل ۱ ریک بیابان ل ۱ بونده بر کاربان سرای وبر
حوض واردر یغموردن طولار لکن مسکون دکلدر رباط کوران ل ۱ کارکیر متین بنادر بش الی
کیمسه مقیم اولور اقار صویی واردر رباط کره ل ۱ زاد آخرت ل ۱ کاربان سرایی وقیوسی
واردر مسکون دکلدر اندن بستاداران ل ۱ اوچیوز خانه‌لو اقار صولی برقریه‌در مزارعی
وار صویی قنواتله کلور ده دیر ل ۱ بشیوز خانه‌لو برقریه‌در اقار صویی ومزارعی وار
دادویه ل ۱ بر کاربان سرایی وقیوسی وار لکن مسکون دکلدر رباط زنکی ل ۱ بونده اوچ
دورت نفر مقیمدر اقار صویی واردر آستلشت ل ۱ برکه‌سی وکاربان سرایی واقار صویی وار
مسکون دکلدر برسیر ل ۱ حدود نیسابوردر اندن ایکی فرسخ مسافه‌ده برحوض بنا اتمشلر
یانده خانی واردر جمله اون التی منزل اولور راه سابع راه نودر نرماسیردن رستان ل ۱
برقریه‌در خرما اغجلری وار چول کنارنده اندن اوته شنلک یوقدر چشمه سراب ل ۱ ده
سلم ل ۴ برقریه‌در بودورت مرحله جمله بیابانددر هراه ل ۲ بو یول سکز منزل اولور
راه ثامن سیستان یولیدر نرماسیردن حدود کرمانده سبیج ۵ سیستان ل ۷ بو یول
اون ایکی منزل اولور ذکر انهار وجبال خراسان بو اقلیمک انهار وجبالی ازدر مشهورلری
بونلردر نهر مرغاب بوکا آب زربق دخی دیرلر زیرا زربق نام قریه‌ده قسمت اولنور مرغاب
وبادغس طاغلرندن چقوب مرو الروده کلور وبعض بلاد خراسانی کچوب بحر خزره دوکلور
آب سجر جبال سجردن چقوب نیسابوره کلور نواحیسنده بعض یرلری سقی ایدر
طولی اوچ فرسخدر آب شوره رود نیسابور ولایتی اورته‌سندن کچوب ایکی طرفنده اولان

طاغلرك صولری دخی آقا قاریشر وجمله ولایتك مزارعنی سقی ایدر آب درباد که درباد
طاغندن چقوب بهارده فضله سی شوره یه دوکلور آب خرو حدودنیشابورده طاغلردن
چقوب شوره یه ریزان اولور کوه کابد و رند ولایت قوهستانده ایکی کوهدر فردوسی
انلری ذکر ایدر کوه کلستان طوسده درانده ایوان کبی برغار ودهلیز واردرکه برمسافه
کتدکده آیدنلغه چقیلور برخیطره کبیدرو برچشمه اقوب صویی سنك اولور کوه شتان
حدودجاجرمده درانده برشکاف واردرکه ایکی دکرمن دوندورر صوچقوب اقارمسالك
ممالك خراسان نیسابوردن هراته دیه تایبادخ ٧ بونده راه سرخس آیریلور صوله
کیدراندن رباط بدلعی خ ٥ دیه فرهاوان خ ٧ دیه سعیدآباد خ ٧ دیه خسروخ ٥
شهرلوح کان خ ٧ بوندن قاین وسرخس وباخرز یوللری آیریلور دیه کلاباد خ ٦ کوشك
منصورخ ١٠ شهر فوسنج خ ٦ هراة خ ٨ جمله التمش سکز فرسخ اولور دامغان
هراتدن یوزقرق بش فرسخ اولور رامین یوزطقسان برفرسخ سلطانیه ایکیوزاللی برفرسخدر
نیسابوردن ترشیز قهستانه طریق رباط سدی خ ٥ رباط نورخاخ ٤ چاه سیاه خ ٢
دیه دانه خ ٥ بومنزله یدی پاره معمور قریه واقارصولر واردراندن دیه بمروخ ٤ ترشیزخ ٧
ترشیزدن تون خ ٢٥ وقاین خ ٣١ وشهرلوح کان خ ٣٦ هراتدن مروه طریق سکاباد
خ ٥ بادغیس خ ٥ بعره شورخ ٨ تون خ ٥ مرغزاردن خ ٥ بوسرود خ ٥
مروالرود ٤ پس هراتدن مروالروداوتوزیدی فرسخ اولوراندن قصبهٔ احنف خ ٥ حوراب
خ ٤ اسدآبادخ ٦ فرسی خ ٧ حتابادخ ٥ مهدی آبادخ ٧ فارس خ ٦ شهرمروخ ٧
مروالروددن مروقرق سکزفرسخ اولورسرخسدن بلخ یولیله جیحونه حد ایرانه وارنجه
طریق رباط جعفری خ ١٠ میل عمری خ ٧ رباط بونعیمی خ ٧ آب شورخ ٥ بومرحله
قومسال وبیاباندر اقارصو بولنماز آب شوروهند وخ ٥ مرالرود خ ٥ جمله اوتوزبش
فرسخ اولوراندن رباط سلطان خ ٧ دیه کوجابادخ ٥ بویولده صاغ قوله دوشر شهر
طالقان خ ٦ کوجاباددن آب کرم خ ٧ کبوترخانه خ ٥ مسجدرازان خ ٧ استانه خ ٧
شهرفاراب ایکی فرسخ بوندن صاغه دوشر استانه دن رباط کعب خ ٦ شهر شبورقان
خ ١٠ آستانه دن شبورقانه کلنجه اقارصو یوقدر شبورقاندن دیه سلباآن خ ٢
شهربلخ خ ٢ جمله مروالرود دن بلخ التمش ایکی فرسخ اولور وسرخسدن یوزیدی
فرسخ اولورنیسابوردن یوزقرق فرسخ اولوردامغاندن ایکی یوزیکرمی دورت فرسخدر
رامیندن ایکی یوزیتمش سکزفرسخ اولورسلطانیه دن اوچیوزاوتوزدورت فرسخ اولوربلخدن
آسیاکردخ ٦ اندن ترمدجیحون خ ٦ نیسابوردن حد قومسده اسدآبادقربنده کردان
قریه سی یدی منزل اندن دامغان بش منزل نیسابوردن سرخس التی منزل اندن مروالتی
منزل اندن آمل که کارجیحوندر التی منزل نیسابوردن اسفراین بش منزل نیسابوردن
پوشنك دورت مرحله اندن هری بر مرحله هراتدن اسفران اوچ مرحله اندن دن ایکی منزل

قایندن

قایندن هری سکز مرحله مرودن هراة اون ایکی منزل مرودن باورد التی مرحله ونسا
دورت مرحله هراتدن مروالرود التی منزل هری دن سرخس بش منزل بلخدن کار
جیحونه ایکی منزل بلخدن اندرابه طقوز مرحله بامیان اون مرحله اندن غزنه سکز مرحله
بلخدن بدخشان اون اوچ مرحله وخوارزم یکرمی برمرحله در نیسابوردن یوزکان دورت
مرحله اندن مالن که مالن هری دکلدر برمنزل اندن جام برمرحله اندن بشکان برمرحله
اندن صوله زوزن برمرحله اندن قاین اوچ مرحله اندن کیدرم تابع نیسابور برمرحله اندن
ساین ایکی مرحله نیسابوردن خسروکرد دورت مرحله نیسابوردن خاوران برمرحله
اندن مهرجان ایکی مرحله اندن اسفراین ایکی مرحله بلخدن خلم ایکی منزل والین ایکی
منزل بلخدن بغلان التی مرحله وکه برمرحله وشبورقان اوچ مرحله اندن فاراب اوچ مرحله
وطالقان اوچ مرحله اندن مروالروداوچ مرحله در قایندن زوزن اوج مرحله وطبسین
ایکی مرحله وچون برمنزل اندن خوست برفرسخدر هراتدن نیسابور ومروسجستان
اون برمنزلدر بلخدن فرغان اوتوز مرحله وری اوتوزمنزل غربه وسجستان وکرمان
اوتوز مرحله جنوبه وخوارزم اوتوزمرحله شماله دوشر وکرو بلخدن مولتان اوتوز مرحله
وکابل یکرمی مرحله وبخارا اون ایکی منزلدرارادہ شهر یوق کویلر واردر بعضلر ایدر
بلخدن کابله طغری یول بش مرحله دراوچی چولدر و بلخدن شبورقان ایکی منزل
مرواون ایکی منزل ومرودن نیسابور وهراة وبخارااون ایکیشر مرحله در سرخسدن
نساشماله یکرمی سکز فرسخ ونیسابور بش منزل مرودن ابیورد غربه اوچ منزل اندن
نسا برمنزل نساء خوارزم شرقه سکز مرحله درطوسدن نیسابورونسا ایکیشر مرحله
وجام اوچ مرحله غرب وشماله دوشر مروالروددن بخارا یدی منزل شرقه دوشر احوال ملوك
خراسان معین الدین سکزیجی روضه ده عبدالرحمن فامی کتابندن نقل ایدرکه سلفده
خراسان والیلری هراتده مقیم اولوب سائر بلادده توابع ونواب کوندررلردی هجرتك
یکرمی طقوزیجی سالنده هراة صلحله النوب مرودخی اول سالده اسلامیان الینه کیردی
برسنه صکره نیسابور النوب عبدالله بن عامر خراسانه کلدکده انده مقیم اولدی وجنکله
فتح ایلدی خراسانك اکثر شهرلرینی مزبور عبدالله الوب صکره سعید بن عثمان بن
عفان والی اولدی ایکنجی دفعه عبدالله بن عامر کیرو خراسانه کلوب بر زمان حکم ایلدی
بعده حکم بن عمرو غفاری وعبد الله بن زیاد وعبدالرحمن بن زیاد وسالم بن زیاد وعبدالله
بن حازم سلمی قتیبه بن مسلم ایامنده اون سنه خراسانه حاکم اولدی بعده امیه بن عبدالله
قرشی دورت سنه واوغلی یزدویزدك برادری فضل بن مهلب حکم ایلدی بعده قتیبه بن
مسلم ایکی سنه حاکم اولوب طقسان التی تاریخنده قتل اتدیلر بعده وکیع بن اسود برآی
وکیع ویزید بن مهلب عامل عراق ایکن خراسانه کلوب برآی اوتوردی واوغلی مهلبی عامل
خراسان قلدی التی آیدن صکره عقبه بن الحواج حارثی کلوب بر بیل ایکی آی سوزدی

عبد الرحمن بن نعم ابادی یی برینه قویوب کندی عمر بن عبد العزیز کتدی بر ییل یدی
اید نصکره سعید بن عبد العزیز قرشی کلدی بر سنه حکم ایلدی اسد بن عبد الله بجلی
اوچ سنه والی اولدی صکره حکم بن عوانه یی خلیفه قلوب عراقه کتدی آلنی آیدن صکره
اسد کیرو کلوب بش آی متصرف اولدی بعده جنید بن عبد الرحمن اوچ بوچق ییل
عامل اولوب صکره عماره یی ایکی آی یرینه خلیفه قلدی وعاصم بن عبد الله عامری
اوچ آی واسد بن عبد الله بجلی دورت سال جعفر بن خطله ونصر بن سیار لیثی آلتی ساله
عامل اولدی ابو مسلم خروج ایدوب دولت آل عباسه منتقل اولدی بنی امیه نك آخر
والیسی ابراهیم بن الحارث حنفی ایدی بعده نهار بن عبد الرحمن عامری والی اولدی بنی امیه
والیلری یتمش ایکی سنه حکم ایلدیلر یوز یکرمی سکزده ابو مسلم عثمان کرمانی یی هراته
والی تعیین اتدی بعده ابو منصور بن طلحه الخزاعی وداود بن کراز باهلی والی اولوب یوز قرق
التی ده لعریان خروج ایلدی انلرك فتنه سی دفعندن صکره مشمرخ ضبی یوز التمش
دورنده هراته کلوب ضبط اتدی بعده جنان بن نعمان وهرون بن حمید وقطن بن محارب
دهلی ویزید بن جریر واسمعیل بن غزوان والی اولدی بونك زماننده یوز یتمش سکز سنه سنده
عظیم یوز کوستردی ومشمرخ اوچ کره عامل اولوب یوز طقسان برده رافع بن لیث کاری قوت
بولدی هرون رشیدانی اصلاح ایچون خراسانه کلوب طوسده وفات اتدی بعده محمد
بن شداد ایکیوز سنه سنده التی آی عامل اولوب بعده هرون بن حسین اوتوز یدی آی سوردی
بونك زماننده واقعهٔ کارزکاه ظهور اتدی اندن صکره مزبور ابراهیم بن محمدی خلیفه قلوب بعده
یعقوب بن عبد الله حاجب عامل اولدی والیاس بن اسد سامانی وعزیز بن نوح وعبد الله
بن محمد معبدی ترتیب اوزره ضبط ایلدیلر بونك عصرنده عظیم قحط اولدی ابراهیم ابن الحصین
ایکیوز یکرمی ایکیده والی ایکن مشرق جانبندن بر عظیم نجم ذوذوابه کورندی که مثلی سبقت
اتمامش ایدی عبد الله طاهر اول سالده وفات اتدی والی هراة جبریل بن عبد الله ایدی
بعده عباس بن عبد الله کلدی صکره وکیلی بن حسین وعزیز بن السری ومحمد بن
نوح وحسین بن عبد الله والی اولوب ایکیوز اللی التی ده یعقوب بن لیث سیستاندن
کلوب داود بن منصور رعادله ایالات هراتی ویردی داود اول سنه فات ایدوب
برادری عباسی خلیفه قلدی بعده عزیز بن السری واضرم بن السیف اولدی صکره طاهر
بن حفص مستولی اولوب معمر بن مسلم جنکنه کتدی وکشته اولدی معمر بن مسلم
کلوب هراتی ضبط اتدی هرون عباسی خلیفه قلدی بعده محمد والی اولوب ایکیوز التمشده
عمرو بن لیث که برادری یعقوب اهوازده وفات اتدی وعمرو قایم مقامی اولدی مزبور
دخی علی بن حسن درهمی خلیفه قلدی عمرو ایکیوز التمش یدی ده سیستانه کیدوب بحر بن
احنف بعده عمرو بن عماره ویوسف بن معبد والی اولدیلرناکاه رافع بن هرثمه مرودن هراته کلوب
یوسفی طوتدی وابو جعفر بن احمدی خلیفه قلدی بعده شادان والی خراسان اولدی که

نیسابورده عمرو بن لیثك خلیفه سی ایدی وعمرو ایکیوز سکسن یدیده بلخده واروب اسمعیل
بن سامانی الندن مقتول اولدی دولت سامانیان وغیری تاریخ مزبورده مسطوردر که سامانیان
طرفندن هراته کلن اول عامل ابو علی حسن بن علی مروالرودی ایدی که ایکیوز سکسن
یدیده کلدی اندن صکره سیمجور کلوب بعده اسمعیل بن محمد دهستانی خلیفه سی اولدی
بعده رافع برادری محمد بن هرثمه کلوب صکره احمد بن سهل که نصر بن احمد طرفندن کلمشدی
هراتی یکرمی کون محاصره ایدوب اوچیوز التی سنه سنده صالحله الدی بعده ابو الفوارس
کلوب نیشابوره کتدی هراة خلقی عبد الرحمن بن محمدی امیر اختیار اتدیلر اون دورت
آی سوروب ابو منصور رمهانی دخی بر ییل حکومت اتدی برادری حسن برینه یکدی
اندن صکره سیمجور اولدی ابو علی قمی کلوب اهل هراة ابو عمرو سعید بن عبد الله ضبی یی
امیر اختیار ایلدیلر ابو بکر طغار حاجب والی اولوب اوچیوز اون سکزده ابو ذکریا یحیی بن
احمد وایکی برادری منصور وابراهیم بخاراده محبوس ایدیلر چقوب ساسی یی هراته
کوندردیلر ابو بکر فرار اتدی بعده منصور بن علی نصر بن احمد طرفندن نصب اولندی
صکره ساسی کیرو کلوب امیر ابو ذکریا ایالتی قراتکینه ویردی اعیان بلددن اون دورت کیمسه یی
طوتوب قتل وخلقی ضبط اتدی ابو ذکریا کوچوب کتدکدن صکره نصر بن احمد کلوب
ایالتی سیمجوره ویردی وبرادری اردنجه کتدی ابو ذکریا سمرقنددن کیرو هراته کلوب
قراتکینی کیرو نصب اتدی کوچدکده قراتکین فوشنجه واروب ابو بکر محمد بن مظفر وطغار
حاجب کلوب ابراهیم بن فارسی والی قلدیلر اوچیوز یکرمی رمضاننده معزول ایدوب منصور
بن علی یه ویردیلر مزبوردن صکره ابو العباس ابن الجراح وملکاتکین وابو جعفر عزیز وابراهیم
سیمجور والی اولدیلر بارهیی ویران ایدوب نیسابوره کتدی اوچیوز اوتوز سکزده
عبد الرحیم مارقی مالان کیرو سنك جنوبی کمرلرینی ییقوب قرق برده ابن الجراح والی ایکن
کوهه کتدی امیر ابو یحیی اسعد بن محمد سامانی کلوب اوچ کون قهندزی قیادی شمیران
شحنه سی ایله جنك ایدوب خلقندن بر جماعتی اولدردی واول سالده ابو علی تولکی طحابی
ایدوب مسجدلری یاقدی صکره ایالت هراة ابو الحسن محمد بن ابراهیم سیمجوره وابو منصور ابن
عبد الرزاقه ویریلوب بونلر زماننده دخی نیچه جنکلر وفتنه لر اولدی بعده الب تکین وکیرو غارت
ابو الحسن سیمجور وابو الحسن فاریابی وطلحه بن محمد نسفی والی اولدیلر اوچیوز اللی دورتده
فتنهٔ قرامطه ظهور ایدوب رئیسلری ابو الحسن داودی قتل اولندی بعده ابو الحسن مزنی
والی اولوب اوچیوز التمشده ولایت سلطان محمود سبکتکینی یه متعلق اولدی وابو علی
سیمجور کلدی بعده اوغلی ابو القاسم ویتمش برده ابو الحسن یتمش اوچده باش حاجب
وکیرو ابو علی سکسن برده لمنکو والی اولدی سکسن ایکیده نوح بن منصور وسبکتکین
کلوب ابو علی ایله جنك ایلدی ابو علی بوزولوب امیر سبکتکین ولایته مستولی اولدی
سکسن سکزده بکتوزون طقسان التی ده ترکان خانی کلوب چوق فساد اتدی سکزده

سلطان محمود ایله جنك ایدوب بوزلدی بوندن صكره مملكت سلطان محموده مسخر اولوب اوغلی مسعوده حكومت اتدی دوز تیوز یكرمی سكزده سلجوقیلر كلوب صلح ایله هراتی الدیلر كیرو مسعود غلبه ایدوب آخر موده بوزلدی غزنه یه كیدوب اوتوز ایكی ده مقتول اولدی بو اثناده هراة حاكمسز قالدی شیخ ابو محمد عصمی تغلب ایله ضبط ایلدی آخر شمیران كوتوالی ایله جنكه دوشوب برادری شیخ رافع یرینه كچدی بعده منصور بن اشعث انی قتل ایدوب تغلبله والی اولدی سلجوقیلر كلوب كیدوب شهره ظفر بولامزلردی قحط وغلادن خلقك چوغی طاغلوب قهندز و ربض اول زمان خراب اولدی استیلاء سلجوقیان بر خراسان صكره سلطنت معز الدوله موسی ده قرار ایدوب منصوری اولدردی وشهری قبضهٔ تصرفنه الدی بعده ابو شجاع الب ارسلان سلجوقی كلوب شهره مستولی اولدی وزیری مشهور نظام الملك حسن تدبیر ایله مما لكی تسخیر ایلیوب معمور قلدی الب ارسلان اوغلی شمس الدوله طغانشاهی هراته كوندرب بعده ظهیر الملك ابو منصور سعید بن محمد نیسابوری والی اولدی الب ارسلان وفات ایدوب اوغلی ملكشاه یرینه كچدكده ایالتكیرو برادری طغانشاهه ویرلدی مزبور طغان ظلم وطغیان مسلكنه سلوك اتمكله ملكشاه انی قالدرب اصفهان قلعه سنه قودی امیر برسق والی اولوب صكره مؤید الملك ابو بكر عبد الله بن نظام الملك ویریلوب دورتیوز سكسن بش رمضاننده نظام الملك شهید اولنجه سوردی بعده ملكشاه دخی وفات ایدوب امور مملكت مختل اولدقده ملك ارسلان هراته كلوب صكره امیر قول سارغ ویورت الب ارسلان و وزیری عماد الملك احمد بن نظام الملك والی اولدیلر عماد برادری ملك ارغون ایله جنك ایدوب بوزلدی ایالت ارغونه مسلم اولدی برمدتدن صكره كندی قوللی یدنده كشته اولوب ملكشاه اوغلی بركیارق هراته كلدی امیر حبشی یی والی قلوب مزبور چوق فساد اتدی آخر سلطان سنجر بن ملكشاه كلوب دیاری انك شرندن خلاص اتدی دوز تیوز طقسان اوچ شعباننده حبشی ملحد هرات ایله اسفزار اراسنده بر بلوك اشرار ایله سلطان سنجر اوزرینه كلوب مغلوب ومقتول اولدی بركیارك بله بولنوب عراقه كتدی بشیوز اون ایكی ده سلطان غیاث الدین محمد وفات ایدوب سلطنت برادری سنجره مسخر اولدی پس ظهور اسلامدن سلطان سنجر زمانه كلنجه خراسان تختی اولان هراة شهرینه اولا معاذیان حكم ایلدیكه معاذ بن مسلم اولادیدر بعده طاهریان وسامانیان وسیمجوریان ومحمودیان وسلجوقیان وخوارزمشاهیان بو ترتیب اوزره ضبط ایلدیلر بو اثناده سلاطین غور وملوك كرت مستولی اولدی بو ایكی دولتك هراته اختصاصی سائردن زیاده وانلرك آثار خیری هنوز باقیدر سلاطین غور بش تن ومدتلری التمش دورت سالدر بز بونلری یكرمی سكزنجی فصلده ذكر ایلدك بو محلده هرات والیلرینی اجمالا ایراد لا بأس در و قتا كه غزنه یاندن محمود بن ابراهیم پادشاه اولدی حسین بن سام غور امارتن ویروب مزبورك كاری بلند اولدی

چون دولت غزنویان اخر اولدی علاء الدین حسن بن حسین بشیوز قرق بشده لشكر چكوب هراتی الدی و دار الملك قلدی پادشاه كاردان ایدی التی ییل حكومتدن صكره رحلت ایدوب اوغلی سیف الدین محمد یرینه كچدی سلطان سنجردن صكره بلخی الوب عمی زاده سی محموده ویردی لشكر عراق اوزرینه كلوب بشیوز اللی سكزده جنك ایتدكلرینده سیف الدین جنكده دوشوب عم زاده سی غیاث الدین محمد یرینه كچدی اوغوز لشكری ایله عظیم جنكلر ایلدی و برادری شهاب الدین ابو المظفری هراتده یرینه نصب ایدوب كندی غزنه یه كندی وانده تمكن ایتدی بعد زمان ملوك هنددن سنكین نام كیمسه اوزرینه كوندروب شهاب الدین اوتوز بیك عسكر ایله یوز بیك قدر هندیلری بوزدی سنكین نام جنكده دوشوب اوغلی كوكار خراجه كسلدی بو اثناده اوغوز قومی فرصت بولوب خراسانه طمع ایلدیلر غیاث الدین برادری ایله كلوب نیسابوری محاصره وفتح ایتدی خراسان كیرو انلره مسخر اولوب پهلوان محمد حرمكی والی نصب ایتدیلر بشیوز طقسان یدی ده غیاث وفات ایدوب برادری شهاب الدین غزنه ده یرینه كچمكله سلطان محمد خوارزمشاه مروه لشكر كوندروب عظیم جنكدن صكره محمد حرمك دوشوب سلطان محمد مروی الدی شهاب الدین لشكر چكوب اوزرینه كلدكده بوزولوب غزنه یه وهنده كتدی بعده ارایه مصالحون كیروب بلخ وهراة شهاب الدینك مرو ونیسابور خوارزمشاهك اولمق اوزره صلح ایتدیلر بعد زمان شهاب فدائیلر غدری ایله شهید اولوب محمود بن سام یرینه كچدكده جری اولمغله امرا مملكته مستولی اولدیلر كندی هراتده قالوب یدی ییل حكومت ایتدی التیوز اونده بر كون خانه سنده مقتول بولندی بوندنصكره مملكت خوارزمیانه مسلم اولوب سلطان جلال الدین طرفندن ملك شمس الدین محمد جورجانی خراسان والیسی نصب اولندی جنكیزخان ایله میانلری بوزولوب عسكر مغول ماوراء النهری برباد ایتدكدن صكره بری طرفه یورویوب تولی بن جنكیز خراسانه كلدكده شمس الدین قارشی قویوب حرب مهماتن كوردی وهراتده قپاندی اول زمان هراتده یوز طقسان بیك قدر جنكه قادر كیمسنه وار ایدی طرفین جنكه اغاز ایدوب بر كونده اوتوز بیك قدر معزول ایدوب منصور بن علی یه ویردیلر مزبوردن صكره ابو العباس ابن الجراح وملكا تكین وابو جعفر عزیز وابراهیم والیء سیمجور اولدی پاره یی ویران ایدوب نیسابوره كتدی اوجیوز اوتوز سكزده عبد الرحیم مارقی مالان كیرو سنك ادم دوشدی یدی كون علی التوالی جنكدن صكره مغول عسكری غالب كلوب شمس الدین جنكده دوشدی شهرلونك اراسنه خلاف دوشوب جنك وصلح بابنده ایكی فرقه اولدیلر بالاخره صالحه شهری ویردیلر كفار مغول تولی فرمانیله خلقی دورت بلوك ایدوب هر برینی بر دروازه دن چقاروب قتل عام ایتدیلر هر بر طرفده التی كره یوز بیك ادم قتل اولندی دیو سراج منهاج تاریخنده نقل ایدر اول كون اخشامه دك تیغ خون اشام یورویوب ایرته سی رفع اولندی وایكیوز بیك كیمسه قدر قالدی انلردن

دخی جلال الدین اتباعی قردیلر وشهر حکومتنی ملك ابوبكره وشحلکنی منسکای نام
کمسه یه ویروب دوندی وبووقعه التیوز اون یدی ده ظهوره کلدی بعده هرات خلقی
کیروتك طورمیوب مزبورانی اولدردیلر واتباعنی قیروب ملك مبارز الدین سبزواری بی
حاکم نصب ایتدیلر جنکیزخان غضبه کلوب ایلجیکدای التمش بیك مغول عسکری ایله
اوزرلرینه کوندروب تنبیه ایتدی که بودفعه هراة خلقندن متنفس قومیه مزبور
دخی التیوز اون سکز شوالنده کلوب شهری محاصره ایلدی اللی بیك قدر پیاده وسوار
اطرافدن هراته کلوب الات حربله طولمشلر ایدی چقوب عظیم جنکلر ایلدیلر اون
طقوز اواسطنه دك محاصره وجنك ممتد اولوب مغول عسکری کتدکجه قوتده
وخراسانیلر ضعفده اولیجق ارالرینه تفرقه دوشوب صلح وجنك بابنده نزاع ایتدیلر
بوانناده ایلجیکدای فرصت بولوب طپراق قله‌دن جماذی الاولی اوائلنده شهری الدی
وفرمان ایتدی که صغیر وکبیر وجوان وپیردن برکمسه قومیوب قایجدن کچوره مغول
کفاری اوشنوب خلقی قتل عام ایتدکدنصکره یدی کون دخی اوازی یقوب شهرك
جمله بنالرینی برباد ایتدیلر بودفعه اوج کره یوز بیك نفس قتل اولندی سکز کوندنصکره کوچوب کتدیلر تکرار ایکی بیك اتلی دخی کوندروب مخفی وفراری وار ایسه اله
کتوروب اولدردیلر انجق اون التی کمسه بعض صعب یره تحصن ایدوب قورتلدی
بعده کلوب نیچه زمان شهرده بونلر اولدی صکره تدریجله اون بریلده کیرو عمارته یوز
طوتدی استیلاء ملوك کرت بونلرك اولی ملك شمس الدین محمد کرت دریدری ابوبکر
کرت سلاطین غور عهدنده امیر سپهسالار ایدی سلطان شهاب الدینه قرابتی وار
ایدی جنکیزیاندن منکوقاآن خان اولدقده واروب هراة ونیمروزایالتی منشورین الدی
بعده ارغونه انتساب ایدوب سند صوینه وارنجه ممالکه والی اولدی نظم مصالح جمهورده
سعی مشکور اولوب ممالکده عدل ایینی اجرا ایلدی هلاکوخان خراسان وعراقه مستولی
اولدقده ملك شمس الدین برسببله متنفر اولوب التیوز اللی سکزده اوزرینه کلن مغول
لشکری ایله حدود سیستانده جنك ایدوب بوزدی کیرو هراته کلوب ایلخان لشکری ایله تکرار
جنك ایتدی وغالب کلدی بعده ارسال رسل ایله اظهار انقیاد ایدرب عواطف ایلخانی یه
مظهر اولدی حدود باکوده برکه خان جنکنده دلاورلکی ابقاخانك معلومی اولیجق اکرام تالله
ایلدی اول جنکده اون یرده یاره لنمشیدی التیوز یتمش بشده ابقاخان درکاهنه واروب سعایت
بدخواهان ایله درون ابقادن متغیر ایدی الیقویوب من بعد خراسانه کتمکه اذن ویرمدی
وبرکون حمامده مسموم هندوانه یدوروب یتمش التی شعبانده تبریزده انتقال ایلدی اوغلی رکن
الدین کرته که ملك شمس الدین کهین دیرلردی یتمش یدی یده یرینه کچوب هراته کلدی سکسنده
قندهاره لشکر کچوب وافر مال الدی سکسن ایکی ده اوغلی علاء الدین یرینه قونوب کندی
حصارینه کتدی اوجده ارغون خان هراته کلوب علاء الدینه نوازش اتدی کیده‌رك اعد الجوبه

علاء الدین

علاء الدین دخی پدری یانته واردی خراسانیلر حالی مکدر اولوب اکثر کوچدیلر مغول
طائفه سندن نکودری اون بیك قدر لشکر ایله کلوب هراتی غارت وتخریب اتدی
هرمحله ده ایکی آدم انجق قالوب طقسانده غازان خان امیر نوروزی بش بیك اتلو ایله
خراسانه کوندردی ایکی سنه معاف اتدی آززمانده هرات کیرو معمور اولدی ملك
شمس الدینه مکتوب کوندروب ایالتنه دعوت اتدی شمس الدین اعتذار واستغفار ایدوب
اوغلی فخر الدین طلبی ایله کوندردی امیر نوروز آکا اکرام ایدوب هرات حکومتن آکا ویردی
غازان خان دخی خلعت ومنشور کوندروب طقسان التی ده نوروز غازاندن اعراض ایدوب
فخر الدین دخی انك جانبنده بولندی غازان اوزرلرینه عسکر کوندروب نیچه جنکلر اولدی
صکره فخر الدین نوروزدن دونوب طوتدردی قتلقشاهه کوندردی قتل ایدوب هراتدن
کوچدی التیوز طقسان سکزده امیر نکودر اوچ بیك قدر آدم ایله عراقدن هراته کلدی
فخر الدین انلری هراتده اسکان ایلدی لکن انلر قوم سفاك بی باك اولمغله خلقه
تعدی اتدیلر غازان خانه شکوا اجیلر واروب برادری خدابنده یی اول قومه کوندردی مزبور
دخی مازندراندن قالقوب نیسابوردن فخر الدینه آدم کوندروب نکودریان وسنجریانی
استدی عذر وبهانه کوستر مکله هراته کلوب نیچه جنکلر ومحاصره‌لر اولوب باالاخره
اوتوز بیك دینار الوب دوندی کتدی فخر الدین التیوز طقسان طقوزده برج وبارو وخندکی
مرمات ایدوب حصاری استوار قلدی وپای حصارده عیدکاه ایچون برمیدانی دیوار ایله
چویردی وایچردن دخی خندك کسوب محکم قلدی وبرخانقاه بنا ایدوب مسجدلری تجدید
اتدی پای حصارده بازار ملك دیمکله مشهور سوقی یاپدی یدی یوز ایکی ده اولجایتو سلطان
بن ارغون برادری غازان یرینه کچوب فخر الدینی دعوت اتدی فخر الدین بهانه ایله وارمیوب
خدابنده دخی اون بیك سوار ایله امیر دانشمند بهادری اوزرینه کوندردی کلوب هراتی
محاصره ایلدی فخر الدین چقوب نیچه جنکلر اتدکدن صکره بهادره آدم کوندروب
بن اولجایتو حکمنه مخالفت ایلدم برقاچ کون ناموس پادشاهی یه رعایةً ملك امانله کوهه
کیدوب براوغلنی یرنده قویسه جانبنه انفع ایدی دیمکله فخر الدین قبول ایدوب کتدی
جمال الدین محمد سامی اختیار الدین قلعه سنی محافظه یه قودی بهادر هراته کیروب حصارك
استحکامنی کوردی وجیه الدین اهل هراة طغیانه باعث بوحصاردر دیمکله بردروازه یی
یقدردی بعده محمد سام بهادری حصاره ضیافته دعوت ایدوب اول دخی محمدی ازاله
ایچون کیمده آدم قودی جمال الدین آکاه اولوب بهادر کلدکده اتباعی ایله قتل ایلدی بعده
اولادی کلوب هراتی محاصره ایلدی انلرله دخی دوکشوب غالب کلدی یدی یوز التی ده
ملك فخر الدین وفات ایدوب برادری غیاث الدین محمد یرینه کچدی اولجایتو اوردوسنه
واروب مرعی اولدقدن صکره کلوب استقلال اوزره سند صوییندن آب آمویه وارنجه
حکم ایلدی وجنکیزیاندن بونك کورده‌کی رعایت والتفاتی برپادشاه کورمدی یدی یوز اونده

شهزاده تیمور ماوراءالنهردن كلوب شبرغاندن مرغابه كلنجه اولجایتو وفاتنه دك مدارا ایله
كچندی ابو سعید جلوسندن صكره یدیوز اون سكزده تیمور خراسانی الق سوداسنه
دوشوب صكره برزمان جامده ساكن اولدی یدیوز اون طقوزده مباركشاهی سردار
ایدوب هراة محاصره سنه كوندردی كندی دخی كلوب فیروز آباد دروازه سی اوكنده
اون سكز كون عظیم جنكلر اولوب تیمور عسكرندن قرق بیك قدر آدم دوشوب شهره
ظفر بولمایجق اطرافنی تخریب وغارت اتدی ومأیوس ومحروم كتدی وبالآخره یدیوز
یكرمی ده مقتول اولدی غیاث هرات جامعنی تجدید ایدوب برحمام وقصر وایكی كاربانه
سرای ومعتمد خانقاه یاپوب وقفلر قودی یدیوز یكرمی برده كچه كیدوب اوغلی
شمس الدین محمد یرینه قالدی كلدكدن صكره یكرمی طوزده وفات ایدوب شمس الدین
هراة حكومتنده مكین اولدی لكن مزبورده اول مرتبه استقلال اولمامغله برادری
معز الدین حسین مستولی اولوب هراتی ضبط ایلدی وسلطان ابوسعید وفاتندن صكره
اكثر دیاری قبضهٔ تصرفنه الوب پادشاه كامكار اولدی كه سائر اقرانی كچدی امراء جنكیزیه دن
امیر غزغن بعض مفسدلر تحریكی ایله كلوب هراتی محاصره و قرق كون جنك ایدوب
بالآخره صلح ایله كتدی یدیوز التمش برده معز الدین وفات ایدوب اوغلی غیاث الدین پیرعلی
والی اولدی برادری ملك محمد ایله نزاع اوزره ایكن خواجه علی موید سبزواری خروج ایدوب
نیسابور وسبزواری الدی غیاث الدین دفعاتله اوزرینه واروب چوق جنكلر ایلدی استیلاء
تیمور بر خراسان یدیوز سكسن برده تیمور ایلچیسی كلوب مقدما پدری معرض صداقتنه بناء
غیاث دخی تجدید موافقت اتدی یدیوز سكسن ایكیده امیر تیمور باغ ییلاقنه كلوب غیاثی
یانه دعوت اتدی غیاث متردد اولوب بالآخره كیمجق تیمور هراة اوزرینه توجه اتدی برادری
ملك محمد قارشو واروب عواطف كوردی تیمور اولافوشنجه كلدكده خلقی چقوب
دوكشدیلر برهفته مقاومتدن صكره شهر النوب تخریب وخلقی قتل اولندی بعده هراته
كلوب محاصره ایلدی ملك غیاث عیش وعشرته مقید ایكن نردبانلر ومنجنیقلر قوریلوب
جنكه آهنك اتدیلر اوچ كون كچدكده طشره شهر بندی بوزولوب ایكی بیك قدر نفری
تیمور اوكنه ایلتدیلر عفو ایلدی شهرلوانی كوروب تیمور جانبنه میل ایلدیلر ارایه آدم
كیروب كوردیلر كه جنك وعناد ایله خلاص ممكن دكل غیاث طشره چقوب استیمانله شهری
ویردی تیمور حكمیله شهرك باروی قدیمی ییقدیلر بودكلو مكلف برجلر وآهنین قپولر خاكله
یكسان اولوب خندكی طولدی قپولری شهر سبزه نقلی ایدوب خزاین ودفاینی
چقاردیلر وخلقدن مال امان جمع اولنوب اعیان كتخدالردن ایكیوز قدر كیمسه شهر سبزه
نقل اولندی وبو وقعه یدیوز سكسن اوچ محرمنده واقع اولوب اول سنه غیاث كیرو خراسان
حكومتنده قالوب تیمور سمرقنده كتمش ایدی غیاث كیرو خلاف قدیمنه عود ایدوب تیمور
دخی ایكنجی دفعه خراسانه كلوب غیاثی اولادیله اخذ ایدوب ماوراءالنهره كتوردی وهراة

حكومتی

حكومتی اوغلی میرانشاهه ویردی سكسن بشده كیرو كلوب خراسانده غوریلرك بقایاسنی
استیصال اتدی غیاث دخی اولادی ایله اوزكندده محبوس ایكن قتل اولندی بو اثنالرده
خراسانده خاصة هراة واسفزارده غوریانك فتنه وفسادی برزمان ومكانده اولمامش ایدی
جزائرین بولدیلر یاتلر نجه نیچه بیك بیگناه مسلمانلر دخی برباد اولدی انلرك سببیله
خراسان خراب اولمش ایدی یدیوز طقسان طقوزده حكومتی شاهرخ بن تیموره
ویریلوب مزبور میرزا دولتنده تدریجله كیرو یرینه كلدی سكزیوز اللی ده سلطان شاهرخ
وفات ایدوب نبیره سی بابر میرزا خراسان ملكنی ضبط ایلدی التمش برده اولدخی انتقال
ایدیجك اوغللری شاه محمود ایله میرزا ابراهیم نزاع اوزره ایكن میرانشاه حفیدی ابوسعید
كلوب خراسان ملكنی اللرندن الوب هراتده تمكن اتدی التمش اوچده جهانشاه ایله جنك
بعده صلح ایلدی سكزیوز یتمش ایكی ده آذربیجان ملكنه طمع ایدوب اوزون حسن
اوزرینه كتدی وقره باغده منهزم وكرفتار شهید اولدی سلطان حسین منصور بن بیقرا
خوارزمده ایدی كلوب خراسانی ضبط ایلدی اوزون حسن ایله جنكلرنده دوكشوب
غالب كلدی وطقوزیوز اون برده وفات ایدنجه سلطنت سوروب دنیادن كتدی عاقل
وفاضل پادشاه ایدی سلطان شاهرخك وسلطان حسینك بلاد خراسانده خاصة
هراتده نیچه آثار خیری واردر مدارس ومساجد وخانات وحمامات كبی بونلر زماننده شهر
مزبور كالاول معمور اولمش ایدی مزبوردن صكره اوزبكلردن محمدخان شیبانی خراسانه
مستولی اولوب حسین بیقرا اولادی بدیع الزمان وغیری الندن الوب ضبط اتمشیدی
اون التی ده شاه اسمعیل صفوی فارس وعراقی الدقدن صكره خراسانه هجوم ایدوب
محمدخان الندن الدی صكره اوزبك عسكری برایكی دفعه فرصت بولوب كیرو المشلر ایدی
ضبط میسر اولمیوب الآن رافضیان النده قالدی رجال خراسان ارنلری افواه ده
مثل سائر بودیاردن قوپان اكابر سائره نسبت كثیر ووافر در ذكری سبق ایدن بلاده
منسوبلرك اشبهی ایراد اولنمش ایدی خاصة هراته منسوب اولانلرك اشهری علمادن
هرویلر چوقدر شیخ الاسلام حفید تفتازانی كبی ومشایخدن شیخ الاسلام عبدالله
انصاری وجشتیاندن خواجكان وشعرادن حكیم ازرقی ومولانا سعید وركن صاین
ومولانا پناهی ومیر سید محمد جامه باف وغیری كبی فصل ۳۴ در مملكت قومس وطبرستان
ومازندران بو فصلده اوچ مملكت ذكر اولنور اما قومس معرب كومس در خراسان ایله
عراق عجم اراسنه دوشر بر قاج پاره شهری مشتمل مملكت ودار ملكی دامغان در سكسن
طقوز درجه طول واوتوز یدی عرضده نیسابوردن اوچ مرحله جنوبه مفازه كنارنده صویی
آزر اوجوزلق بلده درنزهه ده بانیسی هوشنك ایدی باروسنك دوری سكز بیك قولاج
ایدی هواسی كرمه مائلدر ایوامرودی اولور دیمشد روقریه لرندن جهاروبه حوالیسنده
صویی ازوصار متروق بر چشمه واردر كه قازوراتدن برنسنه براقسه لر دامغانده بر عظیم

روزكار ظهور ايدوب اغچه لرى قرار يخر آدم واروب پاك ايتدكده ريج ساكن اولور كبار حنفيه دن
قاضى القضاة ابو عبد الله دامغانى بو شهره منسوبدر سمنان كسر سين مهمله ايله
سكسن يدى درجه طول اوتوز التى درجه عرضده قومس شهرلرندن بر شهردر مفازه كنارنده
دامغاندن كوچك بسطامدن بيوك بر شهردر رى ايله دامغان اراسنه دوشر صويى چايدن
هواسى معتدل پردرانار وفستق وانجيرى غايت ايو اولور كبار مشايخدن شيخ على الدوله
سمنانى بو شهره منسوبدر بوكا متصل سمنك نام بر بلده دخى واردر غربه دوشر سمناندن
نيسابور اراسى اوچ مرحله در بونك قبله طرفنده سرخاب نام بر قصبه بر بوچق مرحله در
بسطام طقسان درجه طول اوتوز يدى درجه عرضده قومس بلادندن هواسى معتدل
حاصلى غله وميوه بر كوچك شهردر بوندن جرجانه ايكى كونده واريلور مشايخ كباردن
بايزيد بسطامى بو شهره نسبت اولنور وقبرى دخى انده در اما طبرستان كه تبرستان معربيدر
نزهه ده حمد الله قومس ايله برحده ادخال ايدوب خراسان وعراق عجم ومفازه مازندرانه
متصلدر ديو قومس بلادندن غيرى خوار وكرد كوه وفيروزكوه ودماوند ومريم
وخرقان نام قصبه لرى بو حدده يازوب باقيسنى مازندران اولكه سندن عد ايلمشدر
تقويم البلدانده مازندران طبرستانك اسمى اولدوغنى مراصددن نقل اتمكله بز دخى
بو مقامده اكا تابع اولوب مازندرانى باشقه ايراد ايلمدك وجه تسميه بو ديارا كثر ميشه زار
طاغستان اولمغله برعسكر بالته لرله اورمانلغى قيروب چكمكله تبرستان دينله ياخود اغاجلر
كسيلوب يرينه شهرلر بنا اولندوغى آلته منسوب اوله حدودى شرقنده خوارزم جنوبنده
خراسان شمالنده بحر شروان غربنده ديلم وكيلان دركير وتقويمده طبرستان ايكى ناحيه يه
تقسيم اولنمشدر برى قومس كه خراسانه متصلدر برى مازندران كه انك شمالى درديا زار
بو تقسيمدن ظاهر اولور كه بوندن صكره ذكر اولناجق مازندران شهرلريدر وكيرود يمشدر
طبرستان غايت صعب طاغلر ايله احاطه اولنمش اورته سى دوز مملكتدر مسالكنده
طبرستان خلقى اكثر پيوسته ابرو يعنى اچق قاشلو وصاچلرى چوق سريع الكلام اولور
غدالرى ونانلرى اكثر برنج وباقلادر سار مسغى سوزلر نزهه ده ايدر مازندران لواحقى ايله
يدى تومندر ١ برى جرجان كه دار ملكيدر ٢ برد مورستاق ٣ استرآباد ٤
آمل ورستمدار ٥ دهستان ٦ روعد ٧ ساستان جرجان كه ضم جيم ايله
كركان معربيدر طقسان درجه طول اوتوز طقوز درجه عرضده طاغه
قريب دوز يرده بر بلده مشهوره در هر بار انده امطار اكسك اولميوب بر نهر كبير طاغدن
كلوب كنارنه اوغرامغله هواسى حرارت ورطوبت اوزره در وباسى چوق غربايه
مخالف يردر اول اجلدن جرجان مقابر خراساندر ديرلر نهايت اشجار ونباتات
انده غايت قوى كلور سائر يرده اون ييللق شجر انده بر ييلده يتشر سهل ويايلا يمشى اولور
وبلده بريه وبحريه وسهليه وجبليه درخرما واوزوم وعناب كبى غله وپنبه وابريشم يريدر

كرماده

كرماده بر فى طاغدن زبار وسنك دورى يدى بيك قولاج ايدى سليمان بن عبد الملك زماننده
يزيد بن مهلب فتح ايلدى آل بويه زماننه كلنجه انده كثرت وتغلب وار ايدى انلر زماننده جنكلرده
مغلوب اولوب قرلديلر مغول عهدنده خلقى قتل عام اولنوب كمسه قالمدى صكره كيرو
عمارته يوز طوتدى اكثر خلقى شيعى واهل كرمدر فيروز ساسانى تورانيان ايله نزاع اوزره اولوب
ضررلرين دفع ايچون انده طولى اللى فرسنخ بر ديوار چكمشدر وبو ديارى سد اتمشيدى اثار قديمه دن
انده ايكى دكرمن طاشى واردر حجمى ايكى ذراعه قريب وقطرى يكرمى ذراعدر محمد بن جعفر
صادق قبرى انده زيارتكاهدر فحول محققيندن علامه شرف الدين سيد شريف على بن محمد
جرجانى بو شهره منسوب اولوب سكزيوز اون التى ده وفات اتمشدر وبو شهر جرجانك مستقل
تاريخى واردر آبسكون سكسن طقوز درجه طول اوتوز يدى بوچق عرضده بحر خزر كنارنده
طبرستان وجرجان اسكله سى بر قصبه در جرجاندن اوچ مرحله در نهرى بوكا اقار آمل سكسن
يدى بوچق طول اوتوز يدى بوچق عرضده كنار بحرده بر بلده متوسطه در بوندن ساريه يه
ايكى كونده واريلور جانب شرقنده هم نام بلده كه آخر حد طبرستاندر بش فرسنخ وسالوس
اون ايكى فرسنخ يردر حمد الله ايدر طهمورث بناسى بر بيوك شهردر هواسى كرمه مائل
يايلا وساحل ميوه لرى حاصل اولور يردر لوز جوز انكور خرما تورنج ليمون كبى ومشموماتى
غايت خوب اولور ابو جعفر محمد بن جرير طبرى بو شهردندر ماوراء نهرده بر آمل دخى
واردر اول اجلدن بوكا آمل طبرستان ديرلر اوتلاغى قيونه غايت يرار مسعودى مروجنده
ايدر تركستاندن كلور بر نهر عظيم بحره دوكلدوكى يرده د نهر بو شهرى اوچ بلوك ايدر
برى اورته ده جزيره كبى دار الملك انده در وايكيسى ايكى طرفنده برينه كميلر اوزرنده جسر
قورلمشدر مامطير آمل ناحيه سنده بر بلده در اراسى التى فرسنخ وبوندن ساريه دخى التى
فرسخدر هم آملدن بش فرسنخ شرقنده آخر حد طبرستان بر قصبه وسارى اسكله سيدر
عين الهيم دخى ديرلر سارى سكسن سكز درجه طول اوتوز يدى بوچق عرضده طهمورث
بناسى بر شهر وسطدر ساريه دخى ديرلر دورى تقريبا دورت بيك قولاج كلور ميوه وغله
يريدر ونواحيسى چوقدر بوندن آمل ايكى مرحله واسترآباد دورت مرحله در سمنان
قريبسنه دوشر استرآباد همزه نك فتحى وكسرى ايله وتانك كسرى ايله ساريه وجرجان
اراسنده سكسن طقوز بوچق طول اوتوز سكز عرضده بر بلده در نزهه ده استارآباد نامیله
دريايه قريب آب وهواسى معتدل حاصلى ابريشم وغله وميوه بر شهر وسط يازار بوندن
جرجان ايكى مرحله وساريه دورت مرحله وآمل اوتوز طقوز فرسخدر تقويمده استربانيسنك
اسمى اولمق اوزره يازار اما ظاهر بودركه قاتريرى اولدوغندن اوله كبار محدثيندن شيخ رضى
بو شهره منسوبدر دهستان طقسان بر درجه طول اوتوز سكز بوچق عرضده جرجان ايله
خوارزم اراسنده آخر حد طبرستان بر بلده در اسلامده عبد الله بن طاهر بنا اتمشدر
قديمدن قباد بن فيروزه منسوب هواسى كرم صويى چايدن ميوه سى آز يردر

جرباد تان دربایکان معربیدر سکسن طقوز بوچق طول اوتوز سکز عرضنده جرجان ایله
استرآباد اراسنده دوشر بر بلده در برجر بادقان دخی عراق عجمده یازلدی بو اسمله ایکی شهردر
رستمدار نزهه ده یوز پاره قریه یی مشتمل بر ولایتدر اکثرینك صویی شاه رودن
وهواسی کرمه مائل اولمغله اوزره مسطوردر روعد سکسن سکز درجه طول اوتوز یدی
درجه عرضنده بر شهر وسطدر رویان سکسن التی بوچق درجه طول اوتوز التی عرضنده
طبرستان طاغلرنده بر بیوك شهردر شارستان دخی دیرلر بر صعب عقبه باشنده بنا
اولنمشدر وافر ناحیه لری وار بوندن بلاد جبل وقزوین حدی اون التی فرسخ یردر کبار
شافعیه دن صاحب البحر ابو الولید بو شهره منسوبدر ناقل سکسن یدی درجه طول اوتوز
التی بوچق عرضنده آمل نواحیسنده صویی وچمنزاری چوق بر قصبه در بوندن آمل دورت
فرسخ وسالوس بر مرحله در لارجان سکسن التی بوچق طول واوتوز التی بوچق عرضنده
طبرستاندن آمل ایله ری اراسنده بر بلده در هر بری اون بشر فرسخ مسافه ده دوشر کرثه
طقسان درجه طول قرق درجه عرضنده جرجاندن شماله دورت مرحله یرده دکز
کنارنده بر قصبه در فروه طقسان درجه طول قرق بر درجه عرضنده کره دن بش مرحله
یرده بر قصبه در تقویمده فراوه یازار خوارزمدن غرب وجنوبه دوشر دماوندی حمدالله
قومس وطبرستان حدنده ادخال ایدوب قصبه سنه پیشان دیرلر کیومرث بناسیدر
صرددر دیدی لکن بز عراق عجمده ذکر ایلدك ویمه کسر واوایله سکسن یدی بوچق
درجه طول اوتوز التی بوچق عرضنده دنباوند ناحیه سندن بر قصبه در ری ایله طبرستان
اراسنده دوشر هواسی سرد غله سی وصویی وافر یردر کرد کوه دامغاندن اوچ فرسخ یرده
منصورآباد رستاقی در زراعتی ومحصولی وافر اولور فیروزکوه دماوند دبنده بر قلعه در
هواسی سرد اولمغله اشجار بتمز آب خوار قلعه دبندن یکر غله سی محصولی وافر یردر خرقان
بسطامه تابع هواسی لطیف صویی وافر بر قریه در مشایخدن ابو الحسن خرقانی انده
یاتر بونلردن غیری نزهه ده کبود جامه ونیم مردان وشهرآباد نام شهرلر طبرستاندن یازیلوب
کبود جامه غله سی وابریشمی وافر عریض ولایتدر ونیم مردان استرآباددن اوچ فرسخ یرده
بر جزیره در شهرآباد سلفده بر قصبه ایدی حالا خرابه در دیمشدر تقویمده سالوس جهت
غربیه بحر کنارنده طبرستان شهرلرینك آخری در بر صعب یرده واقع اولمشدر طبرستاندن
دیلمانه اندن کدیلور دیو بازار مسالکده سعیدآباد رویان نواحیسنده بر بلده در مهدی
عباسی نایبی سعید بن دعلج بنا اتمشدر دیو تحریر ایدر نهر جرجان مازندران طاغلرندن
چقوب یکی شهر در سندن یکرمیدن سلطانه وجرجانه اوغرار برزیرده مزرعه لری
صتی ایدر وابسکون اوکنده بحر خزره دوکلور بونك اکثر یری غایت عمیق وعاطلدر
کنارلری یاروتاق اولمغله یکمك عظیم مشکلدر کون اولمارکه انده آدم ویاحیوان بوغلیه
بو نهرك طولی تقریبا اللی فرسخدر احوال ملوك بو اقلیم اسلامدن اول ملوك فرس

حکمنده ایدی انوشروانك بیوك برادری کیوسه وبرمشیدی بیل حکومتندن صکره
طغیان ایدوب برادری یدنده مقتول اولوب مزبورك حفیدی باوند ملوك فرس انقراضندن
صکره هجرتك قرق بشنده مملکت خلقی طلبی ایله والی اولدی بونك اولادی سلسله سنه
باوندیه دیرلر اوچیوز طقسان یدی تاریخنه کلنجه اون دورت نفر حکم ایلدی وملوك
مازندران اوچ طبقه اوزره اولوب قرق بش سنه سندن یدییوز اللی یه وارنجه حکم ایلدیلر
اراده علویلر وخلفانوابی حکومتی قاریشوب کاه بونلر منقرض اولور وکیرو ظهور
ایدردی وبونلر اکثر طبرستان طاغلرنده اولمغله ملوك جبال دخی دیرلر اول طبقه سی
ذکر اولنان تاریخده قابوس تسلطی ایله منقرض اولوب باوندیه نك طبقه ثانیه سی
دورت یوز التمش التی ده ظهور ایلدی باوندیه اولادندن اصبهبد حسام الدوله شهریار بن
قارن خروج ایدوب ملك موروثنی الدی واولادندن شمس الملوك رستمه وارنجه سکز نفر
حکم ایلیوب التی یوز التی ده ابو الرضا حسین بن محمد علوی مزبوری خروج وقتل اتمکله
وطبقه مزبوره آخر اولدی طبقه ثالثه کیو وحسام الدوله سابق اولادندن حسام الدوله
اردشیر بن کینخوار اولادی در مزبور التی یوز اوتوز بشده ظهور ایدوب طبرستانه
مستولی اولدی ویدی یوز اللی سنه سنه وارنجه سکز نفر حکم ایلدیلر اخرلری فخر الدوله
حسن در تاریخ مزبورده کیا حسن جلاوی مزبوری قتل ایدوب مملکته مستولی اولدی
دولت جلاویه ظهور ایلدی بو سلسله دن دخی التی کمسه طقوز یوز طقوزه وارنجه حکم
ایلیوب قزلباش ظهوری ایله منقرض اولدیلر وباوندیه عصرنده دولت علویه
طبرستانیه ایکیوز اللی تاریخنده ظهور ایدوب داعی کبیر حسن بن زید مازندرانه
مستولی اولدی اولادندن کمسه اوچیوز اون التی تاریخنه وارنجه حکم ایلیوب منقرض اولدیلر
اوچیوز اون بشده دولت زیادیه ظهور ایدوب اسفار بن شیرویه سر عسکری مرداویج بن زیاد
طبرستان وجرجانه مستولی اولدی اولادندن طقوز نفر دورت یوز التمش سنه سنه وارنجه ممالکی ضبط
وحکومت اتدیلر بونلردن شمس المعالی قابوس مشهور پادشاه ایدی وملوك دابویه که کاوباره
اولادندن ایدیلر دابویه هجرتك قرق سنه سنده رستمداره مسلط اولوب بش نفر احفادی
یوز قرق سنه سنه وارنجه حکم ایلیوب منقرض اولدیلر وکیو مزبور کاوباره سلسله سندن
پادوسپان هجرتك قرقنده رویانده تمکن ایدوب رستمدار خلقی اکا تابع اولدیلر وسکز یوز
سکسن بر تاریخنه وارنجه اولادندن اوتوز بش نفر حکم ایلدیلر که شرفا بونلره شریك
اولدی صکره کاوباره اعقابندن آل کیومرث ظهور ایدوب طالقانده قلعه نوره
ورستمدارده کجوره مستولی اولدیلر بونلره ملوك کجور دخی دیرلر بونلر امامیه مذهبی اوزره
اولمغله شاهلر ظهوریله منقرض اولدیلر علویلردن دولت قوامیه که سید قوام الدین
مرعشی اولادندن اولوب یدی یوز التمش تاریخنده آمل طبرستانده خروج ایلیوب مملکتی
الدی انده اولادندن یکرمی اوچ نفر طقوز یوز التمش طقوزه کلنجه حکومت اتدیلر وشاهلره

سرفرو ایمکله برزمیمتد اولدیلر بوتلره شرفاء مازندران دیرلر و بوتلره ر وزافزونیه دولتی
برقاج زمان شریك اولدی انلر برتاج نفردر بوجمله نك تفصیلی فذلکه ده یازلمغله بونده
اجمالا نقل اولندی فصل ٥ ٣ درافالیم خوارزم ودیلم وکیلان اوتوز بشنجی فصل دیلم
وکیلان وخوارزم مملکتلری ذکرنده در امادیلم فتح دال ایله امم سالفه دن برجیلك یعنی قبایلك
اسمیدرکه منزللرینه اول قومك اسمی علم اولمشدر ابن اثیر جامع الاصولده بنی مضردن باسل
بن ضبه اندهواروب تزوج ایدوب دیلم اندن وجوده کلدی ابودیلم اولدر دیمشدرکیلانه
ایسه کیل جمعی در تعریب ایدوب جیل دیرلر کسر جیم ایله بلاد دیلمه مجاور برنیجه
قریه یی مشتمل صقعك یعنی دیارك اسمیدر انده بر بیوك شهر یوقدر جیلان دخی دیرلر اول
اجلدن دیلم حدنه ادخال ایدرلر دیلم وکیلانك حدودی غربده بعض آذربیجان وشرقنده ری
وطبرستان جنوبنده بعض آذربیجان و بلاد قزوین وشمالنده بحرخزر ایله محدوددر ابن
حوقل ایدر بلاده دیلم سهل وجبلدر دوزیرلری جیل وجیلان تسمیه اولنورکه دیلم
طاغلرینك ایکی شمال جانبنده دریایه وارنجه برقوناق عرضی دخی زیاده ونقصان اوزره طولی
دریا کناریله ممتد اینجه اوزون اوواردرکاه بعض یرلرده دریا طاغی دوکر وانجق بریول
قدر ضیق اولوب کیرواچیلوراك واسع عرضی ایکی مرحله اولور بودیار خلقی اکثر نحیف
ومبکسر وناپاك اولوب لسانلری نه فارسی نه عربی برمخصوص دیلدر سلفده مجوسی
ایدیلر صکره بعضیسی اسلامه کلدی حمدالله نزهه ده ایدر کیلان اون ایکی شهردر دریای
خزر کنارنده طولی سفید رودن موغانه وارر عرضی دیلمیان طاغلرندن دریایه منتهی اولور
مغول زماننده حقوق دیوانیه سی ایکی تومن ایدی اعظم بلادی لاهجـــان در سکسن
دورت درجه طول اوتوزیدی بوچوق عرضده دیلم طاغلری دبنده دوزیرده باغلو باغچه لو
اقارصولو بر بیوك شهردر دریادن ایکی مرحله بعید ودارملکدرلنکرولاهجاندن برمرحله
شرقده دوشر دریاکنارنده براسکله و بندر قصبه درکاه یوز قدر سفینه لیمانننه لنکر
براغور اصفهید سکسن بش درجه طول اوتوز سکزدرجه عرضده حاصلی غله و برزمیوه
برشهر وسطدر ناحیه سنده یوز پاره قدر قریه سی واردر حقوق دیوانیه سی ایکی تومن
وطقوز بیك دینار در تولم تقریبا ذکراولنان طول وعرضده دریا کنارنده طــاغدن
ایکی مرحله بعید حاصلی غله و پرنج ونارنج و تورنج دوزیرده ماسوله دن کلن نوخاله صویی
کنارنده برشهردر بودخی دارملکدر بك اوتور ماسوله طاغ دبنده برقصبه در نوخاله
وخندخاله صولری بوبلك شرق وجنوبندن کاوب تولم غربندن بحره شرقندن کلن ماسوله
صویی ایله اول شهر اوکنده دکزه دوکلور فومن یومن معربی وتقریبا ذکراولنان طول وعرضده
حاصلی غله و پرنج وابریشم بر بیوك شهرد رواسع ناحیه سی واردر دکز ایله طاغ اراسنده
دوشر بوندن ماسوله شرق وجنوبه برمرحله وتولم غرب وشماله برمرحله ودریا کنارنده
صالوس دخی برمرحله در خندخاله ونوخاله صولری ایچندن بحره کالار تقریبا ذکراولنان

طول وعرضده اردبیله تابع جبل خاخال ناحیه سنده لاهجاندن شرق وجنوبه دوشر
بر بلده در رشت پومندن برمرحله شرقه دوزیرده برقصبه در بوندن دریایه ایکی کونده
واریلور شفت سکسن بش بوچق طول اتوزسکز عرضده رشتدن برمرحله شرقه طاغده
برکوچك شهردر بوندن دریایه برکونده واریلور بو ایکی شهرك هواسی کرم ومتعفن
وخلقی کوهی و بی تمییزدرلکن غله وپرنج وابریشم حاصل اولور کوتم شفتدن برمرحله شرقه
باغلی باغچه لی برشهر وسط ودارملکدر دریادن برمنزل بعید یرده اولوب کیلان
حاکمی بونده اوتورر وبازاری طورر کوجستان کوتمدن برمرحله شرقه دریا کنارنده سرحد
کیلان ولاهجان بربندر واسکله اولمغله محصولی وافردر کرکان وطبرستان وشروانده
کمیلر کلورکیدر دولاب تولمدن ایکی مرحله غربه دریا کنارنده بر بیوك شهر ودارملکدر
یکرمی بیك قدرخانه سی ووافر اقارصولری واردر ناحیه سنه کسکر دیرلر بوندن اردبیل
اوچ مرحله غربه وجبل دیلم برمرحله جنوبه دوشر قزل اغاج دخی غربنده بش مرحله در
لشتشاه لاهجـــان ایله حسنکاه اورته سنده دوزیرده باغلی باغچه لی اقارصولو
بر بیوك شهردر طاغدن برمرحله ودریادن برمرحله بعید دوشر وافرچنار اغجلری وارخلقی
اکثر عسکری وتجاردر پشیشا باغلی باغچه لی صویی چوق لشتشاه دن شرقه
برشهردر دریا ایله طاغ اورته سنه دوشر پرنج وغله یرید راکثر صولری شرقدن
کلور وخلقی اکثر عسکریدر حسنکاه لنکردن برمرحله شرقده دریا کنارنده باغلی
باغچه لی برشهر وسطدر برنهر کبیر شرق طرفنده طاغدن کلوب غربندن بحره
دکزه دوکلور طاغ بوندن اوچ مرحله در تنکالین تمجـــان دخی دیرلر پشیشادن
اوچ مرحله شرقده دریا کنارنده اقارصولو برشهردر اکثر خلقی شرفادر کرنجیان
کرجان دخی دیرلر تنکالیندن ایکی مرحله شرق وشمالده طاغده برقصبه در نزهه ده اردشیر
بناسیدر دیو یازار رودبار تقویمده دیلم دارملکی اولمق اوزره طاغده برشهردر دیو ابن حوقلدن
نقل ایدر بغداد ومرو وطوس وشاش قریه لرندن برقریه دخی رودبار تسمیه اولنمشدر
کوکه کوجسباندن برمرحله شرقده دوزیرده برقصبه در کوجسبان شمالندن سفیدرود نام
فراتدن بر بیوك نهر کلوب کوکه یه اوغرار ودکزه کیدر طاغ ودکز کوکه یه برمرحله در
کیسم کوکه دن نصف مرحله شرقده طاغ اتکنده دوزیرده باغلی باغچه لی صولری چشمه لردن
برشهردر بودخی دارملك عد اولنور وبازاری طورر دریادن ایکی مرحله بعید در دلمان
کیسمدن ایکی مرحله شرقه طاغده باغلی باغچه لو بازارلو بیوك شهردر بوندن کار دریا
دورت مرحله وقزوین دورت مرحله در لاهجان بونك ایکی منزل شرقنه دوشر خشك رو
کرنجیاندن برمرحله شرقه طــاغده برقصبه در دریا کنارینه بوندن ایکی کونده واریلور
سفیدروبار کوکه ایله لاهجان اراسنده مابین برر مرحله باغلی باغچه لی بازارلی برشهردر
دریا بوندن دخی ایکی مرحله بعیددر بعض اوصاف کیلان خواند امیر ایدر کیلان اطرافی

صعب سنكستان ميشه لو طاغلر وعقبه لر وصوبى چوق بيگارلى صحرا لردر واكثر اوقاتده
انده باران اكسك اولماز خلقنك طعامى اكثر برنج وبالق وقوش اتلريدر قيون اتى وياغلى
نسنه لر انده غايت مضردر كاه بغمور برقاج كون وكيجه ياغوب خلق بيزار اولدقده اكر
كيجه تلكى سسنى وارد نجه كوپك سسنى اشتسه لر مسرور اولورلر علامت انقطاع
باراندر البته ايرته سى آچلور ديو تجربه اتدكلرينى قزوينى تحرير ايدر ومملكت كيلان ايكى
قسمدر برى لاهجان وتوابعى وبرى رشت وفومن وملحقاتيدر هر برينك باشقه حاكمى
واردر بونلرك توابعى وملحقاتى مخلوط يازلدى بيانه ظفر بولنمدى مملكت خوارزم تقويمده
خاء معجمه نك حركتنى ضمه ايله فتحه بيننده والف الف صحيحه دكل برجنس الف مسترقه
ومختلسه در بويله تلفظ ايدرلر ديو مراصددن نقل ايدر ابن الفرات وجه تسميه سنده معناى
خوارزم ارض هوان يعنى خورلق يرى در زيرا خلقى خورلق كورمنجه اطاعت اتمزلر
ديمشدر لكن زم قبيله معناسنه ايدوكى اقليم فارس فصلنده كچمش ايدى هفت اقليم
صاحبى سلفده ملوكدن برى برقومى بو بيابانه نفى ايدوب واردقارنده خانه لر ياپوب تمكن
اتديلر برزماندن صكره ملك مزبور منفيلرى تفحص ايچون آدم كوندروب كلدكده كوردى كه
اولر ياپمشلر واودنلر يغمشلر نهردن بالق اولايوب طبخ ايدرلر انلر لسانده خور لحم وذم
اودون معناسنه ايدى ات واودون يرى انجق ديه رك تركيب اولنوب خوارزم دينلدى
بعده ملك مزبور انلره مرحمت ايدوب دورتيوز نفرك هر برينه بر تورك عورتى كوندردى
توالد وتناسل ايله براقليم خلقى اولديلر بونلرك اكثرى شجيع وجرى اولوب اوتوز بيك قدر
اتلو بهادر عسكر چقاريردر بو مملكت خراساندن وماوراء نهردن منقطع الاطرافى
مفازه براقليم صغير وطولانى در معمور يرلرينك جيحون كنارنده وسعت وعرضى كركانجه
وارنجه كندكچه زياده اولوب ايكى اوج فرسخ مسافه يه وارر غايتى طاغ دنيلن برقريه كه
بش فرسخدر حدودى جنوبده خراسان غربده بعض بلاد اتراك وشرقده ماوراء نهر
وشمالده بلاد تركك ايله محدوددر نهر جيحون اوزرنده ايكى اطرافده آخر عمارتدر اندن اوته
نهر مزبور اوزرنده شنلك يوقدر وبو اقليمك هواسى غايت سرددر شدت برددن الاياق
دوشر ونهر جيحون بونك حدودنده منجمد اولور دارملكى كركانج كبرى در اوركنج دخى
ديرلر طقسان دورت درجه طول قرق اوچدن اون دقيقه اكسك عرضده جيحونك
غرب جنوب كنارنده برشهر عظيم اولوب التيوز اون سنه سنه كلنجه غايت معمور ايدى تاتار
خراب ايليوب بعده فى الجمله معمور اولدى حالا دارملك وشهر خوارزم بوندن عبارتدر
بوندن آمل اون ايكى مرحله وبحيره التى مرحله در كركنج صغرى ذكر اولنان طول
وعرضده كبرى دن اون ميل يرده جيحونك كنار غربيسنده برشهر وسطدر كركنج فسوى
وجرجانيه خوارزم ديرلر امهات بلاد جيحوندندر وبونك فضلنده نيجه حديث روايت
اولنور ديو هفت اقليمده ذكر ايدر كات طقسان دورت درجه طول قرق بر بوچق عرضده

بوشهردر

بو شهردر سلفده خوارزم قاعده سى ايدى جيحونك كنار شرقيسنده اولمغله نهر بصوب
خراب اتمشيدى خلقى مرتفع يرده بنا اتديلر سلفده بونك قهندزى وجامعى وار ايدى سراى
خوارزمشاه جامعه قريب ايدى وجردور نام برنهر صغير شهر ايچندن كچوب جيحونه
اقار وايكى طرفى چارشى بازار ايدى نهر جيحون شرقيسنده خوارزمك بوندن غيرى شهرى
وقصبه سى يوقدر فقهاء حنفيه دن معراج الدرايه صاحبى قوام الدين وايسا غوجى
شارحى حسام الدين ومغرب صاحبى ناصر الدين مطرزى وخواجه ابو الوفا وپهلوان
محمود بوريا ومولانا كمال الدين حسين وغيرى بو شهره منسوبلردر زمخشر فتح زايله
تقريبا ذكر اولنان طول وعرضده بر بيوك قريه در صاحب الكشاف علامه جار الله
بو قريه دن ايدى بشيوز اوتوز سكز سنه سنده كركانجده وفات اتدى هزاراسب
طقسان بش درجه طول قرق بر درجه عرضده جيحونك كنار غربيسنده برقلعهٔ حصينه در
كاتدن التى فرسخ يره دوشر نهر جيحون ايچنده جزيره كبى واقع اولوب انجق بر ياپلمش يولى
واردر خوارزمشاهلردن اتسز بونده قپانوب لشكر مغول بش آى محاصره ايله الوب خلقى
قتل عام ايلدى درغان هزاراسبدن يكرمى دورت فرسخ مرو جانبنده آخر حد خوارزم
برقصبه در خيوه جيحون شرقيسنده اوركانجدن برمرحله يوقارى بر معمور قصبه در
جيحونك كنار غربيسنه دوشر بونلردن كات ايكى مرحله يوقاريدر وزير شهرى خيوه
قرشوسنده برقصبه در حيوق دخى ديرلر شيخ نجم الدين كبرى مقامى انده در بعض
اوصاف خوارزم مسالكده ايدر خوارزم بر نعمتى چوق وميوه سى وافر يردر نهايت
جوز اولمازو انده لطيف كرباسلر واپنجه صوفلر وزيبا ديبالر اشلنور خلقى اكثر جوانمرد
وصاحب مروت تاجرلر واكثرى اهل سفردر لسانلرى خراسان خلقى لسانه مغاير
وطرز وطورلرى دخى كندولره مخصوصدر وبو اقليم اوغوز وتورك بلادنه مجاور اولمغله
اكثر جنك وجدال اكسك اولميوب اكثر خلقى حرب وضرب امرنده ماهر شجيع ومرابط
قومدر لكن چوغى مذهب اعتزال اوزره ديرلر وبو ديارده زر وسيم وسائر معادن انواعى
اولور خراجى سلفده دورتيوز سكسن طقوز بيك درهم ايدى انهار خوارزم اقليمنده اولان
انهارك چوغى نهر جيحوندن آيريلور وجيحونى بز كلجك ماوراء نهر فصلنده ذكر ايدرز
مسالكده ايدر خوارزمك يوقارى آمو طرفنده حد اولنه طاهريه ديرلر جيحون جنوبنده دراندن
التى فرسخ يوقارى جيحوندن برنهر آيريلور اكا كاوخواره ديرلر عرضى بش ذراع وعمقى ايكى آدم
بوينجه در اوزرنده صندللر كزر وخوارزم قريه لرى اكثر بونك كنارلرنده در ايكى فرسخدن
صكره برنهر دخى آيريلور اكا رودكريه درلر قريه لرك برمقدارين سقى ايدر بونك عرضى چوق
دكلدر وجيحون غربيسنده جيحوندن آيريلور نهرلر چوقدر رودهزار رودكرد احواس رودال
رود بوه رود حيره كبى بونلرك كيمنده زورقلر يورر وهر قريه نك برارمغى واردر جيحوندن اقوب
مزارعن سقى ايدر بحيرهٔ خوارزم كه تاتار اكا قره دكز واكوز صوبى ديرلر رحمه الله ايدر بونك دورى

یوز فرسخدن زیاده وصوینی شوره درکر کابخدن التی مرحله شماله دوشر وبحر خزایله
بونك اراسی یوز فرسخه قریب مسافه در بعض آب جیحون وآب شاش بو بحیره یه دوکلور
مسعودی مروج الذهبده ایدر ربع مسکونده بوندن بیوك کول یوقدر دیو اقالیم اربابی
ذکر ایدرلر لکن فرنکی اجغرافیالرده رسمی کورلمیوب ترجمه اولنان اطلسده بوکا تعرض
وبیان یازلمدی ظاهر بودرکه انلرك بو قلمده وقوفی اولمیه بهر حال غدیر مزبور بر غدیر عظیم
اولوب شاش کبی نهر عظیم بوکا اقوب نه طعمی متغیر اولور ونه ارتر اول اجلدن بعض عوام
بونك التنده بحر خزره منفذی واردر دیرلر بی معنی سوزدر زیرا داخل اولان نهرك اجزاء
لطیفه سی تحلل وعنصره انقلاب ایله طاشمق لازم کلمز عوام علم طبیعی قانونی بلمز ظاهرا
کورد وکی کبی صنور طلسم خوارزم قربنده برجبل عظیم که اوزری قلعه لر وکوبلر ایله
معمور در طاغ ایچنده بر مرتفع دپه اوزرینه دورت قپولی برکنبد وقبه بنا اولنمش واول
دپه یی ماء راکد احاطه ایلمشدر قبه نك قپوسندن التون کلچه لری ییغلمش کورینور
وصودن برطریقله عبور وقبه یه وصول ومرور ممکن دکلدر کمی وصال امثالیله هر بار
تجربه ایدنلر غرق وهلاك اولدیلر مزبور صویه شجر وسائر خفیف اجرام دن هرنه
قونسه فی الحال باترکیدر چقارمق دخی ممکن اولماز حتی سلطان محمود غزنوی خوارزمه
کلدکده طلسم مزبوری فتح مراد ایلدی اتراك ورعایا اوشوروب طاش واغاج کسدردی
وعسکری ایله نیجه زمان چالشوب صویه دوکدیلر جمله محو اولوب اثر ظاهر اولمدی
ضروری مأیوس اولوب فراغت اتدی ابو حامد اندلسی ایدربن اوچ دفعه خوارزمه سفر
ایدوب بو طلسمی کوردم مسالك خوارزم کرکابخدن سمرقند اون مرحله ونسا
اون مرحله در بو یول چول وقومسال اولوب ایکی اوچ قوناقده برصو بولنور وخراسان
شهرلرندن مرو یوز یکرمی دورت فرسخدر بو طریقله کرکابخدن سوراوان التی فرسخ اندن
اندرابان ایکی فرسخ اندن مارحسمین التی فرسخ اندن دیه ازرق یدی فرسخ اندن هزاراسب اون
فرسخ اندن سند بور اون فرسخ اندن رباط دهان شیر دورت فرسخ محل مزبور ایکی طاغ اراسی
تنك وادیدر نهر جیحون اندن عظیم صیت وصدا ایله چراشیدنلری مهابت اخذ ایدر اندن
شهر حفر بند بش فرسخ اندن درعان یدی فرسخ آخر حد خوارزمدر اندن رباط بوداون فرسخ
اندن طاهری اون فرسخ اندن سنك آباد التی فرسخ اندن رباط نوشا کر یدی فرسخ بو محلده
ایکی بیك قولاج قدر زمین ریك رواندر اندن چاه بیرون یدی فرسخ اندن رباط سوران
سکز فرسخ اندن ابدان کنج سکز فرسخ اندن دیه سقری ایکی فرسخ اندن مرو بش فرسخدر
احوال ملوك دیلم مملکتنه منسوب اولوب اول دیاردن ظهور ایدن آل بویه دولتی در
اول اجلدن انلره دیالمه دخی دیرلر اولا ابو شجاع بویه دیلم خلقندن برشخص فقیر الحال ایدی
بالق صیدی ایله کچنردی اوچ اوغلی علی وحسن واحمد ملوك عراق نوابندن ماکان
خدمتنده اولوب مرادویج دیلمی مزبوره غالب کلدکده آیریلوب مراداویجه یانته

واردیلر

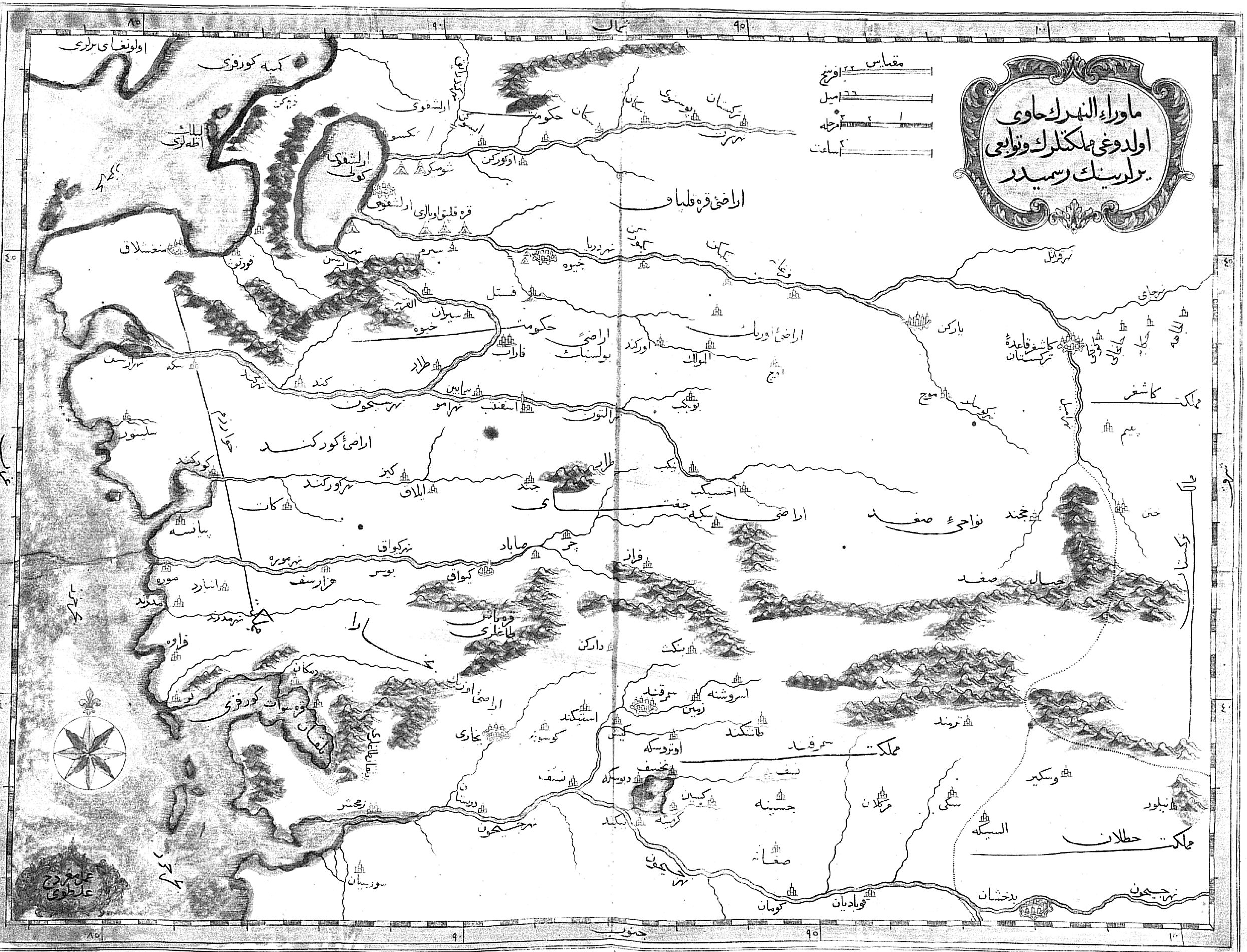
ماوراء النهرك حاوى
اولدوغى مملكتلرك وتوابعى
يرلرينك رسميدر
مقايس
فرسخ
ميل
مرحله
ساعت
شمال
جنوب
اراضئ قره قلپاق
تركستان
خيوه
سمرقند
بخارى
كاشغر قاعدهٔ تركستان
مملكت كاشغر
مملكت سمرقند
مملكت ختلان
بدخشان
اراضئ كوركند
نواحئ صغد
جبال صغد
اولونغاى يرلرى
كمبه كورفزى
بحر خزر
نهر سيحون
نهر جيحون
عمل معرج علطوى

واردیلر وقوت وقدرت صاحبی اولوب ایچلرندن عمادالدوله علی اوچیوز یکرمی تاریخنده
ظهور ایدوب اصفهانی الدی کیدرك فارس وعراقه مستولی اولدی نتکه فارس اقلیمنده ذکر
اولنمشدر دورتیوز قرق سکز تاریخنه کلنجه بو سلسله دن اون سکز نفر فارس وعراق ودیلم
وطبرستانه حکم ایلدیلر اکثر دیاردیلمده بونلر طرفندن والی اوتورردی کندیلری فارس
وعراقده اولدیلر اما سلاطین کیلان ایکی طبقه در برقسمی ملوك لاهیجان وبرطبقه سی
ملوك رشت در اولی علی اصغر اولادندن کارکیا لقبی ایله ملقب بر طائفه در قادر تیمور
ظهوری عصرنده انلردن مهدی کیا اهل کیلان طلبی ایله والی اولمشیدی اولادندن اون
نفر شاه طهماسب عصرینه کلنجه حکم ایلدیلر ولاهیجان توابعی ایله بونلرا لنده ایدی
قسم ثانی که اسحق آوند اولادیدر بونلره امیره و باج دولتی دخی دیرلر بیه پس وکسکر
وفومن ورشت بونلرك حکمنده ایدی علاء الدین وحسام الدین و امیر دواج
ومظفرخان بو ترتیبله بابالرندن حکومته وارث اولوب مظفرخان بغداد فتحنده
سلطان سلیمانه کلمشیدی سنی اولمغله شاه عجم مزبوری دیارندن اخراج ایدوب
اولکه سنی سلاطین کیلانه ویردی آنلر اول شیعی ایدی صکره رافضی اولدیلر
لکن شاه عباس انلری دخی طرح ایلیوب کیلانی الدی وکندی طرفندن والی وخان
نصب ایلدی اول سلسله دن خان احمد فرار ایدوب سلطان مرادخان زماننده دردولته
کلدی ودار السلطنه ده قرار ایلیوب رومه قالدی شاه عباس نامه لرنده هر بار مزبورك
طلبنی تکرار ایدردی مساعده رواکورلمدی دولت خوارزمشاهان بونلر بعض امراء
سلجوقیه قوللرندن انوشتکین اولادیدر وقتا که داودبك سلاطین سلجوقیه دن برکیارق
امریله خوارزمه کلدی اتراك والیسنی قتل اتمشلر ایدی انوشتکین اوغلی قطب الدین محمدی
مصلحت کذار کوروب دورتیوز قرق سنه سنده خوارزمه والی نصب ایلدی وخوارزمشاه
لقبی ایله ملقب قلدی بعده سنجره دخی تقرب ایدوب مقرر نامه الدی وکتدیکجه
دولت وشوکتی آرتوب اولادندن سکز نفر التیوز یکرمی سکز سنه سنه وارنجه ایران
وتورانك اکثرینی الوب پادشاهلق سوردیلر وملوك اطراف ایله نیجه جنکلر ایلدیلر
بالآخره جنکیز هجومیله مغول جنکنده بوزولوب دولتلری برباد وکندیلری منقرض
اولوب کندی فصل ۳۶ در اقلیم ماوراء نهر او توز التنجی فصل کتب اسلامیه ده ماوراء نهر
دیمکله معروف اولان توران اقلیمی بیاننده در و نهردن مراد نهر جیحوندر که شرقیسی
توران بری طرفی خراسان وایران یازیلور تقویمده ماوراء نهر بلاد هیاطله در و توران جمیع
ماوراء نهرك اسمیدر دیو قاموسدن نقل ایدر کمال پاشازاده توران تور جمعیدر تور بن
فریدون بو اقلیمه والی اولدوغندن توران تسمیه اولندی دیمشدر لکن نوادر اخبارده
عجم تورکه ترکمان دیرلر ترکستان شرقده اولمغله مشرق توران تسمیه اولندی تحریف
ترکماندر دیو یازار حدودی غربده خوارزم شرقده حدود هند جنوبده جیحون که

اول حد بدخشاندن خوارزم حدنه وارنجه درز یرا نهر مزبور اوجاج ایله شرقدن
غربه اقار شمالده حدود ترکستان ایله محدوددر بو اقلیم ایکی نهرك وسطنده جیحون ایله
سیحون یعنی نهر شاش ارا سنده واقع اولوب یدی تومنه منقسمدر هر تومندن
اون بیك قدر عسکر چقار واکثر ناحیه لری جیحون کنارنه دوشمشدر بخارادن سغده
وسمرقنده واسروشنه یه ممتد اولور سابقا ایلك خان زماننده دار ملکی مرغینان ایدی
صکره سمرقند اولدی سمرقند فتح سین ومیم ایله طقسان طقوز درجه اون التی دقیقه
طول واوتوز طقوز بوچق عرضده وادیٔ صغد جنوبنده مزبور وادی یه مشرف محل
مرتفعده بر شهر عظیم ومشهوردر بیوك سوری وخندقی واردر بر نهر شهرك ایچندن چکر
حصارینك دورت دروازه سی واردر دروازهٔ چین شرقه باب نوبهار غربه باب بخارا
شماله باب کش جنوبه در محله لرنده وهراوده صولر اقار سرطاق نام بری معمور بازار ومکلف
سوقدر بونك قهندزندن چقیلوب شهره باقلسه اکثری یشل اشجار کورینور بنالرینی
اورتمشدر وخندقی طلو صودر وار وشنك دخی مخصوص متعدد قپولری واردر درعید
آورود رانفسك درسرخس درافشینه در کوهك در روشنین در دیور ودر فرخنده کبی
وشهرك بناسی اغجدن وباچقدندر اکثر خلقی اهل کمال وصاحب جمال اولور هفت
اقلیمده اثار بلاددن نقل ایدرکه بو شهری کیکاوس بن قباد بنا اتدی بعده اسکندر اکا محکم
سور چکدی روضة الصفا آخرنده یازارکه بو شهرك زمان سابقده دوری اللی بیك قولاج
مسافه قلعه سی وار ایدی مرور ایامله ییقلوب جهان پهلوانی کرشاسب انده بولدوغی
دفینه ایله تکرار تجدید اتدی بعده کشتاسب کیانی معمور قلدی وماوراء النهر ایله
ترکستان میانه بر دیوار چکدی نوبت اسکندره کلیجك اول دخی توسیع وتجدید اتدی
تبابعهٔ یمندن شمر نام تبع تورانه سفر ایدوب بو شهری ویران قلدی اول زمانده شمر
تخریبی معناسنه شمر کند دیمکله مشهور اولمشیدی معربنده سمرقند دیدیلر بر روایتده
اول زمان سغد عظیم معمور ایدی مزبور شمر تخریب ایدوب بو شهری یاپمغله سمرقند
دیدیلر بو تقدیرده کند قریه معناسنه اولور لفظ ترکیبدر معنای اول قوپارمق معناسنه
کند لفظ فارسیدر قنالی زاده علی سمزکنت قریهٔ عظیمه معناسنه لفظ ترکیبدر اندن
معرب اولدوغی بعض اهل وقوفدن سمعله روایت ایدر وثم قسمده تائله کنت اقربدر
کنددن زیرا اول دیار بلادی اکثر کنته مضافدر تاش کنت کبی دیمشدر حبیب السیرده
ایدر ولید ابن عبد الملك عصرنده قتیبة بن مسلم حجاج طرفندن سمرقنده کلوب
بش آی محاصره دن صکره حاکمی هر سال معین مال ویرملك اوزره صلح ایله شهری
ویردی قتیبه انده مسجد بنا ایدوب بولدوغی اصنامی آتشه یاقدی اما واقعات
بابریده یازارکه اهل سمرقند حضرت عثمان خلافتنده مسلمان اولدیلر وتابعیندن قثم
بن عباس اول ولایته مستولی اولدی که قبری سمرقندده دروازهٔ آهنین کنارنده
شاه

شاه مزاری دیمکله مشهوردر امیر تیمور زماننده سمرقند بر مرتبه معمور اولمشیدیکه
ایران وتورانده آنك مثلی یوغیدی الغ بك زماننده دخی زیاده اولوب پادشاه مزبور وسط
شهرده بر مدرسهٔ رفیعه وخانقاه وطشره ده رصدگاه بنا ایلیوب مشهور زیجی انده چقاردی
بو شهرك کنارینه کوهك دیرلر بر جبل صغیر متصل اولور طاشلری اندن کتورورلر وصوقاقلری
جمله طاش دوشنمشدر رونهری بتم وجغانیان طاغلرندن جانب جنوبیدن کلور شهر ایچنده
جاری اولان صو یوللرینك اوقافی ومعاف قریه لری واردر نهر مزبور سمرقندده شرقه وغربه
متفرق اولوب نیچه ارماقلر ایریلور وهر بری بر وادیی صیراب ایدر شویله که سمرقندك
اطرافنه یدی سکز کونلك یول کیدرسك جمیعا باغلی باغچه لو میوه سی وافر آب روانی چوق
کویلر وقصبه لر کورورسن وبر یوکسك یره چقوب بقان جمله سبز درختستان کورر یاز کونلرنده
ارماقلرینك صویی ارتر عرجستان واسروشنه وسمرقند طاغلرینك قارلری اریوب سیللر
اولور وبو شهرك نواحیسی واردر بری برم که بر ناحیهٔ بی آبدر لکن معمور حبوبات ومواشیسی
چوق خلقی اغنیادر بری دخی بارکنت اسروشنه یه قریبدر اقار صویی وار لکن چراگاهی
یوق تنك یردر بری دخی روستای قوزع بارکنته متصلدر روستای باجر حدود سمرقندده
طولی بر مرحله واسع ناحیه در روستای کبودر بو دخی عظیم ناحیه ودرخنستاندر روستای
ودان صحرا وطاغی مشتمل بر ناحیه در کش قربنده ایکیسنك دخی خلقی بکر بن وائل نسلندن
چغنورلر وبونلره عباسیان دیرلر جمله سمرقند روستالری اون ایکیدر التیسی بر جانبه دوشر
ارالری بر مرحله یاخود یارم مرحله در وشهر مزبورك اطرافنده لطیف مرغزارلر واردر
انلرك بری کان کلدر که سمرقند شرقیسنه دوشر آب رحمت دیمکله مشهور قره صو بونك
میانندن چکر بری دخی یورت خاندر که قره صودن چوب کان کله کیدر وصو بو محلی تمام احاطه
ایدر انجق ایکی اوج یردن چکیلور بری دخی اولانك درکه بر کول کنارنده واقع اولمشدر اکثر میوه
سمرقندده خوب اولور متاعی مشهور کاغد وکاغده بکزر دری ونشادر وزیبق در خصوصا
سیب وامرود وانار واوزم وخربزه غایت بری برندن لطیفدر ونقشبندیه کبارندن خواجه احرار
عبید الله ونظام الدین احمد بن علی عروضی شاعر وفقهاء حنفیه دن ابو اللیث نصر
ومحققیندن صاحب الصحایف شمس الدین محمد وغیری دمشق سمرقند سمرقند
قربینده نصف مرحله یرده تیمور بناسی بر شهر لطیفدر مروبدرکه دمشق شامه نظیر
اولمق اوزره تیمور انده بر سور یاپوب معمور قلمشدر سغد ضم سین مهمله وسکون غین معجمه
ایله سمرقند قربنده بر مشهور وادی ودنیانك دورت مسیره لرندن بر مسیره در صاد
مهمله ایله صغد دخی دیرلر ابن حوقل بو مسیره یی سائره تفصیل ایلدی زیرا وادیٔ سغد
حد بخارادن بتم حدینه وارنجه سکز مرحله قدر بر ممتد اولوب جمله اشجار مشتبکه وانهار
جاریه وچمنزارلردر نهایت صویی وافر بر اولمغله درختلری بلند اولمازو بو وادینك اورته سی
قریه لر باغ باغچه بساتین ایکی جانبی مزارع وتارلالر اردی اوتلاقلر در اقار صولر کنارنده

چمنزارلر و باغچه‌لر ایچنده بی نظیر کوشکلر و حوضلر و بی مثل نشیمنکاهلر اینمشلر سکز
کونلك یول جمیعا سمیره و باغ و بوستانلردر بو مرتبه وسعت و بو طبقه ده لطافت نه رود ابله ده
ونه غوطهٔ دمشقده متصوردر و سغدك میوه‌لری سائر اماکندن لذیذ و خوشتر
اولور بیکند و نهر سغد اوزرنده بومجکث و کرمینه و دبوسیه و هجرود و کساسه و سبید رود که
آندن سمرقنده وارلیلور بو جمله میانهٔ سغده در سغد قصبه‌لریدر و اول وادیٔ سغد سمرقنده
یکرمی فرسخدن ارتقدر و فی وادینك اورته سنده در دیمشدر بونك جمله صولری بتم
طاغلرندن کلور و نهری منشعب و متفرق اولور هر بری بر رستاقی سقی ایدر کبار حنفیه دن
شیخ الاسلام علی سغدی بو قریه‌لرك برندندر فربر فتح فاو رایله طقسان التی بوچوق درجه
طول او توز طقوز درجه عرضده نهر جیحون کنارنده براوجوزلق معموربلده در بخارا جانبنه دوشر
و ماوراء النهردن خراسانه معبردر محدثیندن صحیح بخاری راویسی امام فربری بو بلده دندر
بخارا طقسان یدی بوچوق درجه طول او توز طقوز بوچوق عرضده باغی باغچه سی وافر نواحی
و قریه‌لری معمور دوز یرده سغد سمرقند غربیسنده برشهر مشهور و بندر معموردر لغت
مغانده مجمع علم معناسنه بخار لفظندن مشتق ایدوکی حبیب السیرده مسطوردر
سلفده اسمی محلث ایدی برکیمسه بونك قهندزندن چقوب اطرافه باقسه هر طرفنده
کوزاریمی برسبزه زار کورر غایت لطیف یردر جمله صحراسی بر بساط سبز کبی دوشمشدر و
میان سبزه زارده یر یر لطیف قصرلر و بنالر واردر قتی عالی و بی نظیر یاپلمشدر ذکر اولنان
بنالر بو یر بخارلرینك مهارتنه دلالت ایدر سامانیان بناسی بر عظیم حصنی و بی نظیر اسواق
و جوامعی و سورینك یدی دروازه سی واردر و اکثر نواحیسی خوابنده دیوار بخارا داخلنده در
و حایط مزبور طولا و عرضا اون ایکی فرسخ یری احاطه ایدر ایچنده قطعا طاغ و بیابان یوق
جمله قریه‌لر و مزارع و باغ و بستانلردر طواویس و تورق و قرغانهٔ سفلی و بوم و روستا کاو جستوان
و فراوان سفلی و فراوان علیا اوروان کبی هر بری برناحیه در خارجنده دخی برنیجه نواحی
واردر که هر برینه انهاردن حرقلر کسلوب صولر اقتمشلردر روسای کرمنه و مناحس و فرغانهٔ
علیا و رستاق عرقید ناحیه‌لری کبی سغد سمرقندك صولری بخارایه کلوب عمودی شهر
ایچندن کچوب دکرمنلرینی دوندورر و مزرعه‌لرینی سقی ایدر جمله باغ و باغچه سی نهرلر
اوزرنده در اندن کچوب بیکنده و جیحونه کیدر اندن غیری متعدد انهاری واردر رود بزرك رود نوکنك
رود ماکهان جوبیار عارض رود نوبهار کبی و رود سغد عمودندن نیچه انهار ایریلوب قریه‌لره
کیدر و مزارعی سقی ایدر بری رود کافرکام درکه حرمشه وارنجه برناحیهٔ عظیمه‌یی سقی ایدر
و رود نوکند دخی برناحیه‌لکدر رود برجه رود بسته رود ارمینیه رود فراوان سفلی دخی بردر
ایکیشر ناحیه‌یی سیراب ایدر و بخارانك اودونی طاغدن دکلدر جمله باغچه‌لرندن کسیلور
ماوراء النهرده بخارا میوه سندن لطیف میوه یوقدر و زمینی شول مرتبه منبتدر که برایکی دونم
یرك محصولی برکیمسه‌نك اهل و عیالی ایله معیشتنه کفایت ایدر لکن خلقی چوق اولمغله

محصولی

بخارا

محصولی وفا ایلمز اطرافدن غله کلمکه محتاجدر و بخارا خلقی زنان سغد سویلرلر اکثری
خوب و خوش خصلت اولورلر کلاه پوش و قبا پوشلردر اسواقدن غیری یرده بازارکاهلری
واردر اوقات معلومه‌ده جمعیت ایدرلر و قهندزی یمن ایله مشهوردر دیرلرکه انده بغلنش علم
التنده جمع اولان عسکر منهزم اولماز و هیچ بر پادشاهك جنازه سی طشره چقمیوب ایچنده
دفن اولنمشدر و قومی ملوك و حکامه مزید انقیاد اوزره در دیرلرکه بخارا و سمرقند و بلخ زوایای
مثلث دوشوب ارالری یکرمی بش فرسخدر سمرقند و بخارادن شرق و شماله دوشر هفت
اقلیم صاحبی ایدر بخارایه اول اجلدن فاخره دیرلرکه قیامتده کثرت شهدا ایله فخر ایده جکدر
بو بلده دن اولقدر اولیا و علما کلمشدر که حد و حصری یوقدر یا لکز برعصرده دورت بیك فقیه
جمع اولمش ایدی که هر بری فتوایه قادر اصول و فروعده ماهر ایدی شیوخ حدیثدن امام
ابو عبد الله محمد بن اسمعیل که صحیح بخاری مؤلفی در و خاندان محبوبی که عمر بن مازه اولادی
صدر الشریعهٔ اول و ثانی و برهان الشریعه و تاج الشریعه اول سلسله دندر و مشایخ
نقشبندیه دن خواجه عبد الخالق و خواجه محمد بابا و سید امیر کلال و خواجه بهاء الدین
و خواجه علاء الدین عطار و خواجه حسن عطار و خواجه محمد پارسا و اوغلی ابو نصر پارسا
و سید برهان الدین خاوند شاه و امیر خواند محمد و اوغلی خواند امیر و شعرادن ناصر و خواجه
عصمت و مولانا برندق و خیالی و سیفی و هاشمی بو شهره منسوبلردر بیکند طقسان سکز
درجه طول او توز طقوز بوچق عرضده بخارادن برمرحله یرده بربلده در سور ینی تاتار خراب
ایلدی برلطیف جامعی واردر دیرلرکه بونك سلفده بیك رباطی وار ایدی یکی کند سکسن
سکز درجه طول قرق یدی درجه عرضده نهر شاش کنارنده بربلده در بخارادن شماله دوشر
ما بینی یوز یکرمی بش فرسخدر نهر مزبوراندن کچوب ایکی مرحله ده خوارزم کولنه دوکلور
جند طقسان یدی درجه طول قرق یدی درجه عرضده سیحون کنارنده یکی کنده قریب
بربلده در طواویس طقسان یدی بوچق طول او توز سکز عرضده بخارا مضافاتندن
داخل حایطده بربلده در بخارا ایله اراسی یدی فرسخدر سلفده علماسی چوق معموربلده ایدی
قهندزی و شارستانی وار ایدی خراب اولدی ییل بازاری طورر موسم بوستانده ماوراء
نهریلر کلوب تفرج ایدرلر باغ و بوستانی وافر یردر کرمینیه فتح کافله طواویسدن یوك بخارا
ایله سمرقند اراسنده بربلده در چوق قریه‌لری واردر طواویسدن یدی فرسخ بعید دردبوسیه
فتح دال و ضم باء مخففه ایله وادیٔ سغد جنوبنده خراسان یولی اوزره بربلدهٔ صغیره در
کرمینیه دن بش فرسخ یرده سمرقند ایله بخارا اراسنده دوشر قریه سی یوقدر فقهاء حنفیه دن
ابو زید عبد الله بن محمد دبوسی بو بلده‌یه نسبت اولنور نسف فتح نونله معرب نخشب در
سکسن سکز درجه طول او توز طقوز بوچوق عرضده یردوز واسع صحراده صولری و باغی
باغچه سی وافر بربلده در طاغلر بوندن کش سمتنده ایکی فرسخ بعید اولوب کش صولری
کلوب بونده جمع اولور نهر عظیم اولوب روستالرینی صوارر و جیحونه کیدر جیحون ایله

بونك اراسی مفازه در خرابه قهندزی وربضی وربضنك دورت دروازه سی وار در کش
در بخارا در سمرقند در غربی دار الامان سی نهر عظیمك کنارنده سمر بیل نام موضعده در نمازکاه
عید دروازهٔ بخاراده وبازاری ربضنده در برقاج ناحیه سی وایکی قصبه سی وار در بو بنه بزده
و بو بنه کشمنه دیرلر کبار حنفیه دن حافظ الدین عبد الله محمد که مدارك ومنار صاحبی در
وابو حفص عمر بن محمد که متن عقاید وتیسیر صاحبی در وابو المعین که تبصره صاحبی در بو بلده یه
منسوبلر در بزده فتح بایله نسفدن التی فرسخ یرده طقسان طقوز بوچق درجه طول اوتوز
سکز بوچق عرضده بر قلعه وقصبه در دیرلر که بونك بناسی افراسیابکدر فقهادن
شیخ الاسلام علی بزدوی وبرادری ابو الیسر که علماء اصولدن اولوب متن مشهوری تألیف
ایلمشدر بو بلده یه نسبت اولنور کش کافك فتحی وکسری ایله طقسان طقوز بوچوق عرضده
نسفه قریب بر بلدهٔ عظیمه در دیرلر که بونك وسعتی اوج فرسخ طول وعرضده وار در لکن نواحیسی
ایله جمله مسافه سی اولمق کرك اوجوزلق میوه سنی بول یر در و میوه سی سائر بلاددن اول
ینشر لکن هواسی بد در سلفده بوکا شهر سبز دیرلر دی سمرقند ایله اراسنده بر طاغ وار در
بر کونده آشلور بونك قهندزی وربضی وشارستانی وار در بازارلری ربضنده در بنالری
بالچق واغاج باغ وبوستانی وافر حبوباتی متکاثر یر در شارستانك دورت دروازه سی وار در
بری در آهنین ودر عبد الله ودر قصابان ودر شارستان بوکا باب ترکستان دخی دیرلر ز برابر قریه
وار در خارجنده ترکستان تسمیه اولنور و بونك ایکی نهری وار در بو بنه نهر قصارین دیرلر
شهرستاندن چقار وبری نهر اسور در ایکیسی دخی دروازه دن کچر وروستالرنده دخی بر نیچه
رودلر وار در رود جاج رود حسك رود جوان کبی رود جاج سمرقنددن بر فرسخ یرده در رود حسك
راه بلخده شهرده سکز فرسخ یرده جاریدر اشتیخن کسر همزه وتا وفتح خاء معجمه ایله سغد
سمرقنددن بر بیوك قریه وناحیه در بوندن سمرقند یدی فرسخدر باغلی وباغچه لی
اوجوزلق یر اولوب ابن حوقل قولنجه قهندزی و بازاری وقریه لری واقار صولری
وار در علمادن بر جماعت بوندن ظهور ایلدی وادیٔ سغد شمالنده دوشر کشانیه
ایله اراسی بش فرسخ یر در کشانیه طقسان سکز بوچق طول قرق
درجه عرضده بلاد سغد اورته سی وقلبی ایکی مرحله طولی بر مرحله عرضی بر ناحیه
و قصبه در اشتیخندن بیوك وقریه لری انك قریه سندن چوق قدر لکن اشتیخنك
ارضی بش مرحله ممتد اولور ایکیسی دخی وادیٔ سغد شمالنده دوشر اربیجن
فتح همزه وکسر با ایله سغد بلادندن کشانیه قربنده بر بلده در خرابه یوز طوتدی
دیرلر زامین فتح زاء معجمه ایله طقسان طقوز بوچق درجه طول وقرق درجه عرضده
سمرقنددن ایکی مرحله شرقه دوشر بر بلده در سغددن فرغانه یولی اوزرینه دوشر اوکی صحرا
وار دی اوسر وشنه طاغلریدر وافر ترنجبینی اولور اقار صولری باغی باغچه سی وار در
شاش معرب جاج در یوز بر بوچق درجه طول قرق ایکی درجه عرضده تقویمده مسطور

اولدوغی اوزره سمرقنده تابع بر بلدهٔ عظیمه در نهر سیحون وراسنده دوشر دو زیرده اولرینك
ایچندن صولر اقارما وراء نهر شهرلرینك اشبهی وانزهی در اون بش قدر قصبه بونك
ناحیه سنده واقع اولمشدر بوندن فرغانه بش مرحله یر و بخند دورت مرحله یر یا زیلور
مسالکده ایدر قصبهٔ شاش بنکث نصفی قدر بر بلده اولوب باروسی وربضی وار در اقار
صولری باغ وبستانی وافر یر در جاج حدودی ایلاقه پیوسته اولور وبو نواحی نك سکانی
هز وخلج طوایف مسلمین واهل جهاد اولوب اکثری چرکه نشینلر در کیمسه یه انقیاد
اتمزلر هفت اقلیمده شاش قدیم شهرلردندر بناکت دخی دیرلر حالا تاشکند دیمکله معروفدر
دیو بونلر جمله شاش اولمق اوزره بازار بعض اهل وقوف تحریرنده تاشکند یوز بر درجه طول
قرق بر بوچق عرضده بر شهر عظیمدر سمرقنددن یدی مرحله شرقه دوشر ختای یولی
اوزره درواندجان دخی یدی قوناقدر دیو مسطور کورلدی تقویمده دخی بنکث کسر با وسکون
نون وآخری ثا ایله قصبهٔ شاش در قهندزی وربضی وار در ربضی دخی مسطور در بو ربضك
خارجنده بر ربضی دخی وار در جمله سنده صولر اقار جامعی قهندز دیوارینه متصلدر دیو ابن
حوقلدن نقل ایدر مسالکده قهندزینك اوچ دروازه سی وار در باب ابو العباس باب کش
باب آهنین ودار الامان سی وجامعی دیوار قهندز اوزرینه دوشمشدر شارستان درونیسنده
انجق بر بازاری وار واورته سی میداندر وسا یلغ نام کوهدن وادی جاجه کلنجه بر دیوار
چکلمشدر اکا دیوار بن عبد الله بن حمید دیرلر دیو بازار تاشکند ایسمه تقویمده مذکور دکلدر
وکبیر وهفت اقالیم صاحبی ایدر کرچه بو شهر عمارت واسواق وسائر اوصافده اولقدر
دکل تکلفدن ساده در لکن زمینی اقار صولر وباغچه لر ایله مزین وچمنزاری وباغلری کل ولاله
وانواع ازهار ایله ملبسدر خصوصا هفت رنك لاله سی غیری یرده اولماز لاله زار تاشکند
وکل سرخ بخارا بین الجمهور مشهور اولمشدر بو ولایتده بر قویی وار در که صویی مسهلدر
واکر صویندن الوب بر غیری یره کتورسه لر بز کتدکده قانه دونر دخی اوزادقچه
صنك اولور واکر بر بزی حیض قانیله آلوده ایدوب اول قیویه براقسه لر بر صاعقه
پیدا اولور که ابنیه یی خراب ایدر وبو دیارده بر چشمه وار در که صویی اقماز تچان روی
هواده سحاب ظاهر اولسه اقار شاش دیارینه کبار شافعیه دن محدث وفقیه امام
محمد بن علی بن اسمعیل که قفال شاشی دیمکله معروفدر وابو بکر محمد بن احمد مستظهری
و فخر الدین بناکتی که تاریخ صاحبی در وبدر شاش وفاضل تاشکندی وغیری منسوبلردر
تنکت ضم تا وفتح کافله شاش شهرلرندن بر شهردر تنه دخی دیرلر تقویمده ابن
حوقلدن منقولدر که تنکت ایلاق قصبه سی اولوب قهندزی وربضی ودار الامان سی
واقار صولری وار در ایلاقك شنلکی وبستانلری واکنلری وادیٔ سناشه متصل
اولور ایلاق طاغلرنده معدن ذهب وفضه چوقدر صاحب مسالك ایدر تنه باغسز
وبستانسز بر شهر در قهندزی وشارستانی وجامعی وار در خلقی اکثر حسن وجمال صاحبی

اهل مروت اولورا کثرزخایری رود جاجدن زورقلر ایله کلور لکن تقویمده ابن حوقلدن
بساتین کثیره سی واردر دیواری سابلغ طاغندن وادئ شاشه منتهی اولور تورکلك
شهره دخولنی منع ایدر و بونك یاشقه برنهری واردر ایلاق صوینی دیرلر دیو روایت ایدر لکن
دیوارمز بور بنا کنده مذکوراولان درمشترکده ایلاق حد نو بخجندن فرغانه یه وارنجه مجموعی
بلاد شاشك اسمی اولمق اوزره یازار ابن سیناشاکردی حکیم ایلاقی بو دیاره منسوبدر
اسفیجاب کسر همزه وسکون سین ایله یوزدرجه طول قرق اوچ بوچق درجه عرضده ماوراء
نهرك ترکستان ثغورنده بربلدۀ کبیره در ابن حوقل ایدر بونك برخرابه قهندزی وار
ربضی وشهری معمور درسوری بر فرسخ قدرر بضنی احاطه ایدر ایچنده اقار صولری
وبستانلری واردوز یره دوشمشدر مسالکده سور ینك دورت قپوسنی یازاردروازۀ کوچك
دروازۀ فرجان دروازۀ شاکرانه دروازۀ بخارا انلردر کبار حنفیه دن شارح مختصر
طحاوی شیخ الاسلام علی اسبیجابی بو بلده یه نسبت اولنور جنابی تاریخنده ایدر بو بلده یه
سیرام دخی دیرلر لکن غیری کتابلرده کورلمدی بو تقدیرجه مطول محشیسی علاء الدین
سیرامی دخی بو بلده دن اولور اسروشنه ضم همزه وسکون سین مهمله وضم راو فتح شین معجمه
ایله یوزبر درجه طول قرق بربوچق درجه عرضده مراصد نقلی اوزره شین معجمه نك تقدیمی
ایله ماوراء نهرده سیحون ایله سمرقند ارasنده بلاد هیاطله دن بربلدۀ عظیمه در سمرقند
ایله میانی یکرمی التی فرسخ تخمین اولنور تقویمده ابن حوقل روایتی ایله اسروشنه بر اقلیم
اسمیدر اکثر اطرافی طاغلر احاطه اتمشدر شرقنده بعض بلاد فرغانه غربنده حدود
سمرقند شمالنده شاش وبعض فرغانه جنوبنده بعض حدود کش وصغانیان ایله محدود
اولوب دورتیوز قدر حصنی برقاج پاره شهری مشتمل ولایتدر مسالکده ایدر اسروشنه
خلقی لساننده بومحکث تسمیه اولنور ناحیه لری بونلردر اران بنامکث کوکب عرق ساباط
زامین دیزك بوشهر معمور شهردر بناسی جمله طین واغاج ایله یاپلمشدر شارستان
درونینك دیواری واردر ربضی دخی آخر دیوار محصوردر شارستانك ایکی دروازه سی وار
بری دروازۀ شارستان بری دروازۀ بالائین درجامعی شارستاننده دردکرمن یوزیدر برنهر
ایچندن اقار واون قدر دکرمن دوندورر ایکی طرفی درختلر دروخندقلك ایچنه اقوب
سوری احاطه ایدر سرایلره وباغچه لره یایلوب مزارعنی سقی ایدرك اقار کیدر ربضنك
دورت قپوسی واردر باب زامن باب ابن شمند باب ابن حکمت باب کهلیان وبونده انواع
معادن خصوصا زاج ونشادر وافر اولور معدن نشادر طاغنده برغاردرکه اندن بخار چقار
کوندوز دخان کیجه آتش کبی کورینور اوزرینه دیوار وسقف یاپلوب برقپو قونمشدر بخار
منفذی اولمامغله سقفنده بخاردن نشادر منجمد اولور صفحه صفحه یاپشور بروقتده
برچاپك کمسه اصلنمش کیجه کیروب سرعتله قپویی اچار واوکنده طورمیوب برطرفه پرتاب ایدر
زیرا بخار محبوس شدتله چقوب اوکنده بولنانی هلاك ایدر بخار شدتی کیدکدن صکره

سقفی

شقفی یعقوب نشادری الور لر وکر وبیارلر بخار محتبس اولمدقچه ضرر لو دکلدر وجوهر
احتباسله حاصل اولور وبو اسروشنه ده بر نوع کل اولورکه آخر تابستانه دك باقی ویایدار در
ساباط اسروشنه بلادندن یوز بر بوچق طول قرق بر بوچق درجه عرضده فرغانه دن
شاشه کیدر یول اوزرنده اسروشنه دن اوچ فرسخ یرده جنوبله شرق اراسنده دوشمش
برقصبه در بلاش آباددن تعریب اولنوب ساباط دینلمشدر مداین کسری قربنده
عراقده برساباط دخی واردر اسبانیکث ضم الف وآخری ثاء مثلثه ایله اسفیجاب توابعندن
فاراب یولی اوزرنده برمرحله یرده بربلده در اسروشنه دن طقوز فرسخ شرقه دوشر شاوکث
فتح شین وآخری ثاء مثلثه ایله یوز بربوچق درجه طول قرق بردرجه عرضده بلاد شاشدن
بربلده در فرغانه یوزایکی بوچق درجه طول قرق بربوچق عرضده برنیچه قصبات وقرایی
مشتمل ولایت اسمیدر هفت اقلیمده مسطور اولدوغی اوزره حدودی شرقنده کاشغر وغربنده
سمرقند وجنوبنده کوهستان وبدخشان شمالنده ترکستان طراز وغیری بلاددرکه تاتار
استیلاسندن خراب اولمشدر آب سیحون که اول دیارده نهر خجند دیمکله مشهوردر
بو ولایتك شرق وشمالندن کلوب اورته سندن بحر واقعات باری ده ایدر فرغانه ده
پیروح الصنم اولور دیرلر ماوراء نهر بلادنده بوندن واسع وقریه لری بیوك واوجوزلق بر
یوقدر اخسیکثده معدن سیم وزر وسوخ طاغلرنده زیبق رستای زرین ناحیه سنده
معدن زفت وکوه استرده چشمۀ نفط ومعدن باقر واسرب وآهن جمله موجوددر
و پیروزه کانی در انوشروان بونی بنا ایدوب هر بیتدن قوم سورمش واسکان اتمش
ایدی واسمنه ارهوخانه دیمشیدی صکره فرغانه دیدیلر مناهج العباد صاحبی شیخ
سعد الدین وشارح طوالع عبد الله بن محمد عبیدی بوولایته منسوبلردر وکیرو هفت
اقلیمده ایدر فرغانه دیارنده یدی بیوك وکوچك شهر واردر بشی نهرك جنوب طرفنده
ایکیسی شمال طرفنده در جنوبی شهرلری بونلردر اندجان فرغانه وسطنده حصاری غایت
متین ومحکم برشهردر قلعه ایچنده برقاج ارماق اقار غله سی ومیوه سی ایواولور اما هواسی
بد در وکوزاغریسی چوغ اولور تقویمده معرب اندکان اولمق اوزره یازار مرغینانندن شرقه
کاشغر یولی اوزره مابین ایکی مرحله در بونك صوینی جنوبدن کلور شهره اوغرار اوش
صوینه تاریشر اوش فتح همزه ایله اندجاندن شرق وجنوبه برقصبه وقلعه در اوچ
قپوسی اچلور بری درکوه بری در آب بری در معکده آب وهواسی لطیف اطرافی چمنزار
یردر اقار صوینی جنوب وشرقدن کلور شهردن بحوب بسی جهتنه کیدر یقول العبد
قصبه سی صاحبی سراج الدین بو بلده یه نسبت اولنور مرغینان فتح میم وکسر غین
معجمه ایله اندجان غربیسنده یدی فرسخ یرده برقصبه در نسا السغلی ناحیه سنه دوشر
شهر وقیاصوینك شرقنده نصف مرحله یرده وکاشغردن غرب وجنوبه در بونك صوینی
شرق وجنوب طرفندن کلوب مرغینان جنوبندن بحر وشهر وقیا صوینه قاریشر

لطیف اناری وزردالوسی اولور فقهاء حنفیه دن امام ظهیر الدین علی بن عبد العزیز
وامام فاضل صاحب الهدایه برهان الدین علی بن ابی بکر که بشیوز طقسان ایکی ده وفات
اتمشدر بو بلده یه منسوبلرك اشبهیدر اسفره معرب اسپره در مرغینا ندن غرب
وجنوبه طقوز فرسخ یرده برطاغستانده بر بلده در باغ و بستانی واقارصولری وافر یردر
سمرقند دن کاشغره کیدر یول اوزرینه دوشر صویی جنوبدن کلور وشرقندن
دولاشوب شهر وقیایه کیدر خجند ضم خاء معجمه ایله نهر سیحون کنارنده یوزایکی درجه
طول قرق درجه عرضده بر بیوك شهردر نهراندن چوب فارابه کیدر واول نهره انده
شهر وقیانهری دیرلر وشهر نهرك جنوب طرفنده در سمرقند دن کاشغر یولی اوزرنده
اولوب بوندن کاشغره اوتوز بش کونده وارلور وسمرقند دن اون مرحله قدردر هفت
اقلیمده ایدر خجند اند جاندن بش فرسخ غربده قلعه سی غایت متین شهردر میوه سی
خصوصا اناری وافر اولور لکن کوزاغریسی چوق اولور حتی سرچه قوشلرینك بله
کوزلری علیلدر وخجنه ناحیه سنده کندبادام دیرلر بریر واردر دوز صحرادر انده دائما
روزکار اسر اول محله دشت درویش دیرلر زیرا بر زمان بر قاچ درویشلر انده بادشدتنه
کرفتار اولوب بری برلرینه های درویش های درویش دیه رك اولدیلر کندبلر اکابر شعرادن
شیخ کمال الدین بو شهره منسوبدر نغماتنده مذکور اولدوغی اوزره شاعرلکی ستر ایله تستر
ایدردی مرتب دیوانی واردر ومتأخریندن حرمینده خجندیلر چوقدر اخسیکث فتح همزه
وکسر سین وآخری ثاء مثلثه ایله یوز بر بوچوق درجه طول قرق ایکی درجه عرضده نهر
خجند کنار شمالنده طاغدن بر فرسخ بعید دوز یرده اول یدی شهرك بریدر هفت اقلیمده
یالکز اخسی اسمیله یازار فرغانه اولکه سنده اند جاندن کیچك بو قدر واسع شهر یوقدر
واراسی اون فرسخ اولوب متین ومحکم قلعه سی واردر میرتیموری دیرلر بر جنس خربزه سی
اولور که سائر یرده یوقدر مسالکده ایدر اخسیکث فرغانه قصبه سیدر قهندزی وشارستانی
وربضی واردر دار الامارسی قهندزده وجامعی شهرده وعید نمازکاهی کنار نهرده در شهرینك
بش قپوسی اچیلور باب زنجیر باب دقینه باب کاشان باب آذینه باب ها به سار و ربضنده
اقارصولری و باغی باغچه سی چوقدر علماء حنفیه دن صاحب اصول اثیر الدین اخسیکثی
بو شهره نسبت اولنور کاسان سین مهمله ایله یوز بر بوچوق درجه طول قرق ایکی بوچوق عرضده
بلاد فرغانه دن بر بلده وناحیه در چوق قریه لری واردر یعقوبی قولنجه سلفده فرغانه
دار ملکی ومحاسن دنیادن ایدی تورك استیلاسی ایله خراب اولدی دیو مشترکده ذکر
ایدر اقالیم عراق عجمده بر کاسان دخی واردر محلنده مذکوردر نسا فتح نونله فرغانه بلادندن
ایکی بلده وناحیه در بری برینه متصل برینه نسا العلیا برینه نسا السفلی دیرلر دوز
اوتلی صولی یرده واقع اولمشدر نسا العلیاده عیون زفت و بر جنس سیاه طاش اولور که
کومور کبی یانار وکولی صابون یرینه استعمال اولنور بو طاشك اوچ وقیه سی بر درهمه صاتلور

بونلردن

بونلردن غیری خراسانده بر نسا دخی واردر مشهور اولان اولدر خواکند فرغانه نواحیسنده
بر بلده در کاه قافله خواقند دخی دیرلر اسبیدبلان کسر همزه ایله تقویمده ابن حوقلدن
روایتله فرغانه شهری یازار طاغلرنده ذهب وفضه معدنی واردر قبا ضم قاف وقصر
ایله یوزایکی درجه طول قرق ایکی بوچوق درجه عرضده فرغانه ناحیه لرندن بر ناحیه ده بلده در
شاش جانبنه دوشر اخسیکثه قریبدر خرابه قهندزی ومعمور ربضی وشهری واردر
وربضی دخی بر سور احاطه اتمشدر وافر صولری وبستانلری واردر کندبادام یوزایکی
بوچوق درجه طول قرق بوچوق درجه عرضده نهر سیحون کنار جنوبیسنده خجند دن بر مرحله
شماله دوشر خیسه کوز کند بادمدن بر مرحله غربده نهر مزبور کنارنده بر بلده در خجند دن
بر مرحله شماله دوشر اراسنده بر طاغ واردر روزامین دن بر مرحله شرقده در سوخ یوز
دورت درجه طول قرق بر بوچوق درجه عرضده بر بلده در طاغلرنده معدن زیبق اولور ترمذ
طقسان طقوز درجه طول اوتوز یدی درجه عرضده نهر جیحون کنارنده بر بلده معظمه در
بیوت واسواقی جمله آجر ایله دوشنمشدر اطرافنده اك یقین طاغ بر مرحله اولوب قریه لری
وافر وناحیه سی بول یردر نهر صغانیان بونك کوبلرینی وناحیه سنی سقی ایدر نهر جیحون
شهرك کنار غربیسندن بحر باخ ایله بونك اراسی بر مرحله در انکچون بعضلر بونی
طخارستان دن عد ایدرلر لکن نهرك اوته طرفنده اولمغله ماوراء النهردن بر مشهور بندر در
قهندزی وشارستانی وربضی واردر جامعی شهرده بنالری با لجقدندر خلقی جیحوندن ایچرلر
مزارعی رود جغانیان سقی ایدر حفاظ حدیثدن صاحب السنن امام ابو عیسی محمد
نوادر الاصول صاحبی حکیم ترمذی بو بلده یه منسوبدر جومنجان نواحی ترمذدن
بر ناحیه در جومنکان دخی دیرلر واشجرد یوزایکی درجه طول اوتوز سکز بوچوق عرضده
صغانیانه ملحق بر بلده در وافر زعفرانی اولور بوندن قلعه راسب التی فرسخدر شبیله
اسروشنه بلادندن بر بلده در کبار مشایخدن شیخ شبلی بوکا نسبت اولنور صغانیان
یوز بوچوق درجه طول اوتوز سکز بوچوق عرضده اسروشنه جنوبنده بر بلده در جغانیان
دخی دیرلر بیوك ناحیه سی وقریه لری وقهندزی واردر صولری باغی باغچه سی وافر یردر
بونك انهاری ترمذه اقار صاحب مشارق امام صغانی بو بلده یه منسوبدر شومان تقریبا
ذکر اولنان طول وعرضده صغانیان ناحیه سنده بر بلده در خرشکث فتح خاء معجمه
وراء مهمله وسکون شین معجمه ایله نهر شاش کنارنده بر بلده در نجانیکث فتح نون وجیم ایله
نواحی سمرقندده سمعانی ظنی اوزره اسروشنه سمتنده در غیرلر اسروشنه اعمالندن
عد ایدرلر ودار فتح واو وذال معجمه وآخری راء مهمله ایله سمرقنده دورت فرسخ یرده بر بلده در
حصنی وجامعی واردر اوزکند فرغانه بلادندن یوز دورت بوچوق درجه طول قرق بوچوق
درجه عرضده بر بلده در اند جاندن ایکی مرحله شرقده واوشدن بر مرحله غربده دوشر
تعریب ایدوب اوزجند دیرلر قهندزی وشارستانی وایچنده اقارصویی وباغ بستانی واردر

هواسی برمقدار کرمسیردر مشاهیر فقهادن صاحب الفتاوی امام قاضیخان حسن بن محمود
اوزجندی بو بلده‌یه نسبت اولنور مایمرغ ایکی میمك فتحی ایله نسفدن بخارایه کیدر
یول اوزره بر بیوك قریه وسمرقند قربنده بر قصبه‌در وجیحون کنارنده بریره مایمرغ دیرلر فقهاء
حنفیه‌دن فخر الدین محمد بوکا منسوبدر خذیسر فتح خاء معجمه وذال وسین مهمله وآخری
را ایله سمرقند سرحدنده اسروشنه اعمالندن بر ثغوردر مشهور رباطی واردر بسکث
فتح باو آخری ثاء مثلثه ایله بلاد شاشدن بر بلده‌در بارسنکث بو دخی انك قربنده مدن
شاشدن بر بلده‌در بدکث ضم باء فتح دال ایله بلاد شاشدن بر بلده‌در بعضلر اسفیجابدن
عد ایلدی تم ماوراء نهر ناحیه‌لرندن بر ناحیه‌در عظیم طاغلری ووافر قریه‌لری وار لکن هواسی
غایت برودت اوزره‌در شهر وقیا یوز درجه طول قرق بوچق درجه عرضده نهر سیحونك
کنار شمالنده بر شهردر تاشکنددن ایکی مرحله جنوبده بخنددن بش مرحله غرب
وشماله دوشر نهر مزبور بو شهره اضافتله دخی ذکر اولنور ختلان ضم خاء معجمه وفتح تاء
مشدده ایله تقویمده بلخ شرقنده ماوراء نهردن بر ناحیه یازار ابن حوقل ختل ایله وخش
ایکی ناحیه‌در بری برینه متصل دیمشدر ختل قصبه‌سی هلاورد ولاوکند اولوب نهر
وخشاب ایله نهر بدخشان آراسنده دوشمشدر بو قصبه‌لرك صولری واشجاری وافر
اوجوزلق دوزیرده واقع اولمشدر وخش فتح واو وسکون خاء معجمه ایله نواحی بلخده
ختلاندن طاغ دبنده بر بلده‌در ناحیه‌سنه وخشاب دیرلر بونده معادن سیم وزر چوقدر
درلرنده تبر بولنور جمع ایدرلر بعضلر ختلان ایله وخش نهر جیحون جنوبنده اولمغله ماوراء
نهر بلادندن عدا تمزلر طخارستاندن طوترلر لکن اکثر ماوراء نهردن اولمق اوزره‌در
هلاورد یوز بر درجه طول اوتوز ایکی بوچق درجه عرضده ختل دیارینك قصبه‌سیدر
بو ناحیه ماوراء نهره متصل دوزیرده انهار واشجاری وافر اوجوزلق یردر انهار بو اقلیمده
اولان خرده انهاردن غیری ایکی نهر عظیم واردر بری جیحون بری سیحون اما جیحون بر نهر
عظیمدر که نهر بلخ وآب آمو وآب تبر دخی دیرلر ایران ایله تورانی فصل ایدر عمودی آب
خرناتدر بدخشان طاغلرندن چقوب غرب وشماله طوغری اقار قباد آباده بر قاچ
نهر کلوب قاریشر حدود بلخده ترمذدن یوقاری نهر وخش طخارستاندن کلوب
بوکا قاریشدقدن صکره اسم جیحون اطلاق اولنور یوقاریسنده جیحون دیمزلر ترمذده
جغانیان صولری قاریشراندن چقوب کالفه وقصبهٔ زمه وآمل شطه یعنی آمویه
اوغرار زمه کلنجه بر بری سقی ایلمزانده بر مقدار منتفع اولورلر آموده دخی فی الجمله سقی
ایدر اصل نفعی خوارزم خلقنه‌در و بوندن بلخ و ترمذ ناحیه‌لرنده بعض انهار ایرلدقدن
صکره دهان شیر دیرلر ایکی طاغك اراسی بر تنك محلده مجتمع اولوب چکر که اول دره یوز ذراع
قدر انجق عریضدر هراة توابعندن تومینه نام قریه‌یه اوغرار وخوارزمدن کرکانج اول بوغازه
قریبدر بوغازدن چقدقدن صکره ایکی فرسخ ریکستان واردر انده بتار کیدر واوته سنده

کیرو چقار خوارزم مملکتنه اوغرار واول ریکستاندن چکمك ممکن دکلدر عظیم شاقدر
وخوارزمده بو نهردن بر قاچ بیوك صولر آیریلور وافر قریه‌لر مزارعنی سقی و بتون خوارزم
اولکه‌سنی سیراب ایدر نهر کاخوان وجوی هزاراسب وکردان جوی وکریه و نهر حره کبی
بونلرك هر برنده کمی یورر و بونلرك کمی بحیرهٔ خوارزمه دوکلور اما عمود جیحون خوارزمی چکوب
عقبهٔ حلم که ترکلر اکا کرلاوه دیرلر وسنکستان دره‌در وتنکدر نهر مزبور اول عقبه‌دن
عظیم هولناك صدا ایله اقوب بحر وصیتی ایکی فرسخ یرده اشیدیلور وخوارزمدن التی مرحله
خانخال نام یرده حمد الله قولنجه بحر خزره دوکلور واول محلده انجق بالقجیلر ساکن اولور
اما صاحب مسالك وصاحب تقویم خوارزم کولنه دوکلور دیدیلر جائزدرکه بر شعبه‌سی
اول کوله اقه جمله مسافهٔ سیری تقریبا اوچیوز فرسخدر وایام شتاده بر مرتبه طوکارکه
اوزرندن قافله چکر و بر قاچ ذراع بوزی دلوب قویی کبی صو چقاررلر نهر مزبورده اقان
صولرك بری نهر ماخش و بری نهر بویان ونهر فارغی و نهر اندیجار و نهر وخشاب در قباد
آباد قربنده بونلر جمع اولوب جیحونه دوکلورلر اما نهر وخشاب ترکستاندن چقوب
زمین وخشه اوغرار بر طاغ دبنده بنا اولنان جسرك التندن اقار اول کوپری ختلان ایله
حدود لشکر اراسنده‌در اندن بلخه وارر ترمذدن یوقاری جیحونه قاریشر جیحون اوزرنده
ماوراء نهردن اول کوره کورهٔ ختلان وکورهٔ وخش دربعده نواحیٔ وجان وسقینه جمله
کافرستاندر ایو غلاملری وجاریه‌لری چقار اما سیحون که نهر شاش ونهر جاج ونهر خجند
ونهر شهر وقیا اسملری ایله مسمی‌در اول دیار خلقی کل زریون دخی دیرلر عمودی بلاد ترکستانده
منجتین طاغلرندن شرق وشمالندن کلوب اوزکنده وشاشه اوغرار فرغانه اولکه‌سی
اورته‌سندن چکر وشمالندن جنوبه اقوب خرساب ورود اوس امثالی نیچه صولر قاریشوب
جیحونك ثلثانی قدر بر عظیم نهر اولور اخسیکث وخجند و فاراب و بیکندی چکر فناکث که
شهر جنه دیرلر اکا وارر واول محلدن کچجك ترکستانده هفت اقلیم صاحبی نقل اوزره
ریکستانده منجذب اولور تقویمده ونزهه‌ده ینغی کنتدن ایکی مرحله کچجك خوارزم دکزینه
دوکلوردیر بو دخی مسافه ووسعت جهتندن جیحون کبیدر وقیشده منجمد اولور اوزرندن
کاربان چکر ونهر مزبور نیچه دیاری سقی ایدوب حد صحرانی چکدکدن صکره ایکی طرفنده
قونر کوچر اولی اوغوز طائفه‌سی ساکن اولور اکثری مسلماندر وبالجمله نهر جیحون
ونهر سیحون مصبلرنده نقل مختلف اولوب صاحب تقویم اقربی ابن حوقل تقلیددر وبو ایکیسنی
دخی خوارزم کولنه دوکلور یازار وجیحوندن طقسان بر طولده بر نهر آیریلوب بخند قربندن
چکر بحر احضره دوکلوردیر بو رسم معموردن نقل ایدر صاحب مسالك دخی سیحون وجیحون
خوارزم کولنه دوکلور وایکیسنك دریایه واصل اولدوغی یرك مابینی اون ایکی کونلك
مسافه‌در دیو تعیینی تناقض اولور زیرا کولك مسافه‌سی اکا متحمل دکلدر صاحب نزهه
جیحون بحر خزره وسیحون کوله دوکلوردیدیکی صوابه اقرب کورینور وهفت

اقليم روايتی اوزره نهر چاج ره بكستانه ياتمق دخی جائز لكن جيحون وصفندن غلط اولمق
را بجه در نهر بوی نزهه ده مسطور اولدوغی اوزره سغد وصغانيان طاغلرندن چقوب
بر بحيره اولور اندن چقوب بر قاج بيوك كچلمز صولر قاريشوب ولايتی سقی ايدر واصلا كچد
ويرمز عمودی سغد وسمرقند وبخارايه اوغرار بو ولايتلرك شنلكی بو نهر ايله دردیمشدر
تنبيه معلوم اولاكه سيحون جيحون نيل فرات انهار جنتدن اولوب اصولی سدرة المنتهى
التندن اقسمنه حديث شريف صحيح وارد اولمشدر شارحلرك كيمی انهار مذكوره ايمان واسلامدن
مجاز اولمق اوزره معنا ويروب كيمی حقيقته حمل ايلمشدر قاضی عياض مسلم شرحنده شق
اولی اختيار ايدوب انهار مذكوره اكثر بلاد اسلاميه ده اعظم انهار اولمغله شاربی اكثر اهل
اسلامدر انكله نشو ونما بولان ابدان مسلمانان اكثر اصحاب جناندن اولمغله كانه جنتدن
چقمش اوله ياخود اصلی سدره يرده اوله بوتقديرده اشكال برطرف اولور وتوجيهه دخی
حاجت قالماز اما امام نووی حقيقته بركونه دخی حمل ايليوب بو دورت نهرك اصلی سدره
التندن بطن زمينه نازل اوله ونه كيفيتله نازل اولدوغی بزم معلوممز اولميه بعده هر بری
بر جانبدن چقه ظاهر حديث مقتضاسی بودر عقلا وشرعا بوكا مانع يوقدر ديمشدر لكن
عقلا مانع يوقدر ديديكنه خصم تسليم ايلمز ديرلر زيرا تكون انهارك سبب عقليسی غيری
يوزدندر وبالجمله بحث مذكور بر مبحث طويل الذيل اولمغه محتملدر مراد ايدن اوله
قپويه كشاد ويره جبال ومعادن ماوراء النهرده وافر طاغلر واردر اشبهی بونلردر جبل
صاروان سمرقند جنوبنده هواسی خوب ومعمور بر جبلدر انده زردكرد ديرلر بر معبد ترسا
واردر جبل اسفره شاش انتهاسنده بر طاغدر انده چشمهٔ نفط ومعدن آهن واردر وپيروزه
حاصل اولور جبل فرغانه بر بيوك طاغدر انده معادن زيبق ونحاس واسرب وذهب
ونفط وفيروزه ونشادر وزفت واردر وبر نوع طاش اولور كه اودون يرينه يقارلر جبل
وركه بخارايه قريب يردن ابتدا ايدوب سمرقند ايله كش اراسندن چكر اسروشنه يه
متصل اولور كيرو دونوب حد فرغانه يه اولاشر وچينه وارر اسروشنه بيابانی حد فرغانه
وايلاقدن خرخيره وارنجه بو طاغ برابرنه واقع اولمشدر وبونده انواع معادن واردر وبر صو
واردر كه ايام صيفده كنارلری بوز طوطار وقشده ايليجق اولور نباتات ومحصولات بو اقليمك
معادنی ونباتی چوقدر ميوه سی بر مرتبه وفرت اوزره اولور كه سغد واسروشنه وفرغانه ده
حيواناته دوكرلر بر ايكی سنه اكين اولمسه اسعارينه تفاوت كلمز مروج ومراتعی انهار ومزارعی
فراوان يردر اول اجلدن چارپا قسمی انده غايت ايو اولور لكن اكثر غنمی تركستاندن كلور
مشهور متاعی ابريشيم وصوف وكاغد سمرقندی در پوست روباه وسمور وسنجاب چوق
اولور تبتدن مسك اولا بو دياره كلوب اندن اطرافه كيدر فرغانه ايله تركستان اراسنده
اولان طاغلرده صاحبسز ميوه اشجاری بيتر وكيمسه احراز ايلمز وانواع رياحين وازهار اولور
مطلقا ماوراء النهر طاغلرنده فستق چوقدر سلفده خراج بخارا اون بر يوك سكسن طقوز

بيك ايكيوز درهم وخراج فرغانه يكرمی سكز بيك واسروشنه بش بيك وشاش التمش
بيك درهم مسيبيه كه نحاسه شبيهدر خراج آمل ايكيوز طقسان اوچ بيك دورتيوز حاصل
كش يوز اون بر يوك بشيوز خراج فاراب اللی بش بيك محصول ترمذ ايكی بيك
طوايد خجند اون بيك درهم ايدی اخلاق رجال ماوراء النهر خلقی اكثر خير وصلاحه
راغبلر جوانمرد ومهمان دوست اولورلر قونق اوزرينه جنك ايدرلر مؤلف مسالك
ايدر سغدده بر سرای كبی مهمانخانه كوردم قپوسنی اچوب قنادلرين ديواره ميخلمشلر
ديديلر كه بو فلان كيمسه نك مهمان سرای در يوز ييلدن ازتقدر كه قپوسی بويله كشاده
وايچنده زاد مسافر آماده در جائز كه بی وقت مهمان كلوب قپوسن آچق بولمغله اخريه
كيده ديو ميخلمشلردر اباعن جد بو سرايه قونان مهمانلره مزيد احترام ايدرلر بو اقليم خلقی
اكثر ماللرين وجوه خيره صرف ايدرلر بيابانده بر منزل يوقدر كه انده بر رباط ويا بر مسافر
خانه بنا اولنمش اولميه تواتره ايرمشدر كه بو اقليمده مسافرلره طعامی وطوارلرينه علفی چقار اون
بيكه قريب عمارت ورباط واردر وماوراء النهر بكلر اكثر دلاور وشجيع وامر حربده ماهر اولورلر
زيرا بونلرك اطرافی حربی در دائما غزا ايلرلر اسباب ضرب وحربده واستعمال سلاحده
بر مرتبه قوت وقدرتلری واردر كه تعبير اولنماز خصوصا چاج وفرغانه قومنك يات ويراقلری
بر ولايت خلقنده يوقدر وپادشاهلرينه انقيادی زياده در اول اجلدن ملوك پيشين
عسكرلرين تركدن ايدرلردی مسالك ماوراء النهر سمرقندن بانخه شهر سبزو قصبهٔ
شيخ صادق وقصبهٔ ده نوو قصبهٔ صفا وقصبهٔ بوياو ترمذ وباخ بر مرحله در سمرقندن
اسروشنه ايكی مرحله وفرغانه اوتوز بش فرسخدر راه فرغانه جيحوندن ابتدا اولنسه
ترمذدن بيكند وطواويس وكرمينه ودبوسيه وسمرقند واثاركيت ورباط وسعد چاج
يولی بو منزلدن ايريلور ومرزغند وزامين بناكث يولی بورادن ايريلور وساباط واوزكند
وساوكت وخجند وكنده وسوخ ورستای وريزوامش وقبا واوش واوزكند بر مرحله در
راه چاج سرحد اسلامه وارنجه اولا تاركيدن قطران دره وكيرو تاركيدن حرفان وديزك
وشق حسين واستوركت وسكت ورباط ابو العباس بوكا ايقرد دخی ديرلر وعركز واسبيجاب
وباحكث جمله بر مرحله در اندن طرازه ايكی مرحله اراالقده شنلك يوقدر كنار جيحوندن
كيديلورسه طرازه وارنجه يكرمی ايكی مرحله در وسمرقندن خوارزمه معموره دن
كيديلورسه اون ايكی مرحله در آمودن ويزه ومردوپين واسياس ومغان وطاهريه وعانه
وجكربند وسدو وهزاراسب بر مرحله در راه بدخشان منكدن كوبری التی مرحله
اندن وخشاب وابركند وهلاورد وهليك ومنك ايكيشر مرحله در روستای منك كذركاه
بدخشاندر مسافات ترمذدن حرمنكان ودارزنكی بر مرحله وحغانيان وجنكه وشومانه
ايكيشر مرحله اندن ايونان وپشكر وپل سنكين وكيرو ايو ناندن ايلاق ودر بند بر
مرحله اندن كاوكاند ايكی مرحله اندن جغانيان اوچ مرحله در مسافات بخارا بو محكثدن

بیکندبر مرحله وبخان اوج فرسخدر شهردن معکان بش وزبده دورت وطواویس دورت
وبدما محکث بر فرسخدر مسافات سغد وسمرقند سمرقنددن اثار بکث دورت اندن
ردعس دورت اندن بحیکث طقوز وسمرقند دن دوان ایکی اندن کیور محکث ایکی سمرقنددن
اسبیجریدی اندن کاسان بش وزرقان اوج وکاساندن ارهیجرا ایکی فرسخدر مسافات
کش ونخشب مابینی اوج مرحله کشدن جغانیان التی مرحله وبوکت بش مرحله
وسویه ایکی مرحله در نخشبدن کشته دورت فرسنخ درو بزده التی فرسخدر مسافات
اسروشنه حرقانه دن درك بش فرسخ اندن زامین طقوز اندن ساباط اوج فرسخدر
اسروشنه دن دعکث راه بخند اوزرنده اوج فرسخ اندن بخند وعرق التی مرسخدر مسافات
شاش واسبیجاب بنا کثدن حرسیکث برفرسخ اندن سورکت اوج فرسخ اندن دهقانکت
ایکی اندن بار انکت براندن بنکث ایکی اندن جغرکت ایکی اندن فرنکت ایکی فرسخدر
وابروکت وکال وعدوال وکفرنه واجبورین برمرحله در رودایلاق ایله رودجاج اراسنده
بوکیلك جانب غربیسنده بلخ ارمقلری طولا وعرضا بش فرسخدر حبابحکثدن رودجاج
ایکی فرسخ اندن بیکت اوج اندن حدود سکنه برحابرکت اوج حوما نکت دورت
فرسخدر بیکند دن اسبیجاب دورت مرحله اندن بیکت ایکی مرحله سابیکند دن فاراب
ایکی مرحله ساوغردن صیران برمرحله اخسیکثدن سیلاب برمرحله در اخسیکثدن
کاسان بش فرسخ وسرحد طقوز فرسخدر قبادن اسبقان اوج فرسخ اندن کاررودیدی
فرسخ سرحدن مکاحس بش فرسخ واوال اون فرسخدر قبادن شهرمغان یدی فرسخدر
احوال ملوك ماوراءنهر سلفده کفار اتراك النده ایکن سعید بن عثمان بن عفان معاویه
خلافتنده عسکر اسلامله واروب بخارایی الدی سمرقنده واروب ظفر بولمدی صکره یزید
بن معاویه زمانده مسلم بن زیاد واروب فتح اتمشیکن خلقی کیرو عصیان اتدیلر ولید بن
عبدالملك ایامنده قتیبه بن مسلم باهلی لشکر چکوب تکرار فتح اتدی بنی امیه دولتنده
قتیبه دن صکره انلرك طرفندن نیجه ولاة حکم ایلیوب آل عباس اوائلنده ابومسلم رأیی
ایله حکام نصب اولندی مأمون خلیفه اولوب خراساندن عراقه کلدکده سامان اوغللرینی
خراسان عراقه کلدکده وماوراءنهر شهرلرینه والی قلمغله ایکیوزدورت سنه سنده دولت
آل سامان ظهور ایلدی طقوز نفر یوز طقسان برسنه خراسان وماوراءنهره حکم ایلدیلر
نتکه شاعرلری عنعمر دیمشدر نه تن بودز آل سامان مشهور کشته بامارة خراسان
مذکور اسمعیلی واحمدی ونصری دونوح دوعبدالملك دومنصور بوتلرك دارملکی
بخارا ایدی اوچیوز طقسان بشده منقرض اولدیلر بوتلردن صکره سلطان محمود
ماوراءنهره مستولی اولوب حاکم نصب ایلدی برزمان دخی آل سلجوق نوابی حکمنده
اولوب خوارزمیاندن علاءالدین محمد التیوز دورت تاریخنده ماوراءنهره مستولی
اولدقده آل عباس خطبه سنی خراسان وماوراءنهردن قطع ایلمشیدی شیخ شهاب الدین

سهروردی ناصر خلیفه طرفندن رسالتله کلوب نصیحت اتدی مفید اولمدی ظهور
جنکیزخان التیوزاون التی ده اولوغ یورت خانی جنکیزخان طرفندن ماوراءنهره تجار کلوب
علاءالدین طرفندن بخارا حاکمی که کندی خالی ایدی غدر وحیف ایله تجاری قتل
ایلیوب مالارینی الدقده جنکیزخان مزبوری طلب ایدوب علاءالدین جنکیزك ایلچیسنی
قتل ایدیجك جنکیز ماوراءنهره عسکر چکوب خوارزمشاه علاءالدین اوج کون
دوکشوب جنکده مغلوب اولوب قزوینه کتدی اندن کیلان سمتنه واروب آبسکونده
وفات اتدی بو وقعه جنکیز ظهورینه سبب اولوب مزبورك انهزامندن صکره جنکیز بخارا
اوزرینه کلوب اوج کون محاصره ایلدی ایچنده اللی بیك قدر عسکر قپانمش ایدی مغول
هجومنه طاقت کتوره میوب وره ایله چقدیلر جمله سلاحلری ومالاری النقدن صکره
جنکیز قتل عام فرمان ایلدی مغول سل سیف ایدوب اهل بخارادن انجق برکسه قالنجه
قردیلر اول کمسه خراسانه واروب واقع حالی خبر ویردی التیوزاون یدی محرمنك
دوردنجی کونی بو وقعه ظهور ایدوب بخاراده متنفس قالمدی حتی کلابی وکدیلری بله
قردیلر وشهری یاقوب ییقدیلر اندن کچوب سمرقنده کتدیلر خلقی قرشوچقوب امان طلب
اتدکلرنده سلاحلرینی ومالارینی الوب انلری دخی اهل بخارا کبی قتل عام اتدیلر وشهری
یاقوب ییقوب خراسانه کتدیلر التیوز یکرمی بر تاریخنه وارنجه التی ییلك ایچنده ترکستان
وایران وتورانده جنکیزك قتل عامی بر مرتبه یه واردی که اول دیارلردن ذریت بنی آدم
منقطع اولمغه قریب اولمشیدی یکرمی برده رجوع ایدوب صکره اولادی کندی یرینه قائم
اولدیلر حکام چغتای جنکیز ظهورندن صکره توران ممالکی اوغلی چغتای حکمنه کیروب
سکزیوزالتی تاریخنده تیمور ظهوری ایله بونلر منقرض اولنجه ذکر اولنان چغتای اولادندن
یکرمی طقوز نفر خانلر ممالك اولدیلر انلرك آخری محمود خاندرکه تیمور قتل ایلمشدر
دولت تیمور تیمور صاحب ظهوردر یدییوز اوتوزالتی شعبانندهکش قریه لرندن برقریه ده
تولد ایدوب یکرمی بش یاشنه واردقده ترکستان حاکمی امیرحسین همشیره سی ترکان
خاتونی الوب داماد معناسنه کورکان دیمکله مشهور اولدی وامیرحسین دخی تیمور ایله
ارقه لنوب ماوراءنهری الدی صکره تیمور ایله میر مزبور اراسنده فتنه ظهور ایدوب
همشیره سی دخی اولمکله علاقه کسیلوب یدییوز یتمش برده هندوانه حصارنده اولادی ایله
تیمورالنده مقتول اولوب ماوراءنهر حکومتی تیموره قالدی اعاظم سادادن سید برکه اکا طبل وعلم
ویروب تاریخ مزبورده پادشاه اولدی وسمرقندی دارملك قلوب نامنه خطبه اوقندی یتمش
اوچده خوارزمه مستولی اولدی یتمش بشده مغولستان تسخیرینه کیتدی سکسن ایکیده
ایران تسخیرینه مباشرت ایتدی دورتده مازندرانی الدی بشده سیستانه واروب اوغانیانه
غالب اولوب سکسن سکزده یدیرسه ساله کتدی بو یورشده آذربیجان وشروان ودشت
قبجاق مملکتلرینی غارت وتسخیر اتدی طقسان اوچده دشت خانی توقتمش خان ایله برجنك

اتدی كه عين زمان مثلنی كورمش ايدی تو قتمش اول جنكده بوزلدی طقمسان دورتده يورش
پنج ساله كتدی بو يورشده نهری كچوب مازندران وخراسان وعراق عجم وعراق عرب
وجزيره وارمينيه اقليملرينی غارت وتخريب اتدی وآخرنده غزنه وكابل وهندی تسخير دنصكره
سمرقنده رجوع اتدی التی آی اوتوروب سكز يوز ايكی محرمنده يورش هفت ساله چقدی
تكرار نهری كچوب خراسان وعراقه واروب سيواسه كلدی تخريب ايدوب قره باغده
قشلادی سكز يوز دورتده يلدرم بايزيد خان له چبق صحراسنده جنك ايدوب غالب
كلدی وكوتاهيه ده قشلادی بعده بغداده واروب تكرار الدی سكز يوز التی ده
كورجستانه مستولی اولدی سكز يوز يديده نهری كچوب سمرقنده واروب برقاچ كون
اقامتدنصكره شدت شتاده ختای سفرينه چقدی اتراره وارد قده اجل ايريشوب
سنهٔ مزبوره شعبانك اون يدنجی كونی وفات اتدی نعشنی سمرقنده كتوروب تربه سنده
دفن اتديلر بعده اولادندن ميرزا بابره كلنجه يكری بر نفر ماوراء نهر وخراسانه مالك اولوب
طقوز يوز اون يدی سنه سنه كلنجه حكومت اتديلر انلردن سلطان شاهرخ وسلطان
الوغ بك محمد وسلطان ابوسعيد وسلطان حسين بايقرا نامدار پادشاهلر ايدی
خصوصا الوغ بك كه سمرقندده رصد بنا ايدوب زيج مشهوری علامه غياث الدين
جمشيد كاشی وفاضل محقق قاضی زادهٔ رومی وعلامهٔ عصر علی قوشچی مباشرتی ايله
يازوب وجوده كتوردی وپادشاهان اسلام اراسنده بو اثر جميل ايله مشهور اولوب
جمله يه تفوق اتدی وسلطان حسين دخی بر عاقل وفاضل پادشاه ايدی مجالس العشاق
نام بر كتاب لطيف تأليف اتدی منلا جامی كبی كامل نديمی وميرعليشير كبی فاضل
وزيری وار ايدی تاريخ مزبورده دولت شيبكيه ظهور ايدوب اوزبك قومی ماوراء نهره مستولی
اولمغله ميرزا بابر غزنه وكابل سمتنه كيدوب انده تمكن اتمشيدی اولادی هنده مستولی
اولوب ضبط اتديلر حالا هند پادشاهی بو سلسله دندر اما شيبكی لركه اوزبكدر
شيبان بن جوجی بن جنكيز اولادندن اولوب التنجی بطنده شيبك خاتون بن شاه
بوداغه كلنجه خانلر دشتده تمكن ايتمشلردی مزبور شيبك طقوز يوز التی حدودنده بعض
بلاد تركستان وماوراء نهره كلوب مستولی اولدی وميرزا بابر ايله برقاچ دفعه دوكشوب
غالب كلدی وبالاخره بابر هنده كيدوب شيبك خان ممالكی ضبط ايلدی بعده
نهری كچوب خراسانی دخی الدی بو اثناده شاه اسمعيل دخی ظهور ايدوب اذربيجان
وعراقه مستولی اولمشيدی برقاچ دفعه خراسان اوزينه كلن قزلباشلری شيبك خان
اوزبك عسكری ايله بوزوب قرمغله شاه اسمعيل انك خصم جانی اولوب طقوز يوز
اون التی ده مرو قربنده بر كون غافل باصوب شيبكی قتل وقفاسنی كاسه ايلدی
وخرسانی اوزبكلردن الوب شيبكك عمی كوجكنجی خان ماوراء نهر حكومتنده
قلدی بعده عبيد الله خان وعبد المؤمن خان واسكندر خان ونيجه خانلر بو عصره كلنجه

حكم ايلديلر حالا ماوراء نهر وتركستان انلر النده در قزلباش ايله دائما جنكدن خالی دكللردر

فصل ٣٧ در اقليم تركستان ودشت اوتوزيدنجی فصل تركستان ودشت اقليمنده در
بو بر اقليم طويل وعريضدر حدودی شرقده ختای سنورلری شمالده دشت قبچاق
ومسقو صحرالری دشت اقليمنده در بو بر اقليم طويل وعريضدر جنوبده بدخشان وماوراء
نهر وكشمير وتبت سنورلری غربده خوارزم وطاغستان ودشت قبچاقده تن صويی ايله
محدوددر بلادی اكرچه آز وپريشان اولوب اكثری صحرادر لكن صحراسی دخی جمله
مشنلك ومسكون اولمغله كرو ممالك حكمنده اولور باش مملكتی كاشغر كه تركستانده
طويل وعريض اولكه در اندجاندن اون بش مرحله شرق وشماله دوشر حد شماليسی
مغولستان طاغلريدر وافر انهار بو طاغلردن اينوب كاشغره اقار وحد جنوبيسی بعض
بلاد شاش وبعض ريكستاندر وحد غربيسی ذكر اولنان طاغلردن منشعب اولور بر طولانی
طاغدر وبو طاغدن صولر جانب مشرقه اقار وتمام ولايت كاشغر وختن بو طاغك
دامننده در وحد شرقی طرفاندن كچوب زمين قالماغه وارر شرقله بعض جنوبی واسع
ريكستان وچنكلستان صحرای بی پایاندر مسافهٔ كاشغر شاشدن طرفانه وارنجه
اوج آيلق يولدر قديم الايام اول صحرالرده بلاد مسكونه وار ايدی انجق شمدی ايكيسنك
قامی قالمشدر بری توب بری كنك تسميه اولنور باقيسی ريكستانده پنهان اولوب
قوم باصمش خراب اتمشدر وبو صحرالرده دشتی شتر اولور صيد ايدرلر ودارملك كاشغر
كوه غربی دامننده در كوهدن برقاچ نهر جاری اولوب مزارعنی سقی ايدر برينه تمن ديرلر
سابقا بو نهر شهر كاشغره اوغرايوب وسطندن كچردی ميرزا ابوبكر اول شهری خراب
ايدوب نهرك بر طرفنه بنا اتدردی حالا نهر مزبور طرفنده كنارنده اقار تقويمده قافله قاشغر
بو مدينهٔ عظيمه در وخلقی اهل اسلام مدار دوكند دخی تسميه اولنور ديو قانون
مسعودی دن نقل ايدر مشايخدن سعد الدين كاشغری بو دياره منسوبدر يازكنده
يوز اون ايكی درجه قرق ايكی بوچق درجه عرضده پای تخت ولايت كاشغر بربلده در
سلفده بر شهر عظيم ايدی صكره تدريجله خرابه يوز طتوب وحوشه مسكن اولمشيدی
ميرزا ابوبكر آب وهواسی طبعنه موافق بولوب معمور قلدی ودار الملك اتخاذ اتدی
صولر كتوروب عالی عمارتلر ياپدی وارتفاعی اوتوز ذراع بر حصار چويروب اطرافنده اون ايكی
بيك قدر باغ احداث اتدی انهار واشجار وبساتين پر ازهار رحسبيله كاشغرده يازكنده
ايو ير يوقدر وصويی الطف مياهدر فصل بهارده ازالوب تموزده ارتر وبحر اسنده سنك يشب
حاصل اولور لكن هواسی صاف دكلدر وبالجمله مملكت كاشغرك آب وهواسی بارد
وصحيح وخلقی تندرستدر وكرچه انده فواكه وميوه وافر اولور لكن خسته لك آزدر وميوه دن
محصول از اولور خلقی دورت قسمدر بری رعايا بری قوچين كه سپاهی دن عبارتدر
بری ايماق دوردنجی مناصب شرعيه ومباشران اوقافدر يازكنددن لا خوف كه

اوچ مرحله در تمام انهار واشجار وبساتین در اندن یکیجك ختن اون کونلك یولدر منازلدن غیری
اول مسافه ده شنلك یوق بیاباندر یکی حصار یوز اون بوچق درجه طول قرق ایکی
بوچق عرضده یارکند قربنده برقصبه در ختن تقویمده ضم خاء معجمه ایله اقصای
ترکستانده یوزکند دن اوته برقصبه در وافر انهاری وار دریوز اون التی درجه طول قرق
ایکی عرضده اولمق اوزره یازار هفت اقلیمده ایدر ختن جملهٔ بلاد مشهوره دندر اما حالا خرابه
مشرفدر بونك اولکه سنده ایکی نهر اقار برینه بقرا تاش وبرینه بارورنك تاش دیرلر بونلرك
مجراسنده سنك یشب اولور واهل ختن انکله تجارت وکار ایدرلر واکثر متاعلری بز وابریشم در
وبغدای دخی انده وافر اولور هفته ده برجمعه کونی یکرمی بیك قدر آدم اطراف
واکنافدن کلوب بازار طورر عظیم جمعیت اولور یسی یوز بر درجه طول قرق اوچ درجه
عرضده دار ملك ترکستان بر مشهور شهردر سلفده اوزبك خانلرینك تختی ایدی مشایخ
نقشبندیه دن خواجه احمد بو شهره منسوبدر سبران یسی دن برمرحله غربیه برشهردر
اترار یسی دن برمرحله تاشکند جانبنه دوشر اوترار دخی دیرلر فقهاء حنفیه دن قوام الدین
بوبلده یه نسبت اولنور طرفان سمرقند دن خطا یولی اوزره بربلده در اندجاندن اون
سکز مرحله یرده مغولستان اورته سنده اولمق اوزره بعضلر کاشغر ایله ختن اراسنده در دیرلر
بوندن خطای یکرمی منزلدر تند یوز اون ذورت درجه طول اوتوز طقوز عرضده
بربلده در برساجان یوز اون دورت بوچق درجه طول وقرق بر درجه عرضده کاشغردن
مشرقه بربلده در ابن سعید قولنجه ترکستانده اولان ایکی دار ملکك بری کاشغر وبری
بودر فضل بن یحیی البرمکی زماننده خلقی کفار اتراك ایدی صکره اسلامه کلدیلر وسلجوقیه
طائفه سنه مطیع اولدیلر بوندن اسلام دیاری ثبته اولاشر بغبوریه تقویمده ایکی
یاء موحده نك ضمی وعین معجمه نك سکونی ایله یوز اون سکز طول قرق ایکی عرضده
بلاد ترکدن بربلدهٔ کبیره در شرقیسندن نهر یأجوج اقار وازکشیه شهری بوندن
شرق وجنوبه دوشر بغبور اصلده ملوك چین لقبی در دیو ابن سعید دن نقل ایدر
بو تقدیرده لفظ مزبور فغفور معربی اولور بلاساغون سیحون وراسنده کاشغره
قریب یوز بر درجه طول قرق یدی بوچق عرضده بربلده در چکل کسر جیم وکاف ایله
طراز قربنده بلاد ترکدن بربلده در خلقی ارباب حسن وملاحتدن اولوب اصحاب نظم
میانده بونلرك حسنی ضرب مثلدر سهیل وجوزا وبنات نعشه عبادت ایدرلر قزلرینی
وهمشیره لرینی تزوج ارالرنده ممنوع دکلدر خزرخاو ایکی زاء معجمه فتحی ایله تقویمده مسطور
اولدوغی اوزره باب الابواب شمالنده بلاد ترکدن براقلیمدر قصبه سنه اتل دیرلر کسر
همزه و تا ایله ابل وزننده درشروان ذکری دیدکلری مشهور بحر خزره واکادوکلن بر نهر عظیم
بو قصبه یه نسبت اولنور قصبهٔ مزبوره نهرك ایکی طرفنده واقع اولوب نهر اورته سندن
کچر خلقی اکثر مسلم ونصاری وبرازی عبدهٔ اصنامدر بونلرك تورك دلندن غیری باشقه

لسانلری

لسانلری وار درصورت وشمائللری دخی مغایردر برصنفنه قراخزر دیرلر سیاه فام اولور
وبرصنفی بیاضدر اهل اوثان بری برینك اولادنی استرقاق وبیع ایدرلر پادشاه اتل جانب
غربیسنده مقام طوتمشدر اول طرفك عمارتی طولا برفرسخه قریبدر وابنیه سی اکثر
طاشدندر لکن اکثر قومی اخبیه ایله ساکن اولور اوچ یرده جامعی واردر بازار وحمامی ازدر
کنار آبدن دور موضعده پادشاه ایچون صافی کرمددن برعظیم قصر واردر که اول دیارده
کرمددن بنا اکا منحصردر حصارینك دورت دروازه سی واردر که بری بهره اچلور غربیسی
صحرا طرفنه اچلور بوملك صاحبی یهودی اولمق اوزره یازارلر اعیان دولتی یهوددن اولوب باقی
خدامی دورت بیکه قریب ملل مختلفه اصحابی درارالرنده تعظیم قصد اتدکلرینه سجده ایدرلر
اون ایکی بیك قدر کدکلو عسکر بسلر وظیفه سز کندی کارلری ایله کچنورلر وطقوز
قاضیسی واردر هر بری برینه تابعدر اما طوایف مذکوره نك ایچنده مسلمانلر سائردن چوقدر
وهیچ روستایی یوقدر اطرافی یکرمی فرسخ یر زراعت ایدرلر وشهر مزبورك طرف شرقیسی
مسلمانلر وتجار مسکنیدر روسدن انده موم کتورورلر وخزر قومنك لسانی تورك لسانه بکزر
بولدرغیری طائفه انی فهم ایلمز اسمید خزر شهرلرندن باغی بوستانی چوق ابنیه سی
اغاجدن برشهردر سکانی اکثر اهل اسلام اولوب مساجد بنا ایتمشلردر لکن ملکی یهودیدر
خزر وسریر حاکمنه منتسب کچنور بوندن سرحد سریر ایکی فرسخدر سریر حالا طاغستان
دیدکلریدر شروان فصلنده بیان اولنور برطاس خزر نواحیسندن نهر اتل کنارنده
برناحیه در سکاننه دخی برطاس دیرلر ایکی صنف طائفه در بری اقصای خزرده بلغاره قریب
یرده وبرقسمی ترك برابرنده ساکندر فاراب فتح فا وراء ایله ابن حوقل قولنجه نهر سیحون وراسنده
ترك بلادندن برمملکتدر طولی عرضی برایکی مرحله اغاجلی وادیده غربیسی مزارع ناحیه
وشهری بیوك شهردر اطراف وطرازه یاکی دخی دیرلر یوز درجه طول وقرق دورت بوچق
درجه عرضده واقع اولمشدر خلقی شافعی المذهب اولوب چوق علما ظهور ایتمشدر حکمادن
ابونصر فارابی وقانون الادب صاحبی بو دیاره نسبت اولنور سلفده برشهر نامدار ایدی حالا
اوزبك عسکری خراب ایدوب انجق اطرافنده اول نامله برمغسان مشهوردر شلج فتح شین
وسکون لام ایله طرازه دورت فرسخ یرده برقصبه در طرازه بکزر خلقی مسلماندر قراقوم رمل
اسود معناسنه تقویمده مسطور اولدوغی اوزره اقصای بلاد ترکده مملکت دار ملکی بربلده در
ابن سعید یوز اون التی بوچق درجه طول اوتوز بوچق عرضده تعیین ایدرلر لکن بو اسم سابقا
ختای فصلنده مذکور اولان قراقوردن غلطدر وقلماق تاتارلرینك مسکنیدر خاوس
سین مهمله وصاد ایله یوز درجه طول قرق بر بوچق عرضده بربلده در کاشغر ایله سمرقند اراسنه
دوشر بوندن خجند اون مرحله در اخسو یوز اون بوچق درجه طول قرق دورت درجه عرضده
یکی حصاردن یدی مرحله شماله کاشغره یارکند پادشاهنك دار ملکی بربلده در سنجو یکی
حصاردن التی مرحله جنوبه بربلده در کسر سین وضم جیم ایله تبتدن اون ایکی مرحله بعیده

غربه دوشر کاشغردن دخی اوقدر مسافه شرقده ایکیسی اورته سنده دربندن کشمیر اون بش
منزل جنوبه دوشر اورطاغ اقوام اوغوز قدماسنك یایلاقی برمشهور طاغدر کرطاغ
بودخی مزبورلرك قشلاغی اولوب ایکی عظیم طاغلردر اول حدودده اینانج دیرلر برشهر واردر
اکا قریب قاری صیرم دیرلر برشهر قدیم دخی واردر سکانی اکثر مسلمان اتراکدر محصولات
وخواص ترکستان کثرت خصایصده هند کبیدر مسك وسنجاب وسمور وقاقم وسیاه
تلکی وبیاض طوشان اولور وترکستان خواصندن بری حجر مطردر که عجملر اکا سنك
یده وترکلر جده تاش دیرلر مسالك ترکستان سلفده ختندن خطایه اون دورت کونده
واریلور ایدی وبومابین نوعا شنالك ایدی خلق قافله یه محتاج اولمیوب برایکی نفر کیدر
ایدی حالا اول راه قلماق استیلاسی ایله بغلنوب منسد اولدی شمدی کتدکلری یول یوز
منزلدر اولوغ بك ایلچیسی خواجه غیاث روایتی ایله اول طریق سمرقنددن ایکی ایده
چلکاه یلدوزه اوچنجی ای اواخرنده طرقان نام شهره اندن یکرمی مرحله ده قامل نام
شهره اندن یکرمی بش مرحله ده سرحد ختای اولان دربند سکجویه واریلور مابین
جمله بیاباندر وترکستان دار ملکی اولان کاشغردن سمرقند اوتوز مرحله غربه ولاهور
یکرمی دورت مرحله جنوبه ویسیدن سمرقند اون یدی مرحله وبخارا یکرمی بش مرحله
وتاشکند طقوز یا اون مرحله در وتاشکنددن سمرقند غربه التی مرحله واندجان یدی
مرحله واندجاندن مغولستان سکز مرحله اندن طرقان اون مرحله در ذکر سکان
مفازهٔ ترکستان معلوم اولاکه کتب تواریخده یازلدوغی اوزره ترك بن یافث طوفاندن صکره
دیار شرقده تمکن ایدوب اولادی فرقه فرقه قبائل اولوب هر بری بر یری مسکن اتخاذ
ایتدیلر واول یرلر انلرك اسمیله تسمیه اولنوب اکثری دشت ترکستانده قونر کوچر اولر
وخیام ایله ارام ایلدیلر ترکدن صکره نوبت النجه خانه دکوب مزبورك بطن واحددن ایکی
اوغلی اولدی بری مغول وبری تاتار تسمیه اولنوب جمله مملکتی بوایکی اوغلی بیننده تقسیم
ایلدی اول زمانده قبائل اتراکدن بوایکی اویماق ظهور ایدوب مغول وتاتار اویماقلری
اشتهار بولدی تاتار تاتار اویماغندن سکز نفر رتبهٔ سلطنته عروج اتدیلر صکره منقرض
اولوب دولت مغول طبقه سنه قالدی دیو یازارلر اول سکز نفر بونلردر ١ تاتار بن النجه ٢
بوقا ٣ یلنجه ٤ اسلی ایلخان دخی دیرلر ٥ اتسز ٦ اردو ٧ بایدو ٨ سونج مزبور سونج زماننده
مغول غالب کلوب مملکتده مستولی اولدیلر تاتار دولتنه سونجده انقراض کلدی اما طبقهٔ
مغول طقوز نفردر بوجهتدن اقوام ترك طقوز عددی معتبر طوترلر وبونلر بو ترتیب اوزره
یازلمشدر مغول بن النجه که نیجه قبائل واقوامه لفظ مزبور اسم جنس اولمشدر انلردن
اولمینه دخی مجاز طریقیله اطلاق وتعمیم ایدوب ترك وتاتاره مغول دیرلر لکن حقیقتده
مغول ترکدن برصنف ایدی صکره چوغالب سائر اصنافه غالب اولدی
واکثر ولایتلری الوب شعبه لری اسمیله تسمیه ایلدیلر بونلردن اول تاتار غالب

اولمغله

اولمغله جمله سنه تاتار دیرلردی حالا عربستان وهندستان وختایده مغول قبایلنه
کیرو تاتار دیرلر بو مغولك دورت اوغلی وار ایدی قراخان اوغوزخان کرخان اورخان کندودن صکره
قراخان یرینه کچدی قراقومده اولوب اق تاق کرتاق نام موضعده ییلاق وقشلاقردی کافر
اولمغله اوغلی اوغوزخان خروج وقهر ایلیوب یرینه کچدی مؤمن ومدبر اولوب دولت
اتراك قانونلرینی وضع وقبایلی ضبط وتسخیر ایلدی ارتلاس وصیرمدن بخارایه وارنجه
الوب کندویه مخالفلری قیردی مزبور اوغوز ملوك فرسده جمشیده نظیردر التمش یدی
ییل سلطنتی یازارلر ایغور وقانقلی وقبچاق وقارلق وخلج دیمکله معروف اقوام وقبایل
القابنی مزبور اختراع ووضع ایلدی دیرلر ایغور حربده دوشمندن قاچوب کندویه کلن
بر طائفه لقبی اولدی اولاشمق معناسنه قانقلی برجنکده الدیغی مال غنایمی عربه لره
یوکلدوب اوزرینه قودوغی آدملره دیدیلر قبچاق وقتاکه سلاطین اتراکدن ایت براق
ایله ترکستانده جنك ایدوب بوزلدی وکیدرکن یولده براغاج قوغوغنده کوردیکه
برعورت وضع حمل ایلمش اری معرکه ده دوشمش ایدی اوغوزخان شفقتندن اول طفلی
الوب اوغل ایدندی مزبور اوغلان بیودکده قبیله باشی اولوب قووق معناسنه اولان
قبق تصغیر قبچاق لفظی ومحل اسمی اول طائفه یه اطلاق اولدی ومشهور دشت اکا دخی
اضافه قلندی قارلق ایسه یولده عسکرندن بر طائفه ثلج وباران علتی ایله قالوب بو لقب
ایله ملقب اولدیلر خلج تسخیر بلاد ایچون سفرنده برکمسه عسکردن کیرو قالمیه دیو
تنبیه اتمش ایدی یولده اتفاق برعورت وضع حمل ایدوب اجلقدن قالیجق اوغوز اول ولدی
آلوب قال آج تسمیه ایلدی صکره قبیله باشی اولوب اندن خلج تحریفی اول قومه لقب قالدی
اولاد اوغوز مزبور اوغوزك التی اوغلی وار ایدی آی کون یلدز کوك تاق تنکز بونلر برکون
صیدده بر یای ایله اوچ اوق بولوب بابالرینه کلدیلر که بینلرنده بونی تقسیم ایلیه مزبور دخی
یایی آی کون یلدزه ویردی اوچ پاره ایدوب حصه لشدیلر اوغوز انلره اول اجلدن
بوزوق لقبنی قودی واوقلری دخی باقیلره ویروب انلرك لقبنه اوچ اوق دیدی وبونلر نیچه
قبیله باشی اولدیلر بوزوقی ولی عهد قیلوب عسکرك میمنه سنی انلره تعیین اتدی اوچ اوقی
میسره ده انلره تابع قلدی والاتاقی انلره مکان تعیین اتدی اوغوز اولادندن بوزوق
بوجهتدن سائره تفوق ایدوب معتبر اولدیلر وبونلردن یکرمی دورت شعب وقبایل
ظهور ایلدی نیجه لری ماوراءنهر وخراسانه کچدیلر وغیری شکله کیردیلر جنکیزیلر
وسلجوقیلر انلردن صدور ایلدی نتکه روضة الصفاده مسطوردر اوغوزدن صکره
آی کون یلدز پادشاه اولوب بعده منکلی بن یلدز وتنکز وایلخان بن تنکز ترتیب اوزره
والی اولدیلر بعض مورخلر ایدر اوغوزدن صکره ممالك ترکستان اوغوز اولادی النده قالوب
بیك ییل سوردی مزبور ایلخان تور بن فریدون ایله معاصر ایدی تور ترکستانه
مستولی ایلخان معرکه ده دوشدی اوغلی قیان قورتلوب ارکنه قون نام صحرایه دوشدی محل

مزبوری حصارکبی عظیم طاغلر احاطه اتمشدر مزبور انده تحصن وتوطن ایدوب مرور
ایامله اولاد واتباعی چوغالوب اول محل تنك کلیجك بربلوکی منازل قدیمه یه واروب تاتار
النددن الدیلر که انلره قوم قیات وقایی دیرلردی مذکور قیان اولادندن یلدز بن منکلی
انلرك سرداری ایدی مزبورك قزی جوینیه دختری الانقونك اوغلی بوزنجر قاآنی مغولستانه
پادشاه اتدیلر آل عباس ظهورنده حیاتده ایدی قوانین سلطنت مغولی وضع ایلدی
خطاییلر ایله جنك ایدوب مظفر اولدی مغول طائفه سی اولوسی قبا یل خانلغنی مزبور
الانقو اولادنه حصر ایلیوب اول سلسله دن اولمیانك خانلغی صحیح دکلدر اعتقادنده اولدیلر
حالا انك اوزرینه درحتی تیمور اول سلسله دن اولمامغله خانلق رتبه سنی بولمدی ارالرنده معتبر
معنادر بعده مزبور بوزنجر اولادندن قاید و وبوقا وبایسنقر وتومنه وقیلی وقاجولی
وبرتان وییسوکا بهادر ترتیب اوزره خان اولدیلر مزبور ییسوکا بشیوز ایکی ده وفات ایدوب
اوغلی جنکیز یرینه کچدی دارملکی قرا قوم که الوغ یورت دیرلرانده ایدی مغول خانلرینی
قهر ایدوب التیوز اون التی ده ایرانه کچدی ماوراء نهر وخراسانی تخریبدن صکره دونوب
التیوز یکرمی دورتده مرد اولدی حالا ارالرنده معتبر اولان یاساق قانونلرینی قوروب ممالکی
دورت اوغلی تولی جوجی جغتای اوکتای اراسنده ترك ایلدی ایکی ییلدن صکره ایکیسی
تختی اوکتایه تسلیم ایلدیلر جغتای توراننده پادشاه اولوب کاشغر وبدخشان وبلخ وبعضیسی
خوارزم وغزنه یه اولادندن یکرمی طقوز نفر مالك اولوب حکم ایلدیلر سکزیوز التی ده تیمور
ظهوری ایله بونلره انقراض کلدی اوکتای اولادی دخی سکزیوز اوتوز حدودینه کلنجه
جهان آرا واتیی اوزره اون طقوز نفر حکم ایلدیلر سکزیوز التی ده تیمور ظهوری ایله
بونلر که ختای مملکتنه مستولی که ختاییلره غالب کلوب وقراقرمده قرار ایدرلردی تولی اولادی
ایسه اوغلی هلاکو استیلاسندن صکره اون یدی نفر یدییوز اللی دورده وارنجه ایرانه
حکم ایلدیلر وجوجی اولادندن برکه خان اوغللری دشت قپچاق وقرم دیارینه مستولی
اولوب انده قالدیلر حالا تاتار خانلری دولتی اول دیارده باقیدر بو سلسله دن غفاری اق
اورده کوك اورده خانلرینی یازارکوك اورده الوغ یورتك صاغ جانبنده اولان قبایل خانلغیدر
آق اورده الاطاغ حدودنده اولان الوس حکومتیدر بونلر طقوزیوز یتمش حدودینه
کلنجه باقی ایدی سلاطین خوارزم دخی بو سلسله دن اولمق اوزره یازیلور تفصیلی تواریخده در
بو مقامده مقصود مسکنلرینه ذکر اولنمغله اجمال اوزره یازلدی شرف یزدی مقدمه ده دیمشدر
مسکن مغول طرف شرقده معموره دن بعید دوری یدی آیلق مسافه واسع یرلر
وصحرالردر شرقیسی سرحد ختایه متصل غربی ایغور شمالی اراضی قرا قره متصل
جنوبی تبت اقلیمی در بونلرك غالبا قوتی لحوم صید ولباسلری جلود سباعدر بعض
تواریخده قبایل اتراکدن صحرانشین وغیری طقوز قبیله یازیلور اعظمی اوغوز
قبیله سیدر وطن اصلیلری دیار ختای ایدی سلجوقیان بوقبیله دندر بری دخی قایی

قبیله

قبیله سیدر که کثرتده اوغوزه غالبدر زمین ساریدن کلوب ارمینیه حدودنه یایلدیلر بری
خیراخیر قبیله سی که مغسون نام برشخصك لقبی ایله تسمیه اولنمشدر مسکنلری شمالده
بختال وکیماکه قریب ایدی بری دخی ضوریج قبیله سی که مسکنلری جبل یونس دیمکله معروف
کوه بلنددر ترکستاندن خاقانه طغیان سببی ایله چقوب انده ساکن اولدیلر وطقوز شعبه یه
بولندیلر چکلی وهنلی اوچر شعبه در بری دخی کیماك قبیله سی صحرا نشین واکثری آتش
پرستدرمیتلرین احراق ایدرلر یلده برایکی کون صوملری اولور بونلرك اغنامی وافردر بری
دخی بختاکن قبیله سیدر بونلر بریرده قرار ایلمزاوتوز مرحله قدر یرلری واردر قونرکوچر
طائفه در برطرفی دشت قپچاق غربی بلاد خزر وصقالبه در بختاکیانله دیار خزر مابینی عظیم
کوهستانه متصل بیاباندر انده اتراکدن طولاسی وغز نام ایکی طائفه ساکن اولور بختاکیانله
بونلر دائما قتالده در بری دخی محرقه در کوچر اولی طولا وعرضا یوز فرسخ یرده اولورلر
ایکی نهر عظیم اراسیدر بری اتل وبری تن صویی صقالبه وروس بونلرله دائما حربده در بونلر
اکثر غالب اولورلر الدقلری اسیری رومه کتوروب بیع ایدرلر بری دخی صقلاب درکه
بختاکیاندن اون بش مرحله مسافه ده درخشستانده اولورلر اکثری آتش پرستدر زراعتلری
ارزن وشرابلری عسلدر سردارلرینه سربتاو وزیرلرینه سوبج دیرلر بری دخی روس اولمق
اوزره یازلمشدر لکن ظاهر بودرکه روس ترکدن دکلدر امافرنکی کتابلرده محل مذکوری
برکونه دخی تفصیل وبیان اتمشلر بزانلرك خلاصه سنی ذکر ایدهلم تاتارستان که تاتاریا
یازیلور یونان ولاتین قومی اکاسیتیا وعبرانیلر مأجوج دیرلر آسیا ایله اوروپانی فصل ایدن
تن ارماغی اوزرنده در اوچیوز ییل بوندن اقدم تاتار طائفه سی اول سمتلره مستولی اولمغله
تاتاریا دیدیلر جغرافیا ازبابنك متأخرلری بونك حدودنی تحدید ده دیدیلر که جنوبده
شروان دکزی وجیحون ارماغی ودالانکر ونوغر وقوت طاغلری غربده تن ارماغی
وقتای کولی شرقده خوتای اوقیانوسی که بونك جانب شمالیسنه دونر وظلماته یعنی عرض
تسعینه ممتد اولور وارمنی مصنفلری بوکا عمیق آسیا دیدیلر التی آی طاغی بو مسافه یی
ایکی بلوك ایدوب اوته سندن بحر وجبل مزبور ایماوس طاغنك برشعبه سیدرکه
شماله طوغری نیچه شعبه لری اوقیانوسه منتهی اولور تقسیم متقدمین بو اقلیمی ایکی قسم
قلدیلر ایماوس طاغنك بریسی واوته سی لکن بز اوج بلوکه تقسیم ایدرز بری سارماسیا که
اکا آسیا سارماسیاسی دیرلر وخالی صحرالردر ایکنجی چاغاتای اولکه سی که متقدمین اکا ایماوس
بریسنده اولان سیتیا دیدیلر ترکستان سلطنتی در اوچنجی سرقا ایله تانغوت اولکه سی که
ایماوس اوته سنده کی سیتیادر بطلمیوس انی مجهول اولمق اوزره یازار تنبیه لورنسو وفلبوس
بو سمتلری وجه مشروح اوزره تحدید وتقسیم ایلیوب میرقا توردخی اطلسنده انلره تابع اولدی
لکن بو کتابده سرقا قسمی که ختای مملکتیدر مقدما ذکر اولنمشدر حالا اندن غیری وبو فصلده
یازیلن ترکستان شهرلرندن غیری اوج قسمنه یازلمش ایسه تلخیص ایدرلر سارماسیا که

خالی تاتارستاندر سائره نسبت بونك شنلكی ازدر حدودی شروان دكزی وتنه
ارماغی وختای كولی ایله محدود اولوب التمش درجه طولدن یوز یكرمی طوله واللی بش
درجه عرضدن التمش یدی عرضه منتهی اولور اكثری دوزیرلر وصحرالردر سائر
تاتاریلرده دشت قپچاق دیمكله معروف اولان بریه بوندن عبارتدر حالا نوغای تاتارلری بری
كنارنده قونركوچرلور نسو ایدر تاتاردن مقدم كومانی وپولوزی نام بعض طوایف
بوحدودده اولورلردی حالا انلرك بقایاسی انده موجوددر وولغا وكسل وسو رنام نهرلر
بواقلیمدن بحر ترابی غایت منبتدر لكن تاتارلر اكثر جنك وشكار ایله مقید اولوب فلاحت
بیلمزلر بعض یرلره طاری اكوب بیوك محصول الورلر وانی یرلردوه وآت وخرده مواشی
قسمی حیوانات بونده غایت وفرت اوزره اولوب فرس دیارینه كیدر وخلقی كیچه دن اخبیه
وچركه لر ایله قونركوچر واكثری عربه لرده ساكن اولوب دوزیرلرده یلكن ایله
عربه لری یوریدرلر كمی كبی قوللنوب استدكلری یره كیدرلر ایچلرنده اولوس بكلری
واردر اكثری مسقودوقاسنه تابعدر وبونلر قبیله قبیله اولوب هر قبیله یه براوردو
دیرلر وجا بجا قلعه لری دخی واردر قازان اوردوسی ارالرنده معتبردر اوچ قبیله بواوردویه
تابع اولوب بونلرك خلقی سائر تاتارارسنده پیاده جنكه كیدرلر وغایت تیرانداز لردر
كوردكاری نشان تخلف اتمزكرچه مسقو بونلره حكم ایدر لكن سائر رعایاسی كبی
دكلدر بونلرك ارسنده برقوم اعتبارات باطله وسحر ایله مقید اولوب ریح ورعد وباران
تحریك ایدرومتحركی بغلتمش كبی ساكن قلارلر بواوردودن اوتوز بیك قدر جنكجی چقار
نهرائل كنارنده قازان دیرلر برشهرلری واردر مسقودوقاسی جوانسن انی فتح ایلیوب
لیوونیا اولكه سندن وافر آدم كتوروب انده قودی خان دخی ضروی تابع اولوب
اطاعت ایلدی آستراقان كه حالا اژدرهان دیدكلری درلورنسو قونیجه قازاندن برز
جنوبه باكو دكزینك قرنده در مسقودوقاسی دمتریوس بونی المشیدی برزمان
مسقو حكمنده قالدی وولغا ارماغنك كنارنده در بواوردودخی بوشهر اسمله تسمیه
اولندی بوندن یكیجك برمقدار قرادده خار وهولیزا وقوندونی نام شهرلر وباكو
دكزی كنارنده بعض شهرلر وبرنهر واردركه بایقو نهری دیرلر باشی سیبریا اولكه سنده در
انده صولاق دیرلر برنوع جانوراولوركه قیونه بكزر بوینوزی ذی قیمتدر طبل آوازینه
مائلدراشتدكده رقص ایدرك یانینه كلور تاتارلر انی طبل چالمغله صید ایدرلر ونهر مزبور اغزینه
قریب قامینه زار نام شهر واردركه زاولق تاتارلرینك خانلری انده دفن اولنوردی یره قوب تاتاری
انلره مستولی اولوب برباد اتدیلر اندن كسل ارماغنه قریب یرده قتابوزی نام شهروایچرده
جانقو ارماغنك كنارنده سوایخ نام شهر واردركه تاتار مستولی اولوب تخریب اتمزدن اول
برمشهور ومعمور یرو كانیلرك تختكاهی ایدی نوغای تاتاری انی تجدید ایلدی وخانلری
حالا انده اوتورر بونك حكمنده اوچ اوردو واردر نهایت مسقو وه خراچكذاردر هر سنه وافر

آت وبیاض یوكدن یاپلمش كیچه لر ویروب اقتضا اتدكده دورت بیك آتلو ایله سفره كیدر
لورنسو بویله تحریر ایلدی لكن مشهور بودركه نوغای تاتاری قریم خانلرینه تابعدر
وحاژكه سنو رداش اولمغله مسقوه دخی ذكر اتدیكی اوزره مدارا ایلیه كیرومزبوردیمشدر
بونلردن برمقدار شماله بولغار طائفه سی اولور بونلرك لسانی وآیینی روس كبی درفقیر
ایدر بوطائفه آل عباس عصرنده اسلامه كلدیلر مسكنلری خزر ایله روس بیننده در
اطول نهاری وقتنده اون كون قدر عشانك وقتی بولنمز زیرا شفق غایب اولمدن فجر
صادق طلوع ایدر اول اجلدن بونلر خوارزمه آدم كوندروب امام بقالی دن سوآل ایلدیلركه
ولا یتمزده شفق غائب اولمدن فجر طلوع ایدر صلوة عشایی بزه قضا لازم كلورمی امام
بقالی عدم قضا ایله افتا ایلدی شمس الائمه حلوانی قضا لازم كلور دیجك مسئله ده
اختلاف واقع اولوب ایكی امام كندی مدعاسنی اثبات وآخری الزام لازم كلوب شمس الائمه
برشاكردنی خوارزمه كوندروب وار بقالی دن سؤال الزامی ایله نه دیرسن
شول كیمسه حقنده كه صلوة خمسه نك برینی اسقاط ایده كافر اولمیه كورنه جواب ویرو
مزبوردخی. كلوب جامع خوارزمده بقالی درسن دیركن سؤال ایدیجك امام بقالی انتقال
ایدوب ایندی یاسن نه دیرسن شول كیمسه حقنده كه ایكی ایاغی طپوغندن كسلمش
اوله انك ابدستنده قاچ فرض وار درسائل ایندی اوچ فرض واردر زیرا ابعك محلی یوقدر
بقالی دیدی صلوة خمسه فرضی دخی بونك كبی درحریف ملزم اولوب اهل مجلس
تحسین ایلدیلر جواب مذكور شمس الائمه یه واصل اولدقده تسلیم ایدوب قایل اولدی
سؤال مذكورك باقی الجانئ بزم اوچ مسئله رساله سنده مسطوردر روض المعطار صاحبی
ایدر بونلرك منازلی نهرائل كنارنده در بشیوز قدر خانه اولور مسجدلری واردر كیرولورنسو
ایدر بولغار قومندن شماله سیبریا اولكه سی دوشر اكثری اورمانلقدر ونوغای تاتارلرینك
بعضی انده ساكن اولورلر وهمه خانام برشهرلری وارغایت معمور وتجارتله مشهوردر انده
بعض جواهر بیع اولنور وبرجنس میوه كه حیات میوه سی دیرلر قلبی تقویت ایدر اكثر
انی طعاملرینه قورلر ختای تاتارلری ومسقوانده جمع اولوب تجارت ایدرلر قانبالو یعنی
خان بالقدن نیچه متاع كتوررلر ماین دورتیوز التمش فرسخدر وكسل ارماغی كنارنده
چیانلو وكسللو تاتارلری اولور مربع سكه ایدرلر مقدما ایماوس اردنده اولانلر كبی التون
وكمشی وزن ایله خرجنورلردی فقیر ایدر بونلر شبان بن جوجی وكشیلو خان اتباعی اولمق
كرك كیرو لورنسو ایدر دخی شمالده قاسپیوم دكزندن چوق بعید دكل یرده صحرالرده
قزاق تاتارلری اولور بلاد شمالیه ده اولان طوایفك بهادری دربونلر سحره وخرسزلغه
غایت مایللردر ختایه واران كلن مسقو وتاتار بازركانلرینی صویارلر فقیر ایدر بو قازاق تنه
قازاغی واوزی قازاغی دكلدر انلر قریم قصلنده یازیلور كیرو لورنسو دیمشدر بونلرك شمالنده
قتای كولی واقع اولمشدر غایت بیوك كولدر بر دریایه بكزر انده بعض كوچك اطه لر

واردرکه تاتارلر ساکن اولوب مسقو ایله معامله ایدرلر اسله تن دیمکله معروف برجنس
مرابه لری واردرکه مونس کیکلر قوشوب بوزاوزرنده عظیم سرعتله چکدررلر وبوکولده وافر
بالق صید ایدرلر وقوشلری وافردر وبوکولك اورته سی التمش بش درجه عرضده اولوب
اوبی ارماغی اندن چقار وبوارملغك مسافه سی سکسن میلدن زیاده واسع اولمغله بعضلر
ظن ایدرلرکه قاسپیوم دکزی یرالتندن برمنفذ له اکا متصل اوله یا خود اوقیانوس شمالی یه
واصل اوله نتکه سلیمان پیغمبر علیه السلام جمله انهار حقنده بویله دیمشدر یعنی تحت الارض
یری برینه متصل اوله فقیر ایدر مزبور کول غدیر خوارزم نامی ایله کتب اسلامیه ده
مسطوردر تقویم البلد انده بحیرهٔ خوارزم وسطی طقسان درجه طول قرق اوچ درجه عرضده
اولمق اوزره رسم معموردن نقل ایدر نهر جیحون بونك شرق طرفندن کلوب جنوبنده
دوکلور دوری التیوز میل قدر یا خود یوز فرسخدر نهر شاش دخی بوکادوکلور خوارزم بوندن
التی مرحله وبحر خزر یکرمی مرحله اولوب مروج ذهبده مسعودی دخی بومعنایی تحریر
ایلمشدر بونك کنارنده جعا عرنام برطاغ واردرکه زمستانده عظیم بوزلر طوکار ذکر اولنان
انهار خصوصا نهر جیحون مصبنده اولان اختلافی بزسابقا وماوراء نهر فصلنده ذکر
ایلدك لورنسو نهر اوبی دیدیکی اول نهردر وبا لجمله بو بحیره قدما آثارنده مسطور ومتأخرین
کتابلرنده خصوصا اطلسده غیر مذکور در کیرولو رنسو ایدر مزبور کولك کنارنده
قوسیتینا دیرلر برشهر واردر تاتار ورس بازرکانلری انده جمع اولورلر بر بیوك بندردر بعده
باشغرد تاتارلری وتومن تاتارلری مسکنی واردرکه انلرك اوردوسی ختای خاننه تابعدر ایماوس
طاغنك اوته سنده اولان سائر تاتارلر جمله اکا تابع اولدوغی کبی وبونلرك مسلمی تاتار
کفاری ایله جنك ونزاع خصوصنده جمله اولخانه مراجعت ایدرلر اما نهر اتل که فتح همزه وتاایله
یازیلور ادل وهدیل دخی دیرلر قدماء یونان ولاتین کتابلرنده راه اسمیله مسطور درلورنسو
تحریری اوزره مسقو حدودنده فرنبو کولندن وبعضلر قولنجه وولغو کولندن چقوب
شرق وجنوبه اقار منبعی تقریبا التمش دورت درجه عرضده وتمش درجه طولده اولمق
اوزره در روس وبلغار طاغلرندن التمش قدر نهر بوکا اقوب نهر عظیم اولور واول نهرلرك برندن
آسانلغله کچلمز دیرلر که وجه عرضده نیلدن صکره بوارماق اعظم انهاردر التیوز قدر فرسخ
مسافه سیر ایدوب اتل وقازان وغیری شهرلری کچوب اژدرهان دیدکلری استراقان
قربنده برقاچ بیوك اغزدن بحر خزر وبحر شروان دیدکلری هیرقانوم دکزینه دوکلور
اون فرسخ قدر دریایه کیروب اقارکوربنور لونی وطعمی متغیر اولماز وبیوك کمیلری کوتورر
لکن بونهر قلیل النفعدر بر یری سقی ایلمز ایام شتاده منجمد اولوب اوزرندن چرلر بلغار وکیماك
طوایفی بونك کنارنده در بحره قریب یرده تن صوینه یقین کلوب کیرو دونوب شرقه کیدر
ونهر تن ازاق دکزینه کلوب دوکلدوکی یردن اژدرهان اراسی خیلی مسافه اولور قصهٔ
وصل نهرین سابقا سلطان سلیم خان ثانی زماننده قازان تاتاری در دولته مکتوب

کوندروب

کوندروب مسقودن شکایت وایکی نهرك اراسنی حفرویری برینه اولاشدرمغله اول دیارلری
تسخیر تدبیرنی سوق اتدیلر قوجه محمد پاشا دخی دمرقپو وشروانده اولان عسکره کمیلر
ایله ذخیره وعسکر امدادی بوطریقله آسان اولور وکیلان وطبرستان سواحلنه
سفاین یول بولوردی دیو بعض اهل وقوف ایله مشورتدن صکره شق ثانی دفترداری
چرکس قاسم بکك اول سمتده وقوفی اولمغله کفه ایالتن ویروب کوندردی مزبور دخی معتمد
آدملر ارسال ایدوب محل مزبوری مساحه اتدردی مابین نهرین التی میل بولنمغله
دردولته عرض ایلدی وزیر اعظم دخی صرف مقدور ایدوب قازمه کورك وسائر مهمات
جنك ایله طقوز یوز یتمش التی سنه سنده قپودان موذن زاده علی پاشایی کوندروب
مکمل دونما کمیلری ایله ازاغه اندن قایقلر ایله محل مزبوره واروب قره دن تاتار خان دخی
کلوب حفره مباشرت اتدیلر اوچ ای قدر زمانده ثلثی قدر انجق کسیلوب ناکاه عسکر
ایچنده بوممالك قیشی زیاده اولور دیو برکفت وکو ظهور ایدوب قحط دخی بووهمه امداد
ایتمکله قازمه وکورك وسائر آوانی دوکوب کلدیلر کتدیلر بعضلر تاتار خانك بویول
اچلدیغی مرضیسی دکل ایدی عسکری تخویف سوزلری اندن ظهور اتدی دیرلر هرنه
ایسه بودکلو املاك هبا اولدی زیرا مباشرلر بونك کبی کار عظیمه سرکار دکل ایدی هر ایشك
اری کرکدر بومقوله اثره پادشاهلر بالذات مباشر اولسه انجق عهده سندن کله بیلور
نهر سقریه حفری دخی بونك کبی اولدوغی محلنده کلجکدر اما قسم ثانی که ایماوس
طاغلرندن اوته اولان تاتارستاندر لورنسو تحریری اوزره انلر مغول تاتارلری اولوب
آسیانك اکثرینه یایلدیلر نتکه ذکر اولندی وبونلر تاتارك اصلیدرکه تاتار نام ارماقدن
اسم اخذ اتدیلر ومونغال دیمکله معروف یرکه شماله بربوجاغی ایدی انده ساکن ایدیلر
اندن صحرالره یایلدیلر وسنوردا شلری ایله جنکلر ایدوب کاه غالب وکاه مغلوب اولدیلر
ارالرندن جنکیز ظهور ایدوب تاتارلرك صنمی نوغای ایله بتم مخفی علاقم واردر دیو تاتاری
الدایوب کندویه تابع قلدی وسنورداشلرینه غالب اولوب تدریجله اکثر آسیایی تخریب
اتدی واتباعی فرقه فرقه اولوب جنکیزدن صکره شوکتلری کندی انلردن ییتورسی
تاتارلرکه البانیا طاغلرنده تمکن وتنصر اتدیلر مسقو مذهبنده اولدیلر وایماوس وراسنده
اولان تاتارلرك اکثری بوت پرستدر باقی احواللری ختای فصلنده ذکر اولنمشدر ذکر اخلاق
واوصاف تاتار بوقوم بنی نوع انسان میاننده پولادنهادلر وآب وبادکبی طبیعتلری حرکته
معتادلر اهرمن قوت ودیونژادلر اتلرینه قوت استرینه زاد بستان نخجیرگاه ده نهال
تیرلرینه بتورر سه انی بیورلر بیابانده بایل کبی یلرلرنه کندولری یورولور نه اتلری درلر بندکلری
آته نه نعل حاجت نه میخ یدکلری اته نه قزان کرك نه سیخ دریاده سباحت ایدرلرنه کمیجی
ارارلرنه کمی صحرالره سیاحت ایدرلرنه چول کتوررلرنه آت یمی کندولر کوهسار کیرودارك
قوردلری اماقیون دریسی کیرلر قورد وقوشك طبور وحوشك بری سن آیرمزلر اولوسن

دری سن یرلر بنیان اهرامان کبی بنیه لرینک دوزمانندن دردی یوق دهان صدف کبی بردیشی
دوکلمش وبرك خزان کبی بریوزی زردی یوق مرور شهورله ای کون کبی کوزلرینك نوری
دوکلمز کرورده هورله چرخ کردون کبی بللری بوکلمز یوزی یاشنده شمشیر کبی یالك یوزلولر یاشلری
تمش پیکان تیر کبی تیز کوزلولرع ریش نه پیرامن چاه زنخ سبزه تجابر دهد از روی بچ ذره کبی
کوزلری غایت کوچك قلقان کبی یوزلری قاتی بیوك آلنلری کوهسار صلابتده یالم قیا
باشلری صحرای مهابتده یوجه اویك نثر بوکلامك موئیدی اترکوا الترك ماترکوکم حدیثی در
یعنی مادامکه انلر سزه قصد ایلمیه سز انلره قصد ایلمك لورنسو ایدر بونلر اکثر اسمر اللون
حدید المنظر صققالوی آز یوزلری یاهی کوزلری کوچك اقو یامرحمتسز ووحشی طائفه در
لسانلری تورك دلنه بکزر آیینلری دخی انلره قریبدر جمله عورتلری ایله جنکه کیدرلو
وغایت تیرانداز اولورلر آت اوزرنده اوق آتوب نشان اوررلر بیوك ارمقلری آتله چکرلو
کرچه بو آتلر اسلو بسزدر لکن چوق طیانور وسریع الحرکه در بتون کون بنوب صحرایه
صلار لر یازقیش بولد قلری اوت ایله یکنورلر دوه یی آت کبی قوللنورلر بونلرك دوه لری
کوچك وسیاه برغریب شکلدر بودیار دوه لرینه بکزمز وتاتارلرا کثرله ومسقو وچرکس
اولکه لرینی غارت ایدوب کاه برای مصلحت صلح اوزره اولورلر طکوزدن غیری حیوانانی
یرلر قسراق سودی ایچرلر وبا تراقان دیرلر برجنس لذیذ کوك صوینی چقاروب اتمکله قارشدررلر
ومدونه شربتی ایچرلر سفرلرنده کاهی آتلرك طمرلرینی اچوب قانی صورار لر لباسلری
یکه درقیشن بعض پوست قاپارلر سیاستلری ترك طرزی اوزره درزانیلری قتل ایدرلروقاتللری
اورده دن نفی ایدرلر سارقی اکثر اشد عذابله اولدوررلر کرچه اکثری مسلم یکنورلر لکن خفیة
بت پرستا رالرنده اکسك دکلدر باقی احوال قریمده یازلده ذکر اولنور امایاجوج ومأجوج
وسد ذو القرنین قرآن عظیم الشانده مذکور اولوب مفسرلر یاجوج ومأجوج اصناف
قوم ترکدن اقصای معموره ده ساکن برصنفدر قصیر القامه قولقلری بیوك وحشی انسان
شکلنده بهایم کبی اولوب مسکنلری منقطع ارض ترکده در بونلر توالد وتناسل ایله اول اطرافه
یایلوب صغمز اولدقده بری وسط معموره حدودنه یایلوب شانلرندن اولان فساد ایله
اول سمتلر خلقی امورنی افساد ایدیجك حضرت ابراهیم علیه السلام عصرنده بولنان ملوك
حمیر یعنی یمن پادشاهلرندن ذوالقرنین حمیریکه شرق وغربه سیر وسفر اتدوکی نظم کریمده
مذکور وکتب معتبرهٔ تواریخده مسطوردر اول سمتلره وازدقده اهالیسی اظهار تظلم
ایدوب اول قوم باغی ایله کندولر اراسنده حایل اولان طاغی برکدکدن چکوب کلورلردی
ومحل دخول وخروج یاجوج ومأجوج اکا منحصر ایدی برصد سد بنا سیله اولکدوکی
قپایوب دست تسلط واستیلاسینی دفع ذوالقرنین کبی برصاحب مکنت پادشاه همتنه
موقوف اولمغله جمیعا رجا وتمنا ایدیلرکه بو بنا ایله اول قومك یولنی کسوب بودکاو مالك خلقنی
انلر شرندن تخلیص ایله احیا وصحیفهٔ روزکاره ذکر جمیل ابقا ایلیه ذوالقرنین دخی اسبابنه
موفق

موفق اولوب سد مشهوری تواریخ وتفاسیرده مسطور اولدرغی اوزره بنا ایلیوب یاجوج
ومأجوج سد اردنده قالدی الی ماشاالله طوروب آخر زمانده سدی ییقوب چقاجقلرینه
دلیل وار در علوم شرعیه کتابلرنده مذکور اولان ادله نك مفهومی بودر کتب تواریخده
دخی نیچه واهی روایتلر نقل ایدرلر مثلا ذوالقرنین اسکندر یونانی اولمق کبی وسد یاجوجه
وانق بالله عصرنده آدم وارمق کبی انلر متعدیه اولاجق نسبنه دکلدر زیرا ذوالقرنین
حضرت ابراهیم علیه السلام عصرنده اولوب مکهٔ مکرمه ده ملاقات ومعانقه ایلدکلری
احادیث نبویه ده مذکور وصحیحین ده مسطوردر اسکندر یونانی ایسه متأخر اولوب
مولد ابراهیم علیه السلام ایله اسکندر یونانی نك دارایه غلبه سی که مبدا تاریخ اسکندری در
اراده زمان بیك طقوز یوز اللی سکز سنه اثبات اولنمشدر ع ایها النا کح الثریا سهیلا
عمرك الله کیف یلتقیان نحو اسنجه جمله قرینه بولنمازوذوالقرنین ملوك یمن القابندن
اولوب اسکندر کدلفظ یونانیده ایوآدم معناسنه اولان الکسندر معربی اولسه کرك لقب
عربی وحمیری ایله اسم یونانی نك منا سبتی نه درمع ذلك اسکندر قرآنده مذکور دکلدر
نظم کریمده ذکر اولنان ذوالقرنین در تفسیر کبیر صاحبی تخمینی اوزره خارجده اسکندر مشهور
اولمغله قرآنده مذکور اولان وصف ولقبی اول شهرت قرینه سیله اول اولمق کرك دیو ظن
ووهمله حمل ایلدیلر اصلنی تحقیق وملاحظه اتمدیلر حضرت ابراهیم زماننده چکن ملوك
ووقایع اخبارنی متضمن بر تاریخ قالمدی که مراجعتله حل شبهه ایدهلر مرور دهور ایله
مأخذ قالمیجق اکا یاپشدیلر لکن عند التحقیق ذوالقرنین اسکندر دکلدر اما موضع سد
ابن سعید کتابنده اقالیم خامسك جزء عاشرنده یازیلوب دیمشدرکه اول جزده اول کلن
حصین ذوالقرنین درکه سدی حفظ ایچون یوز التمش اوچ درجه طول قرق درجه
عرضده بنا ایلمشدر حصار مزبور شمالنده سدك قپوسی واقع اولمشدر وسد شمالندن
جنوبه ممتد یاجوج ومأجوج قومنی محیط اولان جبله متصلدر ونهر یاجوج ومأجوجك
منبعی اول جزده واقع اولمشدر سد باشنده اولان طاغدن چقوب بحر محیطه اقار اوزرنده
اول طائفه نك مملکتی واقع اولوب سد بونلرك جانب غربنده قالمشدر دار ملکی
اولان یاجوج شهری که نهر مزبور مصبنده یوز التمش درجه طول وقرق اوچ بوچق درجه
عرضده ایدوکی بطلیموس جغرافیا سنده مسطوردر دیو نقل اتدکدن صکره شرق
وجنوبنده مأجوج شهری اولور شهر مزبورك شمالنده یوز التمش بر درجه طول قرق ایکی
درجه عرضده دوشر وبو ایکی شهرك شرقنده بحر محیط اولوب غیری عمارت یوقدر دیمشدر
فقیر ایدر مزبورذکر اتدیکی طول وعرض چین وختا دیارلریدر سد یاجوج اول سمتلرده
اولمق صحیح اولماز بر قاچ وجهله بریکه قوم مزبورك مسکنی اعتدالدن بعید وعرض تسعینه
قریب کرك زیرا اوجه ارضده عرض زیاده اولدقجه اعتداله ضعف کلوب کتد یکجه بالکلیه
اعتدالدن چقسه کرکدر حتی کتاب اولنده سبق اتدیکی اوزره عرض تسعینه قریب

يرلرك سكانى شكل انسانده وحوش كبيدر يأجوج ومأجوج وصفى انلره صادق اولور
امدى محل مزبور شرق وشمال سمتنده عرض تسعينه قريب يرده اولدوغى ظن اولنور
لكن ابن سعيد مغربى دن غيرى جغرافيا اربابى تعيين محل ايلمديلر بطلميوس جغرافياده
تعيين اتدى ديديكى مسلم دكلدر اصل يونانى جغرافياده اول مقوله نسنه يوقدر مكر
بغداده ترجمه ايدنلر قاتمشى اوله ولاتن ويونان دلنجه جغرافيا يازانلر انك موضعنى تعيين
تكلفنده اولمازلر زيرا اول سمتلر انلرك كشف ايدوب يازدوغى يرلردن دكلدر شرق وشمال طرفى
هنوز مجهول الحال اولوب اطلسده يازلدوغى اوزره فيمابعد اول طرفدن شرقه كچمك اميدى
باقى در امدى اول مجهول يرده اولمق لازمدر مورخلرك يازدوغى قصه دخى برخبر واهى
ايسه ده بومدعايى تأييد ايدر قصه بودر كه ابن خرداد كه آل عباس وزراسندن ايدى
سلام ترجماندن روايت ايدركه واثق بالله رؤياده سدى كوروب خبرنى تحقيق ايچون
منجميندن محمد بن موسى الخوارزمى بى ملك خزر طرخانه كوندردى ملك ارمينيه اسحق بن
اسرائيل تفليسدن صاحب سريره كوندروب اول دخى ملك لانه اول دخى طرخانه
اولاشدردى اندن اوته يكرمى التى كون كيدوب برارض منتنه يه واردى اون كون دخى
كيدوب خرابه شهرله اوغرادى كه قوم يأجوج انلرى خراب اتمشيدى يكرمى يدى كون
دخى اول خرابه شهرلر ايچنده كيدوب سد بنا اولنان جبله واردى وقربنده برشهره
اوغرايوب اول شهرلرى وسدى كوردوكى اوزره نقل وروايت ايلدى ديو مزبور سلام
اسنادى ايله يازارلر اول واديك عرضى يوز اللى ذراع اوله دكرمى كرپيچ ارالرى نحاس طولمش
اللى ذراع مرتفع برقپو شكلنده يابله بو قپونك عضاده سنى وكليدنى كورمش اوله واوزرى
يوز ذراع ديوار بنا اولنمش اوله دخى بوكابكزر نيچه واهى سوزلر ايله حاشيه لندرمشلر دروقوعى
تقديرنده اندلسده اولمق زعمى فاسد اولور بهر حال سمت شرق وشماله درقاضى
بيضاوى تفسيرده سدينى جبلا ارمينيه وآذربيجان ايله تفسير ايلديكى روايته مبنى نقلدر
وقوعى لازم دكلدر واول طاغلرك يأجوج ومأجوج طاغلرينه اتصالنى ادعا ايله
روايتى توجيه ممكندر فصل ٣٨ در اقليم آذربيجان فتح الف مقصوره وسكون ذال
معجمه وفتح راء مهمله وكسر باء موحده ايله اكثر واشهردر بعضلر مد همزه وفتح ذال وبا ايله
ضبط اتديلر لفظ مزبور آذربايكان معربى در صاحب تقويم ايدر بو برمشهور اقليمدركه
فن اربابى انى وارمينيه واران مملكتنى اوچ اقليم ايكن برى برينه تداخلى جهتندن يريرده
ذكر ايلديلر لكن بزاكا سمت شماله بحر قوم ساحلنده اولان بلادى ضم ايدرزدي وتوسيع
دائره ايلدى وتفصيله عدم وقوفدن اعتذار ايله بوسمتلرى دخى اجمال اوزره كچدى اما
فقير بوفصلده يالكز آذربيجانى يازوب اوبر اقليملرى دخى برر فصلده ايراد ايلدم حدود
آذربيجان غربنده ارمينيه وديار بكر جنوبنده عراق عجم وشهرزور شرقنده بلاد ديلم
وطبرستان ومازندران شمالنده شروان وبحر خزردرا قسام حمد الله نزهه ده بو اقليمى

اون تومنه تقسيم وبعض بلاده تعميم ايدوب يكرمى يدى پاره شهرى واردر اكثرينك هواسى
صغرده مائل وكمى معتدلدر اطرافى عراقه وموغان وكرجستان وارمن وكوردستانه پيوسته
اولور طولى ماكودن خلخاله وارنجه طقسان بش فرسخ وعرضى ماجرواندن كوه سيبانه
وارنجه اللى بش فرسخدر دارملكى سلفده مراغه ايدى حالا تبريزدر ديدى تبريز لباده كسر
تا ايله مضبوطدر عامه توريز ديرلر سكسن سكز درجه طول اوتوز سكز بوچق عرضده
برصحراى مديد الفضانك نهايتنده سهند نام طاغك ذيل غربيسنه قريب دوز يرده عدنه
آسابا نيچه لر ايچنده برشهر مشهوردر نهر سرخاب ديدكلرى آب تلخ يانندن كچر حمد الله ايدر
بوشهرى هرون رشيد منكوحه سى زبيده يوز التمش بشده معمور قلمشيدى ايكيوز قرق
دوردت سالنده زلزله دن خراب اولوب عباسياندن متوكل خليفه انى كيرو تجديد
اتدرمشيدى دوردت يوز اوتوز دوردت صفرينك اون دوردنجى كونى برعظيم زلزله دن
بالكليه خراب اولدى قاضى ركن الدين خويى مجمع ارباب الممالك نام كتابنده يازركه اول زمانه
ابوطاهر شيرازى ديمكله معروف منجم انده ايدى حكم ايلدى كه اول كيجه شهر زلزله دن
خراب اوله حكام مزبور سوزى ايله خلقى شهردن صحرايه چقارديلر حكمى راست كلوب
اول كيجه شهر كليتله خراب اولدى ايچنده بولنان قرق بيك قدر كمسه زيرخاكده
قالديلر خليفه جانبندن حاكم شهر اولان امير روادى دورتيوز اوتوز بشده منجم مذكور
اختياريله طالع برج عقرب ايكن بناسنه مباشرت ايلدى ومنجم مذكور ديدى كه من بعد
تبريز زلزله دن خراب اولمز نهايت سيلدن خوف واردر حمد الله ايدر فى الحقيقه اوچيوز
ييلدن متجاوزدر مزبورك حكمى راست كلدى كرچه نيچه زلزله لر اولدى اما شهرى خراب
ايلمدى وصكره زيرزمينده قنوات وكاريزلر يابلوب چوق منافذ اخراج اولنمغله انجره
قوتنه فتور كلدى سلفده باروى تبريز التى بيك قولاج اولوب اون قپوسى وارايدى عهد
مغولده چونكه بوشهر دارملك اولدى خلق طشره سنده اولريا پوب شهرى بيوتديلر هر
دروازه خارجى برشهر كبى اولوب غازان خان اول صكره يابلان خانه لر خارجندن بر باروچكوب
ايچرى الدى تمام مرتبه بنالرو باغلر ومحلات وليانكوه وسنجان اول بارو ايچنده
قالدى وبو بارونك دورى يكرمى بش بيك قولاج ايدى التى يردن قپو قومش ايدى اوجان
وشروان وسردرود وشام وسرار ودوبرو شهرك غرب جانبنده بارودن طشره شام نام
موضعده غازان خان بركوچك شهر وايچنده كندويه مدفن اولمغه برعالى عمارت ياپديكه
انك مثلى تمام ايران زمينده يوغيدى شهرك شرق طرفنده وزير سعيد خواجه رشيد
وليانكوه نام موضعده داخل باروى غازانيده بركوچك شهر ياپوب نامنى رشيدى قودى
انده عالى عمارتلر بنا اتمشيدى واوغلى وزير غياث الدين محمد رشيدى اول بنالرى ارتروب
نيچه ابنيهٔ عظيمه احداث اتدى و وزير خواجه تاج الدين عليشاه دخى طشره ده شهرك
غرب وجنوب طرفنده نيارميان محله سنده برعظيم جامع بنا اتديكه صحنى ايكيوز اللى ذراع

ایدی و ایوان کسریدن بیوك بر صفه سی وار ایدی حمد الله نزهه ده وجه مشروح اوزره
احوال قدیمه سنی تحریر اتدی اما حالا بو ذکر اولنان اوصاف اوزره دکلدر بیك قرق بش
سنه سنده مرحوم سلطان مراد خان ایله واروب اوچ کون اوتوروب تخریب اولندقده
کوردوکمز اوزره وصفی بودرکه اول بارولرینقلوب اثری قالمامشدر نهایت بر عظیم بنالر
خراب اولوب اثری قالمشدر بر عالی طاق کمر یکه غالبا خواجه علیشاه جامعی صفه سنك
ایوانی در وشام قزان دیدکاری عظیم بنالر غلطه قله سی کبی باغچه لر ایچنده مسافهٔ بعیده دن
کورینور جانب شرقی جبل مزبور و جانب غرب و جنوب و شمالی بر صحرای مدید الفضادرکه
تبریز کولنه منتهی اولور و صولری اول سمته اقار بر بر مکلف و منقش خانه لری و باغ جنان
کبی صفا بخش باغچه لری طرف طرف کازارلر و قواقلر کوشه کوشه اقار صولر و نشیمنلر
یعد در بو باغچه لرك کثرتی و وسعتی بر مرتبه درکه آل عثمان عسکری اوچ کون اشجارنی
قطعه مباشر اولوب ایچنه کیردیلر بودکلو بی پایان عسکر قطع شجر ایچون غایب اولوب
عشر بنی کسمدیلر کوچ اولدقده اشجارك سوادی کالاول کورینوردی و باغلرینك اوزومی
ایسه جکر دکسز تر و لطیف بر مرتبه و قرت اوزره درکه عسکرك حیواناتی بله ییوب نقصان
پذیر اولمادی حمد الله تفریری اوزره غوطه تبریز ناسخ نسخهٔ سغد سمرقند و غوطه
دمشق رشك انداز شعب بوان و مامشانر و دهمدا اندر دینلسه سزادر و بو شهر
مشهورك مکلف کارکیر بنالو دکاکینی و واسع سوقی و بزستانی و ابنیهٔ سامیه دن عالی
بنالو جامعلری و کاشی ایله منقش منارەلری و خانقاهلری واردر جمله دن جامع سلطان
حسن که آق قیونلی پادشاهلرندن اوزون حسن بناسیدر بونمه طاشدن قورشون
اورتولی استانبولك سلاطین جامعلری طرزنده متین و مکلف بنادر صفهٔ محراب کنارنده
طولی و عرضی برقاچ ذراع یکپاره بلغمی و خام کاره نصب اولنوب جامعه رونق ویرمشدر
بحر مزبور نوادر دهردن اولوب غیری جامعده انك مثلی کورلمشدر و بو جامعك جنوب طرفی
واسع میدان اولوب اکثر محلات و اسواق اول میدانك جنوبنده و شرقنده واقع اولمشدر
و میدانك شرقنده جامعه متصل بر مزین جامع دخی واردرکه شاه طهماسب بناایلمکله عسکر
یریر تخریب ایلمشلر و سلطان حسن جامعنك قپوسی اوزرنده جلی خط ایله طاشدن تازیلن
اسماء چهار یاری قزلباشلر بوزوب انجق اسم علی قالمش بوندن غیری شهر ایچنده جامع جهانشاه
قره قیونلی ملوکندن ایدی مکلف و مزین داخل و خارجی کاشی منارەسی کاشی قبلو برقبه
و بر مناره او سلطان حسن جامعندن کوچك بر لطیف جامعدرز و زنلرینك مشبکی بلغمی
طاشدن غریب صنعتله اویولمشدر و شهرك خانه لری اکثر متفرق و طپراق بنادر حمد الله
تحریری اوزره بو شهرك اطرافنده کوه و صحراده یکرمی دورت پاره بیوك قریه لر واردرکه هر بری
بر قصبه یه بکزر انلرك دوردی شهرك غرب طرفنده در و اول طرف کول کناریله اوچ
فرسخدن اون ایکی فرسخه وارنجه عرضی بش فرسخ بر وادی ده اولوب اکثر تبریزك

غلات و حبوباتی اندن کلور میوه دار و محصوللداریردر اوتوز پاره قریه یی مشتمل
اولور اکثری قصبه کبید رشبستر و دامغان و کوزه کنان و صوفیان کبی بر ناحیه دخی کوه
سرخاب اردنده بر فرسخ شماله در شهردن دورت فرسخ یره دوشر ایوغله سی اولور
بو ناحیه قرق پاره قریه یی مشتملدر اندن غیری نیمرود و بدوستان ناحیه لری شمال
طرفنده در بو ناحیه لرك حقوق دیوانیه سی یکرمی یدی تومن و تمغای شهر ایله یوزاون
بش تومن اولور دیمشدر امین احمد هفت اقلیمده ایدر اکثر میوهٔ تبریز خوب و لطیف اولور
خصوصا سیب و امرود و زرد الو و اوزم که هر نقدر وصف اولنسه کنجایشی واردر
و آب مهران رود که کوه سهندن کلوب یوز قدر کاریزه بولینور تبریزك باغ و باغچه لرینه
اقوب کفایت اتمز و خلقی اکثر سفید چهره و خوش صورت صاحب نخوت اولورلر
کارو کسبدن خالی دکللردر و جلا دلوی دخی روایت اولنور نهایت اکثری بی وفا اولوب
صداقت کوزتمدکلرینه بناء دیمشلردر ع هرکز نشود بطبع تبریزی دوست مغز نیز همه
جهان و تبریزی پوست آنرا که بدوستی نیابی صادق یا تبریزی یا که تبریزی خوست تبریزیلردن
بری جوابنده بو رباعی یی نظم ایلدی ع تبریز چو جنت است قومش زصفا چون آیینه اند
پاك از زنك جفا کفتی که بدوستی نه صادق باشند از آیینه جز عکس نکردد پیدا
روض اولمعطار صاحبی ایدر بو دیار خلقی علمه اشتغال ایله معروفلردر نتکه حافظ ابو طاهر
سلفی انلر حقنده دیمشدر ع دیار آذربیجان فی الشرق عندنا کاندلس فی الغرب فی النحو
والاداب فلست تری فی الدهر شخصا مقصرا من اهلها الا وقد جد فی الطب بو شهره
فضلا و کباردن نیجه اخیار منسوبدر اول جمله دن شمس الدین محمد بن علی بن ملکداد که
حضرت مولانانك مرشدی ایدی خوبده مدفوندر بونلرك شیخی ابو بکر سله باف تبریزی
ایدی بعضلر شیخ رکن الدین سجاسی مریدی در دیرلر التیوز قرق ایکیده قونیه یه
کلوب مولانا ایله صحبت اتدی و قرق بشده دنیادن کتدی کیمی قونیه ده مدفوندر دیرلر
بری دخی شیخ محمود شبستری که کلشن راز صاحبی در یدییوز یکرمی ده وفات اتدی
بری سید قاسم انوار در صفی الدین اردبیلی خلفاسندن اولوب سیراب تبریزده تمکن
اتمشیدی شیخ صفی اوغلی صدر الدین موسی دن دخی اخذ طریقت اتمشیدی سکزیوز
اوتوز یدی ده خرجرد جامده وفات اتدی مشهور دیوانی واردر بری دخی خواجه همام که
شعروانشاده ماهر ایدی جغمینی یه شرحی واردر شیخ سعدی ایله معاصر اولوب ارالرنده
بعض لطایف کچمشدر و قطب الدین عتیقی و اوغلی جلال الدین فضل ایله مشهورلردر
و مهر مشتری صاحبی مولانا محمد عصار و فضل و کمال ایله مشهور مولانا محمد حنفی که
شارح اد ابدر و دستور سعید خواجه رشید و اوغلی خواجه غیاث الدین که فضلاء
وزرادن ایدیلر و شمس الدین عبیدی که مطالعه و اقلیدسه شرحی واردر و قبلة الکتاب
میرعلی که خط تعلیقده استاددر و مولانا میرك و کمال الدین چلبی بك که میرزا جان

شاكردی درومتقدمیندن امین الدین محمد بن مظفر كه التیوزیكرمی برده وفات اتمشدر وادبادن شارح دیوان متنبی ابوذكریا یحیی بن علی كه خطیب تبریزی دیمكله مشهوردر بشیوزایكیده وفات ایلدی بوجمله تبریز شهرینه منسوبلردر اوجان تبریزدن سكز فرسخ برده سكسن بربوچق طول اوتوزیدی بوچق عرضده برقصبه درسوقی واقارصولری واردر حمدالله ایدر دفاتر قدیمه ده ناحیهٔ مهرانرود توابعندن یازلدیغی یرده دكلدر سلفده طاش وكرج ایله یاپلمش باروسنی غازان خان بنا اتدردی بیك قولاج دوری وارایدی بونك هواسی سرددر وصویی كوه سهنددن كلور میوه وپنبه اولماز حاصلی غله وبقولدر خلقی مسلم ونصرانی حقوق دیوانیه سی اون بیك دینار درغازان خان بونك محصولنی كندی تربه سنه وقف ایلمشیدی اردبیل فتح همزه ایله سكسن طقوز درجه طول اوتوزطقوز درجه عرضده كوه سیلان شرقیسنده كیخسرو كیانی بناسی هواسی سرد صویی مزبورطاغدن كلور صاف ولطیف وهاضم اولمغله خلقی اكوللردر واكثری شیخ صفی الدین مریدلریدر ویوزپاره قریه بو شهره تابعدر كیخسرو زماننده كوه سیلان دپه سنده برقلعه سی وارایدی حالا خرابه دراردبیلك حقوق دیوانیه سی التمش بیك دینارایدی ابوحامد اندلسی ایدر اردبیلده برسیاه طاش كوردم پولاد صداسی كبی صدا ویرر صغر بویركی شكلنده مصیقل وایكی بطماندن زیاده چكر قچان اردبیلده یغمور یاغمسه اول حجری عربه اوستنه قویوب شهره كتورولر فی الحال یغمور یغار وطشره چقمینجه ساكن اولماز وبوشهرك سائرلردن فارسی زیاده چوقدر اول اجلدن آوجی كدیلری بیع ایدرلر هفت اقلیمده ایدر بوشهرك اسواقی نظیف وحماملری لطیف اشجاری وانهاری وافردر نهایت میوه سی از اولور الا امرودن غیری نسنه اولماز نهایت تبریز وطالش قریب اولمغله انلردن كلور خاندان صفویه اردبیل شیخ صفی الدین اسحق بن جبریل بن صالح بن قطب الدین مرقدی اولمغله اشتهاربولوب خصوصا شاهلر ظهورندن صكره اعتباری ارتمشدر برمرتبه كه مجرم واجب القتل نه مرتبه جرم عظیم صاحبی اولوب اول كورخانه یه التجا ایلسه دست مخط شاهی دن خلاص مقرردر شیخ صفی نك سلسلهٔ نسبی یكرمی برنجی درجه ده امام موسی كاظمه منتهی اولوب كابرا عن كابر سلسله سی صوفیون اكابری دركندی شیرازده شیخ ابوعبدالله خفیف وشیخ سعدی ایله صحبت ایدوب صكره زاهد كیلانی دن تكمیل طریقت ایله اردبیلده سجادهٔ خلافته چوب اشتهاربولدی یدیوزاوتوزبشده وفات ایدوب زاویه سنده دفن اولندی صكره اولادندن ظهور ایدن شاهلردخی یاننه دفن اولنوب زاویه یی ومرقدی سیم قپولر والتون قنادیل ایله تزیین اتدیلر برعظیم آستانه اولدی لكن اولادی كندی مسلكنی قویوب رفض والحاد مسلكنه كتدیلر دولت دنیا ایچون طریقت ومشیخت وسنتی قودیلر بدعت اختیار اتدیلر حالا اقالیم انلر النده درومشایخدن شیخ ابوذرعه وفضلادن مولا ناحسین كه جلال دوانی شاكردی

اولوب

اولوب طقوزیوزاللی بشده وفات اتمشدر شرح جدیده حاشیه سی واردر اردبیل شهرینه نسبتله مشهورلردر خلخال اردبیل قربنده ایكی مرحله یرده كیلان سمتنده سابقا برشهر وسط ایدی صكره برقریه قالدی بونك طاغلری ایچنده دورت ناحیه سی واردر اسد و خانده میل وسنجروزنجلاباد بونلرك حكامی سلفده فیروزآباده اوتوروردی اول خراب اولدقدن صكره خلخال تخت اولدی اول نواحی ده بردره ایچنده برچشمه واردركه تابستانده صویی بوزطوكر وبرطرفنده برچشمه دخی واردركه صوینده برطه پشر وخلخاله برفرسخ قریب یرده برطاغ واردركه دیواری بكزر یوقاریسی تقریبا اون بش ذراع طشره چقمشدر اول مخرجه دن ایكی دكرمن یوریدر صواقوب خلخاله كلور اكنلرینی وباغچه سنی صووارر واول سمتلر لطیف علفزار در شكاری وافر وسمز اولور خلخالك حقوق دیوانیه سی اوتوزبیك دیناردر مولانا حسین خلخالی كه اثبات واجب وتهذیب حاشیه لرینی یازمشدر وتلخیص مفتاح شارحی بوقریه یه نسبت اولنور دارمرز یوزپاره قریه یی مشتمل برناحیه در حقوق دیوانیه سی یكرمی طقوزبیك دیناردر شاه رودآكامتصل برناحیه در اوتوزپاره قریه یی مشتمل اولور هواسی كرمه مائل ومعتدلدر غله سی ایو اولور اما میوه سی آز و محصولی اون بیك دیناردر مشكین سكسن ایكی بوچق درجه طول اوتوزیدی بوچق درجه عرضده برتومان دیدی ناحیه وقصبه بوكا تابع یازیلور كوه سیلانك جنوب طرفنه دوشمكله هواسی عفونته مائلدر صولری اول طاغدن كلور غله ومیوه سی چوق اولور حقوق دیوانیه سی بش بیك ایكیوزدیناردر بوكا اول دراوی دیرلردی مشكین كروجی اورایه حاكم اولیجق انكله معروف ومشهور اولدی اناد وارجاق كوه سیلانك قبله جانبنده ایكی قصبه درانادی فیروزساسانی بنا ایلدی ارجاق ایسه اوغلی قبادبناسیدر هواسی سرد ومعتدل اولوب صویی كوه مزبوردن اقار باغلری وافر اوزومی وجوزی متكاثر اولور اهراول حوالی ده بركوچك قصبه در هواسی سرد وصویی اشكنبر طاغندن وعیون وقنواتدن حاصلی غله وبرزمیوه در یكرمی پاره قریه بوكا تابع اولوب جمله محصولی اون بش بیك دینار مقطوعدر خیار كوه سیلان قبله سنده برقصبه در هواسی كرمه مائل وصویی اول طاغدن اقار غله سی وافر و باغلری نادر اولوب خلقی اكثر موزه كردر حقوق دیوانیه سی اون بیك دیناردر دراورد زمان سابقده قصبه ایدی حالا برولایت وقشلا درغله سی وپنبه سی وچلتوكی اولور كابر كوهستانده اورمانلق ایچنده برقصبه در محكم قلعه سی واردر یانندن برنهر اقار هواسی معتدل غله ومیوه ایله محصولدار كیلان فصلون اللی پاره طالش قریه لرینی مشتمل برناحیه در خلقی انسانیتدن بی بهره حاصلی غله وپنبه وچلتوكدر مرادنعیم اوتوزپاره قریه یی مشتمل ناحیه در غله وانكور وسائر میوه ایله محصولداردر بعض مواضعی ارس كنارنه دوشر حقوق دیوانیه سی سكز بیك یدیوزدیناردر نوذز طاغ باشنده برخرابه قلعه در اقارصویی و برقاج پاره قریه توابعی واردر حاكمی هول نام

قریه ده او توزر هواسی کرمه مایلدر باغلری چوق غله وپنبه وپرنجی وافراولور محصولی
اون بش بیك دینار در بافت میان میشه زارده بکرمی پاره قریه قدر بر ناحیه در حاصلی غله
وبرزمیوه وهواسی کرمدر بوندن دورت بیك دینار محصول النور خوی یتمش طقوز
بوچق درجه طول اوتوزطقوز درجه عرضده بر قصبه در دوز یرده هواسی کرمه مائل
وصویی سلماس طاغلرندن کلور ارس اوزرنده وافر باغلری واردر باغچلرنده غایت لطیف
امرودی اولورکه غیری یرده اولماز خلقی سفید چهره وخوب صورت وختایی نژاددر
اول اجلدن خویه ترکستان ایران دیرلر التمش پاره کویی وطپراقدن پلنقه سی واردر
حقوق دیوانیه سی اللی اوج بیك دینار یازیلور بوندن مرند شرق وجنوبه وسلماس غربه
وجنوبه در حمد الله ایدر تومان خوی دورت شهر در نفس خوی وسلماس وارمینه
واشنوبه سلماس یتمش طقوز درجه طول اوتوز سکز درجه عرضده تبریزدن غربه
اخرحد اذربیجان برشهردر خواجه علیشاه تبریزی باروسنی یاپمش ایدی کیرو خراب
اولدی هواسی سرده مائل صویی کردستان طاغلرندن کلور وتبریز کولنه دوکلور وافر
باغلری واردر ایو اوزومی اولور غله سی وحبوباتی دخی وافردر حقوق دیوانیه سی اوتوز
طقوز بیك دینار یازیلور بو قصبه نك شرق طرفی تبریز کولیدر غرب طرفی قوصقون
قران دیدکلری یوقشلر ووان وکردستان طاغلریدر اول طاغلر سنوردر ارمیه ضم همزه
وفتح یاء مخففه ایله یتمش طقوز بوچق درجه طول اوتوزیدی بوچق عرضده تبریز کولی
کنارنده سلماسدن جنوبه دوشر برقصبه در هواسی کرم و متعفن صولری طاغلردن
کلور باغلری وافر اوزومی وامرودی وزردالوسی غایت لطیف اولور یوزیکرمی پاره قریه
بوکا تابع اولوب حقوق دیوانیه سی یتمش دورت بیك التون یازیلور فاضل محقق قاضی
سراج الدین ارموی بو شهره منسوبدر سلطان مراد خان دیاربکرده قتل ایتدیکی رومیه
شیخی محمود افندی بو شهره نسبتا ولتمغله رومیه شیخی دیرلردی والدی واجدادی قصبه
مزبوره ده مشایخ نقشبندیه دن ایدی اشنوبه میان کوهستانده ارمیه دن برمرحله
غرب وجنوبه دوشر برقصبه در هواسی ارمیه دن ایو وصویی لطیفدر غله وحبوبات واوزومی
وافر اولور التمش پاره قریه بوکا تابع اولوب اون طقوز بیك دینار محصول میری ویررلر
سراه سراو دخی دیرلر تبریز ایله اردبیل میاننده بر واسع صحراده کوه سیلانك شرق وجنوب
طرفنده برقصبه در حمد الله قولنجه باشقه تومن اعتبار اولنور هواسی سرد و حاصلی
حبوباتدر اوزوم ومیوه نادر اولور بوکا منسوب بر نهر جبل مزبوردن کلوب قصبه یه
مرور ایدر و تبریز کولنه اقار بو محلك خلقی سفید چهره واکول اولورلر دورت ناحیه
ویوز پاره قریه بو تومنه تابع یازیلوب مجموعی سکسن بر بیك دینار محصول ویرر اردبیل سفرنده
تاتار خان بونك صحراسنده دوکشوب سرخ ستره مغلوب اولمشیدی اول دورت ناحیه نك
بری ورزند در بر زند دخی دیرلر اردبیله یکرمی فرسخ یرده واقع اولمشدر میانج

معرب میانه در مراغه یه ایکی مرحله یرده سلفده بربلده ایدی حالا برقریه قدر در هواسی
کرم صولی وسنکی وافریردر کرمرود هواسی میانجدن خوشتر یوز پاره قریه یی مشتمل
ولایتدر غله وانکور ومیوه وبرنج وپنبه سی اولور صویی طاغلردن کلوب فضله سی
سفیدروده اولاشر حقوق دیوانیه سی یکرمی بش بیك سکز یوز دینار در مراغه فتح میم
وغین ایله سکسن بش درجه طول اوتوز سکز بوچق درجه عرضده تبریزدن یدی فرسخ
غرب وجنوبه دوشر برشهر در سلفده برقریه ایدی مروان بن محمد الاموی عسکر
اسلام ایله واردقده اوتلاغنه دلبه لرینی قویی ویروب انده تمرغ ایدیجك یعنی حیوانات
یایلوب چایر چمن یوارلندقلری اول یری بکنوب یاپدقلری شهره وجه تسمیه اولدی
صکره حصارنی ابن ابی الساج تخریب اتدی لطیف باغلو باغچه لو اقارصولو پاك ونظیف
قصبه در خارجنده بردپه وار در علامه نصیر طوسی انده التی یوز اللی یدیده رصد کاه
بنا اتمشیدی زیج الخانی اول رصدده یازلدی حالا اثری باقیدر دیرلر حمد الله ایدر مراغه نك
هواسی معتدل وعفونتنه مایلدر اول اجلدن که کوه سهند بونك شمالنی سد
اتمشدر باغلری چوق وصویی وافر اولوب رود صافی سهنددن کلوب بوکا اوغرار وتبریز
کولنه کیدر حاصلی غله وپنبه ومیوه در اکثرا وقاتده انکور انده وافر اولور التی ناحیه بوکا تابعدر
باشقه تومان اعتبار اولنوب یوز سکسن بش بیك بشیوز دینار حقوق دیوانیه سی یازیلور
خلقی سپید چهره و ترك وش در ذکر رصد نصیر صفدی وافی بالوفیاتده تحریر ایدر که
خواجه نصیر وقتا که مراغه ده رصده مباشرت مراد ایلدی مصارفنی هلاکویه
عرض ایدیجك استکثار ایدوب بو علم نجومك فائده سی ندر که بو قدر کلی مال صرف اولنه
دیدی نصیر تفهیم ایچون ایتدی سزه بر تمثیل ایده یم امر ایلکز بر کیمسه بر طشت کبیری طاغه
کوتوروب شول یوکسك یردن اشاغی براقسن اما کیمسه طویماسن دیدیکی کبی کوتوروب
براغیجق غافل عسکرك ایچنه بونك صیت وصداسندن برولوله کیردی نصیر وهلاکو
اصلنی بیلورلردی مقید اولمدیلر نصیر ایتدی اشته علم نجومك فائده سی بویله در
حوادثه وقوف حاصل اولوب غافل چکدیکی اضطراب والمی خبیر چکمز واکا کوره دپرنور
هلاکو قایل اولوب مباشرت اتدیلر ورصد بناسی ایچون قتی چوق مال ویردی فراغندن
صکره یالکز آلاتك مرمات خرجی یکرمی بیك دینار اولدی تسوی فتح تا وضم سین ایله
سلماس قربنده برکوچك قصبه در صویی طاغلردن کلوب تبریز کولنه اقار حاصلی
غله وبرز میوه در میری یه یکرمی بش بیك دینار محصول ویررد سخو اقان هواسی معتدل
برکوچك قصبه در صویی کوه سهنددن کلور وافر باغلری واردر اوزومی بی قیاس اولور
غله وپنبه ومیوه ایله محصولداردر یکرمی پاره قریه سی اولوب یکرمی اوچ بیك اوچیوز دینار
حقوق دیوانیه سی یازیلور نیلان برکوچك قصبه در چوق باغلری ووافر غله وپنبه سی
اولور صویی رود جفت دن وپیکارلردن خلقی ترکدر اون بیك دینار حقوق دیوانیه ویرر مرند

سكسن التی بوچق درجه طول اوتوز طقوز درجه عرضده خوی ایله تبریز اراسنده بر بلده در
تبریزدن اون دورت فرسخ غرب وشماله دوشر هواسی معتدل صویی غرب طرفنده
طاغدن كلور لطیف نهر در باغچه لری ومیوه سی وافر خصوصا شفتالو وقایسی غایت فاخر
اولور غله وسائر حبوبات ایله محصولدار در باشقه بر تومن اعتبار اولنوب بوزیان قریه سی
واردر حقوق دیوانیه سی یكرمی دورت بیك دینار در درباز تبریز شمالنده اللی پاره قریه دن
زیاده بر ناحیه در هواسی معتدل وكرمه مایل صویی طاغلردن واصلدر فضله سی ارسه
اقار غله و پنبه ومیوه سی چوق اولور اطرافه كیدر حقوق دیوانیه سی قرق بیك سكز یوز
دینار در زنوز بر قصبه در باغلری چوق حاصلی غله ومیوه وانكور در خصوصا بیاض الماكه
قبلی دیرلر غایت خوب اولور اوچ بیك دینار حقوق دیوانیه ویرر كركر نهر ارس قربنده
بر قصبه در میوه وغله و پنبه سی اولور اول حدودده ضیاء الملك نخجوانی نهر مزبور اوزرینه
بر عظیم كوپری یاپمشدر ابقیه خیركبار ندر اخبان باقر معدنی اولمغله اكا كارخانه دخی دیرلر
اردوباد نهر ارس كنارنده بر لطیف قصبه در باغی باغچه سی وافر غله ومیوه سی متكاثر
اولوب صویی قبان طاغلرندن كلوب باغچه لرینی سقی اتدكدن صكره فضله سی ارسه
دوكلور هر خانه سنده اقار صویی مقرر در خلقی عجایب بنالر ایله مقید اولوب مكلف خانه لر یاپارلر
اول اجلدن دیمشلر در اردوباد اهلی خانه پرست وتبریزیان زن پرست وسكان نخجوان
زر پرستدر بونك امرودی خصوصا سیب سلطانیسی كه موسمنده مناسب اشعار ونقوش
ازهار ایله اوزرین قبلیوب سهیل طلوعنده آچق یرلری خط سرخله مخطوط ومنقوش
اولور اطراف واكافه هدیه كوندررلر ما تویه بر طاغك شكافنده بر قلعه در التنده بر قریه سی
واردر اول طاغ قریه یه نصف نهار دك سایه بان اولور كون كورمز تقویمده یتمش دورت
بوچق طول اوتوز طقوز بوچق عرضده شروانه قریب دربند خرزان بر بلده در دیو بازار خوبج
ضم خاء معجمه ایله سكسن بر بوچق درجه طول اوتوز یدی بوچق درجه عرضده آذربیجانك
جنوب طرفنده آخر حدی بر بلده دو مراغه دن اون اوچ فرسخ یره دوشر ورثان سكسن
اوچ بوچق درجه طول اوتوز طقوز بوچق درجه عرضده كنجه یه یدی فرسخ یرده بر بلده در نهر
ارس ایكی فرسخ یردن كچر جبال بو اقلیمده اولان طاغلرك مشهوری كوه سهند كه تبریز
ومراغه واوجان انك اطرافنده واقع اولمشدر دوری یكرمی بش فرسخ مسافه تخمین اولنور
قله سی كاهی قاردن خالی اولماز و بر بحیره دخی واردر اصحاب كرامدن اسامه بن شریك
مزاری بو طاغده در كوه سیلان غایت یوكسك طاغدر اللی فرسخ یردن كورینور هر كز باشی
قاردن خالی دكلدر دوری اوتوز فرسخ تخمین اولنور اردبیل وسراه ومشكین انار وارجاق وخیار
بو طاغ اطرافنده اتكنه دوشمشدر انهار ومیاه بو اقلیمده بر غدیر كبیر و بر قاج نهر واردر بحیرهٔ
ارمیه كه تبریز كولی دیرلر تقویمده بحیرهٔ تلا یازیلور صویی غایت اجیددر ابحنده چانوز تعیش اتمز
بعضلر انده سك آبی اولور دیرلر غربدن شرقه ممتد وجنوبه بر مقدار انحرافله یوز اوتوز میل

طولانی بر كولدر عرضی نصفی قدر یعنی التمش بش میل تخمین اولنور مراغه اوچ فرسخ
بوندن شرقه وسلماس غربه دوشر قره دن طولی اوچ مرحله قدر مسافه در كمی ایله بر كونده
قطع اولنور دوری التی مرحله قدر در تبریزدن اون یدی فرسخ غربه دوشر بو كولده بر قاچ
خرابه جزیره واردر وسطنده اولانه سلفده تلا دیدكلری تقویمده مسطور در بر طاغ در جزیره ده
اوزرنده سنكدن منحوت بر حصار وار ایدی كه هلاكونك خزینه سی انده طورردی حالا
خرابه در ابن سعید اول حصنی یتمش ایكی درجه طول اوتوز طقوز بوچق عرضده تعیین
ایدر بو بحیره یه نیجه انهار اقوب لكن كولك اياغی بر یره چقمز اقلیم مذكورك انهاری
بونلر در نهر اندراب كوه سیلاندن چقوب اردبیله اوغرار انده اردبیلی دیرلر بعده اندرابه
واروب اكا مضاف اولور خواجه علیشاه كوپروسی التندن كچوب نهر اهره قاریشر طولی
تقریبا یكرمی بش فرسخدر نهر آهر كریوهٔ ارمینان كه مغول لسانده كوكچه بیلدر اول سمت
طاغلرندن چقوب قلعهٔ نوده وآهره اوغرار قریهٔ بیلقایی كچدكده نهر اندرابله بر اولور
وایكیسی ارسه دوكلور طولی یكرمی فرسخ قدر در نهر صافی كوه سهند دن چقوب مراغه یه وارر
بعده نهر جغتته قارشر طولی یكرمی فرسخ قدر در نهر نفتو كریوهٔ سنا حدودنده طاغلردن
چقوب آب جغت ایله بر اولور طولی اون بش فرسخ قدر در نهر جغت جبال كردستانده
سیاه كوهدن چقوب مراغه قربنده نهر صافی ایله بر اولوب تبریز كولنه اقار طولی
یكرمی فرسخ قدر در سرد رودبا و بل رود دخی دیرلر كوه سهند دن چقوب سردو باو بل
نام یرلره اوغرار وسراو روده قاریشر طولی التی فرسخ قدر در مرو رود كوه سهند دن
چقوب مراغه قربندن كچر كاودوانده نهر جغتته قاریشر طولی سكز فرسخ قدر در نهر سجد
وكد پوچقدوغی یرده ایكی نهر در صكره بر اولوب سفید روده دوكلور طولی سكز
فرسخدر شال رود شال طاغلرندن چقوب بر بدق قصرنده سفید روده دوكلور طولی
اولقدر در كرم رود كوه سراودن كرمرود ولایتن كچوب نهر میانجه قاریشر طولی
اون فرسخ قدر در نهر میانج اوجان طاغلرندن چقوب اوجانی كچدكدن صكره میانجه
اوغرار و صحراسنده هشترو ده قاریشر طولی یكرمی فرسخ قدر در هشترود مراغه واوجان
طاغلرندن چقوب میانج حدودنده نهر میانج ایله بر اولدقدن صكره سفید روده
قاریشر طولی یكرمی فرسخ قدر در میانج كوپروسی كه اوتوز ایكی كوز عظیم بنادر نهر مزبور
اوزرنده شمس الدین صاحب دیوان بنا ایلمشدر سفید رود ایسه عراق عجمده بش پارمق
طاغلرندن چقوب بو قدر انهار دخی غیری یردن كلوب صولر قارشدقدن صكره
كیلانده بحر خزره دوكلور اقلیم جبل فصلنده ذكر اولنمشدر نهر اندو ركوه سهند دن چقوب
باغستان تبریزه منتهی اولور طغیاننده فضله سی سراو روده ایله بر اولوب تبریز كولنه
اقار طولی یدی فرسخ اولور نهر اوجان كوه سهند دن چقوب اوجانی كچردی فرسخده
سراو روده قاریشر نهر سراو كه نهر سرخاب وسراو رود دخی دیرلر كوه سیلاندن

اشكمد طاغلرندن چقوب سراوه اوغرار وحدود كولوده زميڭ شورستان وممالحه يه
اوغرامغله شور اولور و نهراوجانى دخى شوره ايدوب تبريز شمالنده التنده كچروكوله وارر
دوكلور جمله مسافه سى قرق فرسخ قدردر نهر مرند مرند طاغلرندن چقوب غربدن شرقه
اقار بهارده كچد ويرمز مرند شهرينه وارمدن دورت فرسخ قدر زمينده باتوب پنهـــان
اولدقدن صكره كيرو چقار ومرندده كلور فضله سى خوى صويى ايله براولوب نهر ارسه دوكلور
طولى سكز فرسخ قدردر نهر ارس ايسه اران فصلنده ذكر اولنور بو جمله حمد الله نزهه سنده
مسطوردر مسالك آذربيجان تبريزدن غربه ارزن رومه طريق مرند اون بر فرسخ خوى اون
ايكى خ سكمان اباد التى خ بند ماهى اوچ خ ارجيش سكز خ ملاذجرد سكز خ خنوس اون خ
كريوه اق بند اون بش خ ارض روم التى خ جمله يتمش طقوز فرسخدر كيرو تبريزدن شماله
قره باغه طريق ديه ارميتان سكز خ كوچه نيل كريوه سنده درسلفده وزير خواجه سعد الدين
ساوجينك انده بر رباطى وارايدى وامير نظام الدين يحيى ساوجى دخى بر رباط بنا اتمشدى
اندن شهر آهر التى خ اندن ديه بيلقان سكز خ بو يولده قروچاى دره سنده خواجه تاج الدين
عليشاه بر رباط بنا اتمشدر بيلقاندن رباط اليوان سكز خ اندن يوريدنام قريه التى خ اندن
قره باغ دورت خ كنار ارسكه حد قره باغدر اون فرسخ قره باغدن جنوبه دوشر كيرو تبريزدن
سلطانيه يه طريق سعيد آباد دورت خ شهر اوجان دورت خ ديه سنكل آباد دورت خ ديه
تركان دورت خ مزبور قريه سلفده دير خوان ديرلر بر شهر ايدى اندن ميانه التى خ اندن سرجم التى
خ بونده وزير غياث الدين محمد وبرادرى جلال الدين محمد بر رباط بنا ايلمشلر ايدى اندن رباط
سكبا كه وزير تاج الدين عليشاه ياپمشدر يدى خ اندن زنجان يدى خ اندن سلطانيه بش خ جمله
قرق اللى فرسخ اولور اما اردبيلدن سلطانيه يه طريق ديه طالش التى خ ديه سنجيد خانخال
التى خ شهر كاغدكنان التى خ ديه يوب سوارى يدى خ زنجان يدى خ سلطانيه بش خ جمله
اوتوز يدى فرسخ اولور كيرو اردبيلدن قره باغه طريق رباط ارشد سكز خ ديه ورلق
سكز خ باجروان دورت خ شهر برزند كه قريه در بو مرحله قبله سنه دوشر كيدركن صاغده
قالور اندن محمود آباد سكز خ جمله قرق فرسخ اولور بعده تبريزدن نخجوان اون ايكى خ واردبيل
يكرمى بش خ وقزوين يدى منزلدر اردبيلدن دخى يدى كونده وارلور اردبيلدن خونج
يكرمى يدى خ ومراغه اوتوز خ اندن ارميه اوتوز خ ودينور انتمش خ و خوانج اون اوچ خ
خويدن نخجوان اوچ مرحله وارجيش التى مرحله وسلماس يدى خ اندن ارميه اون التى
فرسخدر كيرو تبريزدن مرند ايكى مرحله اندن خوى بر مرحله خويدن نخجوان اوچ مرحله
اندن وبيل اوچ مرحله در مراغه دن دينور اوتوز فرسخ سلمـــاسدن ارميه اون دورت
فرسخ اردبيلدن ميانه يكرمى فرسخ ميانه دن خونه سكز فرسخ خونه دن لوسره اون
فرسخ اندن مراغه اون فرسخ اندن دير خرقان ايكى مرحله اندن تبريز ايكى مرحله اردبيلدن
سپيد رود كوپروسى ايكى مرحله اندن خونه ايكى مرحله اندن زنجان ايكى مرحله در ملوك آذربيجان

اقليم

اقليم مذكورك بعضى يرلرى حضرت عمر رضى الله عنه زماننده فتح اولوب انلر حكومتنى عتبه
بن فرقده ويرمشيدى اندنصكره وليد بن عقبه حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه خلافتنده
ارمينيه واذربيجانه غزا ايدوب سابقا عقد اولنان خذيفه بن اليمان صلحى اوزره سكز
يوز بيك درهم خراجه كسدى بعده بنى اميه وآل عباس عامللرى ضبطنده اولوب كاه سلجوقيلر
وكاه ملوك خراسان حكمنه كيرمشيدى التيوزاون سكزده جنكيزيان مستولى اولوب
تخريب اتديلر دولت جنكيزيه هلاكو عراقى الدقدنصكره آذربيجانى دار ملك قلوب
سلسله سندن ابقا واحمد وارغون وكنخيق وبيدو وغازان محمودكاه خراسانده وكاه بونده
اولديلر غازاندن صكره برادرى سلطان محمد خدابنده يديوز بشده سلطانيه شهرنى
ياپوب دار ملكى تبريزدن سلطانيه يه نقل ايلدى يديوز اوتوز التى ده اوغلى ابوسعيد بهادرخان
وفات ايدوب يرينه ارپاخان كچدى لكن مزبور بهادردن صكره دولت زواله يوز طوتوب
يديوز اللى دورده وارنجه اولادندن يدى كيمسه ملوك طوايف كبى بعض يرلره حكم ايليوب
طغاتيمور اولادى سكز يوز اون ايكيده منقرض اولديلر يديوز التمش يدى ده موصل وجزيره
قره قيونلى دن تركمان بيرام خواجه اولادى قره محمد وقره يوسف ظهور ايدوب آذربيجانه
مستولى اولديلر قره يوسف اوغلى اسكندر وجهانشاه حكم ايليوب مزبور جهانشاه تبريزده
بر جامع ياپدى بعده اوغلى حسن على يرينه كچوب سكز يوز التمش اوجده اوزون حسن
جنكنده بوزولوب دولت انده منقرض اولدى دولت اق قيونلى تركمان طائفه سنك اق
قيونلى جماعتندن قره ايلوك عثمان تيمور طرفندن دياربكره والى نصب اولنوب بعده
اوغلى حمزه وبرادرزاده سى جهانكير واوزون حسن والى اولوب قره قيونلى سلسله سى ايله
جنك وجدالدن خالى اولمديلر بالآخره اوزون حسن غالب كلوب آذربيجانى اللرندن الدى
سكز يوز سكسن اوجده وفات ايدنجه خراسان وعراقه دخى حكم ايليوب پادشاه
ايران ابوسعيد بن ميرانشاه بن تيمور مغرورانه اوزرينه كلوب قره باغده منهزم ومقتول
اولدقدنصكره حسن دراز بلندآوازه اولمشيدى ابو الفتح سلطان محمد خان ايله جنك
ايليوب بوزلدى بعده اوغلى خليل ويعقوب يرينه كچوب سلطان يعقوب وفاتندنصكره
برادرلرى احمد ومراد والوند ومحمد نزاع اوزره اولمغله شيخ صفى اولادندن شاه اسمعيل فرصت
بولوب ممالكه مستولى اولدى دولت صفويه مقدما اردبيلده ذكر اولنان خاندان صفويه كه
شيخ صفى اولاديدر انلردن شيخ جنيد بن ابراهيم بن على بن موسى بن صفى الدين اسحق
ترتيب اوزره اردبيل تكيه سنده وراثتله سجاده ارشاده كچوب كثرت مريد ايله اشتهار
بولنجق جهانشاه بن قره يوسف كه تبريزده پادشاه ايدى شيخ جنيدى اردبيلدن نفى
ايليوب اول دخى دياربكره واروب اوزون حسنك همشيره سن الدى اندن شيخ حيدر
تولد ايدوب بونلرك دماغنده اوج سلطنته عروج ايچون خروج سوداسى اولدوغى مقرر
ايدى مريدلرينى قالدروب كرجستانه غزابهانه سيله كتدى اول سمتده شروانشاه اولان

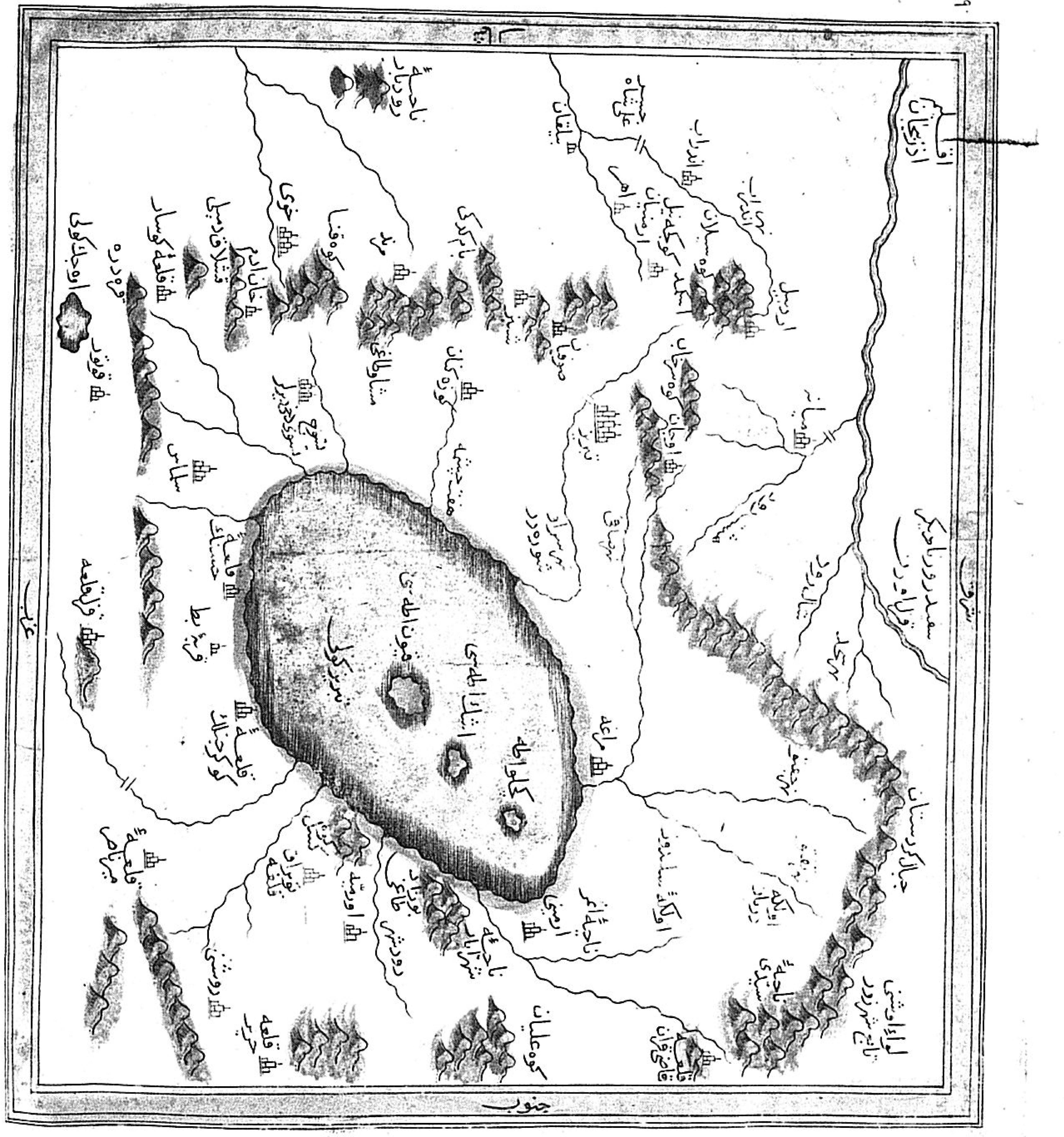

خليل اوكنه كلوب دوكشوب بوزدی جنيدی قتل ايلدی بعده اوغلی حيدر اون ايكی
وكلی قزل تاج اختراع ايدوب مريدلرينه كيدرب مذهب اماميه اوزره خروج داعيه سيله
اول سمته كتدكده مزبور شروانشاه تبريز حاكمی يعقوبی آگاه ايدوب اول دخی سرعسكر
امير سليمانی اوزرينه كوندوروب منهزم قلدی ومعركه‌ده شيخ حيدر دوشوب اوغلی
شاه اسمعيل كوچك اولمغله قتل اتميوب اصطخر قلعه سنه قودیلر سكز يوز طقسان
التی ده يعقوب وفات ايدنجه انده قالوب بعده فرصت بولوب چقدی وطقوزيوز التی سنه سنده
خروج ايدوب اولا شروانشاهی بوزوب قتل اتدی وآذربيجانده جلوس ايدوب مذهب
اماميه‌يی آشكار قلدی سنيلری قتل واستيصال ايدوب آز زمانده خراسان وعراقی الدی
سلطان سليم ايله چالدرانده جنك ايدوب بوزولنجه فساددن ال چكمدی صكره اوغلی
شاه طهماسب وانك اوغلی اسمعيل وخدابنده وشاه عباس وصفی وعباس ميرزا بوزمانه
كلنجه اول ديارلره مسلط اولوب آيين رفض والحادی اجرا ايلديلر برزمان آل عثمان طرفندن
بكلربكی نصب وضبط اولنمشيدی بيك اون ايكی حدودنده مجار سفرلری وجلالی
ظهوری سببيله يكرمی ييل قدر زمان ضبط اولندقدن صكره نيجه جنكلر وحيله‌لر ايله
شاه عباس مستولی اولوب كيروالدی حالا اول كروه مكروه ضبطنده در فصل ٣٩ در
اقليم ازان وموقان وشروان اوتوزطقوزنجی فصل آذربيجانه متصل اولان اقاليم شماليه ده در
حدودی شرقنده آذربيجان وكيلان وديلم جنوبنده حالا وان ديدكلری ارمينيه وكوردستان
غربنده ارض روم ايالتی وكرجستان طاغلری شمالنده بحر خزركه شروان دكزی در وطاغستان
ولايتيدر حدودمذكوره اوج مملكتی احاطه ايدر بری برينه تداخلی جهتندن برفصلده
ذكرايلدك اول مملكتلر روان ديدكلری اران وموغان وشروان در اما اران فتح همزه وتشديد
رايله تقويمده اران بن يافث اسميله تسميه اولنمشدر ديو تحفه‌دن نقل ايدر احسن التقاسيمده
الف لام ايله الران يازيلور مجرد استعمالی روان ديمكه وسيله اولدوغن اشعار ايدر اصلنده
كرسيسی كنجه اولان ولايتك اسمی ايدی صكره معروف قلعه‌يه علم اولدی حمد الله ايدر
اران كنار نهر ارسدن نهر كره وارنجه بين النهرين واقع اولان ولايتك اسميدر
اويله اولنجق بز اول ولايتده واقع اولان شهرلری ذكر ايدلم روان سكسن يدی درجه طول
اوتوز طقوز درجه عرضده چقور سعد ديدكلری اولكه‌نك قصبه سی وتختی در زنكی
صويی ديرلر برچای حصاری يانينده غربندن بجر قلعه دوزيرده نهر مزبوره مشرف طپراقدن
بنا اولنمش قلعه در جنوب وشماله ايكی قپوسی واردر جنوبی يه دروازهٔ تبريز وشمالی يه
باب شروان ديرلر اطرافی باغ وباغچه در غله وميوه يتيدر حصار مزبورك ايچنده سوقی
وبر جامعی ونهره مشرف سرايی واردر سابقا طقوز يوز طقسان برده فرهاد پاشا الوب
عسكر قومشيدی بيك اون دورنده شاه عباس يدی آی محاصر ايله الوب اون ييل صكره محمد
پاشا محاصره اتدی فتح ميسر اولمدی بيك قرق بشده سلطان مرادخان واروب يدی كونده

المشيدر

المشيدی يدونوب كلدكده شاه صفی كيرو استرداد اتدی حالا سرخ سر النده محصوريدر اروالايتدر
كوه ارغی روانده غرب وجنوبه بر مرحله مسافه‌ده برجبل عظيمدر كه نيجه مرحله
مسافه‌دن كورينور نصفندن يوقاری دائما قار اورتمش برمدور طاغ ودوری برقاچ منزل
مسافه‌در رواندن شرق وشماله دوشر نهر ارس بونك شرق وشمالندن بحر الشكرد صحراسی
نهر ايله طاغ اراسنه دوشر برجانبی دخی چالدران اواسيدر اول اجلدن طرف شمالنه
چلدر ايالتی ديرلر كنجه رواندن دورت مرحله شرقده دوزيرده باغلی باغچه‌لی برشهردر
نهايت انجيری وميوه سی چوق اولمغله هواسی وبيه در انجيرين يين محموم اولور حمد الله ايدر
بونی اسكندر رومی بنا ايدوب قباد بن فيروز بكيلدی سلفده غايت بيوك ومعمور شهر ايدی
ابنيهٔ عاليه اثاری قالمشدر اناری اوزومی وفندغی اعلا اولور صويی بربرديمكله معروف
برچای دندر بردع كنجه دن ايكی مرحله غرب وشماله دوشر برشهر اسلامی در اوتوز
طقوز سال هجری ده بر مرتفع يرده بنا اولندی ترك ديرلر بريلاقی واردر لطيف وخوب
علفزار صولی يردر ياز كونی انده كوچرلر نهر كردن چقار ايكی نهر بونی احاطه ايدر
ابن سعيد ذكر ايدر بعضلر اندرابه بو درديديلر لكن دكلدر بردع قربنده برفند قزار واردركه
غايت لطيف وبی‌نهايه فندغی اولور بونك فندغی سمرقند فندغندن ايودر وبونده بتن
كستانه غايت خوب در وبرجنس انجيری اولور كه سائر يرلرده اولماز وابريشيم محصولی چوقدر
زيرا توت اغاجی وافر در اطرافه كيدر بونك قاطرلری سائر ديار قاطرندن فايق اولور معتبردر
حنفيه دن ابوسعيد بردعی بوشهره منسوبدر نخجوان فتح نون وخا ايله نقش جهان
معربی در نقجوان دخی ديرلر سكسن سكز درجه طول اوتوز سكز بوچق عرضده بربلده در
اكثر بنالری طوغله دن حاصلی غله وپنبه واوزوم وميوه در خلقی سفيد چهره اولوب
حمد الله قولنجه الينجق قلعه سی ومعبر قبان وغيری بوكا تابعدر حقوق ديوانيه سی
يوز اون بش بيك دينار باشقه در وبرتومندر بيلقان سلفده قباد بناسی برشهر قديم ايدی
حالا برقريه قدر در بناسی طوغله‌دن هواسی كرم حاصلی غله وچلتوك وپنبه وسائر
حبوبات در بندن ورثان التی فرسخدر امين احمد ايدر بونك غايت متين حصاری وار ايدی
هلاكوخان آلوب خلقنی قتل وقلعه‌يی تخريب اتدی صورا قاليمدن نقل ايدر لشكر اباخانی
برمدت بونی محاصره ايدوب فتح ميسر اولمدی زيرا منجنيق ايله اتاجق سنك كمياب
ايدی خواجه نصير طوسی تعليمی ايله اغاجدن طوپلر يابوب انجق قورشون ايله
طولدوروب طاش يرينه منجنيق ايله اتديلر وبونكله شهره ظفر بولوب الديلر صكره
امير تيمور رومدن دونوب واردقده معمور قلمق مراد اتدی ميرزا شاهرخ مباشرت
اتمشيدی نهر برلاسی كتورمكه چالشديلر مانع ظهور ايلدی صكره وجوده كلدی
حالا جاريدر اما موغان كه قره باغ اولكه سنی مشتملدر غين وقافله موقان دخی ديرلر
تقويمده موقان بن يافث اسميله تسميه اولنمش اسم ولايتدر برشروان دكزينك سواحل

جنوبیه سنه‌دره ارمن وشروان وآذربیجان وبحر خزر ایله محدود ومعمور اولوب عهد اتابکانده
اوچیوز تومن دن زیاده محصول ویردی صکره اوتوز تومن واوچ دینار ایندی کریوه ستنك
بر سنکدن نهر ارس کنارینه وارنجه دربو مسافه ده کوه سیلان کوزدن پنهان اولدوغی
یرلرك کیاهی زهرناکدر حیواناتی هلاك ایدر خصوصا بهارده آج حیوان ییه اما کوه
سیلان کورندیکی یرده بوغایله یوقدر دیو حمدالله تحریر ایدر اما بعض اهل وقوف تحریرنده
شماخی ونوشهر ومحمودآباد اراسنده بر مرحله نوشهر دخی قریب برقصبه اولمق اوزره
یازیلوب کله خال صویی ایچندن بحر دینلمشدر باجروان سلفده موغانك شهری
ایدی حالا برقریه قدر قالمشدر هواسی کرمه مایل صویی حدودنده اولان طاغدن
نازل اولوب محصولی غله‌یه منحصردر برزند بروسط قصبه درخرابندن صکره معتصم
خلیفه غلامی افشین معمور قلمشیدی صکره کیرو خراب اولوب برقریه قدر قالدی
هواسی کرمه مایل صویی چشمه لرندریری محصولدار ومنبتدر قیلسواد آل بویه
امراسندن امیر پیله سوار بنا اتمشیدی قصبه ایکن صکره برقریه قدر قالدی صویی
باجروان نهرندن وحاصلی غله در محمودآباد قره باغ ناحیه سنده کاوباری صحراسنده
برقصبه درشل دخی دیرلر نهر کروجیه خال دریایه دوکلدیکی یرك اراسنده کنار بحرده در
بونده وافر بالق صید اولنور سلطان محمود غازان بنا اتمشیدی قره باغ شروان شرقنده
موغاندن بربلده وناحیه در برقاج پاره قصبه بوناحیه ده واقع اولمشدر بیلقان والقاسیه
انلردندر همشهره بحر کنارینه ایکی فرسخ قریب یرده واقع اولمشدر سلفده ابرشهر
دیرلردی فردوسی شهنامه ده ع کرین ابرشهره چوفرهاد کرد بجنك از جهان
روشنایی ببرد دیدیکی بوشهردر اما شروان کسر شین معجمه ایله حمدالله قولنجه نهر
کر کنارندن باب الابواب یعنی دمرقپو دربندنه وارنجه بر ولایت اسمیدر خواقین عهدنده
حقوق دیوانیه سی یوز تومن ایدی صکره اون بر تومن واوچ بیك دینار اندی دارملکی
شکسن یدی درجه طول قرق درجه عرضده یازیلور تقویمده فتح شین ایله باب الابواب
نواحیسنده بربلده در بعضلر ولایت اسمیدر قصبه سی شماخیدر دیدیلر دیو تردد نقل ایدوب
حالا خزر دیمکله معروفدر انی انوشروان بنا ایلمکله تخفیف ایچون انوبی اسقاط ایدوب
شروان دیدکلرینی یازار بوندن صکره دخی بعض اقوال واردر تفصیلی اتی البیان خلالنده
ذکر اولنور هفت اقلیمده امین احمد ایدر شروان زمان سابقده اسم شهر ایدی حالا برقاچ
شهری مشتمل ولایت اسمیدر باکو وشماخی وارس وباب الابواب وغیری انلردندر
شماخی فتح شین معجمه ایله بلاد شروان دارملکی دریادن برمرحله غربه برمعمور قصبه در
دیو تقویمده مراصددن نقل ایدر حمدالله ایدر انوشروان بناسیدر هواسی کرمه مائل
اولوب صخرهٔ موسی وچشمهٔ حیوان انده در دیو یازار لرفقیر ایدر مجمع البحرین بو سمتده
اولمق بعید در هفت اقلیمده بوشهر ازلغی ایله غایت معمور اولوب سنه ده یکرمی بیك یوك حریر

بیع

بیع وشرا اولنور میوه سندن انار وصیبی وهندوانه سی لطیفدر دیو یازار شمکور تقویمده ازان
اعمالندن بردعه‌یه قریب برقریه درانده برغایت مرتفع مناره واردر دیو یازار ابن سعید قولنجه
تفلیس شرقیسنده دوشر بعضلر بوشماخیدر دیدیلر لکن بوحکم مشابهت اسمندندر قبله حمدالله
قولنجه دربند قربنده قباد بن فیروز بناسیدر ابریشم وغلات محصولی ایو اولور آب وهواسی
لطیفدر بونك مضافاتندن بردره واردر که اورته سندن غایت حار برصو چقار بخاری شعلهٔ
آتش کبی سوزنده در برقاج قدم کتدکده برمنفذه کیروب بیره باتار و براوق اتمی یردن کیرو
چقوب اقار غایت لطیف وشیرین صودر فیروزقباد دربند قربنده هواسی خوب
برقصبه در دیو حمدالله مجمع البلداندن نقل ایدر کشتاسفی صوکارنده کشتاسب بن لهراسب
بناسی بربیوك شهر وولایتدر نهر کروارس دن جدوللر آیریلوب بودیاری سقی ایدر
قریه لری وافر محصولدار درغله وپرنج ایو اولور میوه سی نادردر خلقی سفید چهره ولسانلری
پهلوی اهل جیلان دلیدر حقوق دیوانیه سی یوز اون یدی بیك بشیوز دینار اولور تفلیس
فتح تا ایله سکسن اوج درجه طول قرق اوج درجه عرضده برقلعه وشهردر نهر کر اوزرنده
کرجستان طاغلرینك شرقنده دوشر برطرفی طاغ وبرطرفی نهردر غله سی ایو اولوب میوه
قسمی آز بولنور شهر مزبورك ایکی قلعه سی واوچ قپوسی واردر که قپولری بری برینه
مقابل نهر کر اورته سندن بحر حصار ایکی طرفه دوشمشدر ایکی عظیم صخرهٔ نابته اوزرنده
مابین حیلی تنکدر صونك چکدیکی براون ذراع تخمین اولنور اسکی کتابلرده بوشهر قصبهٔ
کرجستان یازلمشدر سلفده اهل اسلام فتح اتدکدن صکره برزمان کورجیلر کیرو الوب
تکرار فتح اولندی حالا شروانه تابعدر بوشهرك خارج شرقیسنده متعدد کرمابه لر یعنی
ایلیجه لر واردر لطیف سخونتی معتدل صولر اقار برقاچ ینبوعك اوزرنده کارکیر قباب
صغیره ایله مغسللر بنا اولنمشدر ابنیهٔ قدیمه دندر بوصولرده کبریت رایحه سی اولمیوب اغتسالی
خیلی نافعدر عجایب المخلوقاتده امین احمد نقل ایدرکه اول چشمه لرك برینه اکر اون بیضه
قونسه طقوزی پخته وبری غایب اولور باب الابواب باب الحدید دخی یازیلور دمرقپو دربند
دیدکلری قلعه در سکسن بربوچق درجه طول قرق ایکی بوچق درجه عرضده بحر خزرك
کنار غربیسنده کوه البرز دیدکلری کرجستان طاغلری ایله بحر اراسنده کذرکاهی
سد ایچون بنا اولنمش برحصن متین وبندر مشهوردر خزر وسریر وکرکان وطبرستان
وکرج وقیتاقك اسکله سیدر دریا کنارلری اکثری خرابه اولوب برقصبه قدر قالمشدر ذکر
اولنان یرلره کتان بزی وزعفران بوندن کیدر دریا کنارلری اکثر زعفران زاردر حصن مزبور
نهر کر بحره دوکلدوکی یردن یکرمی برفرسنخ شماله دوشر محل مزبورك شرقی دریا وغربی
عظیم طاغلر مابین ایکی اوچ میل مقداری دوز صحرا اولمغله شمال طرفنده اولان قوم خزر
وترك اول محلدن چکوب جنوب طرفنده واقع اولان شروان وآذربیجان واران اولکه لرینی
غارت ایدرلردی ملوك فرس انلرله دائما حرب وقتالی اکسك اولمیوب نوشروان زمانه

کلنجه سوردی نوشروان محل مزبورده حصار بناسنی شرطیله انلرله صلح ایدوب کنار
بحردن یوقاری طاغه چقنجه سور چکوب هر اوچ میل یرده بر درقپو قودی واچنده
مستحفظان اسکان ایدوب اول قومك یولنی کسدی بعضلر دیرلر بونی اولا اسفندیار بنا
ایلدی صکره تجدید انوشروانکدر دوز یرده ایکی جانبه قپوسی وار انجق ایکی دیواردر
برمدور جبلك انکننده واقع اولوب اورته سندن برچشمه اقار صویی لطیفدر بو حصارك
طولی اون بیك بشیوز ذراع وعرضی بشیوز اللی ذراع اولوب یتمش برجی وار درارتفاعی
سور قسطنطنیه نك قره جانبی قدر عادت اوزره در ودیوارینك داخلی وخارجی سراپا
یونمه طاشدن ایچنده طولی عرضی دوردر ذراع عظیم احجار وار در شرقیسی دریا جنوبی واسع
صحرا غربی جبل مزبوردر که اوزرنده انواع ازهار بتر مروج ذهبده مسعودی ایدر بونك دیواری
ایکی میل قدر بحره کیر مشدر طریق بناسنی بویله بیان ایدر که اوفورلمش صغر طلوملری
اوزرنده طاشلری حدید ورصاص ایله برکیدوب اندکچه یاپدیلر قعر دریایه واردقده
غواصلر اینوب طلوملری دلدیلر دیوار یرده قرار ایلدی فقیر ایدر بوسوز تصدیق
اولنور رقبیلندن دکلدر اکر محل بنا عمیق دکل ایسه بونك امثالی صو ایچنده یاپلن ابنیه قانونی
اوزره قلفانلی صندوقه لر ایچنده بنا اولنور عمیق اولدوغی صورتده اولدخی متعذردر
وصغر طلوملری جائزدر که ایکی طرفه اوزرنده کزمك مصلحتی ایچون دوشنمش اوله والا
طلوم اوزرنده بنا اولاجق معتاد کلدر امام مسعودی قبول طریقیله سویلمك معقولاتدن
بی بهره اولدوغنه دلالت ایدر اما باب الابواب تسمیه سنك وجهی روض المعطارده بو کونه
یازلمشدر که بلد منسوب اولدوغی ابواب طاغده اولان شعابك یعنی دره لرك اغزلریدر که
انك قربنده صحرایه منتهی اولور باب صول وباب اللان وباب السریر وباب فیلان شاه
وغیری جمله افواه شعابدر شهر مزبور بر طرفنده بنا اولنوب بو قپولرك قپوسی مقامنده
واقع اولمغله باب الابواب دینلدی ارس سین مهمله ومعجمه ایله شماخی دن اوچ مرحله غرب
وشماله نوشروان بناسی کنار نهرده بر قصبه در ونهر اکا منسوبدر هواسی غایت کرم
اولوب عمارتی ازدر مسکن ملوك شروانیان اولان قلعه گلستان بونك ناحیه سنده بر صعب
ومتین مرتفع حصن حصیندر قزل اغاج کر صویی دکزه دوکلدوکی یردن بر مرحله شرقه
کنار بحرده بر شهردر بوندن اردبیله ایکی کونده واریلور نوشهر کر صویی کنارنده شماخی دن
بر مرحله جنوبه بر قصبه در لنکرکان قزل اغاجدن ایکی مرحله شرقه دریا کنارنده اردبیل
طرفندن کلن برارز ونام صو دکزه دوکلدوکی یرده بر قصبه در کوری کرجستان حدودنده
نهر کر اوزره بر قلعه درلوری بودخی اکا قریب یرده مشهور حصندر باکو سکسن
دورت بوچق طول قرق بوچق عرضده دربنده قریب شماخینك شرق وشمالنده کنار بحرده
شروانك مشهور شهرلرندن هواسی کرمه مائل بر قصبه در اطرافی اون فرسخه قریب
سنکستان اولوب نباتات اثری یوقدر لکن اون قارش قازلسه تراب چقار و بو طاشلرك

بعضیسنی اودون یرینه یقارلر بلده مزبوره ناحیه سنده مضا فاتندن بری عملیان درکه
انده بشیوزه قریب قیولر وار در بیاض وسیاه نفط یاغی چقار واول اطرافده زمینی بر مقدار
قازوب چوملك وقازان قورلر حرارت ارض طبخ اطعمه ایدر بو جمله هفت اقلیمده مسطوردر
نیاز آباد باکو ایله دمرقپو اراسنده دریا کنارنده بر قصبه در رجال بو اقلیمه منسوب اولان
مشاهیردن خاقانی که خاقانی کبیر منوجهره منسوب شاعر مشهور اولوب بشیوز
سکسن ایکی ده وفات اتمشدر وفلکی شاعر ومولانا کمال الدین مسعود که کلام ومنطق
وحکمیاتده فرید عصر ایدی طقوز یوز بشده وفات اتمشدر ومولانا صدر الدین که اوغلی
رومه کلمشدر ومولانا رکن الدین که طبده ید طولی صاحبی ایدی مراة الشفایی ابو الفتح
سلطان محمد خانه تألیف اتمشدر ومولانا یوسف قره باغی که میرزاجان شاکردیدر
معقولاتده ماهر ایدی بو عصرلره قریب زمانده وفات ایتدی وابو العلاء کنجی شروانده
شاعر مشهوردر وفقهاء شافعیه دن طبقات صاحبی تفلیسی در وقانون الادب صاحبی
دخی اول بلده یه نسبت اولنور انهار بو اقلیمه اوغرایان انهارك اعظمی ایکیدر بری نهر کر
دیدکلری بیوك صودر که قالیقان طاغلرندن چقوب غربدن شرقه اقار ولوری واخسقه یه
واروب جنوبندن بحر بعض ثقاتدن مسموعدر که نهر کر منبعی کوله قله سیله قارص
ماییننده واقع اولان جبلده در وکوله یه قریبدر ومنبع مزبور اوزره طاشدن براوکوز صورتی
دوزلوب بعینه منبعك اوزرینه وضع اولنمغله اول صو رتك اغزندن وبورنندن اول
صو کورلیوب چیقر وخیلی شدت ایله اقار ایاغی کوله صحراسنه دوکلوب وکوله قرندن
چکلوب کیدر وکوله بوغازینه اوغرار که اکر اول بوغاز اولمسه اول صحرا که اطرافی طاغلر
ایله محاطدر برکول کبی اولوب بتاقلق اولوردی زمان قدیمده اول بوغازی بو مصلحت
ایچون کسوب واوطاشی تحت ایدوب اول صویه صواق پیدا اتمشلر نهر مزبور بو طاشدن
اویولمش مجری وبوغازدن چقوب قره اردهان دروندینه وقلعه سی دیبنه اوغرایوب ارجوکه
وخرتوس قلعه سی اوکنه اوغرایوب واخلکلك صویی اول محلده بو نهره منصب اولور
وخرتوس زاویه التقاقرنده تالور بعده ازبور وبحرك قلعه لری اوکندن چقوب بیکلك چایرنده
اخسقه صویله جمع اولور وازغور قلعه سی اوکندن وبعده بوغازندن چقوب دریا کبی
اولور وتفلیسه اوغرایوب ایکی عظیم صخره نابته اراسندن بحر مابین خیلی تنکدر
وقلعه انلرك اوزرنده در بعده زکم طاغلرینك قنق صویی کلوب بوکا قاریشر جنوبه وشرق
وشماله دونوب شروان ایله آذربیجان اراسنده حد کبی اولور ارانده حمد الله قولنجه ایکی بولنوب
شعبه صغیره سی شمکور نام کوله دوکلوب بیوکی یورت بازارده ارس صویی ایله بر اولدقدن
صکره شروان دکزینه دوکلور طولی تقریبا ایکیوز فرسخ قدر بر نهر در دکر اولنان
یورت بازار شماخی دن اون فرسخ شرقه دوشر اکا جواد دخی دیرلر قصبه قربی برنیستان
موضعدر اما بعض اهل وقوف روایتنده نهر کر اوچ بلوك اولوب هر بری بر یردن دکزه دوکلور

بری رستخال كه كردن آیریلور بیوك صو دراسه برمرحله یردن چكوب شماخی یه اوغرار
شمالندن چكوب كوزكوردوكی یرده دكزه دوكلور اول محلده برقریه وار بالق صید اولنور
بری دخی كله خال در رستخالدن صكره كردن ایریلوب موغانه اوغرار شرقه طغری
كیدوب دكزه وارر بری دخی چپه خال در كله خالدن آیریلوب نوشهردن اشاغی شرق طرفنه
كیدر محمودآبادك شمالندن چكوب دكزه دوكلور نهر مزبورك زرقی دیمكله معروف برمعتبر
بالغی چقار ونهر مرور اتدیكی یرلردن برو سقی ایله نفعی یوقدر نهر ارس فتح همزه وراء مهمله
ایله برنهر عظیم در بیك كول ییلاقندن چقوب پاسین حدودینه اوغرار چوبان كوپروسی
التندن چكوب بایزید قلعه سی برابرنده شمالده واقع كوكچه دكزدن زنكی صویی چقوب
روانه اوغرار وارسه تاریشرو كیرومز بور قلعه قربنده قره صو وچقور سعددن اربه چایی كلوب
قاریشر مجموعی شرقه طوغری ارغی طاغی دبندن دونوب الشكرددن نخجوان اوكنه وارر
وچولها كوپروسی التندن چكوب قرجه طاغ وقلعهٔ قهقهه برابرنده كنجه وقبان صویی
دخی لاحق اولور مجموعی كوپری التندن چكوب محمودآباددن كرصونیك بربلوكی دخی بوكا
دوكلوب جسر جواد التندن كر نهر ارس ارس بازنام برمحلده بولشسك یردن اوچوب التندن
یول چكر شاهراه عظیم در ومحل مزبور قربنده نهر كر ایله جمع اولوب دریا كبی اولور كشتاسفی
حدودنده بحر خزره دوكلور بو نهرك اوغرادوغی یرلره سقی ایله نفعی عامدر طولی تقریبا
یوزاللی فرسخ قدر در وقرآنده مذكور اولان اصحاب رس بونك اوزرنده ساكن برقوم ایدی دیو
روایت ایدرلر عجایب المخلوقاتده مذكوردر كه بركیمسه پیاده بو نهردن چكسه بلندن اشاغیسی
صویه كیرمش اولسه عسیر الوضع زن حامل ارقسنه باصسه سهولتله طغورر وبعض
كتبده رشته علتنه مبتلا اولان پیاده چكسه اول علتدن نجاة بوله دیو یازار فقیر ایدر
روان سفری اثناسنده تبریزه كیدركن سلطان مرادخان ایله نهر مزبوردن مرور واقع اولدی
انهارك قلتی زماننده چكددن صواكره چقوب تواناصولا قلوردن بربنی صوكوتوروب كیدركن
پادشاه كامكار الینی طوتوب غرقدن كوجله نجاة بولدی رشته علتندن نجاة مكر علیلك
پیاده چكركن اخرته كتمسیله میسر اوله والا منبعندن اشاغی چوبان كوپروسنی چكدكدن
صكره هر یرندن چكلمز مكر باشندن چكمكله خاصه نك اثری ظهورا یلیه نهر مزبور مقبول
ومشهور صودرار مینیه اقلیمنك حد شرقیسیدر خواجه حافظ بو نهری مدح ایدوب
دیمشدر ع ای صبا كر بكذری برساحل رود ارس بوسه زن برخاك ان وادی ومسكین كن نفس
نهر سمور كرجستان طاغلرندن چقوب طاغستان صولری دخی بوكا كلوب دمورقپو ایله نیازآباد
ناحیه سی اراسنده بحر خزره دوكلور سریع السیر وعسیر العبور نهر در مجراسنده صابون
كبی طین وتیغ ماندی احجار وار در نهر كوسفند قیون صویی دیرلر دمرقپودن دورت
مرحله شرق وشماله دوشر شمخال طاغلرندن چقوب بحر خزره دوكلور بودخی صعب
المرور وشدید الجریاندر لكن چوق یردن چكیلور نهر صولح طاغستان غربیسندن

چقوب بحر خزره آقار جریانی غایت بطیء اوزره اولوب كوجله چكیلور عرضی یارم اوق
اتمی وار در دیو عاشق مناظر العوالمده تحریر ایدر نهر برازدو اردبیل سمتندن كلوب
مشرق وشماله اقار لنكركان نام شهرك جنوبندن چكوب شرق طرفنده دكزه دوكلور
جبال بو اقلیمك طاغلرندن مشهور اولان كوه البرز دركه دمرقپو غربنه دوشر ونیچه طاغلره
بوكا متصل اولوب تركستاندن حجازه طوغری چكلمشدر طولی بیك فرسخدن زیاده در
دیرلر بو سببدن بعض لاف وكذاف اربابی انی كوه قاف صیارلر جبل مزبورك طرف
غربی كرجستانه متصلدر اول طاغلره الدزی دیرلر ارض رومی چكدكدن صكره جبل
قالیقلا دیرلر انطاكیه ومصیصه ایرشدكده جبل لكام دیرلر اول محلرده شام ایله
روم بیننی فصل ایدر حمص ودمشق میاننه وارد قده جبل لبنان دیرلر وسط مكه ومدینه ده
جبل عرج دیرلر بونلر محللرنده مسطوردر كوه البرزك شرقیسی جبال اران وآذربیجانه
متصل اولورانلره جبل قیتق دیرلر حدود كیلانه ایرشدكده جبل دیلم وطبرستان
دیرلر حدود عراقه وارد قده جبل ركوده وطرفك دیرلر وبو طاغلرده امم كثیره ساكن اولور
كوه مزبورك شمالنده قیتق دیرلر برجنس قوم اولور جنوبیسی مانند دیوار كویاكه تیشه
ایله یونلمشدر وبو جبالك عرضی اون مرحله قدر وار در بعضیلر دیرلر اوته طرفه دمرقپودن
غیری مسلك یوقدر آخرلر كوه مزبورده اون قدر مسالك اثبات ایدوب اكبری جبالك
وسطنده در اندە دخی باب اللان آدلو برسور متین بنا اولنمشدر بو طاغلره اهل شروان
دربند وغیری دمرقپو طاغلری دیرلر اما بحر شروان كه تقویمده بحر خزر واطلسده
ماره غاسییوم یازیلو رصدر كتابده كرچه اجمالا ذكر اولنمشدر لكن بو اقلیمده اضافتی
جهتندن بركونه تفصیل لابأسدر بحر مذكور شرقدن غربه ممتد طولانی كول كبی
بربحره اتصالی یوق قره دكز قدر بردریادر حد غربیسی اطلس رسمی اوزره سكسن بش
درجه طولده وحد شرقیسی یوز بش درجه طولده حد جنوبی قرق ایكی بوچق درجه
عرضده وحد شمالیسی قرق یدی بوچق عرضده اولوب جمله مسافهٔ طولی یكرمی درجه
ومسافهٔ عرضی بش درجه قدردر هر طرفندن آكا بودكلو بیوك صولر دوكلوب مضمحل
اولوركیدر اول اجلدن ظاهر بونلر دیرلركه بونك قعر زمینده قره دكزه منفذی واردر
آكا اقار حتی بركشمكل دوشوب اندە چقدی دیو شاهد زور ایله بو دعوای كاذبه یی اثبات
اتمك استرلر اما ال ویرمز وعلم طبیعی اصلنه وقوف حاصل اولیجق بو مقوله تزریقاتله
جهلدن ناشی اوهامی دفع تداركنه حاجت قالماز نتكه اوایل كتابده بو خصوصه متعلق
بیان مرور ایلدی اعاده یه محتاج دكلدر بحر مذكورك سواحلی غربده دمرقپودن شروان
اولكه سنده نیازآباد وقلعهٔ باكو بعده جنوبده موغان اولكه سندن قراباغ حدودنده نهر
كر وارس مصبی اولان بندماهی بعده شرقه طغری كیلان اولكه سندن بومن وماسوله وشهر
دشت ولنكرون ورودسر بعده شرقده طبرستان اولكه سندن رستمدار وآمل قدیم ومازندران

وطاهان وسرميد انكه اندن سواحل شماليه بيابان وقيق طاغلرى ديدكلرى سياه كوهدر
قوم خزر اول سمتلرده ساكن اولورنهر مرغاب مصبندن نهر اتل مصبى اولان هشتدرخ
كانجه آملدن سمندريدى مرحله بيابان سمندردن شروان دورت مرحله شنلكى ازدر بو بحرك
مد وجزرى يوقدر صويى غليظ وتيره اولوب بحر قلزم وعمان كبى صافى دكلدر دبندن
بياض طاشلر كوزمز ولؤلؤ ومرجان كبى برمتاع چقماز اما ايچنده حيوانات بحريه دن نيجه
عظيم الجثه بالقلر وسائر غريب هيكل جانورلر اولور وايچنده التى يدى خرده جزيره لر واردر
اكثرنده سياه وبياض نفط حاصل اولور برندن غيرى مسكونه دكلدر برى دكرمى طيمندن
طاغ كبيدر اوزرندن دريايه صولر اقار برى اورمانلق واوتلى اطه درلكن ييلان كثرتندن
خرابه اولوب قابل سكنى دكلدر وبرى دخى كوه سياه ديدكلرى جزيره در كه غايت
بيوكدر اقارصولرى واغاجلرى وافر لكن خرابه دروبرى دخى سواحل غربيه يه قريب
اوتلوصولو جزيره در انده بعض حيوانات قورلر بسلنور مسالك ممالك شروان واران
وسواحل بحر خزر موقاندن بونيرزجنوبه اون مرحله باب الابواب ايكى مرحله مصب
نهر كر غرب وشماله اون التى فرسخ اندن دمرقپو يكرمى بر فرسخدر كنجه دن بردعه
ايكى مرحله اندن شماخى اون دورت فرسخ وتفليس قرق اوچ فرسخ وبردعه دن ورتان
يدى فرسخ مسافه درابسكوندن نواحىٔ خزر اوچيوز فرسخ مسافه دراندن دهستان
التى مرحله درآملدن سمندر سكز مرحله وسرحد برطاس يكرمى مرحله مملكت سريو
اوچ مرحله در وآملدن بولغار بياباندن برآيلق مسافه دراكردريادن كيديلورسه ايكى
آيده وارلور كير وبردعه دن ورتان يدى فرسخ اندن بيلقان يدى فرسخ اندن برزند يدى
فرسخ اندن اردبيل اون بش فرسخ وبردعه دن برزند اون يدى فرسخدر اندن كر صويني كچوب
شماخى وشروانه اوچر فرسخ وشرواندن لايجان ايكى مرحله اندن ميمون كوپروسى
كچيلوب دربنده وارنجه يكرمى فرسخ كنجه دن شمكوردورت فرسخ اندن شهر خيار اون
بر فرسخ اندن قلعهٔ ابركندمان اون فرسخ اندن تفليس اون ايكى فرسخ اندن مرس
اون ايكى فرسخ اندن دوميش اون ايكى فرسخ اندن كالكون اون التى فرسخ اندن دبيل
اون التى فرسخدر شماخيدن ارس غرب وشماله اوچ مرحله وباكو ايكى مرحله وكردن
آيريلان نهر رستمخال برمرحله وبحر شرقه برمرحله ونوشهر برمرحله دردمرقپودن
اردرخان يدى سكز مرحله وشماخيدن مواغان برمرحله موغــاندن محمودآبادونوشهر
برمرحله نوشهر قزل اغاج دريادن ايكى مرحله قره دن اوچ مرحله قزل اغاجدن
اردبيل ايكى مرحله در احوال ملوك شروان واران روض المعطارده مسطور اولدوغى
اوزره حضرت عمر خلافتنده سردار اهل اسلام سراقه بن عمرو آذربيجانى فتح ايدوب
شروان سمتنى محافظه يه بكير بن عبد اللهى كوندرمشيدى عبد الرحمن بنى ربيعه بى
مقدمة الجيش قلوب كندى دخى اول سمته توجه ايلدى اول زمان ملوك فرس
اولادندن

اولادندن شهريار نام كيمسنه شروانه حكم ايدردى عبد الرحمن وبكر شروان قربنه واردقده
شهريار امانله كلوب بن برنيجه اديان مختلفه اصحابى اعدانك سرحدنده سنزك طرفكزدن
مستأمن اولوب سد سديد اولايم ولايت سنزك اولسون ديو اطاعت ايدوب جزيه يه راضى
اولدى انلر دخى سراقه يه عرض ايلديلر سراقه معقول كوروب حضرت عمره عرض
واعلام ايلدكده تجويز بيوردیلر صكره بنى اميه عصرنده مسلمه بن عبد الملك بو ديارلره
غزا ايدوب خلقى اسلامه كلديلر بهرام چوبين نسلندن محمد بن يزيد شروان ودمرقپو
واليسى اولوب برآيلق قدر مسافه يه حكم ايدردى هجرتك يوز سكسن سنه سنده طائفهٔ
خزر دمرقپويى الوب اهل اسلامى بوزدى يوز قرق بيك قدر مسلم اول معركه ده شهيد
اولدى اسلامده مثلى سبق اتمدك وقعه ظهور ايلدى ابو حامد ايدر مسلمه باب الابواب
وطبرستانى الدقدن صكره هشام بن عبد الملك اول ديارده وارمشيدى كيدر اولدقده
والىٔ مملكت اندن رجا ايلدى كه ولايتده براثر قويه هشام قلجنى ويروب محراب كبى
برطاش اوزرينه ديكوب محل مرتفعده قوديلر نيجه زمان خلق انى زيارت ايدردى غرابت
بونده دركه زيارت ايدنلر زمان شتاده الوان مختلفه دن نه كيسه منع اولنميوب صيفده
البته بياض كيرلر برغيرى لونله وارسه لر اول سنه مطر عظيم اولوب ميوه لرى افساد ايدردى
وقحط اولوردى تجربه اتديلر آل عباس عصرنده بوديارلر كه ارمينيه واذربيجان عامللرى
حكم ايليوب آل جنكيز نوبتنده انلر طرفندن ضبط اولنوردى صكره سلاطين شروان
ظهور ايلدى قاضى بيضاوى نظام التواريخده انلرى بهرام چوبين نسلندن وارد شير
بابكان اولادندن اولمق اوزره يازوب قاضى احمد غفارى جهان آراده نوشروان ذريتندن
قلدى وسلسلهٔ نسبى بو اسلوب اوزره ترتيب اتدى ابو المظفر منوجهر بن كسران
بن كاوس بن شهريار بن كرشاسف بن افريدون بن فرامرز بن سالار بن زيد بن جون
بن مرزبان بن هرمز بن انوشروان مزبور منوجهردن صكره اولادندن اون ايكى نفر
شروانده حكومت اتديلر بو ترتيب اوزره فرخزاد بن منوجهر وكشتاسب كه كشتاسفى
ديدكلرى براكامنسوبدر بعده اوغلى فرامرز وانك اوغلى فرخ زاد بعده اعقابندن كيقباد كه
عدل ايله مشهور ايدى انك اوغلى كاوس يدى يوز التمش دورتده وفات اتدى اوغلى هوشنك
اون ييل سوروب وفاتندن صكره سلطنت شيخ ابراهيم بن سلطان محمده انتقال
اتدى مزبور تيمور ايله معركه لرده بله اولوب سكز يوز يكرمى ده وفات اتدى اوغلى سلطان
خليل يرينه كچوب اسمى تاريخ جلوس واقع اولدى سكز يوز التمش يدى يه وارنجه سوروب
شروانشاه پادشاه اولدى انك دخى اسمى تاريخ دوشوب طقوز يوز التى ده شاه اسمعيل
قدرى ايله شهيد اولدى بعده اوغلى بهرام بك وبريلدن صكره برادرى غازى بك بريلدن
صكره برادرى شيخ ابراهيم كه شيخ شاه ديرلر يرينه كچوب شاه طهماس ايله مدارا اتدى
طقوز يوز طقوزده وفات ايدوب اوغلى سلطان خليل جلوس ايلدى طقوز يوز قرق

بشنده شاه طهماسب شروانه مستولی اولوب مزبوری قتل ایلدی وشروانیان دولتی انده
منقرض اولوب بعد زمان کورخدابنده عصرنده دولت علیه سردارلری واروب ضبط
ایلدیلر قره مصطفی پاشا وعثمان پاشا وفرهاد پاشا بیلك حدودینه کنجه قزلباشلر ایله
انده نیجه جنکلر ایدوب شروانی ضبط اتمشلر ایدی صکره جلالیلر ظهوری اثناسنده
شاه عباس فرصت بولوب بیك اون بش حدودنده روان وآذربیجان وشروانی ضبط
ایلدی حالا اول طرفه متعلقدر اما اتابکان ایلدکز که ارانه حکم ایلدیلر بونلرك اولی
شمس الدین ایلدکز ترکی الاصل اولوب سلطان مسعود سلجوقی یه خدمت ایدردی
کیدرك برامیر نامدار اولوب بشیوز قرقده بلاد اران حکومتی ویرلدی کرجستانه غزا ایدوب
غالب کلدی بشیوز التمش سکزده بچوب اوغلی محمد جهان پهلوان قایم مقامی تبریزی
الدی اون دورت ییل حکومت ایدوب وفاتندن صکره یری برادری قزل ارسلانه
دکدی بش ییلدن صکره اتباعی النده مقتول اولوب برادرزاده سی ابوبکر یرینه
بچوب بشیوز طقسان دورتده انی دخی قتل اتدیلر نوبت برادری مظفر الدین اوزبکه
دکوب النجق قلعه سنده ایکن التیوز یکرمی ایکیده جلال الدین خوارزمشاه مملکتنه مستولی
اولوب الدی مزبور وفات ایدوب دولته انده انقراض کلدی فصل ۴۰ در مملکت طاغستان
وکرجستان وغیری قرقنجی فصل بحر خزز شمالنده وشروانك غربنده وشمالنده اولان
آسیادن باقی بلاد وصحار اوکوهسار ذکرنده در اما طاغستان که تقویم البلدانده
سریر اللان اسمیله مسطور اولان ولایتدر حدودی غربده چرکس بلادی جنوبده
کرجستان شرقده شروان دکزی وشمالده بلاد خزز اولوب طولا وعرضا اون مرحله
قدر مسافه احاطه ایدر اکثریری طاغلر اولمغله طاغستان دیرلر دار ملکی قوموق نام
قصبه وقلعه در ذکر اولنان مسافه طاغلر اراسنده یر یر معمور قریه لر وناحیه لر اولوب
اکثر خلقی شافعی المذهب سنیلر در ایچلرنده مستقل حاکملری وار در بیك قرق سکز
حدودنده محمود خان بچه کیدرکن استانبوله کلوب سلطان مرادخان ایله ملاقات اتمشیدی
اوغلی قورقماز اللی سکزده چرکس جنکنده دوشوب برادری چلندر خان حاکم اولدی
حالا بودیار حکومتی آکا مسلمدر تقویمده ایدر بودیاره انکچون سریر دیرلر که بعض اکاسره
کندی اقرباسندن برینی انده حاکم نصب ایلیوب سریر قودی واول اطرافده اولان
اقوامه غلبه ایچون آکا استقلال تام ویروب پادشاه مثال سریره کچردی وبودیارك
اهلی اخلاط دربعنی هر ملتدن اجناس مختلفه قاریشقدر طاغلری قیتق دیدکلری
جبل السنه متصل اولور وقیتق براولکه درکه قاعدهٔ مملکتی کوبجی نام شهر در وقلعهٔ
قریشدر کوبجی عظیم قصبهٔ معموره ومشهوره در علماسی وصلحاسی چوقدر علمایه
غایت رغبت ورعایت ایدرلر ترخو کورجستان سمتنه دوشر برمعتبر شهر در طاغستان
حکامی النده در انداری دخی طاغستان شهرلرندن بوشهر در روس طرفنه دوشر

شروان وکنجه سمتلرینه قریب بعض مواضع طاغستانده قصبهٔ نخود برعظیم قصبه کبی
قریه درکه بعض طاغستان حکامی اطرافی مقربدر جماس بودخی شرواندن قبا سمتنده
طاغستان ذیلنده برقریهٔ عظیمه درکه نخوددن بچرو باشنه واریلور وجماس وقبا ودمر
قپویه واریلور یکی دهنه نخوددن بر مرحله کنجه یولی اوزره برقریهٔ معروفه در اولودهنه
کنجه یولندن خلاف سمتنده یکی دهنه دن ایکی میل مسافه ده برقریه در اولودهنه دن
جماس ایکی قوناق اندن قبا ایکی منزلدر قبادن دمرقپو بر منزلدر یول بوندن بحر خزر کنارینه
اوغرایوب نهر سمور عبور اولنور دیار برخراب محلدر نقل اولنورکه تیمورك یوریش هفت ساله ده
کوه البرزك جانب شمالیسنك اجناس کفار اللرندن فتح ایدوب الدوغی قلاع ومواضعك
مشهورلرندن قلعهٔ کولا وطاوس البرز سکانندن برطائفه النده ایدی انلرك مسکنلری بلند
وصعب المسالك کوهلر اوزرنده نیجه قلعه لر ایدی طاوس قلعه ده برکوه رفیعك اوچنجی
طبقه سنده واقع اولمشیدی که ارتفاع برتیر پرتابدن یعنی براوق اتمی مقدارندن زیاده
ایدی بوقلعه نك فتحی هیچ متصور دکل ایکن تیمور عسکرندن نکربت قومنده که صعب المسالك
یرلرده یورومك انلرك شانی ایدی امر ایدوب نردبانلر ایله طبقهٔ اولی یه صعود اتدیلر
ونردبانلری چکوب اندن برطبقه یه دخی چقوب منوال سابق اوزره طبقهٔ ثالثه ده کوه
مزبوره صعود ایتدیلر که قلعه اول کمرك التنده ایدی پس نیجه سی نردبانلردن ونیجه سی
میانلرینه طنابلر باغلیوب وبراوجنی بالای کوه ده برکدوب اوزرینه صالنمغله واصلی
طوردقلری یردن تیغ وتیر ایله اهل قلعه ایله جنك اتمکله خواه ناخواه قلعه یی فتح اتدیلر اهل
قلعه نیجه سنی سنك وتیر ایله قتل اتدیلر امابر بلوك دخی بوکار خطرناکه شروع ایدوب
بومنوال اوزره فتح اولندی بوحوالیده فراوان بال اولورکه کوهستانده بیابانی زنبورلر وافر
اولمغله اول جبالده تیمور عسکرینی اغنا ایده جك بال بولندی لاحقه طرخو کورجستان سمتنه
دوشر برمعتبر شهردر طاغستان حاکمی النده در مولانا محمد بن عبد الرحیم الترکشی نقل
ایدر قیموق قراسنده برقریه نك داخل مسجدنده برکول واردر سنه ده صویی ایکی کره
طشره یه آتیلور بریسی شمس حمل برجنه حلول ایلدوکی وقت وبریسی میزانه دخول
ایلدوکی وقتده واغربی بودرکه صو مرتفع اولدوغی وقتده اصلا کمسه کوره مزحتی چوق کمسه
بکلدیلرکه اتماسنی کوره لر میسر اولمدی ودخی اول سمتلرده قبا کوینده برکول واردرکه صویی
ربیعده وخریفده معتدلدر وشتاده حار در اما صیفده غایت بارد اولور برمرتبه که طوکارحتی
اول سمتك اهالیسی انك بوزندن حما وامراض حارهٔ محرقه یه استعمال ایدرلر انداری بودخی
طاغستان شهرلرندن برشهر درکه روس طرفنه دوشر ترك باب الابواب خارجنده اژدرهان
یولی اوزره بحر خزر ساحلنه قریب محلده مسقوه تابع برقلعه در اوج طرخوا ایله ترك اراسنده
بردل اوزرنده ساحل بحرده مسقوچاری طرفدن ۱۱۳۵ حدودنده محدث برقلعه در جبل قیتق
فتح قافله وتاپله برجبل واسعدر طولا وعرضا یکرمی مرحله قدر مسافه طوتر اقار صولری و

واورمالتغی واقردر ساحل بحر خزرده دمر قپودن جهت غرب وجنوبه ممتد اولور اول
محلده آکا کوه البرز دیرلر تتکه مروراتیلدی اطلسده آلبس نامیله یازیلن طاغلر بوکا
اشتقاقده قریبدر وبوطاغاره جبل السن انکیچون دیرلرکه بونده نیجه دل سوبلرلر اقوام مختلفه
وملل شتی ساکن اولورلر انلرك برجنسنه قیتق دیرلر مسکنلری جبل مربورشمالنده در
جبل مزبورك جنوبی اکثر بوکسك کسمه قیالر شکلنده در اول سمتلرنده لکزی دیرلر برجنس
طائفه ساکن اولور ماحقات من کتاب بکرافندی بوسمتده طیسران دیرلر قرق بیك خانه لوکوی
برقلعه در باشقه حاکمی واردر وبونده برکول واردرکه اول کولك یاننده برولی مزاری واردر واول
کولك صوبی کاهیجه سوت کبی بیاض اقر ومنجمد اولوب قیمق کبی کورینور ودخی بوجانبده
برغـــارده برقلیج واردر اول سمتك خلقی دیرلرکه اهل اسلامدن بوسمتی فتح ایدن مسلمه نك
قلیجیدر دیرلر اول سمتك خلقی بهار فصلنده اول غاره عظیم خیرات وصدقات کوتوررلر اول
قلیجی زیارت ایدرلر ومجددا برقین بیارلر وقینی مغاره یه کوتوررکن برصاع قدر اریه بیله کوتروب
کیدرکن اول اریه یی یره صچارلر چاق قلیجی اول یکی قینه ایچنه قویوب بعده دونرلر غریب بودرکه
اول صاچدقلری اریه دن بردانه سی یرده بولنمازدیکرلر لاحقه در بیان مملکت چرکس بو ولایت
تامان بوغازندن قره دکز ساحلنه قریب محله ممتددر چاق طاغستانه منتیدر جنوبنده
ابازه ولایتی قره دکز ساحلنه ممتددر چاق مکر پل ولایتنه منتهیدر وبوچرکس اون برقبقدر
وقبقدن مراد بك دیمکدر وبونلرك بعضیسی مسلم وبعضیسی کافردر وبوطائفه نك آیین
وارکانلری باشقه درلکن بعض آیینلری یهوده موافقدرحتی دیرلرکه بونلر بنی اسرائیلدن
اوج سبط بوسمته کلمشلردر وبوسمتده ساکن اولمشلردر وچرکس واباز اول اوج سبطدن
منتشر اولمشلردر وبوچرکسك ابتدا اقبقلری تمان وتمرك وجغا کادر بونلر حریدرجا نا کبیرجا نا
صغیر بوندوق حاتوقای بولق خای بسته نی قبرطای بونلر مسلملردر وبوطائفه بغدای
اکلو قره قاشلو خالدار وحسن وجمالیله بدیدار وصاحب عقل غلماندر وبوطائفه بری برینی
چالوب بازرکانه صتـــارلر اناسی وباباسی اوغلنی صاتلدقدن صکره بازرکانده کورسه
ارتق اله مزمایینلرنده عادت بویله در وسنه ده بکلرینه ویرکولری اسیردر بری برینی
چالوب بکلرینه ویررلر دخی اول اسیرلری اسیرجیلره صتارلر وبوطائفه نك زاهدلرینه داقوق
دیرلر بونلر اصلا طاوق یمزلر وبراغاج که اسمنه قودش دیرلر اول اغاجه طپارلر وبونلرده
برطائفه یه اخوخ دیرلر کوه اخوخده اولورلر وبرطائفه یه مهسنی دیرلر ازاق سمتنه قریب
اولورلر لاحقه در بیان ولایت ابازه بونلر قره دکز ساحلنده چرکس جنوبنده اولورلر
وبوطائفه نك دخی آیین وعادتلری باشقه درواتنداحدلری صوچه لیمانندن چاق قودر
ایرماغنه وارنجه درکه اول سمته سخوم دیرلر بوطائفه نك بکلری بررلبان اسمیله مسمی درمثلا اچوبا
یکی صغوق صوبکی که انده ماللوجه کلیساد یرلر برکلیسا واردر بوکلیسا غایت معتبردر
پوری جمتابکی بکی بکی دخی قاغردربندی بوچنده لرارقلو چیلر قامش اوشغان ماماى قیـــا

صوباشلری بکلری اوصاف سخوم قره دکزك کنارنده وشرقیسنده دربوبلده نك خلقی
اهل اسلامدر آبازانك ابتدا حدودنده در طرابزوندن اوچ مرحله در شمالنده تینتا
ولایتی وکاوبای طائفه سی والان طائفه سی اولور انجاس اصلنده برجنسك اسمی
اولوب اول جنسه فی زمانناممالك اسلامیه ده آبازادیدکلری قره اژدهان سکانندن دو
بوشهر قره دکز ساحلی اوزره برجبلده درکه بحره داخل برخوراوزره در وانجاس شماله میل
ایله شرقی سخوم اوزره در وآبازا قربنده طائفه لازکی اولور وبونلرك قربنده طـــائفه
لوندکه قلعهٔ کرم وبرمعتبر قلعه لری زکم قلعهٔ سیدرمنازل کفه دن چاق دمورقپویه وارنجه
کفه دن کرج بوغازینه عرضی یکرمی میلدراندن طمانه کچیلور واندن طمان قلعه سی
اندن قوبان شهرینه بش مرحله بعده مکر پل ولایتنه که بوطائفه نك یانلرنده براندازه استار
وبراسکی طون کوملك برهمیان اقچه دن ارتوقدر وبوطائفه غایت ایله خرسزدر بعده
هیهات صحراسنه یکرمی کون صوکارینه بعده اندن ایریلوب بش کون برکه ودریاچه
صولردن ایچه رك بش دپه بعده ترك نهرینه بش منزل بوصوکارنده اورمانلر واردرکه
اغاجلری اوج فلکه سر چکمش موزوندر بعده قبرطای نام محله که آنده ترك صویی وآق
صواوستنه کوپراویله کچیلور بعده قانلو سونج صویی بعده قیون صویی بعده شمخال ولایتنه
اندن دورت مرحله اینجه صویه اندن برمرحله دمورقپودر تذییل الطابع بوندن اقدم دیار
عجمده اختلال ظهور ایدوب طاغستان خلقی شروانه مستولی ودارملك شروان اولان
شماخی شهرینی ضبط ایدوب عجم شاهلرینه عصیانی اظهار وجانب شرقدن اغوانیان
ظهور ایدوب پای تخت شاهان صفویان اولان اصفهانه وصول وظفر بولملریله بناء
دولت شـــاهان بادصرصر اختلال فیله تزلزله واروب مشرف انهدام وقرین زوال
اولمش ایکن مسقوچاری دخی نیجه مدتدن برومترصد فرصت اولوب کوه البرزده وداخل
وخارج دامنلرنده مجتمع ومتوطن اقوام عدیده واجناس کثیرهٔ متنوعه هنوز برکمسنه نك
محکومی اولوب ضبط وتصرفنه کیرمامش طوایف طائعه اولوب واول جانبك
حدودی تمییز وتفریقنه دخی بروقتده طرف دولت علیه دن تقید واهتمام اولنمیوب
طـــاغستان وچراکسه یرلری مختل الحدود اچق یرلر اولمغله چار مرقوم اول یرلره
استیلا سوداسیله باخصوص عملهٔ مرامی ومافی الضمیری اولان ممالك کرجستانه
برتقریبله وضع ید وبرطریقله تسخیر وقلوب کرجیانی طرفنه تألیف وجرهوا سیله
جانب شروانه قصد ودربند شروانی حیله ایله اخذ وضبط ایلدوکی خبر موحش سامعه
تخدیش دولت علیه رجالنی ایقاظ ایدوب عقلای عاقبت بین ووکلای دور اندیش
اولانلرك رأی رزین اصابت قرینلری مقتضاسنجه بوبابده وقوعی محتمل فسادی سد
سدید ایله سد وطریقنی عقد قوی ایله بند ایلمك اهم مهام دولتدن عد اولنمغله کرسی
ممالك کورجستان اولان تفلیس قلعه سنك طرف دولتدن فتح وتسخیرنده مسارعت

وشروان اولکه سنك دارملکی اولان شماخی شهرینه دخی طرف دولتدن حاکم نصب
اولنوب اول طرفلرك خلقنه نوعا استمالت ویریلوب حسن تدبیریله اطاعته جلب واول
مملکتلر ممالك دولت علیه یه ملحق ومنضم اولمغله مسقو جارینك سوء قصدینی اجرا
طریقلری اول جانبده مسدود اولدی وقره دکز احوالی تفتیش وتجسس اولنوب احتیاطا
بعض سواحلده قلعه‌لر بنا اولنمق مناسب کورلدی باخصوص فاش قلعه‌سی بنا اولنوب
اول محلدن تفلیسه یول اچلمق ایله دونما ایله فاشه کیدن مهمات اقصر طریق واسهل
وجه اوزره تفلیسه نقل وشروان وطاغستانه وقت حاجتده امداد واعانت امر یسیر
اولدوغندن بعض ارباب وقوف خبرویرمریله دولت علیه معمارلرندن خنیره جی محمد اغا
بیك یوز اوتوز بش تاریخنده اول طرفك کشفنه مأمور اولوب دردولنه کوندردوکی
کشف کاغدلرینك مآلی بو محلده ثبت سلك سطور قلندی بحر سیاهده اباز قیسنده کورجی
مکریلندن ایریلان توپراقده حالیا رستم بکك قرداشی اوغلی یورکینك ضبطنده اولان
سخوم قلعه‌سی کشف وهندسه اوزره رسم اولنمشدر قلعه دیواری دائرا مدار بیك ایکیوز
اون ذراعدر دریا طرفنده اولان دیوارلری ایکیوز اللی ذراعی منهدم اولوب صوایچنده قالمشدر
قره طرفنده ایکیوز ذراع دیواری موجود انجق خندقی چاتلقدر قصوری یدی یوز اللمش
ذراعی خاکیله یکسان اولوب اوزرنده کوهی اغاجلر بتمشدر وقلعه‌نك باطی طرفی سازلو
باتاقدر قبله طرفنده طاتاو کول واردر ایچی آیتلنوب اغزی اچیلورسه فرقطه‌لر قشلار
وکذلك اچق اولان صولرینك درنلکی برقولاچدر وقلعه‌نك اوکنده اولان دکز اچق
یردر لیمان دکلدر کنشلمه وقبله ولدوس بو اوچ روزکار ایچنه اوغرار تیمور قوتیله یازك یاته
بلور وبکلك دونما ایچون لیمان دکلدر بو ذکر اولنان روزکارلردن غیری ابازه قبیلری بالجمله
امیندر قلعه یه برچیرك ساعت یردن برجای کلوب ممکندر اوکونی قباپوب قلعه دیوارینه
قریب اولان کوله قاتلورایسه دخی اعلی اولور وقلعه‌نك اطرافی دوزیردر یلدز طرفنده اوچ
چیرك ساعت مسافه طاغلر واردر اغاج وکراسته هر محللرنده مباحدر اخر کریچ وسائر طاش
وقوم ارسلان کرای وانا پیه پلنقه‌لرنده موجوددر سخومه اوچ ساعت مسافه درعربه ایله
دریا کنارینه چکیلوب وسفینه‌لر ایله سخومه نقل اولنور بخاران ورنجبران وعرابه ابازه‌ده
اصلا یوقدر طربزون ایالتنده کونیه سنجاغنده بالطچی وهمنشین ناحیه‌سنده طاشچی
کرچچی بولنور سخومه قریب اولان انقره قلعه‌سی بنا اولندقده بیجان دادیان مکریل خانی
کلوب عربه خدمتنده بولنمشدر اوصاف صوجق بحر سیاهده اولان صوجق وکلنجك
لیمانلری کرکی کبی کشف وهندسه اوزره رسم اولنمشدر صوجق لیمانی اغزی قریم
طرفندن نهایتنه وارنجه اون اوچ میلدر وچرکس طرفندن نهایتنه دك اون طقوز میلدر
ولیمانك بوغازی بش میلدر قریم طرفنده اولان بورنده کنشلمه روزکارینه قرشو ایکی میل
صیغدر لیمان مزبورك دیبی پاك قومدر وجوانب اربعه‌سنده اولان طاغلرده طائلی صو

قینقلری

قینقلری مباحدر وکراسته دخی بولنور طپراغی وهواسی لطیفدر وعتیق قلعه‌نك
بناسندن اثری یوقدر ویقیننده حواله‌سی واردر وقریم طرفنده اولان لیمان اغزندن
بشنجی میل محلی دوز میداندر حواله‌سی یوقدر بنا یاپمغه مناسبدر لیمان مزبورك بحر
سیاهده مثلی یوقدر کلنجك لیمانی ایله مابینی طقوز میلدر کلنجك لیمانك اغزی ایکی میلدر
ونهایتی بش میلدر اوفق دونمه قشلر اما کرجستان بحر شروان ایله قره دکز اراسنده
واقع اولان یکرمی مرحله قدر مسافه طاغلر ایچنده بر ولایتدر حدودی شرقده دمرقپو
وشروان جنوبنده چلدر وقارص وارض روم ایالتلری غربده قره دکز شمالده ابازه
وطاغستان ولایتلری ایله محدوددر مزبور ولایت برنیچه اولکه‌یه تقسیم اولنور هر برینك
مستقل حاکمی واردر جمله خلقی کورجی طائفه‌سی ونصارادینده در بلاد اسلامه متصل
یرلری مختلط اصناف مختلفه‌در انلره جنجاوات دیرلر آچق باش ودادیان ومکریل وغیری
اجناس کذلك سنه کورجی دیرلر هربرینك باشقه حاکمی واولکه‌سی واردر انلرده مکریل
مذموم دنی طائفه در مسکنلری قره دکز کنارنده دوشر آچق باش ودادیان خالص
کورجی اعتبار اولنور زکم فتح زاوکاف صغیره ایله تفلیس سمتنده براولکه‌در سابقا حاکمی
طهمورث ایدی حالا رستم حکم ایدر کرجستان خانلرینك بیوکیدر آچق باشی اورته یرده
براولکه‌در اطرافی زکم ودمرقپو وطاغستان ودادیان دوشر دادیان قره دکز کنارینه
قریب ابازه ایله سنورداشدر براولکه اولوب انلرك حاکمی آبازه ایله هر بار جنك اوزره در بر جانبی
فاش صوینه وارر مکریل قره دکز کنارنده فاش صوینی بحره دوکلدوکی یرده برناحیه در
حدودی کونیه‌یه متصل اولور ذکر اولنان ولایتلرده نیچه قلاع وبقاع واردرکه تفصیلی
کتب فنده مذکوردر کلدر انجق تواریخده ظفر بولنان اجمالا اوزره نقل اولندوغی مرتبه بودر
سلطان سلیمان خان طقوز یوز اللی بش سالنده القاص میرزا ایله شرق سفرینه توجه
اتدکده وزیر احمد پاشایی کورجستانه کوندروب عسکر اسلام ایله واروب فتح اتدیکی
قلعه‌لرینلردر بریکان باروسی اوجه پیوسته برمتین قلعه‌در صاحبی وافرعسکره قادر
اولمغله جنك ایدوب بوزلدی حصاری فتح اولندی کورمك برمتین حصاردر پناك
بودخی برحصن حصین وکرجیلرك زیارتکاهیدر وبرناك وصماغار واخا بر حصاردر
اول زمان الینمش ایدی نجاح وامراخور تورتومه قریب ایکی قلعه‌در تورتوم ارض رومدن
دورت مرحله یرده بركوچك حصاردر سنهٔ مزبوره شعباننده النیدی اجه قلعه
اول حوالیده برحصن متیندر سنك مرتفع اوزرنده بنا اولنمش کرجستانك کلیدی مقامنده
اولوب اول تاریخده النمش ایدی اشکصور وکانخیص ونبکر وازرور صعب قلعه‌در
اصحابی تسلیم ایتدیلر پرنکرك کرجستانك قلاع عظیمه‌سندندر اول زمان فتح اولندی
یوانه درسی کرجستانك برمعمور ولایتیدر بونده وتورتوم وکانخیص ده برر سنجق بکی نصب
اولندی قلعهٔ تولاه برصعب دره‌دربونك دخی فتحنده چوق زحمت چکلمشدر ریاسته

البرزده برموضعدركه بغايت صعب يوللرى واردرمساكن قرم شمس برناحيه درنيجه قلاعى وار
يوللرى برمرتبه صعبدركه سوار وپياده كيدهمز نيجه يرلرده سورونه سورونه وغلطان غلطان
كتمكه محتاجدر حتى تيمورلنك دخى اويله اتمشدر وحصارناكو وحصارميكا وحصارديركاو فتح
اولنوب يره برابر هدم اولندى اشكوجه برقلعه در اهاليسى كفار ايدى فتح اولندى بعده نركس
قلعه سى النوب ير ايله برابر قلندى اهاليسى بعض بلند كوهلر كمرنده واقع غارلره وشكافلره تحصن
ايدوب مغاره لر برابرينه حصار يايپلر وخندقلردن جنك ايدوب مغاره ده اولانلره غالب كلمكله
جمله سى فتح اولندى مملكت كورل كورجستانك غرب وشمال طرفنه دوشر براولكه در باشقه
حاكمى واردر طقوزيوز طقسان يدى ده غازى كراى خان واروب اول مملكتدن غارت وتخريب
اتديكى قلعه لر بونلردر قلعۀ براسلو قلعۀ وبندوسه قلعۀ كرامنه كه بونينه نك حصارى ايدى قلعۀ
بورلسكه بروييده لقدركار بجدوقه لقدر قلعۀ الواد دارملاك كورلدر بونلردن غيرى غارت اولنان
بلادك اسملرى بونلردر پلاچه كوپسار بيقواولا نوخلغك سنيا اوبلاوچه مرثيور قسطنطين
كراسلوبارالى كوبين يانبول شوئبارقوش كرمان ازباراش سثلوزينجه ياسثلو كرامنزحور اوتسه
مناچين دلاجترجه بولاسكيرو جوزبوسورسراوكه هوراودك صانتاوزنكو قامنس اسقله
ترنبول قالنوسكه كولنسه بوديوراوچ بازلاودسه سنائين حاليج تورچين رحانين برزن قامنكه
زلوجوزلوسكه كلى نان بورسكه باواراو شاهورده لوقائين كه بونلرك احوالى معلوم دكلدر
جبل الكنزى قره دكز شرقنده وكوه البرز غربنده ممتد طاغلردر بوكا كرجستان طاغلرى دخى
ديرلر انده امم كثيره اولور ديرلركه يتمش ايكى دل ايله تكلم ايدرلر يعنى طوايف مختلفه نك
كثرتندن عبارتدر بوطاغلر ارض روم طاغلرينه متصل اولور كرجستان بياننده بوندن زياده يه
ظفر ميسر اولمدى لاحقه مترجم جغرافيا ابوبكربن بهرام الدمشقينك بعض عبارتى
بومحلده الحاق اولندى فصل در بيان ايالت قارص الحدود شرق جنوب روان وچلدر شمال
اخسخه غرب ارض روم بوايالت التى سنجاقدر قارص دارالملك اردهان كوچك خوجوان
زاروشان قاغزمان كچوان دخى ملحق قاغزماندر بوولايت كورجيدندر اهل اسلام فتح
ايتدكدن صكره تكرار كورجى مستولى اولوب بعده تيمورلنك متين قلعه سى كه قارص در
خراب ايتمشلردر بعده آل عثمان بوسمتى فتح ايتدكدن صكره سنه طقوزيوز سكسن سكزده
وزير قره مصطفى پاشا بوسمته كلدكده قارص قلعه سنى برسور ومسجد وحمام وخندق ايله
احيا ايلدى قديمدن نيجه مساجدى ومزارات متبركه سى واردر جمله دن شيخ ابوالحسن الخرقانى
بونده در برزمان تيمورلنك محاصره ايدوب المغه قادر اولميوب اولوقت فيروزبخت نام
بركمسنه نك النده ايدى بالاخره امان ايله الوب خراب ايتمشدر حالا مخصوص قوللى واردر
ايكى جبل اراسنده واقعدر قربندن نهرارس كچر فصل در بيان اردهان ارض رومك جانب
شرق شماليسنده درينه نهمابش مرحله در مختصر سورى وقلعه سى وحواليسى ميشه زاردر
اكثر اشجارى كوكندر دانه سى بيوك دكل اما طعم آخرى واردر فصل در بيان قاغزمان

قارص ايله پاسين ماييننده كوه دبينده مقابلنده بركوه دخى واردر واول ايكى كوه اراسى دربند
قاغزماندر نهرارس اول ايكى كوه واديسندن وقاغزمان قربندن مرور ايدر وقاغزماندن غرب
جانبنده چوبان كوپروسى نهرارس اوزرنده در وقاغزمان قربنده اوچ كليسا ديرلر برموضعده
ارمنيلرك معتبر كليساسى واردر بوكليساده چوق كشيلر اولور سنه ده بهار موسمنده
انواع چچكلر جمع ايدرلر چچكلرى بركبير قزغان ايچنه قورلر واوزرينه صو طولدررلر وبرقاچ
قابيجه لر ايله اغزينى اورترلر قرق كون قدر اول چچكلرى دائما برمعهود شئ مابينلرنده
اوقورلر اول قرق كون ايچنده كليسانك حرارتندن اول صو قينار عينيله نبيذ كبى
اولور بعده صاف اولدقده اول چچك صوينى الورلر ومثقالنى بر التونه صتارلر بوصوبى
ميتلرينك يوزلرينه وكوزلرينه واغزلرينه وبورنلرينه سوررلر وبويله اعتقاد ايدرلركه
كوكدن ملكلر كلوب بوصوبى قيناتمشلر وبرصو دخى اخمار كليساسنده چقاركه بوايكى
يردن غيرى يرده چقمز بو آدملر ايكى فرقه در برى اخماره منسوب برى اول اچ كليسايه
منسوبدر وبوسمتك باش طاغنه صوغانلو يلاسى ديرلر وقبله شرق جبل آغريدر طاغ
اشاغيسى برعلم اورماندر بوقاروسنه اصلا كيمسه چقمز اول مرتبه يوكسكدركه بولتدن
يوقارودر قارصدن روانه وارنجه كچديلرى اول قره خان كوينك يولنده شحنه كچيدى
سوركل اوكنده قلعه كچيدى قوشاونيك كچدى كركمز كچيدى اغزى آچق كچيدى
قاكلوكچيدى قره باغدن بكرن كچيدى بوكچدلرك جمله سى قارص صونك اوزرنده اولوب دخى
اول سمتده مالين اقچه قلعه سرمدار مردو غيرى فصل در بيان اخسخه نام ديكر اخسقا
كورجستان حدودنه داخلدر مقدما چلدر ايالتيدر چلدر جنكارده خراب اولمغله
اخسقايه الحاق ايدوب مستقل برايالت ايتمشلر الحدود شرق قارص جنوب چلدر
غرب جبال كورجستان شمال تفليس وسنجاقلرى بونلردر اجاره اردنوج اردهان بزرك
ازادهان كوچك سوكه تابع اولتى پنكرك اوجاقلقدر پنك پوسنخو تاوسكر چلدر
بجرك خرتوس شوشاد اوجاقلقدر كوله لوانه اوجاقلقدر ماخجيل نصف لوانه
اوجاقلقدر ممروان اخل كلك ترالت بوايالت التيوز اللى التى قلجدر وطقسان يدى
زعامت بشيوز اللى طقوز تذكره لى دخى تذكره سز تيمار درجبه لولر ايله بيك يديوز نفر
اولور اوصاف اخسخه حالا تخت ولايتدر بوولايت طوايف كورجى حكامندن غزه
اوغلو منوجهرك ولايتى وبطريق الارث مقر حكومتى ايدى سنه طقوزيوز سكسن سكزده
وزير مصطفى پاشا طرف سلطان مرادخاندن فتح شروان ايله مأمور اولدقده بوطرفده
برقاچ معتبر كه اسلامه كلمش ايدى اوجاقلق طريقى ايله ولايت موروثى ينه كنديه
عنايت اولنمشيدى بعده قزلباش الوب صكره سلطان مرادخان بن احمد خان سنه
بيك قرق بشده وزير كنعان پاشايه برمقدار عسكر ويروب اخسخه يى بكرمى اوچ
كون محاصره دن صكره صلح ايله قلعه يى تسليم اتديلر اول حواليده التى قدر قلعه دخى

فتح اولنمش ایدی جمله سی اوجاقلق اولمق اوزره سفرپاشایه ویرلمش ایدی حالا اول دودمان
اربابی انلرك تصرفنده در نیچه جوامع وحمامات ومدارس وخانات یاپمشلردر اول حوالیده نیچه
قدیم مزارات واردر که اهالی ولایت انلره اسکی مسلمانلر مزاراتی دیرلر وشهر اخسخه
لوری ایله کوری اراسنده دوشمشدر وقارصك شرقیسنده در ولوری قارص ایله اخسقا
اراسنده شرقدن میل ایله ایچروجه دوشمشدر وکوری شمالندن چوروب تفلیسه واندن
نهر کبیر لوری صحراسنی تجاوز ایدوب اخسخه نك کنار جنوبیسندن بحر وهمان جنوبی
وشرقیسنده لوری قلعه سی شمالنه اوغرایوب اندن تفلیسه کیدر اخسخه نك وآب
مذکورك جنوبیسی بر رقبا اولکه سیدر که بونهر ایله نهرتیه وی وسطنده واقع اولمشدر ازغور
بدن بوغازینك بر طرفنده بوغازك اغزنده کرصوبی اوزرنده بربوکسك قیا اوزره برقلعه در که
هنمیانه تابعدرینه بوغازده بدن قلعه سی قزلباشکدر اخل کلك اق قلعه معناسنه کورجی
لغتی در ارض رومك جانب شرقی وشماله وکورینك جانب غرب وجنوبیسنده در وکوری
ایله اخل کلك مابینی بش مرحله در واخل کلك بر صحرای واسعه ده ایکی دره اورتاسنده برتل
عظیم اوزره بر حصندر و بودره لرك بریسنده ماء قلیل جاریدر وارد ندن تفلیسه کیدن
طریق اوزره در مقدما کرسی ولایتدر سرحد اولمغله خراب اولمشدر هواسی سرددر
محصول لی غله ومیوه در اردنوج نیجه مناره بویی بر مرتفع کوه سنك اوزره طاشدن اویولمش
راهی بردر نصفنه دك یوکلو حیوان چقوب بعده پیاده آدم هزار زحمت ایله صعود ایدر
قلعه یه مشرف برکوه دخی واردر ایکی جبالك اراسی بر عظیم دره در بر طرفنده دخی بر پست
قله واردر وکوه طرفنده اولان دیوارخدا یینك صهریجی واردر وسط قلعه ده بر عظیم
صهریج نحت اولنمش من بعد محذورکلمز ودامن کوهده اهل قصبه وسوق ومحلات واقع
اولمشدر سفرپاشانك جامع ومدرسه وحمامی واردر تتمه در بقیهٔ احوال سکان دشت
شمالی بقراج هفت اقلیمده مذکور اولدوغی اوزره اصلی ترك بر طائفه در خلقتك ریش
وسبلتی یعنی صقالی وبیغی یوقدر دیارلری برآیلق یولدر بونلر حاشا حضرت علی الوهیتنی
زعم ایدرلر یحیی بن زید اولادندن بر پادشاهلری واردر علامتی ریش درازدر رعایانك
هرنسنه سندن ده یك خراج الور واول دیارده صغر اولماز کیماك دخی ترکدن برقومدر
کیماس وکیماس دخی دیرلر بونلرك دیاری برآیلق مسافه دن زیاده اولوب چوغی پوست
حیوانات کیرلر وعلم یعنی خوب بلورلر التون کومش انلرده وافردر الماس دخی اولور بونلرك
پادشاهی یوقدر ارالرنده سکسن یاشنی چکن پیر ومرشد اولور واکا عبادت ایدرلر وبونلر
حیوان اتی یمزلر وبودیارده بر حجر اولور که صویه قونسه البته باران ایزر وبونده بر حفره
واردر که برقارش قدر صویی طوررا ندن نقدر عسکر ایچسه و قایدرا کسلمز تغرغز بونلر
دخی اتراکدن بر طائفه در زمینلری خیرخیردن کیماکه وخزلجیه وبولغاره پیوسته اولور
جو لجکه قالاج طائفه سیدر تغرغز وخیرخیر اورتهسنده شمالنده در سقلاب اردینه دوشر

خیرخیر برقومدر جایگاهی تغرغز وکیماك ایله بحر محیط وزمین خزلجیه اراسیدر
صقلاب سین وصاد ایله ترکدن بر طائفه در زمینلری اوزون وعریض ایکی آیلق
یولدر بونلردن غیری روس طائفه سنی دخی بومقامده بله یازارلر لکن اول طائفه نك
اکثر مسکنی اوروپا حدنده داخل اولمغله بزانلری مسقو فصلندن صکره یه تأخیر ایلدق
وبوذکر اولنان طوایفك بعضی ترکستان فصلنده وبعضی ختای فصلنده استطراد طریقیله
یازلمغله نوعا تکرار کوروندوکی لابأسدر بومقامه کلنجه آسیا قسمنك شرق وشمال احوالی
بیان اولنوب اول سمتلر تفصیل اوزره نیچه فصولده یازلدی بوندن صکره اوروپا وافریقیا
قسمنه متصل اولان طرف غربیسنده ممالك محروسهٔ عثمانیه حدودندن بیانه شروع
ایدوب برقاج فصلده دخی بقیهٔ قسمی تحریر واول سمتلرده واقع اولان ایالتلری بر فصلده
بیان ایدرز ان شاالله تعالی اول ایالتلر وان وچلدر وارض روم ودیار بکر وحلب وشام
وبغداد وبصره وشهرزول ورقه ومرعش وسیواس وانا طولی وطرابزون وقارص
ایالتلریدر فصل ۴۱ در اقالیم ارمنیه قرق برنجی فصل اقالیم عرفیه دن ارمنیه بیاننده در
حدود بواقلیمك حدنده اختلاف واردر تقویمده کسر همزه ویاء مخففه ایله ضبط
اولنوب لباب ده فتح همزه وتشدید یا نقلندن صکره تحدیدینی آذربیجانه حواله ایدوب
انده دیمشدرکه آذربایکان واران وارمنیه اوچ اقلیم عظیمدر که بری برینه تداخل ایدوب باشقه
تحدید وتصویر عسیر اولدوغندن ارباب فن اوچنی بریردن تحریر اتدیلر مقامات شارحی
شرنشی ایدر ارمنیه اوچ قسمدر بری دبیل وقالیقلا وخلاط وشمیساط بری بردعه وبیلقان
وبری نخجوان حمدالله ایدر ارمن ولایتی ایکی قسمدر صغری وکبری وارمنیهٔ صغری
ایرانه داخل دکلدر ارمنیه کبری انك شرقنده روم شمالنده شام جنوبنده بحر روم غربنده در
بلاد سیس وترسوس وقبرس انك معظم بلادیدر ارمنیهٔ کبری ایران حدنده داخل
اولوب تومان اخلاط دیمکله مشهوردر حدودی ارمنیهٔ صغری وروم ودیار بکر
وکردستان واذربایجان وارانه پیوسته اولور طولی ارزن الرومدن سلماسه عرضی اراندن
اقصای ولایت خلاطه منتهی دارالملکی خلاط اولوب وحقوق دیوانیه سی زمان
سابقده ایکیوز تومنه قریب ایدی صکره اوتوز طقوز تومنه اندی فقیر ایدر بوتقدرجه
ارمنیهٔ کبری حالا وان وقارص وارض روم ایالتلرندن عبارت وارمنیهٔ صغری آدنه
ومرعش ایالتندن کنایت اولور بعض تواریخده مسطوردر که سابقده ارمنیه پای تختی
اخلاط ایدی دولتلری منقرض اولمغله خلقی رعیت اولدیلر ترسوس ومصیصه
طاغلدیلر حالا کرسی مملکتلری سیسدر جد قدیملری ارمن بن لیطی بن یونانه منسوب
اولوب انجار وکرج وسباسته وسادریه وصبارقبایلی بونلردن بولنوب صکره جمله سی
تنصر اتدیلر حالا اول قومك بقایاسی ذکر اولنان ممالکده جمله ترسا واهل ذمتدر
تقویم البلدانده ابلستان وآدنه وارجیش واذربیجان وبدلیس وبردعه وبیلقان وتفلیس

واخلاط ودبيل ودوين وسلطانيه وسيس وطرسوس وملاطيه و وان ووسطان
وموش وارزن الروم وملاذجرد ارمينيه بلادندن يازيلوب ذكر اولنان بلاد ايالت مذكوره
حدودنده متفرق واقع اولمغله بو مقامده بزمالك المؤبده تقليدا تميوب صاحب نزهه تحريری
اوزره ارمينيهٔ كبری دن عبارت اولان وان ايالتی ذكری ايله قناعت ايلدك ارمينيهٔ صغری
ديدوكی مرعش وكبری ده داخل اولان ارض روم وقارص بر رفصلده مستقل بيان اولنمغله
انلره اتباع بولنمدی حالا عصرمز اصطلاحی اوزره طرح وتقسيم بو اسلوبی اقتضا ايلمشدر
ايالت وان طرف شرقده سرحد ممالك عثمانيه بر مملكتدر حدوی شرقده آذربيجان ديدكلری
تبريز اولكه سی جنوبده كردستان وسلطانيه نواحيسی شمالده جلدر و قارص ايالتلری غربده
ديار بكر ايالتی ايله محدوددر سنجقلری اون اوچ وبر حكومت كه حاكمی ملكيت اوزره تصرف
ايدر مجموعی بونلردر ١ وان پاشا سنجاغی ودار ملكدر ٢ عادلجواز ٣ ارجيش ٤ موش ٥
باركيری ٦ كاركار ٧ كسانی ٨ اسبابرد ٩ اغاكيس ١٠ اكراد بنی قطود ١١ قلعهٔ بايزيد
١٢ بردع ١٣ اوه جك بو تحرير عينی علی افندينكدر اماقوجه نشانجی طبقاتنده بو اسلوب اوزره
تعداد ايدر وسطان خيزان حكاری مكس سيروی القاق سلماس دنبلی استون
بو خصوصده مرور ايام ايله تبديل وتغيير واقع اولوب اختلاف كورينور امور اعتباريه دن
اولمغله هر عصرده تقسيم ممالك قرارداده اولميوب قسمته خلل كلمك مقرردر سائر ايالتلر
اقسامی وسنجقلری واولكه لر حدودی بويله كورندر بو خصوصده تحقيق طمع اولنميه پس
بو مقامده بز كتب فنده مسطور اولان بلادی نقل وايالت مذكوره سنجقلری احوالنی
مهما امكن بيان ايدرز وان سكسن اوچ بوچق درجه طول او توزيدی درجه عرضده دوز
صحراده بحيرهٔ ارجيش طرف شرقيسنده بر بلدهٔ مشهوره وحصن حصيندر طقوز يوز قرق
سنه سنده سلطان سليمان خان عراقين سفرينه توجه ايدوب حلبده ايكن وزير اعظم ابراهيم
پاشا مقدم وارد قده شاه عجم طرفندن ضبط اولنور كن خلقی اطاعت وتسليم ايلديلر الدی
حصار وانی سليمان شاهمز تاريخ فتحيدر قلعه سی تجديد اولنوب مستقل ايالت قلندی
شهر مزبورك ايچ وطيش حصاری واردر ايچ حصاری شهرك طرف غربيسنده يوكسك
كسمه قيا اوزرنده بر طرفی شهر وواروش بر طرفی خارج حصن متيندر طرف شرقيسی كه
شهر جانبی در حصار كبی كسمه قيا وطرف خارجی صحرايه اينز بايراولمغله يربر ايكی قات
متين برجلر ودبوارلر ياپلمشدر حصن خارجی دوز يرده معتاد اوزره طاش قلعه چوريلوب
اوچ قپو قونمشدر شرقی تبريز قپوسی وجنوبی اسكله قپوسيدر شرق وجنوبی باغ باغچه
اولوب شهر وحصار كولدن بر مقدار شماله منفصل دوشمشدر لكن حصاردن كوله
يول واردر محاصره اثناسنده كمی اشلر جمله بيوت ومحلات بكلربكی سرايی چارشی بازار
وحمام وجامع داخل سورده در خسرو پاشانك بر جامع لطيف ومدرسه وتربه بنا ايليوب
اوقاف قودی بو بنا طقوز يوز يمش بش رجبنده تمام اولوب نماز قلندی وطقوز يوز

اللی سكزده رستم پاشا دخی انده بر حمام بنا اتمشيدی دزدار وحصارار اری ونوبتجی يكيچريلر
ايچ حصارده اولوب بيك بشيوز نفر قدر قول اغالری ايله وبكلربكی اتباعی ايله طشره
حصارده تمكن ايدرلر اسكله سنه ارجيش واخلاط وعادلجوازدن كميلر كلور كيدر اطرافنده
طاغلر نصف فرسخ قدر يردر قلعهٔ وانی تيمور كركان الدقده كه كيوان بكرفت تاريخ
واقع اولمشدر امراء عظامندن بريسينه هدمنی سپارش اتمشيدی جمله وجهله جد وجهد
بليغدن صكره بالكليه هدمنه امكان اولمامغله واول قلعهٔ كردون اساسك كوه ماندی
اولان احجار ابنيه سنی برطرف ايتمكه مجال بولنمامغله بعض محدث برج وباروبدنلرينی تخريب
ايله اكتفا اولندی قلعه نك اول مقوله تخريب متانتنه ذره قدر خلل ويرمدی همان
بو خصوصده فهم اولنمق كركدر كه حصار وان نه رتبه ده استواردر باركيری وان
شمالنده وارجيشدن شرقه اراسی سكز فرسخ بر بلدهٔ صغيره وسنجقدر قلعه سی خرابه ايدی
سلطان سليمان خان تجديد اتدی بونكله ارجيش اراسنده حيدر باغی نام بر قريه واردر
التی آيده وارر حيدر باغنه ديو انكله ضرب مثل ايدرلر ارجيش فتح همزه وكسر جيم ايله
واندن ايكی مرحله غرب وشمال كول شمالنده بر قصبه وقلعه وسنجقدر دوز يرده واقع
اولوب اطرافی باغچه وجويزاغاجلريدر رحمه الله ايدر بونك حصارنی خواجه تاج الدين
عليشاه وزير بنا اتمشيدی حاصلی غله وپنبه در حقوق ديوانيه سی يتمش دورت بيك
دينارايدی محكم قلعه سی وحصاراری وار در بحيرهٔ ارجيش غربدن شرقه بر مقدار
جنوبه انحرافله بر طولانی كولدر اكثر يردن قرشوسی كورينور مسافهٔ دوری التمش
فرسخ وطعمی بر مقدار تلخ وشوردر يلده بركون طريحدیرلر بر نوع لطيف مقوی بالغی
چقار اطرافه كوتوررلر وان بوغديرك كنار شرقيسنده دوشر بعده كنار شماليسندن بندماهی
چيلوب ارجيشه بعده عادلجوازه واخلاطه واريلور اختمار مزبور كولك كنار جنوبيسنه
قريب بر كوچك جزيره ده برقلعه در سلفده بحيره اكا نسبتله مشهور ايدی وسطانه
براوق آتمی يرده واندن اوچ دورت ساعتلك مسافه در كرمايه ارجيش قربنده ديادين
نام موضعده بر ايلجه واردر بر آسياب ادار ايدر بيكارك اطرافندن فسقيه مثال چقار وبر عين
حاره دخی واردر كه قزان كبی قينار اقاركيرو قربندن آب حيات كبی بر لطيف صو چقار
عادلجواز ارجيشدن ايكی مرحله غربه كول كنارنده يوقاری باپره چقوب بر نيچه قلعه لرينی
صو باصوب كول ايچنده قالمشدر قصبه كوله مشرف يوكسك يرده بنا اولنوب جمله
سور ايچنه النمشدر كول قلعه جنوبنده دوشر بعض مجموعه ده يازلمش كورلدی لفظ مزبور
هات الجوزدن غلط اوله اخلاط تقويمده كسر خا ايله يازيلوب اولی همزه اولدوغنه
دخی اشارت قانمشدر حالا استعمال همزه ايله در عادلجوازدن بر مرحله غربه دوز يرده
باغلی باغچه لی هواسی معتدل ميوه سی وافر قصبه در دپه اوزرنده بر قلعه سی واردر
ميرشرف ايدر شهر مزبور قديم البنا اولوب بعض اوقاتده ارمن پادشاهلرينك دار ملكی

قانمشدر جمله‌دن انوشروان زماننده عمی جاماسب انده اوتوروب ایالتنه حکم ایدردی
هواسی غایت لطیف باغلری چوق میوه‌سی آبداردر هر قسمدن خصوصا قایسی والماسی
نازك اولور روبردانه سیب یوزدر هم چکرسیب اخلاطی آذربیجانده مشهوردر سلفده بعض
فترتلرده شهر مزبور خراب اولمشدر اولا التیوز یکرمی التی‌ده سلطان جلال الدین
خوارزمشاه قهر و غلبه ایله سلجوقلردن الوب تخریب اتدی صکره لشکر مغول خراب اتدیلر
التیوز قرق دورتده زلزلهٔ عظیمه‌دن اکثر بنالری ییقلدی طقوزیوز اللی بشده شاه طهماسب
الوب قلعه‌سنی خاکه برابر ایلدی سلطان سلیمان خان شهر قدیمی بر طرف قلوب کول کنارنده
بر حصار بنا اتدیلر لکن حصار قدیم ویران اولوب جدیدی اول مرتبه شنلك یوزین کورمدی
بونك قربندن صولر اقوب کوله دوکلور کول قصبه‌دن بر مقدار بعید دوشمشدر بو شهردن سلفده
نیجه فضلا ظهور ایلدی انلردن تلخیص جامع صاحبی محمد بن ملکداد فقهده کتاب مزبور
بر متن متیندر و سید حسین که علوم ظاهره و باطنه‌ده سرامد ایدی خصوصا جفر
جامعده مشاهیر دهردن اولوب جنکیز خروجنی علم مزبور دلالتی ایله تحقیقدن صکره
ظهورندن اول اون ایکی ییل قدر خانه توابع ولواحقی ایله کوچوب مصرده قرار ایلدی
حالا مزاری انده‌در و محله سنه محلهٔ اخلاطیان دیرلر بری دخی مولانا محیی الدین که خواجه
نصیر مراغه رصدینه انی دخی کتورمشیدی کوه سیبان خلاط قبله سنده بر جبل
عظیمدر چوق سکانی واردر قله‌سی هرکز قاردن خالی اولمیوب اللی فرسخ مسافه‌دن کورینور
دوری اللی فرسخدر و واسع علفزاری واردر دیوزهه‌ده تحریر ایدرلر لکن اکر بو جبلدن مراد
کوه ارغی ایسه روان قربنده خلاف سمتنده‌در تاتوان اخلاطدن بر مرحله غربیه بر قریهٔ
کبیره‌در کول بونده نهایت بولور بدلیس تاتواندن بر مرحله غربیه دره ایچنده سکسن بر بوچق
طول اوتوز یدی بوچق درجه عرضده بر محکم قلعه و قصبه‌در دره‌دن بر نهر اقوب بیوت
و محلات صونك ایکی طرفنده واقع اولمشدر اوته سندن کوپری ایله کچیلور مدخل
و مخرجی تنك وصعب المسالك یر اولمغله حصاری اولرینی احاطه ایلمشدر میر شرف خان
بدلیسی تاریخنده بدلیس احوالنی تفصیل ایدوب دیمشدرکه شهر مزبور اسکندر آثارندن
اولوب کندی غلاملرندن برینك اسمی ایله تسمیه اولنمشدر عراق و بابلدن رومه کیدرکن
اوغرادوغی یرلرك آب و هواسنی و دجله‌یه دوکلن صولرك خفتنی امتحان ایدردی بدلیس
صوینی دوکلدوکی یره کلوب صوینی غایت لطیف و خفیف بولوب صو کناریله کیدرك
اول محله کلدیلرکه کسور صوینی ایله جوی رباط بری برینه قارشدی هر برینی امتحان
ایدوب کسور صوینی لطیف بولوب کسور صوینك باشنه واروب منبع آب بر مقام سبز
و کوهسار لطیف یر کوروب اسکندر بر قاچ کون انده اکلندی حالا اول مقامه خیمه‌کاه
اسکندر دیرلر بعده اول کذرکاهده بر شهر و متین قلعه بناسنی فرمان ایلدی که نیم کبی
بر پادشاه تسخیرندن عاجز اوله دیبحك بدلیس نام غلام چشمهٔ مزبوره ایکی فرسخ یرده

کسور چایی ایله رباط آراسنده بر حصار متین بنا ایلدیکه الی الان اول کذرکاهده سد سدید در
چونکه قلعهٔ بدلیس مثلث الشکل واقع اولمشدر هر بار اضطراب و انقلابدن خالی دکلدر
حتی اسکندر ایراندن دونشده بدلیس اظهار عصیان ایدوب یول ویرمدی اسکندر دخی
غیری یولدن کیدوب قفادن بدلیس کلید قلعه ایله واروب کندی امریکز ایله قلعه‌نك
استحکاملك اثبات ایتدم نیم کبی کیمسه تسخیرینه قادر اولمیه دیمش ایدیکزدیو اعتذار اتدی
اسکندر پسند ایدوب حکومتنی اکا ویردی شرف خان تاریخنده مذکوردرکه بر دفعه
سلطان حسن طرفندن پیترن اوغلی سلیمان بك فتح و تسخیر قلعهٔ بتلیس ایله مأمور
اولوب اوچ سنه متوالیة فصل بهاردن فصل شتا حلولنه دك محاصره ایدوب
شتا حلولنده ماردینده قشلایوب ایام بهار یوز کوستردکده ینه بتلیس اوزرینه کلوب
محاصره ایدردی بو حالدن اهل قلعه مضایقه‌یه دوشوب قحط و غلا و استیلاء امراض
مزمنه‌دن اکثری تلف اولوب انجق یدی نفر قالمش ایکن ینه جبر المغه امکان اولمدی
اول زمان امیر قلعه ابراهیم بك ایدی خر امانله قلعه‌یی تسلیم ایلدی منقولدرکه سلفده
انده مار بسیار ایدی حکمادن بری درکاه قلعه‌ده سنك تراشیده‌دن بر مار شکلنی طلسم
ایدوب قودقدن صکره کورنمز اولدی نفسنده آب و هوای بدلیس غایت لطیفدر کرچه
اکثر قیش شدت اوزره اولور لکن خلقه مضایقه کورنمز یایلا میوه‌لرندن سیب و امرودی
لطیف اولور اوزوم و خربزه اطرافدن کلور خلقی تابستانده باغلره کوچرلر التی آی متوالیا
اطراف صحرالرده و مرغزارده اولوب خزان فصلنده کلورلر بو شهر قدیم الایامدن حفظ
طریق ایچون تکالیف عرفیه‌دن معافدر و حکام اهل اسلام انده نیجه ابنیهٔ خیر
احداث ایلدیلر جمله‌دن شهرك اورته سنده یونمه طاشدن یکرمی برکوز کوپری واردرکه
ایکی طرفدن خلق تردد ایدر و دورت جامع کبیرکه هر بری سلاطین سلفدن برینك ایدوکی
اوزرنده خط کوفی ایله یازیلوب ایکی طرفدن خلق تردد ایدر و دورت جامع کبیرکه یازلمشدر
بری جامع عتیق دیرلر و بری دخی اوائلده ارمنیلر کلیساسی ایدی حین فتحده مسجد اتدیلر قزل
مسجد دیمکله مشهوردر و بری دخی کوك میدان دیمکله معروف یرده امیر شمس الدین
جامعی در قربنده بر زاویه دخی انکدر بری دخی مورخ میر شرفك جدی شرف خان جامعی در
یاننده بر مدرسه و زاویه دخی بنا ایلدی که شرفیه دیمکله مشهوردر بونلردن غیری
شکریه و ادریسیه و خطیبیه و حاجبیه و اخلاطیه نام بش مدرسه دخی واردرکه هر برنده
طلبهٔ علوم ساکن اولوب مشغل ایدرلر بونلرده محمد شرانشی کبی نیجه فضلا مدرس
اولمشلردر امراء نامداراندن خسرو پاشا انده یونمه طاشدن بر جفته حمام بنا ایلوب ایکی
باب خان و یوز باب دکاکین و ایکی باغخانه و نیجه مستغلات یاپدی ورا هواده اولان
زاویه‌سنه وقف ایلدی اکابرزادکان شهردن قاضی محمد جان افندی بو بنانك تاریخنی
بنای عمارت خسروانه لفظی ایله ادا ایلدی قصبهٔ مزبوره آذربیجان ایله دیار بکر و ربیعه

وارمن اراسنده بردربنددر ترکستان وایران وخراسان دن حجاز وشام طرفنه کیدنلر
لابد انك دلكلی قیاسندن کچرلر غیری یول یوقدر یا خود طولاشقدر اول سنك سوراخ
بتلیسدن برفرسخ جنوب طرفنه دوشر سلفده یول انك برجانبندن ایدی مرورده هور ایله
صود بنه کلوب یول منسد اولمغله اول عصر خواتیننده بر اهل خیر اول قیایی دلدروب
یول آچدی وبدلیسده بر مسجد وقصبه اورته سنده برعظیم کوپری یاپدردی حالا پل خاتون
ومسجد خاتون دیمکله معروفدر واقدی رو ایتنده بدلیس واخلاط حضرت عمر خلافتنده
یکرمی یدنجی ســـال هجرتده عیاض بن غنم سعیی ایله فتح اولندی اول زمان حاکم
اخلاط بوستینوس نام کافر اول اطرافده حاکم نامدار ایدی بدلیس حاکمی بروند صلح ایله
شهری تسلیم ایلدی بوقصبه نك اکثر خلقی ارمنی ذمیلریدر مسلمانلری شافعی المذهب
وبرازی حنفیدر اکثر شجیع وسخی مهمان دوست اولورلر وهربار نیجه فاضل وقابل
کیمسه لر انده نشو نما بولمشدر جمله دن مولانا عبدالرحیم که مطالعه بر لطیف ودقیق
حاشیه یازمشدر منطق ومعانی ده مصنفاتی واردر ومولانا محمد برقلعی که علم فقه وحدیثده
سرآمد اولوب نحوده خبیصی وهندی اوزرینه میرشرف نامیله حاشیه لر یازمشدر و
منظور نظر خاص وعام دروقدوة ارباب الطریقه شیخ عماد یاسرکه ابوالنجیب سهروردی نك
مریدی ونجم الدین کبری نك پیری در ومولانا حسام الدین که عالم وفاضل تصوفده
شیخ عماره منتسبدر تصوف لسانی اوزره بر تفسیر یازمشدر اوغلی مولانا حکیم ادریس که
آق قیونلی پادشاهلرینك بر مدت موقعی ایدی صکره سلطان سلیم خان ندیمی اولوب
سلطان بایزد خان امریله هشت بهشت نام فارسی آل عثمان تاریخی یازمشدر شاه اسمعیل
مذهب رفضه رواج ویروب خروج اتدکده مولانا ادریس مذهب ناحق تاریخ دیمش
ایدی بو قصه مسموع شاه اولدقده کمال الدین طیب شیرازی که ندیمی ایدی امر ایلدی که
لطیف انشا ایله بر مکتوب یازوب مولانادن سؤال ایلیه مکتوب وصولنده مولانا ادریس
جواب نامه یازوب تاریخ مزبوری بن دیمشم لکن ترکیب عربیدر مذهبنا حق دیدم شاه
اسمعیله بو جواب خوش کلوب صحبتنه راغب اولدی لکن مولانــا ابا ایلیوب منظوم معذرت
نامه کوندردی واوغلی ابوالفضل که دردولتده دفتردار اولوب زیور فضل ایله آراسته در
پدرینك تاریخنی تذییل ایلدی وشیخ ابوطا هرکردی که نفحاتده مذکوردر بدلیس
غربیسنده محله کسوردده مدفوندر وشکری شاعر سلطان سلیم خان ندماسندن ایدی
سلیم نامه نظم ایلدی بو قصبه دندر و مولانا موسی که یوز یکرمی ییل معمر اولان جدی
شاه حسین دن مدرسهٔ شکریه کندو یه انتقال ایلدی بدلیس اطرافنده اولان
قصبات ونواحی بونلردر راهوا قریهٔ تاتون ایله بدلیس آراسنده واقع بر محلدر بدلیسدن
نصف مرحله شرقه دوشر خسرو پاشانك ایکی باب کاربان سرای وسیع وبرباب زاویهٔ
رفیع وبرحمام واون دکان وبر مسجد بنا ایدوب تخمینا اون ایکی بیك ذراع یردن صوکتوردی

واوتوز خانه مقداری رعایا سوروب انده اسکان ایلدی آینده وروندیه طعامی چقار عمارت
مزبوره غایت محلنده واقع اولدی زیرا بدلیس ایله تاتوان آراسنده سلفده متعدد کاربان
سرایلر وار ایدی جمله سی خراب اولوب شدت برددن آینده وروندده هر بار معرض تلفده
ایدی سلاطین وحکام نیجه دفعه اول محلی تعمیر مراد اتدیلر ونیجه سی بنالره باشلیوب
موانع ظهوری ایله قالمشیدی طقوز یوز سکسن حدودنده بو عمارت تمام اولوب آینده
وروندده حضور ایلدی موش تقویمده بر طـــاغك دبنده دوز یرده بر وادی اغزنده بلدهٔ
صغیره در صحراسی غایت واسع ایکی مرحله مسافه اولوب موش اوواسی دیمکله مشهوردر
میرشرف ایدر موش بدلیسك بر ناحیه سیدر بر شهر قدیم البنــــا ایدی حالا انك خرابه
حصاری وبنالری اثری قالمشدر جدم شرف خان زماننده شهرك برفرسخ طرف جنوبیسنده
بر طاغ باشنده حصار بنا اولنمشیدی صکره سلطان سلیمان خان قلعهٔ قدیمه نصفنی که
طرف غربیٔ شهرده بریوکسك دپه اوزرنده واقع اولمشیدی عمارت ایلدی حالا اللی
قدر نفر محافظه ایدرلر وموش ارمنیلر اصطلاحنده دمه یه دیرلر انك کثرتندن اشجار مثمره
اول ولایتده آز اولور اما کوهستاننده وشهرده باغلر واردر غله سی وافر اولور رعایاسنك
مواشیسی بیحددر خصوصا قیون وصوصغری چوق اولور زیرا اوتلاغی وعلفزاری بول
یردر صحرای مزبورك تخمینا سکز فرسخ طولی واوچ فرسخ عرضی اولوب غــایت مسطح
وهموار واقع اولمشدر اطرافی اورمانلی طاغلر سبز وخرم قارلی یایلاقلردر بی نظیر صولری
هر طرفه روان اولور آب فرات اول صحرانك جانب شمالندن کلوب ثلثنی قطع ایدر
وطرف جنوبه اقار وقره صو جانب شرقندن کلوب حد وسطنده جریان ایدر وفراته داخل
اولور کوز فصلنده طاغلرنده بی نظیر طوغانلر اولور مرغ و ماهی دن انواع شکار اول
صحراده موجوددر قریه لرنده سرا پا ارمنیلر اولور حقوق دیوانیه سی حمدالله قولنجه سلفده
سلاطین جنکیزیه زماننده التمش طقوز بیك دینار ایدی سلاطین عثمـــانیه عصرنده
دفترخاقانی موجبنجه اون بش بیك دینارقدردر دورت بیك نفر ذمی تحریر اولنمش در
بدلیسك بر ناحیه سی دخی خنوس درکه میرشرف قولنجه بدلیسه تابعدر اما ســائر
یرلولر ارض روملو اسندن عد ایدرلر بونك واسع یایلاقلری واردر جمله دن بری بیك کول
یایلاقی مشهوردر و بری صو شهریدر بری دخی جبل شرف الدین درکه میرشرفك
آبا واجدادی واکراد اولوسلری انده آرام ایدرلردی منافعی ومحصولی وافرانده ایکی صو
اقارکه بری بیاض طوز و بری نمك احمر اولور انلردن هر سنه دورت بیك التون محصول
النور بوخنوسك حقوق دیوانیه سی دخی موش کبیدر نهایت بونك رعایاسنده
ارمنیلر ازدر اکثر قریه لری تیمار و زعامتدر دورت یوز قدر سواری چقار واول ناحیه ده
نامدار اسب صبار فنار یتشور غله دن غیری محصولی یوقدر انده اولان امور غربیه نك
بری بولانق کول درکه اطرافی بروجه تخمین برفرسخ واردر دائمـــا صویی بولانق قزل طورر

ایاغی بر نهر صغیر کبی قزل بولانق اقار صاف اولمغه امکان یوقدر بری دخی نازك کول درکه
اخلاط ایله بولانق کول اراسنه دوشر صویی غایت شیرین وشفافدر زمستانده برمرتبه
بوزاولورکه اوزرندن کاربان بحر حله قریب اولدقده برمرتبه چاتلارکه صداسی اوچ
فرسخ یره کیدر بعد الحل اندن بحد بالق ظهور ایدوب اطرافنده اولان خرده انهاره کیدر
خنوس واخلاط خلقی اوشوب صید ایدرلر برمرتبه‌که شخص واحد برکونده اوچ یوك
طوتار نیچه دفعه امینلر اول کولی مقطوع قلمق استدیلر زیرا مبلغ کلی تصور اولنوردی
اتفاق اول سنه‌لرده بالق چقمیوب نسنه حاصل اولمدی جبل نمرود بدلیس شمالنده
برکوه عظیمدر دیرلرکه نمرود انده یایلاقه چقوب نیچه قلاع ومنازل عالیه بنا اتمشیدی
مظهر غضب اولدقده ابنیه‌سی یره کچوب عرصه‌سندن صو چقدی حالا زمیندن ایکی بیك
ذراع مرتفع جبل مزبورك باشنده بر دریاچه واردر دوری اوچ فرسخ قدر واطرافی صعب
سنکستاندر انجق اوچ یولدن غیری یردن کدلمز بری پیاده یولیدر ایکیسندن اتولوکیدر
ومزبورك ولك کنارنده جابجا اسّی صولر منبعی واردر اطرافنده اولان طاشلر کویا که یانمشدر
وجانب شمالنده طاغ برمرتبه اشاغی اوبرولوب دمربوقی کبی ماده یردن چقوب اشاغی
دوکلمده‌در التیوز ذراع قدر طولده واللی ذراع مرتفع برعظیم پشته اولوب کتدکجه ازدیاد
بولمده‌در فقیر ایدر محل مزبورده معدن کبریت ونفط اولوب تکون ایلدرك بومقوله امور
ظهورینه مؤدی اولمق علم طبیعی کتابلرنده مبین ومبرهندر وجه ارضده بونك امثالی
نیچه برلر واردر اصلنی بلمینه غریب کورینوب نیچه ظنونه مؤدی اولور قطوردن ایکی مرحله
شرقده ناحیه ولوادر بر وادی‌ده کوچك قلعه‌سی واردر سلطان مراد خان روان دونشنده
اوغرایوب ایچنده برقاچ سرخ سر قپانمش بولنوب سرفرو ایلدیلر تسخیرینه التفات
اولنمدی صکره صاحب حصار مزبوری یقلمق واول محل سنوردن خالی قالمق رأی اولندی
حالا تبریز ایالتنه متعلقدر قلعه‌سی کیرو تجدید اولندوغن نقل ایدرلر قلعهٔ بایزید قطور شمالنده
برقلعه ولوادر سرحدده واقع اولمغله هرکز حصارنه تعرض اکسك دکلدر صحرای چالدران
کان قدیمده برطولانی واسع صحرادرکه ایکی پادشاه عظیم الشان بریسی سلطان سلیم عثمانی
وبریسی شاه اسمعیل صفویدر وهربری دعوای صاحب قران ایدرلر ایدی بو صحراده
جنك ایدوب سلطان سلیم غالب اولمغله صاحب قران کندیلره متعین اولدی
وشاه اسمعیل بوزیلوب فرار اتمکله من بعد یلدزی دوشوب کتدی وقعهٔ عظیمه ومشهوره‌در
وسطان تقویمده واندن برمرحله قدر جنوبه وشرقه دوشر بحیره کنارنده دوزبورده بربلده‌در
واووالنده نهایت بولور اوته‌سی کردستان طاغلریدر دیو یازارلر بلدهٔ مزبوره الان برقریه قدردر
کارجیکان بدلیس نواحیسندن برناحیه‌درکه کاهی مستقل عمارت اولمشدردار موك بحیرهٔ
اخلاط کنارنده برقلعه دروبغایت صعب محلدر حقوق دیوانیه‌سی اون اوچ بیك دیناردر
دیونز هده مسطور درترکری برشهر کوچکدر زمان سابقده برعظیم شهر ایمش بر پشته

اوزن

اوزن دوشمشدر والاطاغندن بربیوك نهر بونك یاننه اوغرار باغچه وباغستانی فراواندر
انواع میوه حاصل اولور وشهرینك ایچنده برطرفنده برمحکم قلعه‌سی واردر حقوق
دیوانیه‌سی یکرمی بش دیناردر میمان برقصبه‌درکه باغستان ومیوه‌سی فراواندر وحقوق
دیوانیه‌سی اون ایکی بیك دیناردر خرادین برکوچك شهردر اول معمور وکبیر ایمش حقوق
دیوانیه‌سی بش بیك اوچیوز دیناردر سلم برقصبه‌در حقوق دیوانیه‌سی یدی بیك
دیناردر عین برشهر وسطدر حقوق دیوانیه‌سی دورت بیك اوچیوز دیناردر ای حكان
موش اعمالندن برناحیه‌درکاهی خنوسه الحاق اولنور مستقل امارت دخی اعتبار
اولنمشدر دبیل تقویمده ارمینه‌نك برمعمور ومشهور شهری وپای تخت قدیمی ایدی
اردبیلدن راجح وواسع باروسی وارایدی صکره تغییر اولندی ترسا طائفه‌سی بونده
چوقدر کلیسا ومسجد یری بری قرینده یاپلمشدر خلقی بی نظیر بساطلر اشلرلر وبونده اولان
قرمزك رنکی غایت لطیفدر سکمان آباد خویه قریب برناحیه‌در دنبلی عشیرتی انده
تمکن ایدرلر شرف خان دیرکه دنبلی عشیرتی نسبی امراء شامدن عیسی نام برشخصه
پیوسته‌در سابقا دیار شامدن کلوب ملوك ایران خدمتنه کیروب انلر دخی او جاقلق
طریقیله اعمال خویدن ناحیهٔ سکمان ابادی اکاویردیلر پس یوما فیوما عشایر
وقبایل جمع اولوب عشیرت دنبلی دیمکله مشهور اولدیلر اوایل حالده بو عشیرت یزیدیلر ایدی
صکره‌لرده بعض امرا وکبار عشائر سنی اولوب ترك کفر وبدعت اتمکله اکثر قوم
مرقوم هدایت بولدی ونیچه‌سی دخی اول ضلالتده قالمشلردر بر روایتده دنبلی عشیرتی
یحیی عشیرتندن برطائفه اولوب سکمان آباده متوطن اولمشلردر دیمشلر حتی کردستان
عشایر وقبایلی ایچنده بو طائفه‌یه دنبل یحیی دیرلر وامراسنه عیسی بکلو دیرلر
وبونك بکلرندن بعضیسی نفس خویده حکومت ایدوب قطوردره‌سی وابقا وناحیهٔ
اوه‌چق که نخجوان اعمالندندر تصرفنده اولمشدر کذلك بعضیسی نصف ابقا وسلیمان
سرای ناحیه‌سی ونخجوان اعمالندن درهٔ الاکیس وشرور امارتنه نائل اولوب عسکر
عثمانیه آمد شدندن اول سمتلر خراب اولنجه شاهلر طرفندن ضبط اتدیلر وکاه
عثمانیان طرفندن اولکهٔ ابقای وچالدران وسلیمان سرای وسکمان آباد دستور قدیم
اوزره بونلره ویریلوب اواخرده عثمانیان طرفندن بعضلرینه ناحیهٔ چالدران سنجاق
اولدی وینه شرف خان تاریخندن بو دنبلی عشیرتی صحرا نشین اولمه‌لری فهم اولنور
وسنه بیك قرق بش عاشر ربیع الاولده که سلطان مراد رابع عثمانی روانی الوب تبریزه
توجه اتمش ایدی وکنار نهر ارسه قونلمش ایدی دنبلی عشیرتی بشیوز قدر خانه ایله
شرور ناحیه‌سنك اهالیسی اوچیوز قدر خانه ایله وپسیان جماعتی برمقدار اوایله کلوب
یورت طلب اتمه‌لریله بونلره یرندن قالدریلوب دنبلی ارزنجان قضاسنه وشرور رعایاسی
ترجان قضاسنه وپسیان پاسینه کوندریلوب حالی خرابه یرلره وتهی قریه‌لره قوندریلوب

یرلشدرلمك ایچون اوامر ویرلدی وملكلری اولان كمسنه لره سنجاق وامارت واعیان
عشایره رأسا تیمار وزعامت ویرلمكله رعایت اولندی خوشاب كوردستان بكلرندن
محمودیلر اوجاقلق وحكومتكاهلریدر نزهه ده خوشاب برقصبه دركه حقوق دیوانیه سی
بیك دینار دردیمشدر بعض خریطه ده كورلدوغی اوزره خوشاب وان ووسطان وسلماس
اراسنده دامن كوهده وجهت جنوبنده ایكی طاغ كوشه سی جمع اولدیغی بر بوجاق كبی
یرده جانب غربیسی كشاده صحرای مدیده وسطان برابرنده وحكاری ولایتی حدودنه دك
جبال ثنیه واقع اولمش برقلعه وقصبه ولوادر واول ایكی طاغدن ایكی صواقوب خوشابك
التی یاننده یعنی غربنده جمع اولدقلرندن صكره غرب وشماله اقوب بعده شماله اقار وبرطاش
كوپری التندن چقوب احماردن برمقدار جهت شرقده وان كولینك جهت جنوبیه سنده
منصب اولور شرف خان رودخانهٔ خوشاب كناریكه جم مراجمه دیمكله مشهوردر
دیو بوصوبی ذكر ایدر محمودیلر اوجاقلقی اولان قلعه سنی قلعهٔ آشوب دیو یاد ایدر ومحمودی
بكلری نواحیٔ حكاردن البافه دخی تصرف اتمشلردر دیو تحریر ایدر كذلك ناحیهٔ كارحیكانه
كه قلعهٔ توانه سرحدی اعمالندندر وسیرومه كه مراغه اعمالندندر واعمال نخجواندن
ماكی قلعه سنه والكاء اردوباد مكاهی بونلردن امرا نصب اولندیغنی ذكر اتمشدر
وكذلك اقچه قلعه ده وسكمان اباد وباركیری ده حكومتلرین یازار خوشابده محمودیلردن
حسن بك مدرسه سی واردر وكندی انده مدفوندر طقوز یوز طقسان اوچ سنه سنده
سعدآباده اوزدمور عثمان پاشا سردار ایكن قزلباشلر ایله جنك ایدوب شهید اولدقده
برسنه دن صكره عطایی مدرسه سنه تربه سنه كتورلیوب دفن اولنمشدر مزبور حسن
بكك دخی نیچه مسجد ومدرسه سی واردر محمودیلردن ابتدا یزیدی مذهبنی ترك ایدوب
سنی اولان بودر رحمة الله علیه حكومت حكاری عمادیه حكومتی شرقنده وایالت وانده وسطان
نواحیسی غربیسنده وشمال بدلیس حكومتی ودیاربكر ایالتندن بعض كردستان سنجاقلری
وجنوب باشهرزور ایالتی وسهران حكومتی ایله تحدید اولنور ونیچه قلاع ونواحی به حكومتدن
حساب قلنور حدود شرقیه سی سرحد قزلباش اولمغله اكثر خالی یرلردر بوحكومت ایالت وان
توابعندن برحكومتدركه اكرادن حكاری طائفه سی ولایتیدر وسابقاً بوحكومتك
امرا وحكامی وطائفه حكاری وان ووسطاندن تصرف ایدوب بعده ضبطلرینه المشلر ایدی
صكره ملوك صفویه وعثمانیه وانی ایالت ایدوب بونلره ولایتلرندن برحصه یی ویردیلر
حالا دار الحكومه امراء حكاری جولامرك برقلعه وقصبه دركه اول وسطاندن غرب وجنوب اراسنه
دوشر ناحیهٔ كوزبو قلعه نك جهت شرقیه سنده طاغلر اراسنده برهموار صحراده واقع
برناحیه دركه اندن برنهر كلوب جولامركدن دخی برنهر كلوب جولامركدن غربه میل
ایله جنوبده ایكیسی بری بریله جمع اولورلر اندن طاغلر اراسندن جریان ایله لواء چلكه
تابع حكاریدر بولوا وقلعهٔ پی ستون وقلعهٔ استون یانلرندن چقوب عمادیه نواحیسندن

زیباری

زیباری ناحیه سنده برطاش كوپری التدن طرف جنوبی وشرقیسندن براز كور
قلعه سی جانبندن كلن نهر ایله واندن اشاغی حریر قربنده بایان لواسندن كلن نهر ایله جمع
اولوب دجله یه بند جنوبندن مصبی قربنده لواء تربلیان ولواء كستانه طرفلرندن كلن نهر
عظیم ایله جمع اولوب سامره دن شمالنده وقربنده دجله یه دوكیلور وجولامرك طاغلری
اراسنده بركوچك جبله ارقه ویرمش برقصبه دردوزه دوشمشدر طرف غربنده برطاغ اوزره
بوكا متعلق برقلعه واردر وامراء حكارك انده نیچه ابنیهٔ خیریه جامع ومدرسه لری واردر وجولامرك
قربنده قلعهٔ امیر داود وبرادوست اولوب شمالنده مكس قلعه سی وامارتی غربنده عمادیه
مشهورینه كلنجه ینه حكاری حكومتی توابعندن بعضی قلاع وشرقنده كوز ناحیه سی
وانك شرقنده خوشاب دوشمشدر الباق سلماس قصبه سی برابرنده وانك شمالنده
وقربنده طاغلر اراسنده برلوادركه اكثر امرا وحكام حكاری تصرفلرنده اوله كلمشدر جولامركدن
راست شرقه دوشر شقاق جولامرك قلعه سی شمالنده طاغ اوزره برناحیه واولكه در
اول طاغدن برصو اینوب وان كولنه دوكلور وبوشقاق مكس ایله جولامرك اراسنده درلكن
جولامركه مكسدن اقربدر قلعهٔ زریل جولامركدن راست غربده بركوه كوشه سنده
برقلعه دربو قلعه نك شمال طرفنده شیروی قلعه سی وطپراغیدر قلعهٔ پی ستون بودخی
برجبل قله سنده برعظیم قلعه در عمادیه ایله زریل اراسنه دوشمشدر جولامركدن كلن
نهر بونك جنوبندن وقربندن چقر قلعهٔ چل بوكا منسوب نیچه قلاع ونواحی واردر ومخصوص
امارتدر لكن بر زمان حكاری توابعندن عد اولنمشیدی قلعهٔ مذكوره قلعهٔ پی ستوندن
طرف جنوبده اكا مقابل برقلعهٔ عظیمه در بودخی برعظیم كوه كوشه سنه دوشمشدر نهر
مزبور بوایكی طاغ كوشه لری اراسندن چقوب كیدر قلعهٔ دیزی بودخی حكاری
توابعندن برقلعه در قلعهٔ چلدن جنوب سمتنده طاغلر اردنده كندی دخی برطاغ اوزره در
میردامرد قلعه سنك راست قربنده واستون قلعه سنك قربنده وشرقنده واقعدر بونك كوهی
دبنده بركوچك كول كبی یردن برصو چیقوب ایاغی برنهر عظیم اولوب آقار میردامرد قلعه سی
اوكنده غربندن برطاش كوپری التندن چقوب قلعهٔ میرناصر برادوست شمالنده وقربنده
برطاش كوپری یه دخی اوغرایوب قلعهٔ میرناصر شرقندن چقر ورومیه كولنه جانب غربیسندن
واروب اكا دوكیلور قلعهٔ استون قلعهٔ رومی قربنده واندن جهت غربده بودخی بر كوه اوزره
برقلعه در زیبادی ناحیه سی ایله طپراغی قاریشقدر قلعهٔ هلور عمادیه دن شرق وشمالده
وپی ستوندن غرب وجنوبده وبونلرك قربنده جبل قلاعدن برقلعه در اوج طاغ اراسنده
دوزده قصبه سی وشمالده اولان جبل عظیم اوزره قلعه سی واردر بونك غربی وجنوبی اولان
جبلینك دبندن عمادیه طرفندن برصو چیقوب عمادیه صحراسنه طوغری آقار وعمادیه دن
چقوب آب مغابور ایله جمع اولدقدنصكره شطه دوكلور قلعهٔ بایان قلاع متینهٔ كردستاندندر
پیشتر اوغلی سلیمان بككه كبار امرادن حسن بك اق قیونلودندر عمادیه قلعه سنی

محاصره ایدوب قیش کلمکله ضروری فتح ایتمدن قالقوب سردی ناحیه سنه قشلامغه
کیتدکده که عز الدین شیر بك اول زمان حاکم حکاری ایدی واکثر قلاع حکاری حسن بك تصرفنه
دوشوب کندی بایان قلعه سنده متحصن اولمشیدی بو حالده سلیمان بك مرقومه خبر
کوندررکه مادامکه قلعهٔ عمادیه وقلعهٔ کورکیل وقلعهٔ سری یازلولی وقلعهٔ بایان شنبونرلرك
النده اوله اصلا بیم وباکمز یوقدر و صحراده خیمه‌لر بکز اکراد نظرنده جاموس تزکلری
حکمنده دردیمشدر حکام حکاری شنبو لقبی ایله یاد اولنورشینه کلمه سندن تغییر اولنمش
لفظدر اصلی شرف خان تاریخنده مفصلا بیان اولنمشدر و بایان قلعه سی حریر قربنده
واندن جزوی جنوب وشرقده دربند پشت دردیر لر بر دربند اوکنده بر کوجك کولك
کنار شرقیسنده برقلعهٔ متینه درجولامرکدن خیلی خلاف سمتنه دوشر واوکنده اولان
کوجکنرك ایاغی طرف جنوبندن بلبان ولواء کستانه دن کلان نهرینه شهر قربنده قرشوب
جانب غربده لواء دورکانی ولواء سماوکو دوزلرینه اوغرایوب اربیل غربیسندن بحروز بیاری
ناحیه سندن بر وکلان نهر ایله شطه قریب یرده جمع اولوب سامره شمالنده شطه دوکاور
اربیلدن بو قارووده بو صوایکی چتال اولوب مابیننده براطه قالورو بنه قاوشور اول اطه ده
قلعهٔ التون کوپروسی دیرلر برقریه وار دراسیابردخی دیرلر اغاکیس نام قلعه وناحیه بر زمان
بونك توابعندن ایدی صکره افراز اولنوب مستقل عمارت قانمشدر اسیابر وسطاندن
جزئی شماله میل ایله غربه دوشن الویه وقلاع ولواء کارکار ولواء اسیاکردو برقصبه دخی
بواوجی مابین شرق وجنوبدن مابین غرب وشماله وباطور بطاغك ذیلنه دوشمش وبو ترتیبله
دیزلمش الویه وقصباتدر وسطان قربنده اولان جبله منتهی صحرایه ناظرلردر لواء کیسان
سابقا ذکر اولنان قصبات وقلاعك شرقیلرنده برطاغ کوشه سی ذیلنده برقلعه وقصبه در
آخرده اولان قصبه که کوهك کوشه سنده در کیسان قلعه سنه قارشو ومابینلری
ازمسافه در مکس سابقا ذکر اولنان جبلاك غربنده بردوزیرده برمعظم شهر وقلعه در
خیزان بوندن جزئی شماله میل ایله غربه دوشر وبومکس اوکنده برنهر اقوب خیزان طبراغندن
کجدکدن صکره دلکلو قیادن اشاغیجه ده آب بدلیسه قارشور بو صوسابقا ذکر اولنان
جبلدن چقوب ازمسافه ده مکس شهری اوکنه اوغرار ناحیه وقلعهٔ کارکار سابقا مکسه
تابع ایدی صکره افراز اولنوب مستقل امارت اولدی خیزان غرب وشمالده بدلیسدن
جنوبده لواء کیساندن غربده برطاغ اوزره برقلعهٔ معموره وقصبه در بونك دخی کوهندن
ایکی یردن صولر چقوب جمع اولدقدن صکره آب مکسه بعده بو جمله سی بدلیس صوینه
قاریشور لر شرف خان دیمشدر خیزان سحرخیزاندن مخففدر اهالیسی سحرخیزدر
وصلوة وصلاحله مقیدلردر وخیزان قلعه سی ابنیهٔ اسلامیه دندر واهالیسی بیننده شویله
مشهوردر که بونك بانیسی مراغهٔ تبریز صاحبی اوله فقیر هرچند تتبع کتب تواریخ ایدوب بانئ
مراغه یه ظفر بولمدیم انجق بو یقینلرده هلوخان تجدید عمارت ودار الملك اتخاذ ایتدوکن کوردم

تذییل

تذییل الطابع غفلت اولنمیه که صدر کتابده اشارت اولندوغی اوزره صاحب تالیف دلپذیر
کاتب چلبی مرحومك بو نسخهٔ جلیله ده احوال ممالك وملوك جهانی شرقدن غربه
وارنجه شرح وبیان ایلمك وعدی انجق بو محله رسیده اولوب کندو خطیله اولان مسودده
وایادی ناسده بولنان نسخ دخی ایالت وان حدودی تحریرندن بری تجاوز ایتمامشدر مع هذا
سیاق وسباق کلام قرینهٔ واضحه اولوب مبدأ کتابدن تا بو محله کلنجه نیجه نیجه عبارات
صریحه کتابك اشاغیسی تعهدی اوزره تکمیل اولدوغن اقتضا ایدر بالخصوص تحریر وطبعنده
اولدوغمز قرق برنجی فصلکه اقالیم ارمینیا بیاننده در اقالیم مرقومك تقسیم وتحدیدنده واقع
اختلافی اشارت اتناسنده بز ارمینیاء کبراده داخل اولان ارض روم وقارص ایالتلرینی مستقلا
بر فصلده بیان ایده رز دیدوکی عبارتندن ظاهر ونمایان اولان ممالك سائره یی دخی یازوب
نیجه نیجه فصول وابوابی احاطه برله توسیع ساحهٔ کتاب ایتمش اوله غالبا کتاب مزبورك
اشاغیسی ضایع ویاهمتنه وانجاز وعدینه عمر عزیز مساعده ایتمامش اوله پس بو عبد حقیر
سیاق وسباق کلام قرینه سیله مرحومك مقصودو مرامنه انتقال حد امکانده اولدوغی
مرتبه ده تحریر وتعداد ممالك وملوکده مرحومه تقلید واثرینه تابع اولوب تتمیمنه صرف مکنت
عاجزانه وایالت قارص وچلدر کرجستان تحریری واخسقه بیانی مناسبتیله بوندن اسبق
ملحقات ضمننده اجمالا ایراد وذکر اولنمغله بو محلده ایالت ارض روم بیاننه شروع وایالت مرقومه
بلادینی ارمینیاء کبری دن عد ایدنلرك دخی نوعا خاطرینه رعایت اولنور بعده آسیا
قطعه سنك باقی اقالیملرینی دخی ترتیب اوزره بیان وتحریره اقدام وعون جناب حق ایله
تکمیل کتابه عطف عنان عزیمت اولنوب ممالك وملوك تحریری خلالنده مترجم جغرافیای
کبیر ابو بکر بن بهرام الدمشقی نك عبارتی جابجا انتخاب واقتصار واکثر محلده بعینه نقل
وتحریر اولنمق اختیار اولندی ایالت ارض روم بو ایالت رومك نهایت شرقیسنده ارمینیه دن
اولدوغی تصریح ایتمشلردر الحدود شرق روان وقرص ولایتلری شمال ایالت طربزون
وکورجستان غرب ولایت سیواس جنوب دیاربکر ووان بو ایالت اون بر سنجاقدر ارض روم
پاشا سنجاغیدر اسپر پاسین تورتوم خنوس قره حصار شرقی قیزاوچان مامروان
کیفی مجنکرد ملازکرد تکمان الشکرد بایزید اون بش قلعه در و بش بیك یوز اللی
یدی تذکره لو وتذکره سز تیمار در قانون اوزره جبه لولریله یدی بیك سکز یوز عسکر در
دخی مجنکرددن واسپردن غیری والشکردو بایزیددن غیری وقیزاوچاندن غیری وبو
ایالتده برجنس نوبتلو تیماری تعبیر ایدرلر بر تیماری بروجه اشتراك اوچ دورت آدم ضبط
ایدروسفره نوبت ایله کیدرلرکه غیری ایالتلرده بو یوقدر لواء ارض روم بونك شهری
پای تخت ایالت وبشیو زاقچه مولویتدر وقضالری بونلردر ارزنجان بایبورت
ترجان سفلی ترجان علیا تورتوم ده ورلر نام دیکر کمش خانه طورول قوری چای
قیزاوچان قوزای کرجانس کلکیت کماخ کوانس مردجان یاش یغمو ردره سی

اوصاف ارض روم بو شهرك سوری وار ایچنده بر مدینهٔ عتیق وجدید جامعی واردر دخی
حمامات واسواقی وبزستانی وار در وزروعی بینهایه دراما اثمار واشجاری یوقدر
سائر اخشاب ایکی کونلك یولدن کلور اکثر ترك یقارلر عیون جاریه سندن جنت بیکاری
دیمکله مشهور بر آبی واردر اول مشهور کنیسه که تبریز قپوسی داخلنده بر قبه سی واردر
هر جانبندن اللی ذراعدر وبو قبه نك بعض طاقی حضرت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
ولادتلرنده ساقط اولوب اعاده ممکن اولمدی ومقابله سنده طول وعرضی کعبه شکلنده
مسلمین بر مسجد بنا ایدوب نمونهٔ کعبه دیو تسمیه اتمشلردر وبو شهرك اوچ قپوسی واردر بری
تبریز قپوسی شمال جانبنده خارجنده قپویه قریب بر آب شام خانهٔ چنه دیرلر طاش تکنه لره
دوکیلور بری دخی کورجی قپوسی وبری ارزنجان قپوسی وبر مسیره سی واردر تبریز قپوسندن
کیدیلور بی‌نظیر میاه جاریه وشیخ عبد الرحمن زیارتکاهی در وینه ارزنه قریب یرده
خلقی براژدرها صورتی واردر بو جبلده قیالر دوکندوسی اراقدن بعینه تام الخلقه براژدرها
کبی کورینور تنبیه قالیقلا دیدکلری ارض روم در بعض امرا ارض رومده متفرق اولوب
ملوك طوایف کبی اولدیلر بونلردن بر رجل مالك ارمینیا اولدی وصکره فوت اولدی
کندودن صکره قالی اسمیله مسماة بر عورتی مالك اولوب مدینهٔ قالی‌ئی بنا ایتدردی
وعورت کندو صورتنی بر بابی اوزره تصویر ایتدردی وبو شهره چوق عجم بازرکانلری
کلور کمرك النور وافر مال تحصیل اولنور وبو شهرده ابو اسحق مرقدی واردر زیارتکاهدر
وناحیه‌لری خنوس اسپیرمرس قولی بوغاز صوشهر ترجان کلکید یوز پاره قدر
قرایه مشتمل استانبول جانبنه سیواسدن اوچ مرحله بر قضا ومختصر قصبه در جامع
وحمامدوز صحرالردر اکثر بیوتی تخته وچمن طاغی دیدکلری ییلاق که ترکمان واولوس
انده ییلارلر قصبه سنه قریبدر واول ییلاقده نیچه درهلر اول دوزلره اینوب جریان ایدر
ودخی جبالی واردر مسکوندر کماخ نهر فرات اوزره بر قصبهٔ معموره در قلعه سی واردر
ارزنجان ایله ما بینلری بر مرحله در سنه یدی یوز طقسان سکزده تیمور طاش پاشا که
یلدرم بایزید خان امراسندندر اول فتح ایتمشدر بو بلده یه عصفور کبی طیور صغار
نازل اولمق خواصندندر ربیع فصلنده بنی اسرائیله نازل اولان سلوا کبی بو بلده نك حوالیسنه
سحابیله اول قوشلر نازل اولور واهل بلده نك عظیم ذخیره سیدر طعمی حلوایه بکزر
بر قاج کون اول بچه‌لری الما یوب یرنده قالسه قنادلنوب اوچارلردی پیری غایت معتبردر
ناحیه‌لری قوری چای وادی رانك اورله بر معتبر قضادر قربنده معدن کومش
اولمغله کومشخانه دخی دیرلر بر ایکی ساعتلك معدن اوزاق اولمغله حالا معدن
قربنده بر عظیم ومعمور قصبه احداث اولنمشدر وبو معدنك امر انظاری دخی امینی واردر
اهالیسی روم دیلی تکلم ایدرلر بونده کومش ونحاس دخی التون چقار مقاطعه در
بر کوچك ایرماغی واردر کوانیسدن کلور ارض روم پاشاسی طرفندن بر صوباشی ضبط ایدر

ترجان

ترجان نام دیکر درجان بر مدینهٔ متوسطه در ارزنجان ارض رومدن قرق فرسخ یرده ومرعاسی
چوق شهردر بونده بر جبلده بر غار واردر بو غارك سقفندن بر آب نازل اولوب حجر صلد اولور
وبو شهرده بر قاج دفعه زلزله واقع اولمغله اکثر ابنیه سی منهدم اولمشدر که سلطان علاء الدین
کیقباد سلجوقی باروسنی تجدید ایدوب هواسی خوبدر آب فرات اورانك ظاهرندن
بحر حاصلی غله وپنبه واوزوم ومیوه وافر اولور قولور بایبوردن بر مرحله جنوبه
دوشر سنوراووه سنه قریب بربیوك قریه در منارهلو کوی سلطان سلیمك قدیم
امراسندن فرخ شاد بك اول سفرده خدمتده بولنمغله اطرافنده بر قاچ پاره قریه مجموعی
اون دورت قدر تملیك اولنوب آنده بر جامع وخان وحمام بنا اتمشدر بوندن ارض رومه
ایکی مرحله یول اوزره بایبورت ارض رومك جانب غربی شمالیسنده وطربزونك
جانب شرقی جنوبیسنده در وبایبورت ایله ارض روم ما بینی ایکی مرحله در وبایبورت
ایله طرابزون اووه سی اوچ مرحله در صلوة جمعه اداسی انده اولنور جامعی واوچ دورت
حمامی واردر وبر جانبنده بر تل اوزرنده بر قلعه سی واردر هواسی باردر زروع وحبوبی
غایت چوق اولور ونهر جوی روح دخی نهر چوراق بو بلده نك وسطندن کچر وقلعه سنك
جانب شرقیسنده جانب ذیلندن روان اولور نهر عظیمدر اخشابی ایکی کونلك مسافه‌ده
جبل واردر اشجاری اندن قطع وبو نهره القا ایدرلر وشهره کلدکده هر کس نشانیله اشجارینی
بولوب اخذ ایدرلر بو نهر طرابزونه واررو بو ناحیه ارض روم پاشاسنك خاصیدر طرابزون
جنوبنده در تکمان ارض رومه غایت قریبدر شرقی شمالیسنده ایکی طاغ ما بیننده
قلعه وقصبه سی واردر دخی بر قاچ کولی واردر بیك کول ییلاسنده اولان اولوسدن
اوتلاق حقی النور قیشی ممتددر حتی اکین بتشدیکی برله قار یغر اکنلری دوشررلر
وکلجك یازدوکرلر کوانیس قلعه سی مراد خانك اوجاغیدر ارض روم پاشاسی طرفندن
صوباشی اوتورر یانندن بر کوچك نهر کچر بو ناحیه طاغلق واورمانلقدر یغموردره سی
بو ناحیه دخی طاغلق واورمانلقدر لواء قره حصار شرقی قضالری بونلردر ابو الخیر ازکوی
اوزقر اسکفر اق شار اووه سی اقکوی اولو بك ایپصدی بازار صوبی صو شهر
بهرامشاه بولمان پیر املو نام دیکر اردر چماس حیسمانه زغابه سیس اورته شبخانه
شیران قریق قیونلی حصار میلاش یعقوب بك دربندی نام دیکر پنجشنبه اوصاف
قره حصار شرقی ارض روم ایله توقات ما بیننده بر قصبه وقلعه سی واردر دخی
قره حصار شابین دیرلر قیونلو حصار توقات شرقیسنده در وسیواسدن ارض روم
یولی اوزره عسکر قوناغیله ایکی قوناقدر وسیواس ایله بونك اراسی لطیف صحرالردر
بوندن نیکسار شماله میل ایله شرقیسنده در طپراقدن تل اوزره بر کوچك قلعه سی
واردر که اکا انجق برایچه یول ایله واصل اولنور وتل مذکورك اشاغیسنده بر صعب
پیاده یولی دخی واردر شب خانه بونده شب معدنی چقار بر مقاطعه در قره حصار

شرق مستحفظلری علوفه لرینی بومقاطعه دن الورلر لواء پاسین بولوا بر واسع
صحرادر بو صحراده برسور مختصری واردر حسن قلعه سی دیرلر ارض رومدن شرقده
بعدی نصف مرحله قدر در بو قلعه بر صحراده واقع جامع واسواق قائمه سی واردر
وبرقاج ناحیه سی واردر که بونلردر قصبی کونی اینك پچكرك وبو پاسین ایكی قلعه در
برینه علیا دیرلر که قلعهٔ حسن حدودی چاق چوپان کوپرو سنه وارنجه واندن اوته
مجنكرد قلعه سی که آكا سفلی دیرلر بو سمتده کوس طاغی که پاسین وقاغزمان مابیننده در
شرقدن غربه ممتد بر جبلدر وجنوب و شرقنده قزلجه طاغی واردر مابینلرنده بر واسع
صحرادر بوكا قریب اق طاغ که بر طرفنده نهر ارس یكر پاسین صحرا سنده بیوك کول
یایلاسندن برصو اقار ونهر ارسه قاریشور وحسن قلعه سی جنوبیسنده الا طاغ که
اول طاغده مرادصویی نبع ایدر لواء مجنكرد که پاسین سفلی تعبیر ایدرلر متین قلعه سی
وار در واوچ ناحیه سی واردر که بری خراسان که بك بونده اولور بری زوین وبری
صغان بو قلعه نهر ارس کنارنده اولور لواء اسپر بو شهر ارض رومدن ایكی مرحله در
شرق وشمالده بردره ایچنده بر مقدار دوز یرده اطرافنده یوكسك طاغاری وقلعه سی
وشهری واردر ودره دن اقان نهرك ایكی طرفی باغ وباغچه در ونهر مزبور یابیوردن
اقوب اندن قره دكزه دوكیلور واسپر میوه كا نیدر وقره دكز طرفنده دوشمش
قریه لرده کفار روم ساکندر زمیلر درسنه ده میری یه التیوز قنطار شمع عسل ویردلر
وانلرك یرلری اورمانلو واغیلو چكاور یرلر اولمغله دلوجه بال چوق اولور کوهی اشجاردن
جمع ایدرلر واسپر سمتلرنده قیماغی بالله پاصدرمه ایدوب كوچك قوچیلره برقات
قیماق وبرقات بال دوشرلر یازدن قیشه قالورلر تندن طوپلماز وبال حفظ ایدوب
بوزلمز وبرلطیف بال ایله آلوده قوری قیمق اولور وبو ناحیه ده بینظیر بازلر صید اولنور
اسپری طغان بو رایه منسوبدر لواء خنوس ارض رومك جانب جنوبی شرقیسنده در
اوچ مرحله بعیددر برقاچ ناحیه سی واردر که بونلردر باچان بولانق خندرس بیك
کوللك اتكنده اولور اوصاف خنوس بونك قلعه سی خدایی صخور عظیمه در وسطنده
برچقور که هرجانبی زمیندن سرزده اولمش صخور عظیمه درارتفاعده اون ذراع
بو دیوارك اوستی هرجانب زمینی هموار درو سور خنوسده بو چقورك وسطنده برتل مرتفع
واردر وبو تلك اوزرنده بلدهٔ خنوسك برقلعهٔ حصینه سی واردر وایچنده دخی مستحفظلری
واردر وبو قلعه نك جانب شرقنده دامن تلده برنهر صغیر جاریدر بو نهر صور ایچنده جانب
جنوبده برفرجه دن یكر اول فرجه آهن شبیكه ایله مسدود جانب شمال غربیسنده
مخرج نهرا ندر خلقی اكثرا كراددر كه بسیانیان طائفه سیدر جامع واسواقی واردر کوزل
آتلری اولور بو ناحیه ده یازده یوز بیك آدمدن زیاده اولوس طائفه سی یازلار
لواء ماموروان نام دیكر ناموران خنوس شمال شرقنده برقلعه در طاغلو واورمانلو در

اندن اوته اولتی یه واریلور لواء کیغی بر کوچك شهر در ارض رومك نهایت جنوبیسنده
بر طرفی صحراده واقع وبر طرفی كوهسارده یقیندر ناحیه سی سنجاق بونده بر الق معدنی یعنی
طوپ کله سی اولور که غیری یرده بولنمز خلقی کرددر بسیان عشیرتندندر لواء قیزاوچان
بو غایت صربدر طاغلو واورمانلو یرلردر خلقی بونك دخی اكراددر كه بو دخی بسیان
عشیرتندندر بونده چوق ربیاس بتر لواء ملازكرد بو بلدهٔ صغیره نك بناسی
حجر اسوددر وعیونی واردر اشجاری اولمز اخلاطه متقارب مرادصویی ظاهرندن یكر قربنده
برغریب کوپروسی واردر ملازكرد صویك غربیسنده در ارض رومدن ایكی مرحله وملازكرد
ارض رومك جانب شرق وجنوبنده درانك مشهور ناحیه سی قنادی صاری صو برقلعهٔ
قدیمه درارمن تخنیدر سیحان طاغی بونك غربنده غایت بیوك طاغدر خلقی
سیاه اكراد بر طائفه که انلره باترك عشیرتی دیرلر الشكرد چالدران صحراسی ایله روان
مابیننده برلواء قدیمدر حالا اعتباردن ساقطدر قلعهٔ بایزید قطور شمالنده برقلعه
واءادر وسرحد عجمدر ایكی قلعه دخی بوكا تابعدر بری دیادین قلعه سی وبری خمر قلعه سی
بولوایی پهلول بك اوجاقلق طریقیله ضبط ایدر بونلر دخی طوایف اكراددن بسیان
عشیرتندن غایت شجیع طائفه لردر قزلباش بونلردن غایت خوف ایدرلر وبو بایزید اوه سنه
نهر مراد یكر ویره بنار ودورت ساعتلك مسافه دن تكرار چقار اورادن اقاركیدر بولوایه
اغری طاغی ناظردر وبو راده ابتداء صحراء چالدران واقعدر تورتوم ارض رومك
شمالنده واقعدر ایكی مرحله قدر ارض رومه بعیددر بردره نك ایچنده بربلدهٔ صغیره در
قربنده كهرجله معدنی واردر وتورتوم موقعی اولان دره نك انهاجاریه سی اقچه قلعه
ناحیه سنه نزول ایدوب بعده كورجستانه واندن بحر اسوده قاریشور واقچه قلعه
ناحیه سی ناحیهٔ تورتومك جانب شمالیسنده در وبرتل اوزره برقلعهٔ مختصر درو مستحفظلری
واردر امرود والماسی آب وهواسی وسائر میوه سی وانهاری غایت لطیفدر الجبال الا طاغ
برعظیم یایلاق وچراكاهدر وشكارلری واردر منبع مراد دورت بش یردن چشمه لردن اقار
ارغون خان مغول انده برسرای بنا ایتدر مشدر بوزجه طاغ شرقدن غربه ممتددر
جبل كوس قزلجه طاغه قریبدر وبونلردن ماعدا چاملق واورمانلق مالامالدر جبل
اكرلو ارض رومدن کورینور مرتفع وحسن قلعه سی طرفلرینه طوغرو ممتددر
الانهار نهر مراد ایكی یردن نبع ایدر بری الا طاغدن برنیچه یردن قینار نهر عظیم اولور چارسور
دیرلر بریكدی واردر که اول محلده اول صو دورت پاره اولور وبو نهرك جدامن شاه دیرلر
برمعظم طاش کوپروسی واردر التندن یكوب اوست یاننده ملازكرد صویی ایله جمع اولوب
برصو که ایكنجی مرادصویی در بیك کول یایلاقنده حاصل اولور بعده جنوبه کیدر واول
برشقه قاریشور بعده موش اووه سنده قره صو ایله جمع اولور بعده کنج وچپاقچور وپالو یی
یكر رشوانده نهر فرات ایله جمع اولور وبو نهر فرات ارض رومه قالیقلا جبالندن شوغنی

دن سندن حاصل اولوب بعده ترجان وازرنجان وكماخ وقوري چاي واكين ورشوان
سمتلرين مرور ايدوب اول محلده نهر مراد ايله جمع اولور بعده حكيم خاني قربندن مرور
واندن قرق پكد صويي كه ملاطيه طرفندن كلور نوشار معبرنده فرات ايله جمع اولور بعده
شميساط وروم قلعه وبيره جك ورقه التنده روها صويي ايله جمع اولوب بعده خابور صويي ايله
جمع اولور بو مجمعك غربنده ديرورحبه قصبه لري دوشمشدر بعده مقام علي يه وحماسه مرور ايدر
جبل حمري بو محلده قطع ايدوب بعده عانه وهيئت وحديثه يه مرور ايدر بعده سلطان
سليمان كربلاده حفر اتديكي خرق مخرجنه بعده عقرقوق خرقي مخرجنه بو خرق نهر فراتك
شرقيه سيدر بعده حله شرقيسندن كچوب بوندن صكره نهر شاهي مخرجنه ونهر روماحيه
ونهر سماوات مخرجلرينه اوغرايوب لواء جوازر طبراغنده نهر شط ايله جمع وبعده اول
ايكي نهر درياكبي بر عظيم نهر اولوب مابينلرنده نيچه جزيره لر پيدا اولور وقورنه قلعه سي قربنده
جمله جداول وشقوق بريره كلوب بعده شرقي بصره دن كچوب قلعه جديده يانده بحر
هرمزه منصب اولور عين الفرات ارض روم قربنده در اول بهارده صويندن غسل ايدن
اول سنه ده مرضدن بري اولور بحيره دشت ارزن بحيره صغيره در دوري اوچ فرسخدر
صويي عذبدر چوق بالغي چقار نباتات ومحصولات اراضيء منبتدر ومحصولاتي فراواندر وعسكر
عثمانيان قشلاسه وفايدر مضايقه اولمازو بوولايتك كاه خرمنلرين ومحصوللرين قالديره مزلر
شدت شتادن زيرا محصوللري اوچ آيده حاصل اولوب حصاده كلور اول شهور صيفده زراعت
ايدوب آخرلرنده در انبار ايتمكه محتاجلردر مسالك ومنازل ارض رومدن قارصه ارض روم
قربنده ايلجه دن منزل خانه اوچ ساعت حسن قلعه سي نام ديكر دوه بويني اوچ ساعت قره
قوه جه لر بش ساعت چوبان كوپروسي ضيا ميرش ساعت طوماطا مي نام ديكر صوغان
ييلاسي اوچ بوچق ساعت اندن قارص ايكي ساعتدر قارصدن روانه منزل زعيم اسمعيل
يدي ساعت بو منزلده قارص صوينك اوته جانبنه بر مخالف چكيدي واردر صويي شديد الجريان
ودبينده ايري طاشلر واردر منزل شحنه چكيدي بش ساعت قارص صويي چكيدر
منزل شوره كيلي دورت ساعت ارپه صويي بو منزلده جريان ايدر منزل بي كول اوچ ساعت
بونده اغر صويي الذكر طاغندن اولان قار صويدر بينظير الاباغي اولور شرب
خانه دورت ساعتدر بودوز صحرادر وعلف زاردر عياران دورت ساعت اوتي فراواندر
ابد اللر دورت ساعت نام ديكر طايلر روانك مزارعي بو محلده ايريشوب منزل كدك كوينه در
قرب رواندر ارض رومدن سيواسه اشقاله ترجان كلكيت شيراوه سي قره حصار
سيواس ارض رومدن ديار بكره كافر كويي بعيد قوناق دراقچه قلعه بر عظيم صو كچيلور
خان كيلان اوزاقدر وصعب المرور درجبال شاهقه كچيلور وبيوك صولر كچلمكه محتاجدر
پالو قربي بعيد قوناقدر كنار فرات قزلر كچيدي دورت ساعت شعاباشي اوچ ساعت ديرقيمه
بش ساعت منزل عيار چايي اوچ ساعت پير حسين ديه سي بش ساعت سلطان ديه سي كه
يوكا

يوكا خلق سيوان ديه سي دخي ديرلر ديار بكر طريق آخركه ارض رومدن
ديار بكره حيدر كولي لرك چايري اغا كولي قورد يوردي قارغه بازاري كوپري خان كيلان سماويه
نهر مراد قزل بيكار كولك بابا تكيه چايي ايلجه عيار باشي پير حسين ديه سي قطربيل ديار بكر
ديكر ارض رومدن ديار بكره نردبانلو ماملخاتون ماماخاتون قيونلو ملكي عز الدين قريدر ايكي
اخور واورته سنده مسجدي وطشره سنده حمامي صكره محمد پاشا ترميم اتدردي ترجان
كشيش خاني قريه چمن ازرنجان يولي سهيل وجبل كماخ بو منزلده فرات صويي كناريله
كيديلور اوچروم يرلردر بوغرت كولي نام ديكر خوغيس يولي صعبدر خوستوخاني يولي صعبدر
قره جه طاغ ديمكله مشهور اولان طاغ وخوستو بوغازي كچيلور چمشكزك پرتك مراد
صويي عبور اولنور خرپرت خابوسه قريه سي يولك نصفي صعب نصفي دوزدر باش خان
اورته خان سربتن شليله ديار بكر ارض رومدن ازرنجانه ايلجه كه توابع ترجاندندر
اوچ ساعت خان لوچ كدبادك لوده در ازرنجان ازرنجاندن سيواسه خواجه احمد
ازرنجيك اوچ ساعت سور زاده رباط خواجه احمد سيواس رومدن تبريزه ملاذكرد التي
ساعت ارجيش سكز ساعت بند ماهي سكز ساعت نوشهر اوچ ساعت سكمان
ابادبش ساعت فرسنك التي ساعت خوي اون ايكي ساعت مرند صو قيان تبريز
احوال ملوك وحكام فرس وارمن وورومدن صكره اهل اسلام ظهور ايلدكده خلفا
زماننده ابتدا فتح ايدن صلح ايله غياض بن غنم حضرتلري در بعده عباسيه دولتي ضعيف
اولدقده ملوك متغلبه تصرف ايتمشلر وانلردن سلطنت ايله معروف ارض رومده دولت
سلجقيه دركه سنه بشيوز اللي التيده ظهور ايلدي وسنه بشيوز اللي طقوزده كورجي
ايله عظيم جنك ايدوب كندي واعياني اسير اولمشدر ايمدي چونكه همشيره سي
شاه بانوان خاتون كه منكوحه سليمان بن ابراهيم بن سليمان ايدي كه صاحب اخلاط
وشاه ارمن ديمكله معروفدر كورجيلره عظيم هديه لر كوندروب اميرسليقي تخليص ايلدي
بعده محمد بن اميرسليق والي ارض روم اولدي اندن صكره دخي ركن الدين سليمان سلجوقي
سنجر ولايت ارض رومي ضبط ايدوب سنه بشيوز طقسان سكزده ملكشاه سليمان
مذكور جنك ايدوب كورجيان منهزم اولدقده كاخته كلوب حبس اولنوب ملك
محمددن صكره چاقدشر نام كمسنه حاكم ارض روم اولوب بعده سنه بشيوز طقسان سكزده
فروع سلجوقيه دن دولت منكوجيه ازرنجانده وكماخده ظهور ايلدي دخي بونلردن
سلطان الب ارسلان منكوج غازي يه بوولايتي ويرمشدر بعده فخر الدين بهرامشاه
بن داود بن منكوجيه بعده اوغلي ملك داود يرينه كچدي والحاصل صكره يدي يوز يكرمي
سكزده دولت بني چوبان ظهور ايلدي وانلردن تيمور طاش مشهور اولدي كه دولت
جنكيزيه دن ابو سعيد طرفنه ضبط ايتدردي ابو سعيد فوت اولدقده تيمور طاش اوغلو
شيخ حسن ارض رومده والي اولدبكه اول وقت يدي يوز اوتوز سكزده ايدي اخرلري ملك

اشرف برظالم وجبارکمسه ایدی دخی عصرنده برصالح کمسنه که اسمی قاضی محی الدین
بردعیدربونك ظلمندن خانی بك خانه فرار ایتمکله ومذکور خان حمایت ایتمکله ملك اشرف
عظیم عسکرایله اوزرینه واروب نقل ایدرلرکه تبریزه واصل اولدقده طرف حقدن برشدیله
ظلمات وریح عاصف ظهور ایلدیکه جمله عسکری وآتلری برینه دوقشدردی
ملك اشرف بوزلدقده اوزرینه هجوم ایدوب قتل ایلمشدر بعده سنه سکزیوزطقوزده
اق قیونلی که انلربایندریه ظهور ایلدی دیو ولایته استیلا ایتمشلردر وانلردن عثمان تیمور
منتهی اولمغله بلادرومه والی نصب ایتمشدر صکره اسکندر بن قرا یوسف قتل
ایتدکده اوغلی یعقوب ارض رومده حاکم قالدی بعده آل عثماندن سلطان
سلیم شاه اسمعیل ایله جنك ایتدکده مظفر اولدی وبوسمتلری فتح ایتمشدر ایالت
طرابزون طرابزون وباتوم سنجاقلری برکیدیریلوب بکلربکیلك اولمشدر سنجاقلری
طرابزون کونیه باتوم درتیوزاللی دورت قلجدر واللی التی زعامت واوچیوزطقسان سکزی
تذکره لو وتذکره سز تیمار درکوینه دن غیری قانون اوزره جبه لولر ایله یدی یوز عسکر
اولوروا اون دورت قلعه سی واردر بوایالت بش التی منزل طولی واوچ منزل عرضی عظیم
طاغلر وصعب وسنکستاندرا کثری دریاکنارنده واقعدر وبی پایان اورمانلرینه فرضا
بعض جاده یوللرنده ممکن اولان یرلرده ایکی طاغ دره سی بیان اصمه سی جبوقلریله
بنداولمش کوپرولر ایله وصل اولنمش نیجه منار قدری یوکسك طاغلرده نزول
وصعود اولنور ارض روم سمتلری دخی کوهستان وارض روم حدودنه وارنجه اکثر
یوقشدر وقضالری بونلردر اتنه قبا یرغول اقچه قلعه ارخوه اوف پلاطنه تیره بولی
رهوی ریزه سورمنه طورل کره سین کشاب کورتون کونیه ماچقه مایر میاوری یوه بولی
نام دیکر کورله ولچه اوصاف طرابزون بوولایت غایت کوزل ومیوه کانی یرلردر جوز وفندق
والماوا کده وطاغ یمشلرینك انواعی ایله مالامالدر وبوایالتك باش شهری طرابزوندر
قره دکزك زاویه شرقیه سنه قریب برشهر وحصاردر اکثر سکانی لزکی قومیدرکه خلق
انلره لازدیرلر وجبال لزکی طرابزونك شرق وجنوب طرفنده اولوب بوجبل طاغستان
دیدکلری تاباب الابوابه متصل جبال قیتق وجبال السن وجبال البرز وبوطاغلر کورجستانی
تجاوز ایدوب دجله وفرات کنارلرینه اولاشور وبونده امم کثیره واردر مکر پل کورجی ابازه
چرکس ولاز ومسلم وکافر مسلمی شافعی نهایت طرابزونه قریب اولانه لازدیرلر وطرابزونك
جانب غرب وجنوبی جبال چپنی دیرلر بونده اتراك طائفه سی ساکن اولورلر طائفه سیله
مشترکدر لسانلری ترك وعجم وشاه عجمی معبود اعتقاد ایدوب روافضه دندر طرابزون
سوری متین ومحکم بربلده درسنخوم بونك شرق وشمالنه دوشر ابوالفتح سلطان محمد خان
سنه سکزیوزالتمش بشده فتح ایلدکده قزل احمد بك قاچوب اوزون حسن یانه کتدکده
تاریخ مزبورده قسطمونی وطرابزون وسینوب فتح وضبط اولندی وکورجستانه غزا اولندی

طربزونك

طربزونك ایکی سوری وقلعه مثینه سی واردر بریسنه اشاغی حصار وبریسنه اورته
حصار وقلعه سنه قله تسمیه ایدرلر قله دیدکلری قلعه متیندر ایچنده صلوة جمعه جامعی
واردر وبوقلعه نك حفظه سی واردر وحائط شمالیسنده اورته حصاره مفتوح بوقپوسی واردر
بوقلعه نك خارج طربرونه مفتوح بابی یوقدر وقلعه نك جانب جنوبیسنده برباب صغیری
واردر لکن مقفلدر وقت حاجتده فتح اولنور واورته حصار دیدکلری سور برطولانی دورت
قپوسی واردر اول حائط شرقیسنده اورته حصاره مفتوح اولان قپوسی قربنده درکه بوکا
یکی جمعه دیرلر ثانی حائط شرقیسنك نهایتنده درباب دباغ خانه که خارجنده دباغ خانه سی
واردر وبوبابك اوکنده برنهر صغیر واردر وادی عظیمدن جریان ایدر وانده برجسر
عظیم اوزرندن مرور اولنور باب نهایت حائط غربیسنده بوکا باب زندان دیرلر دخی
طرابزونك محبسی بوباب اوزره در وخارجنده بروادی عظیمدن برنهر صغیر جریان ایدر
کذلك کارکیر ایله مبنی اوچ ذراع ایری اخشاب ایله برقنطره اوزره باب زغنوسه مرور اولنور که
بوقنطره سور آتی الذکر داخلنده محتویدر رابع حائط شمالیسنده اشاغی حصاره
مفتوحدر بوکا باب اشاغی حصار دیرلر وبو اورته حصار قبل الفتح نصارا یدنده کنیسه اولوب
بعد الفتح سلطان محمد جامع اتمشدر وبوجامعه متصل حجرات ایله برمدرسه که سلطان
محمدك آثاریدر واورته حصارده ایکی حمام واردر بریسی کافر بناسیدر واشاغی حصار
دیدکلری سور مربع الشکلدر وحائط شمالیسنك بعض مواضعی بحره متصلدر وبوسورك
دخی دورت قپوسی واردر بری باب زغنوس سمتنه بری سوتخاندر بونك خارجنده لب دریاده
محلات نصارا برمحله در بریسی باب مولوزکه بوباب بحره مفتوحدر رابع باب موخانه درکه
شمع عسل ایشلنور وطرابزونك خارج سورنده جانب شمالیسی اولان بحردن غیری جوانب
ثلاثه طرابزونك ربض عظیمی واردر ور یاض وبساتینی جوانب ثلاثه سنده اولان ربضنده در
غربی ربضنده دورت جامع وجانب شرقیسنده ایکی جامع غربیسنده اولان دورت
جامعدن اول جامع خاتونیه درکه سلطان سلیم خان والده سی انده فوت اولمغین سورك
جانب غربیسنده خارج باب زغنوسده دفن اولنوب مشهدی قربنده برجامع کزین بنا
اولنمشدر وبرمدرسه ودارالضیافه وبرمطبخ وبرفرون ومسافرین ایچون اصطبل وفقرا
وطلبه علومه بعد الفجر وبعد الظهر طعام معینلری واردر وصبیان ایچون برمکتب
وانلره طعام ووظیفه ایتدرمشدر ایکنجی جامع سلیمان بکدر بوجامعده برمیدان واردرکه
آقاقبق میدانی دیرلر اوچنجی جامع ایاصوفیه در ساحل بحره اوزره ابنیه کافریه برکنیسه
ایدی رخامدن عظیم ستونلری وحوالیسی اشجار زیتون ایله مزیندر رابع جامع ارطوغدی
بکدر اصلی کنیسه ایدی دخی غیری جامعلری واردر وبوشهرك انواع اثمار واصناف
عناب وکراس وامرودی وبك امرودی وکلابی امرودی وسینوب الماسی واعنابندن
دلکواوزومی وبادنجان انجیری وپینطیر رمان وتوریج وجمله سیاه کراسه شبیه برمیوه سی

اولورکه طربزونه مخصوص صد دقره بشلردر غایت لذیذدر وطربزون بحرنده اسماك صیدی
اولنور مرله بالغی ومزکیر بالغی وقلقان بالغی وطرابزون بحرنده ایام خمسینده برخرده ماهی
صید اولنورکه خلق طرابزون خمسین لفظی تغییریله آکا خابسی بالغی دیرلرکه ظرفا استهزا
ایدرلر زیرا ایام خمسینده بوخرده ماهینك صیادلری سفن صغار ایله بونی صید اتدکده خلقه
اعلام ایچون برنفیر نفخ ایدرلرکه صداسی ایکی اوچ فرسخ مسافه یه واصل اولور بو نفیرك
صداسنی ایشیدنلرك اولوسی دریسنه بنوب خابسی بالغی چقمش دیوکیدرلرمع هذا
بوخرده ماهی عسیر الهضم ثقیل در و برجنس ماهی کش دخی ثقیلدر ایام شتاده بوخرده
ماهینك رایحهٔ کریههسی واردر منازل و بیوتده انسانك آرامی قالمز بر مردار بالقدرکه سینی
قره دکز کنارنده برکوچك سورسز بلده در برجامع واسواق وحدایق و باغستانی فراواندر
صامصون ایله طرابزون اراسنه دوشر بوندن دورت مرحله غربیه وطرابزون اوج مرحله
شرقیه بونك برطاغ اوزره قلعهسی خرابدر دریایه مشرفدر و حالا بوشهرده دریا ساحلنده
برکوچکزده عقیق طاشی چقارکه یمنی طاشنه بکزردخی غیری طاشلر چقار عین الهر
کبی واکا بکزر ریزه طرابزون ایله کونیه اراسنده در حصاری واری واردریالی یه
مشرف اعلا کوملکلك بزی اولور ریزه بزی مشهوردر بشکش کتورلر و بوریزه دوزیرده
واقع اولمشدر چارشوسی ایچنده برایرماغی اقار لواء کونیه بولوا کورجستان سنورنده
واقع اولمشدر دریا کنارنده برقلعه وقصبه در قضالری بونلردر آتنه ارخه وی
سومله ویحه حدودنده کورل ومکربل طائفه لری واردر چوراق صویی اندن اقار دریایه
دوکیلور بوناحیه ده انواع اثمار چوق در لواء باتوم بولوا کورل قربنده واقعدر الجبال جبل
بیلا مسجدی طرابزون ایله بایبورد اراسنده میاه خوشکوار او زرنده قارا کسك اولمز بونده
اسکی قارلر ایچنده برنوع خرده و سفید حیوان واردر جماد اراسنده حرکتی امعان ایله حس
اولنور برنوع دود اولور مص ابتسه لر ایچنده ماند آب زلال ذوق اولنور بوجبلده قدیمی
برمسجد اولمغله بیلا مسجدی دیرلر جبل خوش اوغلان طرابزونك قبله طرفنده ایکی
فرسخ یرده در خرده و بیوك بری برینه پیوسته جبال اولوب دامننده کی نهره خوش
اوغلان نام کمسنه بر رباط احداث اتمکله جبل و نهر آکا منسوب اولدی طرابزونلی بوطاغه
اغاج باشی دیرلر طولی اللی فرسخدر طرابزوندن بایبورده کیدن شارع اعظمك بوجبل
وسطنده دربرقپوسی داردرکه اندن غیری یردن کچلمز و قپویی محافظه ایچون میریدن بعض
قرار عایاسی معیندر طرابزوندن چقان مشهر حا کمنك کاغدین الوب انلره کوستر مینجه
کچورمزلر الانهار نهر خوش اوغلان اغاج باشی طاغندن کلور طرابزوندن کچر دریایه
قاریشور دخی نهر سورمنه و نهر اوف و نهر ریزه و نهر اتنه که آکا صوق صود یرلر بو ایرمقلر مذکور
قصبه لر قربنده بحره قاریشر و نهر فاش دخی بیوك صودر فاش قربنده بحره قاریشر جمله بو صولر
کورجی طاغندن کلور احوال ملوك و حکام بو ایالت فرس و رومدن صکره و بعض طوایف

اسلامیه دن

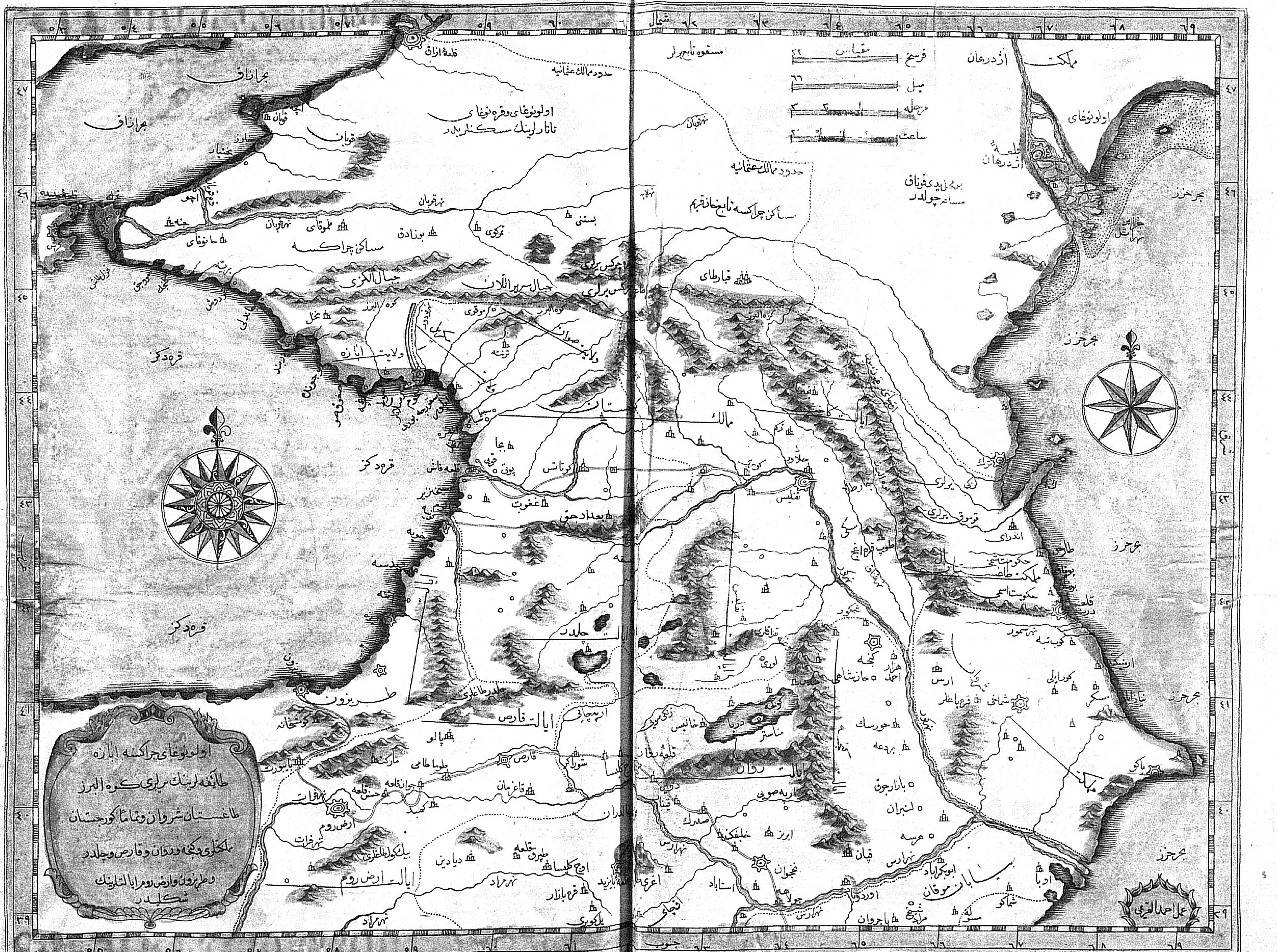
اولونوغای چراکسه ابازه
طائفه لرینك یرلری كوه البرز
طاغستان شروان وتماما گورجستان
ممالكلری وگنجه وروان وقارص وچلدر
وطربزون وارض روم ایالتلرینك
شكلیدر
مقیاس
فرسخ
میل
مرحله
ساعت
عمل احمد القریمی

اسلامیه‌دن صکره ابو الفتح سلطان محمد خان ثانی فتح ایلدی وحاکمی قزل احمد بك قاچوب
اوزون حسن یانه واردی رتذییل الطابع چون بو کتاب نادر العصرك فرق برنجی فصلی اقالیم
عرفیه‌دن ارمینیه اقلیمی بیانه شروع برله وان ایالتی تحریرنده خطامه رسیده اولدی وصاحب
تألیفك تعهدینه موافق بقیهٔ اقالیمك بیانینی حاوی اوراقه ظفر میسر اولمدی فصل مزبورده
مبحوث عنه اولان ارمینیه اقلیمی شرح وبیاننده روایات ودرایات جملهٔ فضلایه مطابقت
واتباعنده نوعا خواطر اصحاب عرفانه رعایت بولنمو رمأمول وملاحظه سله علی الاطلاق
ارمینیه‌دن معدود ایالت ارض روم بلادی فصل مرقومده ایراد وایالت وان بلادی
عقیبنده ثبت سلك سطور قلندی وایالت طرابزون دخی اراضیٔ ارزن الروم ایله بعض
جهتدن اتصال اوزره اولدوغندن غیری ذکر سبقت ایدن ممالك کرجستانه دخی
مناسبتی اولوب بعض محللری اندن مفرز و منفصل کورنمکله ارباب فنه کون بو جمله‌یی
برشکلده رسم تصویر بر مجلسده ایراد وارائت سهل الحصول اولمق ایچون ایالت مرقومه
دخی ارزن الروم عقیبنده تحریر اولندی وایکیسنك احوالنی بیاننده بکر بن بهرام الدمشقینك
عبارتی بعینه نقل بالمسطر قلندی بعد ذلك کاتب جهان نما فصولی ترتیبنه رعایت اولنوب
فرق ایکنجی فصل اولمق اوزره اقالیم عرفیه‌دن لسان یونان ولاتنده مزوپوتامیا دینمکله
معروف اقلیم جزیره بیانه شروع اولندی فصل ٤٢ در بیان اقلیم الجزیرة
بین الفرات والدجله بو اقلیمی نهر فرات ونهر دجله احاطه ایدوب محل غیر محاط از مسافه قالمغله
جزیره تسمیه ایتمشلر وحالا بو جزیره‌ده اوچ ایالت واقعدر بری رقه بری موصل بری دیاربکر
دخی غیری ایالتلردن بعض یرلر انلره تابعدر بو جزیره‌نك حضرت نوح علیه السلامدن صکره
باش تختی نینوی شهریدر که حالا آکا موصل دیرلر الحدود بلادر ومدن که شمال وغرب وجنوب
محیطدر اول سمتلرده فرات اوزره ملاطیه وشمیساط وقلعة الروم وغرب سهل جنوب بیره
وجنوب بالیس ورقه ورحبه وهیت وانبارده ممتد اولور وانبارده فرات تحدید جزیره‌دن
قالور صکره حد جزیره انباردن تکریته منعطف اولوب جزیرهٔ ابن عمر وآمدی
حد ایدر بو تقدیر اوزره بعضی ارمینیه و بعض روم جزیره‌نك غربیسی اولور وبعضی شام
وبعض بادیه جزیره‌نك جنوبیسی وعراق عرب جزیره‌نك شرقیسی ودخی بعض ارمینیه
جزیره‌نك شمالیسی اولور وبو جزیره دیار ربیعه‌یه ودیار مضره وبعضی دیار بکره
مشتملدر دیاربکر نسب ابی بکر بن وایل ودیار ربیعه باباسنه منسوبدر عثمانلو سنجاقلریدر
وماعداسی عربه مخصوصدر که بنی نزار بن معد بن عدنان ودیار مضر نسبی مضر بن
نزار بن معد بن عدنان که ایکسی ربیعه‌نك قرنداشلریدر ومضرك لقبی مضر الحمر
وقرنداشنه ربیعة الفرس دیرلر سبب لقب بونلره میراث قسمت اولدقده مضره آلتون
ویرمشلردر ربیعه‌یه قصراقلر ویرمشلر وبو جمله جزیره‌یی حضرت عمر رضی الله عنه
زماننده عیاض بن غنم فتح ایتمشدر وبو جزیره‌نك نیجه‌سی امراء اکراد واعراب مختلفه‌یه

محصوره صدر و ماعدا سی عثمانلو سنجاقلریدر ایالت موصل الحدود شرقاً
کردستاندن شهرزور جنوب سواد عراق شمالاً دیاربکر غرباً ایالت رقه التقسیم
التی سنجاقدر موصل پاشا سنجاغی اسکی موصل باجوانلو تکریت هرویانه قره داسنی
بوداسنی یزیدیدر اوصاف موصل بو شهر جزیره نك قاعده سیدر دوز باروسی بیك آدیم
دجله اوزرینه در و دجله نك جانب غربیسنده در و جانب شرقیده موصلك مقابلی
مدینهٔ نینوی در که ملوك آثوردن نینوی بن بالوس سنه بیك یتمش اوچ طوفاندن
صکره بنا ایتدرمشدر دوری التمش میلدر و حالا موصل خندقی عمیق و حوالیسی
بساتین و فصل ربیعده هواسی خوبدر ایام صیفده حری شدیددر و ابنیه سی حجرهٔ حصیبه‌در
فصل الخریف کثیر الحما در وشتاسی شدید و ابنیه سی حسنه و قصوری طرف
دجله ده در و جرجیس النبی علیه السلام مشهدی نفس مدینهٔ موصلده در جرجیس
پیغمبر حضرتلری رمله شهرنده مقیم ایدی موصل شهرینك پادشاهی بر کافر جبار افلون
آدلو بر صنمه طاپوب خلقی آکا عبادت ایچون دعوت اتدردی مخالفت ایدنلری قتل اتدردی
اول اثناده جرجیس آکا ارسال اولنوب و آکا چوق معجزه‌لر کوستروب و دائما حضرت
جرجیسه سیاستلر و عذاب ایرشدرردی دیرلرکه یدی سنه متصل انواع محنته مبتلا
اولدیغده یتمش کره قتل اولنمشدر و هر برنده فی الحال حیات بولمشدر صکره غضب الهی
ایله بر سبحانی مشتمل عذاب کلوب کفره یی قتل و هلاك ایلدی و حالا مزاری رمله
قربنده در و بو شهره دجله دن کاریزلر ایله صو اجرا ایدرلر و آب دجله اوزرینه نواعیر نصب
ایدرلر و وسط دجله ده سفینه لر اوزره طواحین نصب ایدرلر که دجله بو طواحینی
ادار ایدر و موصلك جنوبنده مدینهٔ آثور قربنده نهر آب اصغر دجله یه منصب
اولور حالا خرابدر توراتده مذکوردر قدس شریفی خراب ایدن ملوك آثوردر و موصلك
ایکی سوری واردر بعضی خرابدر و بر قلعه سی واردر مدینهٔ نینوی اول بلده در که آنده
یونس علیه السلام سنه بیوز قرق طقوزده حضرت سلیمان وفاتندن صکره
حضرت الله سبحانه و تعالی نینوی بلده سنه یونسی ارسال ایتدی پادشاهی و شهرك
خلقنی طریق خدایه دعوت اتدکده اول قوم ضلالت مصر اولدقده حضرت
یونس علیه السلام اوچ کونه دك ایمانه کلمزسکز سزه عذاب حق کلمك محققدر
دیو اخبار ایدوب و بی اذن شهردن دونوب جدا اولدی والحاصل حق طرفندن
قره بلوتلر چقوب شهری قپلایوب اول حال حیرت مآلده خلق حضرت یونسی آرایوب
بولمغین بربریله حلاللشوب و جان و دلدن توبه و ایمان ایله جناب حقه تضرع و دعا
و توبه ایدوب اول علامت دفع و رفع اولوب و نجات کونی که یوم عاشورا ماه محرمدن
جمعه کوننده ایدی و قچن یونس علیه السلام شهردن جدا اولوب غضبله کیدوب
بحر روم کنارنده بر یوکا و کمی یه سوار اولدقده چالقنوب یورمدوکندن کمیلر ایچمزده

قاچقون

قاچقون واردر دیو قرعه اتدقلرنده اوچ دفعه ده دخی قرعه یونس علیه السلام اوزرینه
دوشمکله یونس علیه السلام حضرتنی دریایه اتدیلر امر حق ایله بر بیوك بالق یودوب
و بالق سفینه یانجه بله کیدوب سفینه خلقی دریادن قره یه چقدقلرنده بالق دخی
یونس علیه السلامی قرندن چقاردی و شدت حرارت بطن حوتده طفل مولود کبی
بدنی مهرا اولدی و حرکتی ضعیف اولمغین اوستنه سکك اوشمسون دیو لطف حق ایله تره
قبق چقوب و جبرائیل علیه السلام کلوب بدننی صغادقده کشف بصر و نبات لحیه و غیری
اولوب بعده یونس علیه السلام قدسه کلوب بعده جلجولیه نام قریه ده حضرت موسی
علیه السلامك وفاتندن صکره سکز یوز اون بشده وفات ایتدیلر والحاصل موصل خلقی اصحاب
خیر و معاشرت و ارباب ظرافتدرلر و نینوی قربنده بر قریه که انده واقع تربه حضرت یونس
علیه السلامك مزاریدر دیو اول سمتك خلقی زعم ایدرلر و موصلك اعلا بوغاصیسی اولور
صلغده باقرا ونیسنی ایو ایدرلردی و موصلك قرشوسنده شط کنارنده نفط چشمه سی
واردر خارج بلده دن بغداد سمتنده قپوقریب بر محلده قیر قینار بر میدان مقداری محلدر
زفت یالوب طورر بو زفتی کمیلره و حماماره استعمال ایدرلر و موصلك سیاه بزی غایت
لطیفدر و بو شهرده بر جامع واردر که محرابی غایت مصنع و سنك تراشیده بر واجب السیردر
و موصل خلقنك اکثری دورت لسان بیلورلر عربی و فارسی و ترکی و کردی و موصلدن
بر مرحله جنوبه دجله کنارینه قریب بیابانده بر کرمابه واردر که اوزرنده کارکیر قبه سی واردر انجق
بر حوضدر نردبانله نزول اولنور و اندن لون فیروزه بر نوع صافی چقار طعمی و رایحه سی خوبدر و
موصل شرقیسنده بر عین واردر که آکا رأس الساعوره دیرلر بو عین ایچنده واو نیل
حاصل اولور قرغه چامی بر منزل که امام علی حمامی طبراق قلعه ما بیننده واقعدر تل النوبه
موصلك شرقنده اول تلدرکه قوم یونس علیه السلام عذابی عیانا کوردکلرنده بو تل اوزره
چقوب مجتمع اولوب دعا و توبه ایتدیلر الله تعالی عذابی دفع ایتدی بو تلده بر مشهد واردر
ناس هر لیلهٔ جمعه ده بو مشهدی زیارت ایدوب و نذور ایدرلر عقر الحمیدیه اعمال
موصلدندر و حمدیه اکراددن بر طائفه در که بو محلده اولورلر شوش اعمال موصلدندر
مشرقیٔ دجله ده جبالده قلعهٔ مشهوره در که حب رمان شوشی بوکا منسوبدر حکار اعمال
موصلدندر فوق موصلده جبل یاننده بر ناحیه و بلده در حدیثه موصلده دجله کنارنده
بر بلده در که دجله نك جانب شرقیسنده نهر زاب اعلی قربنده در موصلدن اون
دورت فرسخدر لواء تکریت مدن جزیره نك آخریدر غربیٔ دجله اوزرنده در موصلدن
التی مرحله در و نهر اسحاق جنوبی و شرقیٔ تکریتده در بو نهری عهد متوکل خلیفه ده
صاحب شرطه سی اسحاق بن ابراهیم حفر ایتدی بو شهر سواد عراقك اول حدیدر و شرق
نهر و جبل تکریت قربنده در که سواد سامرایی بغداده وارنجه سقی ایدر و قلعهٔ تکریتی
شاپور بن اردشیر بابك بنا اتدی حالا خرابدر و بونك یرنده نفط منبعی واردر نهر اسحاقده

اغاچلق اندن ابتدا ایدر حالا خرابدر سن اعلای تکریتده دجله کنارنده عامره در ونهر زاب
اصغر مدینه‌سن یاننده دجله یه قاریشور حدیثه‌دن اون فرسخدر بلد دیار ربیعه‌دندر
غربیٔ دجله اوزره دروبلددن موصله التی فرسخدر وبو کا رباط وبلد الخطیب
دخی دیرلر یونس بن متی علیه السلام بونده اولوردی برقعید سوری واسواقی واردر موصلدن
اون یدی فرسخدر حضر اول بریه ده تکریت مقابله سنده در خرابدر تل اعفر اشجار
کثیره سی واردر سنجار ایله موصل ماییننده بلددن التی فرسخدر کفرتوثا دیار ربیعه‌دندر
اشجار وانهار وزمینی هموار برقصبه‌در دارادن اون بش فرسخدر قزلجه خان موصل سمتنده
کنار دجله ده موصل ایله بونك اراسنده طیراق قلعه سی واردر خرابدر بوازیج تکریت واربیل
بیننده برمدینهٔ مشهوره‌در قلعهٔ عجور سشطك کنار غربیسیله بردیه جك اوزره خرابدر
مقابلنده آب خابور سشطه قاریشور لوا ءباجوانلو کرکوك قربنده خلقنه باجلان عشیرتی دیرلر
کوچر اولو کرداولوسیدر بعض مزارعی اکوب بچرلر خرمن وقتنده محصوللرینی قالدیروب
قیولره وضع ایدرلر لازم اولدقجه الوب اوبالرینه کتورورلر بونلرك یورتلری بین الزابین
مزرعلری قره جه طاغ دامنلرنده اولور بانه موصل خلافنده بعض عشایر اکراد برلوادر
هر ورموصل شمالنده برحصن منیعدر موصلدن اوتوز فرسخ وعمادیه‌دن اوچ فرسخ حکاری
بلادندن براوادر مسالك ومنازل موصلدن تازه خرمایه وارنجه خرقل ایکی ساعت
کربیل اوچ ساعت ماءزاب در جانب بغداد دورت ساعت بند شمامك اوچ ساعت برداود
ایکی ساعت اینجه صو دورت ساعت جسر التون صویی ایکی ساعت بویولده ایکی صو
دخی کچلور کوك دیه ایکی ساعت خاصه صویی باشی ایکی ساعت بوخاصه صویی غایت کوزلدر
قلعهٔ کرکوك ایکی ساعت بویللرنده خیال خرقلر وبطاقلر وطاشلق وار در منزل داقوق اوچ
ساعت توز خرما اوچ ساعتدر موصلدن شهرزوره جلادخانی اوچ ساعت قریهٔ قوش
دورت ساعت مارز صویی اوچ ساعت نهر زاب ایکی ساعت شمامك اوچ ساعت برداود ایکی
ساعت چقور بستان صویی تابع اولکهٔ خان زاده خاتون بش ساعت چای شلفه دره سی بش
ساعت کومسی دورت ساعت قریهٔ مره بك دورت ساعت سپر باریك اوچ ساعت
التون صویی بش ساعت بوغاز برساعت قریهٔ اغاچلر نام دیکر القاص تابع کرکوك اوچ
ساعت قینارجه درقرب دربند پاشا نام دیکر قریهٔ بازیان وعلی شاه بطا قلقدر دورت
ساعت طاسان اده سی نام دیکر خان دپه سی بش ساعت سرچنار برکوزل یردر اوچ
ساعت راضیان ایکی ساعت هبان نام دیکر بنجین دورت ساعت چاغان کوبرهبان دخی
دیرلر اوچ ساعت سید صادق التی ساعت چاغان صویی دورت ساعت شهرزور
احوال ملوك وحکام جزیره ابتدا ظهور ایدن دولت طوفاندنصکره سنه طقوزیوز
سکسن بشده ملوك اثور ظهور ایلدی وابتدا املاك بالوس التمش ایکی سنه پادشاه اولدی
بعده اوغلی نینوی اللی ایکی سنه پادشاه اولدی ونینوی شهرینی بنا ایلدی بعده عورتی
سامرا

سامرا قرق ایکی سنه پادشاه اولدی وشهر سرمن رأی بنا ایتدی بعده اوغلی رامش بعده
اریبس بعده ارالیوس بو پادشاه خلقی جواهر کیمکه وسفر صنعتنی اوکرتمشدر والحاصل
الك آخرلری قولیوس بو پادشاه غایت ایله جبان وجرئتسز اولمغین کیانیان طرفلرندن
قوم بلوخ نینوی شهرینی محاصره ایتمکله خوفندن طشره چقوب مقابل اولمغه قادر
اولمیوب آخرکار کندویی وخزینه سنی آتشه یاقدی وقوم بلوخ ضبط اتدی بعده بنی
اسرائیل اوزرینه سفر ایتدی وانلردن هرسنه خراج المغه باشلدی بعده اشکانیانلر
طرفلرندن ضبط اولندی بعده اشقانیانلر طرفلرندن ضبط اولندی بعده ساسانیلر
یعنی اکاسره طرفلرندن ضبط اولندی بعده دولت اسلامیه ظهور ایتدکده حضرت عمر
زماننده هجرتك اون سکزنده عیاض بن غنم موصل شهرینی فتح اتمشدر بعده آل عباس
ضبط اتمشلردر بعده سنه اوچیوز یکرمی اوچده دولت آل حمدان موصلده ظهور ایلدی
وابتدا ظهور ایدن عبدالله بن حمدان بعده دولت بنی عقیل ظهور ایلدی بونلر بحرینده
اولورلردی بنو تغلب بونلره غالب اولمغله اول سمتلردن قاچوردیلر وجزیره یه کلدیلر
وکیدرك موصله استیلا ایلدیلر اولوقت هجرتك اوچیوز سکسنی ایدی ابتدالری ابوالرواد
بعده سلجوقیه‌دن دولت بنی اقسنقر اتابك موصلدن ظهور ایلدی وکندی طرفلرندن بنه
بنی عقیل ضبط ایدرلردی بعده سنه دورتیوز سکسان التیده سلجوقیه‌دن تتش موصل
حاکمی ابراهیم قتل اولندقده دولتلری بالکلیه منقطع اولمشدر بعده سنه التیوز اوتوزده محمود
بن عزالدین وفات ایتمکله دولت اتابك منقطع اولدی ویرینه بدرالدین لؤلؤ هلاکویه
استناد ایتمکله موصلی ضبط ایتمشدر بعده سنه التیوز اللی طقوزده ایلبیه شعبه‌سندن بری
جزیره‌یی ضبط ایتمشلر بعده اق قیونلو طرفلرندن ضبط اولندی واول عصرلرده تیمور
ظهور ایلدی لکن تیمورن التجا اتملریله انلره مقر ایلدی بعده آل عثماندن سلطان سلیم مصر
سمتنه توجه ایتدککده فتح اولندی ایالت دیار بکرده ایالت طرفین نهر دجله‌ده واقعدر
قبائل عربدن بکر بن وائل بن قاسط طرف فرسدن بوسمتی ضبط اتمکله بو اسمله مسمی
اولدی الحدود شرقده ایالت وان شمالنده ارض روم غربده سیواس جنوبده رقه وموصل
تقسیم اون طقوز سنجاقدر وبش حکومتدر سنجاقلرینك سکزی اکراد بکلرینك
اوجاقلغیدر عزل ونصب قبول اتمزلر عثمانلو سنجاقلری بونلردر ارغنی اقچه قلعه آمد
چمشکزك حصن کیف خابور خربوت سعرت سنجار سیورك مفارقین
مازکرد نصیبین اما اوجاقلق اولان سنجاقلر اتاق پرتك ترجیل چباقچور چرمیك
صاغمان قولب مهرانی وحکومتلر دخی بونلردر اکیل پالو جزره خزو کنج
بو ایالت عسکری یدی بیك اوتوز قلجدر قرق ایکی زعامت والتیوز سکسن سکز
تذکره لو وتذکره سز تیماردر اکراد بکلرندن ماعدا جبه‌لولریله بیك سکزیوز
عسکردر لواء آمد آمد پاشا سنجاغیدر وشیوز اقچه مولویتدر وقضاری بونلردر جونکش

جونکش صاو رطلب ماردین مغازکیرد نام دیکر مازکیرماکیرمیدان هینی نام دیکر هانی لو آمد
بوشهرك سور عظیمی سنك سیاهدندر وجمله بیوتی ومحلاتی داخل سورده در دورت
قپوسی واردر بریسی ماردین قپوسی بری طاغ قپوسی بری شط قپوسی بری ارض روم قپوسی
ونیچه جوامع ومدارس وحمامات وعمارت وخاناتی مشتمل برایچ قلعه‌سی واردرکه شهرك بو
بایری اوستنه دوشمشدر داخلنده سرای سلطانی وبعض بیوت ومحلات حصین قلعه در
وشهری دو زیره دوشوب نهایتنده ایچ قلعه‌سی شط ماوراسنده اولان صحرالره مشرفه در
وقلعه‌سنك اشاغیسنده شطك کنارلری قاون بستانیدرکه شط چکلدکده هرکسك معلوم
یرلری واردر واروب طاشلو وقوملو مواضعده اوجاق اوجاق قاون اکرلرکه برمقدار طاشلری
اشوب براوج کوکرجین ترسی ایله بش اون دانه قاون چکردکی ایله مخلوط ایدوب طاشله
اراسنده قومه کومرلر عجایب لذیذ اولور خلق قاون فصلنده بوستانلره چیقوب قامشدن
قولیبه‌لر ایدوب او زرینه صارمشق وچادر چکی کبی سبز وخرم کنبدلر مزین ایدوب وصو
ایچنده صغه‌لر پیدا ایدوب برنیچه ایام عیش وعشرت ایدرلر بو شهر عسکر قشلاغنه
متحملدر ونیچه دفعه ملوك وسردارلر انده قشلامشدر وآمددن جنوبه وموصل طرفنده
شطده بر طاش قنطره واردر ماردین آمددن جنوب غربیه واقعدر دیار ربیعه‌دندر قلعه‌سی
برجبل اوزره‌درکه ارضدن ذروه سنه وارنجه ایکی فرسخ برجبل نصفنه قریبدر وبو قلعه‌نك
عنوة فتحی محالدر وماردینده حیات قناله واردر وبوجبلده معدن زجاج واردر وبوقلعه‌نك
اوك ربضی عظیمدرکه بوربضنده اسواق ومدارس واردر وماردینك دوری درج مثالدر بردار
بردارك اوزرنده در وهر بردر بی النده غی دربه مشرفدر عیون مائی قلیلدر اکثر شربلری
صهاریجدندر واربکی غایت مشهوردر صادر ماردین قربنده برقصبه وحصاردر آمددن
ایکی مرحله جنوبه دوشر دجله قربندن بحر برجامعی وحمامی وبرقاج دکاکینی واردر
باغچه‌لرینك اکثر اغاچلری اجاسدر سلطان بیلاقی طاغلرینك ذیل شرقیسنده وع
اولوب طاغدن برنهر صغیر بو قصبه‌یی شق ایدوب دجله‌یه قاریشور وبرقلعهٔ خرابه‌سی
واردر حیزان کثیر الاشجاردر خصوصا شجر فندق بسیاردر جبال بیننده قلعه شاهقه‌سی
واردر مفارقین نام دیکر میافارقین دیار بکر قاعده‌سیدر احداق وبساتین
جهتندن نصیبین کبیدر سیف الدوله بن حمدانك قبری بونده‌در وموصلك بومیافارقیندن
حصن کیفا اوزره طریقی التی کونلك یولدر وماردین اوزره کیدر طریق آخر واردر سکز
کونلك شمالیسنده برجبل واردر میافارقین بوجبلك ذیلنده‌در ومیافارقیندن برآت میدانی
مسافه‌ده برنهر صغیری واردر عین حوض اسمیله مسمی برعیندن منفجر اولور میافارقینك
جانب شمالیسی بیننده‌در بساتینینی سقی ایدر حصن کیفا برشهر عظیمدرکه کنار شرقی شطده
واقعدر قلعه شهرك شمالیسنده نهر کنارنده بربلند طاشلق کوه اوزره شهر ایله قلعه
اولدوغی طاغ اراسنده جسری واردر بوشهرك کوزل اوزومی اولور اسمنه حسی اوزومی

دیرلر بو شهری امراء حصن کیفك اولی اولان مزد ماهمره یاپمشدرکه اکراد ایوبیه
سلسله‌سندن ایدی وسابقا حصن کیفه رأس الغول دیرلر بنا قلعهٔ کیفا اولمغله حصن کیفا
دیدیلر یاخود متعینان عربدن حسن نام برکمسه‌یی الهکتوروب حبس ایتمشیدی برکون
امیر مذکوره خبر صالوب بورجاده اولورکه کندویه قصراغنی ویروب امیر قلعه رجاسنه
مساعده ایدوب کندویی حبسدن اخراج ایتدکدنصکره قصراغنه برطریق ایله بنوب
میدان قلعه‌ده برمقدار تك وتازایلیوب میدان باشنه آت براغوب قلعه دیوارندن اشاغی
نهر شطه پرتاب ایدر صویه ایندکده سباحت ایله خلاص اولور بوجهتدن حسن کیفا
دیدیلر ناحیه‌لری بشری بهردی خندقی طور محلبی پسندیه وحصن کیفاده اولان
عشایر بونلردر آشتی چلکی یرلری اورمانلودر کوردلی بزرك کوردلی کوچك یرلری اورمانلودر
بونده ماضی بتر مهرانی بونلرده برنیج اولور جانکی جزیونی نام دیکر جزره یاخود بوختی عشیرتی
استورکی شقاقی ورشانی دخی یزیدی واردرکه بونلردر خندقی بهمرد یرلری طاغلیدر بونلرده
طاغ قیونی وطاغ کچیسی وبیان کدیسی وسکسار اولور دخی بونلردن غیری مجبومی نام دیکر
طورکاشکی سرهانی نام دیکر سهرانی بشیری کوزل اکنلری اولور بطمان صویی قربنده در
بوسمنده ارسلان اولور دخی عربدن محلمی طائفه‌سی اولور یرلری میشه لکدر بونده من نازل
اولور وبو سمتك اوزومی کوزل اولور لواء نصیبین بوشهر قاعدهٔ دیار ربیعه‌در شمالیسنده برجبل
کبیر واردر بوجبلدن نهر هرماس نصیبین قربندن بحر ونصیبینك غایت بساتینی چوقدر
دیرلرکه قرق بیك بستان قدر بونهر ازونده در وبوشهره بیاض کل مخصوصدر اصلا قرمزی
کل بولنمز وجبل نصیبینه اکا جبل جودی دیرلرکه سفینهٔ نوح التی آی وسکز کوندنصکره
بوطاغده مستقر اولدی عقاربی قتاله در ونصیبین غایت وخیمدر وخلقی سرددر
قریهٔ دارا بونده اسکندر دارا ایله جنك ایتمکله بو اسم ایله مسمی اولدی حالا برقریه‌در لواء
سنجار دیار ربیعه‌دندر جنوبی نصیبیندر وجبلی اخضب جبالدر وجزیره‌ده سنجاردن غیری
بلده‌ده نخیل یوقدر سنجار ایله موصلك بینی اوچ مرحله‌در سوری جبلك ذیلنده‌در وجبل سنجارك
شمالیسنده‌در بساتینی وقناة ایله جاری میاه کثیره‌سی وحماملری کوزلدر بیوتی واسعدر
وفرشی فصوصدر وهر لوله‌نك التنده حجردن حوض مثمن واردر وسقفی احمر واصفر
واخضر وابیض بللور جاملر ایله درو انهار واشجار وتورنج ونارنجی کثیره‌در حکایت اولنورکه جاریهٔ
سلطان ملکشاهك ارض سنجاره وضع حمل وقتی ایریشوب منجمین دیدیلرکه اکر بوکون
وضع ایلمزسه ولدی ملك عظیم اولور وسلطان امر ایتدی جاریه‌یی معلقه قلدیلر صکره
سلطان سنجر متولد اولدی وبومدینه‌یی بونك اسمیله تسمیه ایتدیلر ملك اعظم اولدی ووالی
مصر عباس بن عمر العنوینك قصری سنجار قربنده در عجیب البنادر بساتین ومیاه مشرفه
ایدی عباسدنصکره ملوك بوقصره نزول ایدردی سنجار قربنده چتل کدوك نامنده برکوه
واردر انك وراسنده خاتونیه دیرلر برکول واردرکه تاوسطنده برجزیره ایچنده برقریهٔ عظیمه

واردر جزیره غربیسمنده هواتیه دیرلر بر بشته واردر اوزرینه بر عظیم عمود نصب اولنمشدر اندن
جزئی شماله شیخ کندی قریه سی مزاری واردر لواء سعرد دیاربیعه دندر بر جبل اوزره درز مینی
همواراحاطه ایدر شط دجله نك قربنده در دجله نك شمالی شرقیسنده درو میافارقین ایله
سعرد بینی بر یجق کونلك و میافارقین سعردك شمالیسنده درو سعرد ایله آمدك بینی دورت
کونلك درو آمدك جنوبنده درو اهل سعردك شربی میاه منابعدندر و سعرد جبـال ایله
محاطدر انین ورمان و کروم کثیره سی واردر بر مشهور اوزومی که اکا شافعی اوزومی دیرلر غایت
لذیذدر جمله اشجاری یغمور ایله مثمردر و سعرد موصلدن شرق و شماله ماییلنلری بش مرحله
و سعرددوز یرده درکه آب بدلیس جنوبیسنه دوشمشدر باشقه بر نهر صغیری واردر آب
بدلیس ایله جمع اولور قلعهٔ زرقی بودخی بر دوز یرده در بوندن یوقار و آب بدلیس واقعدر
کفندراندن سهل یوقاروجه طاغلر ایچنده در لواء خرپوت بر کوه اوزره بر قلعه و قصبه در کوچك
اوزره مشرفدر بر قضا و عمارتدر عظیم صحراسی واردر بونك نهایاتی پرتك و چمشکزك حدودینه
پیوسته اولور بوکا حصن زیاد دخی دیرلر ملاطیه دن ایکی مرحله در اولو باد ناحیه سی
بوکا تابعدر بوکا قریب شمیساط دیار مضردندر آمد و خرپوت بینارنده واقعدر لواء ارغنی بر امارت
و قضادر خرپوت ایله آمد اراسنده و قربنده بر جبل اوزره بر قلعه و شهردر نواحیسی واردر دامننده
کوچك دیرلر بحیره واردر خرپوته تابعدر لواء سیورك بر امارت و قضادر آمددن قره جه طاغ
و راسنده و فرات ایله شط ما بیننده بر صحراده واقعدر لواء چمشکزك نهایت فراتده آمد طرفی
کنارنده نچه نواحی یی مشتمل بر امارت و قضادر و نفس چمشکزك بر قلعه سی واردر بر طـاغ
کوشه سنده فرات کنارنده اوکی کشاده بر صحرادر اوائل حالده بر عظیم ولایتدر که کردستان اندن
عبارتدر حاکمی اوتوز ایکی قلعه و اون بش ناحیه یه متصرف ایدی سلطان سلیمان زماننده
ولایت تحریر اولنوب قصبهٔ چمشکزك و ناحیهٔ صغمان و جزیرهٔ کفره و عادات اغنامی خاص
همایونه الحاق اولدقدنصکره ولایت ایکی امارت و اون دورت زعامت و تیمار تقسیم اولنمشیدی
بعدهنیه سلطان سلیمان ناحیهٔ صغمانی افراز ایدوب بعض اولاد حکام چمشکزکه احسـان
ایتدیلر پس اول اوچ امارت بونلردر مجنکرد پرتك و صغمان پرتك براوجاقدر فضا
جانبی کشاده و واسعدر جرمیك سیورك قربنده فراتك نوشار معبری مقابلی
ایکی کوه اراسنده بودخی بر اوجاقلقدر جبـاقچور ارض روم طرفنده مراد صویی
کنارنده بودخی براوجاقلقدر ترجیل حانیدن آمد سمتنده مراد قربنده بر جبل اوزره
بودخی اوجاقلقدر ینبوقلی چای بو ترجیل جبلندن چقوب آب سید حسندن اشاغیجه ده
شطه منصب اولور اتاق ترجیل قربنده قلعهٔ موش و قلعهٔ فلك و ترجیل اراسنده بر صحراده
واقعدر بودخی اوجاقلقدر صلات چای جبلی کوشه سندن پیدا اولوب ینبوقلی چای
اشاغیسنده دوکیلور میافارقین آمد مقابلنده ایکی طـاغ اراسنده التون صویی
کوپروسنك صویی اوزرنده بر قصبهٔ خرابه در میافارقیندن غلطدر جزیرهٔ ابن عمر
بنی

بنی امیه دن ثامن خلفا عمر بن عبد العزیز حضرتلری که عدلده معادل عمر بن الخطاب حضرتلری
ایدی قلعه سی ساحل نهر شطده هنکام طغیان شطده نهر ایکی شق اولوب شهر و قلعه سن
احاطه ایدر لاجرم سنکدن سدلر ایتمشلردر که آب نهردن قلعه یه ضرر اولمیه و همیشه
آمد شد خلق جسره موقوف اولمغله بوکا جزیره تسمیه اولنمشدر و عمره نسبت ایله
جزیره عمریه دینمشدر بو جزیره یه متعلق نواحی و قلاع که مشهورلری اسکی موصل مقابلی
ناحیهٔ کورکیل مستقر سفینهٔ نوح علیه السلام اولان جبل جودی بو ناحیه ده در
بو ناحیه ده ساکن اولان عشایر اکراد بونلردر شهرلوری شهرلی کورکیلی استوری
بونلر اهل اسلامدر بنویدکاون پورش هیورل بونلر یزیدیدر ناحیهٔ برکه برکه عشیرتنه
مخصوص ناحیه در قلعه سی واردر دخی برسبی دیرلر ناحیهٔ اروخ اروخ عشیرتی
ساکنلردر قلعه سی معتبردر ناحیهٔ پروز دخی پروز عشیرتنه مخصوص قلعه سی واردر
بونلر اوچ فرقه در جاستولانی بزم کرافان ناحیهٔ بادان بونده کامرسی عشیرتی اولور دخی
دوربادان دیرلر ناحیهٔ طنزی بو ناحیه نك قلعه سنه کلهوك دیرلر بونده دخی کارسی
عشیرتی اولور ناحیه فیلك بونده دورت قبیله اولور ناحیهٔ طور و دخی ناحیهٔ هیتم اکثر سکانی
و رعایاسی ارمنیلر در بو ناحیه ده قبیلهٔ چلکی اولور غایت محصولدار ناحیه در ناحیه شاخ
ارمنیلر اولور قلعه سی واردر دخی بونده شیلوی قبیله سی اولور ولطیف اناری اولور
ناحیهٔ قلعهٔ تش اتل و قلعهٔ ارمشاط بونده براسی قبیله سی اولور بونلر بختی عشیرتندر
الك اعظم شعبه لرندندر ناحیهٔ قلعهٔ کیر بوکا قیز دخی دیرلر کارسی و قریشی قبیله لری
بونده اولورلر بونلر طنزی عشیرتنه تابعلردر ناحیهٔ دیرانده قلعه لار که نواحی طنزیدندر
بعض سکانی اعرابدر بونلر طهری و صغانی و بنی عباده طوایفی دخی اول سمتك ارمنیلری اکثر
عربی تکلم ایدرلر عشایر والرسـابی بونلردر دنبلی نوکی محمودی شیخ تیزین نام دیکر
بزنی ماسك رشکی نام دیکر رشی دخی مرسی الو تشی دیرلر مخ نهرانی بیکانی بلانی ستوری
شیروبان دوتورانی دخی اردنانی بونلر یزیدیدر ناحیهٔ فنك جزیره قرشوسنده بر معمور
قصبه در و قلعه دربونده جزیره بکلرینك سرایی واردر بو قلعه کاعمادیه بکلرینه ویریلور فنك
عشایری بونلردر نجبوی شقاقی سیرانی کومیه کیخ چیاقچوردن بدلیس سمتنه
دوشر طاغلر اراسنده بر کوه اوستنده بر حکومتدر مراد صویی صحراسندن کچر اکیل کیغیدن
آمد سمتنه دوشر طاغلر ایچنده بر قصبه و قضا و حکومتدر ایکی طـاغ درهسنه
دوشمشدر بو طاغك کوشه سنده منبع شط اول کوهده در لواء خزو بر معمور قلعه
و شهردر ایکی جانبی طاغ بر کشاده و واسع دره یه دوشمشدر و ایکی جانبنده طاغلردن ایکی
نهر کلوب شهری کویا احاطه ایتمشدر شهر اول نهرلردن کرچه بعید در لکن نهرلر اراسنده
دوزیره دوشمشدر رهمان شهرك التی یاننده اول ایکی نهر بر اولوب بر طاش کوپری التندن
کچر و حصن کیفا اشاغیسنده شطه قریشوب نامنه آب ارزن دیرلر و بو شهرك اطرافی

فلاتی وصاصون وکفندر قلعه‌لریدر ومفارقیندن صاصوق دلکلو قیا ایله حز و اراسنده
برجبل اوزنه برقلعه‌در الجبال جبل کاره برمعظم جبلدر کردستانك اعظم جبالیدر شهر
جزیره نك مقابلنده واقع اولمشدر جبل جودی بونك شعبه‌لرندندر وجبل جودی اوزنه
مشرف همیشه قله سندن یوس وطمان وبرف و باران اکسك دکل ظلمات ایچنده
کورینور حتی کمال علوندن سفینهٔ نوح علیه السلام بوجبلده قرار ایتمشدر بوجبلك بعض
مواضعنده برنوع زنبور اولور که قرنجه کبی سوز آخلزده یرایچنده قرصلر یاپوب بال
ویررلر بغایت لطیفدر ارمغان کتورر لروشمی عنبر کبی رایحه لودر وبعض مرتبه عنبر
شمامه سی غناسنی ویرر اکثریا جودی طاغلرنده بولنور جبل جودی بوجبل جزیرهٔ عمریه شرقنده
اندن برایکی ساعتلك که اصلا اوزرنده قسم شجردن اثر یوقدر بعضی کیاه کلك وخزامی
کبی اوتلری بتر خاکی طاشلوجه وشوره در جانب شمالیسنده بعض درهلرنده وقو یتی
یرلرنده صیف وشتاده قار اکسك دکلدر بوجبلك ذروه سنده مستقر سفینه اولان محل
معلومدر وزیارتکاهدر وانده برجامع وار دروسال بسال موسمی اولور وزوار وتجار کلور
وبوجبلك ذیلنده قریهٔ ثمانین برقصبه کبی درانده برجامع وبرمدرسه وبعض خیرات واردر
جزیرهٔ عمریه شرقیسنده ایکی ساعتلکدر اهل سفینه ابتدا بومحلده نزول لیدوب وبوجبل
چاقی موصلدن کورینور وجبال کردستانك هنکام صیفده وحصادزمانلرنده مازو اغجلرینه
من دوشر اول طرف خلقی اندن عظیم منتفع اولورلر یازفصلنده دوشن یابسدر وبیراغه
دوشر انك اغجلرینك التنه کلیمار دوشیوب اغاچلری سلکمکله جمع ایدرلر وکردلر
آکا کزنکوی دیرلر خرمن زمانده دوشن مازونك کندوسنه دوشر اول تازه سنی جمع
ایدوب صوایله قارشد یررلر وقزغانلره قویوب قویواولنجه قینادوب بوکا کردلر جزك
دیرلر الانهار نهر قره چه طاغ بوجبل که شهرآمدك جنوبه میل ایله خلفنده در
لواء سیورك ایله آمد اراسنده در وبوندن نهرچقوب دیاربکرکوپروسی اشاغیسنده
شطه دوکیلور وقره چه طاغ اوجنده برجبلدن دخی کوکچه صو نام برنهرکه باشی
ایکی شعبه ایکیسك جزئی مسافه دن شعبه لری جمع اولوب ونهر عظیم اولوب برطاش
کوپروالتندن چقوب قره‌جه طاغ نهرندن اشاغیجه ده شطه دوکیلور آمدك بوجانبلری
وغربیسی کشاده صحرالر درالسنه بوایالت عربی وتورکی وفارسی وکردی وارمنی لسانلری تکلم
ایدرلر وخلقی نك اهل اسلام اولنلرینك مذهبلری حنفی وشافعیدر واکرادی ایکی
فرقه‌در بری مسلم که مذهبی شافعیدر وبری کافرکه یزیدیدر مسالك دیاربکردن حلبه
جانفزا چایری ایکی ساعت قزل دپه دورت ساعت قوجه طاغ اوچ ساعت المالو اوچ ساعت
اجی کوز اوچ ساعت عابدون طاشلو یولدر وصوق صویی وار درالتی ساعت ونهر جلاب
دورت ساعت رها بش ساعت اوج بیکاریدی ساعت شقف خانی نام دیکر بش دپه یوللرنده
کوزل اشمه بیکارلری واردر مشهد بیکاری مقابله سی اوچ ساعت کوزل یوللردر وصوق

صولری واردر بیره‌جك قرب فرات ه ساعث نزیب ۲ ساعت مزار ۲ ساعت تل
بشار ۴ ساعت عینتاب بومحله قریب درنیزشکن کوزل یولدر ایکی کوپروسی واردرکه
برینسنه تل قار نام کوپروسی چکیلور ۶ مرج دابق ۳ ساعت یولی دوزدر بونده نهرعینتاب چقر
سلطان سلیم غوری ایله بوصحراده جنك ایتمشدر بونده منزل مقابل مقام داود نبی علیه
السلام کلیس وعزاز بومنزل مقابلی بیننده اولان جبالك اوزرنده درجسر سموق ۳ بومنزلده
عینتابدن کلن نهر اوزره کوپرودن چکیلورنهر عمیقدر ویوللری طاشلقدر جبلان ۲ ساعت
حلب ۳ دیاربکردن موصله قره کوپرو ۳ ساعت کوك صو بویولك اورتاسنده برخانك
قرینده دورت بش صوق صولریردن قینایوب یوللری کوزلدر شهود بیکاری ۴ ساعت
قوناغه کلنجه‌دره ایچندن کیدیلور امادارد کلدر شیخ زولی ۳ طاغ وده در حرزم
ه ساعت قره‌دره ه ساعت نصیبین ه ساعت یولی دوزدر وطاشسزدر جراح صویی
ه ساعت کدلك شماخی دورت ساعتدر اوچ دورت یردن صودن چکیلور دللیکار التی ساعت
صفوان صویی یوللری طاشلو ودره‌لر ایچنده صولرخابوردورت ساعت یوللری دوزدر کفر
زمان التی ساعت مقابلهٔ کفرزمان بونده شط چکیلور ابوسعید اوچ ساعت نام دیکر ابوشعبه
دلفسمه بش ساعت یوللری کوزل جاری صولری وارامابطاغی دخی وار اسکی موصل
بش ساعت قره سیدی دورت ساعت جمال کندی اوچ ساعت کوزل یولدر مقابل موصل
اوچ ساعت دیاربکردن وانه اریه چایی ایکی ساعت قره دپه التی ساعت بطمان صویی بش
ساعت خطو سکز ساعت اوس القرنی التی ساعت اشك میدانی بش ساعت کفندر
دورت ساعت بومنزلده دلکلو طاشدن چکیلور برعظیم صحراسی واردر زمان اولده اوتوز
ذراع طوللی واون ذراع عرضی ایکن اوچ آدم قدی قدر یوکسکلکده تحت ایدوب برطرفندن
برطرفنه یول اتمشلردر بتلیس بش ساعت تاتوان بش ساعت کارموخ بش ساعت صور
دورت ساعت عادلجواز التی ساعت کترك طقوز ساعت ارجیش اوج ساعت قره کوی دورت
ساعت بندماهی دررت ساعت جانیکل بش ساعت قاسم اوغلو چایی بش ساعت وان ایکی
ساعت دیاربکردن ملاطیه یه شلبه کوپی ایکی ساعت قره کوپری نام دیکر مالان بومنزلده
دوه بوینی نام محل آشیلورارغنی التی ساعت صوچق ییلاقی ه ساعت بومنزلده جبال شاهقه
مروراولنور رباخود بهره مارا التی ساعتدر کول باشی جبال شاهقه مرو راولنور بش ساعت
قریهٔ مالقوج افندی نام دیکر قره باغنك التی ساعت یولی دوزدر کنارنهر فرات التی ساعت
ملاطیه یدی ساعت دیکر دیاربکردن ملاطیه اق دکرمندر صحرای ارغنی اون ایکی ساعت
جبال شاهقه مروراولنور قیزدره سی جبال شاهقه مروراولنور قریهٔ خوخ خان سنان پاشا
ملاطیه احوال ملوك وحکام فرس وروم وتکرار فرس وقرس طرفندن عرب قبائلندن بکربن
وایل بعده عرب ملوکندن ملوك کنده دیاربکردن ظهور ایلدی وانلردن ابتدا اضبط ایدن حجر
اکل المرادبن عمر وکنده قبیله سندن واولوقت هجرتك ایکی یوزسنه سندن مقدمدر بعده

اوغلو عمرو بعده اوغلو الحارث بو حارث فرس ملكنه قباد زندقه يه موافق اولدی بو قبادك
عصرنده مزدك زنديق ظهور و نبوت دعوا ايدوب ناسه امر ايديكه اموال لرينی بری برينه براير
و عورتلرينی شركت اوزره ايلسونلر قباد بو زنديقك دينينه داخل اولدی دخی الحارث اكا متابعت
ايتمشدر بعده اوغلو حجر بو حجر مشهور شاعر امرئ القيس بباسيدر بعده بنو اسد حجری قتل
ايتمكله دولتلری منقطع اولمشدر چون امرء القيسه باباسنك قتل اولدوغنك خبری كلدكده
بنی بكر و بنی ثعلبه دن امداد الدی و بنو اسد ايله جنك ايلدی و انلری بوزدی والحاصل نكر ار
عظيم جنك اولمشدر وانكوريه قيصرندن امداد الدقده مكر دشمنلر كيزلو بر آدم كوندرمشلر جامه
كبودكده زهرلو بر ثوب كيدرمشلر اندن فوت اولمشدر صكره حضرت عمر رضی الله عنه
عصرنده بو سمتی فتح ايتمشلردر بعده خلفاء عباسيه ضبط ايتمشلردر بعده دولت مروانيه ديار بكردن
ظهور ايلديلر ابتدالری ابو علی بن مروان الكردی سنه اوچيوز طقسان ايكيده و آخرلری
منصور بن سعيد و اول وقت دورتيوز يتمش سكز تاريخنده بعده فروع سلاجقه دن بنو
ارتق بن اكسك بو ارتق ملكشاه بن الب امر اسندندر ملكشاه عظيم عسكر ايله ارسال ايلدی
و ديار بكری ضبط ايتدی بعده تيمور كلدكده ماردينی محاصره ايتدی و فتح ايلدی و اول اطرافه
استيلا ايلمشدر صكره ارتقيه دن شهاب الدين بن احمد ضبط ايتمشدر و اول وقت تركمان
طائفه سندن اق قيونلوكه انلره بايندريه ديرلر انلردن ابتدا ظهور ايلين علاء الدين طور علی
بعده فخر الدين قطلو بك بعده اوغلو قره ايلوك عثمان تيموره تقرب ايلدی و آمد و ماردين
و اول اطرافه نصب ايلدی بعده شاه اسمعيل سنه طقوز يوز سكزده بو سمتلره استيلا ايلدی
بعده آل عثماندن سلطان سليم طرفندن فتح اولنمشدر ايالت رقه حالا اورفه ديرلر بر ايالتدر
حدودی شرقده موصل جنوبده بريه سنجار غربده فرات شمالده ديار بكر التقسيم بنی
ربيعه جماسه ديررحبه رقه رها نام ديكر اورفه سروج خابور دخی حران جلاب نهرج درا
دخی بنی قيس بو ايالت التيوز اللی اوچ قلعه در بكرمی سكزی زعامت التيوز اون التی تذكره لو
تذكره سز تيماردر جبه لولريله بيك دورتيوز عسكر اولور رها پاشا سنجاغيدر قصبه
خليل عليه السلام و نمرود خلق ايچنده بو شهرده اولمق اوزره در لكن كتبده بابل
قريه لرندن كوشه نام قريه ده در اورفه شهرينك ايچ قلعه سی بر محل مرتفعده ديوارى
اوزرنده ايكی عمود رفيع وضع اولنمشدر و دبينده ايكی يردن وافر صو قيناييوب چقر
و كول كبی ممتد اولوب دوری يدی ميل در ايرمقلری اقر بری طشره حصارك ديواری
دبيندن چقوب غربدن شرقه يوز ذراع قدر ممتد بر اوزون حوض كبيدر شمال طرفی باغچه لر
و جنوب طرفی جامع و تكيه و نهايتنده شيخ علی قصری كه صو اوزرنده در حوضه ناظر دربی نظير
مسيره اولمغله كنارواردقده انده اكلنورلر جامع ايچنده اول صونك منبعی زيارتكاهدر حضرت
خليل عليه السلام مقامیدر و صو چقدوغی يره يا پلمشدر زيارت اولنور و اول ايكی كولك
ايقلری اپكيشر اوچر دكرمان يوريدر شهرك وسطندن چقوب طشره باغچه لری

سقی ايدر و بو زيارتكاه بالغی كمسه طوتوب اكل ايتمز و صيد ايدن آدمه البته بر ضرر اصابت ايدر اويله
مشهور و متعارفدر و شهر قربنده بعض تلال و جبال و عظيم مغاره لر واردر سو داخ سوارخ
طاشلو طاغلردر بی نظير انار اولور بو اورفه خلقی غايت شجيع اولورلر قوچ حصار
رها ايله نصيبين ارا سنده بر كوه كوشه سنده بر قصبه و قلعه در اول كوهدن بر صو چقوب
نصيبين طرفندن كلن نهره همان ينه قوچ حصار قربنده و التی يانده قاريشور و اول كوه
كوشه سنی طولاشدقده نصيبين صحرالرينه واريلور جماسه نهر فرات كناری غربيسنده
بر پشته اوزره بر قلعه در كه جبل حمر بريه عربدن كلور بو محللرده فراتی قطع ايتمشدر
يوندن يوقروجه مقام علی رضی الله عنه اندن يوقروجه رحبه اندن يوقروجه بر پشته
اوزرينه ديركه رحبه ايله برلوا در رقه نك مقابلنده واقعدر بر تل اوزره بر قلعه در قوچ حصاردن
و رقه قربنده و رهادن كلن صو ايله جمع اولان نهر بو پشته التندن فراته قاريشور لواء خابور
رأس العين ايله فرات ارا سنده بر جبل اوزره ايكی قلعه واقعدر جبل مذكور رأس العيندن
منبع آب خابور اولان كرك قربندن فراته طوغری ممتددر نهر خابور بو جبلی دولشوب
اشاغی يانده فراته دوكيلور بو سمتده عرب بنی ربيشه كه موالی ديرلر بو سمتده يازلار و قيشده
سلميه سمتنده قشلرلر ماكسين خابور اوزره بر مدينه در قرقيسادن يدی فرسخ بعيددر
سروج حالا رها ناحيه سيدر خرابدر حراندن بر مرحله در كثيرة المياه والبساتين والفواكه در
انار و امرود و ايوا و اربكی لطيف اولوب بيره دن بر مرحله در حران ديار مضردندر بر قديم شهردر
سنه اوچ بيك اوچيوز يكرمی اوچده بنا اولنمشدر غايت بيوكدر حالا خرابدر بناء كنعانيوندر
عظيم و غريب آثارلری حالا باقيدر و بو شهرده بر تل واردر كه مصلیٔ صابيئين بو تل اوزره در
و بو تل ابراهيمه نسبت اولنور بو شهردن ايكی فرسخ قدر بعيد رحبه بر جبل واردر مالك بن
طوق الثعلبی بناسيدر رقه و عانه بيننده فرات اوزره بر مدينهٔ مشهوره در حالا خراب
اولدی صكره رحبهٔ جديده يی صاحب حمص شيركوه بن محمد سنه يديوز يكرمی برده
بنا ايلدی عراق و شامدن كلن قوافلك محطی ايدی رقه دخی رافقه دينلور ديار مضردندر
فرات جانب شمال شرقيسنده در مقدما ديار مضرك قاعده سيدر حالا خرابدر بساتين
و فواكه انواعی چوقدر رأس عين دخی عين ورده ديرلر ديار ربيعه دندر ارض مستويه ده كه
اوچيوزدن زياده عيون صافيه چقار و نهر خابور بو عيوندن جاری اولور قرقيسا رقه قربنده
فرات و خابور اوزره بر مدينه در ديار مضردن جرير بن عبد الله البجلی بونده فوت اولدی
قلعهٔ جعبر دخی دوسريه ديرلر نعمان بن منذرك عبدی اولان دوسر بنا ايتمشدر
صكره جعبر قشيری بوكا مالك اولوب وانده چوق اوتورمغله اسميله مسمی اولدی بو قلعه
فراتك ساحل شرقنده واقعدر بالسدن يكرمی بش فرسخدر مقابله سنده غربیٔ فراتده
ارض صفين دركه انده وقعهٔ معهوده واقع اولدی بو قلعه رقه دن يدی فرسخدر
اوصاف الزور بوك دخی ديرلر بو زور فراتك ايكی طرفندن بالسدن بجاق عانه يه وارنجه ممتددر

بوزورده یر توت اغاجلری اورمان کبی صیقدرکه ایچنه کیرلمك ممکن دکلدر انجق نهر فرات
طرفندن هر بر یسمنك بردار یولی واردر اندن کیررلر و هر یولك داخلنده بر واسع یر اطرافنده
حصار کبی اول توت اغاجلری قوجقلامشدر و اول یرلرده انواع طوایف اوبالر ایله ساکن
اولمشلردر و بو طائفه ابریشیم چقاررلر نقل ایدرلرکه هر سنه ده بوزورلرده اوچ دورتیوز
کیسه مال حاصل اولور و بوزورده ساکن اولان طوائفك موالی عربنه ویرکولری واردر
و بونلردن اك باش طائفه بنی سمکدر و بوزورده ارسلان و قره قولاق و هر بر و غیری حیوانات
اولور تذییل الطابع غفلت اولنمیه که ایالت شهرزول بلادی اکرچه بوندن اقدم اقلیم جبل
یعنی عراق عجم فصلنده بعض مرتبه ذکر و بیان اولنمش ایدی لکن اشبو اقلیمك جزیره یه
واقلیم عراق عربه بعضا اتصالی اولوب اوصافی آتی البیان کردستان اولکه لرینه دخی
محسوب اولدوغندن غیری قانون و قاعدهٔ دولت علیهٔ عثمانیه اوزره مستقلا بر ایالت
اعتبار اولنمغله بو محله افراد بالبیان فاتمق مناسب کورلوب ابو بکر بن بهرام الدمشقی
جغرافیاسنك عبارتی بو محله دخی بعینه ثبت سلك سطور قلندی   ایالت شهرزول
بو ولایت عجم سرحدنده بر ایالتدر که اقلیم کردستاندن محسوبدر و اکثر طائفهٔ کوران
ولایتلری اولور حریر سمتلری طائفه سهران دیاربکر کوران حکامی و امراء اردلان تصرفلرنده
ایدی انلرکاه عثمانیانه و کاه قزلباشلره تابع اولمغله اکثر بلادی انلردن نزع اولنوب ایالته
الحاق اولنمشدر حالیا انلر حسن آباد نام قصبه یی دار الملك ایدنمشلردر که همدان قربنده
و شهرزولدن همدان یولی اوزره بر شهردر الحدود   ایالت بغداد و ایالت موصل و حکومت
عمادیه و حکاری و آذربیجان و عراق عجمه پیوسته اولور التقسیم   اوتوز ایکی سنجاقدر
لواء اربیل لواء شمامك لواء حریر لواء کوی ابرومان اوشنی باف برند بلقاص بیل
اوطاری جبل حمرین جنکوله دورامان نام دیکر داوران دولجوران سروجك سید بورنجیان
شهربازار شهرزور عجور قلعه غازی کشان مرکاوه هزار مرد رودین مهروان شمیراه
قره طاغ چاغان قزلجه لواء بیه لواء زنکنه لر لواء کرکوك انجیران اوصاف بلاد شهرزور
سلفده اکه نیم راه دیرلردی یعنی مداینه دن آتشخانه آذربیجان یولنك نصفیدر بونی قباد بن
فیروز ساسانی بنا اتمشدر دخی شیر فیروز دیرلردی زوری ارتق اولان حکومت اتمکله شهر
زور یعنی شهرزول دیدیلر عراق عجمده جبلدندر مدینهٔ صغیره در بلادی مراغه یه متصلدر
مابینلری التی مرحله در خلقی غلیظدر و بغداددن سکز مرحله در و دخی شهرزور قربنده
بر خرابه کنبد واردر اسکندر قبریدر غالبا جوفی اولمق کرك زیرا والده سی تابوتله مقدونیایه
کتورلمشدر و دخی بو شهر حلواندن اون ایکی فرسخدر و موصلدن بش مرحله در حصار
کلعنبر که تخت شهرزوردر شهرزور صحراسنده واقعدر بو صحرا واسعدر نهایت شرقیسی
جنوبدن شماله ممتد طاغلر اولوب طاغ دیبنده بر الچق دپه که دیبندن بیکارلر چقار و طاغده
بردندن بیوك نهر اقوب اول دپه قربنده صحرادن کچردپه اوزرندن نهر مزبور کنارنه وارنجه

مرحوم سلطان سلیمان خان بر قلعه بنا ایلمشدر ایچ قلعه مزبور دپه اوزرنده در طشره حصار
نهر کنارنده در چوربلور سلفده شهرزور پاشالری انده اوتوررلرمش شاه عباس مستولی
اولوب ییقمشدر عسکر قول قول دیزیلوب سنه بیك اوتوز طقوزده غرهٔ شعبانده بنایه
مباشرت اولندی مزبور درنك نهایتی طاغ ایچنده ازرقجاز و مسکنی و خلط کلام مغاره سی
دیمکله معروف بوغاز واریدی که قپوسی اوکنده بارو و بر قلعه بنا اولنمش ظالم علی قلعه سی
دیرلر ظالم قلعه سی ایله کلعنبر اورته سنده دره ایچنده ظالم قلعه سی قلعهٔ چرخ ظالم
دخی دیرلر بر یالچم بلند کوه سنکین کمرنده خدایی بر غاردرکه اشاغیدن طاشی اویوب
وکسوب نردبان ایتمشلردر و یر یر پنجره لر قومشلردرکه ضیا کورینه مزبور سنك ذروهٔ عیوقه
پیوسته بر کوهدر و بو مغاره مقابلنده بر کوه دخی واردرکه انده قلعهٔ یزدجرد دیرلر خرابدر
بو ایکی طاغك دپه سندن بر صو کلوب شهرزوردور بینه چکیلوب کیدر شهرزور نهری
بو درنك اغزنده در اربیل بلاد جبلده قاعدهٔ بلاد شهرزور و مدینهٔ محدثه در و نهر زاب
صغیر و نهر زاب کبیر بیننده در اربیلدن موصله ایکی مرحله در واربیلك داخل سورده
مدینه نك بر جانبنده تل عالی اوزره بر قلعه سی واردر واربیل ارض مستویه ده در واربیلك
قنوات کثیره سی اولور ایکی کاریزی جامع و دار السلطنه ایچون مدینهٔ اربیله داخل اولور
و بلاد جبل عامه قتنده عراق عجم دیو معروفدر سلفده بو شهرك صاحبی ترکماندن ابو سعید
کوکبوزی بن ابو الحسن علی و لقبی ملك معظم و مظفر الدیندر بو مظفر الدین فعل الخیرده
مشهوردر سائرا فائقدر بو مرتبه فعل خیرده بونك کبی ایشیدلمدی نقل ایدرلرکه اربیلده
هر کون فقرادن چوق آدم جمع اولوردی و هر کسه حالنه کوره احسان ایدردی حتی قیشده شتا
کسوه سنی باشقه ویرردی و کذلك صیفده نفقه دن غیری ویرردی و عمیان ایچون باشقه
بر خانه بنا اتمشدر وانلره نفقه تعیین ایتمشدر دخی طول عورتلره باشقه رباط ایتمشدر
وانلره دخی نفقه تعیین ایتمشدر دخی اصحاب مرض ایچون بر دار الشفا بنا اتمشدر و انلره
لازم اولان شیئ تعیین اتمشدر و دخی بر رباط لقیطلر ایچون بنا ایتمشدر و امزکلر
ارضاع ایچون اوشقلره تعیین ایتمشدر و دخی بر عظیم مسافرخانه مسافرلر ایچون خارجدن
کلن آدملر انده قونرلردی وانلره صباح و اخشامده یمکلر تعیین ایتمشیدی حتی اول مسافر
کتدکده کندی حالنه کوره بر احسان ویرردی و بر مکلف مدرسه بنا ایتمشیدی و حنفیه
و شافعیه دن مدرسلر تعیین ایتمشیدی و کاهیجه اول مدرسه یه کلوردی و طالبلره
مکلف سماط چکردی و دخی صوفیه ایچون بر عالی خانقاه بنا ایتمشیدی و هر سنه اسکله لره
ایکی دفعه وافر مال ارسال ایدردی اسیرلری کفار الندن قورتارمق ایچون و دخی هر سنه
طریق حجه بر متعین ادم نصب ایدردی و یولده فقرایه صو و طعام اولشدرردی و حرمین
شریفینه هر سنه بش بیك التون ارسال ایدردی و مکه ده بعض آثاری واردر و جبل
عرفاتك ابتدا صویینی اجرا ایلدی و اول طاغده بر قاپچ برکه صو ایچون بنا ایتمشدر

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مولود شریفنه عظیم اهتمام ایدردیکه وصف ایتمك بروجهله
ممکن دکلدر نقل ایدرلرکه بو مولد شریف ایچون بغداددن هر سنه وجزیره وموصلدن
وسنجار ونصیبیندن وبلاد عجمدن واول اطرافدن خلق وعلمادن وصوفیه دن ووعاظدن
وقراء وشعرا وغیری اربیل شهرینه کلورلردی ومولوددن برآی قدر مقدم تخته دن یکرمی
قدر قبه نصب ایدردی که هر قبه برقاچ طبقه در واول قبه لری انواع زینت ایله تزیین ایدوب
طبقه لرده خواننده لر وارباب معارف هر کس معرفتنی انده اجرا ایدرلردی واول مدینه خلقندن
الیش وریش قالقردی واول قباب قلعه قپوسندن تا خانقاه قپوسنه وارنجه ایدی هر کون
صلوة عصردن صکره مظفر الدین اول قبابه اینردی واول خواننده لری وخیال ظللری
تفرج وتماشا ایدردی وکیجه ده خانقاهده قالوردی وانده سماع ایتدرردی بعده صباح
نمازینی قلدقده صیده کیدردی وهر کون بویله ایدردی ومولود شریف کلدکده وافر
ابلدن وبقردن وغنمدن ساز وسوز ایله انده کی میدانه کتورلردی وانده بوغازلیوب
انواع اطعمه طبخ ایدرلردی ومولود شریف کیجه سی اخشام نمازی قلندقدن صکره قلعه ده
سماع ایدرلردی بعده قلعه دن عظیم مومler ایله وچراغان ایله خانقاهه کلوب صباح اولدقده
برعالی تخت اوزرینه اوتوردی وجمیع اعیان واشراف واکابر وغیری جمع اولوردی ومکلف
ایکی سماط چکیلوردی بری خلق ایچون وبر سماط خانقاهده چکیلوردی بعده سماع
ایدرلردی وواعظلر وعظ ایدردی بعده علمایه وصوفیه یه وغیریلره مرتبه لرینه کوره
خلعتلر وعطیه لر ویرردی هر سنه بویله جه سنه ایدردی نقل ایدرلرکه مظفر الدین اصلا
برمصافده مغلوب اولمدی دائما لطف حق ایله غالب اولوردی سنه التی یوز اوتوزده رمضان
شریفك اون سکزنده وفات ایدوب وصیت ایلدیکه مکه یه کوتوروب انده دفن اولنه
کتوررکن برمانع ظهور ایلمکله کوفه ده مشهد قربنده دفن اولنمشدر وخاتونی ربیعه خاتون سنه
التی یوز قرق اوچده وفات ایدوب دمشقده سفح قاسیونده بنا ایتدیکی مدرسه سنده دفن
اولندی ومدرسه یی حنابله اوزرینه وقف ایلدی قلعهٔ کشاب نواحیٔ بلاد جبل
قلاعندندر نهر زاب ایله شط بیننده برقلعهٔ صغیره در وزاب شطه منصب اولدوغی موضعه
قریبدر واربیلدن جانب غربده در ایکی مرحله بعید در کرکوك موصلدن ایکی مرحله شرق
طرفنه بعضی تلال ایچنده زمین هموار واقع اولمش طپراقدن برقلعه در جمله شهر سوری ایچنده در
حصاردن بیندن نهر یکرحالا بو قلعه ده شهرزور پاشالری اوتوردار الملك اعتبار اولنمشدر قلعه
مهربان همدان یولی اوزره اولان بوغاز قربنده برقلعه درکه یوکسك یارنهایتنده واقع اولمشدر
حصارك اردی شرقه بوغازه طوغرو طاغلر در وشمالی کوله طوغری دوز صحرادرکه وادی
دونوب بوغازه کیدر بو وادیدن نهر صغیر اقوب کوله دوکیلور سازلو وبطاقلو یرلردر کچیدی
واردر دولجوران کرکوکدن بغدادو شهرزور سمتلرینه ممتد چولدر کرکوکدن شهرزوره
کیدلسه چول نهایتندن دربند ایمان شاهه واریلورکه من بعد جباله واصل اولنور

بو دولجوران دربند مذکوره وراسنده دوزیرده برلوادر دربندك صاغ طرفنده اولان جبل
دخی برلوادر قرجه طاغ دیرلر هزار مرد بودخی دولجوران لواسی صحراسی نهایتنده
برطاغ اوزره برلوادر شهر وبازار شهرزور طاغلرنده وقربنده صحرایه مشرف برطاغ
اوزره برلوادر غازی قران بودخی طاغلر ایچنده برلوا وقلعه در قزلجه قلعه شهرزوردن
عراق عجم طرفنده دربند چغان وراسنده برمشهور ومعتبر قلعه در یلنکان برقلعه وقصبه در
قزلجه سمتلرینه دوشر قلعه سی بربلند کوه اوزره در اصل دار الملك امراء کوراندر قلعه سی
یوکسکدر جنك ایله النمق محالدر شه مران شهرزور دوزی قبله سنده برکوهك
کمرنده یوکسکدر بردوزیرده برقصبه درکه نهر دیاله التندن یکرآ صمدن نردبان ایله صعود
ونزول اولنور سروجك شهرزور طاغلری ایچنده برقلعه در ونواحیسی چوق برلوادر
مرکوه کرکوك چولی نهایتنده دربند ایمان شاهدن صول طرفده بر دربندکبی یرده برلوادر
قلعهٔ بلبان برکول اوزره برعظیم قلعه در حریر قربنده در بوکولك ایاغی همان قربنده
التون کوپری صوینه قاریشور اوشنی ولایت حریر وراسنده طاغلر ایچنده برلوادر سماقلو
حریر قربنده سماقلو طاغی اوزره برلوادر بونك التی یاننده دوزده لواء اورکانی طائفه سی
واردر قلعهٔ کلدیم ظالم قلعه سی طرزنده در کذلك اورمان قلعه سی بویله در لکن قصبه سی
قلعه التنده ینه یوکسکده واقعدر دخی بو سمتلرده نوی نام دیکر نوین ومشیغله وحسید میوه
وکورن وویلك ومابکر قلعه لری اولور اوصاف حریر بردوز صحراده کوهنه قریب
برقلعه سز قصبه در قدیم وحادث جوامع وحماملری واسواقی واردر حریر طپراغنه دخوله
برصعب راه واردرکه چارده نوآردیرلر اوچ سنکستان طاغ دره لری جمع اولوب یولی قطع ایتمش
ایکن فاصله یرلری دیوار عریض ایله یول ایتمشلردر وبالجمله ایکی طاغ اراسنده برولایتدر
اول ایکی کوه دره سی اوکنه عرضا برجبل دخی دوشمشدر که سماقلو دیرلر بو ولایت نیچه نواحی
وقلاعی مشتمل درکذلك دوین بونك ملحقاتندن برولایتدرکه اول ایکی طاغك بریسی
وار اسنده بردوز صحرا واردر نهایتی ینه کوهه منتهی اولوردوین اول ما بینه اطلاق اولنور
قرا ونواحیسی واردر بو ولایتلر آذربیجان سمتلرینه سرحد ولایت عثمانیاندر روبین جبال
ایچنده بنام قلعه در حریردن سرحد طرفلرنده در حریر نواحیسی بونلردر آوان ویا اکان وبایان
ودخی سماقلو وشقایاد در ناحیهٔ اوانك برقلعه سی واردرکه اطرافی سنك سرخدر اوائل حالده
سهران حکامنك اولی اوانك قلعه سنی تسخیره شروع ایتدکده محاصره ایدنلر اول قزل
طاشلر اراسنده جنك ایدوب خلقی سرخه نسبت ایدوب سرخانه معنا سنه سهران
دیدیلرکه تعبیر کردیدر قلعهٔ هربیل وبایان قلاع متینهٔ کردستاندندر شرف اوغلی
سلیمان بك که کبار امراء حسن بك اق قیونلیدندر عمادیه قلعه سنی محاصره ایدوب قیش
کلمکله ضروری بلا فتح قالقوب سیروی ناحیه سنه قشلامغه کتدکده عز الدین
شیر بك که اول زمان حاکم حکاری ایدی واکثر قلاع حسن بك تصرفنه دوشوب کتدو

بایان قلعه‌سنده متحصن اولمشیدی بوحالده سلیمان بك مر قومه خبر کوندررکه مادامکه
قلعهٔ عمادیه وقلعهٔ کورکیل وقلعهٔ سوی بازوکی وقلعهٔ بایان سنبوزلرك الننده اوله
اصلا سزلردن بیم و باکمز یوقدر حکام حکاری سنبولقبی ایله یاد اولنور والحاصل بایان
قلعه سی حریر قربنده واندن جزوی جنوب وشرقنده ودربند پشت دیرلر بودربند
اوکنده برکوچك کولك کنارسنه قیسنده برقلعهٔ متینه دراوکنده اولان کولك ایاغی طرف
جنوبدن بلبان ولواء کسمتانه دن کلن نهره ینه شهر قربنده قاریشوب جانب غربده لواء
دورکانی ولواء سماوکو دوزلرینه اوغرایوب اربیل غربیسندن کچروزیبار ناحیه سندن
بروکلن نهرایله شطه قریب یرده جمع اولوب سامره شمالنده شطه دوکیلور اربیلدن
یوقاروده بوصوایکی چتال اولوب مابیننده براطه قالور وینه قاوشور اول اطه‌ده قریهٔ
التون کوپریسی دیرلر برقریه واردر دخی بوسمتلرده برقاج قلعه واردرکه بونلردر چنار خوشیو
وزنجیره وشرقبو وباسکی ووران وپاره وپرتد ولعل آب وباریل باقی احوال بلاد کردستان
وان اوصافی آخرنده ذکراولندی ولایت کردستان بواکراد حقلرنده اقوال مختلفه
واردر بعضیلر اکراد عربدن منشعب اولمشدر دیرلر بعضیلر ضحاك ماران اوموزنده اولان
زحمته کونده ایکی آدم مغزی بشورمکله علاجه بشلدی هرکون ایکی آدم قتل اولنوب
خلقه ظلم اولنوردی تاکه بوکاره موکل اولان شخص مرحمت ایدوب کونده بریسنی قتل
ومغزینی برمقدار کوسفند مغزینه خلط ایدوب ضحاکه کوندرردی اول بیکناه فقیرلردن
بریسنی نهانی ازاد ایدردی انلر دخی تلال جبالده تعیش ایدوب آهسته آهسته جمع کثیر
اولدیلر وتناسل ایدوب وکرد لقبیله موسوم اولدیلر ودخی بواکراد دورت قسمدرکه
انلرك آداب وعادات ولغاتی متغیره در کرمانج لر کلهران کوران وابتدا ولایت کردستان
هرمزدن پ ق ملاطیه ومرعش حدودنده منتهی اولور شمالیسی ولایت اران وجنوبیسی
موصل وعراق عربدر وبوطائفه اکثری شجیع ومتهور ومتکبروحرامیلق وقطع
طریق مقوله سنی کندولره نسبت ایدوب تفاخر ایدرلر وطوایف اکراد سنی وشافعی
المذهبلردر انجق اولوسات موصلده وشام ده سنی وتاسنی وخالوی عشیرتلری که یزیدی
مذهبلردر وکندولری شیخ هادی مریدلرندن عد ایدرلر مزبور خلفاء مروانیه دندر یزیدیلر
تصوف مسلکندن طریق ضلالته دوشمش زندقه والحادیدرلر اکثری جهله در مشایخ
نامنه ایچلرنده قره صاریغور وبوجهتدن قره باش دیمکله معروف اولمش انلرده هیچ
اصلا نسوانی قاچرمزلر وانلردن جنتده مواضع اشترا ایدرلر وشیطان ویزیده بلکه جمله
اشیایه لعندن اجتناب ایدرلر وشیطان برملك مقربدر دیرلر واعتقاد فاسدلری شیخ
هادی بزم صوم وصلاتمزی در عهده ایتمشدر روز قیامتده بلاحساب جنته داخل ایدر
دیرلر علمای ظاهر ایله بغایت عداوت اوزره لردر واکراددن نیجه علما کرچه ظهور ایلمشدر
اما معارف سمتنه سلوك ایتمامشلردر مثلا حسن خط وشعر وانشادن بی‌بهره لردر

وظاهرا

وظاهرا لفظ کرد شجیع وبهادر معناسنه در اکثر مشاهیر شجیعان زمان بوطائفه دندر
رستم زال وبهرام چوبین وکرکین میلاد وپهلوان فرهاد وشیرین که کلهر طائفه سندندر
امثالی کبی وطائفه اکراد هرکز متابعت واتفاق اوزره اولمزلر قچن که صیت وصدای نبوت محمدی
عالمك اطرافه داعیهٔ انتساب ایندیلر اولزمان حاکم ترکستان اولان اوغوزخان دخی بغوزنام
کرد کریه المنظری بطریق الرساله آستانهٔ سعادت سید الثقلینه ارسال ایلدی چون
ایلچی کریه منظور نظر سعادت خیر البشر اولدی شکلندن تنفر بیوروب عشیره وقبیله سندن
استفسار بیوردیلر طائفهٔ اکراددندر دیدیلر بیوردیلرکه حق سبحانه وتعالی بوطائفه‌یی
اتفاقه موفق ایتمیه زیرا بوعالم بونلرك الندن خراب اولسه کرك پس من بعد بوطائفه
برسلطنته نائل اولمدیلر اکثری سفاك وبی‌باك ودیت قتل نفسه یا براسب ویا برکاو
ویاخود برایکی کوسفند یاخود اقربای قاتلدن مقتول طرفنه قیز ویرمکله مصالحه اولور
وبوطائفه نك اکثر دورت خاتونی اولوب حکام کردستان اراسنده صاحب عشایر کثیره
اولنلر عشیرت اسمیله یاد اولنوب صاحب قلاع اولنلر اول قلاع اسماسیله شهرت شعار اولمق
رسمیدر مثلا حکاری وجزیره کبی واکثر سلاطین بوطائفه نك اولکه لرینه طمع ایتمیوب
بونلرك مجرد اطاعتلری ایله قناعت ایتمشلردر بعض آل عثمان وبعض شاه عجم سرحدی
واوجاقلق وحکومت عنوانیله معنون اولان کوردستاندر واصل جبال کردستان
فارس وکرمان حدودندن اخذ ایدوب وان وارض روم جبالنه اولاشور جبال عظیمهٔ
مسلسله ومتصله درقارا کسك دکلدر ونیجه مواضع عیون وانهار کبار ونزهه در کردستان
اون سکز ولایتدر هواسی معتدلدر سلیمانشاه زمانده حقوق دیوانیسی ایکیوز تومن ویلك
بشیوز دینار ایدی النواحی الانی هواسی خوب اقرصولو برقصبه در شکارکاهی فراوان
برناحیه در البشر برشهر وسطدر انده ار وخش نام برآتشخانه واردر بهار دخی برقلعه در
سلیمان شاه زماننده دار الملك ایدی حقشیان نهر زاب کنارنده برمحکم قلعه در دربند تاج خاتون
برشهردر حالا خرابدر دربند زنکی هواسی معتدل صولری وافر خلقی ناپاك قومدر دربیل
آب وهواسی لطیف برشهردر دینور عراق عجمده ذکراولندی رکذلك شهر زول وکیکور
ودخی سلطان جمجال آباد نام دیکر سلطان یار منجان پای کوه بیستونده برقصبه در اولجائیو
سلطان بنا ایتمشدر هواسی خوبدر کرمانشاهان کتبده قرماسین یازیلور بهرام بن
شابور بنا سیدر قباد بن فیروز تجدید ایلدی وبرقصر یایدی اوغلی انوشروان انده بردکیه
یاپدی یوز ذراع طولی وعرضی وار ایدی فغفور چین وخاقان ترك ورای هند وقیصر روم
ایلچیلری انده جمع اولدیلر حالا قریه در وشبدیز که خسرو پرویزه دوزمشدر آکا یقین دراناك
صحراسنده بر باغی واردرکه ایکی فرسخ طول وعرض ساحل وبیلا میوه سی انده اولوردی
وخارجی علفزار ایدی وحیواناتی چوقدر کرند وخوشان ایکی قریه در حلوان کریوه سی
یاسننده کرند خرابه خوشان معمور اولوب معتدل هواسی وطاغدن کلور صویی ومرغزاری

وباغستانی وار در ماندشت بر صحراده اللی پاره قریه یی مشتمل ولایتدر هواسی معتدل
صویی قرینده اولان طاغلردن کلور مرسین بر قلعه دریانده قصبه سی ووافر صویی واردر
وهواسی معتدلدر وسطام شبدیزك برابرنده هواسی معتدل بر بیوك قریه در صویی کوه
بیستوندن کلان رودکولکودندر توزخرماد یرلر بر قریه واردر نخلستانی فراوان بر سبز
وخرم قریه در برقبه نك التندن براجی صو چقار صوایاغی التنده بستان اوجاغی کبی چقور
چقور یرلر ایتمشلر انلره بو صودن صالوب جمله سی لبالب اولدقدنصکره صویی ینه اسکی
مجراسنه صالرلر برایکی کون اول چقورلرده صو طورمغله صافی طوز اولور و بو صو نفط
یاغیله قاریشق اقاردستیلره الوب بر مقدار طوردقده یاغی او زرینه کلور اوزرنده یاغی
جمع ایدوب صویني دوکرلر وکرکوکدن برایکی منزل اشبو طوزخرماتوه در بغداد جانبنه
دوشرودخی کرکوکده برایکی ساعتلك یرده کورکور باباد یرلر بر کوچك دپه جك واردر اوزری
ایکی خرمن یری قدر دوزدر واول محلك هرنه موضعنی قازسه لر همیشه آتش ظاهر اولور
مثلا سیره کیدنلر اول موضعده برجزئی یری قازوب اوزرینه قزغان وتنجره لرین قویوب
طعام طبخ ایدرلر همان قازلمغه بشلدیغی کبی علولر پیدا اولور مصاحت تمام اولدقده اول
موضعه بر پاره طپراق آتیویررلر آتش وعلو کورنمز اولور بوندن برمقدار غربده بر نهر صغیر
واوج عدد نفط قیولری واردر اوستی نفط التی صودر انلردن مراد ایدنلر الوب استعمال
ایدرلر وکاهی سیر ایچون بوتلرك بریسنه برمقدار یانمش پنبه ویاخود بز القا ایدرلر قیونك
ایچنده عظیم هنکامه پیدا اولوب منارلر کبی علوعیوقه پیوسته اولوب چشم عبرت بینه
تماشا آتش اولور بو حال اوزره دخان بر زمان طوروب نفط چاه فنا بولوب آتش
منقطع اولور وبونك قربنده بر زفت منبعی واردر زفتی اقوب صحرایه یایلمشدر آدم وجانور
اوزرینه اوغراسه یاپشوب قالور بو زفتی قوم ایله خلط ایدوب حمام فرشلرینه استعمال
ایدرلر دخی سفینه لره استعمال ایدرلر باقی نواحی بونلردر کلوش شکاس هاوار سیمان
راودان تغسو شمیران تذییل الطابع فصل ٤٣ در بیان اقلیم عراق عرب قرق اوچنجی فصل
اقالیم عرفیه دن اقلیم عراق عرب بیاننده در لفظ عراق کتب معتبره ده کسر عین
مهمله وفتح راء مهمله وبعده الف وقافله ضبط اولنمشدر حدود غربده جزیره و بادیه جنوبده
بادیه وبحر فارس وخوزستان شرقده بلاد جبل تاحلوانه وارنجه شمالده ینه بلاد جزیره ایله
تحدید اولنوب اقلیم عراق عربك طولا وجنوبا وشمالا مسافهٔ امتدادی حدیثه دن دجله
ساحلیله عبادانه وارنجه درکه نهر مزبورك بحر فارسه مصبیدر عرضی شرقدن غربه قادسیه
دن حلوانه وارنجه درکه بو تقدیرجه اقلیم مرقوم بصره و بغداد ایالتلرندن عبارت اولمش عراق عرب
اولور ایالت بصره آل عثمان عراق عربه استیلا ایلدکده بصره اوجاقلق طریقیله آل عثمان
طرفندن ضبط اولنوردی چاق سنه بیك تمش طقوزده آستانه دن پاشالر کتمکله
بو ایالت نیجه الویه ونواحی یه تقسیم اولنمشدر الحدود شرقده بحر فارس وحدود

قزلباش شمال ایالت بغداد جنوب لحسا بلادی غرب بلاد کوفه ونجف سنجاقلری
وقلاعی بونلردر ابوعرنه بصره رحمانیه زکیه قبان قطیف مدینة القلاع قلعهٔ
بوکردلن قلعهٔ سویب قلعهٔ سعید قلعهٔ قورنه قلعهٔ جدیده کوت داودیه کوت
ابو منصور قلعهٔ شرش قلعهٔ براغ نواده قلعهٔ نهر عنتر قلعهٔ مدینه قلعهٔ صالحیه
کوت ابو سوید قلعهٔ دادبن سعد کوت بجران قلعهٔ منصوریه قلعهٔ فتحیه کوت سور
قلعهٔ عقارا قلعهٔ شالوشیه کوت معمر قلعهٔ ارسلانیه قلعهٔ دخنه اوصاف بصره
حضرت عمر خلافتنده سنه اون دورتده حضرت عمر امریله تجاوزه حد عراقده بنی فارس
ودیار عرب مسلمین ایچون بر مدینه اولمق فرمان بیوردقلرنده عتبه بن غزوان طرح
وبنا ایلدی وقصبدن بر مسجد بنا ایلدی وسکز یوز آدم ایله آنده اقامت ایلدی وابتدا
خطبه یی عتبه بن غزوان اوقودی بر خطبهٔ مشهوره در صحیح مسلمده مثبتدر بو شهر
بر مستوی ارضده واقعدر بوکا قبة الاسلام دیرلر شرقیسنده انهار کثیره واردر غربیسنده
شط مصبی قربنده جزیرة العرب طپراغندن در جبلدن کلن نهر فیض اوزره باغلو
وباغچه لو دار الملك ولایتدر وهند وسائر بلادك متاعیله موسم ایله عظیم کمیلر کله کله بندر عظیم
اولمشدر و بصره نك غربی وجنوبیسنده بر جبل واردر اکا سنام دیرلر وجنوبی وغربیسی
بریه در وشرقیسنده انهار کثیره واردر بر زمانده سکز بیك قدر نهر وار ایمش که اراضی
انکله سقی اولنورمش و یدی بیك قدر مسجد وار ایمش وبصره ده نهر ابله که طولی اون
ایکی میل اطراف وجوانبی قصور وبساتین ایله متصل واحد و جمیع انهار بصره که شرقی
طرفنه محیطدر وبعضی بعضنه منصب اولوب واکثرینه مد وجزر داخل اولوب اول حالده
میاه و انهار طاشوب مزارع وبساتینی سقی ایدر جزر ایتدکده انهار حسب العادة جریانه باشلر
بصره نك نخلستان وبساتیننه نظر اولنمز اصناف کثیره خرماسی وار در و بصره نخیل
وشیاه وحمامه ایله سائر بلاددن ممتازدر و بصره کوفه دن سکسن فرسخدر ودجله دن
بوکا ایکی نهر بشق اولنمش بری نهر ابله بری نهر معقلدر بو ایکی نهر مجتمع اولوب بصره اوزره
ممتد اولور و بونلردن انهار کثیره منشعب اولوب ناحیهٔ عبادان وغیری سقی ایدر وبصره نك
طولی نهر اوزره ممتد اولوب بعض دور ابنیه سی بادیه طرفنه دوشر و بو طرفدن بر قپوسی
واردرکه اندن تا نهره دك اوچ میل وبونده اوچ جامع لطیف واردر وجامع طاش دیرکلر اوزره بنا
اولمشدر بری دخی بادیه قپوسی یاننده درکه جامع قدیمی بودر بری دخی طرف بلده ده واقع
اولمشدر ودخی بر جامعی واردرکه عبد الله بن عامر کرپچدن یاپمش ایدی حضرت امام علی
رضی الله عنه توسیع بیوردیلر اوچ سوق مشهوری واردر بری قطع الکلا نهر اوزره در ودخی
سوق الکبیر و سوق بابل وجمیع اسواقی لطیف وبینظیر حماملری واردر وجنوبیسنده
بر وادی واردر اکا وادی النساء دیرلر زیرا نسوان بو وادی یه چقوب التقاط کما ایدرلر وجبل سنام
بصره دن نصف مرحله در وآبی شوردر زیرا بحردن مد کلوب بصره دن اوچ کونلك

یوقاروکیدر وماء شط بصره حذاسنه منتهی اولدقده ماء بحراکا قاریشوب ثالح اولور
وبصره ده اقطان والبان ولحوم وخضروات وتجارات فراواندر وبصره ده حضرت طلحه
وزبیر وانس بن مالك مرقد شریفلری اولدغندن ماعدا امزارات اصحاب وتابعین وکباردن
چوقدر وبساتین بصره یرلری مرتفعجه دوشمشدرکه مد بحر کلدکده آب شط مرتفع اولوب
سقی اولنورالچق یرلری مد وجزرسببی ایله شوره زمیندر وضبط انساب خیل وقیون
وحمامه غایت معتبردر مثلا خیل نسبی ضبط ایدوب طرفین معلوم اولمین مهره
هرکز اعتبار ایتمزلر وآت بیع وشراسنده طرفین فلان بن فلان دیو شهود ایله اثبات
ایدوب وانساب غنم دخی مضبوط ومعتبردر وانلر غنم العبدیه درکه عبد قیسه
منسوبدر رودیرلر که حضرت رسول اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم وفد عبد القیس
کلدکلرنده انلره دعا ایتدی وانلردن برکمسنه اسمی عباده ایدی حضرته دیمشدرکه
یارسول الله بن غنمی ستورم دیدی حضرت دخی برقوچی قولاغندن مبارك الیله طوتوب
اول آدمه ویردی حضرتك صلی الله علیه وسلم طوتدقلری قولاق مبارك پرمقلری مقدار
یره دوقندیسه قولاقده اول مقدار بیاض برحلقه کبی نشان اولدی اول آدم دخی بحرین
ولایتنه واروب مزبور قوچی تخملق کند وشیاهنه چکدکده حاصل اولان شیاهك اول
بیاض حلقه قولاقلرنده نشان اولدی وانلره شیاه عبدیه مسمی اولدی الان قولاغنده
اول بیاض نشانی اولان اول سلسله دندر بصره قومی بوجنس قیونلری بحریندن کتورمشلر
وعظیم رغبت ایتمشلردرحتی دیرلرکه بوجنس برشاة اللی التونه بالغ اولوب فروخت اولنوردی
واکثر اول بیاض حلقه قوچ قولاغنده بولنورسه دورتیوز التونه الورلردی ودخی کوکرجنلر
برمرتبه معتبردرکه برحمامه یدییوز التونه بیع اولنمشدر مختار دجله اوزرنده بصره دن
برمرحله وعبادان قربنده برمدینه درکه معتمد خلیفه زمانندهبوبلده دن خروج ایلدی ومهتدی
زماننده قتل اولندی مشان بلدهٔ صغیره دربصره نك فوقنده کثرت نخل ایله معروفدرکه دنیا
مسیرهلرینك برمدوحیدر ابله دجله دن ابله یه کیدن نهرك اغزنده درمدینهٔ صغیرهٔ
خسنه دربرحدی بصره یه وارنجه نهر ابله دروبرحدی دجله درکه نهر ابله بودجله دن منشعب
اولوروابله اوزره دونروبنهر ابله عمودی عباداندن بحره منتهی اولوروبنهر ابله نك طولی بصره
وابله بیننده دورت فرسخدروبنهر ابله کنارنده قصور وبساتین متصل کویا که بستان واحددر
جمیعا بعض بعضنه کیدرخرق واردرقچن مد بحردن کلوب ماء نهر ابله هرخرقه تراجع ایدر
وابله بصره نك جهت شرقیسنده دروملوحت ماء بحر امتداد بحر وقتنده نهر معقل اغزینه
واصل اولور معقل بن یسار حضرت عمر رضی الله عنه زماننده حفر ایتمکین نهر معقل
دینمشدروبنهر معقلدن صکره ملوحت ظاهر اولمزوابله ایکی جانبندندر بری شرقی بری فریدر
وشرقیسی قدیما شاط عثمان دیمکله معروفدر عثمان ابن ابان سنه التیوزیمش دورنده بجانب
عامری ایدی وبونده اشجار وانهار واردروبوجانب دجله اوزرنده روانهاری دجله دن مأخوذدر

وبونده برمشهد واردر عمر بن الخطابك رضی الله عنه مساحه تتمی دروبومشهدده شجرسدره
واردرکه هرشاخی نخله کبی هرساقی یدی ذراع ایدی ناس بوشجره نك قشرینی الوب دفع
حما ایچون انکله تبخر ایدرلردی وخلاص اولورلردی وتابکین بصره یه والی اولدقده برمصلحت
ایچون بوشجره نك قطعنی سوق ایتدیلر بوشجره یی قطع ایتدکده بصره دن معزول
اولدی وابله نك جانب غربیسی خرابدرانجق برمشهد واردرکه اکا مشهد العشار دیرلر بونده
دعا مستجابدر دیرلر عبادان خشبات قتنده دجله نك بحره مصبی یاننده درو عبادانك
جنوبی وشرقیسنده دجله بحره منصب اولور وساحل اوزره عباداندن مهروبیان
دورت مرحله وعباداندن بصره برچق مرحله وعبادان بصره دن جنوبی وشرقی وعبادانك
جنوبی وشرقی خشبات وبوخشبات بحرده سفن ومراکب ایچون علامتدروعبادانده
زرع وضرع یوقدروا هل عبادان اللهه متوکللردر وروزقلری اطرافدن کلوروبرقوم واردرامور
دنیویه دن منقطع وعباداته مقیدلردرزینی قلعه سی عبادان قارشوسنده غایت قریبدر
بوغاز اغزنده برمدور جزیره درقلعهٔ نخری بوغازك جانب غربنده در قلعهٔ جدیده کویا بوغاز
حفظی ایچون بنا اولنمشدروبوغازاولان جزیره دن اشاغیجه یان یانه ایکی جزیره لر واردر
برینه نخریه وبرینه شتابی دیرلروشکل ومقدارده نخریه قلعه سی اولان بوغاز اغزنده کی
جزیره یه بکزربواوچ جزیره مثلث واقعدروبنهر بصره اغزنده بصره جانبنده قلعه کلید البحر بو
دوزیره دوشمشن وبونکله بصره اراسنده قلعهٔ سبه دوشمش ونهر مزبورك اغزنده
کلید البحر قارشوسنده مقام اماعلی واردرقصبهٔ عظیمه درجامع ومناره سی واردربومقامدن
یوری جانبه دوشر قلعهٔ قبان خوزستان طرفنه دوشر نهایت سرحد آل عثماندر نهر شط
کنارنده برقلعه دروانك بحر فارسه مصبی قربنده درمثلا قلعهٔ جدیده دن بوقلعه یه
کیدلسه شط کاروعبورینه موقوفدروارالری چولدربوندن یوقرواوچ قلعه دربری برینه
قریبدروقزلباش حکمنده درواول قلعه لریانندن بربحیره آیاغی اقوب شط کارودن اشاغی
بحر فارسه منصب اولور واول بحیره ایاغی ایله شط کاروارا سی قبان طپراغیدرجزیره کبی یردر
رحمانیه بصره قربنده مقام امام علی ایله بونك ماینی چوللدر شطك کنارغربیسنده مقامدن
یوقاروصواقوب کلدوکی سمتده یعنی کوفه وبغداد طرفنه دربومحلده شاطدن چوله طوغری
ایکی اوچ نهرقالقمشدر اول نهرلرك اراسنده درنهرصدرطویلبودخی اوچ نهرلر اراسنده
رحمانیه دن یوقاروجه بصره یه تابعدرجزایر الشط شط العربدن برشعبه دربعینه نصف
دائره کبی دورایدوب ینه اصله قاریشور پس اول نصف دائره محاط اولان جزیره یه جزایر
دیرلر بصره یه تابعدربصره دن جانب نهایتی نهرصدرطویله اولاشور قلعهٔ عثمان محمد
شط العرب جزیره وسطلرنده غربی چول سمتنده برنهرقالدرمشلردر اول نهر اوزره دوشر
برقلعه درکه اول جزایر الشطدن یوقارو چول طرفنه دوشمشدربوعثمان محمد سلطان سلیم
زماننده عصیان ایدوب صکره عرض انقیاد ایتمکله سنجاق ویرلمشدر شط العرب بالاده

مذكور اولان لواء جوازركه مجمع فرات ودجله ور نصف دائره شكلنده جزيره در انلك نهايتنده ينه نهرين بر برينه قاريشوب اوچ شعبه يه منشعب اولور ايكيسى شعبهٔ غربيه شماليه بو ايكى شعبهٔ غربيه نك شعبهٔ شرقيه سندن قادرغه ايله چكيلور و شعبه لردن اوچنجى شعبهٔ شرقيه كه اول ايكى شعبه دن آزآيرلمشدر اشاغيجه درنو جزيره يى احاطه ايدركه وسطنده لواء مدينه واردر و نهايتنده كى قلعه قلعهٔ قورنه در قلعهٔ قورنه بر متين قلعه در رحمانيه قارشوسنده واقعدر بونده نصكره يكباره عمود نهرين چكلوب بحره قاريشور طوغرى كيدر بو جزيره مقابلنده اولان بريهٔ شرقيه يه بو شعبه صودن برايكى خرقه نهرلر قالدرلمشدر بريسنك كنارنده قلعهٔ فتحه نهردن بحر سمتنه دوشمشدر بو قرو طرفده اولان نهرك طرفنده لواء عرنه واقع اولمشدر نهردن بغداد سمتنه دوشر بو سمتلره مطلقا جزاير شط العرب اطلاق اولنور نهرين منشعب اولمغله و نهر عقاره كرتنده اول سمتلر جزر ومد بحردن طاشوب باتلق اولور عسكر واردقده احتراز اوزره اولمق كركدر اول سمتلرده صدر بحرين نامنه بر ناحيه وزرنوك نامنه برقلعه واردر عقاره ده دخى قلاع واردر عليان تصرفنده ايكن عصيان ايدوب سنه طقوز يوز بشنده سلطان سليم ثانى بغداد پاشاسى اسكندر پاشايى سر عسكر ايدوب كمى ايله اول طرفلره عسكر كوندروب اطاعت ايتدردبلر قلعهٔ زكيه متين قلعه دركه برزمان آل مشعشع پاى تختى ايدى صكره عثمانيان آلوب توابعيله بر سنجاق ايتديلر دجله نك شرقيسنده و نهردن بلكه بحر جانبنده وكنارنده و نهر مزبورك شط رحمانيه مقابلنده اشاغيجه منصب اولدوغى محله قريب در بطايح بر بطيحهٔ عظيمه واردركه دجله بر طرفندن زقاق قصبه ده اكا داخل اولور ينه بر طرفدن چيقار كيدر بر بطيحهٔ كبرايه دخى دخول ايدوب ينه اندن چيقار اوچنجى بطيحه يه بعده دوردنجى بطيحه يه واررتا كه دورت درياچه اولور اول ديار خلقى بطيحه يه هور تعبير ايدرلر اول بطايحك نهايتنده دجله چيقوب آقاركه اول محله دجله العوراديرلر و ينه بونده بصره نك انهارى چيقوب منفجر اولور مسالك ومنازل بصره دن بغداده بصره دن شرق دجله كنارنه شط عبور بعده قلعه سويبه واراندن قلعهٔ سعيد اندن دخى سمره مارديان اندن سبح اندن مقرون اندن غد بوبن هارون اندن زكيه اندن عبد الله بن على اندن عيسى اندن كو بح اندن ابو صدرى اندن عبد الله بن عطا اندن قعيبه اندن صوبيخ اندن مكشفه اندن سال بن صدره اندن كوت حور اندن جوازر اندن بغداد ديكر بصره دن بغداده فرات غربندن بصره دن نهر عشار چكيلور رباط ارزق اندن شمس الدين اندن نخيلات باكير اندن نهر معقل اندن كوت نبى منصور مقابل قورنه اندن قلعهٔ شرش اندن مصب طبا اندن قلعهٔ بداغ زاده اندن صدر الطويل اندن نهر عنتر اندن مدينه اندن قلعه صالحيه اندن كوت داوديه اندن كوت ابو سويد اندن قلعه دادين سعد اندن كوت بحران كه مقابلهٔ فتحيه اندن باطنا اندن منصوريه اندن دخيرى اندن عقار اندن ثور اندن شالوشيه اندن كوت معمر اندن قلعهٔ عرچه

اندن

اندن قلعهٔ نكيب اندن قلعهٔ كريم اندن قمساوات مقابل خالد وكيشه اندن روماحيه مقابل جم سلطان اندن حله اندن نهر فرات چكيلوب اندن اورته خان اندن بغداد بصره دن اورته يول بصره دن قورنه اندن هديراندن عبرهٔ امير المؤمنين اندن آل حسين اندن فتحيه اندن نهر السبع اندن جديدهٔ عفرا اندن عبدورقا اندن منصوريه اندن سكندرى اندن شط الحمار اندن قلعهٔ جديده اندن دكه اندن قلعهٔ قصر اندن جوازر اندن صدر عمار اندن لقمانيه اندن بغداد بصره دن قطيفه التى مرحله در و بصره دن واسطه التى مرحله در و بصره دن بحرين عبادان اون ايكى فرسخ اندن خوشاب ايكى فرسخ اندن باقى بحردن بحرين تمش فرسخ در يولده ايكى كوه واردرز يرآبده انلره غوس وكسرديرلر اكركمى اول طاغلرك باشلرينه اوغراسه خلل پذير اولور و بو يولده صونك عمقى تمس سكسن قولاجدر بصره دن قيس جزيره سنه وارنجه جزيرهٔ خارك اللى فرسخ جزيرهٔ الان سكسن فرسخ و جزيرهٔ ابرون يدى فرسخ جزيرهٔ چين يدى فرسخ لنده مثلاك واردر جزيرهٔ قيس يدى فرسخ احوال ملوك وحكام ابتدا حضرت عمر رضى الله عنه زماننده عقبه بن غزوان صحابه لردن صكره امويه دن معاويه طرفندن زياد بن سمره سنه التمش طقوزده فرق ضاله دن بصره ده و اهوازده ازارقه خروج ايلدى باشلرى نافع بن الازرق بو طائفه حضرت عثمان وحضرت على ومعاويه وحضرت طلحه وحضرت زبير وحضرت عايشه يه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتنه سب ايدرلردى بعده سنه يوز اوتوز ايكيده دولت آل عباس ظهور ايلدى طرفلرندن ضبط اولنوردى وابتدا انلرك طرفلرندن والى اولان سفاحك عموسى سليماندر بعده سنه اوچيوز اوتوز دورتده آل بويه دن معز الدوله استيلا ايلدى بعده سلجوقيه طرفلرندن بعده هلاكو استيلا سنده مغول طرفندن بعده دولت ايلخانيه طرفلرندن بعده اق قيونلو طرفلرندن بعده آل مشعشع استيلا ايليوب بعده آل عثمانك دولتنده سلطان سليمان بغدادى الدقده والكانك ولاتى اولان آل مشعشع سلطان سليمانه عرض انقيا ايليوب مفاتيح قلاعى ارسال ايتدكلرنده ينه كندولره ابقا اولنوب اوجاقلق طريقيله بو وجهله كه خطبه نام عثمانيانه اوقنوب سكه ده اسامىٔ پادشاهى ضرب اولنه بعده شاه عباس بغدادى الدقده عسكر طائفه سندن بلوك باشى رستم بر نامدار و متمول كيمسه ايدى قزلباش وقعه سنده بصره طرفنه توجه ايلدى اهل سنتدن اولوب فرار ايدنلر يانته جمع اولديلر صاحب قوت اولدقده بصره يى ضبط ايلدى والحاصل بصره ده مستقل اولدى آل عثمان طرفلرندن اوجاقلق طريقيله ضبط ايتدى بعده اوغلى على پاشا يرينه چكمشدر بعده اوغلى حسين پاشا باباسى فوتندن صكره يرينه چكمكله وزارتله تقاعد طريقيله احسان اولنوب مزبور حسين پاشا دخى استقلال بولدقده بعض نامعقول وضعلرى صادر اولمغين سنه بيك يتمش يديده بغداد واليسى اولان فرارى مصطفى پاشا اوزرينه تعيين اولندقده مرقوم على پاشا اوغلى هنده فرار ايتمشلردر بويله اولدقده يرينه كتخداسى يحيى

پاشایه سنه ده یدی یوز کیسه التزام ایله بصره یه اجلاس ایدوب ذکر اولنان مال حاصل اولمیاجغن بلوب اولدخی هنده فرار ایتمشدر بویله اولنجه آستانه دن پاشالر ارسال اولنمغه یشلندی ایالت بغداد مدینهٔ بغداد حالا کرسی مملکت عراق عربدر مقدما دار خلافت کوفه در بعده انباره نقل اولنمشدر صکره بغداده نقل اولندی سلفده عراق عربه ایران دیرلر ایدی الحدود بیابان نجد وبصره وولایت خوزستان وکردستان وموصل واورفا وبادیهٔ شام طولی تکریتدن عبادانه وارنجه یوز یکرمی بش فرسخدر عرضی عقبهٔ حلواندن بیابان نجده محاذی قادسیه یه وارنجه سکسن فرسخدر مساحه سی اون بیك فرسخدر حضرت عمر رضی الله عنه عهدنده عراق عربی مسلمانلره وقف ایلیوب مساحه ایتدیلر اوچیوز التمش کره یوز بیك جریب کلدی هر فرسخ قرق بیك جریب اولور وهر جریب التمش ذراعدر حضرت عمر رضی الله عنه برجریب بغدای تارلاسن دورت درهمه واربه یی ایکی درهمه ونخلستانی سکز درهمه وضع ایلیوب قرق خرما اغاجنی برجریب طوتدی ومیوه جربینه التی درهم خراج وضع ایتدی اهل ذمی تحریر ایتدیلر وشیوز بیك ادم کلدی انلری اوچ مرتبه قیلدی اعلاسنی سکسن سکز درهمه اوسطنی یکرمی دورت درهمه ادناسنی اون ایکی درهمه جزیه تعیین ایلدی مبلغی بیك ایکیوز سکسن یوك درهم اولور که ایکی بیك یوز اوتوز اوچ تومندر صکره ناصر خلیفه زماننده اوچ بیك تومن اولدی صاحب نزهه زماننده اوچیوز تومنده قرار ایتدی سنه بیك قرق سکزده سلطان مرادخان رابع بغدادی شاه صفی تصرفدن نزع ایلدکده وزیر قره مصطفی پاشا عجم ایله عقد صلح ایدوب بوکونه سنور قطع اولندیکه بغداد ایالتنده جسان وبدره ومندلیجین ودرتنك ودرنه تاسرمین نام محله دك ومندلیجین ودرتنك ماییننده اولان صحراز وجان عشیرتنك ضیاء الدین وهارونی قبیله لری وزنجیر قلعه نك طرف غربیسنده اولان کویلر وشهرزور قرینده ظالم قلعه نك باشنده اولان قلعه لر طاغلر وقلعهٔ مزبوره یه ناظر اولان اطراف شهرزور چاغان کدوکنه دك وقزلجه قلعه وتوابعی طرف شهریاریدن ضبط اولنوب بونلردن ماعدا اخسخه وقارص وروان شهرزورك دیره وزرودی که زردیا دخی دیرلر وزنجیر قلعه نك جانب شرقیسنده اولان قریه لر ومهربان وتوابعی شاه طرفندن ضبط اولنوب انلرك سنورلری بو جانبدن تعرض اولنمیه وزنجیر قلعه که طاغلك قله سنده واقع اولمشدر روان سرحدنده قوتور وماکو قلعه لری وقارص سمتنده اولان منارید قلعه سی طرفیندن هدم اولنه التقسیم بو ایالت اون سکز سنجاقدر آل صالح بغداد بیات ترتنك جنکوله جوازر حله درنه روماحیه دمرقپوده بالا زنك آباد سماوات عمادیه قرانیه قره طاغ کرنه کیلان واسط حکومت عمادیه حالا بو سنجاقلر مقاطعه ایله ویریلور دخی طوایف اعراب اخسامات واجماسات غایت چوقدر تفصیللری جولان الافکار نام کتابمزده مسطوردر النواحی ناحیهٔ نهر احمدیه ناحیهٔ نهر سلطان سلیمان ناحیهٔ بنی مالك ناحیهٔ کیشه

ناحیهٔ

ناحیهٔ بلادروزین ناحیهٔ روماحیه ناحیهٔ زبید ناحیه خالص ناحیهٔ صدر عماره جماسات قره اولوس لواء حله لواء جوازر لواء واسط لواء عرجه مع حوره و یشله لواء سموات روماحیه مع حور عثمانی لواء عانه لواء قصر شیرین ناحیهٔ زنك آباد ناحیهٔ خراسان ناحیهٔ مهرور ناحیهٔ روزین ناحیهٔ حسکه ناحیهٔ خالد مع حور دبله ناحیه کیسه مع حور ایرق ناحیهٔ خالص ناحیهٔ بنی مالك قصبهٔ مندلجین ناحیهٔ قزل رباط قصبهٔ شهربان مع کوپری هارونیه قصبهٔ جسان قلعهٔ نقاب قره شکر ارقی نهر محاویلین وسط النیل نهر قدس نهر صلنبه وحوریه نهر شاعی باشیه نهر طهما سیه نهر سیب ونهر مسیب وسط النیل عتیق نهر عیسی نهر رضوانیه نهر اسکندریه شواطی وقطری حور عقرقوف سفینهٔ نهروز سفینهٔ سیب سفینهٔ فلوجه سفینهٔ امام اعظم سفینهٔ صعر قاوشان دخی قرا ومزارع که حسابی یوقدر طوایف آل یحیا طوایف اولاد دحاز ر طائفهٔ اولاد مونس طائفه زوامل طائفهٔ محاویره طائفهٔ عرنعات طائفهٔ اولاد نورالدین طائفهٔ ربیعات طائفهٔ اولاد قوس طائفه اولاد مسعود طائفهٔ اولاد حمدان طائفهٔ ال ابو عریف طائفهٔ عقیل طائفهٔ بنی حکیم طائفهٔ زنبوات طائفهٔ زبید طائفهٔ لواطیس طائفهٔ ال حویه ال مجبرال حسنین ال دباب ال امیره ال بدر وجماعات دخی چوقدر لواء بغداد پاشا سنجاغیدر ومولویتدر و دار الملك عراق عربدر و قضالری بونلردر عرجه امام اعظم امام حسین امام علی امام موسی جسان جوازر حسکه حله اخشامات خالص تابع شهربان خراسان دجیل درتنك درنه روماحیه سموات شهربان صولینه قزربات قره اولوس محاور مشهدین منهر دمندلجین عانه هیت تابع عانه مدینه جبه اوصاف بغداد دار السلام وبرج اولیا وزوراء دیرلر بغدادك ابواب داخله سی ابواب خارجه سندن مستور دریمنی کزلودر ودار الخلافة القاہله معنوندر دجله یه وادی السلام تسمیه اولنمغله اسمیله مسمی اولمشدر آل عباس خلفاسندن ابوجعفر المنصور سنه یوز قرق سکزده کنار دجله ده بنا ایتمشدر وانی تخت ایتمشدر ودار السلام تسمیه ایتمشدر حالا معلوم اولان که شطك کنار شرقیسنده دوشمشدر حصاردیوارینی صیردوب کجر وتیر قوس شکلنده طولی ایکی میلدر وبرمتین سوری واردرکه طوغله وکرچدن بنا اولمشدر دائر اما دار شهری احاطه ایدراق قله وعجم برجی دیمکله معروف وبرعمیق خندقی وارکه شطدن ایچنه برمقدار صو کیروب احاطه ایتمشدر وبو سورك دورت قپوسی واردرکه بری امام اعظم قپوسی بری اق قپو بری قرا کلق قپو وبری جسر قپوسی سرایدن شط اوزره بعض اوغرین قپولو دخی واردر وبو جسر قپوسی ایله قوشلر قلعه سی نامنه اولان قصبه یه ممتد برجسر واردرکه بو ایکی شهری بربرینه وصل ایتمشدر شط قپوسندن امام اعظم قپوسنه اون ایکی برجدرکه یدی یوز زراعدر واندن اق قپویه اوتوز دورت برج که ایکی بیك سکز یوز اللی ذراعدر واندن برج العجمه یکرمی التی برج که ایکی بیك اللی ذراعدر واندن دخی قرا کلق قپویه اوتوز التی برج که ایکی بیك سکز یوز اللی ذراعدر واندن شطه دورت برج اللی ذراعدر واندن جسره

اوتوز اوج برج وایکی بیك التیوز اللی ذراعدر واندن اعلا الشطه اون سکز برج وبیك اللی
ذراعدر بو حسابه کوره یوز النمش اوج برج واون ایکی بیك دوزتیوز ذراعدر وداخل شهرده مکاتب
چارسولری وبعض میدانلری واردر واثر وابنیهٔ خیرات ایله مالامالدر وبر مفرح محلنده
شطه مشرف مولوی خانه سی واردر وداخل سورده بر متین ایچ قلعه سی واردر قپوقولی
ضبط ایدر سال بسال آستانه دن کلورلر مخصوص خندقی وبابی واردر داخلنده عسکر
ایچون بنا اولنمش اوطه لر وار دربرطرفی شط اوزره دوشوب امام اعظم قپوسنه ممتددر
وشط اوزره حصاری دیوارینك اوزرنده بنا اولنمش قصور عالیه وبیوت معتدده بر سرای
واردرکه والی ولایت انده اولورلر شط اوزره مشرف دیوانخانه وایوان کاشانه لری بغایت
لطیفدر ترنج ولیمون وسرو ترتیب اوزره غرس اولنمش بر لطیف باغچه سی واردر وبو شهرك
اون ایکی بیك وظیفه خوار یرلی قولی واردر بو شهرده ساکن اولورلر بغایت شدید الحردر
کاهی حردن رخام چاتلق اولور وبر بندر عظیمدرکه هند متاعیله بصره دن غرابلر ایله کلن
تجار بونده بوزینوب بیع وشرا ایدرلر ومیوه سی وافردر بصره دن خرما دخی بطایحدن
شکر قامشی وبرنج وواسطدن الما ورزاقی اوزومی ولیمون یعقوبی کلوب وشهربانددن انار
وخاك بغداد ده دخی بینظیر خرما اولوب ولیمون وترنج وبرنج اولور نقل ایدرلرکه قچن
منصور بو شهری بنا ایتمکه مراد ایلدی منجمین طائفه سنه بنا ایچون بر وقت اختیار
ایتمکی امر ایلدی ونوبخت منجمین زمره سندن ایدی وبرج قوس طالعنده بر درجه یی
اختیار ایتدیلر که شمس اول درجه ده ایدی واتفاق ایتدیلرکه بو طالع کثرت عمارت وطول
بقایه وکثرت اجتماع ناسه دلالت ایدر منصور بونی استحسان ایدوب صکره نوبخت
دیدیکه یا امیر المؤمنین بونده بر بشارة اخری واردرکه بو طالعده اولان مدینه ایله موت
خلیفه متفق اولمز وبونده خلیفه وفات اتمز فی الواقع نوبخت دیدیکی کبی اولدی
زیرا خلفادن منصور حج شریفده فوت اولدی ومهدی نصیبین ده فوت اولدی وهادی
عیسا باذرده ورشید طوسده ومأمون طرسوسده ومعتصم وواثق ومتوکل خلیفه
سامراده وبو شهرده ابنیهٔ مقتدر بالله دن دار الشجره عجایب بغداددن بر دار واسعه
وبساتین واسعه یی مشتملدر وبو دارك ایوانی ایکی برکهٔ کبیره نك وسطنده ذهب وفضه
اون سکز غصنی وار ایدی وهر غصنك فروع کثیره سی وار ایدیکه شکل ثماریله انواع
جوهرله مکلل ایدی وبو شجره نك اغصانی اوزره اون بش فارس مثالی وار ایدی وبرکه
جانب یسارنده بونك مثلی وار ایدی وبو فارس تمثاللری انواع حریر ودیباج کیمشلر ایدی
وسیوف ایله دوررلردی واللرنده مطاردوار ایدی وخط واحد اوزره متحرك اولورلردی
مزارات ومشاهد معتبره که جانب غربی بغدادده مشهد امام موسی کاظم وجوارهٔ امام
محمد جواد رضی وامام ابی یوسف وامام موسی مرقدی وامام احمد حنبلی وابراهیم
وجنید بغدادی وسری سقطی ومعروف کرخی وشبلی وحسین منصور حلاج وحارث

محاسنی

محاسنی وابو یعقوب بویطی وابو محمد ریعشی وابو الحسین حضری وجانب شرقیسنده
رصافه نام کوچك شهرده حضرت امام اعظم وخلفای عباسیه دن مزارات واردر ونفس
بغدادده شیخ عبد القادر کیلانی وشیخ شهاب الدین سهروردی مقاملری واردر
قصبهٔ امام اعظم بغداددن شرقه وشماله بر ساعتلك مسافه ده شطدن بغداد طرفنده
بر قلعه وقصبه درکه بغداد ما بینی دوز صحرا وخرمالقلردر مخصوص حمام وجامع شریفکه
امام اعظم حضرتلری اول جامعده مکان مخصوص ده مدفونلردر رضی الله عنه امام موسی
کاظم شطك غربیسنده امام اعظم حضرتلری قصبه سی حذاسنده بر قصبهٔ معموره در
وامام موسانك مرقدی جامع کبیرینك حرمینك برطرفنده بر قبه ایچنده در وامام
ابی یوسف دخی انلرك مرقدی مقابلنده ساحهٔ جامع مذکورده دورت پایه اوزره بر قبه
التنده مدفوندر دجیل قدیم الایامده خرق دجیل اوزرنده واغزندن بر ایکی ساعتلك راه
جاده ده بر قصبهٔ معموره وقضا ایدیکه اطرافی جمله مزارع وقری در بعد زمان دجیل
خرقی که نهر دجله دن خلفا زماننده قالدیریلوب یاپراوجنی ایکی اوج کونلك یول غربی
دجله ده نهر فراته اتصال ایتمشلر ایدی عدم تقیددن ناشی بوزلمغله اول قصبه وقرا پریشان
اولمشلر ایدی سنه بیك التمش بره والی بغداد مرتضی پاشا همت صرف ایدوب اول
خرقی کما فی الاول تطهیر واجرا وقدیمی رعایاسنی توطن واسکان ایتدرمشلر ایدی الحالة
هذه تکرار خرابه یوز طوتمشدر زیرا اموال کثیره خرج ایتمکه محتاجدرکه انده محصول اوله
قوشلر قلعه سی بغداد قارشوسنده شطك کنار غربیسنده بر حصاردر مخصوص عسکری
ومستحفظلری واردر حمامات وجوامع واسواقلو بر شهردر عکبرا بغداد فوقنده دجله
اوزرنده بر بلده در اون فرسخ بغداددن بعیددر قطربل بغداد ایله عکبرا ما بیننده مقدما مجمع
خلفاوهٔ وی اهل هوا ایدی بو قصبه سکانی نصارا دربونده چوق کلیسا واردر بزدان
بر قصبه در بوندن چوق علما ظهور ایتمشدر بابل حله دن بغداد یولی جانب یسارنده وقربنده
بر ویران شهردرکه اطرافی اورمان اولمشدر اهالیسی جبل فلانه نام محلده هاروت وماروت
جبی سحری تعبیر ایدرلر الان ستر اولنمشدر وبابل ملوك سریان ونبط پای تختی ایدی
وطوفاندن ایکی یوز سلدن صکره هوشنج پادشاه اولدقده بابلی بنا ایتمشدر دیو اول شهرده
اول جمع اولان خلق اراسنده تبلبل السنه واقع اولوب نقل ایدرلرکه قالع زماننده زمین بابلده
تمش ایکی جبار بیره کلدیلر افعال خبیثه لرینه کوره بعد زمان بر طوفان دخی اولمق
احتمالیله مشورت قلدیلرکه هر بری قوت وقدرتنه مغرور اولوب بر صرح عالی یاپمغه
واستحکام بنا ایلیه لر هر چند قالع نصیحت ایلدی سوزینی اصغا ایتمدیلر وبو تمس ایکی جبار
قصور استوان مباشرت ایلدیلر چاقید یوز ارشون مرتفع اولدی وتملنه دك یوز ذراعدن
یوقاری وطبقات مجوف یاپدیروب فوقانیه ابنیه اختراعی که الثی طبقه وهر بر دیوارینك
عرضی ایکی بیك ذراع وزعم فاسدلرنجه بنالری نصف اولمشیدی واوج فلکه چقمق قصد

ایتدکاری نبوت بولمش ایدی قالع بونی کوردکده بد دعا ایلدی سخط الهی نزولی مقرر
اولدی ریاح عاصفه امر اولنوب دورت رکننden یقماغه بشلدی اوچ کون
اوچ کیجه شدت ایله اسدی والحاصل انده کی قوم مبهوت دهشته قالدیلر واول ورطه ده
بروامی قولده تغیر لسان وتفرقه قلندی والحاصل بونلره تیمش ایکی یول کورندی
هر بری بر سمته کیدوب برکونه لسان ایله تکلم قیلدی ومنقولدرکه حضرت آدم علیه السلام
ساکن اولدوغی ارض جنت بو محل ظن اولنمشدر وبو بابلده نمرودك دار الملکی ایدی
نمرود ضحاك طرفندن برعاملدر وضحاك انده برقلعه بنا ایتدرمشدر کونی نك سوق
وجامعی واردر ونهر الملکدن ایکی فرسخ وقصر ابن هبیره التی فرسخدر قصر ابن هبیره عمود
نهر فراته قریب برمدینه در کربلا بریه ده قصر ابن هبیره نك جانب غربیسنده یزید
بن عمر بن هبیرة الفزاری یه منسوبدرکه آخر خلفاء بنی امیه اولان مروان الحمار ایامنده بو یزید
والی عراق ایدی بو قصر بابل قربنده جسر سورانه قریبدر صرصر ایکی موضعدر بری
علیاکه بغداده نهر عیسی اوزره برقریه در سکره نهر الملك قریه سی جامعی واردر واثار
قدیمه واردر صرصر سفلی حجاج بغداددن چقدقلری کونك اولنده طریق حجاجك یمینی
اوزره در بغداددن اوچ فرسخ ونهر الملکدن ایکی فرسخدر نهر الملك فراتدن منشعب سواد
عراقی سقی ایدر ومدینه نهر الملك فراتك برشعبه سی اوزره در بوشعبه جسر ایله عبور اولنور
تل عقرقوف بردیه درکیکاوس بنا ایتمشدر فرات شرقیسنه دوشمشدر بونده جمجمه سلطان
مزاری وار فرات قربنده وبو مزار حله دن جزئی یه قاروجه کنار شرقی فراتده دراندن
برخرق قالدرمشلر عقرقوف حوالینی سقی ایدرمش حالا خرابدر بو سمتده کوثی نام قریه
واردرکه نار نمرود آنده واقع اولمشدر ونمرود انده هلاك اولمشدر منقولدرکه حضرت ابراهیم
علیه السلام بو قریه ده طوغمشدر اولوقت منجمین خبر ویردیلرکه برمولود کلسه کرك شانی
وحالی بویله دردیو حضرت ابراهیم علیه السلام بیوك اولدقده بت پرستلرك اصنامنه تعرض
ایتمکه باشلدی ونمرود دخی حضرت ابراهیمی علیه السلام آتشه آتمغه قرار ویردی اولوقت
اون التی یاشنه بالغ اولمشلر ایدی حضرت ابراهیم علیه السلامی آتشه القا
ایتدکاری وقت حسبنا الله ونعم الوکیل دیدی نمرود برصرحه ده نظر ایدردی کوردیکه
حضرت ابراهیم علیه السلام برروضهٔ خضراده اوتورمش والحاصل حضرت ابراهیم
علیه السلام قرق کون انده مکث ایتدی نمرودك غضبی تزاید بولمغله تکرار حضرت
ابراهیم علیه السلامه اذیت ایتمکه قصد ایتدکده حق طرفندن آکا بعوضه کوندریلوب
بعوضه دن بریسی نمرودك بورننه کیروب نمرودی هلاك ایلدی بعده حضرت ابراهیم
علیه السلام خاتونی ساره ایله بیت المقدس سمتنه هجرت ایلدی قوسان بغداددن ایکی
فرسخ برکوچك شهردر بوزیان قریه سی واردر محول بغداددن ایکی فرسخ برکوچك شهردر
جانب غربی بغداددن نهر عیسی کنارنده درباغستانی چاق بغداده پیوسته اولور آنده معتصم

بالله برکوشك بنا ایتدیکه نظیری یوقدر حالا بعضی اثاری واردر نیل بیجه پاره قرایه مشتمل
برناحیه در محصولی وباغستانی وافردر دیر عاقول بغداد قربنده مداینden اون فرسخدر
ساباط مداین کسری قربنده در نهروان وسطنده شق ایدن نهردن مسمی در بغداددن
دورت فرسخدر برقاچ نواحیسی واردر اکثری خرابدر بوشهر مداین سبعهٔ عراقدن عد
اولنوردی حالا بوناحیه جلولا یه ملحقدر واکا قریب قصبهٔ کلوازدر جلولا بغداددن
خراسانه کیدن طریقده نواحیٔ سواد بغداددن برناحیه در خانقیندن یدی فرسخدر
خانقین طریق همدانده قصر شیرین ایله حلوان بیننده نواحیٔ سواد بغداددن برقصبه در
حلوان بغداددن بش مرحله در مدن عراقك آخریدر حلوانه جبال ایله صعود اولنور اکثر
ثماری تین ونخلی موصفدر وجبل اوزرینه دائما برف دوشر مداین که اکاسره تختی ایدی
بغداددن اشاغی برمرحله در وایوان کسری عجایب ابنیه دندر عرضی اوتوز التی آدیم وطولی
التمش دورتدر ارتفاعی تمش ذراع وشرفه لرینك ارتفاعی یوز اللی زراع ایدی سلطان انبیا
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مولود شریفلرنده عرضا اعلاسی شق اولنوب
اون دورت شرفه سی یره دوشدی فرس بوکا رومیة المداین دیرلر وبو مداین اعظم مدن سبعهٔ
عراقدن ایدیکه بونلردر قادسیه رومیه حیره بابل حلوان نهروان بوجمله سی خرابدر
ومداینی طهمورث بنا ایدوب جمشید اتمام ایتمشیدی وبونده شط اوزره طاشدن برجسر
بنا ایتمشیدی فرس خراب ایتدیلر حالا انجق طرف غربیسنده برقصبه جق واردرکه
آنك محلات شرقیه سنده ایوان کسری یه مقابل مزار حضرت سلمان فارسی رضی الله
عنه واردر رومیه انوشروان انطاکیه یی الوب مداین قربنده اول شکل برشهر بنا ایتدردی
اتمامه ایرشدکده انطاکیه سورکونلرینی کتوروب رومیه ده اسکان ایتدی اولوقت شهردن
ایچرو کردکلرنده هرکس اولرینی بولمشلردر وانطاکیه یه کمال مشابهتده بنا ایلدیلرکه
کویا خلق انطاکیه یه کرمش کبی اولدیلر زاوان بین النهرین برولایتدر نهروان اوزره
دوشمشدر بینظیر محصولاتی اولور ناحیهٔ خالص امام اعظم سمتنده چولده بغداد
نواحیسندندر وافر قرا ومزارعی واردر وخالص نهروان اوزره برناحیه در اوتوز پاره قریه سی
واردر قوباباد اکاسره قرالرندن قوبانام دختر بنا سیدر طریق خراسانی اوزره برمعتبر
ولایتدر حالا یقوبادان دیرلر نهرواندن برجدول کلور بوناحیه قراسنه نهر مزبوردن صوواردرلر
نخلستانی وباغستانی فراواندر ونارنج وترنجی غایت چوقدر بوناحیه نك سکسن قریه سی
واردر قصر شیرین خسرو پرویز معشوقه سی شیرین ایچون طرح ایتمشدر برقلعهٔ
عظیمه درکه دوری بیك آدیمدر وبونك غربیسنده خسرو ایچون برقلعه دخی بنا ایتمشدرکه
خسروك تاجکاهی انده ایدی وبرعظیم رباط عالی بنا ایتدی آب حلوان بو محلدن کچر غایت
هواسی بد درباد سموم اسر وشیرینك جوی شیری کهان ایتدکلری تاجکاهك صویولیدر ونقل
ایدرلرکه طاق وسطان منزلنده کوه بیستون غربیسی برصحرایه منتهی اولدوغی یرده برایکی

دکرمن یورودر شدید البرد برصو چقار ارتفاعی برزراع قدر برصفه اوستی طاغدن اویلمش اول
محلدن یکرو ایوان صدرنده خسرو وشیرین تصویرلری طاشدن اویلمش ورستم آت اوزرنده
چوشن پوش مرور ایام ایله بعض نقوش و ادیسی خلل پذیر اولمش وایوان فلکك کمرینك ایکی
طرفنده ایکی ملك صورتی قونلمش واسط بصره وبغداد بیننده شطك جانب بغداددنه
چولده برشهردر شطدن طرفه برخرق قالقمشدر بصره طرفنده الویهء بغدادك بونهایتی در
واسطك غایتله قلملری مشهوردر نصفی دجله نك برجانبنده ونصفی جانب اخرنده در وایکسی
بیننده کمیلرله جسر واردر سبب تسمیه بودرکه بصره ایله کوفه نك وسطیدر وکذلك بغداد
وکذلك اهواز ایله کوفه که هر طرفدن اللی فرسخدر بوشهری حجاج بن یوسف ثقفی
اختطاط ایلدی سنه سکسن دورتده شروع ایدوب سکسن التیده تمام اولدی شلغا
نواحیء واسطدندر بونده برجماعت ظهور ایتدیکه بوکا منسوبدر جرجرآیا غربیء دجله
اوزره در بغداد ایله واسط بیننده دجله یه قریب بربلده در دیرعاقولدن دورت فرسخ در
وجبلدن طقوز فرسخدر جبل بغداد ایله واسط بیننده شط ودجله اوزره بربلده در بوکا چوق
کمسه منسوبدر جمله دن بری ابوالخطاب جبلیدرکه ابو العلاء المعری ایله بونك بیننده مشاجره
واردر نعمانیه بغداد و واسط بیننده بربلدهء مشهوره درکه کورهء زاب اعلانك
قصبه سیدر فم الصلح غربیء دجله اوزره واسط قربنده جبلدن اون ایکی فرسخدر مامونك
وزیری حسن بن سهلك دخترین تزوج ایتدکده اعراس وزفاف بونده واقع اولمشدر شهربان
دیاله طرف شرقیسنده وکنارنده بغداددن شرق شماله منحرف اوچ قوناق برعظیم قصبهء
معموره درکه جامع وحمام وسوق مختصری مشتملدر وبو قصبه باغچه لوغنك ایچی خرما
درختانی ولیمون وترنج اغاجلری وانار وانجیر اشجاری ایله مالامالدر انارلری ایسه قتی بینظیر وکبیر
اولور وباغلرنده انکور انواعی واردر ودیاله دن چقسان خرق بو قصبه نك وسطندن یکچر
کوفه فرات غربیسنده نهرك برشعبه سنده بحسب التجنیس غرایب اتفاقیاتدندرکه
اهالیسنك عهود ومواثقینك خلاف صحتنه دلالت ایدر وکذلك الکوفی لا یوفی مثلی
مشهوردر حضرت عمر رضی الله خلافتنده بنا اولندی حالا خرابدر وسعد وقاص تجدید
ایتدی بونك صویی نهر ناحیه دندر نخلستانی فراواندر غله سی وپنبه سی وسائر محصولی
کوزلدر تنور نوح علیه السلام بونك مسجدینك ایچنده ایدی وحضرت علی رضی الله عنه
اول مسجدده زخمناك اولدی حالا کوفه ده جامع قدیم وامام علی رضی الله عنه خانه لرندن
غیری آبادی یوقدر بعض مزارات متبرکه که امام علی مرقدی بوندن برساعتلك حجاز طرفنده
ارض نجفده در امام علی کرم الله وجهه انده برقیو حفر ایتدرمشلردر صویی غایت لذیذدر
واندن غیری کوفه ده برطتلو قیو یوقدر امام علی کوفه قربنده ارض نجفده دوز یرده
برعظیم حصار ایچنده برقصبه در جامع وحمام واسواق عامره سی واردر وامام علی
رضی الله عنه مرقدی مربع الشکل واقع المثمن واطرافی حجرات فوقانی وتحتانی وجمله

کاشیدر

کاشیدر مرقد وحرمی شاه طهماسب بنا ایتمشدر کاشیده جلی خط ایله اسمی مذکوردر کاشی
مطلادر اطرافی سقفدر التی مصاحف قونمش باشقه قبولی مسجد در حرمك ایکی دیوارنده التی
طبقه حجره لری حرم دیوارینه متصلدر خارجنده جامع واردر امام علی کوفه دن برساعتلك منزلدر
ذی الکفل که برقریه در ومزار ذی الکفل نبی علیه السلام انده در کوفه دن اوچ ساعت
بعیددر اول یره ده سر ملاحه دیرلر اول سمتده اولان ابنیه صفویه آثاریدر عظیم مکلف ایتمشلردر
واطرافدن کلن نذور وتحف خزینه لر اولنوب جمع اولمشدر التون وکومش مجوهر قنادیللر
مخصوص خزینه سی واردر انده حفظ اولنور ومخصوص کتابخانه ده برعظیم تولیتدر عضد الدوله
دیلمی اوزرلرینه عمارت عالیه احداث ایتدی وغازان خان انده بردار السیاده وخانقاه بنا ایتدی
والجایتو سلطان مغول آنده برمسجد ومناره بنا ایتدروب وکوفه قربنده برقصبه که
حضرت علی رضی الله عنه بنا ایتدی ومنصور دوانقی اتمامه ایرشدردی آکا وکوفه یه
بارو چکدی اون سکز بیك قولاج دوری واردر ونجفده حجر القمرای حجر النجف آیلك
ابتداسندن تا اون بشنه وارنجه بیوك اولور اون بشندن آخرینه وارنجه کوچولور قمره
متابعت ایدر وارض کوفه ده برنهر اسمنه خورنق دیرلر وبر مصنع قصر اول اسم ایله مسمی که
اشعار واخبار عربیه ده مذکوردر وحیره بوکا حیرهء بیضا دخی دیرلر سابقا برمدینهء جلیلهء
کثیرة الانهار در وقبل الاسلام آل نعمان بن منذرك منازلیدر ومنذر بن امرء القیس
حیره ده تنصر ایدوب بونده کنایس عظیمه بنا ایتدی بو حیره یی تبع یمندن بوسمته عازم
اولدقده بنا ایتدی کوفه دن برفرسخدر امام حسین حضرتلرینك مشهد شریفلری حضرت
علی مرقدی طرزنده در وسنه بسنه محرمده موسمی اولوب زوار وتجار کلورلر وبو ایکی
مشهدین شریفینك تربه دارلری ساداتدن اولورلر وحضرت امام حسین حله دن
برمرحله کربلا صحراسنده شماله واقع اولمشدرکه کوفه حله دن ایکی مرحله غربیه واقعدر
ومقبول خرماسی واردر مقتل تسمیه ایدرلر ساقز کبیدر حله بغداد ایله کوفه بیننده
بوکا حلهء بنی مزید دیرلر وبو حله یه اول نزول ایدوب ومنازلنی اختطاط ایله بونی تعظیم
ایدن سیف الدولهء صدقه بن دبیس بن علی بن مزید الاسدیدرکه دورتیوز طقسان
بشده نزول ایتدی وبو حله بغداد غربنده کنار غرب فراتده که اکثر دوز وابنیه سی کنار فراتده
طولانی واقع اولمشدر سوری خرابدر اکثر باغ وبستانی فراتك جانب شرقیسنده دوشمشدر
وحله بغداددن ایکی مرحله در وحله ده فرات اوزره جسر بغلنمشدر وحله ده بی نظیر
شاللر ویوشیلر اشلنور وبی نظیر کملری ایشلنور وحله ده کوزل مرتبانیلر ایشلنور که
معهود مرتبانیدن فرق اولنمز انجق سنکینلك جهتنده فرق واردر فلوجه حله دن یوقارو
برمنزل شرقده فراته دوشر برمشهور اسکله در بیره جکدن آکا کمیلر کلور برقریه وخانلری
واردر واندن برنهر که فراتدن برشعبه در کلوب امام موسی ایله قوشلر قلعه سی اراسنده
شطه دکیلور اول مصبه منطقه دیرلر بونهرده طاشقین اولنجه کلکلر ایشلر والی بغداد

خاصکی محمد پاشا اول منطقه‌ده یدکلری محله بنا ایلمشدر زیرا بعض سیول عظیمه‌ده قلعهٔ
بغداده متضرر اولمش ایدی انبار شاطی فرات اوزره اول خلفای بنی العباس اولان ابو العباس
سفاح عبد اللهك مقامی واردر حدیثه انباردن بر فرسخ فراتك وسطنده بو حدیثه‌یه
حدیثة النوره دیرلر عانه فراتده بر جزیره‌در بوندن اشاغی حدیثه‌دن اشاغی هیت
بوعانه آخر حد بغداددر زیتون اغاجلری غایتده چوقدر که ایالت بغدادده بوندن غیری
زیتون یوقدر علما و صلحاسی و موسیقی شناسی چوقدر اصحاب طبیعتی وافردر و بوناحیه
غایت معموردر انباردن بر فرسخ قدر بعیددر بو سمتنده مقدما نصیبیلر اولوردی اما حالا
غایت نادردر هیت تابع عانه انباردن یوقاردر و قبر عبد الله بن المبارك بونده‌در عیون
قیر و نفط واردر انباردن سکز فرسخدر قادسیه نخیل و میاهی مشتمل مدینهٔ صغیره‌در
قادسیه و حیره و خورنق مجموعی حافهٔ بادیه و حافهٔ سواد عراق اوزره‌در وجبال وانهار
جهت شرقیه سنده‌در کوفه ایله بو قادسیه بینی طریق حاجده اون بش فرسخدر سعد ابی
وقاصله وقعهٔ قادسیه و فرس بو قادسیه‌در سماوات وادی السماده کوفه قربنده
بنی کلب قبائلنه مخصوص طویل ارض عالیهٔ مستویه‌در اصلا حجر بولنماز نیجه یارم قری
وکوچر اولور قضادر خلقی متعصب سنیلردر حله‌دن اشاغی نهرشاهی و بوندن
اشاغی نهر رماحیه ایکی سی اراسی لواءدر و ماحیه‌در کندی نهردن سقی اولنور بوندن
اشاغی نهر سماوات حمام و جامع باغ و نخلستان و محلاتی باغچه‌لر ایچنده قالمش جوازر
فرات دجله‌یه ابتدا قارشدوغی یرده ایکیوز قزلباش بکلر سال بسال نوبت ایله کلوب
داخل اولورلر و بعده سنهٔ آتیه‌یه دك خارج قلعه‌یه چقمزلر نوبتی کلدکده برآدم چقاروب
یرینه بریسنی داخل ایدرلر ذخیره‌لرین ینه طشره‌دن ویررلر قلعه‌نك براوغرین قپوسی
واردر اندن الورلر ولوانك جمله اراضیسی عثمانیان تصرفنده‌در مخصوص امیری اولور
جسان ایله بونك بینی چولدر جسان جواز رود تنك اراسنده بر بست پایه قضادر و عجم
سنوریدر که قراسی اعجام قریه‌لرینه حیره طاغلری آردنده کوه کیلاندن کلن نهر آفتاب
تابو قلعه‌دینه ایریشور و قلعهٔ بدره و مغولی خانی وسطنده‌در و بدره دخی نهرمزبوردن
حصه داردر درتنك سرحد قزلباش شاهراه فارسده بر تنك بوغاز اوزره جبال
شاهقه‌ده بنا اولنمش و اول شاهراهی سد و حفظ اولنمق ایچون طرح اولنمش بر قلعهٔ
متینه‌در درتنك کوزلی بنام و مسلم خاص و عامدر محیر عقول حسن مفرط صاحبی
محبوبلری اولور و درتنك قلعه‌سی برده‌ده یاننده نهر دیاله چکر لواء کیلان و لواء کرتن
درتنکه بغایت قریبلردر و قصر شیرین دخی درتنك سمتلرنده‌در زنك آباد خانقین
قریبسنده بر ناحیهٔ مستقله‌در درنه درتنك خلفنده و شاهراه همدان و بلاد جبل اوزره
بر قلعه‌یه مشتمل درجبل حمره و راسنده چولده برلوادر اول سمتلرده دیاله‌دن عظیم خرقلر
قازلمشدر اطراف قرایه کیدر و آبادان سمتلر درقزل رباط بو سمتنده قدیمدن برلوادر بدرای

وکشاب

وکشاب دخی بعض قصبه‌لر بونك توابعندندر و بر صویی واردر و نخلدر لکن بر فرسخ یرده
کاریزی واردر آبی خوش طعمدر بدرای بغایت لطیف قصبه اولور و حالا بدرای خرماسی
مشهوردر جنکوله قلعهٔ عجم طرفنه دوشر طاغلر ایچنده بر کوه اوزره واقع اولمشدر
و اول کوهدن بر نهر جاریدر لواء بیات جنکوله ناحیه‌سی قربنده و جنکوله طاغی ایله بر کوه
آخر نهایت بولدقاری وادیدن بر نهر کنارنده دوز یرده بر قلعه‌در ده بالا کوه ایوان اوزره
سرحد برلوادر اول کوهدن بر نهر چقوب مندلی خاننه دك کلور کلان کوه ایله بو کوهك
اراسی واسع صحرادر کیلان درتنکدن عجم سمتنده بر کوه اوستنده بر قلعه‌در کرند درتنکه
قریب بر طاغ دبنده بر قلعه‌در کیلان ایله بونك مابینی بر صحرادر نهر اول صحرادن چکر قره طاغ
بغداد حذاسنده جبل حمره و راسنده چول نهایتنده بر طاغ اوزره برلوادر اسکی بغداد
سامره قربنده و سامره‌دن بغداد جانبنده بر خرابه یردر شط کنارنده مقابل قلعهٔ تکریتدر
عاشق و معشوق عاشق بغداددن بعیددکل و معشوق عاشقدن یوقاروجه‌در سامره
سر من رای که سامرایی متعصم بنا ایتدی عکبرادن اون ایکی فرسخ دجله شرقی کنارنده‌در
صحیح الهوا و التراب و انق اکا مدینهٔ هارونیه‌یی اضافت و الحاق ایتدی و متوکل خلیفه مدینهٔ
جعفریه‌یی الحاق ایتدی و بونلر ایله طولی یدی فرسخ طول و بر فرسخ عرض متعصم بونی
دار الملك ایدوب بغداددن اون ایکی ساعتلك حالا خرابه مشرف بر قصبه‌در بر زیارتگاهی
واردر که دروب و بیوت متعدده‌دن کچیلور واریلور جای مسقفده بر چاهدر ایچنه نظر
اولنسه ربدر نمایان اولور مهدی انده اولمق ظن ایدرلر و حالا بونده ساکن اولنلر ساداتندر
متعصم بو قصبهٔ عالی بنا ایتدرمشیدی بر جامع و بر منارهٔ عالی و بر عظیم کاسه جامع ایچنه
قودی دوری یکرمی ایکی باع و بو جامع اوکنده قبر امام معصوم علی النقی و نوان و امام
موسی رضا و امام حسن عسکری طوز خرما داقوقدن بغداد طرفنه بر منزل بونکله قریهٔ
داقوق مابینی کرکوکدر داقوق بر متوسط شهردر هواسی لطیف نفط قیولری واردر
صدرین بو ولایت غله و خرما و حیوانات و صویی غایت چوقدر بطایح واسط و بصره
دجله‌دن چقان انهاردن مجتمع اولور طغیان ایتدکده خرقلر اولوب کوللر حاصل اولور
بو بطایح سکسن فرسخ طول و عرض صدر اسلامده فرسك عربله قتالی اثناسنده حادث
اولدی و خلالنده قصبات و قرا واردر قاعده‌سی جامده نام قصبه‌در بونك اهلی شیعت علیه السلام
ملتی اوزره کلدانیون و صابیلردر و ابو اسحاق صابی انلردندر بطایح کوفه فضلات
فراتدن مجتمع اولوب اطرافنده عربان قونار و قطاع طریق مأواسیدر حکومت عمادیه
جزیره حذاسنده و موصل قرشولرینه ممتدا اکثر ملحقاتی طاغلر ایچنه دوشر بر حکومتدر
بغداد و شهرزور اردلرنده واقعدر و اکثر قلعه‌لری شهرزور سمتنده‌در پای تختی عمادیه
شهریدر طاغلر ایچنده‌در بغداده تابعدر اوصاف عمادیه قلعه‌سی طاشدن بر کوه
قله‌سنده هموار یرده طرح اولنمش بر قلعهٔ عامره‌در که موصلدن جانب شرق و شماله مائل

اوج مرحله در اشاغیسنده میاه جاریه و بساتین عامره سی واردر عماد الدین زنکیدن اقسنقر
اعظم قلاع هکاری اولان آسب نام قلعه یی تخریب ایدوب قربنده بونی آکا عوض بنا ایلدی
شرف خان نقل ایدرکه عماد الدین زنکی بنا اتمشدر بونك قلعه و شهری برعظیم صخره اوزره
مدوردر و بروجه تخمین بعضی محال واطرافی یوز کز و بعضیسی اللی التمش کز و بعض
محالرك یکرمی کز ارتفاعنده در وداخل قلعه ده ایکی چاهی واردرکه طاشی قازوب صویه
اولشدرمشلر درشهرك حمام ومدرسه وسائر لوازمنه بو چاهلردن استعمال ایدرلر و آخر
صوارینی جارلرله طشره دن کتوررلر لسانلری کردی و تازی ممزوجدر و اکثری صالح
وراغب خیرات وحکام عمادیه اندن نیجه مدارس وجوامع بنا ایتمشلردر وعلما وفضلاسی
چوقدر وعمده عشایر عمادیه مزوری و ثانیا زیباری عشیرتلریدر و زیبار بر رودخانه
اسمیدرکه ولایت عمادیه دن چقر طائفه زیباری اول نهرك کنارنده اولمغله انلره زیباری
دینمشدر و بو نهرك دخی اسمی جنوندر غایت شدید الجریان اولمغله بو اسم ایله مسمی اولمش
و بری دخی رادکانی عشیرتیدرکه عوام تغییر ایدوب ریکان دیرلر بقیه عشایر عمادیه بونلردر
پرواری ممی سبابروی تیلی بهلی بجلر دیو اصطلاح قوم عمادیه ده دریه دیرلر قلاعی
بونلردر قلعه عقر قصبه معموره سی واردرکه مسلمان و یهود اولرندن بیك ایکیوز خانه در
قلعه وهوك وقلعه دیر مقلوب بو قلعه لرده میرزادکان و بنی اعمام حکام عمادیه حکومت
ایدرلر قلعه بی بشرار یکانی عشیرتی تصرفنده در قلعه فلاته قلعه شوش وقلعه
احمرانی وقلعه بازی رانی بو قلعه عشیرت زیباری تصرفنده در کرملیس شط ایله
باشقره و برزان اراسنده برقصبه در برطاغده واقعدر اوصاف ناحیه زاخو عمادیه
نواحیسنده بر معتبر ناحیه در سندی وسایانی عشیرتلری مسکن ایدر و خلق زاخویه ولایت
سندیان تعبیر ایدرلر اکثر علماء کرد بو ولایتده نشأت [illegible] وقدیم الایامده سندیان ولایتنك
مستقل حکامی وار ایدی که بطریق اوجاقلق تصرف ایدرلردی حالا عمادیه حکامی استیلا
ایلدیلر وهوك زاخو اوکنده آب خابوره خلط اولان صو اوزرنده در شوش و عقره ونهوکدن
شهرزول سمتنه دوشمش بر یر یله قریب قلعه لردر وقلعه تلاندن شط سمتنده قلعه
دیر مقلوب دوشمشدر و کیلاندن حکاری سمتنه ناحیه زیباری دوشمشدر و بو قلاع
ونواحی جزیره اوکنده مقوس کیدوب شهر عمادیه یی شهرزور طرفندن احاطه ایتمشلردر
انجق قلعه دیر مقلوب بونلردن خارج سمته دوشمشدر وزاخو ناحیه سی نهر خابور ایله
نهر هیزل اراسنده دوشمشدر الانهار نهر دجله فرات کبی بر عظیم نهردر دیاربکردن شماله
بر خرابه قلعه قربنده بر مغاره دن چقار قلعه دیدکلری مهیب غریب صدا ایله مغاره دن چقار
و آمد کیدرکن برقاچ صو ایله جمع اولور و شرقیسندن کوپری التندن یکدکده جانب
شرقدن آب هینی و آب سید حسن و آب ترجیل و آب اتاق و آب بشری بوکا التون کوپری
صویی دیرلر واندن اشاغی حزودن کلن آب ارزن و آب بدلیس عظیم صو اولور و جزیره دن

کوپری التندن کچوب دخی شرقدن آب هیزل و آب خابور دخی کلوب موصلده مجموعی جسر
التندن کچر علی حماماندن اشاغی نهر زاب عمادیه طاغلرندن کلور و طیراق قلعه اوکنده آلتون
کوپری صویی قره طاغدن واربیلدن و بربلوکی وان سمتنده حکاری و زیباریدن کلور مجموعی
تکریت واسکی بغداد اوکندن کچر و بغداده اوغرار بغداددن اشاغی نهر دیاله دخی لاحق اولوب
طاق کسری اوکندن کچر جوازرده فرات ایله ملاقات ایدر جوازردن جماسیه وارنجه واسط
اطرافنده متفرقه و بلوك بلوك اولوب مجموعی کیرو بریره کلور بو انهار متفرقه آرالرینه جزایر شط
العرب دیرلر کوه الونددن خرم آباد صویی کلوب جماسه و خوزستاندن کلن نهر سیراهواز برابرنده
دجله یه لاحق اولوب مجموعی قورنه قربنده جمع اولوب بعده بصره قربنده بحر فارسه منصب
اولور بونك منبعندن نهایتی دورت یوز فرسخدر نهر زاب موصل شرقیسنده عمادیه طاغلرندن
اینوب موصلدن ایکی منزل اشاغی دجله یه لاحق اولور غایت تیز اقدوغندن اوتوری آکا آب
جنون دخی دیرلر نهر زاب اصغر دخی آلتون صویی دیرلر بغداد یولی اوزرنده اربیلدن
اشاغی کوپروسی واردر بو زابین زو ابن طهماسب پیشدادیه منسوبلردر بری
ارمن طاغلرندن چقار بری دیاربکردن کلور حدیثه حدودنده دجله یه دوکیلور
و واسطدن اشاغی بش نهر معتبر آیریلور نهر قلا و نهر اعراف و نهر جعفر و نهر سیسان
و نهر شاهی بو مرتبه اولور که عمودنده اولقدر صو قالمازکه اوزرنده کمی یوروبه مطاریدن
اشاغی بو صولرك فضله سی و فرات صویی بطایحدن چقوب خوزستاندن کلن صولر
دخی انده جمع اولورلر اوراده شط العرب دیرلر بصره التنده بحر فارسه دوکیلور و بوکا
اروندرود دیرلر دجله یه منصب اولدوغی زابدن اکبردر و زاب کرکوکدن اشاغی
تنجه بوغازی نام بوغزدن دجله یه منصب اولور بوغازك اطرافی عظیم بللر واورمانلردر
و نیستان و سازلق وارسلان یتاغیدر آب بدلیس رشن قلعه سی اوکنده اسود صویی
ایله جمع اولور ایکی منبعدن نشأت ایدر اعظم شعبه سی منبع مکس قلعه سی قربنده
بر جبل مغاره سندن چقارکه برعظیم مغاره در نهایتندن اغزینه کلنجه اول نهایتدن
چقان شعبه طاشی اویوب مجری ایتمشدر واطرافی طاشدن پرداخت اولنمش نشیمنلر
وصفه کبی یرلردر اول یرك مسیره سیدر دفعه چوق صو چقوب مکس التنده مخلط
قلعه سی قربنده نهر منسوب ایله جمع اولور که بر شعبه سی دخی بودرکه کوه دیبندن اول
صو ایله جمع اولور مخلط قلعه سندن صکره جزایر یوسف التندن کچوب قله بردن التنده
بر نهر ایله جمع اولورا ندن جسر امیر سلیمان التندن سعرد اوکنده زرس قلعه سی
اوکنده آب بدلیس ایله جمع اولور بورشن قربنده صوبك اورتاسندن برطاش پیدا
اولمشدر آکا قرنجه قیاسی دیرلر وافر قرنجه سی واردر اوصاف نهر دجله نك مخصوص
زورقلری واردر اول کشتیلره غراب دیرلر اکثر انلر بصره طرفندن کلورلر وموصلدن
بغداده اکثر کلك ایله کلنور کذلك بیره جکدن فرات ایله حله یه کلك ایله کلنور کلك آکا

دیرلرکه اخشابی شطرنجی بربرینه میخلایوب اقلی دورت خانه لو اکثری اون واون دورت
خانه لو هر برخانه یه اوفورولمش طلوملربند ایدوب اتکدخی اوزرینه برذراع مقداری
یوکسك صفه شکلنده اخشاب والواحدن برطبقه دخی یاپارلر واوزرینه قتی وافر یوك
اوروب بومنوال اوزره فرات ودجله ده طبقه النده دائم بو ایکی کلکی کزوب طلوملری
یوقلیوب بویله استعمال اولنور نهر شطك بعض کنارلرنده مثلا موصل اوکنده واندن
اشاغیده یر یر نفط چشمه لری واردر منبعندن چقوب صو اوزرنده قالور اقوب کتمیه نی
قابلره طیراد یروب جمع ایدرلر وکاه تماشا ایچون آتش ویررلر صو یوك یوزندن بر مقدار
مسافه مشتعل اوله دوشر نهر دیاله بغداددن اوچ ساعت اشاغی بر یرده دجله یه واریشور
شهرزور اطرافنده مجتمع اولوب قزل رباط یانلرنده درنه ودزتنك صولری دخی توز
خرمادن کاوز طاش کوپری صویی لاحق اولور شهربان قریبان قربندن یچوب
بغداد ایله طاق کسرا اراسنده دجله یه لاحق اولور ودجله دن دخی فرات کبی نیچه جداول
وانهار ایریلوب سواد عراقی سقی ایدر الجبال جبل حمره بو جبال بر برینه متصل که ارض
سرخه مائل چپلاق واچق طاغلردر وجزیرة العرب دن کلوب جماسه قربنده فراتی قطع
ایدوب جزیرهٔ عمریه چولنه سور روب کذار ایدر وعاشق ومعشوق ومقابل اسکی
بغدادده دجله یی قطع ایدوب بغداد چولنه اوغرر قزل رباط قربنده نهر دیاله یی قطع
ایدوب وواسط چولنه دوشر وزکیه وجسر دسپل اراسنده نهر دسپلی قطع ایدوب ینه
چولدن چوله چکر و بحر فارسه منتهی اولور و بو جبالك شهرزور و موصل سمتلرنده اولان بعض
مواضعنده بر معدن واردر شمع عسل کبی ینار رنکی سیاه دقیر کبی ولایت خلقی مومیای
معدنی دیرلر و بونك کبی بر معدن سیاه صرچه کبید رانی دخی آتشده اریدوب شمع کبی دوکرلر
وموصلده مومیای معدنی واردر و بغداد یانلرنده صو باصمایان یرلرکه بیابان شوره یرلردر
اول خاکدن کهرچله دیدکلری باروت بیاض حاصل اولور بر مقدار طپراغی صو ایله قینادرلر
کهرچله سی ایریلوب صاف قالور نباتات وحیوانات عراق عرب بغایت محصولدار یرلردر
پنبه واصناف میوه سی بغایت اعلا اولور وخلفاء عباسیه زمانلرنده عراق عربده رعایا
بقر ذبحندن منع اولوب وفرت حراثت وزراعته سبب اوله وعراق عربك چوللرنده
میاه وانهار حوالیسنده اولان بوکلرنده ارسلان وصحرالرنده جیران وکردستان طاغلری
جنبلرنده کرك وقپلان وخرس وصرتلان وپارس وچقال ودلکو وآهوکبی وطیور قسمندن
قاز وطورنا وککلك ودراج وبلدرجن چوقدر ونهرلرنده نیچه انواع بالق حاصل اولور
بغدادده شبوط نامنده بر نوع بالق بغایت معتبردر اهالی عراق عربده رعایا ایکی قسمدر برقسمی
اهل قرادر عربانندرانلر اکین وفلاحت ایله مقیدلردر ابل وبقر وغنم وجاموسلری واردر
برقسمی اخشاما تدر یعنی کوچر اولورلر دو آت قیلندن اوبالری واردر قبیله قبیله طوایف
عربانندر ابل وخیل وغنم وجاموس وبقر واردر اصناف خلق بو ایالت بغدادده اهل اسلام

وفرق ضاله ونصاری ویهود واردر لسانلری عربی و فارسی ترکی وکردی وعبری وسریانی
واردر اهل اسلامك مذهبلری حنفی وشافعی وحنبلی بو اوچ مذهب علماسی
ومشایخی چوقدر مسالك ومنازل بغداددن بصره یه مداین التی فرسخ دیرعاقول سکز
فرسخ جبل یدی فرسخ فم صلح اون فرسخ واسط اون فرسخدر شهربان اون فرسخ فاروث
سکز فرسخ دیر عمال بش فرسخ حوانت یدی فرسخ شط کاریله بطایح چکیلوب نهر اسد چکیلور
دجله العوراییه واریلور نهر معقل بصره اون فرسخدر بغداددن نجفه دیه صرصر دیه
فراشر شط نیل کوفه مشهد علی که سد بیابان نجفدر بغداددن اصفهانه کیلور
یدی فرسخ بندستان بش فرسخ نهاوند اوچ فرسخ دیهٔ فرامرز دورت فرسخ نهروجرد
دورت فرسخ جناباد دورت فرسخ میان روذان سکز فرسخ میار اوچ فرسخ شهرکرخ
التی فرسخ دون سون دورت فرسخ سنکان التی فرسخ جوی مرغ کهتر التی فرسخ اسفرانه
یدی فرسخ بهران یدی فرسخ موی کوشك التی فرسخ اصفهان دورت فرسخ بغداددن
دمشقه ذل عقرقوب اوچ خ بر بیوکسك دیه در شهرانبار سکز خ بیابان سموات یولی ایله
دمشقه اون کونده واریلور بغداددن موصله یوران دورت خ عکبره بش خ حما اوچ خ
قادسیهٔ موصل یدی سامرا اوچ خ کرخ ایکی خ حلفا یدی خ سود قنت بش خ زاب اصغرکه
انده دجله یه قاریشور کوپری واردر بش خ حدیثهٔ موصل اون ایکی خ بنی طمیان یدی خ
موصل یدی خ بغداددن اسدآباده همدان سمتنده در شهر یعقوب آباد سکز خ
سروینه یدی خ بویولدن شهربان صاغ ایلده ایکی خ یرده در رباط جلولا که ملکشاه
سلجوقی بنا ایدر بش فرسخدر خانقین شهری بش خ قصر شیرین بش خ آخر حد
عراق عرب کیل وکیلا بش خ حلوان کریوهٔ طاق کرا باده کیدر برخ دیه کوزید وچوسان
سکز خ جقا کاوان التی خ باحکارس بش خ صفهٔ اسبه نرك خسرو وشیرین صورتی
انده سنکدن یونلمشدر صاغ اله برخ یرده در ایکی دکرمن یوریدر صو صفه نك التندن
چقار کیرمان شاهان التی خ شهر جمجمال التی خ دیهٔ صهنه دورت خ دیهٔ کنکور کداول
اول کردستاندر اندن اسدآباد کریوهٔ کوه ارونه بو یولده درالتی فرسخدر بغداددن ١
همدانه باشر دولاب دورت ساعت قریه نام دیکر عمریه دیاله چکیلور سکز ساعت باقوبه
اوکی نام دیکر الونیه بش ساعت چبوق کوپری نام دیکر خالصه و عجمیه اوچ ساعت قریهٔ
شاشکیه نرافشر دخی دیرلر ایکی ساعت هارونیه بش ساعت قریهٔ قزل رباط حفرآباد
التی ساعت قریهٔ اسکی خانقی اوکنده عظیم صو افر سکز خ قصر شیرین نام دیکر دیه کوز
ویران قلعه در یدی سرپره اوچ یکی خانقی بش دربند زکران درتنك التنده در ایکی بشری
نام دیکر تخت کسری درتنك دخی دیرلر اوچ سرمیل التی قلعهٔ کورین بوغازی ایکی بیکار
باشیدر قرب ایکی امام وقریهٔ شیخ التی هارون آباد دورت دربند جوادرو زا التی آب ناور
اوچ مریق درقرب کوجانی اوچ نیلوفر نام دیکر قریهٔ نوروز دورت کرمانشاه بش شاه

كوپروسی ایکی طاق بستان شبدیز خسرو وانده‌در اوچ صاطر انجاد اوچ تخت رستم
نام دیکر شهر نوح کوه بی ستون دفرهادك طاغی کبی یه‌جه یردر اوچ قریه‌ٔ صحنه قلعهٔ
بختکان نام دیکر کوه لنقاور قریهٔ جمجال شهر نوح دخی قرشوسنده‌در اوچ قریهٔ بید سرخ
نام دیکر کج اوه اوچ شهر کین کاور بر مقدار خرابه‌در بش قریه نجم پیچ خواران
نام دیکر اسد آباد بش قریهٔ کهریز اوچ قریه کول دیه ایکی سعد آباد باغلو باغچه‌لو لطیف
شهر در ایکی صولاق بندی اوچ پری خان خانی بش قریهٔ یوز باشی اوچ سلمان آباد بش
قرهارودورت سازبه اوچ درویش الیاس التی درکزین اوچ جاموسلی اوچ قریهٔ صفی کند
بش اسم آباد اوچ قریهٔ اوج کنبد نام دیکر اق ییلاق التی ساعت قریهٔ علی بك نام دیکر
کند مزاب بش همدان اوچ ساعتدر احوال ملوك وحکام طوفاندن صکره حضرت نوح
علیه السلامك اوچ اولادندن بریسی که سامدر عاقل ودانا اصحاب فراست وکیاست
زمره‌سی ایدی سائر قرنداشلرندن ممتاز اولمغین حضرت نوح علیه السلام انی ولی عهد
ایدینمشیدی کندونك یرینه سامی خلافته تعیین ایدوب اسرار نبوتی ودقایق حکمتی تعلیم
ایتمشیدی وجه ارضك اشرفنی سامه تفویض ایلدی حق جل وعلا حضرتندن دعا
ایتدیکه تاکه اکثر انبیا ومرسلین واولیاء صدیقین وحکما وسلاطین وامراء سام نسلندن
متولد اولالر سامدن طقوز اولاد اولدی بری ارفخشد ایدیکه اکثر انبیانك نسلندن کلدی بری
دخی کیومرث ایدی پادشاهلرانك ذریتندن کلدی کیومرث تمامت ذریاتی اوزره پادشاه
اولوب آیین پادشاهانه ورسوم شاهانه وضع ایدوب عدل الله عالمی منتظم قلمشیدی پس
کیومرث واولادی بابل وعراقین وفارس وکرمان وخراسانه استیلا ایلمشلردر بونلره
ملوك الفرس دیرلر وتختلری عراقده مداین شهریدر وابتدا ملوك دنیا کیومرثدر وخلق
یوسمته منتشر اولمشلردر واولوقت حضرت نوحك علیه السلام شریعتی اجرا اولنوب
انقیاد ایلرلردی چاق بیوراسب ضحاك پادشاه اولنجه که اولوقت نمرود ضحاکك عاملندن
سواد عراقده عامل ایدی بعده کیمرك انواع کفر وضلالته دوشدیلر اول ضلالتلرك
بریسی که نوردن برالله دخی اثبات ایدوب یزدان دیو تسمیه ایتمشلردر الله بودر وظلمتدن مخلوق
برالله دخی اثبات ایدوب اهرمن نامنی ویردیلر ابلیس بودر دیو مع ذلك البته نوره عبادت
ومحبت وظلمتدن اجتناب وفراغت ایدوب بعده کیمرك نوردن بدل ناره طپمغه
باشلدیلر دعوای نبوت ایدن زرداشت کلنجه بودخی اولکی ضلالتك اشدیدر
خیر وشر وفساد وصلاح نور وظلمتك امتزاجندن عبارتدر دیو مصر اولدی ابتدادین
مجوسی‌یی پیدا قیلدیلر بو فرس ملوکنك ابتدا تختلری مداین ایدی بونلرك تصرفلرنده
کلدانیون ملوك بابلی ضبط ایدرلردی وابتدا ملکلری نمرودکه ضحاکك عاملی ایدی بو فرسك
احوالی فرس اقلیمنده اولسه کرك وحیره‌ده وانبارده عربدن آل منذردن بنو لخم ملوکی ایدی
وابتدا ملکلری مالك بن فهر الازدی ایچون که سیل عرم حس ایتدیلر یمندن کوچوب حیره‌یه

نزول ایتدیلر واول وقتلرده اسکندر ثانی فرس ممالکنه استیلا ایلدی وبو آل
منذر فرات ساحلنه کلدکده حیره وانباری بنا ایتمشلردر وانده توطن ایتمشلردر
مالکدن صکره قرنداشی عمرو وبعده قرنداشنك اوغلو جزیمة الوضاح نقل ایدرلرکه ابتدا
ملوك عربدن منجنیق پیدا ایدن وابتدا اقاترلر تسخیر ایدن وابناء ملوکدن برقاچ غلام جمع
ایتمشدرکه کندونه خدمت ایتمکه واول غلاملردن بریسی که عدی بن نصر ایدی جزیمه‌نك
قزقرنداشی رقاشه‌یه عاشق اولدی واندن حامله اولدی ایچون که جزیمه واقف اولدقده
عدی فرار ایتدی ورقاشه برغلام طوغردی اسمنی عمرو تسمیه ایتدیلر اخر کار جزیمه‌نك
اولادی اولمدوغندن اوتوری اول ولدی اولاد یرینه بسلدی برکونده اول غلامی
اجنه خطف ایتدیلر بعده مالك وعقیل نام ایکی کمسنه وادی سماوه‌ده اول غلامی بولوب
جزیمه‌یه کتوردیلر جزیمه انلره مراد کزندردیدکده انلر دخی ندیمی اولمق استرزدیدیلر
وقرق سنه اکا ندیم اولدیلر وضرب مثل اولمشدرکه کندمانی جزیمه والحاصل جزیمه
قتل اولدقده عمرو یرینه اجلاس ایلدی وجزیمه‌نك سبب قتلی جزیره حاکمی اولدقده
یرینه قزی که اسمی نائله ولقبی زبا ایدی جزیره حاکمه‌سی اولمشیدی وقصد ایتدیکه جزیمه‌یی
قتل ایلیه کندو نفسنه اطماع ایلدی وفرصتی بولدقده جزیمه‌یی قتل ایلدی بویله اولمغله
جزیمه یرینه عمرو بن عدی اولدی پس زبا دخی عمروی قتل ایتمکه حیله‌یه شروع ایلدی
حیله‌یی عمرو خبردار اولدقده اول دخی زبانك فتنه‌سنه عبد جزیمه اولان قیصر ایله اتفاق
ایدوب وقیصر کندو اراد تیله بورنی کسدی وصورت معامله زبایه واردیکه یعنی
عمرودن فرار ایتمشدر پس زبایه واردقده زبا التفات ایلدی وکندویه مقرب ایلدی
وبشلدی زبا طرفنه تجارت ایتمکه وچوق فائده کوستردی اما بو فائده‌یی عمرودن کیرلو
الوردی وزبایه ویرردی وبو اوقچه تجارتك فائده‌سیدر دیر ایدی بعده برکون بیك
دوه صندقلر ایله یوکلنمش کتوردی واول صندقلرك ایچنده مسلح آدملر قودی ایچون که
زبا بعید یردن دوه‌لری کوردکده وهم ایلدی ودیدیکه عسی الغویر ابؤسا دیمکله ضرب
مثل اولدی والحاصل ایچون زبا حصارنه دخول ایتدیلر اول آدملر صندقلردن چقوب
اول شهری الدیلر وزبایی قتل ایلدیلر عمرودن صکره اوغلو امرئ القیس اولدی بعده
اوغلو عمرو وبعده اوس بن قلام عمالقه‌دن برکمسنه ایدی بعده ایکنجی امرئ القیس بن
عمرو وبعده اوغلی نعمان اعور بو نعمان مشهور خورنقی بنا ایلمشدر بعده اوغلو منذر بعده
اوغلی الاسود بعده قرنداشی منذر بعده علقمة الدهیلی بعده اوغلی المنذر اناسی غایت
حسنا اولمغله اکا ماء السماء دیرلر بعده الحارث بن عمرو بن حجر الکندی قباد مزدك دیننه
داخل اولمغله بو حارث دخی قباده متابعت ایلدی ومنذر متابعت ایلمدی اندن اوتوری
منذری عزل ایلدی وحارث یرینه کچدی پس کسری الحارثی طرد ایلدی وتکرار
المنذر یرینه جلوس ایلدی بعده اوغلو عمرو اول وقت که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

خضر تاری دنیایه کلمشلردر بعده قرنداشی قابوس بعده قرنداشی المنذر بن المنذر بعده اوغلو
النعمان بو تنصر ایلدی بونی کسری پرویز قتل ایتمکله عرب ایله فرس مابینلرنده وقعهٔ ذی قار
واقع اولدی و بو نعمانه شقایق نعمان منسوبدر سببی بودرکه برموضعه کلدی و دیدیکه
ما احسن هذه الشقایق احمرها وکندونه بربنا ایلدی وبرکون یوم عبوس وبرکون یوم
نعیم تعیین ایلدی تاکه یوم عبوسنده برکمسه کنده بولشسه قتل ایدردی اما یوم نعیمده
بولشسه آکا انعام ایدردی کونلردن برکون طی قبیله سندن براعرابی یه راست کلدی
مراد ایلدیکه انی قتل ایلیه اعرابی ایتدی بنم برقزم وار درکمسه یه اصمرلمدم بکا اذن
ویره سن دونمك شرطیله دیدی نعمان ایتدی سکا کم کفیل اولور اول حینده وزیری
بن کفیل اولورم دیدی نعمان ایتدی اکر کلمزسه سنی یرینه قتل ایدرم بعده عربی کتدی وعده
ایلدیکی کونده چقه کلدی نعمان اول وقت ایتدی ما رأیت اکرم منکما بلمم که قنغکز
بربریکزدن اکرمدر وو زیرینه دیدیکه نه ایجاب ایلدیکه سن بوکا کفیل اوله سن اعرابی یه
دیدیکه نه ایجاب ایلدیکه سن رجوع ایده سن ابتدا وزیر جواب ویردیکه وزرادن کرم
قالقدی بعده اعرابی جواب ویردیکه ناسدن وفا قالقدی نعمان ایتدی بن
اوچنجی اولمیم که عفو ملوکدن قالقمش دنیلمسون دیو یوم عبوسی رفع ایتدی بعده ایاس
ابن قبیصة الطائی بعده زاویه بعده تکرار سلطنت لخمیینه عودت ایلدی ومنذر بن
نعمان ملك اولدی وبو ملك چاق حضرت خالد اوزرلرینه کیدنجه طوردی بعده دولت
اسلام ظهور ایلدکده حضرت خالد طرف حضرت عمردن تعیین اولندی وحیره یی
فتح ایتدی وحیره یه صحابهٔ کرام طرفلرندن حاکملر نصب اولنغه باشلندی وصحابه دن
صکره امویه دن عبد الملك بن مروان طرفندن یزید بن هبیره عراقه والی اولدی بعده
دولت عباسیه ظهور ایلدکده عراقی ضبط ایتدیلر وکوفه ده بیعت اولندی صکره
کوفه دن تخت رفع اولنوب انباری تخت ایتمشلردر سنه یوز اوتوز ایکیده دولت آل عباس
ظهور ایدوب ابتدالری ابو العباس عبد الله که جد اعلاسی ابن عباس حضرتلریدر
مذکور عبد الله سفاح دینمکله مشهوردر یوز اوتوز ایکیده بیعت اولندی و یوز اوتوزالتی
سنه سنده جدری مرضندن وفات ایتدی بونك عصرنده ابا مسلم ظهور ایلدی بونك
باباسی مرو قریه سنده برکمسنه ایدی آذربیجانده وفات ایتدکده ابو مسلم اوکسوز
اولوب عیسی بن عقیل یانده نشأت ایتدی و برمرتبه ادیب اولدیکه مشار الیه بالبنان
اولدی برکون کوفه ده نقبادن امام محمد بن علی بن عبد الله وغیری برجماعت ایله کلوب
ابا مسلمی کوردکده کلامنی بکندیلر وکمال الفت ایتمکله انلر ایله معامکه طرفنه کیدرکن
سفاحك قرنداشی ابراهیمه اوغرادقده ابا مسلمی کوروب حظ ایلدی وخدمتنده
الیقودی صکره خراسانه برمدبر کمسه تعیین اولنمق لازم کلمکله ابا مسلمی ارسال ایلدی
ابا مسلم خراسانی ضبط ایتدی کیدرك شوکتی قوی اولدی والحاصل سفاح ظالم

وخونریز

خونریز وبی رحم ایدی بونك عصرنده اهل اسلامدن لا یعد ولا یحصی کمسنه قتل اولنمشدر
جریان عادت الله اوزره سفلك دمـا ایدن ملوکك عمرلری قصر اولمغین یکرمی سکز
یاشنده فوت اولدی ایکی وزیری وار ایدی بری ابا مسلم وبری خالد بن جعفر البرمکی
بعده یرینه بیوك قرنداشی ابو جعفر عبد الله منصور سنه یوز اوتوز ید ده بیعت اولندی
بو دخی ظالم ومغرور ومنبع فساد ایدی که بنی عباس ایله علویه مابیننده عداوت قلمغه
بو سببدر اولاد حضرت امام حسین بن علی بن محمد بن عبد الله بن حسنك ایکی اوغلو که محمد
وابراهیمی قتل ایلدی وانلرك سببی ایله اهل اسلامدن نیچه کیمسه یه اهانتلر ایلمشدر جمله دن
بری سراج امت ومقتدای ملت امام اعظمی کمال زهد وتقوی سببی ایله قضادن امتناع
ایتدکلری ایچون حبس ایلدی زندانده وفات ایتمشلردر ومزبور کمال خست ودنائتندن
منصور دوانقی دیرلر ایدی عمال وصنـاعله بردانق وبرحبه اوزرینه نزاع ایدردی ابو مسلم
خراسانی که بیعت عباس ایچون دعوت ناسه قیام ایتمشیدی انی دخی قتل ایلمشدر
اصحابنه امر ایلدی سواد کیسونلر واوزون کلاه وقلجلرین قوجاقلرینه آصسونلر بو هیئت
اوزرینه اولمغه فرمان ایلدی اول هیئت اوزرینه ابو دولامه داخل اولدی منصور انك حالندن
استفسار ایدوب نه درحالك دیدکده اول دخی دیدیکه یوزومی نصفنده وقلجم اوستمده
وسیاهله بویاندم و کتاب اللهی وراء ظهرمده بند ایتدم منصور کولدی واولکی هیئته فرمان
ایلدی بو خلیفه شط کنارنده بغدادی سنه یوز قرق التیده بنا ایلدی وخلفادن ابتدا کتب
سریانیه وعجمیه و یونانیه یی اقلیدس کبی دخی کلیله ودمنه وغیری عربیت ایله ترجمه
ایدن بودر سنه یوز اللی سکزده بو خلیفه حجه عزیمت ایلدی ومراد ایلدی که مکه ده سفیان
ثوری حضرتنی قتل ایلیه بیر میمون دیدکلری منزله کلنجه مکه یه اعوانی ارسال ایتدیکه
ثوری یی اخذ ایدهلر وصلب ایده اهل حرم بو خبردن خبردار اولیجق سفیـانه خبر ویردیلر
سفیان حضرتلرینك مبارك باشی فضیل بن عیاضك دیزنده وایاقلری سفیان بن عیینه
دیزنده کعبهٔ معظمه قارشوسنده اوزانوب یتوردی همان طوردی وکعبه نك استارینه
یاپشوب اکر منصور بونده کلورسه بن سندن بری اولدم دیدی وینه کلوب یرینه یاتدی
علی الفور خبر کلدیکه منصور بیر میموندن قالقوب آته بنوب مکه جانبنه روانه اولمش
ایکن بحفتین بیننده اورتاسنه کلدوکی کبی آتدن یقلوب بوینی اوزرینه اوراده جان ویردی
وزیری خالد البرمکی ایدی یرینه محمد المهدی علما ایله اختلاط ایتمکله کلی کمال تحصیل
ایتمشدی ارباب فضل وکمال یاننده مقبول ایدی وزنادقه طائفه سنی سومز ایدی قتی
چوق زندیق هلاك ایلدی جدل کتابلرینی اهل زندقه یی رد ایتمکیچون تصنیف ایتمکه امر
ایلدی حجه واردقده عظیم احسانلر وخیراتلر ایلدی وسطح کعبه یه آدملر چیقوب هر جانبندن
مسك وعنبر وغالیه برله بیت اللهی سرا پا تطییب ایتدیلر ودیباج جنسلرندن بری بری
اوستنه اوچ کسوه کیدردیلر وابتدا خلفادن صره تعیین ایدن بودر رومده چوق ولایت

فتح ایتدی سنه یوز التمش طقوزده وفات ایلدی یرینه اوغلی موسی الهادی اولدی بو غایت
ظالم ایدی شاه اوکنده قلیچلر ایله یوریمکی بو ابجاد ایلدی سنه یوز یتمشده وفات ایدوب یرینه
قرنداشی هارون الرشید سریر خلافته جلوس ایتدی بو خلیفه غایتده فصیح وبلیغ
وادیب وکثیر الحج والعبادة که کونده یوز رکعت نماز قیلوردی بر ییل غزایه وبر ییل حجه
کیدردی انیس علما ومحب مشایخ واولیا ایدی قاضیسی امام ابو یوسف وزراسی برامکه
وشعراسی مروان بن ابی حفصه وحاجبی الفضل الربیع وخواننده سی ابراهیم موصلی وخاتونی
زبیده ایدی ایامنده خیر وحسنات وزمان فضل وبرکات ایدی خصوصا وزراسی برامکه در
بو برامکه بر جماعت کثیره در اشرفلری یحیی ومحمد وموسی واولادلری خالد وفضل وجعفر
وفضل بن یحیی بن خالد بن ستاسف بن حاماست البرمکی برمکه اول کسنه در که باباسی
بیوك برمك ملوك فرسدن بر ملك ایدیکه فارس ولایتنده مجوسیلر ایچون مشهور اولان
آتشکده نام بر عظیم بنا ایلدی بعده شامه کلوب مروانیلردن هشـــام بن عبد الملك خلیفه
حضورنده اسلامه کلوب اسمنی عبد العزیز قودیلر صکره دولت عباسیه عبد الله سفاحه
انتقال ایلدکده برمکی یی کتوروب وزیر ایلدی سفاحك وفاتندنصکره منصور دوانقی یه
وزیر اولوب اشتهار بولدی مهدی خلیفه زماننده مرحوم اولوب نمازینی هارون الرشید
قیلدی دیرلر خالدك واصل اولدوغی مرتبه یه اولادندن بریسی واصل اولمدی نه یحیی
ادبنده نه فضل جودنه ونه جعفر کتابتنه ونه محمد مروتنه ونه موسی شجاعتنه اندنصکره
هارون الرشید جعفری وزیر ایلدی وشول مرتبه التفـــات ایلدیکه سراینه واولادلرینه
ومالنه حکم ایدردی حتی هارون الرشید یحیایه باباو اوغللری فضل وجعفره قرنداش دیو
خطاب ایدردی رشیدك برامکه یه بو مرتبه محبتنك سببی بو ایدیکه هادی خلیفه وفاتنده
هارون یکرمی ایکی یاشنده طوس شهرنده بولنوب اول اثنـــاده جمله بغداد خلقی قرار
ویردیلرکه هارونی خلیفه ایتمیه لر زیرا لهو وطربه مائل اولدوغندن جائزکه خلقك مصالحنه
واموز مملکته تغافل ایدوب خلافته خلل کله دیو خلافته رضا ویرمدیلر اول ایامده بغدادده
سادات برامکه دن یحیی وفضل وجعفر قالقوب هارون الرشیددن غیری کسنه خلافته لایق
دکلدر دیو هارونه آدم کوندروب وکتوروب خلیفه ایتدیلر مسند خلافته اوتوردقده یحیایی
احضار ایدوب بیوردیکه بو خلافته اخلاص ایتمکه سن سبب اولدك بندخی امور عالمه سنی
وکیل ووزیر اعظم نصب ایلدم یحیی دخی احسن تدبیر ایله امور مملکته مقید اولدی بعده فضل بن
یحیایی وزیر ایتدی بعده جعفر برمکی وزیر اولدی اون سکزنجی سنه دنصکره رشید آل
برامکه دن انحراف ایلدی واول سنه هارون حجدن عودت ایتدکده جعفری قتل ایلدی
سبب قتلیچون دیرلر که هارونك قز قرنداشی عباسه نام خاتون وجعفر برمکی مجلسنه
حاضر اولمزلرسه اول کون هارون ذوقدن محروم اولوردی اول اجلدن جعفره نکاح ایلدیکه
نامحرم اولمیه مجلسنده یوزینه باقه بو شرط ایله که جعفر دخی عباسه یه تقرب ایتمیه جعفر

ایسه هارونك امرینه مخالفت ایتدی واندن بر ولد حاصل اولدی اول سببدن قتل اولندی
دیرلر والحاصل هارون طوسه واردقده وفات ایتدی سنه یوز طقســـان اوچده یرینه
اوغلی محمد امین حسن وجمال صاحبی جوان ایدی اکن سوء تدبیر وعدم قبول نصیحت
اولوب نسا ایله لعبه مشغول ایدی قتالنه ذی الیمینین طرفندن طاهر تعیین اولنوب طاهر
بغدادی محاصره ایتدکده محمد امینه جبر ویردیلر جبر ویره نی آزار ایدوب اولوقت کندی جواریله
حرمنده صید سمك ایدردی دیدیکه فلان جاریه ایکی بالق طوتدی بندخی بر طوتمدم اول
اثناده طاهر سیف ایله بغداده داخل اولدی وامینی ذبح ایلدی ویرینه یوز طقسان سکزده
قرنداشی عبد الله مأمون جلوس ایتدی مشهوردرکه بو خلیفه ذو فنون جهان علوم
حدیث وفقه وطب وادبسنده امام ایدی فلسفه وعلوم اوائلنه چوق اعتبـــار ایلدی و
غایت سور ایدی احوال عالمه مطلع اولمغله رومده چوق غزالر ایتدی قرق حصار فتح ایتدی
اخر الامر حکم ضلالنه دوشمشیدی وخلق قرآن قولیله ابتلا واقع اولدی وامر ایلدیکه
حضرت علی یی سائر صحابه یه تفضیل ابلاغ طرسوسده وفات ایلدی یرینه معتصم بن
هارون الرشیده بیعت ایلدیلر وبوکا خلیفه مثمن دیرلردی زیرا سکز قلعه فتح ایتدی سکز
سنه خلیفه اولدی وسکزنجی خلیفه ایدی سکز آی وسکز کونده طوغمشدر ونقش
خاتمی الحمد الله که سکز حرفدر وقپو سنده سکز ملك دورمشدر وسکز ملك قهر ایلدی
وسکز ارکك وسکز قز اولادلری وار ایدی که کندودن صکره الیقودی وسکز شهر فتح ایلدی
وسکز کوشك بنا ایتدی وغلمان اتراکدن اون سکز بیك غلامی وار ایدی بو خلیفه
غایت قوتلو ایدیکه ایکی قیونی النه الوب چاق صو یونجه ایاقلرندن طوتردی ابتدا
طائفهٔ اتراکی دیوان خلفایه ادخال ایتمك اندن واقع اولمشدر عجم پادشاهلرینه تقلید
ایدوب سمرقند وفرغانه یه مال ارسال ایدوب غلمان اتراك اشترا ایتدرردی اول طائفه دن اون
سکز بیك قول ایدندی التون طوقلر ایله ودیبا لباسلر ایله تزیین ایدردی بغداد خلقی
بونلرك اوضاعلریندن بیحضور اولوب جمع اولدیلر معتصم قپوسنه کلوب یا لشکر اتراکی
بو شهردن اخراج ایله یاخود سنك ایله جنك ایدرز دیدیلر سز نمله برالای ضعیف الحال
آدملر نیجه جنك وجدال امکان واردر دیدی انلر دخی سنکله جنکی سهام الاسحار وشیف
دعوت تضرع درکاه پروردکار ایلرز دیدیلر های مددبو اصل جنکه طـــاقتم یوقدر دیو
بو مقدار صبر ایدك دیدی پس سر من رای دیدکلری شهری بغداد قربنده بنا ایلدی
واتراکی اورایه نقل ایلدی نقل ایدرلرکه برکون معتصم اوتورر کن خبر کلدیکه ملك روم
اهل اسلام ولایتلرینی غارت ایتمشدر وچوق قتل وسبی ایتمشدر چاق سبایادن بر عورت
هاشمیه اسیر ایتمشیدی فریاد ایلدیکه وامعتصما کافر اکا بر طبنجه اوردی ودیدیکه
معتصم الاجه اتلر ایله کلسون سنی قورتارسون خلیفه بو خبری اشیتدکده اول ساعت
عموریه طرفنه قرق بیك الاجه آتلولر ایله توجه ایلدی انکوریه واصل اولدقده لطف

حق ایله فتح ایتمشدر وقیصر رومی اسیر ایتمشدر وهاشمیه یی احضار ایلدی وکندونه
دیدیکه لبیك ابنت العم سنك دعوتکه اجابت ایتدم سنه ایکیوز یکرمی یدیده مزبور
خلیفه سرمن رآده وفات ایدوب یرینه هارون الواثق اولدی اولدخی وفات ایتدکده ایکیوز
اوتوز ایکیده جعفر المتوکل علی الله جلوس ایتدکده مذهب اهل سنته نصرت ایدوب
آیین دین ومراسم اسلامی اقامت ایلدی بونك عصرنده امور عجیبه ظهور ایدوب
جمله دن بری بر کیجه جو سماده اولقدر شهاب ظهور ایلدی که کواکب بر برینه کیروب منتشر
اولدی قیامت قوپدی ظن ایتدیلر دخی دیار مصرده سوید اقریه سنده طاش
یاغدی بردانه سنی وزن ایتدیلر یوز اوتوز درهم چکدی بریدخی یمن دیارنده برطاش یرندن
قوپوب یوریوب برطاغك یاننه واردی قرار ایتدی بری دخی قارتالدن کوچورك براق
قوش برطاغك اوستنه قونوب قرق کره یا معشر الناس اتقوا الله دیو چاغردی ایرته سی
کلوب ینه قرق کون بویله دیدی بشیوز نفر کمسنه نك شهادتیله بو خبری یازوب بو حادثه نك
وقوعی ایکیوز قرق بر رمضاننده واقع اولمشدر اندن صکره عظیم زلزله اولدی ومکة اللهده
اولان عیونك جمله صولری قورودی متوکل جانبنه عرض ایتدیلر عین عرفاتی اقمق
ایچون یوز بیك التون کوندردی والحاصل دیار بغداده اتراك کثرت وقوت بولوب
مصالح سلطنته قرشدیلر وعقد عزل ونصب اتراك النده اولدی آخر طغیان اول مرتبه یه
واردیکه کیجه ایله اون نفر اتراك خلیفه نك خلوتسراینه دخول ایدوب شهید ایتدیلر
بعده سنه ایکیوز قرق یدیده اوغلی محمد المنتصر بالله یرینه جلوس ایلدی انکدخی
برکون مزاجی منحرف اولدقده طبیبنه اوتوز بیك فلوری ویردیلر زهرلو نیشتر ایله فصد
ایدوب زهر تأثیر ایتمکله وفات ایلدی یرینه ابو العباس احمد المستعین بالله خلیفه اولدی
اتراك ممالکه استیلا ایتمشلردی همان خلیفه بر شیخ مقامنده اوتوردی مستعینك
کیدیکی اثوابك یکلری اوچر قارش بول ایدی اشراف مکه حالا اول طرز اوزره کیرلر
حاصلی اتراك کمکرده ادراك کوردیلرکه کندولره اویمایور خلع ایدوب بعده قتل ایتمشلردر
یرینه اوغلو محمد المعتز جلوس ایتدی انیدخی خلع ایدوب یرینه محمد المهتدی یی جلوس
ایتدردیلر ومعتزك والده سنك جمیع مال ومنالنی النیدن الوب خاتونی مکه یه سوردیلر اموالی
اون کره یوزبیك التون ونصف اردب اینجو وربع اردب زمرد وسدس اردب یاقوت احمر ایدی
والحاصل مهتدینك دخی اتراك اوزرینه هجوم ایدوب قتل ایتمشلردر یرینه احمد المعتمد
علی الله اولدی لهو ولذاته اشتغال وانهماك ایلمکله قرنداشی طلحه یی ولی عهد ایلدی
الموفق بالله دیو لقب ویردی وحجاز ویمن وفارس وطبرستان وسند ولایتلرینه والی
قیلدی وکندونك جعفر ادلو ولد صغیری وار ایدی اکا المفوض الی الله دیو لقب ویروب
جزیره وشام ودیار مغرب اوزره والی قیلدی برینه اق سنجاق برینه سیاه سنجاق ویردی
وبویله شرط ایتدیکه اکر کندونك وفاتی اوغلو صغیر ایکن واقع اولورسه خلافت

موفقك اوله وبو شرط اوزره عهدنامه یازلوب مکه یه کوندردیلر وبیت شریفك ایچنده
حفظ ایتدیلر آخرکار مقتضای اراده نه ایسه ظهوره کلور لا یغنی حذر من قدر موجبنجه
مقتدر زماننده زنکیلر خروج ایدوب اهل اسلامه چوق ضرر ایرشدردیلر رئیسلری
اولان بهبولی رسالت دعواسنی ایدوب علم غیب ادعا ایلر ایدی برفتنه یه واردیکه اهل
اسلامدن یوزبیك ادمدن زیاده قتل اولندی آخر الامر موفق بالله دخی توفیق
الهی برله اوزرلرینه عظیم عسکر ارسال ایدوب جنك اولدقدنصکره نسیم نصرت هبوب
ایدوب بر مرتبه زنکیلری قیردیلرکه حسابه کلمز بو فتح ظهوره کلدکدنصکره الناصر لدین
الله لقبی ایله ملقب اولدی و دخی فوت اولدقده یرینه برادرزاده سی احمد المعتضد
جلوس ایلدی بو خلیفه اهل عقل وشجیع کیمسه ایدی یالکز ارسلانه قارشو واردی ایام
دولتنده رعیتدن ظلمی دفع ایتدی ومکروهاتی اسقاط ایتمشیدی بنی عباسه تمام
ضعف کلدکدنصکره اساس خلافت تکرار قوت بولدی اول جهتدن معتضده سفاح
ثانی دیرلر وکندودن اول خلفا زماننده توریث ذوی الارحام منع اولمشیدی حق ذوی الارحامی
خزینه یه ضبط ایدرلردی وشرع مطهره بغایت انقیادی وار ایدی سنه ایکیوز
سکسن طقوزده وفات ایدوب یرینه اوغلی المکتفی بالله جلوس ایلدی حسن صورت
وجمال سیرت اولوب اهل علمه اکرامی وار ایدی بونك زماننده قرامطه ظهور ایلدی
بو طائفه محرماتی مباح اعتقاد ایتمشلر ایدی ودماء مسلمینی حلال بولورلر ایدی ودعوالری
بو ایدیکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن صکره امام حق محمد بن الحنفیه
اوله اول خروج ایدن یحیی بن مهرویه درهجر ناحیه سندن قوپمشدر المکتفی فوت
اولدقده برادری جعفر المقتدر بالله جلوس ایلدی فسق وفجور وشرابه منهمك ایدی
ایکی کره خلع اولنجیده اصلاح نفس ایدوب یهود ونصاری طائفه لرینه بالکلیه دیوان
امورینه قارشدرمقدن منع ایتمشیدی وعرفه کونی کلدکجه بعض دواب وصغردن
قیری اللی بیك قربان اولنشدرردی ودار الشفایه هر سنه یدی بیك دینار خرج
اولنوردی برکره مقتدر دوکون ایدوب بش اوغلنی سنت ایلدی التی کره یوزبیك
فلوری صرف ایدوب عالمی اغنیا ایلدی وبردفعه قیصردن ایلچی کلدکده یوز التمش
بیك مسلح عسکر قیام ایلدی دار الخلافه قپوسنه وارنجه ایکی جانبده طوردیلر انلردن
ایچرویدی بیك خادم ایکی جانبه طوردیلر ویدی یوز نفر حاجبلر طوردیلر ودار السعاده نك
دیوارنه اوتوز سکز بیك پاره قماش آصدیلر وفرش سرایه یکرمی ایکی بیك پاره قماش
دوشدیلر وجمله اسباب زینتدن ماعدا بر شجره احداث ایتدیلرکه ربع طوقند قجه
یداقلری حرکت ایدردی اول شجره اوزرینه التوندن وکومشدن مرغان قوندیروب
ربح طوقندقجه صدا ویررلردی دولت عباس ضعف بولدوغی زماننده بویله قوتده ایکن
قرامطه جنکنده شهید اولدی یرینه قرنداشی ابو منصور القاهر بالله سنه اوچیوز یکرمی

برده جلوس ايلدى وخلقه اذيت ايتمكله اوزرينه هجوم ايدوب كوزلرينه ميل چكديلر
يرينه محمد الراضى وانك يرينه ابراهيم المتقى بالله جلوس ايدوب بونك كوننده توران بغدادده مستولى
اولوب كوزلرينه ميل چكدى ويرينه ابن عمى اولان عبد الله المستكفى جلوس ايلدى بعده
ابو القاسم فضل الله سنه اوچيوز اوتوزدورنده جلوس ايلدى اول عصرده آل بويه بغدادده
استيلا ايتمشلردركه تصرف انلرك النده قالمش ايدى بعده اوغلو عبد الكريم الطايع بالله بونك
عصرنده حرميندن آل عباس خطبه سى كسلدى بعده احمد القادر بو خليفه نك عادتى زهد
وصلاح ومعرفت ايله موصوف خلق قرآنه قائل اولان طائفه نك رده بر كتاب تصنيف
ايتمشدر خلافتى قرق برسنه درو سنه دورتيوز يكرمى ايكى تاريخنده فوت اولوب يرينه
اوغلو عبد الله القائم بامر الله جلوس ايتدى بغايت اهل خير كمسه ايدى قرق دورب سنه
خلافت ايدوب دورتيوز التمش يدى تاريخنده وفات ايلدى يرينه اوغلى عبد الله المقتدى
بالله جلوس ايلدى اولدخى خيردين وخلفاء عباسيه نك صالحلرندن بر كيمسه ايدى بركات
صلاحنك جمله سندن برى بودركه آل سبكتكيندن سلطان ملكشاه خليفهٔ مذكوره
حيف ايتمكلك مراد ايلدى بغداد شهرنده طورمسون چقسون شمدن صكره بزوارمق
استرزديو خبر كوندردى مقتدى دخى رسول كوندروب بو بابده برمقدار تلطف ايلدى
ملكشاه دخى بتر اولوب البته چقسون ديدكده كرم ايلسون مهلت ويرسون ديو نياز
كوستردى ملكشاه دخى برساعت مهل ويرم ديدى آخر ملكشاه وزيرينه آدم كوندروب
اون كون مهل رجا اتديدكده اون كونه مهل ويرديلر اندن خليفه كوندز صائم
وكيجه قائم اولوب دركاه عزته نياز وتضرعه بشلدى اون كون تمام اولمدين تيردعاسى
هدف اجابته اصابت ايليوب شرندن خلاص بولديلر سنه دورتيوز سكسن يديده
فوت اولدى يرينه اوغلى المستظهر بالله اولدى بو خليفه حسن خط يازاردى بونك
زماننده آل سلجوق تغلب ايتديلر سنه بشيوز اون ايكيده بودخى فوت اولوب اوغلو
مسترشد بالله مسعود بن محمد سلجوقى ايله قتاله چقوب لشكرى موافقت ايتميجك
يالكز كندى معركه ده قالوب شهيد اولدى يرينه الراشد بالله منصور اولدى بو خليفه
مخرجسز طوغمشدر صكره حكيملر اكا مخرج ايتمشلردر وعمرى طقوز سنه سنده ايكن
احتلام اولدى مسعود سلجوقى قتل ايتمشدر يرينه عمى اولان محمد مقتفى بالله فاضل
وكريم الاخلاق قدر خليفه اولدى بودخى وفات ايدوب يرينه اوغلى يوسف المستنجد
بالله جلوس ايدوب منقولدركه خليفه اولمزدن اول بر واقعه كورمشدركه انك
آوجينك ايچنه اوچ حرف خا يازلمش كورر صباح بعض معبرلره تقرير اتدكده انلردخى
سنه خمس وخمسين وخمسمائه تاريخنده خليفه اولورسن ديو تعبير ايتديلر فى الواقع
اويله اولدى بعده اوغلو حسن المستضى يرينه خليفه اولوب غايت كريم النفس وحسن
تدبير صاحبى ايدى بودخى وفات ايدوب يرينه اوغلى احمد الناصر لدين الله خليفه
اولوب

اولوب رسوم خلافتى احيا ايلدى خطبه وسكه ده اوراد اسم شريفنه فرمان ايتمشدى
نيچه مدت منابر اسلاميه اوازه دعاء مستضى دن صكره اول مذكور اولوردى كرامات
ظاهره سى واراايدى جمله دن سلطان خوارزمشاه مراد ايدنديكه مذكور خليفه
يدندن ملك عراقى استخلاص ايده بو عزيمتله همداندن برو يكدكده بر صحراده نيچه مدت
ليل ونهار اوزرلرينه قار ياغوب يول ويرمكله بالكليه عسكر فنا بوله يزدى واكثرى هلاك اولمغله
خوارزمشاه بالضروره عودت ايتدى برى دخى مقدما يأجوج ومأجوج مثلى اولان كفار
تاتار خروج ايدوب تمام بلاد اسلاميه يه تعرض ايتدكلرى زمانده حق جل وعلا ميامن
بخت ناصرى برله بغدادى انلردن حفظ ايتدى وكعبهٔ معظمه نك اورتوسى بياض ديبادن
ايتدى صكره ناصر لدين الله امر ايتدى سياه ديبادن ايتديلر كعبة الله سياه اورتمك
اندن قالدى خلافتى قرق يدى ييل استقلال تام اوزره باقى قالدى بغداد بهشت
آباده مدرسهٔ نظاميه يى بنا ايتدى ايچنه اون بيك جلد كتاب وضع ايتدى سنه التيوز
يكرمى ايكيده وفات ايلدى اوغلو الظاهر بامر الله بعده اوغلو المستنصر بالله منصور
جلوس ايلدى علماء عصرى انواع اجلال واكرام ايدوب مدارس ومساجد وحدايق
بنالرينه مشغول اولدى شهر بغدادده مدرسهٔ مستنصريه انك بناسيدر دورت مدرس
تعيين ومذاهب اربعه اوزره درس قرائت اولنوردى ابو الفتح سلجوقى نظام الملك وزيرى
اولجق تشييد مبانىٔ اركان دولت وتأسيس قواعد بنيان سلطنت احسن وجوه اوزره
قيام كوستروب موالات اولياء دين ودولت استمالات اعداى تخت وسلطنت جانبلرنده دقيقه
فوت واهمال ايتمدى علما وصلحايه اقبال تام وحرمين شريفينه برمرتبه احسان كه كندو
خاصه مالندن غيرى اموال سلطانيه دن هرسنه التيوز بيكدن زياده التون وجوه خيره
صرف ايدوب والحاصل بعض حسود وعدوى سلطنت خليفه حقنده كه اخراجات
زائده ايله بيت المالى خراب ايتدى بونك اتلاف اتديكى مبلغ سلاح عسكره ويرلسه قلاع
اعدايه فتح رايات دكمك اولوردى ديو خليفه يه وزيرى غمز ايتديلر خليفه دخى برايكى مرتبه
اغماض ايتدكدن صكره دشمن بى انصاف طورميوب كراتله بو مقوله كلماتى سمع همايونه
ايصال ايديجك ضرورى متأثر اولدى بركون قرشوسنه كلدكده خزينهٔ بيت المالدن
هرسنه بو قدر مالى بى نفع يرلره خرج ايدرسن ديو خطاب ايتدى نظام الملك ديديكه اى
اوغول بن بر عجم پيرناتوانم كه بازاره چقرسه لر بكا كمسه بر قلورى يه مشترى اولمازوسن بر تركى
جوانسنكه بازاره چقرسه لر هله سنى اوتوز التونه الورلر اوله بو حالله حق سبحانه وتعالى بزى
اختيار ايدوب بو اماناتى بزم كف كفايتمزه مسلم قلدى احوال امور بلاد ومصالح عباد بزه
مفوض قلندى وبن تصرف وتدبيره مشغول اولدم سن لهو ولذات دنيايه متوغل
اولدك ايكيمزنده حاصل اعماللرى بزده دركاه رب عزته صعود ايليه جك كاريمزك اكثرى ذنوب
ومعصيتدر شكر وطاعت دكلدر وسنك اول دفع شر اعدا ايچون احضار ايتديكك عسكرك

اللرینه ایکیشر ذراع طول بر ر قلجلری واروانده قلری اوق برجزئی مسافه کتمزینه بوحالله
انواع فجور ومعاصی یه منهمکلر در فسادلرینه نظر اولنسه نزول فتح ونصرته مستحق اولق
دکل اوزرلرینه سنك بلا وقهر یاغمغه لایقلر در بن سنك ایچون بر عسکر فراوان وجند
بی پایان حاضر لدم که اکا جیش لیل وعسکر سحر دیرلر اوزون کیجه لرده سن ولشکرك
غافل یاتوب اویودوغکز زمانده آنلر طوروب صفلر بغلرلر وکوزلری یاشین ارسال
ایدوب دللرنده دعا وثنا اطلاق ایدرلر اللرین درکاه قاضی الحاجاته اوزاتدقلری زمانده
دشمنلرك اوزرلرینه قلج صالرلرکه صوبی ولایت چینی وماچینه یتشور پس سن وسنك
عسکرك انلرك یوزی صوینه معیشت ایدوب انلرك دعاسی برکاتیله فتح ونصرت بولورسز
خلیفه آفرین بابا آفرین خوب ایتمش سن مدد بولشکری دخی زیاده ایله بزه کرك
لشکر بودر دیدی والحاصل خلیفه قبول ایلدی وحسادك یوزلری قراسی کندولره
قالدی بونك زماننده تاتار برقاچ کره عراق جانبنه قصد ایلدی لطف حق ایله هر
کلدکلرنده منهزم اولورلر سنه التیوز قرقده وفات ایلدی یرینه اوغلی عبدالله المستعصم
بالله بغداد شهرنده آخر خلفاء بنی عباسدر لعب ولهوه مشغول اولدی وقوللرینی
سلطان لقبی ایله ملقب ایدوب جمیع امورده ممالکی انلره تفویض ایدردی آخر انلر تغلب
ایدوب جانب خلافت ضعیف بولدی ورشوت قپولرین آچدیلر هرنا مستحق برقاچ
التون ایله مطلبنه واصل اولوب مراتب ومناصب نااهله سوق اولنور اولدی مؤیدالدین
علقمی وزیری اولدی مذکور رافضی وسباب ایدی مستعصمه واهل سنته عدو
ایدی امامدارا ایدردی منافقانه معامله قلوردی برکون بغداد شهرنده طوائف اهل
سنته روافضه غالب اولوب وافر اهانت ایتدیلر وابن علقمی مذکور رافضی ایکن
بونك دخی اقرباسنك اولرین بصدیلر بونلره ظاهرده انتقام ایتمکه قادر اولمیوب زوال
دولت اهل سنته سعی ایتمکه باشلدی وسرا هلاکوخان ایله معامله ومراسله یه مباشرت
ایتدی مقصدی عرق اهل سنتی قطع ایدوب خلافتی علویه یه ارجاع اتمك ایدی
وبوجانبده مستعصم یاننده اولان کزیده عسکرلری ادنا بهانه ایله اطرافه پراکنده قیلدی ودائما
مستعصمه بوقدر عسکر زائددرکیدن کنسون کرك اولان خزینه درخزینه اولدقده عسکره
هرقچن لازم اولسه عسکر بولنور دیرایدی مستعصمده اولقدر قوت ادراك یوق ایدی که مرادینی
فهم ایده حتی برکره یکرمی بیك عسکره همان سزه دستور رقنده استرسکز کیدیکز دیدی
ومستعصمه وافر مال کوستروب بلمزدیکه مرادی ندر اولدخی ماله محبت وکمال مرتبه مساعده
کوستردی بلمزایدی که جمع ایتدیکی مالی عدو ایچون ادخار ایدردی والحاصل مغول
وجغتای سلطانی اولان هلاکوخان عسکر بی پایان ایله بلاد اسلام اوزره هجوم ایتدیلر
واکثر ممالك اسلامده قتل عام ایدوب بلا برمرتبه ده قرار بولدی که مستعصم خلیفه
خواب غرور وغفلت ایله سریر عیش وراحت اوزره تغلب ایتمکده ابن علقمی ایسه

طرق اخبار وقلع مسامع خلیفه ده سد ایدوب تا اول زمانه دك كه مغول سواد عراقه دخول
ایدوب اکثر قتل اسلامه مباشرت ایتدیلر آخر هلاکو شهر بغداد اوزرینه عزیمت
ایدوب خلیفه یه آدم کوندردی وآستانه سنه دعوت ایلدی خلیفه غفلتندن بساط
انتباهه حیث لاینفع یه قدم بصوب دست تحیر ایله کوزلرینی اوماغه باشلدی وزیری اولان
ابن علقمی رافضی کندو اتباعیله قرشو چقوب واروب هلاکو ایله جمع اولوب اندن بینه بغداده
کلوب خلیفه یه دخی مصلحت بودرکه سندخی چقوب تعظیم ایده سن امیددرکه محصول
ممالك عراق مناصفه اوزره صلح میسر اوله ایدی مستعصم دخی ابن علقمی سوزیله اعیان
دولت وارکان خلافتدن یدییوز نفر کمسه ایله بغداددن چقدی هلاکو اوتاغنه
قریب اولدقده خلیفه یی اون یدی نفر کمسه ایله هلاکو مجلسنه ایلتدیلر سائرین
کیروده الیقودیلر والحاصل خلیفه یی وجمله عسکری قتل ایتدیلر وبغداده قرق کون
قدر قلج بذل ایتدیلر برمرتبه که یکرمی کره یوز بیك آدم قتل اولنمشدر دیرلر وانلرکه
خوفلرندن کاریزلره وزیر زمینلره قاچوب لشکر تاتار کیدوب چقدقلرنده برهیئت ایله
چقدیلرکه آتا اوغلنی وقرنداش قرنداشنی بلمدیلر والحاصل سیف هلاکودن نجات
بولان آل عباسك بری ابوالعباس احمد بن طاهر قاچوب سلطان مصر اولان ملك طاهر
سیف الدین بیبرس یاننه کتدی سلطان مزبور غایت اکرام ایدوب وافر عسکر ایله
ممالك عراقه کوندردی سنه التیوز اللی طقوزده فراته قریب اولدقده نائب هلاکو اولان
قره بوغه بغداددن ایریشوب اوراده احمد بن طاهری وعسکری قاچدن کچوردی ازکمسه
خلاص بولدیلر اندن صکره نسل عباسدن بری دخی اسمی احمد ایدی اولدخی دیار مصره
ایرشدی واکا الحاکم بامرالله دیو لقب وضع ایتدیلر ونسبنی اثبات ایتدکده خلیفه نصب
ایدوب مبایعه قیلندی ونفس مصرده نفقه وسکنا تعیین ایتدی اما حظوظ خلافتدن
بهره سی مجرد اسم خلافت ایدی سلاطین مصردن هرکم سریر سلطنته جلوس ایلسه
تیمناونبرکا کتورلردی سلطانه ولك السلطنته دیرایدی وسلطانه مبایعه ایلردی
وانك آخرلری بونك نسلندن یعقوب المستمسك بالله عمر طویل سوروب آخراعمی اولمش
ایدی تا اول زمانکه مرحوم سلطان سلیم خان ملك مصری چراکسه یدندن استخلاص
ایتدی والحاصل عراقدن دولت عباسیه منقطع اولدقده مغول استیلا ایلدیلر تا سنه
یدییوز اللی دورت تاریخنه دك بعده دولت جلایریه یعنی ایلخانیه ظهور ایدوب بغداده
مستولی اولدیلر ابتدالری شیخ حسن کبیر ایدی دولتلری چاق سکز یوز یکرمی
ایکی یه دك ممتد اولدی بعده قره قیونلیدن محمد شاه بن قره یوسف تا سنه طقوز یوز
تیمش اوچه دك ممتد اولدی بعده دولت آق قیونلی حسن طویل اولادندن منصور بغداده
حاکم اولدی چاق طقوز یوز اون دورت سنه سنه دك بعده قزلباشده شاه اسمعیل استیلا
ایلدی بعده سنه طقوز یوز قرق برده آل عثماندن غازی سلطان سلیمان خان فتح ایتمشلردر

وبلاد عراقه مستولی اولمشلر فصل ۴۴ در بیان جزیرة العرب قرق دوردنجی فصل
جزیرة العرب بیاننده در طوایف وقبائل عرب مسکنی اولوب اطراف وجوانبی نهر فرات
واوج دریا احاطه ایدوب انجق ایکی محلنده قربه اتصال جز ویعنی اولمغله تقریبا
جزیره دینلمشدر متصل اولدوغی محالردن بریسی سویس ایله عریش اراسی بریسی دخی
حلب قربنده نهر فرات ایله بحر شام اراسی در بو ایکی بوغازدن غیری بر اتصال یوقدر سبب
تقدیم بو جزیره سائر اقالیمك افضل واشرفی اولمغله تقدیم اولندی زیرا بو اقلیمده بیت الله الحرام
وارد دین اسلام منتشر اولدی وبونده خلفاء راشدین وانصار ومهاجرین اولوردی وبونده
اهل اسلامك رایاتی عقد اولندی وبوندن جمیع ارضه ممتد اولدی ودخی حضرت ابراهیم
علیه السلام خلقی بو سمته دعوت اتدی ومع ذالك حدود جلیله ونواحی کثیره واعمال نفیسه یی
مشتملدر زیرا جمله حجاز ویمن وبلد سینا واحقاف ویمامه وشحر وهجر وعمان وطایف ونجران
وحجر صالح ودیار عاد وثمود وبئر معطله وقصر مشید وحبس شداد وقبر هود دیارکنده
وجبل طی وبیوت فارهین ووادی ایله وجبل سینا ومداین شعیب وعیون موسی وتیه
بنی اسرائیل جمله بو مذکورات بو اقلیمده در وبو اقلیمك دوری التی بوچوق ای قدر مسافه
واردرکه بو تفصیل اوزره مثلا ایله که بحر سویس کنارنده طور یقین یرده حالا قلعه سی مصره
تابعدر سرحد اولور واندن مدین نام موضع که حالا مغایر شعیب دیرلر ایکی منزل
اندن ازلم قلعه سنه اوج منزل وینبعه یدی منزل وجار نام اسکله یه طقوز منزل وحلی
نام قصبه یه دورت منزل وجازانه طقوز منزل وصلیغه طقوز منزل وزبید اسکله سی
بقعه نام اسکله یه اوج منزل ومخایه اوج منزل ومندبه ایکی منزل وجمه دورت منزل
وعدنه بر منزل ویروم نام موضعکه شحر ولایتنك سرحدیدر طقوز منزل شحره ایکی
منزل ومهره ولایتنك اول معمورنده بلاد حیری نام یرلری اوج منزل وظفار اون منزل
وحصلبان حاصل اولان یرلرده حاسك نام موضعه اوچ منزل وغبه حشیش نام اسکله که
شحر حاکمنك سرحدیدر بش منزل ومقر نام ولایتك موضعی اولان حمرا انفوره ایکی منزل
وقلهات شهرینه اوج منزل ومسکت شهرینه ایکی منزل وعمان ولایتنك قصبه سی اولان
صحار که حالا اکا صیر نعمان دیرلر بش منزل وبواطن نام ولایتك اسکله سنه اوج منزل بو محل
بحر فارسی بوغازینك غربی جانبیدر وبواطنده بحر فارس ساحل اوزره قطیفه بحرین اوتوز
منزل وقطیفدن بصره یه التی منزل وبصره دن کنار فرات ایله علیان اوغلو ولایتنه جوب
حله یه اوج منزل واندن هیته ایکی منزل وعانه یه اوچ منزل ورحبه یه دخی اوچ منزل
ودیره بر منزل وبالسه بش منزل وسرحد بله بریه کنارنده سلمیه مقابلنه التی منزل وتدمره
اوچ منزل وازرق نام موضعه بش منزل وبلقا یه ایکی منزل وجبل شراحه اوچ منزل
وایله یه اوج منزل جمله طقسان یدی منزلدر وبو محدود اولان اقلیمده کمی کوترر کول ویا
بیوك اقار صو یوقدر ونجد ولایتنده برقاج کولجکز که واردر یغمور صویندن جمع اولور

تقسیم

تقسیم بو جزیرۀ عرب اون ایکی قسمه تقسیم اولنمشدر بری تهامه بری یمن بری نجد بری عروض
بری احقاف بری شحر بری عمان بری هجر بری حجاز بری نجد حجاز بری تهامۀ حجاز بری یمامه وبادیه در
اوصاف یمن بو مملکت مشهور وواسع اقالیم در وسبب تسمیه یقطن بن عامر بن صالح بن
ارفخشد بن سام بن نوح بو موضعه کلوب نازل اولمشلر در عرب یمن بنو یقطن دیمکله اول اسمله مسمی
اولدی الحدود بو اقلیمك حدودی شرقنده بلاد عمان جنوبنده بحر عرب غربنده بعض بحر سویس
شمالنده حدود حجاز وبلاد هجر بو اقلیم دورت قسمه تقسیم اولنمشدر بری تهامه بری نفس یمن
بری نجد بری احقافدر بر زمان ایله اکثری داخل حوزه ممالك عثمانیه اولمغله ایکی ایالته تقسیم
اولمشدر بری زبید که تهامه تختیدر بری صنعا که یمن تختیدر وهر بریسنده برقاج الویه
وقضالر اعتبار اولنمشدر که بونلر صنعا تعز حیس زبید عدن کوکبان صبیا لحیا
مشهاردر لکن بز بو اقلیمی تقسیم اتدوکمز اوزره ذکر ایدرز وابتدا تهامه مملکتنی وصف
ایلرز ایدی معلوم اولسون که بحر طرفنده اولان غوردر واکا تهامه دیرلر وتهامه یه
ناظر اولان اماکنه سرواة دیرلر وحدودی غربنده بعض بحر سویس وجنوبنده بحر عربدر
وشرقنده نفس یمندر وشمالنده ارض حجازدر وباش شهری زبیددر که ولایتك تختیدر
وبو سمت اشاعره ولایتیدر وبو شهر ارض مستویه ده برایرمق قربنده واقعدر
واسکله سی بقعه در ماببینلرنده بر منزلدر وبو ایرمق حب سمتندن کلور وشمالیسندن بحره
یعله دریایه کیدر وبو شهرك آباری ونخیلی وانواع اثماری چوقدر خصوصا عنباد دیدکلری
میوه که شفتالو یه بکزر بو میوه نك غایت کوزل رایحه سی اولور حتی دیرلر که بر دانه سی
بر اوطه ایچنده اولسه رایحه سندن اول اوطه معطر اولور وبو میوه خام ایکن صلوطه سنی
ییرلر وتمام اولدقده غایتله یمشاق اولور صوینی مص ایدرلر وچکردکنی اتارلر غایتله
لذیذ اولور وبو شهر بر سور ایله محصوردر که سکز قپوسی واردر زیادیه دن عبدللهك
وزیری اولان حسن بن سلامه بنا ایتمشدر وبو شهرده ایوبیه دن ایوب بن تفتکین
ایکی مدرسه بنا اتدیکه بری شافعیه ایچون که عاصمیه دیرلر بری حنفیه ایچون ودخی بنی
رسولدن عمر بن منصور ایکی مدرسه بنا اتدی بری حنفیه وبری شافعیه ایچون وبو شهر
صنعا شهرندن غرب جنوب واقعدر ماببینلرنده صرب طاغلر واردر اتلو کچمز اما یایا بش
کونده کلور وجنوبنده حیس قصبه سی اولور زبیده بر منزل وکرا بجه ایله حیس اراسی
معمور اقر صولری چوقدر واول سمتده اولان وادی غایت مسیره اولدوغندن وادی الحسنا
دیرلر معمور کویلری واردر وزبید ساحلنده غلافقه قصبه سی اولور بر کوزل قصبه در
مخا بحر سویس کنارنده باب المندبه قریبدر زبیده ایکی مرحله در بونك اسکله سی عظیم
بندر در که جمیع آفاقدن بازرکانلر بو اسکله یه کلورلر وبو مخا شهری غایتله مکلف
وزینتلو بنالری واردر وباغچه لرنده انواع اثمار واشجاری واردر وحسنا عورتلری مشهوردر
مقدما بو شهرك حصاری یوق ایدی صکره آیدنلی محمد پاشا آل عثمان طرفندن بر حصار

بنا اتمشدر ومقدما بوشهرك صویی طوزلو ایدی صکره شیخ شاذلی حضرتلری برقیو
حفر ایدوب بر فاخر طتلو صویی چقمشدر حالا شیخ شاذلی قیوسی دیرلر وحضرت
شیخ شاذلی انده مدفوندر بر مکلف استانه سی واردر حیس بر صنجاقدر آل عثمان
النده ایکن بوندن محفل شریف چقاردی زبیددن جنوب طرفنه بر منزلدر بوشهر غایتله
معموردر صبر طاغی اوکندن تعزدن ایکی منزلدر اراده کر اجه واقعدر وبونك اطرافنده
اولان یرلر غایتله معموردر اقر صولری چوقدر اکین وباغ یریدر وطاغلری حیس اوکنده
جنوبه کلمشدر وتعزك جنوبنده دونوب شرقنده اولان جنت اووه سنی دولاشوب عماقیه یه
کلور باب المندب طاغك اسمیدر شرقدن غربه اون ایکی میل قدر ممتد اولور وغربی
قرشوسنده حبش یقه سنده بیلوله طاغلری کورینور یالیدن بالیه آدم کورینور وحالا
بحر سویس بوغازینه باب المندب دیرلر موزع عدن یولی اوزرنده در مخادن جنوبه ایکی
منزلدر واندن دملوه بش منزل بوطاغ غایتله صرپدر مقدما یمن حاکمینك خزینه سی
بونده اولوردی وبوقلعه دن لحج بر منزل واندن عدنه واریلور رقع بربلده ٔ صغیره در زبید
شمالنده در بیت الفقیه الکبیر انك قصبه سنه زبیدیه دیرلر حجاج زبیدك یولی اوزره
شریف مطهر ولایتی در صنعادن بش منزل لحیه راعی قصبه سنه دخی لحیه دیرلر دریا کنارنده
واقعدر بونك قربنده مغاص لؤلؤ واردر بوسمتده قهوه بتر بوقهوه اغاجی کراس اغاجنه
بکزر ویمشی کذلك بیت فقیه صغیر دریادن بر منزل بونده دخی قهوه بتر صلبه دخی
عصاب دیرلر دیرلرکه ابتدا قهوه بو اوچ قصبه دن غیری یرده تمزدی کرچه بعض یرلرده بتر
اماشی ٔ دکلدر ابوعریش بر معمور قصبه در قلعه سی واردر واسکله سنه جازان دیرلر
بونده تورنج ولیمون واوزوم وغیری اولور سلامه صبیه نام ناحیه ده دورت پاره قریه سی
واردر خلقی اشرافدر اسکله سی جازاندر بونده طوز چقار عینی ایله اولاه طوزنه بکزر
وبوسمتك صولری بیکارلردندر اطرافنده چوق معمور کویلر واردر تورنج لیمون عناب عنبا
اغاجلری چوقدر وبوصبیا قومی غایت شجیع قوملردر اصلا کمسه یه مطیع اولمزلر
دورت بیك جبه وجوشنلی اتلوسی چقار بونده کوزل زرهلر اشلنور که سائرا فاقده
مشهوردر یمش برقصبه در یمنك اکثر شهرلری بناسی سازدندر حجاز یولی اوزره در
عدن بوناحیه نك باشقه حاکمی واردر شمالنده عیدروس ناحیه سی اولور بوشهر غایت
قدیمدر یمن ولایتنك نهایت جنوب طرفنده دکز یالیسنده طاغلر احاطه اتمشدر
اقر صویی یوق خارجدن کتوررلر قلعه سی متین اوچ جانبندن طاغلر قلعه کبی اولمش
ایکی قپوسی واردر بری جانب بحرده بری شمالده که اسمنه باب الشامین دیرلر ومضاف
اولدوغی آیین عدنك شرقنده حالیا حونام موضعده بونك شهری ایمش یمنده اخر عدن
اولمغین بوکا عدن ابین دیمشلر والحاصل بونك اسکله سنه زنج کیلری وسند وهند وملیبار
وسرندیب وجاوك مجمعیدر وبوشهر عدن بن سنان حضرت ابراهیمك اولادندندر بونك

اسمیله

اسمیله مسمی اولدی بونك قربنده مغاص انجو واردر وساحلنده عنبر خام چقر بونحره عدن
قربنده بر قلعه ٔ حصینه وبر جبلك قله سنده واقعدر که استخلاصی ایچون افکار طریق
مجال یوقدر زیرا بونك راه مرور ووصولی بردر اولدخی نهایت صعوبتده در وبوقلعه ده
رأس جبل اوزره برعین عظیم واردر بر نیچه قرایی سقی ایدر اکثر مزارعنده ورس بتر بوقلعه یی
زیادیه دن محمد بن عبد الله بنا اتمشدر وایچنده بنی رسولدن عمر بن منصور بر مدرسه
بنا اتمشدر رباط مینا سلیمان عدندن شحره کیدن یول اوزره ایکی منزلدر بلاد حور
بر معمور ناحیه در شرقنده حورا نام منزل واقعدر وشمالنده ابو معبد اولور ریمه بر ناحیه در
نجد قراسی واردر ونقس ریمه بر عدنك غرب وجنوب ماببنلرنده اون سکز میلدر حاکمی
کندولرندن عبد الله عال نام کمسنه شریف مطهر عدوسیدر ایکنجی قسم نفس
یمن بوقسم ایکی قسم اعتبار اولنمشکه بری نفس یمن که سروات طاغی ایچنده واقعدر بری
حضرموت که شرقنده واقعدر اوصاف نفس یمن بومملکت واسعدر اما طاغلودر
وافر ناحیه لری وشهرلری وقصبه لری واردر الك باش شهری صنعادر بوشهر تخت ولایت
یمندر صنعا بن زال بن عامر بنا اتمشدر مدن یمنك اعظمیدر بر کوچك ایرمق کنارنده
شمالندن کلور بعده ذماره بحرانده دریایه کیدر وبوشهرك طولی یتمش التی درجه عرضی
اون بش درجه در وبوشهر کثرت میاه واشجارده دمشقه شبیه در اما هواسی خوب
وغایتله صاغدر وماءی عذبدر وترابی طیبدر وامراض وافات وعلل قلیلدر حتی زباب
وهوام وحشراتی کالعدیمدر وبلاد اخراده علیل اولان انسان صنعایه کلسه شفا بولور
ودوه لر معتل اولسه چراکاه صنعاده رعی اتسه زائل اولور لحم اسبوع کامل حالی اوزره
قالور فاسد اولمز قچن شمس حمله نزول اتسه صنعاده حر مفرط اولور زیرا بویمنده حمل ثور
جوزا صیف اولور سرطان اسد سنبله خریف اولور میزان عقرب قوس شتا
جدی دلو حوت ربیع اولور وبوشهرك یغموری اولدوغی وقتده زوالدن صکره نازل
اولور ویغموری حزیران تموز وآب وبعضی ایلولده اولور حتی اول ایاملرده خلق که زوالدن
اول الش وریش ایدرکن بربرلرینه دیرلرکه مصلحتی تیز ایله یغمور کلمزدن اول حال بوکه
هما اچقدر علامت باران یوق فی الواقع زوال اولدقده یغمور یغمغه بشلار وبوشهرك
هواسی بر مرتبه معتدلدرکه انسان انده رحله ٔ شتا وصیفه محتاج اولمز والحاصل بوشهرك
اثماری کثیردر واول مشهور عنبا چوقدر دیرلر بو یمش باهه مقویدر وبوشهرده مصنع ردالر
وصارقلر وثیاب سحولیه وسختیان طایفی که غیری یرده بولنمز وبر کوزل الاجه صغرلری
اولور صاری وبیاض ایله نقش اولنمشدر وبوشهرك جامعلری چوقدر وجاهلیه دن دبکیلن
قصر غمدان صنعا یاننده بردپه نك اوزرنده ایمش حالا جامع صنعا سقایه سیدر بوقصر
حمیردن یحصب بنا اتمشدر غمدانی دورت وجه اوزره اتخاذ اتمشدر بر وجهی احمر وبر
وجهی ابیض وبر وجهی اصفر وبر وجهی اخضردر وداخلنده یدی سقف اوزره یعنی یدی

یدی طبقه برقصر بنا اتدی غایت یوکسکدر شمس طلوع اتدکچه اوچ میل یرده
کورینوردی وبوقصرك اعلا سنده رخام ملون ایله برمجلس بنا اتمشدر سقفی بکپاره
رخامدن یاپلمشدر وارکاننده هر برر کننده براسد تمثالی وضع اتمشدر ریاح هبوب اتدکچه
اول تمثاللردن زیراسد استعمال اولنور نقل اولنور که حضرت عثمان بن عفان رضی الله
عنه بوغمدانی هدمه امر اتدکده اکا دیدیلرکه بر برنده یازلمشکه سنی هدم ایدن مقتولدر
حضرت عثمان اصغا اتمدی وهدم اتدی دخی نقل ایدرلرکه امیر یمن حبشه غازم اولدقده
ابرهه بن صباح صنعاده برکنیسه بنا اتدی که مثلی کورلمش دکل ایدی واسمنه قلیس
تسمیه ایلدی وذهب وفضه وجواهر ایله انی تزیین اتدی ونجاشی یه مکتوب ارسال
اتدیکه بن سنك ایچون برکنیسه بنا اتدم ملوکدن برکمسه نك بویله کنیسه سی یوقدر
مرادم بودرکه حج عربی بوکنیسه یه دوندرمسك اول اثناده بنی کنانه دن برکمسه بونی اشیدوب
صنعایه کلدی واول کنیسه یه تغوط وتبول اتدی ابرهه بوفعله مطلع اولدقده سؤال
اتدیکه بوفعلی کیم اتمشدر دیدیلرکه انی ایدن اول حج اتدکلری بیتك اهالیسندن برعرب
اتمشدر ابرهه غضب ایدوب ونیت اتدیکه واروب کعبه یی هدم ایده اول ساعت عظیم
عسکر ایله وبر بیاض فیل محمودی ایله کعبه یه توجه اتدی مکه یه اوچ فرسخ قلهرق نزول
اتدی ویغمایه امر ایتدی عبد المطلب که حضرت سلطان انبیا صلی الله علیه وسلمك
دده سیدر ایکیوز دوه سنی غارت اتدیلر عبد المطلب ابرهه یه واروب دوه لرینی
استرداد ایچون رجا اتدکده ابرهه جواب اتدیکه نه عجب کندو دوه لریکی رجا ایدرسین
وکعبه که سنك دینك رکن اعظیمدر ترك ایدرسین دیدکده عبد المطلب ابرهه یه دیدیکه بن
دوه لرك صاحبی یم اما کعبه نك ربی سی واردر انی حفظ ایدر دیدکده عبد المطلبه دوه لرینی
ویردی وارته سی صباح اولدقده مراد ایلدیکه کعبه یی خراب ایده جناب حقدن
قوللرینه مدد وعنایت اریشوب وارسل علیهم طیرا ابابیل آیت کریمه سنك
محتواسی اوزره قهر الهی ظاهر اولدی تعز بو شهری ایوبیه دن تفتکین بنا اتمشدر
هواسی معتدل اقرصولری واردر طاغده واقعدر وتهامه یه ناظردر وقربنده صهله نام موضع
عالی بنالر باغلو باغچه لو سیرانکاهلری واردر صاحب یمن بومسیره یه صواجرا اتمشدر بو
شهر زبیدك جنوبنده وقریب وعروس نام قلعه دن شمال غربه واقعدر وشرقنده جنت
اوه سی واقعدر زبیده اوچ منزل یولی غایت معموردر اولکی منزل کرابجه نام موضع بحراوغلو
یلادنندر وبوکا قریب جبل صبر وبو طاغ غایت معمور ومبارك طاغدر وبوکرابجه
جمیع اطرافی معموردر ومبارك طاغدر اقرصولو وباغ وباغچه لو یرلر اکنی چوقدر وبوکا
قریب وادی الجنا معمور وادیدر اقرصولری چوقدر وتعزده بنی رسولدن عمر بن منصور ایکی
مدرسه بنا اتمشدر ودخی ملك منصور مجاهدیه اسمیله مسمی برمدرسه بنا اتمشدر ودخی
ملك افضل برجامع وافضلیه اسمیله مسمی مدرسه بنا اتمشدر عماقی برطاغده واقعدر جاری

صولری

صولری وار دروقراسی چوقدر بونده کلوب کیدن قافله دن باج النور تعزدن شرق
طرفنه در اذن یولی اوزرنده برقلعه در بونده دخی باج النور دوزنام دیکردوزان جبال
صنعاده برحصن منیع وجای رفیعدر عبد الله بن حمزه بوحصننه مستولیدر وصنعا قربنده
ایکی ناحیه واردر بری شهارابری رودر بو ایکی ناحیه زیدیه لرك مقریدر طاغلر ایچنده
واقعدرلر شهارا قلعه سی غایت متیندر آلنمه سی محالدر بریوکسك دیه ده درانجق
بر یولی واردرکه بیك التیوز بصمق ایله چیقیلور بونك طاغی صنعا قربنده شمال طرفنده
اولور جبله صنعا ایله عدن مابیننده در طاغده ایکی نهراوزرنده واقعدر بوشهر صاحیون
یمن اوزره استیلا اتدکلری ایامده بنا ایتدیلر تعزدن برمنزلدر جند تعزدن شماله واقعدر
صوپی وخیمدر بوشهرده معاذ بن جبل برجامع بنا اتمشدر بوکا قریب وادی سمول غایت
معمور وادیدر وکویلری چوقدر ذمار بوشهرده اهلدر وایندن برقوم بوکا منسوبلردر
شمال یاننده طاغده حضرت معاذ بن جبلك مسجدی وار اوزرنده چوق علما حاصل
اولمش یردر صنعادن ایکی منزلدر برمحکم سوری واردر قصور وبساتین ومزارع وقراسی
چوقدر وغایت اوجوزلق شهردر میاه کثیره سی واردر بوکا قریب برمرحله قدر برعمارت
قدیمه آثاری واردر رخامدن التی ستونی واردر وبو التی ستوندن دوردینك فوقنده
دورت ستون دخی واردر والتنده میاه کثیره جریان ایدر خلقنك اتفاقلری که بو اعمده
عرش بلقیس اوله مجبا یعنی باج الاجق مخلدر طاغ اتکنده بونده دخی باج النور صنعا قربنده در
صعده سروات طاغلرینك شرقنده یمنك اول شهری صنعادن شماله قرق دورت فرسخ
وکعبه دن یکرمی منزلدر بوشهرده ادیم وجلود بقر دباغه اولنورکه آخر دیاره بوندن نقل
ایدرلر وبو شهر غایت خصبه در خیوان میاه ومزارع وقرایه مشتملدر بونده اصناف
قبائل اولور وبونده تبابعه دن آل یعفردن اولان بنی الضحاك منازللری واردر صنعادن
شمال یکرمی اوچ فرسخدر صولری یغمورددندر ثله بوشهر طاغ باشنده برمحکم قلعه سی
واردر اکثر یا شریف مطهرك قرارکاهیدر کوکبان صنعادن یکرمی منزل متین قلعه سی
واردر واکا قریب طویله نام شهرك شرقنده التی میل بعید بوشهرك مکلف بازاری اولور جراف
بنیان صنعادن نصف مرحله باغلو وباغچه لو اقرصولری واردر صنعانك سیرانکاهیدر صنعا
حجاجنك اول منزللریدر مفحق صنعانك غربنده بربوچق منزل بلاد ثلاثه دندر بلاد ثلاثه
برقاچ قلعه شریف مطهر قلعه لریدر شبام عامره جنوبنده اولور حالیا محمد الداعی
نام کمسنه نك ضبطنده در مفحقدن طویله دخی بربوچق منزل وشبام عامره دن مسار
العماردن نصف منزل وبو شبام بلاد ثلثه دندر مسار برطاغده قلعه سی متیندر محمد الداعی
تختیدر شریف مطهرك عدوسیدر مسوار برمتین قلعه در ثله دن صرپ برطاغ باشنده
واقعدر اقرصولری واکینلری چوقدر بریولدن غیری چقمغه درمان یوقدر وخواص
عجیبه سندنکه حنطه وشعیر وداری مدت مدیده قالسه متغیر اولمازحتی ملکوردرکه

بوارضده حنطه ادخار ایدرلر واوتوز ییلدن صکره اچوب بقارلر بردانه سی متغیر اولمامش
ظفیر بحه شریف اجدادی کورخانه سی اولور خزاین واموالی بوشهرده اولور قلعه سی
متین در محویت ومسمات شریفك قلاعندندر عامی قراسی وارد رخلقنه بنی الخیاط
دیرلر قطاع طریقدر دورت بیك قدر قواس وزراق وتفنك اندازی وصاپانجی واردر
وبوکا قریب بنی الاهیل بونلر دخی قطاع طریق عاصیدر برع وادی لعسانذن بر وادی
وبرقاج قریه درزوبو شهرك حاکمی کندولردن وشریف مطهرك عدوسیدر زیمه برقاج قریه در
صنعاقربنده اولور ثقیل ثمان یولی اوزرنده برصرب قیالو یردر آل عثمان طرفندن بوسمته
مرور ایدن پاشالر دوزاتمشلر اطرافنده اقرصولری واردر بلاد سرچین اورتاسنده در
وزیاب طاغلری شرقنده اولاشقدر بوناحیه ایکی قسمدر بری بلاد عباس طاغده
اولور بری بلاد محمد سرجی طاغ اتکنده اولور و بنی الحارث بندی طاغده ثقیل سمان
جنوبنده اراده اون ایکی میل واردر وسماره ده رسول اکرم ظهورینه قریب اول ایکی مشهور
کاهنلر اولوردی بوینك ادی ربیعه بن حمدان بن مازن بن غسان لقبی سطیح ایدی بیان کاهن سطیح وشق
بوصطیحی حق تعالی عجیب صورتده خلق اتدی ایکی الی وایکی ایاغی یوغیدی انجق باشی
وارایدی بدننده سیکر وکوك یوغیدی یالکز باشی وارایدی مکرکه باشنده ودلنده
سکر اولیدی غیری بر حرکت اتمزدی کوزی کور وقولاغی اشیدردی ودیلی
صویلردی وطعام یردی خرما اغاجندن ویپراغندن اکابر تخت اتمشلردی انك وجودینی
ایاغندن بوغازنه وارنجه صارمشلر ایدی واول تختك اوزرینه قومشلردی وهر یره کتمك
استنسه اول تختی الوب ایلدزلردی وانی برکون مکه یه ایلتدیلر اکابر قریشدن دورت کشی
انی کورمکه کلدیلر ونسبلرینی اختفا ایتدیلر وکندولرین غیری قبیله یه نسبت اتدیلر
صطیح ایتدی سز اول دکلسز دیدوکلکز قبیله دن دکلسز بلکه قریش قبیله سندن سز والحاصل
چوق سؤال وجواب اولدی آخرنده رسول اکرمك کلمه سنه ونبوتنه واحواللندن خبر
دیردی وبری شق کاهن حق تعالی انی دخی عجیب خلق ایدوب یارم آدم ایدی یاروسی
یوغیدی مثلا باشنك یاروسی وبرکوزو بورنونك بردلوکی اغزینك یاروسی وبوینونك
کذلك و برقولی وکوکسونك وارقه سنك یاروسی وایاغنك بریسی بویله ایدی
محصل نصفی یوغیدی والحاصل بوایکی کاهن خلایقك کوکلو ایچنده ضمیرلرین خبر
ویردی حب برمتین قلعه در بوقلعه یی تفتکین بنا اتمشدر وآل عثمان یمن ولایتنی سنه
طقوزیوز قرقده فتح اتدکاری وقت بوقلعه فتح اولنمادی سنه طقوز یوزیتمش ایکی ده
یمن بکلربکیسی محمد پاشا برطریقیله فتح اتمشدر وافر تحف واموال بولمشدر برلری مسیره در
زبیده کیدن صونك باشی بونده در شلاله آل عمار طائفه سنك شهریدر طاغ اتکنده در
آب طاغ اوزرنده برمتین قلعه در سحولك جنوبنده یول اوزرنده مخادردن تعزه کیدن
بونده قونار بعدان وبلاد الشوافی بعدان حیدن شرق سمتنه واقعدر یدی میل بعیددر

وشرقنده طاغ اتکنده بلاد الشوافی درشیم بوقصبه محمد مکرد طاغنك اتکنده در طاغ
قریبسنده منزبور محمد مکردك جبال ارمی واردر اوچ بیك منزل راقلوسی اولور لحجدن بو
منزلدر سروات یمن ایچنده چاق حجازه وارنجه چکلن طاغلره سروات طاغلری دیرلر وصعده
وصنعاغربنده ساحل دریایه چاق عدنه واندن چاق شحره تهامه دیرلر ولایت صنعاوعدن اکثر
بوطاغلرده درهوالری خوبدر اقرصولری چوق وطاغلری شرق طرفنده اولان بلاددن
مغرب طرفنه اولان بلاده قوافل صنعا چکمك قادردکلدر صنعادن زبیده خود محال بیاده
یولی واردر بش کونده صنعادن زبیده کلنور وصنعادن بیت الفقیه نام قصبه که تهامه نك
مرکزیدر انجق اتلو بحه بیلور بیت الفقیه دن بنی الاهیل بلادنه برکونلك یول امادردن بحر
یولدر بنی الاهیل کوپلری قولای یردر بوندن بنی الخیاط بلادنه دخی قولای بو یول ایله برکونده
اندن مطهرك بلادنده طویل نام شهره برکونده یوقوشلو طاغلردن کیدیلور یوقوشی
صرپدر اما یولی واسعدر وطویله دن جبابه نام قصبه یه کیدیلر وکوکبان صاغده قالور
وجبابه دن منقب نام یردن طیبه اوزره صنعایه برکونده کیدر بویول ایله بیت الفقیه دن صنعایه
عساکر کتمك قابلدر یول اوزره اولان عصیانی اولمزسه قوافل دخی بحرو جازاندن صعده یه
آت وقاتر بحر یول واردر جازاندن نوبدیه واندن تربه قلعه سنه واندن فلکی نام قلعه یه
واندن خطم نام موضعه واندن صعده یه بویولدر تهامه دن نجده بوایکی یولدن غیری
یردن چکلمز فاما صنعادن زبیده بحر لکن قوافل تعزاوزره کیدرلر دولاشورلر اون
دورت قوناقدر صنعادن طاغلر اتکی ایله ثقیله ذمار سحار آبه وعکفره جنوب غربه
کیدیلوراندن عماقی یه تعزدن غربه کیدیلور وتعزدن زبیده دونوب شماله غربه واریلور
اوچ کونده وصنعادن عدنه طاغلر اتکی ایله جنوبه کیدیلور وصعده یه شمالا واریلور صنعا
بحاجی صعده اوزره طایفه مکه یه کیدیلور وعدن بحاجی صنعایه یاخود زبیده یاخود
مکی ایله جدیه کیدیلور وزبید بحاجی تهامه دن یالی ایله بیت الفقیه جازان یلملم اوزره مکه یه
کیدرلر وصعده صنعانك شرقنده اولان یرلره نجد الیمن دیرلر باقی اوصاف نفس
یمن بویمنده غلس نابت اولور که حنطه دن برنوعدر وبونك ایکی حبه سی کلده اولور وبونوع
یمندن غیری بولنمز اهل صنعانك طعامیدر دخی ورس نابت اولور بونبات سمسم کبی
خریطه سی واردر برسنه ذرع اولوب یکرمی سنه یه دك باقی اولور دخی موز اولور ودخی
برنوع امرود اولور وهرکیم اول امرودن برینی اکل اتسه اون کره اسهال ایدر وبوامرودن
عسل اتخاذ اولنور صاحب قولنج انی لعوق ایدوب فی الحال زائل ایدر ویمنك قرودی
اخبث قرودر وقبول تعلمده اسرعدر وارض یمنده عدار اولور که شیطانلرك برنوعیدر
اکناف یمنده بولنور انسانه لاحق اولسه اوزرینه دوشر وجماع ایدر قچن انسان دوش
اولسه اول سمتك خلقی دیرلر که اکر بوحیوانك منکوحیدر دیرلرسه اندن مأیوس اولور
کیدر وامام شافعیدن منقولدرکه یمندن بربلده یه داخل اولدم واننده بر انسان کوردم

وسطندن اسلفنه وار نجه عورت کبی بدنی وار ایدی و وسطندن فوقنه دك ایکی
متفرق بدنلری بکه دورت اللری وایکی باشلری وهر باشك باشقه یوزی وار ایدی ونصف
اعلا اولان متفرق بدنلرکاه طوقشورلر وکاه بربرده طورور وب طوقشمازلردی وایکی سی
دخی اکل وشرب ایدرلردی صکره نیجه ییل اول بلده دن غائب اولوب کنه کیرو کلدم اهل
بلده یه سؤال اتدم دیدیلرکه احد جسدنك فوت اولدی واسفلندن ایپ ایله مرده یی
زنده یه بغلدیلر صکره قوقدقده قطع اتدیلر واول برجسد اسواقده کزر دیدیلر اوصاف
حضرموت بو ناحیه نك معتبر شهرلری شبام وبریم ایکیسی بلدهٔ قدیمه در وقصر مشید
بوحضرموتده درکلام مجیدده مذکور اولان بودر و بئر معطله که قوم صالح وفاتندن صکره
متفرق اولدیلر برفرقه عدنه لاحق اولدیلر بوفرقه باران نازل اولمه دقجه عطشان اولوب
مسافهٔ بعیده دن نقل ما ایدرلردی حق سبحانه و تعالی بوفرقه یه بربئر احسان ایلدی
و بونلر بونی استعجاب ایدوب بوبئراوزره عدد قبائل مقدار نجه ارکان بنا ایدوب هرقبیله
ایچون بردلو وضع اتدیلر و بونلرك برعادل ملکی وار ایدی بو آبده بونلری تسویه ایدردی
بوملك فوت اولدقده بوطائفه شیطان اغواسیله عبادت اصنامه مائل اولدیلر بویله اتمکله
الله تعالی بونلره حنظله بن صفوانی کوندردی انی تکذیب اتدیلر نبی انلره دیدیکه اکر
عبادت اصنامی ترك اتمزسکز مابئر غائب اولور بویله دیمکله نبی یی قتل ایتدیلر صکره
صباح قالقوب اول بئرده قطرهٔ آب بولمدیلر صنمه واردیلر شیطان انلره تکلم اتمدی
ملائکهٔ عذاب برصیحه ایله کلوب انلری هلاك ایتدی وقصر مشید بوقصری صدبن عاد
نام کمسنه غایت قوتلو ایدی بنا ایتدی برالیله بردرختی یا پشوب عروقی ایله ارضدن قطع
ایلردی بکرمی نفر کمسنه نك طعامی قدر یر ایدی ومجامعت نسوانه اولقدر حریص
ایدیکه یدی یوزدن زیاده عذرا تزوج ایدوب هر برندن برارکك و بر دیشی اولادی اولمغله
اولادی چوغالدقده طغیان و بغیان ایتدی ونزول ریح عقیم ایله قوم عادك هلاکنی
کوردکده بوقصر مشیدی بنا ایتدیکه غایت اتقان اوزره تسلط ریحك تأثیری
اولمیه واهلی ایله بوقصره انتقال ایدوب واول قصردن کائنا من کان هرکیم مرور اتسه
قتل ایدردی الله تعالی سمادن برصیحه ایله کندو یی وقومنی هلاك ایتدی وقصر
خراب قالدی مالا بوقصر آثاری باقیدر وبوناحیه ده حضرت هود علیه السلام قبری
واردر والحاصل سبام وبریم حضرموتك قصبه لری ایدی صرب طاغنده اولهرلر
عقیق معدنی وجزع بوطاغده اولور و بوطاغده اقرصو لر وقرا ومزارع واردر ونفس حضرموت
برکونلك اسید رشحردن دورت منزلدر حالا بنی النمر نام عربلرك مسکنلریدر مقدما
حضرموتك اسکله لری شحر وشیرمه ایدی واولوقتکه حضرموت اموری متلاشی اولدقده
سنه ۶۱۰ هجرتنده سلطان احمد ظفارك خلیجنی یا پوب وظفار شهرنی تخت اتمشدر وبعده
سنه ۶۷۰ ده سلطان مظفر شحرده برقلعه بنا ایدوب تخت اتمشدر وبریم برمعظم شهردر ذماردن

اون

اون بش میلدر حالا معموردر وحضرموت قربنده بئر برهوت دیرلر بربئر برمعظم
وادیده واقعدر حضرت علیدن مرویدر بیورورلرکه الله تعالی قتنده ابغض بقاع بئر برهوتدرکه
انده برچاه واردر آبی سیاهدر شبام برحصن متین طاغده واقعدر مارب بوناحیه ازد
قبیله سنك یریدر سبا اولادندندر بوناحیه ده میاه جاریه زروعی سقی ایدردیرلرکه هرسنه ده
اوچ کره زرع ایدرلر باش شهری سبادر سبا بن یشجب بن یعرب بنا ایلدی چوق خلقی سبی
ایتمکله بو اسمله مسمی اولدی بوشهر حضرت بلقیس شهریدر و حالا بوشهرده اهل عماره دن
طوایف واردر و نقل ایدرلرکه سلفده بوسبا ولایتی غایت معمور ایدیکه ابتداسندن انتهاسنه
وارنجه انواع اغاچلر دکلمش دربرمرتبه که انسان برقصبه دن برقصبه یه اغاچلرك کولکه
سندن کیدردی واصلا کونش طوقنمزدی ونقل ایدرلرکه مقدما بوناحیه ده عظیم سیل
اولوردی وانده کی ایکی طاغك مابینلرنده مشی وجریان ایدوب صحرالرده ضایع اولوردی وبوایکی
طاغك اراسی ایکی فرسخ قدردر بعده ملوك حمیردن برملك سیل کلدوکی یرده صخر
وقیر ایله برسد یا پوب ماء عظیمی خارج سده قودی وبوسده اعلی واسفل اوچ مشعب وضع
ایتدیکه خلق اکا محتاج اولدقده انلردن اخذ ایدوب وغرس و زرع ایله عمارت ایدوب احسن
بلاد الله اولدی بعده بشلدیلر کونشه عبادت ایتمکه بونلره الله تعالی اوچ نبی بعث ایتدی
وبونلر مجموعنی تکذیب اتمکله الله تعالی بونلره قهر ایدوب بوسد اوزره جرادی تسلیط ایتدیکه
انیابی ایله حفر ایدوب مسدود اولان موضعی فتح ایتدیلر انده اولان ماء جریان ایدوب
بلادی غرق ایتدیکه جمله حدایق وبساتین ودور وقصور غرق اولدی آیت کریمه وارسلنا
علیهم سیل العرم مصداقی واقع اولمشدر واولوقتده اهل سبا بنی حمیروبنی کهلاندر والحاصل
سبا صنعادن اوچ منزلدر کثیرة الاهل وطیبة الهوا کثیرة الاشجار ولذیذة الثمار وعذبة الماء
وانواع حیواناتی واردر هوامدن ذباب و بعوض وحیه وعقرب و بونلر امثالی حشرات موذیه
یوقدر والله تعالی کلام مجیدنده ذکر اتمشدر لقد کان لسبإ الایه نقل ایدرلرکه اون ایکی
طیبه ایله مخصوصدر بری عقرب حیه نمله بعوض اولمزایکنجی مسافر اسبابنده بیره و یاخود
بت اولسه بوشهره داخل اولدقده اول ساعت زائل اولور اوچنجی اصلا برکمسه خسته اولمز
دوردنجی اکر خارجده برکمسه خسته ومریض اولوب بوشهره کلسه مرضی زائل اولوب
صحت بولور بشنجی بوشهرده نه اعمی ونه مجنون ونه کوتروم اولماز التنجی اکرکه خارجدن
برمجنون کلسه وصوبندن اغتسال ایلسه جنونی زائل اولور یدینجی اوراق تمام
اولدقده برروزکار بامر الله اسر صامانی چوبندن ایریلور سکزنجی شتاده وصیفده براسباب
کیرا طقوزنجی هواسی معتدلدر اوننجی قچن برآدم برقیزه تزوج ایلسه هرجماع ایتدکده
باکره بولنور اون برنجی عورتلر وضع حمل ایتدکلرنده اصلا المکورمزلر اون ایکنجی اسباب
اسقیمز و بوسباده ملح معدنی واردرکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ابن جمال
المازنی یه کوستردی وانی بیاض قلدی وفقرایه اولشدردی وبوشهرده عرش بلقیس

درکلر اوزرینه مبنی درکه اسطوانلك ارتفاعی یکرسکزمی زراع وبوشهرده برمکلف بازار ومسجد
وارد راونجی قسم اوصاف مملکت نجد الیمن وبلاد جوف وغیری ورقیم بونجد الیمن صنعا
وصعده طاغلری شرقندن ممتد اولور حجاز شرقندن چکوب نجد العارضه وارنجه یه قدر آلقه
کویلر ومنازل ونواحی مختلفه چوقدر وبلاد جوف برنیجه پاره کویی ومنازل عرب مختلفه سی
واردر وبوجوفك جنوبنده بلاد نهم وبلاد حولان وبلاد دردع وبلاد رقیم وبو بلاد دوزیرده واقعدر
برقاچ بیك اتلوسی چیقاردر بو قصبه ذمارك قربنده ال رقیم نام عربك قصبه سیدر
ایکی بیك اتلو چیقر شریف مطهرك عدولریدر وبلاد حولان صنعانك شرقنده ایکی منزلدر
طاغلری واردر کویلری چوقدر ایکی بیك تفنك انداز چیقر شریف مطهرك عدولریدر
بلاد نهم جراف بنیان شرقنده بر منزل بعید بو بلاد طاغ دپه سی اوزره نیجه پاره قریه لریش
بیك قواس اولور شریف مطهرك عدولریدر نجران صعده نك شرقنده حضرت رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم ایچون خبرویرن نجران نام راهبك بریدر کویلری چوقدر حالا
ساکنلری آل محمد نام عربلردر اعلا ایپا واوزومی اولور قوروسی یمنه وحجازه کیدر و
خرماسی چوقدر بونده دریلر کوزل دباغت اولنور طاغلری اغاچلودر چپلاق دکلدر بوشهری
همد ان نام ناحیه دن عد ایدرلر صولو یردر میوه سی چوقدر صنعادن اون مرحله بعیددر
ومکه دن یکرمی مرحله قرآن عظیم الشانده قتل اصحاب الاخدود بو ناحیه ده واقع اولمشدر
اخدودده بر موضع ایچنده آتش یناردو نواس ایجاد ایلدیکه نصاری یهود دیننه دونمیه اول
آتشه اتاردی نقل ایدرلرکه زمان فترتده بعثتدن اول بو سمته بر جبار پادشاه یهودی وار ایدی
لقبی ذونواس واسمی یوسف ایدی وانك بر وزیری وار ایدی اسمی بلنیاس که سحر وکهانتده
فرید ایدی پادشاهه ایتدی ای پادشاهم زمان ارتحالم قریب اولمشدر بکا بر عاقل وزکی
غلام اشارت ایله که ویرکه علم کهانتی اکا تعلیم ایدهیم پادشاه بر غلام تعیین ایلدیکه هر صباح
وزیرك خدمتنه واروب علم اوکرنوردی بر مدت نصکره بر کیجه اوغلان قلقوب سرای
پادشاهه کیدرکن زیر زمیندن بر آواز حزین وناله اشتدی بو سوزا وغلانه تأثیر ایدوب اول
کیجه زیر زمینك قپوسنی بولوب ایچرو کیردی بر راهب کوردی ایتدی بن بونده خلقدن
قاچوب وکلوب قناعت ایله چکنورم تاکه نفس وشیطان مکرندن امین اولم والحاصل دین
اسلامه تمام رغبت ایتدی وایمان تلقین ایلدی راهب یمین ویروب پیوند وعهد ایتدیکه بو
سری کمسه یه سویلمیه زمان قلیلده اول پسر خدمت پیر ایله مشرف اولدی ومستجاب
الدعوه اولدی اتفاق حاجبلردن برینك کوزی اعمی اولدی پسر اکا دیدیکه اکر ایمانده
بکا متابعت قیلورسك سکا دعا ایدهیم اولدخی راضی اولدقده دعا ایدوب بفضل الله تعالی
کوزلری اچلدی برکون پادشاه اول حاجبی کوروب کوزلرك نه ایله اچلدی دیدکده والحاح
ایتدکده حاجب جان خوفندن بالضروری تفصیل مآلی ذکر ایلدی ذونواس
پسری احضار ایدوب سؤال ایتدکده بنم دعام برکاتنده اچلدی دیدی

والحاصل

والحاصل پسره عظیم حقارت ایدوب راهبك خبر بنی الدیلر پس راهب و پسر وحاجب
جمله سی حضور پادشاهه احضار اولندقده پادشاه راهبه دیدیکه ایماندن رجعت
ایدرسك عفو ایدهیم دیدی راهب قبول ایتمدوکندن بر عظیم آتش یاقدیلر وایمان اوزره
اولنلری اول اتشه القا ایتدیلر حتی بر عورتی معصوملریله کتوردیلر عورت
خوفندن مراد ایلدیکه رجوع ایلیه معصوم بامر الله نطق ایلدیکه اللهك اتشی بوندن اشددر
کفره رضا ویرمدی بی توقف پسر و مادر حسن اختیارلریله کندولرین آتشه آتدیلر
حق تعالی اول غلامی اناسیله اول آتشدن حفظ وسالم اول بر طرفه چقوب کتدیلر صکره
بقدرت الله اول آتش یایلدی جمیعا انده اولان کفاری یاقدی وادی الدواسیر صعده نك
شرقنده بیابانده بر وادیدر اقر صولو وخرمالو یردر سنه ده بر کره یمن وبحدو تمان خلقی
جمعیت ایدرلر وعظیم بازاری طورر چاق هند ویمن وحجازدن خلق کلوب متاع وجواهر صاتاور
اوصاف احقاف احقاف قوملو اووه لر دپه لردر شحر ولایتنك شرقنده واقعدر
صیال قوملردر اوچیوز اللی فرسخدر تکسر ایله مساحه سی واردر روزکار متصل
بریردن بریره نقل ایدر قران کریمده وذکر اخا عاد آیت کریمه سی بوندن عبارتدر سلفده
بو ولایت غایت معمور ایدی اشجار واثمار ومیاه جاریه جنت مثالدر عاد اولی
دیاری ایدیکه حضرت هود علیه السلام اونلره ارسال اولنمشیدی حضرت هود
علیه السلامی تکذیب ایتدکلرنده ریح صرصر ایله غضب اولدقدنصکره بیابان کبی
خالی قالدی وحضرت هود عادك قبیله سندندر بو عاد بن عوص بن ارم بن سام بونلر
عربدر احقافده ذات الاعمد چادرلرله ساکنلردر و بو عاد اولی اون اوچ قبیله در حضرت
نوحدنصکره ملك وسلطنت بو قومده ایدی قرآن کریمده واذکروا اذ جعلکم من بعد نوح
بونلر حقنده در ودخی وزادهم الله بسطة یعنی طولا فی الاجسام مکه هر بریسی
خرما درختلری کبی اوزون بویلو ایدی وقوت وقدرت صاحبلری اولوب طویل العمر
وکثیر الاولاددر حالا شحرده آثارلری واردر وبو عادك اوغلو شداد ارم ذات العمادی بنا
ایتدی وعاد ثانی بودر دیمشلر وقرآنده الم تر کیف فعل ربك بعاد ارم ذات العماد عاد ثانی
حقنده در والحاصل بلاد عاد شحر وحضرموت واحقافدر اخصب بلاد ایدی مظهر
غضب الهی اولدقدنصکره بیابان کبی خالی قالدی اوصاف شحر بو شحر ساحل
یمندر وارض شحر ارض حضرموته پیوسته در وقبایل مهره مساکنیدر وعاد اولی
دیاری ایدی وحالا شحر بر مدینهٔ کبیره درکه انده ضرع وزرع اولماز لکن عنبر بونده بولنور
وشجر کندرکه جمله انفه بوندن کیدر وحصلبان اغاجی وهندستان قوزی ولاك بونده
فراوانه وبغایت بجیب وسرعت ایله سکردر ابل اولور وبونده اولان ابلك قبول تعلیم
وتأدیبده سرعت فهم ودرکی اعزب غرایبدندر وهر برینه اسم قورلر اسمی ایله دعوت
اولندقده فی الحال کلور وبوشهرك باشقه حاکمی واردر بناسی کوزلدر وعلما وصلحاسی

چوقدر عدن دن یدی مرحله دروصنعادن سکز مرحله دربروم عدندن شحره کلور
کمینك برمنزلیدروبوبروم شحر ولایتنك غرب طرفنده سرحدیدر اوصاف مهره بوناحیه
حیره دن جاذب نام موضعه وارنجه بومسافه جمله سی شحر ولایتنه داخلدر بومهره
قومنك لسانلری فهم اولنمز حمیر لسانی اوزره تکلم ایدرلروبو دیار خلقنك دوه لری
بسیار در واکثر کسبلری ابل ومعز وسمك در بوبالق بحر شحرده واقع اندن صید ایدرلر
وبرجنس بالق دخی صید ایدوب کونشده قورودوب دوابه علف ایدرلر طعاملری
سمك وشرابلری لبندر حتی بعض اهل مهره اکل خبز وحبوب ایله زحمت چکوب خسته
اولور ولاك اشجاری توت کبیدر عینیله لکن توت اغاجنك یپراغی اولور بونك ایسه
یپراغی اولمز اغصانی اوزره بتن یمشنه کندر دیرلر دخی حصلبان اغاجی وهندستان قوزی
اولورولایت حیری مهره ولایتنك اولیدر بحر کنارنده قش صحونه مشرق شمال سمتنده
ایکی یلکن در ظفار برقصبه درشحر ولایتنه تابع قدیمده تخت ایدی بحر اخضرده شمال سمتنده
کیرمش دیلك باشنده دربریه یولیله صنعایه اون بش قوناقدروبودلده سفن ومراکب
طفاردن ریح برایله چقاروهنده واصل اولوروظفارك اراضی سنده نارجیل وسنبل امثالی
نبات هند بولنورظفار ملوك حمیرمسکنی ایدی که بونده ملوك حمیردن اوتوزیدی ملك ساکن
اولدی مدتلری اوچ بیك یوزطقسان سنه واك اخرلری معدی کربدر ظفارده لبان حاصل
اولورکه دیاده بولنمز الاظفارجبالنده بولنوروبوشجرنابت اولدوغی برظفاردن اوچ مرحله در
اهل ظفارسکین ایله اول شجرلری چیزرلر ایچندن لبانی چقر مرباط ظفارکورفزینك ساحلی
اوزره دربونده دخی شجر لبان نابت اولور اوصاف ولایت عمان حضرت پیغمبر صلی الله علیه
وسلم زمان شریفلرنده فتوحات اسلامیه یه داخل اولمشدر عمان بن نقشان بن ابراهیم
علیه السلام اسمیله مسمی اولدی بوولایت ارض مهره یه متصلدر مهره بونك جنوبی سمتنه
دوشروجهت غرب وشمال یمامه ارضنه متصلدر بوولایت غایت معموردروکثیره النخل
والفواکه موزورمان وتین وعنب وغیری واردر برروایتکه الله تعالی نك یأتین من کل فج
عمیق قولنده مراد عماندر ونبی دن علیه السلام مرویدر قال علیه السلام من تعذر
علیه الرزق فعلیه بعمان اما کن هواسی ایله مثل ضرب اولنمردندر سنه اربع وسبعین
وستمایه تاریخنده خوارج اباضیه مذهبی عمانده ظاهر اولمشدرکه خوارجدن عبد الله
بن اباضنك اتباعیدرکه بوعبد الله اخر بنی امیه اولان مروان بن محمدك ایامنده ظهور
اتدی وقتل اولنوب شری مندفع اولدی وابن اثیر تاریخنده حکایت ایدرکه سنه
خمس وسبعین وثلثه مائه ده عمانده فیلدن اکبر برطایر بحردن چقوب اول مقامده برتل
وزره دوردی وصوت صریح ولسان فصیح ایله قد قرب قد قرب دیو صیحه ایدوب صکره
بحره طالدی اوچ کون بواسلوبی اجرا ایدوب بعده غائب اولدی وبو سمتده برجنس ییلان
اولوردائما سرخوش شکلیدر بوییلان انجق نفع ایدر غیری ضرری یوقدر روایت اولنورکه

برزمان

برزمان بوییلانك برنسنی برطرف ایچنه قیوب ولایت عماندن اخراج ایتمشلردر خارج
حدودولایتده تفقد اولندقده اول ظرف محفوظ ایچنده نابود اولمش کوردیلر وبوولایت
جبالنده فراوان میمونلر اولور وکل کثرتنده ضرر کثیر اولورکاهی اهل ولایت ضررلرین دفع
ایچون اعمال سلاح سمعیته محتاج اولورلر وبوولایت بحر طرفلری سهل دروما لدر
وبحردن بعید اولان سمتلری جبال وتلالدر ونفس عمان ساحل بحرده بربلده حصینه درکه
اکا قریب برجبل واردر اندن نیجه میاه نبع ایدر وعمانك صویی اول جبلدن کلور وبوشهرك
نخلستانی وبساتینی فراواندر انواع فواکهی رایکاندر واکثر ذخیره لری حنطه وشعیر
وارز وجاورس دروبوشهرك صوینی ابو الفرج نام برمتمول مجوسی کتورمشدر وعمانده تجار
ایچون عظیم خانلر بنا ایتمشدر ونقل ایدرلرکه عمانك مقاطعه سی هر سنه سکسان بیك
التون اولوروبوعمان اسکله سنه چوق کمیلر کلور چین وهند وزنج وغیری وعمانك اهالیلری
زنکیندروبونده اولان مغاص لؤلؤ مشهوردرکه غایت بیوك اولور صحار حالا اسمی صیر
عماندر سابقا عمانك تختی ایدی صاغ جانبنده درهند وچین وزنج بندر یدر علما وصلحاسی
چوقدر وعمان ناحیه سنه ازدیاری دیرلر مسکت دریا کنارنده برمتین قلعه در بندر هنبر
وچیندر خرماسی وهندستان قوزی چوقدر دخی فلفل اغاجی وتمر هندی اولور مقدما
پورتقال برطریقله مستولی اولمش ایدی صکره سنه بیك التمشه قریب اهل اسلامدن
برفقیه توابعیله غالب اولوب پورتقالدن المشدر وجمله کفره یی اسیر ایتمشدر واندهکی کمیلری
ضبط ایتمشدر وحالا فقیه کمیلری مشهور اولمشدرکه پورتقاله راست کلدکده الماینجه صالی
ویرمز قریات کمیلرك قوناغیدر قلهات برکونده واردر قلهات برکوچك قصبه در مسکت
شهرندن غرب جنوبنده واقعدر بوکا قریب رأس الحد ورأس الجمجمه دیرلر اوصاف هجر نام
دیکر بلاد بحرین وجه تسمیه بودرکه بوناحیه نك احسا قرینده اولان بحیره ایله بحر فارس
متصل اولمغله بحرین دینلمشدر الحدود شرقده بحر فارس وشمالده ایالت بصره وغربده
نجد عارض وجنوبده عمان بوولایت بحر فارس کنارنده واقعدر حالا برلوادر آل عثمان
ضبطنده در اهالیسی عبد قیس دروبونك بلادی الاحسا وقطیف وخط که رماح خطیه بوکا
نسبت اولنور وبونده انهار وعیون چوقدر واکثر مواضعده برایکی آدم بویی قازلسه صو
چیقار وقطن وحنا ولنهاری کنارنده سوسن کبی زین اولنمشدر وخرما وپرنج دخی اکرلر
وفواکهك نیجه سی دخی بولنور وبرنوع میوه اولورکه نبیزندن شرب ایدن کمسه نك اسوانی
صاب صاری ایدروبوبلادك باغچه لری برمیل قدر شهرینك اطرافنه دوشمشدر اهالیسی
کمال حرارتده اولدوغی وقتده انجق صباحلرده واخشاملرده واررلر وبحرین ناحیه سنده
رمال سیاله واردرکه برزمان قومسالدن طاغ پیدا اولور وبرزمانده کوررسك اول طاغ
محو اولوروبعضی معور یرلری باصدرروسابقا بحرینذن عمانه وارنجه شاهراه یول وارایدی
حالا قوم بصمغله ممکن السلوك دکلدر وشمدی یلرده بحرینذن عمانه کمیله کیدیلور وبحرینده

طریق بصره اوزره ایکی اوچ منزل برلرده جزایر واردرکه انلرده بعض ابنیه وآثار واردر
وبوجزیره ده صید وشکار واردر وجزیرهٔ خارکده برنوع هاوج اولورکه بالنه ایله کسرلر
وبوولایتك سکانی طحال مرضنه مبتلادر وبونده مغاص لؤلؤ واردرکه انواعنك احسنیدر
زیرا بونك انجوسی کامل ومستوی اولور نقل ایدرلرکه ساحل بحرینده تخمینا سکز قولاج
دخی زیاده انده‌کی بحریلر اللرنده برر طولوم ایله دریایه طالوب دبندن طتلو صو چیقاررلر وبو
لطیف وصوق اولمغین اول دیار حاکملری اندن ایچرلر وبوولایته قرامطه دن ابوسعید وابوطاهر
منسوبلردرکه ملت اسلامه مخالفت ایدوب حجاجی قتل ایتدیلر وجامهٔ کعبهٔ نهب ایتدیلر
وبونلرك خروجی ۲۷ تاریخنده معتمد بن متوکل زماننده ایدی وحجر اسودی قلع ایدوب
اخذ ایتدیلر وبوخلیفه بونلر اوزرینه عسکر ایله عباس بن عمر والعنوی ارسـال ایتدی
وبوعسکری عموما قتل ایدوب عباسی اسیر ایتدیلر صکره عباسی تنها اطلاق ایتدیلرکه
ماجرایی خلقه اخبار ایده وحجر اسود نیجه زمان بونلرك یاننده صکره مطیع بالله خلیفه یکرمی
دورت بیك التونه بونلردن اشترا ایدوب کیرو مکاننه وضع ایتدیلر بوقرامطه ملاحده دن
برفرقه در دیرلرکه جنابتدن غسل لازم دکل وشراب حلالدر وسنه ده انجق ایکی کون
صوم کفایت ایدر بری نوروز کونی وبری مهرجان کونیدر وحضرت پیغمبردن صکره امام
حق محمد بن الحنفیه وحج وقبله بیت المقدسدر وبوطائفه دن ابتدا ظهور ایدن سواد کوفه ده
حمدان القرمطی وبحرینده ابوسعید الجنانی دربو آدم بصره ده برکیال آدم ایدی وغایت
فقیر ایدی زنج طائفه سندن برآدمه ضم اولوب واول اطرافده چوق فساد ایتمشلردر احسا
هالاحسا تخت ولایت هجردر قدیمده قرامطه نك تختی ایدی قطیفدن جنوبه قلیل میلله
غرب سمتنده ایکی منزلدر چوق خرماسی واردر شام غوطه سنه بکزر اقر صولری واردر
اما زیاده حاردر پرنج اکرلر والحسانك اسکله سی عقیر نام یردر برکونلك درحالا بکلربکینك
تختیدر قطیف بحر فارس کنارنده در لحسادن ایکی مرحله برخرمالو شهردر سور وخندقی
واردر ودورت قپوسی واردر اول ناحیه نك اسکله سیدر وقطیفده انجو مغاصی واردر وبوندن
بصره یه التی منزلدر دریا مدی چاق سورنه واصل اولور وجزر اولدقده بعض یری منکشف
اولور وبحردن قطیفه واصل بردیل واردرکه مراکب کبار حال مد بحرده بودیله داخل
اولور یبرین شوریده اولور ایکی طرفنده ایکی بیکار واردرکه هربریسنك مابیننده یارم قوناق
واردر خرما اغجلری چوقدر صحراسی بیوکدر هواسی بددر حتی مشهوردرکه یبرین تمرنی یبوب
وصوبندن ایچوب کولکه سنه یاتن البته سیتمه‌ی طوتر دیرلر اما تمری لطیف در
مدینهٔ شریفه نك خرماسنه بکزر یبرین لحسادن اوچ مرحله در کاظمه بصره
ایله قطیفك مابیننده بحر فارس کنارنده برلیماندر عرب طائفه سنك منزلیدر
چایرلو وصولو یردر اما اکثر صولری قیولرده در وکاظمه ده قره دن بربورون
دکزه داخل اولمشدر خارجدن ایچروسنه کیرمکه بریول واردر ایچروسی چایرلودر

عرب

عرب ایچنه کیررلر برقپوسی واردر کیرك یری بکلندکدنصکره امین یاتورلر نفس
بحرین بحر فارسده قطیف قرشوسنده شرق طرفنده براطه در اورته سنده شهری واردر
وایچنده طاغلر واردر عرضی طولندن سهل ازدر وضلع شوقیسی وسطنده برکوچك
مدور جزیره ده قلعه سی واردر وباغ باغچه لری واردر وبرقاچ کویی واردر جزیرهٔ قیس
ساحلدن دورت فرسخ بعیددر مغاص لؤلؤسی واردر فصل در بیان مملکت حجاز
بوقسم جزیرة العربدن برقسمدر وبوقسم نجد ایله تهامه بیننده حاجز اولدوغیچون حجاز
تسمیه ایتمشلر وحدودی شرقدن نجد وغربدن تهامه وجنوبدن یمن وشمالدن ارض
شام وبلاد مکه مدینه دن حجر طایف عرج بطن مر فرع خیبر علا تبوك وغیری اوصاف
بلاد ابتدا ومکهٔ معظمه نك موقعی واحوالنی بیان ایده لم وبومکه مربع اولدوغیچون کعبه
تسمیه ایتمشلر وبونك شهری بروادیده طولانی واقع اولمشدر میدانی معلاة دیمکله معروف
مقابر شریفه در ومنتهاسی جده جانبنده شبیکه دیدکلری موضعدر ویمن جانبنده حضرت
حمزه نك مولد شریفی اولان مکانه قریبدر وعرضی جبل جزلی نام دیکر قیقعان دیدکلری
طاغك یوزنده جبل ابی قبیسك نصفندن زیاده چقنجه واقع اولمشدر وبوجبله اخشبان
دینلور وموضع نفس کعبهٔ معظمه وسط مسجد حرامده واقع اولمشدر وبیت حرام ایله
موصوف اولدوغی الله تعظیم واحترام اتدوکیچوندر وبومسجد حرام ایکی جبلك مابیننده
مکه شهرینك وسطنده واقعدر وبوبیت الحرام مربع الشکل در ارضدن قامت انسان
مقداری مرتفع اولدقده باب کعبه درکه مصرعلری التون ایله یالدزلو کومش
صفایح قپلودر وبابك طولی التی ذراع واون برمقدر عرضی اوچ ذراع واون سکز برمقدر
وکعبه نك طولی یکرمی دورت ذراعدر وعرضی یکرمی اوچ وبرشبردر وکعبه نك ارتفاع
جداری یکرمی یدی ذراع وحجرك دوری اون بش ذراعدر وحجر شام جهتنده واقعدرکه
میزابدن اقان صو اکا دوکیلور وحجر مرمردن فرشی ودیوار ارتفاعی مقدار نیجه سرایا
ازار بوشیده در وحجر اسود باب کعبه قننده رکن شرقیده اولان زاویه ده دوررأس
انسان مقداریدر وارضدن ارتفاعی اوچ ذراعه قریبدر وحجر الاسود ایله باب کعبه نك
مابینی ملتزمدر وملتزم تسمیه اولدوغی انك ایچوندرکه عرب زمان جاهلیتده اول موضعده
تحالف ایدرلردی کیمکه اول موضعده بر ظالمك بلیه سی ایچون دعا اتسه ویاخود کذبا یمین
اتسه فی الحال عقوبته مبتلا اولوردی وبیت حرامك حایط غربیسی جانبنده داخل
بیتنك ساحه سنده التنجی ذراعده برجزعه واردرکه سواد وبیاض ایله مخططدر طولی وعرضی
اون ایکی ذراعدر وکردنده اوچ برمق عرضی قدر التون برطوق واردر ذکر اولنورکه رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم مبارك صاغ قاشنه انی سوزمشدر ومیزاب جدار کعبه نك
وسطنده درکه دورت ذراع مقداری جدار کعبه دن طشره بارزدر ومیزابك وسعتی
دیوارلرینك ارتفـاعی هربری سکزر برمقدر ومیزابك ایچی التون ایله قپلودر

وبيت الحرامك ظاهرى وباطنى ديباج ايله خصوصا فى زماننا زردوخته ديبا ايله پوشيده درگه
هر سنه بحجه هرسنه تجديد اولنوب كسوهٔ حرمى بنى شيبه اخذ ايدرلر والحاصل
شهر مكهٔ اقليم ثانيده طولى يتمش درجه وعرضى يكرمى بر درجه قرق دقيقه در وبو شهرك
بناء بيوتى حجارهٔ سود وحجارهٔ بيض دخى واردر وطبقات مبيضه ونظيفه در واهل مكه نك
اولبابده شربى ماء امطاردر صكره زبيده خاتون كه بنى العباسدن هارون الرشيدك
منكوحه سيدر مسلش ديمكله معروف مكانده اولان اوده ابار دن صولرى جمع ايدوب
مكهٔ مكرمه يه بر مجرى يه اجرا ايلدى صكره مقتدر خليفه عهدنده خراب اولدى ومقتدر
مجرى يى تعمير وآبنى اجرا ايتدى صكره كير وخراب اولوب ناصر خليفه تجديد ايتدى
تكرار بالكليه خراب اولوب امير چوبان تعمير ايتدى والحاصل سلاطين عثمانيه دن
مرحوم ومغفور له غازى سلطان سليمان خان حضرتلرينك حرم محترم وزوجهٔ مكرمه لرى
اولان مرحومه خاصكى سلطان مسافهٔ بعيده دن قطع احجار وصخور عظيمه ايله بو بلدهٔ
امينه يه بر آب كزين ايصال واجرا اتديكه بلده دن غيرى هر سنه حجه واران مصر وشام
وبغداد وبصره ولحسا ونجد ويمن يولى قافله لرينه مستوفى كفايت ايدر وبو آبدن انتفاع
اتدكلرنجه صاحب خيرك روحنه دعا ايدرلر نقل ايدرلركه مقدما بو مكهٔ مكرمه نك
خلقى قليل ايديكه كاهى حرم شريف شويله تنها اولوردىكه جبل ابى قبيسدن
آهولر صفا اوزرينه اينرلردى وصفا قپوسندن مسجد حرامه كيروب كزرلردى اول زمانده
شويله اولور مش كه سوق سعى وقت ضحى ده تمام خالى اولوب بيع وشرا اتمكه كمسه
بولنمزدى كاهى بجيله جانبندن قافله كلوب شهره زخيره كتوروب الوركمسه بولنمدوغندن
كتوردكلرى تركهٔ وعده ايله واوجوز بها ايله بيع ايدرلردى اما شمدى الحمد لله
ظلال سلطنت سنيهٔ عثمانيه ده هم خلق بى نهايه وهم نعمت بى حد وغايه وبو مكهٔ مكرمه نك
اطرافن بعض جبال احاطه ايلمشدركه انجق بيان كمسه لر يوريمك ممكندر اوزرنده آت
ودوه يوريمكه قابل دكلدر اما آت ودوه ايله وسايريوككلوطوارلرله كچمك لازم
كلسه اوچ موضعدن غيرى سلوكه قابل بر موضع يوقدر ومواضع مزبوره نك برى
معلا جانبى در وبرى شبيكه طرفيدر وبرى مسفله در وقديم الزمانده شهر مكه نك
اطرافنده سور عظيم چكلمش ايدى جعلان جانبنده جبل عبد الله بن عمردن جبل
مقابلنه وارنجه ديوار وار ايدى دمور قپولر تمشلر ايدى جابجا سيل چكه جك منفذلر
قومشلر ايدى حالا ييقيلوب كتمشدر واثرى قالمامشدر ولكن مكه دن
بقيه ديوارى بعض مواضعده مشاهده قلمش كمسه الان موجود در حنيندن اخراج
اولنان جدول اقدوغى موضعه قريب يرده كه مرحوم ومغفور له غازى سلطان
سليمان عليه الرحمة والغفران جانبندن بنا اولنان سبيل واردر سبيلك اوستى عالى منظره ده
جهات اربعه سنه شبيكه لر اتمشدر اول ديار خلقنك تفرج كاهيدر مزبور سبيل

قربنده بر ديوار يقين زمانده طورر ايدى وشبيكه جانبنده دخى ايكى طاغ اراسنده عظيم
ديوار ياپلمش ايدى ايكى يرده قپوسى وار ايدى اولدخى منهدم اولوب ومسفله جانبندن
دخى يمن يولنده سور وار ايدى حالا ييقلمشدر ودخى نقل اولنوركه مذكور سوردن
اشاغى بر سور دخى وار ايدى مسجد رايت ديمكله معروف مسجده قريب ايدى لعلع
ديدكلرى طاغ مقابلنده طاغ بيننه چكلمش ايدى حالا اول طاغلرده بعض آثارى واردر
ومكه نك جانب اعلاسنده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك آثارندن بيرٔ
جبير قربنده بر مسجد شريف واردر زيارتكاه ناسدر مقدما ذكر اولنان بيرٔ جبيردن اوته
مساكن وبيوت ناس يوغيدى حالا معلا جانبنه چوق تجاوز اتمشدر اول سمتلر هب
عمارت اولمشدر ومذكور مسجد رايه دركه فخر كائنات عليه افضل الصلواة مكهٔ مكرمه يى
فتح اتدكده اول محلده رايت شريفلرى وضع اتمشلر در ونقل ايدرلركه مكهٔ معظمه نك
طولى باب معلادن باب ماجنه وارنجه دورت بيك ايكيوز يتمش ذراع يردر وينه باب
معلادن باب شبيكه يه وارنجه طريق مدعايه دن سويقه يه وسويقه دن شبيكه يه دك
دورت بيك ايكيوز يتمش ايكى ذراع يردر وكعبه دن يوكسك بنا يوقدر حتى نقل
ايدرلركه شيبه بن عثمان بر يوكسك يره چقوب شهره نظر ايدردى كعبة الله دن
يوكسك بر بنا كورسه اول ساعت امر ايدوب يقدرردى ومكه ده اولان اولرك بيعى
جائزدر اما اجاره لرى امام اعظم قتنده اهل موسمه اجاره سى مكروهدر اما مقيم اولانه
مكروه دكلدر ومكه نك دخى بر قاچ اسمى واردر بكه البلد الامين وام القرا وعروض اندن اوتورى
خليل بن احمد مكهٔ مشرفه ده اختراع ايلدوكى علمه علم عروض تسميه اتمشلر ودخى غير
اسملرى واردر ومعلوم اولسونكه مكهٔ مكرمه امام اعظم وامام شافعى وامام احمد بن حنبل
مدينه دن افضلدر وامام مالك قتنده مدينه مكه دن افضلدر امامكهٔ مكرمه نك افضل
اولماسنك سببى انواع فضائل برله اكرام اولنمشدر برى بودركه كندو بيت شريفنى انده
قلمشدر عباد الله انده حج اتسه لر كناهلرى محو اولور ودرجه لرى رفع اولنور وجميع اهل
اسلامه احيا وامواته قبله قلنمشدر وقادر اولنلره عمرنده بر كره حجى فرض اولمشدر ويرلرى
وكوكلرى خلق اتدوكى كون انى حرام اتمشدر حرمنى واجبدر واحرامسز دخول جائز دكلدر
وابراهيم واسمعيل عليهما السلام مقاملريدر وفخر عالم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
مسقط رأسيدر وقبل النبوه محل اقامتلرى ايدى بعد النبوه دخى اون اوچ ييل اقامت
ايتمشلر دز واكثر قرآن عظيم انده نازل اولمشدر ايمان واسلام اندن ظهور اتمشدر حجر الاسود
و زمزم انده در وابن عباسدن مرويدركه بلمم بر مدينه كه بر حسنه يوز اوله مكه دن غيرى
وبر ركعت نماز قلسه يوز ركعت اوله مكه دن غيرى وبناسنك بعضى سنه نظر ايدنه
دهرك عبادتى كبى اوله مكه دن غيرى وبر درهم تصدق ايده نه بيك درهم اوله مكه دن غيرى
ومكهٔ مشرفه ده مجاور اولمق حكمى نيجه در امام اعظم وبعض اصحابى مكروه ديمشلر زيرا

خوف اولنورکه اندن چوق طورمغله انس حاصل اوله سائر اماکنه قیاس اوزره نظر نك
بیت شریفك حرمتی ساقط اوله تدریجیله قلبنده حرمت غیبتدن نسنه قالمیه انو کیچون
حضرت عمر رضی الله عنه حجاج حاجلرین تمام اتدکده درسن النه الوب ارالرنده یا اهل
الیمن یمنکم یا اهل الشام شامکم یا اهل العراق عراقکم فانه ابقی لحرمت بیت ربکم فی قلوبکم
دیو کزردی اما امام یوسف ومحمد وشافعی وحنبلی مجاورت مکه مستحب اولمغه ذاهب
اولدیلر ومعلوم اوله که حرم مکه دن مراد بودیار مسجدلر ینك حرمی کبی اولان دکلدر
بلکه مدینهٔ منوره یولنه اوچ کونلك یر ویمن وعراق طرفلری یدی میل وجده جانبنه اون
میل یره وارنجه حرمدر حدود مذکوره مابیننده واقع اولان طاغ وطاش وصحرا هپ
حرمدندر سبب بناء البیت تقی الدین فارسی رحمه الله ایدر بیت شریفی اول بنا ایدن
حضرت خلیلدر علیه السلام کتاب سنتله ثابتدر قبل الخلیل یاپلمش اولدوغی ثابت
دکلدر وبیدوغی وقت یوکسکلوکی طقوز ذراع ایلدی واوزونلوغی حجر الاسوددن
رکن شامه وارنجه اوتوز ایکی ذراع ورکن شامیدن رکن عراقه وارنجه یکرمی ایکی ذراع ایلدی
ومیزاب طرفنده بیت شریفك ظهری جانبنه رکن عراقیدن رکن یمانی یه وارنجه
اوتوز بر ذراع ایلدی و رکن یمانیدن حجر الاسوده وارنجه یکرمی دورت ذراع ایلدی و بابی
کعبه یی یره متصل ایلدی یوکسك اتمدی وقپو یوقدی شویله طوررد‌ی صکره تبع
حمیری کلوب قپو طاقدی وکلیدلیه جك نسنه وضع ایتدی حضرت خلیل علیه السلام
بیت شریفك ایچنه داخل اولان کمسنه نك صاغ جانبنده برچقور ایتدی بیت شریفه
کلن مالی انده قومق ایچون خزینه ایلدی وحضرت ابراهیم بنا ایدرکن حضرت اسمعیل
علیهما السلام اوموزیله طاش کتورردی وابراهیم بیاردی حضرت ابراهیمك ایاغی
التنده اولان طاش که اکا مقام ابراهیم دیرلر انك اوزرینه طوروب بیاردی حجر الاسود
قوناجق یره کلدکده اسمعیل طاش ارامغه کتدوکی زمان جبرائیل علیه السلام کلدی
حجر الاسودی ابراهیم علیه السلامه کتوردی که اول طاش جبل ابی قبیسده الله انی ودیعه
قومشدر جبرائیل کتوروب یرینه وضع ایتدیکه خلق طوافی ابتدا بورادن اتمکه نشان
اولسون سبب مجیٔ حضرت ابراهیم علیه السلام کتب معتبره دن منقولدرکه
نمرودن خلاص اولوب کندویه اقتدا ایدنلر ایمان کتوردیلر وعموسی قزی ساره
خاتونی تزوج ایدوب مصر طرفنه توجه ایلدی اول زمانده فراعنهٔ اولیدن انده برفرعون وار
ایدی مصرده پادشاه ایدی اکا خبر ویردیلرکه شهره برکمسنه کلدی یاننده برکوزل خاتون
واردرکه هیچ کورلمش دکل اول ظالم دخی آدم کوندروب خاتونی طلب ایلدی حضرت
ابراهیم ساره یه بوقصه دن خبر ویروب ساره اول ظالمه واردقده ال اوزاتدوغی برله الی قوردی
وکوکسی اوستنه دوشدی جبار بوحاله اوغرادقده ساره نك شان شریفنی بلدی واندن
سؤال ایلدیکه الومی ینه بکا احسان ایله سنی الله حقیچون آزاد ایده یم دیجك ساره

دعا

دعا ایلدیکه اکر قولنده کرچك ایسه ایلنی احسان ایله ودعاسی مستجاب اولدی
اندنصکره ساره یه برجمیله جاریهٔ قبطیه هبه ایلدیکه اول هاجردر بعده ابراهیمه کلدی
واخوالی حکایه ایلدی ودیدیکه بولایکه بوجاریه دن حق تعالی سکا برولد احسان ایلیه
حضرت ابراهیم علیه السلام هاجرایله جمع اولوب اندن حضرت اسمعیل دنیایه کلمشدر
وابراهیم فلسطین دیارنده رمله ایله ایله ارا سنده اقامت ایلدی کلوب کیدن طائفه یه
ضیافت ایدردی حق تعالی کندویه مال ونعمت احسان ایلدی بعده حق تعالی اسحق
علیه السلامی بشارت ایلدی واسحاقله حامله اولدی واسحاق طوغوردی اوغلانجقلر
بیودیلر بوکون ابراهیم اسمعیلی قوجاغنه الوب دیزنده اوتورتدی اسحاقی ایسه یاننه
اوتورتدی ساره بونی کوریجك انجندی جاریه اوغلونی دیزیکه الوب بنم اولادمی یانکده
اوتورتدك دیو الحاصل یمین ایتدیکه البته هاجرك اتندن برپاره کسرمکه انك شکلنی
تغییر ایده‌رم صکره غضبی ساکن اولدقده یمیننه متحیر اولدی آخر ابراهیم ایتدی یا ساره
احفظیها واثقبی اذنیها اویله ایلدی اولوقتدن برو سنت اولمشدر قزلره خفاظه یعنی
سنت نتکه اوغلانجقلره سنته ختان دیرلر برزماندن صکره اسمعیل واسحق بربریله
چکشوب ساره بیحضور اولمغله یمین ایتدیکه هاجرایله برمملکتده طورمیه اویله اولمغله
حضرت ابراهیم بونلری مکه یه ایلتدی اول وقت بیت شریف برقزل دپه ایدی هاجرایله
اسمعیلی بحره ایلتدی واو راده ایندردی وامر اتدیکه هاجر برکولکه لك ایده اندن
ابراهیم علیه السلام برجانبه توجه ایدوب کتدی هاجرك یاننده برقربه صو وارایدی صو
دخی دوکندی پس هاجر واسمعیل صوصادیلر هاجر طاغ جانبنه نظر ایدوب بنی آدمدن
کمسه کورمدی اندن صفانك اوستنه چقدی ینه کمسه کورمدی اندن اسمعیله نظر
ایده‌رك صفادن اشاغی ایندی وادیه ایندوکی زمان اسمعیلی کورمز اولدی اندن برجانبدن
دخی یوکسکه چقدی اسمعیلی کوردی لکن طورمیوب مروه نك اوزرینه چقدی والحاصل
بواسلوب اوزره برطاغدن برطاغه اینوب چقدی آخر اسمعیلك یاننه کلدی شول
حالده که حضرت جبرائیل علیه السلام کلوب زمزم یرینه قنادیله اوروب یردن صو
قینامغه بشلدی هاجر بوحالی کوریجك صو یابانه اقوب کتمسون دیو اطرافنی طوتوب
برحوض ایلدی حضرت اسمعیل وهاجر زمزم یاننده توکل اوزره اوتوررکن اهل یمندن
جرهم قبیله سندن برجماعت شامه کیدرلردی یوللری اول سمته اوغرادی جبل
قبیس اوزنده برقوش پرواز ایتمکله استدلال ایتدیلرکه اول سمتده البته صو واردر
والحاصل کلوب بولدیلر وقصه دن خبردار اولدیلر وهاجردن اذن الدیلرکه انده کلوب
قونمغه مکهٔ مشرفه ده اول ساکن اولان طائفهٔ عرب جرهم طائفه سیدر صکره هاجر وفات
ایلدی اسمعیل انلرك اراسنده قالوب یکت اولدی وانلرك لسانی اوکرندی وانلردن
قز الدی حضرت اسمعیلدن اولان اولاده عرب متعربه دیرلر حضرت ابراهیم علیه السلامك

لسانی عبرانی ایدی اسمعیلك واولادلرینك لسانی عربی اولدی صکره برکون ابراهیم
علیه السلام ساره‌دن اذن الوب مکه‌یه کلدی وخبر الدیکه هاجر وفات اتمشدر اسمعیلك
اوینه واردی واسمعیلی سؤال اتدی اسمعیل اینسه شکاره کتمکله ابراهیمه ضیافت اولنمدی
حضرت ابراهیم دیدیکه زوجك کلدوکی زمان بندن سلام ایله اوینك اشیکنی دکشدرسن
دیو اسمارلادی ودونوب کتدی اندن اسمعیل اوه کلدی وخاتون ابراهیمك کلامنی
یتشدردی اول ساعت اسمعیل باباسنك مرادینی فهم ایدوب واول خاتونی تطلیق ایدوب
وبرغیریسنی تزوج ایلدی ابراهیم علیه السلام برمدتدن صکره تکرار مکه‌یه کلدی
ینه اسمعیلی بولمدی خاتونه سؤال اتدی شکاره کتدی دیدی وابراهیم علیه السلامه
توقیر واکرام ایدوب واوکنه سوت وات کتوردی ابراهیم یدی وایچدی اندن خاتون
ایندی یولدن کلمشسن باشکی یویایم وصاچکی طرایایم دیدی اندن طاش کتوروب
اوزرینه اوتوردی صکره ابراهیم اوزرینه چقوب کعبه‌ٔ یاپدوغی طاش اولسه کرکدر
بعده ابراهیم کلدوکی جانبه توجه اتدی بعده اسمعیل کلدکده ماجرایی خبر وبردی
وطاشده ابراهیمك قدمی تأثیر اتدوکی طاشی اوپدی وتبرك ایچون حفظ اتدیکه حالا
اول طاش مقام ابراهیم دیو اکیلور صکره حق تعالی ابراهیمه امر ایلدیکه کعبه‌ٔ بنا ایله پس
ابراهیم علیه السلام حق تعالی‌نك فرمایله بیت شریفی بنا ایدوب تمام اولدقده
حق تعالی امر ایلدیکه بیت اللهی حج اتمك ایچون خلقی دعوت ایله ابراهیم دیدیکه یاربی
بنم صوتمی جمله ناسه کیم یتشدرر الله بیوردیکه منك الاذان وعلی البلاغ حضرت ابراهیم
ثبیر دیدکلری طاغه یاخود جبل ابی قبیس دیدکلری طاغه چقوب وخلقه ندا ایلدیکه
یا ایها الناس اجیبوا ربکم لبیك اللهم لبیك بعده حضرت ابراهیم رب اجعل هذا البلد امنا
دیو دعاسی ایله تکریم ایندی ومنشأ رسول الله علیه السلام کلام واجب الاکرام
معانیسنه مصدر اولدی بعده جبرائیل وابراهیم اسمعیله کلدی وطوافی کوستردی
بعده انلر ایله منه‌یه کتدی ودیدیکه نماز قیلك وانلر ایله ایکی کون اقامت اتدی بعده
عرفاته کوتوردی وحالا حجاج نزول اتدکلری یرده نزول ایتدرمشدر ومناسکی
انلره تعلیم ایلمشدر فقال ابراهیم عرفت عرفت اندن اوتوری عرفات تسمیه سی ایله
مسمی قالدی وقتا کیم ابراهیم رؤیاسنده اوغلنی ذبح اتمکه کوسترلدی
اول ساعت اوغلونه ایتدی یابنی الوکه برپان ایپ آل و بچاق آل سنکله شول طاغ
یولنه کیده‌لم اولدخی النه ایپ و بچاق الوب باباسنك اردنه دوشوب کتدی شیطان
ایتدی یا اسمعیل باباك ایله نره‌یه کیدرسن باباك مرادی سنی بوغازلمق دردیدی
اولدخی بنی نیچون بوغازلر دیدکده الله امر ایتدی دیو شیطان جواب ویردی اسمعیل دخی سمعا
وطاعة الله امری ایسه همان ایلسون دیدی بعده شیطان ابراهیمه ایتدی بو جانبه نیچون
کیدرسین اولدخی برایشم واردر دیدکده شیطان ایتدی قورقرم شیطان سنك دوشوکه

کیروب سنی الدادی انك سوزینه اویوب اوغلنی بوغازلمغه کیدرسین دیدکده ابراهیم بونك
شیطان ایدوکنی بیلوب بندن ایراغ اول یا ملعون دیدی والحاصل ابراهیم اول مراد ایدندوکی
موضعه کلوبکم اول موضعه ثبیر طاغی دیرلر ماجرایی اوغلونه بیلدردی اسمعیل دخی
اول نسنه‌که الله امر اتمشدر ان شاء الله بنی صابرلردن بولورسین دیدی والحاصل اسمعیلی
محکم بغلادیکم بوغازلیه اول ساعت جبرائیل جنتدن برقوچ املح اقرن کتوروب
اسمعیله برینه فدا ایتدی ومعلوم اولسونکه اسمعیلك جرهم قبیله سندن مغاص
بن عمرك قزندن اون ایکی اولادی اولدی وحضرت اسمعیل یوز اوتوز یل عمر سوردی
حق تعالی عرب طائفه سین ثابت ایله قیدار نسلندن چوغالتمشدر صکره ثابت وفات
ایتدی جدی اولان مغاص بن عمرو بیت شریفه والی اولدی وثابتك اوغلنی یانه الدی
جرهم طائفه سنه ملك اولدی مکه‌ٔ مشرفه‌نك اوستی یاننده قیقعان دیدکلری موضعه
نزول ایتدیلر عمالقه دخی کلوب مکه‌نك التی یاننده قونمشلر ایدی انلر دخی سمیدع آدلو
برکمسنه‌یی اختیار ایدوب ملك ایتدیلر امیر مغاص وسمیدع ماپینلرنده جنك واقع اولوب
ملك مکه بلا منازع مغاصه قالدی وعمالقه‌یی اول دیاردن سوروب چیقردیلر بو عمالقه
طائفه سنك دولتلرینك دونمه سنه سبب بو اولدی بعده جرهم طائفه سی بیت شریفه
اولمازشیلر ایدوب قباحتلر وبدعتلر احداث اتمکه بشلدیلر مغاص بونلره نصیحت اتدی
اما متنصح اولمدیلر مغاص کوردیکه قابل اصلاح دکل بیت اللهك ایچنده ایکی التون
غزاله وار ایدی دخی کعبه‌یه اهدا اولنان اموالدن نه وار ایسه الوب چقاردی وکیجه
ایله زمزم قیوسنه دوکدی زمزمك صویی چکلوب قالمش ایدی برمقدار دخی قازوب بو مالی
ایچنه قویوب اوزرینی اورتدی اندن اولان اولاد اسمعیلی دخی الوب جرهمدن مفارقت اتدی
بونلر برجانبه متوجه اولوب چیقوب کیتدی بعده خزاعه قبیله سی کلوب غالب اولدیلر
وجرهم طائفه سنی سوروب چیقردیلر کندولر والیٔ مکه اولدیلر بعده اولاد اسمعیل کلدیلر
وبونلرك ارالرنده ساکن اولدیلر بو حال اوزینه چاق قصی بن کلاب بن مره مفتاح کعبه‌یی
النجیه دك زیرا مقدما کعبه‌نك مفتاحی خزاعه قومندن ابو غبشان دیرلر برکمسنه
شرابی غایت سوردی برکون ایچه‌جك شرابی قالمدی محتاج اولدی کوتوردی مفتاح
کعبه‌یی بر طولوم شرابه صاتدی قصی بن کلاب شرابی ویروب مفتاحی الدی اندن
بو عرب ایچنده مثل قالدی برکمسنه برزیانلو معامله ایلسه اخسر صفقة من ابی غبشان دیرلر
بعده دولتی وشوکتی غالب اولدی همان برکون تصرف امور مکه قصی بن کلاب قبضنه
داخل اولدی طائفه‌ٔ قریشك احوالن اول جمع ایتدوکیچون اکا مجمع تسمیه ایتدیلر قریش
قومنه قریش دیدکلری انك ایچون درکه قصی اوزرینه جمع اولمشلردر ونقل ایدرلرکه ابتدا
قصی بن کلاب کعبه اطرافنه اولر یاپمغه اذن ویردی وابتدا دار الندوه یاپلدی لغتده ندوه
اجتماع دیمکدر برمهم مصلحت اولسه اورایه جمع ایدوب مشورت ایدرلردی والحاصل

قریشك دیوانخانه‌لری ایدی ونقل ایدرلرکه اول زمان قریق یاشنه بالغ اولمیان کمسه‌یی
دار الندوه‌یه قومزلردی اما قصی اولادی قاج یاشنده اولورسه اولسون انلره مانع اولمزلردی
وبو دار الندوه برقاج بنادنصکره آل عثماندن سلطان مراد بن سلیم خان علیه الرحمة والرضوان
سیاه درکلر وبیاض مرمر درکلر وسقف عالی اوزره بنا اولنمش بلند قبه‌لر اولدی ومسجد
شریف مسمی اولدی صکره قصی اطراف کعبه ده اولر بنا ایدوب همان طواف ایده‌جك
قدر یر الیقودیلر واولرینك قپولرین کعبه جانبنه اچدیلر وهر ایکی اوك اراسنه یول ایتدیلرکه
خلق اول یوللردن مطافه کلوب کیدرلردی صکره حضرت عمر رضی الله عنه اول اولری
الوب ویقوب مسجد حرامه قاتمشدر صکره‌دن حضرت عثمان وغیری دخی توسیع
ایتدیلر ونقل ایدرلرکم مکه‌ده قصی بن کلابده مجتمع اولان مناصب کمسه‌ده مجتمع اولمدی دیرلر
حجابت وسقایت ورفاده وندوه ولوا وقیـــاده جمله‌سی بونك النده ایدی حجابت بیت
شریفك خادملغیدرکه مفتاح کعبة الله النده در سقایه اولدرکه جمیع حجاجه طتلو صو
ایچون اولزمانده بغایت طتلو صو عزیز ایدی رفاده اولدرکه حج زماننده مناده جمیع حجاجه
سماطلر ایله طعاملر چکیلوردی ولوا سنجاقدر قریش جمع اولوب بر یره محاربه‌یه کتسه‌لر
انك سنجاغی التنه جمع اولورلردی قیاده دیدوکی بکلکدر نه جـــانبه دیلرسه عسکر یانته
دوشوب کیدرلردی والحاصل برقاج طائفه‌دنصکره عبد المطلب ابن هاشمه سقـــایه
ورفاده رجوع ایتدی ونقل ایدرلرکه عبد المطلبك براوغلو وار ایدی اکا حارث دیرلر ایدی
برکون عبد المطلبه عمی زاده‌سی اولان عدی بن نوفل ایتدی شویله‌می اومارسنکه بزم
اوزریمزه اوزون اوزاق دولت سوره‌سین یا لکز براوغلك وار دربزم یوقدر اولادیمز وار دردیو طعن
اتدی عبد المطلب ایتدی بنی قلت اولاد ایله‌می طعن ایدرسین الله تعالی بکا اون نفر اولاد
ویرسون بریسنی کعبة الله یاننده قربان ایده‌یم دیدی حق تعـــالی دعاسنی قبول ایدوب
اکا اون اولاد ویردی بعده جمله اولادینی دعوت ایدوب ایلدوکی نذری بونلره خبر
ویردی بونلر دخی نذریکی یرینه کتور دیو بابالرینه اطـــاعت کوستردیلر اولدخی
بونلره امر ایتدیکه هر بری النه برقدح اله قدح اول اغاج پاره سنه دیرلرکه انکله قرعه
وقمـــار اوینارلر حاصلی بیوردوغی اوزره هر بریسنك اسمنی کندو قدحنك اوزرینه یازدی
اندن برنلری یاننه الدی کعبه نك ایچنده طوران هبل دیدکلری صنمك یاننه واردیلر
کندو قاعده‌لری اوزره قرعه اتدیلر قرعه کوچك اوغلو عبد الله‌ه دوشدی چونکه
تقدیر بویله ایمش ایلیه‌لم دیوالنه یاپشوب چکدی وبچـــاق کتوروب اساف
دیدکلری صنم که صفا اوزرنده طورر ایدی انك یاننه الوب بوغـــازلمغه کیتدی
یا توروب بچاق چلاچق زمانده طائفه قریش ایاغ اوزره قالقدیلر بز بو وضعه قائل دکلز
همان بریسی بویله اتدوکی کبی عادت قالور بویله اولمسون نذر اولورسه باری مالندن
فدا ایلسون دیدیلر اول وقتده حجازده برکاهن وار ایدی انك یاننه واردیلر عبد المطلب اتدوکی

نذر خصوصنی کاهنه تقریر ایلدی اول دخی ایتدی سزك یانکزده برآدمك دیتی نقدردر
اون دوه دردیدیلر وارك ایمدی اون دوه کتورك واوغلانی دخی کتوروب بنه قرعه ایلك
بنه اوغلانه دوشرسه اون دوه دخی زیاده قیلك چاق قرعه دوه‌لره دوشنجه تکرار ایلك
اول زمانکه قرعه دوه‌لره دوشه انلری قربان ایدك ربکز راضی اولور والحاصل بو اسلوب
اوزره قرعه اتدیلر چاق یوز دوه تمـــام اولدوغی کبی دوه‌لره دوشدی بو منوال اوزره
اوچ کره قرعه اتدیلر دوه‌لره دوشدی بعده دوه‌لری بوغازلدیلر اول زماندن برو نفس
آدمینك دیتی یوز دوه قالدی ودخی حضرت ابراهیم علیه السلامدنصکره کعبهٔ معظمه‌یی
قریش بنا اتمشدر برکون برخاتون مجمر ایله کعبهٔ شریفه‌نك ایچنه کیروب بخور ویررکن
بخوردان ایچندن برشرار چقوب بیت شریفك سقفنی طوتدی اورادن اغاجلری یانوب
دیوارلر ضعیف قالدقدنصکره برعظیم سیل کلوب کعبه‌نك ایچنه کیردی دخی ضعیف
اولمش دیوارلری یارلدی پس قریش قومی عزیمت اتدیلرکه استحکام اوزره بنا ایدوب
قپوسنی یردن یوکسلك ایده‌لر واستمدکلری کمسه‌یی کعبه‌نك ایچنه قومیالر تاریخ مزکورده
اشتدیلرکه برسفینه‌یه قیصر روم جانبندن مرمر ومور واغاج تحمیل اولنوب حبش ولایتنده
برکلیسا بناسنه ارسال اولنمشدر اول دیارده قدیمدن برکلیسا وار ایدی اول کمی قرایه دوشوب
پاره لنمش ولید بن مغیره برمقدار کمسه ایله جده‌یه کلدیلر نفس الامر کوردیلرکه برقوی
روزکار کمییی قرایه اتوب هلاك ایلمش ایچنده نه وار ایسه اذا اراد الله شیا هیأ اسبابه
حکمنجه عمـــارت کعبه ایچون جده ساحلنده مهیا قیلدی وسفینه‌ده برقبطی وار ایدی
وبرکمسه دخی که انك اسمنه یاقوم دیرلردی استاد نجارلر ایدی والحاصل کعبه‌ده اولان طوایف
برقاج فرقه اولدیلر هرفرقه بیت شریفك برجانبنی یاپمغه عزیمت ومباشرت اتدیلر باب
کعبه جانبی زهره ایله بنی عبد منافه دوشدی رکن حجر اسود ایله رکن یمانی ما بینی بنی
مخزوم ایله قریشدن برمقدار کمسه‌یه دوشدی وحجر طرفی بنی عبد الواد وبنی اسد وبنی
هدنه بن کعب جماعتلرینه دوشدی طاش جمع اتدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری ارالرنده بیله چالشوب والحاصل حجر الاسود محلنه کلدکده قبائل اراسنده نزاع
واقع اولدیکه هر طـــائفه مراد ایدندیکه حجر مکرمی یرینه کندولر قویه نزاع شول
مرتبه‌یه واردیکه حرب وقتال واقع اوله اول اثناده ابو امیه بن مغیره شریف ومطاع ایدی
اول ایتدی کلوك صفا قپوسنه نظر ایدك ایچرو اول کیرن کمسهٔ حاکم نصب ایدك اول هرنه
امر ایدرسه راضی اولك دیدی خوش دیدیلر اندن نظر اتدیلر همان قپودن رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلری دخول اتدی اول زمانده دخی نبوت کلمه‌مش ایدی ارالرنده محمد
امین دیرلردی اشته محمد امین کلور اول نه دیرسه راضی اولورز دیدیلر فخر کائنات صلی الله
علیه وسلم کلیجك خبر ویردیلر برقفتان کتورك دیو بیوردی کتوردیلر اندن حجر اسودی
الوب اول قفتانك اورتاسنه قودی اندن هر قبیله‌نك اشرافندن بر کمسنه کلوب قفتانك

بوركوشه سنه یاپشوب جمله سی كوتروب حجر مباركی یرینه ایلتسونلر دیدی رأی شریفیله
عمل ایدوب حجری محلنه ایلتدیلر اراذن كندو مبارك الیله یرینه یاقشدردی جمله سنك
خاطری خوش اولدی وقتا كیم قریش كعبهٔ معظمهٔ بنا اتدیلر طشره سندن ارتفاع
بنا اون سكز ذراع اولدی حضرت خلیل صلوات الله علی نبینا وعلیه بناسندن
طقوز ذراع یوكسك اولدی اما حجر طرفنده عرضدن برقاچ ذراع اكسيك اتدیلر زیرا
مال حلال كه خرج كعبه ایچون جمع اتمشلر ایدی انجق اولمرتبه كفایت اتدی واستدكلرین
ادخال واستمدكلرین منع اتمك ایچون بیت شریفك قپوسنی یوكسك اتدیلر برادم بوینی
قدر یردن مرتفعدر ایكی قنادی واردر مشرق طرفنده واقعدر ایچروسنده التی دیرك
دكدیلر هرجانبده اوچر دیرك چاق حجردن ركن یمانی یه وارنجه وضع اتدیلر وایچروده
ركن شامی طرفنده سطح كعبه یه چقاجق نردبان اتدیلر بو سقف شریفی اول ایكی نجار
مصنع یاپمشلر ونقل ایدرلر كه رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك سن
شریفلری اوتوز بش ایدی حطیم شام طرفنده كه انده میزاب صب ایدر دیوارینه دخی حطیم
دیرلر مرمرطاشدن یاپلمشدر وحطیم بیت شریف ایله مابینی التی ذراعدر طواف
بونك اردندندر بو حطیمك دوری یكرمی بش ذراعدر وجمله طواف یری یوز یدی ذراعدر
وقریش بیت شریفی یاپدقلری زمان حضرت خلیل بناسندن اكسك یاپدیلر اول
موضع طشره قالمش ایدی عبد الله بن الزبیر حضرتی بناء قریشی بوزوب اول موضعی
ایچرو الدی وبیت شریفه ایكی قپو اتدی زیرا بر حدیث شریف اشتمش ایدی كه رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرت عایشه رضی الله عنها یه بیورمشلركه یا عایشه اكر سنك
قومك یعنی قریش قریب العهد اولمیه لردی كعبهٔ بوزوب یره برابر اتدردم وایكی قپولو
بنا ایدردم برقپوسنی شرقه بر قپوسنی غربه اچردم و حجردن التی ذراع بیت شریفه
قاتوب توسیع ایدردم زیرا قریش بنا اتدكلری زماندهماللری یتشمیوب اولمقداریری
طشره قومشلردر اكر بندنصكره سنك قومك یاپمق ملاحظه سن ایدرلرسه كل سكا
كوستره یم نه مقداریر طشره قومشلردر دیدی وعایشه حضرتلرینی الوب كتدی واول
یری كوستردی بعده حجاج بن یوسف دیدكلری ظالم عبد الملك بن مروانه مكتوب یازوب
عبد الله بن زبیر بیت اولمین یری بیت شریفه قاتوب وبرقپو دخی احداث اتدی دیو
بلدردی عبد الملك جواب یازوب عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم ده نیجه ایسه اول
اسلوب اوزره ایله دیدی اندن ظالم مذكور شام جانبندن بیت شریفك بر دیوارین التی
ذراع برقرش مقداری یری طشره چقاروب اساس قریش اوزره دیوار بنا اتدیكه اشته
حجر دیدكلری یر اول طشره چقاریلن یردر صكره تكرار عبد الله بن زبیر بنا اتمشدر بعده
حجاج بن یوسف التون اولوق جانبنده اولان دیواردر بیت شریفك ایچنی طولدروب
یوكسك اتمشدر وكعبة اللهك باب عالیسنك اوصافی دولت اسلامیه ده ابتدا تذهیب

وتحلیه قیلان ابن الزبیردركه كعبه نك اوزرینه ودیوارلرینی التون ایله قپلادی بعده ولید
بن عبد الملك مكهٔ مشرفه یه كندو جانبندن والی اولان خالد بن عبد الله اوتوز التی
بیك دینار كوندردیكه كعبه نك قپولرینه وایچروده اولان دیركلرینه ومیزابه التون صفحه لر
قپلیه وخلفاء عباسیه دولتلرنده متوكل خلیفه بیت شریفك داخلنده ایكی زاویه سنه
التون وایكی زاویه سنه كومش قپلامشدر تكرار متوكل دخی التون ارسال وجمله زوایای
بیتی التون اتدردیلر وایچرودن معلق پرده یه بر كومشدن قوشاق ایلدی عرضی اوچ
ذراع ایدی وبر التون طوق ایله اول قوشاغه متصل وضع ایلدی وكعبه نك اسطوانی
یكرمی اوچ ساج اغاجندن ایدی طول زمانیله تبدیله محتاج اولمشدی انی دخی تجدید
ایدوب كومش قپلادی مقتدر بالله والده سی لؤلؤ آدلو برقولنه بیوروب كعبة اللهك نقدر
اسطوانه سی وار ایسه هپ التون قپلامشدر بو خصوص هجرتك اوچیوز اوننده واقعدر
وسنه ٥٤٩ تاریخنده موصل حاكمك وزیری اولان جمال الدین بیت شریفك داخلنده
اركان كعبه یه التون قپلامشدر والحاصل سنه ۷۷۰ تاریخنده ملك ناصر اوغلونك
اوغلو اشرف باب شریفی زینت اتمشدر وباب شریف كومش قپلانمش ایدی بعده
بشلادی بعض اشقیا فرصت بولدقده كومشی قوپارمغه آخر الامر خصوص مزبور
مرحوم ومغفور پادشاه فردوس مكان سلطان سلیمان خان دركاهنه عرض اولندی
امر شریف وارد اولدیكه باب شریفه كومش قپلایه لر وبوندن اقدم ۹٥٨ تاریخنده
بیت شریفك سطحنده برقاج اغاج اسكیوب ویاغمور یغدقچه بیت شریف ایچنه صو
اقمغه بشلامشیدی مرحوم ومغفورله كعبه قاضیسی خواجه قاضی محمد چلبی واقع حالی
استانهٔ سعادته عرض اتدكده مرحوم سلطان سلیمان حضرتلری شیخ السلام مولانا
ابو السعود خواجه چلبی افندیه ارسال ایدوب بیت شریفك عمارت وتعرضنه جواز
وارمی دیو استفسار اتدیلر فاضل مذكور دخی ضرورت اقتضا ایدیجك جائزدر دیو
فتوا ویردیلر فتوای شریف وموجبجه امر شریف مكه ارسال اولندی معقول بودركه
علماء مكه ایله مشورت اولنه سنه ۹٥۹ ربیع الاولینك اون دوردنجی كونی صلوة الجمعه دن
صكره قاضی حرم شریفده جلوس ایدوب اعیان علماء حنفیه وشافعیه یی احضار ایتدیلر
مشاوره اولنوب معمار استنطاق اولندقده معمار ایتدی سقف شریفك ایكی اغاجی
صینوب سایر اغاجلر برابرندن اون ایكی قیراط اشاغی اینمشدر وانلرك یاننده قپو جانبنده
بر اغاج دخی طقوز قیراط اشاغی اینمشدر والحاصل اویله شهادت ایلدی كه اكر تداركی
كورلمزسه احتمالدركه سطح شریف بالكلیه اشاغی یخوب حاصلی چوق قیل وقال اولوب
اخر بونك اوزرینه قرار اولدیكه سنهٔ مذكوره ربیع الاولی نصفنده سبت كوننده مباشرت
اولنوب سقف شریفی غایت احكام واتقان اوزره اصلاح اتدیلر وقتا كه سطح شریف
عملندن فراغ میسر اولدیسه مطاف شریفك فرشنی روشمكه مباشرت اتدیلر زیرا كه اولكی

فرشلرك طاشلری بری برندن ایریلوب صكره فرش مسجد حرامی دخی حصبا ایله
دوشیوب وباب كعبهٔ شریفی كومش میخلرله قپلادیلر ودورت كومش حلقه وضع
اتدیلر ومیزاب شریفی دخی اصلاح ایدوب التون یالدز تكرار كومش صفحه لرقپلادیلر
صكره استانهٔ سعادتدن صافی التون قپلو میزاب تدارك ایدوب كعبهٔ مكرمه یه
كوندردیلر واروب واصل اولدقده كومش قپلو میزابی قوپاروب التون میزابی یرینه
وضع اتدیلر صكره سلاطین عثمانیاندن سلطان احمد خان صافی التوندن اول میزابی
یرینه قومشدر وكومشدن یالدزلو قوشاق كوندرمشدر كه كعبة الله ایچون دخی
كومشدن التون یالدزلو پنجره لروحجرهٔ پیغمبر ایچون برالماس طاش كه تخمینی
سكسان بیك التون قیمتلو حضرت پیغمبرك روضهٔ مطهره سنه كوندرمشدر وسنه
١٠٣٩ ده كعبه یه عظیم سیل كلوب بعض یرلری زده لنوب بویله اولمغله غازی سلطان
مراد خان رابع زماننده تجدید كعبهٔ شریفه فرمان ایلدی وسویسدن ایكی كمی
مرمرطاشلر وجمله مهماتنی كوروب ارسال ایلدكده كمیلر كیدركن تقدیر الهی ایله غرق
اولوب كعبهٔ شریفه بوخبر واردقده انده اولان شرفا ومدینه قاضیسی مرحوم قوجه
نقیب مشاوره ایتدیلر كه تكرار غرق احوالنی استانه یه عرض ایدوب خبر كلنجه زمان مرور
ایدر اولی اولان بودر كه سابقا سلطان احمد خان كوندردوكی كومش قوشاغی بوزوب
سكه لو غروش كسه لم زیرا كعبه یاپلدقده ارتوق اول قوشاغه احتیاج یوق فی الواقع بویله
اولمغله مرسوم قوشاق اوتوز التی بیك سو یلیه غروشه بالغ اولوب اول اقچه ایله كعبهٔ
شریفه مجددا بنا اولندی وحین بناده اوچیوز مقداری طاش كسر ادم اولمغله جبل
عمردن قطع وبنایه الحاق اولندی ودخی كعبه سقفنك اوچ دركی زده لنوب یرینه غیری
لازم اولمغله تقدیر الهی ایله بكرمی سنه مقدم جده ده بر قطعه هند كمیسی پاره لنوب
اپانوسدن اوچ دانه دیرك جده ده قوم ایچنده قالوب كمسه رغبت اتمه مكله اول اثناده
بركمسه نك فكرنه دوش اولوب خبر ویرمكله واروب اول دیركلری قوم ایچندن اخراج
وكعبهٔ شریفه یه نقل اتدكلرنده تمام مناسب اولمغله وضع اولنوب زده لنان دیركلری كه
برینه حنان برینه منان وبرینه دیان تسمیه اولنوردی پاره لیوب تسبیح چویروب كلن
حجاجه فروخت اتمكه بشلدیلر الی یومنا هذا دخی اشلنان تسبیحلر اول اسم ایله مسمی
اغاجلرك تسبیحی دیو السنه ده مذكوردر انجق سلطان مراد رابعك روضهٔ مطهره یه
یوزی قیمت الماس طاشی وضع اولنمشدر كعبهٔ معظمه نك معالیق وكسوسی كه
قدیم الایامدن ملوك عجم كعبهٔ معظمه یه اموال وجواهر ارسال ایدرلردی ساسان
بن بابك التون مرصع غزاله وبرقاج اعلا قلج و وافر التون ارسال اتمشدر وعمر بن الخطاب
رضی الله عنه مداین كسرایی فتح اتدوكی زمانده ایكی هلال كوندروب كعبهٔ معظمه یه
اصلمشدر ومأمون خلیفه براعلا یاقوت كوندرمشدر حج زمانلرنده التون زنجیر ایله كعبه نك

اوكنه اصارلردی ومتوكل خلیفه یاقوت ایله وانجو ایله وزبرجد ایله مرصع برشمسه
كوندروب انی دخی حج زماننده التون زنجیر ایله وجه كعبهٔ مكرمه یه اصارلردی ومعتصم
خلیفه بیك مثقال التوندن بركلید دوزدروب كوندردكده كعبه حاجبلری امر خلیفه یه
عمل اتمدیلر واقع حال خلیفه یه عرض اولندی خلیفه اول قفل قدیمی یینه ابقا ایدوب
كوندردوكی التون قفلی حاجبلره باغشلدی الحاصل خلیفه لر وپادشاهلر ذی قیمت شیلر
چوق ارسال ایلدیلر حتی ٩٨٤ ده سلاطین عثمانیه دن سلطان مراد خان حضرتلری دخی
اوچ مرصع التون قندیل ایكیسی كعبهٔ مكرمه یه وبری روضهٔ منورهٔ حضرت رسول
اكرمه اصلمق ایچون ارسال اتمشلردر كعبهٔ معظمه نك كسوه سی زمان جاهلیتده
یمن پادشاهلرندن اسعد نام برپادشاه بركیجه واقعه سنده كورر كه كعبهٔ معظمه یه كسوه
كیدورر اندن قالقار بیت شریفك جمیع جوانبنی انطاع ایله اورتر بركیجه یینه كورر كه كعبه یه
كسوه كیدرر قالقار انطاعی رفع ایدوب یمن پرده لرین اورترا اولزماندن برو بشلادی كلن
پادشاهلر وملوك وامرا كعبه یی اورتمكه صكره كیدرك ییلده ایكی كره كسوه كیدرمكه
بشلدیلر اولا ترویه كوننده كه عرفه دن اول كلن كوندر و یوم عاشوراده صكره مأمون
خلیفه زمانی كلنجه ییلده اوچ كسوه كیدورلمك بیوردی ترویه كوننده قرمزی دیبا
كیدورلردی ماه رجب اولنده قباطی جنسندن بركسوه كیدررلردی رمضان بیرامنده
آق دیبا كیدررلردی نیچه زمان بونك اوزرینه صكره خلفای عباسیه نك احوالنه اخلال
كلوب دولتلری ضعف بولیجق كسوهٔ كعبه یی كاه سلاطین مصر جانبندن وكاه ملوك
یمن طرفندن كوندررلردی صكره سلاطین مصردن ملك بن ملك ناصر قلاون ارض
مصردن ایكی قریه اشترا ایدوب كسوهٔ كعبه یه وقف ایلدی بوندن صكره سلاطین
مصر هر ییل كسوهٔ كعبه كوندررلردی وقتاكه آل عثماندن سلطان سلیم خان حضرتلری
ملك مصری چراكسه دن استخلاص ایدوب كسوهٔ كعبه ومدینهٔ منوره یی الوان و
اشكالده منوال سابق اوزره ارسال ایلدی صكره سلطان سلیمان خان حضرتلرینك امری
یینه كسوهٔ شریفه ده بویله جاری اولدی بعده اول ایكی قریه خرابه یوز طوتوب خرج كسوه یه
وفا اتمز اولیجق مرحوم سلطان سلیمان خان غازی ذكر اولنان قریه لره كسوهٔ شریفه ایچون
نیچه معمور كویلر دخی وقف والحاق ایلدی حالا الحمد لله تعالی وفا ایدر اولدی بیت
شریفك كسوهٔ كهنه سنی چقاروب بین الناس تقسیم اتمك جوازی نیچه درروایت
اولنور كه امیر المؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه هرسنه كسوهٔ كعبه یی اخراج وحجاج
بیننده جمله قسمت ایدرلر ایمش لاحقه احوال سیل معلوم اولسون كه بیت شریفه یه كاه
عظیم سیل كلوب حرم شریفه كیروب حتی حضرت عمر رضی الله عنه زماننده برعظیم
سیل كلدی عرب ایچنده سیل نهشل دیمكله معروفدر مكهٔ شریفه نك اوزرندن
كلوب مسجد حرامه كیروب مقام ابراهیمی یرندن قوپاروب اساغی وادی یه الوب كتدی

اورادن كتوردیلر وام نهشل نام برخاتون وار ایدی اول خاتونی سیل کوتوروب هلاك ایتدی
صکره حضرت عمر رضی الله عنه مکه نك یوقاروسنده برسد وار در عربلر اکا روم بنی جمح
دیرلر اول زماننده بوزلمش ایدی انی محکم بنا ایتدی شمدی حالا اکا مدعی دیرلر اول محلدن
کعبة الله کورینوردی حج شریفه کلنلر اوراده طوروب کوردکلری کبی دعا ایدرلردی زیرا
رؤیت بیت محلنده دعا مستجابدر اما شمدی بنالر حائل اولمغله اورادن کورنمز ودخی
برسیل کلور اکا سیل جیاد دیرلر ودخی برسیل مکه شهرنده وادی ابراهیم دیرلر جنوب مکه ده
اولان جبالدن محلهٔ جیاده اوغرار اندن رکن یمانی یه طوقنور اورادن دونوب اسفل
شهره اقوب کیدر بوسیل تقریبا اون بیلده برکره واقع اولور تنبیه سنه ١٠٩٣
ذی الحجه نك بکرمی ایکنجی کونی وقت ظهرده مکهٔ مکرمه یه برعظیم سیل کلوب سدلری
هدم ایدوب حرم شریفه حتی منبر شریفك چاق خطیب طوروب خطبه قراءت ایتدوکی
محله دك چقدی وحرم شریفده نیجه آدملر غرق وهلاك ودواب وابل قسمندن دخی چوق
حیوان تلف اولوب بو احوال در دولت علیه یه منعکس اولمغله پادشاه عالمپناه
غازی ابو الفتح سلطان محمد خان بن ابراهیم خان حضرتلرینك امر شریفلریله بیوك میراخور
شهریاری اولان سلیمان اغا مأمور وتعیین وارسال اولنملریله واروب بوزیلن سدلری متانت
واستحکام اوزره سنهٔ مزبوره ده تعمیر وبنا وجانب عرفاتدن کلن صویوللرینی تطهیر
واحیا وآب مزبوری اجرا ایتمکله برعظیم اثر اولمشدر مآثر مکهٔ مکرمه ده مسجد حرام
تربیع دنصکره ایکی دفعه دخی زیاده اولنمشدر اولکی زیاده مهدی خلیفه نك زیاده سیدرکه
مسجد حرامك جانب اعلا سنده قلمشدر کذلك جانب اسفلنده دخی باب عمره یه
وباب ابراهیمه وارنجه زیاده قلمشدر و جانب شامیه ده دخی شمدیکی منتهاسنه وارنجه زیاده
قلمشدر وجانب یمانیه ده دخی قبة العباسه وحاصل الزیت موضعه وارنجه زیاده لری واردر
کعبهٔ معظمه دیواری ایله مسجد شریفك دیوارینك مابینی قرق طقوزبچق ذراع اولور انك
ماوراسی میل وادی اولمشدر بو جملهٔ مذکورات مهدینك زیادهٔ اولی سیدر ایکنجی زیاده
مقتدر بالله زیادهٔ ثانیه سیدرکه جانب غربیده واقع اولمشدر زیادهٔ باب ابراهیم دیمکله
معروفدر ابراهیمدن مراد برخیاط کسنه درکه باب مذکور قربنده دکانی وار ایدی چوق
زمان عمر سورمشدر انده قرار ایتدوکی ایچون اول قپویه باب ابراهیم دینلدی مستنصر بالله
قوللرندن امیر شرف الدین مکهٔ مشرفه ده برمدرسه بنا ایتمشدر باب السلامدن مسجد
حرامه دخول ایدجك محلده صاغ جانبنه کلور وکتب نفیسه وقف ایتمشدر ٦٤١ تاریخنده
جمله مدرسه ده اولان کتب تلف اولمش حالا مدرسهٔ مزبوره رباط اولمشدر ودخی
ناصر فرج زماننده ٨٠٢ شوالینك اواخرنده سبت کیجه سی مسجد حرامه آتش
دوشدی سببی بو اولدیکه ابواب مسجددن باب غرونده یه وارنجه اولاشق بررباط واردرکه
داهشت دیرلر اول شبانده ساکن اولان درویش چراغین یاقوب حجره ده مخالی قوروکندو

طشره چقار همان بحکمة الله برفاره کلوب چراغك فتیله سنی چکوب حجره ایچنه براغوب
اوراده نه وار ایسه یانوب سقف حجره طوتشوب اندن حرم شریفه اولاشور والحاصل
اصحاب فطنت اتفاق ایتدیلرکه بو احراقك وقوعی خلق اراسنده برحادثهٔ عظیمه حدوثنه
اشارت اوله باذن الله اویله واقع اولوب اول اثناده تیمورلنك شامه وروم کلوب انواع
فساد ایلدی واول سنه احراقدن مقدم برعظیم سیل واقع اولمشیدی ومسجد حرامه شویله
دخول ایتمشیدیکه قنادیله چقنجه مسجد طولدی وشق بابدن بیت الله ایچنه صو کیردی
دخی منازل کثیره یی خراب ایلدی وجماعت کثیرهٔ مسلمین سیله غرق اولدی صکره امین
بیق طاهری یدنده عمارتی مقدر اولدی بنایه بشلادی سکز یوز اوچده وسکز یوز دورتده
شعبانك اواخرنده بنا تمام اولدی واول تاریخده شریف مکه حسن بك عجلان حریق
مذکورده فقرا ایچون تکرار رباط بنا ایتدروب کما کان عمارت ایلدیلر کندو مالی ایله
اول محکم وعالی بنا ایتدروب فقرایه مسکن قلدی الان اول رباطه رباط ناظر الخاص دیرلر
سبب تسمیه مصردن برکسنه استیجار ایدوب بعض تاریخده عمارت ومرمات ایتمش ایدی
انك اسمیله مذکور اولمغه باشلدی ٨٠٧ تاریخنده امیربیق بناء سقفه شروع ایلدی زیرا مقدم
سقف بنا اولنمامش ایدی زیرا حشب وسائر مهمات دیار رومدن کلمکه محتاج اولمغله توقف
اولنمش ایدی سقف تمام بنا اولندقدن صکره صحن مسجد شریفده مذاهب اربعه اصحابی
ایچون معین اولان مواضعی دخی تعمیر وبنا ایلدی وسکز یوز اونده هندستاندن بنکاله
پادشاهی اولان سلطان غیاث الدین معظم شاه حرمین شریفینه یاقوت نام برخادم ایله
مال فراوان ارسال ایتدی تا کم برمقداری فقرایه تصدق اولنه وسائریله مکه ده مدرسه
ورباط بنا اولنوب بو وجه اوزره یاقوت کلوب مکتوبی شریف مکه اولان حسن بن عجلانه
ایصال ایدوب ارسال اولنان هدایایی تسلیم ایدیجك قبول ایدوب مال صدقه نك
ثلثنی عمارت وخیرات بناسیچون اخذ ایدوب باقی سنی فقراء حرمینه توزیع ایتدی
اندن صکره یاقوت عمارت ومدرسه ورباط یاپوب ومذاهب اربعه اصحابندن دورت
مدرس والتمش نفر طلبهٔ علم تعیین ایتدی واوقافنی تدارك ایلدی وشریف حسن دخی
ذکر اولنان بنالر ایچون یاقوتدن اون ایکی بیك مثقال التون الدی ویالکز عین عرفات
عمارتنه تعیین ایتدیکی مالدن اوتوز بیك مثقال التون الدی اما شریف کندو آدملرندن
شهاب نام کمسنه یی تعیین ایلیوب بازانك احوالنی تفقد ایتدردی ومعلاده اولان ایکی خرابه
برکه یی مرمات وعمارت ایتدروب عین بازانك یوللرینی اصلاح ایتدکدن صکره اول برکه لری
اقتدی وسنه سکز یوز اون بش تاریخنده برعظیم غلا مکه ده حادث اولوب حتی برغرارة
بغدای که برمعتدل دوه یوکندن عبارتدر یکرمی فلوریه وبرقربو زبرفلوریه صاتلمشدر
صکره مندفع اولدی ورخا یه مبدل اولدی وبرغریب قصه واقع اولدیکه بردوه جیکه
اسمنه فاروتی دیرلردی مزبورك بردوه سی وار ایدی دائما طاقتندن زیاده اغر یوکلر

تحصیل ایدردی سنهٔ مزبوره جمادی الآخره سنده برکون دوه بوشانوب قاچوب مسجد
حرامه کیردی و بیت شریفی طوافه باشلدی اخذی ایچون یانه هرکیم کلدیسه اوزرینه
هجوم ایدوب قطعا طوتلمدی آخر کندو حالنه قودیلر اوچ کره طواف ایدوب صکره
حجر اسوده کلوب تقبیل ایدوب بعده مقام حنفیه یه کلوب التون اولوق مقابلنده
چوکوب اغلمغه بشلدی واو زانوب یاتدی و اوراده فوت اولدی بعده کوتروب صفا ایله
مروه بیننده دفن اتدیلر و برسبای پادشاه اماکن متعدده عمارت ایلمشدر و بیت الله ایچنده
اولان مرمر دوشمه لری و دیوار کعبه نك ایچ یوزنده اولان صفحه لری جمیعا قلع وتبدیل
ایلدی و مسجد حرام قپولرندن باب الجنایزی عمارت ایلدی ذکر اولنان باب حضرت
عباس اولرینه قریب اولمغله باب العباس دیو تسمیه اولنمشدر و طریق کعبة الله ده عظیم
خیراتلر ایلمشدر جمله دن بری فقراء حجاج ایچون مکه یوللرینه سایبانلر کتوردر
دوه لره یوکلدوب الورلر کیدرلردی وقوناقلرده فقرا کولکلنمك ایچون قورارلردی ودخی
صواتمك و پکسمات تعیین اتمش ایدیکه منازل و مراحلده پشوروب فقرایه اولشدررلردی
و چاق مصردن حجاج چیقوب ینه مصره کلنجه یوللرده اغنام ذبح اولنوب فقرایه
اولشدررلردی ودخی عبد الباسط ناظر الجیش عمره یولنده برقیو حفر اتدردی عمره یه
کیدن کمسه نك صول جانبنه کلور حالا موجوددر وملك چقمق انك دخی چوق خیراتی
واردر جمله دن بری سنه سکز یوز التی ده معلاده برسبیل وحوض بنا اتمشدر صکره خراب
اولوب مرحومه خانم سلطان بنت سلطان سلیمان خان احیا ایدوب سکز یوز اللی اوچ ده
ناظر الحرام بیرام خواجه عرفاتده برقاچ برکه لر بنا ایلدی قیتبای پادشاه جلیل القدرك
دخی خیراتی چوقدر و مکه ده و مدینهٔ منوره و بیت المقدسده وشام وغزه و مصرده
جوامع شریفه و مساجد عظیمه حتی آثار جمیله سی حالا باقیدر و دیار مکه ده فخر عالم
صلی الله علیه وسلم نماز قلدقلری مساجد و مجاری احسن وضع اوزره بنا اتدرمشدر و سکز
یوز سکسن ایکی تاریخنده مکه ده مدارس بنا ایتدیلر مذاهب اربعه اهلی ایچون دورت
مدرسه و بر رباطدر و بونك زماننده مسجد نبوی احراق اولمشدر سکز یوز سکسن التی
رمضانك اون ایکنجی کیجه سی که ثلث آخر لیلده مؤذنلر تمجید اوقورکن رعد و برق
پیدا اولوب صاعقه نزول ایتدی منارهنك هلالینی چالوب شق ایتدی اندن مناره
طوتشوب مسجد شریفه سرایت ایتدی جمیع اسباب مسجد و مصاحف هرنه وار
ایسه یاندی انجق حجرهٔ نبویه صلی الله علیه وسلم قالدی و مسجد شریف اطرافنده اولان
بیوت خلاص اولدی حاصلی سلطان قیتبای درگاهنه عرض ایتدیلر اورادن معتمد آدملر
تعیین و مهمات و کراسته تدارك ایدوب یانان یرلری کماینبغی عمارت اولدقدنصکره
مسجد شریف اطرافنده عالی مدرسه و رباط بنا ایتدیلر وملك غوری حج شریف
یوللرنده عقبهٔ ایلیاده و نفس مکه ده مجری ترخیم اتمشدر وجده نك حصارینی دخی اول

یاپمشدر

یاپمشدر لکن آخر عمرنده کندو یه و لشکرینه غفلت و غرور مستولی اولوب فقرایه ظلم
و علمایه اهانت اتمکه بشلدیلر حکایت ایدرلرکه اولیاءاللهدن برعزیز مستجاب الدعوه
برکون کوردیکه بازار مصرده سلطان غوری قوللرندن برچرکس بردلالدن
متاع الوب تمام قیمتی ادا ایتمدوکندن دلال اردنه دوشوب حقنی طلب وشرع الله
دیو چرکسی قاضیه دعوت اتمکله چرکس دخی سنمسن بکا امر شرعك دین دیوب
بوزدغانی چقاروب فقیر دلالك باشنه اویله اورکه بلا توقف دلال دوشوب همان
هلاك اولور و بو وقعه یه ناظر اولان مسلمانلردن بری دییه مزکه نیچون بویله اتدك زیرا
ظلم بر مرتبه یه وارمش ایدیکه سویلیه نی بیله اول بلایه کرفتار ایدرلردی عزیزدن
منقولدرکه اوراده بددعا ایدوب یارب العزت بو ظالملری مسلمانلراوزرندن سن کوتور
نه پادشاهلری و نه لشکری بودیارده اولماسون دیدکده ساعتنده مصادف اولوب وسهام
دعوت هدف اجابته اصابت ایدوب قیلدوغم دعا مستجاب اولمش اول کیجه یا تدم رؤیاده
کوکدن ملکلر نزول اتمشلر و هر بریننك النده برسو پرکه طورمایوب ارض مصردن چرکسلری
سوپروب نیل صوینه دوکرلر او یقودن بیدار اولدوغمده برآواز قولاغمه ایرشدی نه اوله
دیو استماع اتدم مگر برکمسه قرآن عظیمدن فانتقمنا آیتنی قرائت ایدردی ودخی ایام سعادت
و زمان سلطنت عثمانیانده بریسی اول مشید ارکان سلطنت جهان سلطان سلیمخان
اهل حرمینه سلطان بایزید خان هرسنه اون دورت بیك التون ارسال ایدر ایکن مرحوم
سلطان سلیم بایزید خان تعیین اتدکلری صدقه ضعفن ارسال ایدر اولمشیدی سنه
طقوز یوز یکرمی اوچ تاریخنده که صدقات رومیه حرم شریفه وصول بولدی دفتر
صدقاتك اولنده مولانا شریف ابونمی حضرتلرینك نام شریفنه بشیوز دینار مسطور
بولندی الی الآن اول منوال اوزره قبض اولنور بعده فقرا و صلحا اربابنه تفریق اولندی
و جانب مصردن ملوك چراکسه تعیین اتدکلری صدقاتی دخی سلطان سلیم مقرر
قیلدی توزیع صدقاتدن صکره علما و اعیان مکه حطیم کریمه کلوب تلاوت قرآن عظیمه
بشلدیلر ختم قرائت اتدکلرنده دعالر اولنوب اجر و حسنات صحایف سلطان سلیم خانه
اهدا قلنور و توزیع صدقاته موکل امیر مصلح الدین جانب سلطنتدن فرمان عالی
حسبنجه هرکون تلاوت ختم شریف ایچون اوتوز نفر کمسنه تعیین ایلدیکه ختم شریف
ایدوب ثوابنی سلطان سلیم خانه اهدا ایدهلر و مهمات اجزادن فارغ اولیجق فقرادن بعض
کمسنه جمع ایدوب اللرینه اوچر التون و یردی و اسملرینی دفتره قید ایلدی اندن مکهٔ
معظمه ده اولان بیوت فقهایی یازوب اوچر التون تعیین ایدوب اهل بیوت دیو تسمیه
قلدی و بو عنوان ایله صدقات رومیه دفترینه الحاق ایلدی الی الآن اول مرسومات
ویرلك اوزره در بونده فقراء مکه بی حد و بی حساب اولوب امیر مصلح الدینك باشنه
اوشدیلر آخر بونلری دخی برموضع واسعه جمع ایدوب اللرینه بر ردانه التون ویروب

بونلره عامه دیو تسمیه قیلوب وعنوان مذکور ایله دفتر صدقاته کتابت ایلدی حالا
اجرا اولنور بعده سنان مصر ایله بندر جده یه حبوبات کلوب حکم همایون وارد اولدیکه امیر
مصلح الدین ذخایر مذکورهیی حرمین شریفین اهلنه توزیع ایلیه تاریخ مرقومده شریف
برکات رأییله توزیع ایلدیلر مجموع حبوبات یدی بیك اردب ایدی ایکی بیك اردبی مدینهٔ
منوره یه وبش بیك اردبی مکهٔ مشرفه یه تعیین اولنمشیدی پس نفس مکه ده نقدر
بیوت وبیوت مسکونه ده نه قدر نفوس وار ایسه یازدیلر رجال ونسا واطفال جمله
اون ایکی بیك نفر موجود بولندی بعده هر شخصه حقنی تسلیم ایدوب یانجه بر رفلوری
دخی احسان اتدیلر انلردن قضات اربعه نك هر برینه اوچ اردب بغدای ویردیلر بعده امیر
مصلح الدین مقام حنفیه ده که سکز یوز تاریخنده بنا اولنمش ایدی دورت دیرك اوزره
اورتاسنده محراب اوستی سقف ایدی اول بنایی تبدیل ایدوب بر عالی مقام واو زرینه
بحردن بر عالی قبه وضع ایلدی صکره امیرجه اولان خوش کلدی نام بك اول موضعی
تغییر ایدوب قبه سنی یقدی وشکل تربیع اوزره ایکی طبقه بر مقام بنا ایدوب طبقهٔ
علیاسین مؤذنلره تعیین اتدی ثمه در زمان والیٔ مصر وزیر ابراهیم پاشا سنه بیك
سکسان ایکیده بر موجب دفتر مصردن حرمین شریفینه کیدن صره وحبوبات ۳۷۶ کیسه
۲۴۹۲۲ پاره یه بالغ اولور بو منوال اوزره تعیینات اشراف مکه عن جانب میری وعن زیادهٔ اوقاف
حرمین ۳۸ کیسه و ۵۳۰۰ پاره در شریف مکه ۳۰۰۰ التون شریف حموده ۱۰۰۰
التون سید احمده ۱۰۰۰ التون سید بن سلیمانه ۱۰۰۰ التون حبوبات شریف مکه یه
بیك اردب حنطه وبشیوز اردب آرز ودخی حبوب اردب بشیوز مذکور اولن شرفانك
هر برینه اوچ بیك اردب حنطه و یوز اردب آرز وایکیوز اردب حبوب وقاضیٔ مکه یه جرایه
۱۰۱۸۸ پاره وقاضیٔ مدینه یه جرایه ۱۱۶۰۰ پاره وحرمین شریفینه طرف مصردن صکره
یوزطقسان کیسه واون طقوز بیك اوچیوز اون سکز پاره در ودخی سلطان اعظم دولتنده
عمارت ترتیب بر مرتبه که اولکی مقادیر اوزره تضاعف بولدی وتدریجله اول مرتبه یه
واردیکه هر سنه اهل مکه یه اوچ بیك اردب واهل مدینه یه ایکی بیك اردب مقرر قلندی
وعین عرفاتی زبیده خاتون مال فراوان خرج ایدوب اجرا اتمشیدی ولکن مرور ایام
ایله منقطع اولوب حتی سنه طقوز یوز اوتوز طقوزده عرفاته بر مرتبه قلت ماء اولدیکه
بر قربه صو بر التونه النوردی که حجاج تلف مرتبه سنه وارنجه عرفاتده طوردقلری
یرده حق سبحانه وتعالی بر یغمور احسان اتدی که ایاقلری التندن اقان صودن ایچوب
وقربالرین طولدردیلر وعین عرفات بو مرتبه یه واریجق سلطان سلیمان خان عین بدر حنین
وعین عرفاتك اصلاحلرینه فرمان عالی بیوردی اورادن ناظر وکاتب ومعمار تعیین
ایتدیلر وفرمان موجبنجه تعمیر اتدیلر واول صو اوزرنده بر قبه بنا اولنوب ومرمردن
بر اولوق که قرق بش لوله سی واردر صو کلدکده اول اولوغه اوغرار واول قرق بش لوله دن

آقار

آقار اکر برلوله اکسلك اولسه معلوم اولورکه صو اکسلمکدر صکره عین عرفاتی
صاحبة الخیرات مهرماه سلطان بنت سلطان سلیمان خان علیهما الرحمه والغفران مال
فراوان صرف ایدوب مکهٔ مشرفه یه کتوردی بیت شریف قربنده آب حیات کبی اجرا ایلدی
دخی سلطان سلیمان حضرتلرینك نفس مکه ده مدارس اربعه سی واردرکه اصحاب مذاهب
اربعه ایچون بنا اتمشلردر وهر برینده اون بش طلبهٔ علم وبر معید تعیین ایلمشلردر
مدرسه لره اللیشر ومعیدلره دوردر ودانشمندلره ایکیشر عثمانی تعیین اتمشلردر ووزراء
عظامدن حضرت محمد پاشانك اکثر بلاد اسلامیه ده مآثر جمیله لری چوقدر خصوصا
حرمین شریفین اهلنه اولان احسانی که جمله دن بری مدینهٔ منوره ده عین زرقا دیدکلری
ایرماغی اجرا اتمشلردر عین مزبوره تمام ضعف کلدکدنصکره برقاج مشهور قیولرك صوین الوب
آکا قاندیلر دخی قوت بولوب تمام وسعتله جریان ایدر اولدی مزبور قیولرك جمله دن
بری بئر اریسدرکه قبا ناحیه سنده غایت طتلو قیودر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك مبارك اغزی یاریله برکات بولمشدر وحضرت عثمان رضی الله عنه مزبور قیونك
ایچنه برماغندن فخر عالم صلی الله علیه وسلمك مبارك خاتمنی دوشورمشدر اندنصکره
حضرت عثمان اوزرینه فتن ظهور ایلدی بری دخی بئر ذی الخلیفه که آکا شمدی علی
قیوسی دیرلر اهل مدینه واهل شام او وادیه کلنجه احرام بغلانورلر انی محکم قازدروب
وتوسیع ایدوب صوینك یوزینی عشرافی عشر ایلدیلر وبر جانبنده نردبان یاپدیلر چاق
صویه اینجه نردبان ایله اینلور بری دخی بودرکه مکهٔ مشرفه ده مسجد حرام قربنده
بر موضع بنا اتدرمشدرکه بیتاجق وطوراجق یری اولمیان فقرا وغربا انده ساکن
اولورلر اکر اول اولمسه ایدی مسجد حرامك ایچنه دوکیلورلردی وموضع مذکورده
خسته لر ایچون دار الشفا ومکان مزبورك اطرافنده خانه لر ودکانلر بنا ایدوب موضع
مزبوره وقف اتمشلردر محصولی انك مصالحنه صرف اولنور دخی وسط شهر مبارکده
بر عالی حمام بنا اتمشلردر بونلردن غیری رباط وبقاع خیراتندن نیجه آثاری واردر
سلطان سلیم خان دولتنده مرسوم اولان غله دن یدی بیك اردب زیاده ایدوب ارسال
اتمشلردر مسجد شریفك رواق شرقیسی کعبة الله جانبنه شویله میل اتمش ایدیکه
بعض ستونك رؤس اخشابی برندن مفارقت اتمش ایدی ۹۷۹ تاریخنده اعلام اولندقده
فرمان وارد اولدیکه علی وجه الاستحکام بنا اولنوب جمله سی مرمر دیرکلر اوزره النوب
التون عملر ایله عالی قبه لره تبدیل اولنه مصر بکلربکیسی سنان پاشایه فرمان وصول
بولیجق بلادنا خیر مهم اولان اسباب ولوازمنی تدارك ایدب امراء مصردن احمد بك
نام امیری تعیین ایدوب ومکه یه توجه ایدوب وصول بولدقده بناسنه مباشرت ایدوب
وحجر شمس دیدکلری صباری مرمر طاشدن اوچ مرمر دیرك اشوری بر باب
بنا ایدوب باشدن باشه حرم شریفك اطرافنی بویله دیرکلر وپایه لر ایدوب قبه لری

بونلرك اوزرینه تحمیل ایلدیلر اما مسجد حرامدن ایکی جانب که برجانبی شرقی وبر جانبی
شمالیدر ذکر اولنان منوال اوزره کماله ایروب ومهم عمارت باب عمره نهایت بولیجق عملری
دخی نهایته ایروب مرحوم جوار رحمته انتقال اتدکاری خبری کلدی بعده سلطان مراد
خان یرینه جلوس اتدکده فرمان عالیلری صادر اولدیکه سابق الذکر احمد بك اتمام بناء
مسجده سعی واقدام ایده طقوز یوز سکسان دورت سنه سنك اواخرنده اتمامی میسر
اولدی بعده حرم شریفك جانب جنوبی سنده خارجن حفر اتمشلردر تاکه میل سیله
واسع اوله زیرا مرور اعوام ایله سیل ایله ممتلی اولوب جانب مزکورده اولان ابوابدن مسجده
اوچر پایه ایله دخول اولنورکن بو مرتبه یه وارمش ایدی وقدیم الایامده معتاد بو ایدیکه
اون ییلده برکره میله حفر ایدوب ترابنی اسافل مکه یه نقل ایدرلردی بو دفعه او توز
ییل مرورندنصکره حفر اولندی وقبل الحفر طقوز یوز سکسان اوچ جماذی الاولی نك
اونجی کیجه سی لیلة الاربعه ده ناکاه برسیل عظیم کلدکده مسجد حرامك ابوابندن ایچرو
قیولدی ومطاف شریف طولوب صو اطراف کعبه یه ایردی دخی یوکسلك اولوب
حجر الاسود کورنمز اولدی اندن کچوب عتبهٔ علیه یه چقدی اندن باب شریفك قفلنه
قریب اولدیکه حرم شریفده صو برکون وبرکیجه طوروب بر وقت نماز قلمغه قابلیت اولمدی
بویله اولمغله قانون قدیم اوزره فرمان وضع اولنوب ایکی ییلده برکره حفر وتوسیع مقرر قلنه
ودخی صاحبة الخیرات خاصکی سلطان حضرتلری دخی سنه ۱۰۹۴ ده کعبهٔ مکرمه ده
بر عمارت عامره وبر دار الشفا بناو خیرات حسنه اتمشلردر که حضرت سلطان انبیانك
توکوردکلری بیرٔ مبارك ایچنده در وبیت حرامك بعد التجدید وضع اولنان اسطوانات
رخام مرمر دیرکلر اوچیوز اون برعدد در التمش ایکی جانب شرقیده وسکسان برعددی جهت
شامیه ده در واتمش دورت عددی جانب غربیده در که بو دیرکلرك التی عددی حجر صوان در
ماعداسی مرمردندر وجهت جنوبیده رکن یمانیه قارشو او توز اوچ اسطوانه واردر
اون بری حجر صواندر باب ابراهیمده التی دار الندوه ده اون بش اسطوانه بری حجری صواندر
اما شمسی دیدکلری صاری طاشدن جمله ایکیوز قرق دورتدر بونلر پاره پاره یونمه
طاشلردن کیمی مسدس وکیمی مثمندر بو طرز اوزره بنا اولنمش دیرکلردر واشاغیدن ثلثی
مقداری یونمه صوان طاشدندر یوقارو دیرك بیونجه یونمه صاری طاشدندر که اکا حجر
شمسی دیرلر پس بو اسلوب اوزره یونمه طاش دیرکلردن مسجد حرامك شرقیسنده او توز
عدد اسطوانه واردر وجانب غربی سنده او توز عدد اسطوانه واردر وجانب شامیده قرق
دورت اسطوانه واردر وجانب جنوبیسنده یتمش التی اسطوانه وارکان مسجد شریفده
دورت اسطوانه زیادهٔ دار الندوه نك اسطوانه لری او توز التی عدددر وزیادهٔ باب ابراهیمك
اون سکزدر اما مسجد حرام قبه لرینك عددی جانب شرقنده یکرمی دورت قبه وجانب
جنوبنده او توز التی قبه برقبه دخی منارهٔ حزوره جانبنده رکن مسجد حرامده واردر اون

التی

التی قبه دخی زیادهٔ دار الندوه ده اون بش دخی زیادهٔ باب ابراهیمده وایکی یوز سکسان
ایکی طاجن یعنی تواده کدر ومصلیات اللی التی اوجی مسجد حرامك شرقیسنده در
وجهت شامیده یکرمی ایکیدر وطرف غربیده اون التی وسمت جنوبنده اون بش وشرفات
مسجدك جمله سی بیك یوز اللی یدیدر ابواب مسجد حرام اون طقوز بابدر جانب شرقیده
دورت قپو اولمشدر اولکی باب السلام وباب بنی شیبه دیرلر بونك طاقی واردر ایکنجی
قپو باب النبی وباب جنایز دیرلر ایکی طاقی واردر اوچنجی قپو باب العباس اول بابك اوچ
طاقی واردر دخی باب الجنایز دیرلر دوردنجی قپو باب علی وباب بنی هاشم دخی دیرلر ایکی
طاقی واردر جانب جنوبنده یدی قپو واردر اولکی باب بازان ایکی طاقی واردر ایکنجی قپو
باب بغله اوچنجی باب صفا دخی باب بنی مخزوم دیرلر بش طاقی واردر دوردنجی قپو باب
جیاد ایکی طاقی واردر بشنجی قپو باب المجاهدیه دخی باب الرحمه دیرلر ایکی طاقی واردر
التنجی قپو باب مدرسه دخی باب شریف عجلان دیرلر یدنجی قپو باب ام هانی ایکی
طاقی واردر جانب غربیده اوچ قپو واردر اولکی باب حزوره نام دیکر باب الوداع ایکی
طاقی واردر ایکنجی باب ابراهیم دیرلر اوچنجی قپو باب عمره دیرلر تنعیمدن عمره قلان کمسه لر
اندن کیدوب کلورلر اول بابه بنی سهم دیرلر ایمش بر طاقی واردر شمالنده بش قپو اولکی
قپو باب سده مقدما باب عمر بن العاص دیرلردی بر طاقی واردر ایکنجی قپو باب الباسطیه
اوچنجی قپو باب زیادهٔ دار الندوه اوچ طاقی واردر دوردنجی قپو زیادهٔ مزکورنك شمالیسنده
باب الزریبه اوچ طاقی واردر سنه بیك طقسان ایکی ده طرف دولت علیه دن بالاده
مزکور اولان میراخور اول سلیمان اغا مرسوم قپولری حرم شریفه سیل واقع اولدقده
دخول اتمه مك مصلحتی ایچون بعضیسنی ایکیشر قدمه وبعضنی اوچر دوردر قدمه مرتفع
ایدروب تعمیر اتمشلردر ودخی طواف مقابلنده بیر زمزم واقعدر ایکیوز یکرمی
دورت تاریخنده بیرٔ زمزمك ماءٔ قلیل اولدی خلفای عباسیه نك ثانی سی اولان
منصور عصرنده محمد بن آل ضحاك طقوز زراع دخی حفر ایدی آبی زیاده ترقی بولدی
ومقدما بیرٔ زمزم قربنده برحوض انده شکر شربتی بجاجه سقی ایدرلردی حتی اکا
قبة الشراب دیرلر ومسجد حرامك التی منارلری واردر اولکی منار باب عمره ده خلفای
بنی عباسیه دن ایکنجی خلیفه ابو جعفر منصور دوانقی بنا ایدوب مقدما رأس المؤذنین
بو مناره ده اذانه بشلیوب سائر منارلرده اولان مؤذنلر اکا اتباع ایدرلردی اما حالا اذان مجدی
قبهٔ زمزمدن بشلنوب سائر مؤذنلر اکا اتباع ایدرلر لکن رمضان کیجه لرنده تمجید اوقندقده
ابتدا باب السلامدن بشلنور منارهٔ مزبوره یی سلطان سلیمان مجددا بنا اتمشلردر
زیرا مرور زمان ایله کهنه لیوب خرابه یوز طوتمشیدی ایکنجی منارهٔ باب السلام در بنی
عباسدن مهدی بنا اتمشدر خرابه مشرف اولیجاق صکره دن دولت چراکسه دن
ناصر فرج برقوق تجدید اتمشدر اوچنجی منار منارهٔ علی در بونی دخی عباسیه دن مهدی

مزکور بنا اتمشدر ضعف بولدقده سلطان سلیمان مجددا بنا اتمشدر دوردنجی مناره مناره
حزوره در مقدم مهدی عباسیه بنا ایدوب صکره موصل حاکمی اشرف بن شعبان
تعمیر بنا اتمشدر ٧٧١ تاریخنده یقیلوب تکرار یاپلمشدر بشنجی مناره مناره باب زیاده
معتضد خلیفه بنا اتمشیدی صکره تکرار ملك اشرف برسبای بنا اتمشدر التنجی مناره
مناره مدرسه قیتبای در ایکی شرفه سی واردر یدنجی مناره مناره سلطان سلیماندر که غایت
علو وارتفاع اوزره بحر شمسه دن ایکی شرفه ایله بنا اولنمشدر و مکه مشرفه نك یوقارو جانبنده
مسجد رایه که رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه کوننده اول مسجده رأیتن دکمشدر
انده دخی بر مناره قدیمه واردر رمضان کیجه لرنده قندیل یقارلر و اخشام اذانی اوقورلر
ودخی جبل حرا جبل النور جبل ثور جبل ثبیر جبل حفدمه جبل ابی قبیس مکه
مکرمه ده واقع اولان جبال متبرکه دندر وبطن نخل بر مبارك یردر بطن مره قریبدر
مکه دن بر مرحله در طایف که وادی العباس دخی دیرلر مکه دن ایکی مرحله جبل غزوانك
ظهرنده در و حجازده بو جبلدن ابرد بر مکان یوقدر ذروه جبلده احیانا ما منجمد اولور و طایفك
هواسی غایت کوزلدر کثیر الاثمار والفواکه در لیمون و تورنجی خصوصا زبیبی غایت چوق
اولور بلده العباس لقیم رهط تباله عیلان طایفك قرالریدر و بنی صقر و بنی اسعد وقبایل
هذیله بونده ساکن اولورلر وادی نعمان الاراك طایف ایله مکه مابیننده در بیر معونه مکه
وعسفان اراسنده هذیله منازلیدر و بوکا قریب بر بای نام دیگر رجیع العرج طایفدن
بر ناحیه در بطن مر بر بقعه وارضدر که نیجه قری و میاه جاریه و بساتین و ثمار و ترنج ولیمون ونخیل
وموزی اولور بو وادی تاوادی نخله متصلدر مکه دن التی میل بعیددر حجاج مصر وشام
طریقیدر جده بر مشهور بندر غربی مکه دن ایکی منزلدر مکاف اسواقی واردر و بونده تجاردن
عشر الورلر بونك بندرینه هنددن و حبشدن و عدندن و یمندن و زیلع دن وغیری دن
بیوك کمیلر کلور و بوجده یه هنددن هر سنه سکز کمی کلور التی سی بازرکان کمیلریدر اما ایکی سی
هند پادشاهنكدر و مزکور ایکی کمینك بونده هند پادشاهنك طرفندن بر قپو دانی اوتورر
اول کمیلره حکومت ایدر و مصردن اوتوز سکز قلیون کلور بعضیسی ینبوعه چقر و بعضیسی
جده یه چقر بونده تجاردن عشر النور بونك مبناسنی حضرت عثمان تعیین اتمشدر مقدما سوری
یوق ایدی عامی عرب غارت اتمکله چراکسه دن اشرف غوری بو کاسور بنا اتمشدر
بونده برکه لر واردر اما صولری وفا اتمز غایتله صویه مضایقه اولوردی صکره ١٠٩٤
تاریخنده غازی ابو الفتح سلطان محمد خان بن ابراهیم خان حضرتلرینك وزیر اعظمی اولان قره
مصطفی پاشا حضرتلری بعید یرلردن طاغلر کسدروب حالا جده یه وافر صولر
کتورمشدر حقا که عظیم خیراتدر و بوندن ما عدا جده ده بر مکلف خان و بر فاخر حمام
و بر جامع شریف بنا اتدرمشدر و نقل ایدرلر که حضرت حواجده یه هبوط ایدوب
وحضرت آدمله عرفاتده بولشدیلر و حالا بوجده ده ایکی حاکم اوتورر بری طرف سلطنت

عثمانیه دن بربك اوتورر و بری دخی شریف مکه جانبندن بر امین اوتورر و کمرکندن
حاصل اولانك نصفنی بك الور و نصفنی شریف مکه ایچون امین الور وادی فاطمه مکه دن
بر منزل حجاج کلدکده محفل شریف انده نزول ایدر اما حجاج ایلرو کعبه یه کیدرلر مسکن
طوتمق ایچون و بو وادیده صو چوقدر و بر قاچ قریه سی و مسیره بستانلری واردر بونده کادی
بتر که اول سمته مخصوصدر حده جده و مکه مابیننده واقعدر بر معمور قصبه در اقار صویی
واردر و کوزل باغچه لری واردر قرن طایف اردنده صنعا یولی اوزره واقع در ذات قرن
بصره حجاجنك یولنده در بونده احرام ایدرلر او طاس بونده پیغمبر غازیلری اولوردی
بو اوطاس بر وادیدر خنین و طایف مابیننده در و مابینلرندن بر نهر صغیر اقار شمالدن کلور
وجنوبه کیدر ذات عرق بر قریه ده بر قاچ قیولر واردر صولری قریبدر شعرادن دورت
منزل و مکه دن ایکی منزل یرلری قومسالدر سهل حفر اولنسه صو چقار تباله زبطدن
غرب وجنوب ایکی مرحله بعید در اقر صویی واردر شمالدن کلور جنوبه کیدر کامد تباله دن
غرب جنوبه اوچ مرحله بعیددر بو ناحیه نك بر قاچ قریه سی واردر بو ناحیه نك یری
طاغلودر و صویی چوقدر شمالدن کلوب جنوبه کیدر حدیبیه مکه دن بر مرحله بونده بر اغاچ
اکلمش که انده بیعة الرضوان واقع اولدی اول اغاچ انك اسمیله مسمی اولدی زهران کامدن
غرب جنوب بر طاغدر اولور صویی چوقدر قبا بر قریه در مدینه دن ایکی میلدر طتلو
صویی واردر بونده تقوی مسجدی حقنده لمسجد اسس علی التقوی آیت کریمه نازل اولمشدر
دخی مسجد ضرار بونده در الفرع بر نیجه قریه در مدینه دن جنوب طرفنه دورت مرلدر بونده
قطاع الطریق واردر و فرع و مدینه بیننده وادی العقیق اولور قبور شهدا صویی یغموردن
بر کولدر ایکی طاغك اراسنده واقعدر ابار علی حضرت علی یه منسوب قیولردر اوچ قولاچ
عمیقی واردر مدینه دن التی مرحله در حجاج شام بونده احرام ایدر جدیده بر کویدر اقار صولو
باغلو و باغچه لو خرماسی چوقدر قرپوزی اولور و بستانلری واردر ایکی طاغك اراسنده
بر دره چك اوزره در جبل احد مدینه قربنده بر فرسخ بعید بونده اسلام وقعه سی اولدی
و بونده لیس لك من الامر شی آیتی نازل اولدی دخی سائر آیات کریمه نازل اولمشدر حمر الاسد
بر موضعدر مدینه دن سکز میل در بطن عونه مدینه قربنده ری الفضه اسم موضعدر مدینه دن
یکرمی دورت میلدر الطرف بر صوبك اسمیدر مدینه دن اوتوز التی میلدر مدینة الرسول
صلی الله علیه وسلم دخی یثرب دیرلر و دمشقی سیره سنده طقسان بش اسم مدینه یه
ذکر اتمشدر و دخی حصا یصنه متعلق یوزدن زیاده خاصه ذکر ایلدی ولسان اسپانیاده
مدینه السماد یرلر بو مدینه ایکنجی حرمدر اشرف بقاع ارضدر بر مکان مستویده در جبل
احد شمالیسنده ایکی فرسخ یرده در و جبل ثبیر جنوبیسنده و طرف شرقیشی بر بچق فرسخ
یرده بر عقیقدر که راه مکه اول جانبدن کلور اکثر زمینی شوره در دورت وادیسی واردر بری
وادی قناه و بری وادی بطحان و بری وادی عقیق اکبر و بری وادی عتیق اصغر و سیول

مطاروقتنده بووادیلرك میاهی حره بنی سلیمدن كلور صكره وادی الغابه كچر بعده وادئ
اضمه كلوب بونده متفرق اولور و ایكی بیره داخل اولور كه برینه بیر رومه و برینه بیر عروه دیرلر
و حرب الاحزاب وقعه سنده سلمان فارسی تدبیری ایله رسول اكرم مدینه یه حفر خندق
بیوردیلر و خندق حفر اولنمشیدی و بونك سببی اول مشهور غزوه در كه كفار قریش اون
ایكی بیك آدم مكه دن چیقوب مدینه طرفنه توجه ایتدیلر رسول علیه السلام اولوقت
بو خندقك حفرینه امر ایلدی و عضد الدوله فنا خسرو دیلمی مدینه یه بر سور بنا ایتدی
بو مدینه شهری نصف مكه قدر كلور هواسی صاغدر و آب روان و زروع و نخیلی واردر و اول
مشهور خرماسی كه تمر بردی و تمر صیحانی كه غیری بلادده اولمز دخی سلطانی بر نوع تمر
مدینه یه مخصوصدر و دخی حب البان اولور كه سائر بلادده نقل ایدرلر ابیار حمزه مدینه ایله
وادی القری اراسنده بر منزلدر قیولری واردر حضرت حمزه نك بر مسجدی واردر مدینه دن
ایكی میل بعیددر وادی القری دخی ناحیهٔ قرح دیرلر بونك بر حصن متینی و بر خندقی و اوچ
قپوسی و جامعلری واردر و محراب جامعنده اولان عظم لاتأكلنی فانی مسموم دیو حضرت
رسالتله تكلم ایدن عظمدر و حمامی خارج بلده ده واقعدر و قربنده بر قلعه اطرافی معمور
كویلردر بو وادی مكه یولی اوزره صولی و خرمالی و باغچه لی یرلردر و بونده حمی اسمی مصاه
ذات القری اردنده حجر نام دیگر قرای صالح دیرلر و طاغلرینه اثالب دیرلر الحق طاغلردر ارضی
قومسال و یابسدر رسول اكرم غزوهٔ تبوكه كیدركن بو محله اوغرایوب قیولرندن صو
المغی نهی بیوردیلر و سرعتله مرور و عبور ایتمكه امر ایلدیلر و بو حجر دیار ثموددر اول مذكور
طاغلرده طاشدن یونلمش پكبان اولردر مسجد صالح حضرتلری بر مرتفع یرده صفه كبی
طاشدن قازلمشدر و اول اطرافده غرایب و عجایب قوم ثموددن قالمشدر علادن نصف
مرحله درو نفس حجرك طاغنده جبل اثان دیرلر نقل ایدرلر كه حضرت صالح بن عبید بن
اسف بن ماشیح بن عبید بن ثمود و ثمود بن عابر بن ارم بن سام اوغلودر و ثمودك عم زاده لری
جدیس و عاددر و قبیله لری ثموده نسبت ایدرلر و بونلر عربدر و حجرده ساكن اولوب
اصنامه عبادت ایتمكله حق تعالی حضرت صالح علیه السلامی بونلره كوندردی و بونلری
توحیده دعوت ایتدی حضرت صالحدن بونلر صخره دن بر ناقه طلب ایلدیلر و طلبلری اوزره
صخره دن چیقوب بر یاوری طوغوردی اول قومدن بعضیلری ایمانه كلوب و بعضیلری
كفر اوزره قالمشلردر و اول ناقه یه قیولرندن بر كون تعیین ایتدیلر كه اول قیونك صوینی اول كون
ایچردی صكره اول كفره نك رئیسلری قدار نام كمسنه ناقهٔ عقر ایلدكده یاوروسی صخره یه
كیردی اویله اولدقده حضرت صالح قومنه دیدیكه حق تعالی سزه اوچ كون نصكره طاشلو
كوندرر و عذاب نازل ایدر و هلاك اولورسكز بویله واقع اولدقده كندویه اهل اسلامدن
تابع اولنلرله حضرت صالح چیقوب فلسطین قصبه سنه كه رمله دیرلر اورایه كلمشلردر
و حضرت صالح انده وفات ایلدی مغارش الزیر نام دیگر اقرع دیرلر یارم منزل قدر قبله

جانبه

جانبنه متوجه اولورلر كه حضرت صالح ناقه سی قتل اولدوغی یردر كه جبل الطاق دیرلر
موضعك آدی مزحم در اوغرایوب مشرق جانبنه دونوب حجره قونارلر بو قوناقده عظیم سرعتله
و های و هوی ایله كچرلر كه صخره ایچنده كی ناقه نك صداسی اشدلمیه زیرا كه دوه لر صداسنی
اشده جك اولورلرسه اول ساعت چوكوب من بعد قالقمزلر علا دیار ثموددن جنوب طرفنه
نصف منزلدر مدینه دن التی مرحله در بین الجبال واقع بر قصبه در مدینه یه تابعدر اقر صولری
و باغچه لری و قلعه سی واردر غایت اوجوزلق یردر سلطان سلیمان حضرتلری قلعه سنی
تجدید ایلدی مقدما عربان دن بر طائفه غارت ایتمكله شام بكلر بكیسی عیسی پاشایه
شكوا ایلدیلر انده بر حصار بنا ایتدروب نوبتجی قودی و قصبه محصولندن هر خرما
اغاجنه بر درهم غله النوب عسكره صرف اولنوردی كیتدكجه ارتوب قرق درهمه چقدی
شكوا ایتدیلر مقید اولمادی حالا اول ظلم باقیدر خیبر غایت معموردر غایتله خرماسی
چوقدر بونده بلد بنی عنزه اولور یهود لسانده خیبر قلعه دیمكدر شرق شمال مدینه ده
واقعدر و اندن التی مرحله بعیددر بو ناحیه بر قاچ حصنه مشتملدرلرك مشهورلری یدی
حصندركه بونلردر كتیب ناعم شق قموص نطاه سطح سلالم
حضرت صلی الله علیه و سلم هجرتك یدنجی سنه سنده بو قلاعی فتح ایتمشلردر و عظیم
غنایم المشلردر الله تعالی نك عنایتی ایله صدر اسلامده بنی قریظه و نضیر ساكنلری در بو
ایكی طائفه یهود خیبردن حضرت رسول اكرم صلی الله علیه و سلم ایله معاهده ایلدیلر كه
مقاتله ایتمیه لر بعده نقض عهد ایتملریله حضرت بونلره تكرار غزا ایلدی و اموال لرین و نسالرینی
نهب ایتدروب رجاللرینی قتل ایتدردی و شمور بن عادیا وادئ نطات و وادی الشقده اولوردی
و انلره قریب بر موضع اسمی ارض سنجه دیرلر و وادی شقده بر عین حضرت رسول
اكرم اكا عین الجمه تسمیه بیوردیلر حضرت عثمان بونی معمور ایدوب تحصین
و تجدید ایلدی و اول عینه رسول اكرم قسمت الملائكه تسمیه بیورمشلردر بو آبك ایكی
ثلثی بر فلجه كیدوب و بر ثلثی كندو یولنه كیدر حتی اول فلج بر شیء ایله سد اولنسه
اول صو طشار و اخر یره كیدر و اول مجرایه اصلا بر قطره كتمز و وادی نطاة ده بر بیوك عین
واردر اسمنه لجیجه دیرلر هجرتدن یدنجی و سنه ١٩ ده بو ارضده بر اتش ظهور ایلدی
و بر قاچ مسافه یورودی حضرت عمر رضی الله عنه خلقه امر ایلدی كه تصدق ایلیه لر
بویله ایتملریله بامرالله اتش سوندی و خیبرك شدید حماسی اولور مسافرلره
اولا شور سار ایدر اهل خیبرك زعملری بودر كه خیبره واران آدم اللرینی یره طیایوب چارپا كبی
طوروب نهق حمار كبی صوت انكر ایله صدا ایلسه حماء خیبر اكا ضرر ویرمیه مجربدر بو
وضعه بعشیره تسمیه ایدرلر معناسی حمی ناسه حریصدر و بنی حمار دیمكدر اخیضر
سلطان سلیمانك ابتدا جلوسنده قلعه بنا ایتمشدر صویی قلعه ایچنده در خلقی چكرلر
بوركه لره دوكرلر تا طولنجه بو اخیضر شامدن مكه یه نصف طریقدر ملاقات اكثر

بونده اولور طاغلر اراسنده برواسع منزلدر عسکر شامدن یکرمی نفر حفظ ایدروقیودن
اوچ برکه طولدوررلر قلعه یه ملاصق بو قلعه یی طقوز یوز اوتوز سکزده عربان حارثه
بکی طربان بن فرا جا شام والیسی مصطفی پاشا امریله بنا ایلدی زیرا بنی لام وبنی عقبه
عصیان اتدکده قیویی دفن ایدوب بورکه لری بوشالدرلر واخیضره قریب ثقب اخیضر
دیرلر برکدك واردر عربان بنی لام انی کاهی طاشلر ایله سد ایدرلر برکة المعظم بریه ده بربرکه در
طاشلر ایله یاپلمشدر امطاردن سیل ایله طولار که یغمور یغمایوب صو بولنمز بنی ایوب
پادشاهلرندن ملك المعظم عیسی بنا سیدر تبوك شام حجاجنك منزلیدر خورماسی چوقدر
رسول اکرم علیه السلام بنفسه غزا نیتیله تبوکه کلوب یاننده کی نهرده صو ازاولمغله مبارك
الیله صو یندن الوب اوزرینه صاچوب برچاغلر اقرصو قینایوب بورومشدر سلطان
سلیمان تبوك قلعه سنی بنا اتدکده تبوکك ویرانه سنك طاشلرندن بنا اتمشدر برعظیم
برکه سی واردر اصحاب الایکه که میشه دیمکدر حضرت شعیب مدینه دن بونلره دعوت
ایچون کلوردی ایکه طائفه سی که برقوم کفاردر یوللری کسرلردی ومکیلی بخس
ایدرلردی حضرت شعیب بونلری حق یولنه دعوت ایلدی بعضی سی ایمانه کلدی
وبعضیسی کفره مصر اولدیلر حق تعالی بونلره رجفه وصیحه وظلمه کوندردی هلاك
اولدیلر بوایکه مدینه قربنده واقعدر فصل دربیان تهامهٔ حجاز حدودی جنوبده یمندن
ییشون چاق ایله یه وارنجه شرقده حجاز عرب بحر سویس شمال بادیهٔ شام اوصاف مواضعی
وبلادی تماوه زبید حجاجنك منزلیدر ییشدن برمرحله در عتود بحر سویس ساحلنده
عربانك مجمع یریدر بونده برعظیم بازار طورر دهبان برواد یدر اسمیدر بونده مقل اغاجلری
واردر ساحلدن اوچ ساعت بعیددر حلی برشهردر حلی ابن یعقوب دیمکله معروفدر
ساحلدن ایکی منزلدر حالا حلی شریف مکه یه مضافدر مکه دن سکز منزلدر وحله نك
اسکله سی قنفده برمعمور جزیره در دریا کنارینه قریب اولمغله انك اسکله سنه قنفده دیرلر
مرسی ابراهیم براسکله در جده وقنفده ما بینلرنده واقعدر سرین حله دن شمال اون
طقوز فرسخدر یلملم مکه دن ایکی مرحله طاغلر اراسنده واقعدر اهل یمنك میقاتیدر
صویی ابار دن وعیوندندر اکا قریب سعدیه در دخی میقاتدر ایدام سعدیه یه قریبدر
اول دخی میقاتدر مسجد وجامعی وسوق وحماماتی واردر سوفی بحرده وقعدر اکثر ابنیه سی
خشب وحماماتی دخی خشبدن مبنی در بونلرده آتش ایله تسخینه مجال اولمیوب طشره دن
صو کتوروب استعمال ایدرلر وبونلرك صولری ماء مطردندر مواشیلری واکینلری واردر
وافر عسل اولور واب بلد اوزره واقع برمصنع جامعی واردر جحفه رابغ قربنده مصر حجاجنك
میقاتیدر دریادن التی میل رابغ ایله خلیص ما بیننده در بنی عامر انده اولورجده دن
بش منزلدر اخوة عاددن بنو عبید ساکن اولوردی عمالقه بونلری یثربدن اخراج اتدکده
بو محلده ساکن اولدیلر سیل کلوب بونلری جحاف احتجاف اتدی میل طریق یسارنه دوشر

اماغدیرخم

اماغدیرخم تسمیه ایدرلر اول غدیرخم تسمیه اولنسان اورمانك ایچنده در اول غدیر عینه
منصوب اولور ترکیب اولنوب غدیرخم دینلدی ودیرلرکه بونده تولد ایدن مولود چاق بلوغه دك
بونده آرام میسر اولمیوب لابد تنقل وتحول ایدر وغدیر ایله عین اراسنده مسجد نبی
علیه السلام واردر الابوا جحفه نك شمالنده اولور سکز فرسخ بعدی واردر امینه والدهٔ رسول
اکرم بونده مدفوندر سفوان بوناحیه بدره تابعدر بدر برقریه در حدایق ونخیلی مشتمل
بریردر اوکنده چشمه واردر خرابه اکا حنین دیرلر طایف قربنده غزوه واقع اولان حنین
بودکلدر بونده برعین قینار وبونده بر موضع که اکا غلیب دیرلر انده اسلام وقعه سی اولدی
حالا اول موضع خرما القدر وشهدا مزارلری اردنده اولور وبوبدرده ایکی کول اقارکارلرنده
موز وعنب ونخل دیزلمشدر وبدرده غایت بیاض قومدن برطاغ واردر بوموضع
رابغدن دورت مرحله بعیددر اما شام حجاجی ایکی منزل ایله قطع ایدرلر مدینه دن دورت
مرحله بعیددر وبدرده زبید قبیله سندن برطائفه ساکن اولور انلره مزدار دیرلر بونلرك
حق حراستی واردر قافله دن الورلر بدردن مستوریه وارنجه منازلده اختلاف مواضع واردر
بری شجرات الامیر وحاصر البثنه وحدر وعیتاکه بریه در انده دکزکور بیور رصاغ طرفنده
جبال صبح واردر انلر عاصی عربلردر ومستوره بری دخی بیضا وبریمه وبثنه قطب مکیدر
بدرده ایکی کثیبهٔ عالی واردرکه بعض اوقاتده انده صوت طبل مسموع اولور اول صوته طبل
نصرة حضرت سید الکونین دیرلر وبوصوت مسموع اولمه سی امر مشهور ومتواتردر
وبنی النخیل مسجد الغمام دیرلر برمسجد واردرکه منبری اولوب انده صلوة الجمعه ادا اولنوردی
حضرت رسالت علیه السلام غمام ایله بو محلده کولکه لنوردی کتب سیرده مسجد عرش دیرلر
وبو مسجد قربنده مسجد اقصی نامنه برمسجد دخی واردرکه خرابدر حضرت محمد علیه السلام
کفار بدره انتصاری وقتنده بونده طورمشدر ومحطه ده بربرکهٔ عظیمه واردرکه نردبان ایله اینلور سمنه
طقوز یوز اون طقوزده سلطان غوری بنا اتدرمشدر روانده برقبهٔ بیضا واردر وبنه محطه ده
برمسجد واردرکه شریف ابونمی بنا اتدرمشدر ونخیل ناحیه سنده اهل بدرك بیوتی واردر
وحصاردر وقبال بدرده عین خیبر دیرلر برضعیف عین واردرکه برجبلك صفحندن جریان
ایدوب اوزرنده بعض مزارع ونخیل واردر وانده ساکن برطائفه واردر وماء حنین ماء بدردن
لذیذدر وشعب حنین ده بعض مواضع واردرکه انده ماء مطردن مجتمع اولمش اول شعبه
شعب منادی دیرلر واشرافدن اهل بدرده دورت طائفه بونلردر محاسنه قرابنده شکره عتق
مستوره نصف طریقدر قیولری واردر آچیلور ویولك صولنده برمرحله حربه دیرلر قیولری
ومزارعی واردر وعربدن برطائفه ساکن اولور انلر وی محدو زوی عمرودر بیلك حربه قدر
اولورلر مستوره قیولرینك قربنده صولده تطلو قیولر واردر انلره مستورة العلیا دیرلر وبهارده
یغمور صویی بولنور قوناقدن برمیل بعیددر جار مدینهٔ شریفه نك اسکله سیدر مدینه دن
جنوب غرب اوچ منزلدر حصاری واسواقی واردر بدردن یکرمی میل بعیددر ینبع

برقلعه درکه نخیل ومیاه وزروعی واردر یوز یتمش قدر بیکاری واردر مستقل حاکمی
شریف طرفندن ضبط ایدرمنازل بنی الحسین رضی الله عنهم بونده در حضرت علی بن ابی
طالب حضرتلرینك ینبعده وقفلری واردر اولادی اوزرینه دروجبل رضوی ینبعه
قریبدر جانب شرقیسنده اوزرینه مشرفدر وجبل رضوادن حجر مسن سائر اقطاره نقل
اولنور وطاغ چوق دره لو شعبه لودر چیلاق دکلدر یشلدر چوق اقرصولری واردر
کیسانیه طائفه سی اعتقاد ایدرلرکه حضرت محمد بن حنفیه حالا حیاتده در مزبور طاغده
مقیم منتظردر بوعصرده مدینه اسکله سید رباط بوناحیه رضوی یه تابعدر واکا قریب
العشره بطن ینبعده برموضعدر العدیبه برقریه در انده اول دهنا نام بلد پچیلودر سیدی احمد
البدوی بلدی در عرب هردوز بیابان اولان یرلره دهنا دیرلر جبل الزبنه ینبعه قریبدر ینبع
حاکمی اورایه معتاد اوزره چیقوب مکلف آلای ایله امیر حجاج ایله ملاقات ایدر محمل وعسکر
طونادرلر ومحفل شریفی طوردیررلر ودوه سی اوکنه بر سجاده دوشرلر ینبع حاکمی ایکی
رکعت نماز قیلار بعده محمل دوه سی کلوب اوزرینه برمندیل اتار وباشنی اکرشکلنده اولور
رسم قدیمدر وواسط برمنزلدر بونده قندیللر یانوب طوپلر آتیلور وهرکس موم یقار
معتاددر وزعم ایدرلرکه موم یقمیان کمسه نك دوه سی یشامز وپیغمبر علیه السلام
حضرتلرینك بورادە نصرتنی ایچون بشارت شعاری بیلورلر نتکه طبل نصرت اشیدیلور
ازلد برمنزلدر اوتسز چوراق یردز صولری دخی طوزلی بونده کی طاغلرك اراسنده
برچول صحرادر بونده سنامکی بولنور برخرابه خانی واردر ملك ناصر محمد بن قلاون بنا
اتمشیدی سنه طقوز یوز اون التیده غوری ییقوب قلعه یاپدی انده نوبتجی عسکر اولور
مخزنلر واردر مدین سویس کنارنده برمدینهٔ خرابه در تبوکه محاذیدر که بینهما التی مرحله در
موسی علیه السلام بنات شعیبه ایچون استسقا اتدوکی بئر مدینه ده در ومدین
برقبیله نك اسمیدرکه شعیب علیه السلام اول قبیله دن ایدی صکره بو قبیله اسمیله تسمیه
اوالندی ونظم کریمده والی مدین آیت کریمه سیله مذکوردر بو مدینه یی مدین بن
ابراهیم الخلیل علیه السلام بنا اتدی زیرا حضرت ابراهیم اسمعیل واسحاقدن صکره ایکی
اوغلو اولدی بری مدین بری مداین وبئرك قربنده برصخره وار ایدیکه موسی علیه السلام
انی قلع اتمشدر وبوموضعه مغایر شعیب دیرلر چقورلرنده تطلو صو وخرما واثل
اغاجی ومقل اغاجی چوقدر وبونده یازلمش الواح واردرکه انده اسامی ملوك نقش اولنمش
وحالا سوراثری باقیدر حسنا طوردن بریلکن قدر برعربده حسنا نام موضعده قونلقدر
تازان رأس ابو محمد قرشوسنده دکزده برقیادرکمیلر ایکی سنك اراسندن یکرخیلی مضایقه
چکرلر رأس ابو محمد برعربدن دکزه کیرمش بوروندر وقرشوسنده دکزده تازان رجنوبنده
برشناع یردر ایله بحرسویس کنارنده برقدیم شهردربریهٔ شام وحجاز ومصرحد یدرحجازك
لبتداسی حجاج مصرك طریقی اوسنته اوغرار واسئل القریه آیتندن مراد ایله دربوایله ده

برج واردر والیٔ مصر طرفندن برحاکمی اوتورز فرعون غرق اولدوغی یر بوکا قریبدر و
ومصروغزه وخلیل الرحمن دن کلان حجاج بونده مجتمع اولور حضرت داود علیه السلام
زماننده مدینهٔ جلیله ایدی قدسدن التی منزلدر شامدن اون ایکی منزل وسویسدن
بش منزل بعض اکین یرلری واردر ودخی ایله الله تعالی کلام مجیدنده حاضرة البحردیو
ذکر اتدوکیدر ایله نك اهلی یهود ایدی والله تعالی بونلره یوم سبتده صید سمکی نهی
وتحریم ایتدی ویوم سبتده اول قدر سمك کثرت اوزره کلور دیکه آب سمکدن کم ونایاب
اولوردی بعده شیطان بونلره وسوسه ایله اضلال ایدوب سزلر یوم سبتده نهی صید
اولدیکز اما اطراف بحرده حیاض پید ایدوب یوم سبتده بحره کلان حیاضه سوق والقا
ایلك حیاضده محصور قالوب یوم احدده صید ایلك بوحیله ایله سمکی اولقدر صید اتدیلرکه
مأکوللرندن غیری طوزلیوب صاتدیلر بوایله نك اهلی حسلبه کامزیهود ایدی وبونلر اوچ
فرقه اولدیلر ثلثی نهی الهی ایله منتهی اولوب وثلثی لم تعظون دیدیلر وثلثی خطیه یه
مباشر اولوب امر شیطانی طوتدیلر ثلث اولین که منهیلر وناهیلردر خطیه یه مباشر اولنلره
دیدیلرکه بزلر سزکله بریرده ساکن اولمزز صکره بومدینهٔ ایله یی ایکی باب اوزرینه قسمت
ایدوب برباب منهیلر وناهیلرك اولدی برصباح فرقتین منتهی وناهی قالقوب بوخطیه یی
مرتکب اولنلردن کمسه کورمدیلر وشاید بونلره کیفیت خمر غلبه ایدوب نائم قالمشلردر
دیوخانه لرینك دیوارلرینه چقوب نظر اتدیلر کوردیلر هپ قرده اولوب بعده اوچ
کوندنصکره موت طاری اولوب جمله سی هلاك اولدی طورکه حضرت موسی رب العزته
ایله تکلم اتمشدر بوایله یه بریکیجه لك یولدر غزوهٔ تبوکده بوایله نك صاحبی کلوب حضرت
رسالت پناه صلی الله علیه وسلم ایله صلح ایدوب جزیه قبول ایلدی وبر بغلهٔ بیضا اهدا
ایلدی حتی قدیم الزمانده بونده ساکن اولان طائفهٔ یهود بزده حضرت رسولك رداسی
واردر امان ایچون ارسال ایتمشلر ایدی دیوبر بوغچه ایچنه صاریلو برشیء قدر بوغچه دن
طشره قویوب خلقه کوستروب زیارت اتدررلردی ایله قربنده اولان عقبه صعب المسالکه
سوار صعودنده عسرت چکوب اطول نهارده برکونده انجق صعود اولنور بعده بیه مشهور
واریلور طریقنی حمارویه بن احمد بن طولون قوللرندن فایق نام برکمسنه اصلاح اتمشیدی
بعده دخی ملوك چراکسه قانصو الغوری آخر عمرنده اصلاح وتعمیر اتمشدر بعده سنه طقوز
یوز قرق بش ده آل عثمان طرفندن مصر پاشاسی داود پاشا توسیع واصلاح اتمکه
بشلدیلر ایدی ساعت ایچنده اول عقبهٔ قطع اتمکه وعقبه التنده نزول ایدرلر وقدس وخلیل
وکرك قوافلی ایله جمع اولورلر وبونلر ایله انواع فواکه ومأکولات واغنام کتوررلر بوناحیه نك
سکانی خوبطات عربیدر وعقبه دن نزوله بشلیوب انیش یوقش کیدرلر اثناء جبلده
برموضعه واررلرکه ترابی احمردر اکا دار حمرا دیرلراندن برطاشلو یوقوشه مسافهٔ بعیده
چقرلر واینرلر کیرو برمضیقه اوغرایوب حلزون تسمیه اولنور ویقوشه دخی چقلوردخی

طویل المسافه چاق قزل طاشلق یره دك بعض خلق انده بر مقدار مستریح اولورلر بعده کبیر و
عقبه و بیوك وادیلر وانیشلر چیلورکه اندن بحر کورینور بعده بر قره طاغه چیقیلور ب
فضایه اینلورکه کنار بحردر بو عقبه نك آخر طار مسالکی واردر عربان انلره سلوك ایدر
بعده قافله دریایی صاغه الوب کیدرلر تا قلعه دبنده نازل اولنجه وانده اوچ كون استراحت
ایدرلر فصل در بیان نجد حجاز بو اقلیم بلاد حجازك شرقیسنده واقعدر و بو ولایت بر قاچ
ناحیه درکه بونلردر جنابج خنوقه شعرا ضریه ثربا قلبان جبله رس رسیس
وضاح نفی حمران رشا وادی السر شفار خنوقه دخی بلد ابلیس دیرلر و بو معنی حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شیخ نجدی تسمیه اتمشلر در نقل ایدرلرکه کیجه لرده
موحش صدا الروابیلر بر بیشه چالمق بر خرابه یردر شعرا مکه دن بش منزل عیونی ومزارعی
چوقدر عرب بنی لام حکمنده درحصن ضریه شعرا شمالنده بر بیوك غدیری بنع ایدر وهیلك
جنوب شرق شعرادن سکز منزلدر اطرافنده چوق قریه لر واردر وغرب شمال یمامه
واقعدر ایکی منزل نخیل و زروعی چوقدر رس برقیودر حصن ضریه دن بر مرحله در
بونك خلقنك مواشی واغنامی چوقدر اصنامه عبادت اتملریله حق تعالی بونلره شعیب
پیغمبری کوندردی نصیحت اتدی قبول اتمدیلر اندن اوتوری حق تعالی انده کفاری
دیاری وقراسیله خسف اتدی نیرابن مرند مکه شرق شمالنده کرموسه اقرصویی وار
غربیدن کلوب شرقه کیدر نجد عارضدن حوطه دن جنوب سمتنده در تمن برکویدر
کرموسه دن جنوب خرماسی چوقدر بشهر برکویدر اقرصویی وار شمالدن کلوب
جنوبه کیدر ربطه بشهرك جنوب غربنده و تباله نك شمال شرقنده قدیم قلعه سی واردر
فصل در بیان نجد عارض واسع یرلر در بونده بر طاغ یکراکا جبل العارض دیرلر جبال الاعماریه
طاغی دیرلر انجق ایکی مدخلی واردر بری عینیه ده بری درعیه ده دیرلرکه بونده اوچ بیك
قریه در قومی شریفه اطاعت اتمزلر و بو طاغ ابتداسی حجازدن اوچ مرحله دن بری ممتد
اولور شمال سمتنه نجد العارضه کلوب چخنیه دك و بو طاغك غربی یوزی آق طاشدن
دیوار کبی طوررو شرقی یوزی قوم طپراغیدر و یمامه و بحر شرقی یوزنده اورتالوغنده
اولور یمامه دن طاشلو یوزنه ایکی مسافه در سربن دخی عارض اورتاسنده در و بو طاغده
بر وادی واردر اکا وادی بنی حنیفه دیرلر و بو وادیده میاه واشجار و نخیل غایتله کوزل
مسیره در و اطرافنده کویلری دیزلمشدر اعلاسنده درعیه قصبه سی واسفلنده ضبیع
واقعدر و قومنه بنی تمیم دیرلر وشیخلرینه آل مرید تسمیه ایدرلر درعیه لحسا حاجلك یولی
اوزره در و بونك وادیسی غایتله دولاشقدر و عارض بلادی بونك اوزرنده واقعدر و اکا
قریب جبل ابو عرف عینیه بر کوزل قصبه در غرب شمال درعیه ده واقعدر فاخر اوزوم
شفتالو وخرما و بونك شفتالوسی کند وکندونه بتر ملهم لحسادن التی مرحله بو قصبه
غایت مسیره در شکر قمشی وخرما واوزوم وشفتالو اولور منقرن بو قصبه نك ترابدن یدی

عند سوری واردر درعیه قربنده درضبیع بو قصبه یمامه نك جنوبنده زرعی ونخیلی
وضرعی چوقدر حوضیه درعیه ومقرن ماییننده در نخیلی وزرعی واردر جزعه عارضك
اسفلنده واقعدر بلاد الوشم بو ناحیه وشم وادیسنده طاغك اسمیله مسمی در بو طاغ اوقدر
یوکسکدر کلدراشجاردن خالیدر مراه درعیه دن ایکی مرحله صویی ونخیلی واردر وقف
مراتك شمال غربنه التی میل اندن بعیددر نبع صولر واردر درعیه دن ایکی مرحله در
عرمه بر ذیل جبل اوزرنده واقعدر درعیه بلادندن ایکی مرحله بعیددر شقرا فیددن
بش مرحله در باشقه وادیسی واردر واکا قریب وشقیر بیان اثماری واردر الریاض
بو ناحیه لحسا سمتنه قریبدر قصباة وقرایه مشتملدر اول قصبه لردن منفوحه
لحسادن التی مرحله در قصر درعیه قربنده معکال درعیه شرقنده یمامه یه
بر منزلدر بلاد النخلین وادی اسمیله مسمی در اعلاسنه جلاجل واسفلنه نخیل وطاغنه
سدیرلر دخی اکا طویق دیرلر نخلین دخی عوده سدیرلر بو ناحیه مستقله در
قصبه سنه عوده سدیر دیرلر نخلی وضرعی وزروعی واردر قارتان نخلیندن نصف
مرحله بر وادیده اولور نخلی وزرعی واردر وانده بر قلعه اسمی روضه در نخلی وزرعی وضرعی
واردر تویم وادیدن خارجدر قلعه سی واردر دخی نخلی وزرعی وضرعی واردر جلاجل وادینك
اعلاسنده اولور بلاد القصیم بو بلاد نجد شمالنده وادی السر اسفلنده قومدن بر صحرا
واقعدر اصلا اشجاری یوقدر اما خرماسی چوقدر عنیزه بصره حاجنك طریقی اوزره
واقعدر درعیه دن بش مرحله در ایکی قلعه سی واردر کوزل غله سی اولور مذنب وشیقر
وعنیزه بیننده واقعدر وانده بلاد الحمدیه اولور عیون وقلعه سی واردر ونخیلی چوقدر و ثال
عیون قربنده انده بر موضع ضارج دیرلر عنیزه دن بر مرحله بونده اقرصو واردر کوزل زرعی
اولور طپراقدن قلعه سی واردر حمدیه بیوك مملحه سی واردر اما معطله در تنومه عنیزه
شمالنده طپراقدن قلعه سی واردر ناحیه مزج بو ناحیه یمامه نك بلادینه مشتملدر اون بش
مرحله قدر مسافه سی واردر ارضی سهیلدر و کوزلدر طپراغی قومسال رنکدر واکینلری
دولابلرله سقی ایدرلر یمامه قدیمده اسمی جودر بر وادیسی واردر نامی خرج و بو وادیده چوق
قصبه لر وقریه لر حنطه وشعیری مشهوردر حتی دیرلر لیس اطیب طعاما من حنطة الیمامه
ولا اشد حلاوة من تمرها ضرب مثل ایدرلر و بو یمامه ده انواع خرما اولور اك مشهوری بردی ورقاء
خرماسی و بو یمامه نك صویی غایتله لطیفدر حتی شعرده ارق من ماء الیمامه دیرلر و بو یمامه
وادیسنده عیون کثیره مشهوردر عین خضرا عین هیت عین رام ودخی اوچ ایرمق اقر بریسنه
جوده هجر و بریسنه نهر شیخ النو و بریسنه نهر شیخ النعام دیرلر و بو ایرمقلر جبل رامدن نبع
ایدرلر و بو یمامه بلاد عوالیدن بادیه ده بر مدینه در بر عورتك اسمیله مسمی اولدی وبلاد عوالی
دبلا بنی حنیفه در و مسیلمه کذاب بونده تنبی ایتمشدر و یمامه ده بر وادی واردر خرج تسمیه
اولنور مقدما طسم و جدیسك منازلی ایدی بونلر لاوذ بن سام اوغلاریدر یمامه ده اقامت

انى توطن ايدوب كيتدكجه چوغالديلر طسمدن عمليق بن حاشه ديرلردى بر رجل بونلره حاكم
اولدى وجبار وظالم ايدى كندو رأيى ايله حكومت ايدردى حكايت اولنور كه بر رجلك
عورتيله ولدى ايچون نزاعى اقع اولوب عمليقه رفع خصومت ايتديلر زوجنك اسمنه قابس
ديرلر ايدى ديديكه يا ملك بو زوجه مك كامل مهرنى اعطا ايتدم و بو ولد حاملدن غيرى اندن
بر طايله نائل اولمدم نيجه حكم ايدرسين و زوجه سنك اسمنه هزيله ديرلردى اولدخى ديديكه
يا ملك بن بو ولدى طقوز آى حامل اولدم و برانده وضع ايتدم وشفع ايله ارضا اتدم واندن
بر نفع كورمدم تچن فصال تمام اولدى و صالى دخى مشتد اولدقده زوجم انى كرها اخذ
ايدوب بنى حيرنده ترك ايدر والحاصل عمليق متحير اولدى و بو ولدى كندى غلمانى اراسنده
اليقومغه امر ايتدى هزيله بو يله اولمغله بر مغضب سوز عمليق حقنده سويلدى عمليق
بو سوزى استماع ايتدكده غضبى جوش ايدوب امر ايتديكه جديس طائفه سنك بكر
قزلرى قچنكه تزوج مراد اولندقده عمليقه كلوب بكرنى ازاله ايدوب بعده قوجاسنه كيده
بو يله اولمغله جديس قزلرينه ذل وانكسار عارض اولدى آخر كار جديس اولان اسود بن عفارك
بر بكر قز قرنداشى كه اسمى عفره ايدى بركمسه يه تزوج ايتدى وليلهٔ زفاف اولدقده عفره بى
عمليقه ايلتديلر و كرها بكارتنى ازاله ايلدى عفره طشره چيقوب قرنداشى اسود جمع كثير
ايچنده ايكن جواب ايلدى كه حيف جديسك قزلرينه كه بو عروسه يه بو يله فعل شنيع اوله
قبايل بونى استماع ايتدكده غيرته كلوب عمليقه هجوم واول ساعت قتل ايتديلر وقبيلهٔ
جديسك هر برى اشراف قبيلهٔ طسمدن بر شريفى قتل ايدوب بعده بقاياى قبيله
طسمك قتللرينه شروع ايتديلر اول اثناده قبيلهٔ طسمدن رباح بن مره نام بر شخص قچوب
حسان بن تبع الحميرى يه لاحق اولدى و حسانه ديديكه بز سنك عبيد ورعيتكز ايز قبيلهٔ
جديس بزه دشمن اولوب واول ماجرايى نقل ايتدى حسان بو سوزى اشتدكده عظيم
جيوش وجنودى ايله قبيلهٔ جديسك اوزرلرينه استيلا اتدى وسيد جديس اسود
مذكور بر قاچ نفر ايله كريزان اولوب بر جانبده پنهان اولدى و حسان بقيه ئى قتل وسبى
ايتدى واول زمانده يمامه يه منسوب بر عورت بر كوناك يولده آدمى كوروب تشخيص ايدردى
و دشمان كلدكده خبر ويردى اسمنه زرقا ديرلردى حسان جديس جانبنه عازم اولدقده رباح
بن مره ديديكه يا ملك بر قز قرنداشم واردر قبيلهٔ جديسدن بر كمسنه نك زوجه سيدر اسمى
زرقادر بر كوناك يولدن عسكرى تشخيص ايدر قورقارم كه بزى كوروب قبيلهٔ جديسى
اخبار ايده رأى بودر كه عسكره امر ايله اللرينه اغاچلرك داللرينى الوب اوكلرنده طوتسونلر
زرقا كوردكده اكا اشتباه حاصل اولور فى الواقع بو يله ايتديلر يمامه يه قريب اولدقده
زرقا نظر ايدوب يا آل جديس شجر سزه عزم ايتدى وخيل حميرك اوايلى كلدى آل جديس
زرقايى تكذيب ايتديلر و ديديلر كه هيچ شجر يورريمى والحاصل دشمن كلديلر و جديسى يغما
وغارت ايتديلر و زرقايى طوتوب كوزلرينى همان چيقاروب بعده صلب ايتديلر و بو شهرده

رسول

رسول اكرم عصرنده مسيلمهٔ كذاب ظهور ايدوب نقل ايدرلركه قومى اندن معجزه
طلب ايتديلر انلره بر قاروره ايچنه بر يومرطه ادخال ايلدى بنو حنيفه قليل العقل اولمغله
مسيلمه يه مطيع اولديلر و بو بنو حنيفه قبل الاسلام زمان جاهليتده عسل و سمندن بر صنم
اتخاذ ايتديلر صكره انلردن بعضيسنه جوع غلبه ايتمكله اول صنمى اكل ايتديلر وخلق
بونلرك عقلنى استهزا ايدوب كولرلردى و بو بابده بر شعر سويلمشدر كه اكلت
حنيفة ربها من التقم والمجاعة لقد يحذروا من ربهم سوى العواقب واتباعه وقاروره
ايچنده بر يومرطه يى ادخال ايدوب و بيضه بو نحله زمان خل ايچنده ياتسه ملايم اولور
بعده قاروره يه ادخال اولنور وصكره اوزرينه آب دوكلسه اولكى حالنه عودت ايدر
مسيلمهٔ كذابى زمان ابوبكر صديق رضى الله عنه ده خالد بن وليد قتل ايتدى
و بو شهر لحسادن الثى مرحله درو يبريندن اوچ مرحله در يمامه ده بر قصر واردر كه
اسمنه ذات النوع ديرلر بر مشهور قصر در و بر حصن دخى واردر كه اسمنه برمكيه ديرلر
حضرموه يمامه شرق شمالنده بونده بر نبات نهش حيه وعقربه فائده سى واردر يبرين لحسادن
غرب جنوب ارضى سنجه در ايكى كويى واردر غايتله هواسى وخيمدر اما تمرى غايت
كوزلدر كه مدينه نك بردى حرماسنه بكزر بونده استمه اكسك اولمز ضبيعه يمامه قربنده در
وحوطه يمامه جنوبنده نخيلى وضرعى چوقدر سلمى دن اوچ مرحله در بونده مياه واشجار
وفواكه چوقدر حجر يمامه دن بر مرحله در و يمامه وحجر بنى حنيفه نك و بعض مضرك
منازليدر ابوبكر الصديق رضى الله عنه ايام خلافتنده مسيلمهٔ كذاب حربنده اولان
مشهدانك قبورلرى حجرده در و بار جبال يبرين ايله يمن بيننده بر ارضدر قوم عادك منازلليدر
الله تعالى عادى هلاك ايتدكده اجنه يه ايراث اتدى وناسدن بركمسه بو ارضه قريب
اولمز حالا بو ارضده نسناس حيوانى اولور مقدما غايت معمور ايدى مياه واشجارى
چوقدر بلاد شمر بو ناحيه يمامه دن غرب شمالدر قصبات وقراسى چوقدر و بو سمتده
اجا وسلمى ايكى طاغ كه طى قومنده مشهوردر بو ايكى طاغ فيد و حائل بينلرنده اولور و دخى
بر جبل آخر اسم عوجان ديرلر والحاصل اجا بر كمسنه نك اسميدر سلمى نام بر عورته
عاشق ايدى و ايكى سنك واسطه لرى عوجا نام بر عورت ايدى بونلرك قوجالرى خبر الدقده
اردلرينه دوشوب اوچنى دخى قتل اتمشلردر و هر بريسنى بر طاغده صلب اتمشلردر بعده
اول طاغلرى انلرك اسميله مسمى ايتديلر اوصاف بلاد الجوف بو ناحيه شام وحجاز وعراق
ونجد ما بينلرنده اولور و ناحيهٔ شمرك شمالنده در ما بينلرنده رمل ضاح ديدكلرى جبالدر
بو طاغلر قومدر وسلوكلرى صعبدر قلعه سى بياض طاشدن در و قومى قروانه طائفه
سندندر اول سمته قولاغوزلر ايله كيديلور سبكه بر يرامز صو او زره منزل ضاحى
دبنده دومادن غربه جنوبه در دخى بونده بر حصن كه اسمنه دومة الجندل ديرلر بو حصن ده
دومان بن اسمعيل عليه السلام نازل اولمغله بو اسم ايله تسميه اولدى و جندل اصحاب

كرامدن بركسنه نك استيد رباباسندن فرار ايدوب حضرت رسول اكرم صلى الله عليه
وسلم خدمتنه كلوب مسلمان اولدى وبونده برعين كه اسمنه عين النمرد يرلر ودخى براخر
هينه رمردن برمربع طاشدن چقراوزرنده برقبه كه ذوالقرنين حميرى بناسيدر سنه ٩١٩ دە
بوناحيه ده عربلر بردفينه بولديلر صافيجه كومش قطعه لرى درقراقر برمنهل ماءدر
دوماو تيمابيننده ودخى عمرى ارزق شرقنده برمنهل مادرشفار مياهى چوقدر قرا قرغربنده
وادى السر اوليدر قاره دومه شرقنده طپراقدن برقلعه برتل اوزرنده اولورسكاكه
قارەدن برمرحله قلعه سى طپراقدندرشقيقه رمل ضاح قربنده درجبه بلاد شمر
ابتداسندن برمرحله درشام دن نجده كيدن يول اوزرنده مياهى چوقدرقلمته تيمادن اوچ
منزل مابينلرنده وادى الصوان واقعدر صولرى چوقدرام برقع صويى امطاردن جمع اولور ازرق
شمالنده لجانواحى سندندر رويشدات مغرق مقابلنده بغمور دن مجتمع صولرى واردر
صربات قريتين قربنده بطم اغاجلرى چوقدر ويرلرى طاشلقدر عذيب كوفه نجاجنك
يولى اوزرنده برصو يك اسميدر بانات صويى وار درقطنه دن برمرحله درسبج
وخريق بو ايكى صواجيدرحايلدن برمرحله درقين صولو منزلدر قراقردن يكرمى درت
ميلدر دخى نبك صولو منزلدر يكرمى ايكى ميلدر نجده كتمك استين بوكااوغرار قناموفقدن
برمرحله در بونك واديسنده سمرواديسى اولور اكينى دولابلرله سقى ايدرلر حائل موفق
شمالنده بغداد نجاجنك يولنده واقعدر موفق علادن بش مرحله درتيما تبوكدن
معمور در بوحصنك خرماسى چوق بونده طى قبيله سى اولوردى وبوقلعه طى دن
صمول بن عاديانكدر بوكاحصن ابلق تسميه اولنمشدر زيرا بناسى بياض وقرموزى طاشدندر
وضرب امثالده اوفى من السموءل سببى بودركه امرء القيس بن حجر الكندينك باباسنى رومه
قتل اتدكلرى ايامده امرء القيس باباسنك قاتلنى تجسس اتمكه قيصر رومه كيدركن
بوقلعه يه اوغراركند وايله اولان زرهلرى سمول يانده امانت وضع ايدوب كتدكدنصكره
حرث بن ظالم الغسانى بوزرهلرى خبرالوب وحصن ابلق اوزرينه كلوب سمولدن زرهلرى
استدى اولدخى ويرمكدن امتناع اتمكله بركون سمولك اوغلو خارج حصنده شكاره
كيدركن حرث بن ظالم انى اخذ ايدوب وحصنك مقابلنه كلوب سموله يا زرهلرى ويرو
وياخود اوغلوكى قتل ايدرم ديدى سمول جواب ويرديكه بن نقض عهد اتمم نيچه
ديلرسك ايله ديدكده اول ظالم اوغلنى قرشوسنده ذبح ايدوب كيرودوندى اندن
اوتورى وفاء وعده ضرب مثل اولدى ناحيهٔ ساعده الك مشهور قصبه لرى فيدثليث در
وبوفيد كوفه دن مكه يه كيدن نجاج عراقك نصف طريقيدر بونده طى قبيله سنك
سلمى طاغى اولوربونده نجاج بعض امتعه لرى امانت قورلر بوقصبه نك صويى وخرماسى
چوقدر بوفيد ده ابتدا ساكن اولان فيد بن حام اسميله مسمى دركوفه دن اون ايكى مرحله در
ثعلبيه بوقصبه صولرى چوق وسورى واردر نجاج عراقك ثلث طريقلرنده واقعدر

عمر مرزوق فيددن ايكى مرحله بوصوبنى اسددندر اوصاف جزاير بوجزايركه جزيرهٔ
عرب اطرافنده واقعلردرانلردن كه بحرسويسده واقعدرجزيرهٔ نعمان ازلم قلعه سنك
ساحلنه قريبدرجزيرهٔ شيخ مزيق حورامنزلنك ساحلنه قريبدرجزيرهٔ قويعه
جاروورابغ ساحللرينك مابيننده درجزيرهٔ قنفده حلى اسكله سنه قريبدر برمعمور
جزيره درجزيرهٔ شرجه لحيه شمالنده ساحلنه قريبدرجزيرهٔ حرده شرجه نك جنوبنده
ليمانى كوزلدر كميلرانده راحت بولور انجو مغاصى وار در جزيرهٔ محامله بيت الفقيه الصغير
مقابليدرجزيرهٔ فرسان لحيه غربنده درلؤلؤ مغاصى واردرجزيره حديده رفع ساحلى
قربنده جزيرهٔ صلغه حديده جنوبنده جزيرهٔ كمران مخاساحلنه قريبدربرمشهور و
ومعمورجزيره درجزيرهٔ خرتان وجزيرهٔ مرتان بوايكى جزيره جون حشيش مقابلنده
شحر ساحلنه قريبدر برجنس عربلرحالا انده ساكنلردرعادقومى لساننى تكلم ايدرلربوسمته
چوق عنبرجيدر پايله كلور بحرفارس جزايرى انلردن جزيره مسندم فارس دكزينك
بوغازى ايچنده اولورعددن هرمزه كلن كميلر بواطيه اوغرار بوجزيره يه بواطن ناحيه سندن
بركونده كلورلر وبوندن هرمزه بركونده كيدرلر جزيرهٔ بحرين قطيف قرشوسنده شرق
طرفنده مرابطه در اورتاسنده شهرى واردرايچنده بعضى جبال وعرضى طولندن قليلدر
وضلع شرقيسى وسطنده بركوچك مدورجزيره جك واردروانده قلعه سى واردرجزيرهٔ اوال
قطيف قربنده ساحلده بوجزيره دن برپايكنلكدرساحل سرقيسنده بونده كوزل قلعه واردر
مغاص لؤلؤ اولور وبوجزيره قطرى ايكى مرحله قدر بونده اوچيوز قريه واردر باغلرى
وخرماسى وتورنجى اولور وبرصحراسى واردرزرعى ومرعاسى غنيمتلودر وبوجزيره ده
عيون ومياه چوقدرجزيرهٔ خارك عبادان قربنده برشهرى واردر بونده مغاص لؤلؤ واردر
وشرقنده جزيرهٔ كيش قيس دخى ديرلر بوجزيرهٔ كيشده مغاص لؤلؤ اولور
وبونده نخيل وطاغ واشجارى چوقدر خلق ابار دن سقى ايدرلر اوصاف جزيرة العرب
اجمال طريقيله بواقليم شديد الحردر لكن سروات هواسى معتدلدر حتى بركمسه صنعاده
برمقدار لحم طبخ ايدوب اكل نصيب اولمادين حجه كيدر دونوب كلدكده لحمى غير متغير
بولور بوسروانده انواع ثمار اولور خصوصا عنبايمشى كه رايحه سى مسك كبيدر برايكى دانه سى
برپرده اولسه اولمكانى معطر ايدر وغلافقه دن غيرى سواحلى يابسدر وبواقليم اهلنك
صيف وشتاده لباسلرى بردر ومكهٔ مكرمه ده هنكام صيفده كيجه لرده هواسى طيبدر
وتهامه ده كرب وثقيل اولور وعمانده كيجه لرده بكمز كبى برشى نازل اولور وحرمين ارا سنده
باد سموم اسرور رحلة الصيف والشتا تفسيرنده قريش مكه ده قشلايوب طايفده يازلردى
وبواقليمك اكثر خلقى لاغردر پنبه دن سياب كيرلر مذاهب مكه ومدينه وتهامه وصنعا
وفرج اهل سنتدر وصنعاسوادى وعمان وبعض سروات وسواحل حرمين معتزله در
واكثر صنعا وحضرموت حنفيه در دخى بعض يرلرده شافعيه واردر ومعاقرده مذهبنى

مترشایعدر ونجد یمن نواحیسنده مذهب سفیان مشهوردر ودخی حنبلی مذهبی واردر
وهجرده مذهب قرامطه شایعدر وعمانده داودیه مذهبی آشکاره‌در ویمن حاکمی زیدیه
مذهبی تو تروکندویه امام دیرلر بوطائفه کندولرز زید بن علی حضرتلرینه منتسبلردر
حاشا زید بوطائفه دن بریدر ومنقولدرکه بوجزیرة العرب قومی اسلامدن اول شریعة
محمدیه ایله بعض احکامده اتفاقلری واردر نکاح امهات وبنات وجمع اختین حرامدر ومنکوحهٔ
آبالری تزوج ایلمك عیبدر وبیت شریفی اهل اسلام حج اتدکلری کبی حج ایدرلردی
وجنابتدن غسل ودخی مضمضه واستنشاق واستنجا ومسواك وقلم اظفار وختان وعلق
عامه ونتف ابطه وسارق صاغ الینی کسمك وحساب سنین وایام وضبط اوقات ایدرلردی
ودخی هراوج سالده برشهری کبیسه اعتبار ایدرلردی وبوطائفه‌ده سبب عبادت اصنام.
قچن حضرت اسمعیل اولادی چوغالدیکه مکهٔ مکرمه عرضنه ضغمادی انلردن بعض
جماعت برغیری وطنه توطن اتمکه دیار عربك اطرافنه طاغیلوب حرمدن چقدیلر هر
طائفه برطاش کوتوردیلر وتوطن اتدکاری محلده اول طاشی برپاك یره قویوب بیت شریفی
زیارت اتدکلری کبی اول طاشی زیارت ایدرلردی برمدت چکدکده صحف ابراهیمی ترك
ایدوب شیطان اغواسیله اول طاشلره طاپوب عبادت اتمك وابتدا تا پمغا فرمان ایدن
عمرو بن لحی خزاعی دروبوعمرو بلقادن چکرکن کوردی انده اولان عمالیقه قومی اصنامه عبادت
ایدرلردی و بونلردن غیری اصنامك ظهوری حضرت نوح عصرنده ظهور ایلدی
تتکه قرآن عظیمده واردر وبوضلالته مستمر اولدیلر چاق حضرت ابراهیمه بعده حضرت
اسمعیلك اولادنه ذکر اولنان کیفیت واصل اولدی وبونلردن هبل صنمی الوب کعبه
ایچنه وضع ایلشلردر اولزمانده بوقوم اصنامه عبادته بشلدیلر وبوطائفه‌ده برقاچ صنم
شهرت بولمشدرکه هر بریسی برادنامناسبت ایله براسمله مسمی اولمشدر بری اصاف صفا
طاغنك باشنده اولوردی بری نائله که مروه طاغنك باشنده اولوردی بری ودکه دومة الجندلده
اولوردی بوصنم بنی کلیب صنمی بری سواع بنی هذیل صنمی بری یغوث بنی مدلجك صنمی
بری نسر بنی ذی الکلاع صنمی بری یعوق همدانیلرك صنمی بری لات بنی ثقیف صنمی
بری غیری بنی کنانه صنمی بری هبل اوس وخزرج صنمی دخی امت عربده برنیچه فرقه نك
غیری دورلو عبادتلری واردر بعضی صابئی که اجرام نیره یه عبادت ایدرلر وبرفرقه ملائکه یه
عبادت ایدرلر لغات بواقلیم خلقنك لغاتلری عربیدر وعدن وجده وصحار فارسی وهندی
دخی بیلورلر وطرف وشحر ومهره لسانلری حمیریدر کلاملری فهم اولنمز واهل عدن جیمی
کاف تلفظ ایدرلر مثلا رجب رکب ورجل رکل دیرلر حتی حضرت فخر عالمدن روایت اولنورکه
عند الاستجمار برپارهٔ روثه کتوردکلرنده القا ایدوب هی رکس دیمش یعنی رجس دیمکدر
واحقاف لسانی وحشیدر وهذیل کوزلدرکه حالا انجد لسانیدر ومکه‌ده انواع السنه واردر
احوال سکه بواقلیمده یمن وکوکبان ده دار الضرب واردر دخی اقچه لری مصر پاره سی قدردر
اما

اما کومشی ایلقدر دخی باقر کسرلرو بومعامله یمنده وشحرده ونجدده بحرو عمان معامله لری
باشقه‌در وسائر التون وسیو پلیه هر یرده بحر وآل عثمان سکه لری حجازده ولحساده بحر
تجارات بوملکتك دورت اسکله سی واردر بری مسکت بری عدن بری مخا بری جده وقره‌ده
الك معظم بازارلری مناده‌درکه سائر دنیاده اولقدر بازار اولمز جمیع دنیانك متاعی بورایه
کلوب صاتلور وبواقلیمده اولان تجارت غایتله فائده ایدر وحبشدن وغیریدن چوق
دقیق کلور رواك مقبوالی حبشدن کلندر دخی انواع عطر وبهار کلور خصوصا عماندن
دخی مسك وزعفران وبقم وساج وساسن وعاج ولؤلؤ ودیباج وجزع ویاقوت وآبنوس
ونارنجیل وقند وسندروس وصبر وحدید ورصاص وخیزران وغضار وصندال وبلور
وفلفل ودارچین وقرنفل ونیل وعود وانواع اقمشه وتفاریق وبونك امثالی وعدندن
عنبر وشروب وجلود ونمور بوعنبر مخایه عددندن کلنجه اولان سواحله دوشوب وکذلك
زیلع ساحلنده لکن بوعنبر پارچه لرینی بولان کمسنه حاکمنه کتوروب برالتون وبرشقه
کندویه ویریلور بوعنبرك دوشورمسی ریح جنوب هبوب اتدوکی اثناده اولور وحبش
دقیقی وخادملری چقر وجده‌دن قهوه عقیم جزع کلور بوجزع برقاچ نوعدر معدن عقیقدن
چقر الك مقبولی بقران جزعی دخی عروان وفارسی وحبشی ومعسل ومعرق واردر دخی
ورس انجلر اوزرینه ایبز عینیله ترنجیل کبی دخی کندر شب خصایص یمن قهوه سی
بوقهوه اوصافی هزارفن حسین افندی نقل ایلدوکی وجه اوزره بوقهوه ایکی ناحیه‌ده
اولور بری زبید اوزرنده اولان طاغلر بیت الفقیه مقابله سنه کلنجه که آکا اوصاب
ناحیه سی دیرلر وبری نهاری ناحیه سنده جزان بندرینه قریب اولان ناحیه لردر وبوذکر اتدکمز
یرلر انکیه بیاجه شکل واقعدر قهوه اغاجلری اول موضعلرده صف صف غرس اولنمشدر
وبوقهوه اغاجی کراس اغاجنه مشابه‌در لکن قویو یشلی وکراس یپراغندن یپراغی
قالنجه‌در واچچلرك قدی سکزارشون قدر اولور بکرمی اوتوز یللق اغاجلر واردر چیچکی
بیاض اولور وصاپلری ایکیسی اوچی بریرده اوزونجه کراس صاپلری کبی اولور ویمشی
عینیله کراس کبی در یشل ایکن ککر مسیدر بعده قرمزی اولور واز اجق حموضتی اولور
بعده کالنی بولدقده قویو قرمزی وشنه رنکی کبی ایری وتطلو اولور اکرصاپلریله جمع
ایدوب حصار کراسنك اراسنه قونلسه من بعد فرق اولنماز ایدی مکر حین تناولده
رایحه سنده وچکردکی چفت اولدوغندن بیله لر بلکه کراسدن لذیذدر خام ایکن جمع ایدرلر
واولرینك اوستی خراسان ایله صیوالودر ودوزدر جمع ایلدکلری قهوه یی اول طاملرك
اوزرینه سررلر نارسیده اولمغله تیز قورییوب سیاه اولور اول قهوه یه قوروق وخام
قهوه دیرلر بعده دکرمنه قورلر قشری قیریلوب حکردکی قالور اندن صکره صاوروب قشری
ایریلوب صاف قلب قالور بوقهوه که روم دیارنه وغیری یرلره کتوروب صاتدقلریدر اما
رسیده اولان دکرمنه کرمز ایله چکردکین چقاررلر وتشربی باغریاصدی اوزومی کبی

قوریدوب اهل یمن یازکونلرنده ترتیب ونبید وجود ایچون بوقشری قینادوب ایچرلر
غایت لذیذ اولورکه ایچنلر شکر شربتی ظن ایدرلر اول قشر روم دیارنه کلمز زیرا یمنده
قلب قهوه دن زیاده ثمن ایله صاتلور وقهوه نك اعلاسی بیوك ویشل رك اوله وبوقهوه نك
قشری طبیعتی درجهٔ اولده حار رطب یازکونلرنده ایچلسه طبیعتی تبرید ایدر وقلبه فرح ویرر
وصبحدن واقع وحاصل اولان کسلی زائل ایدر وقلب قهوه نك هندباکبی طبیعتی اول
درجه ده رطبدر بونك دخی فرح ونشاطی واردر ویورغونلغه غایت موافقدر وقهوه نك
زیاده قاورولمه سی فنادر خاصیتی کیدر وقهوه طعامدن صکره برساعت مرور
اتدکده اشراب اولنسه فائده سی واردر معده ده اولان رطوباتی وفضلاتی کیدررو صداعه
وزکامه دخی فائده سی واردر ودخی اوبخو زمانلرنده شویله اوتورمق استینلره موافقدر
وبوقهوه دن هرسنه سکسان بیك فرده چقر قرق بیك فرده سی جده یه کلور ماعداسی
بصره یه وسائر یرلره توزیع اولنور وهرفرده اوچ قنطاردرکه دورت قنطار اون بطمان
برقنطار شامی قنطاری کلور وبوقهوه نك ابتدا ظهوری سنه طقوز یوز التمش ایکی ده
ولایت رومده واستانبولده قهوه خانه لرپیدا اولدی تحت القلعه قربنده شامدن
برشامی کلوب برقهوه خانه اچوب اکثر دانشمندان وقضاة واهل کیف اولان ظرفا وبعض
مدرسین واهل دل درویشان جمعیت ایدوب واول زمان خلقك کوکلو کوزی غنی اولمغله
قالقوب کتدکاری وقت کیف ما اتفق هرکس قدرتی یتدوکی قدراقچه ویروب کیدرلر
وکیده رك منتشر اولدی وبرمرتبه اولدیکه اهل طبع اولان ظرفا مجمعنه مکتب عرفان دیو
آدقودیلر واول مرتبه یه واردیکه اشراف دیار وذوالمناصب واکابر عالی مراتب بوقهوه خانه یه
تشریف ایدراولدیلر وبوقهوه نك سبب ظهوری مغربدن شیخ ابوالحسن شاذلی
حضرتلری التیوز اللی التیده سواکن سمتنه بحجه کیدرکن زمرد طاغندن اوته التی قوناق
جبل ابرك واندن اوته دخی التی قوناق جبل عجین بوایکی طاغك اراسنده مریدی اولان شیخ
عمره دیدیکه بن بونده وفات ایدرم ایمدی سکا وصیتم بودرکه اول اثناده بریوزی اورتولی
برکمسه کلور هرنه ایدرسه وهرنه سویلرسه انکله عمل ایله دیدی والحاصل شیخ شاذلی
وفات اتدکده اویوزی اورتولی شخص ظاهر اولدی واول موضعده سهلجه یری حفر اتدی
بامرالله صو ظاهر اولدی اول صو ایله شیخ شاذلی حضرتلرینی غسل اتدی ودفن ایلدی
واول شخص چکیلوب کتمك مراد اتدکده شیخ عمر دامنندن طوتوب سنی کیمسکز البته بکا
خبر ویرکز دیو ابرام اتدکده اول شخص یوزندن برقعی رفع اتدکده کوردیکه کندو شیخی
اولان حضرت شیخ شاذلی کندوسیدر بعده شیخ شاذلی حضرتلری شیخ عمره اغاجدن
برطوب ویروب تنبیه ایلدیکه بوطوب هرقنده طورورسه سن انده ساکن اول
بعده شیخ عمر سواکنه کتدی وانده نزول اتدکده طوب حرکت اتمکله انده طورمیوب کمی
ایله مخایه واردقده طوب انده حرکت اتمیوب قرارداده اولمغله همان اول اراده سازدن

برقولیبه

برقولیبه چاتوب ساکن اولدی وانده برقیو حفر اتمکله برلطیف تطلو صو چقدی مقدما
مخانك صویی اولمایوب بعید یردن کتورررلردی بعده اهل مخایه برخسته لق مستولی
اولوب خلق شیخ عمره خسته لرین کتوروب اولدخی دعا ایدوب بامرالله شفا بولورلردی
اول اثناده اول یرك پادشاهنك قزی که غایت حسنالردن ایدی اولدخی خسته لغه
مبتلا اولمغله مزبور شیخ عمره کتوردیلر وبرقاچ کون شیخ عمرك یاننده قالوب
اکادخی اوقیوب دعا اتمکله اولدخی افات بولوب صحت بولدی بویله اولیجاق خلق مزبورك
حقنده ناسزا کلماته بشلایوب پادشاهك بویله محبوبه ومرغوبه کریمه سی بونك یاننده
بوقدر کون مقیمه اولوب نه آنکه اطالهٔ دست ایتمیه وتعرض اولنمیه دیو کفت وکو پادشاهك
سمعنه واصل اولدقده پادشاهه عار لاحق اولوب شیخ عمری اوصاب طاغنه نفی فرمان
ایتمکله برقاچ مریدی ایله کوه مزبوره نفی اتدیلر شیخ مریدلریله اول محله واصل اولدقلرنده
انده قهوه دن غیری برشیٔ بولمدیلرکه تناول ایلیه لر آخرکار قهوه یی برچولمکه قیوب
قینادوب صوینی ایچرلردی اول اثناده مخایه کیجیك علتی مستولی اولوب مخاده
شیخك محبلرندن برقاچ کمسنه لر شیخك زیارتیچون اوصاب طاغنه کلدیلر واول قهوه نك
صویندن ایچدکلری کبی کیجیك مرضندن تخلیص اولدیلر بعده مخایه کلدکلرنده اهل
مخایونلره سوأل اتدیلرکه نیجه خلاص بولدیکز انلر دخی شیخه واردق وانده برصو ایچدك
مرضمز زائل اولدی دیدکلرنده بوخبر میان خلقده شیوع بولوب پادشاهه منعکس
اولدقده تکرار پادشاه شیخ عمری مخایه دعوت وعظیم رعایت ایدوب شیخ ایچون
عظیم آستانه بنا ایلدی وحالا اول استانه واول طوب انده باقیدر بعده شیخ تأهل
ایدوب براولادی دنیایه کلدیکه اسمنه ابوالفتوح دیرلر تمام بیویوب یکت اولدقده اکا
تنبیه ایلدیکه سواکنه وار واول یرکه شیخ عمر انده برقاچ کون آرام اتمش ایدی اول
محلده مکث ایله حالا برعظیم آستانه در والی الان شیخلری بونسلدندر خصایص ادیم
زبید ونیلی یعنی چوید که لاژورد کبی ومشد هجر وبرود سحول وجریب وصعده نك نطوعی
وقریه لری ویمنك ادیمی وبی نظیر سختیانی اولورو صنعانك عقیقی وحلینك اقداحی
وینبعك حناسی ومروه نك کوزطاشی ومهره نك کندری وناقه لری وعدنك ورسی
وسقطره نك صبری وعمانك مقسی وجزیرهٔ خارك انجوسی بوجزیره اطرافنده اجرتله
غواصلر صدف چقاروب ایچندن صغیر وکبیر انجو چقر بوسمتك انجوسی مشهوردر
کاهیجه دریتیم چقرلکن بواطرافده برجنس بالق غواصلره هجوم ایدوب کوزلرینه
قصد ایدرو غایت اندن احتراز ایدرلر وعقیق معدنی صنعاده درهرکیم مراد ایدرسه صنعاده
برارض اشترا ایدوب حفر ایدرو نصیبی اولانی بولور کاهی صخره کبی عقیق پارچه لری
چقوب کاهی برنسنه چقماز ودیرلرکه ینبعده ومروه اوه سنده معادن ذهب واردرودخی
دیرلرکه کعبهٔ شریفده اصلا بیره اولمز مواسم عرب جاهلیتده مواضع مخصوصه ده

معظم بازارلری اولوردی جمله دن بریسی دومة الجندل بازاری که ربیع الاول ابتداسندن
طورر چاق نصفنه دك وبونلرك الیش وریشلری بکند کلری اثوابه برا وفق طاش
اول متاع اوزرینه القا وبویله ایتمکله بیع واجب اولور بری دخی مشقر بازاری بو بازار
جمادی الاخرك اولنده طورر وبو بازارده اول متاعی مس ایلمکدر یمین وکذب
اولماسون ایچون بویله ایدرلر دخی صحارده رجبك اونجی کونی طورر وبو بازارده بیعلر
مسامته ایلمکدر بری شحر بازاری بو بازار ماه شعبانك نصفنده طوررو بونده دخی طاش
القا تمکله دربری علان بازاری بو بازار رمضانك ابتداسندن چاق اونه ارنجه وبری صنعا
بازاری بو بازار دخی رمضانك نصفنده طورر بری دخی رابیه بازاری وبو رابیه حضرموتك در وبری
عکاظده طورربو عکاظ عرفات قربنده نجد طرفنده اولور وبو ایکی بازارلر ذی القعده نك
نصفنده یوم واحدده طوررلر اما جمله دن عظیم عکاظ بازاریدر چاق آیك آخرینه دك
طورر بری نطاط بحیره وحجر بازارلریکه یمامه ده اولور وبو بازار محرملك اولندن چاق اونه دك
طورر عادات یمنده وعدن وحجازده رمضانده ختمیله نماز قیلارلر وقندیللری دهن
سمکله یقارلر بویاغ مهره دن کلور ورمضانك یکرمی برنده کعبه ده امام حنبلی قرانی
تراویح ایله ختم ایدر وشافعی یکرمی بشنده وحنفی یکرمی یدیسنده ومالکی یکرمی طقوزنده
وهر ختمده عظیم چراغان وجمعیت اولور ورمضانك عشر اخرینه قریب العهد وفات
اتمش شرفانك هر بریسنه باشقه کیجه ده جمعیت وعظیم چراغان وحلوالر ایدرلر
ودخی کعبه ده وفات ایدن مشهور مشایخك هر بریسیچون هر سنه وفات اتدوکی
کوننده دخی عظیم جمعیت اولور وسجاده نشین اولان شیخ طعاملر ایدرلر وحرم کعبه ده
وعدنده رمضاندن ایکی کون مقدم سطوحلری تزیین ایدرلر لکن کعبه نك مقابلی اولان
طاغلری خلق تزیین وچراغان ایدرلر وعظیم شنلك وساز وسوز ورمضان اولدقده
باشلرلر فوج فوج جمع اولوب چاق سحوره دك کزرلر وقصیده لر اوقورلر ودخی کعبه ده
رجب اینده چاق محرمه کلنجه بوالتی آیده قندیللر یقارلر وخلق قهوه لرده وصحبتلرده چاق
صباحه دك خصوصا افطار کیجه سنده صفا ومروه مابیننده اولان بازاری تزیین ایدوب
عظیم شنلکلر ومهترخانه لر چالدیررلر ورجبك اولندن چاق محرمه کلنجه عمره یولی اشلکه
یشلر کعبه خلقی وغیری عمره کتورزلر وبو عمره مسافه سی کعبه دن ایکی ساعتدر
ودخی رجب آینده کعبه خلقی وغیری مدینه یه کیدرلرکه اول قافله یه رجبیین قافله سی
دیرلر وکعبه ده برغریب عادت واردر خطباسی که یکرمی دورت خطیبدر وانلرك ممتازلری
سکز خطیبدر دوردی حنفی ودوردی شافعیلودر بو سکز خطیبدن هر سکز سنه ده
بریسنه نوبت دوشرکه عید الفطر خطبه سنی اوقیه محصل نوبتی کلن خطیب عید الفطر
قریب اولدقده تدارك کورمکه بشلار شکر ایشندن بادام ولبلبی وفندق وسائر شیلر
شکرلمه یاپدررو طبقلره وضع ایدر عید فطر کیجه سی کلدکده مکه نك شرفاسی وعلماسی

واکابر

واکابر واعیانی فوج فوج اول خطیبك اوینه وارد قلرنده خطیب بونلرك اوکنه طبقلرله
شکرلمه انواعندن احضار ایدر حتی عنبردن اوفق حبه لر اوزرلرینه شکرلمه ایدوب اوکلرینه
قور هر کلن یدکارندن ماعدا هر کس بر طبق مقرمه لرینه بوشالدوب الوب کوتوررلر رسم
قدیمدر دخی انلرله معا کلنلریله مقرمه لرینه طولدروب کیدر بعده صباح نمازی ادا
اولدقد نصکره اول کلن کسنه لر خطیبك اوینه کلوب اوکنه دوشرلر ایکیشر ایکیشر آلای
ایله ایکی علم ایله کوتوررلر زیرا مکه خطباسی منبره ایکی علمله کیدر بعده عید خطبه سنی
اوقودقد نصکره تکرار ایکیشر ایکیشر اوکنه دوشوب اوینه کتوررلر خطیب انلره عظیم
ضیافت ایدر بعد الطعام هر کس طاغلور بعده خطیب مزبور قالقار بیرام اولشمق ایچون
شریفه وارر شریف دخی قرق اللی التون دخی زیاده عطیه لر ویررلر اندن کعبه قاضیسنه وسردار
واشراف وعلمایه واکابره وارر هر کس حالنه ومقدارنه کوره عطیه ویررلر المیاه بو اقلیمك
میاهی مختلفدر ماء عدن وقناء مکه وماء زبید ویثرب خفیفدر خصوصا عین زرقا جمله دن
اخفدر وغلافقه نك مائی قاتلدر وماء فرح وینبع ردیدر الحیوانات بو اقلیمده انواع حیوانات اولور
واکثری میمون قسمی یمنده در وارض وبارده نسناس اولور وبو جزیرة العرب عشریه در سلفده
یمنده اوچ حاکم اولوردی بری جند ومخالفنده بری صنعا ومخالفنده بری حضرموت ومخالفنده که
هر بریسنده بر والی اوتورردی محصول سلفده حرمینه یوز بیك التون یمندن التی کره
یوز بیك التون یمامه دن وبحریندن بشیوز بیك التون وعماندن اوچ یوز بیك التون اولوردی
منازل ومسالك جزیرة العرب بو جزیره اورتاسنده بیت الله واقعدر وجمیع انسان آکا وارمغه
مأموردر که آیت کریمه ولله علی الناس حج البیت وارد اولمشدر وهر طرفده اماکن ومنازلده
انبیا وصلحا اولور بر طرفی ارض مقدسه که شامدر واول مواضعده رسل وانبیاء عظام
منشأ ومواطنلریدر وبر طرفی بصره وبغداددر که برج اولیا محطیدر وبر طرفی یمنکه حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن انك حقنده برقاچ حدیث وارد اولمشدر ایمدی بو جزیره نك
اطرافندن چاق مکهٔ مکرمه یه وارنجه منازلی ذکر ایدلم وحجاج شام شام شریفدن توجه
اتمکله اندن بدا ایندك بو حجاج شام شریفده جمع اولدقده امیر حاج ماه شوالك اون بشنده
عظیم آلای ایله قبة الحاجه کیدر واندن کسوه یه کیدر بعده حجاج عقبندن فوج فوج کیدرلر
ومزیربده جمع اولورلر والحاصل کسوه دن خان ذوالنونه بونده حجاجه ترخانه طبخ اولنوب
توزیع ایدرلر ابن الحصنی نك وقفیدر وبونده حجاج مسلمیندن باج الورلر بعده صنمینه کیدرلر
وکیدرکن خان الزینبه صتاشورلر بعده صنمینه که ترکماندن قواس اوغلونك کوییدر صولی
یردر بونده طیورك انواعی بولنور بونك سازندن سلوك دیدکلری جانوری دوشیروب
جمع ایدرلر وشامه کتوررلر مشهوردر بعده نل فرعون بعده غباغب انده سلطان سلیم بر برج
بنا اتمشدر که بونده قواس اوغلو نسلندن حجاجی بکلرلر بونلرك درکلری ذوالنوندن چاق
صنمینه یه وارنجه بعده حجاج صنمیندن قالقارلر مزیربه کیدرلر وکیدرکن دیله صوبنه اوغرارلر

منبع صودرکه انده امیر حاج حجاجی بکلدیرلر مزیریب حوران ولایتنده بر بیکاردر وانده سلطان
سلیم برقلعه یاپمشدر حجاج کیتدکده بازاری طورر بش اون کون دخی زیاده اوتوراق
ایدرلر وبونك غرب جنوب سمتنده کتیبه نام موضعده بکارلری وصولری چوقدر اما مخالفه
سمتدرانده ن ازرعات حوران طرفنده برکوید ریارم منزل صویی قیولردندر اندن مفرق
بر صوسز دوزیردر صالخدك غرب جنوبنده درکاه سیل خوفندن قونمزلر ازرعاته قونارلر
اندن زرقا اقار صولو یردر وازرق نام خرابه قلعه خرمالو وصولو یردر شرق شماله برکونلك در
وعمری نام صولو یردرکه دوما یولی اوزرنده شرق سمتنده ایکی دکرمن یریدر صویی وار
عماندن کاورغور سمتنه کیدراندن بلقا نام دیکرمشتا دخی بلاط دیرلر صوسز یردر بدی
عقبه چکرلر اندن قطرانی که سلطان سلیمان برقلعه یاپوب طپراق ایله طولمش اولان
برکه سنی ایرملق ایچون اون بش بیك فلوری ویروب غربنده لجون نام کوپری واردر کاهی
حجاج انده صولانورلر اندن حسا صولو منزلدر شوبکدن شمال شرقه کرك شوبکدن حجاجه
ذخیره کلور بوشوبکك اقار صویی واردر چایرلو یردر طاغلر اراسنده غربنده طاغی اوزرنده
خانی واردر و بیکاری واردر وقربنده قنطره سی واردر ظهر عنیزه یولی اکری بوکریدر
عنیزه دن شوبك قلعه سی باغلری کورینور اندن معان قعله سی مقدما بنی امیه ساکنلر ایدی
شراه ناحیه سندن صایلور سلطان سلیمان برقلعه یاپمشدر صوینی چیقاردوب آقتمشدر
اما صویی ایود کلدر اندن ظهر العقبه نام دیکر عباد ان صوسز یردر اندن طبیلیات خرماسی
واردر لیس وراء عبادان قریة مثلی بوندن اولمق کرکدر ذات حج نام دیکر حجر سلطان سلیمان
قلعه یاپمشدر یابانی خرماسی چوقدر صویی اشمه لردر حالا صویی اقیدوب آقار صودن
طولارو قلعه خلقی صواوزرینه بستان ایدرلر اندن قاع البسیط نام دیکر عراید قومسال یردر
اورتاسنده یوکسك تپه سی واردر عرب اکا شرورا دیرلر اندن بتوك بونك اوصافی یوقارودە
مرور ایلدی اندن مغایر القلندریه دیه جکدر صوسز یردر اندن اخیضر دخی اوصافی
چکمشدر اندن برکۂ معظمه بونك دخی اوصافی چکمش اندن مغارش الزبر نام دیکر اقرح یارم منزل
جبل الطاف نام موضعکه حضرت صالح دوه سی قتل اولدوغی یردر وبو موضعك نامی نزحمدر
اوغرایوب شرق جانبنه دونوب مبرك الناقۂ چکرلر بعده حجرده قونارلر اندن قری صالح
طاغنده بیوت منحوته قوم عقبه لری چکیلوب واریلور قیولری چوقدر اما صولری ایچلمکدن
منهی در وحجردن علا یه یارم منزل طاغنه اناث دیرلر اندن علا اوصافی چکمشدر اندن
قطران یاخود طوا میر صربدر صویی یوقدر قره طاشلر ایچنده واقعدر اندن
شعب النعام یغمور دن صولری اولور وقربنده یولك ایکی طرفنده
صولر واردر وار وب کتوررلر اندن هدیه صولری اشمه لردر اسهال ایدر
شول سببدن که یرلرنده سناءمکی بتر اندن فحلتین ایکی دیه جکلردر صوسز یردر
وقربنده یوکسك طاغ واردر وقف حصار واردر اندن وادی القرا اقر صویی یوقدر اما یرنده

بمش اغاجلر چوقدر اندن ابیار حمزه حضرتك انده برمسجدی واردر اندن مدینۂ منوره یه
واریلور ایکی کون اوتوراق بعده ابیار علی یه چقیلور بونلر حضرت علی یه منسوب قیولردر
اوچ قولاج درینلوکی واردر حجاج احرام ایدرلر اندن قبور الشهداء صویی یغموردن بوکولده کاهی
صو بولنمز ایکی طاغ اراسنده بریردر اندن جدیده برکوید ر اقر صولو باغلو و باغچه لو خرماسی چوقدر
قرپوزی وبستانی واردر ایکی طاغ اراسنده بر دیه جك اوزره در اندن بدر اقر صولو باغلو
وباغچه لو جدیده دن بدره کلنجه وادئ حفردیرلر معمور بر قاج کویلری واردر اندن قاع البزوه
قوملاوه در صویی یوقدر اندن رابغ دکز قربنده قیولری واردر قوملاوه در صویی قوم التنده
بر زراع قازلسه صو بولنور خرماسی وبستانلری واردر بونده سمك علف غنم بولنور و بونده
ایکی طائفه واردر انلره موالی روی وروم واولکسنه روی روا یاد یرلر قافله دن بونلره و یرکو
واردر اول بر طائفه یه روی جماع دیرلر طارف صول طرفنده بلاد الطارف جبل وقرا
ومزارع معموردر بادام اغاجلری واردر خلقی حماجه یاغ ویغوردو حبوبات کتوررلر اندن
خلیص یولی عقبة السویق نام صرب یره وارنجه دوزدر وعقبة السویقده صرب یردر
بستانلری وار صویی اقر برکولدر بونده عربان زبید اولورکه ابحر عربلدر وبونلر امیر حاجدن
صره لری که ید یوز التون هر سنه الورلر بونده تانلو قیو سی واردر اندن عسفان بر قیوسی
واردرکه انده تفل ایلدی بونده اثار کثیره واردر حالا مدرج عثمان دیرلر بطن مر شرقیسنده
اولور اندن ابو عروه برکوید ر اقر صولو باغ وباغچه لو طاغ اتکنده یولك غربنده اندن
مکۂ مکرمه یه واریلور یاخود عسفاندن طرف البرقا اندن مر الظهران نام دیکر وادی المر
اندن کعبۂ مکرمه مقدما شامدن چاق علا یه وارنجه بر اخر یول واردرکه حالا اولان طریقك
شرقنده در شامدن ارپاتی بصره یه واریلور اندن ارپاتی ازرق نام قلعه یه واریلور صولو
یرلردر اندن قراقر نام صولو یرلر اوچ منزلدر خرماسی واردر اندن قلته ایکی منزلدر
اندن صبیحه نام صویه ایکی منزلدر اندن تیمایه اوچ منزلدر بوندن وادی الصوانه چکیلور اندن
علا یه دورت مرحله در بو یول طوغری در اما صویی ازدر اون التی قونا قدر وهر قوناق
یکرمی یدی میلدر دخی مکه دن مدینه یه وارنجه بر آخر طریق واردرکه اهل مدینه
اول یوله کیدرلر ابار علی دن سمحان ایکی طاغ اورتاسنده برموضعدر مفرح برکوچك
طاغدر دوه جیلرك عادتلری واردر اورایه کلدکده عادت اوزره الورلر اندن قریش بوندن
چکیجك قبور شهدایه واریلور اندن روحا بر عمیق قیوسی واردر اندن شعب ایکی طاغ اورتاسنده
طاغ طرفنده صویی وار اندن نازیه مدینه دن نازیه وارنجه یللر قور قولودر اندن خنیف
بنی عمره ایکی طاغ اورتاسنده براوزون دره نك ایچنده قریه لر وبیوت وخرمالقدر
اقر صولری وقیولری واردر بونده بنی عمر وبنی سالم ساکن اولور اصل خنیف بنی
عمرودر بیك قدر کسه دراوق اتارلر عربان اراسند غنا ایله مشهورلردر اندن وادی الصغر
طاغ اتکنده خرمالو اقر صویی وقیولری واردر وبونك صویی عین خنیف وبدردن لذیذدر

طريق مصر

وبونده اشراف زيديه دن بر طائفه ساكن اولور قافله بكلرلرو عادتلرى واردر الورلر ايكنجى
طريق مصردن كعبهٔ مكرمه يه محفل شريف اميرحاج ايله عظيم الآى ايله مصردن
بركة الحاجه چيقاراندن هدفت البويب ايكي طاغ اورته سنده طاريردر بوشرفه سنى
وصاغ جانبنده اوزون ثنيه سى واردر اندن حمرا بونده مصانع و اردو بحاج ايچون برفسقيه
بنا اولنمشدراندن نخيل غانم اندن بجرود بركه سى بوند نصكره اول منهلدر تطلو صويى واردر
كاه واديه اقار قانصو غورى نك انده برخانى واردر واوچ فسقيه سى واردر بندر سويس
بوكا مقابل دوشر واول سمته عيون موسى اولوراندن منصرف برقوناقدر چوقورلر واردر
بعض ملوك بحر سويس ايله بحر رومى وصل ايچون بو محللرى حفر اتدرمشلردى انلرك
اثاريدر ديرلر القبيبات بونده قبه لركبى قوم ثنيه لرى واردر اندن اول التيه بو تيه بنى اسرائيل
جبل طور يمينده وعريش يسارنده برفضاء واسعدر قرق فرسخ طول و عرضده اكا
سلوك صعبدر شتاده بردن وصيفده شدت حردن صويى يوقدر بونده بنى اسرائيل ايكى
مرحله قدر يرده متحير اولوب قرق سنه قالديلر اندن وسط التيه روض الجمل دخى ديرلر
اندن بطن نخل وادىٔ تجردخى ديرلر بربيكارى واردر و بونده اشرف قانصو برحصار بنا
اتمشدر وبرفسقيه واردر كه قيودن دولابر حصارك نو بتجيلرى صويى عربلردن حفظ
ايدرلر مصر بكلربكيسى على پاشا ايكى سنى توسيع ايلدى اندن وادى الغيا اندن وادى القريض
اندن ابيار العلا يابرانيشدن انيلوب واريلور برواسع فضادر انده ايكى بئرٔ واردر برى
ديره نك برى علائى نك وانده برحوض مياه مطردن دولاراندن ملاحه عراقيب بغله
ديدكلرى موضع بونك قربنده دراندن رأس الركب جفارات نام موضعه قريبدر اندن
سطح العقبه يعنى عقبهٔ ايله سلفده بربلهٔ عظيمه حالا خرابه دراكا قريب برميل يرده بر كاركير
قيووار مرصويى تطلو خرما سى واردر اهل حويطات عربلردن بر طائفه بونده اولورلر اندن
منزل بونده طوپقلك ربع اوليدر بوربعك صولرى تطلودرو چوقدر جمله ودريا كناريله كيديلور
صول جانبده ايسه طورطاغى برقاج ميل مسافه طويل و مستمر در آخرنده ايكى انيش وطار
بوغاز وتطلو قيولى چقورلر واردر اندن ظهر حمار صعود اولنور طاشلو بوقوشدر اندن
جرفين اندن شرفهٔ بنى عطيه اودونى چوقدر اندن مطلات ايكى طاغ اراسنده در
بونده بنى لام محارسى واردر اندن مغارهٔ شعيب چقورلرنده تطلو صولرى وخرمالق
اثل اغاجى ومقل اغاجى چوقدر نيل صويى قربنده اولان برايا كبى بونده يازلمش الواح
واردركه انده اسامىٔ ملوك نقش اولنمشدر اندن قبر الطواشى اندن عيون قصب
صولو وسازلو يردر برشديد الحرواديدر ايام صيفده انده چوق كمسه بغتةً هلاك اولور
بونده ابراهيم ابنا سندن قبرى بحره قريب زيارتدر اندن شرم دريا قربنده يسارنده بر طاغ
اكا اشتار ديرلر اندن مويلحه بحر كنارنده صويى واراجتراقدر اندن دارقيتباى حج اتدكده
اول محله نازل اولدوغيچون دارقايتباى ديرلر بوندن اول بطن كبريته قونارلردى بوقوناق

طاشلودر

طاشلودر وطاردراندن قبر شيخ الكفافى مزروق انده مدفون اولوب زيارتليدرلر اندن
ازلم ربع ثانى اوتسز چوراق يردر صولرى دخى طوزلودر وبو طاغلر ارسنده برچول
صحرادر بونده سنامكى بولنور اندن سماق رخا نيز دخى ديرلردبكنى چوق بروادير انى يكدكده
عنتر اخورى ديرلر طاغلر ارسنده برفضاوار در انده اراك بولنور اطرافى تطلو صولردر
اندن شرنبه برطاغ بورنى اندن وجه بروادير تطلو قيولرى واردر ابراهيم پاشا سنه طقوز
يوز اوتوز برده تجديد ايلدى صولرى امطار وسيولدندر اندن بئرٔ القروى اندن حريره
اندن حوراصويى واردر اما الجيدر اندن عقيق اندن صحن بياض قومسال وبياض
لناعيسى چوقدر بردكرمى يردر اندن نبعا فقاع بحار دخى ديرلر تطلو صويى واردر اندن
طراطير راعى اندن وادى النار طاغلر ارسنده طاشلو قومسال واديدر بومرحله يدى
وعر ديمكله معروفدر زيرا انده يدى بيوك طاشلو چيلور اندن حصير ا ينبع اعمالنده
برقريه در اندن جبل احمر اندن وادى تما اندن جبل الزينه ينبعه مشرف موضعدر
ينبع حاكمى اورايه كلور ومحفل شريفى دورغودرلر ودوه سى اوكنه برسجاده دوشرلو
ينبع حاكمى ايكى ركعت نماز قيلار اندن ينبع برقاج بيكارلرى واردر او صافى يوقاروده مرور
ايلمشدر واندن عديبيه برقريه در اندن اول دهنانام بلده چيلور اندن واسط بو منزلده
قنديللر يانوب طوپلر آتيلور اندن بدر او صافى چكمشدر اندن خبب البزه برواسع صحرادر
اندن غيقه ساحل بحردن برموضع اندن عقبهٔ ودان اندن رابغ موضع احرام در
جحفه نام محل بونك قربنده در مهيعه دخى ديرلر اوچنجى طريق عدندن چاق مكهٔ مكرميه
عدندن لحج اندن بكرد اندن تعز اندن كرابجه اندن وادى الحسنا اندن حيس
مقدما بونده آل عثمان ضبطنده ايكن محفل شريف چقاردى اندن زبيد غرب جنوبنده
مخا واقعدر ما بينلرى ايكى منزلدر برى موشج واندن زبيد بعده زبيددن رفع ابتدا
زبيد حجاجنك منزليدر اندن بيت الفقيه الصغير اندن قطيع اندن منصوريه اندن
قلعهٔ مراوعه اندن غانميه اندن بيت فقيه كبير بونده كاهيجه صنعا حاجى كاوربش
منزلدر ابتدا صنعادن حبابه اندن طويله اندن بلاد بنى الخياط اندن بلاد بنى الاهيل
اندن بيت الفقيه بعده اندن مور اندن معوليه اندن دومه لندن حيران اندن عاليه اندن
ابو عريش اندن سلامه اندن بيش اندن تماوه اندن عتود اندن شقيق اندن ابيار اندن
دهبان بو واديده مقل اغاجى بتراندن بركه بنى رسولدن عمر بن منصور بنا اتمشدر
اندن شفقه اندن قنونا دخى وادينه ديرلر صولو منزلدر اندن ليث اندن هصم صولو
يردر اندن سعديه صولو يردر ميقات اهل تهامهٔ يمن بونك قربنده يلملم ميقاتدن اون سكز
ميلدر اندن ايدام بيضادن برمنزل ميقاتدن ايچروده در صولو منزلدر اندن بيضا اندن ام
قرين صولو منزلدر اندن كعبهٔ مكرمه دخى برآخريول عدن وصنعا حجاجنك نجد اليمن
اوزره كيديلور عدندن صنعايه طاغلر انكى ايله شماله كيديلور بعده صنعا حجاجى ايله صعده

اوزره طايفه ومكه يه كيدرلر عدن بلاد مكردن اندن قعطبه اندن حقب اندن دمت
اندن شلاله واندن يريمه اندن زمار اندن زراجه اندن خزفه اندن سيان اندن
صنعا وبو صنعادن قره دن كلن شحر حاجى حضرموت اوزره كلور شحردن حضرموته
بش منزل واندن صنعايه دورت منزلدر دخى قره دن كلن ظفار حاجى صنعايه
اون بش مرحله در اول اطراف حاجى صنعاده جمع اولدقده بعده صنعادن زيده اندن
ايافث اندن خيوان اندن اعمشيه اندن صعده اندن عرفه اندن هجره اندن سروراج
اندن نجه اندن كثبه اندن ابيات اندن جرم اندن حسنه اندن نيشه اندن نياله
اندن ويبه اندن كدمى اندن صغر اندن بويه اندن عتق اندن جدر اندن عمر اندن
كعبهٔ مكرمه دوردنجى طريق عماندن كعبه يه وارنجه حصاردن نزويه اندن عجله
اندن عضوه اندن بير السلاح وبوندن چاق كعبه يه وارنجه يكرمى بر مرحله بونلردن انجق
صو دورت مرحله بولنور وسكزه مرحله صافى قوممسالدراندن او تورى عمان حاجى دريادن
كلورلر بشنجى طريق لحسادن مكه يه لحسادن جوده اندن ضان اندن دهنا اندن دحل مى اندن
جبل ابو عرنه اندن ملهم اندن جغر اندن ربض اندن درعيه اندن حيسيه اندن
مراه اندن شعرا اندن جناخ اندن مرقب اندن منحنا اندن عبله اندن زكيه اندن ذات عرق
اندن كعبهٔ مكرمه التنجى طريق بصره دن كعبهٔ مكرمه يه بصره دن درهميه اكا بصرهٔ
قديمه ديرلر اندن صغوان اندن جهره ايكى منزل برصونك ساحل قرينده اندن اصافا
ياخود حفر قيولرى اوتوز قولاجدن دخى زياده بو سمتده حصن بنى موسى اندن ماويه
صولرى واردر اندن عالج صغير بونده طريق ايكيدر برى يازيولى برى قيش يولى يازيولى
عالج صغيردن دجانى ايكى منزل صويى قريبدر اندن صد يرصويى واردر اندن وشم اندن سو
اندن جمانيه اوچ منزل صويى واردر اندن مران دورت منزلدر قيش يولى عالج صغيردن
عالج كبير اندن تنومه اندن قصم نميرى ايكى منزل صويى واردر اندن رس صويى
واردر اندن ضريه صويى واردر اندن قبا دورت منزل اندن مران صويى واردر اندن
وجره اندن ذات عرق كه نجد حاجى ميقاتيدر اندن بستان بنى عامر اندن مكهٔ مكرمه
يدنجى طريق بغداددن كعبه يه وارنجه مقدما بغدادك امير حاجى ايله محفل شريف
چقاردى بغداددن ديهٔ صرصر اندن ديهٔ فراشر اندن شط فرات اندن كوفه اندن
مشهد على كه سد بيابان نجفده در اندن معتبه وادى السباعده در بونده مصانع واردر
اندن قرعه قيولرى واردر اندن مسجد سعد فزارى عوام سعد وقاص ديرلر اندن
واقصه قيولرى وار در ملكشاه قازدرمشدر اون بش زراع قطرى ودورتيوز عمقى
كسمه طاشدر اندن عقبهٔ شيطان قيولرى واردر اندن قاع رماله قيولرى
واردر اندن بيوق بركه سى واردر اندن بارطان كه قبة العباد يدر بركه لرى واردر اندن ثعلبه
وبونده حاج واسط ايله جمع اولور بو واسط حاجى واسطدن شعشعه اندن عيص
اندن

اندن ذات معين اندن شاهيه اندن احاديه اندن موجه اندن سويه اندن لد اندن
ثعلبيه بعده ثعلبيه دن خريمه بركه لرى واردر اندن حقوقيهٔ فيد بونده اقار صو واردر
اندن شور بركه لرى واردر اندن شمير قيولرى و بركه لرى واردر مدينه يولى بوندن ايريلور اندن
معدن بنى سليم بركه لرى وقيولرى واردر اندن سلسله اندن عمس بركه لر وقيولر واردر اندن
قعبه بركه وقيولر واردر اندن مسلح بركه و چاه واردر بعضيلر ميقاتى مسلحدن طوتارلر
اندن بستان بن عامر بونده صو چوقدر اندن مكهٔ مكرمه بو مراحلده عباسيه خاتون
زبيده وسلطان ملكشاه سلچوقينك نيچه آثار وابنيه لرى واردر احوال ملوك جزيرة العرب
اسلامدن اولكى ملوك وحكامك احوالى اجمال اوزره ابتدا اسندن بو آنه كلنجيه دك
روايت اولنوركه طوفاندنصكره حضرت نوحك اوچ اولادندن برى سام غايتله عاقل
وصاحب فراست وكياست سائر قرنداشلرندن ممتاز اولمغين حضرت نوح انى ولى عهد
ايدنمشيدى كندونك يرينه سابى خلافته تعيين ايدوب اسرار نبوتى ودقايق حكمتى تفويض
ايلدى وحق تعالى حضرتندن دعا ايلدى تاكه اكثر انبيا ومرسلين واوليا وصديقين
وحكما وسلاطين وامرا وصلحا سام نسلندن متولد اولهلر سامك طقوز اولادى
اولدى انلردن برى ارفخشد ايدى اكثر انبيا انك نسلندن كلدى برى كيومرث
ايدى پادشاهلر انك ذريتندن متولد اولدى برى ارم كه اندن عاد متولد اولدى برى
لاوذكه عمليق متولد اولدبكه بونك قوميله صنعاده اولورلردى بعده حرم اطرافنه نزول
ايلدويلر بعده فلسطين وشام اطرافنه نزول ايلديلر ومذكور اولان عاد قوميله حضرموت
واحقافده ساكن اولديلر بو عاد تمره عبادت ايدردى بيك عورته تزوج ايلدى وصلبندن
دورت بيك ولد كلدى بونك قومنه عاد اول ديرلر وقتاكه طغيان وتجبر اتمشلر هود
عليه السلام انى ايمانه دعوت ايلدى عاد قومى تكذيب ايلديلر طرف حقدن طوفان
ريحيله احقافده هلاك اولديلر اول وقت حضرت آدمدن عليه السلام اوچ بيك قرق
دورت سنه كچمش ايدى بو عاد اول هلاك اولدقده ارفخشد بن سام اوغللريله هند مملكتنده
اولورلردى قچنكه عاد اول هلاك اولدقلرينى استماع ايلدى كندو اوغللريله يمنه
كلديلر ويمنى ضبط اتديلر قحطانك اك مشهور اولادى برى يعرب برى جرهم يعرب يمنه
ملك اولدى وجرهم مكهٔ مكرمه يه وارديلر وبونلره عرب عاربه ديربعده اسمعيل انلردن
تزوج ايلدى اولاديله بين العربان عربهٔ متعربه دينلدى زيرا كه بونلر لسان عربى انلردن
اوكرنديلر وحضرت اسمعيل لسانى لسان عبرانيدر بعده جرهم عماليقه ايله عظيم جنك ايدوب
جرهم انلره غالب اولوب وافتضاح اتمكله اول موضعه فاضح تسميه اولنمشدر صكره
جرهم عظيم طغيان ايدوب انلره سيل كلمشدر وانلرى غرق اتمشدر وعرب عاربه دن
قحطان وعدنان قوملرندن باقى قلان قالمشدر وبو عرب طائفه سى فصاحت وبلاغت
ايله مشهورلردى وبر قاچ علم واردركه انلره مخصوصدر وسائر امه كورنه انلرك فضيلتلرى

واردربری علم انسابدر دخی علم انواع کواکب دخی علم تواریخ دخی علم تعبیر منامات درخصوصا
حضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ذکراولنان علمه فایقدر دخی علم قیافه درکه بعض
آثار ومشابهتله اوغولدن وباباده ولده انتقال ایدر وبو علمه قبیلهٔ مدلجك مهارتلری
زیاده در دخی علم اثرکه برشیئه قدمه کتمشدر ادراك قیلورلر والحاصل علم انسابده کلی دقت ایدرلر
وانسابده طبقات ستة اعتبار ایدرلر اولکیسنه شعب دیرلر نسلب ابعد مراد ایدنوبه
فخر عالم صلی الله علیه وسلم نسبتی که عدنانه قیاس ایدرلر ایکنجی یه قبیله دیرلر شعب بونده
منقسم اولوردیو ربیعه ومضره تشبیه قیلورلر اوچنجی یه عماره دیرلر انساب بوندن قسمت
اولنور قریش وکنانه یه قیاس قیلنور دیو تحقیق ایدرلر دوردنجی یه بطن تعبیرین ایدرلر
انساب عماره بونده منقسم اولوب عبد مناف وبنی مخزوم قیاس ایدرلر بشنجی یه فخذ اطلاق
ایدرلر انساب بطن فخذدن قسمت اولنوب بنی هاشم وبنی امیه اعتبار اولنور دیرلر التنجی یه
صاد مهمله ایله فصیله دیرلر یعنی که فخذ فصیله دن بولنور بنی عباس بنی عبد المطلب کبی عند
اولنور دخی ایکی قسم اعتبار اولنمش بری عشیره وعشیرة الرجل رهطه الاقربون بری دخی
حی اعتبار اولنمش که حی من العرب دیرلر دخی بنی فلان دیرلر ولسان عربی اول تکلم ایلین
یعرب بن قحطاندر بو یعرب حضرموتده ایکی سنه ملك اولدی اوغلی یشجب بعده اوغلی
عبد شمس واینده ابو ملك سبی ایتمکله اسمی سبا ویرمشلر ارض ماربده عظیم سد بنا ایتمشدر
ومدینهٔ مارب سبا نامیله معروف قالمشدر نقل ایدرلرکه اکثر اصناف عربك جدی سبا
نام شخصك اولادندندر اصلی اسمی ایدن کشی اولدرو عبد شمس تسمیه سی غایتله پاکیزه
صورت اولمغین اکا عبد شمس دیدیلر یمنده پادشاه اولدی بنی قحطانی جمع ایلدی بنی
هود علیه السلام انلری غزایه ترغیب ایلدی انلر ایله معا کلوب بابلی فتح وساکنلرینی قتل
ایلدی بو اولدکده برقاچ ولدالی قودی بریسی حمیر وبریسی عمرو وبریسی کهلادر حمیر دائما
قرمزی اسباب کیمکله بو اسمله تسمیه اولدی بو ملك ثمود قبیله سنی یمندن چیقارمشدر
وحجرده اسکان ایتدرمشدر بعده کهلان ملك اولدی بعده اوغلی وایله بعده اوغلی ساسکه
بعده اوغلو یعفر بعده زورباش بعده نعمان بعده اسمح بعده سبا اولادندن شداد بن عاد ثانی
بو شداد چوق اقالیمده جنك ایتمشدر حتی مغرب اقصی یه وارمشدر تجبر وتعند ایتدکده
ایمانه دعوت اولندی شداد ایتدی اکر ایمان کتورسم الله تعالی بکا نه ویرر دیدیلر جنت
اعلاده قصور وغلمان وحوری شداد ایتدی اشبو وصف ایلدیککز زیاده اساندر بن کندم
ایچون بر جنت بنا ایدرم والحاصل انواع ناسدن محبوب غلاملر وقزلر کتوردی والتون
وانواع جواهر ومسك وعنبر وعود ولؤلؤ ومرجان جمع ایدوب وصف ایتدکلری اوزره بر
جنت بنا ایلدی تمام اولدقده مسرور اولوب بعده کند وجماعتیله جنت تماشاسنه عزیمت
ایدوب بر فرسخ قریب قالدقده بر صیحه کلوب شدادی قومیله هلاك ایتدی واطرافنده
بعض بقیه باقی قالدی که بونلره عاد ثانیه دیرلر و بونلر شحر ومهره سمتنده ساکن اولدیلر حتی

انلردن بعض بقایا باقیدر شداد هلاك اولدقده اوغلو مرثد ملك اولمشدر بو مرثد مقدما
حضرت هوده ایمان کتورمشدر بعده اوغلو عمرو دخی مؤمندر بعده باباسنك عموجه سی
ملك اولدی که اسمنه لقمان دیرلردی بو ملك عاد ثانی دیو شهرت بولمشدر بعده قرنداشی
ذو شدی بعده اوغلو حرث دخی حارس رایس دیرلر وبو کا تبع اکبر دیرلر وبو تبابعه اوچدر
بریسی بودر بعده اوغلو ذو القرنین که سد یأجوج ومأجوج بنا ایتمشدر بعده اوغلو ذو المنار
ابرهه مفازاته منارلر بنا ایتدرمشدر که یوللری رجوع ایتدکده بولمق ایچون بعده اوغلو
افریقیش بو ملك بربر قومنه غزا ایلدی چاق طنجه یه وارمشدر و بربر قومنی فلسطیندن
ومصردن نقل ومغربده اسکان ایتدردی وشهر افریقیه یی بنا ایتمشدر که اول عصرده
حضرت داود ایلی ایدی بعده قرنداشی ذو الازهار نسناس ولایتنه غزا ایتدی وانلرده بر
قومی سی ایدی یوزلری صدرلرنده ایدی بعده شرجیل بعده اوغلی هرهاد بلقیسك باباسیدر
بعده بلقیس وبونك قومی محبوسدر کونشه عبادت ایدرلر بعده بلقیسك عموجه سی
ناشر النعم ملك اولدی بعده شمر یرعش بن افریقش ملك اولدی چینه کیدرکن سمرقندی
هدم ایتمشدر بعده اوغلو ابو مالك بن عمران نسل کهلاندر بعده قرنداشی عمرو بو ملك
هرکون کیدوکی ثوبی تمزیق ایدردی که کسه کیمسون بعده قرنداشی اقرن بعده
اوغلو ذو جسان بو ملك طسم وجدیس ماببنلرنده قتال ایقاع ایلدی بعده تبع بن اقرن بعده
کلی کرب بعده اوغلی ابو کرب بو تبع اوسطدرکه قرآنده مذکوردر ابتدا بیت اللهه لباس
بو کیدرمشدر دخی برقیو اختراع ایتدرمشدر و بو ملك یهود دینیله متدیندر و بو ملك اوس
وخزرج ایله جنك ایتمشدر بعده اوغلی حسان بعده قرنداشی عمر بو ملك بیوك باباسنده
افریقش کابنده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بعثتنی بولمشدر بعده اوغلو
عبد کلال بعده تبع بن حسان بن ملك یکرب وبو کا تبع بن اصغر دیرلر بعده قرنداشی اوغلو حارث
بعده مؤثر بن کلال بوندن صکره ملوك حمیر متفرق اولدیلر بعده اوغلو ربیعه بعده ابرهه بن
صباح بعده ابن دقیقان بونك یاننده سیف عمرو بن معدی که صمصام ایله معروفدر بعده
لختیعه ذو الشناتر بو ملك ابناء ملوکه لواطه ایدردی ابناء ملوکدن یوسف ذونواسی طلب
ایلدی کلدکده کیزلو بر بچاق المشیدی تنهاا اولدقده اوروب قتل ایتمشدر
والحاصل حکایه سی مشهوردر بعده ذونواسی ملك ایتمشلردر وبو کمسنه یهودیدر
وجبار در اخدود صاحبی درکه بو قاروده ذکری کچمشدر بعده حبشدن ارباط بن
اصحم مستولی اولمشدر سبب استیلا بودر ذونواس نصاری قومنی اتشله احراق
ایدردی چونکه نجاشی بونی استماع ایتدیسه عظیم عسکر ایله نجاشی
رباط نام کمسنه یی کوندروب ذونواس دریادن فرار ایدرکن دریایه غرق اولمشدر
بعده ابرهه اشرم فیل صاحبی بعده اوغلی یکسوم بعده قرنداشی مسروق بو بیله اولدقده
یمن اوزره حبشی طائفه سی بلالری مشتد اولمشدر اولوقت سیف ذی یزن که کنیه سی

ابی مره قیصره کتمشدرکه اندن امداد استمشدر اما امداد و یرمدی بونی کوردکده کسری
نوشیروانه واروب آکا دوشمشدر آکا امداد وعد ایلدی حبشده اولان مجرملردن سکز
یوز مجرمی بیله کوندردی سکز کیله عدنه کیدوب عدن ساحلنه واصل اولدقده کیلردن
هر قاچ کمی یی احراق بالنار ایلدی والحاصل حبشیله جنك اتدکده غالب اولدی یمنی ضبط
ایدنی مسروق قتل اتمشدر نکرار یمن حمیر قومنه دونوب بعده زسیف ذی یزن حمیری
ایله کسری طرفندن کلن هرز حضرت سلیمان بناسندن بر مصنع قصرده شراب ایچرکن
سیف ذی یزن مقربلرندن حبش طائفه سندن قتل اتمشلر بویله اولدقده اولاد
سبا دن ملك یمن منقطع اولدی و یرینه هرز نوشروان طرفندن حاکم اولدی بعده مرزبانه
بعده سجان بعده اوغلو جرجیس بعده بازان بن ساسان چاق حضرت رسول اکرم بعث اولنجه
حاکم ایدی صکره توابعیله اسلامه کلمشلر سببی بودرکه قچن رسول اکرم ملك کسری یه
مکتوب کوندردکده مکتوبی تمزیق ایلمش و بازانه امر اتمش که واروب حضرتك
باشنی کتوره بازان کندو طرفندن برآدم مدینه یه ارسال اتدکده تجسس اتمکه رسول
اکرمه کلن قاصد اضمار ایلدیکی حق طرفندن دخی نازل اولوب خبر و یرمشدرکه کسری
فلان کونده فلان ساعتده قتل اولنمش در دیو بو سوز شایع اولدقده قاصد بو کلامی
اشیدوب خائباً دونمشدر و بازانه بو قصه یی خبر و یردکده فی الواقع بویله اولمغله اسلامه
کلمشدر و هجرتك سنهٔ عاشرنده وفات اتدکده حضرت فخر کائنات بابا سنك یرینی
بازان اوغلونه توجیه بیورمشلردر و ابتداء اسلامده یمنده امیر بوایمشدر والحاصل قبل
اصحاب و تابعین دن یمنه والیلر کتمکه بشلدی صکره سنه ایکیوز ایکی ده مأمون
خلیفه یه یمندن مکتوب کلوب اشاعره طائفه سی خروج اتمشلر اول ساعت مأمون
خلیفه خدمتنده اولان محمد بن عبد الله بن زیادی یمنه امیر نصب ایدوب وسپارش
ایتدیکه اشاعره ولایتنه واردقده وادئ زبیده بر قلعه بنا ایله یمنه واردقده تهامه یی فتح
اتمشدر و زبید شهرینی بنا اتمشدرکه اولوقت هجرتك ایکیوز دورت تاریخی ایدی و کیدرك
قوتی ارتوب حتی صنعا و صعده و نجران شهرلرنده کندو اسمنه خطبه اوقونمشدر و بونلرك
دولتلری هجرتك چاق دورتیوز یدی تاریخنه دك ممتد اولمشدر آخرلری عبد الله وزیری
حسین ابن سلامه وادئ صهامده ده مدینة الکدری بنا اتمشدر دخی وادئ دوال ده
مدینة المعقری بنا اتمشدر حضرموتدن چاق مکه یه وارنجه امیال و فراسخ و برید یوللرنده
تعیین اتمشدر صکره دولت نجاحیه ظهور ایلدی و بو نجاح عبد حبشیدر ابراهیم زیادی
خدمتنده ایدی قچن یعیش ابراهیمی قتل اتدکده نجاح عظیم الم چکمشدر و عظیم عسکر جمع
ایدوب اولوقت یعیش زبیدده اولوردی اوزرینه نجاح واردقده زبیدی فتح و یعیشی قتل
اتدی و زبیدده اوتوردی و اسمنه اقچه کسدردی و اول وقت رأس جبل سماردده بر مدینه که
اسمی حرازده بر فقیه مذهب امامیه دوتاردی اسمی علی بن محمد بن علی صبحی دیرلردی

بوآدم کیدرك قوت بولدی نجاحه بر جاریه اهدا ایلدی وانك ایله زهر و یروب قتل اتمشدر
و کیدرك حصنلر فتح ایتمشدرو بشلادی صبیح آل نجاح ایله جنك اتمکه والحاصل دولت
صبیح سنه ٤٨٤ ده منقرض اولدی و دولت نجاح کرچه انلردن مقدمدر لکن
انلردن زیاده ممتد اولمشدر سنه ٥٥٣ ده منقرض اولمشدر صکره دولت مهدیه ظهور
ایلدی ابتدالری علی بن مهدی بو علی اوایلی صالحدر صکره بشلادی طاغلره کیدوب
و قوافلی و یوللری قطع ایلمکه و فاتك بن محمد که بنی نجاح آخریدر قتل ایتمشدر و زبیده مالك
اولمشدر بو اولدکده اوغلو مهدی اولمشدر بعده اوغلو عبد النبی صکره ایوبیه دن مصردن
تورانشاه یمنه وارمشدر و عبد النبی یی اسیر اتمشدر و زبیدی الوب ایوبیه طرفندن ضبط
اولمغه بشلادی بعده دولت بنی رسول غسا ظهور ایلدی و سبب تسمیه بنی رسول بغداده
بعض خلفای عباسیه خدمتلرنده اولوردی و اطراف و اقطاره کوندررردی اندن اوتوری
محمد رسول تسمیه اولنمشدر صکره مصره واردقده تورانشاه خدمتنده اولمشدر صکره
یمنه ملك مسعود اقسیس کوندرمشدر مریض اولدقده اوغلو یرینه استخلاف اتمشدر
مسعود اولدکده کندو یه ایوبیه طرفندن مقرر اولمشدر او دولتلری اولاد اولاده
سورمشدر چاق آخرلری مسعود صلاح الدین صکره طاهریه دولتی ظهور ایلدی بو طاهر
بن معوض بن تاج الدین القریشی الاموی العمری در اولوقتکه مسعود تعزده اولوردی
بنی طاهر اوزرینه قالقمشلر و تعزدن چقمشلر مغلوب اولدقده کندو ارادتیله معزول اولمشدر
و بنو طاهر تعزده دولتلری یورودی چاق عامر بن عبد الوهاب لقبی صلاح الدین الملك
الظافر زبیدده بر بورکه بنا ایدوب و شکر شربتیله مملو ایدوب و مسك و کل صویی ایله جمله
خلقی سقی اتمشدر و زبید فقراسنه التی بیك التون تصدق اتمشدر و یمنده چوق یرلر المشدر
سنه ٩١٨ ده وادئ زبیده بر خرق بنا اتمشدر طولی التمش التی ذراع وارتفاعی اللی ذراعدر
و عرضی اون بش ذراع بر سد عظیم اتمشدر بعده سنه ٩٢٢ ده عداوه واقع اولوب ظافرله
مصر امراسندن حسین کردی و امیر سلیمان ایله مابینلرنده عظیم جنك واقع اولدی مصریلر
غالب اولدی و زبید شهرینه مستولی اولدیلر بونك سببی اول کتابده سفر هندده ذکر اولنمشدر
بعده دولت امامیه و زیدیه ظهور ایلمشدر اولوقت طقوز یوز اللی اوچده ابتدالری الامام شریف
احمد بن یحیی چاق ابن الحسن السبط الکبیره نسبی متصلدر بعده اوغلو شرف الدین یحیی
بونك بر کتابی واردر مذهب زیدیه ده تصنیف اتمشدر اسمی البحر الزخار دخی اصول زیدیه ده
کتاب الاحکام و اجتهادی دعوا ایلدی بونك عصرنده آل عثماندن اویس پاشا سنه طقوز
یوز اللی اوچده یمنه تعیین اولمشدر زبید و ذمار و تعز و کیدرك چوق قلاعلر فتح اتمشدر
سببی بودرکه سلطان سلیم مصری الدقده شریف مکه سید برکات اوغلی شریف یمن
سلطان سلیم خان حضرتلرینه تبریك اتمك ایچون کوندرمشدر اولوقت سنی یعنی عمری
اون اوچ سنه در سلطان سلیم عظیم اکرام ایلمشدر بعده مراد اوزره امرلر یازمشدر و دخی

جدده اولان امیر حسین کردی قتلنه برامرویرمشدرانك دخی سببی بودرکه مقدما
سید شریف برکاته چوق اذیت ایدوب غایت ظالم اولمغله احوالی سلطان سلیمه عرض
اولندقده حقنده امرویرمشدروالحاصل شریف مکهٔ مکرمه یه واردقده مکهٔ مکرمه یی
تزیین ایدیلروشریف برکات سلطان سلیمدن کلن خلعتی کیوب انکله بیت شریفی طواف
ایدوب اهل مکه تهنیه ایتمشلر بعده مقام حنفیده جلوس ایلدی وحسین کردی طلب
ایلدی که پادشاه طرفندن کلن امری استماع ایلسون والحاصل شریف مکه اوزرینه عبید
تعیین ایلدی وجده ده برکیله کلوب بین العمین برمحله واردقده انده غرق ایتدیلروچرا کسه
بقیه لری زبید سمتنه امیر برسبای یانته کتمشلردروآخر کاربرسبای قتل اولندقده بعده امیر
سکندر زبیدده حاکم قالمشدرو عثمانلی زیی ایله متزیی اولمشدر بویله اولدقده سلطان سلیم
طرفندن حکم وارد اولمشدرکه یمن ولایتنه والی اولسون ومصر طرفندن برنائب کوندرلمشدر
وخطبه سلطان سلیم نامنه اوقونمغه بشلاندی بومنوال اوزره اوچ سنه مستمر اولدی چاق
عثمانلی امیر حسین ثانئ جده نائبی اولنجه بو امیر حسین برفاضل آدم ایدی مصر پاشاسی امیر
خیره بك مقبولی ایمش جده سنجاغنی آکا ویرمشدر چنکه جده یه واصل اولدقده انده برقاچ
کمی آلات جنك ایله سلطان غوری حسین کورد ایله ارسال ایلمش ایدی ویمن خالی اولدوغی
مسموعی اولمغله امیر خیره بك استیذان ایدوب اولدخی اذن ویرمکله جانب یمنه عزیمت
ایدوب وصولنده هجرتك طقوزیوزیکرمی التنجی سنه سی ایدی وسلطان سلیمك خبر وفاتی
ویرینه سلطان سلیمان جلوس ایتدوکی خبر الوب بویله اولدقده جده یه دعوت ایتمشدر
بعده والیلر ماییننده عظیم جنك وجدللر واقع اولوب و بورتقسال کفره سی هند ساحلنه
مستولی اولدقلرین سلطان سلیمان خان استماع ایدوب وهندك مقاومته
عجزنی معلوم دولت ایتمکله غیرت اسلامیه یه بناء سلیمان پاشایه مصر ایالتی توجیه
ویمنه عزیمتی فرمان بیوردقده اولدخی جانب یمنه توجه وهنده کیدرکن عدنی عذر
ایله الدوغنك تفصیلی بالاده مرور ایلمشدر اولوقت هجرتك طقوز یوز قرق بش
سنه سی ایدی بعده سنه ۹۷۷ ده اوزدمیر پاشایه یمن ایالتی توجیه اولنوب بو اوزدمیر
اویس پاشا طرفندن مملکت یمنده بربك ایدی چنکه اویس پاشا فوت بولدقده
برتوغ دخی پیدا ایدوب وعسکر بیننده دلاللرندا ایتدروب بووجهله عسکر
کندویه مطیع ومنقاد اولدیلر بعده پهلوان حسنی قتل ایدوب وصنعایی ضبط
ایدوب اوزدمیر یمنه اجلاس ایتدوکنی استانبوله دردولته ماجرایی عرض ومصردن امداد
طلب ایتمکله سلطان سلیمان درعقب داود پاشا ایله مصردن اوچ بیك تفنك اندازو بیك
دانه جرداتلو تعیین وفرمان بیوروب داود پاشا مذکور عسکر ایله یمنه واروب اوزدمیر
پاشا مصطفی پاشا ایله ملاقی اولدقده قلاقلعه سنده نزول ایتدکده ماییننلرنده بعض
منافسه واقع اولمغله مطهر فرصت بولوب ومصطفی پاشادن امان طلب ایدوب

مصالحه

مصالحه ایتمکله بعده اول پاشالر مصره رجوع ایلدیلر واوزدمیر پاشا یمنده قرار داده
اولمشدر وکیدرك کهلان وحبش وسواقی وعتره ومخلاق وخنفر نام قلعه لری تسخیر
وفتح ایدوب یدی سنه مقداری یمنده والی اولمشدر بعده معزول اولوب استانه سعادته
کلدکده سلطان سلیمان مزبوری احوال یمنه وقوف تامه تحصیل بیورمغله تکرار
سرعسکر ایدوب مصردن اوچ بیك آدم دخی تعیین وارسال ایدوب اولدخی مصره
واصل اولدقده سعیددن سواکن طرفنه عزیمت ایدوب اول سمتده برقاچ قلعه بناسنه
مباشرت ایلمشدر مقدما سواکنده مصر جانبنده برامین اوتورردی صکره بکلر بکلکی
اولمشدر بعده اوزدمیر حبشده برقاچ ولایت الوب سنه طقوزیوز التمش یدیده دواروه
شهرنده وفات ایتمکله مصوعه ده دفن اولنوب واوغلو عثمان پاشا قبرنك اوزرینه برعالی
قبه بنا ایلمشدر چنکه اوزدمیر اوغلو یمنده معزول اولوب یرینه مصطفی پاشا والی اولدقده
چاق اولنجه ضبط ایتمشدر ابتدا محمل شریف وامیر حاج تعیین ایتمه سی مرحوم مصطفی
پاشادندر مقدما قافله شکلنده کیدرلردی واوزرلرینه باش وبوغ برشیخ بنی مرزوق
اولادندن کیدردی بومصطفی پاشا فوت اولدقده کتخداسی یوسف پاشا اولدی
بوندنصکره کلن والیلر ظلم ایدوب عسکره علوفه ویرمکله وایکی بکلربکیلك ایتدکلرندن
نزاع وفتنه دن خالی اولمیوب محصل یمن احوالی متلاشی اولدوغنی دولت علیه
پادشاه اسلام خبر دار اولمغله سنان پاشایی تعیین وارسال بیوروب اولدخی مصردن
توجه وجازانه کلدکده کوردیکه جازان خالیدر وخبر الدیکه زیدیه جبل اغبرده تحصن
ایتمشلر بعده تعزه واردقده عثمان پاشایی جبل اغبره تعیین ایدوب اولدخی واروب
جبل اغبری فتح ایدوب وزیدیه لی فرار ایتملریله قلعهٔ قاهرهٔ بلا محاربه تسلیم ایلدیلر
والحاصل سنان پاشا فتح وتسخیر ایتدوکی قلاع وبلاد بونلردر قلعهٔ حصن تعکر جبله
خیوان قلعهٔ حد دجبل حبیش قلعهٔ اب جبل بعدان حصن حب هران قتداومدررا
زمان وادی سهیل زبل ثفیله سمار وادی برم قلعهٔ دوران صنعا حصن دولان
حصن ثلا حصن دمرمر وادئ السر بلاد مطهره ده قلعهٔ سام قلعه الملقب مزکور
صام غایتله متین در اوچ جانبندن اوچ طاغ احاطه ایتمشدر ومتین دیوار ایله تحصن
اولنمشدر حدیددن بیك لنبله منسیکدر طولی بش بیك زراع عرضی اون بش قاریش
ایکی طرفنده ایکی قلعه وار دربرینه قصر العرصه برینه للباحه دخی کوکبان غایت
یوکسکدر وادئ بون کهول قلاع اعرج که زیدیه حاکملری ایدی اوچ قلعه عروس
حب العروس حصن الظفر دخی قلعهٔ بین العزوادی خیان انده قلعهٔ روام قریهٔ اللولو
بلاد داعیده قصبة الحضوب ناحیهٔ خیمه انده چوق قلعه واردر قلعه نسیاع اك مشهوری در
همدان الحراز جبل اسن وسکز قبیله که زیدیه یه تابعدر بنوالارزق بنوالشدید بنوامجد
بنواوالید بنوالعدار الدهارجه دخی جعافره و مجادیل وبرحصن متین که آکا قراب المسجد

دیرلر جبل التیس عربانی وادی الخیمه انده دورت قلعه که لهنعه ظفار سوداء عشر دخی
بلاد سهل باقیربونده چوق قبایل واردر انلردن اطاعت ایدن اوچ حصندر حصن خالد البکر
خالد الصغیر حصن الکاهل قلعهٔ هبتی وادی صنعان جبل سنان قلعهٔ حجرا لرکاحیز
حصن شمـــاط قلعهٔ براس سنام الیعافر بلاد حران انده قلعهٔ بهار حصن دعله
قلعهٔ بنی العمران حصن بعدعه قلعة العقبه دخی اوی قلعه حصن ننبیه حصن
طغران حصن قبصان حصن ریحان حصن قبله حصن القفل حصن شحب حصن
قرلنه دیث حصن سافه حصن راجه حصن جعر مدمها جبل اللوز بلاد سمات طویله
ثقیل احمره والحاصل سنان پاشا یمنی فتح اتدکده بهرام پاشایه تسلیم ایدوب کندوسی
استانبوله توجه اتمشدر بعده یمن والیلری برقاچ مدت نصکره ظلم وتعدی اتمکله احوال
یمن مختل ومشوش اولوب سنه ١٠٣٨ ده قانصو بی یمنه تعیین اتدیلر وآخر کار یمنه زیدیه
مستولی اولوب حالا زیدیه لرك اللرنده قالمشدر خلفای حجاز اصحاب کزیده نصکره
حضرت ابن زبیر بعده عبـــاسیه دن عبدالله سفاح طرفندن عموجه سی داودکه
مکه ومدینه ویمامه یه والی اولدی بعده دولت بنی اخیضر ظهور ایلدی وبونلر خلفاء
حجاز شرفاسی دورت طبقه اورزه لردر جمله سی حسنی در اول بنو اخیضر ایکنجی اولاد
موسی اوچنجی بنی هاشم درکه انجق بونلر حسینی یه منتهی دیرلر دوردنجی بنو قتاده
ایمدی بنو اخیضری ذکر ایده لم بونلر بنو یوسف بن ابراهیم بن موسی عبدالله المحصر بن
محسن مثنی بن حسن بن علی بن ابی طالب رضی الله عنه بونلره حسنیه دیرلر وبونلر ظهورلری
سنه ٢٥١ ده وبونلره مستمره اولدی چاق قرامطه غلبه ایدنجه دك سنه ٣١٧ ده اخیضر
اخرلری صـــالح بن اسمعیل در بونلرك حالا دولتلری بلاد سودانده غانه شهرنده در بعده
بنو هاشم غلبه اتمشلردر بعده صاحد نصکره اولادی موسی بنو سلیمان بن حسن المثنی
مکه یه مستقل اولمشدر زمان مزبورده ظهور ایدن ملعون ابوطاهر سلیمان بن عبدالله
ابی سعید الحسینی دیرلردی بونك شرندن نیچه زمان کمسه حجه وارمغه قادر اولمیوب
یوللری قطع ایلدی وبونك قومی زیاده اولدقده حجاجك افناسنه قصد ایدوب اوچیوز
اون سنه سی اواخرنده جمله حاجیلر حرم شریفده ایکن ترویه کوننده وافر عسکر ایله
کعبة اللهی باصوب کعبه ده واطراف مکه ده اوتوز بیك نفر حجاجی قتل ایدوب سنه
٣١٩ ده نقل ایرلرکه ابوطاهر بر موجر فاجر غلام رمضان اولنده ظهور ایلدی والوهیت دعواسی
ایدوب چوق کمسنه کندویه تابع اولدی وبو غلام انلره فرمان ایلدیکه موتالرك قرینلرینی
شق ایدوب بعده غسل ایدوب وخمر ایله طولدورلر وهر کم اغزیله ناری سوندوررسه
لسانی کسیله واوغلنلره لواطه ایلیه لر وافراط ایله ایلاج اتمه ملك اما افراط ایله ایلاج
اتسه یوزی اوستنه قرق زراع قدر چکمکه وهر اوغلانکه لواطه دن امتناع ایلرسه قصاب
یاتنده اتمکدر وانشاره تعظیم امر ایلدی والحاصل بونو ابوطاهر منقرض اولدی وذکر

اولنان

اولنان هاشمیه مدینه ده ظهور ایدوب بونلر اولاد مهنا بن الحسن بن مهنا بن داود بن قاسم
چاق حسین بن علی بن ابی طالب رضی الله عنه ابتدالری ابو فلیتة الشریف قاسم اخرلری
سلیماندر بعده بنو قتاده بن ادریس دخی بن الحسن بن علی بن ابی طالبه منتهی دربو قتاده
ینبع قلعه سنده اولورلردی تچنکه بنو هاشم ضعیف اولدیلر بو قتاده انلره غـــالب
اولوب اللرندن مکه ئی المشلردر ومکه ده مستقل اولمشلردر وبونك سلسله سی حالا
اولان شرفاء مکه ده سنه بیك طقسان دورنده ابو البرکات اوغلو شریف سعید در والحاصل
بوجزیرة العربده حکوماتی امرا وشرفا ومشایخ متعدده در یمنده بعض تهـــامه وبعض
جبال یمنه زیدیه حکم ایدر وحاکملرینه امام وماعداسنه متعدد حکومات که هر بریسنك
حاکمی کندولرندن مستقل حکومتدر وکذلك شحر ولایتنك حاکمی کندولرندن مستقل در
دخی عمان کذلك اما الحسا کرچه حاکملری کندولرندر اما آل عثمان طرفندن ضبط ایدر
ومکه ومدینه ده شرفا حکم ایدر وآل عثمانه تابعلردر والحاصل بوجزیره احوالی وملوکنك
تفصیلی جولان الافکار نام کتابزده مسطوردر فصل ٥ در بیان اقلیم شام قرق بشنجی
فصل اقالیم عرفیه دن شام اقلیمی بیاننده درکه ارض مقدسه تسمیه ایدرلر دخی ارض کنعان
ولسان یونانیده سوریا دیرلر وقتا که اقلیم جزیرهٔ عرب تمام اولدقده اقلیم شام اوصافنه
شروع ایده لم بو اقلیم جلیل الشاندر دیار النبیین ومرکز الصالحین ومعدن البدلا قبلهٔ اول
بونده در دخی حشر ونشر یریدر وبونده ارض مقدسه ورباطات فاضله وثغور جلیله وجبال
شریفه ومهاجر ابراهیم وقبری در ودیار ایوب وبیرئی در ومحراب داود وبانی در وعجایب
سلیمان وشهرلری در وتربهٔ اسحق واناسیدر ومولد مسیح ومهدیدر وقریهٔ طالوت
ونهری در ومقتل جالوت وحصنی در وجب ارمیا وحبسی در وصخرة موسی ومحراب ذکریا
ومعرکهٔ یحیی ومشاهد انبیا وقریٔ موسی ومدینهٔ عسقلان وعین سلوان ومواضع لقمان
ووادی نعمان ومداین لوط وموضع جنان ووقف عثمان ومجلس که انده ایکی حصم حاضر
اولمشلر وقبر مریم وراحیل والحاصل ارض شام ارض مقدسه درکه الله تعـــالی بو ارضی
مهبط وحی ومنزل انبیا ومقام اولیا قلدی آبی شیرین وهواسی خوب وخلقنك خلقی
ورأیی مرغوبدر وخواص شامدندرکه اولیا ابدالدن خالی اولمزکه بو اولیالرك دعالریله الله تعالی
عبادنه رحمت ایدوب عفو ذنوب ایدر وبو اولیا ابدال التمش نفردن زاید وناقص اولمز وهر بارکه
بو التمشك بری وفات ایده ناسدن بری اکا بدلکه قائم مقام اولور وبو اولیا ابدال جبل لکامدن
غیری مقامده ساکن اولمزلر ودخی عبدالله عمرو بن العاصدن منقولدرکه خیراون قسم
اوزره قسمت اولندی طقوز قسمی ارض شامده وبر قسمی سائر ارضده در وشامك طعامی
مشهوردرکه اجناد وعساکر شام شجعان قوی الاهتمام وخلقنك سلطاننه اطاعتی ضروب
امثالدندر والحاصل بو اقلیمك خلقی قوت ضرب وحسن تدبیر اصحابیدر وذو فنوندر
خصوصا حکما وعلماسی قیاسه کلمز حتی مشهور اولان حکماء یونانك اکثری صور

شهرندن وغیریدن ظهور اتمشلردر و بوارض شامك سبب تسمیه سی بنی کنعاندن
برقوم بوجانبه تشامو یعنی ارض کعبه دن تیاسر ایندکلرنده بواسمله مسمی اولدی و بعضیلر
دیرلر که بوارض سام بن نوح علیه السلام اسمیله تسمیه اولندی که انك اسمی لغت سریانیه ده
شین معجمه ایله شام در الحدود غربدن بلاد ارمنده اولان طرسوسدن بحر رومدر که مصر
وشام بیننده اول جغارده اولان رفحه منتهی اولور وجنوبدن رفحدن ممتد اولوب
بریه تیه بنی اسرائیل حدودنه وشوبك وایله ماییننه واروب بلقاده منتهی اولور وشرقده
بلقادن ممتد اولوب مشاریق صرخده وارر که اطراف غوطه شامی طوتوب مشاریق سماویه
ومشاریق حلبه واروب بالسده منتهی اولور وشمالده بالسدن فرات ایله ممتد اولوب قلعه
نجمه و بیره یه وشمیساط وحصن منصوره وبهسنایه ومرعشه وبلاد سیسه وطرسوسه
واروب وبحر رومده منتهی اولور التقسیم مقدما بو شامی بش جنده تقسیم اتمشلر هر جندی
برمملکته اضافه اتمشلردر اولکی جند فلسطین ثانی سی جند اردندر ثالثی جند دمشق
رابعی جند حمص در خامسی جند قنسرین در وهر جند برکوره در که مدن وقصبات
وقرایه مشتمل در اولکی فلسطین در باش شهری قدس شریف ومدینه لری رمله و بیت
حبرون وغزه و یافا وعسقلان وارسوف وقیساریه واریحادر ایکنجی اردندر باش شهری
طبریه در اما حالا نابلس در ومدینه لری قدس صور عکا جنینین لجون کابل بیسان
صفد صلت عجلون اوچنجی که دمشق باش شهری دخی دمشقدر ومدینه لری بانیاس
صیدا بیروت طرابلس شقیف ارنون دوردنجی که حمص باش شهری ایله مسمی در ومدینه لری
سلمیه تدمر حیاصر کفرطاب لادقیه جبله انطرطوس حصن الخوانی بشنجی که قنسریندر
باش شهری حلب درمدینه لری انطاکیه سویدیه شمیساط منبج بیاس قنسرین مرعش
اسکندرون حماه شیزر معرة النعمان معرة المصرین معرة قنسرین صهیون دربساك
حصن برزیه شغر فامیه راوندان باب وزاعاعین تاب قلعة الروم بیره بالس رصافه
حصن منصور ودمشق اطرافنه دورت صقعه اعتبار اتمشلر غرب شرق قبله شمال
وهر بریسنك عمللری واردر اولکی صقعه که غربیدر ایکی قسمدر بری ساحلی بری جبلی
ساحلی سی بحر روم ساحلیدر عمللری غزه رمله لد قاقون جبلیسی عمللری قدس شریف
بلد خلیل نابلس ایکنجی صقعه که قبلیه دیرلر عمللری بلاد حوران وغور و بانیاس وازرعات
وعجلون وبلقا وصرخد وبصری و زرع اوچنجی صقعه که شمالیه دردخی ساحلیسی
وجبلیسی واردر ساحلیسی عمل صیدا بیروت جبلیسی عمل بعلبك نام دیکر قاع البزوه دخی
بقاع عزیزی دیرلر عزیز بن سلطان صلاح الدین یوسفه منسوبدردوردنجی صقعه که
شرقیه در عمللری عمل حمص مصیات قاره تدمر رحبه سلمیه وسابقا بوشامك خلفا
زماننده خلقی وعسکری دورت صنفدر اول ارباب سیوفدن اهل وظایفدر بونلرك اعیانی
عسکردر نائب شام امیر کبیر حاجب الحجاب نائب القلعه استادار سلطان که مقدم القدر حاجب

دوادارکه سلطان طرفندن نائب شام خدمتنده اولور بونلر امرادر صنف ثانی ارباب شریعه
قاضی کبی بونلر برقاچ صنفدر صنف ثالث ارباب وظایف دیوانیه بونلرك اعیانی اوچدر
کاتم السر ناظر الجیش وزیر که صکره وزارت لقبی کیدوب ناظر نظام قونمشدر دخی دورت
صنف واردر بری نوابدر بونلر یدی نائبدر نائب قدس نائب حمص نائب بعلبك نائب
رحبه نائب عجلون نائب صرخد نائب مصیات نائب قلعه صبیبه دخی بری کشافدر
کاشف قبیله کاشف رمله کاشف نابلس بری ولاتدر والی صیدا والی بیروت والی تدمر
دوردنجی صنف عربان بلاد شامیه بونلر طقوز قبیله در بونلرك اعظمی طی در بونلرك
بکلکلری اوچ بطنده در بری آل فضل که بنو ربیعه بونلردندر جمله نك باشیدر دیارلری
حمصدن چاق جعبر قلعه سنه واندن رحبه یه وارنجه که فرات کنارنده در اطراف عراقه
اینر بصره یه وارنجه بونلرك وافر صولری واردر وسائر بکلرك اعظمیدر وبکلرینه امیر الملا
دیرلر اما حالا بنی طرپوش دخی بنی ربیشه اول سمتده اولان بکلردر وعربنه عرب الموالی دیرلر
ایکنجی بطن آل مرادر انلر بنو مری ابن ربیعه بن فضلدر منزللری حوران وبریه در
بونلرده نیچه صنادید کلمشدر حالا مشهور اولان عرب که حجاجی قالدران مغالجه عربی که
اول سمتده مشهوردر بطن ثالث آل علیدر بنی علی بن حدیث بن عینیه بن فضل بونلر دخی
عظیم الشاندر دیارلری مرج دمشق وغوطه در آل فضل ایله آل امرا اراسنده دوشر
ایکنجی قبیله بنو مهدی بونلر قحطانیه دندر منزللری بلقاده در حالا جسان وصلت سمتنه
ممتد اولدیلر حالا بونلره عرب طربیه دیرلر و بوطرابی اوغلو حکم اتدوکی جنین واکا تابع
ولایتکه اکا ولایت بنی حارث دیرلر صکره بکلك اتمشلردر اول اوجاقلقدر اوچنجی قبیله
جرم قبیله سی طی دن بنو جرم بن ثعلبه در منزللری غزه ودارومدر وحالا اول سمته معروف
اولان عرب سوالم وعرب عاید و بونلردن عرب آل محمد دخی خلیل الرحمن ده عقبة الحج که
انده حجاج مصری ملاقی اولور انده عرب الحویطات وشرقه دن عرب بنی عطیه ومغایر
شعیبده بنی لام طائفه سی اولور حالا غزه سمتنده مشهور اولان اعراب عرب الوحیدادر
و بونلرك طوایفی چوقدر دوردنجی قبیله ثعلبه قبیله سیدر بونلر طی دن بنو خالد بن
سلامه ندر بو ثعلبه ایکی بطندر دردما ورزیق اولاد عوف بن ثعلبه در حمدانیدر و بونلره
ثعلبة الشام دیرلر و بونلر شامدن عمانه وارنجه بونلرك بکلری یوقدر بشنجی زبید قبیله سی
سعد العشیره دن بنی مزحج اولان کهلانندر و بونلر برچ برقاده اولورلر واولدوغی سمته نسبت
اولورلر مثلا مرج زبیدی وحوران زبیدی زبید اخلاف بونلردندر و بونلر رحبه یه
قریب آل فضل جوارنده در بو طائفه قطاع طریقدر التنجی قبیله بنو خالد قبیله سی عرب
حمصدر خالد بن ولید نسبندن اولمق دعوا ایدرلر حال بوکه بونك عقبی بالاتفاق منقرضدر
بکلری یوقدر یدنجی قبیله حارثه سکزنجی قبیله بنو عقبه کرك وشوبکده اولورلر بکلری
واردر طقوزنجی غزیه حمدانیدر بونلر بطون وافخاذدر اوصاف غابات وبحیرات وانهار

وجبال بواقليم شامك غاباتى يعنى اورمانلرى چوقدر اك مشهورى غاب عسقلان
بربيوك اورماندر چاق رمله يه ممتددر دخى غاب ارسوف نهر عوجا قربنده چاق عكايه ممتددر
حالا غاب فلنسوه ديرلر بو اورمان قاقوندن چاق عيون التجاره ممتددر بو اورمانك ايچنده
عيون اساور اولور دخى غاب قنيطره دخى طرابلوس وحلب اطرافى برقاچ يرده اورمان
واردر خصوصا بوك غابى كه اكا روزد يرلر واكثر اغاجى توتدر بحيرات اك مشهورى بحيره زغر
دخى بحيره منتنه ديرلر وحالا بحيره لوط ديرلر بو بحيره اعمال طبريه دن خسيسه و بيسان
بيننده در طولى اون ميلدر عرضى التى ميلدر دورى ايكى كونلك وسطنده بر صخره ومنقوره
واردر بو بحيره يه نهراردن كه نهر شريعه دخى ديرلر منصب اولور بو بحيره ده طيور وسمك
اصلا اولمز انجق بعض سنه ده هيجان وخروش ايدوب ايچنده برشى چقار اكا حمير ديرلر باله
بكزر راميه چبوغنه سورولر كه برجنس بوجك ضرر ايتمسون دخى غيرى شى ايچون استعمال
ايدرلر ويوندن وافر مال تحصيل ايدرلر بو بحيره نك اطرافى ايكى حكومتدر بو حمير بحيره
اورتاسنده بركله نور بعده رو زكار بر طرفه آتار اول طرف كيمك حكومتنده ايسه اول حميرانكدر
مقدما بو بحيره نك يرنده بش مدينه وار ايدى اك بيوكى سدوم ايكنجى صبغه اوچنجى عمره
دوردنجى رومادر بشنجى صعله و بونلر قوم لوط مدينه لرى ايدى وحضرت لوط حضرت
ابراهيمى غايت سوردى حضرت لوط حضرت ابراهيم ايله هجرت ايدوب معا كلمشلردر
وسدوم شهرنه نازل اولمشدر خلقى فاحشه يه ابتداع اتدكده نهى ايلدى سوزنى اصغا
ايلمديلر الله تعالى اول مدينه لرى باش اشاغى ايلدى اندن اوتورى اول مدينه لره
مؤتفكات يعنى منقلبات ديرلر صكره حضرت لوط كفرطاب قصبه سنده وفات
اتدى بو قصبه خليل الرحمن دن بر فرسخدر بحيره طبريه دخى بحيره المنيه ديرلر بو بحيره
غورك اولنده دركه بحيره بانياسدن بحيره طبريه يه منصب اولان نهر شريعه اول غوره
داخل اولور وغور بحيره طبريه نك كناريدر و بو بحيره دن شكل بطيخه بر حجر چقار
حجر يهود ديرلر اطبا بو حجرى حصاة مثانه ايچون استعمال ايدرلر بحيره بانياس نواحى
دمشقده بانياس قربنده در واول موضعده اولان جبل ثلجدن نبع ايدن عيوندن
جمع اولور واندن منصب اولور ونهر شريعه بونلردن چقوب بحيره طبريه يه منصب اولور
بو بحيره ده غاب قصب واردر بو بحيره اطرافى اصلا قيش اولمز بحيره بقاع بونك صويى اوندن
بوندن ايركلش صودر بعلبك غربنده بر كونلك يولده در و بو بحيره يه بر قاچ ايرمق كيرر
برى نهر غور بيل برى نهر الحلزون بونك صويى جمله دن اعلادر بو ايرمقلرك باشلرى بقاع
اوه سندن چقار والحاصل جمله بو صولر بانياس صوينه قاريشور بحيره دمشق بو بحيره شماله
شرق ايله غوطه دمشقده اولور و بو بحيره يه نهر برداوغيرك فضله سى منصب اولور
بونده غاب قصب اولور و بونده چوق بالق چقر باشقه امينى واردر وانواع طيور جمع اولور
بحيره قدس بو بحيره حمص بحيره سيدر شمالدن جنوبه طولى اوچ منزل وبو بحيره نهر

ارنط اوزرنه مصنوعه در و بو بحيره نك طرف شماليسنده حجر ايله بر سد سديد مبنى دركه عادت
قديمه در اسكندره نسبت اولنور وسد مذكور وسطى اوزره حجر اسود ايله ايكى برج مبنى در
وسدك جهت شرقندن جهت غربه طولى بيك ايكيوز سكسن يدى ذراعدر وعرضى اون
سكز بچوق ذراعدر و بو سد بر ماء عظيمى بر حيثيتله حبس وضبط اتمشدر كه اگر سد
منهدم اولسه اب سيلان ايدوب و بو بحيره منعدم اولوب نهر اولور بو بحيره غربى حمصدن
بر منزلدر بونده سمك غربيه صيد ايدرلر بحيره افاميه بو بحيره بر نيچه بطايحدر غاب قصب
اراسنده در و بونلرك اعظمى ايكى بحيره در برى جنوبيه برى شماليه در وايكيسنك دخى ابى
نهر ارنطدندر جهت جنوبيدن بحيره بر بطايحه منصب اولور صكره بو بطايحك نهايت
شماليسنده نهر عاصى بو بطايحدن چيقر و بو ايكى بحيره دن بحيره جنوبيه بحيره افاميه در
واتساعى تقريبا نصف فرسخدر وقعرى قريبدر انجق قامت انسانه وارر وارضى وحلدر
و بحيره جنوبيه يى قصب صفصافه هر جانبدن احاطه اتمشدر و برده بيشه زارلرى
واردر و بو بطايح مذكوره ده اوردك وقاز و بونلرك امثالى طيور بحددر وايام ربيعده بو بحيره
افاميه نيلوفر اراسنده قالور و بحيره ثانيه ده شماليه ايله بحيره افاميه بيننده غاب قصب
واردر ايچنده بر معبر واردركه مراكب وزوارق بحيره جنوبيه افاميه دن بحيره شماليه يه چيقر
و بو بحيره شماليه حصن برزيه ناحيه سندندر و بحيره نصارى ديمكله معروفدر زيرا بو بحيره
شماليه ده سمك صيادلرى نصارادر بحيره شمالنده بيوتلرى واردر و بو بحيره شماليه هر سنه
دورت كره بحيره افاميه جنوبيه مقدارنده اولور ووسطى مكشوفدر وطرف جنوبده
وشماليسنده نيلوفر بتر وانواع طيور كثيره سى واردر انكليس ايله معروف بر سمك
دخى صيد اولنور بو سمك ييلان بالغى ديدكلريدر بحيره انطاكيه بقراس وحارم بيننده
ارض مستويه ده دركه اكا ارض عمق ديرلر حلب ناحيه سندندر حلبه بعدى ايكى مرحله در
و بو بحيره يه اوچ نهر منصب اولور كه شمالدن كلور و بو اوچ نهرك شرقيسى اولانه نهر عفرين
ديرلر وغربيسى اولانه كه دربساك التندن جاريدر نهر اسود ديرلر وبريسى دخى بو ايكى
نهرك اراسندن جاريدركه اكا نهر بغرا ديرلر كه بغرا بونك اوزرنده بر قريه نك اسميدر
خلقى نصارادر و بو اوچ نهر مجتمع اولوب نهر واحد اولدقدنصكره بو بحيره نك
طرف شماليسندن ايچنه داخل اولوب طرف جنوبيدن چيقر و نهر واحد اولور جسر
حديد التندن بحر وبر ميله قريب انطاكيه اوستنده نهر عاصيه متصل اولور و بو بحيره نك
دورى بر كونلكدر انهار نهر عوجه بو نهر رمله نك اون ايكى ميل شماليسنده در و بو نهرك
منبعى مجدليا ديدكلرى قلعه خراب قرشوسنده جبل التنده در بعده شرقدن
غربه جارى اولوب غابه ارسوف جنوبيسنده بحر رومه منصب اولور ديرلر بو نهرك اوزرنده
ايكى عسكر التقا وقتال ايتمه لر عسكر غربى عسكر شرقيه غالب اولوب البته شرقى منهزم
اولور نهر اردن كه بوكا غور ديرلر دخى يوردان ديرلر وحالا نهر شريعه ديرلر بو نهر جبل ثلجدن

بحیرهٔ بانیاسه منصب اولور بعده اندن چقروبحیرهٔ طبریه یه منصب اولوب دخی اندن چقر
وبحیرهٔ لوط که آکا بحیرهٔ منتنه دیرلر آکا منصب اولور نهر الیرموك بونهر قصر بن دن کلور
وبحیرهٔ طبریه قربنده نهر شریعه یه منصب اولوب نهر نعمان جبال صفددن چقر وعکه یه
قریب بعده بحره قاریشور نهر لیطانی منبعی کرك نوح ارضندن بعلبك طاغندن چیقر
بونهره بعض عیون وانهار منصب اولور جبل لبناندن بقاعه ممتد اولور دخی مرج
عیون وشقیفه اوغرار دخی اقلیم التفاح بعده صیدا وصور بیننده بحره قاریشور نهر
بیروت جبال شوفدن چیقرو آکا قریب دخی بونهر کلوب چقرو نهر ابراهیم بونلر جبال لبنان
وکروان طاغلرندن نبع ایدرلر وبحره قاریشورلر نهر غضبان صامسیه دن چیقروطرابلسه
قریب بحره قاریشور نهر البارد آکا قریب نبع ایدر نهر الاعوج جبل شحدن نبع ایدر بعده
وادی التین اندن سعسعه مرور ایدر بعده کسوه یه کروندن خور جولیه وعادلیه دن کچر بعده
غزلانیه یه وارر واندن بحیره یه کیدر نهر بردا برقاج عیندن جمع اولور انلردن عیون
توتدن نبع ایدر بونلر اوچ عیندر زبدانیده تکیه سی اوستی یاننده نبع ایدرلرکه بونلره ما برادء
دیرلر عین فیجیه ایله جمع اولور بو فیجه صویی برارشون قدر یوقاری آتیلور بعده هامه دیرلر
قریه یه منحدر اولور وبورادن نهر یزید منفصل اولوب قاسیونه ممتد اولور وقابون وحرسته
چاق دومایه منتهی اولور وزمان قدیمده ماطرونه وز نبثه ممتد اولوردی وحالا دومه
وعزر منتهی در وبو یزیدده ومیه منسوبدر ودخی یزید بن معاویه بونهری توسیع
وتعمیق ایتمکله آکا منسوب اولدی ونهر ثورا دمر قربندن بورا اوستندن طوتوب چاق
قیصره دك ممتد اولور ودخی اشرافیه قربنده نهر مزه واندن نهر دارانی دخی آیریلور
دخی نهر بورادن نهر قنواه بعده نهر بانیاس بونهر بانیاس ربوه ده آیریلور وکوك
میدانی غربیسنده ذیل جبل غربندن کچر بعده مولوی خانه یه واندن قلعه ایچنه کچر بعده
جامع امویه یه واول اطرافه متفرق اولوردخی قنواتنك بری طرفندن کچوب شامك
اولرینه متفرق اولور ونهر عقربا بحصه قربنده بورادن آیریلور بونلر ذیل جبل غربیدن
کچر وبومذکورا برمقلر ایرلدقدن صکره نهر بردا کوك میداندن کچر بعده بحصه
قربنده که اول سمته قهوة القصف دیرلر نهر عقربا ایریلور بعده برداوعقربا شام
اورتاسندن ایکیسی کچرلر وشیخ رسلان قربندن کچر دخی نهر برداوادیه قربنده ایکی فرقه
اولور برینك اسمی داعلی ایرماغی برینك اسمی جرمانی ایرماغی ایدی نهر داعلی برقه
داعه وکفر بطنه ووثقنه یه کچر واول برفرقه ایله جمع اولور اسمی نهر جرمانی اولور بوفرقه
دخی جرمانه بیننه سواد معظمه یه کچر وبونلر جمع اولدقلری یرده غیضه کوپروسی قربنده
بعده تکرار اسمنه بردادیرلر وغیضه قربنده منیحه قریه سی واقعدر بعده بوایرمق حدیثه
حرزمیه وبیته نایم ومحمدیه یه کچر واندن بحیره یه منصب اولور نهر عاصی بوکادخی نهر ارنط ونهر
مقلوب تسمیه ایدرلر بونهر دن آب نواعیر ایله النور وبو نهرك اولی بعلبك قربنده رأس

کوبك قربنده نبع ایدر بعلبکدن برمرحله قدر بعید در بعده جوسیه ایله رتس
بیننده قاسم الهرمل دیدکلری مکانه واصل اولور واول مقامده بر وادی یه اوغرار وبونهرك
اکثر منبعی بووادیده مغارتی الذهب دیدکلری موضعدندر وجوسیه یی کچنجه شماله
جاری اولور وصکره غربی جهتنده بحیرهٔ قدسه منصب اولور بعده اندن چقاروحمصی
کچوب رستنه بعده حمایه کروندن افامیه یه منصب اولور بعده اندن چقار درکوشه دن صکره
جسر حدیده اوغرار وبورایه کلنجه جبل لکام شرقیسنده در بعده جسر حدیده وصولندن
صکره جبل لکام منقطع اولوب نهر مزبوز دونر جنوب غربه کیدر وسورانطا کیه یه
اوغرار بعده سویدیه یاننده بحر رومه منصب اولور وبونهره برقاج انهار قاریشور بریسی
نهر کبیر شمال افامیه دن کلور وافامیه بحیره سنه قاریشور بری نهر اسوددر شماله جاری
اولوب دربساك التنه اوغرار بری نهر یغرادر یغرا قربنده نبع ایدر ونهر اسوده قاریشور
بعده بحیرهٔ انطاکیه یه قاریشور بری نهر عفرین بلاد رومدن کلوب راوندان اوزرندن
جومه یه اوغرار وبوجومه یی کچوب عمقه اوغرار بعده نهر اسود ایله جمع اولور نهر قویق
مخرجی سیناب نام برقریه ده حلب دن یدی میل بعیدر نهر مرعشله وغیریله جمع اولور
بعده حلب وقنسرین دن کچر مرج احمره منتهی اولور نهر جیحان عامه بونهره جهان صویی
دیرلر بونك مخرجی البستان قربنده بلاد سیسه ومصیصه بعده نهر سیحان ایله جمع اولور
نهر سیحان قیصریه قوربنده جبل قورمزدن نبع ایدر بعده بلاد سیسه اوغرار وشرقیٔ
سورادنه اوزن اوغرار وادنه قلعه سی دبنده عظیم کوپری التندن مرور ایدر بعده چاقد
صویی تسمیه اولنور برمقدار کچر مصیصه قربنده که انده ایاس مع بریدی نهر جیحان
ایله قاریشور بعده ایاس ایله طرسوس بیننده بحر رومه قاریشور نهر سمساط شهر
سمساط قربنده اقوب حصن زیاده وارر یعنی خرت پرت قصبه سنه اوغرار بعده ملاطیه
اوزرنده نهر فراته قاریشور الجبال جبل طور سینا بوجبل شام ایله مدین بیننده در
طور لغت عبرانیه ده هرجبلك اسمیدر صکره برنیچه جبالك علمی اولدی بری طور
هارون بوجبل بیت المقدسه مشرفدر حضرت هارون قبری انده در دیرلر که حضرت
موسی هارونله مناجاته کیدرکن هارون کوردی که برقازلمش قبر وآکا قریب برکوزل
سریر وار اوزرنده یطایم دیوب یاطورکن موت اخذ ایلدی والحاصل حضرت هارون
اول قبره دفن اولندی حتی حضرت موسی یه بویله اولماغی تهمت ایتمشلر جبل کلبودی
نابلس غربنده نهر شریعه قربنده ممتد در بونده طالوت جالوت ایله عظیم جنك ایدوب
طالوت غالب اولمشدر جبل عوف غوراوزرینه مشرفدر انده شهر عجلون اولور بونده انواع
اثمار واشجار وانهار وار درشرقنده جبل الصلت کرکدن ایکی مرحله در جبل الشراه بلقانك
جنوبنده حالا افلاحلر ساکنلر دروبری طورزیتا قدس ده برجبل دراثرده واردر طورزیتاده
یتمش بیك نبی جوعدن هلاك اولمشلر دروبری جبل طوردرکه طبریه اوزرنه مطلدر

وبری طور سینا بو جبل قربنده موسی علیه السلام الله تعالی ایله مکالمه اتدوکی جبلدر
قچن موسی علیه السلام بو جبله کلسه اوزرینه غمام نازل اولوب موسی بو جبلده غمامه
داخل اولوردی وجناب تعالی انکله مکالمه ایدردیکه عند التجلی بو جبل پاره پاره اولوردی
آیت کریمه ده اولدوغی اوزره وبو جبلك حجاره سی قچن کسر اولنسه وسطنده شجرهٔ عوسج
صورتی چقار ویهود شجرهٔ عوسجی تعظیم اتدکلری بو معنی ایچوندر جبل عیسی صفد
قربنده اوچ میل بعدی واردر بو طاغده اکثریا حضرت عیسی عبادت ایدردی بو طاغده
حواریونه نماز قلمغه تعلیم اتمشدر وبو طاغده حضرت عیسی برقاچ معجزه لرین
کوسترمشدر جبل تابور طبریه قربنده بر یوکسك طاغدر یوقاروسنده بر فرسخ قدر
بر میدان واردر هواسی غایت کوزلدر باغلری وزیتونی چوقدر انواع چچکی واردر
خصوصا قیش ویاز فصللرنده وبو سمتده انواع قوشلر کلور حضرت ابراهیم بو طاغده چوق
زمان اکلنمشدر جبل صدیقا صور وقدس وبانیاس وصیدا بینلرنده واقعدر جبل
عامله ساحلك سمت جنوبنه ممتد صوره واردر بو طاغده شقیف قلعه سی غربنده اولور
واول سمتده جبل الشوف وجبل کسروان وجبل النصریه وجبل الکلبیین واردر ودخی جبل
قاسیون دمشق اوزره مشرفدر بونده انبیانك علیهم السلام آثارلری واردر وبو جبل جبال
ایچنده معظمدر وبو جبلده مغارات وکهوف واردر ومعابد صالحین واردر وبونده مغارهٔ دم
قربنده بر مغاره واردر دیرلرکه هابیل بو مغاره ده قتل اولندی وبر مغاره واردر مغارهٔ جوع
دیرلر بو مغاره ده جوعدن قرق نبی هلاك اولدیلر جبل الثلج دمشق غربنده ارض بانیاسده در
جبل شامخدر اوچ کونلك یولدن کورینور دائما ثلج زائل اولمز اوایلده مسکون ایدیکه
اوزرنده آثار عمارت واردر وحالا ذیلنده قریب بر معمور قریه واردر ادینه عرنه دیرلر بو قریه
قیش فصلنده قاردن قپانور وخلق انده کی مغاره لرده کندولری ومواشیلری انده اولان
مغاره لره کیررلر ودورت بش آی چاق قیش کیدنجه اوتوررلر بعده چقوب اکین اکرلر
جبل الربوه دمشقدن بر فرسخ یرده در بو جبل عالی در قلعه سی اوزره بر مسجد رعنا واردرکه
اطرافی ریاض وبساتین واشجار وریاحین ایله مزیندر ونهر ثورانك اجراسی مراد اولندقده
بو جبل مجری وطریقنده معترض اولمغله تحت جبلی نقب ایدوب نهر ثورایی اجرا اتمشلر
ونهر یزید بو جبلك اعلاسنده درکه اسفلنه نازل اولمشدر وبو جبلده بر کهف صغیر واردر
دیرلرکه حضرت عیسی علیه السلام انده اولمشدر جبل الجولان دمشق مقابلنده اولور
جبل لبنان ارض شامده اعظم جبالدر واصلی حجازدندر که جبل عرجدن کلور وطور وایله
اوزره اولان جباله متصلدر ودخی جبال بیت المقدسه متصل اولور صکره بقاع وحمص
وحلب وثغور اوزره اوغرار بلاد روم وجبل لکامه ممتد اولور بو جبل لبنان عیون میاه بارده
واشجار مثمره وتریاقه داخل اولور حشایش نافعه سی بی نهایه در دیرلرکه بو جبلده حشیشه
کیمیا واردر وبو جبلده صلحا وابدلا واردر انده عبادت ایدرلر چالیدن اولری واردر وانده کی اثماردن

یرلر

یرلر غیری شی یمزلر وبو جبلك اوزرنده دیر تسمیه اولنور بر جبل که ساحل بیروت اوزره
مطلدر ودیرلرکه بو جبل دیر اول جبلدر که کنعان بن نوح ساوی الی جبل یعصمنی من الماء
دیدوکی بو جبلدر وبو جبل ذیلنده کرك تسمیه اولنور بر قریه واردرکه انده بر قبر واردر دیرلرکه
حضرت نوح علیه السلامك قبریدر وشیبان راعی نك قبری دخی انده در جبل عکار
طرابلوس شرقندن کلور عکار نام حصن بو طاغده اولمغله اسمیله مسمی اولمشدر بعده شماله
تجاوز ایدر چاق حصن الاکراد وحمص غربنده مسامت اولور بعده ممتد اولور وحماه وشیزردن
چاق افامیه یه کیدر وجبل لکامه متصل اولور وانده بر طاغ اسمی شحشبو انده کی قریه
اسمیله مسمی در بو جبل جنوبیدن شماله ممتد اولور معره وسرمین وحلب غربلرندن چقوب
بعده جبال رومه متصل اولور جبل اللکام بو جبل جبل لبنانه متصلدر مرعشه وارنجه
شام ایله ملاطیه اراسنی فصل ایدر بو جبل مرعش وعین زربه وهارونیه یه اوغرار
ولاذقیه یه کلنجه جبل لکام تسمیه اولنور ولاذقیه دن حمصه وارنجه جبل النهر تسمیه
اولنور ولبنانه متصل اولور بو جبل غایتله معمور واثماری چوقدر وبو جبل بین الثغرین
یعنی شام ایله جزیره یی فاصلدر جبل خوشن حلبك جانب غربیسنده در حسین بن علی
رضی الله عنهما زوجه سی حامل ایدی اول مقامده سقط واقع اولدی طرح حمل ایتدی
وانده دفن اولنوب مشهد مبارك مشهد الطرح دیو معروفدر جبل سماق اعمال حلبدندر
بو جبلده مدن کثیره وقلاع وحصون عسیره یی مشتملدر وبو جبلده چوق سماق نبت
اتمکله انك ایله مسمی اولدی جبل البستان بونك میانده بر شکاف واردر یول اکا اوغرر
چکنلر بیزار اتمك ممنجه عفونتندن مریض اولورلر اول ولایتده مشهوردر توصیف مدح اقالیم
شام هواسی خوب اولمغله اکثر خلقی زنده وتندرست اولور وبو اقلیم کثرت عمارت واب
وهواسنده اعتدال ومحصولنده وفرت ومأکولنده لذت ومسکنلرنده زینت وخلقنده
حسن وصنعت باخصوص برامکه بنالری حالا آثارلری باقیدر ومساجد وجوامع ومرابط
وخیرات چوقدر ومدارسك حسابی یوقدر باخصوص جامع بنی امیه که آفاقده مشهوردر
وبو اقلیم قدیمده بر مرتبه معمور ایدی که اوتوز ایکی سلطنته تقسیم اولنمش وهر بریسنك
بر مستقل صاحبی وار ایمش بنی اسرائیل زماننده وبو اقلیمك طپراغی غایت منبتدر
ومحصولداردر خصوصا حوران ناحیه سندن بعض یرلری برینه یوز یوز مرعالری واسع
واعشاب وعقاقیر انواعی وافر باخصوص انواع ازهار سنبل وزرین لاله وغیری که
صحرالرده وطاغلرده کندوکندویه بتر وبو اقلیمده انواع اثمار وفواکه اولور قیسی والما
وامرود واریك وکراس ووشنه وفستق وصنوبر وفندق وموز وشکر قیشی وانجیر وجمیز
وایوا وشفتالو وانار ومرسین وزعبوب ونبق وجوز وبادام وعقابیه وبوطم وحب العزیز
وزیتون وتوت وغیری میوه لرکه حسابه کلمز وانواع اشجار اولور حتی بلسمان وزقوم
اغاجلری اولور وانواع سبزوات وکوکلر وقلقاس دخی قنبیط وغیری ویاز وقیش فاکهه سی

منقطع اولمزودخی قدرت حلواسی یغارو بواقلیمده اولان انواع حمض غیری یرده اولمز تورنج وورکنا
وکباد نفاش اغاج قاونی فرسکین ولیمون ونارنج وغیری بواقلیمده انواع حیوانات اولور
خصوصا غنم بنی اسرائیل که بواقلیمده غایت چوقدر دخی قپلان وآیو وسرتلان ویابان
اشکی وپارس وخنزیر وتلکی وقورد وچقال وانواع کیکلر وطوشانلر وبونده اولان
حیوانات غیری یرده اولمز خصوصا جیران صیدی وکذلك انواع طیور اولور وبواقلیمده
اولان حریر وپنبوق وسوسام وزیتون وزیتون یاغی وقلیه وطوز وغیری غایت چوقدرکه
تاالکز طرابلوسدن مقطوع صنوی طقوز یوز کیسه در حالا التیوز در وحلبده سکز یوز
کیسه در وصفت وصیدادن التیوز کیسه درحالا بشیوزدر وبنی اسرائیلدن منقولدرکه
حضرت موسی علیه السلام عصرنده عنقا دلوار قاسی ملون ومنقوش بر طائر خلق
اولنمشدرکه دورت طرفندن برر قنادی اولوب یوزی انسان صورتنه بکزر یوب اعضاسنده
هر خوب نسنه دن حصه ونمونه اولوب واکابکزر برقوش ارض قدسك اطرافنده اولوردی
صکره حجاز ونجد سمتنه کیدوب انده حیوانات ومواشی قپماغه معتاد اولوب خالد بن
سنان العبسی بر صالح کمسنه ایدی بعضلر دیمش که پیغمبر در خلق اکا شکایت اتملریله
اکا بددعا ایلدی نسلی منقطع اولدی اللغات بو شام اقلیمنده انواع السنه موجوددر
عربی ترکی کوردی فارسی هندی افغانی وسلیمانی دمشقده واردرحتی بو هندیلرك مخصوص
تکیه لری واردر دخی مغربی سریانی عبرانی وسکندرونده وطرابلوسده ودخی صیداده وقدسده
یونان ولاتین وطالیانی وفرسنه واسپانیا وانکلیس ونمچه وله ومسقو وروس وقبط
وحبش ورامن که انواع طوایف نصارا موجود در ادیان بواقلیمك خلقی اهل اسلامدر
وانلردن غیری یهود ونصارا وغیری واردر اما یهود نصارادن چوقدر وفرق ضاله دن
برقاچ فرقه واردر دروس یمانی بونلر شوف طاغلرنده اولورلر دخی نصیری بونلر طرابلوس
سمتنده در کلبیه واسمعیلیه حما سمتنده در وحلب ناحیه سنده جبل سمعانده دردخی
شیعیه واردر هر شهرده بونلردن بولنور دخی یزیدیلر بونلر حلب اطرافنده وحما اطرافنده
برقاچ یرده در کورد جنسدندر احوال قبله حضرت موسی کلدکده بنی اسرائیل بر طرفه
مخصوص توجه اتمکه امر اولندی وبویله قالمشلردر چاق حضرت داود کلدکده انلره امر
ایلدی بیت المقدسه توجه اتمکه ونصارا قبله سی مشرق الاعتدال طرفنه توجه
ایلمکه مأمور اولدیلر جنت طرفی طلوع شمس ایله استدلال اتمشلر وسامره قبله سی
جبل البریك ومجوس قبله سی شمسدر وشمسه نماز قیلورلر طلوعده وغروبده
ونصف النهارده دخی نار ومائه نماز قیلورلردی وحرنانیه یعنی اهل حران قطب جنوبه
توجه ایدرلر وصابیه قطب شمالیه یه توجه ایدرلر فصل دربیان اقسام شام خفی اولمیه که
ارض شام اجمال طریقیله بیان اولندقده اقسامنی ذکر ایده لم مقدما شام ممالکری
تقسیمی وحکومتلرینه کوره ذکر ایده لم بو شام اقلیمی برقاچ ایالته تقسیم اتمشلر بری شامکه

دمشقدن عبارتدر بری قدس بری طرابلوس بری صیدا بری حلبدر وابتدا تقسیم
اتدکلری وقت شام اون سنجاغه تقسیم اولنمشدرکه بو منوال اوزره در دمشق پاشا
سنجاغیدر قدس شریف غزه نابلس عجلون لجون صفد صیدا وبیروت کرك
وشوبك درلکن قدس شریف غزه نابلوس عجلون صفد ایرالمشدر ایمدی شامك
اشرف اقسامی اولان فلسطیندرانده نبدأ ایده لم زیرا قدس شریف ناحیه سنده متصلدر
اوصاف فلسطین بو فلسطین ایکی سنجاغه مشتملدر بری غزه بری قدس وانلرك
حدودلری غرب جنوب بحر روم وعریشدن چاقیته بنی اسرائیله وارنجه دخی جنوب
شرقی بحیرهٔ لوط ونهر شریعه که اکا یوردان دیرلر وشمال نهر شریعه دن اردن حدودنه
چاق قیصریه یه وارنجه مقدما بو قسمده اسباط بنی اسرائیلدن درت سبط اولوردی سبط
شمعون بیت حبرونده سبط دان عسقلان ولد ما بیننده سبط یهودا قدس شریف
اطرافنده سبط بنیامین اریحاده که اول سمتده حضرت موسی مزاری اولور البلاد غزه ساحل
بحرده بر بلدهٔ متوسطه در مقدما اوچاقلق طریقیله بر پاشاسی واردر اما حالا اوچاقلقدن
چقوب قدسه الحاق اتمشلردر بو شهرده بساتین وکروم ونخل وزیتون وتورنج ولیمون وموز
وغیری واردر وبر مقبول قیسی سی واردر اکا مشمش اعلی تعبیر ایدرلر غایت لذیذدر وجمیز
اغاجلری واردر بونك یمشی انجیره بکزر اما چکردکی یوقدر وبادمی مقبولدر زیرا طعمی
لذیذ وقشری غایتله یوفقه در ودریا کنارنده بر کوزل مسیره باغچه سی واردر ایچنده
انواع اثمار اولور وغزه وبحر ما بیننده اکوام رمل واردر انده کی میوه اغاجلری قامت انسان
قدر قومدن مرتفعدر وغزه قاضی سی قدس ملاسی طرفندن ضبط ایدر وبرقاچ
ناحیه سی واردر مجدل رمله لد در وبو غزه ده قبر هاشم بن عبد مناف وزمان جاهلیتده
بونده حضرت عمر اسیر اولدی وحضرت عمر زماننده معاویه بن ابی سفیان فتح اتدی
وبونده سنه یوز اللیده حضرت امام شافعی طوغدی ویدی سالنده قرآنی حفظ اتدی
واون سالنده موطای حفظ ایلدی وبو غزه ده مولد شریف کلدکده اماکن متبرکه ده
هر جمعه کوننده مولد شریف اوقورلر عظیم جمعیت اولور انلرده بر مشهور موسمدر
وبو غزه ده بر عادت جمعه ایرته سی دریا ساحلنه تنزه اتمکه واول کونه سبتیه تعبیر اولنور
عسقلان بر بلدهٔ قدیمه ساحل برده بر یوکسك یرده واقعدر غزه دن اوچ فرسخ در
ورمله دن دورت بچوق فرسخدر اهلنك شربی ابار حلودندر دخی معاویه بن ابی سفیان
فتح اتمشدر نقل ایدرلرکه سنه ۸٦ ده فرنك عسقلان سوری مقدارنده مراکبهٔ عالیه نك
ایچلرنده رجال واسلحه ایله مشحون ایدوب بو مراکب عسقلانه ملاحق اولنجه اجرا ایتدیلر
وسفنه دن عسقلان اوزرینه اتیلوب عسقلانه قهرا مالك اولدیلر واوتوزبش سنه
فرنك النده قالدی بعده صلاح الدین یوسف بن ایوب فرنکدن استخلاص ایتدی فچن
فرنك عکه یی الدقده مراد ایلدیلرکه عسقلانی اله صلاح الدین اشتدکده عسقلانی

خراب ایلدی بونده امام حسین مشهد رأسی در اعلا رخام ایله مبنی مشهد عظیمدر
اطرافدن نزول کثیره کلور حالیا بوعسقلانده غریب اثارلری باقی در ورمله دن غزه
یولنه کیدرکن حضرت اباهریره مزاری وار درخان سدود رمله ماییننده واقعدر
رمله برمشهور شهردر قدسدن اون سکز میلدر سلیمان بن عبد الملك اختطاط اتدی
برقاج سنه فرنك استیلا ایدوب صکره ملك ناصر صلاح الدین رمله یی استخلاص
ایتدی وبو عبد الملك برادری بوشهرده برقنا اجرا ایتدی حالا شربی ابار عذبه ومیاه
امطاردن جمع اولان صهاریجدندر وبربیوك برکه سی واردر اندن دواب ومواشی سقی
ایدرلر وبونده شام بازرکانلری قدسدن رجوع اتدکده بونده برقاج کون بازار طورر
واطرافدن چوق ادم کلور الش ویرش ایدرلر وبورمله نك هر هفته ده بربازاری طورر
خصوصا قزل یورطه کونی عظیم بازار اولور وبوشهرك قیسی وقارپوزی مشهوردر
واکثر محصولی پنبه در کوزل باغلری واردر وزیتونی چوقدر ووافر صابون کرخانه لری
واردر وقربنده برقدیم معبد وار در آکا جامع الابیض دیرلر ایچنده چوق پیغمبرلر مدفوندر
لد بوشهری سلیمان بن عبد الملك تخریب ایدوب ورمله یی بنا ایلدی بونك قربنده
برموضع واردر بیر زیبق دیرلر منقولدرکه انده حضرت عیسی دجالی اولدرسه کرکدر
بوشهر رمله دن برساعت بعیددر هر هفته بربازاری طورر بونده برمشهور کلیسا واردر وبونده
حاصکیه متولیسی اوتورر یافا برمدینهٔ صغیره در کثیرة الرخا در مدن ساحلیه دن فرضه
مشهوره در قدیمده حصن کبیر ایدی بونده اسواق عامره ووکلای تجار وار ایدی کلن مراکبك
لیمانی واردر رمله دن التی میل بعددر ورمله نك اسکله سیدر ارسوف قلعه یه مشتمل
بلده در ساحل بحرده واقعدر حالا خرابدر اسواق وسورینك بعض اثارلری کورینور
رمله دن اون ایکی میلدر وبوسمتده ساحل دریایه قریب حضرت علی بن علیم زیارتکاهدر
قیساریه ساحل بحرده برمدینهٔ مشهوره در قیصر روم بنا سیدر رمله دن اون سکز
میل بعیددر بو شهرك هواسی غایت کوزلدر وخیراتی چوقدر وفواکهی لذیذدر
فرنك استیلا اتمکله خراب اتمشلر واویله قالمشدر بیت جبریل بومدینه سهلیه
جبلیه در انك رستاقنه داروم دیرلر اندن مقاطع رخامدر وبرقلعه سی واردر بیت حبرون
حضرت خلیل الرحمن شهریدر بونده قبر ابراهیم الخلیل واسحق ویعقوب وساره وآدم
وحوا وسلیمان وذکریا وعیسی صلوات الله علیهم اجمعین دخی مقام ابراهیم ادهم
وعبد الله بن صامت اولور وبومدینه جبال کثیفة الاشجار بیننده برمکان مطمئنده در
وبوسمتك جبالك وسهالك اشجاری وزیتون وتین وخرنوب وسایر فواکه اولور خصوصا
باغلریکه حدی حسابی یوقدر وانده صرچه معدنلری واردر اشلنور وسائر اطرافه
کوتورب صتارلر حتی سودان وحبش ولایتلرینه بله زبکلر یوندن کیدرونبر ایله تبدیل
ایدرلر وبوشهرك بکمزی وقوری اوزومی مشهوردر وبوشهرك حضارنده مستحفظلر

اولور وبرحصن منیعی واردرکه خلق زعم ایدرلرکه اجنه بناسیدر زیرا احجاری غایت
بیوکدر وهر بری مربع طولی التی یدی ارشوندر عرضی دورت بش ارشون کلور برکوزل
چشمه سی واردر وبومدینه هر طرفنده نصف مرحله قدر باغلر وباغچه لردر واثمار والماسی
واوزومی وایواسی مشهوردر وبومدینه ده حالا حضرت ابراهیم ضیافتی چقار طبخلری
واتمکچیلری وخداملری واردر زیت یاغیله مرجمك پشورر لر حاضر اولان اغنیا وفقرا اندن
یرلر وبو طعامك برغریب خاصه سی واردر انسان بوطعامی کوردکده غیری طعامه
ترجیح ایدر وغیریدن لذیذدر وبومرجمك هرسنه مصردن کلور انده وقفی واردر
وسنه ده برعظیم موسملری واردر خصوصا شام زواری ایله بازرکانلر کلور عظیم
بازاری اولور وبوسمتك خلقی ایکی فرقه در بربرینه عداوت اوزره در بری آقلو یعنی یمنی
دیدکلری قومدر برینه قزللو دیرلرکه بونلر قیسدر وجنك محلنده قزللو یالهو بر
چاغررلر وآقلو که بونلر یمنیدر جنك محلنده یا المعروف چاغررلر بوشئلر ایام جاهلیتدن قالمشدر
انجق برحمیه جاهلیه ماببنلرنده در وبوشهرده بر برکه واردر سیل کلدکده آکا اقار وشهره
قریب برکوچك طاغ بحیرهٔ لوطه مشرفدر آکا صغر دیرلر انده برمسجد واردر ابو بکر صباحی
بنا اتمشدر ودخی انده قرقلرك برمبارك مکانی واردر زیارت ایدرلر بوخلیل الرحمن شهری
قدس شریفه تابعدر وقومی غایتله شدید قومدر قدسدن بعدی التی فرسخدر
بومسافه ده عظیم اورمان واردر اریحا غورك غوربنده نهراردن قربنده در بوار یحا
قریة الجبارین در قدسدن برکونلك دربونده نخل موز وشکر حاصل اولور وبونك قربنده
مقالع کبریت واردر دخی وسمه زرع اولنورکه اندن نیل اولور کوزل بویه سی اولور زروعی
انده کی عیوندن سقی ایدرلر بیت مقدس دخی ایلیاد یرلر بوشهرده حالا آل عثمان طرفندن
برپاشا اوتورر شام حجاجنی کتوررو کوتورر دخی مقدما میرحاجی نابلس پاشاسی کوتورردی صکره
قدس پاشاسنی تعیین اتدیلر ونابلس که غزه یی آکا الحاق اتمشلردر طولی التمش سکز درجه
واون بردقیقه عرضی اوتوز ایکی درجه در واصل بیت مقدسی حضرت داود امر حقیله صخره
اوزرنده بنا ایدوب اوغلی حضرت سلیمان تکمیل اتمشدر بعده بخت النصر تخریب ایتدکده ینه
بعض ملوك فرس بنا ایتدی بعده قسطنطین ومادری هیلانا تنصر ایتدکده صخره ده اولان
بنایی تخریب ایتدی وقمامه یی تعمیر ایتدی بعده حضرت عمر رضی الله عنه فتح ایتدکده موضع
صخره یی زبیلدن تنظیف ایدوب صخره اوزره مسجد بنا ایتدی بعده ولید بن عبد الملك سنه
احدی وعشرین وسبعمأه ده صخره اوزره برقبه بنا ایتدی والحاصل بو بیت مقدس
جبال اوزره مرتفعدر هر مکاندن آکا صعود اولنور وبوقدس شهری سهل مستطیلدر
شرقدن غربه ممتددر وبرحصنله محاطدر بعضیسی جبله واقع بعضیسی خندق بقیه سنه
سکز قپوسی واردر باب صهیون سهل کیدلسه کنیسهٔ صهیونه راست کلنور بونده حضرت
داود مدفوندر بونده حضرت عیسی تلامیذیله یمك یدی واندن وادی جهنمه کیدیلور

انده یهود ونصارا مقبره سیدر وآکا قریب عین سلوان باب بته باب بلاط باب جب
ارمیاه باب اریحا باب العمود باب محراب داود واوچ برکه سی واردر بری برکهٔ
بنی اسرائیل بری برکهٔ سلیمان بری برکهٔ عیاض ومسجدده بکری جب وهر محله ده
برجبی واردر وهر اوده بر صهریج واردر وشهره قریب بر وادیده ایکی بیوك برکه بنا اتمشلردر
انلره سیل کلور وانلردن حرم اقصی یه کلور اقار وصخره بر حجر مرتفع در اوزرنده بر قبهٔ عالیه
واردر وصخره نك ارضدن ارتفاعی قامت انسانه قریبدر وتحت صخره ایله بربیته نزول
اولنور طول بیت صخره مثالنده بسیطدر وبیت مقدسده برقاج عیون واردر ماء
جاری یوقدر مع هذا خصب در وداود علیه السلام محرابی انده در قچن ولید بن عبد الملك
صخره اوزرینه قبه بنا اتدکده اول مقامده برنیچه قباب دخی بنا ایدوب هر برینی
براسم ایله تسمیه اتدی اول قبابدن بری قبة المعراج دربری قبة المیزاندر بری قبة السلسله در
بری قبة المحشر در ومسجد اقصی کلام قدیمده مسطوردر وبو مسجد بیت مقدسك
طرف شرقیسنده در واساسی داود علیه السلام عملیدر وهر حجرینك طولی اون
ذراعدر وبو مسجدك صحنی طویل وعریضدر وبو مسجد غایت حسن واحکام اوزره در
واعمدهٔ رخام ملونه اوزره مبنی در واوتلی مسجدك یکرمی التی قپوسی واردر بر قپو محراب
مقابلنده در اکا باب النحاس دیرلر یمیننده یدی بیوك قپو وسطلرنده بر قپو نحاس التون
یالدز ایله مصفحدر ویسارده انلر کبی وشرق طرفنده اون برباب واون بش قبه اوزره
برر رواق مرمر دیرکلر اوزره وصحن مسجدده طاشله مبلطدر اورتاسنده بر مصطبهٔ
کبیره واردر ارتفاعی بش ذراعدر دورت طرفنده درج ایله بو مصطبه یه صعود اولنور
ووسطنده اعمدهٔ رخام اوزره برقبهٔ عظیمه بربیت مثمن اوزره رصاص ایله مسقفه در
دورت قپوسی واردر هر باب بر قاة مقابلنده واقعدر بری باب قبلی باب اسرافیل
باب الصور باب النساء ایچ دخی صفه لر اوزره قپولر واردر وبیتك داخلنده اوچ رواق دیرکلر
اوزره محاطدر واول رواقات رواق آخره داخلدر واول صخره اوزرینه دیرکلر اوزرینه قنالحرمدور
ایله مستدیردر واوزرلرنده بر منطقه هواده متعالیدر انده بیوك طبقات ومنطقه فوقنده
بر بیوك قبه قاعده دن ارتفاعی یوز ذراع وخارج وداخلنده فسیفسا ایله منقشه
ورخام ایله مطبقه در وزیارت اولنان صخره بو قبه نك وسطنده در واثر قدم رسول
علیه السلام کذلك اعمدهٔ مصففه اوزره درکه اعلاء قبه رصاص ایله درو مسجده اون
اوچ قپودن دخول اولنور که بونلردر باب النبی علیه السلام باب محراب مریم باب الرحمه
باب برکهٔ بنی اسرائیل باب الاسباط قچن بو بابدن سهل کیدلسه بر کنیسه یه راست کلنور که
اسمی کلیسهٔ مریمدر واول مکانك اسمی موضع الجسمانیه در وحضرت مریم قبری انده در
واول موضع جبل الزیتونه متصلدر وطاغه صعود ایدرکن بر کنیسه انده رجال ونسا راهبلردر
وجبلدن سهل شرقده قبرا حاذر که حضرت عیسی انی احیا ایلدی اریحایه کیدن یولده

حضرت

حضرت موسی نك کثیب احمر قربنده مزار شریفنی اولو راوزرنده بر قبه ملك ظاهر بیبرس
بنا اتمشدر هر سنه ده بر موسمی واردر کلورلر زیارت ایدرلر واول سمته قریب مدینهٔ اریحا
اولور باب الهاشمی باب الولید باب ابراهیم باب ام خالد باب داود که حضرت داود
قبر شریفی انده در اول سمته باشقه آستانه در وبو مسجد اقصی نك طولی یدی یوز
سکسان دورت ذراعدر وعرضی دورت یوز اللی بش ذراعدر وبونده اولان عمد التی یوز
سکسان دورتدر وداخل صخره ده اولان اوتوز عمود در وقبهٔ صخره صفایح رصاص
ایله قپلودر وصفایح رصاصك فوقنده ذهب ایله مطلی صفایح نحاس واردر ومسجد
اقصی نك سقفنده دورت بیك خشبه وحجر صخره اوتوز اوچ ذراع ایله یکرمی یدی بیننده در
وتحت صخره ده اولان مغاره یه التمش انسان صغر ومسجد اقصی ده بیك بشیوز قندیل
وصخره ده دورت یوز التمش دورت قندیل ایقاد اولنوردی وهر شهرده بو قنادیلك
ایقادی ایچون یوز قسط زیت معین ایدی ومسجد اقصی ایچون هر سنه ده یوز بیك ذراع
حصیر مصردن معین ایدی ومقدما خدمت مسجد اقصی یه ایکیوز خدام مملوك معین
ایدیکه بونلری عبد الملك بن مروان خمس اسارادن تعیین اتدی وبوندن اوتوری بو خدم ام
خماسی تسمیه اولندی ورزقلری بیت المالدن ایدی وحالا مسجد اقصی ده شعبانك نصف
کیجه سنده برقاچ بیك قندیل یقارلر اول کیجه مشهوردر جمیع اطرافدن آدملر کلور
وحرم اورتاسنده چوق زیتون اغاجلری واردر وهر طرفده صفه لر واردر قدسده اولان
علما ومشایخ وصلحا انده اوتورلر وبو حرمده دورت مذهبدن نماز قلنور وهر برینك
باشقه اماملری واردر وابتدا امام مالکی نماز قیلار سببی قدسك صون فتحی وقتنده ایلك
یورویش ایدن مغاربه طائفه سیدر انك مقابلنه ایلك نمازی قلمغی رجا اتمشلر یعنی اماملری
جمله دن اول قلمغه وحالا اویله در وبیت المقدسده قمامه واردر وقمامه نصارانك بر کنیسهٔ
عظیمه سیدر که وسط بلده ده اولور وصنعت عمارت وحسن نمایشی اولان کثرت اموالك حدی
وحسابی یوقدر غرب طرفنده بر قپودن ایچرو سنه کیردکده بر قبه داخلنه وارلور که اول قبه
جمله کنیسه یه مشتملدر وکنیسه اول بابك اسفلنده در بر طرفدن کنیسه یه ایتمك
ممکن دکل اما جهت شمال طرفندن بر بابدن اوتوز درجه ایله کنیسه یه اینلور وبو بابك اسمی
باب سنت مریه در اشاغه واردقده مقبر مقدس کوریلور وجنوب طرفنده بابه باب
صلوبیه دیرلر ومقابلنده شرقی طرفنده بر بیوك کنیسه واردر فرنك طائفه سی انده تقدیس
ایدرلر وبونك شرقنده جنوب سهل منحرف سید مسیح حبس اولدوغی یردر دخی صلب
مکانیدر واول بیوك قبه که یوقاروسی آچقدر انده پیغمبرلر وحضرت عیسی ومریم ویوحنا
مصورلردر ومقبرهٔ مقدسه ده التوندن اوچ قندیل اصلمشدر بر کمسه بیوك کنیسه دن
چقسه وشرق طرفنه کتسه بیت مقدسه وارربو کنیسه نك بر موضعنده بر قندیل
واردر زعم ایدرلر که یوم معلومه معینده یعنی بیراملری اولدوغی وقتده سمادن نور نازل اولوب

بوقندیلی اشعال ایدر نصارا اقتنده بو برامر مشهوردر روم وارمنی بویله اعتقاد ایدرلر اما فرنك
اعتقاد اتمزلر نصارادن قدسه کیردکده ایکی التون الورلر وکلیسایه کیردکده طقوز التون
الورلر دخی لوط کولنه نصارایی قدس پاشاسی کوترکه شریعه صوینده غسل ایدرلر
وانلردن عوایدی وارد الورو تمامه دن جمع اولان مال قدسده اولان علما ومشایخ وائمه
ارالرنده تقسیم اولنور اکا مال ربعه دیرلر هرکس حصه سنه کوره الور وبو قدسك خطیبلری
دکنك ایله کزرلر وهر سنه مصردن صره کلورکه برکیسه واون بریك اوچیوز یکرمی پاره در
وبو قدسده متعدد مدرسه لر واردر حتی قدس منلاسی بر مدرسه ده اولورو پاشانك
بر مخصوص سرایی واردر انده اولور وبیت مقدسده عین سلوان دیرلر بر عین واردر ناس انکله
تبرك ایدرلر وبو عیندن جنان کثیره سقی اولنور واول سمتده اولان محله یی عثمان بن عفان
رضی الله عنه ضعفاء بیت المقدسه وقف اتدی واکا قریب وادی جهنم اولور بیت لحم
قدسدن التی میلدر بر قریه در مولد عیسی علیه السلام بو قریه ده در نصارا کنیسهٔ بیت
لحمی تعظیم ایدرلر قدسدن بیت لحمك ما بیننده قبر راحیل واردرکه حضرت یوسف وبنیامین
انالریدر بو قبر اوزرنده اون ایکی حجره واوزرنده بر قبه در وبیت لحمك شرقنده کنیسة الملکیه
بونده محراب عمر وقبر سلیمان ونخلة مریم ومهد عیسی دخی زعاتی که حضرت عیسی مولودنه
تبشیر اتمشلر دخی بیت لحمده در والحاصل بو مدینه قدس خیراتی کثیره درو تورنج بادام رطب
جوز انجیر موز وانواع فواکه اطرافندن کلور و سنه ده ایکی موسملری اولور جبل زیتا شرق طرفنه
مسجد شریفه ناظردر وانده کی وادی باشنده حضرت عمر مسجدی واردر قچن قدسی فتح
اتدکده انده نزول ایلدی وانده بر کنیسه که حضرت عیسی صعود ایلدی وبر موضع که اسمنه
ساهره دیرلر که اکا ارض القیامه دیرلر وبو قدسده صابون کارخانه لری واردر صابون طبخ
ایدرلر بونده طبخ اولان غایت مقبول ومشهوردر ودخی کوزل مسکی صابون یپارلر غایت
مقبولدر غیری یرده اویله صابون اولمز دخی کول صولری مشهوردر را بحه سی مسافه
بعیده یه کیدر وبو قدسده انواع ازهار اولور خصوصا کول قوقسی غایت کسکیندر
احوال موسم شامدن هر سنه بهار فصلنده نوروزدن صکره دمشق شام مشایخلرندن
اصحاب طریقدن بریسی قدس زوارنی شامدن کتوررلر بو شیخ اوچ آی مقدم صوفیلرندن
بریسی اوموزنده بر علم ایله اولو جامعده جمعه نمازندن صکره ومعمرو بازار یرلرنده کزدر
وندا ایدرکه قدس شریف زیارتنی استین حاضر اولسونکه فلان وقتده کیدیلورو ترغیب
ایچون مزاراتی عدایدر بعده اول وقت کلدکده بر هفته مقدم شام اطرافنه شیخ
کند وفقرا اسیله قدوم ودفلر وعلملر ایله توحید ایده رك طولاشور بعده اول هفته چقدکده
داریا نام قریه یه چقوب قونر بعده ایرته سی کون جمیع زوار قالقوب سعسعه نام محله قونارلر
وجمله زوار وبازرکانلر انده جمع اولور بو قوناق بر مسیره یردر انده نهر الاعوج چکلور کنارنده بر مکلف
خان واردرکه سنان پاشا بنا ایتمشدر انده نزول ایدرلر اهالی قری کلوب فوج فوج یولده
دیزلمشدر

دیزلمشلرکه قدس زوارنی تماشا ایده لر وهر بریسنك اللرنده بر زنبیل یاخود سپت ایله زنك
یاخود یشمش اعلا سموز طاوقلر وبوغاچه لر وبیاض ویومشاق اکمك لر وسوزلمش یوغورد
وتره یاغی وکومج بالی وروغن ساده ویمرطه وانواع پینر وقیماق وغیری شی صتارلر
اوجوز دخی ویررلر بو قوناق سهل طاشلقدر بعده جسر یعقوبه واریلورکه انده شریعه
صوبی چکیلور نصارا بو صویه یوردان صوبی دیرلر بو صویك اطرافنده بر مرتبه چکالك درکه
انسانك ایریله جاغی کلمز بعده مینه کولنه که اکا بحیرهٔ طبریه دیرلر کیدیلور وبولده کیدرکن
جب حضرت یوسف چکیلور بعده عیون التجار واریلور بونده دخی بر مکلف خان سنان پاشا
بنا اتمشدر بونده یول ایکی چتال اولور بری لجونه ورمله یه کیدر وبری قدسه کیدر
قدسه کیدن عیون التجاردن قالقوب جینینه کیدیلور وبرکون اوتوراق اولور بو جینین
لجونه تابعدر بو قوناقده انواع نعم جمع اولور حتی خرما وپرنج وحنا وشکر قمشی وغیری بر مرتبه
اوجوزلقدرکه اتوز قرق یمورطه بر پاره یه وبر کیله اریه بر پاره یه ویشمش طاوق بر پاره یه در
بعده نابلوسه واریلور بر کوزل شهردر ایکی طاغ ما بیننده واقعدر میاه وعیون جاریه سی
چوقدر وجمله اورمانی زیتونلردر بونده اوچ کون اقامت اولنور بعده بیره یه کیدیلور واندن قدس
شریفه کیدرلرکه جمله اون قوناقدر اما قوناقلری قریبدر وامن وامانددرکه اصلا بر شی
ضایع اولمز زیرا یولده غفر جیلر واردر بازرکانلردن وذمیلردن باج الورلر حتی کاهی یولده
بعض یوك قالور عربدن غفرجیلر یوکاری منزله کتوررلر وزوارلر قدسه کیردکده
باشلرلر زیارت اتمکه وبازرکانلر الش ویریش اتمکه بازرکانلر اوتوز کوندن زیاده اوتوررلر
اما شیخ وزوار ایکی هفته اوتوروب بعده خلیل الرحمنه کیدرلر وانده اوچ کون
اوتوررلر واندن ینه قدسه دونرلر وحضرت موسایه کیدرلر وبرکون اوتوراق
ایدرلر حضرت موسی مزاری غایت مکلفدر واطرافنده اصلا اغاج یوقدر
اما اودون یرینه انده کی طاشلری یقارلر که اوددن زیاده یانار بعده ینه قدسه
کیدرلر بعده شیخ وزوار شامه دونرلر فصل در بیان مملکت اردن که شامك ایکنجی قسمی که
بونك حدی غربده بعض فلسطین وبحر شام چاق صورواریجه جنوب دخی فلسطین وبریه
تیه شرق بلقا ناحیه سی شمال دمشق حدودیدر مقدما باش شهری طبریه در حالا نابلسدر
ومقدما اسباط بنی اسرائیلدن نابلس سمتی سبط اساخار وجنین سمتی سبط ماناسا وصفد
سمتی سبط زابلون ونهر شریعه نك بعض نهر یوردان غور طرفنه صلط سمتنه سبط روبین
وعجلون سمتنه دخی سبط غاد ونهر یرموك دخی سبط ماناسانك بر فرقه سی
اولوردی اوصاف نابلس بو نابلس برلوادر مقدما امیر حاج ضبط ایدردی حالیا قدسه ملحق
اولدی وقاضیسی قدس منلاسی طرفندن ضبط ایدرو بر ناحیه سی واردر جبل شام
دیرلر نابلس نائبی طرفندن ضبط اولنورو بو نابلس بر کوزل شهردر ایکی طاغك
اراسنده واقعدر غایتله زیتونی چوقدر اوزون چارشوسی واردر اورتاسنده بر مشهور جامعی

واردر و نبع صولری چوقدر و برنهر جاری ایچنه آقار اوصاف جینین بوجینین مقدما تورانی
اوغلنه اوجاقلق شکلیدر اما شمدی اوجاقلقدن چقارمشلردر بوشهر بنی اسرائیلده یهودا
مشهریدر بومدینه افرایم طاغنك ذیلنده واقعدر مقدما معمور شهردر بونك ناحیه سی
غایت مرخیه در واکا قریب بیسان قصبه سی بوقصبه نك سوری یوقدر انهار وعیون
وبسائینی مشتملدر کثیر الخضیدر و برنهر صغیری واردر برعیندن نبع ایدر ومدینه یی
مشق ایدر لجوندن نصف مرحله بعیددر بوشهرك خرما و برنج قلقاس شکر قامشی
چوقدر طبریه دن جنوب طرفنده واقعدر اوصاف سنجاق لجون وسطنده بر صخرهٔ
مدوره واردر صخره اوزره برقبه التنده مزاروار در خلق انکله تبرك ایدرلر نقل ایدرلرکه
ابراهیم علیه السلام لجونه داخل اولوب خلقی قلت مادن ابراهیمه شکایت ایدرلر خلیل
علیه السلام عصاسی ایله بوصخره یه ضرب ایدوب آب کثیر نبع اتدی حتی مدینهٔ لجونه
کفایت اتدکدن صکره قری و رساتیق بوابدن سقی اولنور وحالا انك صویی آقار
وبولجونه قریب قاقون واکا قریب جلجولیه و بوسمتك الدا روسی رمله طرفنده واقعدر
اوصاف سنجاق صفد حالا صیدایه تابعدر برقاچ ناحیه سی واردرکه بونلردر طبریه عکه
صور جیره عیون التجار بشاره شقیف مرج عیون شعیب البنی کفرکنا صفد باش شهری
تخت ولایت قلعه سی متیندر بحیرهٔ طبریه اوزرینه مشرفدر بوقلعه نك شرب ایچون
قناتی واردرکه باب قلعه یه متصلدر وصفدك بسائینی بحیرهٔ طبریه جانبنه وادئ
اسفلده در و ربض صفد عماراتی اوچ جبل اوزره منتشردر ملك طاهر فرنکدن استخلاص
اتدکدن صکره صفد مرکز جیش بلاد ساحلیهٔ حفظ اتمکیچون تعیین اتمشدر بوشهرده
یهود طائفه سندن برطائفه ساکنلردر فاخر کیچه لر اشلرلرکه بونلرك کیچه لری سائر آفاقده
مشهوردر واکا قریب حضرت یوسف قیوسی قربنده بر برکه و برخان قدس یولنده واقعدر
شقیف تیروت برمتین قلعه در دریا ساحلنه قریبدر صفددن برمرحله دربلاد شقیف
قربنده بلاد بشاره اولور عکه ساحل بحرده برمدینه در داخل عکاده برعین واردر بقره
دیمکله معروفدر وعکاده برمسجد واردر صالح علیه السلامه منسوبدر طبریه دن یکرمی
دورت میل وصوردن اون ایکی میلدر و برصواقار وادی النعمان دیرلر و برکوزل لیمانی
واردر واکا قریب نواقربونلر اوچ یوکسك طاغدر دریا اوزرینه ناظرلردر بونلرك دیبلرنده
مغاره لر واردر دریا هیجان اتدکده اول مغاره لر عظیم صدا ویررکه مسافهٔ بعیده دن صدالری
ایشدیلور وعکه یه قریب حیفا وصغوریه وناصره واقعدر وعکه جنوبنده شرقنده العرفن
اولور وصور ساحل بحرده غایت متیندر عمر بن الخطاب ایامنده فتح اولندی بومدینه غایت
قدیمه در اکثر حکمای یونان صوردندر برحصن عظیم خندقی واردر بحر صو ییله ادارة
اتمشدر عکه دن اون ایکی میلدر و بوصورك ابنیه سی استداره عجیبه ایله مستدیردر
وصورده عجایب دنیادن برقنطره واردر برطرفندن طرف آخره وارنجه قوس واحد یعنی

برکوز

برکوزکمردر وجمیع بلادده بوندن اعظم قنطره یوقدر و بونك مثلی اندلسده قنطرهٔ طلیطله در
وقنطره صوردن اعظم قنطره فتوحات حادثه دن ارض بوسنه ده بلد موستارده نهرنرتره
اوزره وسعتی یوزاللی ذراع نجاریدرکه موقعنده ذکری سبق اتمشدر مقدما بوصورك لیماننده
برقنطره التندن دخول اولنوروبولیمانك اوستنده برسلسلهٔ ممدوده ومشدوده واردرکه
مراکبك دخولنه مانع اوله اوصاف سنجاق عجلون بوولایتی آل عثمان طرفندن برپاشا
ضبط ایدر برقاچ ناحیه سی واردرکه بونلردر غوربنی علوان عراج و بو عجلون برحصندر
جبل غوراوزرنده بیسان مقابلنده واقعدر شریعه ایرماغی شرقنده درکه اشجار ومیاه جاریه سی
واردر و بوحصن محدثدر سلطان صلاح الدین اکبر امراسندن اولان عز الدین بنا
اتمشدر و بوقلعه نك ربضی باعوثه دیرلر غور طاغنده واقعدر بوناحیه نك کوزل ایچه لری
واردر صلت غور طاغنك شرقنده برقلعه سی واردر عجلونك جنوبنده برمرحله قدر بعیددر
اریحا مقابلنده وقلعهٔ صلت التنده برعین کبیر چقار واپی بلده داخل اولور وصلتك بسائینی
کثیره سی واردر وصلتده اولان حب رمان غایت مشهوردر و بوسنجاغه تابع بلقا ناحیه سی
واردر عمان برمدینهٔ قدیمه وقصبهٔ مملکتدر و برقاچ قصبه سی واردر حجاج شام
راهی اوزره اولان نهرزرقا عمانك التنده اوغرارکه عمان نهرزوقانك غربیسنده وبرکهٔ زیزانك
شمالیسنده در وبرکهٔ زیزا ایله عمان بینی برمرحله در عین الزرقا قربنده کی طاغده شیب قصری
اولوب حالا باقیدر وعماننده آثار عظیمه واردر وحوالئ عمان مزارع وارضی زکیه وطیبه در
لوط النبی علیه السلام عمارت عماننده تولی اتدی یعنی مباشر اولدی بوشهرك اکثر اشجاری
بوطمدر وغایت چوقدر و بونده قصر جالوت برطاغه ناظردر دخی قبر اوریا وملعب سلیمان
علیهما السلام و بوسمته عرب السردیه اولور بونلر بلقادن چاق علایه وارنجه غارت ایدرلر
حسبان بلقانك برمشهور مدینه سیدر بوشهراودیه وارحیه واشجار و بسائینی واردر
اریحادن برمرحله بعیددر سنجاغ کرك وشوبك کرك برحصن عالی مکانی واردر وتحت
کرك برواد یدرکه بونده حمام وبسائین کثیره واردر و بووادی حجاز جهتنده در وکرکده مشمس
وکمسری ورمان و بونلرك غیری فواکه مفضله واردر مقدما کرك عرب طرفندن ضبط
اولنوردی صکره شام پاشاسی عثمان پاشا سنه بیك طقسانده برطریقله اللریدن
آلوب وشام قوللندن مخصوص مستحفظلر قومشدر کرك شوبکدن اوچ مرحله بعیددر
موته کرکدن برمرحله جعفر طیار دخی الحارث بن هشام برموکه وقعه سنده شهید اولدیلر
دخی بعضی صحابه نك قبرلری بونده در مآب مدینهٔ قدیمه در لاقریه اولدی اسمنه ربه تسمیه
اولنمشدر کرکدن نصف مرحله در واکا قریب رابیه بوندن عمانه طریق موجب اوزره
کیدیلور ناحیهٔ شراه دخی عجلونه تابعدر بحیرهٔ طبریه وبحیرهٔ لوط و بلقا مابینلرنده
واقعدر شوبك ناحیه نك باشیدر قلعه سی واردر شرقی غوردر برتل مرتفع ابیض اوستنده در
وقلعه نك ذیلنده ایکی عین نبع ایدر بریسی یمین قلعه ده بریسی یسارنه دروبو ایکی عین

شوبكی سقی ایدوب روان اولور جمله بستانلری بونلردن سقی ایدرلر وجبل شراة بلقانلرینك
جانب جنوبیسیدر كه ربه شراتك اردنده در شوبك شرقنده یولی غایت دولاشقدر
بو قصبه ده باغلر باغچه لر چوقدر وارضی حجر صواندندر شوبك و بلقا مابینلرندن وادی
موسی واقعدر بونده بنی اسرائیله اول مشهور طاشدن اون ایكی عین نبع اتمشدر و حمیمه
جبل شراة جهتنده در كه بونده بنی العباس خلافتنده حمیمه دن خروج اتدیلر و بو حمیمه ده
بر ماء عطار كبریتی واردر دائما غلیان ایدر جربه وبعض معتل آدملره نافعدر الرقیم بر كوچك قصبه
بلقا قربنده جمله اولری انده كی صخره دن منحوتدر نقل ایدرلر كه بو رقیم اصحابی اوچ نفر
كمسنه لر یغموردن بر مغاره ایچنه كیردیلر بعده بر بیوك طاش مغاره قپوسنه دوشوب
قپوسنی سد اتمشدر اول آدملر مأیوس اولدقلرنده مابینلرنده بونی مشاوره ایدرلر كه
هر كس ایلدوكی خیری اكسون ودعا اتسونلر فی الواقع اویله اتمشلر اول طاش مغاره
قپوسندن امر حق ایله دوریلوب بونلر دخی چقمشلر معان بر كوچك مدینه در سكانی
بنی امیه وموالی بنی امیه ایدی حجاج شام یولی اوزرینه سلطان سلیمان بونده بر قلعه بنا
اتمشدر و بر صو كتورمشدر شوبكدن بر مرحله بعیددر فصل در بیان دمشق شام
دمشق پای تخت ولایت و بشیوز اقچه مولویت جنتك یرینه تشبیه اولنمش جنت كبی
بر شهر بهجت افزادر و عموماً بلاد شامدن اولمغله اسمنه شام اطلاق ایدرلر پس معلوم اولا كه
شامك بلكه بو شهرك حقنده فضائل ومحاسننده نیچه كتب تألیف اولنمشدر نفس الامرده
بو اقلیم شریفك نیچه مواضع و بقاعی قرآن عظیم الشانده مذكوردر و نیچه احادیث شریفه
ایله شرف وفضیلتی اثبات اولنمشدر و شهر دمشقك حوالیسنده و سفح قاسیونده
نیچه قدر انبیاء عظام مراقد شریفه سی اولوب همان ارزه ایله برزه اراسنده یتمش بیك نبی قبور
شریفه لری اولمق روایتی وكذلك جامع امویه نك محرابی دیوارنده بو قدر اصحاب كزین
وسلف صالحین مزاراتی وآل بیت رسول اكرم صلی علیه وسلم دن نیچه مشاهد ومراقدی
واردر واعظم جوامع كه جامع شریف بنی امیه در نیچه فضائل جامع جای شریف ومباركدر لا
بو دمشق دار امارة وكرسی مملكتدر آل عثمان طرفندن بر وزیر اوتورر طولی اتمش درجه وعرضی
اوتوز اوچ درجه در یدی ناحیه سی واردر مرج جبت عال زندانی بقاع العزیز قنیطره
وادی العجم حوران وطقوز صو باشلقدر كه بونلردر قره لر بعلبك بقاع وادی التیم قنیطره بنی
كنعان حورانه صالحیه شهر صو باشلغی و بو دمشقك سبب تسمیه سنده اختلاف اتمشلر
اصح كه اولاد سامدن دمشاق نام كمسنه بو مدینه سورینی بنا اتمشدر ویدی قپو سور
اطرافنه اچمشدر وهر قپو اوزرنده كواكب سبعه دن بر صورتی تصویر اتمشدر اولكی باب
شرقی كه انده منارة البیضا شمس صورتی تصویر اتمشدر ایكنجی كه باب توما در زهره صورتی
تصویر اتمشدر اوچنجی باب جنبیق قمر صورتی تصویر اتمشدر بر قپویی سد اتمشلر
و باب سلامه اچلمشدر دردنجی باب فرادیس عطارد صورتی تصویر اولنمشدر بشنجی

باب

باب جابیه مشتری صورتی تصویر اولنمشدر التنجی باب صغیر مریخ صورتی تصویر
اتمشلر یدنجی باب كیسان زحل صورتی تصویر اولنمشدر حتی حالا باقیدر صكره
نور الدین الشهید باب سلامه و باب فرجی اچمشدر دخی بر قپو واردر اكا باب النصر دیرلر
وداخل سورده قلعه سی واردر بو قلعه یی اقسر بن اوق بنا اتمشدر دیرلر كه سنه التی یوز طقسانده
ماه شوالك ابتداسنده ملك اشرف خلیل فرمانیله بناسنه شروع ایلدیلر وقلعه داخلنده
حمام وبر دكرمن قلعه ایچندن بحر نهر بانیاس و بر ضربخانه وحضرت ابو الدرداء قبری انده در
و قلعه اطرافنده بر عمیق خندقی واردر یوز ذراعدن زیاده صواندن بوندن ایركیلور دخی
خندق ایچنده قواق اغاچلری ومیوه اغاچلری وكستانه و موشموله بیله واردر وقلعه دن
طشره یه چیقاركن اغاچدن بر كوپرو ایله گچیلور وقلعه ده محفل شریف وسنجاق
شریفی كعبه دن كلدكده انده قورلر ورجب وشعبان ورمضان آیلرنده هر هفته جمعه كونی
سنجاق شریفی چیقاررلر واولو جامعه كتوررلر ومقصوره نك قارشوسنده بیوك پنجره نك
بریسنده نمازدن اول انده قورلر نماز قلندقدنصكره مؤذنلر توحید ایدرك باب البرید قپوسنه
كوتررلر اندن قلعه یه كوتررلر اندن محفل شریف یانه كوتررلر و بونجه چاق شواله كلنجه بعده
شوالك اولكی هفته سنده سنجاق شریف ومحفل شریفی چیقاررلر و پاشا سراینه كوتوررلر
وعظیم آلای ایله ومیرحاج ایله وشام عسكری ایله شهری طولاشدررلر بعده آیك ایكنجی
هفته سی پاشا سرایندن دخی عظیم الای ایله قبة الحاج دیدكلری یره كتوررلر وانده شام
پاشاسی محفل شریفی وسنجاق شریفی میرحاجه تسلیم ایدر و شام منلاسی بر حجت یازار
بعده میرحاج سهل كیدر روانه قونروندن دخی قالقوب كسوه یه بعده صنمینه بعده مزیریبه
ومزیربه ده اوتوراق ایدرلر تا كه جمله حجاج جمع اولنجه صكره ذی القعده اولنده كعبه
طرفنه توجه اولنور وذكر اولنان قبة الحاجی كوچك احمد پاشا شام والیسی ایكن بنا اتمشلردر
وبعض خیرات تعیین اتمشدر بغدادده قزلباش ایله جنك ایندكده شهید اولوب باشنی
بغداددن كتوروب وانده دفن اتمشلردر وصور خارجنده قلعه قربنده باب السوق اروام
قارشوسنده دار السعاده دیدكلری سرای شام والیلری انده ساكن اولورلر بو سرایی نور الدین
شهید بنا اتمشدر واسمنه دار العدل تسمیه ایلدی وحالا دار السعاده دیرلر وسورك اورتاسنده
اولان جامع بوندن احسن ومصارف ووظایف جهتندن اكثر سائر بلاد اسلامده بر جامع
یوقدر وجامع قبه سی محرابك اوستنده بنا صاینكدر وانده چوق زمان عبادت اتمشلر چاق
یونانیین كانجه معبد اولدی بعده عبده اوثانه معبد اولدی بعده یهود معبدی اولدی و اول
زمانده كه یحیی بن زكریا علیهما السلام واضع نصب اولندی جیرونه دیدكلری قپوسنه
صكره نصاری تغلب ایدوب بو جامعی معبد اتخاذ ایدوب تعظیم ایندیلر بعده دین كزین
محمدی ظهور ایدوب اسلام شیوع بولدقدنصكره مسجد مسلمین اولدی ونقل اولنور كه
حین شامی اهل اسلام فتح اتمشلر جامعك نصفی نصاری النده قالمشدر سببی بودر كه حضرت

صديق خلافتنده ابو عبيده حضرتلرينى شام فتحنه كوندردكلرنده ابو عبيده عسكر اسلام
ايله شامه وارد قده باب الجابيه طرفنى محاصره ايتدى واندن يوريش ايدوب و خالدبن وليد
باب شرقى طرفنى محاصره واندن يوريش ايدوب نصفنى سيفله الوب عنوة فتح ايلدى
اما ابو عبيده حضرتلرى اول اثناده كند و طرفنده اولان نصفنى صلح ايله فتح اتدى بو يله اولمغله
جامعك نصفنى جماعت مسلمين مسجد اتخاذ ايدوب نصف آخرى نصارى النده قالمش
ايدى وبو منوال اوزره يتمش ييل كچدكده اولوقت تاريخ هجرتك سكسن الثى سنه سنيدر وليد بن
عبد الملك خليفه اولدقده مسلمانلر كلوب شكايت ايدوب اهل اسلام ايله عبده اصنام بر يرده
اولمق مناسب دكلدر قوم نصارى يه لطفله انهاء ايتدكده اصلا مقيد اولميوب بو قصه نك
غصه سى وليدك جاننه كار ايليوب حلنه برچاره آرامغه بشلادى و خارج باب توماده شهر
كنارنده كنيسه توما يى عهد نامه دن خارج بولديلر بو يله اولدقده حضرت وليد اول قومه
وعيدلر ايلدى كه اول كليسا يى خراب ايده زيرا بو كنيسه انلرده غايت معتبر در اوليله ديمكله
انلرده باقى قلان نصف جامعى بدل ايتديلر و اول بر نصفه ضم ايتمشدر و جمله سنى بر مسجد
اتمشدر و تعميرنه شروع ايلدى بو طرزكه سقفنى محدب و ايچروسى مسطح ذهبله مقرنص
قلدى وارضنى رخام مفروش دورت ديوارينى رخام مجزع قيلدى و اساطينينى رخام موشى
و معاقد و رؤس اساطينينى ذهبله مطلى قلدى و جامعك ايچروسنده جانب شرقيسندن جانب
غربيسنه وارنجه بر عمودى سبز و بر عمودى سرخ ايكى صف اعمده كبار حجريه وضع اولنوب
و بو اعمده كبار اوزره اولان خرده كمرلرك فوقنده اخشاب طوال و غلاظ وضع اولنوب سقف
جامع بو اخشاب اوزره مبنى اول سقف ايكى صف ستون اوزره ديكنه چاتلمش طولانى طامدر و بو
ايكى صف قرق عدد ستون بزركدر و بو ايكى صف ستونك اون ستون اراسنده ظاهرلرى كمر
يرينه وارنجه الواح رخام ايله مبنى چار كوشه ضخيم و عظيم پايه ديوارلر اوسننده جامعك وسطنده
كاركير ايله بر قبه عليا مبنى در اكا قبة النسر ديرلر و قبه نك ظاهرى نصفنه قريب وارنجه كاشى
قيلودر و سقف جامعى سرا پا الواح رصاص ايله پوشيده در و بونك اورتاسنده اولان اعمده
رخام ايكى صفه دركه صفه و تحتانيه سى اعمده كباردر و صفه فوقانيه اعمده صغاردر
و خلال اعمده فسفسا ذهب ايله طلا و الوان ايله حورمدن و قراوانده كى اولان عجايب
و غرايب و انواع ازهار و اشجار و اغصان ايله مزيندركه اصمار اثمار ايله اجتنا اولنوب
هر لحظه و هر بار تلذذ ندن كوزلر طويدقدن صكره اوراق اثمارندن برينه
نقص طارى اولميوب و حجراتك فوقنده كعبه نك وضعى و صفاتى نقش ايلدى
و قبة النسر التنده كى ايكى عمودى خالد بن يزيد دن بيك بشيوز التونه صاتون
المشدر و ايكى لوح فستقى مرمردن اسكندريه دن يوز التون ايله المشدر و حفار
محلنده كه حضرت يحيى رأس شريفى انده وضع اولنمشدر و باب جامع اوزره اولان ايكى
عمود حجرى عجايب دنيادندركه طولى و عرضى افراط اوزره در بونلر باب البريد خارجنده در

وبونلره مشابه قسطنطنيه ده مرحوم سلطان سليمان خان جامع شريفى ايچنده
اولان عنابى رنك دورت عمود طويل و ضخيم مرمر ستونلردر و جامعك جانب غربيسنده
طبقه عليا ده اعمده صغاردن ايكى عمود وار درديلركه حجر دهنجدندر و جامعك صحن
قبليه سى جدارنده مانند سپر بر حجر مدور واردركه سرخ و سفيد ايله منقطدر ديرلركه
فرنك بو حجره اموال كثيره ارسال ايتدى و اهل اسلام رد اتدى و قبه نسر التنده و ساير
مواضع معلومه يه سيم و زر قنديللر آصوب باشقه التيوز زنجيرلو قنديل حالا انلرك اثرى
قالدى يرلرينه صرچه قنديللر قومشلر و قنديللر زنجيرلرى نحاسدن ذهبله طلا اولنمشدر
حالا باقى در و صحننده ايكى بخوردان عامودلر اوزره ايلدى و جامعك غربى و قبلى و شرقى
ديوارلرنده فرشدن ايكى ذراع نجاريه منتهى اولدوغى يرده الواح اوزره خط ثلث محقق
ايله مرقوم سوره فرقان جامعك مقصوره سنك غربيسنده منتهى در و مقصوره نك
جهت شرقيه سى منتهى اولنجه ديوارك ايكى طرفنده سوره ملك و بو كتابت مانند طومار
مكتوبدركه زمانى ورق قلمى زرد ايله و زمينى لاجورد ايله ملوندر و مذكور اولان مقصوره
حايط قبلى وسطنده اخشابدن شبيكه الواح ايله بر مقصوره بنا اولنوب محفل مؤذنين
مقصوره اورته سنده دركه بو مقصوره جوانب ثلاثه دن اوچ باب ايله محفوظدر و محراب
حنفيه و منبر بو مقصوره ايچنده در و دخى كلام عزتلو محرابك كنارلرنده ديزلمشدر
ايكى طولابده حضرت عثمان و حضرت على يازدقلرى مصحفلريدر انلرده محفوظ در
و خلق انلرى زيارت ايدرلر و مقصوره يه ملاصق غرب طرفنده قبلى ديوارنده داخلده
بيت خطاب ديرلر خطيب جمعه نمازندن اول انده اكلنور بو اوه نهر بانياس اوغرار
و جيرونه كيدر و محراب حنفيه دن غيرى دخى اوچ محراب واردر مقصوره غربنده قبليده
ايكى محراب برى كه مقصوره طرفنه قريب شافعى محرابى برى كه برى طرفنده باب
عنبرانيه قريب حنبلى محرابى و مقصوره شرق طرفنده حايط قبلى ده بر محراب اكا مالكى
محرابى ديرلر دخى صحابه محرابى ديرلر و بو جامعك دورت قپوسى واردر برى قبله طرفنده
باب عنبرانيه ديرلر و برى شمالى باب الشميساطى ديرلر دخى باب السلسله ديرلر مدرسه
شميساطيه يه مفتوحدر و برى غربى باب البريد ديرلر اول سمته سوق مراد پاشا باشنده
بش التى قدمه طاش نردبان ايله چقيلور و برى شرقى باب جيرون ديرلر و اوچ قپو
دخى محدثدر برى باب كلاسه كه مدرسه كلاسه يه مفتوحدر و اكا قريب بر باب صغير
و برى باب صغر شميساطى بابى قربنده كه مدرسه كامليه يه مفتوحدر و مشهور اولان
رأس يحيى بن ذكريا عليهما السلام مقصوره مذكوره جامع ايله حايط شرقى جامع بيننده
مقصوره يه قريب صفين اعمده صف اولده ايكى سبز رنك ستون كبير بيننده الواح
اخشاب ايله مبنى بر مقصوره صغيره زيارت و روح پرفتوحنه دعا اولنور باشقه مخصوص
بر حاجى واردر مفتاحى انده در و اكا قريب شمال شرق بر بيرماء واردر صويى غايت لذيذدر

و بیوك چاهده بکپاره بیاض رخامدن منحوت بر دهان وضع اولنوب وبرچرخ نصب
اولنمشدر که ایام صیفده صلواة مغرب و عشاده حرم جامعده ادا ایدن جماعت مسلمین
بونك صویندن سقی اولنور ومقصوره حذاسنده اون برنجی بابك داخلنده بر منحوت
طاشدن مبنی برقبهٔ صغیره التنده برمجمع ماء جاری وار در که بو مجموع مائك دیوارلری
ظاهرنده دورت عدد لوله دن آب لطیف علی الدوام جاریدر و جامعك دیوار شرقیسی
و دیوار غربیسی خلفنده دیوار آخر وسقف آخر ایله محاط ومسقف مشهد نام ایکی
مقام لطیف واردر وبوایکی مقامده ایکی حوض آبلری لاینقطع و بوجامع کبیره نك
ساحهٔ حرمی دخی شرق شمال غرب الطرافی جهت ثلاثه سی نصف ذراع ارتفاعده
مرتفع فرش اولنمش طولانی صفه لردر و شمالده اولان صفه لرده هنود وسنود طائفه سی
انده مدام قرآن تلاوت وتعلیم ایدرلردی لکن انلری حالا اورادن قالدرمشلردر و صفهٔ
شرقیده وصف غربیه ده دخی ایکی مشهد واردر وبوایکی مشهد ده ایکی حوض آبلری
لاینقطع وحرملك جانب شرقیسنده کبار صفه سی اوزره منصوب اولان اعمده کبار
رخامیه دندر دوردی دخی سیاه وعنابی لون ایله منقطدر وبوصفه نك جانب قبلی ده
اولان نهایتی ایله دیوار شمالی جامع بیننده باب جیرون جهت داخلیه سنده دورت اعمدهٔ
کبار رخامیه ایکی سی سیاه وسرخ منقطدر وایکیسی سبز سیاه منقطدر وبو اعمدهٔ
کبار فوقنده اولان اعمده صغار طقوز عدد در ایکیسی نفطی وبیاض منقطدر وبشی
ابری سفید رنك وبری سرخ وبیاض منقطدر وبو مجموعك وسطنده اولان ستون خرده
شکر رنك وبور مالیدر وبونده کی اوچ قپو ایکی طرفلرنده بر حجره واردر وبو باب جیرون
خارجنده سهل کیدیلور برنردبانه اینلور یکرمی یدی عدد قدمه طاش وبرغریب حوض که
برمزراق قدر برقالن صو یوقارو یه آتیلور وباب جیرونك خارجنده طاشدن برمصنع
کوشك دیرلر که جیرونك کوشکیدر وحرملك جانب غربیسنده کبار صفه سی
اوزره منصوب اولان اعمده کبار رخامیه دورتدر که دوردی دخی سیاه وعنابی لون ایله
منقطدر وبوصفه نك جانب قبلیده اولان نهایتی ایله دیوار شمالی جامع بیننده ایکی مرمر
عمود کبیر دخی وار در که سرخ سیاه منقطدر و بو دورت عدد اعمده کبار حجریه نك
سلکنده منقطدر وبو سرخ وسیاه منقط ایکی مرمر عمود ایله باب البرید بیننده جهت
داخلیه باب البرید دورت عدد اعمده کبار واردر سبز وسیاه منقطدر وبوصفهٔ غربیه نك
اعمدهٔ کباری فوقنده اولان اعمدهٔ صغار طقوز عدد در ایکیسی نفطی وبیاض منقطدر
وبو مجموعك وسطنده اولان ستون خرده شکر رنك وبور مالیدر وحرم جامعك صفهٔ
شرقیه سی قربنده سکز عدد ستون رخامی اوزره برقبه واردر که اوستی رصاصله پوشیده در
وبو ستونك دوردی الاجه سماقی مرمر ودوردی نفطی مرمر حالا بوکا قبهٔ باعونیه دیرلر
زیرا مقدما براهل علم خاتون بونده درس ویردی وبوقبه نك مقابله سنده صفهٔ غربیه

قربنده

قربنده کیرو سکز عدد ستون حجری اوزره برفوقانی حجره مبنی در اوستی کارکیر قبه درکه
رصاصله پوشیده در و بو حجره نك قپوسی مقفل در ایچنده جامع شریفك اوقافنه متعلق
دفترلر واردر وحرم جامعك وسطنده وسط حرمده ایری بیاض رخامدن قد انسان طویل
طولنده چار ستون اوزره مرمردن برقبهٔ صغیره مبنی درکه بوقبه اون برخانه اوزره طرح
اولنمشدر و بوقبهٔ صغیره نك التنده ایری و بیاض رنك بکپاره مرمردن بر بیوك قورنه
مقداری برشادروان صغیر واردرکه التنده آب روان کاوب علی الدوام جریان ایدر
و بوشادروانك طرفینده اونر ذراع نجاری مقداری مفارق ایکی ستون حجری نصب
اولنمشدر اوزرلرنده حدیدن مدور شبکه لر وضع اولنوب شبکه لر اوستنده میانه تبسی
مقداری مجمرلر واردر خلفاء بنی امیه ایامنده و بعض سلاطین اسلام عهدنده هر جمعه کونی
بو مجمرلرده برنیچه رطل عود یاقوب اوزرنده برسراپرده اورتلوردی بعد صلوة الجمعه سراپرده یی
مجمر اوستندن رفع ایدوب نسیم رایحهٔ طیبهٔ عودی انتهاء مدینهٔ دمشقه ایلدوب
رایحهٔ عودی شم ایدرلردی وجامعك قربنده شمال غرب کوشه سنده تخته دن یاپلمش برحجره
انده یمانیه طائفه سی اولورو شیخلری واردر و بو جامعك اوچ عدد مناره سی واردر بری
جامعه متصل مشهد شرقی اوکنده مبنیدر حدیث نبویده مذکوردر که حضرت عیسی
علیه السلام منارهٔ بیضاء شرقیٔ دمشقه نزول ایدر بو مناره چارکوشه در وطولی وعرضی
غلظتده برابردر وهر بری دورت ذراع نجاری که ایکیسی سکز ذراع واردر وطولی فرق علمه
وارنجه یوز ذراع نجاری یه قریبدر و دخی سلمی ایکیوز پایه عدد در حالا بوکا منارهٔ
عیسی دیرلر و برمناره سی دخی جامعك دیوار غربیسنه متصل ایکی شرفه سی واردر حالا
آکا منارهٔ غربیه دیرلر وبرمناره دخی حرم جامعك دیوار شمالیسنده باب السلسلدیه
متصلدر بو دخی چارکوشه در و بو منارهٔ بیضاء شرقیه دن دوندر بوکا مادینة العروس
دیرلر بو مناره یی دخی ولید بن عبد الله بنا اتمشدر و یتمش بش موذن تعیین اتمشدرکه
هر نوبت یکرمی بش موذن اذان ویره و بو موذنلر عشاء نمازندن صکره مقصوره دن
توحید ایله والهی اوقومغله اینرلر و یحیی ضریحی مقابلنه طورر لر و دعا ایدرلر و رمضان
آینده تحمید اذانی ویردکدن صکره غربیه مناره سنك قپوسندن موذنلر جمع اولور یا امة
خیر الانام دیو حضرته متعلق خوب آواز ایله موذنلر دن بریسی اوقور بعده جمله موذنلر
الهیله وغیری مدحلر له کلوب قبه التنده اوتورلر و جمله انبیاء عظامی مدح ایله ذکر ایدرلر
بعده چقارلر بتون رمضان شریف بو منوال اوزره ایدرلر واون التی امامی واردر هر دورت
امام مذاهب اربعه نك برینه معیندر یعنی دورت امام حنفیه ایچون ودورت امام شافعیه
ودورت امام دخی مالکیه ودورت امام حنبلیه ایچون وایکی خطیبی واردر حالا بو منوال اوزره در
و بو جامع شریفده قبه لر و مهرسلیمانلر وانواع قندیللر دیزلمشدرکه رمضان کیجه لرنده
اون ایکی بیك قندیل یقارلر و بو جامعده جمعه نمازندن صکره صاحب طریقت شیخلر

كلاوه‌لرو هركس طريقنه كوره توحيد ايدرلرچاق اكندى وقتنه دك كه اك مشهورلرى بونلردر
رفاعى شيخى عاروركى شيخى قطنانى شيخى براقى شيخى صمادى شيخى حدادى شيخى سينانى
شيخى قادرى شيخى ودخى نقشبندى و جلوتى وخلوتى شيخلرى كه هر برشيخك باشقه
مكان معينه‌لرى واردرو بوجامعده درس عام يقعه‌لرى واردر حنفى وشافعى وحنبلى ومالكى
برقاچ يرده دروقرا شيخلرى كه سبعه وعشره قرائتلرى حضرت يحيى مقابلنده قرائت اولنور
وختم شريف اولدوغى وقتده شافعى محرابنده ختم ايتدورلر ورجب وشعبان ورمضان آيلرنده
قبه التنده محدثيندن برشيخ اكنديدن چاق غروبه دك حديث بخارى نقل ايدر مقدما مسلم
وشفا حديثلرى شيخلرى وارايدى شفا حديثلرى صباحدن اويلىيه دك ومسلم حديثلرى
اويله دن اكنديه دك نقل اولنوردى حالا اول قاعده قالقمشدر و بوجامعك طولى
شرقدن غربه بشيوز قرق سكز اياقدر وعرضى يوز اللى براياقدر ونقل ايدرلركه بوجامع
شريفه بش بيك كره بيك التون والتمش بيك التون صرف اولنمشدر وبوجامعك اوقاف
كثيره سى واردر يوميه مصرفى اوچيوز التوندر باقيسى خزانيه نقل اولنوردى وبو بيوك
جامعدن غيرى داخل سورده جمعه نمازى ادا اولنور برجامع داخى جامع القطانين ديرلر
انلردن غيرى سور ايچنده مساجد چوقدر انلرده جمعه نمازى قلنماز وسورك خارجنده
بيوك وكوچك جامعلر چوقدر يوز اللى عدده قريبدر وبوجوامعدن دولت عثمانيه‌ده بنا
اولنان برقاچ جامعدر بونلرك بنالرى ديار رومك جوامعى طرزنده درشرفين اعلى وادنى ايله
مابينده اولان كوك ميدانى ديدكلرى عرصهٔ واسعه نك نهايت شرقيه سنده مبنى مرحوم
سلطان سليمان خان طاب ثراه جامعى دركه ديوار شرقيسى وديوار غربيسنه متصل ايكى
مناره بيننده رصاص ايله پوشيده كاركير قبهٔ صغيرهٔ واحده ايله برجامع فرح افزادر وبوجامعك
بابى محرابى مقابله سنده وباب جامعك طرفينى قباب صغيره التنده ايكى صفه دروبوصفه‌لرك
اوكى برحرم كه فرشى رخامه مشابه سنده سياه وسفيد طاشلردر وحرمك جانب شرقى
وغربيسى سبزه زار لطيفدر وماورالرى ضيافتخانهٔ مسافريندر كه حجرات متعدده
وبوحجرات رصاص ايله قپلو قباب التنده در وبربرينه متصل وجانب قبله دن جانب شماله
ممتددر وطرفينده اولان ضيافتخانه حجراتى اون حجره در وحرم جامعه ناظر اون ايكى
ستون رخام اوزره اون ايكى قبهٔ صغيره دركه طرفينده اولان قباب صغيره يكرمى دورتدر
وحرمك وسطنده برحوض مربع عشرافى عشر ووسطنده يكپاره مرمردن برشادروان
وضع اولنمشدر آبى لاينقطع رواندر وحوضك اطرافنده پنجدن دورت لوله واردركه
آبى لاينقطع در وبوحوضك فرشى منتهى اولدوغى ثمانيه سى طرابوزان وبونك مقابله سنده
برآخر طرابزان كه بوايكى طرابزان اراسى شارح آبدر وبو ايكى طرابوزان ماوراسى برجنينه
واردر وبوجنينه ماوراسى برعمارت عامره دركه كيلار ومطبخ وفرون وسائر توابع
ولواحقى مشتملدر وضيافتخانهٔ مسافرين خلفنده قورشون اورتولى كاركير قبه‌لر ايله

اون سكز حجراتى مشتمل برمدرسهٔ عاليه مبنى درمدرسنك دمشقده فتواى حنفيه سى ايله
يومى التمش اقچه وطلبهٔ علوفه يوميه ايكيوز اقچه ومطبخ عمارتدن هركون ايكى وقت
طعاميه واردر وحرم جامعده اولان ضيافتخانه‌يه نزول ايدن مسافرين ايچون دخى
عمارتده معين مائده طعام واردر وجوامعك ايكنجيسى دولت عثمانيه‌ده سابقا ميرميران
ولايت شام اولان درويش پاشا جامعى دركه دارالسعاده‌يه قريبدر روم طرزنده برجامع
زيبادر وحرمنك وسطنده برمصنع حوض وشادروان واردر اوچنجى جامع سنان پاشا
جامعيدركه باب الجابيه خارجنده در برقبه ايله كمرلرينك اوستى رصاص ايله پوشيده‌در
وبوكمرلرك التى فرش جامعدن مرمرستونلر له رفع اولنمش فوقانيه‌لردر وبوفوقانيه‌لرك
نردبانلرى جامعك ايچنده كاركير طاش نردبان ايله‌در قپولرى جامعك ديوار شماليسى
وسطنده وباب جامعك طرفينده اولان صفه‌لرك نهايتلرينه قريب ساحهٔ حرمده
وسطنده برحوض الوان رخامدن منقط ومنقش شادروان واردر وبوحرمك ايكى قپوسى
واردر وبوجامعك مناره سى حرمك باب ديوار غربيسنه متصلدر منارنك ظاهرى يشل
كاشى ايله مبنى در دوردنجى جامع كه سابقا ميرميران ولايت شام اولان قره مراد پاشا
جامعيدركه خارج سورده حجاج يولى اوستنده در باب المصلى سمتنده در وبوجامعك دخى
قبه سى وبناسى ديار روم طرزى اوزره در ودمشقده اولان مدارس و زاويه‌لرو حمامات
لطيفه‌نك مشهورى بيوك جامع قربنده حمام درويش پاشا وسراج خانه ايچنده
حمام مصطفى پاشا اورته سنده بربيوك حوض دورى يكرمى ذراعدر مستدير عمقى قامت
انسان قدرو باب حمام مقابله سنده برحوض اوستنده رخامدن منحوت ارسلان اغزى
ديدكلرى چشمه دن برحوضه جارى آبى لاينقطع روانيه خيرات وخانات چوقدر دخى
اسواق عامره سى كذلك سوردن طشره دخى وافربيوت ومحلات واردرو نورالدين
شهيد بوشهرده بربيمارستان اتمشدركه اعظم خيراتندندر اوقاف كثيره سى واردر لكن
عشر عاشرى قالميوب مع ذلك الحاله منتفع به اثردر مخصوص رئيس الاطبا وكحالين
واردر وصالحيه ده اولان بيمارستانه نسبت بومعموردر وبوشهر جبل قاسيوندن ايكى
ساعتلك شمالنده برهموار صحرايه دوشمش كه قبله سى بى پايان صحرادر شهر اول صحرايه
دوشوب باغچه‌لرينك براوجى تا ذيل قاسيونه پيوسته وصالحيه ايله بلدهٔ واحده حكمنده
اولمشدر ذروهٔ قاسيونده قبة النصردن دمشق و صحراسنه نظر اولنسه شهرك بيوت
وابنيه سى باغچه‌لى اراسنده كيجه شكلنده كورينور والحاصل بومدينهٔ دمشق نهايت
عمارت اوزره واسواق وبضايع وارباب تعامل ايله كمال زينت اوزره خصوصا جامع اموى
ابوابندن باب البريد محاذيسنده اولان سوق جديد مراد پاشا وبربرينه مقابل بيت القهوه
وبرستان بى همتا اسواق دمشقه برنمايش وزينت ويرمشدر وقلعهٔ دمشق خندقى
اوزره شمسى احمد پاشا احداث اتدوكى سوق سپاهى وجامع امويه نك ديوار قبليسنده

اولان سوق الذراع طولانی دمشقده نسیج اولنان اقمشه وحریرك معدن کاڭیدر وبونلردن
غیری سوق بزوریه وسوق چقمق وسائرد کاکین واسواقی حیز احصادن دوردر دخی
قبیباب محله سی که شهرك برجانبنده بریا بس محله دوشمش محدث برمحلهٔ عظیمه اولری اوبه لر
طرزنده شکل مخروطی کبی قبابِ النده بیوت سکانی ترکماندر طولانی واقع اولور وغربیٔ
شهرده زمردکبی کوك میدانی دوشر جمله جوانبی الوان ازهار وانواع اثماری مشتملدر وحدایق
نزهت افزادر خصوصا تحت القلعه دیدکلری موضع مجمع تنزهه کیدن صالحیه یه وکوك
میدانه ونیربه وغیری وانده کی اولان آشجیلرك پاکلوغی وانواع نفـایس پشوردکلری
برایکی ساعت ایچنده برعالی ومکلف ضیافت حاضر ایدرلر واصمارلد قلری یره کتوررلر ونهر
برداسبیکهٔ سیم کبی کوك میدان ساحه سی وسطندن جریان ایدر وبوکوك میدان
اطرافی عالی قصرلرکه آفاقده مشهوردرانلری وصف اتمکه کما هوحقه ایفا اولنمز باخصوص
برامکه ابنیه لری وآثاری که حالا باقیدر وبونده برمشهور مسیره واردراکا جبهه دیرلر بوموضع
مربعدر ایکی دونم یردر ایچنده سوکوت جوزقواق وغیری واطرافلری دورت جهتی ماءك ا
جدا ولی احاطه ایلمشدر وبرکه لروحوضلر وبومسیره نهر برداکنارنده واقعدر وانك
بوقاروسنده نهر قنوات مقصفه ونهر بانیاس مولوی خانه یه بحر برکوزل آستانه در وایکی مصنع
دولاب دونروانْدن دینکز جامعنه بحر بوجامع شرف ادنه نام موضعده واقعدر یکرمی
بیوك پنجره لری واردر اول سمته اقان ایرمقلره ناظرلردر واکا قریب یلبغا جامعی حرمنده
دورت کوچه لی بر برکه دراو رته سنده برفسقیه مستدیره در ایچنده صو برقامت انسان
قدرآتیلور وبوجامعك پنجره لری اوچ جهته ناظردر برجهت که شرق طرفی تحت القلعه یه
ناظردر بوموضع غریب ایچون منهلدر وقریب ایچون مرتعدر اطرافی بیوت وقصور محاطدر
ایکنجی جهت غرب طرفی نهر بینه ناظردر اوچنجی جهت قبله طرفی نهر بردایه ناظردرکه
بوسمتده اشجار وازهار و بین النهرین دیدکلری موضعده برکوپرو واردر اندن برلطیف
جزیره یه کیدیلور واندن نهر بردا ایکی بلوك اولور بربنه نهر شیخ ارسلان حضرتلری
واول بلوکی اولکی اسمنه قالور وبوجزیره دیدکلری مقصف بطالین اولان کمسه لر بونده در
دخی اول سمتده برمسیره واردر بهنسیه دیرلر بوموضع در اشجار واثمار وازهار وعیون مـاء
مجتمعدر واوستی یانده ارض نیربین دیدکلری یردرکه ثماری کوزلدر وازهاری کثیره در
واندن ارض ربوه یه دخول اولنور که انده جبل شرقی سفحهٔ مهد عیسی وانك قپوسنده برعین
ماء اکامائم دیرلرکه اول سمته ایرمقلر بردا ایرماغندن قسمت اولنور واول سمت سفح قاسیونده
اول مشهور حواکیر یعنی جنینه لردر وانده جبل قاسیوندر وجبل ربوه در مابیننده دمر
قریه سی فاصله در ومقابلنده قبهٔ سیار واقعدر وشهرك قبله وجنوبیه سنده اولان صحرای
بی پایانده یریر قرای معظمه سوادلر ومزارع ومراتع کوزایرمی قدر متصل واحد
عمران مختیکدر وابادان کبی نمایاندر وبوشهرك اکثر بیوت وابنیه سی طاشدندر سیاه

وبیاض وسرخ طاشلردن عالی کمرلردرخت بیوت وستونلری ایله اوسمتی اوریرلروطاملری
جمله طپراقدر بوکا ایوان دیرلر اوکنده بحیره یعنی حوض عظیم وایکی طرفی باغچه وایوانك
مقابله سنده دورت طرفی دیواروبربحره ایله غایت عالی واسع ومکلف قاعه لر دیمکله
معروف بیوك اوطه لرطرح ایدوب حوض ایله قاعه اراسنده تحت السما برصفه وایوان وقاعه
یانلرنده طول وعرضی بش التی ذراع ارتفاعی اون ایکی ذراع قدر مربع درکاری بیوت
صغیره طرح ایدوب وایوانلری شماله مکشوف صیف وحر ملاحظه سیله بنـا وطرح
اولنمشدر آغربنالردوشمدی بعضیلر بشلادیلر روم طرزی اوجاقلراوطه لربنا ایتمکه وفوقانی
خانه لردخی طرح اتمکه وبوشهرك برمنزل ومسکنی یوقدرکه ایچندن صوچقمیه وبوشهرك
بغایت پاك ومکلف چارشولری اکثر مثمن سقوف ایله مسقفدر وعظیم کارکاهلر واردر
انواع اقمشه اشلنور شاملك انواع ازهار واثمار وغیری ازهارك اك مقبولی که شمال طرفنده
واقعدر اول معبرازهاردن کل در وبوکل التی نوعدراك مقبول واعلاسی وردجوری دیدکلری
کل دروکلدن غیری نسرین دخی رزین بونك انواعی چوقدر قرنفل کذلك برقاچ نوع وباسمن
وشبوی وسوسن کذلك وزنبق وبهارچچکی واردر واقحوانه برقاچ نوعدر بواقحوانه شمس
ایله دونر وکیجه ده چچکی قپانور دخی مرسین وفسلکن انواعی چوقدر ولاله وشقایق نعمان
وشب کلاه برقاچ نوع وتمرحناوبان وسذاب ونمام وقسط وزعتر ومردکوش وریحـان
انواعی چوقدر ومخالف وادویه وپیغمبر دوکمه سی وحزام ودخی نیلوفر برقاچ نوعدر اك
مقبولی مائیسی وخیلان سجرصفصافه مشابه دراول ربیعده جمله اغصانی قرمزی رنکله
صبغ اولنور اثمارلرك اك کوزل یری ارض مزه وللواندر بونلر قبله طرفنده واقعدر فاکهه لردن
قایسی یکرمی برنوعدر اك مقبولی حموی واك مقبول قوروسی بلدی دیدکلری قایسیدر
دخی کراس ووشنه یدی نوعدر اما تربیه سزدر استانبول کبی دکلدر اما حالا تربیه ایدلکله
کوزل اولمشدر دخی امرودك انواعی چوقدر الما کذلك اك مقبولی مسکی سکری ماوردی
دیدکلری المالردر دخی شفتالو واریك انواعدر اك مقبولی ماوردیسی دخی انار اصنافدر
اك مقبولی ماوردیسی وقبله دن شرقه که اول سمته قریهٔ یلداچاق قریه عربیله وارنجه اوزوم
مقبولدر نقل ایدرلرکه قرق طقوز نوع عنب اولور اك مقبولی زینی اوزومی وقوروسنك اك
مقبولی دوربولی اوزومی در دخی ایوا انواعدر وانجیر وبادام دخی عناب وفستق وفندق
وصنوبر وبرعرور اك مقبولی تمریسدر وخرنوب وجوز برقاچ نوعدر دخی امیر بارس وحمضك
انواعی چوقدر ترنج کباد نفـاش اغاج قاونی لیمون التی نوعدر نارنج ایکی نوع وزیتون
انواعدر ریباس وموز وسکرقمشی برقاچ نوعدر ودخی ملح یعنی خرما تازه سی وسبزه قسمی
چوقدر هلیون طرخون قنبیط کرنب اوچ نوع لحنه بادنجان برقاچ نوع کراث برایکی نوعدر
وتوت دخی برقاچ نوع وهاوج وتورپ وتره وسموزاوت واسفناخ وکرفس وبازی وهندبا
ایکی نوع وثوم وکزبره وکراویا وکمنون وقباق انواعدر وکماة وشلغم وبوکروجه وبقله وبرنج

ومرجمك وطارى انواعدر وقرطم وسوسم وبزرقطونا ونخود وحلبه ومارول انواعدر وسماق
وقلقاس وملوخيه وباميه وخيار ايكى نوعدر صيفى وخريفى وقاون وقارپوز برقاج نوعدر
دخى پنبوق وحرير چوق اولوراك مقبولى حريربلدى تعبير ايدرلركه سائردن معتبر وثمنى
بهاليدر دخى طوزوقليه حاصل اولور وقثا غايت چوقدر دخى قريهٔ عربيلده براوت بتر ريحانه
بكزر اول قريه نك خلقى بواوتى اكرلر اسمنه قرنفل ديرلر نفس الامرده رايحه سى قرنفله
بكزر وچچكى ريحان چچكنه بكزر بوچچكك صوينى چيقارررلر بونك صويى چوق امراضه
نافعدر خصوصا ضيق نفسه وبلغمه غايت نافعدر انجق بوكويه مخصوصدر غيرى يرده اولمز
دمشق اطرافى صالحيهٔ دمشق شامدن برساعتلك شمالنده جبل قاسيون سفحنده براز
مرتفعجه واقع اولمش اتكلرنده عمران وكوشكلر وباغچه لرى دمشق باغچه لرينه پيوسته
اولمش دمشقدن برمحله مثابه سنده قديم وحادث جوامع ومدارس وحماماتى مشتمل
دمشقه نسبت آب وهواسى لطيف وخوب قصبه در سابقده دمشق ماندى برشهر
اولدوغنه حالا جابجا جوامع ومدارس قديمه ومعطله سى آثارى وبر برمزين ومكلف وملون
احجارايله اولمش عالى ديوارلرى شهادت ايدر نقل ايدرلركه انده برموضع بنى المدارس ديرلر
مقدماده چوق مدارس واردر ومدارس شام ايچون مخصوص بركتاب مؤلفدر اسمى
الدارس فى المدارس وسلطان سليم خان شيخ اكبر حضرتلرى مزار شريفلرى اوزره بنا
ايتدركلرى تربه قربنده عربستان طرزنده جامع شريف وخلفنده شارع عابده كيلار
وفرون ومطبخ وسائر لواحقى مشتمل برعمارت عليه بنا ايتديكه فقراء محلهٔ صالحيه
احسانك پرورده سى واندن غيرى دخى جوامع كه حالا باقى اون ايكى جامعدر اشهرلرى
حنبليه جامعيدر وسلطان صلاح الدين خيراتى بربيمارستان واردر وحالا اسواق معموره سى
واردر وبوصالحيه ده ايكى نهر يجريرى نهر يزيد ورى نهر توران نهر يزيد جبل قاسيون طرفلرندن
توران اندن اشاغيجه دوزه قريب يجرر ودمشق طرفنه توجه ايدر وبو صالحيه ده مكلف
باغچه لر واردر وشهرك صحراسنه مشرف عالى ومفرح قصرلر واول نهر اوزره خوش آينده
صفه لر وچمنلرى واردر انصاف بودركه صالحيه برجاى نورانى ومزيل غم وصفاى قلب وير
بر مقام روحانيدر بونده ولاة شام طرفندن مخصوص صوباشى وشام افنديلرينك
مستقل نائبى واردر وبو صالحيه ده توت وحمص اغاچلرى ومرسين وشفتالو
چوقدر وجبل قاسيونده برنوع اوت خزام ديرلر رايحه سى كورلدر وبرجنس اوت
شيح ديرلرانده بتردخى سماق دخى زعرور ابيض واحمر دخى خرنوب وصالحيه يه متصل بر
موضع اكا سهلم ديرلر حالا اسهم دينور اكثر اغاچلرى توت اندن چوق حرير بيارلر وبوصالحيه ده
يردقلر اشلنور شهره كتورورب صتارلر واكا قريب برموضع اسمى بيت لهيا والعنايه
وحضرت آدم بيت ابياته اولوردى ديرلركه حوا حضرتلرى بونده چوق اولدى بونده
عناب اغاچلرى چوقدر واكا قريب ارض سطرا ومقرى وديرلركه بوسطراده هابيل اولوردى

وقينيه ده قابيل اولوردى مابينلرنده برمسيره اكا بابلى ديرلر بوسمتده برغريب چچك بتر
رنكى بياض قرمزى يه مائل يره دوشه لى بتر اسمنه قرنفله ديرلر بونك برغريب حالتى واردر
قوقوسى اكنديدن چاق صباحه دك چقر وكوندز چقماز ودخى بوسمتده ابوا اغچلرى
چوقدر چچك ويردوكى وقت ظرفاى شام انده جمع اولورلر واشجار التنده صولر آقيدرلر
وآيك قراكولق اولدوغى وقتنده يورطه قبوقلرين دزيت ياغى قويوب يقارلر وروى آبه
صالى ويررلر واغاجلرده تورنج قابوقلرين اصارلر وبويله جه يقارلر بوموضع بهنسيه
قريبدر وبهنسيه قريب ارض مزه ولوان بونك انجيرى وقيسى سى وكراسى ووشنه سى
مشهوردر وجبل قاسيون خلفنده قريهٔ مينين برمشهور كويدر بونده ايكى جليل وليلر
واردر برى شيخ جندل برى شيخ ابوالرجال وديرلركه شيخ جندل حضرتلرى يانده تماغه
كسمه يى قبول اتمز بوقريه نك جوزى مشهوردر برا قشرى غايت رقيق وبيا ضدر
وبوسمتده قار اكسك اولمز ايچنده ريماس وامير بارس بتر وشامك قربنده تل حورنه
دخى عقبهٔ قابون الزمان سمتنده وشامك غرب شمال طرفنده ناحيهٔ جبه عسال شام
منلاسى طرفندن نائبى واردر شمالنده قريهٔ صيدنايه وقريهٔ تلفيتا وقريهٔ عمره
ومشهورلرى قطيفه رحبه جرود معظميه عسال زبدانى دخى باشقه نيابتدر شام
منلاسى طرفندن برمفرح ومسيره يرده وادى برداساحلنده اولور بعده حاميه واندن
ربوه يه كيدر بوناحيه نك باغچه سى چوقدر واثمارى مشهوردر خصوصا الماسى كه
غيرى يرده اويله الما اولمز وچوملكلرى مشهوردر بونك باغچه لرى چاق دمشقه متصلدر
بوناحيه نك شامدن بعدى اون سكز ميلدر وبو زبدانينك سلفده سورى واردر بونك
يولنده نورالدين شهيد برخان بنا اتمشدر واول خانه باشقه بر وقف اتمشدر صكره اول
اوقافه كيده رك استيلا اتمكله اول خان خراب اولدى وزبدانينك مشهور كولرى دمرهامه
صبوراكفر قوق الفستق ريماس وادى يرده بونده خان ميسه لون دخى حسينيه بونده
خان العرار بوقين بونده جامع الدلا بو جامعده هركيم باطل ايدرسه چتلار مجربدر وعيون التوت
سمتنده برعميق قيو واردر اسمى هاويه در اصلا ديبى معلوم دكلدر حتى كاهيجه اول
سمتده اولان آدملر محضا سير اتمك ايچون اودونن وچاليدن بيوك دمتلر بغلايوب
اتشله طوتشدوررلر واول قيويه اتوب نظر ايدرلر كورورلركه ايندكجه آتش كتدكجه كوچيلور
چاق يلدز بوجه كى كبى اولور بعده كورنمكدن قالور وحال بوكه آتش غايت بعيد يرده
كورينور نتكم علم مناظره ده ثابتدر وبو زبدانى جنوبنده بقاع ناحيه سى بونده برصوباشى
وشام افنديسى طرفندن برنائب اوتورر بو ناحيه واسعدر يكرمى بش معمور قريه سى
واردر محصولى غايت چوقدر و چايرى مشهوردر واووه سى بيوكدر ايچندن نهر ليطانى
يجرر بعلبك طرفندن كلور وزوبدن يجوب مرج عيون وشقيفه واقليم تفاحه كه صيدا
ايالتندن بعده صيدا قربنده شامه اقار بوكا تابع ريشيه وحاصبيه وقلعه قيرالياس

وشوف البیاض وقرعون ومجدل باهیص بونلر بنی حمیو رطائفه سی ودخی طائفه بنی
نومیروعنبه دخی عیتا وعباس وحلوا ووادی قرنا تاکه قربنده ابشیو پاشا بوزلدی
وادی التمیم وبو سمتده شقیف ارنون برحصن متیندر بو وادی التیم ده شام طرفندن برصو
باشی حکومت ایدر شهاب اوغللری بونده اولو رغایت شدید قومدر بونده تیمانی ودرزی
اولور وبونلر ایکی فرقه در اقلی وقزللی اقلی دیدکلری امیر علم الدین قبیله سی قزللی
معن اوغلو قبیله سی در وبو معن اوغلنه سلطان سلیم شامه کلدکده طبل وعلم
ویرمشدر وشرف بکنه مقرر اتمشدر وبو درزی قومی حاکم بامر اللهه استنادا ایدرلر بر ظالم
وباطل حلولی طائفه در نقل ایدرلر که برکمسنه حاکم بامر الله ایچون برکتاب تألیف ایلدی
واول کتابده ذکر ایلدیکه روح آدم حضرت علی یه حلول ایلدی واندن انتقال ایلدی
وحاکم بامر اللهه حلول ایلدی دیو بو کتابی جامع ازهرده قچنکه اظهار ایلدی مراد ایلدیلر که
آنی قتل ایدهلر مصردن فرار ایدوب وادی التیمه کلوب قرار واندن اولان درزی قومی
استماله ایلدی ومحرماتی انلره اباحه ایلدی وحالا اول قوم شوف طاغلرنده در ومابینلرنده
التیوز حکمت حاکم بامر اللهه نسبت ایدرلر حتی یمین اتدکده التیوز حکمت حق ایچون
یمین ایدرلر وبو طائفه ولایتلرنده واردقده کوندزده عورتلری غیری کمسه یه کورنمز چاق
اخشام یقین اولدقده چقارلر واول وقت یانلرنده صباحه دک حتی اول وقتده امیرلری دیوانه
چقرلر وتوابعی کلورلر وامیرلرینه دست بوس ایدرلر وصباح الخیر دیرلر حتی اول سمتده
بر مسافر بولنسه بویله دیمکه محتاجدر وجبل معن طاغنده برمتین قلعه که اسمنه دیر القمر
دیرلر اکثریا معن اوغللری انده اولورلر بو طاغدن نهر الاوله کلور وصیدا قربنده بحره اقار
ودخی نهر الناعمه جبل ابن معندن کلور ونهر الاوله قربنده بحره قاریشور معن اوغلو ضبط
اتدکلری قلعه لر بونلردر بلاد کفرکنه بلاد عکه والساحل وسفد بلاد بشاره بلاد الشقیف
جلال جیره بلاد صفد بلاد بیروت وصیدا بلاد جبل کروان بلاد جبة المنیطره
وجبیل وانطلیاس والبترون والجرد والغرب والمتن والشوف والمقیطع والشحار
والبقاع وبعلبك وبلاد صور والمعشوقه قنیطره شامدن صوباشی ونائب اولور شامدن
ایکی منزلدر بو سمتده سلفده ملك بازان اولوردی برقاج ناحیه سی واردر باش
ناحیه سی حوله در بو قنیطره نك بر کوچك قلعه سی واردر وبرخان وبر کوزل حمامی
واردر اما هواسی غایتله بارددر ومشهور کوپلری که خزیبی بوندن شامه کومور کلور
ودخی جبادخی خیام عبس واك معتبر حوله ناحیه سی ودخی قبلیاس دیرلر باش قصبه سنه
بانیاس بو بر غایتله حاردر بونده پنبه چوق اولور وازهاری وحمضی چوقدر وقلعه سنه
صبیدا دیرلر قلعه سی متین در جبل ثلج ذیلنده در حالا بو ناحیه باشقه مقاطعه اولدی
اون بدی کیسه یه میری ویریدن الورلر وبو ناحیه نك صو صغری مشهوردر جثه سی سایر جاموسدن
بیوك اولور بونده نهر شریعه نبع ایدر وشام خلقی ابتدا آنلری بونده چایره بغلارلر

زیرا

زیرا بونك چایری جمله دن اول بیشور وقیش فصلنده ترکمان وعرب وغیری قشلارلر وبو ناحیه
بنی اسرائیل زمانده غایتله معمور ایدی واسباطدن سبط نفتالم وسبط ایسار اولوردی اما
سبط ایسار صور سمتنده اولوردی وبو سمته قریب ناحیهٔ بنی کنعان بر بیوك ناحیه در موقعی جسر
یعقوب صولنه منیه اکسه سنده اولور بونده شریعه ومنظورو بنی کنانه وناحیهٔ بنی اربد وناحیهٔ
جولان سلفده بو ناحیه ده حامیم بن عملیق اولوردی وادی العجم بر معمور ناحیه شامدن جنوب
شرقنه ممتد در باشقه نائبی واردر مشهور کوپلری کسوه سعسع براق کاکر بونده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمك نعلبندی اولان برقاله مدفوندر نقل ایدرلر که برآتك صراجه سی اولسه
برقاله جصر تلرینك مزارینی طولاشدرسه لر امر حق ایله اول مرض زائل اولور مجربدر دخی بیت
سابر دوربلی اوزومی مشهوردر کفر جوراننده قبرنمرود بیت تیماده دخی دربلی اوزومی مشهوردر وبونده
برغریب شی اصلا چه نازل اولمز حال بوکه اکا قریب برئل اسمی ثل ابو النداچه اندن اکسك اولمز
قطنه بونده شیخ حسن راعی بر قیوسی واردر ایچنده مجنون اولان کمسه یی اوچ کون الیقورلر
امر حقله جنونی زائل اولور مزه مشهور قریه اناری وانجیری مشهوردر حوران بو ناحیه
غایتله مشهوردر ونواحی سی چوقدر شامدن صوباشی ونائب مخصوص حکومت ایدر
سلفده قصبات وقراسی چوقدر وبونده اولان محصول غیری یرده اولمزکه بعض یرلری
واردر برکیله سی یوز کیله ویرر وبو حورانك نسالری غایتله حسنالردن اولورکه ضرب
مثل ایدرلر وخلقی غایت اوزون اولورلر مقدما بو سمت حضرت ایوب ولایتیدر واول وقت
بونده بر بیوك شهر اسمنه اوشیس دیرلردی بو شهردن یتمش اوقومش آدم ظهور ایدوب
توراتی وانجیلی یزمشلردی ومنقولدر که حضرت ایوب عیص اولادندندر یعقوبك قزی
اولان ربیا تزوج ایلدی وحوران سمتنه بلاد نوی وجیدورده توطن ایلدی حضرت
ایوب وفات اتدکده یرینه حومل اولدی بعده اوغلو بشر اولدی که اکا ذو الکفل دیرلر
قومنك امورلرینه ومابینلرینه عدل ایلمکه تکفل قلدوغیچون ذو الکفل تسمیه اولنمشدر
وحوران شهرلرندن بصری بومدینه حورانك قاعده سی بو شهر غایت قدیمدر سیاه
طاشله برقلعه سی واردر وبرجامع وسوقی واردر مقدما بنی فزاره وبنی مره عرب طائفه لرندن
بونده اولورلردی کوزل باغچه لری واردر اما حالا اماکنه عربی اولوردخی ترکمان الخزقیه اولور
بو شهر قچن صحابه شامك فتحنه توجه اتدکلرنده ابتدا بو شهری فتح اتمشلر ومشرق
طرفنده صرخد شهری اولور بو شهر بر کوچك قصبه در قلعه سی وباغ وباغچه لری واردر
صویی امطاردن جمع اولور مقدما بولك طاغنده بنی هلال ساکنلردی بوندن بغداده
طریقدر صیف کونلرنده اون یدی کونده واریلوردخی حوران ناحیه سندن ناحیهٔ جیدور
باش شهری نوی حضرت ایوب شهریدر صنمیندن اون سکز میلدر نوی حضرت نواوی
شهریدر حبو باتك معدنیدر ازرعات باش شهری بثینه حالا بر معمور کویدر صویی
قیولردن درمزیریب بر بکارلو وادیدر سلطان سلیمان خان اوزرینه برقلعه بنا اتمشلردر

ومزيريب قربنده شيخ سعد الاسمر نكروري مزارى واردر مخصوص واقفى واردر كثيبه
مزيريبدن شرق شمالنده واقعدر بكارلرى چوقدر دخى مشهور كويلرى صنمين ونجلى
بوندن ذكرمن طاشى چقار نامر بغدايى مشهوردر ديرلركه حضرت آدم عليه السلام
ابتدا اكدوكى بغداى بونده در دخى ذرع وحوران شمال شرق ارض لجا و قنوات بويرلر
طاشلقدر قديمدن معموردر حالا اولرى طاشدن طور رصولرى وميوه لرى وچيچكلرى
حالا واردر اما سكانى يوقدر انجق اطرافنده لجاعربلريكه بونلره عرب الجبل ديرلر بونلر
ساكنلردر بر عاصى قطاع طريق يرامز طائفه در لرشام اطرافنه مسلطدر حتى كويلردن
هر بركوى غفرجى نامنه بر مقطوعى واردر زورايله الورلر اكر ويرمزلرسه غافلا اول كويى
باصوب غارت ايدر ولجادن شرق صفا ناحيه سى بر طاشلق يردر دخى سماوه قراقو
ناحيه سى شام ايله كوفه دن بو ايكيسى بيننده در بوقريه ده بر غريب مدور طاشلر كره كبى
مدور طاشلرى قيردقده برجنس تراب چقار رنكى رمادى اما قرمزى يه مائلدر اوله
تراب نه مصلحت ايچون در كمسه بلمز و بويله مدور طاشلرى كيم ياپمشدر و بوحوراننده
مرج الاصغر بوكا مرج شقحت ديرلر دمشقدن اون بش ميل بونده خالد بن صعيد
بن العاص شهيد اولدى ناحيهٔ مرج بو مرج ايكى ناحيه يه مشتملدر برينه مرج راهط كه
حالا مرج ديرلر برينه مرج غوطه ديرلر و حالا غوطه ديرلر و بو مرج مستقل نائبى واردر
وابتداسى وادئ تحتانى انتهاسندن در و آخرى بحيره يه منتهى در و بو مرج راهطده
هجرتك التمش دوردنده اول مشهور وقعه كه يمانيه وقيسيه مابينلرنده واقع اولمشدر سببى
بودر كه مروان بن حكم شامه كلدكده حكمت خدا انك معاويه بن يزيده امارتن استيفا
ايدوب عبد الله بن زبيردن بيعت اتمك صددنده ايكن وفات ايلدى اورتالق خالى قالوب
اهالئ شام بالاتفاق ضحاك مروان بن قيسدن بيعت مثكلن ايدوب فلا جرم مروان بن حكم
بو فرصتده كندو طرفنه بر قاچ كمسنه ساداتدن كتورمشدر والحاصل اهل شام مابينلرنده
قيل قال اولدى صكره عبيد بن زياد تحريكى ايله ضحاك مرج راهطه چقدى كندويه
بيعت ايدنلرى يانه جمع ايلدى و مروانه متابعت ايدن اون اوچ بيك عسكر له آتلانوب ضحاك
اوزرينه واروب يكرمى كون قتالدن صكره ضحاك بن قيسى اولدردیلر و امارت مروانده قرار
ايتدى بو ناحيه نك حبوباتى وغيرى چوقدر مرج قبليده مشهور كويلرى واردر غزلانيه
هيجانه مجدليا حوران العواميد قاسميه ومرج شمالنده معيصره عباده قصير ضميركه بطيح
بوكا نسبت اولنور برزه قابون هواسى وصويى كوزلدر بوقابون ايكيدر قابون اعلا وقابون
اسفل رعد راديرانى عصرون ومرج راهط قربنده قصم دخى ماء غسان اولور ناحيهٔ غوطه
طولى اوتوز ميلدر عرضى اون بش ميلدر قراسى اشجار ايله مشتبكه در بر مرتبه كه كونش
ضياسى يره دوقنماز و بو غوطه نك انواع اشجارى واردر كه كورسين بعض اغاجلرك اوچ
هورتيمشى واردر قيسى الما اريك وامرود حتى نقل ايدرلركه بو غوطهٔ دمشقده يوز اوتوز

بيك قدر بستان واردر وثنية العقاب عقبه سى غوطه يه مشرفدر انك مشهور كويلرى
مزه حرستا كوكبان كفرسوسيه زيتى مشهوردر داريه بو ايكى كوى وادى العجم
وغوطه حدنده در بو داريه بر كوزل قريه در قدس ومصر يولنده واقعدر دمشقدن
ايكى ساعتدر بر غنيمتلو كويدر نور الدين شهيد فقرايه وقف ايلدى وحالا اويله در
عقدار بغداى جمع اولنور سه فقرا وطول عورتلره شام منلاسى معرفتيله محرم آيننده تقسيم
اولنور اما اكثرى اكل وبلع اولنوب عشر عاشرينى فقرايه ويرمزلر بو كوى محصولدار
اولمغله ضرب مثل ايدرلر پنبوق واوزوم وزيتون وسائر حبوبات وفواكه وغيرى چوقدر
مياه كثيره سى واردر انده ابو سليمان الدادنى وابو مسلم خولانى بنى خرقيل وبونده كوزل
قربوز اولور وعقربا جنوبنده حضرت ستى زينب مزار شريف حضرت على كريمه سيدر
دمشقدن ايكى ساعت واكا قريب سيدى مدرك حضرتلرى قبر شريفى وعقربا شمالى
شرق منيحا قريه سى بونده سعد بن عباده حضرتلرى بو قريه قربنده بر مسيره اورمانى
واردر كه اكا غيضة السلطان ديرلر بونده منتها اغاچلر واردر اجازتسز كمسه كسمكه قادر دكلدر
چامعلره ومهم شيئلره كسيلور طرف ميريدن باشقه قوروجيسى واردر اورتاسندن نهر
بردا لحر بونده انواع حيوانلر اولور خصوصا خنزيرى چوقدر وبوكا قريب بر مسيره اسمنه
جنت الشام ديرلر بونده بر فاخر عين نبع ايدر واكا قريب بر مفرح وادى انواع اشجار ايله مشتملدر
نهر بردا انده لحر بعده غيضه مرور ايدر بعده بحره كيدر بو واديده ايوا اغاچلرى چوق وبو بحيره ده
انواع طيور وسماك ياز وقيش صيد اولنور وبو وادى شمالنده عين الاولياء شيخ ارسلان بن
يعقوب قدس سره كه مرقد شريفى ابواب سور دمشقدن باب توما خارجنده رميهٔ سهم
مقدارى بعيددر بو شيخ ارسلان اولياء اللهدن ابا عامره مقارن اولدى بو ابا عامر طريقى
چاق سرى السقطيه منتهيدر وشامك مشهور عيونى عين الورا قاباب السلام قربنده دخى
عين على وعين السخنه وعين الذهب وعين لولو وعين الجالود واك معتبرى عين الزبيبه
ودير لركه جبل صالحيه ده دمر سمتنده اوچيوز التمش عين نبع ايدر عذرا بر مشهور كويدر
ضمير ورحبه قربنده وشمالنده قطيفه وجرود اولور وبو عذراده حجر بن عدى مزاريدر
بو غدراسلفده بر مشهور ناحيه در قلعه سى واردر و بونده وضميرده قليه اوتى بتريقارلر اول
معهود قليه حاصل اولور بونده وافر مال حاصل اولور باشقه مقاطعه در وجرودن دخى بر
قلعه واردر و بونده كل چيقار شامده بوندن غيريده چقمز و بو قطيفه شامدن بر مرحله در
بونده فاتح يمن سنان پاشا بر مكلف خان وجامع وحمام بنا اتمشدر و خانده نزول ايدن
مسافرلره ضيافت ايدرلر حتى موملرينى بيله تعيين اتمشدر بو قدر مكلف خان غيرى يرده
يوقدر و بر مشهور قريه اكاحلبون اجرو ناحيه سنده و قطيفه شمالنده نبك ديدكلرى منزلدر
و نبك شمالنده قارا اولور وانك شمالنده حسيه اولور نام ديكر ايكى قبولو ديرلر ناحيهٔ حسيه
بر خان وبر قلعه سى واردر مستحفظلرى واردر لكن يوجيلرى چاق قره لره ايلترلر قارا الرحسيه دنى

برمنزلدروشامك برناحيه صيدرشام پاشاسی طرفندن برصوباشی واردرناحيه بعلبك
اعمال شامدن بربلده قديمه درمستقل قاضيلقدرحالا اريه لقدرشام پاشاسی طرفندن بر
صوباشی ضبط ايدرمقدما حرموش اوغلو ضبطنده ايدی مشهور قلعه سی واردرغايت
متين دروبناسی عظيم وغريبدر قلعه نك هرديواری برطاشدن مبنی درحتی ديرلركه ديوارك
بناسيدر بوشهر اشجار وانهاری وعيونی مشتمل وكثير المنافع بربلده در بونده برمذبح
واردرطائفهٔ صابيه بيوتندن بربيتدروصابيه قتنده غايت معتبردروانده حضرت شيث
مزاری اولورعين الجر بعلبكدن جهت جنوبيه ده دركه بينهما مرحلهٔ قويه در وبونده
اولان قريه مجدل ديمكله معروفدر وبعلبكدن وادی التيم اوزره كيدن يول اوزرنده در
وعين الجردن نهركبير منفجر اولوب بقاعه جاری اولور وبو بعلبكده حضرت ابراهيمك مقامی
واردروابنيه وآثار عجيبه واردرو اساطين رخام اوزره قصورواردركه نظيری يوقدر والياس النبی
عليه السلامك بعلبكده ديری واردرمقدما بعلبكه بك تسميه اولنوردی بنی اسرائيل بونده بر
صنمه عبادت ايدبلركه اول صنمك اسمی بعل ايدی وصنمك اسمنی اول موضعك اسمنه
اضافت ايدوب بعلبك اسم اولدی واهلی بوصنمه عبادت ايدكلری ايامده الله تعالی انلره
الياس النبی عليه السلامی بعث ايتدی بونلر الياسی تكذيب ايتديلر واوچ سنه بعلبكده
مطرمنقطع اولدی لواء صيدامقدما برسنجاقدرحالا التزام ايله برپاشا ضبط ايدروبوكا
صفد وعكا وغيری الحاق ايتمشلردر بوصيدانك برقاج ناحيه سی واردر بيروت كسروان
شوف سولا قلعه سی برمكلف اسكله سی واردرودخی اقليم تفاح وشومار وخروب بونك
قلعه سی ساحل بحرشامده واقعدر شامدن ايكی منزلدر بونده فرنك طائفه لرندن
برقاج قونسول واردرابرشيم وقليه وغيری الش وريش ايتمك ايچون اوتوررلر جبال شوف
معن اوغلی طاغلری اكسه سنده واقعلردر بوشوفك اعمالنده بلاد بشان وقلعهٔ نيمه
وقلعه ريشه وغيريدر وبوصيدا قربنده ساحل كنارنده زيادهٔ ابوالروج اولور وبوطاغلرك
جمله اغاچلری توتدرانده حرير محصولی اولور باشقه مقاطعه دركه سنه ده التيوزكيسه دن
زياده اولور ودخی بوسمتده كسروان طاغلری اولور بوطاغلر بيروت اكسه سنده
واقعلردر بونلردن نهرانطلياس ونهر الكلب ونهر ابراهيم بونهر جبل قربنده دريايه قاريشور
ودخی بونده عين دار انبع ايدر وبوطاغلرك بالی وقريشه سی وبكمزی غايتله مشهور
وانواع محصولی اولور حرير قطن زيتون اوزوم بال قريشه صوصام شكرقامشی انواع حمض
قلقاس موز حب العزيز وغيريدر وبوسمتده برناحيهٔ مشغرانك برمفرح واديسی واردر
انهار اشجار ايله مشتبكدر باش شهرينه دخی مشغرا ديرلر واكا قريب كامد شهری التی ميل
قدر بعيددر واندن عين الجر ديمكله معروف عينك محلی اون سكز ميلدر وبوصيداده ايام
ربيعده برجنس سمكی برمق اوزونلغی قدر چيقر بونلرك ذكور واناثمك علامتلری واردر
قيچن بوبالق چفتلشمكه كلدكلرنده اوقت صيد ايدرلر وقورودوب بعده سحق ايدرلر حاجت

وقتنده

وقتنده صفوف كبی استعمال ايدرلر ديرلركه غايت قوامی واردر وشهوتی افزون ايدر
وصيدادنجه يه سكز ميلدر وبوسمتده حصن ابوقلمون دريا كنارنده طرابلوس عتيق قربنده
بونك دخی قربنده برج البحصاص بونده بركوزل عين نبع ايدر بوسمتك چاق بيروته وارنجه
قلمون قربنده انفی غابی واردر وبوسمتده ساحل بحرده بركنيسا رهباندن اعمی اولان
بونده ساكن اولور واكا قريب وجه الحجر واندن برج الهوا واندن بيرالعبد واندن
جسد المدفونكه بترون قربنده واندن جبيل قلعه سی وبوسمتلرده عمل جبة الكورا وعمل
المنيطر بيروت بركوزل اسكله سی واردر بساتين وجنيناته مشتمل بربلده دركه انواع اثمار
واشجار خصوصا عنب وحب العزيز وغيری بساتين جانبنده برنهر صغيری واردر وايكی يرده
اقامت جمعه اولنور اسواقی وحماماتی واردر ولب دريا ده ايكی برجی واردر فقيه اوزاعی قبری
بيروته قريب ايكی ميل يرده بعيد درعقبهٔ مغيشه اوزرنده اولان مدينهٔ بعلبك ايله بيروتك بينی
اوتوزالتی ميلدر ومغيشه ومدينهٔ عرجموش بيروت ايله بعلبك بيننده دركه مدينهٔ بيروتدن
يكرمی دورت ميلدر وبيرو تك حصن المراديسه التی ميل واندن نهر الكلبه التی ميل واندن
جونيه يه دورت ميلدر واندن عطفه يه سلام واندن ماحور جبيل برحصن متين درواندن
موقع نهر ابراهيم اوچ ميلدر واندن مدينهٔ جبيل بش ميل واندن حصن بترونه اون
ميل برمتين حصاردر واندن انف الحجره دريا كنارنده بش ميلدر واندن طرابلوسه سكز
ميلدر جند حمص وقنسرين شامك دوردنجی وبشنجی جنديدر وبو ايكی جنده كتب
قديمه ده مملكت سرياد يرلر ودمشقدن چاق غزه يه وارنجه ارض مقدسه ديرلركه اعمالندن
كنعانيون قومی اولوردی صكره متأخرين ارض شامه بو ايكی جندی الحاق ايتمشلردر
تتكم حمص اقليمی طرابلوسه الحاق ايتمشلر ومخصوص برپاشاسی التزام طريقيله ضبط
ايدر اوصاف طرابلوس مقدما يكرمی برعمله مشتملدركه بونلردر حصن الاكراد عكار
بلاطنس صهيون لادقيه كهف منيفه عليقه انطرطوس مرقب رصافه خوابی
قدموس جبة المنيطر شريه نام جبلده برناحيه در بيرون صافيتا عرفا سفح نام ديكر
بشرين جبله انفی دخی كورا جبيل عابا نی بنی كلاب صكره آل عثمان مالك اولدقده
بوولايتی بش سنجاغه مشتمل برايالت ايتمشلركه بونلردر طرابلوس شام حمص حما سلميه
جبله وبو ولايتده اولان مقاطعه لر بونلردر جبله لادقيه مرقب صافيتا حصن الاكراد
عكار وطينيا زاويا الكورا جبه بشری جبل طرطوس منادخی جبله بترون كه شيخ سرحان
حكمنده درخلقی قزلباشدر برعاصی قومدرحربه اوجيله مقطوعلرين ويررلر مقطوعلری
سنه ده قرق بيك غروش ويركيلری واردر البلاد طرابلوس كار بحرده مدينهٔ روميه دو
معاويه عصرنده سفين بن نجيب فتح ايتمشدر وايچنده يهود طائفه سی اسكان ايتمشدر
بعده فرنك مستولی اولديلر بعده سنه ثمان وثمانين وتسعمائه ده ملك قلاون فتح ايدوب
بعده تخريب ايتديلر وطرابلوسده بوشهر حالا پای تخت ولايتدر وبشيوزاقچه مولويتدر

وپاشاسی التزام طریقیله ضبط ایدر بر قاج ناحیه سی واردر صافیتا عکار بثرون عرقه
عریض وبوشهرك بساتین واشجار کثیره سی واردرحتی شکر قامشی وحب العزیز وموز
وقلقاس ونهر غضبان جبـــال مسقیه دن چیقر واکا نهر الزاویه دیرلر بعده نهر ابو علی که
شیخ سرخان طاغندن کلور وبونکله جمع اولورلر اولوقت غضبان دیرلر بعده طرابلوس
اووتاسندن گچروبحره لاحق اولور وبوسمتده وادی رشعین برمشهور وادیدر توت وزیتون
ورمان وغیری بونده چوق محصول اولور وبوشهرك صابونی آفاقده مشهوردر حریردن
حاصل اولان مال سنه ده یدی یوز بکرمی کیسه دردخی بالی وبکمزی وقریشه سی مشهوردر
وبوشهرك قلعه سی وسوری واردرکه قپولری بونلردرباب بیروت باب الاحمر مولوی خانه
قربنده درباب الحمراوی باب النصر باب الاساکفه شیخ عمر زیارتنه قریب دردخی اکا
قریب برکه البداوی باب التبانه باب المسلخ جسر الجدید قربنده باب الدباغه باب حان الماء
بوکا قریب جامع التفاحی وشیخ مسعود دخی باب الزبیریه باب الحجارین باب القل باب الرمل
وبوشهرك اك مشهور جامعی جامع الطیلان وبرقاج حماملری واردربوشهر شامدن دورت
مرحله دروبوشهرك قربنده عرقه قلعه سی واردر وبساتینی واردر طرابلوسدن اون ایکی
میلدروبحردن برفرسخدر وبرکوچك نهری وارد اسمنه نهر البارد دیرلر جبال
عکاردن کلورکه اول سمتده جبل تربل اولور وانده عین الغزال واکا قریب
بلاد الطینه که جبل لبنانه متصلدر واکا قریب حبه شریه قرب جبال المسقیه
وجبل تربل قربنده قریه المینه مصریون وقفیدر ونهر البارد قربنده نهر عرقه جبل
عکاردن کلور شهید البحر قربنده بحره کیدر وبلاد عکار قربنده الخزبیه
وبونده برایرمق نبع ایدرونهر عکار قربنده دریایه کیدر دخی جبل عکاردن نهر القنیطره
کلور بوندن نهر الکبیر ایریلور واکا قریب بحره کیدر وجبل عکار قربنده برغاب واردر
اسمنه شعراد دیرلر وانده زیارت شیخ عیـــاش وبوعرقه قربنده برجون وارد راکا جون
طرابلوس دیرلر دخی جن اووه سی دیرلر ایچنده اوچ حصار واردر برینه قریعات
برینه حصن الحمام برینه بانیه دیرلر طرطوس دریا کنارنده اهل اسلام فتح ایتدکده
حصارنی خراب اتمشلر جنوبنده حصن الخوانی برطاغ باشنده طرطوسدن سکز
میل بوسمتك قومی نصیریدرواول قلعه اسمنه حیمور دخی قلعه حیصمه واندن حصن
المرتب سکز میل وبو مرتبه قلعه نك اسمیدر وبلیناس شهرك اسمیدر بوقلعه بحره
اوزره واقعدر غایت متیندر مابینلرنده برفرسخدر بوشهرده اشجار وفواکه وحمض انواعی
وبونده قصب شکر اولوروبونده اعین کثیره واردر بوحصنی اهل اسلام سنه دورتیوز
اللی دورنده احداث ایلدیلر بوندن اچن اووه سنه چوق صولر اقارحتی دیرلرکه بوسمتده یوز
بیکدن زیاده صوصغری بسلنور واندن جبله اون میل وطرطوسدن دریا مقابلنده
کنار بحره قریب برجزیره واردر اکا عورت جزیره سی دیرلر مقدمـــا خالیدر ایچنده

بركوزل

برکوزل صویی واردر فرنك کمیلری صویی آلورلردی صکره کوپرولی وزیر اعظم
محمد پاشا بوجزیره ده برقلعه ومستحفظلر وضع اتمشدرکه من بعد فرنك اول سمتدن
صو المغه قادر اوله مازو دخی طرطوس قربنده ماء الغمقا بحره اقار واکا قریب برا ورمان
دخی واردراکا هیشة الابرش دیرلر بواورمانده عرب وتورکمان جمع اولور وبونده نهر الابرش
اقار بوایرماق جبل فیتادن کلورونهر الاکبر قربنده بحره اقار وطرطوس شمالنده نهر الحصین
اقار بوایرمق مرقب طاغندن کلوردخی اکا قریب نهر مرقب واکا قریب بانیاس ایرماغی
دخی مرقب طاغندن کلوروبومرقبده سیفیه اوغلو ظهور ایلدی وطرابلوسی اوجاقلق
طریقیله ضبط ایلدی دخی نهر بانیاس قربنده نهر الملك دریایه اقار وبوسمتده قدموس
قلعه سی وکاف قلعه سی اولور اوصاف لواء جبله بوشهر کوچکدر بونده قبر ابراهیم ادهم
حضرتلری برعظیم استانه دراعمـــال واسعه سی چوقدر لادقیه دن اون ایکی میلدر
قدموس دخی اندن وصهیون ولادقیه وبلاطنس بوکا تابعدر وقدموس قربنده الهلولیه
بونده شغر یولی دخی وادی القریشیه یه کیدیلور وجبله قربنده برمخوف اورمان واردر اکثر
اغاجلری صنوبردر وجبل قربنده برنهر اقار وشمالنده لادقیه قربنده بربیوك نهر اقار وجبله
ساحلنده برکوچك طاغ بونده زرین بتر وبونده برجنس طاشلر اولور قیرد قده ایچندن
عورت فرجی کبی برطاش چقر لادقیه برکوزل لیمانی واردرسایر لیمانلردن مرجحدر بونده
بردیر واردراسمنه فاروس بناسه دیرلر غایت کوزلدرومسکوندرلادقیه دن حصن هرباده
اون سکز میلدر واکا قریب جبل الاقرع اولور وبوسمتده وادی القندیل اولور بونده برنهر
اقار وبوسمتك طاغلرنده کابیه وبصریه قومی وقصید سمتنه برنهر کلور ضیعة الشیخ شمالنه
گچرونهر العاصی قربنده بحره اقار صهیون قلعه سی برصخره اوزره برقلعه متینه در میاه
کثیره سی واردروقربنده اودیه بونلرده اولان حمض غیری یرده اولمز لادقیه دن برمرحله در
بونك قومی اسمعیل مذهبنه سالکلردربرباطل مذهبدر تنبیه بوقلعه ده باشی
حاکم اول مشهور خلق اراسنده وفداویه دیدکلری طائفه ملك طاهر بیبرس عصرنده
شهرت بولمشلر بونلر غایتله شجیع طائفه در وهر بریسنك برقلعه سی واردر وبوقلعه لر
طرابلوس وصیداندن چاق حلبه وارنجه ساحل سمتنده اولورلر دخی حوران سمتنه کتمش
قلعه درواك باش قلعه لری صهیون قلعه سی که بوقلعه ده جمله باشلری اولان معروف
بن حمزه اولوردی وبوطائفه ارالرنده حیله بازلغله مشهور اولن شیخه در وبونلرك حیله بازلکله که
قصه خوانلری یزدفلری مثاللرك اصلی یوقدر انجق شجیع قوم اولمغله امرتك طائفه سیله
چوق غزا اتمشلرکه بویله حکایه لری وکذبلری حمزه نامه کبی پیدا اتمشلر اوصاف حمص
بوولایت قواعد شامدن برمعتبر ولایتدر سلفده غایت معمور ایدی وشهرنی عمالقه دن
حمص بن مهر بنا اتمشدر حالا حاکملرك ظلم اتمه سندن وعرب استیلاسندن اکثری
خرابدر برقاج ناحیه سی واردر اك معتبری حصن الاکراد دخی حسیه وبوحمص قلعه سی

ایچنده مصحف عثمان که خالد بن الولید اسمیله مشهوردر انده موضوعدر بو مصحفی
قلعه‌دن چقارمزلر وچقاردقلری وقتده عظیم طوفان ویغمور اولور مجربدر وبو شهرك
باغلری باغچه‌لری چوقدر زیتوننك حسابی یوقدر وشربلری عاصی صویندن وبو شهرك
موقعی مکان مستویده طپراغی غایت منبتدر عقارب وحیاتی یوقدر عقرب ایچون
رصد واردر بو رصد جنب بیعه ده مسجدك بابی اوزره اولان صورت نصف اعلاسی صورت
انساندر ونصف اسفلی صورت عقربدر واهل حمص جمال مفرط وبلاهت ایله
موصوفلردر مقدما مقطوعی اوچیوز بیك التون برمشهور بحیره سی واردر واکا قریب
جبل حرمله‌در حصن الاکراد برقلعه حصینه طرابلوس فتح اولنمزدن اول حصن الاکراد
مقر سلطنت ایدی نقل ایدرلرکه بو سمته وادی را بالده برجنس قرنجه سرچه مقداری
اولور اول سمتده اولان ترکمان قومی بو قرنجه نك باشی نظر وحواله ایچون اوشقلرك
باشلرنده اصارلر وبو وادیدن برایرمق کچر اوزرینه اغاجلر محاطدر واول اغاجلرده
بلبل یواسی دیزلمشدر بو سمتك بلبللری مشهوردر حتی شامه بونلردن کوتوررلر بوکا
قریب طرابلوس طرفنده برقریه اسمنه دیر حمیرا مقابلی برمغاره واردر داخلنده برصفه
ایچنده برپنجره هر اربعه کیجه سنده برصوچقاروکیده‌رك ارتروغروب شمسدن چاق ضحوه
کبرایه دك ایرمق مثال اقر بعده اکسلمکه بشلر چاق شمسك غروبنه دك وبویله قالور چاق
کلجك اربعه نك کیجه سنه لواء تدمر مقدما اعمال حمصدندر حالا باشقه والیسی واردر
غالب ارضی سبخه ردنجبل وزیتونی واردر بونده صخور واعمده‌دن اثار عظیمهٔ قدیمه
واردر قلعه سی وسوری واردر وانده کی اولان قصر دیرلرکه حضرت سلیمان بناسیدر
بوناحیه ده طوز چقر باشقه برمقاطعه‌در لواء سلمیه حالا عرب امراسنه طرف آل
عثماندن ویریلور میاهی قناتلردر بسانینی واردر بو مدینه یی عبد الله بن صالح بن علی بن عبد الله
بن عباس بنا ایلدی وولدینی بونده اسکان ایلدی وبو شهرك غالب سکانی بنی هاشمدر
بو شهر غایت مرخیه‌در عاصی صوینك شرقنده حمادن برمرحله‌در وحالا بو سنجاق
موالی‌نك امیرلری ضبط ایدربونلرك امیرلری عرب ال حیار طائفه سنده‌در وبونلر ایکی
قبیله‌دن اولوربری ال حمد بری آل محمد وبونلر چاق حلبه ورقه یه حکومت ایدرلرومنقولدرکه
حمد ابو نعیر مصر پادشاهلرینه برعظیم هنر برغزاسنده اتمکله باشنه برتل صوقمعله ابوریشه
مسمی اولدی واکابرقاج بیك التون ویرمشدرکه کندویه مخصوص کوله‌لر الماغله که قومنه
غالب اولمق ایچون بیك عبد اول التون ایله صاتون الدی وحالا اول عبیدك انسابنه موالی
دیرلر بونلردن امیر اولمز لواء حما مستقل حکومت حالیا طرابلوسه ملحقدر
قاضیسی باشقه‌در اوچ عملی واردر بری عمل طاهری بری بارین بری معره مقدما
بوحماه توابعی چوقدر حالا آزقالدی قدموس کهف شیزر کلیستی بوزی خان شیخون
مصیاف مرقب حصن الخوابی علات ترکمان سللور کفرتاب رحبه وغیری وبوکا

قریب استف کوپروسی مشهوردر حماه مدینهٔ قدیمه‌در کتب اسرائیلیده مذکوردر
برمسیره ولایتدر شهرك اغلبی نهر عاصی کنارنده‌در وقلعه‌نك بناسی کوزلدر
برمرتفع یرده‌در وبو شهرده ما اوزره ارحا واردر وحماده نهر عاصی اوزره دوران ایدن نواعیرك
اك مشهوری محمدیه ناعوره سیدر غایت بیوکدر اکثر بسانینی سقی ایدر مدیق بو شهر
حرمین شریفین وقفی اولمغله دار السعاده اغاسی طرفندن ضبط ایدرلر شیزر قلعه سی
متیندر نهر عاصی شمالندن کچر بونده اشجار وبسانین وفواکه چوقدر اکثر فواکهی رماندر
حمادن طقوز میل طپراقدن برسوری واردر واوچ قپوسی اچلمشدر بو قلعه یی ابتدا الان
بنی منقذدن ابو الحسن علی بن مقله سدید الملك مسمی کمسنه رومدن المشدر فامیه عمل
شیزردن برمشهور بحیره سی واردر نهر عاصی انی شق ایدر بونده برجنس سیاه بالق که
صمك سلوری دیرلر چوق چقر کفرطاب بو قصبه نك خلقی یمندن کلمشلردر آبی قلیلدر
قدور وخزف اشلنورو غیری مواضعه نقل ایدرلرکه معره وشیزر بیننده واقعدر قیولری
غایت درینکدر که بعضی اوچیوز ذراع دربکدر اکثر میاهی امطاردن جمع اولور بارین قلعه سی
خرابدر راعن وبستانی واردر حمادن برمرحله‌در جنوب غرب اولور بو شهرك آثار عمارت
قدیمه سی واردر بو قلعهٔ فرنك میلادك بیك دورتیوز سنه سنده احداث اتمکله اهل اسلام
بو قلعه یی تخریب اتمشلر مصیات بربلدهٔ جلیله‌در بارینك شمالنده برفرسخ بعیددر بونده
اعین‌دن انهار صغار واردر بسانینی چوقدر دعوت اسماعیله نك مرکزیدر جبل لکام شرق
ذیلنده‌در وحالا بو اسماعیلیه عکارده وحصن الاکرادده وصافیتا ومصیاته والعلیقه وحصن
القرنین وغیری یرده دخی بولنورونقل اولنورکه بو صاحب دعوهٔ اسماعیله اسمی راشد الدین
سنان اصلی بصره‌دن بشیوز سکسان سکزده وفات ایلدی وطرف شامدن ضبط
اتدوکی قلاعه الاکوب دیرلر لواء معرة النعمان حالا مستقل برسنجاقدر مشهور ابا علا معری
شهریدر بونده چوق اهل فضل ظهور ایلدی هواسی وصویی غایت کوزلدرکه ضرب
مثل ایدرلر مقدما معمور ومشهوردر حالا اکثری خرابدر معره‌دن سراقبه التی ساعت
واندن خان تومانه دورت ساعت بو خان حلبه قریبدر فصل دربیان جند قنسرین دیرلرکه
اسلام بو سمته کلدکده ابتدا قنسرینه نزول ایدردی صکره حلب معمور اولمغله قنسرین
ضعیف اولوب برقریه قدر اولدی نهر قویق التنده غربنه منصب اولور حلبدن برمرحله‌ده
بو یر دیار بنی ربیعه‌دندر مقدما چوق اعمالی واردرکه بونلردر ضواح بهسنی عینتاب مرعش
الراوندان قلعهٔ کنحنا قلعهٔ کرکر قلعة الرر بساك قلعهٔ بغراس قلعهٔ ابو قیس قلعهٔ جارم
کفرطاب فامیه سرمین جبول جبل سمعان عزاز قلعهٔ تل باشر منبج تزین عمل الباب
وبزاغادر کوش انطاکیه شیزر شغرا ایاس طرسوس ادنه سرفندکار سیس مصیصه
ملاطیه دارنده دیوربکی تل حمدون هارونیه نجمه لؤلؤ بیره جعبر رها حرت برت
کومی قصر شغر وبکاس بارین حموض وغیری واولوقت عوصمی بونلردر انطاکیه

كونی قورس الجوم كونی منبج كونی تیزین كونی بوقار كونی بالس كونی رصافه واولوقت تركمان حلب
سكز طائفه در ذلقادریه البستانده اولورلردی او زریه داودبن اوزر جماعتندن مصیصه ده
ذكریه سالم ذكری جماعتی چاقنده در رمضان اوغلو ادنه ده اوشریه بلاد جعبرده ورسق
طرسوسده بیاضیه وكبكیه ظاهر حلبده اولورلردی اما حالا اول اسامی متبدل اولدیكه
بونلردر طائفهٔ پهلوان اوغلو طائفهٔ بیات طائفهٔ قچر طائفهٔ اوشار بونلر رجب اوغللریدر
طائفهٔ ای میر طائفهٔ كوچكلو طائفهٔ جرید میل سوبر طائفهٔ عبالو طائفهٔ اوردكلو
طائفهٔ قره قیونلو طائفهٔ آق قیونلو اكراد حلب ایكی فرقه در بری سنی بری یزیدی
دخی اكراد جدم قصیر اكرادی بیره جیك اكرادی بیزك برازی دنای برازی باكك
عربان حلب ایكی قبیله در بنو كلاب بكلر بكینه مطیع دكللر عاصی قومدر عمق قربنده اولورلر
ایكنجی قبیله آل یسار بونلرك دیاری زورده و كهلا حصنی قربنده در بونلر بكلربكینه گاه اطاعت
وگاه عصیان اوزرهلردر اوصاف حلب آل عثمان فتح اتدكده بر ایالت اتمشلر ویدی سنجاق
الحاق اتمشلركه بونلردر ادنه بالیس بیره جك حلب عزیر كلیس معره صكره اول
سنجاقلرك بعضیسی ایالت اولمش ادنه كبی كه باشقه پاشاسی واردر وبعضیسی سنجاق اولمش
معره و بیره جك كبی و بعضیسی خاص اولمش عزیر كلیس كبی والحاصل حالا حلب پای
تخت ولایتدر بشیوزاقچه مولویت برشهر قدیمه قلعه سی مرتفعه ومتیندر بر كوچك
طاغ اوزره واقعدر بو قلعه بناسی التیوز طقسانده تمام اولدی حلبك بساتینی آزدر ونهر
قویق حلبه اوغرار و بوشهرك اولری كوزلدر وسوری حجردندر وخندقی بیوكدر وو سطنده
مصانع ماء ییمش دورت محله سی واردر واون دورت بیك او تحریر اتمشلردر جوامع وحماماتی
چوقدر و بر میدان ایچنده بر قباق نصب اولنمش بو موضع ملعب الخیل در و خلیلك صلواة الله
علیه حلبده ایكی مقامی واردر بری قلعه ده بری قلعه خارجنده زیارت اولنور و بر مغاره حضرت
ابراهیم غنمی انده جمع اولوردی نقل ایدرلركه حضرت ابراهیم غنمندن صاغی صاغوب ثلثنی
هر جمعه ده فقرایه تصدق ایدردی بو سببدن حلب تسمیه اولندی بو سوز غایت بعیددر زیرا
حلب حضرت ابراهیمدن صكره بنا اولنمشدر وهم لسانی عبرانیدر وحضرت خضرك
ایكی مقامی واردر بری قلعه ده بری باب النصرده در و بو حلبده ذرع وغرس اولنور وماء
مطر ایله سقی اولنور قطن سوسم قرپوز خیار دار وكرم فستق قیسی الما انجیر اولور و حلبده
مدارس ومشاهد و بیع كثیردر كه كوچك هند تعبیر ایدرلر و بیع وشرا ایچون افرنكدن
قونسلوسلر واردر اسكندروندن اسكله سنده مراكبلری انده طورر و ظاهر باب الفرج
نام دیكر باب الیهود ده برطریق اوزره بر حجر واردر بو حجر ایچون نذر ایدرلر مسلمین ویهود
ونصارا بو حجره اعتبار ایدرلر و دیرلركه انبیادن برینك قبریدر و مدرسهٔ حلاویه ده كاربركه
اوزره مانند سریر بر حجر واردر ومیانی بر مقدار منقوردر فرنك بو حجره عظیم معتقددر
حتی اهل اسلامدن اشترا اتمكه چالشدیلر اما اهل اسلام ویرمدیلر و حلبده سوق الزجاج

خارج باب الحدیده باب قوسارن بو سوقه اوغرایان ظرایف عجیبه كثرتندن عجبه قالور
و بو حلبده اوزكی وقلقانلری مشهوردر فوعه وسرمین ومعره مصرین بقعهٔ واحده
حلبك جنوبنده واقعلردر حلبدن بر مرحله در واول بقعه نك زیتون وتین وغیریدن
اشجار كثیره سی واردر وحصن تل باشوك میاه وبساتینی واردر وخناصره جنوبی
خیاض شرقی طرفنه بر بریه ده در حلبدن بر مرحله در خلفاء بنی امیه دن عمربن عبدالعزیز
بونده ساكن اولمشدر كونی حیار نام دیكر حیاض بریه ده اولور مقدما معموردر كه آكا كونی
حیار وحیار بنی القعقاع دیمكله معروفدر واهلی عبس وفزاره وغیریدر حالا عرنه وآل
فضل وابل مری وعرب جبار دیرلر باب و بزاغ باب اسواق وحمام ومسجد وجامعی
مشتمل بلدهٔ صغیره در بساتینی كثیردر وبزاغا اعمال بابدن بر ضوبعه در وظاهر بزاغه ده
بر مشهور مشهد واردر عقیل بن ابی طالبك قبریدر حلبده شمال شرقه بر مرحله در رصافه
هشام بن عبدالملك بن مروان احداث ایلدی شامده طاعون واقع اولدقده بونده
اكلنوردی بحر منخوتدن سوری واردر صویی بوقدر بیری عمیقه در كه یوزیكرمی ذراع
قدر اول دخی شوردر وشرب اهلی داخل مدینه ده صهاریجدندر واهلنك صنعتی عمل
اكسیه وجوالق ومخالی دراوبدان برجبل مرتفع ابیض اوزره مرتفع ومتین قلعه سی
واردر اعین وبساتین وفواكهی واردر وبرخوب وادیسی واردر ونهر عفرین قلعه النندن
مرور ایدر بوكا قریب نهر المذهب دخی وادی بطنان دیرلر بو وادی حلب و منبج ماببیننده در
و فضله سی ملاحیه كلور طوز اولور جبول بزاغا شرقنده وجبریل بابكه غربنده حلبه
ملاصقدر واتارب غرب حلب بعدی اوچ ساعتدر اوزوی مشهوردر حلبده شمال غربه
ایكی مرحله وحارمك ونهر عفرین شمالدن جنوبه جبال بیننده واقعدر بو وادیده متعدد
عمق جاریه جاری اولور و بو وادیده زیتون چوقدر و بونده بر ناحیه بوكا جومه تسمیه اولنور
سرمین اشجار زیتون چوقدر اما آبی یوقدر صهاریجدندر بونك ناحیه لری بیوكدر
اسواق ومسجد وجامع واردر حلبدن جنوبه بر مرحله در درباك قلعهٔ مرتفعه سی واعین
وبساتینی واردر وخضبه در مسجد وجامع ومنبری واردر بر چمنزار واسع ولطیف
و چایری چوقدر نهر اسود بونده در بحر یغرادن اون میل و بغرادر بساكده برقریه در اهلی
نصارادر سمك صید ایدرلر حصن برزیه قلعه سی صغره مستطیله در وشرقنده خیط
دیمكله معروفدر جبالك زیلنده بونك قلعه سی بحیره افامیه یه متصلدر ومیاه و بحیرات
حصن برزیه تحتنه متصلدر وفامیه وحصن برزیه بیننده بحیرات كیرو چكن كبی
بر مرحله یه قریبدر شغر وبكاس حالا بوكا شغور دیرلر بونده وزیر اعظم كوپرولی محمد پاشا
بر مكلف خان وجامع وحمام وضیافتخانه تعیین ایدوب مسافرلردن كلن وكیدنه ویررلر و بو
شغر وبكاس ایكی قلعهٔ حصینه در بینهما رمیهٔ سهم در و برجبل مستطیله اوزره دیرلركه
ایكی سنك تحتندن بر نهر جریان ایدر و بونلرك بساتین وفواكه كثیره وكرومی واردر

ومسجد وجامع ومنبر ورستاتی واردر و بو ایکی قلعه انطاکیه وفامیه بیننده نصف طریقه
قریبدر وجسر کسفهان بونلرك جانب شرقیسنده درکه بونلر تحتندن جریان ایدن نهر
اوزره برجسردر وجسرك سوق اسبوعیسی وار در هر هفته خلق مجتمع اولوب تعامل
ایدرلر وشغر وبکاس صهیونك جهت شمالیه وشرقیسنده در غریبه سنه سکز یوز
التیده شغر وبکاس وغیری بر عظیم زلزله اولدی جمله سی خراب اولدی واول ایکی قلعه
اهلی ایله خسف اولدی انجق اللی آدم قورتلدی و بر بربد دورت فرسخ قدر بلد قصره
وچاق شلفو همه یه منشق اولدی و بو شلفو همه قصبه سی رأس جبلده اولوردی اول
قصبه خلقی ایله واغاجلر ایله ومواشیسیله ایرلدی وکسه بلدی چاق اول موضعه
واردقده اصلا کمسه یه ضرر اولمدی انطاکیه نقل اولنورکه اسکندر یونانی اولدکده ممالك
اتباعنه قالوب انلردن ملك انطقیوس نام دیکراو رغا مس سریا مملکتنی المش یعنی شام
ولاینتی دخی جزیره یی المشدر و بو شهرلری بنا اتمشدر سور انطاکیه و قلعهٔ حلب ولادقیه و
سلفکه ومصیصه واورفا وحمانیه نلرك بنالری سلفقوس سرعسکر دطـــاله مباشرتیله در
واول وقت اسکندر تاریخنده یکرمی برسنه کچمشدر و شهر انطاکیه یی تخت اتمشدر و بو شهر
بنـــا اولندن اول اول ملك حکماسنی ومنهد سینی جمع اتمشدر وانلره دیمشدر که بکا بر ایچون
بر مخصوص شهر استرم که هواسی وصویی کوزل اوله و یازلی وقیشلی اوله ودخی دریایه قریب
اوله والحاصل اول اطر افی کزدیلر ومرج الدیباج دید کلری یرده ذکر اولان اوصافی
موجود بولوب بربقعهٔ لطیفه ومتنزهه وجبلیه وسهلیه در و تطلو میاهی چوقدر
و بر طرفنده نهر عاصی اقار و دریاسی قریبدر وشتوی وصیفی در اول ساعت اول سورك
بناسنه شروع اتمشدر و بر سور بنا اتمشلر که دوری اون ایکی میلدر نصفی سهلی ونصفی
جبلی در وقطب دایرهٔ سهلی وجبلی بیننده فاصله وقلعه سی یوکسك بنا اولنمشدر مسافه
بعیده دن کورینور بو شهرك اطرافی یوکسك اولمغله شمس نفس مدینه اوزره ساعت
ثانیه ده طلوع ایدر و بو شهرده اوچیوز التمش برج بنا اولنمشدر وزحل ایچون بر هیکل
بنا اولنمشدر قنطرة السمك شرقنده واقعدر وسنه ده انك ایچون اوچ کون بیرام
تعیین اتمشدر واکا قریب بر حمام عید مهرجان ایامنده خلق اجرتسز کیر سونلر و بو مدینه
خلقی اول هیکله حج ایدردی و بو شهره یدی قپو اچمشدر بشی بیوك ایکیسی کوچکدر نهر
عاصی اوچ قپودن بحر شرق شمال غربه اقار و شهرك اورتاسنده هیکل مریخ حالا اکا کنیسة
السمیده دیرلر و کنیسا قربنده بر ماعمار واردر و اول کلیسانك قرق قپوسی نحاس اصفر مصفحدر
ودیوارلری التون ایله کومش نفش اولنمشدر وارضی انواع رخام ایله دوشنمشدر
وایچنده التوندن وکومشدن یوز صنم یاپلمشدر وبشیوز دلبر خدمت ایچون
تعیین اولنمشدر وبشیوز کشیش و خارجده بر قبهٔ عـــالیه اوزره التوندن مریخ
صورتی وایاغی التنده بر بیلان و بر عقرب نحاسدن مصوردر و بر قناة اقتمشلردر که اولر

وحماملر

وحماملر ایچون حالا اول قناتك اسمنه قناة بولص دیرلر وقناة باشنده ایکی صورت یاپلمشدر
بری ملك صورتی بری دخی ملکك عورتی صورتی و نهر عاصی اوزرینه اون عدد دکرمن
وهر دکرمنده یدی طاش دونر و بر قاچ کوپری بیاض طاشدن نهر عاصی اوزرینه وانطاکیه دن
نهره چاق جسر الحدیده وارنجه بر قالدرم یاپدردی وسویدیه اسکله سنه بر کوزل لیمان
یاپدرمشکه کمیلر امنله انده اولمق ایچوندر وانطاکیه ایچنده یدی سوق یاپدرمشدر اوچ
سوق طوانیله اوزتولی ودورت سوق آچقدر طوانی یوقدر وشهرك اورتاسنده بر موضع
اکا بلاط الملك دیرلر واول موضعده انواع رخام دوشنمشدر و بیوك مخزنلر بنا ایتدرمشدر
حبوبات ایچون خزن ایتدرمکه و بو شهرده یدی عین نبع ایدرلر هر برینسنك بر خاصه سی
واردر اول کیسی که باب بولص قربنده هر کم نیسانك سکز نجی کوننده مریخ ساعتنده کون
طوغمزدن اول غسل ایلسه قولنج مرضندن بری اولور واول عین که باب الجنانی قربنده در
حکه وجربه نافعدر هر کم سبت کونی زحل ساعتنده انده غسل ایلسه دفع اولور واول
عین کم باب الدباغه قربنده در بواصیر وخلط صفراوی اولنلره نافعدر کانونك سکز نجی کونی
عطارد ساعتنده غسل ایلسه شفا بولور واول عین که کنیسهٔ قیسان که حالا جامع کبیر دیرلر
بونك صوبی هر کم که جوفنده وجعی اولسه شمس ساعتنده ایچسه اول علت زائل اولور واول
عین که غسالات قربنده عین الحیات دیرلر دخی کبریت عینی نافعدر دیرلر بل اغریسنه وطمرلره
شهر نیسانك دورد نجی کونی مشتری ساعتنده بو عینك ایچنه کیرسه شفا بولور واول عین که
طاغك کارنده اسمنه جرنه دخی مرئیشادیرلر تموزك اون سکز نجی کوننده زهره ساعتنده طلوع
شمسدن اول انك صویندن ایچسه مرض امعانك وجوفك اوجاعندن بری اولور و اول
عین که نقل ایدرلر قبله طرفنده باب الجبل قربنده هر کم تموزك اون دورد نجی کونی انده یاتسه
کندویه اولاجق شیلر خیر اولسون شر اولسون کشف اولنوب کورینور واول ذکر اتدکمز
کنیسهٔ قیسان اول ملك که رأس الحواریین انك ولدنی احیا ایلدی واول کلیسانك بابی
اوزره ساعت لیل ونهار ایچون ایکی منبه وضع اولنمش ایدی هر بری اون ایکی ساعت
اعلام ایدردی والحاصل انطاکیه خراب اولدقدنصکره حالیا بو طرز اوزره درکه میـــاه
انطاکیه خلقنك دورنده واسواقلرنده ومسجد وجامعلرنده جریان ایدر وانطاکیه بش
طبقه در حمامات وبساتین ومناظر حسنه سی طبقهٔ خامسه ده در و بونك سببی بودر که
انطاکیه نك ابی انطاکیه اوزرینه مشرف جبلدن نازل اولور و حمامات وبساتینی ثمرات
اوزره ابقا اتمشلردر و انطاکیه ده فص مذهب وزجاج ملون و بلاط مجزع ایله مصنوع ومبنی
کنایس لا یعد ولا یحصی ایدی حالا بعضیسنك آثاری واردر انطاکیه نك حماماتی اطیب
حماماتدر زیرا آبی جاری وعذبدر و کلخانلك وقودی شجر آسدر وانطاکیه ضیاع وقری
واو اراضیسی غایت حصبه در ناحیه لری بونلردر سویدیه التون اووه سی قصره قصبهٔ
حبیب النجار بونده واقع اولمشدر و حالا مزاری انده در وانطاکیه قربنده مصیصه طرفنه

مرج القبایل دیرلر وبحیرهٔ انطاکیه اواسننده برکولدر نهر بغرابر قریه اسمیله اکا چکمکله
مسمی اولدی بوکوله اقار بغراس قلعهٔ مرتفعه سی واعین ووادیسی وبساتینی واردر بغراسده
زبیده نك دار ضیافتی واردر انطاکیه دن اون ایکی میلدر وکذلك اسکندرونه وبغراس عمق حارم
اوزره مشرف برجبلده وحارم بغراسك جهت شرقیه سننده دراندن ایکی مرحله بعیددر
وبغراس دربساکدن جهت جنوبنده دراندن برمرحله دن ناقصدر وبغراس جبل موسی
الهیٔیده برقلعه در انطاکیه وبحیرهٔ عفرین شماللرنده در انطاکیه وعمق وجوم اوزرلرینه
مشرفدر وطریق عام شرقیسنده طاغ ایچنده برمکاندرکه اکا بغراص بیلی دیرلر غایت
کیچی یری ایدی سلطان سلیمان خان سنه طقوز یوز اللی طقوزده انده برکوی قوندروب
وبرجامع وبرخان بنا اتدرمشدر وخلقنی تکالیف عرفیه دن معاف ایدوب برقصبهٔ عظیمه
اولمشدر واندہ ابناء سبیل ایچون عمارت بنا اتمشدر طعام وعلیفی اول دار ضیافتدن
ویریلور واقر صولری وبستانلری واردر وسفلانودر بساك وقلاع عواصم بقراصك
جبل ایچنده وشرقیسنده در انطاکیه یه کیدرکن مایلری برمرحله دریولدن چکیلورکن
کورینور یرده در صاغ طرفنده طاغلر ایچنده دربرمفرح یرده خان وجامعی وحمامی برقصبادر
سلطان سلیمان خان سنه طقوز یوز اللی طقوز زده بنا اتمشدر وبوسمتده مشهور
سنبل اولورکه بقراص سنبلی دیرلر واول سمتده صاری سنبل بولنور دیو نقل ایدرلر
قصره ناحیه سی انطاکیه دن شامه کیدرکن جسر الحدیدك صول طرفنده درکوش
صاغ طرفنه قصر ناحیه سی اولور بوناحیه چاق شیخ کوینه ممتدر یعنی شیخ احمد خلوتی
حالا انده مزاری اولور قندیل دره سنده برطرفده واقعدرکه اندن اوته اوردی کوی
طرابلوسه تابعدر بوقندیل دره سی صافیجه اورمانلر وبوقندیل دره سی شغور
اکسه سنده اولور حارم بربلدهٔ صغیره در قلعه سی واردر واشجار وعیون وبرنهر صغیری
واردر کوزل رمانی واردرکه بی عجام وآبدار در حلبدن ایکی مرحله وانطاکیه دن
برمرحله در وحارم قربنده حلقه ودرکوش وزاویهٔ درکوش رمانی مشهوردر سلقین
حارمه تابع برمفرح ومعمور قصبه درحالا حارم قاضیسی انده اوتورر شقیفه دخی اشجار
وعیون واثماری چوقدر کفر بیش انطاکیه قربنده حلبده برمشهور حصندر
باب اسکندرونه ساحل بحر روم اوزره انطاکیه قربنده برمدینه در بونی خلافت
واثق ایامنده ابن ابی داود الایاری بنا اتدی حالا حلبك اسکله سیدر فرنك
بازرکانلرینك کیملری دائما اکسك اولمز اریحا ناحیهٔ روج نام دیکر روجین بونك قرپوزی
غایت مشهوردرکه بریرده بویله قرپوز اولمز ادلب صغری ناحیه سی ادلب کبری تیزین
نامع ناحیهٔ جبل باریشه جبل الاعلی درکوش زاویهٔ شغور شیخ الحدید مع عمق ناالیس
م دیکر بلیس دیرلر غایتله برمعمور سنجاقدر برکوچك قصبه فراتك ساحل غربنده اولور
بوسمتده عرب بنی سمك اولورکه بش اللی بیك تفنك چقار عرب الموالی یه تابعدرلواء بیره

دخی بیره جك دیرلر مقدما حلبه تابعدر حالا مستقل باشقه حاکمی واردر بوشهر چاق
فراتده برشرقی شمالیده یوکسك متین قلعه سی واردر وبروادیسی واردر وادی الزیتون
دیمکله معروفدر بووادیده اشجار اعین واردر بربندر قصبه در قلعة الرومدن بینهما برمرحله در
وقلعهٔ نجمك وقلعة الکواکب غربنده وسروجك جنوبی وغربیسنده در بوسروج غایت
معموردر روم قلعه اکا قلعة الروم دیرلر بونك بساتین وفواکهی چوقدر ومرزبان دیمکله
معروف نهری واردر ناحیهٔ جبلدن کاوب قلعة التینه فراته وارر بوقلعه فراتك التنده
سلطان ملك اشرف قلاون بوقلعه یی ارمنی الندن استخلاص اتدی بیره دن غرب طرفنده
برمرحله در وبرناحیه سی واردر اسمنه مرزبان دیرلر لواء کلیس وعزاز ومنبج ایمدی
کلیس وعزاز غرب شمالده واقعدر برحصنی واردر ارضی طیبه وخصبه در عقرب وهوامدن
امیندرکه بوناحیه ده بولنمز منبج شام اوزرینه غلبه ایدن اکاسره نك بریسی بنا اتدی ومنبه
اسمیله مسمی اتدی وتعریب اولنوب منبج اولدی وبونده بیت نار بنا ایدوب اردشیر بن
بابك ولدندن این دینار برکمسنه بوآتشه موکل قودی بومنبجك غالب اشجاری توتدرکه
ابریشم ایچون حفظ ایدرلر واراضی خصبه درحالا بوایکی سنجاق نواحیسیله والده سلطان
دامت عصمتها خاصیدر کندو طرف شریفه لرندن ویوده سی واردر لواء عزیر ونام دیکر
مطخ غربی وقبلیٔ حلب برمرحله در برمستقل سنجاقدر حلبه تابعدر جمله سی قراء
معموره در وصوبی واردر والحاصل جومه وجبل سمعان وجبل سماق قومی اسمعیلیه در
وجبل الاعلی وغنجره وجبل باریشه وروج داخل وروج خارج وساجور جمله سی
اطرف حلبده واقعلر درتکه صورنده مسطوردر ایالت مرعش وادنه ایکی ایالتدرکه
بعضیسی ولایت ارمنیهٔ صغرا وبعضیسی اقالیم شامدن معدوددر وبوایکی ولایت ثغور
شامدن اولمغله شامه الحاق اتدك وبو ولایت مرعشده ذوالقدریه قومی اولوردی
وادنه ولایتنده آل رمضان طائفه سی ضبط ایدردی صکره آل عثمان فتح اتدکدنصکره
ایکی ایالت اتمشلردر الحدود شمال طرفنده قرمان ولایتی شرق ولایتنده نهر فرات وولایت
اورفا جنوب حلب ولایتی غرب ادنه وجهان صویی تخبت ایدر سنجاقلری بونلردر مرعش
پاشا سنجاغیدر قارص ذوالقدریه ملاطیه عین تاب سمیساط لواء مرعش پای تخت
ایالت وبش یوز اقچه مولویت برشهر عظیمدرکه نیچه مساجد وجوامع وخانقاه ومدارس
وحمامات واسواق عامره وبیوت فاخره سی وقلعه سی برمرتفع پشته اوزره اشاغیه در
یرده واقع اولمشدر اسکی جامع نام کبیریه قریب محکمه وپاشالره مخصوص سرایی
واردر بوشهر میاه وزروع واشجار کثیره واردر بونك ایله نهر جهان اوزره مخاصة العلوی
بینی اون ایکی میلدر برقاچ نواحیسی واردرکه بونلر در البستان بهسنی بازارجق هارونیه برکان
قره حسنلی اندرون ظماتنی کوکرجنلك جاموستلی پشلی یکیجه قلو کمرقرتا
اسلامیکلو هارونیه استانبولدن مرعشه کیدلسه اول ناحیه دن چکیلوب واریلور

بعض قرا ومضارع وكوچر اولو رعايا يو رطلريدر هارون رشيدك بناسيدر وكان طاغنيك
طرفنده بركوچك شهر ايدى كنيسه دن اون ايكى ميلدر پازارجق مرعش قربنده اقرصولرى
ومسيره لرى فراوا ندر وانده بركول واردر ايچنده صو اوزنه كزيلور بر قريه واردر ساز وقمش
كوكلرى بربرينه يا پشوب مرور ايام ايله كرد وغبار كلوب هموار برسال كبى برجزيره اولمشدر
بعض جولاح ارمنيلر اول سازدن وصاما ندن ييتلر يا پدبلر وانده توطن ايتديلر بعده كيدرك
چوغالوب برقريه اولمشدر اهاليسى جمله جولاحدر وارمنى كفره سيدر اول قريه روزكار ايله
اوطرفه وكاه بوطرفه كزوب يورومكده در اهاليسى خرده صيريقلر ايله طشره اولدقچه ايچرو
تردد ايدرلر البستان مرعشدن قيصريه يولى اوزره برقصبهٔ معموره دركه نيچه قرا ومضارع
برمستقل قضادر صحراسى غايت واسعدر نواحى سى صاردس صدر نا آحسندر اورته
نيابت زبطره نام ديكر زمانى مرعشدن طقوز فرسخ ثغور ارمنيه دن برمدينه ذات
سوردر وسورى بحاردن مبنيدر ابو عبيده حضر تلرى منبجدن حضرت خالدى كوندروب
فتح اتدكده خراب اتمشدر صكره حضرت معاويه بنا ايتدى ودخى عباس ابن الزبيد ترميم
ايدوب انده برمسجد وجامع بنا اتمشيدى ودخى روم تخريب اتدى صالح بن خلافت
منصورده ينه بنا اتدى بهسنى مرعش نواحى سندن برقضادر وقصبه سى مرعشدن قيصريه
يولى اوزره درنهر صغيره وبساتين واسواق ومسجد وجامع خيرات كثيره سى واردر عينتابدن
جانب شمال غرب ايكى مرحله بعيددر ناحيه لرى دوباز كوزه باشى صومال قضاسى ضمانتى
نواحيسى چورسك بيكار باشى لواء قارص ذوالقدريه برقصبه وقضادر مصيص انلك
شرقيسنده دورت ساعت بعدى واردر بركوچك قلعه در قيش ايامنده بعض كوچر اولو
تركان اول طرفلرده قشلامغله انده ايام شتاده اول سمتلر شنلك اولور صيفده ييلاقلره
كيدوب انده كمسه قلمز قوردقولاغى قرشوسنده جادهٔ راهدن صاپه ده دوشر اكا تابع شوره
واندرون قضالرى ناحيه لرى قانى سكودلو سهناس منانه لى مغاره كوكسون دوشك كوك
طاشلى لواء عينتاب بونك شهرى كوزلدر صخره ده نقب اولنمش قلعه سى واردر ميا
وبستانلرى فراواندر وناحيه سنك قلعه سى دراسواق جليله سى واردر حلبك شمالندن
اوچ مرحله بعيددر وقربنده دلوك قلعه سى خرابدر مشهور بياض بكمزى كه بچاق ايله
كسيلور يابى واكرى ودخى قلتاغى مشهوردر ودخى قيسى والماسى كه دانه سى بروقيه
كلور عينتاب وبهسنا انك شرقى وجنوبى اوچ مرحله در ناحيه لرى تل يشار عربان
برجك سروج لواء سميساط فرات كنارنده زروحى سنى ايله غيرى اولور قلعة الرومك
غربيه سنده اولور حصن منصورك جهت شماليه سنده در ماينلرى مسافهٔ قريبه در
وقلعة النجم واقع اولدوغى محلده فرات ايله جسر منبج بكرميشر ميلدر مقدما قلعة النجم
حصن منبج دينلوردى صكره قلعه ديمكله معروف اولدى سلطان محمود بن زنكينك بنالرندن
بو جسر اوزرندن حرانه كيديلور بوجسرك فوقنده بر مرحله حصن هدايادر كه بونك

اوزرنده

اوزرنده سروجه كيديلور ناحيه لرى قورس رشوان لواء ملاطيه نهر فرات غربيسنده
بر واسع صحراده بلدهٔ قديمه در سوق وحمام وخاناتى وجوامع وقبله جانبى سمتنده طاغلر
انكنده بى پايان باغچه لرى وافر صولرى واردر ايام صيفده خلق عموما اول باغچه لره يايلا قنه
كوچرلر وبرخرابه مشرف سورى واردر وغازى سلطان مراد رابع سلحدارى مصطفى
پاشانك برخان بنا ايلدى استانبولدن شرقه كيدركلك برى اولمغله عظيم ممردر بوندن نصف
فرسخ شرقه يول ايله نهر فراته واريلور وكميلرى حاضر وچكرلر وبوشهر اوه سنى طاغلر احاطه
ايدرانلرده جوز وساير فواكه حدايى چوقدر وملاطيه بوطاغلرك شمالنه دوشر اردى
سيس ولايتى در برنهر صغير بوبلرى سقى ايدر وسوره اوغرار بستانلرى بونهر اوزرنده در
وملاطيه نك بردى شديد اولور بوندن سيواس اوچ مرحله در غرب وشماله ومرعش
وحلبه عسكر منزليله سكز كونده واريلور ملاطيه نك ديرمسيح اسميله مسمى برنهرى واردر
منبعى اولان جبلدن شهره كلنجه كنارى حدايق وباغستان اوزرنده اون بش قريه واردر
اوچ دورت آى ميوه زمانى انده كوچرلر وكوندز عصره دك شهرده طوروب وقت غروبده
كيدرلر شهرى كيجه بش اون پاسبان بكلر بونهرك كنارنده اسبوزى قصبه كبى دروبو
نهردن غيرى بكار باشى ديرلر ملاطيه نك برنهرى دخى واردر ملاطيه ايچنده ديرمسيح
ايله اجتماع ايدر وملاطيه اسفلنده بش ميل مسافه ده نهر فراته دوكلور بونهرك مصبى
ونهر فرات ملاطيه نك باغلرى اوزرنده نمايا ندر وبرنهرى دخى واردر تخمه ديرلر شهره
كيدن اولو يولك اوزرنده ملاطيه يه قريب موضعده بونهر اوزره قرق كوزدير لر برقنطرهٔ
عظيمه واردر بوشهرده بطال غازينك مسقط رأسى ديرديرلر بريرواردر اولزمانندن
برو باقى زيارتكاه ايدى بيك اللى التى تاريخنده ملك احمد پاشا اول مقامده بركاركير بنا ايله
قبهٔ لطيفه ايلدى ملاطيه نواحيسى حصن منصوره ديوركى شوره مغ بوجاق طاش
آباد طيف ايلى كاخته كركر جو ياش وملاطيه نك لطيف طم يازيلو المالرى اولور طريقى
بوكونه دركه بركاغده حروف والفاظ ايدوب الما تمام رسيده اولدقده كونشدن جانبنه
ياپشدررلر برقاچ كوندن صكره تمام رنك الوب اول حروف يرى آل سرخ وكاغد
التنده اولان يرى زردقالور كوياكه برصارى ورق اوزرينه آل مداد ايله كتابت اولنمشدر
اكثر مناسب ابيات واشعار لرسم ايدرلر حسن بطريق ملاطيه شمالنده وبرابرنده وحاكم
خانى ايله ملاطيه اراسنده فراتدن برمرحله غربى بركوه عظيم ذيلنده برقصبهٔ معموره در
خان راهى اوزره دوشر وشار معبرندن چكيلوب مراد ايدن حسن بطريقه ومراد ايدن
حاكم خانه كيدر بوجبل شرقدن غربه ممتد دركه ملاطيه غربيسنده حسن بطريق
سمتلرينه دك ممتد اولور آب قرق كوز بوجبلدن نشأت ايدوب برطاش كوپرو التندن چكوب
وشار معبرندن بوقاروجادهٔ فراته دوكيلور جريانى ملاطيه ايله حسن بطريق وسطنده در
كاخته برجبل كوشه سنده كنار فراتده واقع ملاطيه دن شرق جنوب ايكى مرحله دربركوچك

ایرماغی واردر باغلری و باغچه‌لری واردر کرك دخی بو جبل کوشه سنده برقلعه درکاخته
برمرحله جنوب غربیدر حصن منصور نهر فرات غربنده سمیساط قربنده در منصور
بن جعونه بن الحارث العامریه منسوبدر ایام مروان بن محمد الجعدیده منصور بو حصنك
عمارتنه مباشرت ایتدی ونهر ازرقك شمالیسیدر وحصن منصور ایله ملاطیه بیننده غربیٔ حصن
منصورده جبل واقع اولمشدرکه ملاطیه‌یه کیدن طریقده دربند واردر ارقلودیا ملاطیه
قربنده برحصن حصیندر اکراد مرعش رشوان رشی بونلر یزیدیدر اوناجقلی بقراصلی
بهسنی ملاطیه اکثری اکراددر و بونلرده برطائفه غایت پرامز وعاصیدر وقطاع
طریقدرلر ایالت ادنه برکوچك ایالتدر برایکی سنجاغی واردر سیس وطرسوس قبرسه
ملحقدر وسیس خرابدر قضالری بونلردر ایاس مع بندی زیا قرصاری چام سیس عزیرمع
قنق قره عیسالو قره قشلا یوره کیر ناحیه‌لردر ندارلی جانب شهر جیور افلواسن یوس قورد
قولاغی براقلو قرقشلو حاجیلر الحدود جنوبی بحر روم غرب سلفکی ولایتی شمال
قرمان شرق مرعش ولایتی حدایدر ادنه پای تخت ایالث و بر قاضیلقدر بوشهری
امیر المؤمنین رشید بنا ایدوب محمد بن رشید اتمام ایتدی بو شهر نهر سیحان اوزرنده
طرسوسدن اون ایکی میلدر وادنه غربه قریب اولدوغی یردن اخرمدن الزابدر واعمال
بنی الاغلبك آخریدر ونهر سیحان غربنده بونهر نهر جیحاندن اصغردر ونهر سیحان
اوزرنده حجاردن مبنی قنطرهٔ عجیبة البنا واردر ودخی نقل ایدرکه ادنه چاقد صویی اوزرنده برجامع
وبرمدرسه سی واردر آل رمضاندن بری پاشانبا ایتمشدر و بو شهرك هواسی ثقیل اولمغله
خلقی التی آی قدر یبلاقه چقوب شهرده انجق ابنای سبیل ایچون بعض دکاکین مفتوحه
ومحله بکجیلری قالور یبلاقلری ایکی منزل خلفنده جبل ایچنده دررمضان اوغله یبلاقی جاده
راه اوزره اصلا یبلاقلری تکر یبلاقیدرکه انده دخی ادنه خلقنك برقاعه اولری واردر یاز
موسمنده برقصبهٔ معموره کبی اولور کولك بلی بونده اولان خان وزیر اعظم پیری پاشانکدر
اصلنده محمد پاشا ابن الجمالی وزیر اعظم لاله عثمانی سنه طقوز یوز یکرمی سکزده یاپلمشلردر
وانك قربنده اوچ خان و برجامع بنا ایلمشدر رمضان اوغلو یبلاقی اشیلوب واریلور
کولك قلعه بونك قربنده طاغ اوزره درصعب المسالك قرمان نهایت شرقیسنده برایکی قوناق
قدر طاغلر وچاملو بللر وسنکستانکه بیلی وسطنده ایکی طرفی کسمه قیه ایکی طاغ اوه سنه
جاده راه اوغرایوب صاغ طرفنده تازروهٔ جبلده کولك قلعه سی دیرلر برقلعه واردر غایت صربدر
رمضان اوغلو یبلاقنی اشوب اوته طرفنه کیدیلورکه کولك قلعه سی صاغ طرفنده قالور اولو
قشلادن برمنزله چفته خانه کلنور وخان قربنده برعظیم ایشدرخانلرك اوزرینه اینلور
وچفته خان قربنده برلطیف ایچمه وبرایلیجه جادهٔ راهدن منحرفدر وچفته خان قربنده برنهر
جاریدرکه اول کوهستان دره‌لرنده جمع اولور اکا قرق کچد دیرلر بر نیچه دفعه اول نهره
اوغرایوب کچیلور وبو چفته خاندن تا چاقدك کارنده خانه وارنجه کوه برکوه میشه زار واورمانلردر

وچفته

وچفته خاندن نصف منزلده بو قرق کچید صویی چوغالوب آق کوپری نام کوپری
التندن کچر وهمان کوپری قربنده قره صو نام نهر طاغلر دبندن چقوب قرق کچیده قاریشور
وانده جسر واردر وطاغ دبندن شکر بکاری دیرلر برچشمهٔ عظیمه نبع ایدوب برطاش
آتمی قدر مسافه ده جادهٔ راهی قطع واول نهره دوکیلور وبو جسر عبورندنصکره رمضان
اوغلو یبلاقی طاغلرینه صعود اولنور بینه نزول اولنوب چاقد خانه واریلور وانده کی مشرف جبالده
نیچه مغاره‌لر واثار والتون وکومش ونحاس معدنی واردر انده حالا اثارلری واردر وبو جسردن
کچن صو اودیهٔ جبالدن کچوب ورای جبالده چاقد جانبنه یوقارو ده چاقده دوکیلور
وچفته خاندن چاقددن بیرام پاشا خانندن وارنجه ایام شتاده اوچ دورت کونده کلنور
ارالق یرده نیچه خانلر بنا اولنمشدر لواء سیس مقدما معمور ومشهور ایدی حالا خرابدر
بو سیس برجبل مستطیل اوزره برقلعه سی واوچ سوری واردر وبساتین ونهر صغیری
واردر سنه یدی یوز یکرمی برده سیس ملك ارمینك بلده سی ودار الملکی ایدی سابقا
ملك ارمن اولان لاوی احداث ایدوب وبو سیس ثغور اسلامیه دن بریسیدر هر موضع که
عدویه قریبدر اکا ثغر دیرلر وبو سیس ایله عین زربه یکرمی دورت میلدر وکذلك
مصیصه وحالا معروف اولان سیس رشیدك بعضی خدامی سنه یدی یوز یکرمی برده
احداث ایدوب نواحی سی قاورقالی در مصیصه مرج الدیباجدن اون ایکی میلدر
مرج الدیباج تسمیه سنه حسن نضارتی جهتندندر ومصیصه ایکی مدینه در برینه
مصیصه وبرینه کفر بنا دیرلرکه نهر جیحانك ایکی جانبلری اوزره در وایکی سی بیننده
حجاردن مبنی قنطره واردر ومصیصه غایت خصبه در بر مسجد وبرجامعی واردر بحر
رومه ناظردر ادنه دن نصف مرحله وبرکوپروسی واردر باشنده انجق برخانی واردر
بوخانی سنه طقوز یوز قرق طقوزده بعض تجار بنا ایلدی بوکوپرو اوزرنده باج النور
ومصیص قربنده جبل النور دیدکلری طاغك کوزل سنبللری وانواع عقاقیر اولور حتی
یبروح الصنم دخی واردر بو طاغ مصیصه دن چاق دریایه قریب ممتدر یبلان قلعه سی
دخی شاه ماران قلعه سی دیرلر برجبل اوزرنده برخالی حصاردر مصیصه دن کچیلوب
قورد قولاغنه کیدرکن اوه یه چقلدقده صول طرفده ایرافدن کورینور دیرلرکه شاه
ماران انده در عین زربه یاخود عین ناوزر برجبلده بربلده در وبرقلعه سی واردر ونهری
واردر سیس ایله تل حمدون بیننده در وعین زربه سیسدن غربه میالله جانب جنوبنده درکه
بینهما برمرحله در تل حمدون قلعه وسوری واردر برتل اوزره درور بض وبساتینی
واردر وبو قلعه‌یه جاری نهری وار درغایت خصبه در نهر جیحان قربنده بینهما برمرحله در
ونهر جیحانك جهت جنوبیه سنده در وتل حمدون سیس ایله بینهما ایکی مرحله
وحصن حموص تل حمدونك شرقیسنده در وتل حمدونه قریبدرکه اندن حصن حموص
کورینور بورت برجبل عالی اوزره حصن در بلاد ارمنك اعظم معاقلیدر سیسك

جانب شمالنده که بلاد سیسه مشرفدر برمرحله قدر بعیدر یاس ساحل بحر رومك
کنارنده بغراسدن ایکی مرحله درونل حمدوندن برمرحله بحیره ایچنده بر برج محکمدر
محافظلری واردر میناسی مشهور ومجمع تجار در سنه یدی یوز یکرمی ایکیده اهل اسلام فتح
ایدوب نهب وغارت اتدکدنصکره خراب اتدیلر طوزله سی واردر حالیا سولحنه کیدن
طوزاندندر سلطان سلیمان برقلعه وبرخان بنا اتمشدر و یاسدن قبرس اطه سی جنوب
سمتنده واقعدر باپاس برمنزلدر عمارۀ عظیمه وخانات وسوق وحمام و جامع وقلعۀ متینه در
وبونده اولان آثار وخیرات محمد پاشای عتیق که غازی سلطان سلیمان وزیریدر بد هواسی
واردر لکن بندر شهردر فراوان لیمون تورنج اولور وبرلطیف طاغ آکا متصلدر که نصف منزل
جادۀ راه کناریله ممتد اولوب و یول اول طاغه اوغرایوب اول مرتبه ده مرکز قلعه سی
لوکندن بحر وبو جبال پیوسته ایله بغراس بیلنه کیدر اول جبالده پایاسلك بی نظیر
ییلاقلری واردر پایاسدن بقراص برقرناقدر کلنه وکیده نه عمارتندن اطعام ایدرلر عظیم
اثردر مرکز پایاس واسکندرونه مشرف ذروۀ جبالده برمخصوص ومحدث قلعه در
مخصوص مستحفظلری واردر شاهراه اوکندن بحر سرفندکار بروادیده برصخره اوزره
قلعه در جنوبندن نهر جیحان آکا قریب بحر وسرفندکار عین زربه نك شرق وجنوبنه
ییه نیمهار برمرحله دربند مری سرفندکار جانب شرقیسنده درکه بینهما برمرحله شجر صنوبر
بیتر که بیوکلکده عدیلی یوق قدر اوصاف لواء طرسوس بولواء قبرس ایالتنه
ملحقدر برقاج قاضیلقدر که بونلر درالوانلو اولاش قصون کوچه لو قوشتمور باش
طرسوس ساحل بحر شام اوزره بلاددر ومدندر صکره ارمنی المغله بلادارمنون عداتمشلر
احجاردن مبنی ایکی سوری واردر وطرسوس بیننده جبال واردر رشید خلیفه طرسوسه
واصل اولدقده عمارتنی تجدید ونهرنی شق اتدی طرسوسلك صلحاسی وزهادی
چوقدر چاق ملك الروم قیصر که سنه خمسین وثلثمائه ده سیف الدوله قبلندن حاکمی اولان
کمسنه نك صلحا اخذ اتدیکی وقتنه دکین طرسوس ثغور مسلمیندندرکه اول زماندن
بر واهل اسلام النده ایدی وطرسوسده برموضع مشهور زعم ایدرلر که جن حمایتنده اولان
امیر المؤمنین مأمون خلیفه غزا اتدکده بوموضعه نزول ایدوب واول مقامده محاذیده
صفه اوزره برآب وار درمأمون بوآبك کنارنده اوتوروب آبده مقدار ذراع برماهی کوردی
امر ایتدی واول سمکی آبدن اخراج ایتدیلر مانند سیم غایتده خوب صیحرایوب کیرو آبه
ایچنه دوشدی ورشاشات ماقالقوب مأمونك ثیابنه طوقندی مأمون غضب ایدوب
تکرار سمکی مادن اخراجه امر اتدی چقار دیلر مأمون نظر ایدوب سنی شمدی کباب
ایدیم دیوب طباخه ویردی ومأمون لرزه ایله مکانسه کلدی وطباخ سمکه یی کباب ایدوب
کتوردی مأمون برلقمه تناوله قادر اولمدی وضعف ولرزه سی مشتد اولوب فوت
اولدی واصحاب کهف قصه سی بوطرسوسده واقع اولمشدر دیرلر منازل ومسافات شام

دمشقدن مصره داریه ایکی ساعت سعسع یدی ساعت قنیطره یدی ساعت جسر
یعقوب یدی ساعت مینه بش ساعت عیون التجار التی ساعت بونده یول ایکی
چتالدر بری مصره بری قدسه قدسه کیدن جنین التی ساعت نابلس سکز ساعت
بیرۀ سکز ساعت قدس شریف بش ساعت بونده دخی یول ایکی در بری غزه یه بری
رمله یه کیدر خلیل الرحمانه کیدن یولکه خلیل الرحمانه قدسدن سکز ساعتدر واندن
بیت جبریل سکز ساعتدر واندن دخی غزه ورمله یه کیدن یول اون ساعت
وعیون التجاردن ایکنجی یول لجون اندن قاقون اندن جلجولیه اندن رمله اندن خان
سدود اندن غزه اندن خان یونس اندن زعقه اندن عریش اندن ام الحسن اندن
بیرۀ العبد اندن قطیه اندن بیرۀ الدویدار اندن صالحیه اندن بولبیس اندن خانقاه اندن
مصر شامدن قونیه یه قطیفه طقوز ساعت نبکه سکز ساعت ایکی قپولو اون ایکی
ساعت حمص اون ساعت حما اون ساعت مدیق اون ایکی ساعت شغور کوپروسی اون
ایکی ساعت زنباقیه یدی ساعت انطاکیه اون ساعت بیلان اون ساعت قورد قولاغی
اون ساعت مسیس التی ساعت ادنه التی ساعت چفته خان یدی ساعت اولوقشلا التی
ساعت ارکلی طقوز ساعت قره بکار اون ایکی ساعت اسمیل طقوز ساعت قونیه
اون بر ساعت یاخود حمادن خان شیخون اندن معره اندن خان تومان اندن حلب حلبدن
انطاکیه خان تومان حارم جسر حدید انطاکیه یاخود حلبدن کوك میدانی اندن
غنجره نام دیکر غنجار اندن افرون اندن جسر مراد پاشا انطاکیه احوال ملوك وحکام اقالیم
شام بوملکتده حضرتدن اول بحن ملوك وحکام اجمال اوزره چاق بوعصره کلنجه یه دك
روایت اولنورکه طوفاندنصکره ولایت شامی ابتدا معمور ایلین کنعان اوغللریدر
تبدل السنه دنصکره شام ولایتنده ساکن اولدیلر دخی عمالیقه دن برجماعت جرهم قومیله
کعبه ده جنك ایدوب جرهم غالب اولمغله شامه کلدیلر واطرافنه نازل اولدیلر وبوایکی
قومدنصکره اقالیم شام بنی اسرائیل اللرنده قالدی وانلردن چوق انبیا وملوك وحکام
ظهور اتدی واقالیم شام انلره مخصوص اولمشدر وبو بنی اسرائیل حضرت ابراهیم نسلندندر
وحضرت ابراهیم ولادتی نمرود بن کنعان عصرنده بابلده طوفاندن بیك اون سکز سنه بعد کده
واقع اولمشدرلکن بوجمله یی تعداد تطویله بادی اولمغله ظهور اسلامدن برو واقع حکامی
ایراد ایله اکتفا اولنور والحاصل حضرت عیسی علیه السلامدن چاق حضرت محمد
مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلمه کلنجه التیوز سنه درکه اول مدته مدت فترة دیرلر
وبومدتده قدس وشام قیاصرۀ روم طرفندن ضبط اولنوردی چاق اسلام ظهور
بولنجه بعده اهل اسلام مالك اولدیلر لکن حضرت عیسی علیه السلام رفعندن ایکیوز
ییلدنصکره شامك اکثر مواضعنی عرب قبائلندن بنی غسان طائفه سی ضبط
اتمشلردر بوطائفه سبا اولادندن بنی الازد قبیله سندندر سیل العرم کلکله یمن ولایتندن

ایرلشدر شامده غسان نهر مرج قربنده نازل اولمغله بو قبیله یه لربنه غسان دیرلر مقدما اول
صمتده عرب تجاعمه اولورلردی انلری چقردوب ملکلرینی قتل ایتمشلردر و بو طائفه نك
ابتدا پادشاهلری جفنه بن عمرو لقبنه مزیقیا دیرلر هر کون کیدیکی اثوابی تمزیق ایتمکله که
اندن غیری کمسه کیمسون اول اسم ایله مسمی اولدی بعده اوغلی عمرو بعده اوغلی ثعلبه که
هو راده صرح الغدیر بنا ایتمشدر بعده اوغلی الحارث بعده اوغلی جبله بعده قرنداشی نعمان
بعده قرنداشی عمرو بعده جفنه الاصغر بعده قرنداشی نعمان الاصغر بعده النعمان بن عمرو
قصر سوید ابنا ایلدی بعده اوغلی جبله بو پادشاه منذر بن ماء السما ایله جنك ایلدی بعده نعمان
بن ایهم بعده قرنداشی حارث بعده اوغلی النعمان بعده اوغلی المنذر بعده عمرو بعده حجر بعده
الحارث بعده جبله بعده اوغلی الحارث که کنیه سی ابو کرب ولقبی قطامدر بعده ایهم بن جبله که
تدمر صاحبیدر و صحراده بر عظیم بنا ایتمشدر بعده قرنداشی المنذر بعده شراحیل بعده عمرو بعده
جبله بعده جبله بن ایهم بو پادشاه بنی غسانك اخر ملوکیدرکه اولوقت حضرت عمر رضی الله
عنه خلیفه ایدی بو جبله تنصر ایلدی صکره نادم اولدی اولوقتده حضرت عمر رضی الله
عنه دمشقی فتح ایتمشدر اوصاف دول الاسلامکه اقالیم شامه مالك اولمشلردر حضرت ابو بکر
رضی الله عنه خلیفه ایکن اقالیم شام فتحنه عسکر اسلام ایله برقاج امیر ارسال بیورمشلردر
یزید بلقا سمتنه کتمشدر و شرحبیل اردنه کتمشدر و ابو عبیده دمشقه کتمشدر و اولوقت
خالد عراق سمتنه تعیین اولنمشدر صکره ابو عبیده حضرت ابابکر رضی الله عنه دن امداد
طلب ایتمکله خالد بن الولیدی عراقدن رفع ایدوب ابو عبیده امداده تعیین ایتمشلردر
اهل اسلام شامی محاصره ایدرکن حضرت ابو بکر رضی الله عنهك وفاتنك خبری
کلدیکه اول وقت هجرتدن اون اوچ سنه کچمش ایدی بعده حضرت عمر رضی الله عنه
یرینه خلیفه اولدی و اول ساعت ابو عبیده یه شامده اولان جیشك سردارلغنی تعیین ایلدی
مکرر شامی محاصره ایلدیکلری باب الجابیه طرفنه و خالد باب توما سمتنه ینمش کون
محاصره ایتمشلردر بعده خالد بن ولید سیف ایله باب تومادن کیرمشدر و بیله اولدقده
بری طرف ابو عبیده ایله صلح ایتمشلردر اندن صلح ایله کیرمشلردر ایکی عسکر شهرك
اورتاسنده ملاقی اولدیلر و اول وقت هجرتك اون دوردنجی سنه سی ماه رجبده ایدی
بعده حضرت ابو عبیده فتح شامدن صکره حمصه واروب صلح ایله فتح ایتمشدر بعده حمایه
واروب انی دخی فتح ایتمشلردر بعده شیزره واروب انی دخی صلح ایله فتح ایتمشلردر
وکذلك معره یی صلح ایله فتح ایتمشلردر بعده لادقیه یی قلج ایله فتح ایتمشلردر
دخی جبله و انطرسوس و قنسرین که اولوقت تخت ولایتدر بونده عظیم جنك اولمشدر
و قلعه سنی خراب ایتمشلردر دخی انطاکیه و منبج و سرمین و اول سمتده اولان ولایتلرك
جمله سنه استیلا اولنمشدر دخی مرعشه واروب فتح ایتمشلر و قلعه سنی خراب ایتمشدر
دخی حصن حدث و قیساریه یی فتح ایتمشدر بو یله اولمغله قیصر شامدن مأیوس
اولمشدر

اولمشدر بعده قدس طرفنه واردیلر و محاصره ایدوب محاصره چوق زمان ممتد
اولمغله صلح طلب ایتدیلر لکن شرط حضرت عمر رضی الله عنه کندولری کلمکه حواله اولنوب
حضرت عمر رضی الله عنه اعلام اولندقده اول ساعت کلوب عقد صلح ایتمشلردر بعده
ظهور دولة الامویه ابتدا معاویة ابن ابی سفیان مقدما حضرت عمر رضی الله عنه شامك
امارتنی ویرمشدر اول ماجرادن صکره تغلبا انده خلیفه اولمشدر هجرتك التمش سنه
سنده وفات ایتمشدر باب الصغیر ایله باب الجابیه بیننده دفن اولندی بعده اوغلی یزید ذات الجنب
مرضنده حورانده دفن اولندی بعده اوغلی معاویه بو کا معاویه اصغر دیرلر باب الجابیه خارجنده
مدفوندر بعده مروان بن عبد الحکم بونك عصرنده شام خلقی ایکی فرقه اولمشلردر بر فرقه
یمانیه مروان طرفنده و بر فرقه قیسیه ضحاك طرفنده مرج راهطده ماینلرنده عظیم جنك
واقع اولمشدر آخر کار ضحاك مقتول اولمشدر و مروان مستقل اولدقده بر کون
هورتنه شتم ایتمکله کیجه یاتورکن یوزینه بر یصدق قویوب کندو جاریه لریله او زرینه
چقمشلر تا اولنجیه دك بو یلجه هلاك ایتدیلر بعده اوغلی عبد الملك اوائل حالنده بر عابد
متقی ایدی صکره خلیفه اولدقده تغییر اخلاق ایتدی چوق آدمی ناحق یره قتل ایلمشدر
ابتدا خلفا مجلسنده کلام تکلم ایلمکی منع ایتمشدر باب الصغیرده مدفوندر بعده اوغلو
الولید بو ولید غایت اهل خیر ایدی صلحایه دائما تصدق ایدردی و اهل جذامه صدقه تعیین
ایلمشدر و سؤال ایتمکدن منع ایتمشدر و مقعدلر و اعمالر ایچون خادملر تعیین ایتمشدر و ابتدا
دار السلامده بیمارستان و دار الضیافه بنا ایتمشدر و حمله قرآنه اکرام و احسان ایدردی
و مدیونلرك دینی قضا ایدردی آفاقده مشهوردر و نظیری یوقدر و جامع اموی معهود
کلیسا یی یوحنا هدم ایتمشدر یرینه جامعی بنا ایتدردی دیرلر دورت یوز صندوق که
هر صندوقده یکرمی بیك التون و التی یوز زنجیرلر التوندن قندیل ایچون چاق عمر بن
عبد العزیزه کلنجه طوردی صکره عمر ابن عبد العزیز قالدرمشدر و بیت المالة وضع ایتمشدر
دخی صخره قبه سنی بنا ایلدی دخی مسجد النبوی یی توسیع و بنا ایلدی و عصرنده اندلس
اقلیمی فتح اولندی دخی بلاد ترك و بلاد هندك اکثری فتح اولندی سنه طقسان التیده
وفات ایتدی و باب الصغیرده مدفوندر مدت سلطنتی طقوز ییل سکز آیدر بعده سلیمان
بن عبد الملك کوزل شاب بر غازی کمسنه در اما غایت اکول ایدی نقل ایدرلرکه بجه
واردقده طایفده نزول ایدوب یتمش انار یدی و بر قوزی و التی طاوق بعده قوری اوزم کتوردیلر
اندن دخی وافر یدی بونك ایچون کافه یی که حالا اکا قطایف دیرلر ایجاد ایتمشلر شامده
اوی سقایه جیرونده اولوردی و قرنداشی مسلمه یی روم غزاسنه استانبوله کوندردی
غلطه یه نزول ایدوب انده بر جامع بنا ایلدیکه حالا عرب جامعی دیرلر سلیمان وفات ایتدکده
عمر ابن عبد العزیز خلیفه اولدی اول ساعت خطبه ده حضرت علی یه سب ایتمکدن
یساق ایلدی و یرینه ان الله یأمر آیتنی اوقومغه تعیین ایلدی و جامع امویه شمالنده که

خانقاه شمساطیه دیرلر صالحا مسکنلریدر ویساق ایلدیکه کندو خصملرینه بیت المالدن
منصرف اولملرینه حتی نقل ایدرلرکه برکون مریض اولدقده امرا و اعیان زیارتنه کیدرلر
کوردیلرکه اوزرنده برکیرلی کوملك دورت درهم دکمز خاتوننه دیدیلرکه نیچون
کوملکی دکشدیروب غسل اتمزسن اولدخی ییتن ایلدیکه بوندن غیری یوقدر اعمال
حمصدن دیرسمعانده مدفوندر بعده یزید بن عبد الملك لذاته منهمك اولمش چاق اولنجه
اردن سمتنده اولدی بعده هشام بن عبد الملك غایت عادل ایدی عدللی سببی ایله چوق مال
جمع ایلمشدر قنسرین ده اولان رصافه یی بنا اتمشدر وانده دفن اولنمشدر بعده الولید بن
یزید غایت فاسق و فاجردرکه حتی قرینی تصرف ایدوب جنابت نماز قیلدی آخر کار قتل
اولنوب باب الفرادیس خارجنده مدفوندر بعده یزید بن الولید ابتدا ابیرام نمازینه سلاح ایله
چقماغی بو ایجاد ایلدی بعده ابراهیم بن الولید بعده مروان الحمار شجیع اولدوغندن بو لقب
وضع اولنمشدر ضرب مثلدرکه اصبر من حمار فی الحرب دیرلر بونك عصرنده ابو مسلم
خراسانده ظهور ایلدی و کوفه دن سفاح ظهور ایلدی مروان سفاح اوزرینه واردقده
سفاح عموجه سی عبد اللهی عظیم عسکر ایله قرشوسنه کوندروب موصل قربنده ملاقی
اولمشلردر مروان مغلوب اولدقده فرار ایلمشدر عبد الله اردینه دوشوب چاق مصرده
یتشمشدر انده کی بوصیر کنیسه سنده قتل اتمشدر و بونده دولت امویه شامدن منقطع
اولمشدر مدت خلافتلری طقسان ایکی سنه که بیك آیدر اول وقت سنهٔ هجرت یوز اوتوز
ایکیده ایدی دولت عباسیه عراقده ظهور ایلدی و طرفلرندن شامی ضبط اتمشلر
مرواندن صکره عبد الله سفاح طرفندن عموجه سی عبد اللهه شامی ویرمشدر و بونك
عصرنده سنه ایکیوز اون بشده ابن الشاطر دمشقده کواکبی رصد اتمشدر و ابتدا اسلامده
کواکبی رصد ایدن بودر بعده شامده بناتی رصد اتمشدر سنه ایکیوز اللی دورتده بنی طولون
مصرده ظهور ایلدیلر و کندو طرفلرندن شامی ضبط ایتدیلر مدتلری اوتوز سکز سنه در
و نکرا آل عباس طرفندن شامی ضبط اتمشلردر و سنه ایکیوز طقسانده قرامطه شامی
نهب و غارت اتدیلر و سنه ایکیوز طقسان ایکیده هارون بن خمارویه قتل اولنمغله
دولتلری منقطع اولدی ظهور دولت اخشیدیه اخشیدك معناسی ملك الملوك دیمکدر
چونکه عباسیوندن راضی بالله خلیفه اولدقده اخشید نام کمسه یی مصر و شامه
راضی طرفندن والی اتمشدر و اول وقت هجرتك اوچیوز یکرمی اوچ سنه سی ایدی بعده
آل عباسده امر خلافت ضعیف اولمغله مصر و شام اللرنده قالمشدر بعده سنه اوچیوز
اوتوزده دولت فاطمیون طرفندن مملکت شام ضبط اولمشدر و سنه دورتیوز اون
دورتده مرداسیه دولتی ظهور ایلدی و حلب شهرینی ضبط ایتدیلر بعده سنه دورتیوز
التمش یدیده سلجوقیه دن ملکشاه حلبی ضبط اتمشدر و شمس حمل برجنه نزول
ایتدکده نوروز اولماسنی تعیین اتمشدر کواکب رصد ایتدرمشدر سنه دورتیوز

التمش

التمش برده حریق عظیم ظهوریله دمشق شامده زوال محاسن جامع بنی امیه واقع اولمشدر
و سنه دورتیوز التمش سکزده قرندشی تتشه شام ولایتنی کندو طرفندن ویرمشدر
بعده سنه دورتیوز طقسان طقوزده طغتکین ظهور ایلدی و شام ولایتنی الدی بعده
سنه بشیوز اون برده سلجوقیه فروعندن دولت ارتقیه دن ایلغازی حلب شهرینی ضبط
اتمشدر بعده سنه بشیوز یکرمی اوچده دخی فروع سلجوقیه دن اق سنقر اوغلی عماد الدین
زنکی حلبی المشدر و سنه بشیوز قرق طقوزده اوغلی نور الدین محمود شهید مملکت شامه
مالك اولدی نور الدینك چوق غزالری واردرکه فرنك الندن اللی حصار المشدر و شامده
بر دار الشفا بنا اتمشدر و حمامهٔ هوادی دیدکلرینی اتخاذ اتمشدرکه سرعتله خبر کتورمك
و کتورمك بوندن چاق همدانه وارنجه و موصلده بر جامعی واردرکه اکا جامع نوری دیرلر
و حماده بر جامع نهر عاصی کنارنده دخی رهاده و منبجده و شامده دار الحدیث بنا اتمشدر و کعبه
یولنده عربانه مقطوع مال اتمشدرکه حجاجه تعرض اتمك ایچون و اول غریب واقعه یی که
حضرت صلی الله تعالی علیه و سلم رؤیاسنده اوچ دفعه خطاب بیوردیکه بو ایکی اشقردن
بنی قورتار دیو اول ساعت مدینه یه واروب اول ایکی شخصی بولمشدر بونلر کفره طرفندن
کلمشلرکه رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلمی قبر شریفندن اوغورلمق ایچون
مدینه یه واردقده روضهٔ شریفه یه قریب بر اوده اولدیلر و اندن چاق روضهٔ شریفه یه
لغم اتمشلر حتی از قالدیکه ضریح شریفه واصل اولمغه والحاصل قزدقلری سردابی و اول روضهٔ
شریفه اطرافنی قورشون اقتمشدر و سنه بشیوز التمش طقوزده وفات ایلدی و سنه بشیوز
یتمش ده اکراد ایوبیه دن صلاح الدین یوسف ممالك شامه استیلا ایلدی بو صلاح الدینك
غزالری مشهوردر فرنکدن چوق قلعه لر المشدر حتی سودان نوبا مملکتلرینی فتح اتمشدر
و نقل ایدرلرکه چونکه قدسی فتح ایلدی التمش بیك اسیر الدقدن صکره صلح اتمشدرکه
ارککدن اون التون و عورتدن بش التون ویرمك مراد ایلدیکه قمامهٔ دخی هدم اتمکه صلح
اتمشلر استانبولده غلطه ده عرب جامعنی تجدید اتدیروب و مصردن بر منبر اورایه کتورتمشدر
سنه بشیوز سکسن طقوزده وفات ایلدی دمشقده کاملیه ده که کندو مدرسه سیدر انده
دفن اولندی و قلیجی ایله بله دفن اولندی روز قیامتده انك اوزرینه اتکا اتمك ایچون اویله
وصیت اتمشدر بعده اوغلی الافضل علی دمشقی ضبط ایلدی بعده دخی ایوبیه دن مصر
طرفندن ضبط اولندی بعده سنه التیوز قرق سکزده ترکیه دولتی ظهور ایلدی و ابتدالری
الملك المعز ایبك اما سنه التیوز قرق اوچده خوارزمیان طرفندن شامی بش آی قدر
محاصره اتمشلردر و التیوز اللی سکزده هلاکو حماو حمصی و حلبی غارت ایلدی بعده مصر
پادشاهلرندن ملك مظفر ایله غورده دیر جالوت قربنده عظیم جنك واقع اولدی و سرعسکر
هلاکو مغلوب اولدقده فرار ایلدی بعده دولت ایوبیه اول ممالکده منشعب اولدی
زیرا بو دولت ایوبیه بر قاچ شعبه در بر شعبه مصرده و بر شعبه شام و حمصده و بر شعبه

حماده و برشعبه حلبده و برشعبه یمنده و برشعبه جزیره ده دربعده دولت ترکیه ظهور ایلدی
سنه التیوز اللی یدیده ملك مظفر هلاکوبی جنکده بوزدقدن صکره ممالك شامی ضبط
اتمشدر حلب نیابتنی سنجره ویروب وشامی ملك سعیده و برمشدر وید یبوز قرقده بر آتش
سمادن سواحل شامه نازل اولوب چوق اماکنی احراق ایلدی وسنه یدیبوز سکسن ده
مرعشده والبستانده ذوالقدریه دولتی ظهور ایلدی بوطائفه ترکماندن قرجا ابن ذوالقدر
اولادندندر ابتدا ظهور ایدن قرجادر واول عصرده دخی ادنه ده دولت رمضانیه ظهور ایلدی
بونلر دخی ترکماندن بلاد روم اوزرینه کلوب ضبط اتمشلر دربعده سنه یدیبوز سکسن
دورتده دولت چراکسه ظهور ایلدی ومصر وشامی ضبط اتمشلردر ابتدا الری طاهر برقوق
ضبط اتمشدر نقل ایدرلرکه بونلرك اصلی قچن اسباطدن یدی سبط که ایریلوب بش
سبطی خزر سمتنه کتمشلردر وایکی سبطی چرکس ولایتنده توطن اتمشلردر حتی حالا
چرکسده بعض یهود عادتلری وعبادتلرینی اجرا ایدرلر اما کندولر بزلر بنی اسرائیلدن
ایز دیمزلر والحاصل بوطائفه صاحب عقل وحسن وشجاعت اولمغله مصرك خلقنك
بوزمره یه رغبتلری زیاده در غلمان وجواریلری اکثریا بونلردندر کیده رك چوغالوب
بربرلرینه کمال اتفاق ایله مصر سلطنتنه مالك اولمشلردر بونلر سلاح و رکوب وآت
سکردرکن اوسنده قیام اتمك وسرعتله سکردرکن اوزرندن اکرینی المق وتکرار اکرلمك
وسکردرکن آتك قرنی التندن کچمك بونلره قالمشدر وبو چراکسه نك الك آخرلری ابو النصر
قانصوه غوری ابتداسی عدل وتدبیر وحزم رأی عاقل کمسه ایدی لکن اواخرده طمعی
غالب اولمغله ظلم وتعدی یه بشلدی وبنالر یاپمغه مائل اولدی دیار مصرده بین القصرین
دینلن موضعده جامع وتربه بنا ایلدی نیتی بوایدیکه انده مدفون اوله اما تدبیری تقدیره
موافق اولمیوب آخر عمرنده کندویه ولشکرینه غفلت وغرور مستولی اولوب فقرایه
ظلم ایتدیکی جهتدن بددعایه مظهر اولدی نقل ایدرلرکه اول اثناده برکون غوری ادنا بهانه ایله
برشخص مظلومی قتل اتمك مراد ایندی مفتی زمان استماع ایدوب اول خصوصده قتل لازم کلمز
فراغت ایتسون دیو خبر کوندردی غوری ایشیدیجك غضبه کلوب امر ایتدی شخص مزبوری
مفتی نك قپوسنه صلب ایتدیلر برآی کچمدین سلطان سلیم خان هجومی خبری مصره یتشوب
غوری یه اضطراب دوشدی واول ساعت حلب طرفنه توجه ایلدی حلبه واردقده سلطان
سلیم غوری یه برنامه کوندردیکه فلان یره نزول ایلدك مقصودیمز قزلباش قتالیدر وسنکله
صلح اولمقدر غوری کلن آدمك صقالنی تراش ایتدردی ودیدیکه وار افندیکه سویله
قزلباش دین خارجیدر وسزلر دخی انلر کبی سز وقتکزه حاضر اولك سزلر ایله مرج دابقده
کوریشورز دیو بیچه ترهات سویلدکدنصکره حلبدن اوتوز بیك آدم ایله چقوب مرج دابقده
قوندی واوچ کون انده مقیم اولدقدن صکره عسکر عثمانی اویله وقتنده واصل
اولوب آلای طوبلری اتلمغله اتلری فزع ایتمکین غوری آتندن دوشدی قالدردیلر

باش اچق اتنه بندردیلر تکرار آتی دوشدی سلطان سلیم عسکری هجوم ایتمکله
تخت سنانك خیل ظفر کندوسی واکثر جنودی نابود وناپیدا اولدیلر بقیة السیف اولان
چراکسه مصره توجه ایدوب کلدیلر دوادار اولان طومانبای نام چرکسی پادشاه
نصب ایتدیلر سلطان سلیم خان دخی مزبورلرك عقبنجه طی مسالك وضبط ممالك ایدرك
خارج مصرده ریدانیه دینلن موضعه یتشدی ولشکر مصر ایله طومانبای دخی چقدیکه
سلطان سلیم ایله جنك ایلیه اما برساعت مقداری مقاومته مجالی اولمیوب چراکس
ناکس منصرف اولوب صعید سمتنه فرار ایتدیلر امیر صعید شیخ العرب مزبوری امساك
ایدوب آستانهٔ دولت پناه سلطان سلیمه کتوردی طقوزیوز یکرمی اوچ ربیع الاولنك
اون یدنجی کوننده طومانبای صلبنه فرمان بیوریلوب بر موجب امر همایون باب زویله ده
صلب ایتدیلر فقطع دابر القوم ایت کریمه نك مفهومی ظاهر اولدی اولزمانده ممالك
عرب وعجم ومسالك بطحا وحرم داخل حوزهٔ حمایت آل عثمان اولدی عساکر شام قولی
ایکی بیك نفر مستحفظان حصار وجبه جیان دورتیوز نفر دروانلردن غیری طقوزیوز طقسان
قلجدر یوز یکرمی سکزی زعامت وسکزیوز التمش سکزی تذکره لی وتذکره سز
تیماردر قانون اوزره جبه لولر ایله ایکی بیك التیوز عسکر اولور دخی ایالت طرابلس شام
التیوز اون دورت قلجدر التمش اوچی زعامت بشیوز یتمش بری تذکره لو وتذکره سز
تیماردر ودخی جبه لولر ایله بیك دوتیوز عسکر اولور ایالت حلب طقوزیوز اوچ قلجدر یوز
دوردی زعامت یدیبوز طقسان طقوزی تیماردر وقانون اوزره جبه لولر ایله ایکی بیك
بشیوز عسکر اولور ایالت مرعش. ایکی بیك یوز التمش طقوز قلجدر طقسان سکزی
زعامت ماعداسی تذکره لو وتذکره سز تیماردر قانون اوزره جبه لولر ایله جمله بش بیك
بشیوز عسکر اولور والحاصل شام وطرابلس وحلب ومرعش قانون اوزره جمله عسکری
اون ایکی بیك آدم اولور اما حالا عشر عاشری قالمدی باب در بیان ایچ ایل الحدود غربا
انطالیه شمالا قرمان وادنه ولایتی شرقا حلب ایالتندن عینتاب ولایتی حدایدر جنوبا
اق دکز بوولایت قبریس قرشوسنده دوشمکله قبریسه الحاق ایتمشلردر وسکز سنجاغه
تقسیم ایتمشلردر لفقوشه پاشا سنجاغیدر کرینه باف ماغوسه وقرشوسنده بیوك
قیده ایچ ایل علائیه طرسوس سیس والحاصل بو ایالت قپودان قلمنه در خزینه
دفترداری وتیمار دفترداری ودفتر کتخداسی واردر وبو سنجاقلرك دوردی که قره یه اشر خاصلردر
دریا سنجاقلری که لفقوشه وباف وکرینه سالیانه ایله دربرلکی ایله چقارلر پاشانك
برکیسی وبریدیکی اولورتکه ومنتشه بکلری کبی کاه قره یه وکاه بر ایکی کمی ایله دریایه
اشرلر دکر منلك وسلانیك واسکندریه . مصر ودمیاط بکلری بردکمی ایله سفر ایدرلر
مجموعی یکرمی قدر کمی اولور زیاده ونقصان قبول ایدر ذکر اولنان سنجاقلرده یازیلن یوز
اوتوز سکز زعامت وبیك دورتیوز اتوز دورت تیماردر ایکیسی بیك بشیوز یتمش ایکی

قلیج اولور والحاصل قانون اوزره جبه لولر ایله عسکرك مجموعی دورت بیك بشیوز نفر اولور
بیك سکز یوز طقسان اوچ نفر عزبستان ایله التی بیك اوچیوز نفر عسکر اولور نهایت اکثر
زعامت وتیمار اربابی بدل ویررلر فصل دربیان نفس ایچ ایل سلفکه بلاد لشکری دیرلر
الحدود شرقا طرسوس شمالا قرمان غربا علائیه جنوبا اق دکز بو امارت خدای صورکبی
واقع اولمشدر بغایت صعب وسنکستان وبلند طاغلر ایچنده واقع اولمشدر که انجق
قپوکبی بر تنك بوغزدن دخولی میسردر انده دخی بعض قلعه لر ومستحفظلرله تحصین
اولنمشدر اون بر قلعه سی واردر که بونلردر سلفکه معموریه ارمناك مود بادنه مان
اوغادی ایکی دام ماهیان تمرره کولك دخی قصبه لری واردر انامور بوزطغان زینه
صاری قواق سلندی سنانلو قره طاش مع ارغادی کلنار کل یوزی کون یوزی نواحی
ارمناك انامور معموریه شهریدر حالا خرابدر انجق برناحیه در کلنار برناحیه وبرقضادر
سلفکه وانامور اورتاسنه دوشر برجانبی یالیدر ارمناك لارنده جنوبنده اراسی ایکی
منزل برقصبه وقضادر باغ وباغچه سی اقر صویی وافر یردر بر یوکسك یرده بر مغاره دن
چقار اول مغاره نك ایچی واسع فضا اورتاسی برکه مادر اول محله مشعللر ایله اینرلر ایاغی
طشره اطرافه تقسیم اولنمشدر بر بولکی شهره وارر ارمنا كلع بر یوکسك قیا اورتاسنده
این کبی بر قلعه سی واردر دزدار وحصارلری ساکن اولورلر سلنتی علائیه ایله انامور اورتاسنده
برجانبی یالی یه برناحیه در سنانلو مود وارمناك اورته سنده برناحیه در مود سلفکه قربنده
برقصبه در قلعه سی واردر سلفکه ایله سنانلو اراسنه دوشر صاری قواق مود
شرقیسنده لارنده سمتنه دوشر برناحیه در سلفکه پاشا سنجاغیدر یالی یه قریب بر معمور
قصبه در ایچ ایل بکی انده اوتورر وآرسق طاغی سلفکه نك شمالنده وغربنده در فصل
دربیان لواء علائیه الحدود غربا انطالیه جنوبا اق دکز شرقا لواء ایچ ایل شمالا حمید
قبریس ملحقاتندندر قرمانه متصل برامارتدر خلقی منا ودر واترا کدر کمال غلظت
وخشونت ایله موصوفلردر قضالری علائیه ونواحی علائیه منا وغات ابرادی سکر
مع دوشنبه اوصاف بلاد علائیه بو شهری ملوك سلجوقیه دن علاء الدین کیقباد
بنا ایتدی دریا کنارنده بر بایرك اوزرنده بغداد قدر قلعه سی واردر وغایت متین اوچ قاتدر
قپولری دکزه آچلور جانب غربی ساحلنه عظیم طاغدر قلعه اول طاغك ذیل شرقیسنده
واقع اولمشدر ایچنده صهریجی واردر اقر صویی یوقدر طشره قلعه سی اوکنده طاشدن
بر صو چقار ایاغی دکزه اقر جمله بیوت ومحلاتی قلعه ایچنده اولوب طشره ده بنا یوقدر
اورته قلعه نك برازیری سنکستان وخالی ومیشه زاردر انطالیه بوندن غربه ایکی منزل
بونك طشره ده برمقدار باغ وباغچه سی واردر شمالیسنده طاغدر انده قلج ارسلان
باغچه سی وسرایی بنا سمنك اثرلری باقیدر علائیه اطرافی اکثر طاغلر وسنکستان
اولمغله محصولی نادردر اکثر محصولی پنبه وایپك وصوصامدر بو شهرك بر قاج ناحیه سی
واردر

واردر انلردن بری اوا بازاری علائیه دن اون میل قدر بعیددر بکی دخی انده اوتورر
جامعی دخی اوچ حمامی واردر حالا خرابدر علائیه دن سیدی شهری اوچ منزل
شماله وسلفکه یه بش منزل شرقه وانطالیه اوچ منزل غربه قلعه نك هر برقاتنده
بر جامع واردر وطشره قلعه ده قپو اوکنده بر حمام اورخان بناسیدر بردانیه
سیدی شهرندن علائیه یه کیدن کولك غربیسندن چکوب بردانیه نام قصبه یه وارلور
بازاری طورر علائیه دن بر مرحله شماله دوشرلر انهار نهر قرغی علائیه ایله دوشنبه اراسندن
بحر دریایه دوکیلور اق طاغدن کلور نهر منوغات دوشنبه ومنوغات اراسندن بحر دریایه
قاریشور نهر کوپری منوغات ایله قره حصارنکه اراسندن چکوب دریایه قاریشور نهر آلارا
بر نهر کبیردر علائیه قربنده دریایه قاریشور هر زمان چکید ویرمز سلطان علاء الدین
بونك اوزرنده بر کوپرو بنا اتمشدر سیدی شهرندن علائیه یه کیدن بوصو یی بحر الجبال
صوصام بیلی بر عظیم طاغدر قیردر عظیم صوغوق اولور قیشنده شدت شتادن چکیلمز زیرا
بو طاغده عظیم روزکار اولور که طاشلری برمیل مسافه قدر اتار فصل دربیان جزیره قبریس
یهود لسانده چتم یاخود کتم وروم لسانده چبرس ویاخود کپرو بو جزیره اق دکزده ایاس بوغازنده
واقعدر ایچ ایل ساحلندن التمش میل بعیددر طرابلوس ساحلندن یوز میلدر واسکندریه دن
بشیوز اللی میلدر وکریداطه سندن دورتیوز میلدر اطول نهاری اون دورت ساعتدر
دوری یدی یوز میلدر وطولی ایکیوز یکرمی وعرضی یری التمش میلدر الحدود شرقا پایاس
واسکندرونه مقابل اولان برورن که شمالا طرسوس مقابلی دوشر اول برونه ممتد اولور
چاق سلنتی مقابلی اولان کوشه سنه وارنجه ممتددر وبونك ضلع شمالیسی ضلع جنوبیسندن
اطولدر ضلع جنوبی مصر انکینی جانبنه واقعدر بو جزیره اون برقسمدر که بونلردر باف اودینو
لیموسه ماسوتو مملحه او لیموس بونلر جنوبده ساحل کنارنده در قلانی طاغلر ایچنده شمالنده
وشمال ساحل کنارنده خرسوی بند الیا کرنیه قرپاسو ویچه قو میتا بونده طوز یبارلر قبرس
قضالری بونلردر خرسوی باف پوسقپو کلان اورم لیموس لافقره لافقوشه ماغوسه مساریه
قارباس کرینه اومورفه پندایه لفکه وبو جزیره نك باش شهری لفقوشه در مقدما
غایت معمور ایدی که قرق بیك اوی مشتمل ایدی بو شهر لوسی نیان ملوك تخت ایدی راون برتبه سی
واردر وحالا فتحدن برو میرمیران ووالی اولنلرك دخی مقریدر وبشیوز اقچه مولویتدر
ماغوسه غایت متین قلعه سی واردر ولیمانی غایت کوزلدر ایکی قپوسی واردر بری دریا
طرفنه وبری قره طرفنه اچیلور ودریا طرفنده کی قپوسی داخلنده دوه قدر بر ارسلان
صورتی چوکمشدر لکن بربودی غیری طاشدن یاپمشلر واول ارسلان اردنده بر آخر کوچك
ارسلان اول بر قپوده مصوردر اکا نظر ایدر وبویله یاپمه نك حکمتی ندر بلنمدی وبو ماغوسه ده
بر کلیسا ایاصوفیه قدر مصنعدر چتر یا معناسی زهره شهریدر یونانیلر دیرلر که مقدما
زهره بونده اولوردی وبو شهر ساحلده واقعدر وحالا برکویدر قونیه دلیا دیرلر بافدن سهل

بعید درچیرابو سنهر بازرکانلرك شهریدر بونده چوق آتش وریش اولورکرینه مستقل ناحیه در
بوناحیه طاغلر ایله محاطدر کیتی بوشهرك قربنده برکول واردر اوج میل قدر بیوکدر
صویی طوزلیدر یازفصلنده قوررواول صوطوز اولوردخی اولیموس بونده حضرت میکائیل
کلیساسی واردروانده کی طاغ اول اسمله مسمی درملحه برمشهوریردر قربنده برکوچك صو
آقاروصویك اول برطرفنده ایکی برکه بری برینه قریبدرمابینلری کوپروکبی یکیلورو برمکلف
تکیه زیارت واردرانده صحابیه دن برخاتون اولوربوتکیه نك برشیخی واردر آینده وروندده مسافرینه
انواع نعمت ایله ضیافت ایدرمساریه ناحیه سنه برموسمده بیحساب سلوی قوش کلور
اهالیسی آولرلر ودوزیرلر اوکسه لرچبوقلر دوکرلر وانلردن صید ایدرلر برکوچك صاریجه
قوشدرغایت سمزدرجو فی خوداقل قلیل جوزبوا قدر الات جوفیه سی واردر شکمنی
شق ایدوب انی چیقاررلر وکندوسنی ترشی ایدوب ذخیره ایدرلر باف سمتنده احتمانام
قریهٔ کبیره اوزرنده برشورزمینی کوه واردرکه قربی انك دامننه دوشمشدر اول جبلده کان
سیلان سرخ وقبریس الماسی دیدکلری طاش واردر الاوصاف بوجزیره نك سهلی ارض
مصره شبیهدر وجبالی جبال شامه شبیهدر وبوجزیره ده برطاغ واردر انده بردیرعظیم
منحوتدر وبودیرده خشبدن برصلیب واردرصلبوت تسمیه ایدرلر حجرمقناطیس قطعه لری
اراسنده هواده معلق طوررر اطرافی ذهب ایله مطلی حدید ایله قپلودر وهرجانبندن
حدیدی مقناطیس جذب ایدوب یره دوشمز خمقاجنسلری مفتون اولمق ایچون احداث
ایتمشلر وبوجزیره ده بربحر واردر بوبحری دق ایدرلر واندن جسم قطنه شبیه غزل ونسجه
صالح برجسم اولور ومنسوجی آتشه قوسه لرچرکی زائل اولوب پاك اولور ومحقق اولمز بوجزیره
هواسی یازده ایسجاقدر وقیشده وکوزده اکثر یغمور یغار شمال روزکاری خلقنه حیات ویرر
وبوجزیره ده زلزله چوق اولور اماطپراغی منبتدر نیسان آینده بغدایی یتشور میوه سی غایت ایله
چوقدر حمض انواعی خصوصا لیمون واغاج قاونی والماواریك وقایسی وزیتون وشکر وخرما
وبال وطوز عملی ومعدنی وقبارچوق اولوردخی پنبه وایپك وزعفران وزمرد وبللور روشب
ایله مشهوردخی زاج وقلیه ونحاس وکبریت النون وکمش والماسه بکزر برطاش وراوند دخی
اولورو طاغلرده انواع عقاقیر بتر وخلقی جنکجی طائفه در حیوانات بوجزیره ده برجنس
حیوان اولورکه حمار ایله صغرما بیننده تولد ایتدیررلر بوحیوانك قطعه سی کوچك اما غایت
قویدرکه دوه یوکی قدر یوك کتوررلر وچیلری کند وکندونه کزررلر وبوجزیره ده صوصغری
اصلا یشامز حتی برقاج کره کتورمشلر امایشامدی الانهار اولنبو طاغنده ایکی معتبر ایرمق
چقار برینه لیکوس خورتینا برینه لابه توس دیرلر لیکوس جنوب طرفنه ولابه توس شمال
طرفنه دوکیلور انلردن غیری ایرمقلر سیل کبی یازکوننده قوروبیوب قالماز الجبال بواطه نك
جبالی وافردر جمله سنك مرتفعی اولیمپونام جبلدر انواع اشجار ایله مزین طاغك چوره سی
قرق دورت میلدر احوال ملوك سلفده جزیرهٔ قبریس وایچ ایل یونانیلر ضبطلرنده ایدی

صکره

صکره رومیلر غالب اولدقلرنده ضبط ایتمشلر بعده استانبول قرالی اسبانیادن بربکزاده ایله
حقوق سابقه سی اولمغین بوجزیره یی اکا هبه ایلدی واول اثناده وندیکلر بکزاده یه دیدیلرکه
بوجزیره یی ضبط ایتمك غایت کوچدر کل بزه صات دیدیلر اول دخی چوق مالیله انلره
صاتمشدر بعدزمان دولت اسلام ظهور ایلدکده اقالیم شامی وکوچك ارمنیه دن بعض
بلادی فتح ایتدکدنصکره معاویه هجرتك سنه یکرمی التیسنده بوجزیره یی فتح اتمشدر
صکره اهل اسلامك فترتنده وندیکلر فرصت بولوب تکرار استیلا اتمشلردر بعده سنه
طقوز یوز تمش سکزده آل عثماندن سلطان سلیم خان ثانی فتح اتمشدر سابقامذکور
اولان ایچ ایل که اهل اسلام تاه غارت وکاه بعض یرلری الوب چاق ال سلجوقیه دن بنوقتامش
روم ولایتنی استیلا ایتدکده قونیه یی تخت ایتمشلردر انلردن علاء الدین کیقباد عصرنده
برصوفی اسمی نوره صاحب سلوك اولمغله سلطان علاء الدین اکا اعتقـاد اتمشدر نقل
ایدرلرکه اتراکدن برطائفه مغولدن قچوب ارمناك جوارنده متمکن اولوب اکوب بیچوب
عشرنی کفره یه ویررلر ایدی وبونلرك رئیسلرینه نوره صوفی دیرلر ایدی وبونوره نك اولادی
چوق اولوب بیوك اوغلنه قرمان دیرلر ایدی برکون کفره نك پنایری اولوب سلفکه
قلعه سنك خلقی اول پنایره چقدیلر اول اثناده قرمانیلر مجتمع اولوب مشاوره ایتدیلرکه
نیچه یه دك بوکافرلره اطاعت ایدوب خراج ویره لم بوکون فرصتدر کافرلری قیروب دخی
لباسلرین کیوب قلعه قربنه کلوب اتفاقی یغمور یغجه کون اولمغله اورتنوب بورنمشلر ایدی
قلعه ده اولنلر بونلری بلمیوب قلعه یه قوبلوب فتح ایتدیلر بعده سلطان علاء الدینه اعلام
ایلدی ورجا ایلدی که کندی اوغلنه اول قلعه نك بکلکنی ویره که اول سمتده اولان کفار ایله غزا
ایلیه سلطان علاء الدینه بوخبر کلدکده غایت مسرور اولوب واول سمتك بکلکنی ویرمشدر
قرمان سلفکه یه واردقده اول سمتده غزا اتمکه بشلدی وبعض یرلری فتح ایتدی سلطان
علاء الدین بونی کوردکده غایت قرمانه محبت ایلدی واکا لارنده یی الحاق ایلدی وامیرالامرا
پایه سنی ویردی واول عصرده ال عثمان ظهور ایلدی صکره سلجوقیه دولتلری منقطع
اولدقده آل قرمان اول سمتلری ضبط اتمشلردر چاق فاتح سلطان محمدخانه کلنجه یه دك انك آخرلری
پیراحمد بعض امورده سلطان محمد اکا مغبر اولمشدر واول مملکتلری انلردن نزع اتمشدرکه
اولوقت سنه سکزیوز تمش برده ایدی المسافات سلفکه دن طرسوس برمنزلدر ارمناك ایکی
منزلدر وسلفکه دن لارنده دورت منزلدر اندن قونیه برمنزلدر سلفکه دن ارکلی یه اوچ
منزلدر وسلفکه دن انامور اوچ منزلدر اندن علائیه یه ایکی منزلدر واندن انطالیه یه ایکی
منزلدر وعلائیه دن سیدی شهرینه ایکی منزلدر وعلائیه دن ارمناکه اوچ منزلدر ودخی
سلفکه ساحلندن قبریس جزیره سنه التمش میلدر باب دربیان ایالت قرمان عثمانیلردن
مقدم بودیاره ال قرمان استیلا ایتمکله بودیاره قرمان تسمیه اولنمشدر مقدما بومملکت چاق
دریایه منتهیدر صکره ال عثمان مالك اولدقده ایکی قسم اتمشلر سواحل سمتنه ایچ ایل تعبیر

ایندکلری بر قسمی درو خارج اعتبار ایتدکلری بر قسمدر بو خارج اولان قسمی اول بر قسمدن
اعظم ومعتبردر که پای تخت مملکت قونیه پاشا سنجاغیدر وبو قسمی یدی سنجاق اعتبار
ایتمشلر اقسرای اق شهر بك شهری قونیه قیر شهری قیصریه نیکده خزینه دفتر داری
ودفتر کتخداسی وتیمار دفترداری واردر خاص میرلوای اقسرای اوچیوز بش بیك اقشهر
یوز طقسان بیك بشیوز بکشهری ایکیوز طقسان بیك قیر شهری ایکیوز التمش یدی
بیك بشیوز قرق قیصریه ایکیوز اللی بیك نیکده اوچیوز اللی بیك اقچه درو بو ایالت التیوز یکرمی
قلجدر یوز اون التی زعامت ماعداسی تذکره لو وتذکره سز تیماردر امرا وزعما وارباب تیماری
قانون اوزره جبه لولر ایله دورت بیك التیوز مقداری عسکر اولور القلاع قلعهٔ نفس
قونیه لارنده هندوس قلعهٔ نفس نیکده حصار دده لو قلعهٔ لوله قلعهٔ نفس قیصریه
نفس قیر شهریکه جمعا سکز قلعه در الحدود شرقا ادنه ومرعش شمالا سیواس
وبعض اناطولی غربا دخی اناطولی جنوبا ایچ ایل فصل در بیان قونیه بو شهر پای
تخت مملکت وبشیوز اقچه مولویتدر قضالری بونلردر ارکلی اسکی ایل مع اقچه شهر
الاطاغ این سیو بای برد برکری برلوغند بیل ویران خاتون سرای طورغود غفرباد
قریش مع برندی لارنده محودلر لاذقیه قرمان اوصاف قونیه بو شهرك انتهاء غربیسنده
ایکی چتال طاغلرك ذیل شرقیسنه قریب دوزیره اقر صولو باغلو وباغچه لو سور معموری
واردر جانب جنوبنده اول طاغلر اتکنده مرام نام باغچه لری ومسیره سی اولوب طاغدن
شهره ومرامه نهرلری جاری اولور مزارع وبساتین شهری سقی ایتدکدنصکره شهرك صحرا
جانبنه بو صولرك اياغی اینوب بر کول اولور واول کول طاغلری احاطه ایدر بونك قلعه سنی
سلطان قلج ارسلان سلجوقی طاشدن یاپدی دار ملکی وتختی ایدی کندو سراینده
بر ایوان عظیم بنا ایتدی بعده سوری خرابه مشرف اولدقده سلطان علاء الدین کیقباد
سلجوقی وامراسی تجدید ایدوب طاش ایله قعر خندکدن یاپدیلر خندقی یکرمی
ذراع ارتفاعی دیواری اتوز ذراعدر وبو سورك اون ایکی قپوسی اولوب هر برینك بر بیوك
قصر شکلنده قله لری واردر بونده عمارت عالیه بنا ایتدیلر صویی طاغدن کلورانك
ایچون باب سورده بر قبهٔ عظیمه واردر خارجده اوچیوز قدر لوله آب جاری اولور شهره منقسمدر
ترابنك محصولی پنبه وسائر حبوبات وفواکه کثیره واردر وقمرالدین دیمکله معروف
بو شهرده بر قیسی اولور غایت لطیفدر هواسی معتدلدر اکثر باغستان جانب جبلده در
بونده بر نوع اسمانی شکوفه اولور که اهلی آکا دباغ چچکی دیرلر تخمی هر سنه سائر مزروعات
کبی اکوب بچرلر وبونکله دباغلر اسمانکونی ادیم وسختیان صبغ ایدرلر بلاد روم
وفرنکه کیدر زیارتکاه قونیه ده مرقد مولانا جلال الدین محمد بن سلطان العلما فوتی التیوز
یتمش ایکیده عمری التمش سکز سنه درو سلطان ولد وبهاء الدین سلطان العلما وشیخ
کریم الدین وچلبی حسام وشمس تبریزی وشیخ صدر الدین وقاضی سراج الدین وسید

برهان

برهان الدین محقق ترمذی ومرقد علاء الدین وافلاطون الهی قونیه نك قلعه سنده در
لارنده قونیه نك شرق جنوبنده اراسی بر منزل دوز یرده قصبه وقلعه در اقار صویی وباغ
وباغچه لری وجامعی وحمامی واردر لاذقیهٔ قرمان یوركان لادیق دیرلر شاهراه اوزره بر کوچك
قصبه وقضادر که جامع وحمام ومتعدد خانلری واردر قونیه جانب غربیه بر مرحله درو ایکیسی
اراسنده زنکی چای نام قصبه وقضادر اسمیل قونیه دن جهت شرق اون ایکی ساعتلك
قصبه کبی شهراه اوزره دربعض خانلری واردر قونیه دن ارکلی حدودینه وارنجه صحرادر
اسمیل اول صحراده واقع اولمشدر وجنوب طرفی کشاده صحرالری صونك طغیانی زماننده
صو باصوب اول فضا دریا کبی اولور واسمیلك شمالیسی اولان فضانك نهایتی شرقدن غربه
ممتد عظیم جبالدر اسمیل قارشوسنده اولان طاغلره قودل بابا طاغلری دیرلر ایمش اهالی
اسمیل انلره کوسفندوسی صید ایتمك اولمز قودل بابا سوریسی دیرلر وانك حمایه سنده در
دیرلر دسته وایله قربان طلب ایدوب ایکی اوچ کوسفند صیدینه جرأت ایدوب اوچدن
زیاده سن صیدینه جرأت اتمزلر وانلرده مشهوردر اکر زیاده اولورسه البته اول آدمه
عقوبتلر وسیاستلر کلور حتی بعضیسی هلاك اولمشدر حتی برعصرده قونیه پاشاسی اول
قیونلره تعرض اتمشدر وعظیم عقوبتلره اوغرادی وبو قیونلرك سوریسی ایکی بیك قدر دخی
زیاده در وحالا بوکا اول طاغده نه اغاج ونه صو واردر انجق بر کوچك حوض واردر صویی نه ارتر
ونه اکسیلور واول سمتده اولان حیوانات بو صودن ایچرلر وقونیه بحیره سی طاشوب تا اسمیل
قرینه کلمکله اول فضا هموار دریا کبی اولمغین اهالیٔ ولایت قونیه صحراسی برزمانده دریا ایمش
افلاطون تدبیر ایدوب بر طریق ایله محو ایلمش دیرلر آلاطاغ قونیه دن غرب جنوبه دوشر
الاطاغ ایچنده بر ناحیه وقضادر غایت لطیف انکوری اولور قزل طپراقلی دره ودپه باغلری
چوقدر قره بیکار بو قصبه مختصردر جامع وحمام وسوق مختصری ومکلف خانلری واردر جامعی
سلطان سلیمان بنا سیدر قورشون اورتیلو وقره بیکار شاهراه اوزره اسمیلدن بر مرحله
جهت شمال شرقده وارکلیدن جانب شمال غربه دوشمشدر لارنده نك برابرنده جنوبنده واقعدر
ارکلی اسم قدیمی هرقلهٔ قرمان بر قصبهٔ عظیمه درکه یکرمی ایکی محله سی واردر وهر برنده
مخصوص مساجد ودورت جامعی واردر که بریسی قرمان اوغلو ابراهیم بك بنا سیدر وبریسی
شهاب الدین مقتوله منسوبدر وانده تربه سی واردر وایکی حمامی واردر قدیمدن شهری
المسون دیو اطرافنه طپراق دوکوب کویا بر دیوار ایچنده اولمشدر شمدی آکا دوکه یارو
تعبیر ایدرلر شهرانك ایچنده درمز بوریار وجبل بلند وعریضدر فرضا قصبه بعض تلال ایله
محاط اولمش کبیدر صکره دن محدث سوری واردر که بر طرفی بارونك وسطنده چکلمشدر
بو قصبه نك چایری وصولری بر هموار صحراده واقع اولوب اردوست نام کوه دامننده واقع
اولمشدر وقدیم الایامده عشر محصولی حرمین شریفین فقراسنه وقفدر وبو قصبه دن
اوچ ساعت بعد جبل اردوسنده بر صخره دن منفجر اولدوغندن قطع نظر منبعنده ابی

قنی ازایکن قصبه قربنه کلنجه کچید وبر نهر مزبور جوانبلرنده اوچیوز التمش خرقلر کسوب
مزارع وباغلرینی سقی ایدرلر واوزرنده نیچه آسیابلر احداث ایتمشلردر ونهر مزبور منبعنده
بر صخرهٔ عظیمه ده برآدم صورتی نقش اولمشدرکه حالا اول منبعده واقع آبریز نام قریه نك امیری
وکبیری ابرینوس نام برکافر بکینك شکلی اولمق اوزره اول هیکل برالنده بردسته سنبله
وبر النده ایکی خوشه انکور صورتی نقش وتصویر اولنمش معناسی باغ وا کنه تفید ایتمشونلر
ونهر مزبور اول صحرالرده چوق کتمیوب اوه یه ایتر وســازلقلره منتشر اولوب بعده فایضی
قصبهٔ مزبوره غربیسنده قره بیکار نام قصبه محاذاتندن بوز اوغلان وبلغار طــاغلری
دامننده دودنه نام برسنك سوراحنه قویلوب نابود اولور دیرلرکه بوصو معجزات محمدیه ایله
چقدی اول اجلدن بتون قصبه حالا وقفیدر وبوقصبه ده قلج ارسلان برجامع عتیق
ورستم پاشانك برخانی واردر واتمکجی اوغلو احمد پاشادخی برخان جدیده شروع ایدوب
ناتمام قالمشدر بیك قرق یدیده بیرام پاشا سردار اولوب کیتدکده تکمیل ایلدی وبوارکلی
اطرافنده آقان ایرمق صویی متحجر اولور حتی اندهکی خان اول صودن متحجر طاشدن
مبنیدر وبوارکلینك حبوباتی چو قدر انواع اثماری اولور حتی دیرلرکه یالکز امرودن
طقسان درلو امرود اولور بل ویران قونیه ایله الاطاغ اراسنه دوشمش برقصادر بر لوغندآ
سلفکه ایله الاطاغ اراسنده برقاج پاره قریه وقصادر طاغستان ومیوه دار یرلردر الماسی
مشهوردر فصل دربیان لواء نیکده بوسنجاغك قصالری بونلردر اندوغی اورکوب بورچام
اردی دده لو شجاع الدین قای قره حصار دوه لو مننند اوصاف نیکده بوشهرده اوچ قات
حصار واردر وجمله شهری احاطه ایدر سوری متین طاش دیواردر وشهرك برطبقه سنده
سلطان علاء الدینك وسنقور بکك مکلف جامعلری قلعه ایچنده اولوب علاء الدینك
بیضا نامنده بحراتی فوقانی وتحتانی ایکی قات بربینظیر مدرسهٔ عالیه سی واردر وحسن
چلبی جامعی نازك بنادر ودخی نیچه جامعلر ومدرسه لر واردرکه قلعه وحصارده اون برجامع
واردر ومکلف حماملری واردر اوچ مناره سی واردر اسکی سرای قدر بر کافری قلعه
یرلوقیــا اوزره وضع اولنوب شهر طرفندن نیچه مناره قدر مرتفع کوریئور
وشهردن غربه چیقر یوللر یاپلمشدر وقلعه دیواری اوزره مشرف بیوت عالیه واردر
وبوقلعه وسطنده اوچ خرمن جرمنده بر قلعه دخی واردرکه دزداری دخی
مستحفظری وانلرك بیوتی و مسجدی واردر ایکنجی قلعه دن مرتفعدر وبوشهردن منفصلجه
صکره دن حادث اولمش برمحلهٔ عظیمه واردر وبونیکده باغلو وباغچلو وصولری فراوان
وشهرك اوکنده برواسع فضاسی واردرکه بریراقرصولری وچنار سایه لری واردر خلقی
صحبت ایدرلر وکوزل اکینی اولور وانواع میوه سی فراواندر وبوشهر قونیه دن شرق وشماله دورت
منزل وارکلی دن ایکی منزل شماله دوشمشدر اقسرای بونکله قونیه اراسنده درواولو قشلا
منزلی اوچ ساعت قدر شماله واقع اولمشدر بور نیکده دن قونیه یولی اوزره دورت ساعت

بردن ایچنده طپراقدن سور مختصری وار بر قصبه در زمینی یابس وشوره یرلردر انده
میری باروت اشلنور عظیم باروتخانه سی واردرکه یوزعدد دبکی واردر اقرصویی ینه نیکده
اوکندن یکن صو در باروت ایچون کهرچله یی کلیسا حصار نام کافری کهنه قلعهٔ
منهدمه دن باران اولدقچه جمع ایدرلر بوکلیسا حصار بوریاننده برخرابه قلعه درکه انده مرمر
ستونلر وعظیم احجاردن بنا اولنمش کمرلر سلطان علاء الدین قونیه قلعه سنی بنا ایلدکلرنده
احجاری بوندن الوب نقل ایلمشلر حالا ینه برقریهٔ معموره در وکومری باغ چبوغندندر
نیکده دن طاغلرکبی باغ چبوقلری کتوررلر اوچ قپولو نیکده دن اوچ ساعت چفته خانك
یسارنده اولان جبال وراسنده برمرتفع سنبل ولاله وشکوفه لو بیلاقدر اکثر ترکمان
کلوب انده بیلارلر وانده برنوع طولم پینری یاپوب طولوملرله بیلاق مزبوره ده بعض
مغاره لرده حفظ ایدرلر غایت اعلا پینر در وبیلاق مزبور اوچ طاغك نهــایت بولدوغی
کوشه لرینك اراسنه دوشمش بر صحرادر اول اجلدن اوچ قپولو دیرلر قضاء شجاع الدین
برقاج پاره قریه دن عبارت اسمی اولوقشلادر شاهراه قونیه وشام اوزره اولوقشلا
دیدکلری محلده اوکوز محمد پاشا بردوز صحرایه مشرف بردپه یماجنده بر مکلف خان وجامع
وسوق بنا ایلدیروب قره بکار ایله چفته خان اراسنده منزلدر لواء بکشهری بوسنجاغك قضالری
بونلردر بوزقیری سیدی شهری قره ایل کوجی کبیر کوجی صغیر قشاقلی اوصاف
بکشهری برکولك شرقیسنده برقضا وقصبه در دوز یرده برطاش قلعه سی واردر
ایکی جانبنه قپوسی آچلور سلطان علاء الدین بناسیدر ایکی جامعی وحمامی واردر حمامك
یری قلعه ده در قصبه چارشوسی وبازاری طشرده منفصل یرده الارغه ده در برطرفنده
باغ وباغچه سی واردر صحرا جانبی اوتلاقدر یاغان دیرلر بوقضــانك برناحیه سی واردر
قبله جانبنده برقاج پاره قریه در قشاقلی بکشهری شمالنه غربیسنده مابینی برمرحله در
کول کنارنه متصل بش اون پاره قریه وقصادر هفته بازاری طورر یدی سکز پاره قریه سنه
یکی شهر دیرلر کول کنارنده اولوب اناماس طاغی بونکله اکر اراسنه دوشر وبویکی شهرده
علاء الدین اثرلری وار شهر کولی تعبیر ایدرلر اوچ کوبدر وبونده عظیم چام کراسته لری
کسیلور اناماس طاغندن برعظیم صو اینوب کوله دوکیلور قیرالی کولك طرف شمالنده
برقضادر برامکوی نام برکوچك قصبه ده اوتوررلر برقهوه سی وحمامی وجامعی واردر
هفته بازاری طورر اطرافی باغ وباغچه لر صویی قویلردندر وبوقضا برمرحله دوز صحراده یکرمی
قریه در شرقیسی قونیه طاغلری وطغان حصاری قضاسیدر شمال اقشهر طاغلری
غربیسی قره اغج طاغلری مابینی رمضان بلی دیرلر اسسز یرلردر بوقضا جمله اقرصولو میوه سی
واکینی ایو اولور کولدن بالق دخی صید ایدرلر وبونده اوچ ایاجه واردر ایکیسی چاوش
قریه سنده دری دخی کوشك نام قریه قربنده در سیدی شهری جنوبنده بوز قراراسنده
قصبه وقضادر برصحراده واقع طرف جنوبنده قصبه دن بش میل بعید بکشهری کولنك بر

کوچك کولی واردر ایو بالغی چقار بوزقردن ارایاتیدر قونیه یه بربوچق منزلدر وبو قصبه نك
آردی میشه زار طاغدر بکشهری کولنك اياغی سیدی شهری التندن یکوب کوله آقار
طاغدن برصواینز قصبه خلقی انی استعمال ایدرلر باغ وباغچه سی طاغ جانبنه دوشر
وبکشهری باغچه لرندن بونك باغچه لری چوقدر بو کولك اياغی سغله یه واروب مزارعی سقی ایدرو
قونیه اراسنده غائب اولور بوزقیر الاطاغ وعلائیه وساقکه وبولاوغاند ارا سنده اوتوز ایکی
قریه برقضادر بوندن قونیه بربوچق منزل وسیدی شهری غرب شماله ارایاتیدر اووه
وطاغدر نهر عیغره دیرلر صورقون یبلاقندن چقار سوغله یه آقار مور وسون نام
قریه ده وفارت وسرستان نام قریه لرده برقاپچ کوپروسی واردر بوقضا سیدی شهری
ناحیه سی ایدی بازاری انده طوروسا بقاهفته بازاری طورردی حالا کین یریدر میوه دن
امرودی واریکی چوقدر باغلری یوقدر البحیرات بحیرۀ بکشهری بکشهری غربیسنده
برلذیذ غدیردر وسیدی شهرینه اوغرایوب غدیر ثانی یه دوکیلور ایاغی قصبه یه
اوغرایوب شهرك کون طوغیسی طرفندن یکروجنوبه کیدر شهر خلقی اندن ایچرلر
سیدی شهری کولی قصبه نك جنوبنده برمنزل بعید اولوب اياغی شرقه کیدر صغله
مزارعنی سقی ایدر قونیه صحرالرنده غائب اولور بحیرۀ قرا ایلی بك شهری کولنك شمالنده اول قدر
برغدیردر برطرفی قره اغچ قرینه واصل اولور وبونك کنارنده ابنیۀ قدیمه دن برنباواردر که
وعظیم صوینك خروجنی منع ایدرو بناسی حکمایه اسناد اولنور لواء اق شهر بوسنجاغك
قضالری بونلردر اسحاقلو ایلغون طغان حصار اوصاف اقشهر برو اسم صحرانك انتهاء
جنوبیسنده شرقدن غربه ممتد طاغلرك اتکنه قریب اقر صولو وباغچه لو برقصبه در
قونیه یولی اوزره مابینی اوچ منزل اقشهرك باش تکیه سی برلطیف مسیره دریولی اوزره
برقاج زیارتکاه واردر اولا بخاری دده مرقدی ونعمة الله ولی مرقدی واخی اورن وکردامیر
وباش تکیه نام محله واریلورکه بی نظیر مسیره برنیچه سدلر اوستی چمن وهرسدك کنارنه
برنیچه میزاب وضع اولنوب هر بریندن قول کبی آب جاری ومرقد خواجه نصر الدین
مشهور زیارتکاهدر ایلغون اقشهردن ایکی منزل شرقه برقصبه دربرلطیف جامعی ورستم
پاشاخانی وچفته حمامی سلطان غیاث الدین کیخسرو بن قلج ارسلان بنا ایتمشدر سنه النیوز
التمشده وبراسکی حمامی دخی واردر قصبه غربیسنده ارا سی برمیل قدربرده دربرکرمابه حمامی
واردر علاء الدین سلجوقی بونك اوزرینه کارکیر قبه ایله بربیت الغسل بنا ایتمشدر ایچنده
برحوض واردر ایکی موضعده ارسلان اغزی لوله لردن صو اقر وبونده اغتسال فلج وبرصه نافعدر
وبوقصبه نك شرقیسنده فناء شهره قریب بربحیره واردر دوری سکز میل صویی لذیذ
انواع بالغی چقار قونیه یولی بونك کنارندن یکوب اسحاقلی اقشهردن برمرحله جهت شرقده
شاهراه اوزره برقصبه در یول اوزرنده برمرحله غربه دوشمشدر یولجی ایچون خان
واردر برقضادر بحیرۀ اقشهر ایلغونه برمنزل قصبه کنارنده بربحیره در بوبحیره کاهی قوریوب

وبونده دخی سمك صید اولنوب صوچوق اولدقده اياغی یول وادی بحیره سنه اقر اولدخی
بوکا قریب طرف غربیسنده بربحیرۀ صغیره در انك صویی وافردر لواء اقسرای بوسنجاق
قضالری بونلردر ایوب ایلی قوچحصار اوصاف اقسرای حسن طاغی دبنده اقر صولو
وباغچه لو برقصبه در وسطنده برنهر کبیر قصبه نك اورتاسندن یکر قلعه سی واردر
بوندن قونیه اوچ منزل غربه دوشر جنوبه میاله قیصریه دخی شرقه اولمقدادر بونك
قلعه سنی بشیوز طقسان طقوز تاریخنده عز الدین قلج ارسلان بن مسعود سلجوقی
بنا ایلدی میوه سی وغله سی وافردر لواء قیصریه بوسنجاغك قضالری بونلردر دوه لی
قره حصار دوه لی یحیالی سلیمانلی کبیراوه ناحیة کوستره اصلاملی اوصاف قیصریه سابقا
قیصر رومك تختیدر ارجیش طاغنك ذیل شمالیسنده برشهر وقلعه در اقر صولری
وباغچه لری وباغلری وجامعی وحمامی واسواقی واردر بونك اشهر متاعی لیمونی رنك
صختیاندر غایت لطیف اولور وبونك سوادی خارج سورده اولوب قلعه برجانبنده سیاه
سنکدن بنا اولنمشدر برقلعۀ صغیره آب وهواسی لطیف اکثر قریه لری اول طاغك
اتکنده واقع اولمشدر بوطاغده دائما قار اکسك اولمز نصفنه قریب بیاض کلاه کبی برقاپچ
مرحله دن کورینور بوندن دوه لی قره حصار برمرحله غربه وحاجی بکتاش ایکی منزل
شمالده دخی سیواس شرقه دورت منزل دوه لی جنوبده دخی یحیالی دوه لیدن جنوب
شرقه مائل وکوستره یحیالیدن شمال شرقه وکوستره دن اصلاملی شرقه وقیصریه دن
شرق وجنوبه اووه ناحیه بونده آثار قدیمه دن زیارتکاهلر واردر ابو محمد بطال منسوب
برجامع وبلیناس حکیم قیصریه یی بنا ایتدکده حمام که جزوی اودن ایله قیزار وبونك
طاغنده حیات چوقدر لکن طلسم اولمغله جبلدن چقمزلر وبونك سوریی علاء الدین
کیقباد تجدید ایتدی وقیصریه ده محمد بن الحنفیه یه منسوب برمقام واردر وبونك
سور قدیمی آثاری قالمشدر قصبه برمیل بعیددر انهارینك اك مشهوری ارمنی نهر قونماز
جبل قونمازدن نبع ایدر قیصریه یه کلور جبل ارجیش بوکا جبل ارجاسب دیرلر قیصریه ده
دوه لو بوجبلك اتکنده در لکن دوه لو سهل بعیددر بوطاغده قورت وآیی ووحش اولور
بوناحیه ده انواع اثمار اولور وبوناحیه ده ارمنی طائفه سی چوقدر لواء قیرشهری بوسنجاغك
قضالری بونلردر دیکلك کسکنی سلیمانلو کبیر حاجی بکتاش مع نورده قونورنوز وجیان
اوعاف قیرشهری هواسی خوب صحراده برقصبه در اوزرنده برقلعه سی واسواقی وخانلری
واردر مملحه آقسرای وقوچحصار بیننده وهایان وقره بیکار دن سنه دوشر دوری اوچ
دورت منزل برمملحۀ عظیمه درکه هایانه یولی اول مملحه نك کنارندن یکر وبرایکی ساعتلك
یول اول مملحه ایچندن یکر نشانلر اتمشلردر وبومملحه نك برجانبندن برکوچك نهر بوکا
منصب اولور وبوکولك زمینی صافی ملحدر مقاطعه در ملوك وحکام قرمان
ابتدا دولت اسلامیه دن قرمانده ظهور ایلینه سلاجقه شعبه لرندن قتلمش اولادیدر

و بونلرك سبب ظهورلری بطال غازیدن صکره دیار روم فاتحی دانشمند نکسار فتحنده شهید
اولدقده اوغلی محمد غازی باباسی یرینه پادشاه اولدی بویله اولمغله تکرار کفار استیلا اتمکله
محمد غازی عباسیه خلفاسندن مقتدیدن امداد طلب ایلدکده خلیفه دخی سلجوقیه دن
ملکشاهدن امداد کوندرمکه طلب ایلدی اول دخی سلجوقیه دن سلیمان بن قتلمشی
بر قاچ بیك عسکر ایله کوندروب بغداده واردقده خلیفه انلره نصرت ایله تبشیر ایدوب
سلیمان شاهك قز قرنداشنی محمد غازی یه نکاح ایتدیکه مابینلرینی بو وجهله الشد یروب
ربط اتدکدن صکره کفار سمتنه توجه ایتدی محمد غازی باباسی فتح ایتدیکی بلادی
تکرار فتح اتدی بعده قیساریه یی فتح ایتدیلر وسلیمان شاه قیساریه ده قرار اتدی وملك
محمد غازی سرعسکر اولوب حسن مدارا ایله چکمك اوزره سپارش ایلدی ونیجه یللر محبت
اوزره اولدیلر بعده سلیمان شاه قونیه یی فتح ایتدی وانی پای تخت اتمشدرکه اول وقت
تاریخ دورت یوز یتمش یدی سنه سنده ایدی اندن صکره سلیمان شاه انطاکیه یی نصاری
الندن فتح ایتدی بعده صاحب حلب مسلم بن قوش ایله جنك ایدوب سلیمان مظفر
اولوب مسلم اول معرکه ده مقتول اولوب سلیمان واروب حلبه مالك اولدی اندن
صاحب دمشق عیسی اوغلی تتش که ملك شاهك قرنداشیدر کلوب حلب قربنده جنك
ایدوب دورت یوز یتمش طقوزده سلیمان معرکه ده مقتول اولمغله اوغلو قلج ارسلان بن
سلیمان یرینه کچوب وطقوز سنه پادشاه اولوب متوفی اولدقده یرینه اوغلو مسعود
بوملك شجاع وکثیر الجهاد ایدی اللی بر سنه دن صکره وفات ایدوب ویرینه اوغلو قلج
ارسلان اولدی سنه بشیوز سکسن سکزده بونك عصرنده چوق فتوحات اولدی اون بر
اولادی قالدی هر بری بر مملکته مالك ایدی غیاث الدین کیخسرو باباسی عزالدین انی
ولی عهد ایتدی بعده قرنداشی سلیمان شاه بعده اوغلی قلج ارسلان ثالث بعده کیکاوس
بن کیخسرو بعده علاء الدین کیقباد بن کیخسرو بوملك شجاع وکریم ایدی بلاد
ارمنیه وعلائیه یه وغیری یه چاق اسکندر ونه وارنجه مستولی اولدی بونك عصرنده
مسلمانلر سینوبدن قپچاق طرفنه کچوب مدینهٔ سغرانی فتح ایدوب نواحی سنه
مالك اولدیلر وهجرتك التیوز اون سکزنده علاء الدین سور قونیه وسیواسی یاپوب
سنه اربع وثلاثین وستمائه ده فوت اولدی بونك عصرنده جد آل عثمان ارطغرل رومه
داخل اولدقده اولادندن بریسی که اسمی صاری بالی ایدی سلطان علاء الدینه ارسال
ایلدیکه ولایتنه داخل اولمغه استیذان اتمك ایچون ویر تعیین اتمك ایچون استدی
وانلره طوما نیچ دن تا ازمناکه وارنجه تعیین ایلدی واردیلر اول سمتلرده قره جه طاغده
دورت یوز کوچر او ایله انده توطن ایتدیلر تته کم احواللری اناطولیده کلسه کرکدر بونك
اثار وخیراتی چوقدر اون طقوز شهر بنا ایتدی ونیجه جامعلر ومدرسه لر وخانقاهلر
وکاربان سرایلر بنا اتمشدر بونك ایام دولتنده علما وصاحب هنر چوغالدی حتی مولانا

جلال

جلال الدین رومی قدس سره بونك زماننده ایدی بعده اوغلی غیاث الدین بونك ایامنده
تاتار رومی غارت وتخریب ایتدیلر هجرتك التیوز قرق درودنده فوت اولدی دولت
سلجوقیه بونده منقطع اولدی لکن ایکی اوغلی قالدی بری رکن الدین قلج ارسلان وبری
عزالدین کیکاوس بونلر نزاع ایتدیلر رکن الدین غالب اولمغله عزالدین کیکاوس قاچوب
قسطنطینیه واروب یاننده طوردی بعده طرف تاتاردن معین الدین رکن الدینی
اولدوروب تختنه اوغلو غیاث الدین چکدی بونی دخی ارغون تاتارها کمی قتل ایتمشدر
وغیاث الدین بن کیکاوسی نصب ایتمشدر بونك ایامنده بالکلیه اختلال واقع اولمشدر
وغایت فقیر اولمغله کندوبی زهرلمشدر بعده تاتار معرفتی ایله ایکنجی عزالدین کیقباد بن
فرامرز بن کیکاوس قازان خان طرفندن نصب اولندی واول وقت ارطغرل غایت پیر
اولمشیدی وارطغرلك بو سلطان علاء الدین کیقباد ایله دخی مناسبت تامه سی اولمغله
احیانا اولادندن بو علاء الدینه واروب پیشکش ایله یولیشورلردی ارطغرل پیر فانی اولوب
اوغلو عثمان غازی نامدار وبهادرلغی افاقه منتشر اولمغله سلطان علاء الدینه بو خبر
کلدکده طبل وعلم وقلج وآت ویروب وخلعت فاخره کوندروب وباباسی یرینه چکمشدر
بعده علاء الدین وفات ایتدکده ال قرمان مستولی اولدی بعده دولت آل عثمان مستولی
اولدیلر هجرتك یدییوز تاریخنده ایالت سیواس دخی ایالت روم دیرلر الحدود شرقده
بعض ارض روم ودیار بکر جنوب بعض مرعش وقرمان غرب قرمان واناطولی شمال قره
دکز بو ایالت یدی سنجاقدر سیواس پاشا سنجاغیدر اماسیه بوزاوق جانیك چورم
دیوریکی عربکیر بو ایالتده اون یدی قلعه واردرکه بعضیسی خراب وبعضیسی معموردر
وبو ایالت اوچ بیك یوز اوتوز قلجدر یوز طقوزی زعامت ماعداسی تذکره لو تذکره سز
تیماردر قانون اوزره جبه لولر ایله طقوز بیك مقداری عسکر اولور فصل در بیان سیواس
قضالری بونلردر ارتق اباد ایراق ایلبکلی ایناللی بهرامشاه باللو تورحال توقات چینی
مع چونغار حسین اباد خان جدید دربکوش اباد دونکسه زیله صو نسا سیواس ایلی شرقی
اباد طاش اباد قاز اباد قره حصار قره قوس قره یقا مجد اوزی نیکسار یکی ایل شرق پاره
حاجی مراد قلعه سی طپراق قلعه دقان اباد توزانلوا وصاف سیواس قلعهٔ صغیره سی وار
احجاری قلیلدر بردی شدیدر علاء الدین کیقباد سلجوقی بونك سورینی طاشدن
بنا ایلدی تیمور خراب ایتمکله لفظ خراب تاریخ واقع اولمشدر ویرده اوزرنده قزل ایرمق
نام نهر بونك اوکنده وادیده اقرابی شور در اندن ایچلمز وبو شهرك جامعلری و حماملری
واسواقی واردر محصولی حبوباتی پنبه در میوه سی از اولور توقات ارهیاتی شماله دوشر
ارتق اباد سیواس ایله توقات اراسنده بر صحراده واقعدر ارتق بکك تحت حکومتنده اولمغله
بو اسم ایله مسمی اولمشدر وصحرا اسنده پاولوس نام قریهٔ کبیره اهالیسی مسلم ونصارادر یول
اوزرینه بعضی یوجیلر شتاده اکا نزل ایدرلر بو صحرانك سیواسدن کلن یولی اوزرنده عظیم

بل واردر توقات قلعه اطرافنده بيوت ومحلاتى صيقدر تراب احمردن بر جبالده سنكا فنده
دن ايچنده واقع اولمشدر طاغ اوجنده يوكسك قيا اوزرنده بر قلعه سى واردر بساتين واشجار
وفواكهى وافردر هواسى معتدل اصل قصبه دره وطاغ ارالرى چقور يرلره دوشمشدر
بينظير جوامع وحماملرى وخانلرى ومدارسى وارشهرك ايكى جانبى بر برينه اولاشمش
وشهر توقات ازركان يتاغى بربندر شهردر واوكى بر لطيف صحرادر ترحال نام ديكر كشان
قلعه سى توقاتدن غربه بش ساعتلك وزيله دن شماله اوچ ساعتلك شاهراه اوزره
توقاتدن يوكا كلنجه هموار صحرالردر وصحرانك وسطنده قوچحصار نهرى جريان ايدر زيله
توقاتدن غرب جنوبه دوشر قصبه سى غايت كوزلدر قبله جانبى كشاده صحرادر
نيكسار قلعه سى طاغلر اتكنده واقع اولوب دوزيرده برازباغچه دخى قرشوسى باغ
هربلوكى باغچه اكا يوقارى باغچه واشاغه غربيسى نيكسار اوه سيدر شرقيسى بعض
طاغلردر توقاتدن بر منزل غربه دوشر ميوه سى وافر ونيكسار ارض روم طريقى اوزره
واقعدر صونيسا نيكساردن بر مرحله غربى دوشر طريق عام اوزره نيكسار طاغلرى
ذيلنه دوشمشدر نيكسار جبالى وراسى جانيك ولايتيدر مجيداباد نام ديكر مجيد اوزى
چورومك قربنده وغربيسنده در باغلو وباغچه لو بر لطيف قصبه وقضادر ايكى
كوه اراسنده برده ده واقع اولمشدر حسين اباد چوروم سمتلرنده وجنوب شرقنده بر مرحله
اننده دلى ايرماق نام بر نهر بر حوض خدايى ايچنه قويلوب كيدر فصل در بيان لواء جانيك
الحدود شرق طرابزون غرب قسطمونى شمال قره دكز جنوب سيواس وقضالرى بونلردر
ارم افراز اق چاى الاچام اونيه اوكسه اماجك باغراترمه جوركى جوزدن سى حصارجق
صركز عانلمش صامصون فنارس قواق كشى دره سى ميدان وونه فاتسه الاوصاف
معلوم اولسونكه بو سمتلر ده بعض قرالر برنيچه محله يى مشتملدر كه اول محله لرك هر برسى
اوچ دورت خانه لردر بلوك بلوك يوبرندن خيلى بعيددر بويله دوشمش محلات تعبير اولنور
جانيك قومى بغايت مذموم وشروت ايله معروف اتراك بى ادراك اشخاصدر مع ذلك جانيك
ولايتى بر خوب ولطيف يردر بى نظير وافر صولرى وچايرچاملو طاغلرى وكوهستان
ايچنده صعب السلوك اورمانلرى واردر خلقى وحشى وعاصيدر ونفس جانيك جبال عظيمه
ايچنده برقاچ پاره قريه يى مشتمل بر قضادر كه هر قريه سى نيچه محلات يردن عبارتدر
وبو محلاتك دخى مخصوص اسملرى واردر لكن جمله سنه جانيك ديرلر وبو قضا ده ساحل بحر
اسود بر محله يه قريبدر شرق وشماليسى صامصوندر وقره يبلاقى غربنده در وابداله
قريه سى شرقنده واقع اولمشدر بافرا قره دكز كنارنده در دخى صامصوندن بر منزل شرقه
دوشر وعثمانجقدن نوى آباددن كلن قزل ايرماق بافرادن بر فرسخ قدر غربندن چكوب
بافرا قربنده جانب غربنده بحره دوكيلور بو نهر اوزره اخشابدن بر كوپرى واردر بافراده
ايكى جامعى وايكى مختصر حمامى واردر وبو جانيك اكثر بنالرى اخشابدندر صامصون

قره دكز كنارنده كفه قارشوسى مشهور قصبه درامامسيه صويى بونك جانب شرقيسنده بحره
دوكيلور واكا چهارشنبه صويى ديرلر صامصون برالحق يرده اولوب جنوبنده اولان طاغ غرب
وشرق طرفندن بحره واصل اولمشدر وصامصون اورتاده قالمشدر انك بر خرابه قلعه سى
واردر ابنيه قديمه دندر وبونك جامعى وحمامى وسوق مختصرى واردر وهواسى بددر وبونده
كمى يتاجق ليمان واردر ودخى بو قصبه نك شرقيسى سينوب وغربى طرابزوندر قسطمونى
شاهراهى اوزره دور جانبنده بر بحيره سى واردر كه شهرك بعض بيوتى اول بحيره اوستنه
دوشمشدر وبو كول اياغى بحيره يه دوكيلور آلاجام بافرادن جانب شرقده وقربنده ساحل
بحر اسود اوزره بر قضادر كه اكثر كمى در كرى انك كوهستاندن قطع اولنور وعظيم صاللر
باغلنوب قره دكزدن بلكه ايله استانبوله كلور فصل در بيان لواء عربكير قضالرى بونلردر
اكين مع شادى اوصاف عربكير نهايات شرقيه شماليه ايالت سيواسدن ديار بكر ايالتى
صنجاقلرينه پيوسته سنجاقدر كه فراتدن بر ايكى اوچ ميل غربيسنده دخى ديوركينك بر ايكى
مرحله شرقيسنده واكيندن بر مرحله جنوبنده نفس عربكيرك قلعه وقصبه سى واقع
اولمشدر قصبه معموره درواكين بونك ملحقاتندندر وزيله نام قريه كبيره كه فراتك كنار
شرقيسنده عربكير قريه لرندندر معبردر برقاچ كميسى واردر بوندن عبور اولنوب اوچ
ساعتلك مسافه كيدلسه مراد كنارنده بر قريه درانده دخى كميلر واردر امارت طبراغى جانب
قربنده محك طاغى جانب شرقيسيدر اكين عربكيرك شمالنده بر مرحله سيواسدن شرقله
اوچ مرحله فراتك كنار غربيسنده بر طاشدن طاغ ديبنده بر قصبه آبى شوردر كه اول
طاغلك ديبندن فرات كنارينه دك باغلرى وباغچه لرى واردر فراوان ميوه سى اولور واكين
طاغلر اراسنده دروبوا كيف ذيلنده واقع اولدوغى طاغدن قصبه ايچنده بر طاش النده
بر آبى بغايت لطيف بر بيكار چيقارا ياغى فراته دوكيلور وبو اكين قصبه سى اول صويك ايكى
جانبنه دوشمش طاغ ياماجنده برى برى اوستنده بيوت ومحلاتدر وجوامع وحماملرى واردر
وبو قصبه نك قرشو سنده فراتك اوته جانبندن دخى سنكستان طاغلر ايله غربنده
بغايت يوكسك قيالر ايله مسوردر فراتك اوته يقاسى چمشكزك سمتلريدر فصل در لواء
ديوريكى قضالرى بونلر در درنده اوصاف ديوريكى سيواسدن ايكى
مرحله شرقنده بر معتبر قضا وحكومتدر حد شرقيسى چيچك طاغنه منتهى اولوب جنوبيسى
حسن طاغنه وملاطيه طبراغنه پيوسته در شرقدن غربه ممتد ايكى سنك كوه بلند
بى شجر دره سنك نهايتنده وجبل غربيسنك بر كوشه سنده واقع بر عظيم قصبه دركه
قلعه سى كمركوهده بر بلند يره دوشوب بيوت وچارشولرى اكثر دوزه دوشمشدر وبو وادى
ايكى ساعتلك مسافه در كه جمله سى باغچه لردر انواع ميوه لرى اولور وبو وادينك
بر جانبندن بر نهر اوغرايوب قبله سنه طوغرو اول باغچه لر اراسندن چكوب واديدن چقار
وجزوى مسافه ده حسن طاغى سمتندن چكوب اول وادى منتهى اولدوغى صحرايه وارديى

اکین شمالنده وقربنده فراته منصب اولان نهره قاریشور بوایکی صوبریره کلوب وقاریشد قلری
یردن برجزئی مسافه ده قنطره التندن کچوب فراته واررلر وبو حسن طاغندن کلن نهره بندلر
ایدوب باغچه لرینه صویی اندن کتورمشلر دروشهره اوغراین نهر که سیواس طپراغندن
کلور الجا قدر باغچه لره فائده اولمز وبونهر طرفنده اولان طاغ مقابلنده اولان طاغ کمرنده
براسکی خراب قلعه واردرکه شهر قلعه سی حذاسنده یقیندر واول طاغك اردنده جانب
شرقیسنده کسمه نام برکافر قریه سی واردر وطاغك اول جانبی صافی دمور جوهریدر
یوروحفر ایدوب فراوان تیمور حاصل اولور دکلر محصولیدر وانده غرب وشمالده ینه اکا
مقابل وقریب برجبلده مقناطیس حجری معدنی واردر اعلا مقناطیسی اولور دخی
دیوربکده احمد پاشا جامعی که بروسه نك اولوجامعی طرزنده دردنده برقصبهٔ معروفه درکه
دیوربکی جنوبنده ایکی مرحله درملاطیه طپراغنده حد ایدر مخصوص قاضیسی ودیوربکی
یکی طرفندن صوپاشیسی واردر وبو درنده شهرینه مشرف ایکی شق اولمش بربلند
کسمه قیا واردرکه کویا اول شق عملیدر اول ایکی سربلند قیالرك اراسندن اق صونام
برنهر کچوب ودرنده شهری وسطندن کذار ایدر واول طاشلرك باشنده برقلعهٔ حصینه
واردر فصل درلواء چوروم زیله دن اوچ مرحله غرب وجنوبنده کانغری سنجاغندن
قلعه جك شرقیسنده وشمالیسنده برلوادرکه جنوبیسی بوز اوق سنجاغی در
وقضالری بونلردر اسکلیب تحت الطریق حاجی حمزه سازسا قرعثمانجق قره حصار تیمورلی
فوق الطریق قطارسرای قنار مهما وسلام اوصاف چوروم قصبه سی برمعمور
شهردرکه هر هفته ده بازاری طورر مکلف خانلری واردر مساجد وجوامع واسواق
عامره سی ومخصوص پاشا سرایی واردر ایکی جبل اراسنده برواسع صحراده واقعدر
شاهراه اوزره دکلدر وچورومدن برمرحله شرقده شیخ علوان تکیه سی واردر عظیم
ضیافتخانه در مسافره رعایت ایدرلر اسکلیب چورومك غربیسنده برمنزلدر برقلعه
وبرقصبه درکه مفتی ابو السعود بو قصبه دن نشأت ایتمشدر انده برجامع ومعلم خانه احداث
ایتدی قزل ایرمق بونکله چوروم اراسندن کچر عثمانجق اماسیه دن ایکی مرحله غربده
قزل ایرمق بونك قربندن کچر شاهراه اوزره برقلعه وقصبه ونهر برساعت قدر قیون
بابا دیرلر برعزیز مدفوندرکه اوزرینه قرشون اورتیلو قبه لو تربه وتکیه ایچنده اشقلر ساکن
اولور وبیرام کتخدا انده برجامع بنا ایتدرمشدر که قزل ایرمق قربندن کچر حاجی حمزه جامع
وحمام وخان ودکاکینی مشتمل برقریه در فصل در بیان لواء اماسیه قضالری بونلردر
بعض کلدکلان حفصه نام دیکر حوصه ذو النون اباد زیتون کله غره کلکراس
کمش لادیك مرزیفون اباد مرزیفون اوصاف اماسیه توقات صویی اوزره بردره ده
نیجه محلات واسواق وحمامات وجوامع ومدارس وخانات محلهٔ مرتفعه ده برسوری
واردر علاء الدین کیقباد سلجوقی بونك قلعه سنی تجدید ایلدی سلفده بونده معدن

قصبه وار ایدی وبو شهر ایکی طاغك اراسنده اولوب فرهاد تیوبن ایچون کسدیکی صویوللری
بو اماسیه ده اولمق اوزره درنفس الامرده یرلو قیالری نحت ایدوب عظیم صو یوللری
کسدرمشدر سلطان بایزیدك ایکی منارهلو برعظیم جامعی واردر وانده اسفندیارك سرایی
واردر وبو شهره بغداد الروم دیرلر برزمان دار الملك ایدی مرزیفون اماسیه دن شماله بر
مرحله طاشان طاغنك غربیسنده عتیق جامعی وبرعتیق کافری حمامی واردر
وکورشجی سلطان محمد انده جامع ومدرسه بنا ایتدرمشدر کومش عثمانجقدن شرق
وجنوب اوچ مرحله حاجی کوینك راست جنوبنه دوشر قربنده حمام اوزی وحماملو دیرلر
برقریهٔ کبیره وناحیه واردرکه قبه التنده برلطیف ایلیجه در بولاق کومش قربنده
برقصبه درکه قره نام دیکر کوپرو مزبور طاغك یعنی طاشان طاغنك شرقیسی برواسع
صحراده طاشان اوغلو نام برنامدار بونك قلعه سنی سنه سکز یوز اون ایکیده فتح ایلدی
بو طریق ایله که قلعه بکی صیده چقمشیدی باصوب قتل ایتدکدن صکره جمله اتباعنی انلرك
زینه قویوب اخشامدن صکره حصاره کیروب المشدر برصعب حصاردر سابقا انك
دیبنده ایدکدن صکره اووه یه کوچمشدر اووه ده حاجی یوسف نام برمالدار یکچری که
صکره زعیم اولمشدر انده برقلعه وبرحمام بنا ایدوب کوپرولی محمد پاشا واباظه حسن
اغانك سرایلری واردر باغلو وباغچه لو یرلردر انده سلطان مصطفی سرایی دیرلر برمقام
واردر بونکله اماسیه اراسنده برایلیجه واردر یمرطه پیشورر شادی بك اوزرینه قبه بنا
ایلمشدر عورتلرك برحوض وارلرك ایکی حوضی واردر بعض امراضه علاجدر تکیه لر نام
دیکر اقیه لراسکی وینه مقابله سنده یولدن صپا طاغك اوته یوزنده معمورجه برقصبه دور
انده برعزیزك تکیه سی واردر که حاجی بابا تکیه سی دیرلر انده مدفوندرکه اکانیجه کرامات
اثبات ایدرلر حتی برد بواراوزرینه بنوب یورتدی دیرلر تورحالدن بوکا التی ساعتدر دربندنام
محل کچیلور کلکراس اماسیه دن بش ساعت مرزیفون مقابله سنده مساجد وجوامع
وحمام واهالیسی صلحا وقف حرمین شریفیندر حاجی کویی کومش قصبه سی قبله سنه
دوشر برجامع وایکی خانی واردر فصل درلواء بوزاوق چورومك شرقی جنوبیسنده
واقعدر وقضالری بونلردر اقطاغ املاك بوداق اوزی بوغازلیان سلیمانلو صغیرصورقون
کوك چبق قزل قوجه لر حسین اوه خان جدید اوصاف بوناحیه قراء کثیره یی مشتمل در
قاعده سی قیرشهردر واهالیسنه رفضه تهمت اولنور مسافره غایت ایله رعایت ایدرلر
ابناء سبیل بوزاوق طریقنده مأکول ومشروبه زحمت چکمزلر هرقریه سی برضیافتخانه در
الانهار نهر سرخ قزل ایرمقدر که چبوق اووه سی وقوچحصار اطرافندن چقوب شرقدن
غربه چقار افرسیواسه اوغرار قیرشهر جنوبندن کچوب چاشنکیر کوپروسندن
عثمانجغه واررحاجی حمزه قضاسنه وقرغی قصبه سی قربنه وزیتون قضاسنه اوغرار
بوایکی قضامابیننده واقع حای محل نام قریه قربنده اخشابدن کوپری التندن کچر بعده

طورغان قضاسندن کلن قره نام وکورنك نام قریه لرینك اراسنده ایکی قیا بوغازندن چکوب یافرا قربنده قره دکزه قاریشور واول بوغاز شرقنده برقیا اوزرنده برقلعه جك واردر بوغاز قلعه دیرلر نهر اماسیه قره حصار شرقی اطرافندن مجتمع اولوب قویلو حصار ونیکسار دره سندن کچر توقات شمالندن کوپروسی التندن کچر اماسیه یه وارر شهر ایچندن مرور ایدوب جانیکه وارر اریم ناحیه سنده جهار شنبه بازارینه اوغرار ودکزه دوکیلور جانبنده اکا جهار شنبه صویی دیرلر نهر چوکرك اماسیه یاننده قره حصار شرقی سمتندن کلن نهره قاریشور بو نهر یوزده پاره قضاسی قراسی اراسندن کلوب اماسیه صویی ایله جمع اولور الجبال یلدز طاغی بو طاغ سیواس ایالتی حدودندن قیصریه یه اولشور بغایت بلند وطبقه طبقه شکلنده مشرف جبال عظیمه در بی نظیر وبی مانند ییلاقلری مشتمل در یلدز صویی بو طاغلرده مجتمع اولان نهردر سیواس ایالتنك شرقی جنوبیسی دیوریکی سمتلری عظیم طاشلقدر وقراج ییلاقلر اولوب اما شرق شمالیسی مفرح ییلاقلری وچاملو بللری مشتمل در طرف شمالیسی خود اکثر جبال مسلسلدر وبلند برودر همتا کوهلردر که سواحل بحر سیاه سمتلریدر جنوبیسی اکثر صحرالر در بعضی جبال واردر جبل جانیك جبال طرابزونه متصل واماسیه ارضنه ممتد در جبل شاهق وصعب المسالك بو طاغلرده زردوادیکلری حیوان وافر اولور خلقی اکثرا صید ایدرلر ویوستی ایله تجارات ایدرلر بو طاغلك قله سنده برابکی یرده صخره عظیمه دلنوب بیوك دمور خلقه چکمشدر وبرنیچه یرنده قامت انسان قدر مغره لر یونلوب عمود قالمشدر نه مصلحت ایچون اولدوغی معلوم دکلدر خلقنك زعمی بودرکه اسکندر قره دکز بوغازینی کسمزدن اول بو نلرکار بحرده اولوب کمی بغلنه وبو جبال اکرجانیك یوزنده واکر اماسیه ونیکسار طرفلرنده هر کوشه بی نظیر وبنام خوش آب وهوا جمله دن چمن ییلاسی بو جبال شعبه لرندن برسنده در یازلرده ترکمان کلوب هر کوشه سی کویا برشهر اولوب عظیم شنلك اولور بو ایالت اهل اسلامدن اکثر ترکمان وترك وروم دروم مذهبلری حنفی در وبعض یرلرنده کزلو رافضی طائفه سی واردر کفره دخی واردر اما اکثری ارمنیلردر مسالك ومنازل ایالت سیواس سیواسدن ارض رومه عسکر قوناغی اجی صو باشی بش ساعت قوچ حصار بش ساعت الثی قریه دورت ساعت ارغنوت اوزی یدی بوچق ساعت برعظیم بل چکیلور ایاش ییلاسی الثی ساعت یولو چاملو طاغلردر شحنه چمن دورت ساعت اقشار دورت بوچق ساعت باروری قا یدی بوچق ساعت یارغازی بیکاری یدی بوچق ساعت چمن ییلاسی دورت ساعت بو ییلاقده قارایچنده سیاه لالەلر بولنور یاسی چمن دورت بوچق ساعت قره بولو بش ساعت سکر صحراسی اوچ ساعت جانیك بش ساعت تولوسلر بش بوچق ساعت اق دکرمن دورت بوچق ساعت بو منزلده نهر فرات چکیلور ماما خاتون بش بوچق ساعت پنك دورت بوچق ساعت خنس بش ساعت ایلجه دورت ساعت ارض روم دورت ساعت

سیواسدن

سیواسدن طوسیه یه یلدز صویی دورت ساعت محمد پاشا خانی دورت ساعت تخت آبادیدی ساعت یاخود بولس که ارتق آباد صحراسنده برعظیم قریه در بربل چکیلور بعده توقات یدی ساعت اینه بازاری التی ساعت تورحال دورت اسکی ایکنه یدی ساعت یاخود اقیه لر نام دیکر نکیه لر بعده اماسیه یدی ساعت کالکراس بش ساعت مرزیفون قربنده بولاق یدی ساعت بعده مرزیفون صحراسی نهایتی کوسه شعبان دورت بوچق ساعت عثمانجق سکز ساعت یاخود حاجی کویی کومش قصبه سی قبله جانبی ایکی خان وجامع واردر عثمانجق سکز ساعت حاجی حمزه التی ساعت طوسیه یدی ساعت کپیوبلی دیرلر بونده بربل واردر عظیم صعب یردر سیواسدن قونیه یه اسکه لچ سکز ساعت اباردی نام دیکر شارقشلا نام دیکر کدك چایرا التی ساعت چبوق چایری التی ساعت صاری اوغلان بش ساعت بارسن التی ساعت قیصریه التی ساعت اینجه صو بش ساعت دوه لو قره حصارده رت بوچق ساعت کول باشی دورت ساعت نیکده دورت ساعت قان زن دورت ساعت بو یولده عظیم بطاقلر واردر ارکلی دورت ساعت کول باشی یدی بوچق ساعت اقچه شار یدی بوچق ساعت بیکار باشی التی ساعت بکار اوغلو التی ساعت قونیه التی ساعت سیواسدن ملاطیه یه اولانس کویی ذلا کتك بلی اشیلو رقنغال طقوز ساعت یاخود سیواسدن سلجوق خان التی ساعت دکرمن کویی دورت بوچق ساعت نام دیکر بحربورنی قنغال دورت ساعت یاخود الاجه خان اندن حسن چلبی کویی اندن کسیك کوپری اندن حسن بطریق یاخود دقوح حصاردن قارلو کول اندن کول باشی اندن کوزل حصار اندن اویوك اندن تخته لو اندن طپراق قلعه اقشار اندن قره یعقوب اریه دخی دیرلر اندن چاتی اندن چامورلو اندن ترجان اندن ماما خاتون اندن ارمودلو اندن الاجه خان یاخود خاتون چایری بش ساعت قریهٔ مزبوره اهالیسی ترکمان اولوب والده سلطان اوقافی رعایاسندن اقچه قلعه بش ساعت حسن چلبی کویی طریق بو منزل اورته سنده جمع اولور کتخدا کویی قره طاغ اراسنده برکوچك قریه در یولی دوزدر برنهر واردر قرق چکید دیرلر بش ساعت اهالیسی ترکمان اولوب ایام بهارده ییلاقه واررلر بش ساعت حکیم خانی سلطان علاء الدین بناسی درصکره دن حکیم نامنده برکمسه ترمیم اتمکله حکیم نامی ایله شهرت بولوب حسن بطریق براعلا جامعی وخانی واردر ملاطیه بش ساعت سیواسدن انکوری یه ایلجه خان محمد پاشا طولوس نام قریه خضرلق نام صحرادر یاخود ارتق آباد سیس زیله اوج طاش قزان قیا سنجار بوداق اوزی ایلبکلی دلیجه ایرماق کسکین قزل ایرماق الماطاغی انکوری توقاتدن انکوری یه اینه بازاری شیخ نصرت زیله قربنده در مشهد آباد آق ادز قزان قبا حسین آباد اقچه قیونلو نازنده قره قوغه چاشنکیر کوپروسی قزل ایرمق اوزرنده در چقورجق لالا چایری انکوری عثمانجقدن ارض رومه درکلی دربند مرزیفون لادیك سپتلو بلی صونسه نیکسار تلمسه حاجی مراد

استقراوه سی کرجامس کاخ ارض روم احوال ملوك وحکام فرس ویونان و رومدن صکره
اهل اسلام ظهورندن صکره بوسمتلوی خلفاء عباسیه کاه استیلا وکاه غارت ایدوب
واول عصرده جعفر بطال غازی سیواسی کافرالندن الدی ودارالاسلام ایلدی مرحوم
اولدقده توقات تکوری بر بازرکان قافله سی پیدا ایدوب سیواسه کوندردی وصندوقلر
ایچنه جنکجی آدملر قویوب شهره کیردکلرنده اللرینه قالجارین الوب اهل اسلامی قتل
ایتدیلر واول شهری خراب ایتدیلر بعده ملك دانشمند دولتی ظهور ایلدی و بونلرك سبب
ظهوری بطال غازی قزقرنداشنك قزینك قزی خوارزم ترکان اعیانندن علی بن مضرابه
تزوج ایتدی واندن براوغلی حاصل اولدی احمد اسمیله مسمی اولدی بو احمد بیوك اولدقده
علم تحصیل اتمکله دانشمند لقبیله ملقب اولدی یعنی صاحب علم دیمکدر بعده فارسلك
احوالنی دخی تعلم ایتدکده سید بطال اوغلنك اوغلی طورسان ایله براولدیلر وکفار ایله
جهاد اتمکه خلفای عباسیه دن اذن الدیلر خلیفه انلره اذن ویرمشدر وهر بر یسنه علم
ومنشور ویرمشدرکه فتح ایتدکلری یرلر کندولرك اولسون واول وقت هجرتك اوچیوز
التمش سنه سی ایدی طورسان قسطنطنیه طرفنه نصف عسکرایله کتمشدر کیدرکن
یولده چوق فتوحات اتمشدر واسکدار قریب اولدقده علم طاغنده برقلعه بنا اتمشدر واندە
ساکن اولمشدر ودانشمند سیواس طرفنه کتمشدر وسیواسی تعمیر ایلیوب تخت اتمشدر
بعده سیسه شهری یعنی قومناته توجه ایلدی قومنات اسکی شهر ایدی ایرج بن فریدون
بنا ایلدی واندە اوچیوز التمش کنیسه وار ایدی انی فتح ایدوب بعده کشانی یعنی تورحالی
الدی وخراب ایتدی بعده قازکولی قرشنده قزقریه نام شهری فتح ایتدی وخراب ایتدی بعده
کانغری واماسیه وچوروم بعده آدملرندن عثمان نام کمسنه یی بش بیك آدم ایله قسطمونی یه
کوندردی فتحه کیدرکن افلمسی فتح اتمشدرکه حالا فاتح اسمیله عثمانجق مسمی در واول
سمتده کومش معدننه استیلا اولنمشدر بعده قسطمونی حصاری واول سمتده اولان قلاعی
فتح اتمشدر بعده نیکساری فتح اتمشدر دیرلرکه مقدما بوشهر غایت بیوك شهردرکه استانبول
قدر وار ایدی بعده جانیکی فتح اتمشدر بعده هلکنه قلعه سنی محاصره ایدرکن کوکسنه براوق
دوقنوب شهید اولدی اوغلی محمد الغازی یرینه کچدی وباباسنی نیکسارده دفن اتمشدر
واوزرینه برعالی قبه بنا اتمشدر حالا بومشهد زیارتکاهدر دیرلرکه بطال غازیدن صکره دیار
رومك فاتحی اولدر بعده دانشمندلو دولتی ضعیف اولوب تکرار کفار استیلا اتمشلر در
بعده خلیفه مقتدیدن امداد طلب ایلدی اول دخی سلجوقیه دن ملك شاهه
خبر کوندروب ملك شاه دخی سلجوقیه دن سلیمان بن قتلمشی برقچ بیك آدم
ایله امداده کوندردکده جمله عسکر اسلام بربره کلدکده جمله الدقلری ولایتلری تکرار
فتح اتمشلردر بعده خلیفه دخی سلیمان شاهك قزقرنداشنی ملك محمد غازی یه نکاح
ایتدی ماینلرینی بو وجهله ربط ایدوب سلیمان شاه روم ولایتنده قیصریه ده قرار ایلدی

وبعده

وبعده بللر محبت اوزره اولدیلر وکیدرك سلجوقیلر دولتی ازدیاد بولوب قونیه یی تخت اتمشلردر
والحاصل محمد غازیدن صکره اوغلی باغی بصان بعده قرنداشی اوغلو ابراهیم بعده
اوغلو اسمعیل بعده ذوالنون بونك زماننده دولتلری ضعیف اولمغله سلجوقیه دن سنه
بشیوز التمش سکزده قلج ارسلان استیلا اتمشدر وبونده دانشمندلو دولتلری منقطع
اولدی دخی سلجوقیلرك دولتلری منقطع اولدقده جنکیزیه شعبه لرندن تولی خان اولادندن
اولان ارغون اولادندن الجاتیوخان بعض روم ولایتلرینی استیلا ایلدی بعده ابو سعید یرینه
جلوس ایلدی لکن ابوسعید کوچك اولمغله امرادن امیر چوبان آکا اتابك اولمشدر چاق
ابوسعید قوت بولنجه یه دك ابوسعید چوباندن وهم اتمکله قتل اتمشدر واول وقتده امیر
چوبان اوغلو تیمورطاش ابوسعید طرفندن سیواس وارض رومی ضبط اتمشدر قچن
باباسنك قتل اولنمه سنی خبر الدقده مصره فرار اتمشدر دخی مصرده ملك ناصر ایله مابین
اولمغله قتل ایتمشلردر بعده سنه یدیوز اوتوز سکزده ابوسعید وفات ایتمکله تیمور طاش
هم تنك قرنداشی ارتنا سیواسده حاکم اولدی بعده اوغلو محمد بعده اوغلو لکن صغیر اولمغله مد
سیواس قاضیسی عبد الله تعیین اولندی بعده قاضی عبد اللهك اوغلو برهان الدین احمد
اهل علم وصاحب تدبیر اولمغین اول یرلره حکم ایدوب سیواسی دار الملك ایدندی وذوالقدریه
اوغلو ایله قرابت کسب ایدوب اوغلونه قزینی ویردی وکندوسی اولدکده کوچك اوغلو
قالمغین اهل ولایت حسن تدبیر ایدوب ولایتی آل عثماندن یلدرم بایزید خانه ویردیلر
تذییل الطابع فصل ٣٦ دربیان اناطولی قرق التنجی فصل اناطولی مملکتلری بیاننده در
خفی اولمیه فن جغرافیا اربابی کوچك آسیا تعبیر ایلدکلری اقلیم عرفینك حد شمالیسی
اسکداردن ابتدا برله قره دکز سواحلیله شرقه طوغری طرابزونه وارنجه قره دکزدر حد
غربیسی اسکداردن ابتدا ایدوب اق دکز سواحلیله بوغاز حصارلردن وازمیراوکندن مرور
اولنوب استانکوی جزیره سی قارشوسنده اولان تکر بورننه وارنجه آق دکزدر حد جنوبیسی
تکر بورنندن شرقه انحرافیله مارمارس مکره فنکه انطالیه علائیه سلفکه سواحلیله پایاس
واسکندرونه وارنجه ینه آق دکزدر واسکندروندن نهر فرات اوزره اولان بیره یه وارنجه
قره دن مفروض برخط درحد شرقیسی بیره دن ارزنجانه وارنجه نهر فراتدر واندن قره
دکزه طرابزونه وارنجه فرض اولنان خط درپس حدود مرقومه داخلنده واقع ممالکه کوچك
آسیا دیرلر وبونلرك بعضیلری سنین سالفه ده شام حاکملرینك تصرفلرینه داخل اولمغله
اقلیم شام فصلنده تحریر اولندی وبعضیلری آخر مناسبتله انلرك عقبینده ایراد اولندی
الحالة هذه قاعدهٔ دولت علیهٔ عثمانیه اوزره فتح وتسخیری مقدر اولان ممالك فسیحة المسالك
ایالتلره تقسیم اولندوغنه کوره ایالات اناطولی اشبو فصلده ذکر وبیان اولنوب
بومحلده دخی ابوبکر بن بهرام الدمشقینك عبارتی بعینها نقل وتحریر اولنور
باب دربیان مملکت اناطولی آسیانهایت غربیه سنده براقلیم معتبردر باخصوص آل عثمان

بو اقلیمه ظهور ایلدی و اسم اناطولی لسان یونانده گونش طوغدوغی سمته دیرلر الحدود
شرقده قرمان و سیواس جنوبده آق دکز غربده خلیج قسطنطنیه و بعض آق دکز شمال قره
دکز دار الملکی کوتاهیه شهریدر و بو ایالت اون دورت سنجاقدرکه بونلردر انقره آیدین بولی
تکه حمید خداوندکار سلطان اوکی صاروخان قسطمونی قره حصار صاحب قره سی
کانقری کوتاهیه منتشا بو ایالتك دفتر کتخداسی و تیمار دفترداری واردر و زعامت ایله
دورت مسلم بکی و اون بر یایا بکی واردر خاصلری بو منوال اوزره در صاروخان قرق بیك ایدین
التیوز اون اوچ بیك دورتیوز التمش بش قره حصار صاحب ایکیوز قرق بیك ایکیوز طقسان
طقوز انقره ایکیوز التمش دورت بیك اوچیوز سکسن خداوندکار التیوز اون سکز بیك
تمش طقوز بولی اوچیوز بیك یوز یکرمی ایکی قسطمونی بشیوز بیك منتشا دورتیوز
بیك سکز یوز تکه اوچیوز یکرمی سکز بیك حمید ایکیوز دورت بیك کانقری ایکیوز اللی
سکز بیك سکسن بر قره سی اوچیوز بیك سلطان اوکی ایکیوز اللی بیك زعامت کتخدای
اناطولی یوز بیك طقوز یوز اون ایکی زعامت دفتردار اناطولی طقسان بیك بشیوز
طقسان التی زعامت مسلمان آیدین و صاروخان و منتشه و قره سی و بروسه و بیغا و قوجه ایلی
و سلطان اوکی اللی بیك ایکیوز زعامت والحاصل بو ایالات یدی بیك اوچیوز اون بر قلجدر و یوز
طقسان بش زعامت ماعداسی تذکره لی تذکره سز تیماردر طقوز بیك یدی یوز نفر جبه لولری
اولور امرا و زعما و ارباب تیمار قانون اوزره جبه لولری اون یدی بیك مقداری عسکر اولور
و دخی اناطولیده پیاده و مسلم طائفه سی وار ایدیکه جمله سفر اشرده کراولنان پیاده و مسلم
طائفه سنك بکلری نوبتلو سینی سفره اخراج ایدوب طوب چکمك و یول ایرتلق ذخیره
کتورمکده خدمت ایدرلردی دخی مسلم اوجاغنك چفتلکی اولوب چفتلکلرنده حاصل
اولان ترکه نك عشر و رسمن اول اوجاقده نوبتلو اولان یایا و مسلم سفر خدمتن ادا ایدرلردی
شمدیکی حالده یایا و مسلم طائفه سی رفع اولنوب جمله سی رعایا قید اولنمشدر و چفتلکاری
زعامت و تیمار بغلنوب حالا زعما و ارباب تیمار قبودان پاشا ایله دریا سفرینه مأمورلردر
و بونلردن ماعدا اجانبازان و غریبان طائفه دخی واردر سفر اشرلردی حالا انلر دخی منسوخ
اولوب چفتلکاری تیماره ویرلمشدر قلاع اناطولی لواء کوتاهیه قلعۀ کوتاهیه قلعۀ اکری کوز
لواء منتشا قلعۀ بجنه قلعۀ بودرم لواء صاروخان قلعۀ مغنیسا قلعۀ قره قوجه لواء حمید
قلعۀ اکردر لواء قره حصار صاحب قلعۀ قره حصار صاحب لواء سلطان اوکی قلعۀ این
اوکی لواء قره سی قلعۀ یکیجه حصار لواء خداوندکار قلعۀ سوری حصار قلعۀ برغمه لواء
بولی قلعۀ اماصره لواء قسطمونی قلعۀ قسطمونی قلعه مانه قلعۀ سینوب لواء انقره قلعۀ
انقره لواء کانقری قلعۀ کانقری قلعۀ قلججق لواء تکه قلعۀ انطالیه که جمعا یکرمی قلعه در
فصل در بیان لواء کرمیان سنه یدی یوز سکسن اوچ حدودنده سلطان کرمیان اوغلی غازی
خداوندکار ایله عقد مصاهره ایلدکده قلعۀ کوتاهیه یی نیچه ملحقاتی ایله خداوندکاره

ویرمش ایدی بو جهتدن کوتاهیه سنجاغی صاحب قدیمی نامی ایله مشهور اولمشدر بو سنجاغك
قضالری بونلردر آذینه اشمه اکری کوز انای بقلامی نیاز بوزغوس مع غلجان چاقرجه
چال چهارشنبه حوما حوتاز سرکه سلندی سیماو شیخلو نام دیکر اشقلی طاز قری طاغ
اردی طوشانلو طوبله مع عثمان ایلی عشاق قازقلی قوله کدوس کوتاهیه صحانلو سلنتی
کورن کوك اویوك کیکلر لاذقیه دکزلی الحدود غربده خداوندکار جنوبده آیدین و صاروخان
شرقده حمید و بعض قرمان شمالده ینه خداوندکار اوصاف کوتاهیه پای تخت
و بشیوز انچه مولیتدر شهری بر طاغ دیبنده واقع اولوب بر مرتفع قیا اوزره قلعه سی
واردر بو شهرك و حصارك بناسی سلطان کرمیانك اولمق روایت اولنور بونده یدی
مدرسه و سلطان کرمیانك اولو جامع دیمکله معروف بر جامع شریفی و آنده جامع امین زاده
و جامع یورغانجی زاده و جامع منلا واجد و جامع قاضی عسکر خلیل چلبی و جامع قرجه پاشا
و قاضی عسکر حمامی و بالقلی حمام که بونك ایچنده آب سرد ایله مملو بر حوض واردر
و بونلردن غیری التی یدی حمام و بزستان و اسواق عامره و خانلری و مساجد و باغ و بستان
و آب روانلری فراوان و مسیره لری رایکان بر بلدۀ عظیمه درکه شرق و شماله سبز و خرم
هموار صحرادر وسطندن پورسق نهری یکر واسکی شهر قربنده نهر سقاریه یه قاریشور
و خلقی بر خیلی بلندجه کوهدرکه اوزرنده بر برندن مرتفع ایکی قات قلعه و متوسط ایچ
قلعه سی دوشمشدر اسمی کوهر نکین قلعه درونده ماء جاری واردر و دخی عثمانیاندن
جامعی واردر واصل شهر اول کوه دیبنه دوشوب بعض محلاتی بر جانبنده اول قلعه لره
پیوسته اولمشدر اون بش محله در و محکمه سی شهرده و پاشا سرایی بر طرفنده واقع
اولمشدر و اولرینك سطوحی طبراقدر و خضرلق دیرلر قلعه قربنده بر مسیره در و بنه جبل
طرفلرنده اق صو نامنه بر مسیره سی واردر غایت صوغق صودر و بر مصنوع مختصر نهرده
بر حوضه دوکیلور بونده بر صو واردر و کوتاهیه ده سلطان باغی دیمکله معروف بر مسیره در
حدایق و باغستان واردر و کبکبید یرلر دخی بر تفرجکاهی که شهرك جنوب غربیسنه
دوشمشدر بونده بر عین جاری واردر و سلطان بایزید باغچه سی دیرلر بر مسیره دخی واردر
کوتاهیه ده الما و امرود و سائر میوه قسمی چوقدر انکوری چندان اعتنایه صالح دکلدر
بر کرمابۀ خدایی سی واردرکه آبی معتدل السخونت شهرك غربیسنه دوشر کرمابه شهردن
اوچ ساعت یرده یونجه لی دیمکله معروف بر دوز صحراده واقع اولمشدر چفته حمام درویانده
جامعی واردر و بو صحراده کرم سرد مخلوط و غیر مخلوط جداول و انهار و جمله دن بریسنده بر موم
سفرسی قدر یردن دائما بیلك کرم جوش و فوران ایتمه درکه ظاهرابدن موضع مذکور عیاندر
واقوب کیدن نهردن که ایلیجۀ کرمابه کبی نماینده محل مزبوره اوجاع مفاصل مرضنه مبتلا اولنلر
ایچنه کیررلر نفعنی مشاهده ایدرلر اول یرك عمقی قنی چوقدر و حوض کرمابه یاننده بر مغاره کبی بر
چامورلو سوراخ واردر خسته لر اکا کیررلر و بونده اختری جامعی و شیخ کرمیانی و فراقی کوتاهیه وی

قبوری واردر ودخی برکزمایه واردر بودخی جفته دریاننده برمسجد کوتاهیه دن دخی
بعیددر نواحیسنه دوشرو بوشهر بروسه یکی شهری شرقی جنوبیسنده اوچ مرحله
بروسه دن کوتاهیه یه سفرایدنلر طومانج طاغنی کچوب کوتاهیه یه واررلر وعشاق
برمرحله شرقنده وقره حصار صاحب ایکی مرحله دخی شرقنده واسکی شهر شماله ایکی
مرحله ونفس کوتاهیه یه تابع نواحی بونلردر طوشانلو کومش التون طاش کره کی
اورنجك نواحی شهرامرود ایلی بونده ایکی ایلیجه لر واردر قزل ایلیجه دیمکله معروف خاصیتلری
مشهوردر ناحیهٔ طوشانلو کوتاهیه دن شمال غربه سکز ساعتدر جامع وسوقی
واردر برقصبه در هفته ده برکون عظیم بازاری طورر وبونك غایت اعلا اغداسی اولور
طوشانلو اغداسی خیلی مرغوبدر وبوناحیه مدانیه دن ایکی منزل وشاهراه اوزره
ممردر کلیبولی وبوغازه کاوب کیدنلر اکثر بوناحیه یه اوغرار التون طاش کوتاهیه دن
شمال شرقه برناحیه در کومش کوتاهیه قربنده طریق اوزره برنیچه پاره قریه برناحیه در
عشاق کوتاهیه دن شرقه برمرحله مرادطاغی قربنده بردره ایچنده قلعه لو برقصبه
یوزاللی پاره قریه لو معمور برقضادر قصبه سی واسع برصحرانك شرقیسنده دوشوب
قراسی اول صحرایه دوشمشدر متاعی سجاده وقالیچه مشهوردر سلندی قوله شرقیسنده
وکوره غربیسنده مابینی اویله لك یول برقصبه در کوره ایله بونك اراسنده سرکه نام
طاغ ایچنده برقضا خراب اولدی وقصبهٔ سلندی بردره یماجنده واقع اولمشدر انده
برقریهٔ کبیره دخی واردر قره سلندی تسمیه اولنور کلیم وسجاده ایشلنور کدوس
کوتاهیه دن غربه برمنزل جوانب اربعه سی جبال بردره ایچنده برقصبه وقضادر نهر
کدوس بونك قبله جانبنده مراد طاغندن اینوب صحراسندن کچر قوله برقره طاشلق
ایچنده برقصبه در برخرابه قلعه سی واردر جانب غربیسی برمقدار آچق صحرادر بینلرینده
باغ باغچه لری اولوب اول طاغلق اراسنده باغلرنده بکلرجه اوزومی وامرودی وسائر
میوه سی اولور اما امرودی وانکوری فروان اولور بوقصبه غربنده نهایت اووه سی صاروخان
حدی وقبله جانبی انار قضاسی اکثر صویی قیولردن ایچرلر کوره سلندی شرقیسنده
دره ایچنده برقصبه دز باناز بونکله کوتاهیه اراسنده دوشر متاعی قالیچه در عشاق
وکوره بومتاع ایله مشهورلردر باناز مرادطاغی غربیسنده برده ایچنده برقصبه در قبله
جانبی صچانلو قضاسی باناز وصچانلو مابینلرنده برطاغ واردر اسمی اخر طاغ برعظیم
ییلاقدر یورك وترکمان انده جمع اولورلر هواسی کوزلدر وشرقیسی التون اووه سی در اشقلو
نام دیگر شیخلو قره حصاردن ایکی مرحله غربه برکونلك برصحرای وسیعة الارجانك
شرقیسنده اق طاغ اتکنده برقصبه در سکسن دورت پاره قریه یی مشتمل برقضادر باغ
وباغچه سی آزولکن اکین یریدر بافلاك دکزلی شرقیسنده شیخلویه متصل اون قدر قرایی
مشتمل برقضادر چال عشاق وبافلاك وایناز قضالری وسطنده اوتوز قدر قریه مشتمل

برقضادر

برقضادر منذرز صویی بونك ایچندن کچروصو اوزرنده بردره ایچنده هفته بازاری طوررآکا
خالی بازاری دیرلر وحوما اشقلو اووه سنده اق طاغ اتکنده اشقلودن قبله جانبنده اووه سنك
نصفی مزارع ونصفی سازلقدر تازی قری بافلا کدن قبله طرفنده برقضادر ایکیسنك
مابینی برطاغ فصل ایدر بونك برجانبی کیکلر وبرجانبی سکوت طاغیدر دوزاووه وقیریرلردر
بش اون پاره قریه سنده باغ وباغچه اولور صویی قیولردن ایچرلر کیکلر تازقیری شرقیسنده
برقریهٔ کبیره وقضادر هفته بازاری طوررو برنهر صغیری واردر کوك اوبوك آیدینه متصل
برقاج پاره قریه برقضادر اهالیسی بوزیوقش لفظندن النورلر دکزلو نام دیگر لاذقیه
کثیرة الانهار اولمغله دکزلو دیرلر جوانب اربعه سی جبال صحرانك برجانبنده آب روانلری وافر
باغلو وباغچلو برقصبهٔ معمور دریکرمی دورت محله یدی جامع وبش حمام ومتعدد خانلری
وبرکافری قلعهٔ صغیره سی واردر حورصولو نام برحوضدن چقان آب روان کلوب قصبه
اطرافنه یایلور برنهر اولوب برکوزل مسیره در بوقصبه نك غربیسی کوچك بابانام برطاغدر
صحراسنك شرقیسی چوکلز طاغیدر وچوکلز نام برکسنه نك مزاری انده زیارتکاهدر وقبله
جانبی قازقلو بلی طاغلریدر جمیع عامی قره اغاجه اشیلور اذینه دکزلو اووه سنده واندن
غرب جانبنده برقاج پاره قریه یی مشتمل برقضادر هر هفته بازاری طوررد کزلودن اوچ ساعت در
جهارشنبه ینه دکزلو صحراسنده آذینه دن غرب وشمال طرفنه ایکی ساعتلك بولادان
نام قریه ده هفته بازاری طورر حونازد کزلو اووه سنده برعظیم قارلی طاغك ذیل شمالیسنده
برقصبه در صعب قیادن برقلعه سی وباغ وباغچه سی واقرصولری واردر اکثر خلقی روم
ذمیلری اولوب سلطان سلیمان وقفیدر ایناس مع اشمه کوك اوبوك شرقیسنده برقضادر
هفته بازاری طورر الانهار نهر کدوس قصبهٔ کدوس قبله سنده مراد طاغندن چقوب
کدوس صحراسندن کچوب قصبه یه اوغرامزکوره قربنده سلندی التندن اطاله دن مغنیسا
قربندن کچوب ازمیرده سنجاق بورنی نام محلك مقابلنده بحره قاریشور اطه نك
اوست یاننده بوغازده برعظیم طاش کوپروسی وارایدی خراب اولمغله اول دیار اعیانندن
شیخ نورالله افندی کوره قربنده برطاش کوپری بنا ایلدی نهر مندرز حوما قصبه سنه
برمنزل بیکارباشی دیمکله معروف برمنبعدن نبع ایدوب حومایه کلور واشقلو صحراسنده
بافلاك وچال قضالری وسطندن چهارشنبه قضاسنه واررباناز دن کان مراد طاغی صویی که
اشقلو اراسندن کچرونهر کبیر اولور چهارشنبه قضاسنده بونهر ایله جمع اولور وجمله سی
آیدیندن بلاط قضاسنده بحره دوکیلور ایدین ایله کرمیان ولایتلرینك سنوری اولان
دمرطاش کوپروسی بوصو اوزرنده ایدی اساسنده برایلیجه ظهور ایدوب تدریج ایله
وهن ویره رك خراب ایلدی حالا ویراندر فصل دربیان لواء صاروخان حدودی
شرقا کوتاهیه شمالا دخی خداوندکار غربا صغله جنوبا آیدین قضالری بونلردر اطاله
اقحصار ایلیجه پراکنده پراکندهٔ سالها بورلو بنکی ترحانیات طور غودلو قوجه لر قیاجق

كوردك كوردوس كوزلحصار متن مرمرجك نام ديكردمرجي ديكر مقاطعـــات
مغنيسامنو خوريه اوصاف مغنيسا ديار صاروخانك قاعدهسى اولمغله شهزاده كان آل
عثمانه دار الامان اولمشدر بر واسع اووه نهايتنده بر طاغك ديبنده بر شهر معظمدر و جبل مزبور
يالك قياشهر اوزرينه حواله قارلى طاغدر بر كافرى قلعهسى واردر كه كدوس صويى اوكنده
ايكى ساعتلك يرده اووه ده آقار اوزرنده اغاج كوپروسى واردر بو شهرك بزازستانى واوندن
زياده حمامى وبش مكلف جامعى واردر مراديه جامعى وخاتونيه وسلطان جامعى وچاشنكير
جامعى وانده شهزاده سرايى وقصر سلطانى اولو جامعى صاروخان اوغلى اسحق چلبى
بناسيدر و بر مولويخانه بنا ايتمشدر سلطان مراد جامعى ايكى مناره ومدرسه وعمـــارت
ودار الضيافه بيك حدودنده تمام اولدى و بوندن غيرى ايكى منارهلو بر جامع خاصكى سلطان
جامعى غربى طرفنده مدرسهسى وشمالنده عمارتى وحمامى واردر سلطان جامعى ديمكله
معروفدر و برى دخى چارشو حمامى واون قدر مسجد وقورشون اورتلواسكى خان ودخى نيچه
خانلرى واردر شهرك قبله جانبنده بر تل اوزره بر قلعهسى واردر حصارلرى حفظ ايدرو جانب
غرب وجنوبنده سوسن درازد يرلر بر يوكسك ديه اوزرنده قديمه آثارى مشـــاهده اولنور
سلطان محمد خان سنه طقوز يوز طقسان دورنده بوز طاغ ييلاقنه چقميوب اول طاغده
مقام ايلدى آبى فراوان وهواسى لطيف وساحهسى چمنزاردر و مغنيسا بساتينى وباغلرى
متكاثر اكثر باغچهلرى جانب شماليسنده در صحرالرنده لاله بر قاچ رنكله حسن ويرمشدر
غايت معتبردر بعض طالبلرى واردر كه دانه سنه وافراقچه ويروب اشترا ايدرلر ايام بهارده
اللرنده بر كوچك قازمه ايله كزوب پسند ايتدكلرين چيقاررلر و باغچهلرده تربيه ايدرلر ولكن
صحراده اولدوغى اشكاله والوانه چوغى تخلف ايدر كفه لالهسى قطعهسنده حجمى طولانى
دكلدر بلكه ورد احمر كبى يكتابرك رنكين ايله مدور الشكل بر شكوفه دردرونده قطيفه مثال
نافهسى واردر و سراى شهزادهكان شرق وشمال جانبنده حائط شمـــال سراى كه قپولرى
او جانبه در اوكى واسع بر ميداندر لكن بو شهرك صيفده هواسى بد اولمغله خلقى ييلاقه چقرلر
مغنيسادن ازميرالتى ساعتلك مسافهده جنوبيسنده واقع صابونجى بلى آشيلوب واريلور
منمنده خود قريبدر دورت ساعتده واريلور غرب وجنوب اراسنه دوشرونيف غرب طرفى
دورت ساعت قدردر طورغود مغنيسانك باش ناحيهسيدر مغنيسادن جهت شرقده
طاغ دبنده واقع بلاموط واقحصار بونك شمالنده در اقحصار مغنيســـانك شرق وشمالنده
اراسى ايكى مرحله بر مدينهٔ صغيرهدر بر ايكى جامع ومسجد وايكى حمام و بر خراب حصنى
واردر باغستانى فراواندر ايام صيفده هواسى وخيم در كردوسدن شرقه دوشر جزئى شماله
ميل ايله و كردوس واقحصار وبلاموط مثلث واقع اولمشلودر بلاموطدن مغنيسا يولى
كردوس ايله اقحصار اراسندن چكر بلاموط باش كلمهدن جنوب غربنده بر قاچ پاره قرى يه
مشتمل بر قضادر و مغنيسا ناحيهسيدر اقحصار بونك شرقنده در كردوس جنوب غربنده در

وبلاموطدن

وبلاموطدن مغنيسايه كيديلوركن اقحصار صول طرفده كورينور صندرغيه ملا صقدر
مرمرا بوزطاغ يولى اوزره قربنده بر قصبه جامعى واردر واقحصار ايله بوزطاغ اراسنه دوشر
اقحصارك جنوبيسى و بوزطاغك شماليسى و مغنيسانك شرقيسى دراطاله شرقده سماو
و تيمورجى قبلهده اينه كول آيدين غربا كردوس وشمالا وغربا اقحصار قضالرى اراسنده
بر قضادر فوچه كار بحرده بر قلعه وقصبهدر باغ باغچهسى فراوان جامع وحمام وسوق
وسكانى اكثر نصارى رومدر اوزومى خمر ايدرلر ارلرنده قره جه فوچه شرابى مشهوردر كرمليهٔ
صـــارت مغنيسا ايله بوزطاغ اراسنده يول اوزرنده صارت قصبهدن بر منزل شرق وجنوبه
دوشر تيمورجى نام ديكر دمرجى دخى مرمرجك ديرلر صندرغى قربنده بر قصادر بو قضانك قره
طاش ديرلر بر ناحيهسى وار شرقيسنده سيماو وشماليسنده مندحور يا واقعدر فصل در بيان
الواء ايدين الحدود شمالا مغنيسا غرب صغله جنوب منتشا شرقا كوتاهيه قضالرى بو لوادر
او ازالاشهر اماسمه اورتاقچى ايا ثلوغ تابع صغله ايند كول آيدين باليابولى اينه
بايندر بركى بوزطغان تيره صرت سلطان حصارى قره جه قيونلى نام ديكر تيره يولهسى
كستل نام ديكر نازلى كاس كوزلحصار كوشك وقف يكى شهر كوينك كلر كستره بيواملو مع
قره قيونلو اوصاف تيره آيدينك پاى تختيدر بونكله مغنيسا اراسنده قزلجه موسى
طاغى ديرلر بر جبل واردر بو جبلك محاذيسنده بر جبل آخر دخى واردر تيره انك ذيلنه دوشر
قورشون اورتيلو جامعى واسواق وحماملرى وار در بندر شهردر خلقى متمول وتجاردر
بو مصلاسى وار طولى وعرضى ايكيوز خطوه مربع الشكل بر ساحه كاركير ديوار ايله محصوردر
دورت قپوقونمشدر هر قپودن اون پايه نردبان ايله صعود اولنور و بو ساحهنك وسطنده
آب روانى دائم بر شادروان واردر زمينى ترفيل نام سبز ايله مزيندر و بعضى اشجارى واردر
و ديوار قبليسى داخلنده حائط شرقيدن حائط غربىيه وار بجه يوز دانه درخت سرو وخلقك
تشحيذ خواطر وقتنده مجمعيدر بايندر تيرهنك جانب شمـــالنده اسواق وحمامات وجامعى
واردر بلدهٔ عامرهدر بنبهسى چوقدر و بايندر قزل موسى طاغنك ذيل جنوبيسنده در
و تيره بونك قبله سنه دوشوب بركى شرقنه دوشمشدر غربنده اياثلوغ ونيف مغنيسادن
قبله طرفنده در قزل موسى بلندن آشيلوب واريلور نازلى بر معمور وميوهدار قصبهدر
هفته بازارى طورر بوندن دكزه بر منزل شرقه وسلطان حصارى غربه دوشر نازلى
بر بلدهٔ لطيفهدر انجيرى مشهوردر باغچه اطرافنده بر فرسخ ممتددر بونك قصبهسنه كستل
ديرلر جبل تيره قبليسنده واقع جبل ايله جبل تيره وسطنده دوزيردهدر يكيشهر بونك
قبله سنده در سلطان حصارينك كستل قبله سنه دوشمشدر سلطـــان حصارى اسكى
خرابه قلعه وقضادر كوشك بونك غربيسنه دوشر جبل كسنانه وراسنده ذيل
جنوبيسنده در كستل بونك قبله سنده يكيشهر ايله بونك اراسنده در باليابولى بر ابرنده در
جبله آشلسه كوزلحصار انيلو وكوشك بر قصبه در هفته بازارى طورر ايدن كوزلحصار

درودت ساعتدر بستانلری وافر وانجیری کوزلدر کوزلحصار بر شهر معموری احاطه ایتمش
قلعه در ایکی محله سی طشره واقع اولوب برجبل عظیمك شرقیسنه دوشمشدر واوواسی
قومسال اولمغله غله دار دکلدر لکن انجیری وافردر بوندن اذینه دورت ساعت سکز جامعی
واسواقی وحماملری واردر کوزل حصار وادی جبل تیره ده کوهك ذیل جنوبیسنده در کوشك
بونك شرقیسنده در واورتاقچی بو جبل مقابلنده واقع اولان جبل ذیلنده بونك قبله سنده
درکوه اوزره برمشرف یرده آندزد یرلر برمسیره سی واردر تیره طاغی آشیلوب وارلسه جزئی غرب
ییچه در بوزطغان اورتاقچی شرقنده ارباز غربنده یکشهر دربندی جبل ذیل شمالیسنده برقصبه در
کوشك قبله سنه دورت ساعت اطرافی چمنزار کثیرة الانهاردر ارباز یکیشهر ایله بوزطغان
اراسنده برقاج پاره قرایه مشتمل برقصادر طاغدن جزوی الارغجه در اورتاقچی بوزطغان غربنده
برقاج پاره قرایه مشتمل قصادر که ذیل جبله دوشمشدر یکیشهر ایدین جامعی وحمامی وسوقی
واردر بونده نیچه قوابل ظهور ایلدی جبل تیره مقابلنده در وقبلیسنده شرقدن غربه ممتد
برجبل واردر و یکیشهر اول جبالك ذیل شمالیسنده واقع برشهردر قربنده یکیشهر بوغازی دیرلر بو
بوغازدن اول جبل وراسنده حمیده وارلیاور عظیم مخالف دربند در وعوام ناس دربند
چالندری بودر دیرلر و بعض قدیم بنالر واردر برکی تیره نك شرق شمالنده کوهه ارقه ویرمشدر
اوکی وقبله سی اچقدر وبو برکی طاغنك قارشوسنده وقبله سنده برجبل دخی واردر تیره اکا
ارقه ویرمشدر و تیره برکیدن غرب جنوبه قالوب بالیانبولی آیدین و برکی قبلیسنده ومقابلنده
اولان جبالك دامننه دوشمشدر و مرمره جك برکی نك شرقیسنده برکی کبی جبله ارقه
ویرمشدر بغایت قریبدر و برکی نك جامع وحمام وسوقی واردر اثمارندن اناری غایت وفرت
اوزره در اطرافه کیدر بو شهرده نیچه فضلا ظهور ایلمشدر خواجه عطائی افندی و برکلی محمد
افندی وخواجه زاده وبو بلده ده دکرمن دوندرراقر صولری وافردر آب وهواسی خوب
بونك طاغی که بوزطاغدر مغنیسا و تیره وا قحصار و مرمره خلقی نك ییلاقیدر مرمره جك
جبل برکی یه ارقه ویرمشدر برکی قربنده وشرقنده برقصادر بالیانبولی آیدین مرمره جك
قبلیسنده ومقابلنده اولان طاغه ارقه ویرمش برقاج پاره قریه در آلاشهر آیدین برعظیم شهر
وقلعه در بیوتی جمله سور ایله محاطدر اینه کول ایدین بونده غربنده قوله شرقنده تیمورجی شمالنده
کوه آلاطاغ بونده جنوب وقبله ده قالور بعید دکلدر اینه کول آیدین صرت بونك قبله سنه دوشر
قریبدر غربنده مرمره جك شرقنده آلاشهر در شمالنده اطاله دوشمشدر برمعمور قصبه در
دوزیرده واقع اولوب طرف شمالنده برمختصر کولی واردر کلس قصبه در باغچه لرینك اکثر اشجاری
انار وسیب وموزون سرو وقواقلری واردر واکثر یرنده ییچه بتر چمنزاردر بالیانبولدن شرقه
دوشر طاغه ارقه ویرمشدر شمالی کشاده در و مرمره جکدن قبله سمتنه در ایاثلوغ که قدیم
آثارلرو عالی بنالر ایله مالامال برمعظم شهر در که حالا خرابدر و بوشهره برمحلده صوانچندن
چکیلوب نهایتنده قبو کبی برمحلدن دخول اولنور چارشو ودکاکینی طاشدن یاپلمش بعض

کمسه لر سیرینه وارر لرایمش صرت بوزطاغ ییلاقنه کیدن یول اوزره مغنیسادن شرق
جنوبه دوشر بوزطاغك غرب وشمالیدر مغنیسادن بعدی برمرحله در بندن بوزطاغ ییلاقی
بر بچق مرحله در اوائلده برعظیم شهر در حالا آثار معموری باقیدر و اقار صویی وار بوزطاغ ییلاقنه
متصل اولان بعض جبالك ذیلنده در بوزطاغ آیدین بلندن آشیلوب برکی اوزرینه اینلور
اینه کول بوندن شمال غربه آلاشهر شماله دوشر جبل برکی مغنیسا ایله تیره اراسنه دوشر
برکی طاغی ذیل غربیسنده عظیم طاغدر بوکا بوزطاغ دیرلر شهزاده کان آل عثمان ایکی اوچ
آی قدر سنه ده بو ییلاقه وارر لرایدی و برجبالك طرف شرقیسنده بو ایکی مواضعده مزارع
واردر خاودارلق دیمکله مشهوردر و بحیره سنده قایقله اکا برلر کاهی تفرج ایدرلر جانب شماله
منتهی اولان حدودنده برعظیم بستان واردر آب بحیره اول بستاندن اقار بو بحیره نك دوری اون
میلدر اول دیار خلقی اکا کلجك دیرلر بونده بعض سمك واردر لکن صید ایتمزلر بحیره جبل برکی
بو بحیره جبل برکی نك ذیلنده اون میلدن زیاده در وجبل مزبوره بوزطاغ ییلاقی دیرلر بوزطاغ
اطرافنده اولان خلق بوکا چقمغله برایکی موضعده جمعه نمازی قلنور و اسواق و بش حمام
بنا وصلوة عید ایچون برمصلی یاپمشلر بو ییلاقك شرق وجنوبنده برجبل واقع اولمشدر اکا
مقام اربعین دیرلر فوق الجبل مقام منیعدر و راسنه صعود صعبناکدر وجبل برکی نك
قله سندن بو قله نك ییلاقه مشرف جانبنده برصخرهٔ عظیمه واردر نصف نهارده شدت حری
منعکس اولوب ییلاق خلقنه کدر ویرر و بونك دپه سنه محاذی بردپه دخی واردر ایکیسی
اراسنده سادات اعجامدن بابا رشید نام برکسنه تکه بنا ایدوب درویشلری ییلاق ایامنده
تفرجه چیقان درویشانه طعام چکرلر برلطیف صویی اقار جبل کستانه تیره نك قبله
جانبنده برطاغ و ییلاقدر مساجد وجوامع وحماماتی واردر تیره خلقی اکثر فصل صیفده
بوکا چقرلر و بونده اسواق واردر خلق محتاج اولدوغی شیلر جمله اندهدر کاورلر صباح
نمازینی ادا ایتدکدنصکره شهره کیدن طلوع شمس ایله اول محله داخل اولور فصل
در بیان لواء منتشا الحدود شمال تیره غرب وجنوب اق دکز شرق انطالیه و بعض کوتاهیه
حد ایدر قضالری بونلردر اوز ملواسکی حصار اشن اذرطوس اولدپراکنده منتشا برتازبوز
ایوك بچین چنه وکرسار اولوس صو ییچه طاطیه طراحیه فسلکان کرمه قره اوه بودرم
کرانش کوك آباد نام دیکر کوکا وه طواس کویجنز مازون کوك اویك سول مکری
مند الیات مغله یه کسکی اوصاف مغله منتشانك پای تختی برمشهور شهر در قوش اطه
سندن دورت مرحله جنوبه دوشر منتشا بوندن دکزلو شرقه ایکی مرحله در کدلك بلندن
آشیلور طاواس منتشادن برمرحله یرده برقلعه وقضادر هفته بازاری طورر
فصل در بیان لواء تکه الحدود شمال حمید غرب منتشا جنوب اق دکز شرق علائیه
قضالری بونلردر المالی انطالیه ایکدر فنکه قاش قلقانلو قره حصار تکه قره قیا کرمکی
اوصاف انطالیه تکه نك پای تختیدر بونك قلعه سی ضحاك ماری بنا سیدر اوج وارته

ومر برقاچ براوغلنی اسکان ایلدی وحالا بوقلعه ده طرف سلطنتدن دورتیوز قلعه قولی
وارد بوشهر دریا کنارنده برمحل مرتفعده متین حصار طولانی دریا طرفی سد شکلنده یکسکدر
اسکله وشهر دراطرافی دوز صحرا کبی چالیلقدر شمال طرفنده برنهر اقوب شهره وارر
کمیلر یللر اتمشلردر سوقی خارج قلعه ده شمال طرفنده دراسکله قربنده قلعه نك دریایه ایکی
قپوسی آچلور برقپوسی قره یه آچلور جامعلری حماملری متعدد باغچه لری وافر لیمون وترنج
دخی انواع فواکه اولور خرمادخی وفرت اوزره وقلعه شهرك اوزینه حواله در وقلعه ده ایکی
جامع وایکی حمام وبرحمام دخی شهرك طشره سنده وارد شهرك باغ وباغچه سی بشرقنه دوشر
شمالنده برطاغ وارد راول طاغ دیبنده دودن دیرلر نهر که اکردر کولنك ایاغیدر چقوب کیروباتار
تحت الارضه کیدوب انطالیه باغچه لری قربنده چقار جمله سنی سقی ایدر وشهره اوغرایوب
دکزه دوکیلور بوصو برنهر عظیمدر کوپری بارارنده دریایه دوکیلور کمی ایله کچلور کوپری بازار انطالیه
مشرقیسنده مناوغات قضاسنك ناحیه سید روی انطالیه نك دوه لری چوقدر پونار چالیسنده
اوتلارلر بوناحیه ده سوسام وچیلك چوق اولور بروسه دن اون برقوناقدر بوشهرك غربنده
مشردن یورنی نام بردیل دریا ایچنه ایکی قوناق کیرمشدر بومشردن بورننده عمارتدن خالی مواضع
چوقدر حربی کفره نك قورسانی سفینه لرندن خالی دکلدر اول سمتده برقلعه لازمدر اول
سمتك لیمونی مشهوردر استنار انطالیه نك ناحیه سیدر دخی شمالنده برمرحله در انطالیه نك
ییلاقیدر حمیدك تکنی قضاسی یمك برمرحله شمالنه دوشر قصبه شکلدر انطالیه
خلقنك اولری ودکاکینی واردر ایام صیفده بونده کوچرلر بخوردزدار وبعض کفار قلور برمرتفع
صحراده واقع اولور اکثر اشجاری فندقدر جامعلری وحماملری وارتکه یکینك صوباشیلغیدر
بونك برنهر کبیری واردر قزل قیه انطالیه ایله اغلاسن اراسنده برصحراده اون قدر قریه لو
برقضادر بردوز یرده بازاری طورر بوچارداق ایتمشلر قاضی انك النندن اوتوزر اپکدر انطالیه
غربسنده برمرحله بش اون قریه لو برقضادر عظیم طاغلر صعب دخی سنکستاندر دریایه
قریبدر ییلاقلری وقشلاقلری واردر ایام صیفده کفار قورقوسندن طاغلرده اولان قریه لره
کوچرلر بونك طاغلرنده یکی یوزی چوق اولور دخی لطیف اوزومی وانجیری اولور اکنلری
نادر ومتاعلری کراسته در اکثر خلقی جولهادر فنکه حمید حدنده برقلعه در انهار اق صو
انطالیه وقره حصار نکه اراسندن آقر دریایه قاریشور وبرشعبه سی قره حصار کرمیکی
اراسندن اقار دخی دریایه انده دوکیلور جبال جبل تحت علی ایکدر متصل بر عظیم طاغدر
فصل در بیان لواء حمید آل سلجوق عصرنده والیسی اولان حمیدبك اسمیله تسمیه اولنمشدر
الحدود شرقنده بکشهری شمالنده اقشهر غربنده کرمیان جنوبنده انطالیه در قضالری
اسپارته اغلاسون نام دیکر عامی قره اغاج اغراش اوشار اولوبورلو اکردر ایرله انجیر بازاری
یارله باولی بوردر تغنی کولی حویران سروزکچی بورلو حمید کمر وحصار قره اغاج کونان حمید
یلواج یلواج قره اغاج یاویجه اوصاف اسپارته حمید سنجاغنك تختی قلعه سز میوه دار

بیوك شهر وبازاردر هواسی خوب شتاسی شدید میاه جاریه سی واسواق وحماماتی وجوامعی
واردر بونده خواجه منصور عطار ظهور ایلدی بوشهره برصو مسافه بعیده دن کتورمشدر
طرف جنوبیسی اغلاسن سمتی بر عظیم طاغدر برنهر آقوب اسپارته باغلرینی وباغچه لرینی
سقی ایدر بعده شهره کلور اوزومی وفندقی چوق اولور بوغاصینك اعلاسی بونده اشلنور
عظیم بویاخانه لر واردر اطول ایامی اون دورت بچق ساعتدر یلواج اکردر کولنك شرقنده
بوقصبه نك آب وهواسی خوبدر میوه سی وفرت اوزره در مشهور میوه سی امرود والما وکراسدر
اقر صویی چوقدر بارولوا اکردر قربنده عظیم طاغدر اوزومی وآق توتی چوقدر اق توتدن بکمز
ایدرلر لطیف اولور اغروس نام دیکر اغراش براووده واقعدر اهالیسی اهل صنعت ویاررکاندر
بارله ایکی طاغك اراسنده واقعدر اکردر کولنك کنار شرقیسنه قریبدر لطیف باغلری واردر
کوزل اوزومی اولور عامی قره اغاج اسپارته غربیسنده برمرحله قدر قیر یرده برقضا
وقصبه در خلقی تمرد ترکلر وعصیانه منسوبلردر بوندن شماله دکزلو برمرحله در قازق یاندن
آشیلور وجنوبه تغنی برمرحله در تغنی حمید ایله انطالیه اراسنده سنور برقضادر عامی قره
اغاج جنوبه دوشر ماببنی برمرحله در اوشار نام دیکر افشار اسپارته دن برمرحله شماله دوشر
اکردر کولنه بربوچق ساعت یولدر بردوز یرده باغلو باغچه لو قصبه وقضادر اقرصویی
واردر جامع وحمامی واسواقی واردر هفته بازاری طورر اون اوچ پاره قریه در قصبه کبی
کوپلری واردر ایکی مکلف قریه بری کلندوس کویی خلقی جولهادر بوغامی طقور لر بویه
خانه لری واردر هواسی ثقیلدر اکردر کولك کنار غربیسنده وکولك ایچنه کیرمش برکوچك
حصن وسور متین طتلو صوایله محاطدر اسواق عامره جوامع وحمامات متعدده سی واردر
وبونده کبار اولیاء نقش بندیه وبعض مشایخك مزار مبارکلری اولوب اوزرلرنده جامع
شریف وعمارت بنا اولنمشدر وبوشهرده مدرسه واردر کوتاهیه دن اوچ مرحله در
وبوقصبه نك وازوشی واردر ایکی طرفنده قپوسی وقرشوسنده برصغیر اطه واردر باغ
وباغچه در آدم ساکن اولمز والك شمالنده بربیوك اطه واردر ایکیوز قدر او واردر نصفی مسلم
ونصفی کفره در ایچنده اولیای عظامدن شیخ مصلح الدین افندی واشبو اطه اهالیسی کیجیدر
ونسوانی بزایشلرلر وذکر اولنان وار وش اوزرینه سوری نازنام برطاغ اوزرینه برمتین
قلعه کلیب نامنه برکافر بنا اتمشدر بوقلعه یی سیدی بطال غازی فتح اتمشدر طاغك یوکسکلکی
التی ساعتدر وخارج قصبه ده نازله نامنده برقریه واردر سنه التیوز ده برده ع ولایتنده
شیخ الاسلام نامنده ساداتدن برولی طرف حقدن تعیین اولنوب اول نازله قریه سنده
برجامع وتکیه بنا ایدوب انده ساکن اولوب اولادندن نیجه ولی ظهور اتمشدر طرف سلطنتدن
تمشعد جزیه تعیین اولنوب بیك تمش تاریخنه کلنجه آینده وروندهٔ فقراسنه اطعام
اولنوردی بیك تمش تاریخنده قطع اولنمشدر وبو اکردر قصبه سنك مزارعی یوقدر
ملوك طوایف ملوك عصرنده هر محله برتکیه بنا ایدوب فقراسی اول تکیه دن اطعام اولنمشدر

واول تكيه يه كوپلر وقف اولنمشدر شمدی كمی قطع وكمی خراب اولمشدر والحاصل بو اكرندر
قضاسی طاغستاندر عظيم طاغلر واولوا اچلو ولطيف بيكارلری واردر وابسافروس نامنده
بر يوكسك طاغی واردر بكرمی دورت ساعت يوكسكدر اوزرنده شدت حارده اون واون
بش ارشون عميق قار بولنور حتی آب زلال بولنور دیرلر وياز فصلنده غريب شكوفه
بولنور وطاغك وسطنده بردوز يرده بر طتلی كولی واردر طولی اون ميل عرضی بش ميل دريازك
اطرافی چمنزاردر لطيف هواسی وار اما اندن يوقاروده قازدن غيری برشی يوقدر واكردردن
التی ساعت قدر يرده بر طتلو كول واردر بالغنه طتلو بالق تعبير ايدرلر اون اون بش وقيه
قدر اولور ار بعينده صيد اولنور وكولك طولی التمش وعرضی قرق ميلدر نقل ايدرلركه
بو اكردرك اوتوزالتی نوع اوزومی اولور اغلاسن اسپارته جنوبنده برقصبه وقضادر
طاغ اتكنده بردپه نك اوزرنده واقعدر غربی طرفی باغ و باغچه در قری حصار
كبی اولمغله برقپودن ايشلر غربه اچيلور يولی يوقشدر باغلری ايچنده اقر صولری
واردر شهرك دخی چشمه لری واردر جامع وحمام وسوق وبويه خانه سی واردر
چكی يورلو اولو يورلو جنوبنده مابينی نصف مرحله دوز يرده برقصبهٔ صغيره وقضادر
وباغ و باغچه لری واردر خلقی بوغاصيجيدر سكوت طاغی يوقارشو دوشر اسپارته دن
شماله درحو يران اكردر كولنك شمالنده اوتوزالتی پاره قريه برحصار در شرقی يلا واج
شماليسی كوتاهيه جنوبيسی اوشار ونازله در وحويرانك هواسی ثقيلدر بونك خلقی
سابقا قونر كوچر اولو يورك طائفه سی ايدی صكره قريه لرده متمكن اولديلر برازی قره
اغج يلواج اوشارده اوتوز خانه سی پراكنده در بحيرهٔ اكردر حميد ايلی اورتاسنده
برعذب غديردر دورت بوچق فرسخ جنوبدن شماله طولی اوچ فرسخ عرضی وعمقی اون
قولاج اولوب غربيسی كول ايچنده كنار متصل اكردر نام حصن واورتاسنده ايكی جزيره
واردر صغيرينه جان اطه سی ديرلر وكبيرينه نيس اطه سی ديرلر بش نوع بالغی اولور اول
بهارده كراس موسمنه وارنجه صيد ايدرلر برغريب كولدر كنارنده بياض چاقيل اولور ارااسنده
قدرتدن اسم الله تحرير اولنمش چاقيل بولنور و بوكولك اياغی واردر ايكی قوناق جريان
ايدر نيچه يرده يرالتنه كيرر نهايتی انطاليه شهرينه برقوناق قريب دودن نام محلده كرداب
مثال اولوب يرالتنه كيدر بعده انطاليه كمرك قپوسنده چقار بحيرهٔ بوردور بودخی
حميد واكردر كولی كبی برغديردركه عامی قره اغج وكولحصار بونك كنارليدر سابقا كولحصار
بعض اشقيايه مأوی اولمغله يقلمش ايدی فصل دربيان لواء قره حصار صاحب الحدود شرق
وشمالی اقشهر وغرب كوتاهيه جنوب حميد قضالری بونلردر بارچنلو بولاوادين چای چول آباد
سنجانلو شهود صندوقلی قره مق نواحئ بارچنلو اوپناش اوصاف قره حصار صاحب
دار الملك امارتدركدك احمد پاشانك برحمامی وتكيه سی واردر و برقاچ مدرسه بنا اولنمشدر
بوندن كوتاهيه ايكی مرحله غربه دوشر فصل دربيان لواء سلطان اوكی حدودی شرق وجنوب

قره حصار صاحب غرب وشمال خداوندكار قضالری بونلردر اسكی شهر
اينونی نام ديكربوزاويك بيلجك سيدی غازی قره جه شهر قلعه جك سلطان اوكی آق
بيق اوصاف سلطان اوكی پاش تختی اسكی شهر برواسع صحراده برقصبه وقضادر ايكی يرده
جمعه قلنور سوق مختصر وخانلر وايلجه لر وباغ وباغچه لر واردر سوق وخانلری اشاغی دوزده ايلجه
قربنده واقع اولوب بيوت قبله طرفنه براز منفصلدر بونده زيارتگاه مرقد شيخ اده بالی وشهاب
سهروردیدر بوقصبه دن شرق سيدی غازی شمال كوينك غرب سكود دخی غرب وجنوب
اينونی سيدی غازی شاهراه اوزره اسكی شهر ايله بار داقلو وبكی خان اراسنده برقصبهٔ
معموره در اشاغی دوزده قصبه ايچنده لطيف وجديد برمعظم خانی واردر وشهره مشرف
برتل عالی اوزرينه سيدی بطال غازی مزاری واردر برعظيم تكيه دركه جامع وحجرات
ومدرسه سی واطعام مسافرينه دار الضيافه سی قورشون اورتيلو كاركير عالی بنالردر
وحمام وجامع سلطان سليمان آثارندندر وبوتكيه ده ايدی الان بكتاشيه ساكن اولورلر
ميحال اوغوللرندن بعض امرا بنا سيدر وتربهٔ علاء الدين سلجوقی والده سی
خاتونك آثارندندر نقل ايدرلركه مسلمه بن عبد الملك استانبولی محاصره ايلدكده بطال غازی
عسكرده بيله ايدی مسلمه فتح ايده ميوب دونر اولدقده استانبولی تفرج اتمدكجه كتمم ديو يمين
اتمش ايدی شهرك برقپوسنی اچوب انجق مسلمه يی شهره الديلر وچاق اياصوفيه يه دك
كلوب آت ايله ايچنه كيروب بعده قلقوب شامه كتدی اول اثناده قپوده بطال غازی
مزراغنه طيانوب آت اوزرنده طوردی كه مسلمه يی يالكز اوليوب كفار برضرر ايرشدرميه لر
كرمابه قصبه ايچنده دوز يرده عيون حاره متعدده در واوزرنده قبه وجامكانلر رجال
ونسوانه مخصوص ايكی حمام قيانمشدر واسكی شهرك باغستاننهايتنده سواد قصبه دن ايكی
ميل بعيد يرده بر كرمابه دخی واردر اوزرنده اجزاء دهنيه مجتمع اولور جمع ايدرلر كاهی برايكی
طاس طولوسی اجزاء حار ايله قينامش زيت باغنه بكزر دهنی جمع اولنور سكود شاهراه
اوزره برقصبه دركه لفكه دن برمرحله جانب شرقه واسكی شهردن برمرحله غربه دوشمشدر
بوشاهراه شمالنده واقع طريق آخردن طرقلی برابرينه دوشوب آق بيق بونك قربنده
جنوبده واقع اولمشدر قصبه سندن خارج ايكی ميل يرده جادهٔ راه كاری قربنده جد ال
عثمان ارطغرل بك مزاری واردركه اوزرينه برمختصر قبه بنا اولنمشدر لفكه يه وارركن
يولك صول جانبنده در وبوقصبه ده متعدد خانلر وجامع وحمام ولطيف اوزم ترشوسی
واردر سنه بيك تيمشده وزير اعظم كوپرولی محمد پاشا لفكه ايله سكود اراسنده طاغلر ايچنده
چلتكلك اولان وادیلره قريبكه برامانسز واسسز يرايدی برمكلف خان وجامع وحمام
واسواق بنا ايتدرمشلر درلفكه سكوددن برمرحله جانب غربده وازنيقدن برمرحله
بشرقده يولجی ايچون خان وجامعی واردر جامعی اسكندر پاشانكدر اينونی برصحرايه
مشرف بركوه بلند كمرنده نيچه مغاره لر واردر وخارجنده برقلعه سی واردر قلعه سی مقامنده در

طقوزاون نفرقدر مخصوص مستحفظلری واردر واول مغاره لرك بریسی مسكوندر ایچنده
بعض رعایا مسكنلری واردر ومخالف یوللری واردركه پیاده هزار زحمت ایله چقار وبرمغاره
آق بیق باباشر قیسنده واسكی شهر جنوب غربیسنده یوزاو یوك بونك قربنده وغربنده
برقصادر آكا كوچك یون دخی دیرلر وقضاء این اوكی وقضاء بوزاو بك ایكیسیده بوقضا
توابعندندر بیلجك بروسه یكی شهری ولفكه وایزنیق وبلاق آباد وكمليك قضالری
وسطنده برقصبهٔ معموره وقصادر ایزنیق شمالنده وكمليك جنوبنده بعض كاركاهلر واردركه
انده بروسه یصدوغی ودوشك وعبایی وقطیفه ماندی اشیا ایشلنور لكن بروسه دن
الحقدر قره جه شهر برقدیم قلعه سی واردر ابتداء عثمانیاندن سلطان علاء الدین فرمانیله
عثمان خان غازی فتح اتمشدر پورسوق نهری اوكندن آقر اوكی براوه ده در هواسی
خوب بركوزل قصبه در كوتاهیه نك شمالیسیدر این اوكی قربنده اندن بعدی دورت ساعتدر
فصل در بیان لواء انقره دخی عموریا دیرلر واصل عموریا اناموره دیدكلری شهردركه ایچ ایل
لواسنده اولور وحالا بو انقره یه انكوری دیرلر وتواریخه یازدقلری وجه اوزره عموریا
انكورینك غیریدركه اول شهر قونیه شمالنده وانكوریه قربنده درهارون فتح ایتدكده خراب
ایلدی وحالا اول شهرك آثاری قالمدی جنوبنده قسرای شرق قیرشهر شمال چورم وطوسیه
غرب اسكی شهر مع خداوندكار وقضالری بونلردر انقره یوركان ایاش باجی چبوق آباد
چقورجق شوریا مرتضی آباد بیان آباد هایمانه بركوی كودل اوصاف انكوری
تخت ولایت بشیوزاقچه مولویتدر وكاهی ارپلق نامی ایله قاضیعسكر معزوللرینك
بری سنه ویررلر بو شهر خارج وداخل قلعه سی بزستانی واسواقی وجوامع وحماملری ونیچه
محلاتی اولوب خارجنده برازبوستان وباغ وباغچه ونهر صغیری واردر اكثر سكانی تركدر
اك مشهور متاعی تفتیك وصوفدركه غیری یرده بومرتبه اولمز ایچ حصاری متیندر
طشره سی كبی دكلدر ایچ قلعه محل مرتفعده طشره سی دوزده جمیع بیوت داخل سورده
هارون الرشید ومأمون وغیری بوكا نیچه غزا ایتدیلر وبونی قونستانس قیصر بنا ایتدی بغداد
قسطمونی بش مرحله در بونك قپوسندن ایكی مصراعی بغداده نقل ایدوب هارون بوكا
كلدكده قپوسی اوزره یونانی یازی یازلمش كه بسم الله الرحمن الرحیم یاابن آدم فرصت امكانی
وقتنده عزیز طوت فوت ایتمه واموری اهلنه اصمارله وافراط ایله سرورسنی مات ایتمه
بر افسون ونفسك اوزره كلجك كونك غمنی تحمیل ایتمه وجمع مال ایله مغرور اوله مقتدی
اوله بو شهری سنه یدیوز التمش ایكیده سلطان مراد غازی ابن اورخان اخیلر
دیمكله معروف متغلبه الندن الدی وانكورینك قربنده قیاش باغچه لری دیرلر
لطیف باغچه لردر اقرصولر سبزخرم یرلردر انكوری اوزره مشرف بریرده حسین غازی
تكیه سی واردر ابد الآن ساكن اولورلر اقرصویی واردر اسمنه قیاش صویی دیرلر وطریقه
بیرامیه نك پیری كه اسمی حاجی بیرام در بو شهرده مدفوندر وبوانكوری سمتنده برغریب شی

نقل ایدرلر كه انكورینك شرقنده قزل ایرماقك بری طرفنه قریب خراب بركلیسا واردر
آنده برقیو واردر صویی یوقدر اسمنه دیلك قیوسی دیرلر دلی اولان كیمسه یی اول قیویه
كفنی ایله كتوررلر اورایه واردقده اول قیویه باقدیررلر اول دلی اول قیویه بقركن یا اولور
یاخود اول مرضدن قورتیلور انكوری خلقنده مشهور در حتی اول قیواطرافنده برعظیم
مزارستان واردر دیلك مزاری دیرلر صاغ كیمسه بقسه اصلا برشی كورمز واصلا ضرر اولمز
انجق كبریت قوقوسنه بكزر رایحه شم ایدر مرتضی آباد انكورینك قصبه ناحیه سی نام ناحیه
قریه لرینه متصل طرف غربنده قصبه سی بر نیچه قرایه مشتمل برقضادر اووه یه دوشمشدر اهلی
تفتیك ایلكی اشلرلر ایاش انكوریدن غربنده شاهراه اوزره برمعمور قصبه در بكبازاری
بوندن غربه دوشر بركویی جنوبیه وكودل شمالنه دوشر وایاش وبركوی وكودل بریرلرینه
قریبدر وایاش قضاسنه تابعدر وایاشدن بكبازاری طرفنده برایاجه واییچه واردر صویی
بغایت خسته لره نافعدر بركوی ایاشه قریب صاغ طرفنه دوشمش برقصبه در كودل
ایاشك طرف جنوبنده برقصبه در آنده كرمی نام دیكر كرمیر دیرلر برنهر واردر بر یرج حاصل
اولور ونهرك ایاغی بكبازارینه قریب كاور وجنوب سمتنده چوب كیوه اوستنده نهر سقاریه یه
منصب اولور یابان آباد ایاشدن جنوبنده شوریانك شمالنده برقصبه وقضادر طاغلق
ایچنه دوشمشدر باجی ایاش طپراغیله سنوردا ش برقاج قریه برقضادر شوریا كرده
سمتلرینه قریب ایاشك شمالنده چاملو طاغلر وخوش آب وهوا ییلاقلر ایچنده دوشمش
قصبه سز برقضادر نیچه یرده ایلجه لری وار در چبوق آباد انكوریدن شرقی وشمالی
برقصبه وقضادر غربنده چقورجق واقعدر چقورجق انكوریدن بر مرحله شرقنده
قصبه سز برقضادر الماطاغی بونك ییلاقیدر بركوه بلند وخوش آب ییلاقلری وچام
وارد ج وسائر اصناف اشجار مشتمل برمشهور طاغدر یوركان انقره لواء انقره ده
ساكن یوركانه متعلق برقضادر قاضیلری شهردن شهره كزوب مصلحتلرین كوررمخصوص
یری یوقدر هایمانه الماطاغی ذیلنده چقورجق بونك شمالنده انكورینك ناحیه سی وخواص
همایوندندر قراسی معمور وخلقی مضیاف ومسافر دوستلردر براوجی تاطورغود ایلنه
اولاشور وبوناحیه ده بركرمابهٔ خدایی واردركه باچغنه مرضلو كیروب شفا بولور بوناحیه
خلقی اكثر اتلو ودوه لو بسلرلر كه اعلاسی بونده اولور طورغودایلی دخی هایمانه كبی خلقی
مضیاف مسافرپرورلردر اول سمتلره كیدن آدمدن خرج استمك اولمز مسافره یارخانه سن
اچدرمق ایچلرنده عیبدر دخی طورغودده بی نظیر اتلر ودوه لر ایریشور انكدخی اهالیسی
آت ودوه ایله مقیدلردر وتركمانله مختلطلردر والحاصل بوانكوری ناحیه سنده انواع
میوه لر اولورکه بالكز امرودن اوتوز التی نوع اولور دخی ایكی نوع امرودی اولوركه برینه
عباسی وبرینه بك امرودی دیرلركه مدوردر بونلر قیشده بیور وكونا كون الماسی اولور وانواع
اوزومی اولور وبركونه اریكی واردركه روز قاسمده اغاجندن دوشررلر اربعین وخمسین داخل

اولدقده قرمغه بشلرار بعینه تمام اولدقده کالنی بولورشویله کم ابدار ولطیف صویی ایله
پالوده طبع اولنسه تحملی واردر دخی چوق اوزمیوه سی اولور لا نهایه چبوق آباد صویی
انکورینك جانب غربیسندن کلور واکینی سقی ایدر انجه صویی یعقوب نام ابدال تکیه سی
قربنده الما طاغندن نبع ایدر فصل درلواء کانقری بولواکوس طاغنی ایکی بولوب نصف
اعظمی قصبه باتی کوس طاغنك شمالنه دوشوب جبل مزبور ایله جبل القاس وجبل
بوده نارك اراسنه دوشر تحدید شرق چورم سنجاغی جنوب انکوری غرب بولی شمال
قسطمونی قضالری بونلردر اوکن بوجور وا بوغاز نام دیکر چرکش کو نبتی توخت چرکش
شعبان اوزی طوسیه قارغی قاری بازاری قره جه ویران قلعه جك قلعه جك کسکین
کسکین قوج حصار قورشونلو قوری بازاری میلان یکیجه کوی اوصاف کانقری ناحیه نك
باشیدر کوس طاغنك طرف جنوبیسنده وبرکوشه سی ذیلنده قبله طرفی کشاده
صحرا بردوز یرده برقلعه وقصبهٔ معموره در ایکی حمام وایکی جامعی واردر بریسنه سلطان
سلیمان جامعی دیرلر بریسنه بك جامعی دیرلر واسواق عامره وخانلری واردر وقصبه نك
صحرا طرفنده قلعه سی مقابلنده برپشته جك اوزرنده قصبه دن منفصلجه سرای
سلطانی واردر امرا سنك مقربیدر اطرافی تخته دن حجرات وبیوتدر امرا توابعی مسکنلریدر
وبو قصبه نك اکثر بیوت ابنیه سی چام واردج اغاجلرندندر وطاملری کرمید ایله
پوشیده در قلعه سی قصبه دن کوه طرفنده تمام قصبه یه مشرف برمتین کافری قلعه در
نیچه مناره قدر قدی یرلو قیا اوزرینه واقع اولمشدر وقصبه دن قلعه یه نوکا وحیوان هزار تعب
ایله صعود ایدر وقلعه ده نیچه بیوت ومحلات وجامع واردر ودزدار ومستحفظلری واردر
واهل قلعه آبی قصبه دن الوب وایچنده بر مورقیولو بیوك کبیر صهریجی واردر محاصره اولنسه
صویه مضایقه چکلمز وصهریج مزبورك زمینی اولان محل یکپاره صخره برایکی میل قدر
تا قصبه زمینی برابرینه کلنجه نقب اولنوب مناره نردبانی کبی طاشدن نردبان ایتمشلردرکه
وسطنده ینه طاشدن اویلمش برحوض وصهریجنك برطرفندن برطرفنه طولانی
مجرا پیدا ایتمشلردرکه برقاج آدم کویه سی قدر برنهر اولور طاشدن اولان مذکور یولدن
اوغریوب بحر اهل قصبه دیرلرکه اول نهر قصبه التندن کچن نهردن برشعبه اولمق اوزره در
ایام حارده بعض اهالی واعیان اول قعر دیره مشعل ایله نزول ایدر طعام وکباب طبخ
ایدرلر وقصبهٔ مزبوره مجرا وکنده اولان صحرانك برطرفنده قره صو نام آب شیرین برنهر اقوب
وبرطرفندن آجی صو نام نهر کلوب قصبه دن برایکی میل اشاغیده جمع اولدقدن صکره
برقچ ساعت مسافه ده قزل ایرمق نام نهر کبیره دوکیلورلر قصبه بو ایکی نهرك اورتاسنده
قالور وآجی صو قصبه دن اوچ ساعت شرقده مملحه یه اوغرامغله آبی تلخ اولور بوندن انکوری
جنوبیه اوچ مرحله چرکش غربه ایکی مرحله اسکله سی سینوب التی مرحله در طوسیه
کوس طاغی شمالنده ایکسی اراسی برمقدار مسافه کانقریدن برمنزل شماله بر واسع دره
ایچنده

ایچنده برقصبهٔ عظیمه در اکثر بیوت ومحلاتی ایکی طرفده یماجه دوشوب چارشو وخانات وبعض
حماماتی اول دره ایچنده دوز یرده واقع اولمشدر طقوز حمامی وبش التی خانی ومتعدد مساجد
وجوامعی واردر مشهورلری اسکی جامع عبد الرحمن پاشا جامعی بیکار باشی جامعی الاجه مسجد
جامعی وتکیه جامعیدر وبیك یتمش سنه سنده رئیس الکتاب شامی زاده محمد افندی قصبه
نهایتلرنده اشاغی بیکار نام معین قربنده برمکلف خان بنا ایتدرمشدر حماملو وجامعلو کویاکه
برقلعه در وقصبه نك بریوکسك محلنده طاغ سمتنده طپرافدن برقلعهٔ ضعیفه سی واردرکه
جلالی زمانلرنده بعض اهالی بنا ایتدرمشلر حالا خرابدر بوقصبه نك قبله جانبی مکشوف
صحرادرکه قربنده دورك نهربنه ووراسنده کوس طاغی اتکلرینه منتهی اولور باغلو وباغچه لو
میوه کانیدر وبوطوسیه قصبه سی وسطنده طاس بیکاری دیرلر برمعین وآبی لطیف
بیکاری واردرکه خیلی کوزل صویی اولوب اپاغی دباغ خانه لره اقار صو اوزرنده برقبه بنا
اولنوب زنجیرلرله ایکی اوچ طاس تعلیق اولنوب طاسلر تا صو اوزرینه ایتمشدر
وقبه ایچنده مرمر منحوت بنا اولنمشدر ومجرا ایچون برطرفی ترك اولنوب اوچ طرفی
طوتلمش آدم قدی قدر بر مربع حوض اول منبع اوزرینه طرح اولنمشدر بوندن اشاغی
بیکاردن غیری دخی بو قصبه نك لطیف وخفیف صولری واردرکه وراسنده اولان
کوه القاس شعبه لرندن کتوریلوب چشمه لره المشدر قوج حصار کره ده طوسیه دن
دورت ساعت قربه اندن جاده راه اوزره کانقریدن التی ساعت شمال وغرب بردوز یرده
برقصبه که اسواق وحمامات ومساجد وجوامع وخانات وقصبه دن منفصل برهموار
صحراده تخته دن برجامع وقربنده برمحکمه یوم جمعه ده بو محلده عظیم بازاری طورر قاضیسی
دخی محل مزبوره وارر وقصبه دن منفصل طپراقدن برقلعه واردر وقصبه ایله قلعه مابیننه
باغچه لر دوشمشدر میوه سی فراوان نهر دورك قصبه قربندن کذار ایدر وطوسیه یولی
شاهراه کناریله کوك طاغی اتکلریدن بحر ممردر قلعه جك کوك طاغی جنوبیسنده
اکا مقابل برکوهك صحرایه منتهی اولان برکوشه سنده اوکوشه دن منصلجه بریوکسك
یولی قیانك دبنه دوشوب سواد قصبه اول قیایی ایکی طرفدن کوشهٔ کوهه
وارنجه قوشاتمشدر وسواد مزبور شکل نعل دوشمشدر قلعه سی اول سنك اوزره
محکم قلعه در طاغ طرفندن برقپوسی اولوب صحرا جانبی قصبه یه مشرف ایچنده جامعی
ودزداری وحصارارلری واردر وقصبه نك ایکی حمامی واوچ جامعی بربنه اسکی جامع وبربنه قره
باش خواجه جامعی وبربنه دباغ خانه جامعی دیرلر واسع باغچه لری وخلفنده اولان کوهدن
کلور لطیف آب روانلری وار معمور قصبه در ابنیه سی اکثر اردج اغاجندن اولوب سوقی
طپراق ایله اورتلودر میوه سی فراوان خصوصا قایسی سی بیحساب وباغلری کانقرینك
شرقدن جنوبیه جزوی انحراف ایله واقع اولور مابینلرینه تزمه صحراسی دوشمشدر برکونلك
وقصبهٔ مزبوره غربیسی علفزارکه اکا مشرف شهسوار پاشا سرایی واردر مکلف سرایدر

چركش بر واسع صحراده واقع برقصبه‌در سلطان مراد خان رابع اناربرجامع وخان وحمام بنا
ایتدرمشدر برمختصر طاشدن الحق قلعه‌سی واردر وایچنده محلاتی ومتعدد چشمه‌لری
واوكندن كذر وغرب یسنه كیدر برنهر صغیری واردر وچركش صحراسی وسطنده بر پست
پشته اولوب اوزرنده بی نظیر چام واردج اغاجلری نابت دردامننده بوزاوغلی دیرلر برقریهٔ
كبیره وار چركشدن بعدی ایكی میل قدردر بوغازبوكا چركش كنبئی دیرلر بر پست پایه
قضاوبولی ایله چركش اراسنده اون یدی پاره قرادردره‌ودپه یرلر دروبونده شاهراه بوتنك
بوغازدن اوغرایوب چخر مردر قورشونلو اوتوزبش پاره قریه‌درنهر دورس وسطندن
مرورایدر برقضادرقاضیلر كوپرلو نام قریهٔ كبیره سنده آرام ایدرلرقضاء میلان بونك برابرنده
شمالنه دوشر بونده مزلواء دیرلراورمانی بسیار وفراوان ییلاقی كه اكثرنهر دورس
جنوبنه دوشر توخت كانقریدن شرقه میاله جنوبی طوسیه وقوچحصار وسطی محاذاتنده
كوه كوس ایچنده اوكی دوزواطرافی كوهستان بریوكسك محلده جوانبی باغ وباغچه اسلامیه
طبراقدن برمختصر قلعه‌سی وجامعی واردر وقضاء قصبه اوزرنده برمرتفعجه ییلاقده
میراقلو بازاری نام محلده ییل بازاری طور رمحل مزبورده بی نظیر صولروا كثریا استار
النوب صاتیلور میلان برطاشلق دره‌ایچنده باغ وباغچه والماسی بی حساب قورشونلو
شمالنده برقاچ قریه‌یه مشتمل برقضادر محكمه‌سی طولاب نام قریه‌سنده درمیلان صویی
دیدكلری نهر بونك اوكندن چوب شرق طرفنه كیدر بوجوروا قوچحصار وقره‌جه
ویران وسطنده برقاچ قریه‌یه مشتمل برقضادر بعض قریه‌لری القاس طاغی انكارینه
دوشرونهر دورس بونی دخی ایكی بولوب پست پایه منصبدرقارغو اطرافی سنكستان جبال
اراسنده بردوزیرده واقع جمله جوانبی باغ برقصبه جامع وحمام ایوایواسی وفراوان انكوری
اولور نهر دورس بونك قبله جانبنده حاجی حمزه نام قریه قربنده وایكیسی اراسنده عثمانجقدن
بروكلان قزل ایرمق نام نهر كبیره منصب اولوراوكزنهر دورسلك ایكی طرفنه دوشمش
برقچ قریه برقضادر طوسیه شرقیسنده وقارغوغربیسنده قارغویه قریب برناحیه‌در
قاری بازاری كوس طاغی نهایات غربیه‌سنده بوغازقبله سنده بردوزیرده واقع جمعه كونی
بازاری طورر برقاچ قریه برقضادر بونك وسطنده جامع واردرنهر دورس منبعی بوقضاده‌در
شعبان اوزی شرقدن جنوبه انحراف ایله وقوری بازاری شرقندن شماله انحرافله بونك
شرقیسنه دوشمشلردر شعبان اوزی قلعه‌جك قربنده برقضادركه قوری بازاری جنوبنه
دوشمشدر قوری بازاری برقاچ پاره قریه برقضادرقوری بازاری اوكنده بواوچ پاره قضا
ارالری قلعه‌جكه وارنجه بایرودپه یرلردرقلعه‌جك قربنده درقره‌جه ویران قضاء بوجوروا
غربنده شاهراه اوزره برقیریرده واقع جامع وحمام وخانلری واردراطرافی مزارع واكین یرلردر
قلعه‌جك كسكین قلعه‌جك جنوبنده دره‌ودپه‌لو یرلردر ولو توزقریه‌لو برقضادراكثری
توركاندر قزل ایرمق بونكله قلعه‌جك اراسندن چخر اعلا قارپوزی وقاوونی اولور لكن

كوهستان اولمغله قاونی قورتدن خلاص اولمق مشكلدر وبونك قراسندن برینه كه قلرقر
دیرلرانكوریدن كلوب شرقه كیدن یوجیلر كاهی اننده قونرلر بوطاغ اوزره خرابه قلعه‌سی
واردرعاصیدرذكر بعض اشیا بولواده كانقری قصبه سندن دورت ساعتلك جانب
شرقیسنده طوزلو نام قریه قربنده برپست پشته كه اصلا اوزرنده نباتدن اثر یوقدر شوره
زمیندركه جمله نمك زاددرهرنه طرفندن حفر اولنسه ملح معدنی چقار بینظیر مماحه‌در
وبولواخلقی اكثری اهل اسلام واتراكدندروكسبلری باغ ایله چنورلر وتفتیك چحسی ایله
تقیدلری واردرلواء مزبورك اعلا سختیانی اولور وبعض قصباتنده دباغخانه‌لری اولوب
سرخ سختیانلری بولنور فاخر اتلر بسلیوب بیع وشرا ایله تجارت ایدرلرجبال كوس
طاغی بوسنجاغی ایكی بولوب شرقدن غربه ممتددرچام واردج وبسیار اقر صولری واردر
القاس طاغی بوكوه لواء مزبوره نهایات شمالیه سنده كوس طاغی مانندی طاغلردر انهار
نهر دورس قاری بازاری قربنده كوس طاغی نهایتلرنده پیدا اولوب اكثر غربدن شرقه جریان
ایله چركش دوزلری وقورشونلو وقوچحصار وطوسیه قربندن كذرو قارغی قربنده حاجی حمزه
نام خرابه قصبه‌یه قریب یرده وایكیسی اراسنده عثمانجق سمتلرنده شرق طرفندن كلن
قزل ایرماغه دوكیلور فصل دربیان لواء قسطمونی الحدود شرقده جانیك شمالده قره‌دكز
سواحلی غربده بولی جنوبده كانقری وقضالری بونلردر اراج ازطوای استفان افلانی
دادای اق قیا اق یورك ایندون بویالی بوی آباد برمامع بوتان چكلق نام دیكر چاكلو
حده چكلنه خوش آلای دوركانی زاری زرده‌وای ساحل سینوب شربان صرای صرت
صورقون طاش كوپری نام دیكر اق یورك یورك طورغان قزل اغاج كرزه قسطمونی
كورهٔ حدید كورهٔ نحاس كین اول كوچه اغاج كول كونی مركوزه یورتان یوركان
اراج اوصاف قسطمونی كرسیٔ ولایتدر اسواق وجوامع ومحلات وخاناتی واردر كرهٔ
نحاس بونك ناحیه‌سی اولمغله اكثر اوانی بوشهرده ایشلنور اطرافه كیدر سینوب شمالده
دورت مرحله وانكوری غرب وجنوبده بش مرحله وقسطمونی جانب غربیسنده حصار
اردی نام محله‌سی كناره دوشوب سید سنی افندی مسجدی حالا شعبان افندی جامعی
دیمكله معروفدر عزیز مزبور تربه‌سی انده زیارتكاهدر ودخی محلهٔ مزبوره قربنده جمال اغا
مسجدی واردر وبری غازی اتابك جامعیدر ومدرسه‌سی دخی واردر وكوك دره محله سنده
خوان سالار جامعی واردر وبوشهر تركانك قاعده سیدر نقل ایدرلركه قسطنطنیه كفار النده ایكن
تركان قسطنطنیه‌یه غزا ایدردی وبوشهرك برطرفنده غایت مرتفع برقیا اوزره بر كوچك
قلعه‌سی واردر بولی صعبدر طاش كوپری سورسز برقصبهٔ صغیره وقضادراندن بوی آباد
مشرق وشماله قسطمونیدن برمرحله جوامعی واسواقی واردر غرب وشمال طرفندن برنهر
صغیر آقار اوزرنده بركاركیر كوپروسی ابنیهٔ قدیمه‌دن اولمغله انك اسمی ایله تسمیه اولندی
بوی آباد بوقصبه ناحیه ایمیر سینوب بولیدرجانبكدن قسطمونی یولی اوزره‌در جامع وسوق

وهفته بازاری طوررو بوی آباد ناحیه سی سراپا چلتکزاردر پرنج اولور بوندن طاش کوپری
غرب وجنوبه برمرحله در سینوب قره دکز سواحلنده برکوچك مربع الشکل کوچك
اطه نك که براینجه قومسال یول ایله بیوك قره یه پیوسته در اول یول اوزره برقلعه وبرشهردرکه
طشره دن کلنسه سینوبك قره قپوسندن کیروب سینوب ایچندن کچیلوب واطه جانبنده
اولان قپوسندن اول اطه یه دخول اولنور بوشهرك اطرافی قومسالدر شهر کویا قوم ایچنده
قالمشدر واول اطه یی برطاغ احاطه ایتمشدر اکا بوزدپه دیرلر عظیم مسیره واقار صولری واردر
وتازروه سنده برحواله سز محلنده برلطیف پیکار قیناپوب چقارغر ایدیلر وبوطاغده برکوله
دخی واردر قره دکزك سینوب طرفلری اکثر طاشدن کسمه یارلردر وسینوب صامصونك
جانب غربیسنده مابینلری دورت مرحله در وبوشهر بشیوز اقچه مولویتدر بساتین
ومیوه سی چوقدر برجامع عتیقی واردر منبرینك فرشی وسقفی قدمه لری وایکی جانب
قورقولقلری وقپوسی ایله جمیعا یکپاره بیاض مرمردر احادیث ایله زمین وزمان منقوشدر
برغریب ومصنع منبردر که فرشنك برجانبنده برذراعدن زیاده شق اولنمش سببی بودر که
مرحوم سلطان سلیمان خان بومنبری قسطنطنیه ده بنا ایتدوکی جامعنه نقل ایتمك مراد
ایدوب مکانندن قلعنه شروع اولندقده وهلهٔ اولاده شق اولنمغین ترك اولنمسی اولی
کورلدی وسینوب قره دکزه کیرمش دوزیردن اوزرنده واقع مربعه قریب اون ایکی محله سی
والتی حمامی واسواقی ودورت قپوسی واردر بری قره جانبنه اچیلوب عرضی برمیلدن ایکی
طرفی دریا قومسال یولدن واریلور باب شرقیسی لیمانه آچیلوب اسکله در اول لیمانده بیك
قدرکمی لنکر انداز اولور وباب شمالیسی قلعه ایله دریا بیننده واقع اوه یه آچیلور مزبور اطه
قلعه یه متصلدر وقلعه نك برطرفندن برطرفنه اول جزیره نك دوری طقوز میلدر اوزری
دوزیر اولمغله باغ وباغچه اولمشدر شهرك صولری دخی اول طرفدن کلور واسع میداندر وباب
قریه سی که دریایه کشاد اولور لکن اول طرف لیمان دکلدر واپچ قلعه سی عظیم صعب ومرتفعدر
اصمه کوپرو ایله کچیلور وقره طرفنه دوشربلده مزبوره ده علاء الدین جامعی مفرح جامعدر
کورن قسطمونیدن برکونلك مسافه غربه کورهٔ نحاس اولان جبلك دامننده درهلو ودپه لو
بریرکسك یرده واقعدر دورت جامعی ومتعدد حماملری واردر اسکله اینه بولی قصبه سنه دورت
ساعتلك شرقه در اینه بولی سینوبدن یوزمیل غربه برقصبه در وکورن قضاسنه تابعدر بو
اسکله در ایکی جبل آراسنه بردره یه دوشوب یانندن برنهر اقر سابقا جیلاك بریسی وزاسنده
کافری قلعه سی خراب اولمشدر بیك یکرمی حدودنده نصکره امراء عثمانیه دن بریسی قزاق
خوفندن قصبه ده برقلعه وحصار بنا ایدوب یانندن نهر کذرا تمکله دیوارینی یقوب آنی خراب
ایتمشدر اراج قسطمونی غربنده مابینی برمرحله در طاغلقدر هفته بازاری طورر برجامعی
وخانی واردر یاننده بربیوك صو اقار اراج چایی دیرلر بوصو بحره منصب اولور بوصونك کنارنده
برطوزلی صوچیقر غایتله حاردر بویالو اراج صاغنده ومتصلدر هفته بازاری طورربو.

جامع

جامع واردر وبرقاج کویدن عبارتدر بونك یانندن بربیوك صو اقر میلان صویی دیرلر وبونده
مندك صویی بوصو ایله قاریشور بومندك صویی کولبی طاغندن چقر ودخی بوطاغده
بری بوزنده برصو چقار اسمنه دونرك دیرلر بودخی میلان صوینه قاریشور بازار اولدوغی
یرده در طورغان بوی اباد ناحیه سنده برقضادر بوقصبه بوی اباد غربیسنده وایما حصاری
شمالنده در حصار ایما طورغان شمالنده برقصبه در سرای سینوبدن قره طرفنده
طاغلر ایچنده برقضادر بی نظیر ییلاقلری واقر صولری واردر الما وطاغ یمشلری اولور
وچاملو طاغلری واردر اکثر میری زفت بوقضادن کلور چاکلو سرای وراسنده کوهستان
ایچنده برقضادر چاملو طاغلری واقرصولو یردر ایاندون سینوبدن غرب طرفنده
دریا کنارنده برقریهٔ کبیره در اکثر اهالیسی کفره در جبل معدن نحاس اوتوزمیل مسافه
اطرافی نیچه مناره قدر ارتفاعی قزل طپراقلو زمینی سوزناك ومحترق شکل بعض مواضعنده
نبات اولوب حفر ایدوب جوهر اخراج ایدرلر وهرکس توده توده جمع ایدوب اکا دیرك دیرلر
واول توده لره آتش ویروب کندی کندینه یکرمی کون یاندقدن صکره اندن کبریت مذاب
اولوب اقر اولدخی باشقه محصول مقاطعهٔ میریدر محصوص امینی واردر اما جوهر کلیجه
اولوب محلنده قالور مغشوشی نحاسدر اکا قره باقر دیرلر انلری دخی الوب زنبرك دیدکلری
کانونلرده یکرمی دورت ساعت منافخ عظیمه ایله ذوب وقال ایدرلر وهرزنبر کده جوهرك
غایت اعلاسی اولمق شرطیله اون بطمان نحاس بعد ذلك اوچربیك بطمان اوچربیك بطمان
برمخصوص فرن کبیرا میری واردر اکا دخی نقل ایدوب انده ذوب وقال نصکره که انی
یاش بیدکوندرلریله قاریشدیرارق فرون مزبورده اول دریای نحاس ینارق تمام صاف
اولور وبیك بطمانی حق نار حساب اولنور بیکی دخی میری ایچون بیکی باقی شرکانکدر
وسنه ده بومعدن اون بیك بطمان نحاسه مقطوعدر که هر بطمان طقوز وقیه در اوچ
بیك بطمانی خرج ومصرف وباقیسی خزینه یه تسلیم اولنور حالا میریسی دورت بیك
بطمانه تنزیل اولنوب وجبل مزبورك بر محلندن تدریج ایله قعر زمینه کیدرك حفر اولنوب
پایه پایه زیر زمینه کیدرلر وجوهرك اعلاسی قعرنده در دیرلر وحفر اولندقجه مخصوص
نجارلری واردر یقلمسون دیو ستون وتخته لر ایله بنا ایدرك زیر زمینه کیدرلر دورت یوز قولاج
قدر زیر زمینه واسع یول ایدوب بومنوال اوزره جوهر اخراج ایدرلر وجوهر بوجبلده طمرطمر
اولمغله کاه اوطرفده جوهر قالمیوب بریرنده دخی جدید حفره محتاج اولورلر وبوزیر زمینلرده
صوچقسه انی تاکانك طشره سنه چقرمق ایچون موظف عمله واردر هرقولاج یرده
ایکیشر آدم عظیم کغچه لر له صویی الوب برقولاج بالایه برحوضه دوکرلر اندن دخی بو اسلوب
اوزره بالایه دوکرلر برعظیم عملدر محمد پاشا نام برکیمسنه بومحلده بومعدنده امین اولوب
جبل مزبورك تا التندن حفر ایتدیروب معملك تادبنه دك حفر ونقب ایتدرمکله اول
آب کشلك زحمتندن خلاص اولندی ومعملك آبی اول سوراخدن اقوب کتدی لکن

میلك یتمش حدودنده برزلزله دن بالکلیه اول معمل چوکوب غیری یردن نقب و حفره
شروع اولندی ومعلوم اولا که بو رایحهٔ مفنیٔ وجود انسانده روکارده اولنلر اکثر غبیددرکه
صاحبلری کوچکدن الوب انده قومشلردر مع ذلك ینه میت شکلنه کیرمشلردر جمله دن
عرق جبینی مسح ایچون اللرنده آهن پاره‌لری واردر اکر بر عضو و اصبع ایله مسح جبین
ایتسه‌لردیلری قوپوب پاره پاره اولورو هرکون قصبه‌ده اوجنده انلره مخصوص بر حمام واردرکاوب
انده غسل ایدرلر رایحهٔ کریهه یی ازاله ایدروکاه معدننده بخار حادث اولوب
دعا ایلسه‌لر دفع اولور ودمورردن هر برینك قندیللری واردر یاغ یاقوب انك ضیاسیله
کیروب چقارلر وبو معدنده وافر کوکرد حاصل اولور جبل سینوب بحر اسود ساحلنده
واقع مدینهٔ سینوب قربنده جانب غربیسنده در اول دیار خلقنك افواهنده بوزدپه نامی
ایله مذکور وایکی قله لو نباتاتدن عاری بر جبلدر وقسطنطنیه جانبندن دریا ایله
سینوبه کلوب لیمانه کرمك استین بو جبل دامننده اولان لیمانه وارمیوب الارغه دن
بحر فصل درلواء بولی اناطولی ایالتنده میانه پایه در اهالیسی اتراکك اشبهی وانسانیته
اقربیدر حدودی شرق قسطمونی شمالا بحر سیاه غرب قوجه ایلی جنوب خداوندکار
و قضالری بونلردر اسکوبی افتنی افلانی بولی اقلغان اقچه شهر اق طاش اما صری
اولاق دره‌سی اون ایکی دیوان اولوس اوه یوزی باولی بندرکلی بور در پنجشنبه نام دیکر
زرزنه بارتان نام دیکر اون ایکی دیوان تغن تودورغه چغا چهارشنبه حصار اوکی دورت
دیوان درکنه دورك زر زنه زعفران بورلی سرای شهاب الدین صما قوطرقلی بورلی
طرقلی یکیجه قبر سجك قزبیل قوکر بالجنوس کره ده کوکجه صو ناکابازاری
مودرنی منکن ویران شهر یدی دیوان یلانلوجه یکنجه بولی یورکان بولی یورکان طراقلی
اوعاف بولی تاعنٔ ولایت سورسزدرکه اسواق عامره‌سی ومتعدد جوامع وحمامات مدارس
وخاناتی واردر استانبولدن التی مرحله در اوتوز ایکی پاره قریه‌سی واردر بونلرده برجنس
فندق اولور اکا فستق فندق دیرلر اغاجی کستانه اغاجی کبی بغایت لطیف طعمدرکه
بادام طعمنه مشابهدر دانه‌سی فندق کبیدر بو شهر بر دوز صحراده واقعدر اطرافی
کوهستاندر و مسدوددر انجق شرق وغربی اچقدر اوچ حمام ودورت جامع که بری شمسی
پاشا جامعی وقره چایر محله‌سی جامعیدر دباغلر جامعی وکولبوری محله‌سی جامعیدر
وقبله طرفنده چفته کرمابهٔ خدایسی واردر ورجاله مخصوص اولان کرمابه‌نك حوضی ایکیدر
نسوان کرمابه‌سنك حوضی بردر و مودرنی ییلاقلرندن کلور بر نهر صغیری واردرکه کولبازاری
ایله حصار اوکی قضالری اراسندن دریایه قاریشور وکولبوری محله‌سی وراسنده بر کوچك
کولجکزی واردرکه انده اکثر حاصل اولور قامش کبی براوت کوکیدر و بولی قربنده ایکی
چشمه واردر بریسی‌نك صویی منجمد اولوب طاش اولور و بریسنك صویی
طاشی اریدر محوایدر ولهذا اول چشمه یه اغاجدن تکنه‌لر قومشلردر بولیده انکور اولمز

کره ده

کره ده بولیدن ایکی مرحله شرقه ویران شهر ایله بولی اراسنده ارق طاغی ذیل جنوبیسنده
اشجار ونباتدن خالی یابس بر هموار صحراده واقع دورت محله وایکی جامع و بر حمام وسوق
ومتعدد دخانلری و یتمش سکز قریه‌سی واردر الاطاغدن کلن نهر کره ده اوزرینه دوشمشدر
غربیسنده قره کول دخی شرقیسنده توزلی کول دیرلر ایکی کوچك کولی واردر ایو
کوسله‌سی اولور دخی استانبولده اولان طراقچیلر اکثر کره ده اهالیسندندرلر ویران شهر
بولی ناحیه‌سنده کوکجه صو وسازاق شرقیسندن بر صحراده هفته بازاری طورر ارق
طاغی نامنه بر ییلاقی واندن کلور بر نهری واردر محصولی زعفران وبی نظیر عسلی اولور
مودرنی نیجه دفعه مولویت اعتبار اولنمش بر قضادر اون بر محله وایکی حمام واوچ جامعی واردر
استانبولدن بش مرحله و بولیدن بر منزل جنوبه جزوی انحراف ایله غربی چبلاق ایکی
یوجه طاغ دره‌سنه دوشمش عرضا اول دره‌یی احاطه ایدوب بر مقدار اول طاغلر
انکلر بنه یاپشمش طولا بر میل قدر اوزانوب وسطندن بر نهر اقوب ایاغی صپانجه
قربنده نهر سقاریه یه قاریشور و قصبه ایچنده کوپروسی واردر بیوتی اخشابدن سقفلری
تخته‌لر ایله اورتلمشدر حماملرینك بریسی چفته اولوب وبری یکتادر وجامعنك بریسی اصیل بك
بناسی و بریسی یلدرم خان بایزید بناسیدرکه وسط قصبه ده یلدرم خانك بر مدرسه‌سی
دخی واردر وبریسی سلطان سلیمان بناسیدرکه اکا یکی جامع دیرلر واستانبول یولی اوزره
قصبه دن ایکی میل دیبلکخانی دیرلر رستم پاشانك بر خانی اولوب داخل قصبه ده ایکی
خان ومزارع ومراعیلری استانبول جانبنده صحراره دوشوب باغ و باغچه‌لری شرق جانبنده
قصبه‌نك وراسنده وادیلرده دوشمشدر بو قصبه‌نك متعدد چشمه‌لری واردرکه انلردن
ایچرلر نهری ملوث اولمغله وقصبه ونواحی اشجار کوهستان ایچنده دوشوب اهالیسی
اکثری شرت اوزنندر واکثر اهلینك صنایعی سوزنکرلك ایدوب انکله چنوزلر استانبولده
اولان سوزنجیلر اکثر انلردر و بو قصبه یه مشرف ایکی جبلك بریسنه که شهردن شرق
شماله دوشمشدر اوزرنده شهره مشرف بر قلعه‌سی واردرکه اوچ طرفی سور و بر طرفی
یوکسك یار اولمغله عدم احتیاجه بناء بلا سوردر وایچنده بیوت وجامع واردر و قصبه دن
قلعه یه دخی صعب المرور یول واردر وبو قضانك دوقرجین وقوزیقاسی نامنه ایکی ناحیه‌سی
واردر اما صره قره دکز ساحلنده بر تل عالی اوزرنده بر قلعهٔ متینه در جامع ودزداری واردر
وقلعه نك جانب شرق وغربنده محفوظ لیمانی واردر دخی شرقی اولان لیمانی محاذیسنده
لب دریاده قصبه‌نك بوزخانه دیرلر بر مختصر وملوث حمامی واردر واون بش قریه‌سی واردر
جنوب شرقه قره دن بش مرحله ودریادن یوز میل قدر وارکلیدن دخی قره دن دورت
مرحله ودریادن اللی میلدن زیاده واقعدر قبر سجق الاطاغ اوزرنده یکرمی دورت پاره قریه‌در
شمالنده سلطان اوغلو ییلاقی و بولی ییلاقلری واقعدر مودرنیدن بر منزل شرقه باولو
قضاسی چکیلوب واریلور بو قضایه تابع چلتك دره‌سی واردر برنجی اولور پاولو الاطاغ

انكنده غرب جنوبنده واقع اون پاره قريه لو بست پايه برقضادر يوزى سنكستان اولمغله
مزارعى ازدر انجق فاخر عسلى اولور بونده برايلجه واردر كلش توحيد صاحبى داود قرمانى
قرينده مدفوندر بر زيارتكاهدر دورت ديوان كره ده غربيسنده دورت ساعتلك واندن مفرز
الاطاغ دينده اون پاره قريه برقضادر ايچايرى اولور سلطان سليمان خان بعض اسفارنده بوندن
كچركن تفريسى حركت ايدوب دورت كون بونده ديوان اتمكله بو اسم ايله مسمى اولدى چاغا الاطاغ
شمالنده بر درهنك ايچنده جامع و برحمامى واركوچك قصبه در الاطاغ انكيله بونك اراسنده بركول و
چاير واردر كولى صباينجه كولندن كوچكدر وافر بالغى چقار خلقى باى ايشلرلر روم ديارنده چاغا يايلى
مشهوردر بوليدن صول طرفه كوچجه طاغ اوزرينه چاغا توابعندن منكن بازاريدر بندن نه وجه
ييلاقى اشيلوب كوللرينه وارلور منكن چاغا شمالنده برقاچ قريه وقضادر برصونك كنارنده بش
اون اولى برقريه سنده بازارى طورر اول صوارق طاغندن ايندر فاخر الا بالغى چقار بو قضاده
مردمه ديرلر برنوع اريك اولوركه چكردكى كوچك غايت لذيذدر تودرغه طراقلى يه متصل
و بولى غربيسنده بكرمى قريه لو برقضادر بونكله بولى اراسنده مودرنى واقعدر شماليسى
جبال جنوبيسى صحرادر ونالا تارلاسى ديرلر برمشهور اووه سى واردر متاع مشهورى
قاشق وطراقدر افنالو كول كنارنده ايكى قريه سى وار برقضادر نهر ميلان بو كوله منصب
اولور و بنه برطرفنده اياغندن چقوب دريايه قاريشور زعفران بورلو اون ايكى محله سى
دورت جامعى و ايكى حمامى واردر بو قصبه نك اللى پاره قريه سى واردر خنجر خواجه برمكلفه
خان يا پمشدر قزل بلى تابع بولى اون ايكى قريه لو برقضادر ايو باغلرى واردر برطرفى
فلياس صويى اوزرنده دردن ماهياسى ديرلر بر ييلاقى واردر قوكربه اسكوبى جنوبنده
بوليدن برمنزل غربه بكرمى قريه لو برقضادر نيچه خانلرى واردر هفته بازارى طورر
محصولى پرنج و فاخر قيماغى اولور جنوب طرفنده اوغرى صويى ديرلر برنهر اقوب افنالو
كولنه منصب اولور دوزجه بازارى ديدكلرى بونك شاهراه اوزره اولان خانلرى وانك
اطرافنده طاغلر ايچنده برقاچ قريه سندن عبارتدركه بازارى اول خانلر يانده طورر
وچلتكلرى انهارى ميلاندن كلن صودن سقى اولنور اهاليسى جاموس بسلرلر پرنجى
صرخ واحقدر و بولى طرفنه و مودرنى جانبنه دوشن جبالنده وشتق وزرد و ابولنور طاغلرنده
ماكيان بيابانى بولنور شكلده براماجنه ده كبيردر بندركلى قره دكز ساحلنده بولى شمالنده
برقلعه در بكرمى قريه سى واردر قلعه سنك اوكنده ليمانى واردر اكثر اطرافى كوهستان
وصحرالرى ازدر صويى چله طاغندن كلور برنهردركه زورق ايله عبور اولنور جانب شمالنده
حاجى بابا مرقدى زيارتكاهدر متاعى ايوبزلردر محصولى كراسته وميوه درصماقو بندركلى يه
تابع بكرمى قريه لو برقضادر غربنده واقعدر دوركلى شرقيسنده دريادن الارغه برقضادر
چله طاغنك شمالنه دوشر بولى بونك جنوبنده در هفته بازارى طورر خانلرى ودكانلرى
واربرنيچه قريه در بولى صويى ايله نهر منكن بونك قربندن اقر واراج صوينه و ويران

شهر صوينه بو قضاده قاريشوب حصاراوكنده قره دكزه دوكيلور ويللى بازارى كه
هر سنه ده بركره طوروب اون بش كون قدر ممتادى اولور ويدى ديوان بو قضاده در دركنه
دوركك جنوبنده سكز قريه لو برقضادر يابس طاغستان يرلردر سكز ديوان ديدكلريدر ييلا نايجه
دوركك شمالنده طقوز قريه لو برقضادر قره دكزه قريب طاغستان ايچنده دوشمشدر
اعلا ميوه سى اولور و بو قضانك التى يانده فلباس نهرى چوب دكزه كيدر و بونده ابدال پاشا نام
بر زيارتكاه واردر پنجشنبه بكرمى قريه لو برقضادر چهارشنبه قضاسى ايله بونك ماييننى فلباس
صويى فصل ايدر كولنبازارى پنجشنبه دن شماله قره دكز كنارنده بكرمى سكز قريه لو برقضادر
خلقى ميرى طاوقچيلردر حصاراوكى كولنبازارى شرقنده دورت پاره قريه برقضادر نهر فلباس
ايكسينك اراسن فصل ايدوب دريايه قاريشور بكيجه بولى شرقنده ماييننى ايكى مرحله اون ايكى
قريه برقضادر كوهستان و يابس يردر منكن بولى ايله بونك اراسنه دوشر وفلباس نهرى بونك
وسطندن كچر بارتان بوليدن اوچ مرحله شماله قره دكزه قريب بكرمى دورت قريه لو برقضادر
هفته بازارى طورر دربند صويى واوه صويى واولوس صويى برنهر اولوب بو قضادن كچوب
دكزه قاريشور نهر مزبور غايت عميق اولمغله بوغازندن ايكى ميل قدر ايچرو كميلر كيروب
كراسته يوكلنورلر قليونلر اكثر بونده بنا اولنور اون ايكى ديوان بودر اسكوبى بوليدن شماله
بحر ايله غربه اون ساعتلكدر اقچه شاردن جنوبه در برجامع و برحمامى واون پاره قريه سى
واردر بونك شمالندن چله طاغندن دباغلر صويى كلوب بوكا اوغرار وجانب غربيسى طاغلودخى
اورمانلو صحرالردر ومزارع وچلتكلرى ميلان صويندن سقى اولنور الحق پرنجى واعلا بزى اولور
چله نام قريه ده شمسى افندى مدفون اولوب زيارتكاهدر اقچه شار بولى واسكوبى شمالنده
اسكوبيدن التى ساعتلك بكرمى قريه لو برقضادر چله طاغى بولى ايله بونك اراسنه دوشمشدر
بو قضا كوهستان ايچنده دوشوب اول جبالده بلوط وكستانه و الما اغاجلرى واردر شماليسى
دريادر اسكله سى كرام الدين نام قريه در جمعه بازارى واردر ميلان اغزى اسكله در جنوب
طرفى اسكوبى ودوزجه قضالريدر لطيف كراسى اولور ومحصولى كراسته در كوچجه صو بولى
شرقيسنده كوه وصحراده بكرمى قريه در وچله ييلاقى برفاخر ييلاقدر بولى صويى بو ناحيه دن
كچر سراق بولى شرقيسنده كوچجه صويه متصل برناحيه در نهر مزبور اراسنى فصل ايدر
بركوه وصحرادر الاطاغ ييلاقى بكرمى قريه برناحيه در تكيه نام قريه سنده امير سنان نام
برعزيزك مرقدى زيارتكاهدر اق طاش ويران شهر شرقيسنده التى پاره قريه برقضادر قراج
يرلر وكوه وصحرادر ويران شهرك صويى بوكا اوغرار اولاق اق طاش شرقيسنده اون قريه در
الاطاغدن انين صويونى سقى ايدر زرزنه بارتان جنوبنده اكا تابع يدى پاره قريه برقضادر
هفته بازارى طورر محصولى كراسته وميوه دريدى ديوان ديدكلرى اولوس اماصره
جنوبنده اون بش پاره قريه برقضادر جمعه بازارى طورر شرقيسى قسطمونى سنجاغى صعب
سنكستان يرلردر اووا يردن ايچنده اون قريه لو برقضادر شرقيسى حدود قسطمونيدر

اولوسدن جنوبه بر يابس صوسز صنكستان يردر خلقى اكثر ال دكرمانى استعمال
ايدرلر افلانى برقاج پاره قريه در قسطمونى حدودنده انك غربنده واقعدر افلانى ايكيدر
بونك متاعى اكيندر هفته بازارى طوررخانلوى واردر تغن ويران شهره قريب اوچ پاره
قريه لو برقضادر كوجه نس زرزنه يه متصل وجنوبنده يدى پاره قريه برقضادر
محصولى كراسته وميوه واكيندر قربنده قرق طاغى ديرلر برجبل واردركه انده برمغارهٔ
عظيمه واردر اول مغاره يه كون كورمزلر غارى ديرلر وعوام الناس قتنده انده برقوم ساكندركه
كنش كورسه لر اولورلر كيجه لرده چقوب بعض زخاير ولوازم الورلر بوغارك داخلى برزمان
مسكون ايدى واثارى واردر مثلا بيوت واقرصو چشمه لر وانواع اهل صنايع دكانلرى كه
حالا طورر ودخى دكاكينده بولنان ارباب صنايع الات ولوازمندن كه نه مقوله صنعت
وحرفته مخصوص ايدوكنه استدلال اولينور وجمله بيوت ودكاكين طاشدن يونلمشدر
وطاشدن تابوتلر ايچنده اموات واردركه نردبانلر ايله صعود اولنور وبوغار ايچنده برمقدار
كيدلسه برنيچه يوللره بيش وبسان چيلوب كيدر نيچه دفعه بيل مومارى ايله برقاچنه
كدبلوب ايكى كون وكيجه دن صكره طشره چقمشلر نهايت بولمامشلر وبوغارك نهايتلرى
كوره نحاس قسطمونى طاغنه اولاشور تخمين اولنور ذكر بعض اشجار وانهار وجبال بو
ولايت چام واردج وبللوط وچنار وكوركن ايله مالامال پست وبلند نيچه كوهستان وبريرعظيم
اورمانلرى واردر بعض كوهستانلرنده ميوه وفواكه اولور خصوصا فندق وكستانه چوقدر
اما طوليه بولى طاغلرى علو ايله ضرب مثل جمله دن الاطاغ مشهور طاغدر الانهار نهر ميلان
هرمروز وچله طاغلرندن اينوب كانغرى سنجاغنده ميلان اولدوغى برطاشلق دره ايچندن
شرقه جريان ايله چقوب بعده دوزجه قضاسيله اسكوبى فصل ايدروبحيرهٔ افنانى يه منصب
اولوروينه كولك اياغندن چقوب بروسه واز نكميد سنجاقلرين فصل ايدركولدن صكره
غربيسى بروسه سنجاغنه اندن اقچه شار واروب ودخى برنيچه اغزدن قره دكزه قاريشور
وبعض اغزلرندن برايكى ميل ايچرو كميلر كيروب كراسته يوكلنور نهر ويران شهر ارن طاغندن
اينوب غربه جريان ايله اق طاش ويران شهرى چكربورلى التندن قره بوك تكه سى
اوكنده قسطمونيدن كلن اراج صوينه قاريشور ايكسى عظيم نهر اولور وبرايكى منزل
اشاغى تغن قضاسنده بولى صويى دخى قاريشور مجموعى قره دكزه منصب اولور نهر كره ده
الاطاغدن اينوب شهاب الدين واولاق قضاسندن چقوب انكورى وكانغرى وقسطمونى
سنجاقلرينى فصل ايدراراجه قاريشوب برى جانب بولى سنجاغى اول برطرفى ذكر اولنان
سنجاقلردر نهر فلياس قزل بل يكنجه وپنجشنبه قضاسنى توسط دخى كولبازار وحصار
اوكنى دخى فصل ايدوب قره دكزه قاريشور نهر دربند اووه صويى واولوس صويى دخى
ديرلر بارتان قضاسندن چقوب قره دكزه قاريشور بوغازى حيلى عميقدر اوچ ميل
ايچرو سنه كميلر كيروب كراسته وسائر متاعلر يوكلرلر نهر مودرنى صباغنجه نك

اطه نام

اطه نام ناحيه سنه قريب سقاريه نهرى اوزره اولان تخته كوپريدن اشاغيجه نهر سقاريه يه
دوكيلور بوليه كيدن ناحيهٔ مزبوره يه ومودرنى يه اوغرايوب اندن يوقاروده اغاج كوپريلردن
بحر بحيرهٔ چغا صبانجه كولى مانندى بركولدر وافر بالغى چقار بحيرهٔ افنابلو اسكوبى ايله
قوكريه اراسنده بركولدر نهر ميلان واوغرى صولرى بوكا قاريشور ايكسى براوغردن چقوب
قره دكزه منصب اولورلر بوصولر اوزرنده كوپريلر واردر جبال الاطاغ برجبل عظيمدر
اوزرنده دائما قار اكسك دكلدر وقله لر ومرتفع يرلرندن كشش طاغى كورينور سائر
عقاقيردن غيرى چوب چينى دخى بولنور وجبل مزبورده بى نظير اقارصولر واردر يكبازارى
بونك جنوبنه وبولى شمالنه دوشمشدر فصل درلواء خداوندكار وجه تسميه بودركه
اوائل حالده سلطان اورخان ازنيقى فتح ايدوب دار السلطنه ايدبلر وفرزند ارجمندلرى
سلطان مرادكه غازى خداوندكارلقبى ايله شهرت شعاردرانلره بروسه سنجاغنى ويردبلر
لكن صكره اورخان غازى بروسه يه نقل ايدوب دار السلطنه بروسه اولدى اما
اولا خداوندكار سنجاغى اولمغله من بعد لواء خداوندكار ديمكله مشهور قالمشدر الحدود
شرقنده كوتاهيه جنوب مغنيسا غربنده قره سى ومدانيه كورفزى وقوجه ايلى شمالنده
بولى وقوجه ايلى وقضالرى بونلردر ايكى ارمنى اطره نوس اقيازى اقيازىٔ يورك اولوباد ايدنجك
ايابجه اينه كول باقر برغمه بروسه يكبازارى بويالو بيرامچ ترحاله نام ديكر صوماخر منجك سورى
حصار سكوت سنجان صارى چايرطاغ اردى طراقلى يكيجه سى طومانج قارى بازارى
قورى بازارى قره حصار نعالو قزلجه طوزله كبودكته كرماستى كومش آباد كمليك كوكجه طاغ
كون بازارى كوينك كون يوزى لفكه مانياس مرمره مع شانى مدانيه ميحالج ميحا لجق نواحىٔ
برغمه يار حصار يكيشهر كولبازارى كه قرب لفكه دراوصاف بروسه بشيوزاقچه برمولويتدر اوائل
فتوحات عثمانيه ده پاى تخت سلاطين سالفه ايدى برتل عالى اوزره برحصارى واردر
اغلب سوادى خارج سورنده دركشش طاغى ذيل شماليسنه طولانى برفرسخ سوادى واردر
وعرضى نصف فرسخه قريبدركه امير سلطان محله سى دينلور مرادخان جامعى سمتلرندن
غربه طوغرى مراديه ويكى قبلوجه حدودينه دك متصل واحد عمرانده روبوندن صكره غازى
خداوندكار وايكى قبلوجه سمتلرى ايكى اوچ ميل قدر منفصلجه پست محلده واقع اولمشدر
وشهر بروسه دامن كوهدن اخذ ايدوب كوه طرفنه طبقه طبقه مرتفع اولارق
تا قلعه سى اولان محل مرتفعه دك وبعض جانب شرقيسى وجانب شماليسى قضاى
واسع متسع دركه خلف سورنده بكارباشى ديمكله معروف تفرجكاهدركه قلعه اردنده دامن
كوهده برقيا التندن چقوب قلعه يه كلنجه برايكى ميدان چمنزار وهموار برصحرادن چقوب قلعه يه
اوغرار وقلعه دن اشاغى بعض بيوت ومحلاته يايلور بريسى دخى كوكدره صويدر جبلدن
نازل اولور برنهردر قلعه نك شرقيسنده واقع اولان محلات بوصودن ايچرلر بونك دخى
شهر ايچنده برمقسمى واردر برجاى مفرح دربرى دخى اق چغلان صويدركه شهرك

امیر سلطان جانبلری صوییدر اهل ولایت بو صولرک لطافت وخفت وثقلتلرینی بو وجله
تعبیر ایدرلرکه بیکار باشی صوینی ایچن کمسنه نک ایاغی کلاب طلا مز وکوکدره صوینه
معتاد اولنلرک خانه سنه اوغری کیرمز وعلیشیر صوینی ایچنلر مقردن خلاص اولمز یعنی
خسته اولوب النده عصاسی اولور وکثرت بلغمدن سعاله مبتلا اولورلر واکول اولور
وبو صولر بروسه نک اشاغیسنده واقع باغچه لرینه یایلوب کثرت میاه زماننده نیلوفر
نهرینه قاریشور والحاصل بروسه شهرینه داخل اولان میاه توزیع وتقسیم اولنوب
دمشق شام کبی اکثر بیوت واسواقده آب جریان ایدر وبو شهرک اشجاری واثماری چوقدر
خصوصا درخت ارغوانی فراواندر وعبد المؤمن نام کمسنه نک کوشکی برتفرجکاهدر همان
شهرک اوجنده درکوک دره اندن کلور برایکی دکرمن یوریدر مفرح نشیمنلری وار درچامیجه
وفستقلو کوهلری ایچلرنده اشجار صنوبر اولور وبروسه ده دود القز تربیه ایدوب وافر حریر
پیدا ایدرلر حریری بغایت ایو اولور وبروسه ده برنوع یصدق ودوشک وعبانی کارکاهلری
واردر وقطیفه وکمخا کبی قماشلر دخی اشلنور وبروسه کستانه سی مشهوردر جبل راهب
دامنلرنده درودخی برمسیره سی واردرکه ابدال مراد دیرلر قلعه دن یوقاری کمرکوهده برخدایی سد
وصفه کبی واسع میدانده قلعه وشهر اووه سنه مشرف برکوشک درختستان سایه لری
واقر صویی وابدال مراد مزاری وتکیه سی برلطیف مسیره در ودخی قرنفلی شهره مشرف
کمرکوهده برمسیره در علیشیر صویی اندن چقر وجهت بروسه شهری بو محلدن نمایان
اولور دیرلر وبو شهرک خط مستقیم ایله قسطنطنیه ایله مابینی التمش بر بوچق میل
اولوب اما دریادن اسکله ٔ مدانیه سکسن میل قدر اولور ومدانیه دن بروسه
دورت ساعت قدردر سنه یدی یوز یکرمی التیده سلطان اورخان بن عثمان خان محاصره
ایدوب صلح ایله المشدر وحصارمز بورک سکان ومستحفظانی واردر وبو شهرده فاتح اورخان
غازی وسط شهرده جامع عتیقی وعمارت ونصارادن مناستری مدرسه ایلدیلر وکیکلو
بابا مشهدی اوزرنده اولان زاویه وجوامع جمله غازی خداوندکار عنوانیله اشتهار بولمشدر
وسلطان مراد ثانینک داخل سورده سرای قپوسی قربنده جامعی واسکی قپلوجه
قربنده برجامع ومدرسه ٔ عالیه وعمارتی وار در یلدرم بایزیدک برجامعی ومدرسه سی
وعمارتی ودار الشفاسی وزاویه سی واردر چلبی سلطان محمدک جامع وسقفی کاشی ایله تربه لری
اولوب یشل عمارت نام مطبخ ومدرسه ٔ سلطانیه انکدر وسلطان مراد ثانینک برمدرسه
وعمارتی وشیخ شمس الدین سید محمد بخاری که امیر سلطان دیمکله مشهوردر انلرک مشهدی
قربنده برجامع وعمارت دخی واردر کرمابه یعنی قپلوجه بری غازی خداوندکار جامعی
محله سنده بروسه نک غربنده برکارده اولوب سلطان مومی الیه اوزرینه کاکیر قبه وحیاض
مغسللر بنا ایلمشلردر بوکا اسکی قپلوجه دیرلر آبی غایت معفونت اوزره در منبعنده بیضه
وضع اولنسه طبخ ایدر انسانه نافع جرب وحکه امثالی مرضی دفع ایدر بردخی اسکی

قپلوجه ایله بروسه اراسنده یکی قپلوجه که رستم پاشا بونک اوزرینه مکلف حمام طرزنده
بنا ایدوب قورشون اورتمشدر ایکی قبه وشادروانی مشتمل جامکان وصوغقلقده آب
سرد آقار برشادروان دخی واردر وایچروده تحت القبه اوتوز ذراع قدر برحوض واسع که دوری
اوتوز ذراع وعمقی قامت انساندن متجاوز اولوب ارسلان اغزی رخامدن ماء حار جریان
ایدر بیندن حوضک اطرافنده جابجا صفه لرده قونارلرکه لاینقطع ماء حار جریان ایدر
قپوسنک ایکی طرفنده برحجره وحجره لر مابیننده دخی برحوض صغیر ومتعددکنفلر واردر
بو ترتیب اوزره بربناء دلکشا اولدوغیچون مسافه ٔ بعیده دن بونک تماشاسنه خلق کلوب
بونک آبی شدت سخونتده در وبروسه مولویتنک ایکی ناحیه سی واردر بریسنه اق صو
ناحیه سی دیرلر جبل سمتلرینه دوشمش مفرح قصبات کبی قراسی واردر وبروسه دن
کوتاهیه طریقی اوزره برمرحله برقصبه سی واردر کندی دوزده برکوزل قصبه در اق صو نام
آبی لذیذ برنهری واردر وبریسنه دخی اوه ناحیه سی دیرلر کذلک برقاچ قریه سی واردر
نیلوفر صویی بو قریه لر وسطندن چقر بروسه اوکنده صحراسنه دوشمشدر کته بروسه دن
بش ساعت جنوبده واقعدر برقاچ قراسی واردر مدانیه برابرنده اولوب ایکسی اراسنده بعض
جبال واردر وتاضیلرینک برمخصوص قصبه سی اولمدوغندن بروسه ده اوتورر مدانیه دن
بروسه یه کیدن شاهراه طریق سهل صباحچه در ادرنوس بروسه نک غرب جنوبنده
کشش طاغی ایچنده برقاچ قریه سی واردر بروسه دن برمرحله در کوچک طاغ اورتاسنده
جانب غربده وقربنده برقضادر منجک ادرنوس سمتنده برقصبه در سابقا خرمن قیادیه کلدی
میخال بک ولایتیدر صنجان ادرنوس غربیسنده ایکیسی اراسنده برقضادر مدانیه
استانبولدن یوز میل قدر شرقی وجنوبی کملیک کورفزی کنار جنوبیسنده برقصبه در
وبروسه نک اسکله سیدر انده برقاچ جامع وحمام وبونده مخصوص مکاریلر واردر یوکجی نقدر
مراد ایتسه بارکیر بولوب بروسه یه یوللرلر بروسه ده شریکلری واردر بارکیرلری الوب اندن
مدانیه طرفنه کیدن یوکجیلره ویررلر بو مدانیه بروسه دن التی ساعت یولده نیلوفر صویی
کوپروسی نصف طریقده واقعدر بو قصبه نک یکرمی دورت قریه سی واردر وبرمعتبر
قاصبه سی اسمنه ترلیا دیرلر اکثر محصولی زیتوندر دخی مدانیه نک چوق باغلری واردر
جابجا زیتونی واردر ودخی بعض یرلرنده کوزل نار اولور طپراغی غایت کوزلدر حتی بعض یرلرنده
لیمون اغاچلری واردر اما خلقی فنادر بری برینه دوشمشدر بو قصبه نک نصفی اهل اسلام
ونصفی نصارادر کملیک کندونه منسوب اولان کورفزک نهایتنده برقصبه درکه لطیف اناری
اولور وکملیک کورفزی حدودی بو وجهله درکه بوزبورندن که انده برخان وبرمسجد واردر
مخصوص روزکار ایله کلنور بو خلیج شرقه طوغری کیرمشدر سواحلی امرودلی وفستقلی
وقومله یه که مدانیه مقابلیدر اوغرایوب کملیکده نهایت بولور اندن ینه شرقه منعطف
اولوب قورشونلو والتون طاش ومدانیه وترلیا که بوزبورون مقابلنده منتهی اولورکه جنوبه

سواحل غربدن جنوبه میل ایله ممتد اولمغله خلیج اغزی قنی واسعدر بازار کویی صمانلودن
برمرحله در صمانلو طاغلری آشیلوب واریلور کملیك وانکور بجك طرف شرقنده ویکی
شهردن طرف شمالنده براقار صولری فراوان مسیره لری چوق قصبه درکه جامعلری وحمامی
وبولجی ایچون منزللری واردر وهفته بازاری طورر بروسه ایله بازار کویی وسطنده قاطرلو نام
قصبه جامعی وخانی واردر انکور بجك خلیج کملیك کارینه قریبدر کنجه لو قریه سیله کملیك
لیماننده در ولطیف انکوری اولور کذلك کنجه لو قریه سی مدانیه یه قریبدر بابانجق کنه
غربیسنده درنیلوفر صویی اوزرنده دریارحصار بروسه یکیشهری ایله اینه کول اراسنده جامع
وحمامی واردر برقصبه در یکیشهردن یارحصار کوتاهیه یولی اوزره برمرحله در یکیشهر بروسه
بروسه دن شماله میل ایله شرقه ازنیکدن جنوبه میل ایله شرقه لفکه جنسو بینده درآق بیق
غربیسنده بیلجك اوکنده برقصبه در بروسه دن ایکی مرحله ویکیشهر اوه سی دخی دیرلر اوائل
ظهور دولت عثمانیه ده عثمان غازی ابن ارطغرل بوشهرده سرای وعسکر ایچون بیوت وجامع
وحمام احداث ایدوب پای تخت اتخاذ ایتمشلر اندن اوتری بواسم ایله مسمی اولمشدر اق یازی
ازنکمید وصبانجه دن بولی یولی اوزره برمنزلدر خندق بوقضانك قصبه سیدر جامع وخانلری
وهفته بازاری طورر میخالج دکزه اقار بیوك نهر کنارنده در اولوباد کولی اپاغیدر میخالج دریایه
دکلدوکی یردن که اول محله میخالج بوغازی دیرلر قرق میل قدر ایچروده دوبرپاره یوکسك یرده
اسکله سندن برمیل قدر بعید محله برشهر معموردر اولوباد قصبه سندن ایکی ساعت
شماله وغربیه دربو میخالج بوغازندن سفاین وزورقلر داخل اولوب قرق میل قدر
طتلوصو اوزره میخالج اسکله سی اولدوغی محله وارلور اطرافی درخت بید وغیری ایله
مزیندر اولوباد دخی ایاندون کولی دیرلر بروسه دن برمرحله جنوبه برقصبه وقضادر نهر
اولوباد بوندن اقوب کوله دوکیلور وقصبه کول کنارنده واقع اولوب متعدد خانلری واردر
ومیخالجدن ایکی ساعتلك ومیخالجدن یوقارو بعض خرده زورقلر ایشلر وکرماستیدن
کلن نهر اولوباد نهرینه میخالج واولوباد اراسنده قاریشور وبوقصبه نك کافری
برقلعه سی واردر حالا خرابدر تارحاله بالی کسریدن ایکی مرحله جنوبه در صالی کونی
بازاری طورر بناقرناحیه سی بونك جنوبنه دوشر صومه تارحاله قربنده ایکی جامع وحمام
واسواق عامره سی واردر تارحاله قاضیسی بونده اوتورر کلمشلردر باقر ترحاله دن
جنوبه دربوندن برغمه ایکی مرحله جنوبه دوشر قاونی غایت کوزل اولور برغمه بوقصبه
ایازمند شمالنه برمرحله در برغمه ساحلندن بش ساعت بعید طاغ ذیلنده بربلند وصعب
السلوك پشته اوزره برمتین قلعه در اصل شهر قلعه سی التنده غربه دریایه طرغری
یمین ویساره کشاده برصحرای واسعك نهایتنده واقع معتدد جوامع وحماملری واسواقی
واردر بونك برمحله سی واردر اسمنه نه بیرده ونه کوکده محله سی دیرلر قدیمی عظیم کارکیر
صویوللری اوزره دوشوب التی یوش اولمغله بواسم ایله مسمی اولدی اسکله سی چاندرلودر

وایازمندر

وایازمنددر اما چاندرلی یه قریبدر کرماستی صندرغی قضاسی قربنده در کبسودو بیلانجق
طاغی آشیلوب واریلور بحیره اولوباد بروسه ایله میخالج مابیننده جانب قبلیسی برجبل
صعب وطرف شمالنده اپاغی بحر مرمره یه متصل جذرومد بومیسی اولور بونهر طلوع
افتابدن وقت ظهره دك اعلاسنه رجوع وبعده ینه بحره طوغرو جریانه بشلر کول جانبنه
اقمز انجق یوزنده اولان امواج اول طرفه حرکت ایدر سببی بودرکه دریایه دآقندی اولوب
نهرك جریانی سد ایدر خصوصا قارشورو زکارلر جانب غربده اولوباد قلعه سنه پیوسته
شرقده کشش طاغی اتکنه اولاشمش برواسع کولدر ایچنده حصیر سازی اولور وفراوان
بالغی چقر وبوکولك اطرافی صندرغی وکرماستی واطه کویی بونك شمال طرفلرینه دوشمشدر
الجبال جبل یوند طاغی برغمه شهرینه مشرف که انده نیچه اثار قدیمه واردر جمله دن
بوطاغده بعض غارلرده برر ذراع قدر مربع قطع اولنمش ووسطلری تمغالنمش کیریچ کبی
اشیا واردر که غارك برجانبنه یغلمش شویله طورر ارباب طمعدن کیمیایه هوس ایدنلر
بونی اکسیردن برنوعدر ظن ایدرلر وباقره طرح اولنوب بعینه کمش کبی ایدرلر لکن مینا کبی
کورك اولور چکوچه طیانمز قزطاغی بودخی برغمه سمتلرنده برمشهور جبلدر جبل راهب
کشش طاغی دیمکله مشهوردر بروسه بوجبلك ذیلنده در قله سنده غدیرلر واردر که فصل
شتاده منجمد اولور وبروسه یه بوزاندن کلور واستانبوله کتورلر وبوجبل قله سنده بر
نهر جاریدر ایچنده الابالغی چقر بو بالق اکثر یاصوق صولرده بیلاقلرده اولان نهرلرده
بولنور همان صید اولندوغی کبی نمك کرکدر یوخسه فی الحال بیات اولور وبوجبل غربه
شرقه اوچ مرحله قدر ممتددر که بونده انواع عقاقیر بولنور وهر کوشه سی اقر صولری
وآب وهواسی خوش ولطیف واشجار وجا بجا چمنزارلری واردر وبونده عجایب وبعض اهل
غرایب بونده دفینه لر واردر دیو سوراخ سوراخ ایتمشلردر وجمله عجایبندن بوطاغك
یوقاریلرنده برحوض دائره سی قدر برصحرای عظیمه واردر اکا ارقاندی قیادیرلر برکوشه سنده
جزئیجه یاصلسه حرکت ایدوب اول برجانبی قالقارینه بوش قونلسه اسکی حالنه واردر
وبوجبلك قله سی غایت یوکسك دامنی ساحل دریاده اولمق اوزره خیال اولنوب وهمیشه
بونك قله سندن قارا کسك دکلدر وبعض اسکیدن یاتمش قار ایچنده زلال دیدکلری
قورت چغزلر بولنورمش که باشنی قوپاروب درونی بریودم لطیف بارد صو اولمغله ایچرلر
ایمش واستانبولك موضع عالیه سندن بوجبلك ذروه سنده اولان قله ده افق کنارنده
بیاض بولوت کبی عیانا کورینور وحین طلوع شمسده استعجاب اولنه جق حالت مشاهده
اولنور وبرجبل جبل راهب مقابلنده ایکی ذیلندن بونك دامننه وارنجه دورت ساعتلك
ایکی سنك اراسی بروسه وکته اراسیدر برا یلقراق جبلدر لکن اهالی قتنده بوجبل
مسلسل ومتصلدر تا قرمان جبالنه وادنه وطرسوس وکلبیف جبالنه اولاشور دیرلر
اسکی قیلوجه قارشوسنده اشکل نام قریه بوجبل اوزره برمرتفع موضعده در وقف درذمی

قریه سیدر بروسه قرشولرنده برجبلده دزسا بقابونده قلعه وار ایمش بروسه فتحندن نیجه
زمان صکره فتح اولنمش جبل طومانیج کوتاهیه وخداوندکار اراسنده برجبل عظیمدر
اوائل حالده عثمان غازی بن ارطغرل اولوسی ایله اول ییلاقلرده ییلاقه چقوب یار
حصار ایله بیلجك اراسنده قشلارلر ایمش نهر نیلوفر بو نهر ادرنوس قضاسی ناحیه سنده
اولان یکی طاغ دیدکلری ناحیه وجبلده که ینه کشش طاغی شعبه لرنده حاصل اولوب
اکثر مواضعنده کچدویرمز بروسه صحراسی وسطندن وشهرك ایکی میل قدر شمالیسندن
کچوب کته صحراسنه اوغرار بعده بلابانجق قربندن کچوب منجالیجدن اشاغیده اولوباد
کولی ایاغنه منصب اولور جریانی شرقدن غربه دوشمشدر سلطان اورخان خاتونی
نیلوفر خاتون اوزرنده برطاش کوپری یاپوب نهر جسر اسمیله مسمی اولمشدر و بو نهر
یوقروسنده الا بالق بولنور وبروسه نك اکثریا اودونلری جبل جبدیددن که اطرنوس
ناحیه سندن کسرلر و بو نهره براغورلر اسکی قبلوجه قربنده نشانلری ایله اودونلری هرکسك
شریکی الوب شهره کتوررر فصل در لواء قره سی الحدود جنوب مغنیسا غرب آق
دکز وبیغا سنجاغی شمال وشرق خداوندکار وقضالری بونلردر ادرمید ایازمند ایورندی
بالیکسری باشکلمبه بالیه بیغادیچ صندرغی فرطمع شاملی قسلکان مع قوزاق
قرجه لر کمر ادرمید اوصاف بالیکسری بو شهر تخت ولایتدر بروسه دن دورت مرحله
جنوبه واقعدر صالی کون بازاری طورر باقر ناحیه سی بونك جنوبنه دوشر برعمه
قربنده در سلطان اورخان سنه یدی یوز اوتوز یدیده بنی عجلاندن صلح ایله المشدر میخالیجدن
ایکی مرحله برکوه ذیلنه دوشمشدر زغنون پاشا اولکه دن بو شهره برلطیف صو
کتورمشدر اول صویك باشی بو شهرك مسیره سیدر وشیخ لطف الله بیوامینك بو شهرده
زاویه و جامع وبعض خیراتی واردر وکندو بونده مدفوندر ایازمند ساحل بحرده برقصبه در
ادرمید ایازمنددن شماله برمرحله برکورفز نهایتنده در کمر ادرمید ادرمیددن برمرحله شماله
برقصبه در مندهوریا دوز یرده بربیوك قریه در ایکی خانی وبربیوك نهری واردر اوزرنده
طاش کوپری میخالیجدن اوچ مرحله در بغادیچ برقصبه در خلقی اکابر اکثری الیاس پاشا
اتباعیدر کوردوس دمرجی قضالری جوانبی دوشر صندرغی بیغادیچدن مفرز برقضادر
اللی التمش پاره قریه سی واردر بوسنجاغك صو باشیسی قاضی بازاری کوینده اوتورر
بیغادیچدن شرقه دوشر ما بینی اوچ ساعتدر ایورندی بالیکسری غربنده
برقصبه در کمر بونك جنوبنه دوشر باشکلمبه درندیه یرده واقع بربیوك قریه در میحالیجدن
بش مرحله در اطرافی یکرمی پاره قرادر ایکی خان وسوق مختصری و ایکی جامع
واوکنده اقر برنهر صغیری واردر اول درنك اوته سنی صاروخان بریسنی قره سی حدایدر
فصل در بیان لواء قوجه ایلی امراء عثمان غازیدن اقچه قوجه نام غازی فتح اتمشدر انلك
ایچون قوجه ایلی تسمیه اولندی بولوا و بیغا وصغله لوالری قپودان پاشا ایالتنه تابعدر لکن

بوانا طولی

بوانا طولی ایالتنه ملاصق اولمغله بو بابده ذکر ایتدك مقدما بولوانك بکی برکی ایله
صغرا پدردی صکره ترسانه عامره یه سنه ده بیك ورده نارده کسلدی یعنی ایری دیرکلره
حدود قوجه ایلی شرقده بولی شمالنده قره دکز غربنده خلیج قسطنطنیه جنوبنده خلیج
ازنکمید وخداوندکار سنجاغیدر وقضالری بونلردر اب صافی ازنکمید ازنیق اسکدار
اق یازی اقحصار بازارکویی صاریچایر صبانجه کیوه یلاق آباد کورله یوروس
قره مرسل صمانلو قره صو قاندری شیله بازارصویی اوصاف ازنکمید بحر
قسطنطنیه نك یوز میل شرقه ممتد اولان کورفزی نهایتنده بربلده عامره بلا سوردر اسکله سی
مشهوردر جامعلری وخانلری و برحدیقه وقصر سلطانی واطرافنده باغچه لری واردر قوجه
ایلی سنجاغنك پای تختی اولمغله بکی بونده اوتورر وازنکمید کورفزی فنار باغچه سنه
قریبدر راست شرقه چکیلوب بو ترتیب ایله کیدر پندیك وقرتال بر قریه در کار خانجه
دوشرلر طوزله بو طوزله مقوس برعظیم وواسع سواحله وارنجه دکز کنارنده بر یاجه یاپمشس
برعظیم کافر قریه سیدر زیتون بورنی ککبوزه التنه دوشر دیل بو محلده خلیج قارشودن
برقومسال دوز یردن خیلی کیروب کتمکله ما بین ساحلین ازالمشدر ازنکمید نهایت خلیجدر
وخلیج انده برمقدار قوسی انعطافدن صکره غربه طوغریلوب سواحلی بو ترتیب اوزره در طراو
نام کافر قریه سی که بوزبورن نام برونك کوشه سنده واقع قریه در وفنار باغچه سی مقابلیدر که
مابینلری قرق میل چکلمشدر سواحل غربه دوندکده قره مرسل دیل اسکله دن بر ایکی میل
جانب برده هرسك زاده احمد پاشانك خانی وجامعی وحمامی و نیچه خانلر واردر نامنه هرسك دیرلر
دیلدن کچیلوب بو قصبه ده نزول اولنور مذکور احمد پاشا قوندرمه سیدر دیلده
مخصوص ورقلر واردر ابناء سبیلی کچوررلر و بونده اکثریا قورتنه اولور وقرشو کلور قرشویه
بش میل قدر یردر اندن یلاق آباد وکورله قضالری اندن صمانلو اندن قاطرلو دوشمشدر
برفرسخ قدردر اکثری طاغدر استانبوله بعض حماجیلر بوسواحلدن حمام اودونی کسدیررلر
بو طاغلره قاطرلو وصمانلو طاغلری دیرلر خیلی عظیم طاغدر وصمانلودن بازارکوینه کیدن
یول بو طاغلره اوغرار کورله بازارکویی قربنده اندن اوچ ساعتلك کملیك قربنده برقصبه
وقضادر ککبوزه ازنکمید ایله قسطنطنیه اراسنده برقصبه در ازنکمید کورفزینه مشرف
محل مرتفعده دوزصرتده واقع اولمشدر کنار بحره ایکی فرسخ قدر بعیددر وزراء سلطان
سلیمان خاندن مصطفی پاشا انده برعظیم جامع ومدرسه ومتعدد خانلر و برحمام و برعمارت
اتمشلردر ازنیق قیصرلر دولتنده برمشهور ومشهور شهر معمور ایدی حالا سوری خرابه
مشرفدر قیصر زماننده بو شهرده اوچیوز اون سکز راهب جمع اولوب معتقدات نصارایی
تدوین ایتدیلر بوندن غیری نیچه جمعیتلری دخی اولدی حالا سوقی وحمامی وجامعی
ومدارسی وعمارتلری واردر روملده استعمال اولنان کاشی اوانیلری بونده برقاج کارخانه ده
ایشلنوردی اورخان غازی ازنیقده برکنیسه یی جامع قیلوب عمارت بنا ایتدی واشرف زاده

جامعی وتکیه ومرقدی واردر مشهور زیارتکاهدر صبانجه بر بحیره نك کنارنده بر یسننده دوز
یرده سور سزبر قصبه وقضادر ازنکمید بوندن بر مرحله غربه دوشر وکذرکاهده منزله
مشهوردر جامع وحمامی وسوقی واردر رستم پاشا انده بر خان وعمارت بنا اتمشدر نزول ایدن
مسافرینه هراوجاغه بر سفره طعام وموم ویررلر وانده بر جامع دخی رستم پاشانکدر بو قصبه
اطرافی اکینلکدر لکن اغاج دکزی دیمکله مشهور اورمانلق کارلری بوکا قریب کلمشدر
قره مرسل نواحی اسکداردن بر قصبهٔ معموره درکه ازنکمید قربنده وکورفزی کنارنده
بر قصبه دربی نظیرناری اولوروازنکمید کورفزینك برکوشه سی بونده نهایت بولور ازنکمیددن
طرف جنوبه دوشر یلاق آباد وسط سواحل جنوبده حاجی ارنکمیدده بر قضادر انده
بر ایچمه واردرکه مسهلدر اندن ایچرلر اغستوسده موسمی اولوب اطرافدن بعض اهل مرض
وارر لر نیجه کمسه لر شفا بولمشلردر اول ایچمه اولان محله یالی اوه دخی دیرلر صمانلو یالی
اوه غربنده ینه ازنکمید کورفزی ساحلنده بر قصبه در مکلف خانی وجامعی وحمامی واردر
کورفز اغزینه قریب محله دوشمشدر و بو صمانلو سمتلرندن استانبوله حمام اودونی کتوررلر
شیله فناردن اوتوزمیل ساحل بحر اسودده بر قصبه در اندن استانبوله اودون کلور کرپه
قره دکز کنارنده بوغازدن یوزمیل یرده برکوچك لیمانك خارجی ناحیه در بو لیمانك قربنده کفکه
نام برکوچك لیمانی دخی واردر ناحیهٔ قاندری اسکدار ناحیه سیدرکه اق بابا و یورس قضاسی
شرقیسنده واقع اولمشدر اسکداردن ایکی مرحله در ازنکمید برابرنده وشمالنده قره دکز
سواحلی قربنه دوشر بونکله ازنکمید اراسنده و برابرنده در ازنکمید بونك جنوبنه وقاندری
شمالنه دوشر کنج ایلی بودخی اسکدار ناحیه سیدر قاندری وشیله ارالرینه دوشر سمندره
اسکداردن اوچ ساعتلك شرقیسنده وایدوس جبلنده بر ساعتلك غربده دخی اسکدار
نواحیسندن سابقا بر قلعه سی وار ایدی اوائل دولت عثمانیه ده فتح اولنوب یکلنور ایدی
شمدیلرده یکانمکه حاجت یوقدر آیدوس طاغی اسکداردن دورت ساعت قدر شرقیسنده
بر جبل مرتفعدر انده تا ذروه سنده مغاره دن بر لطیف صو چقرکه اکرچه ظاهرده
ازدر اما لازم کلسه بر قریه خلقنك جمله مواشیلرینه وفا ایدر کافر زماننده بو جبل اوزره
قلعهٔ عاصیه وار ایدی قاضی کویی مقدما اسمی قلچادونیا دردورت بیك سکز یوز
الّتمش برسنه سنده بنا اولنمشدر اسکدار خواص همایوندر قوجه ایلی عمارتنه داخل دکلدر
خلیج قسطنطنیه نك معبر وممری استانبول شرقیسنده بر شهردر مرحوم غازی سلطان
سلیمان خانك دختری مهرماه سلطان ساحل بحرده بر قبه ایکی منارلو بر جامع وبر مدرسه
ومطبخ ودار الضیافه واسکله نك ایکی جانبنده ابناء سبیل ایچون ایکی رباط وکیرو
ساحل بحردن اکا قریب روم محمد پاشانك دخی بر جامع وبر مدرسه وبر مطبخ واسکدارك
نهایت جنوبیسنده بر جای مرتفع اوزره والدهٔ سلطان مراد خان ثالث سنه
طقوز یوز سکسن بش ده ایکی مناره و بر قبه ایله بر جامع بنا ایدوب شرقیسنده

تجراتی مشتمل بر صومعهٔ زیبا وشمالیسنده بر مدرسهٔ علیا وغربیسنده بر مطبخ ودار الضیافه
وایکی رباط اکا ضمیمه قلمشدر وسلطان ابراهیم والده لری بیك اللی اوچ حدودنده بر جامع
وبر حمام ودار التعلیم ودخی بونلردن غیری مساجد وجوامع علی الخصوص محمود افندی
خانقاهی زیارتکاه اولوب واسکدار بشیوزاقچه مولویتدر واسکدار نهایتی طغانجیلر میدانی که
اناطولی طرفنه سفر لازم کلدکده اول میدانه قونیلور ومحلهٔ مساکین اسکدار مقابرندن
اوته طغانجیلر میدانه قریب بر محله در باشقه مسجدی وحمامی واردر امراض مزمنه
اصحابی انده اولورلر قپوسی اوکنده چراق طوررلر ویررلر واسکدارك ساحل شرقیسنده
اولان مواضعك بری قاضی کویی فنار باغچه سی ازنکمید کورفزی اولنده واسکدار جنوبیسنده
بر معمور سرای و باغچه در اوکنده دکز ایچنده بر قله بنا اولنمشدر انده کیجه لرده فنار یقارلر کذرکاه
سفن اولوب خلیج ازنکمید ایچندن کیدیلور ممر اولمغله ودوکندی یرلر خطا اولنمسون ایچون
اول قله ده فنار یقارلر اسکدار باغچه سی سرای عالیشان سلطانی یه معادل ومماثل سرای
جدید مقابلنده بر سرای وباغچهٔ عظیمه در اسکدار باغچه سندن اسکدار اسکله سنه کلنجه
مکلف سلطان باغچه لری وسرایلری واردر قوزغونجق اسکدارك شمالندن ساحل بحرده
نیجه عالی سرایلر ومکلف خانه لو بر قصبه در بعض محلاتنده یهودیلر ساکن اولورلر استاوروز
بودخی بر قصبه در نیجه مکلف سرایلر وکبار خانه لری واردر قوزغونجق شمالیسنده لب
دریاده واقعدر بر مکلف خنکار سرایی وباغچه سی واردر شمالیسنده نارلی باغچه وقله
باغچه سی واردر چاق یوقاروسنده قله ایچنده صوآقار قندیللو باغچه اناطولی حصاری قربنده
بر مکلف سرای سلطانیه بونك اراسنده کوك صو اقار و بر میل مسافه قدر بر دکرمن ودکرمندن
یوقاروقی جزئی صو در طاغلردن و یایلردن حاصل اولور و بو صو کنارنه کلنجه دوز میدان و
سروستاندرکه بر ایکی میل دور واردر واکا قریب اناطولی حصاری که کوزل حصار دخی دیرلر
کوك صو خلیج قسطنطنیه یه دوکلدیکی محلده دوز یرده واقع اولوب ابو الفتح غازی محمد خان
فتح قسطنطنیه یی مراد ایتدکلرنده بنا اتمشلر بو حصار خارجنده دریا کنارنده وکوك صو
کنارنده عظیم اولر وکبار سرایلری تا قنلیجه نام قصبه یه اولاشمشدر قنلیجه بر بیوك قصبه در
اسکندر پاشا بر جامع ومدرسه وحمام ومکتب وسوق مختصری ونیجه محلات وکنار بحرده
کبار اولری وقنلیجه دن یوقرو چبوقلی باغچه وسلطانیه نام خنکار باغچه لری واردر سلطانیه
دریادن بر عظیم حوض ولیمان کبی برکه نك وسطنده بر قصردرکه پنجره ودولاب قنادلری
وطوانی روغنی اوزره مجالس مختلفه ایله مصور ومنقشدر بوندن صکره انجیرلو نام قریه که
انده دخی بنام خانه لر واردر بیك قوز قربنه دوشمشدر یورس بونك قاضیسی بیك قوز نام
قصبه ده اوتورر بو قصبه ده ساحل بحرده واقع اولمش محلات کثیره وجامع وحمام وسوق
وبونده نیجه کبار باغچه لری واعیان خانه لری واردر دخی چارشوسی باشنده یالی واسکله سنه
قریب محلده بر بی نظیر صویی واردر چشمه دن چاغلیوب اقار جامع دخی انك قربنده در وبونك

ويلك قوزده بينظير طولوم پينرى اولور قواق بو قصبه خليج قسطنطنيه نك نهايت
شماليسنده واقع اولمشدر يوروس قضاسنه تابعدر و بونك نهايتنده اناطولى بوغاز حصارى
واردركه سنه بيك اوتوز اوچده قزاق يكى كويى بصمغله بو محلده دخى قرشو قرشو ايكى قلعه جكار
بنا اولنوب مستحفظين وطوپلر قونمشدر و بو بوغازكه روم ايلى حصارينه قريبدرك وسطنده
بر عظيم دوكندى اولوب بر آدم قدى قدر طاش سطح دريادن طشره چقمشدر فنار يقارلر
ومن بعد قره دكزانكينيدر اناطولى جانبى و بو بوغازلرده كافر زماننده قارشو قارشو ايكى
حصار وار ايمش كه هر بريسى بر طاغى چويروب دريا كنارينه دك اولاشور ايمش حالا آثار
ديوارلرى باقيدر و يلك قوزايله قصبهٔ قواق اراسنده سرو بورنى ديرلر بر محلده خنكار باغچه سى
واردر انك اوزرينه مشرف بلند صيق اورمانلق واردركه تا دروسنده مقام حضرت يوشع نبى
عليه السلام معتقد عوام الناس بر مقامدر انده بغايت لطيف صو واردر محل مزبورده خليج
قسطنطنيه نك ماركبى پيچاپيچ بر عجب تماشاسى واردر آق بابا يلك قوزدن ايكى ساعتلك بر لطيف
كوهستان ايچنده جامع و حمامى واق بابا نام عزيزك مزار و تكيه سى و بينظير مياه و محلاتى
بر قصبه و تفرجگاهدركه سنه ده ايكى موسم ظرفاى استانبول واروب بر موسمى كراس
زمانيدركه كراس اواخرنده اق بابانك سياه و بياض بر نوع كراسى ايريشور و بر دخى كستانه
موسمى زيرا اق بابانك طاغلرنده خدايى كستانه سى واردر اروه قره دكز بوغازندن طشره
اناطولى يرنده اروه نام نهركه علم طاغى اوچلرنده پيدا اولوب شماله جريانله بحر اسوده
قاريشور اول نهرك نهايتنده بر قريهٔ كبيره واردركه ناحيهٔ اروه نك قصبه سى كبيدر
اسكداردن دورت ساعتلك درو بو نهر اروه نك مخصوص قايقلرى واردر استانبوله اودون
كتورورلر الجبال معلوم اولا كه سواحل شرقيه خليج استانبول غربيه سى تلال و جبال و اوديه
واردر جمله سى معموردر طاغلرى اوستى باغ و سواحل و اديلرى باغچه لر و قصور عاليه و مكلف
خانه لر و بوغاز سمتنده جبال عاليه و بوغاز حصارك خلفى اق بابا سمتلرى عظيم جبال و اورمانلو
اكثرى كستانه در اسكدار شرقيسنده ايكى ساعت مقدارى چاملوجه ديرلر برينه قريب
ايكى مدور شكلنده تل عظيم اوزرلرينه دوشمش ايكى مسيره دركه بريسنه اسكى چاملوجه
و بريسنه يكى چاملوجه ديرلر بونده سعادتلو پادشاهمز سلطان محمد خان رابع خلد الله خلافته
حضرتلرى وافر ابنيه احداث بيوردير سابقا تكيه كبى ايدى شمدى مكلف سرايدر بولغورلو
قريه سى بوللك ذيلنده اسكدارى شيخ محمود افندى وقفيدر جبل مال دپه اسكداردن بر
عسكر منزلى شرقى كه تل عنوانيله مشهور اولمشدر خليج ازنكميد سواحل شماليه سنده
طوزله نام محله دك ممتد اولوب بر جانبى ذيل ساحل خليج ازنكميده اينر بعض ارباب غرايم
اسمندن استدلالله طمعه دوشوب دفينه بولمق سوداسيله بعض يرلرين حفر ايتمشلردر
علم طاغى بر جبلدر بيله راست استانبول شرقيسنه دوشركه مال دپه نك شماليسنده
بر ايكى ساعتلك اسكدارك اكثر اودونى عربه لر ايله اندن كلور و بعض كراسته

قطع اولنور اغاج دكزى قوجه ايلى نهايت شرقيه سنده صبانجه كولى اطرافنده جبال
عظيمه و فراوان اورمانلردر عيوقه پيوسته اولمش چام و ميشه و كوركن و بلوط استانبولدن
مشرقه كيدن شاهراه بو جبالك ايچندن بحر برايكى قوناق سورر درختستاندر البحيرات
بحيرهٔ ازنيق دورى ايكى ميله قريبدر صويى لذيذ انواع بالغى چقار خصوصا لينه ديرلر
بر جنس بالق صيد ايدرلر نصف شبر مقداريدر قوريدوب بروسه و استانبوله كتورورلر
بو كول اطرافنده نيچه صولر اقوب اياغى كمليك سمتنده دريايه قاريشور نهر قرق پچيد
اناطوليده بعض طاغلردن مجتمع اولوب شرقىٔ ازنيقه بر كونلك يول مسافه ده قرق پچيده
اوغرايوب هرسكه قريب يرلرده بحر رومه منصب اولور بحيرهٔ صبانجه دورى اون بش
ميل طولانيدر اطرافى اغج دكزى ديدكلريدر بولى يولى نصف ميل قدر صو ايچنده
كاه اوزنكى يه چقر كنارندن بحر بو كول ايله ازنكميد درياسى ماينى نصف مرحله در شرقنده
نهر سقاريه دخى اوچ مرحله يه قريب اولور سابقا بو اوچ صويى حفر ايله بر برينه وصل
قصد اولنوب سنه طقوز يوز طقوزده سنان پاشا عرض ايلدى كه نهر سقاريه صبانجه
كولنه و صبانجه كولى ازنكميد درياسنه اقتدرلمسى مراد همايون اولنوب قوجه ايلى
سنجاغى بكنه و لواء مزبور قاضيلرينه خطابا امر شريف وارد اولوب سر معماران خاصه
و منجم و راصد منلا فتوح و معمار چاوش و معمار سليمان و صو يولجيلردن يوسف و على
و صوناظرى و غيريلر تعيين و ارسال اولنوب ايصالى ممكنميدر كوريلوب كنهى معلوم
اولدقدن صكره و قوعى اوزره عرض اولنديكه معمار و منهدس و اهل وقوف كه نهر سقاريه
صويى يريوزينه چقنجه اون يدى بوچق ذراع اولوب ذكر اولنان محلك فوقنده دخى محل
يوار ميدر ديو تفحص اولندقده بر ميل مقدارى فوقنده بيوك قوم اغزى ديدكلرى معروف
محلده سد اولنمق اولى و اخرى ايدكى اصح اولمغله تراز واورلدقده صودن يريوزينه چقنجه
اون يدى ذراع اولوب قوجه معمار تصميم ايلديكى محلدن بش بوچق ذراع ارتفاعى اولوب
و سقاريه صويى كوله وارنجه طولى طقوز بيك التيوز ذراع اولوب بيك يوز ذراع اولدوغى
پرده صارى دره نام نهره متصل اولوب نهر سقاريه نك صويى يريوزينه چقنجه اولان اون ايكى
ذراع صارى دره اولدوغى محلده اون التى ذراع دخى كيدوب سد اولنه جق محلى كوله
متصل اولناجق محلده برابر دوشوب و صارى دره كوله جارى حاضر بر نهر اولوب بر مقدار
وسعت ايريلوب و برقاج ذراع اشاغه قازلمغه قوجه معمار تصميم ايلديكى محلدن بو محلك
حفرى نصف مقدارنده تفاوت ايدوب و بالجمله نهر سقاريه نك كوله جريانى تحقيق
ايتدكلرنده صبانجه كولنك ازنكميد درياسى جانبنه واريلوب آكا دخى تمام دقت اوزره ايكى يردن
تراز واولدقده كوللك ازنكميد درياسنه وارنجه يكرمى ايكى بيك ذراع بر اولوب يولنده طاغ
طاشدن بر نسنه اولميوب و نصف مقدارنده اورماندر و ذكر اولنان مسافه نك كولدن ابتدا
اولدوغى محلدن بيك ذراع يره كلنجه عمقى يدى ذراع اندن بيك ذراع دخى طقوز بوچق

ذراع اندن بيك دخی اونز اندن بيك دخی التيشر اندن بيك دخی اون اوچر اندن بيك دخی
اون يدی اندن بيك دخی اون سكز بوچق اندن بيك دخی يكرمی التی ذراع اندن بيك دخی
اوتوز اندن بيك دخی يكرمی بش اندن بيك دخی يكرمی التی اندن بيك دخی اون يدی
اندن بيك دخی يكرمی اندن بيك دخی طقوز وباقی سكز بيك ذراع دريايه وارنجه التيشر
ذراع قازلمق استروكذلك ايند اسندن برمقدار بوقارو قالقوب بعده يينه ترقی ايده رك
اون دورت ذراع نهايت بولدوغی محلده كولك ايند اسی ايله بريوزی يينه برابر اولوب
بعده بومنوال اوزره ازنكميد درياسنه وارنجه كول اوتوز ذراع حواله واقع اولوب
حواله سی بوتفصيل اوزره در اون دورت بيك ذراعدن صكره بيك ذراع يرده كولی
دريايه سكز ذراع حواله بعده بيكده دخی اوبر بوچق بيكدن دخی اون بربوچق بيكدن
دخی اون يدی بيكدن دخی يكرمی بيكده دخی يكرمی سكز بيكدن اوتوز ذراع حواله
اولمشدركذلك ازنكميد دراياسنه اوتوز ذراع حواله سی اولمغله حفر اولندقده كوله اون
ذراع اشاغه اينر اول تقديرجه نهر سقاريه دخی كوله اون ذراعدن متجاوز حواله اولور
بناء على هذا اسقاريه دخی دكرمن خرقنه صوجريان ايلديكی كبی تمام جريان اوزره كلور زيرا
سقاريه ايله كولك مابينی مجرد ميل مقداريدر سقاريه نك كوله وكولك دريايه اتصالی
ممكن وقابل اولدوغنه وكمسه نك چفتلك وسائر املاكنه اوغره ميوب كتورمكه بالاتفاق
تحقيقلری اوزره در سعادته مختوم وممضی محضرلر ويرمشلردر همان سعادتلو پادشاهك
همت ومباشرت اولنمغه امر شريفلرينه مفوضدر وبونك مزاد اولنان ميشه زار طاغ
استرانجه كه يوزبيك بيله دق اودونی وعموما كمی كراسته لری دوكنه جك معدن اولميوب بنا
اوله جق قدرغه لر صبانجه كولنده ترسانه كميلری معدن ايچندن بنا اولنمغين ترسانهٔ عامره يه
اللی يوك اقچه زياده سعی اولمق مقرر در رو زوادوز خيره لری كلك وصاللر ايله كوله وكولدن
استانبوله كلمك كلی انتفاع ايدوب قصد اولنمشيدی لكن رشوت سببی ايله اتمام ميسر
اولمدی فصل در بيان لواء بيغا بوايكنجی لواء كه قپودان پاشا ايالتنه تابعدر حالا پاشا
سنجاغی ديرلر حدودی غرب وجنوب بحر مرمره شمال وشرق قره سی وقضالری
بونلردر انيه بازاری نام ديكر آذينه باليه بيغا چاك قاز طاغی قلعهٔ سلطانيه كوكرجنلك
لاپسكی قپوطاغی مرمره الاوصاف مقدمابو سمتك تختی تروا نام ديكر تروا ديرلر
برشهر در وبو شهر استانبولدن بيوكدر بو شهر قره ده بوزجه اطه مقابله سنده واقعدر سنه
دورت يوز طقسان ايكی ده حضرت موسی وفاتندن صكره بنا اولنمشدر وايلك قراللری
داردانوسدر وبونلرك دولتلری ايكيوز طقسان يدی سنه ممتد اولمشدر صكره بو شهرك قرالی
الكسندرين برماموتك اوغلو الكسندر مورده مزستره شهرينك قرالی مينلايه مسافر
اولوب وبومينلا يينك برحسنا عورتی كه اسمنه هلينا ديرلر غايت كوزل اولمغله بو الكسندر
اوغلو بو عورته عاشق اولمغين بو عورتك سببی ايله بو شهر خراب اولمشدر نقل ايدرلركه تروا قرالی

الكسندرك عورتی كونلرده بركون حامله ايكن دوش كوررك فرجندن براتش چقوب بو شهری
ياقدی بو واقعه يی عورت قراله سويلدكده قرال ديديكه سنك حملك اولان ولددن بو شهره وبو
دولته ضرر اصابت ايدر ديدی فی الواقع اول عورت بر ولد طوغردی قرال دخی مراد ايلدی كه
اول ولدی قتل ايليه اما عورتی رضا ويرميوب بر بز ايله صاردی اول سمتده براورمان ايچنه
اتدی اول اطرافده برچوبان كزر ايكن بو كار استكاب واولوب عورتنه كتوردی اولادی
اولمامغله اولادی يرينه بسلدی بو اوغلان بيوك اولدقده اول سمتك اوشاقلرينی ايچمكه بشلدی
خلق اندن قراله شكايت ايلديلر قرال اوغلانی وچوبانی احضار ايدوب نيچون اوغلكی
ضبط اتميزسن ديو عتاب ايتدكده چوبان دخی بو نم اولادم دكلدر فلان يرده بر بز ايله
صاريلو بولوب بو قدر زماندر بسلدم بلمدم بويله يرامز اولاجغنی ديدكده قرال بلدی كه
كندو اولاديدر چوباندن الوب سراينه قودی بركون قرال بريره آوه كيدوب بو اوغلانی
سرايده اليقودی وقرالك براوغلی دخی كه بونك قرنداشيدر قرالك سراينده بو ايكی قرنداشلر
چكيشوب وبو ولد قرنداشنی اوروب قتل ايدوب وخوفندن بركوچك قايغه سوار اولوب اندن
فرار ايدوب موره سمتنه كذار ومسستره قرالنه مسافر اولوز ومسستره قرالنك برحسنا
عورتی وار ايدی كه نظيری بوقدر اكا عاشق اولور قرال مسفو رايسه كريد اطه سنه كتمسی
اقتضا ايلدی زيرا كريد اطه سی انك حكمنده ايدی ومسافرينی خانه سنده اليقويوب
كنديسی برقاچ چكدری ايله كريد اطه سنه روانه اولدی وليمانده برچكدری اليقودی كه
بلكه برشیء اقتضا ايدرسه كربده خبر كتوره بعده اول بك اول عورت ايله اتفاق ايدوب تروا
شهرينه باباسی جانبنه كتمكه عورتك كوكلنی ايدوب اول عورت دخی جمله جواهرلرين ووافر
التون الوب وليمانده اولان قدرغه يه بنوب ترويه يه روانه اولديلر وصولنده اناسی
وباباسی مسرور اولديلر زيرا قرنداشن اولدوروب فرار ايده لی چوق زمان چقوب
اونودلمش ايدی واولاد دخی قلمايوب بوكا منحصر ايدی اول جهتدن مسرور اولديلر واما
اول طرفده مسستره قرالی كلدكده كوردی كه اول بك عورتنی الوب تروا شهرينه كتمشلر
همان يوله دوشوب ترواية كلدی زيرا بو قرال تروا قرالنه تابع ايدی رجا ايلدی كه عورتنی
اوغلندن اليويره قرال رجاسنی قبول ايتمدی وقصد ايلدی كه مسستره قرالنی قتل ايده
بو احوالی ترواده اولان سردار مسستره قرالنه خبر ويردی كه نه طورورسن قرال سنی قتل
اتمك مراد ايدر همان طورمه موره طرفنه چكل كيت سكا بركمی ويره يم ديدكده اول دخی
بيم سره دوشوب مسستره يه كيتدی مكاننه وارد قده اطرافده اولان قراللره خبر ويردی
وانلره دوشندی والحاصل علم عسكر ايله قره دن ودريادن كلديلر وتروا شهرينی محاصره
ايتديلر لكن قلعه سی متين اولوب خلقی چوق اولمغله فتحی ممكن اولميوب اونيجی سنه ده
برحكيم تدبيری ايله برغريب مصنع بيوك آت تصوير ايدوب وايچنه برقاچ شجيع آدملر
قويوب حصار قربنه براقديلر زيرا بويله مصنع صورتی بو زمنلرده قلعه نك ايچروسنده

الورلر في الواقع بويله اولدی آت صورتنی یاپوب ایچنه بر قاچ بهادر آدملر قودیلر و اول صورتی
بر قاچ تکرلك اوزرینه بند ایدوب اوردو یرینه براقدیلر وکندولری کیجه ایچنده قچمق صورتنی
کوستردیلر و پوسیه آدم قودیلر که اکر بو هیکلی قلعه ایچنه الورلرسه بزه خبر کتورر
قلعه خلقی کوردیلر که دشمن فرار ایدوب و بو صورتی کوتورەمدکلرندن براقمشلردر
بعضیلر دیدیلر که نهی دکلدر بونی پاره لیه لم اما اکثری جواب ویردیلر که حیف دکلیدر
بو مصنع شئیدر کوتورمشلر بونی ایچرو الەلم وقلعه قپوسی ایچرو سغمه وضع ایدەلم دیدیلر
لکن قلعه قپوسندن صغمز لازم کلدیکه قلعه قپوسنی هدم وبو صورتی ایچرو الدقلرنده نصکره
ینه قلعه قپوسنی کما کان یاپالر والحاصل اول پوسوده اولان جاسوس احوالی واروب انلره
خبر وبردکده دشمن اول ساعت عودت ایدوب قلعه نك اطرافنی محاصره ایتدکده وقپویه
هجوم ایتدکلرنده آت صورتی ایچنده اولنلر دخی چقوب قپو اوکنه طوروب بو طریق
ایله ظفر بولوب ایچرو دخول ایدوب سکاننی قتل عام وقلعه یی خراب ایدوب وحالا اوله
شهر عظیم آثارلری باقیدر مصنع ستونلر وفاخر مرمرلر واردر استانبولده اولان دیرکلر و رخاملر
اکثر بو شهردن کتورلمشدر قپو طاغی جزیرەسی اوجنده ایدیجق قرشوسنده در محل مزبوردن
روم ایلی سواحلی وکلیبولی سواحل شمالیەسی نمایان اولور حتی سلیمان پاشا اورخان غازی یه محل
مزبوردن روم ایلی جانبلرینی تماشا ایتدروب اول سمتلره چوب فتح ایتمکه رغبت ایلدی ولهذا
بوکا تماشالق دیرو بلقیس سرایی نامیله دخی مشهور اولمشدر فصل در بیان لواء صغله بو سنجاق
دخی قپودان پاشا ایالتنه تابعدر که حالا ترسانهٔ عامره کتخدا اسنه خاص اولدی یدنك قضالری
بر قاچ سنجاقدن متفرقدر واك باش تختی ازمیر شهریدر که قضالری بونلردر آذینه ایا ثلوغ ازمیر
انجه شهر ایدین نام دیکر سوکه اینه نام دیکر مت باف بلاط بیرامملو چشمه اورله
چنیه سفر یحصار شاهمه صاور صوبجه طله قارپوزلو قره جه قیوندلو قره برون
قزلحصار قوش اطه سی مندجه نیف مغن اوصاف ازمیر باش تختی ولایت آیدین
وصاروخاندر اسکله سی اق دکز کنارنده بر بندر عظیم شهر وقلعه در ایکی حصنی واردر
بری جنوب طرفنده بر یوکسك دپه اوزرنده قلعه در بری غرب وشمال طرفنده لب دریاده
ایکیسی دخی محفوظدر بلدهٔ قدیمه در اسکی سوری اثاری واسکی حصاری اماکن کثیره احاطه
ایدرکه اوچ جامعی وحماملری واسواقی وبساتینی ولیمونی وانجیری واوزم قوروسنی اطرافه کتوررلر
وزیتونی چوقدر بو شهری سنه سکز یوز بشده تیمور تیره ده قشلادوغی اثناسنده فتح
ایتمشدر اول وقت فرنك النده ایدی بعده سنه سکز یوز یکرمی طقوزده سلطان
مراد ثانی حفیدبك الندن الشمدر وقصبهٔ مزبوره بر الحق طاغك ذیل شمالیسنده
دریا کنارنده واقع اولمشدر غربی وشمالی دریا شرقی صحرا ودن ودپه باغلر در جمله محلاتی
یکرمی قدر اولن جامع طقوز حمامی اکثر سوقی دریا طرفنه دوشوب نصف محله قدر
دکاکین واسواق واردر وبونك صویی چشمه لر وقیولردندر بر نهر صغیر دخی طاغ اتکندنه

شهرك

شهرك طرف شرقیسنی دوراید وب دریایه قریب اولدقده شهر ایچنه اوغرار یکرمی دوکیلور
بناسی اخشابدن کرمت اورتیلو جمله بیوتی غرب وشماله توجه ایدوب طاغه ارقه
ویرمشدر اولو جامعی نیفلی زاده جامعیدر دریا طرفنده لیمانه قریب فوقانی کلرکیر
قورشون اورتیلو قبه بر منارەلودر بری دخی یعقوب بك جامعیدر دریا کنارنه دوشر قورشون
اورتیلو قبه در بری دخی حاجی حسین جامعی کذلك یالی کنارنده دخی سائری شهرده
خرده جامعلر واردر التمش قدر خانی واردر بری اشاغی لیمان اغزنده مثلث الشکل فاتح سلطان
محمد خان بنا ایتمشدر بر بیوك وبر کوچك قپوسی واردر بر طرفی اولر در وغرب وشمال
طرفی دریا وقبله طرفی میداندر بر قلعه سی دخی مزبور طاغك دپه سنده کوچك بر قلعه در
مشکل مستطیل کافری بنادر ربعی معمور وبر جامعی واردر واشاغی قلعه ده بر مسجد واردر
بو قلعه لرك صولری طشره دندر وبر خرابه قلعه ایچنده اثار قدیمه ده قرق دیرك وبر عظیم
صهریج واردر بر النده اوستی دوز میداندر خلقی جمله ملل وادیان مخلوطدر مسلمانی غالبدر
دورت بالیوز اوتورر وعلماسی چوقدر وبو قارو قلعه نك قپوسی اوکنده تماشالق دیرلر
بر بنا روم واردر که طاغ یماجنه طوغرو قدمه لر دربستانلرك ایچنده مغاره وبنا اثرلری واردر
بونك ناحیه لری بری برون ابادکه قرشوسنده شرق وشمال اراسنده ودریا کنارنده بر کوچك
قصبه در بش التی جامعی ایکی اوچ حمامی واردر بری دخی زریانده دیرلر شرق وجنوبده
بر قاچ پاره قریه در بری دخی جنوبده محکمه قریه لری دیرلر یکرمی دورت قریه در واز میرك
یکار باشی دیرلر بر لطیف مسیره سی واردر بر قبه ایچندن بر وافر صو چقوب نصف خرمن
مقداری بر کول اولور وایاغی اقوب دکزه دوکیلور ایاغنده آسیابلر واردر وبو صو منبع
ایتدیکی مغاره نك ایچنه کرملك امکانی واردر ونهایتنده قپو کبی بر محل واردر بسته در
داخلنده مال ودفینه اولمق مشهوردر اهالئ ولایت بیننده معروفدر لکن مطلسمدر دیرلر
وبعض قصد ایدنلر اول قپویه واردقده قپودن بادسموم اسوب هلاك اولمق روایتنی ایدرلر
اورله ازمیرده غرب وجنوب بحردن اون ایکی میل وقره دن نصف مرحله بر بلده در ایکی
جامعی وحمام واسواقی واردر اشجار زیتونی فراوان اولمغله صابون کاتیدر بونده صابون
اشلنور بونك اسکله ولیمانی اوچ میل مسافه ایرودر قصبه لب دریاده دکلدر اسکله دن چقان
احمال مسافرینی نقل ایچون مکاریلر حاضردر لیمانده قدیمدن منزل مسافر بنا اولنوب
بعده طقوز یوز طقسان دورت حدودنده بر مختصر رباط ومسجد بنا ایتدیلر عاشق ایدر
بو مکاریلر النده بر دیشی قاتر کوردم اردنجه بر قاتر یاوروسی وار ایدی صاحبنه سؤال
اولندقده بو دیشی قاتر ارکك حمار ایله قاریلوب طوغوردی عادته مخالف کوردیکمز یوق ایدی
دیدی منمن بحره قریب غرب وجنوب ازمیر شمالی کلمبه وطورغودلو قضالری جوانبی
دوشر ازمیردن نیفه کیدلسه ارالقده بر طاغ آشیلوب کذلك شمال سمتلرنده مغنیسا
وطورغودلو طاغ اشمغه موقوفدر ودخی نیفك قربنده وجانب غربنده قزل حصار وقبله سمتنده

ایاثلوغ اولور نیف مغنیسا قربنده غرب وجنوبه واقعدر **فصل در بیان مسالك ومنازل ومسافات اناطولی وقرمان** اسکداردن پندیك بش ساعت محل تنکدر کاه مال دپه یه قوبرلراندن ککبوزه بش ساعت مائی قلیلدر کاه سلطان چایرینه قونارلر ککبوزه دن ایکی یول ایریلور بری ازنکمیده کیدر بری دیلدن کچر وهر سکه قونار مسافه سی ثلث ساعت اندن درینده التی ساعت اندن ازنیق التی ساعت اندن لفکه اون ایکی ساعتدر اندن سکود اون بو ساعتدر سنه بیك یتمشده وزیر اعظم کوپرولی محمد پاشا لفکه ایله سکوت اراسنده طاغلر ایچنده چلته کلك نام وادیلر قربنده براما نسز واسسز یرده بر مکلف خان وبر جامع شریف وحمام بناوخیرات ایتمشلردر اندن اسکی شهر اون ساعتدر ایکنجی یول که ازنکمیده کیدر ککبوزه دن هرکه دورت بوچق ساعتدر نزولی یوقدر دکرمنلری طوزله قربنده ویرانه در اندن ازنکمید بش ساعت ایکسنك ما بیننده چنار چایری بونده دخی یول ایریلور بری صول قوله بری اورته قوله که اسکی شهره کیدر واسکی شهره کیدن یول ازنکمیددن قازقلو بلی دورت بوچق ساعت اندن دیکلو طاش اون ساعت که قرب ازنیقدر یاخود قازقلو بلندن قوشجیلر بومنزله کلنجه صعب وسنکستان ودولاماج محل اولوب یدی ساعت اندن ازنیق اندن پنبه جك تابع ازنیق اندن یکیشهر اوچ ساعت یاخود دیکلو طاشدن کول باشی ایکی بوچق ساعت اندن یکیشهر اوچ ساعت اندن اق بیق بابا سکوت قربنده دورت ساعت اندن بازارجق بش ساعت اندن بوزاویوك دورت ساعت طاغ ایچنده مغاره لر اولوب همان برقله سی واردر قلعه سنی اورلاتمشلر طقوز مستحفظی وار ایمش اندن اسکی شهر التی ساعت اق ویران اوچ ساعت سیدی غازی اوج ساعت برطاقلو اوچ ساعت خان خسرو پاشا بش ساعت بیات بش ساعت بولاوادین سکز ساعت اسحاقلی بش ساعت اق شهر اوچ ساعت ارقد خانی ویرانه در دورت ساعت ایلغین ایکی بوچق ساعت جسر عتیق نام دیکر بالقام صویی ایکی بچق ساعت بالس کوپروسی دیرلر اندن زنکی صویی اندن قونیه یاخود ایلغندن لادیك اون ساعت اندن قونیه طقوز ساعت قونیه دن اسمیل اون برساعتدر قره بکار طقوز ساعت ارکلی اون ایکی ساعت اولو قشلا طقوز ساعت چفته خان التی ساعت بو چفته خان یولی صعب وسنکستان برچای صویی واردر وبو چفته خان قربنده برلطیف ایچمه وبر ایلیجه وقربنده برنهر جاریدر اکا قرق کچید دیرلر برنیچه دفعه اول نهره اوغرایوب کچر وبو چفته خان تا چاقیده وارنجه کوه بر کوه میشه زار اورمانلردر چفته خاندن نصف منزلده بو قرق کچید صویی چوغالوب اق کوپری نام طاش کوپری التندن کچر وقربنده قره صو نام نهره قاریشور وطاغ دیبنده شکر بیکاری دیرلر برچشمهٔ عظیمه دن نبع ایدوب اول نهره دوکیلور وبو جسری صوردن صکره رمضان اوغلو نام یایلا طاغلرینه صعود اولنور بنه نزول اولنوب چفته خاندن یایلاقه یدی ساعت واندن چاقده اون بر ساعت وچاقد کنارنده بیرام پاشا اپدردوغی

خانك

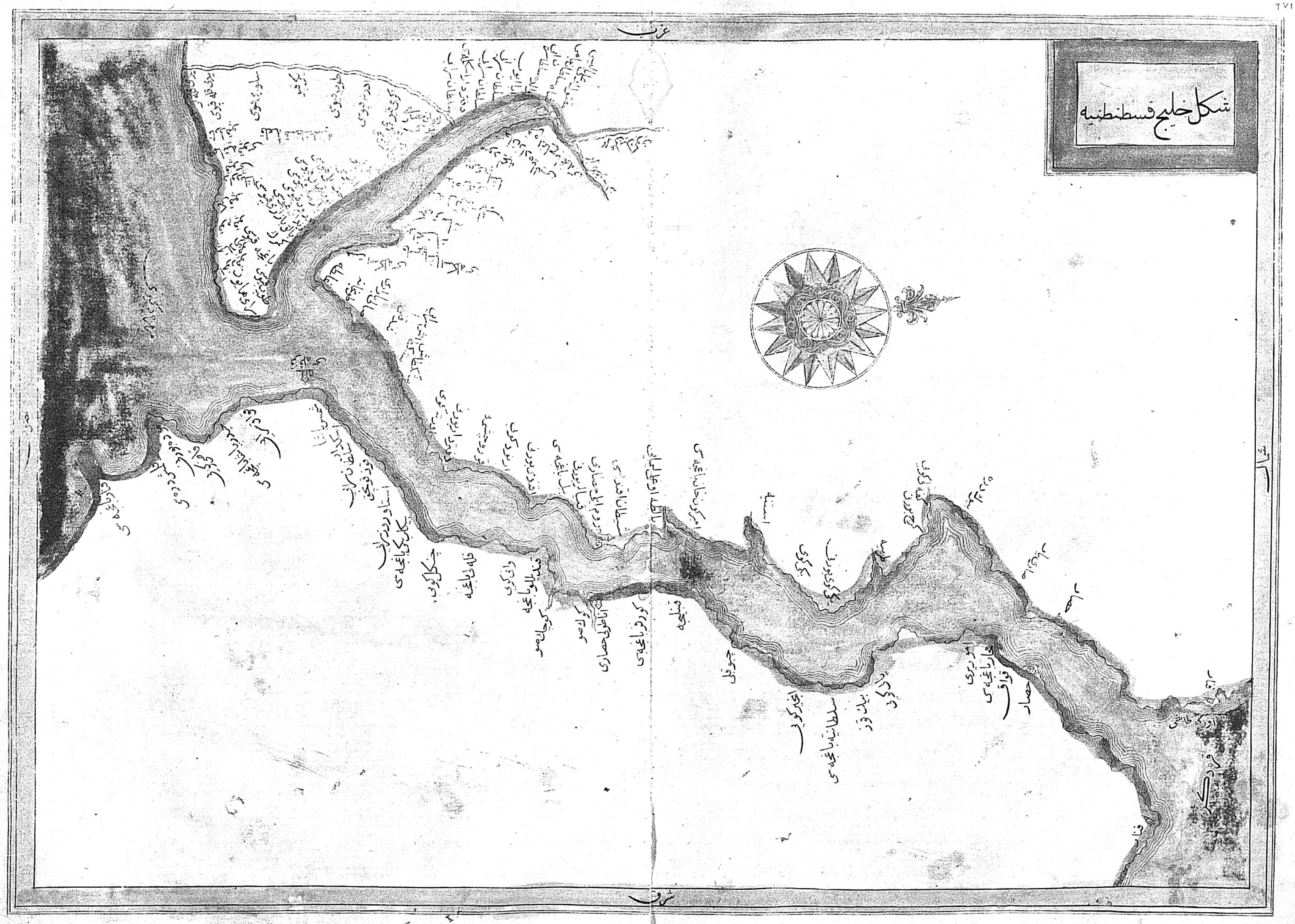
شکل خلیج قسطنطنیه
غرب
شرق
شمال

خانه که ایام شتاده اوچ دوت کونده کلنورار القله نیجه خانلر بنا اولنمشدر و چفته خاندن چاق
چاقده کانجه دخی یولده سلطان خانی دیرلر بو خانی جاجی سلطان مرحوم بنا اتمشلردر اندن
صاری اشق اندن چاقده کلنور و چاقدن ادنه طقوز ساعتدر لکن چاقدن ادنه یه
کانجه ایکی یول واردر بریسنه قرغه سکمز دیرلر بر طپراقدن بوکسک طاغ اشلوب ادنه صحراسنه
واریلور بو یولده چاقد نهرینی عبوره احتیاج قلمز ایکنجی طریق چاقد کارنده اولان خان
قربنده چاقد اياقدن کچیلور بو طریقده چاقددن ایکی کره کچیلوب ادنه یه واریلور دخی بر یول
زنکی صوبندن ادنه یه واریلور زنکی صوبی التی ساعت اندن دبکه خان دورت ساعت
نام دیکر کلمبج بیکاری دیرلر صحرالردر کاریز باشی نام دیکر حوض اوچ ساعت اندن قونیه دورت
اندن بیکا راوغلو قریه سی التی ساعتدر خرابدر بیکار باشی که قرب لارنده در التی ساعت
معدن شاری قربنده بوکا افلاطون صوبی دیرلر فیروز اندن اقچه شار سکز ساعت اقر
صوبی واردر بو طرفی قلعه درمراد پاشا بناسیدر اندن کول باشی یدی بوچق ساعت
عظیم صوبی و کوپروسی واردر یاخود قورد بیکاری اندن ارکلی دورت ساعتدر چاوش
کوپروسی اقر صوبی واردر اولوقشلا اندن چفته خان اندن تکربلی ورمضان اوغلو
یایلاسی اندن صاری اشق نهر چاقد خان بیرام پاشا اندن ادنه و صاغ قولده دخی ایکی
بردن یول ایریلور بری دیلدن بری ازنکمیددن که بروسه یه و اندن کوتاهیه یه کیدیلور
ازنکمیددن یکی شهر آیدین اندن بروسه یه و بروسه دن کوتاهیه بری بروسه دن
کوتاهیه بری بروسه دن آق صو لطیف ماء جاریسی واردر اندن اینه کول بر صحرای واسع
بر کول قربنده در یاخود قوروشونلو خانه قونرلر اندن کشی بو منزلده طومانج طاغلری
آشیلور اندن کوتاهیه دخی بر یول ازنیقدن کوتاهیه یه ازنیقدن یکی شهر آیدین اندن
آق بیق اندن آخرجك اندن بوزاویوك اندن صولی کوی اندن کنجه لو بونده ایلجه واردر
اندن کوتاهیه و اول یول که دیلدن کیدیلور ایکی یولدر بری صاغ قولدر و بری که بروسه یه
و مغنیسایه کیدیلور دیلدن صمانلو غربا بر منزل و اندن بروسه یه یاخود صمانلودن بازارجق
نام محله کیدرکن صمانلو قاطرلی طاغلری آشیلور عظیم طاغلردر و صعب یوللردر
بلباجغه واریلور اندن اولوباد بروسه دن بوغاز حصار عسکر منازلی بکلك چایر اوچ ساعتدر
کول باشیدر قربی قره اغج باغلری التی ساعت اندن اولوباد کوپروسی ایکی بوچق ساعت که
میحالیج قربنده در اندن صاری بك تابع کرماسئی دورت ساعت اندن صالدر در قرب
بالجك اغاج تابع مانیاس دورت بوچق ساعت اندن کوریه اغاج کوپروسی واردر قرب
ودیان تابع کونان دورت بوچق ساعت اندن جسر کوکرجنلك التی بوچق ساعت اندن
قریهٔ دیمتوقه دریادن اوچ ساعت بو منزل التی بوچق ساعتدر اندن قوری دره دورت
بوچق ساعت اندن کونه جی در قرب دریا التی ساعت اندن چار طاق مقابل کلیبولی
دورت ساعت اندن برغوس دورت ساعت اندن قلعهٔ سلطانیه بش ساعت

میخالیجدن مغنیسایه ایلی بات اندن صوصغرلغی بونك برنهر یکرد ربند مند هوریا اندن
قوری کوچلك اندن باش کلبه اندن بلاموط ایکی خانی واردراندن مغنیسا اندن ازمیربروسه دن
یرغمه یه بروسه دن قره اغاج اولوباد کولی چلتکلی قریه درعمر نام قریه بالیکسری برداقچی
قریه درتار حاله جاود یربرقریه دربلوجك نام قریه برغمه یازمند اندن ادرمید اندن اورندی
اندن بالیکسری کوتاهیه دن حمید دکزلی اندن زازقری اندن یکی بوراو اندن اسپارته
دخی دکزلودن انطالیه جنوبه عامی قره اغاج اراده قازق بلی اشیلور تفنی یه واریلود
اندن استنارا ندن انطالیه دخی دکزلودن قوش اطه سنه غربه نازلی اندن سلطان حصاری
یکیلور کوشکه کیدیلوراندن کوزل حصاراندن اذینه دورت ساعت اندن بلاط اندن قوش
اطه سی ازنکمیددن صول قوله برقاچ یولی واردر ازنکمیددن صبانجه طقوز بوچق یاخود
اطه ناحیه سی نهر سقاریه ومودرنی صولری یکیلوراندن خندق اندن دوزجه بازاری
یولك کوکرپه دربندی وطاغلری اشیلور بولی یه واریلور یاخود صبانجه قربنك سقاریه
صوبی یکیلور سکز ساعت اندن کیوه طقوز بوچق ساعت اندن طراقلو طقوز ساعت
اندن کونیك بش بوچق ساعت اندن مدرنی طقوز بوچق ساعت اندن بولی اون بش ساعت
اندن چغاسکز ساعت اندن کره ده بش بوچق ساعت اندن کول باشی دورت ساعت اندن
بایندر بش ساعت وشرقه کیدن مقابل حماملو یه قونار اندن چرکش سکز ساعت یولی
تنکدر اندن قره جه ویران سکز ساعت خلقی آت جانبازیدر یاخود قورشونلو اندن
قوچحصار اون ساعت اندن طوسیه دخی اون ساعتدر دخی کول باشندن قسطمونیه
ایکی یول وار کول باشندن ویران شهر اندن بورلی اندن افلانی اندن ماچیل لنا اندن
سورقون اندن قسطمونی یاخود کول باشندن بایندر اندن اق طاش اندن ضرته
اندن یورك اندن اراج اندن مرکوزه اندن قسطمونی طوسیه دن چانغری برمنزل
وطوسیه دن سیواس حاجی حمزه سکز ساعت بونك کیبربلی دیرلر یولك بربل واردر مرور
اولنجه زحمت چکیلور دورت خانی واردر عثمانجق التی ساعت اندن مرزیفون صحراسی
نهایتنك کوسه شعبان سکز ساعت یاخود حاجی کوبی اندن مرزیفون قربندن یکیلوب
واریلور بولاق دورت بوچق ساعت اندن کلکرازیدی ساعت اندن اماسیه اندن اسکی
ایکنه نام دیکر اقیه لر سکز ساعت اندن تورحال یدی ساعت اندن اینه بازاری دورت ساعت
اندن توقات التی ساعت اندن تحت آباد یدی ساعت یاخود بولس ارتوق آباد صحراسنده
بربیوك قریه در اهلی مسلم وکافر دربر عظیم بل یکیلور اندن محمد پاشا خانی حالا یکی شهر دیرلر
یدی ساعت اندن یلدز صویی دورت ساعت کوپریدن یکیلور اندن سیواس دورت
ساعت وانکوریدن توقات لالاچایری چقورجق چاشنکیر کوپروسی قره قوغه نارنك قاضیلقدر
اقچه قیونلی توقات اسکی شهردن توقاته قاش اندن اق کوپری اندن دخی اوغلاقچی
سوری حصار برابرنك برکویدر اندن مهان سقاریه صویی یکیلوب قونیلور اندن یوکلو

اندن ییلانجی اندن الاجه اطه اندن انکوری اندن لالا چایری اندن حصارلق اندن
قزل ایرمق کوپروسی یکیلور اندن بارانی ییلاقی اوکی اندن صوفیلر اندن سیغه اندن کورز اندن
قانق اندن چاوغار اندن یالکز طام اندن طاری بوغازی اندن قزل تربه اندن مشهد اباد
اندن قازاباد اندن توقات انکوریدن سیواسه الما طاغی اندن قزل ایرمق اندن کسکین
اندن دلیجه ایرمق اندن ال بکلی اندن بوداق اوزی اندن سنجار اندن قزان قیا اندن اوج
طاس اندن زیله اندن سیس اندن ارتق اباد اندن محمد پاشا خانی اندن اباججه اندن سیواس
انکوریدن قیصریه یه الاطاغی اندن چقورجق اندن چاشنکیر اندن دکرمنلی نام دیکر بولدقلی
اندن صوفیلر اندن قزلق بلقانی اندن قبادوراق اندن کورکجی اندن دمرجیلر اندن انبار اندن
قیصریه ازنکمیددن انکوری صبانجه اندن کوپری قرب کیوه اندن طراقلی اندن طوربالی
کوینك اندن نصوح پاشا خانی اندن دیکر نصوح پاشا خانی اندن صاربار اندن بکبازاری اندن
ایاش اندن استونوس اندن انکوری اغات اناطولی خلقنك لسانلری ترکیدر وجابجا بعض
رعایاسی نصاری وروم لسانی وبعض ارمنی لسانی تکلم ایدرلر اما غایت ازدر دخی یهودی واردر
اما اسپانیول لسانی ایله تکلم ایدرلر دخی فرنك لسانلرینك ازمیرده انواعی موجوددر الادیان
بوانا طولی خلقی جمله سی اهل اسلام ومذهبلری حنفیدر انجق بعض کویلرده نصاری
وروم وارمنی ویهود طائفه سی هر برده بولنور اما غایت ازدر اوصاف خلق کرچه خلقی ترك
وترکماندر وروم در اما ارمنی ویهودی ازدر وفرنك دخی واردر ازمیرده اولورلر احوال ملوك
وحکام کدانا طولی ولایتنی ضبط ایتمشلردر بودیار طوفاندن بشیوز یتمشد نصکره مسك بن
یافث اول طاغدن چاق اسکدار ضبط واول یرلری معمور ایدن بودر بعده لهراسب بعده دارا
بعده اسکندر یونانی بعده بطالسه وبودولتده انطاکیه بنا اولندی بعده قیاصره روم
بونك عصرنده وفات افلاطون الهیدر قونیه ده تکرار فرسدن نوشروان بعده قیاصره
روم چاق دولت اسلامیه ظهور ایدنجه اهل اسلام خلفاسی طرفندن بعضی یرلری ضبط
وبعض یرلری غارت اتمکه وابتدا اناطولیده دولت اسلامیه دن ظهور وقرار ایدن ال عثمان
دولتلریدر سبب ظهورشویله نقل ایدرلر که جنکیز خان خروج ایدوب بلخه کلوب وایرانه
تسلط ایدوب واول وقت سلیمان شاه بلخ قربنده ماهان شهرنده حاکم ایدی واولوقتکه
سنه التیوز یکرمی برده سلیمان شاه اول سمتی ترك ایدوب دیار حلبه قصد ایدوب واروب
جعبر قلعه سی قربنه کلدکده فرات ایرمغی یوللرینه کلوب کچمك استدیلر سلیمان شاه
کچید طلب ایدوب آتی صویه دیدی اجلی انده مقرر ایمش جعبر قلعه سنك التنده دفن
ایتدیلر بعده اوج اولادی قالدی بری سنقورتکین بری کون طوغدی بری ارطغرل بویله
اولدقده پاسین اوه سنه دوندیلر ارطغرل انده دورت یوز مقداری کوچراو ایله قالوب
اول برقرنداشلری ینه وطن اصلیه لرینه رجوع ایتدیلر ارطغرل برنیجه ایام انده طوردی
محل مزبوردن ینه رومه عزیمت ایتدیلر رومه داخل اولدقده اولادلرینك بریسنك ادی

صاری بالی ایدی سلطان علاءالدین ولایتنه داخل اولمغه استیذان اتمك ایچون
علاءالدینه ارسال ایدوب وارد قده اذن ویروب وطومانیچدن چاق ارمناکه وارنجه تعیین
مکان ایلدی ارطغرل اول سمته توجه ایندکده قره جه طاغده توطن اتمشلردر بعده سلطان
علاءالدین بعض اعداسیله محـــاربه صددنده ایکن ارطغرل یاننده اولان یولداشلریله
ایریشورکه تاتار سلطان علاءالدینی بوزمغه آزقالمشیدی اول ساعت ارطغرل اتبـاعیله
تاتاره هجوم ایدوب تاتار منهزم اولدیلر سلطان علاءالدین انی کوروب ارطغرله
استقبال کوستردی ارطغرل دخی سلطان علاءالدینك الن اوپوب سلطان علاءالدین
دخی ارطغرله خلعت کیدروب توابعنه اعطا واحســانلر ایلدی اندن سکوت نام محلده
قشلایوب واول سمتده اولان قره جه حصار و بلجك سلطان علاءالدینه اطاعت ایدرلردی
بعد زمان قره جه حصارك کفاری ارطغرله حضور ویرمز اولوب عداوتی اظهاره بشلدیلر
ارطغرل دخی علاءالدینه اعلام ایدوب علاءالدین دخی اوزرلرینه وارمغه اذن ویردکده
محاصره ایدوب فتح ایلدی بعده سنه التیوز سکسن بشده سلطان علاءالدین کوتاهیه یی
محاصره ایدرکن خبر کلدی که تاتار نقص عهد ایدوب کلوب ارکلی یی غارت ایتدیلر
سلطـــان علاءالدین اول ساعت ارطغرله قلعه محاصره سنی تفویض وکندی دونوب
تاتار اوزرینه کیدوب تاتار عسکرین بوزوب چوق تاتار قیردی بر مرتبه که سلطان
علاءالدین امر ایلدی تاتارلرك حیالری دریلرینی بر بینه دیکوب برسایبــان یاپدردیلر
شمدیکی حالده اول صحرایه طشـــاق یازوسی دیرلر و بو طرفده ارطغرل اقدام بلیغ ایدوب
قلعه یی فتح ایتدی وتکفوری طوتوب قلعه یی یغما ایدوب خمس مالنی اخراج وباقی مال
غنایمی غزاته تقسیم ایدوب اندن خمس مالی بشارت خبریله سلطان علاءالدینه کوندردی
بعده اندن ارطغرل ایکی سنه اوچ ای دورت کون غزاده اولوب اندن سلطان علاءالدین
متوفی اولدی بعده اوغلو غیاث الدین قونیه تختنه جلوس ایتدی والحاصل ارطغرل
سکوتده سکون ایدوب کفاره مدارا ایدوب تا سلطان علاءالدین ثانی کیقباد بن فرامرزه
کلنجیه دك واول وقتده ارطغرلك اوچ اولادی اولوب بری عثمان بری کوندز بری صاری بالی
لکن جمله دن بهادر وشجیع عثمان ایدی اول سببدن عثمانه خلق عزت واکرام واول وقت
پادشاه اعظم قزان خان بن ارغون رومه مستولی اولوب واول وقت ارطغرل غایت پیر اولمش
ایدی اما سلطان علاءالدین ایله مناسبت تامه سی وار ایدی احیانا عثمان غـــازی
علاءالدینه پشکش ایله واروب بولشوردی ودخی اول وقتده علاءالدین ثانینك اسکی شهر
واین اوکنده نائبلری وار ایدی عثمان غازی بونلره واروب کلوب دوستلق ایدردی بو عثمان
غازی غایت مسلمان ودیندار کشی ایدی وعادتی اوچ کونده بر طعام بشوروب فقرا وصلحایی
جمع ایدوب اطعام ایدردی وبر مرتبه معتقد ایدیکه بر کیجه بر کویك امامنك خانه سنده
مسافر اولدی مکر پنجره ده بر مصحف شریف وار ایمش صاحب خانه عثمـــان غازی یه

بلدردکده

بلدردکده کیجه اولوب ابدست الوب مصحف شریف جانبنه توجه ایدوب تا صباحه دك
ال قاوشوب طوردی تعظیما ونقل اولنور که عثمان غازینك اسکی حصار بکی ایله بر عورت ایچون
ماجراسی واقع اولدقده عثمان غازی ایله جنك ایدوب اسکی شهر بکینك عسکری منهزم
اولدی وبك ایله معا یاردمه کلن خرمن قیا کافرلرینك تکوری کوسه میخال طوتلدی کوسه
میخال بهادر اولمغله عثمان غازی کوسه یی اولدرمکه قیامیوب جرمنی عفو ایدوب ازاد ایلدی
کوسه میخال دخی جان ودلدن مسلمان اولوب اتباعیله عثمان غازی یه تابع اولدی عثمان
غـــازینك واورخانك اولکه لرنده کافر طائفه سیله جنك ونیجه قلعه لر فتح ایتمشدر
حالا اولادی مالکانه لرینه متصرفلردر بعده ارطغرل هجرتك التیوز سکسن یدی سنده وفات
ایلدی وعمرلری طقســـان اوچ سنه در سکوتده دفن ایتدیلر علاءالدین ارطغرلك
وفاتی اشتدکده عظیم تأسف ایدوب یرینه عثمان غازی یی تعیین ایلدی وطبل وعلم
وقلج وآت وخلعت فاخره کوندردی کنه الاخبار صـــاحبی اویله نقل ایلمشدر لکن
غیری تواریخده ازنیق جنکنه ارسال اولنمشدر نته کم کلسه کرکدر ونقل ایدرلرکه اینه کول
تکوری آدملری عثمـــان غازینك ییلاقه کلوب کتدکده بعض شیلرینه تعرض ایدرلردی
بویله اولمغله عثمان غازی بیلجك تکورینه دیدیکه بزم کوچمزی انجتمکه بشلدیلر
باری صالحمز بوزلمق ایچون ییلاقه کیدهجك اثوابمزی سزده امانت قویلم بیلجك تکوری
دخی قبول ایدوب اماشول شرطیله که اثوابلری خاتون کشیلر کتوروب قلعه یه قویالر
هرکز اتراك وارکلدن کمسه کرمسون خاتونلر اثوابی بیلجك قلعه سنه کتوردیلر
بو بابجنه بر قاچ کره اولوردی عثمان غازی اینه کول تکورینك سمتنه تمش کشیله ارمنا کدن
دونوب کچرکن مکر اینه کول تکوری خبر الوب چوق کافر ایله پوسودن عثمان غازی یه
قیولدیلر عثمان غازی اللهك عنایتی ایله غالب اولوب اکثر کافرلری قیرمشدر اما فرنداشی
صاری بالی اوغلو بالی خواجه شهید اولوب ارمنی بلی دوکندیکی یرده حمزه بك کوینك
نواحیسنده دفن اولندی حالا مزاری یاننده بر کاربانه سرای ویرانه سی واردر اندن عثمان
غازی ییلاقه کلوب چقدقدن صکره عثمانك خلقی اراسنده بر عزیز شیخ وار ایدی آدینه اده
بالی دیرلردی دنیاسی بینهایه ایدی امـــا درویش سیرتی طوتردی بر زاویه یاپوب
آینده وروندهیه خدمت ایدردی کاهی عثمان غازی انك زاویه سنده مسافر اولوردی بر
کیجه رؤیاسنده کوردیکه بو شیخك قوینندن آی چقوب کلوب کندونك قوینه کیردی وهمان
کوبکندن دخی بر اغاج بتوب عالمی طوتوب وانك سایه سنده طاغلر وار وطاغلرك دیبندن
بیکارلر چقوب روان اولوب اقرکمی باغی سقی ایدر کمی چشمه لر اقیدر ایرته سی عثمان
غازی بو رؤیاسنی عزیزه نقل ایدوب شیخ دخی تعبیرنده ایتدی یا عثمان مژده اولسون
سکا وسنك اولادیکه که حق تعالی سکا واولادکه سلطنت ویردی ایمدی بنم بر قزم وار الدیدی
عثمان غازی شیخك قزینی نکاح ایدوب تزوج ایتدی چونکه اده بالی عثمانك دوشنی

تعبير ايتدى همان عثمان غازى قلجنى بلنه بغليوب بركيجه يارانلريله سوروب اينه كوله
كلوب قربنده واقع تولجه نام قلعه يى آتشه اوروب كافرلرنى قيردى صباح اولنجق اول سمتك
كافرلرى جمع اولوب قره جه حصار تكفورينه آدم كوندوروب ايتديلر تركار كلوب بوندن
توطن ايدەلى اطرافه ال اوزتمغه بشلديلر اكر مقيد اولمزسكز بوندن نه سنى ونه بزى
قورلرايمدى بواقليمدن سوروب چقارالم پس قره جه حصارك تكفورى قرنداشنى
چوق عسكرله كوندروب اينه كوله امدادايلدى عثمان غازى بواحوالك خبرينى الوب
عسكر جمع ايدوب طوماينچ بلنده كافر عسكرينه بولشوب عظيم جنك اولدقده عثمان
غازينك قرنداشى صارى بالى انده شهيد اولوب اول يرده برچام اغجى واردر قنديلو چام
ديرلر زيرا كاهى انده قنديل كوريشور وتكفورك قرنداشى انده دوشوب عثمان غازى بيوردى
قارنني ياروب دخى ايت كبى يرى اشوب كومديلر اول سببدن اول يره ايت اشنى ديرلراندن
صارى بالى كوتردوب ارطغرل يانده دفن ايتديلر چونكه علاء الدين ثانى صارى بالينك
شهيد اولدغنى باوب ايتديكه معلوم اولديكه قره جه حصار تكفورى بزه باغى اولمش اسكى
شهرى عثمان غازى يه ويردى ودستور ويرديكه قره جه حصارى واروب يغما ايليه پس
عثمان غازى عسكر جمع ايدوب قره جه حصارى فتح ايدوب وتكفورى اسير ايدوب مالنى
غازيلره قسمت وخمسنى اخراج ايدوب قرنداشى اوغلو اق تيمورى علاء الدين ثانى يه
كوندردى بوفتح هجرتك التيوز سكسن يدى سنەده واقع اولدى ونقل ايدرلرقچن بوفتح
اولدقده اهل اسلام چوغالوب جمعه نمازى وبيرام نمازى قلمغى طلب ايتديلروطورسون
فقيهه سويلدكلرده طورسون ديديكه جمعه نمازى قيلمغه اذن پادشاه لازمدر عثمان
غازى بوسوزى ايشتدكده غضبه كلوب فقيه مزبوره ديديكه بوولايتلرى قلجم ايله فتح اولدى
نه اصل پادشاهك علاقه سى واردركه اكادانشمغه محتاج اولەوز ديوب اويله اولدقده قره
حصارده طورسون فقيهى هم قاضى وهم خطيب ايتديلر واول خطبه عثمان غازى بن
ارطغرل نامنه اوقندى عثمان غازى اسكى شهرى تخت ايتدكده برعظيم بازارى طورردى
اطراف كافرلرى هفته بازارينه كلوب الش وريش ايدرلردى اتفاق بركون بيلجكدن
بازاره كافرلر كلوب بريوكله برداقلر كتورمشلرايدى وهم كرميانلونك بربسى بونلرك بربرداغنى
الوب حقنى ويرميوب اول كافر دخى كلوب عثمان غازى يه شكايت ايتدكده اول ساعت
عثمان غازى اول كرميانلودن حقنى اليوردى غايت ايله عدل كوستردى ودخى نقل ايدرلر
قوجه ميخال قزينى قنوزى ايلنك بكنه ويردكده اطرافده اولان تكفورلرى دوكونه اوقيوب
جمله تكفورلر دوكنه كلوب صاچى كتورديلر اماعثمان غازى نك كتورديكى جمله سنده
غالب ايدى كافرلركوروب عجبه قالديلر بربرلرينه ايتديلركه بوعثمانك رويشى بويله كوسترركه
اززمانده بوندە بريزى قوميه ايمدى تدبير بودركه بونك تداركنى همان كورەلر بوتدبيرى بيلجك
تكفورينه تفويض ايلديلرزيرا عثمان غازى بيلجك تكورينه صورت معامله انواع احترام
ايدردى

ايدردى بيلجك تكفورى ايتدى يقيننده بزدخى دوكون ايدەرز عثمان غازى يى دخى تكفورلرله
دعوت ايدەرز والحاصل بيلجك تكفورى دخى يارحصار تكفورينك قزينى الوب عثمان
غازى دخى سورى ايله قيونلركوندوروب ايتدى تكفورە دوستم بوقيونلرى دوكونه وخدمتنه
كلنلره يدرسون بزدخى انشاءالله واررايز كوسه ميخال دخى مخفيجه كافرلرك اتفاقلرين
اعلام ايدوب بويله اولدقده ميخال ايله خبر كوندردى كه سلام ايدوب سويله هر ييل زحمتمزى
چكه كلمشلردر كرميان اوغلو ايله عداوتمز خود معلومدر بو ييل دخى زحمتمزى چكسونلر بزم
رختلريمزى ينه قلعه يه كوندرەلر يقيننده ييلاقه كتملو يزاثوابمزينه انلرك يانده امانت اولسون
بوطرفدن امين اولوب دوكونه خدمت ايدەرز كوسه ميخال بوسوزلرى تكفوره سويلجك
غايت سوندى تورك جميع عورت واوغلان ومال ورزقيله قبضمه كيررصاندى الحاصل دوكونى
چاقريكارى ديرلر بريرانده ايتديلر موعد وقتنده عثمان غازى دخى برنيچه اوكوزلره كيچه لرله
مهارلرايدوب وايچلرينه رخت ديوآدملر قويوب سورديلر خاتونلر قلعه يه قورلردى ينه
اولمنوال اوزره بومهارلرى اوكوزقطارلريله كيجه قراكولغنده حصاره كتوروب بريره
قوديلر چونكه بوحيله ايله قلعه يه كيرديلر فى الحال اول كيجه يوكلرندن يالن قلج جمله مسلح
يره دوكيلوب قپويه سكرديشوب قپوجيلرى اولدروب حصارى فتح ايتديلر بوطرفدن
عثمان غازى دخى برنيچه دلاورلرى عورت قيافتنه قويوب تكفوره كوندروب ايتدى لطف
ايله بوخاتونلرى برايوجه يره قوندرەسز اخشام وقتنده كلدى زيرا قلعه يه كيرنلرله شويله
قول اولنمشدركه انلر قلعه يه واردقدنصكره عثمان غازى بردخى تكفور ايله بولوشه خبر
اولديكه عثمانك خاتونلرى كليورلر اودەسنه وارمدين عثمان غازى آت ارقه سنه كلدى
قچركبى اولوب كتدى تكفوره خبرويرلديكه عثمان غازى قچدى تكفوردخى اول ساعت
ارديندە دوشوب بيلجك قربنده عثمان غازى يه ايريشوب واول عورت اسلوبنه كرنلر دخى
اردن كسديلر عثمان غازى تكفورك باشنى كسوب واول كيجه يارحصاره اينوب على الصباح
تكفورينى طوتوب وكلينى ودكونه كلنلرى جمله اسير ايدوب دخى اينه كوله كلوب فى الحال
يغما ايدوب تكفورينى قتل ايتدى بوفتوحات سنه التيوز طقسان طقوزده واقع اولدى
واول كلينك اسمنه نيلوفرديرلردى عثمان غازى نيلوفرى اوغلى اورخانه ويردى بوخاتونك
بروسه ده قپلوجه قپوسنه قريب حصار دبينده بر تكيه سى واردر ونيلوفركوپروسنى دخى
اول بنا ايتدى وبونيلوفر سلطان مرادوسليمان پاشانك والدەلريدر چونكه عثمان غازى
بيلجكى ويارحصارى فتح ايتدى بعده ازنيق اوزرينه واروب اطرافنى غارت ايتديروب
تكفورى استانبول قرالنه خبركوندردى واندن امدادطلب ايتدى بوخبرى عثمان
غازى الوب سلطان علاء الدينه فتح اولان حصارلرى بادردى اولدخى عثمان غازى يه طبل
وعلم وقلج وآت وخلعت فاخره ويروب علاء الدينه كيدن آدم كلدين استانبولدن كافرلشكرى
كلوب ديلدن چكمكه بشلديلر عثمان غازى ييلاق حصارندن دل الوب كافرك غفلتنى

بیلوب دیلدت یکدیلر اوزرلرینه شبخون ایدوب وبعدوب بعضیسنی قتل وبعضیسنی اسیر
ایدوب وبعضیسی استانبوله فرار اتمشلردر اول اثناده اکندی وقتنده سلطان علاء الدین
ثانیدن طبل وعلم وبرات وقلج وخلعت یتشدی اندن ارباب دیوان وارکان واعیـــان
آراسته اولوب دیوان سلطان مرتب اولوب عثمان غازی عزت ایله اباغ اوزره طوروب
نوبت عثمانی اورولنجه اباغ اوزره طورردی بو قاعدهٔ شاهانه و قانون میرانه نوبت عثمانی بونلك
اوزرینه قورلدی اول زماندن تا سلطان محمد ابن سلطان مرادخان زماننه دکین رسم عثمانی
بونك اوزرینه ایدی هر بارکه سفره خروج اتمکه نوبت اوریلورسه پادشاهلر اباغ اوزره
طوررلر دخی عیدلرده بومنوال اوزره ایدی مزبور سلطان محمد خاندن صکره اباغ اوزره
طورمق قطع اولندی بعده چوق چکمدی سلطان علاء الدین آخرته انتقال ایدوب اولادی
قلمدوغندن یرینه وزیر صاحب تدبیری چکدی وامراسی حکم ایتدکلری ولایتلرده هر بری
مستقل اولدیلر قاما ایدین وصاروخان وکرمیان وحمید ایلی وتکه وقره سی وطورغود ومنتشا
بوذکر اولنان بکلر هر بری کندی ولایتنی قوریدوب استقلال اوزره حاکملر اولدیلر بعده
بر بیرینك اوزرلرینه کلوب اهل اسلامه قلج چکدکلرندن اوتوری علما فتوا ویروب واوزرلرینه
وارلیوب مملکتلری اللرندن النادی بعضیسی حسن اختیاریله تسلیم وحالنه منـــاسب
رعایت و بعضیسنی زورایله المشلردر وحالا اول مملکتلر اول بکلرك نامی ایله درونقل اولنورکه
علاء الدین وفات ایتدکده قسطمونی وسینوبده قزل احمدلو نام طائفه علاء الدین
طرفلرندن حاکملر ایدی بعده کندیلر مستقل اولدیلر ابتدا انلردن حکم ایدن عادل بك
بعده بایزیدزمن بن علی بن یعقوب بن شمس الدین بن نورالدین بن شهید وبونلرك نسبتلری
خالد بن الولید حضرتلرینه چقار اما اصحی بایزیدزمن سنه یدی یوز طقسان بشده وفات
ایلدی بعده اوغلو اسفندیار بعده اوغلو ابراهیم بك بعده ابو الفتح غازی سلطان محمد خان سکز
یوز التمش بشده قسطمونی وسینوب قلعه لرینی قزل احمدلودن سیف ایله ضبط اتمشدر
بو قزل احمد دخی بایزیدزمن اولادندن دردخی نقل ایدرلرکه اول وقتلرده کرمیان ولایتنده
برکشی عثمان غازی یه کلوب رجا ایلدی که بو بازارك باجنی بکا صاتوك عثمان غازی ایتدی باج
ندر اول آدم ایتدی بازاره هرکیم یوك کتوررسه اندن بر اقچه الایم عثمان غازی ایتدی بو بازاره
کلنلرده اوزمالکمی واردرکه بونلردن الاسون یاخود تکری تعالی بیوردیمی و پیغمبرك
قولیمیدر یاخود هر اقالیم پادشاهلرینك معتاد وقانونلریمیدر اول آدم ایتدی پادشاهلرك
قانونلریدر عثمان غازی غضبه کلوب دیدی که من بعد بونده طورمه یوخسه سکا ضررم
دوقنور اول اثناده عثمان غازینك مقربلرندن برقاچ کمسنه حاضر اولوب ایتدیلر ای خان
اقچه سزه کرکمز ایسه بازاری بکلینلره عادتدر برنسنه جك ویررلر تا که بونلرك دخی امکاری
ضایع اولمیه پس عثمان غازی ایتدی چونکه اویله در هر آدم که بر یوك شیئ فرخت ایده بر اقچه
ویرسون اکر صاتمزسه هیچ برنسنه ویرمسون بیوردیلر صکره بکیجه واقحصارلری فتح

وعثمان

وعثمان غازی بونلردن صکره بروسه یی محاصره ایتدیلر محاصره متمادی اولمغله ایکی حواله بنا ایلدیلر
عثمان غازینك نقریس مرضی حرکت اتمکله اوغلی اورخانه قلعه نك احوالنی تفویض ایدوب
یکیشهره عودت وهجرتك یدی یوز یکرمی التیسنده بروسه فتح اولندی اول اثناده عثمان
غازی سکوتده وفات ایلدی اورخان غازی ایشیدوب کلوب عثمان غازی یی وصیتی اوزره بروسه ده
مناستر ده قبه نك التنه دفن ایتدیلر عمری التمش طقوز ومدت سلطنتی اون التی سنه در
متروکاتی بریکیجه صریق تکلتی وبر یانجوغی وبر طوزلوغی وبر قاشقلغی وبر صوتمان اودکی
قالدی وصریق تکلتی دخی دکزلی بزندایدی وبرقاچ طویله اتلری وبرقاج سوری قیونلری
وارایدی شمدی بروسه نواحیسنده یورین بکلك قیونلرك طموزلغی اول قیونلردر بعده
اورخان غازی پادشاه اولدی وبروسه یی تخت ایلدی وقرنداشی علاء الدین کندو اختیاریله
برقوطن دیرلر برکوی واردر انی استدی واول بکا یتر دیدی وکوکورتلو نام محلده برتکیه بنا
ایندی وقیلوجه قپوسنه کرلدیکی محلده قلعه ایچنده برمسجد وانده ساکن اولدی ودائما
اورخان غازی انکله مشاوره ایدردی بعده اورخان ازنکمیدی محاصره ایلدی وآیدوس
فتحنه عبدالرحمانی تعیین اتمشدر اتفاق اول قلعه تکفورینك محبوبهٔ زمان بردختری
وارایدی بر کیجه دوشنده کوردی که برچقوره دوشوب چقامز قرشوسندن برخوب
صورتلو یکت کلوب اول چقوردن بونی چقاررو اولکی لباسنی صویوب وبدننی یویوب
حریر لباسلر کیدیررقز همان اویانوب عجبه کلدی بو احوالی فکر ایدرکن خبرکلدی که تورك کلوب
قلعه یی محاصره ایتدیلر قز دخی برج کنارینه کلوب بقرکه تورکلر نیجه جنك ایدرلر اتفاق
اشاغی نظر ایدوب نظری عبدالرحمن غازی یه دوش اولدقده کوردیکه رؤیاده کوردیکی
یودر اول ساعت برمکتوب یازوب برطاشه بغلیوب اشاغی یه براقدی عبدالرحمن النه
الوب رومیجه بلور برکمسه یه قرائت ایتدردیلر یازلمش که فلان کیجه فلان یرده اعتمـــاد
ایتدیککز آدملردن کوندورسز که قلعه یی سزه الیویره یم دیمش والحاصل عبدالرحمن
غازی ایندی بن باشمی بو یولده قومشمدر دیوب برقاچ یارغازیلر ایله نصف اللیلده اول
قزك وعد ایتدیکی موضعه واردیلر قز بونلری کوزردی عبدالرحمن علی الفور ربد نه
کمند برکیدوب حصاره چقوب قزه بولشوب حصارك قپوسنه کلوب فی الحال قپوجی یی
اولدیروب وقلعه نك قپوسنی اچوب غزات ایچرو یه کیروب تکفوری بغلدیلر چونکه
حصار آیدوس فتح اولدی تکفوری واول قزی جمله مالی ایله عبدالرحمن اورخان غازی یه
کتوردی اولدخی قزی وغنیمتدن وافر عطیه دخی عبدالرحمانه ویردی حالا انك نسلندن
واردر قره رحمان دیرلر بعده سلطان اورخان قیون حصاری وازنکمید وازنیق نام شهرلری
هجرتك یدی یوز اوتوز برنده فتح ایدوب علاء الدین پاشا تعلیمی ایله قوانینه متعلق شیلر
سکه کبی ولباس جند ووظایف ومرتبه لری ترتیب ایلدی مقدما اولان سلجوقیه سکه لرینی
تبدیل ایلدی وکندو اسمیله ضرب ایلدی ودخی جندی رعایادن تمییز ایتدیرملك امر ایلدی که

قرمزی صاری وضیاه بورکلر کیمکه بعده سپاهی بیاضه تبدیل و بویله قالدی چاق یلدرم
بایزیدخان کانجیه دك والحاصل بیاض بورکلری خاص قوللرینه تعیین ایلدی واعیان
وانبـــا علرینه قرمزی بورك تعیین ایلدی بودخی چاق ابوالفتح زماننه کانجه باقی قالدی
ابوالفتح سلطان محمد لشکره بیاض صارق کیمکه ویایایه بیاض بورك کیمکه امر ایتدی وانی التون
ایله تزیین ایدوب حالا آکا اسکوف دیرلر وقرمزی بورك توابعه مخصوص قالدی احداث
یکیچری بکرآمت علاءالدین پاشا برادر اورخان غازی شویله روایت اولنورکه برکون قرنداشی
علاءالدین پاشایه سلطان اورخان دانشدیکه مرادم عسکری زیاده اتمکدر وشوکت وشانی
ارتورمقدردیدی علاءالدین دخی انی قاضی یه دانشمق کرکدردیدی اول زمان خیرالدین پاشا
بیلجك قاضیسی ایدی قاضیلغی عثمان غازی ویرمشیدی اما اورخان غازی انی بروسه ده قاضی
ایلدی غازی اورخاند نصکره غازی مرادانی قاضیعسکر ایلدی اندن وزیر اولدی والحاصل آکا
دانشدیلر مزبور رایتدی سلطانم ایلدن یایا یازوب چقاروزدیمکله رعایا بوخبری ایشیدوب
پادشاه خدمتنده اولالم دیو رغبت کوستردیلر چوق آدم یازلدی واق بورك کیوب یورر لردی
یایا تمام اولدقدنصکره کلنلردخی باری بزی یماق یازك سفره بیله واروب خدمت ایده لم دیدیلر
قره خلیل وعلاءالدین وخیرالدین تدبیریله کمی عجمی وکمی باچه لره تعیین اولنوب تحریر
اولندیلر واول یازیلنلرك هر بر یسنه براقچه که ربع درهم کلور سفر واقع اولدقده انلر سفردن
رجوع ایتدکلری زمان بینه زراعته مشغول اولهلر وانلردن اصلا رسوم دیوانی النمیه وهر اون
آدمه برباش ویوز آدمه برباش ویبك آدمه برباش تعیین اولندی وناملری پیاده نامیله مشهور
اولدی بعده بونلر سفرده وحضرده کیمه رك فساد اتمکه بشلدیلر بعده پادشاه کفار
اولادینی دوشردوب کتورتمك اختیار ایلدی وعسکره منضم اولدیلرکه شرف اسلامه نائل
اوله لروهم اعداء دینه جهاد ایده لروقتاکه بیك اوغلان کتوردیلر هر بریسنه بردرهم زیاده ایدوب
هرکسك استعدادنه کوره اسملرینی یکیچری تسمیه ایلدیلر بعده پیاده یه مزرعه لر تعیین
وبونی وظیفه لری یرینه تعیین اتمشلردر اما سفرده اتلر ایله کلوب عسکر ایله معا
تغیبه اولنوب بونلر مسلم اسمیله مسمی اولمشلردرودخی نقل ایدرلرکه اورخان غازی عصرنده
اینه کول یورنه سنده کشش طاغی یاننده برنیجه درویشلر کلوب قرار طوتمشدر اما ایچلرنده
بردرویش وارایدی که طاغلرده کیکلر ایله الفت طوتوب بعض طورغود الب محبت اتمشیدی
بودرویش بابا الیاس مریدی وسید ابوالوان طریقنده ایدی اورخان غازی انی دعوت ایتدکده
کلمدی اورخان غازی خبر کوندردی که بز انشاءالله برکون آنده واررایز والحاصل برکون اول
درویش برقواق اغاجنی اموزینه الوب بروسه حصارنده کی سرایك حوالیسنك یاننده
دیکمشدر سلطان اورخانه خبر ویردیلرکه درویش کلدی وانده کورسدیلر لکن اغاجك
دیکمه سندن سؤال اتمیوب انجق درویش بو بزم تبرکمز طوردقچه طورهیدی ودعا ایدوب
چکیلوب کتدی واول قواقك حالا آثاری باقیدر واول درویش اولدکده وصیتی اوزره

اورخان

اورخان غازی اوزرینه تربه یاپوب یاننده برتکیه وجامع بنا ایلدی کیکلو بابا زاویه سی حالا
زیارتکاهدر بعده کوینك وطراقلو وموردنی وکملیك وبالیکسری وقره سی وبرغمه وادرمید
وکرماستی واولوباد وایدنجق ومانیاس ومیخالج ویارحصار وایازمند وقزلجه وطوزله وآیدین
واناخور قلاعلرینی فتح ایتدکدن صکره سلطان اورخانك برکون خاطرینه خطور ایلدیکه اوته
یقایه کچه بوفکرده ایکن اتفاق بونك اوغلو سلیمان پاشا چقه کلدی بوفکری مشارالیهه تقریر
ایدوب سلیمان پاشا ایتدی اکر بن قولوکه بیوررسك کیچه یم دیدکده اذن ویردی مزبور
غزات اسلام ایله قره سی ولایتنه واردی برکون سیر ایدرکن ایدنجك تماشالغنه واروب
اجه بك وغازی فاضل سلیمانه ایتدیلر سلطـــانم برفکریکز واربی سلیمان پاشادخی ایتدی
مجبابودریایی کچمکه امکان وارمیدردیدی اجه بك وغازی فاضل سوزه کلوب ایتدیلر اکر
بیوررسك بز ایکمز کچه لم سلیمان پاشادخی نره دن کچرسکز دیدکده اك یقین یردن که ویران نجه
حصاردیرلر ایدی کوکز جنلکدن اشاغی چینی حصارینك کیچه ایله نواحیسنه چقدیلر
باغلرینك اراسنده برکافری الهکتوروب صاله قویوب بنه بوطرفه کچدیلر سلیمان پاشایه
کتوردیلر سلیمـــان پاشا کافری خلعتلیوب وچوق نسنه لر اعطا ایدوب وسؤال
ایتدیکه سزك حصارینزك کیره جك یری وارمیدر تاکه کفار طویمدین دخول ایده وز
اولدخی خبر ویردی اول ساعت برقاج صـــاللر بغلیوب سلیمان پاشا سکسن نفر شجیع
آدم ایله صاللره بنوب اوته یقایه کچوب حصاره قویلدیلر وحصاری الدیلر وسنجاقلری
چوزوب طبل ونقاره چقردوب نوبت اوردیلر لکن حصارك کافرلرینی اصلا نجتمیوب هر
برینه احسانلر ایدوب اول سمتدن برقاج کیملر الوب قرشوده اولان عسکره ایلتدیلر محصل
اول کون ایکیوزدن زیاده آدم کچوردیلر اجه بك حصارك اتلرینه بنوب بولایر یاننده اقچه
لیماننده اولان کیملری الوب انلر ایله طورمیوب آدم کچوردیلر القصه ایکی بیکدن زیاده آدم
کچوردیلر وبرقاج حصار الدیلر بوفتوحات هجرتك یدییوز اللی سکزنده واقع اولمشدر
بعده سلیمـــان پاشا باباسی اورخان غازی یه خبر کوندردیکه سلطانم همتکله روم ایلی فتح
اولنمه سنه سبب اولدیکز بوطرفده عون حق ایله فتح اولنان حصار لره حفظ ایچون
قوریاجق آدم لازمدر بوطرفه آدم کوندرمکه تقید بیورسز دیمکله سلطان اورخان بوخبر
مسرتدن مسروراولوب قره سی ولایتنده کوچراولولرا اولوردی انلری اورخان غازی
صوروب روم ایلنه کچوردی برزمان کلیبولی ناحیه سنده ساکن اولدیلر سنه یدییوز
طقوزده سلیمان پاشا هجوم ایلدی کلیبولی وفره جك وجیره بولی وویزه ونکفور طاغی
وسیدی قواغی وملغره وایبصاله وچورلو یی فتح ایتدی بعده برکون سلیمان پاشا صید
ایدرکن آتی یقلیوب قضا ینشوب فوت اولدی اثاری بروسه ده قلعه ایچنده قپلوجه
طرفنده برجامع وبولایرده برعمارتی واردر وازنکمیدده جامع ومدرسه سی واردر بعده ایکی
ایدن صکره سلطـــان اورخان غازی وفات ایتدی ومناستر مدرسه سنه دفن اولندی

اثاری بروسه ده برعمارت وبری دخی ازنیقده وبروسه ده برجامع وبرمدرسه وبرزاویه که اسمنه
کیکلو بابازاویه سی دیرلر وبرجامع واهل علمه علوفه تعیین ایندی دخی قضاته علوفه
تعیین ایندی بعده اوغلو سلطان مراد غازی سنه یدیوز التمش برده جلوس ایدوب
اولوقتده بروسه ده قاضی خیرالدین پاشایی قاضیعسکر ایندی ابتدا اناطولیده اولان
مفسدلرك حقلرندن کلوب وانقره یی فتح ایدوب بعده روم ایلنه کچوب دخی اول سمتده
یقاج حصار فتح ایندی بعده ادرنه یی سنه یدییوز التمش ایکیده فتح ایدوب کچوب
ادرنه ده اوتوردی لالا سی شاهینی زغره وفلبه طرفنه کوندردی وانلری فتح ایندی واول
اثناده قرمان ولایتنه بردانشمند کلدی اسمنه قره رستم دیرلر ایدی بو رستم خیرالدین
پاشایه که اولوقت قاضیعسکر ایدی قره رستم ایندی افندی بونجه سلطانلق
مالی ضایع ایدرسز اشبو غازیلرکه غزالردن اسیر چقاردیلر تکری یورغیله بشده بری
پادشاهکدر دیدی قاضیعسکری بواحوالی سلطان مراده بلدیروب مراد خان ایندی
اکر تکری یورغیسه شمدنکرو الك دیدی اندن صکره قره رستم کندوسی اوتوروب مرور
ایدن اسیردن یکرمی بش اقچه وبش اسیردن براسیر المغه مخصوص قاضیلر تعین ایدوب
اقنجی قاضیلری دیو نام قیوب بوطریق ایله خیلی اوغلانلر جمع ایدوب مراد خانه کتوردیلر
خیرالدین ایندی بونلری تورکدویره لم هم مسلمان اولسونلر وهم تورکجه اوکرنسونلر
صکره کتوریلوب یکچری اولسونلر دیدی پس یوما فیوما یکچری زیاده اولدی بعده
سلطان مراد ادرنه دن بروسه یه توجه ایدرکن کلیبولی یه کلجك خیرالدین
قاضیعسکرلکدن عزل اولوب وزیراعظم اولدی ونقل ایدرلرکه هجرتك یدییوز یتمش
دوردنده لالا شاهین پاشا اینه جك وچتال بورغاز نام یرلری فتح ایتمشدر ودخی نقل ایدرلرکه
کرمیان اوغلو کوردیکه غایتده پیر اولدی اوغلو یعقوب بکی چاغروب دیدیکه بوولایت
سنك الکده قاله مراد غازی اوغلو یلدریمه قزیمی ویره یم اول ساعت اسحق فقیهی ایلچیلکه
کوندردیلر وایوانلر وپیشکشلر کتوردی والحاصل کلدکده عقد اولندی وجهازینه
بیله کوتاهیه وسیماو واکری کوز وطوشانلویی ویردی وعظیم دوکون اولدی جمیع اطرافك
بکلری حتی مصر سلطانی بیله دعوت اولندی ایلچیلر کلوب صاچولر وتحفه لر کلمکه
باشلدی مصر ایلچیسی جمله سنك اوزرینه تصدر ایندردیلر اورفر غازی پشکش کتوردی
سائر اتوابدن غیری یوز محبوب اوغلان ویوز قز اوغلان جاریه جمله مرصعلر ایله اراسته
وهر اوغلانك النده التوندن کمشدن تبسیلر وتبسینك ایچنده کمشدن استواه
اولنمش طولو وایچنده قزل فلوری طولو اطرافده اولان بکلر متحیر قالدیلر اندن مراد
خان بونك کتوردیکنی اطرافده بکلره وایلچیلره اولشدردی غریبه سلطان مرادنیش
فتحندن اینجکز یولنه کلورکن برحصار وار ایدی اسمنه تکری یقدوغی دیرلردی مقدما اسمی
یولونیه ایدی سبب تسمیه سلطان مرادك اوزرینه واروب برنیچه کون محاصره ایدوب

قرمزی قانلر سیل کبی اقوب النمیوب اخراوزرندن کوچوب ایندی بوحصاری تکری
یقاو قبا اغاج دیدکلری یره قوندیلر مراد خان اول قبا اغاجه ارقه سنی ویروب اوتوردی برلحظه دن
صکره آدم کلوب ایندی حق تعالی نك قدرتیله اول حصار یقلدی دیدی مراد خان بونی
ایشیدیجك لالاسنی کوندردی واروب مبالغه مال کتوردی وقلعه ده اوزون قرمزی تاجلو
اوزرلرنده برقاریشدن زیاده اشلنمش التون پادشاه انلری خاص قوللرینه کیدردی اولزماندن
بو عادت قالمشدرکه خاص اوده لیلر کیرلر وسپاهیلر اول قلعه ده التون طاسلر بولوب باشلرینه
کیدیلر اسکوف اول وقتدن بروحادث اولدی حالا اول اغاج اثاری وارددبنده برقیوسی
وار در حالا اسمنه دولتلو اغاج دیرلر غزاء اکبر سلطان مراد قچن نیکبولی تکفوری علی پاشایه
مراجعت ایتمش ایدیکه پادشاهدن رجا ایلسکزکه بنم صوچمی عفو ایلسون وقلعه
سلسترهیی اکا تسلیم ایدهیم بو عقد اوزرینه صلح ایتدکده تکرار کافر سوزندن رجوع ایتمکله
سلطان مراد فلبه یه توجه ایلدی وانده قشلادی بو یله اولدقده کافرلر بربرلرینه خبر ویردیلر
واول اطرافده اولان کفره متفق اولمشلرکه بونلر قرنك وانکروس یعنی مجار وافلاق وبغدان
وخروات وروس که ایکیوز بیك کفره دن زیاده قوس اوه صحراسنده جمع اولمشلر وبشیوز
اولو تکفوری وار ایدی محصل آتلو وپیاده دن بورسمه لشکر کورلمش دکلدر والحاصل حق
تعالی طرفندن اهل اسلامه نصرت اولدقده سلطان مراد خان غازی بوکافرلری سیر
ایدرکن برکافر قتال ارالرندن قالقوب پادشاهه توجه ایلدی چاوشلر منع ایتمك
ایستدکده پادشاه اچمك برمقصودی وار اوله قوك کلسون دیدی اول ملعون مکریکی نك
ایچنده برخنجر صقلمش ایدی کلوب پادشاهك رکابنی اوپمك قصدنده اولوب همان
خنکاره برخنجر اوردی اذا جاء القضاء عمی البصر شهید اولدقده اول کافری پاره پاره ایتدیلر
اول ساعت یلدرم بایزیدی تختنه کچوردیلر بوماجرا سنه یدییوز طقسان ایکیده واقع
اولمشدر وپادشاه سلطان مرادی بروسه یه کتوروب قپلوجه قربنده دفن ایتدیلر اثاری
بروسه ده قپلوجه قربنده عمارت وجامع ومدرسه ودخی ادرنه ده برعمارت وجامع وبیلجکده
برجامع وینکیشهرده برجامع وکوك اوه ده برمسجد بروسه قربنده وادرنه ده دار السلطنته
بنا ایتمشدر وبرقاج مستحسن شیلر ایتمشدر که اولا متوفی اولانك تیماری اولادلری
بینلرنده تقسیم اولنمق وباشقه برآخر عسکر لوازم سفر ایچون حفظ ایلمك واصطبل
عامره خدمتنه والحاصل ابتدا فتح ایتدیکی الاشهر زیرا کفار النده قالمش ایدی بعده
سیواسی قاضی برهان الدین الندن المشدر دخی توقات اماسیه وقسطمونی یی فتح ایندی
وکوترم بایزیدك اوغلو یعقوبه فرار ایتدی بعده سلطان بایزیده تضرع ایتمکله قسطمونی یی
اکا ابقا ایلدی اول اثناده منتشا اوغلو قاچوب تیموریانه کتدی وسنه یدییوز طقسان
بشده استانبولی محاصره ایدرکن خبر کلدیکه یوز اوتوز بیك کافر طونه دن کچوب
نیکبولی یی محاصره ایتدی اول ساعت استانبول محاصره سنی براغوب واروب کافر

عسکرینی بوزدی اکثرینی اسیر ایتدی دوندکده خبر الدیکه بوغاز کسنك اوستنه کافر
بر حصار بنا ایتمشدر وبوکه کوزلجه حصاردیرلر اول ساعت استانبول تکورینه آدم کوندروب ایتدی
حصار بزه کرك اولدی البته بوشالدك یا خود وقتکزه حاضر اولك بوخبر واردقده فی الحال
ایلچی کوندروب خراجه اطاعت ایدوب هر سنه یکرمی بیك التون نقد وسائر اشیا ارسالنی
تعهد ایتدی لکن پادشاه بو وجهله راضی اولدیکه استانبولده بر مسلمان محله سی وبر مسجد
اوله بر قاضی اوتوره بو منوال اوزره یکرمی بیك التون دخی سنه ده خراجنی ویره لر بعده خنکار
بیوردی طراقلو ینیجه سنك کویلوسنی وحصارلوسنی سوروب قسطنطنیه یه کتوردیلر
مسلمان محله سی بنا اولنوب ومسجد یاپلوب وبر قاضی نصب اولندی صکره بایزید خان
تیمور وقعه سنه توجه ایدیجك تکفور اول محله یی بوزوب مسجدی یقدی ونقل ایدرلرکه
ادرنه ده عمـــارت بنا ایدرکن ولق اوغلو مبالغه ارمغانلو ایله ایلچی کوندروب واناسی
اغزندن برمکتوب که بر جمیله وحسنا ودر یکتا لازك کندو قزی ایدی سلطان بایزیده
ویرلمکه سلطان بایزید قبول ایدب وقزی دخی کوندردیلر مقصودی نه ایسه حاصل اولدی
سلطان بایزید شراب ایچوب صحبت ایتمکی اول لازك قزندن اوکرندی یوخسه اول وقته
کلنجه نسل عثمانیان اویله شیلری مرتکب اولمشلر ایدی وبونك عصرنده قاضیلر رشوت
الورلردیو شکایت اولنمغله پادشـــاه غضبه کلوب قتل اتملرینی فرمان ایتدی صکره
وزیر اعظمی رجا ایتدکده رسم اقچه سی النمغه مساعده بیکده یکرمی اقچه ورسم حجت یکرمی بش
اقچه وسجل اجرتی یدی اقچه وعقد نکاح اون ایکی اقچه اولدی بعده سنه سکز یوز ده موره
و ترحاله واتنه ولایتلری فتح اولدی بعده سنه سکز یوز دورتده تیمور وقعه سی ظهور ایدوب
سلطـــان یلدرم بایزید اخذ اولندی واق شهرده وفات ایتدی اندن بروسه یه نقل
اولنوب تربه سنده دفن اولندی واندن اوغلو موسی چلبی بعده اوغلو سلطان محمد
قرندشاریله ماجرایی دفع ایتدکدن صکره مستقل پادشاه اولدی آثار سلطان یلدرم بایزید
بروسه ده بر جامع ومدرسه ایکی عدد دار الشفا وبر عمارت وابو اسحق ایچون خانه یاپدردی
وادرنه ده بر جامع وعمارت ومدرسه وبالیکسریده بر جامع وبر مدرسه دخی قره فریه ده
و دیمتوقه و کوتاهیه ده بجا معلری واردر واون اوچ غزاسی واردر ونقل ایدرلرکه تیمور
تچن که سلطان محمدك باباسی یرینه استیلاسنی خبر الدقده تیمور آقا ایلچی کوندریکه کله بنی
وسنکا قزیمی نکاح ایده یم وتکرار سکا روم مملکتنی تفویض ایده یم سلطان محمد بر بهانه ایدوب
کتمدی بو سنه سکز یوز اون طقوزده خبر کلدیکه افلاق کفره سی خراج ویرمکدن ابا ایتمشلردر
اول ساعت نهر طونه سمتنه توجه ایدوب قلعهٔ یرکوکی وقلعهٔ ایساقچی یی بنا ایتدرمشدر
بعده تکرار اطاعت ایتدیلر وسنه سکز یوز یکرمی اوچده بدر الدین بن قاضی سماویه روم ایلنده
وبورکلوجه آیدینده ظهور ایلدی والحاصل سلطان محمدك قرق ایکی وقعه سی واردر بعده سنه
سکز یوز یکرمی دورتده ادرنه ده وفات ایدوب یرینه بیوك اوغلو سلطان مراد ثانی جلوس

ایلدی آثارلری بروسه ده جامع ومدرسه وعمارت که اشمی یشل عمارت ومکتب وخان
ومرزیفونده ایکی جامعی واردر وایکی حمام وفلبه ده بر جامع وعمارت و ادرنه ده بر جامع که
اسمنه اسکی جامع دیرلر وادرنه ده دار الشفا انشا ایلدی وابتدا حرمین شریفنه اوقافدن
صره تعیین اتمشدر سلطان مراد ثانی جلوس ایتدکده چوق فتنه لر ظهور اتمشدر وسنه
سکز یوز یکرمی سکزده اسفندیاردن قسطمونی یی المشدر وسنه سکز یوز اوتوزده الاجه
حصارکه لازك تختیدر فتح ایلدی بعده سلانیکی فتح ایلدی بعده ارناودی بعده سمندره یی
فتح ایلدی وسنه سکز یوز قرق التیده یرینه اوغلو سلطان محمد خان اجلاس ایلدکده قرمان
اوغلی انکروس قرالنه ایلچی کوندروب ایتدی نه طورورسز فرصت سزك ونمدر القصه
یانقو قرالك اوکنه دوشوب یوروديلر وولق اوغلی که انکروس قرالیدر وانکروس وچه وله
والامان وسازدن وبوسنه دن وافلاق وبغداندن عظیم عسکر جمع ایدوب دخی دورتیوز طوب
حربه لری یانجه بله بلغرادن چوب نیشه ونیکبولی وادرنه یه طوغری یوروديلر بری طرفده
سلطان مراده مملکت خلقی غلو ایدوب ایتدیلر کندی الکله مملکتی خرابه ویردك
نه طورورسن دیدکلرنده اول ساعت سلطان محمدی ادرنه ده الیقویوب کندوسی روم
ایلی یه چکدی وکفار اوزرینه هجوم ایدوب محصل وارنه طاغنده بولشوب عظیم جنك
ایتدکده عسکر اسلام طاغلدی همان خنکار قپوسی خلقیله یالکز قالیجق قصد ایتدیکه
اولدخی فرار ایده طایی قره جه بك بوحالی کوردکده آتندن اینوب خنکاری اتکندن محکم
طوتوب نیلرسن اکر سن کیده جك اولورسك کافر ادیمزدن ادرنه یه کلور دیوب پادشاه
اول ساعت بریوکسك یره چقوب قرار ایلیوب حقه تضرع ونیاز ایلدی وسنجاغی ینه برقرار
طوروب طبل خانه سی دوکیلور همان غازیلردن برقاچی هی غازیلر نره یه کیدرسز کافر
صندی دینلدی ایتدیلر اول اثناده انکروس قرالی مغرور اولوب خنکار الاینه هجوم ایتدی
حق تعالینك عنایتیله اتی سکرلیوب یقدیلر قره خضر اینوب قرالك باشنی کسدی
وکوندره طـــاقدی براوغوردن تکبیر کتوردیلر غازیلر قرالك باشنی کوندرده کوردکلرنده
صوینوب دورت جانبدن کافرلری قیرمغه بشلدیلر بیحساب کافرلر قیرلدی بعده ادرنه یه
کلدیلر اندن صکره اطرافك بکلربنه ارمغانلر ایله اسیرلر کوندردیلر حتی مصر سلطاننه یکرمی
بش خیل وجبه لو کافر کوندروب بو فتح سنه سکز یوز قرق سکزده اولدی وسنه سکز یوز
قرق طقوزده ینیچری طائفه سی وزرانك اولرینی غارت اتمکله انلره هر کون یارمشر اقچه
ترقی ویرلدی بویله اولمغله تکرار سلطان مرادی اجلاس ایلدیلر تکرار سنه سکز یوز اللی
ایکی ده یکی قرال انکرووس حرکت ایدوب واطرافده له وچه والامان ولاطین وسکولت
قرالی ولك قرالی جمله بو کفره بلغرادن چکدیلر وقوس اووه ده جمع اولدیلر سلطان مراد
خبر الدقده متوکلا علی الله اول طرفه توجه ایتدی کارقوس اوده یه کلوب اول کون جمعه
کونی ایدی کون طوغرایکن کفار بولشدی همان سلطان مراد درحال آتندن اینوب

ایکی رکعت حاجت نمازی قیلوب یوزینی طپراغه سوروب بعده آتنه بندی وکافرلره هجوم
ایلدی اخشام او لنجه جنك عظیم اولوب کفارك نیچه سنجاغنی الوب اول کیجه بر برندن
ایرلیوب جمعه ایرته سی ینه جنك اولند قده نیچه سی یان دوشدی وبعضیسی قاچدی وله
قرالی قتل اولنوب چه قرالی اسیر اولدی بعده سنه سکز یوز اللی بشده سلطان مراد ادرنه ده
واصل رحمت رحمان اولملریله بروسه ده دفن اولنمشدر اثارلری ادرنه ده بر جامع که اکا اوج
شرفه لی دیرلر وبر سنه دخی مرادیه دیرلر وبر جامع وعمارت وایکی مدرسه وبروسه ده
برعمارت وبر مدرسه بناء وکوپریٔ ارکنه مقدما بونك یری اورمانلق وباطقلق وحرامیلرانده
اکسك دکلدی سلطان مراد اول اغاچلری قیردیروب پاك ایدوب یوز طقسان دورت
قنطره بر کوپری یاپوب وکوپرینك برطرفنده ارکنه نام بر قصبه بنا ایدوب وبر جامع وبرعمارت
وانکوری ناحیه سنده بالق حصارینی مکه فقراسنه وقف اتمشدر وهرسنه ساداته بیك
التون توزیع ایدردی وهرسنه مکه ومدینه وقدس وخلیل الرحمانه اوج بیك بشیوز
التون کوندرردی وقرق بر واقعه سی واردر بونك عصرنده مشایخ کرامدن حاجی بیرام ولی
وشیخ شمس الدین فناری وخضر پاشا واق شمس الدین وشیخ امیرسلطان بعده اوغلی
ابو الفتح غازی محمد خان مستقلا جلوس ایلدی بعده استانبولك اوستی یاننده اقچه حصارك
قرشوسنه بر حصار یاپدروب وطوپلر قویدوروب هیچ بر وجهله کمی یکچمکه مجال وبرمدیلر
بعده سنه سکز یوز اللی یدیده استانبولی محاصره ایدوب واللی یردن یورش ایتدیلر
استانبولی قره دن اللی کون قوشادوب دوتیوز پاره کمی قلعه نك اوستی یانندن یلکن اچوب
عربه لر ایله کمیلری قره دن یوروتدیلر حصاردبنه دکین ایندردیلر ودکز اوزرینه کوپری دخی
یاپدیلر یوریشده غازیلر شهره کیروب ومعرکه ده تکفور قتل اولنوب بعده سلطان محمد
استانبول عمارتنه مشغول اولدی واطرافدن ادملر کتوردوب اسکان ایلدی توطن اتدکده
مقاطعه ایتدیلر خلق نفرت اتمکله قوله شاهین دیرلر ایدی خنکارك اباواجدادینه خدمت
ایدوب اتاسندن قالمش برکشی ایدی پادشاهه برکون ایتدی پادشاهم اباواجدادك زمانلرنده
بر نیچه مملکت فتح ایتدیلر اما هیچ مقاطعه وضع اتمدیلر بونسنه پادشاهمه لایق دکلدرردی
پادشاهه سوزی تأثیر ایدوب مقاطعه یی رفع ایتدی بعده روم محمد پاشا وزیر اولوب اول
ینه پادشاهی اغوا ایله طمعه دوشوروب ینه مقاطعه وضع ایتدردی ونقل ایدرلرکه بلاد
انیروطاش اوزی ومملکت لاس وصرب وسمندره دن صکره سنه سکز یوز التمش ایکیده
مورہ سمتنه غزا ایلدی واول سفرده التمش قلعه فتح اتمشدر وسنه سکز یوز التمش
دورتده اناطولی سمتنده اماصره قلعه سنی کفاردن المشدر وسینوب وکره ٔ نحاس
وطرابزون وجزیرهٔ مدللو وبوزجه اطه وبوسنه اطرافنده لوفجه ویایچه وموره سمتنده
جزیرهٔ اغریبوز وقلج ارسلانلردن علائیه یی المشدر وقرمان اوغلندن لفکه یی المشدر
واقسرایدن چوق اولر استانبوله نقل ایتدرمشدر وحالا اول محله یه اقسرای دیرلر وقره

حصار

حصار شرقی یی وفرنکدن کفه یی ومنکوبی فتح اتمشدر دخی ازاق ودخی بغدانی فتح
اتمشدر واکثر بلاد دارناودی والحاصل بونك زماننده چوق فتوحات اولوب اثاری ابتدا اسکی
سرایی بنا اتمشلردر بعده برآخر یره میل ایلدیکه اسمی زیتونلق ایله مشهوردر انده برقلعه
دخی یاپدردی وحرم ایدوب ایچنده عالی سرایلر یاپوب انی تختکاه ایلندی ودخی استانبولك
برشریف یرنده سکز مدرسه واورتاسنده برجامع ومقابله سنده برعمارت وبرطرفنده بر دار الشفا
ومدرسه لرك آردنده سوخته لر ایچون بر تتمه ایتدیروب وسوخته لرك آشی واتمکنی اول عمارتدن
تعیین بیوردی وشیخ وفازاده ایچون برجامع یاپدردی واق شمس الدینه حضرت ابی ایوب انصاری
قبرینی تعیین اتمکله برعمارت ومدرسه وجامع وحضرت ابی ایوب اوزرینه بر تربه وایاصوفیه یی
جامع ایتدرمشلردر واکا چوق اوقاف تعیین بیورمشلردر وبوپادشاهك تواریخه واحوال سالفه یه
میلی زیاده وارایدی حتی احوال ماضیه یی بلمك ایچون اهل رومدن وفرنکستان رهبانلرندن
تواریخ بلنلردن سؤال وترجمه ایتدررردی ابتدا مناصب علیه یی سلطان محمد تعیین بیوردیلرکه
طلبه دن چقان ابتدا ایکرمی اقچه وبو ایکی مدرسه ده ریاضیات وعلم کلام تدریس ایله بعده اوتوز
اقچه ایله مفتاح ومعانی وصدر الشریعه تدریس ایلیه وقرق اقچه ایله شرح مواقف وشرح
مقاصد تدریس ایلیه واللی اقچه ایله وزرا بنا ایتدکلری مدرسه لرکه اکا خارج دیرلر انده هدایه
تدریس ایلیه وبرمدرسه که پادشاه انده بنا اتمشدر اکا داخل دیرلر بعده ثمانیه نك بریسنه
اندن قضایه چقه حرمینه وحلبه وشام ومصر وبغداد وبلاد ثلثه کبی وعساکر اسلام چوق
فتوحات اتمکله رعایادن چفت اقچه سی یکرمی ایکی اقچه النوردی اول سفر بعید اولمغله پادشاه
سپاهی یه امر ایدوب اوتوز اقچه اللك بیوردی شمدی اوتوز ایکیشر النودغی اندن برو
قالمشدر الخصال غایت محب علما واهل معرفت ایدی هرقنده بر اهل کمال اولسه انی کتوردوب
علوفه ایدردی حتی سمرقنددن فخر العلما مولانا شیخ علی قوشجی یی جمیع تعلقاتی ایله کتوردوب
بیقیاس مال اعطا ایدوب وبر کشی بر صنعتده ماهر اولسه البته انی کتوردوب علوفه
تعیین اتمینجه اولمزدی ادرنه ده ایچق بر قصر عالی بنا ایتدردی سنه سکز یوز سکسن التیده
وفات ایتدیلر بعده اوغلی سلطان بایزید خان جلوس ایلدی اماسیه دن کلدیکی اوقت جم چلبی
بروسه ده اولمغله انی ضبط اتمکه سلطان بایزید اوزرینه کلمکله مصره فرار ایلدی واندن
تکرار رومه اندن فرنکستانه کتمشدر بونك عصرنده کلی واق کرمان وادنه وطرسوس
فتح اولندی ودخی اینه بختی ومتون وقرون واناوارین وبلاد ارناوددن برقاچ قلعه
فتح اولندی الاثار اماسیه ده برعمارت ومدرسه وعثمانجقده قزل ایرمق اوزرینه برکوپری و
دخی ادرنه ده برعمارت ومدرسه ودار الشفا وجامع وتونجه اوزرینه برکوپری ونهر سقاریه
اوزرینه برعظیم کوپری ودخی ادرنه ده حریق اولمغله اول مشهور چارسویی بنا ایتدرمشدر
واستانبولده برعمارت ومدرسه وجامع ومکتب ودخی نهر کدوس اوزرینه صاروخان
ولایتنده برکوپری بعده سنه سکز یوز اون طقوزده وفات ایتدیلر بعده

اوغلی سلطان سلیم خان طرا بزوندن کلوب جلوس ایدوب بو پادشاهك دائما عادت
حسنه لری اکثر لیالیده مطالعهٔ کتب نفیسه وکاهی نظام عالمه متعلق کلام ایدوب حتی
بر کیجه ده کندولری وایکی کمسه دخی اول مشهور واقعه یی که کوروب بر برینه موافقدر قپو
اغاسی حسن اغا بر متهجد کمسه ایدی سلطان سلیم رؤیایی کندولر کوردکده واکاه اولدیکه
فلان کمسه دخی بو واقعه یی کورمشدر وقپو اغاسنه بیوردیکه کوردیکك واقعه یی
سویله دیدی اولدخی تقریره آغاز ایدوب نقل ایلدیکه بو کیجه اوتوردوغم قپویی شتاب
ایله دق ایلدیلرنه خبر وار دردیو واردم کوردم که قپو برجزئیجه اچلمش کوردم که طشره ده
بر طیلسانلو عرب سیماسنده ونورانی برالای کمسنه اللرنده بر ریاض سنجاقلری وار بکا
دیدیلر که بز بونده نیه کلمشز دیدیلر بن دخی بیورك دیدم جواب ایدوب دیدی که بوکوردیکك
اشخاص اصحاب رسول اللهدر بزی بونده حضرت رسول الله کوندردی سلطان سلیم خانه
سلام ایدوب بیوردیلر که عسکر دریا خروش ایله قالقوب حرمین شریفین خدمتنی اکا
سپارش بیوردیلر وار سلیم خانه سویله دیدی والحاصل بو واقعه سلطان سلیمك درونده
قالوب وقرنداشی سلطان احمدك حقندن کلدکدن صکره اصحاب ضلالت اوزرینه
توجه وسنه طقوز یوز یکرمیده سیدی غازی یه واصل اولدقده سپاه طائفه سنه
انعام اولندی ارباب تیمارك هر بریسنه هر بیك اقچه ده اللی اقچه احسان ایلدی بعده
سیواسه واردقده یوقلمه ایدوب چوقلق جنکه یرامین کمسنه لر اوره وده ذخیره یه مضایقه
ویرمملك ایچون سیواس ایله قیصریه بیننده طورمق ایچون بیوروب قرق بیك قدر کزیده
عسکر ایله کیدوب شاه دخی جنکه کلوب فرار اتمك مصلحتی ایچون کاه عصا ایله عبا
وکاه چنبر وتزکب وعرقیهٔ نسا کوندروب شاه دخی سلطان سلیمه حقه ایله معجون
کوندروب و بولده کیدرکن بعضی ارکان دولته نیچه دفعه ینکیچریلر الای ایله طوروب کاه
لطف ایله وکاه عنف ایله سفردن فراغت رجا ایدوب حتی بر کیجه پادشاهی قورقتمق ایچون
تفنکلر آتوب اوتاغك یوقروسنی چاکچاکلدیلر بویله اولمغله سفردن عودت ایتدکده ینکیچری
اغاسی احداث بیورمشلر درزیرا سابقا ینکیچری طائفه سنك اغالری سکبان باشی ایدی
وقول کتخداسی زغرجی باشی ایدی استانبولده دورت کون عظیم دیوان اولوب وزیر اعظم پیری
پاشا ساعی بالفساد اولمغله قتل اولندی سابقا پادشاهك ساحداری اولوب میر علم
اولان یعقوب اغا ینکیچری اوجاغنه اغا نصب اولنوب استخدام ایچون التمش بر بلوك باشی
اوتوز نفر ینکیچری تجدید اولمشدر مقدما قول کتخداسی زغرجی باشی ایدی بعده اغا
بلوکنده برنجی بلوکباشی کتخدا تعیین اولنوب وقانون قدیم بوایدیکه ینکیچری کتخدالری
هر کون اغاقپوسنه کلوب اوجاغه متعلق دعوایی اول کوروردی بعد زمان اعدای دین
اوزرینه سردارلر تعیین اولنوب اغا برینه کتخداسی کیدوب پادشاهلر سفره کتمدکجه
اغالری کتمزایدی کتخدا یری آستانه ده قائم مقامی قالوب آخر الامر کتخدا آستانه ده بله

اولسه

اولسه بینه کتخدا یری استخدام اولنوب کتخدا بك انجق امور معظمه یه قاریشور غیره تنزل ایلمز
اولدی وکتخدا یرینك یولی محضرلق ومحضرلقدن عجمی یایاباشیسی بعده قپو یایاباشیسی اولوب
بعده دوه جی اندن خاصکی اندن صکره طورناجی اندن صکره صامصونجی اندن زغرجی باشی
بعده کتخدا بك اولوردی وقانون قدیم دوه جی دورت وخاصکی اوچ ایدی کتخدا بکلرك یوللری
سنجاقدراشترلر ایسه سکبان باشی اولورلر سکبان باشیلرك یولی یایا بکلکیدر وسنجاقدر
وپادشاهلر سفر همایونه کیتدکده سکبان باشی اولنلر شهر استانبولده قالوب استانبولی
بکلمکه مأمورلردر واوجاقده اون دورت یایا بکلکی واردر القصه سنه طقوز یوز یکرمیده
چالدرانده بر بیوکسك یره قونیلوب اول اثناده ضحی وقتی شمس منکسف اولمشدر پادشاه
دخی عسکر ایله کلوب بردوز یره قونوب ایرته سی اربعه کونی پادشاه آلایلرینی باغلیوب
صحرایه یوریوب جنك اولنوب طرف حقدن نصرت اولدقده شاه اسمعیل فرار ایتدی
وشاهك کوزل بر عورتی طوتلدی والحاصل بر مرتبه اموال غنایم الندی که حسابه کلمز
ایرته سی کون دیوان اولوب تهنیت نصرت ایچون ارکان دولت ال اوپوب بعده بهادرلغی
ویرارلغی ظهوره کلنلره رعایت وترقی وبخششلر ویریلوب بعده تبریزه قریب نزول اولندی
اهل تبریزدن امان نامه ایله منلا ادریس تلبیس کلوب بعده اهل تبریز خنکاره قرشو کلوب
اتنك ایاغی التنه قوماشلر دوشه دیلر بعده رومه دونوب اول ایامده امر ایلدی که بر ترسانه
کمیلر ایچون تعیین وبنا اولنمغه وکمیلری تجدید اتمکه بعده سلطان سلیم جمیع ولایت
عجمی فتح اتمك نیتنه اوچ یللق سفر تدارکن تهیی ایله جمله عسکرین جمع ایدوب اولطرفه
توجه ایتدکده البستانه واروب ملاطیه معبرندن کچمك ایچون چراکسه بکلرندن
اجازت استمکه خبر کوندروب انلر دخی قزلباش تحریکیله پادشاهك صاحب ظهور
اولدوغندن قورقوب مصر سلطانی اولان قانصوغوری اللی بیك جند ایله مصردن
حلبه کلوب سلطان سلیم بو احوالی ایشتدکده اولا غوری یه نامه وهدایا ایله ایلچی کوندروب
عدوی دین قزلباشدن انتقام المق ایچون حلب یولندن جنك اتمك ایچون کچمکه اجازت
استیوب ایلچی کوندردکدن صکره سلطان سلیم خان البستانه کلدی ایلچی سلطان مصر
غوری یه یولشدقده سلطان غوری ایلچی یه غضب ایدوب پادشاه دخی خبر الدقده
اول ساعت حلب طرفنه توجه ایدوب ومرج دابقده مصادف اولدقده بین الصلاتین
محلنه دك جنك عظیم اولوب چراکسه بوزلدی وغوری نابدید اولوب خیره بای بك جمله
توابع ولواحقی ایله کلوب رکاب همایونه یوز سوروب قول اولوب بعده سلطان سلیم حلبه
قریب کلدکده جمله حلب اهالیسی قرشو کلوب تابع اولدیلر وخزینه لرنده اولان اموال وجواهر
وتحفی تسلیم اتدیلر بعده سپاه طائفه سنه عموم اوزره بخششلر ویریلوب واول سمتده اولان
قلاع وبلاد تسخیر وضبط اولنوب واکراد بکلرینه توزیع ایچون یکرمی بش یوك اقچه وبشیوز
خلعت واون یدی سنجاق دخی کوندردی بعده سلطان سلیم دمشقه توجه ایدوب ودمشقه

قریب اولدقده اعیان شهر پادشاهی قرشولیوب اون ایکی کون اوتوراق و رمضانك
بشنجی کونی پادشاه عسکر ایله قشلامغه فرمان ایدوب سلطان سلیم شهر شامه کیروب
ساکن اولدی غورینك هلاکی خبری مصره واردقده انك یرینه طومانبای پادشاه اولدی
سلطان سلیم مصره کتمکه قرار ویردکده وزراسی دیدیلرکه پادشاهم مصرك یولی اسسز
وصوسز مخالف یرلردر عساکر اسلام تحمل ایده مزلر حتی بوسببدن مصره تیمور وهلاکو
وجنکیزخان وارهمیوب فارغ اولدیلر دیدکلرنده پادشاه دخی بن عبد عاصی هدایت
رب العالمین ومعجزات سرور امین وغیرت اسلام دین نیتنه کیدرم دیو سپاهیاره
ایکیوز یوك اقچه بخشیشلر وروم ایلی عسکرینه خزینه دن نیچه یوك اقچه لر قرض ویروب
وطومانبای طرفنه دخی ایلچی کوندروب اطاعت ایلیه یاخود وقتنه حاضر اوله دیوب
طومانبای دخی ایلچیلری قتل ایدوب وبش بیك عسکر ایله جان بردی غزالی یی شامه
کوندروب خان یونس دیمکله معروف محله مقدما ایلر وکیدن وزرا وسنان پاشا مقابل
اولوب اللهك عنایتی ایله مصر عسکرینی بوزدیلر بعده سلیم خان غزیه یه واردقده اتوراق اولوب
وکندی برقاج بیك آدم ایله قدس وخلیل الرحمان زیارتنه کلوب بعده غزه یه دونوب دخی
عسکره بخششلر ویروب مصره توجه ایلیوب مصره قریب اولدقده طومانبای اوتوزبیك
عسکر ایله مقابل اولوب لطف حق ایله بوزیلوب وصعید طرفنه فرار ایدوب اخرکار اخذ
اولنوب وکتوریلوب صلب اولندی بعده قدیمدن اباعن جد حرمین محترمین حاکمی اوغلی سید
برکات زاده ابونمی محمدی هدایا وتهنیت نامه ایله مصره کوندرمکین کلوب پادشاهدن ال
اوپوب کلی رعایتلر اولندی بعده پدرینه نقد وتحفه وبخششلر احسان ایدوب ومکه
ومدینه فقراسنه توزیع وتقسیم اولنمق ایچون ایکیوز بیك قدر فلوری وبیحد بغدای
کوندروب تقسیم ایچون ایکی متدین قاضی کوندردی دخی عسکره بخششلر احسان ایلدی
سپاهیلره ایکشر اقچه ویکیچریلره برر اقچه ترقی ویردیلر بعده دیار مصرده اولان شیخ عربلر
وافر هدایالر ایله کلوب رکاب همایونه یوزسوروب مزبور شیخلره وافر رعایتلر ایدوب خلعتلر
کیدیریلوب بعده مقیاس نیلده برقصر بنا ایدوب بعده محمل شریفی کعبه یه فرمان
ایلدی ومصرده دخی دورت قاضی نصب ایلدی بری حنفی بری شافعی بری مالکی بری
حنبلی ویونس پاشایی مصره والی وحاکم ایدوب اولدخی طمعه دوشوب پادشاه خبر
الملغله عزل ایدوب یرینه خیره بای که کندویه قدیمدن خلوص ایله بنده صاف واحوال
عربستانه واقف اولملغله انی مصره حاکم ایدوب بعده شام طرفنه رجوع ایلدی وشامده
شیخ اکبر محی الدین عربی مزار شریفنه تربه وبرجامع وبرعمارت ایلدی والحاصل استانبوله
کلدکده ردوس مهماتنك تدارکنه فرمان ایدوب کورلدکه پادشاه کوروب اوچ
دورت آیلق باروت ایله نیچه کیمه لم دیدی سکز آیده انجق فتح اولور بویله صعب یره بویله
صعیف تدبیر ایله سفرایتم وبالجمله بزه سفریوق مکر سفریمز آخرته اوله دیدی

فی الواقع

فی الواقع سنه طقوز یوز یکرمی التیده شیرنیچه چقروب مرحوم اولمشلردر فتوحاتلری
قلعهٔ بایبورد کیفی کماخ آمد ماردین رها موصل سنجار بیره جك انطاکیه وبهسنی
عینتاب درنده وبوریك شیوازحما حمص دمشق طرابلس بعلبك قدس رمله غزه
صیدا صفد قلعهٔ لجون قلعهٔ قاقون مصر اسکندریه دمیاط حرمین شریفین بعده اوغلی
سلطان سلیمان جلوس ایتدکده سفر بلغراد فرمان اولندی وبردونماق دکز
محافظه سنه فرمان اولندی دخی اللی زورق وبشیوزکمی نهر طونه ایله بلغراد سمتنه
کتمکه فرمان اولندی واردقده اطرافه اقنجی طائفه سنه اجازت ویروب عون حقیله سنه
طقوز یوز یکرمی یدیده بلغرادی فتح ایتدکده اطرافنده اولان قلاعك مفتاحلری کلدی
ایکنجی غزالری ردوس فتحیدر یدییوز یکرمی ایله ایکنجی وزیرینی کوندروب وکندولری
قره دن آیدین طرفنه توجه ایلدی ومصر حاکمی خیره بك قرنداشیله یکرمی دورت
غراب کوندرمشدر اوتوزکون محاصره اولدقده عون حق ایله فتح اولدی بعده
استانکوی وبودرم ولندوس وسونباك مفتاحلری کلمشدر اول اثناده شاه اسمعیلدن
برایلچی ایله عظیم تحفلر کلمشدر وسنه طقوز یوز اوتوز ایکیده سلیمان رئیس یکرمی پاره
قدرغه ایله مصردیارندن یمن ولایتنه کوندرلدی وسنهٔ مزبوره ذی القعده سنده
صحرای مهاجده یدی قرال ایله حسابه کلمز کفار عسکریله سلطان سلیمان مقابل اولوب
عظیم جنك ایلدکدنصکره لطف حق ایله کافرلر صنوب قراللری اولان لاوش فرار
ایدرکن آتندن دوشوب بربطاغه باتوب هلاك اولوب عسکر اسلامدن بری قرالك
باشن کسوب رکاب همایونه کتورمکله بیك التون احسان ومیرمیران قرامان اولمق فرمان
اولنوب بعده اعظم مداین انکروس اولان شهر بدون محاصره اولندقدن صکره
مفتاحلرینی قرالك عورتی کتوروب تسلیم ایدوب ونیچه ممالك دخی داخل قبضهٔ اسلام
اولدی تکرار نمچه چاساری فردناندوش انتهاز فرصت ایدوب بدون قلعه سنی تخلیص ایلدکده
سنه طقوز یوز اوتوز اوچده رمضان شریفك ابتدا اکونی سلطان سلیمان بدون سمتنه توجه
ایدوب مهاج اووه سنه واردقده ولایت اردل قرالی اولان یانوش کلوب رکاب همایونه
یوزسوروب فتح اولنان ولایت انکروس کافرلرینك مسلمانلر ایله عدم استینا سلری اولملغله
انکروس قرالی خراج ویرملك شرطیله مزبور یانوش قراله ویریلوب علم وتوغ وسنجاق
وطبل ونقاره وتکرار فتح بدون وقوماران ویانق وسنه طقوز یوز اوتوز یدیده شاه
عجمی تأدیب نیتنه اخلاط وعادلجواز وارجیش فتح وبغداد تسخیر اولندی والحاصل اون التی
غزالری وارد راك آخری فتح قلعهٔ سکتوار در سکتواری فتح ایتدکدن صکره مرض زحیره
مبتلا اولوب انده مرحوم اولدی سنه طقوز یوز یتمش دورتده فتوحاتی روان وان بغداد
شهریان تبریز نخجوان کنجه شروان واکثر بلاد کورجیدن تورتوم واقچه قلعه وغیری که
یکرمی قلعه دن زیاده درودخی اکراددن ظالم قلعه واطرافنده اولان قلاع وارمندن

اخلاط عادلجواز احمـــا رارجیش ودخی ولایت مشعشعه جزایر وبصره وواسط
وبروده بدون وبلغرادوا کری وبوسنه وخروات واوسك وصونبوروسکدین وراچه ومهاج
ومجاردن طمشواروا ستر غون ویانق وقوماران واستونی بلغرادوپچوی وسکتوار وشقلووش
وپوزغه واسپانیادن قستلیه والاماندن وچه دن ووندیکدن نیجه یرلرو تخت بغدان
مجاو ویاش وبجدن واوته دن وبیدن چوق قلعه لر فتح اولندی ودخی جزایر طرابلس
غرب وردوس وساقز واستانکوی وبودرم وبوذکر ایندیکمزك هربرینك برقج قلعه لری
واردر اثاری استانبولده دورت منارلو برجامع شریف که سنه طقوز یوز التمشده بنا واطرافنده
دورت مدرسه وعلم ابدان ایچون برمدرسه ودار الحدیث وبرعمارت ودار الشفا وشهزاده
روحی ایچون برجامع ومدرسه وعمارت وتمات وشهزاده جهانکیر روحی ایچون استانبول
مقابلنده واقع برپشته اوزره مختصر برجامع ودخی سلطـــان محمد خانك والده سی
اولان خاصکی سلطان اسکدارده برجامع ومدرسه وعمارت وحمام وخاصکی ثانیلری
اولان مرحومه سلطان برجامع وبرمدرسه وبرعمارت وبرمکتب ودختری مهر ماه سلطان
برجامع وبرمدرسه بنا وبر معظم خیراتی قرق چشمه کمرلری ودورتیوز چشمه دن زیاده وبیوك
چکمجه کوپروسی ومکه مکرمه ده دورت مدرسه وشامده برجامع ومدرسه ومسافرخانه
وبرعمارت وحرمینده تعیینات جلیله در سلطان سلیمان سکتوارده وفات ایتدکده اوغلی
سلطان سلیم ثانی دعوت اولندی عسکر اسلامه کلوب بلغرادده ملاقی اولدی بعده
استانبوله کلوب علماسنه ووزراسنه وعسکرینه احسانلر توزیع ایلمشدر وسنه طقوزیوز
تمش التیده کفه جانبنه دریادن خیلی عسکر کوندریلوب وامر اولندیکه اتل ایرماغی
ایله تن ایرماغی ایکیسنك مابینی قریب اولمغله قازیلوب بربرینه اولشدریله تاکه
استانبولدن کیملرله عسکر واروب قره دکزدن تن ایرماغنه کیروب اندن اتل ایرماغنه کیروب
کیروب اندن جرجان دریاسنه کیروب بووجهله دیار عجمدن شروان وکیلان وطبرستان
وخراسان وجرجان ولایتلری فتح اولنه بحکمت خدا کفه خانیله عسکر اسلام اجدرخان
قلعه سنه دکین واریلوب اول ماموراولان یردن ثلث مقدارینی قازدیلر بعده شدت شتا
وقلت زادسببی ایله اتمام اولنمدی وبوسنه ده یمن شریفی اولان ملك مطهر یمن بکلربکیسی
اولان مراد پاشایی قتل ایدوب ویمنی کندو ضبط ایدوب مصر پاشاسی سنان پاشایه
امر اولندیکه قپو عسکریله واروب ودیاریمنی فتح ایلیه اولدخی واروب اوزدمور اوغلو ایله
مردانه حرکتلر ایدوب نکر اریمنی فتح ایلدی وسنه طقوزیوز تمش سکزده قبرس فتح
اولندی وطقوزیوز تمش طقوزده کفه تاتاریله دولت کرای خان عظیم عسکر ایله مسقو شهرینه
واروب یاقوب دخی اندن اوچ کونلك یول ایچرو کیروب وافر اسیر ایله دونوب کلدی
والحاصل سنه طقوز یوز سکسان ایکیده وفات ایلدی بعده اوغلو سلطان مراد ثالث جلوس
ایلدی وزیری مصطفی پاشایی سردار ایدوب عجمه کوندردی مرحوم سلطان سلیم ثانی

اثاری سرای عامره ده برمکلف حمام یاپوب بروسه قپلوجه سنه بکزر وتمام اولدقده
کیروب ایاغی سورچوب دوشدی وبربانی سیم سیاه اولدی اول عصرده حکیم باشی جاهل
اولمغله فصد ایتمکده خطـــا ایدوب اجل دخی ایرشمکله فوت اولدی مرحومك
اثار جلیله لریدر حرم شریف قبه لرینی بنا ایتمشدر وادرنه ده برمعظم جامع ومدرسه
ودار الحدیث ومکتب ودار الشفا وعمارت وقبرسده مســاجد ومدارسی واردر القصه
مصطفی پاشا دیار عجمه واروب قارص قلعه سنی یاپوب ایچنه جبه خانه قویوب
عسکر وضع ایتدکدن صکره چالدرانه واروب قلعه سنی تسخیر ایتدی بعده تفلیس حاکمی
منوچهر نام اوغلنی مفاتیح قلاع ایله وزیره ارســال اتدی مجلس شریفلریله انس اتمکله
منوچهر ایمانه کلوب اخسقه بکلربکلکی احسان اولندی واوزدمور اوغلنی ارض روم
بکلربکیسی ایدوب سنجاق بکلریله شروان محافظه سنه قویوب وزیر مصطفی پاشا جانب
روانه روان اولدی وسنه طقوز یوز سکسن یدیده رصد تقی الدینه طوپخانه ده مباشرت
اولندی سکز یوز سکسن سکزده تغییر دستار نصاری ویهود واقع اولوب یهودیلره
صاری دستار وسیاه شبقه کیمه لری ونصاری یه چوقه دن مائی صـــا ربق وچوقه
قلپاق کیمکه امر اولندی وسنه طقوز یوز طقسانده برای ختان شهزاده محمد خان آت
میدانند قرق دورت کون سور همایون مرتب اولدی ایتامدن وفقرادن یدی بیك
غلام سنت اولدی وسنه طقوز یوز طقسان برده فرهاد پاشا قلعه روانی تجدید
ایدوب وعثمان پاشا وزارت عظمی منصبی ایله عجمه سردار اولدی سنه طقوز یوز
طقسان اوچده تبریزه داخل اولدقده اول سمتده هشت بهشت قلعه سنی بنـــا
ایدوب سنه بیك برده قول طائفه سی دفترداری استمزدیوب باب همایونه جمع اولدی
برایکی مرتبه تنبیه اولنوب ممنوع اولمدیلر فرمان شهریاری برله ایچ اوغلنلری وزلفلی
بالته جیلر مسلح اولوب قول طائفه سنه هجوم ایتدیلر یوز اون نفر آدم هلاك اولوب آخر کار
صاحب فساد اولنلر صلب اولندیلر سنه بیك اوچده سلطان مراد ثالث وفات ایدوبه
یرینه اوغلو سلطان محمد جلوس ایلدی شیخ الاسلام مره مقدما متعین اولان وظیفه
التیوز اقچه اوزرینه یوز اقچه ترقی احســان اولندی سنه بیك دورتده سفر کفار انکروس
واقع اولدی اکری قلعه سنی فتح ایتدکدنصکره کفار انتقام قصدیله مقابله ایتدیلر حرب
عظیم واقع اولدی حتی اهل اسلام هزیمت وکفره اوتاغ همایون اوکنه کلمکه جرأت ایدوب
خزینه صاندوقلرینه علم نکبت علملرینی دکمشلردر یأس کلی حاصل ایکن نسیم نصرت هویدا
اولوب عسکر کفاره هزیمت واقع اولدی وبرمرتبه کفـــار قرلدیکه حالا کمکلری دپه دپه
باقیدر وسنه بیك طقوزده ابراهیم پاشا قنیژه یی فتح ایلدی وسنه بیك اون ایکیده ظهور
شرب دخان وفوت سلطان محمد ثالث واقع اولدی واوغلی سلطان احمد خان جلوس واستیلای
شاه عباس واقع اولدی واون بش یاشنده سنجاغه چقمدین پادشاه اولمق آل عثمانده

اولا بونلره میسر اولمشدر مملکت عثمانی بعض اسباب فلکی ایله رخنه نما اولوب اشقیاده
حیلی اختلال اولدقده بیك اون التیده قوجه مراد پاشایی وزیراعظم ایدوب اول کروه
مکروه اشقیانك قلعنی فرمان بیورمغله جمله اشقیالرك حقلرندن کلنمشدر وسنه بیك
یکرمی التیده وفات ایلدی آثاری سنه بیك اون سکزده وضع اساس جامع جدید
یدی سنه ایچنده تمام اولدی وبر مدرسه وعمارت ودارالشفا ومکتب واندن اول
تجدید مدینهٔ رسول الله صلی الله علیه وسلم ووجه کریم نبوی نشانه سی اولمق اوزره
موضوع اولان کوکب دری نام الماس که بهاسنی سکسن بیك التون تخمین اتمشلردر
واندن ماعدا اطرافنی ایکیوز یکرمی یدی قطعه احجاری قیمت ایله تزیین ومکهٔ مکرمه یه
التوندن اولق کوندروب دخی کمشدن التون ایله مجلا کعبهٔ شریفه ایچون منطقه لر
ایندرمشلردر وحضرت سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه وسلمه کمشدن التون ایله مجلا
قفس یاپدرمشلردر بعده قرنداشی سلطان مصطفی جلوس ایلدی مشربی عزلته مائل
اولمغله سلطنتی ترك ایلدی بعده سلطان عثمان جلوسی سنه بیك یکرمی یدیده واقع
اولوب وسنه بیك یکرمی طقوزده ربیع الاخرده برکیجه طلوع فجردنصکره سماده
بعینه قلج هیئت تخمینا بش رمح طولنده وایکی ذراع عرضنده نورانی بر علامت آسمانی
ظهور وبر آی کامل حیرت اوزره خلق عالم کویا که وقعهٔ عثمانیه درکار اولاجقدر دیرلردی واول
اثنالرده اسپانیاده قلعهٔ بافردونیه یی قپودان پاشا فتح اتمشدر بعده بیك اوتوزده
قدرت حق ایله آخر شتاده دریا بوز اولوب برقاچ کون علی حاله طوردی واول سنه نك
بهارنده له جانبنه سفر همایونلری وقوع بولدی حوتون قلعه سنی فتح وتاتار خانی مملکت
روس غارتنه تعیین بیوردیلر ویوز بیکدن زیاده اسیر چقاردیلر وتابورلری حصار ایندیلر
لکن قدوم شتا یقین اولمغله صلح طلب ایندکلرندن قبول بیوریلوب استانبوله
عودت اولندی سنه بیك اوتوز بر رجبنك سکزنجی کونی بعد العصر شربت شهادتی
نوش ایدوب یکرار جلوس سلطان مصطفی واقع اولدی بعده تکرار یکیچری طائفه سی
عزلنی مراد ایندیلر بعده سلطان احمد اوغلو سلطان مراد رابع سریر سلطنته چقوب سنه
بیك اوتوز اوچده اهالئ بغداد قلعهٔ بغدادی شاه عباسه ویردیلر وسنه بیك اوتوز اوچده
هجوم قزاق واقع اولوب خلیج استانبوله قریب یکی کویی غارت ایندیلر وسنه قرق اوچده شهر
صفرده جب علی قپوسی خارجنده آتش عظیم واقع اولوب حریق کبیر واقع اولمشدر اول
سببدن قهوه خانه لر هدم ومنع اولندی وسنه بیك قرق دورنده پادشاه کندولری بالذات
روان قلعه سی جانبنه روان اولوب عون حق ایله سکز کونده فتح اتمشلر بعده سنه بیك قرق
سکزده دار السلام بغداد جانبنه عزیمت همایونلری اولوب اوتوز طقوز کونده فتحی
اتمشلر بعده تختکاه استانبوله توجه ودخول ایدوب بیك قرق طقوز شوالنك اون
التیسنده وفات ایتدیلر آثاری تجدید بناء کعبهٔ مکرمه بعده قرنداشی سلطان ابراهیم خان

جلوس ایدوب سنه بیك اللی بشده سفر کرید وفتح قلعهٔ حانیه بعده فرزند ارجمندی
سلطان محمدخانه تسلیم سلطنت اولنوب کندینك روح پرفتوحلری شهید اعالم بالایه عروج
ایلدی بعده سلطان محمد خان رابع جلوس ایلدکده سنه بیك اللی سکزده وسنه بیك
التمش التیده کوپرولی محمد پاشا وزیراعظم اولوب سنه بیك التمش سکزده وزیراعظم کوپرولی
محمد پاشا یانوه قلعه سنی فتح ایلدی وسنه بیك یتمشده قپودان سردار علی پاشا وارات
قلعه سنی فتح اتمشلردر سنه بیك یتمش برده کسوف کلی واقع اولوب ماه رجب اخرنده
عظیم قراکولق اولمشدر حتی موملر یقمشلردر وسنه بیك یتمش ایکیده کوپرولی مرحوم
اولمغله اوغلی فاضل احمد پاشا وزیراعظم اولمشدر سنه بیك یتمش دورنده فاضل احمد پاشا
اویوار قلعه سنی فتح اتمشدر وحضرت پادشاه سنهٔ مزبوره ده ادرنه جانبنه واروب وزیر
اعظم فاضل احمد پاشایی کریده راهی ایدوب سنه بیك یتمش یدیده ترمش نام
اسکله ده دونمای همایون ایله جزیرهٔ مذکوره یه چقوب لیمان قلعهٔ حانیه ده وضع لنکر
ایندیلر اول قیش حانیه ده قشلایوب مهماتی تکرار کوردکدنصکره قندیه قلعه سنه
توجه ایلدیلر اورایه واردقده قلعه نك غربی طرفنده قزل تابیه سمتنه مترس یرلری تعیین
اولنوب وقلعهٔ قندیه یی دوکمکه مباشرت ایلدیلر یکرمی طقوز آی مقداری ایکی
طرفدن قیش ویاز لیل ونهار جنك وجدال مستمر اولوب حق تعالینك عنایتیله سنه
بیك سکسن ربیع الاخرینك اواخرنده قلعه یی تسلیم ایندیلر واول اثنالرده سلطان محمد
خان غازی صید وشکار ایدرك یکی شهر فنارنه واروب صاری قامش قزاغی طائفه سی
کلوب سدهٔ سعادته التجا وعبودیتلرین عرض ایدوب قبول اولدقده طائفهٔ مزبوره نك
حمایتی اولان دوروشانقو نام حتمانه توغ وعلم احسان اولنمغله تحت تصرفلرنده اولان ولایت
اوقراینا خطهٔ ممالك عثمانی ایله محدود وکندولرینه ومملکتلرینه ضرر اولمق شرطیله عهد
ایدوب بعده ولایتلرنده ایکن قدیمدن بر و سلطنت باهرهٔ عثمانیه ایله عهد ومیثاق اوزره اولان
له طائفه سی مزبورلره ایصال مضرت وولایتلرینی غارت قصد اتمکله برایکی دفعه چاوشلر
ایله نامه لر کوندریلوب نصیحت آمیز خطابلر که بزه تابع اولان قزاقدن قصر ید ایده سز والا
اکر انلره ضرر قصد ایدرسز نقض عهد اتمش اولورسز والحاصل نقض عهد ثابت
اولدقده له کفره سی اوزرینه سفر فرمان بیورلدی ادرنه دن بیك سکسن اوچ سنه سنده
غازی سلطان محمدخان دیارله طرفنه توجه ایدوب ایساقچی نام محله وصول وفرمان جهان
مطاع ایله نهر طونه اوزرینه بنا اولنان جسردن عبور اولندی بعده خوتون نام موضعه
واردقده نهر طورله نك اوته یقاسنده ایزوانچه نام قلعه ده اولان کفره ضبط وقلعهٔ مرقومه
قلاع اسلامیه یه الحاق ومنزل مزبورده قریم خانی اولان سلیم کرای خان کلوب بر مرصع
تیرکش وبر مرصع قلج وبر سمور کورك وقلپق وبر مرصع اکرلو مکمل آت احسان اولنوب بعده
نهر مزبور اوزرینه جسر وضع اولنوب پادشاه وعسکر اسلام عبور ایلدی وماه ربیع الاخرك

يكرمى اوچنجى چهارشنبه كونى ثمانيچه نام قلعه سنه كه غايت متيندر كسمه قيادر
وخندقلرينك عمقنه عقلا حيران اولوب ونهر بيقرا اطرافنى محاط واندن غيرى ايچ حصارى
محكم وتابيه لرى دشوار الوصول قلعه نك مقابلنده مناسب اولان محللره ضرب خيام اولندى
اول ساعت هر طرفدن محاصره ومترسلر قوريلوب قلعهٔ مزبوره نك سكانى اولان كفاره
كمال دهشت مستولى اولوب بواسلوب اوزره اون كون مقدارى جنك اولوب كفارايچ
حصارينه فرار ايلديلر ايله لطف حق ايله حصار مزبورك دخى بعض قله لرينى نقب ولغم ايله يقديلر
بالاخره سردار كفار دخى قلعه نك مفتاحلرين تسليم ايدوب اطاعت وانقياد ايلديلر جماذى
الاولينك اونجى كونى توابع ولواحقيله ضبط اولندى كنايسلرى جوامع ومساجد قلنوب
ملحقات قلاع اسلاميه دن اولدى وقلعهٔ ثمانيچه ايالت اولدى ووزير خليل پاشايه منصب
ويرلدى بعده قپلان پاشا تاتارخان ايله اپوشهرينه تعيين اولنوب محل مزبوره وارد قده
محاصره يه مباشرت وايچنده اولان نامدار كافرلردن تاتارخانه عذرنامه لرى كلوب نياز
ايلديلركه سعادتلو پادشاهك كرملرندن جرملرى عفو اولنه ثمانيچه قلعه سى واياليتى سكز يارم
يلنقه سيله وسنه ده يكرمى بيك التون ويرمكله وصارى قامش قزاقلرينك الندن اولان
ولايتلرينه من بعد تعرض اولنمامق شرطيله صلحمزه واسطه اولك ديو رجا ايلمرليه سليم
كراى خان دخى توسط ايدوب وصلح منعقد اولوب بعده پادشاه اسلام غازى سلطان محمد
خان محل مزبوردن ادرنه طرفنه توجه ايلدى وسنه بيك سكسن يديده شعبان آينده كوپرولى
زاده وزير اعظم فاضل احمد پاشا وفات ايدوب يرينه قره مصطفى پاشا وزير اعظم اولدى
بعده چهرين قلعه سنه مسقو كفره سى مستولى اولمغله مسقو اوزرينه سنه بيك
سكسن طقوزده سفر همايون فرمان اولندى اول تاريخده پادشاه روى زمين غازى سلطان
محمد خان ايساقچى يه واريلوب وزير اعظم قره مصطفى پاشايى مسقو طرفنه راهى ايتديلر
وزير اعظم چهرين قلعه سنه واردقلرنده اوتوز ايكى كون محاصره دنصكره سيف ايله فتح
ايتمشلردر بعده بيك طقسان اوچده نمچه قرالى كه بين الكفره چاسار تسميه اولان ملعونك
حدينى بلدرملك ايچون ادرنه دن غازى محمد خان سنه بيك طقسان دورتده بلغراده
واردقلرندنصكره وزير اعظمى مرقوم مصطفى پاشا حضرتلرينى عساكر بيشمار ايله نمچه
قرالنك تختى اولان بچ قلعه سنك فتحى ايچون ارسال ايتديلر تذييل الطابع حمدا ثم حمدا
لله العلى الاعلى كه انك عون وعنايتيله اشبو كتاب مستطاب اتمامه رسيده اولدى وفضل
وكرمنه توكل برله ديباجهٔ كتابده عاجزانه تصميم وتعهد اولندوغى اوزره توفيق بارى يارى
اولوب بو عالم واسع الارجادن آسيا قطعه سنك حاوى اولدوغى ممالك وملوك جهان
احوالى تحرير وتسطيره وتشكيل وتصويره شروع ونهايت عمارت شرقيه دن ابتدا
وغربه توجه برله محميهٔ استانبولك شرق وحذاسنده واقع اسكدارك يمين ويسارنده قره دكز
وآق دكزك سواحل شرقيه سنه كلنجه وقوف واطلاع ميسر وعلم وخبره ظفر ممكن

اولدوغى

اولدوغى مرتبه احوال ممالك وبلاد ثبت سلك سطور قلندى اكر همت عليهٔ
پادشاهانه وارادهٔ سنيهٔ خسروانه جلوه نما اولورسه بو كتاب مستطابه جلد ثانى
اولمق اوزره محميهٔ استانبولدن شروع برله نهايات عمارات غربيه يه وارنجه باقى
اقسام ثلاثه نك يعنى آوروپا وآفريقا وآمريقا قطعه لرينك دخى حاوى اولدوغى ممالك
وملوك وملل احوالنى تحرير وبيانه وتفصيل وعيانه صرف همت ايله عموما احوال روى زمينى
مشاهده يه بر مرآت عالم نما ابداع وميان اسلاميانده عديم السبق والمثل
خدمت مبروره ومآثر محموده ايداعيله يادكار قومغه بذل مكنت
اولنمق دركاه واهب الامالدن
مستدعادر

تم الكتاب بعون الملك الوهاب على يد الضعيف المأذون بعمل الطبع بدار الطباعة العامرة
فى البلدة الطيبة قسطنطنيه دامت زين عمارتها على يد صاحبها
بالابهة البهية فى اليوم العاشر من شهر
محرم الحرام لسنه خمس واربعين
ومائه والف من هجرة النبويه
عليه اكمل الصلواة
والتحيه

... وصح
من الكتب التي وقفها الفقير
الى الله ربه ذي المواهب
محمد المدعو بين الصدور بعاشر
وكتبي عبده ١١٧٥